

F-135

BLAHOVĚST. HLASY KATOLICKÉ.

NAKLADATEL A REDAKTOR:

FRANTIŠEK SRDÍNKO,

KANOVNÍK STAROBYLÉ KOLEGIATNÍ KAPITOLY V STARÉ BOLESLAVI, ŘEDITEL KN. ARCIB. SEMINÁŘE
I ŠTUD. KONVIKTU, SKUTEČNÝ KNÍŽ. ARCIB. KONSISTORNÍ RADA A KNÍŽ. ARCIB. NOTÁŘ, POKLADNÍK
DĚDICTVÍ SV. PROKOPA, REDAKTOR DĚDICTVÍ SV.-JANSKÉHO atd.

ROČNÍK XXVII.

LÉTA PÁNĚ 1877.

KNIHOVNACSSR.
=VLIBĚJOVICÍCH=

V PRAZE.

TISKEM KNÍŽ. ARCIB. KNIHTISKÁRNY ZA BOHLÍČKA A SIEVERSE.

Okres. knihovna
Čes. Budějovice
VYRAZENÉ

Obsah ročníku XXVII.

Reči a spisy sv. Otcův a spisovatelů církevních.

Sv. Petra Chrysologa : Řeč na Zjevení Páně, str. 1. Řeč o utišení bouře na moři, str. 401. Řeč o hříchu prvotním, str. 441. Sv. Otce Řehoře Nazianského : Řeč činěná v novou neděli, str. 121. Radulfa přímým Vroncého : Řeč na slavný den Narození Páně str. 473, na slavný den sv. Štěpána str. 475.

Duchovní řeči a rozjímání.

Řeč novoroční, 3. Na neděli Devitník, 36. Na neděli I. v postě, 46. Na neděli II. v postě, 65. Na neděli III. v postě, 73. Řeč o slavnosti bl. Anežky České, 74. Na neděli IV. v postě, 81. Věncem ctností bl. Anežky České, 82. Na den sv. Josefa, 97. První sv. přijímání školních dětí v neděli bílou, 153. Kázání na hod Boží svatodušní, 161. Dvě řeči k poutníkům, 177. Na slavnost sv. Aloisia 217. Řeč při svěcení školy, 219. Na den sv. apoštolů Petra a Pavla, 233. Na neděli IX. po Sv. Duchu, 257. Řeč na den sv. Jakuba, 273. O slavnosti Nanebevzetí bl. Panny Marie, 281. Na konci školního roku, 284. Řeč instalační, 297. Na začátku školního roku, 321. Řeč instalační o slavnosti Nanebevzetí bl. Rodičky Boží, 337. Na památku posvěcení chrámu Páně, 361. Řeč při žehnání nové stříkačky, 363. Na slavnost Všech Svátých, 377. Na den všech věrných zemřelých, 393. Promluva o štedrém dnu k dítkám při rozdělení dáreků, 417. Na poslední den v roce, 457.

Pojednání a úvahy.

Úcta sv. Jana Nep. v Číně, 62. Církev ruská a církev katolická, 101, 116, 126, 141, 155, 164, 181, 194, 222. O kněžských postřižinách, 115. List k Filémonovi, 193. Některé výroky svatých Otcův o znamení se svatým křížem, 241. Obrazy allegorické neb jinotajné, 353, 365, 380. Katechismus, 433.

Události a úvahy časové.

Rozhled do nového roku, úcta našich sv. patronů, zvláště pak sv. Norberta, 5. František Pravda, 144. Řeč Jeho Eminence, nejdůst. p. kard. kn. Schwarzenberga o pouti do Říma, 166. Šedesáté narozeniny, 168. Řeč Jeho Emin. nejdůst. p. kardinála Bedřicha, kn. Schwarzen-

berga na valném sjezdu katolíků Rakouských ve Vídni, 179. Allokuce sv. Otce Pia IX., 202. Adresa biskupů Rakouských papeži Piu IX., 207. Po pětatřiceti letech, 330.

Příběhy, obrazy a články z dějepisu

Staré proroctví o Pražském chrámu Svatovítském a o chrámu Božské Moudrosti Čarohradském, 20. Hromniční skřivánek Matky Boží Boleslavské, 33. Jan Ig. Dlouhoveský o účtě sv. ostatkův v hl. chrámu Páně Pražském, 41. Bl. Bohumír, 449. 460. 479.

Pastýřské listy.

Nejdůst. p. biskupa Budějovického, 17. Pastýřský list o zmírněném postu, 57. Řád postní, 60. Nejdůst. p. biskupa Budějovického, 113. Pastýřský list v příčině biskupského jubilea sv. Otce Pia IX., 137.

Čtení zábavné.

Dědic koruny Karlovy, hist. román, 9, 24, 37, 66, 89, 105, 129, 147, 170, 186, 196, 211, 224, 235, 248, 266, 277, 292, 307, 316, 334, 347, 357, 371, 389, 412, 426. 435.

Cestopisy.

Pout do Říma. Cestopisné úryvky, 244, 259, 276, 288, 299, 313, 323, 341. Obrazky a úvahy z cesty do Alp, 366, 381, 402, 418, 443, 464.

Písňe a básně.

Práce, 4. Děcko rybářské, 9. Před svatojánkem, 20. V horské chatrči, 24. Stance, 27. Píseň ke Všem Svatým, 45. Na víru, 66. Na hoře Moria, 82. Ozvěna postní, 88. V zahradě Getsemanské, 101. Spasiteli, 104. Popěvky zimní, 109. Hod Boží velikonoční, 125. Z mrtvých vstání, 129. Dělnictvo, 141. K šedesátým narozeninám Frant. Pravdy, 147. Klekání, 155. Srdečné vzdechy k Matičce Boží, Marii Panně, 164. Z písní, 167. Mluva lásky, 181. V Sa-haře, 185. Na shledanou, 194. Hymna, 201. V létě, 224. Povzbuzení, 226. Navštívení Marie Panny 235. Naše spása, 244. Po žněch, 255. Miluj vlast, 255. Slzičky Panny Marie 266. Vyznání, 268. V zříceninách, 269. Sirotkova upomínka, 287. Z „písně písní Šalamounovy,“ 307. Proslov před birmováním, 315.

Ticho, 340. Na památku svěcení školy v Pečkách, 371. Nyní, 373. Ze hřbitova, 379. O dušičkách, 395. Lupeny s hrobi, 396. Chudé děti, 402. Neduh a lék, 418. Nestálost, 426. Vytrvalost, 426. Církev a škola, 434. Hymny církevní, 442. Pane hyneme, 449. Uvítání správce duchovního, 468. Proslov přednesený za přítomnosti Jeho Eminence ve škole spolku sv. Ludmily v štědrý den 1877, 478.

Dopisy.

Ze Staré Boleslavi, 226. Od Čes. Brodu, 117. Z Budějovic, 50. Z Černošína, 109. Z Dřevčic, 118. Od Golčova Jeníkova, 373. Z Holohlav, 278. Z Horic, 27, 157, 174. Z Hradce Králové, 228, 237, 391. Z Chrástic, 358. Na Kladně, 150, 157. Z Kojetic, 251. V N. Kolíně, 293. Z Kutné Hory, 252, 294. Z Krut, 468. Z Meranu, 91, 134, 173, 230. V Ovenci Předním, 435. Z Písečné, 251. Z Pouchova u Hradce Králové, 38. V Praze, 68, 131, 132, 149, 188, 236, 250, 397, 481. Z Rovně, 229. Z Rudohoří, 52. Ze Semil, 397. Ze Sloupnice, 227. Z Velvar, 429. Z Vlkanče, 269, 436. Z Vratislavi ve Slezsku, 11. Ze Zlonic, 226, 374.

Kronika.

Z Ameriky, 39, 94, 454. Z Jižní Ameriky, 53, 375. Z Anglicka, 439. Z Malé Asie, 454. Z Bavorska, 159. Z Bosny, 469. Z Ecuadoru, 471. Z Francie, 374. Z Haliče, 270, 398. Z Holandska, 453. Z Italie, 271, 414. Z Jerusalema, 12, 351. Z Lince, 482. Z Meranu, 28, 311. Z Moravy, 52, 110, 270, 398, 452. Z Německa, 29, 38, 271, 319, 350, 452, 482. Z Paříže, 470. Z Poznaně, 94, 469. Z Prahy, 12, 27, 38, 52, 70, 80, 91, 110, 118, 134, 150, 158, 174, 188, 199, 214, 230, 238, 252, 270, 279, 294, 310, 318, 335, 349, 359, 374, 391, 398, 414, 429, 437, 452, 469, 482. Z Horních Rakous, 318. Z Ruska, 70. Z Říma, 30, 39, 52, 94, 199, 215, 231, 239, 253, 311, 438, 483. Ze Slezska, 270. Ze Slovenska, 270.

Ze Solnohadska, 398. Ze Španělska, 350. Z Turecka, 53, 175. Z Uher, 135, 271. Z Vídne, 52, 94, 110, 135, 189, 271.

Paběrky.

O původu knihy „O následování Pána Ježíše,“ 13, 30. Moc lásky křesťanské, 31. Uvítání duchovního pastýře na osadě, 71. 94. Některé výroky Fr. L. hrab. Stollberga, 95, 111. Alleluja! — nad bludištěm Darwinismu, 135. Neucta Svatých, 175. Opět jedno důležité svědectví církvi katolické, 190. Obrázek z duchovní správy, 239, 253. Zrnečka do srdečka, 271. Promlova k školním dítkám nad hrobem 13leté školačky, 430. Socha sv. Ignáce z Loyoly, 431. Přítel dítek, 431.

Literární oznamovatel.

Str. 15, 32, 40, 54, 72, 80, 96, 112, 119, 136, 152, 160, 176, 191, 200, 216, 231, 239, 255, 272, 279, 295, 311, 319, 352, 359, 375, 399, 415, 431, 439, 455, 471, 484.

Osobní věstník.

Str. 16, 32, 40, 56, 72, 80, 96, 112, 120, 136, 152, 160, 176, 191, 200, 216, 232, 240, 256, 272, 280, 296, 312, 319, 335, 352, 360, 376, 392, 400, 415, 432, 440, 456, 472, 484.

Záležitosti spolkové.

Zápisky Děd. sv. Janského, 56, 231, 400.

Milodary.

Str. 32, 56, 152, 232, 256, 272, 392, 416, 440, 453, 472.

Listárna redakce a administrace.

Str. 16, 176, 292, 320, 432, 440, 453, 472, 484.

Inserty.

Str. 16, 40, 296, 312, 320, 416, 432.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostává čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Sv. Petra Chrysologa, arcibiskupa Ravenského, řeč na Zjevení Páně.

Často se ptáme, proč Kristus tak přichází na svět, že podrobuje se těsným prostorám lůna mateřského, zakouší nepřijemnosti zrození, snáší pouta plének, leží v chatrné kolébce, plačky sahá po prsu, podvoluje se stupňům věku a nedostatkům. A jak měl přijít, jenž chtěl přinesti milost, zahnati strach, hledati lásku? Příroda všechny učí, co může, čeho dosahuje nemluvně. Kde jest nevzdělanost, již by nemluvně nepřemohlo? kde zuřivost, kterou netiší? kde ukrutnost, již nepotlačuje? kde vztek, jehož nekrotí? kde moc, kteréž neodzbrouje? Rcete sami, jakou náchylnost si vynucuje, jak vlídnými činí všechny, jaké lásky si dobývá. Že tomu tak, vědí otcové, cítí matky, potvrzují všichni, dosvědčují i útroby lidské. Tak tedy chtěl se naroditi, jenž chtěl býti milován, nikoliv obáván. A předce slyšte, jaký úspěch má u zlomyslných lidí dětství tak pří-
tulné, tak vlídné, tak roztomilé. Psánoť jest: „Uslyšev to Herodes král, zarmoutil se a všecken Jerusálém s ním; a shromáždív všecka knížata kněžská a učitele lidu, tázal se jich, kdeby se měl Kristus naroditi.“ Když Jerusálém, když král,

zákonníci a knížata kněžská tak se zarmoutili nad Kristem nemluvnětem, co by byli činili, kdyby byl přišel Kristus, muž dokonalý, oplývající bohatstvím, podporován zástupem, zástupem podezřelým, cizinským? Nehleděli na čas, na věk, na chudobu, na otce; jakmile uslyšeli, že se narodil, připravovali smrt sotva zrozenému, úklady nevinnému, zločin chtěli spáchati na dobrotivém, meče tasili na nahého, vojáky chystali na samotného, zavraždění strojili stenajícimu, otcí trest; a aby násilí smísilo se s krví, válku vypověděla vzteklá krutost koléb-
kám; šípy ohrožuje prsy, štíty metá v klín, chtějíc, aby zrozenci lidští i Boží dříve v hrob vešli než na svět.

A buď si, že Herodes král nucen byl toto podniknouti z lásky ku království, ze strachu před nástupcem: ale proč Jerusálém, proč knížata, proč zákonníci? Proč? Proto že světák si nepřije narození Boha, otrok Pána, vinník soudce, zbůjník zrození knížete, věrolomný mstitele. Jerusálém pokálel se různými skvrnami; kněží znesvětili svaté obřady, a oběti za hříchy prodávající jako lichváři těžili z odpuštění a dobroty; zákonníci zavrhlí učení nebeské, poznání spasitelné, obživující vzdělávání, a upadli v zuření, věrolomnost a usmrcující chvátavost. Proto nechtěli, aby se Kristus

narodil, báli se života jeho; věděliť dobře, že brzo vydání budou v hanbu a potupu, že z chrámu vyvržení, kněžství sprostěni budou a zbaveni úřadu obět-ního. Lakotou skličeni, pojati pýchou, zraněni nepravostmi, marností opojeni, prostopášností poskvrněni ničeho nedou-fali od milosti, protože nijak nepomýšleli na polepšení se. Dobrý vladař doděláv se ustavičnou prací užtku hojného, žádá si, aby přišel pán shlednouti žeň, přeje si, aby se s ním radoval; pilný dělník namahavě dokonav dílo podniknuté, touží po hospodáři, aby mzdu dostal; ochotný vojín dosáh v zápasu vítězství, přeje si přítomnosti královny, aby se mu dostalo za pot odměny, za rány odplaty: a tak kdo neunavnou silou přemohl v boji svět, dychtí po Kristu, aby se přišel podívati na vítězství jeho; ale zrovna tak nechce, aby přišel Kristus, kdo podlehl v nadám světským, před trestem se třese, ničeho se nenaděje do milosti.

Bratří, činme dobře, varujme se zlého, utíkejme nepravostí, následujme ctností; přítomných věcí pomíjeme, budoucí mějme na zřeteli; spěchejme do svého království, jděme po svém vítězství, bažme po slávě, vši vůlí svou do-dělávejme se koruny.

Obrátme se však již k tomu, co dále vypravuje evangelista: „Tedy Herodes povolav tajně mudrců pilně se jich vyptával na čas hvězdy, která se jim byla ukázala. A když je propouštěl do Betléma, řekl: jděte a ptejte se pilně po dítěti, a když je naleznete, zvěstujte mi, abych i já přijda poklonil se jemu.“ Tajně povolal mudrců, poněvadž veřejně neosměluje se licoměrná mysl, svědomí podvodné. Tajně povolal mágy, protože zloděj miluje noc, loupežník potají strojí úklady. Pilně se vyptává na čas hvězdy, a ač se bojí království (Kristova), nebojí se znamení nebeského, nestrachuje se před původcem času. Proč se rmoutíš Herode? Proč se tak staráš o nástupce? Jemuž slouží hvězdy, toho neuvíže vláda pozemská.

„Jděte a pilně se ptejte po dítěti, a když naleznete, zvěstujte mi.“ Herode bloudíš; mudrcům nakázáno jest klaněti se, nikoliv zraditi; přišli, aby o něm vydali svědectví, ne pak, aby jej udali; jim dáno jest viděti Krista; tobě nalezti není dopřáno. „Jděte a ptejte se pilně.“ Jakoby nebylo dosti na jedné poptávce mágů. Slušně se ptali, a dostali odpo-věď nelaskavou. Zvěst spasení ku zkáze byla horšicím se nad ní. Tvrdosijný otrok slyší, že se narodil Pán, a pánu jedva narozenému činí úklady. nikoliv poctu; smrt mu připravuje, aby se zbyl otroc-tví. Ježto však nemůže Bůh skonati, ani spása zahynouti, ani život zajíti, zůstává pán ve své cti, otrok ve svém zločinu; nucen jest podrobiti se trestu, jenž do-brovolně nechtěl sloužiti; v záhubu vle-čen jest, jenž nechtěl dojíti milosti.

„Jděte a ptejte se pilně po dítěti, a když naleznete, řekněte mi.“ Vhodně řekl: „řekněte mi“ („s Bohem“ *); ne-bo vždy říká ďáblu „s Bohem,“ kdo po-spíchá ku Kristu.“ Křtěnec slyše slova kněze: „odříkáš se zlého ducha,“ odpo-vídá: „odříkám.“ Vlastně tedy Herodes pravil, že mágové mají se ho odříci, an věděl, že jest na místě ďáblův a zastává zlého ducha. „Abych i já přijda, po-klonil se jemu.“ Chce lháti, ale nemůže; bude soužen a mučen a trestán, nebo předstíral klanění-se, aby provedl u-krutnost.

Ale mágové přeshedše mlhou nevěry židovské, a v jasnu víry křesťanské opět spatřivše hvězdu, kterou viděli dříve, přišli k přesvatému místu narození Páně, ana táž hvězda jim cestu ukazovala, je vedla. „A otevřevše poklady své, obě-tovali jemu dary: zlato, kadidlo a myr-hu:“ zlato králi, kadidlo Bohu, myrhu smrtelníku**). To obětovali Pánu, jenž sám sebe obětoval; zajisté převeliké to poklady poznání přístím věřícím.

*) „Řekněte mně;“ v latině: „renunciate mihi,“ což také znamená: „řekněte mi s Bohem, odřekněte se mne.“

**) Viz Blahověst 1875, č. 1.

A tak vrátili se k statkům svým po stezce nevinnosti, zmařivše a zkazivše cestu lsti Herodovy.

Přel. Fr. X. V. Č.

Reč novoroční.

„Duch Páně nade mnou pomazal mne a poslal mne zvěstovat vzácného léta Páně.“ Luk. 4, 18. 19.

„Vážně dvanáctá bije — umírá zvonu hlas, na věži kulich vyje, s časem se snoubí čas. Jeden zas rok v tichosti složil své choré kosti v lůno věčnosti!“ (Marek.)

Dnes o půlnoci pochován nebožtík čítající dnů 366 — rok přestupný 1876, a pohřeb jeho odbyván porozličně. Někde jej pochovali s hůbou a veselím, někde zase s pláčem a žalostnými vzpomínkami. Někde jej pochovali s vroucí modlitbou a díky činením, jinde zase mu odehráli klením a karbanem. A právě tak porozličně uvítali lidé novorozenátko — rok spásy 1877.

Leč, necht si lidé starý rok jakkoli pochovali a necht si nový rok jakkoli uvítali, každého člověka myslícího mocně dojmá ta bleskorychlá času proměna, každého mocně dojmá ten čas uplynulý do moře minulosti a ten čas budoucí jako závojem před námi zahalený. Ano, tak mocně nás dojmá měnící se doba roční, že v srdci našem hárají různé pocity a v hlavě naší kolují steré myšlenky vážné.

My, př. dr. vybereme sobě dnes z moře rozličných citů a myšlenek jen několik perel převzácných, my stojíce nad hrobem roku starého a na prahu leta nového uvážíme a k srdci vezmeme *posvátné pravdy*, které nám *káže nadešlá roku proměna*.

1) Změna roku káže nám tu pravdu: „Co bývalo není, časové se mění“ a s časy mění se lidstvo a s lidstvem tvářnost světa. Ano, změnily se časem smýšlení a náhledy, změnil se kraj a kraj, změnil se pospolitý život lidstva pokrokem nového věku, porozličnými výskumy a vynálezy, jindy neznámým a nebývalým užíváním sil přírodních. Jezdí a pracuje se parou, maluje se světlem, s rychlostí blesku po drátě sdělují se myšlenky. Lidstvo změnilo se též v ohledu mravném a bohužel, nikoli k lepšímu. Odchýlilo se na mnoze lidstvo od víry, pravdy a ctnosti, pěstuje bezcitnou samolásku a prohnáné šibalství, zapírá víru, odřiká se Krista a spásy jen k vůli hmotnému, časnému zisku, jen pro žádost očí a pro pýchu života.

2) Změněný čas hlásá nám další pravdu:

„Ovšem že člověčenstvo stalo se v některých příčinách horším; já čas ale za to nemohu. Já čas podobám se čistému nepopsanému papíru, písmo na něm jste vy, lidé! I což může za to papír, jestliže písmo nestojí za nic!“ Pročež, př. dr. nenaříkejme na darmo na zlé časy! Snažme se raději, abychom sami stali se lepšími! Pěstujme Kristovu víru a lásku — jedině tak dočkáme se časů lepších!

3) Změna času káže každému o vezdejším jeho životě: „Nic tu stálého není, všechno tu bledne, vadne a chradne, všechno se v životě mění.“ Blednou fialky, naděje, blednou vlasy a tváře, blednou sliby a úmysly, bledne sláva i sama láska. A protož skládejme sobě poklady v nebi, kdežto ani rez ani mol nekazí a kdež zloději nevykopávají aniž kradou! (Mat. 6.) Nepachtěmež se po tom, co nás jen na čas oblaží, ale „hledejme nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a toto všechno bude nám přidáno!“ (Luk. 12.)

4) Změna času káže nám pravdu: „Starý Pán Bůh ještě žije, On sám jediný nikdy se nemění.“ Boží tuto vlastnost krásně líčí žalmista: „Na počátku, Hospodine, ty jsi zemi založil: a dílo rukou Tvých jsou nebesa. Onaf zhynou, ty pak zůstaneš, a všechna jako roucho zvetšejí a jako oděv změníš je a změněna budou: Ty pak vždycky tentýž jsi, a léta Tvá nepřestanou.“ (Ž. 101.) „Neboť tisíc let před očima Tvými jest jako den večřejší, kterýž pomínul.“ (Ž. 89.)

5) Že pak jediný Bůh jest nezměnitelný Pán světa a Pán času, káže nám nový rok: „Obracejte se každého času s důvěrou k Hospodinu svému a zcela se oddávejte Jeho nezpytatelné prozřetelnosti!“ Co minulý rok nám přinesl a proměnil, víme; co ale budoucí rok promění a přinese nám — to ví jediný Bůh vševědoucí. Na Něho tedy pamatujme v roce novém, na Něho myslíme v štěstí a radosti, abychom nezbužnili a nezpyšnili; na Něho myslíme v zármutku a neštěstí, abychom nezoufali! A zajisté zkusíme na sobě, že milujícím Boha všechny věci k dobrému prospívají a že doufající v Něho nebudou zahanbeni na věky. „Po haďu a basilisku choditi budou a šlapati budou po lvu i draku.“ (Ž. 90.)

6) Posléze volá nám nový rok: „Každý rok k hrobu krok, každý rok zasadí vám nějakou ránu, až rok poslední vás usmrtí.“ U jednoho ze starověkých národů ten byl obyčej, že jeho králové po uplynutí každého roku zaráželi jeden hřeb do dveří chrámových, aby tou měrou léta počítali. Podobně činí s námi prozřetelnost Boží. Každý rok

zatlouká do dveří domu našeho nějaký hřeb, aby nás pamatovala, že leta utíkají a smrt se blíží. Ohledněme se zpět do roku minulého, oč, že každému z nás zatlučen v tom roce nějaký hřeb! Jak mnohý z nás slyšel zatloukati hřeb soužení a protivensství, hřeb ztráty a nehody, hřeb úrazu a nemoci! Jak mnohý v tomto shromáždění slyšel zatloukati poslední hřeb do rakve svého chotě neb choti, svého otce neb matky, svého dítěte nebo přítele! Tak nám každý rok zatluče nějaký hřeb, až konečně poslední rok zasadí nám ránu poslední, která nás usmrtí.

Pročež, př. dr. stojíce na prahu nového roku, zapišme sobě hluboko do srdcí to vážné slovo: „možná, že tento rok bude můj poslední.“ A tak spořádejme život, tak užívejme krátkého času, jakoby tento rok byl nám skutečně posledním; neboť nevíme, kterou hodinu Pán přijde! Nemluvmež tak, jako onen pařížský mladík hovořil k příteli: „Tři leta ještě zůstanu v Paříži a stanu se mistrem svobodných umění. Po tom 4 leta budu studovat lékařství na hoře Pessulano. Po tom 5 let budu slyšet práva v Bononii a stanu se učitelem práv. A potom naposled vstoupím do řádu, abych Bohu sloužil.“ I stalo se, že jednoho rána nalezl přítel mladíka toho mrtvého na loži. Raději následujme jinocha, kterýž jednoho dne přišel k sv. Filipu Neriovi, aby se zpovídal. Světec uložil zhýralému jinochu za pokání, aby na každý den sedmkrát se modlil „zdravas královno“ a sedmkrát políbil zemi se slovy: „možná, že tento rok umru.“ Mládenec činil tak, jak mu bylo uloženo i dožil se ještě 14 roků, které když byl v bohobojnosti ztrávil, skončil smrtí blahoslavenou. Podobně i my, př. dr. jsouce pamětlivi slova „možná, že tento rok umru“, odvrhněmež skutky temnosti a oblečme se v odění světla — v milost Boží! Zanechme starých hříchů a začneme nový život v roce novém! Smiřme se s Bohem, smiřme se s bližním, má-li co proti nám, nahradme, co jsme komu povinni!

Tobě pak, králi věků nesmrtelný a neviditelný, Pane života a smrti, buďž dues od nás všech sláva a čest, ať se již Tobě líbí čas života našeho ukrátiti nebo prodloužiti, ať cokoli na nás sesleš v roce novém! Tobě, svatý silný a nesmrtelný Bože, Tobě nechať se zalíbí modlitba našich chval a díky za všechny dary a milosti, kterými nás v roce minulém obdařila dobrota Tvá! Tobě, živiteli a zachovateli, Tobě Otče náš, nechať se zalíbí modlitba našich proseb, kterouž Tebe úpěnlivě žádáme, abys nám v roce nastalém neodepřel Svě milosti a pomoci; ne-

odepřel Svého požehnání! Na konec pak všichni s odevzdaností do vůle Boží a „s rozveselenou tváří pozdravme rok nový, ať nám všem v jeho září vzkvete čas růžový! Ať trudné prchnou strasti, ať rozhostí se slasti po české vlasti!“ Amen. J. Smělý.

Práce.

Od věkův již, bratři milí,
v svatých knihách stojí:
Bohu spláta práce pilná,
kořist jesti dvojí.

Práce pramenem je žití,
pokrmem je duši;
co si člověk prací získá,
čas ne snadno zruší.

Práce spolu modlitbou je,
dílo Bohu milé;
není dosti jen se modlit,
třeba práce čilé.

Práce mysl vyjasňuje,
srdce ušlechťuje,
tak že člověk pravdu patří,
krásu pocituje.

Práce nám tak třeba jesti •
jako rybě voda,
v práci mocně srdce bije,
v myslí pak je shoda.

Práce nám všem tak je třeba
jako zemi rosy:
„Pracuje-li člověk, jásá
nebe,“ praví kdosi.

Práce věrná dává síly,
mužnosti i zdraví,
šlechtné i budí touhy,
činí moudré hlavy.

Práce pro nás poklad velký
nauka to svatá;
nebo v práci celá země
Bohem započata.

Práce život oslazuje,
v pokušení chrání,
nedopustí hříšné mysli,
zoufalosti brání.

Tak od věků, bratři milí,
v svatých knihách stojí:
Bohu spláta práce pilná,
kořist jesti dvojí. Z pol. J. B. P.

Rozhled do nového roku úcta našich svatých patronů, zvláště pak sv. Norberta.

Stojíme na počátku nového roku. Co nám asi přinese? Přechkáme-li ho opět, jako jsme minulá leta přechkali? A když nám Hospodin všemohoucí, Pán života a smrti, milostivě udělí, abychom i tento nový rok přežili, jaké osudy očekávají v něm jednoho každého z nás, jakých osudů dočká se v něm naše sv. církev katolická, naše milá vlast a celý náš národ?

Otázky tyto jsou zajisté závažné pro každého, byť se i zvláště politikou nezanášel. Dostačí k tomu také jen jakási povrchní známost těch poměrů a udalostí veřejných, které se za posledních let utvořily, a které se jmenovitě v minulém roce sběhly, aby se rozumný člověk o tom poučil, že všechny národy evropské, a s částí i mimoevropské jakási neobyčejná napnutost myslí opanovala, a že s jakousi dychtivostí očekávají, co všechno se asi v tomto novém roce stane. Znamenati jest u všech tak zvaných stran politických jakési tušení, že se ve světě vůbec, zvláště pak v Evropě, důležité změny připravují. Ale jaké budou tyto změny, povedou-li k blahobytu našemu, jakým způsobem se uskuteční, a jak brzy se stanou: to vše ví jedině Hospodin svrchovaný, který osudy každého jednotlivce jakož i každého národa sám řídí a spravuje. Převelebnou září Jeho Božské Prozřetelnosti nepronikne žádná oko lidské; budoucnost naše skryta jest v klínu vševědouceho Boží!

To všechno jest ovšem svatá pravda, ale pravda také jest, že naše nynější vyhlídka do této budoucnosti, pokud k tomu krátký rozum lidský dostačuje, není příjemná a líbezná. Na východě Evropy stahovala se již po delší čas černá mračna. Bouře tam již také vypukla, krve lidské tam již minulého roku mnoho vyteklo, a podobá se tomu velice, že tam co nevidět opět krvavý boj počne. Kdy a jakého konce tam válka vezme, nebudou-li do ní jiní národové, nebude-li do ní říše rakouská zapletena, nevznikne-li pak válka i v jiných zemích, nebude-li tím i sama vlast naše česká a národ náš přímo trpěti: toto jsou samé takové otázky, na kteréž nyní na počátku nového roku žádný státník, žádný i sebe zkušenější diplomat určité odpovědi dáti nemůže. Proto jsme také pravili, že vyhlídka do nového roku není vůbec příjemná. A proto i národ náš k tomu má dostatečných příčin, aby se nedomníval, že

beze vši starosti a bez všelikého obávání může do nového roku pohlížeti.

Co máme tedy činiti, jakých prostředků máme se my Čeche v této nejistotě uchopiti, abychom sobě pro každý případ nějakou bezpečnou pomoc pojistili?

Nechť si politikové na tuto důležitou otázku vymyslí jakoukoli odpověď, my se s nimi tuto do žádné hádky nepustíme; ale poukážeme jednoduše na to, kde a jakým způsobem si naši slavní předkové za podobných poměrů bezpečné pomoci vyhledávali, a ji také skutečně nacházeli.

Od více století, ba můžeme to směle říci, od nejstarších dob zavedení víry katolické v zemi České mívali předkové naši tu živou a pevnou důvěru, že národ náš pod zvláštní ochranou Matičky Boží a našich svatých patronů a dědiců stojí. O této pevné důvěře psal před 257 lety slovutný děkan kapitoly Svatovítské Kašpar Arsenius z Radbuzy takto: „A v pravdě, kdybychom takové památky blahoslavené Panny Marie (t. j. Staroboleslavskou Matičku Boží a jiná poutní místa Mariánská), a při tom těla svatých milých dědicův našich okolo sebe neměli, bojím se, že častokrát bylo by veta po naší víře, po církvi, po naší vlasti, po všem tomto království českém. Jim po Pánu Bohu ze všeho děkovati máme, oni jsou zvláštní a milostiví před Pánem Bohem naši orodovníci, a ve všech potřebách vlastních a obecních naši obrancové a spomocníci“.*)

Od dávných věků zpívali staří Čeche v bitvách a na sněmech zemských v oblíbené písni k sv. Václavu:

Ty jsi dědic České země,
Rozpomeň se na své plémě,
Nedej zahynouti
Nám ni budoucím
Svatý Václave. Kriste eleison!

Významná jsou také v ohledu tom slova, kteráž nám církev svatá v antifoně před modlitbou ku všem svatým patronům a dědicům Českým do srdce a do úst klade: „Na zděch tvých, Jerusaleme, ustanovil jsem strážné: celý den a celou noc věčně neustanou chváliti jméno Hospodinovo. Hospodine Bože, v Tebe doufali otcové naši. Doufali a vysvobozoval jsi je.“

Naši zbožní předkové na to také velmi rádi poukazovali, a se tím těšili, že Hospodin všemohoucí o náš malý národ a o naši Českou vlast zvláštní otcovskou láskou

*) Viz Pobožná kniha o blahosl. Panně Marie. Od Kašpara Arseniusa z Radbuzy. 1629. kap. 11.

podobným způsobem pečuje, jako jednou ve starém zákoně zvláštní péči měl o svůj národ vyvolený. A jako k těmž národu vyvolenému veliké a slavné proroky posýlal, aby jej chránili, řídili a spravovali: tak i našemu národu a naší České vlasti udělil za zvláštní ochrany, hajitele a spomocníky Matičku Boží a sv. patrony a dědice Cyrilla, Methoda, Víta, Václava, Vojtěcha, Sigmunda, Jana Nepomuckého, Prokopa, Kosmu a Damiana, Benedikta s bratřími, Jiřího, Volfganga, Norberta, Josefa a Ludmilu.

A jest to zajisté věc bedlivého uvážení hodná, kterak Hospodin milosrdný v druhé polovici nynějšího století nás k tomu opět vybízí a ponouká, abychom úctu svatých patronův a dědiců svých horlivě pěstovali, a se na jejich mocnou přímluvu důvěrně spolehali. Pozorujme a uvažme jen krátce dvě události, které se řízením Božím za našich dnů sběhly.

R. 1860 objevil se na církevní obloze naší vlasti nový patron národa Československého. Výrokem sv. Stolice apoštolské byl totiž za blahoslaveného prohlášen bl. Jan Sarkander. Tento světec podstoupil slavnou smrt mučnickou na jaře r. 1620 v Olomouci, právě když v Čechách za času zimního krále falckraběte Fridricha, kalvinisty, naše nejsvětější památky na hradě Pražském od cizinců v potupu a v posměch uváděny byly. Kdyby tenkrát falckrabě Fridrich svou vládu v Čechách byl mohl upevniti, nebylo by dnešního dne u nás snad ani jednoho katolíka, ale spolu nebylo by v naší vlasti zajisté ani jednoho slova českého více slyšeti. Na jaře r. 1620 stal se tedy bl. Jan Sarkander mučnickem za víru katolickou. „Drahocenná jest před očima Hospodinovými smrt svatých jeho“ (Žalm. 115): v jesení téhož roku potřeno bylo záračnou pomocí Matičky Boží na Bílé Hoře vojsko protestantské dotčeného falckraběte, kteréhož vojska jádro a největší počet záležel ze samých cizinců.

Ve válce 30leté, ve kteréž Němečtí a Švédští protestanté vši silou na tom pracovali, aby i v Čechách víra katolická byla vykořeněna, utrpěl národ náš a vlast naše nevyslovitelných svízeli a strastí. Po válce té r. 1648 nezbylo v celých Čechách ani jednoho celého milionu obyvatelstva. V druhé polovici věku 17. pracovali napotom na rozmnožení úcty a důvěry k Matičce Boží a sv. patronům našim s velkou horlivostí výteční mužové naši, jakož jsou Matouš Ferdinand Zoubek, arcibiskup Pražský, Jan Tomáš Pešina z Čechorodu, Jan Ignac Dlouhoveský z Dlouhé Vsi, světící biskup Pražský, jesuité

Balbin, Cruger a jiných více. Přese všechny úklady a šmejdy, kterými pak během celého století 18. tak zvaní illuminati z říše německé a jiné podobné tajné spolky v dědičných zemích Rakouských vůbec víru katolickou neustále podrývali, a k tomu cíli a konci v Čechách nejen řeč naši mateřskou z veřejného života vymezili, šlechtu naši lidu odcizili, ale i úctu našich svatých patronů a dědiců v lidu vykořeniti se snažili: přese všechny tyto překážky pracovalo imenovitě kněžstvo katolické v těchto smutných a přetěžkých okolnostech s velikou obětavostí na tom, aby národ náš v tomto proudu nevěry nezakrněl, aby si své mateřské řeči vážil, a se úcty a důvěry ku svatým našim patronům a dědicům nespustil. Uvedeme na důkaz toho jen jeden příklad. P. Stanislav Vydra, bývalý jesuita, který po zrušení řádu jesuitského v r. 1773 dlouhá leta byl profesorem matematiky na vysokých školách Pražských, hlásával to zřejmě přátelům a posluchačům svým. „že *dědicové Čestí toho nedopustí*, aby jazyk tak vzácný, bohatý, vzdělaný a starožitný, aby náš jazyk svatováclavský měl zahynouti, a jazykem cizím na-prosto vytištěn býti, anobrž že zase ožije a rozšíří se tak, jako to bývalo za časů otce vlasti naší císaře Karla IV. . . . Jeho (t. j. P. Vydry) přimlouváním a povzbuzováním získáni byli národnosti naší — dle jich vlastního vyznání — onino mužové, kteří v první čtvrti přítomného století byli nejpilnějšími dělníky na poli ladem tehdáž ležící literatury domácí, imenovitě: bratři Nejedlí, Hněvkovský, Jos. Jungmann. J. Rulík, Pařízek, A. Marek, J. Rautenkranc, J. Ziegler a jiní.“ *)

A když konečně národ náš v první polovici nynějšího století tolik síly opět nabyl, že s to jest, i na veřejném poli svá zděděná práva hájiti, tu právě objevil se v r. 1860 řízením Božím na obloze církevní nový patron národa našeho, bl. Jan Sarkander. A na tom nebylo dosti. Čtrnácte let po vzkonání blahorečení mučnicka Božského Jana Sarkandra, v r. 1874 prohlásila sv. Stolica apoštolská opět naši Přemyslovnu, Anežku Českou, za blahoslavenou. Kdo jen poněkud ví a uváží, jaké práce, jakých zkoušek, jakých výloh, jak dlouhého času každé blahorečení stojí, uvidí v tom zajisté zvláštní řízení Boží, že za naší doby celý proces blahorečení Anežky České tak šťastně byl ukončen. Šest set let toužil po tom národ náš,

*) Tak napsal doslovně slovatný p. Rybička o P. Vydrovi v Naučném Slovníku.

a touha ta teprv za naší doby řízením Božím byla vyplněna.

A jakého úmyslu a záměru měla v tom asi Prozřetelnost Božská, že se to za dnů našich stalo? Svátí a světice Boží jsou dle věrouky katolické mocní přimluvěcí naši před trůnem milosrdenství Božího, a spolu mají nám také býti vzorem a pohnutkou, abychom jejich skutky následovali. V životě bl. Anežky jest nade vši pochybnost patrné, kterak v tom vůle Boží byla, aby právě našemu národu za vzor a příklad svými ctnostmi sloužila, a také jeho zvláštní přimluvnici u Boha byla. Třikráte byla zahraničním knížatům zasnoubena, dvakráte opustila již za tou příčinou vlast Českou, a zvláštním řízením Božím se přece do Čech zase navrátila a v Praze, ve středu národa svého život svůj svatý strávila. V životě jejím také vyniká zvláště i ta ctnost, že velmi horlivou ctitelkyní svatých patronů a dědiců Českých byla, a že se vždy mnoho a vroucně za blaho celého národa našeho k Bohu modlila. Předkové naši o ní říkali, že bl. Anežka neustálou modlitbou svou a ctnostmi svými národ náš před zkázou a záhubou podobně zachránila, jako Mojžíš lid Israel-ský zachránil.

Z toho všeho tuším jest na bifedni, kterak Prozřetelnost Božská blahorečením této světice nás Čechoslovany k tomu ponouká, abychom i my v době nynější úctu našich svatých patronů a dědiců s tak velikou horlivostí pěstovali, a do jejich mocné přimluvy všechny záležitosti a potřeby vlasti a národa svého tak pilně a vytrvale odpo-ručovali, jakož to slavní předkové naši činili. O kým by tomu každý z nás, a jmenovitě i všickni ti naši národovci dobře porozuměli, kteří si za úkol vytkli na poli politickém pracovati!

Mimo blahorečení mučeníka Božího Jana Sarkandra a panenské králevičky naší Anežky ponouká a vybízí nás Čechoslovany v tomto novém roce ještě jiná dějepisná památka k tomu, abychom ve všech vrstvách národa úctu svatých patronů a dědiců za příkladem slavných předků se vši pilností obnovovali a rozšiřovali. Budeme totiž letošního roku již po páté slaviti padesátiletou památku vyvolení a prohlášení sv. Norberta za patrona království Českého. Když za času tak zvané luterské reformace v Němcích i město Magdeburk od církve katolické odpadlo, odnáť byl v městě tomto ctihodnému řádu premonstratskému v r. 1598 chrám Panny Marie, ve kterémž tělo sv. Norberta, zakladatele téhož řádu, pochováno bylo.

Francouzští, Belgičtí a Němečtí premonstrati pracovali o tom po více let se vši usilovností, aby tělo svého svatého otce a patriarchy z luterského Magdeburku vysvobodili a je do některého svého kláštera přenesti mohli. Za časů císaře Rudolfa II. zasazoval se o to i bl. Jan Lohel, opat kláštera Strahovského a napotomní arcibiskup Pražský. Veškera snaha tato neměla však žádoucího výsledku. Teprv nástupci bl. Jana Lohela, opatu Strahovskému Kašparu z Questenberku poštětilo se po velikém namáhání s pomocí císaře Ferdinanda II. vybaviti dotčené tělo svaté z rukou luterských. Ku konci r. 1626 přivezl je tedy do druhdy slavného kláštera jeptišek premonstrátských v Doksanech, kdež přes celou zimu s velikou úctou přechováno bylo. V r. 1627 dne 1. května bylo napotom do Prahy přivezeno, kdež nejen od měšťanstva Pražského, ale i nejřednějších hodnostářů církevních a světských, od šlechty České a nesčetného davu lidstva ze všech končin českých shromážděného, uvítáno a poctěno bylo s nádherou neobyčejnou. Téhož dne doprovodili tělo svaté do chrámu Matky Boží před Týnem. Kardinál arcibiskup Pražský hrabě z Harrachu nesl sám v průvodu tom lebku sv. Norberta ve skvostném pouzdru, jež k tomu účelu zbožná kněžna Polyxena z Lobkovic obětovala. Dne 2. května přenešeno bylo konečně tělo svaté s průvodem podobným na Strahov a v tamním chrámu Páně ve skvostné hrobce uloženo.

Den před tím, než se tělo sv. Norberta do Prahy dostalo, totiž dne 30. dubna 1627, prohlásil tehdejší kardinál arcibiskup Pražský Arnošt hr. z Harrachu ve zvláštním oběžném listu církevním téhož sv. Norberta za patrona království Českého. V listu svém praví výslovně kardinál-arcibiskup, že nejvyšší hodnostáři království Českého a veškerá šlechta Česká za to zvláště prosila a žádala, aby tentýž svatý řádným církevním ustanovením a rozkazem k patronům českým byl připočten. Od této tedy doby ctili předkové naši a ctíme i my až podnes tohoto světce jakožto patrona království Českého.

Ostatek byl sv. Norbert národu našemu již od dvanáctého století velmi dobře znám a předkové naši k němu od té doby již velikou úctou a důvěrou měli. Tomu nasvědčuje patrně tato událost: Sv. Norbert založil řád premonstrátský v r. 1120, a již dvacet let na to v r. 1140 bylo založeno první opatství premonstrátské ve vlasti naší, v Praze totiž na Strahově. Ku konci sto-

letí třináctého měl pak ctíhod. řád premonstratský v Čechách a na Moravě devatero velkolepých opatství a mimo to ještě čtvero klášterů panenských. Ústavy tyto založili králové a velmožové čeští, a synové sv. Norberta, ježto náš lid obyčejně „bílémi kněžími“ nazýval, jsouce nadchnuti velkolepým duchem svého sv. zakladatele, rozšiřovali v našem národu pravou zbožnost, vědy a umění ve výchovavacích ústavech svých a vůbec na vinici Páně.

„Bílé kněží“ zalíbili se záhy lidu českoslovanskému, poněvadž dle návodu svého svatého patriarchy se zvláštní péčí se také starali o velebnost služeb Božích, o důstojnost a velkolepost chrámů Páně, a to právě vždy byla jedna z těch stránek, ve kteréž národ náš od jakživa zvláštní měl zalíbení, tak že tím i jiným národům za vzor sloužil, jakož tomu nasvědčuje Aeneáš Sylvius, napotomní papež Pius II. ve své kronice.

Svatý Norbert byl také veliký ctitel nejsvět. Svátosti oltární. Pravdu a velebnost tohoto nejsvětějšího tajemství víry katolické zastával vítězně proti zlopověstnému bludaři a buřiči Tanchelinu v Antverpách, městě Belgickém, tak že celou jeho kacířskou nauku v tamních krajinách svým kázáním a modlitbou potřel. Z toho také povstal obyčej, že se sv. Norbert vždy s nejsvět. Svátostí oltární v rukou vyobrazuje, a často též bývá vyobrazen u nohou jeho potřený jím bludař Tanchelin. „Bílé kněží“ pěstovali za příkladem svého svatého patriarchy i v Čechách a na Moravě velmi horlivě úctu k nejsv. Svátosti oltární a tím opět nabyli velké oblíbenosti a velkého vlivu v lidu našem, který úctu a lásku k nejsv. Svátosti oltární takřka zdědil po svatém Václavu, prvním svém patronu a dědici.

Svatý Norbert byl mimo to velikým ctitelem Matičky Boží a Její také miláčkem. Pod Její přemocnou ochranou a dle Její vůle a žádostí, zázračným způsobem mu objevené, založil první svůj klášter v Premonstratu ve Francii a zavedl též bílé roucho v celém svém řádu. On sám a synové jeho rozšiřovali napotom všude kamkoli přišli s velkou horlivostí úctu, důvěru a lásku k Matičce Boží, zvláště pod názvem „královy andělův“.

V této stránce se tedy opět činnost „bílých kněží“ velice shodovala s náklonností lidu Českého, který vždy upřímnou a srdečnou láskou k Matičce Boží lne, jakož to až podnes pozorovati můžeme hlavně na místech poutnických.

Ano i ta význačná vlastnost národa

Českého, že vždy velikou úctu k ostatkům svatým v srdci svém choval, přičinila k tomu, že předkové naši sv. Norberta ve zvláštní úctě měli, poněvadž nejen byl horlivým ctitelem ostatků svatých, ale od Boha i toho zvláštního daru obdržel, že v Kolíně nad Rýnem tělo sv. mučovníka Gereona, po kterém se osm set let nadarmo pátralo, zázračným způsobem nalezl.

Při této shodě dotčených vlastností sv. Norberta a národa Českého není se tomu co diviti, že nej přednější hodností království Českého, celá šlechta česká a mnozí jiní sobě toho velice žádali, aby týž světec církevním výrokem za patrona České země byl prohlášen. V čelo této zbežné snahy a žádosti postaven byl pan Jaroslav Bořita z Martinic, toho času nejvyšší komoří království Českého*). Jest to onen veliký státník a ryzí Čech dle vzoru Karla IV. a Václava svatého, který na počátku zhoubné války 30-leté, dne 23. května 1618 od protestantských stavů z nenávisi z okna hradu Pražského vyhozen a od Matičky Boží divotvorně při životě byl zachráněn. Lepší a zasloužilejší zástupce v této záležitosti nemohl zajisté tak snadno býti vyvolen.

My Čechové budeme letos s pomocí Boží již po páté slaviti padesátiletou památku prohlášení sv. Norberta za patrona království Českého a rozhled do roku přítomného není bohužel tak příjemný a líbezný, abychom nyní do něho beze vší starosti a beze všelikého obávání mohli pohlížeti. Ale sv. Norbert vynikal již ve svém pozemském životě i tím zvláštním darem Ducha svatého, že největší nepřátely smírati a všude svatý mír a pokoj zavésti a upevniti dovedl, kde dříve veliké sváry a nepokoje panovaly**). Sv. Norbert jest i nyní ve slávě nebeské přímluvou svou u Boha přemocným působitelem a ochráncem sv. pokoje, kteréhož svět dáti nemůže.

Otěmež tedy, my Čechové, a vzyvejmež v letošním roce se zvláštní horlivostí sv. Norberta. Rozšiřujmež každý dle možnosti své jeho úctu v lidu našem a sv. Norbert se pak i o to postará, aby každý z jeho

*) Tak vypravuje sám kardinal Harrach ve svém oběžním listu a rozkazu.

**) První Čech, který do řádu sv. Norberta vstoupil, a řád ten do Čech a na Moravu uvedl, byl Jindřich Zdík biskup Moravský. Zemřel r. 1160 v ruchu svatosti. Bylť to zdárný Čech, který upřímně církev svatou a vlast svou miloval, a mimo jiné vzácné vlastnosti, kterými se stkvěl, měl také jako sv. Norbert i ten zvláštní dar od Boha, že mocné protivníky smířiti dovedl. Viz o něm „Drahé kameny“ str. 247.

clitelů sám pro sebe požíval svatého míru a pokoje, aby všeliké stranické sváry a sobecké roztržky v národu našem byly zamezeny, a aby i celé království České v Božím pokoji tento nový rok přežít mohlo. Vyzvejmež horlivě i všechny ostatní sv. patrony a dědice, jakož i královnu jejich, Matičku Boží. S úctou a důvěrou touto souvisí a roste vždy blahobyť a sláva země České. Leta Páně 1673 vykládal tuto důležitou pravdu na hrobkách našich sv. patronů v chrámu svatovítském poutníkům svatováclavským ctihodný a šlechtitavý děkan kapituly tamní a spolu světec biskup Jan Ignac Dlouhoveský těmito slovy: „A odkud medle, pravil, to štěstí předešlé Českému království, iemužto na bohatství, na ourody, na okrasy měst, na krásné chrámy, na pevnost a věhormost, umění a jinší znamenité a podivení hodné věci v celé Evropě rovného nebylo, jak to sami spisovatelé přespolní zaznamenali. To vše od svatých a jich uctění, vzývání a vážení pocházelo. Jako za času Karla IV., který větším dílem tyto svátosti opatřil, vždycky štěstí České rostlo, vše se dobře množilo a rozšiřovalo; tak potomně s umenšováním jich cti, slávy a vzývání svatých, studeností a nedbalostí vždy ono se trátilo a se umenšovalo.“ Kýžby si každý Čech tuto pravdu hluboce do srdce svého zaryl a dle ní také jednal!

—ka.

Děcko rybářské.

Slavík v tichém svitu luny
pěl mi konejšivou báji
a tu roztomilé dítě
uviděl jsem dlít v háji.

Zlaté splývaly mu vlásky,
růžemi mu líce plály
a s nitkami zlacenými
malé jeho ručky hrály.

Robilo síť čarokrásnou,
na níž zlato, perly bílé —
a na místě olovnice
zářil dýmant v jaré síle.

A jak práce dokonána,
vzhledlo na mne vroncím okem:
„Viš můj druhu, tato síť má
s kterých vod se líbá tokem?“

Za ruku mne vzalo jemně,
dál mne vedlo dítě švarně

„Pojď o pojď já odhalím ti
tajemství mých proudů černé.“

Rychle po neznámých stezkách
přišli jsme ku dřevu kříže
a tam připovídou děcka
zbaven proud své bájně tíže.

Zřel jsem téci vlny různé
z pěti purpurových zřidel
a tu „v střed těch toků vstoupíš“,
kázal chlapec z věčných sídel.

Tu se otvírá mi nebe,
slouchám zpěvu s nebes výše
a pak v neskonale touze
padám v síti děcka tíše.
Dle W. Leonardiho *Frant. Prokeš.**)

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od Václava Beneše.

Díl první.

I.

Z chaloupky budňanského převozníka ozývala se pobožná píseň večerní. Stříbrozvuký hlas dívčin provázel hluboký hlas mužský.

„Dnes mi hlas nějak v hrdle vázne, a tobě Bohunko také se chvěje.“ zahovořil převozník Příbora, když dozpívali.

„Jsi tatíčku unaven. Jistě to od toho. Na přívaze bylo dnes tolik lidu,“ odtušila dívka předoucí pilně na kolovrátku. „Věru, ani to za ten halěr nestojí. Už nejsi žádný mladík.“

Před chatou zaskřípaly ve sněhu kroky, v několika okamžicích otevřely se dveře a do světnice vešel vysoký, už obstarlý muž v oděvu karlístejnského zbrojnoše.

Bohunce roztočilo se předívno a svinulo se na podlahu.

„U všech všudy holka! — Roztočilo se ti konopí,“ zažertoval muž s bílým knírem na hoření rtu a pohrozil dívce čtveračivě, když byl dříve obvyklým způsobem pozdravil.

Příbora nedořekl ještě ani „až na věky věkův“ a Bohunce přeměnila se jemná, růžová červeň na tvářích v barvu pivoňkovou. Velmi dobře porozuměla slovům starého Zá-

*) Nar. v Jičíně d. 18. dubna 1853. Odbyv tam třídy gymnasia a zkoušku maturitní, studoval po 3 semestry práva v Praze, načež od října 1876 byl alumnem I. r. v k. arcib. semináři v Praze, kdež d. 31. prosince skončil a d. 3. ledna t. r. na Volšanech pochován byl. V nemoci své tuše již blízkou smrt napsal tuto báseň, kterouž jsme uschovali, aby mu po pohřbu byla tuto pomníčkem.

hoře. Do dneška se říkává, které holce roztočí se při předení konopí, ta že myslívá na vdavky.

„Zase nám přituhlo. Zítra už tvé lodice asi nebudem potřebovat,“ hovořil Záhoř use-daje bez pobídky na rozviklanou židlici.

„Letos to začíná nějak zostra,“ přisvěd-čoval Příbora a přiložil do krbu hezkou hrst louče z toho nejmasťnějšího pařezu. „Nedo-pust Pánbůh, aby přišly mrazy, jako byla parna.“

„V těch Vlaších to mají předce lépe. Že by lidem mohly umrznout uši, že by člo-věk mohl mrazem zahynout, o tom tam slý-chávejí toliko vyprávěti, jako my o obřích. A ještě nad tím vrtí hlavou.“

„Ale vš, co mi je divno? — Máme dnes svaté Kateřiny, císař v Praze a na Karlštejn nepřišel.“

„Povídá se, že prý ho zase porazila ne-zbedná pakostnice.“

Venku někdo již podruhé pronikavě za-hvizdnul.

Prevozník se zdvihl.

„Půjdu tatičku sama!“ pravila Bohunka vstanouc od kolovrátku. Přes hlavu přeho-dila si plachetku a v chvilince brázdilo ve-slo vedené rukou dcery prevozníkovy vodu Berounčinu.

Nad Tetínem rŕmĕnily se poslední čer-vánky.

„Nevím, proč mi leží dnes v hlavě zase svatokateřinská noc u San Felice. Přichá-zívá mi ta vzpomínka do hlavy častěji, ale nikdy nevěští nic dobrého. Byly to hrozné chvíle, Příbora! — Nás bylo ve hradě ke stu, ale všickni vychrtlí, učinĕní kostlivci a kolem hradu tisíce vlašských rot, rozdráždĕných a práhnoucích po naší krvi. My ne-mĕli už třetí den ni jedinĕho sousta v ústech, deset násincŕ umřelo hladu. My upadali v dřimoty zmoženĕí slabostí, ale i v dřimo-tách rozeznali jsme rachot ĕeských bubnŕ, klĕnkot ĕeských mečŕ a válečný hlahol Kar-lových vojsk. My se nemohli už ani hnoutĕ a přece jsme tušili, že kolem kastellu zuřĕ seč na život a na smřt, my dýchali ve spán-ku volněji a když jsme procitli, sedĕl u nás u každĕho krajan, podával nám láhvici s ví-nem, jež ssáli jsme do sebe o přĕtrž. A když jsme se zpatovali, vyšel mezi nás Karel, rameno mĕl obvázanĕ, usmíval se na nás a řekl nám: „Hoši, vy jste zachovali starou ĕeskou ĕešt a na památku dnešního dne zŕstanete všickni pohromadě všude a vždyc-ky.“ A my byli první ĕešt karlštejnská, a my první střežíme z ĕeskĕho vojska ĕeskou ko-runu. My mohli byt každý rytĕrem, lukán-

ský Pistorio by nás byl také pasoval; ale my zŕstali ĕešedĕí Karlovou a jsme ji do dneška.“

Starý Záhoř na chvilku umkl.

„Ale to ti povídám Příbora; kdykoliv mi přišla vzpomínka na tu věc do hlavy, vždyc-ky umřel jeden z naší ĕešedĕí; už je nás jen patnáct. Sám Pán Bůh ví co to, že se mi ruce dnes třesou, jako když jsem klesl na tvrdý, zbĕlený kámen v San Felice a počal hladu umírat. Pochvíli že zazpívá rekviem zdejší plebán mnĕ nejšťĕíve.“

„Spĕše vyvrátĕí vítr duby k Mořínĕ než tebe smřt. Jinĕí lidé s lety stárnou, ale ty mládneš vŕčĕhledĕ.“

Starý zbrojnoš pozdvihl hlavu, podíval se Příbora vĕi do očí nedŕvěřlivĕ a usmál se.

„Či by oĕešel on sám? — Já se nikdy nezmýlil. Jářku, dovĕme se to co nevidĕt.“

Kolem chaty prevozníkovy rozlehl se náhle veselý smĕch, zaštĕkali psi a Příbora vyhledl rvchle oknem na cestu.

„Král Václav!“ pravil prevozník a za-chvěl se.

„Jede z Králova Dvora. Vĕera tam byly velikĕ hony.“

„Jsou s nĕm asi ĕtyři, nemohu je dobře rozeznat.“

V tom vešla Bohunka do světnice: ale ku kolovrátku už nepřĕsedla.

„Jaktĕživa jsi holka takových pánŕ ne-převázela! — Dostals dozajista na hedbávný živŕtek?“ pravil Záhoř k mladĕ prevoznici.

Bohunka si teprve nyní vzpomněla, že ten nejmladší hodil jí cos do loďky a že to tam zŕstalo. Okamžitĕ odbĕhla, a v chvi-lince byla zase zpĕt.

„Dukát tatičku! — Podĕvej se: je na nĕm Panna Maria a na druhé stranĕ křĕž,“ zvolala dĕvka radostně a prohlĕžela si zlaták blĕzko u světla.

Záhoř se zdvihl, vzal jej do ruky, okou-kal, potĕžkal a hodil na dřevo, zdali cinák a zdali to ryzĕ zlato.

„Schovám si jej tatičku na památku. Máme tu po matĕce hedbávnou ĕernou stuž-ku, navléknu jej a budu ho nositĕ na hrdle.“

Starý prevozník se od stolu ani nehnul.

„Vĕru královské prevoznĕ! — Dostals už někdy takové, co převážíš? A jsi přece zdejší m prevoznĕkem, jak dlouho stojĕ Karl-štejn. Samĕho císaře převázels kolikrát a halĕre ti předce nedal.“

„Halĕř z ruky Karlovy je požehnáný a . . .“

„Dukát z ruky Václavovy je proklĕ-náný, chceš řici Příbora.“

„Nechci, přĕsám bůh že nechci; ale to-

hle řeknu a na tom stojím: dukát z ruky Václavovy byl bych raději neviděl."

"A proč ty hlavo moudrá?"

"Nesuďte se Záhoři. Podívej se raději; tamhle na té stěně hned pod křížem visí několik haléřů také na hedbávné tkanici. Jsou z ruky Karlovy a ty přinesly mému příbytku opravdu spokojenost, štěstí a Boží požehnání."

Převozník chtěl ještě cos dopovědět: ale oko jeho utkvělo na dceři a proto sevřel rty okamžitě.

"Dovolíš tatíčku, abych si jej mohla zavěsit na hrdlo, alespoň o Boží hody tatíčku?"

"Dej mi ho Bohunko. Uchovám ti ho. Závíděli by ti toho královského daru. V dubové skříni po nebožce matce v přihrádce vedle růžence bude uchován nejlépe."

Převozník vstal, dcera podala otcí peníz bez zdráhání, i otevřel těžké vřko u vysoké, dubové skříně natřené do modra a pomalované báječnými ptáky, otevřel přihrádku, vzal růženec do rukou a křížek políbil — byl prý až ze svatě země a na hrobu Spasitelově dotýkán. — dukát ovinul kouskem plátna a uložil jej opatrně mezi ostatní rodinné památky.

"A přisedni zase hezky ke kolovrátku Bohunko! Provazy jsou už leckde protrhané a plachty také na mnohých místech děravé."

Bohunka se zarděla opět, protože ji dnes otec napomínal do práce poprvé; ale poslechla na slovo.

"Tak že jste Záhoři neměli ve Vlaších tři dny ani jediného sousta?" zeptal se udiveně přivozník, jakoby se nebylo nic přihodilo.

"Tři dny brachu, celinké tři dny a celinké tři noci."

Starý zbrojnoš usmíval se dobrácky, protože poskytl-li mu někdo příležitosti, aby mohl vyprávět o svatokateřinské noci a o řeži u San Felice, nemohl si jej ani lépe zavděčiti. Desetkrát za den mohl to povídati a nebylo by jej to omrzelo. Desetkrát za den mohl se ptát a Záhoř by ti to byl povídal pokaždé na slovo.

"A když jsme procitli a mohli se postavit na nohy a rozhlédli se kolem San Felice, tak jako tu vidíte stromy, byly tam samé mrtvoly, sami vlaští rebellové, u jedné hromady mrtvol probodený kůň třemi oštěpy a na tom koni bělal se z daleka na pokrývce v poli červeném český lev. Byl to bělouš Karlův a pod ním vraník veronského podesty."

Starý zbrojnoš se zase usmíval, z očí

vyzírala mu pýcha a z vyschlých tváří jarost skórem ještě mladická . . .

Už dávno odešel Záhoř a převozník Příbora seděl ještě za dubovým stolem v mýslenkách. V hlavě vřel mu dukát z ruky Václavovy nezbytněji než starému zbrojnoši svatokateřinská noc v San Felice.

Na krbu louč už jen doutnala.

Bohunka odebrala se do své komůrky před chvilí.

"Proč je to, že kdykoliv vidím jeho tvář a kdykoliv mi přijde na mysl, vždycky mnou zalomcuje mráz a vždycky cítím na prsou tíži a u srdce svírání!" zašeptal Příbora; ale okamžitě utichl.

Onžlabinou rozlehl se temný, až do kostí vnikající zvuk.

Povozy, jež jely od Prahy po pravém břehu Berounky, zadrncely rychleji, a vozkové přitáhli si beranice níže na uši. Za jednozvukým, tajuplným hlaholem ozvala se ještě táhlejší a ještě temnější slova, jakoby ani z hrdel lidských nevycházela. Vozkové pobídlí koně k poskoku, pod koly zaskřípal snh jako úpění a s manských hlídek po čtyrech stranách obrovské věže karlétejské rozletělo se ozvěnou ve vrchách a po lesích do nekonečna:

"Dále od hradu, dále! —

Ať tě nepotká neštěstí nenadále!"

* * *

Bohunka ve své komůrce do té chvíle také nezdřímla.

Před očima leskl se jí zlatý peníz, nad penízem tím vystupovala jakoby z mlh, jež spočívaly nad chatou, mladá, svěží tvář, na té tváři jevil se kolem rtů přívětivý úsměv a ústy zdálo se jí že proudí se slova jako pod večer, když převážela pány a ten nejmladší z nich uchopil se druhého vesla a zašeptal: "Dovolíš?" — O tom se Bohunka otcí ani nezmínila, jak jí mladinký rytíř pomohl, že se to jelo tak lehounce a když jí hodil zlaták, že jí pohlídal po tváři, že jí při tom cos pošeptal . . . A to také otcí neřekla, starší rytíř že se smál, až se jí při tom smíchu krev zarazila na okamžik.

(Pokračování).

DOPISY.

Z Vratislavi v Slezsku dne 1. ledna 1877.

(Neutěšené poměry.)

Nový rok nám nastal, bude-li pak pro nás radostnějším, nežli byl rok starý? Mnozí se domnívají, že ani tento rok ničeho potě-

šitelného nám nepřinese soudce tak proto, poněvadž dvě sedmičky za sebou nevyznamenává prý ničeho dobrého. Já však myslím, že i sedmičky tyto nás potěšiti mohou, vždyť jest dvakrát sedm čtrnáct a bude-li se všech čtrnáct pomocníků svatých za nás přimlouvat, doufám že radostnější chvíle nám přece vyprosí. Proto jsem také na nový rok první mši sv. nového leta 1877 sloužil u oltáře čtrnácti sv. pomocníků, vždyť jejich přimluvy a nebeské pomoci velice potřebujeme! Zde ve Vratislavi jsou dvě farnosti bez duchovních správců, jedna dokonce nemá již ani kostela, poněvadž si ho osvojili starokatolíci. Kostel panen Alžbětinek jest uzavřen, umřel totiž duchovní jejich, totéž stalo se i u sester sv. Hedviky. Pochovali jsme v roce minulém pouze v městě Vratislavi pět kněží, na jejich místa nemožno dosadit nikoho, a jak to teprv v diecési vyhlídá, kde tolik osad bez pastýřů duchovních? Pán Bůh pomoz! Kým můžeme i nyní zvolati, jako jsme v adventě říkali: „Pán blízko jest — pojďme klanět se Jemu!“

S.

KRONIKA:

Z Prahy. Zítřka o slavnosti *Zjevení Páně* či sv. tří králů bude J. Eminence nejdůst. p. kardinal arcibiskup sloužiti v metropolitním chrámě u sv. Víta na hradě v 11 hod. pontifikální mši sv. — Ve čtvrtek dne 11. t. m. odjede pak do Vídně.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 8. ledna u sv. Havla, od 9—13. t. m. v cís. král. dvorní kapli na hradě, od 14.—18. v Emausích.

— Paní Johanna Moravcová, rozená Küffer z Asmansville v Praze, před nedávnem darovala novému v gotickém slohu vystavenému chrámu v Šonově u Teplice skvostné gotické ciborium. Témuž chrámu věnovala paní Moravcová také 6 gotických svícenů oltářních a skvostný gotický kalich. Veškeré práce tuto jmenované zhotoveny byly velmi dovedně v pasfiském závodě p. Karla Zimmera v Praze (stará poštovská ulice číslo 1013—I.)

— Ze *Sv. Hory.* V den nového roku oznámeno bylo kongregaci kněží Redemptoristů na Sv. Hoře u Příbrami úředně, že od téhož dne přestane se jim c. k. berním úřadem vypláceti dosavadní slušné vyměřené pro 4 kooperatory po 210 zl. Aby horliví tito kněží hladem a nedostatkem z poutního onoho místa nebyli vyhnáni a Sv. Hora nespustla, jest rychlé pomoci třeba. Vd. pan

kanovník Vyšehradský M. Karlach vyzývá v „Čechu“ vel. duchovenstvo k bezplatnému persolvování většího neb menšího počtu stipendií, jichž intence každému zašle, kdož by se v té příčině na něho obrátil.

— *Z Budějovic.* J. Excel. nejdůst. p. biskup vydal jako za minulých let i letos k novému roku pastýřský list k věřícím své diecése, kterýž v listech těchto co nejdříve uveřejníme.

— *Od Labe.* O neděli druhé adventní bylo v jedné obci křesť. cvičení a při něm varována mláď, aby netančila v čase zapovězeném. Sotva bylo po cvičení, sešli se mladí, aby se do Silvestra naučili tanci „beseda“. Domácí paní, aby jim co „dáma“ pomohla, dala dítě na kolébku. Jakmile však byli v nejlepším skoku, vzkřikne dítě, škubne s sebou a leží na kolébce bezduché; silný božec je zachvátil. Bvlo po besedě; tanečníci se vyděšení rozprchli. *K. B.—j.*

Z Jerusalema. Jako v Evropě události v turecké říši pozornost národů k sobě poukaj, tak děje se a u větší ještě míře v Asii zvláště v krajinách panství tureckému poddaných. Turci, křesťané ano i židé očekávají, že budoucnost jim spásu přinese. Turci až do dnešního dne rozhořčení jsou, že právomocný sultan Abdul-Aziz násilím svržen jest s trůnu vlivem nynějšího vezíra a katana Bulharův Mithada. Nadarmo se namáhali úředníci turečtí, chtěje obyvatelstvu namlíviti, že změny v Cařihradě od křesťanů zosnovány a nástupce Abdul-Azizův Murad od křesťanů na trůn chalífův povýšen jest. Bratru jeho Abdul-Hamidovi prorokují Turci v Jerusalemě jen krátké panování a pokládají pád jeho za jistou udalost. Vystoupení Ruska jmenovitě ultimatum, které general Ignatěv před dvěma měsíci vládě turecké podal, zvýšilo nenávist Turků proti Rusům a Řekům v Jerusalemě i v jiných městech sv. země. Domnívají se Turci, že Moskovité mají skryté zbraně ve svých kostelích a klášterích, pročež jest se obávati, že jakmile vznikne válka mezi Tureckem a Ruskem v Evropě, vraždění nastane zvláště Rusů a Řeků v Jerusalemě, nebo Turci připisují veškeré zlo, které u ně nyní přichází, jen Rusům ne sobě. Turci jsou přesvědčeni, že v nastávající válce zvítězí, pak že si všechny křesťanské národy úplně podmaní, že se zlatá doba sultanův Bajazeta a Solimana navrátí, že opět i Evropě vévoditi budou. Nynějšího sultana nemilují, rádi by viděli, kdyby na trůn dosazen byl Jussuf Izzedin, syn zavražděného sultana Abdul-Azize, od kteréhož očekávají, že všechny tyto blahé jich naděje

a přání splní. Proto neradi propouštějí své syny, aby pod nynějším sultanem u vojště sloužili. Kdo může, ten se vykoupí, kdo může ten se útekem zachrání od vojenské služby. Utíkají odvedenci a vojenští nováčkové na poušť k Arabům a beduinům, kde se jich značný počet již nalezá.

Křesťané v Asii — mimo křesťany Armenské a Libanonské — nemají takřka žádné politické důležitosti. Bydlí totiž rozptýleni, netvoříce žádného celku a proto právem se obávají o statek i o život, až zachotí první ruské dělo na Dunaji. Očekávají s jistotou, že Rusko současně učiní útok na Turecko v Evropě i v Asii, ano, že spíše v Asii bude zasazovat smrtelné rány osmanské říši, opírající se o křesťanské Armeny a Libanonské Maronity, a tak že předejde všeobecnému vraždění křesťanů v Asii. Domnívají se křesťané dále, že pokynutí k tomuto vraždění bude dáno z Cařihradu, tak jak se stalo před krátkým časem v Bulharsku. Znají dobře vládu tureckou, a proto jest obava tato oprávněna. Na všech křesťanských vládách v Evropě jest, by učinily náležité opatření a chránily své poddané, aby se neprolévala nevinná krev, jako se událo roku 1860 v Syrii a 1876 v Bulharsku. Bylo by to podivné, kdyby vlády evropské ujímající se křesťanů v Evropě, lhostejně se chovaly ku křesťanům v Asii, jejichžto okovy rovněž tak nesnesitelné jsou, jako okovy Slovanů úpících pod jařmem tureckým. Jde tu spolu o místa křesťanům svatá, by chrámy na nich velikým nákladem zbudované bohaprázdnou rukou rozkotány nebyly. Z Rakouska navštěvují každoročně poutníci sv. místa, letos asi jich neuvidí, učiní lépe, když se v patrné nebezpečnosti nevydají. Armeni, Řekové, Rusové ano i katolíci skládají veškerou svou naději v Rusko. Poněvadž Řecko snad také činně vystoupí v budoucí válce, obávají se Řekové nejvíce, neb království řecké v Evropě jest malé, by jim dostatečné ochrany poskytnouti mohlo. Seminář, kostel sv. Kříže, nemocnici a jiné své budovy Řekové již zavřeli, dary a drahocenné věci v kostele sv. Kříže tajně již zakopali na místě neznámém. Katolíci by ovšem nejraději viděli, kdyby katolická vláda francouzská se jich ujala, poněvadž ale před krátkým časem ministr zahraničních záležitostí v Paříži se vyjádřil, že se francouzská vláda protektoratu nad křesťany východními vzdává: obracíjí i oni zraky své k Petrohradu doufající, že jim pod panstvím ruským alespoň z části ulehčeno bude. Spoléhají na

Boha, pracují neunaveně dále, neberouce ohledu na zlobu časů. P. Ratisbonne před krátkou dobou zakoupil pozemek a staví na něm chlapecký seminář. Školští bratři a premonstráti právě přibyli do Jeruzaléma, aby v budoucím semináři vyučovali. Nyní vyučují soukromě křesťanské i arabské dítky. Císař Brasilský, který nyní po Sv. zemi cestuje, obdaroval hojně všechny ústavy katolické.

I Židé doufají spásu od budoucí války. Obávají se ovšem i oni všeobecného vraždění, spolu ale se těší, že při všeobecné srážce kříže s půlměsícem křesťané a muslimové se vzájemně seslabí a zničí, jim pak že v úděl se dostane staré jejich dědictví. Proto nápadně mnoho nyní staví, ano již i o stavbě chrámu mluví.

Paběrky.

1. O původci knihy „O následování Pána Ježíše.“

Jako kdysi v sedém starověku sedm měst hlásilo se o čest býti rodištěm proslaveného pěvce Homera, podobného něco opětuje se v době novější, kdy tři velcí národové osobují sobě původce knihy neméně rozšířené, přeložené do všech téměř světa jazyků, t. Následování Pána Ježíše. V Německu a rovněž u nás co v zemi sousední jmenuje se co spisovatel zbožné knihy té Tomáš Hemerken, dle rodiště svého Kempenu na dolním Rýnu nazvaný Kempenský, ve Francii Jan Charlier, zvaný Gerson, pověstný a učený kancléř university Pařížské, Italové zastávají se svého Jana Gersena, opata benediktinského kláštera sv. Štěpána ve Vercelích. Spor o to, kdo z těchto tří skutečným jest původcem zlaté knihy oné, vede se již po tři století a toliko přesnými doklady historickými dá se rozřešiti. Delší pojednání o věci té na základě bádání novějších přinesl vlaský katolický týdeník „La buona Settimana“ vycházející v Turíně v ročníku právě minulém v článku nadepsaném „Giovanni Gersen“. Doklady, jež tuto ve prospěch Jana Gersena se uvádějí, jsou takové a v takovém množství, že, pakliže, jak možno předpokládati, na pravdě se zakládají, veškerý další spor vylučují. Podáváme toliko hlavní z nich u výtahu.

Pisatel článku onoho dokazuje především, že prvé než narodili se Tomáš Kempenský (narodil se r. 1380, zemř. 1471) a Jan Gerson (nar. 1363, zemř. 1429), již kolovaly v rukou věřících rukopisy a překlady

knihy Následování P. J. a přemnohé z nich že výslovně jmenují Jana Gersena opata spisovatelem knihy té.

Za nejstarší rukopis Násl. P. J. považuje se onen nazvaný *de Advocatis*, čili náležející šlechtické rodině degli Avogadro, po latinsku de *Advocatis*, poněvadž byli zastanci (*advocati*) církve Vercellské. O rukopise tom praví král. akademie mnichovská, že jest poslední pečetí slávy Jana Gersena a Italie.

Rukopis tento, který po delší dobu považován byl za ztracený, nalezen byl od učeného rodáka Vercellského de Gregory, čestného předsedy kr. soudního dvoru v Aix a sice v Paříži u knihkupce Techenera r. 1830. Muž tento poznáv původ rukopisu dle poznámek na vnitřní straně desk, koupil jej, proskoumal, ocenil a daroval jej pak stoliční kapitole svého rodiště. Po něm nově zkoumal jej prof. Josef Cossa, důkladný znalec starozinnosti, kterýž končí úsudek svůj slovy: „Koněm popis rukopisu *de Advocatis*, máje za to, že zevnější útvar knihy, jemnost pergamentu, písmo a nahodilé zvláštnosti lexikografické jsou s to, aby přesvědčily mě, že psán jest perem italským ještě za života pokorného Gersena, opata u sv. Štěpána ve Vercellích (zemřel r. 1245), aneb nedlouho potom, dokud zlatá kniha Násl. P. J. nenabyla všeobecné pověsti a mimo diecési sv. Eusebia (vercellskou) mnoho známa nebyla.“

S Josefem Cossou souhlasí mnozí jiní učení znalcové italští i mimo Italii; srovnávají se v tom, že rukopis ten náleží nejméně do století 14.; mnozí kladou jej již do století 13. as do r. 1250.

Výroky tyto vědecké potvrzeny byly nedlouho po nalezení rukopisu toho jiným šťastným nálezem a sice pamětní knihou čili deníkem náležejícím domu de Avogadro. Připomenuli jsme, že předseda de Gregory poznal původ rukopisu dle poznámek na vnitřní straně desk; poznámky ty jsou nápisy, které dokazují, že rukopis ten z jemného pergamentu náležel šlechtické rodině vercellské de Avogadro a sice zejména roku 1527 Jeronýmu Avogadro, kanovníku stoličního chrámu v Ivrei.

Maje tuto jistotu pátral de Gregory dále po původu a přenesení rukopisu. Obdržel od pánů Krišpina a Gustava Avogadro di Valdengo úředně zjištěný výtah z rodinného denníku jednoho z předků jejich Josefa de *Advocatis*, který den po dni sobě zaznamenával, cokoli se mu přihodilo a zdálo se mu důležitým. Výňatek ten obsahoval různé věci z roku 1345—1350. Ke dni 15. února 1349

jest tato poznámka položena: „Po rozdělení učiněném s mým bratrem Vincencem, bydlícím v Cerione. na důkaz lásky bratrské, poněvadž jsem to učinil pouze z časného prospěchu, daroval jsem jemu drahocenný rukopis o Násl. P. J., který chovám po dlouhou dobu od svých příbuzných; pročež již někteří z předků mých o něm zmínku činí.“

Z toho vyplývá, že pojednání o Násl. P. J. psáno bylo dříve, než na svět přišli Tomáš Kempenský a Jan Gerson kancléř a že oba tito spisovatelé knihy oné býti nemohou.

Mezi rukopisy nejdůležitější počítá se též Aronský, tak nazvaný poněvadž r. 1604 nalezen byl v Aroně. Znalci, kteří jej zkoušeli, kladou jej aspoň do století 14. a taký byl též úsudek třetího sjezdu gerseníanského v Paříži r. 1687. Co tento rukopis činí důležitějším jest, že aspoň pětkrát v něm opakuje se jméno Jana Gersena, s připojením jeho důstojnosti co „opata“, což vylučuje veškerý omyl a záměnu s jmenem kancléře pařížského. Rukopis ten mimo jiné zkouman byl též od učeného kardinála Belarmina, který zcela určité rozhodl se pro Jana Gersena, zvláště ve spisu svém „*De scriptoribus ecclesiasticis*.“ V úsudku svém potvrzen byl jiným novým důvodem a sice, že sv. Bonaventura (zemř. r. 1274) ve svém díle „*Conferentiae ad fratres Tolosates*“ (v 7. řeči) uvádí místa z Násl. P. J. a výslovně při tom připojuje: „Tak ze zbožné knihy Násl. P. J.“ Kniha ta jest tedy aspoň o 100 let starší, prvé než narodil se Tomáš Kempenský.

Učený Lev Allacci, bibliothekář knihovny vatikánské, vynesl na světlo rukopis, po něm zvaný Allacciánský. V něm jmenuje se původce Jan „de Canabaco“. Udává se tuto rodiště Gersenovo, t. j. Canabacum, nyní Cavaglia v krajině Vercellské. V starém rukopise Bobbienském ze století 13., pocházejícím z kláštera Bobbienského, nalezájí se určitá tato slova: *Incipit liber Johannis Gersen, cum quanta reverentia et devotione sacramentum Dominicum, corpus et sanguis, sit sumendum*. (Počíná kniha Gersena, s jakou uctivostí a zbožností svátost Páně, tělo a krev, má se přijímati). Nalezá se v bibliothéce rukopisů v Paříži.

V rukopise Parmském ze století 14. ctihodný Gersen zván docela svatým: „*Explicit liber quartus et ultimus sancti Johannis Gersen*.“ Nalezá se tamtéž co předešlý.

Mimo tyto jest množství rukopisů, jako Cavanský, v němž vyobrazen obraz benediktina, Římský, Padolironský, 2 Muratori-ovy,

Benátský, druhý Florentinský, Veronský, Bononský, Wolfenbüttlský a mnoho jiných, v nichž určité co původce jmenován Jan Gersen Vercellský.

Jiné opět rukopisy nejmenují sice původce, ale pocházejí z doby, kdy ještě nežili Gerson a Tomáš Kempenský, aneb byli u věku tak mladistvém, že nemohli ještě pomýšleti na spisování knihy podobné. Takový jest rukopis Sublacenský v Dolním Rakousku, Thévenotský, Pařížský první a druhý, Montanský; všechny tyto prisuzují se století čtrnáctému.

Nelze mlčením pominouti též rukopis kardinála Mazarina, na němž vyobrazen jest biskup žehnající řeholníka řádu sv. Benedikta, což německý prof. Weigl vysvětluje, že jest to sv. Eusebius Vercellský, žehnající Gersena.

Za náleží dnů nalezeny dvě staré památky díla našeho, t. jeden rukopis latinský, který třikrát opětuje jméno Gersenovo, a druhý obsahující vlaský překlad dle řeči z prvních let století čtrnáctého, kterýž i nářečím svým lombardským svědčí ve prospěch Gersena, rodáka Vercelského.

Z překladů nejstarší jest lombardský v nářečí krajiny vercellské, převedený později na jazyk obecný. Připojímeli, že věrně souhlasí s rukopisem latinským de Advocatis, a že překlad ten hned na počátku umění knihtiskařského mnohokrát vydán byl ve Vercellích, jest to dostatečné pokynutí, že spisovatel byl z krajiny Vercellské.

Jiný překlad jest florentinský, převedený z lombardského nářečí v toskánské; nalezá se v knihovně sv. Vavřince ve Florencii a pochází ze století čtrnáctého neb ze začátku patnáctého.

Třetí překlad italský zachován jest v rukopise Bononském. Srovnává se podobně skoro ve všem s textem rukopisu de Advocatis a náleží též do století 14tého. Pozoruhodná jsou v něm slova, která čtou se na počátku: „Počiná kniha složená od služebníka Božího, zvaného Jana de Gersenis; o životě Krista P. a o nevážení si světa.“ —

Mezi překlady francouzskými pozoruhodný jest onen, který učiněn byl od neznámého kněze v Metách a vytištěn v Antverpách r. 1539 a 1544. Nejmenovaný tento překladatel udává sám v předmluvě, že nemaje textu latinského knihu tu převedl z němčiny; „původce tohoto německého překladu, pravi dále, dle toho co slyšel jsem od osob učených a těchto věcí znalých, byl zbožný a učený muž z řádu Kartusiánského,

jmenem Ludolf ze Sas.“ Tento Ludolf Saský, známý spisovatel života P. Ježíše, zemřel r. 1380. I kdyby Ludolf tento překlad byl učinil v posledních letech svého života, vždy ještě můžeme říci, že to bylo v době, kdy ani kancléř Gerson, ani Tomáš Kempenský nemohli pomýšleti na práci podobnou.

Než kterak stalo se to, že povstal tento spor o původci Násl. P. J. a že trvá po tak dlouhý čas? Odpověď není příliš těžká. Právý spisovatel věren byl zásadě naznačené též v knize své: Ama nesciri et pro nihilo reputari, měj zalíbení v tom býti nepoznán a za nic býti považován. Mimo to jest to dosti časté v řádě benediktinském uveřejňovati práce bez označení jména původce. Odtud snadno mohlo se státi, že mnoho rukopisů knihy Násl. P. J. zůstalo bez jména původce, že tento namnoze zůstal neznámý; ano že zásluha jeho jinému byla připisována.

O Tomáši Kempenském ví se, že byl muž ctihodný, že strávil život svůj v spisování knih nábožných a ještě více v opisování podobných knih jiných spisovatelů, kterážto práce, dokud nebylo tisku, byla u veliké važnosti. (Dokončení.)

Literární oznamovatel.

— „*Ježíš Kristus jest Syn Boží.*“ Postní kázání, kteráž činil P. František Blažko, kaplan v Noutonicích. V Praze 1877. Tiskem i nákladem knihtiskárny Cyrillo-Methodějské. Str. 61. — Úvodním textem i obsahem všech 7 těchto kázání postních jsou slova (Mat. 16, 16.): „Ty jsi Kristus Syn Boha živého.“

— „*Očista.*“ Historická povídka z let protivenství českého národa. Od Václ. Beneše-Třebízského. „Zábavné bibliotéky“ dílo 36. čili ročníku VIII. sešit 1. a 2. Vydavatel Pl. J. Mathon v Brně (Petrov 4). Str. 215. Cena 80 kr. — Týmž nákladem: „*Maria Regina.*“ Časový román od Idy hraběnky Hahn-Hahnové. Na český jazyk vzdělal *—* Dílu I. sešit 2. (str. 49—96) a 3. (str. 97—144) po 20 kr.

— „*Františka Pravdy* sebrané povídky pro lid.“ Dílu I. sešit 3. (str. 129—192.) Cena 20 kr. V Praze 1877. Nákladem kněhupectví: I. L. Kober.

— Slovník jazyka *anglického i českého*. (A dictionary of the English and Bohemian Languages.) Sestavil V. E. Mourek, professor při c. k. českém gymn. v Budějovicích. Díl anglicko-český. Sešit. 2. (str. 161—320, Congratulation — Flinch). V Praze 1877. Nákladem kněhupectví: I. L. Kober. Cena 80 kr.

— „*Jih.*“ Historicko-romantické obrazy od Prokopa Chocholouska; sešit 4. (str. 193—156) u I. L. Kobra.

— „*Malí jesličkáři*, aneb: Bůh svých milých neopustí“. Povídka pro naši milou mládež. Sepsal Arnošt J. Volný. S obrázkem. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze. (Spisů pro mládež čís. 9.) Str. 96. Cena 24 kr.

— „Fr. Palackého: *Dějiny národu českého v Čechách a v Moravě*“ (nové vydání pro lid) dospěly sešitem 12. k článku: Václav I., v němž sešit 13. pokračuje až do smrti Václava I. r. 1253. Sešit 14. líčí dále vniterný stav země a národu té doby, jakož i sešit 15. a 16. Cena sešitu 30 kr. Nákladem knihkupce F. Tempského v Praze.

— K Dědictví sv. Prokopa v Praze přistoupli pp.: Tomáš Kouba, katecheta měst. škol v Blatné, Frant. Kvítek, kaplan v Třebíči, Jan Prieher, alumnus 3. r. [v Budějovicích, Josef Hůlka, kněz diec. Budějovické, Karel Matějka, farář v Těchonicích, Václav Havlík a Jos. Grim, bohoslovci v Hradci Králové, Josef Smělý, kaplan na Slivici, Vendelín Honěk, kapl. v Černošíně, Augustin Brzobohatý, kaplan v Nové vsi u Břeclavi, Ant. Příkryl, koop. v Želechovicích, Jan Konečný, bohoslovec v Brně, Josef Lekavý, rolník v Dolních Bojanovicích.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Hach*, katecheta při české realní škole v Karlíně, d. 30. prosince 1876 (nar. v Praze 24. července 1829, vysv. 29. červce 1852);

p. Jan Karel *Škoda*, býv. katecheta č. kr. české vzorní školy a ústava ku vzdělání č. učitelů, prof. katechetiky a pedagogiky v Praze, spisovatel, d. 31. prosince 1876 (nar. v Příbrami 15. května 1810, vysv. 29. března 1833);

p. Josef *Pallmann*, praeses lužického semináře v Praze, d. 2. ledna (nar. v Ostřici v Sasku 2. června 1812, vysv. 31. prosince 1837).

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

p. Michael *Preisler*, farář na odpoč. v Rovensku, dne 25. prosince 1876 (nar. v Příkřem 6. července 1801, vysv. 2. září 1829);

p. Frant. *Kettner*, far. v Bělé, dne 30. pros. 1876 (nar. v Bakově 2. dubna 1817, vysv. 29. července 1842).

Vyznamenán jest:

p. Josef *Srb*, obdržel právo synodalit.

Ustanoveni jsou:

p. Ludvík *Bendl*, kapl. v Tušimicích, za admin. v Brandově;

p. Ferd. *Wrba*, kapl. z Hoř. Litvínova do Podbořan;

p. Ignác *Hofmann*, kapl. z Podbořan do Tušimic;

p. Alfred *Forst*, kaplan z Čouše do Mostu.

Rol. v Drah. p. J. *Kot.*: Co činiti, abyste se stal údem Děd. sv. Jan. ? Zašlete v psaní vyplaceném 11 zl. s nápisem: Ředitelství Dědictví Svatojanského v Praze, na Hradčanech. „Postilla“ od dra. Innoc. Frencla, 4 díly, stojí v snížené ceně pouze 3 zl. 20 kr.

Pozvání ku předplacení na ročník XXVII.

„*Blahověst*“ na nové *dvacáté sedmé* pouti své po vlastech českoslovanských I. P. 1877 bude opět přinášeti:

- I. Na neděle a svátky roku církevního homilie sv. otcův a učitelů církevních, krátká rojímnání, přiměřené výklady, anebo vzdělavatelná pojednání z oboru učení o víře a životě křesťansko-katolickém;
- II. výklady o posvátných obřadech, časech a zřízeních církve katolické;
- III. vzdělavatelné příběhy z života světcův a světic Božích, životopisy příkladných výtečníků křesťanských, poučné obrazy z dějin církve katolické, obzvláště mezi národy slovanskými;
- IV. zprávy o životě, působení a osadách missionářův katolických;
- V. vypsání památných chrámův, obrazův a míst drahých srdci katolickému;
- VI. povídky a obrazy z života, legendy, básně a písně;
- VII. zásady a rady, výstrahy a opravy vychovatelské;
- VIII. dopisy a zprávy o životě náboženském ve všech končinách křesťanských;
- IX. drobnosti z praktického života; námitky a útoky protivníků;
- X. zprávy o knihách a dílech uměleckých; přehledy literární;
- XI. zprávy o Dědictví sv. Jana Nep., sv. Prokopa a j.;
- XII. osobní věstník duchovenský ze všech biskupství českých.

Předplácí se v expedici, jak v čele t. listu udáno jest.

„*Blahověst*“ přijímá též vhodné inserty.

Tiskem kníž. arcib. kněhhtiskárny za Rohlička a Sieverse v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostává čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3 zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. i zl. 75 kr
Čtvrletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Pastýřský list.

JAN VALERIAN,

z Božího milosrdenství a z milosti apoštolské stolice
biskup Budějovický,

všem věřícím Budějovické diecese pozdravení a požehnání od
Hospodina.

Drahé a milované ovečky ze stádečka Kristova!

Opět jsme skončili jeden rok a jiný nový rok nám nastal. Tak se všechno mění, jedno s druhým se střídá a čas života jednomu každému odměřený se krátí a trátí. Ta doba, když se děje takový obrat času, když stojíme na rozcestí mezi starým a novým rokem, jest zajisté důležitá doba. Toliko ten, jenž den ke dni, rok k roku živ jest bez uvážení své Bohem mu vykázané úlohy a svého vyššího povolání, jen ten by mohl v takové době zůstatí dokonce lhostejným. Cestující, přijda na vrchol vysokého kopce, povznese oči své nejenom na tu krajinu, kterouž mu bude dále ještě cestovati, než by cíle svého došel; nobrž ohledne se také ještě zpět na tu krajinu, kterouž už prošel, a upamatuje se na všechno, co se mu až posud na cestě přihodilo. Rozsáfný hospodář na konci a při začátku roku také přemítá na mysl, rozjímá, počítá, pořádnost dělá, aby věděl, jak to s ním stojí, zdali více nevydal než přijal a vůbec zdali s pokojnou myslí do toho nového roku vkročiti může. I nám nebude na škodu, když dřív než hloubvkročíme do nastávajícího nového roku, ohledneme se na ten starý a zpytovati budeme, jak jsme jej strávili.

Neb čas vůbec má velikou cenu, a rychle jako vlak na železné dráze párou hnany

před očima našimamizí a nikdy více se ne-navráť. Jedna hodina za druhou bije a nevíme, kdy naše poslední dobije; snad tento nastávající rok bude posledním života našeho a počátkem jiného věčného života, v kterémž věčný spravedlivý Soudce odplatí jednomu každému dle skutků jeho. Aby tento soud dobře pro nás vypadl a ten spravedlivý věčný Soudce byl nám soudcem do-brotivým a milosrdným, vcházejme, rozmilí v Kristu Pánu, často a zvláště v takových dobách, jaká jest ta nynější, sami s sebou v soud, zpytující co jsme v tom starém roce zůstali Pánu Bohu dlužni a co bychom v tomto novém roce měli nahraditi a na-praviti.

Nuže, Kristovi vykoupenci, vložíme ruku na srdce a přemítejme na mysl, jak jsme v tom starém roce živi byli, zdali jsme dali Bohu co jest Božího, a zdali jsme dílo spa-sení nesmrtné, drahou krví Kristovou vy-koupené duše své tak vykonávali, jak toho třeba jest, bychom věčné zkázy a záhuby unikli. Optej jeden každý sám sebe, jak pak jsi sobě vážil svaté víry katolické, to-hoto drahého pokladu Synem Božím s nebe nám přinešeného; zda svaté její učení pro-niklo celou duši tvou a stalo se nezrušitel-ným pravidlem života tvého? Nebyl jsi ka-tolikem pouze podle jména, alebrž živým oudem svaté církve, jejížto hlavou jest sám Kristus Pán, jenž pravil: „Ne každý, kdož mi říká, Pane Pane, vejde do kralovství Božího, ale ten, jenž činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích?“ Nuže, dával jsi i ty víru svou dobrými skutky na jevo, ježto pouhá víra nepostačuje k věčnému spasení? Jak pak jsi byl dbalým v navštěvování chrámu Božího, ve svěcení dne nedělního a

svátečního, v poslušání slova Božského, v přijímání svatých svátostí, z nichžto se nám prýští nevyvážený pramen neskončených milostí Božích? Láska k Bohu dosvědčuje se ostříháním jeho svatých přikázání a ta se vztahují nejen na něho samého, noprž i také na bližního. Medle, jak pak jsi se měl k bližnímu svému, dával jsi a nechával jsi každému, což jeho jest; byla láska tvá k bližnímu taková, jak ji popisuje sv. apoštol, řka: „Láska trpělivá jest, dobrotivá jest; láska nezávidí, nečiní nic na chloubu, nenadýmá se, není cti žádostivá, nehledá, co jejího jest, nezpouzí se, nemyslí zlého, neraduje se z nepravosti, ale raduje se pravdě, všechno snáší, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká.“ 1. Kor. 13. Blaze nám, dává-li nám svědomí to utěšené svědectví, že jsme se o to všemožně snažili, abychom všem těmto povinnostem svým učinili dosti. Pakli ale svědomí naše jinou nám dává odpověď, pak, rozmilí v Kristu, nechťejme jináče do tohoto nastávajícího nového roku vkročiti, leč s pevným úmyslem, že od dneška chceme lépe svůj život spořádati, od zlých obyčejů upustiti, horlivě Pánu Bohu sloužiti a všeho se vystříhati, čímž bychom ho urazili a z milostí jeho vypadli. Tímto způsobem stane se tento nový rok v pravdě též rokem nového života našeho, a pak, byt' byl třeba našim posledním, s pokojnou myslí budeme moci z něho se přestěhovati do života věčného.

Než ale obraťme také zraky svoje na jinou stránku. I v tomto minulém roce udělila nám štědrá ruka Otce nebeského neščíslných dobrodiní a milostí. Upamatujte se na všechny radosti, kteréž vám laskavý Bůh připravil; upamatujte se na ta nebezpečnoství těla i duše, z kterýchž vás vysvobodil; upamatujte se na tu jeho lásku, s kterou vám práce vaše žehnal; upamatujte se na tu jeho trpělivost a shovívavost, kterouž vás i tehdaž snášel, když jste zasloužili, aby vás hned dle viny vaší ztrestal. Každá minuta, každá hodina, všecken čas váš jeho byl dar, a že vám až do dnešního dne života prodloužil, ježto vás co Pán života a smrti mohl už dávno k sobě povolati, to vše jeho jest milost. Jeden každý z vás, i ten, jehož nějaké neštěstí bylo potkalo, jenž chorobou a rozličnou bédou a strastí stížen byl, může býti přesvědčen, že ten laskavý nebeský Otec ho neopustil, nébrž že i nad ním bdí milostivé oko jeho, a že, až přijde čas, i jej dvojnásobně potěší. A teď suďte a řečněte sami, co z toho následuje? — Předně mějme v prozřetel-

nost Boží úplnou důvěru, že nás v tomto nastávajícím roce Bůh neopustí, a že dojista dá nám, čehož jest nám třeba, pokudž jenom my mu dáme, což jest jeho. Potom nechat srdce naše rozplamení se nejvřeější vděčností a roznutí se k díkům Bohu povinným. Děkujme dnes se vši vroucností Otci nebeskému za všechnu lásku a dobrotivost, které se nám v minulém roce u tak velké míře dostalo, volajíce k němu do výsosti nebeské z nejhlubších útrob srdce svého: Dík a chvála Tobě, Pane a Otče náš nebeský!

Takové díky Bohu vzdávati povinen jsem také já. Již to, že 78 let se mně dobrotivý Bůh v minulém roce dočkati dal, a že posud dle možnosti zastávati mohu těžký úřad svůj biskupský, jest nestihlá milost, kteréž se mi dostalo z ruky Boží. Než ale, minulý rok stal se pro mě i z jiného ještě ohledu důležitým velice velmi, a sice tím, že mi Pánem Bohem dopráno bylo, dočkati se 25letého svého biskupského jubilea. Veliká to milost, za kterouž se Pánu Bohu nemohu dost naděkovati. Když jsem před 25 lety nastoupil mezi vámi, drahé a v Pánu milované ovečky Kristovy, úřad biskupský, nenadál jsem se toho v pokročilém věku svém, že se těchto pěti dvacet let dočká. A hle, nebeský Hospodin prodloužil mi věku mého. I budtež mu za to nejvroucenější díky! A nejen to. Ten dobrotivý a laskavý Otec připravil mi mnoho duchovních radostí, kterýchž jsem v tomto dlouhém čase okusil. Ač jsem nebyl nikdy prost a prázden všechněch útrap, dostalo se mi přece vždy mnoho útěchy. Nalezl jsem v tom rozsáhlém ovčinci, kterýž mi z nestihlého milosrdenství svého nejvyšší Pastýř duší našich, Pán Ježíš, světlí ráčil, hodné, věrné, zbožné ovečky, kteréž se ke mně, vrchnímu pastýři a biskupu svému, co dobré děti k dobrému otci vždy hlásily a svou láskou, důvěrou a přichylností život mně oslazovaly. V pravdě mohu teď na sklonku života svého veřejně zvolati: Pane, dal jsi mi dobré ovčičky, díky a chvála Tobě! A to svědectví platí i ctihodnému kněžství, kteréž mne ve všem, co jsem k rozmnožení cti a chvály Boží a duchovního blaha oveček mně svěřených v těchto 25 letech v úmysl pojal, podnikl a vyřídil, vždy věrně a upřímně podporovalo. Tímto přispěním a vydatnou pomocí, kteréž se mi dostalo jak od vás, milované ovečky z ovčince Kristova, tak i od velebného duchovenstva, bylo mi možno, leccos zaříditi, vykonati a k místu přivesti, což k trvalému prospěchu milé naší Budě-

jovické diecése sloužiti bude, a protož opět volám: Dík a chvála Tobě, Pane a Otče náš nebeský!

Než ale ještě něco říci musím, což mně i vám všem má býti ku potěšení. Pamatujete se, jak důrazně a pohnutlivě jsem na počátku minulého roku v pastýřském listu svém vzbuzoval milé matky naše, aby všady na všech osadách zařizovaly bratrstvo křesťanských matek, a jak jsem jim nutnou toho potřebu na srdce kladl, vyloživ jim, že se tu jedná o časné i věčné blaho milých jejich dětí, jelikož za těch našich přítomných časů nebohá mládež u velkém nachází se nebezpečností, ztratiti víru a vypadnouti z milosti Boží, kdyby matky samy dětí svých se bedlivěji neujímaly a je v kázni a bázni Boží odchováti se nesnažily. A hle, nemluvil jsem u vtr. Pán Bůh požehnal slovům mým více, nežli jsem doufati směl, a již v tom jednom minulém roce bratrstvo toto se ujalo a hluboké kořeny pustilo. Poněvadž ale apoštolská Stolica tomuto blahodárnému bratrstvu z pokladu církevního rozličné výsady a duchovní milosti uděliti ráčila, jichžto však jenom ta bratrstva účastny býti mohou, kteráž arcibratrstvu aneb v Paříži aneb v Rezně jsou přivtělena, a poněvadž přivtělení spolku Budějovické diecése k jednomu neb druhému tomu dotčenému arcibratrstvu s nesnázei jest spojeno: tou příčinou měl jsem o to péči, aby Budějovické bratrstvo stalo se samostatným arcibratrstvem, by tak tímto povýšením nabylo práva připojovati k sobě všechny jednoty křesťanských matek v Čechách a ve vůkolních zemích, obzvláště v zemích mocnářství Rakouského s tímž účinkem, aby každé jednotlivé bratrstvo mělo úplné účastenství v hojných odpustcích a duchovních milostech, kterýchž arcibratrstvu od svaté apoštolské Stolicy uděleno bylo. I prosil jsem za tuto milost svatého našeho Otce, papeže Pia IX., a nebyl jsem oslyšán. Svatý Otec naplnil prosbu mou, a listem v Římě dne 10. listopadu daným bylo mně odpovědíno takto:

„Ze slyšení u sv. Otce dne 10. listopadu 1876. Svatý Otec náš Pius, řízením Božím papež toho jména IX., ráčil ku zprávě, podané ode mne níže psaného tajemníka při sv. Sboru pro mimořádné záležitosti církevní, milostivě dáti plnou moc nej důstojnějšímu pánu Janu Valerianovi, biskupovi Budějovickému, aby nábožnou jednotu křesťanských matek pod ochranou a přímluvou nejblahoslavenější Panny a bolestné Matky Marie, v chrámě sv. Anny v městě Budějovicích se nacházející, za arcibratrstvo zřídil

se všemi právy, výsadami, milostmi a odpustky těmi, kterých od této apoštolské Stolicy dosáhla arcibratrstva pod týmž jménem v Paříži a v Rezně dle řádu církevního zřízení; jakož také, aby k tomu arcibratrstvu mohl přivtělovati jiné jednoty téhož jména s právy, výsadami, milostmi a odpustky výše jmenovanými.

Nad to i povolila Jeho Svatost, aby ke dnům, kteréž pro získání odpustků již ustanoveny jsou, ještě přidání byli svátkové sv. Václava, knížete a předního patrona země české, a sv. Ludmily, vdovy a mučnice. Tomu všemu nemají jaká koli jiná ustanovení na ujmu býti.

Dáno v Římě od tajemnictví téhož sv. Sboru dne, měsíce a roku výše psaného. Jacobini, v. r.“

Desátého listopadu, tedy na sklonku minulého roku dostalo se mi ještě té veliké radosti, že toto bratrstvo od Svatého Otce v tomtéž roce, v kterémž v diecési Budějovické počátek vzalo, k arcibratrstvu povýšeno a mnohými právy, výsadami a duchovními milostmi naděleno bylo. A protož opět a opět s vděčným srdcem a povýšeným hlasem volám: Dík a chvála Tobě, Pane a Otče náš nebeský!

Drahé a milované ovečky ze stádečka Kristova! Pověděl jsem vám všecko, co mi na srdci leželo. Obrátil jsem zraky vaše na rok pominulý; zpytoval jsem s vámi svědomí, jak jsme rok ten strávili; zdali jsme povinností svým k Bohu a bližnímu dostáli; vůbec, zdali jsme tak živi byli, jak sluší na dobré děti Otce nebeského. Upamatoval jsem vás též na ty všechny nesčíslné dary a milosti, které jsme v tak hojné míře ze štědré ruky Boží obdrželi. Měl jsem vás k tomu, abyste v tom novém roce obnovili též ducha svého a srdce své, a abyste do toho nového roku vstoupili s pevným předsevzetím, že chcete, co chybného, napraviti a ve všem dobrém se rozhojnit. Vzbuzoval jsem vás též k díkůčinění za všechna od Boha vám udělená dobrodíní. I mně jich Otec nebeský v hojné míře nadělil, a protož volejme všichni společně, jako jedněmi ústy z plna srdce: Dík a chvála Tobě, Pane a Otče náš nebeský! Prosme ho ale také, aby nás i v tomto novém nastávajícím roce neopouštěl, aby svou svatou milostí nás sílil ve všem dobrém, nás milostivě chránil všeho nebezpečností těla i duše, aby svou otcovskou rukou vyprovázel nás po cestách vezdejšího tohoto putování, a jednou, až odbije poslední hodina naše, pro neskončené zásluhy svého jednorozného Syna, Pána našeho Ježíše Kri-

sta vzal nás k sobě do vlasti nebeské, kde bychom jej s blahoslavenou Pannou Marií na věky chváliti a velebiti mohli. Konečně přinášeje vám blahopřání svoje k novému roku, přeju vám totéž, co druhdy přál apoštol národů svatý Pavel svým milým Římanům: „Bůh pak naděje naplníž vás všelikou radostí a pokojem u víře, abyste se rozhodnili v naději a v moci Ducha svatého.“ Amen. (K Řím. 15. 13.)

Před svatostánkem.

Na celém Božím světě já jedno místo znám, kde slasti nadpozemskou vždy v srdci zaplesám. Tam stánek zbudovati jest touhou duše mé, před tichým *svatostánkem* aj místo milené. Tamť přemocný a tklivý mne často vábil hlas; však nedbal jsem já hlasu ach drahý, drahý čas! Ó Jesu nejmilejší, jak mohlo jen tak být, že v tichém svatostánku *Sám* často musel's dlít? . . .

Leč Ten, jenž tam jest ukryt, ovládl duši mou, a srdce podmanil si horoucí láskou svou. A mysl moji chladnou tak cele překonal, před Jeho svatostánkem že bych proň život dal. Když při Něm slasti nebes mé srdce oplývá, tu svatým políbením On blaží ústa má: i žasnú, kterak Ježíš mých hříčů nečítá; před svatostánkem cítím, jak láska veliká. Když v nouzi jsem a bídě a milost schází mně, vím, kde ji zase najdu — u Tebe jedině! Ty znáš mne, Jesu milý, pomůžeš v čase zlém; ó při Tvém svatostánku cítím, že bohat jsem. Když nemoc mne zlá svírá a léku sobě ždám, vždy nejlepší jen v Tobě, můj Jesu, nalezám. Ty sám jej mile skytáš prahnoucím útům mým, a při Tvém svatostánku se vždy hned uzdravím. A zármutek a strasti hnětou-li duši mou, tu k Němu bol svůj nesu s důvěrou dětinnou. Ó cítím, že můj Ježíš zde dlí a působí, an tu vždy nebes těchou mé srdce ukojí. Když v boji pro věc svatou se stanu vítězem, hned Jemu zprávu dáti s radostí spěchám sem, I čeká na mne Ježíš mně dává výměnu: ze Svého svatostánku mi skytá odměnu! A jsem-li v pochybnosti, chabne-li statečnost, vím, Kdo mne upomene zas na mou povinnost: ku Svému Pánu spěchám, Onť lásku ke mně má, On při svém svatostánku mně dobrou radu dá. Když večer práci umdlen již toužně hledám klid, povinnost ještě jednu vždy musím vyplnit: Ku svatostánku chvátám, kde strážná Jeho moc, tam z hloubi duše vzdechnu: „Můj Jesu, dobrou noc!“

Až nebude lze k Němu v poslední večer jít, pak *Sám* zas ve své lásce mne přijde navštívit. Ó Jesu, láska moje, já často s Tebou byl;

kéž bys také tenkrát mne v lásce navštívil! Až duše moje s tělem se bude loučit již, ji k trůnu nad hvězdami co vůdce provodíš! Pak, věčný soudce Jesu, u milost vejdi s ní, bychom tam na věčnosti zas byli spojeni!

Staré proroctví

o Pražském chrámu Svatovítském
a o chrámu
Božské Moudrosti Cařihradském.

Boj krvavý, který lonského roku na východě počal, směřuje — jak vůbec známo jest — konečně k tomu, aby se rozřešila ona stará otázka, má-li Turčín pohanský ještě déle své hlavní sídlo v Cařihradě podržeti, aneb má-li vláda turecká z Cařihradu a tím i z Evropy vypuzena a do Asie opět zahrnána býti. Pokud Turčín v Cařihradě panuje, dotud není moc jeho v Evropě zlomena. Turčín dobyl Cařihradu v r. 1453. Na znamení vítězství svého vjel tenkrát sultán Mahomet II., sedě na koni do převehlebného chrámu Cařihradského Božské Sofije, to jest Božské Moudrosti, činem tím spolu na jevo dáváje, že tento převehlebný chrám Páně přestává býti křesťanským, a že v pohanskou mešitu tureckou jest obrácen. Od té doby přestal také svatý kříž nejen v tomto chrámu Božské Moudrosti, ale i v celém Cařihradě a v bývalé říši Byzantinské panovati, a místo jeho zaujal půlměsíc, znak to domnělého proroka tureckého Mahometa.

Cařihradský chrám Božské Moudrosti považován byl vždy za nejdokonalejší, nejkrásnější a nejnádherejší vykvět slouhu stavitelského, jenž Byzantickým sluje. Neměl v oboru tom a nemá sobě rovného po celém světě. Nejslovutnější znalcové umělečtí říkávali, že na zbudování chrámu toho nejen lidé ale i andělé Boží pracovali*). Krásu, nádheru a velebnost chrámu toho tím naznačovali, že jej jmenovali „nebeským trůnem slávy Božské, druhým vozem cherubinským Pána celého světa a zázrakem světovým ku cti Boha zbudovaným**).“

Pro nás Slované má tento převehlebný chrám tím větší zajímavosti, poněvadž jej dal zbudovati muž, který byl Slovanem rodem. Byltě to řecký císař jmenem Justinian, který od r. 527 až do r. 565 na trůnu Byzantinském v Cařihradě seděl, a který vítěznými válkami a obnovením staré říše Římské stal

*) Fr. Hurters, Geschichte Papst Innocenz III. I. B. S. 593. Note 381.

**) Hammers, Geschichte des osm. Reichs I. B. S. 551.

se velmi proslulým. Pocházeli z oněch Slovanův, kteří hned okolo prostředka pátého století uhostili se ve staré Dardanii, t. j. v končině dnešního Kjustendilu. Otec jeho slul Iztok, matka, též i sestra, Viglenica (*Bylavišica*). Ujec jeho, t. j. matčin bratr, byl císař Justin, jehožto žena slula Ljubicia (*Λουβικία*). On, Justinian sám, po domácku nazýval se Upravda (*Ουπράβνδα*). Osada, odkudž rod ten pocházel, jmenovala se Vederiana a ležela v podkrají hradu Tauresium v Dardanii. Současní spisovatelé jmenují národ, jemuž Justin a Justinian náleželi, obecným tehda jménem Illyrů, dělice jej výrazně od Řekův. Jakož pak Justin z nízkého vojína, kterýmž se byl ve stráži císařské za císaře Leona stal (457—474), povznesl se na císařský trůn říše Řecké (518—527), tak i sestřenec jeho Justinian, učiněn jsa z obecného člověka nástupcem jeho, stal se jedním z nejčelnějších mocnářů. Za panování svého dovedl mimo slavná vítězství a obnovení staré říše Římské také dvě velikolepá díla uskutečniti, která mu po všechny časy v dějepisu lidském slavnou a nepomíjející památku pojistila.

Jedno z díl těchto jest, že na jeho rozkaz za panování jeho složeny byly od zvláštní určené komise z 39 starších výtečných právníků římských nejdůležitější rozsudky a zásady právních, které od tehdejších dob až po dnešní den vždy byly a nepochybně také vždy zůstanou základní učebnou pomůckou při studování práva. Knihy ty slují *Digesta* neboli *Pandectae*, a úvod k nim *Institutiones* atd. *).

Druhé velikolepé dílo, jež císař Justinian za panování svého ohromným nákladem k místu přivedl, jest dotčená basilika Božské Moudrosti v Cařihradě. Již císař Konstantin zbudoval v Cařihradě první chrám Božské Moudrosti. Ten však shořel a císař Justinian uvázal se v tu úlohu, že na místě shořelého chrámu dá ku cti a chvále Božské Moudrosti nový a sice co nejnádhernější a nejvelebnější chrám vystavěti. Proslulý stavitel Anthemios Tralleský zhotovil tedy plán nové budovy a Isidoros Miletský pomáhal při stavbě, která jen pět let, totiž od r. 532—537 trvala **). Když císař Justinian ponejprv do nově zbudovaného a

úplně ozdobeného chrámu toho vstoupil, unešen byl velebností, nádherou a krásou této budovy tou měrou, že v nadšení svým hlasitě zvolal: „Zvítězil jsem nad tebou Šalamoun!“ dávaje výrokem tím na jevo, že chrám Božské Moudrosti co do krásy a bohatství předčí nad bývalý chrám Jerusalemský od krále Šalamouna zbudovaný.

Sluší zde i to ještě podotknouti, že naši svatí apoštolové Cyrill a Method již v mladistvém věku svém právě v tomto převelebném chrámu se modlívávali, ano první veřejný úřad, který sv. Cyrill po svém na kněžství vysvěcení zastával, byl ten, že se stal bibliotekářem knihovny při chrámu Božské Moudrosti *).

Když Turčín Cařihradu dobyl, bylo v pokladnici chrámu Božské Moudrosti veliké množství skvostných kalichů a jiného církevního náčiní nashromážděno. Mezi jiným tam bylo 42000 nejkrásnějších perlemí a drahými kameny ozdobených rouch na kalichy, 24 takových knih sv. evangelia, z kterých každá se svým zlatým kováním dva centy vážila. Dále tam bylo 6 tisíc svíců z ryzého zlata, sedm zlatých křížů, z nichž každý na sto liber vážil.

Okolo chrámu toho stál nádherný palác patriarchy Cařihradského a jiné četné domy pro kanovníky a kněží, při chrámu tom přisluhující, jichž počet se v celku na 950 osob udává **).

Ze všech těch pokladů a okras, kterými se jednou chrám Božské Moudrosti tak nádherně stkvěl, nezbyvá tam nyní ničeho. — Turčín netrpí ve svých mešitách obrazů, a proto dal i mosaikové obrazy na stěnách zabiliti a na ně všelijaké úryvky ze svého koranu napsati. Budova chrámová ovšem až posud stojí, ale v jakém stavu!

A co bylo vlastně toho příčinou, že se tento převelebný pomník umění křesťanského do rukou pohanského Turčina dostal a že Byzantinská říše, jednou tak slavná a mohutná, od Turků podmaněna a vyvrácena byla? Dle úsudku slovutných starých a nových dějepisců byl to trest Boží za všeliké neplechy a hříchy, které se v říši dotčené zahnízdyly. „Hřích bídné činí národy“, dokládá sv. Písmo (Přís. 14, 34.). Byl to trest Boží, jmenovitě za všechny ty roztržky, rozkoly a sváry, které Řekové z pýchy a z sobectví od více století v církvi katolické tropili, nechťse papeže Římského za náměstka Kristova uznati, a jemu jakožto vi-

*) Dr. Herm. Jireček vydal v r. 1867 nákladem Jednoty Právníké text latinský se staročeským překladem Justiniani Institutionum libri quatuor. Z předmluvy ku knize té vzali jsme svrchu dotčenou zprávu o původu slovanském císaře Justiniana.

**) Method. Časopis věnovaný umění křesť. 1876, č. 12 podal popis stavitelský téhož chrámu.

*) Dr. J. Bílého Dějiny sv. apoštolů slov. str. 4

**) Fr. Hurter n. d. m. str. 593, Pozn. 381,

ditelné hlavě církve Boží podrobení býti. Takové rozkoly a sváry počaly tam již v devátém století. Jejich nejhlavnějším původcem byl přítel bývalý našeho sv. apoštola Cyrilla, jmenem Photius. Sv. Cyrill miloval však pravdu a víru katolickou více než svého přítele a proto se mu hned s důrazem veřejně na odpor postavil, jakmile on nauky falešné rozšiřovati počal. V r. 857 vetřel se Photius po ledajakýchs křivých cestách na stolec patriarchální v Cařihradě. Sv. Cyrill předvídaje, že toto povýšení Photiovo pro víru katolickou a pro mravnost v samém Cařihradě a vůbec v říši Byzantinské zlych následků míti bude, snažil prý se napotom všemožně, aby mohl brzy Cařihrad opustiti, a u cizích národů víru křesťanskou rozšiřovati*). I odešel skutečně s bratrem svým Methodem nejprve mezi Kozary. Pozdržev se na cestě k nim v Chersoně, našel tam ostatky sv. Klementa, mučeníka a papeže Římského, což mu velice milé bylo, poněvadž vždy vroucí lásku a oddanost ku sv. stolici Římské ve svém srdci choval, a tuto lásku také jiným rád do srdce vštěpoval. Později přinesli sv. Cyrill a Method tytéž sv. ostatky na Moravu, a tam, jakož i v Čechách pravou víru katolickou a také vroucí úctu k papežské stolici neunaveně rozšiřovali**) Semenu jimi zasetému udělil Hospodin všemohoucí hojného požehnání, i vzrostlo semeno to na Moravě a v Čechách v silný strom, který se tak hluboko zakořenil, že jej i stovkové bouře a návaly nedovedly vykořeniti a bohda také nikdy nevykoření, a sice pro zásluhy našich sv. apoštolů Cyrilla a Methoda a ostatních sv. patronů a dědiců našich.

V Cařihradě a v říši Byzantinské rostlo také semeno Photiem zaseté čím dál tím bujněji, ale přinášelo tam vždy trpčejšího a trpčejšího ovoce. Vítr tam rozsával, a za to také vichřici klidili (Oseáš 8, 7.). Rozdvojením církve východní od západní, zpourou takřka neustálou proti náměstku Kristovu, papeži Římskému, zmohly se tam úskočné pletichy politické, zchytralé svatokupectví, lakomství a mnohé jiné neřesti tou měrou, že bývalá mohutná říše Byzantinská v patnáctém století takřka veškerého základu mravního konečně pozbyla, a že tudíž návalu pohanských Turků odolati více nemohla. Nadarmo se tam v Cařihradě namáhali rozliční zbožní a učení mužové, pra-

cující úsilovně na zamezení všech rozkolů ve víře a ostatních mravních neřestí. Jako hned na počátku rozbrojů těch v devátém století náš sv. apoštol Cyrill nucen byl úskočným pletichám Photiovým ustoupiti a z Cařihradu odejiti: tak byli napotom i jiní zbožní a učení mužové podobnými pletichami aneb násilím donuceni, buď doma ve vlasti zcela umlknouti, jako ku př. šlechtitný patriarcha Bekkas; aneb vlast svou opustiti a ve vyhnanství žiti, jako onen svatý patriarcha Řehoř, který před odchodem svým z Cařihradu, nadchnut jsa duchem prorockým, jednomu z nej přednějších státníků tamních, knížeti Notarasovi, zřejmě předpověděl, že z trestu Božího Turci za tři leta Cařihradu dobydou, a že pak sám od Turků donucen bude, vlastníma očima na to se dívat, kterak titíž Turci jeho vlastní děti budou stínati, což se také skutečně stalo. A právě tento Notaras to byl, který pln zloby a záští říkával, že raději bude viděti vládnouti v Cařihradě turecký turban, než tiáru papežskou*). Čím kdo hřeší, tím i trestán bývá, praví Písmo svaté.

Již v druhé polovici věku 14. předpovídala sv. Birgitta (1302—1373) duchem prorockým, že spravedlivý hněv Boží Cařihrad a říši Byzantinskou za příčinou rozkolnictví velkými tresty zachvátí obmýšlí**). A sám papež Mikuláš V. psal poslednímu císaři řeckému Konstantinu XI. v jednom listu svém doslovně takto: „Dlouho již vymítají se Řekové shovívavosti Boží a lidské . . . Dle podobenství evangelického bude se ještě tři leta čekati, jestli že říkový strom, který až posud bez užitku ošetřován byl, ovoce ponese; neponese-li však žádného ovoce, t. j. nepřiznají-li se Řekové v této jim od Boha propůjčené lhůtě k dekretu o sjednocení (totiž církve východní se západní), pak bude strom až na kořeny své vymítěn a národ řecký bude zničen skrze vykonavatele výroku toho, kteréhož Božská spravedlnost proti nim již vynesla.“ Tak psal papež Mikuláš V. r. 1551 císaři Konstantinu XI. Výsledek dokázal, že to bylo prorockví, neboť právě za tři leta na to r. 1554 dobyli Turčínové, stavši se bičem Božím, Cařihradu a rozkotali konečně říši Byzantinskou. Rozkotání její bylo tedy dle úsudku vážných dějepisců trestem Božím, a úsudek ten stvrzen byl i starobylým proctvím.

*) Viz Dr. Bílého n. d. m.

**) Jest to stará známá tradice, že sv. Cyrill a Method ostatky sv. Klementa asi tři leta po Čechách nosili.

*) Histoire universelle de l'église catholique, par l'abbé Rohrbacher, tome 22me pg. 99.

**) Revelationes coelestes seraphicae Matris s. Birgittae Monachii 1680, pag. 605.

Ale v dějepisu církevním nalezáme také jiná proroctví tomu nasvědčující, že Turčín nebude vždy v Cařihradě a v bývalé říši Byzantské panovati, nýbrž že moc jeho svým časem zlomena a potřena bude, jak se to již vícekrát ve starém i v novém zákoně stalo, když Hospodin národů pohanských aneb nevěrců k tomu za bičků vyvolil, aby lid svůj věřící za hříchy spáchané potrestal a ku pokání přivedl. Dalo by se více takových proroctví uvést; my však zde jen jedno z nich krátce uvedeme, a pak ještě ono proroctví vyložíme, které o této záležitosti u nás v Čechách rozhlášeno bylo.

Ctihodný sluha Boží Bartoloměj Holzhauser (nar. 1613, † 1658), jenž zbožným životem svým a duchem prorockým se stal po světě proslulým, dokládá ve svém Výkladu zjevení sv. Jana,* že v šestém věku světa, k němuž naše přítomná doba náleží, „ruka všemohoucího Hospodina učiní (ve světě) podivuhodnou změnu, kterouž si žádný člověk přirozenou silou ani představit nemůže. Neboť rekovný onen mocnář, jenž od Boha poslán bude . . . zlomí císařství Turecké, a panovati bude na Východě a na Západě, a všickni národové přijdou, aby se Hospodinu Bohu v pravé víře katolické klaněli.“ A na jiném místě téhož Výkladu praví:** „Turecké císařství bude velice poníženo, a víra katolická bude se stkvíti na zemi a na moři, a obnovená kázeň církevní bude povýšena.“ A pak ještě brzy na to dodává: „Onen mocnář zlomí císařství Turecké až na malinké panství, kteréž sice setrvá, avšak bude bezmocné.“

Tato a podobná jiná proroctví jsou pro nás Čechoslovany za tou příčinou zajímavá, poněvadž u nás stává starého proroctví, které dokládá, že ten panovník čili mocnář opět vysvobodí Cařihradský chrám Božské Moudrosti z rukou tureckých, a východní císařství k západnímu připojí, který lesk čili stkvělost hlavního chrámu Pražského zase obnoví.

O tomto staročeském proroctví činí zmínku a odvolává se na ně s jakýmsi důrazem v jednom svém spisu muž takový, jehožto důstojnost, šlechtetnost, učenost a velké zásluhy o církev a národ vším právem se domahají naší důvěry. Muž ten jest Jan Tomáš Pešina z Čechorodu, jeden z nejpřednějších vzdělavatelů dějepisu českého, zvláště pak děje- a místopisu moravského, na jehožto poli si svou neunavenou pilností a horli-

vostí tolik zásluh získal, že nazván byl otcem historie moravské.* Jeho nejhlavnější dílo vyšlo v Praze v r. 1667 pod názvem: Mars Moravicus. Druhý díl téhož díla nalezl před nedávnem slovatný p. Dr. Gindely v archivu kapituly Svatovítské, a hodlá jej tiskem vydati. J. T. Pešina narozen byl r. 1629 v Počátkách v Bechyňsku. R. 1665 stal se kanovníkem a českým kazatelem při chrámu Svatovítském. R. 1668 jmenován byl od císaře a krále Leopolda I. falckrabětem (comes palatinus), r. 1670 zvolen byl od kapituly Svatovítské za děkana a r. 1675 stal se světícím biskupem. Zemřel na hromnice r. 1680. Muž ten, stav se děkanem kapituly Svatovítské, a máje přístup ku znamenité knihovně po proboštovi Jiřím Pontanovi z Braitenbergu pozůstalé, jakož i k archivu kapitolnímu a rozličným bibliothekám a sbírkám listovním, počal pracovati na dějepisném díle o Pražském chrámu Páně Svatovítském, a dílo to vydal v řeči latinské r. 1673 v Praze s názvem: Phosphorus septicornis, Stella alias Matutina etc. Po česku: „Světloňoš sedmerorohý čili Hvězda jitřní, to jest Pražského svatého hlavního chrámu Svatovítského velebnost a sláva, jimižto se stkví od tolika věkův vždy stkvěleji.“ Dílo to, pro náš český dějepis velmi zajímavé a užitečné věnoval a připsal Pešina císaři a králi českému Leopoldovi I. Ve věnovacím přípisu svém uvádí rozličné příčiny, proč tuto knihu svou právě králi českému věnoval. Jedna z těchto příčin byla, poněvadž císař a král Leopold I. o to pečoval, aby dle zbožného úmyslu děda jeho počet služebníků Božích při chrámu Svatovítském byl opět rozmnožen, a chrám tentýž právem návrátným starobylou slávou svou znovu opatřen. A na tomto místě odvolává se pak Pešina na ono staré proroctví o vysvobození Cařihradského chrámu Božské Moudrosti z rukou tureckých a o obnovení starobylého lesku (stkvělosti) Pražského chrámu Svatovítského. Praví totiž doslovně takto k císaři a králi dotčenému: „Budiž (tedy) Tvoje toto znamenité dílo (t. j. obnovení chrámu Svatovítského) a Tobě také případně štěstí a sláva z toho pocházející; neboť onen panovník — a to se prastarým výrokem Božím a proroctvím u nás rozhláší — dobyde opět Cařihradského chrámu sv. Sofije, a spojí východní císařství se západním, který Pražského chrámu bývalou stkvělost zase obnoví.**)

*) Viz životopis jeho od p. [Rybičky sepsaný ve Slovníku Naučném.

**) „Tuum sit hoc insigne Opus, Tua quoque erit sequuta exinde Fortuna et Gloria; Siquidem ille

*) Vener. servi Dei Barth. Holzhauser Interpretatio in Apocalypsin. Viennae 1860. pag. 67. et 70.

**) Viz tamtéž str. 186.

Od koho toto starobylé proroctví původně pochází, neudává Pešina. Že však za jeho času bylo vůbec známe, a že se o podstatnosti jeho tenkrát nepochybovalo, za to nám ručí nejen biskupská hodnost, kterouž měl Pešina, dále šlechtnost mravů a jeho učenost, ale mimo to i ta okolnost, že se veřejně na toto proroctví ve věnovacím přípisu k samému císaři a králi daném, odvolává. Toť by muž takový, jaký byl J. T. Pešina, zajisté neučinil, kdyby o podstatné hodnověrnosti téhož proroctví přesvědčen nebyl. A biskup Pešina měl k tomu také důvody, pro které naději v sobě kořil, že snad císař a král Leopold I. bude ten panovník, na kterémž se dotčené proroctví vyplní; neboť právě téhož roku 1673, ve kterémž onen věnovací přípis napsal, počalo se za arcibiskupa Matouše Ferdinanda Zoubka pracovati na dostavení Pražského chrámu Svatovítského, a ku této nové stavbě položil sám císař a král Leopold I. základní kámen na neděli 15. po sv. Duchu.*) Naděje tato Pešinova se ovšem nevyplnila, ale stalo se také, že hned po roce arcibiskup Matouš Ferdinand zemřel, a že se pak dále na dostavení chrámu Svatovítského nepracovalo.

O proroctví dotčeném učinil také zmínku v r. 1859 slov. spisovatel Zap v „Památkách arch.“ (díl III. str. 5), a pak v r. 1874 na slovo vzaty p. Dr. Borový v „Dějinách diecése Pražské“ str. 369. A že sám císař a král Leopold I., jakož i rádcevé jeho v Čechách tenkrát proroctví dotčenému jakousi váhu přikládali, tomu nasvědčuje královská proposice, učiněná na sněmu zemském v r. 1672 a 1673, aby totiž sněm obecný na opravení věže kostela hradu Pražského jistou summou z důchodů zemských povolil. V roku 1673 svolili k tomu čtyři stavové zemští, aby osm tisíc zlatých vynaloženo bylo k upevnění věže kostela svatovítského, poněvadž „nejdůst. kníže pán Matouš Ferdinand, arcibiskup Pražský atd. k větší cti a slávě Boží, a počtě milého sv. Vojtěcha, tohoto království patrona, nad jeho svatým hrobem, nové stavení a klenutí vyzdvihnouti oumyslu jest, skrze což dotčený hlavní kostel nejen k větší okrase, ale i oznamená věž z gruntu k upevnění přijde.“**)

—ka.

Princeps (quod vetustissimo apud nos oraculo et vaticinio celebratur) Ecclesiam S. Sophiae Constantinopoli recuperabit, et Orientis Imperium Occidentali adjunget, qui Pragensis Ecclesiam pristino Splendore restituet.“

*) Hammerschmid Prodomus gloriae Prag. pag. 381.

**) Artykulové na sněmu obecném, který držán byl na hradě Pražském 24. dne měsíce října l. 1672 a zavřín 6, dne měsíce února 1673 str. XXIV.

V horské chatrči.

Noc. Ticho jako v hrobě.
Oknem v chýž se hvězda dívá,
na kolébku, tlídle robě
nemocno kde odpočívá.

Démantová hvězdy záře
stříbro leje po kolébce,
něžné líbá dítku tváře,
jež potichu matce šepce:

„Co to tamhle jasně svítí
tam nahoře, matko milá?“

„Pánbiček ta krásná kvítí
rozsíl, by tě veselila.“

„Přines matko jedno kvítí
přines, bych si měl čím hrát!“
prosí matku choré dítko —
matka v odpověď mu vrátí:

„Spi jen tiše andělíčku,
než procítneš zítra ráno,
kvítím, jež zřítš na nebičku
lůžko tvé bude vystláno!“

Dítko důvěřujíc matce
uzavírá očka k spánku.
A zas ticho, temno v chatce,
zhaslo světlo ve kahanu.

J. Ježek.

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od Václava Beneše.

Díl první.

II.

Kdybych měl jediným slovem znázorniti
ráz vládaření Karlova, napsal bych pouze:
Karlštejn.

Zbožná mysl, upřímná láska k rodné
zemi, dovedný štetec, řezba mistrovská, dra-
hocenné památky, nasbírané ve všech kon-
činách světa a nad tím nade vším obrovská
věž se svými hlídkami na rozích mohou do
dneška charakterisovati Karla IV. a slavné
králování jeho v zemích našich právě tak,
jako ty nejvýmluvnější letopisy.

O hradě tom šly po všech vlastech
pověsti až báječné a o nahromaděných po-
kladech pod krovy karlštejnskými vypravo-
val děd vnukům svým, jako v dalekých ze-
mích romanských povídávali o zámku sv.
Grále na vrchu Monthalvotsh v Anglii. S
dechem tajemným vstupovali nejpřednější bo-
hatýři čeští v posvátné kobky zdejší.
Když kráčivali po síních ve hradě, mívají

hlavy obnažené a když mluvívali. hovořili hlasem tlumeným. Karlštejnští purkrabí byli opravdoví bohatíři, mužové mravů přísných: manové karlstějnsí vzorové rytířstva a čela karlstěinská lid beze skvrny.

Karel učinil z Karlštejna svatyni nedotknutelnou, a syn?

Václav byl na Karlštejně teprve druhý den a již se mu zastesklo po volném životě ve svém Dvoře nedaleko Berouna a po Křivoklátu.

„Královský otec můj by nadělal nejraději z hradů koruny české kartusiánské kláštery a purkrabími aby takhle byli sami holohlavci! — Není-liž pravda, Kepko?“

Král Václav usmál se s podivným výrazem kolem rtů a obrátil se k jednomu ze svých společníků. Bvl to muž vysokého vzrůstu, as čtyřicetiletý v krátkém zašedivěm kabátci a s loveckým nožem u boku. Vlastním jménem nazýval se nán Jan z Chlumu. Václav navykl si však důvěrníkům svým přepodivně přezdívat.

„Či to tu nevypadá, jakobychem byli někde na Újezdě anebo u Dominikánů? Přísámboh, že to někdy jinak bude na Karlštejně vyhlížet.“ —

Pan purkrabí přecházel komnatou svou nějak rozdrážděn.

Chvillemi mrštil okem dolů do náhradí a nviděv mladého krále v průvodu pána Jana z Chlumu a Jíry z Roztok odvrátil se okamžitě.

„A pak isem odpovědným za pořádek ve hradě! Buďte budu já purkrabí anebo se musí podrobiti on za pobytu svého železnému řádu zdejšímu.“ —

Purkrabí nedopověděl. Po schodech rozlehl se prudké kročeje, v okamžiku rozevřely se dveře a do komnaty vrazil prudce mladý muž příjemné tváře a na hořením rtu s pyřením sotva rozeznatelným, v prosté kazajce lovecké, v úzounkých kožených nohavcích a s baretem tmavě zelené barvy na hlavě.

„Divně to hostíš, pane purkrabí, svého krále!“ pravil mladý muž s výsměšným přízvukem, usedaje bez okolků na židlici srnčí koží potaženou.

Pan purkrabí uklonil se hluboce.

„Víš-li, že přijel jsem na lovy? V zdejších borech jsou prý paroháči praví obři. — Chci dvacet chlapů, pane purkrabí.“

Mladý muž se při těchto slovech zdvihl ze židlice.

„V statutech Karlštejna ráčila naříditi Jeho Milost Císařská purkrabím všem na

všecky příští časy, jakož i čeledi veškeré hrad neopouštěti ani na jediný krok.“

„Dvacet chlapů pravím a tři psovodce.“

„Račiz povážiti Milost Tvá . . .“

„Bez okolků; netrpím otálení!“

„Za zevrubné plnění rozkazů císaře a krále našeho ručím životem i ctí.“

Na hlídce v první bráně zahučel náhle roh; těžká, železem pobitá vrata se rozevřela a do hradu vjel jezdec tryskem na upoceném koni. Čeled vyběhla z jizby a v podivení dívala se za poslem, jenž kvapným krokem zaměřil přímo k příbytkům purkrabským.

„Z Prahy!“ — „Ode dvora!“ povídali si a vrtěli hlavami.

V minutě stanul ve světnici, v níž by bvlo přišlo mezi panem purkrabím a jinochem k osudnému sporu; před mladíkem uklonil se téměř v polokruhu a podal mu list zapečetěný soukromou pečeti císařskou.

Jinoch přeletěl okamžitě okem několik řádků psaných na pergamenu, papír zachvěl se mu v ruce a bez jediného slova vrhnuv toliko huňvivý pohled na purkrabího opustil komnatu.

„Hej, Kepko! — Na koně, Rostocký! — Ve dvou hodinách musíme být na Hradčanech!“ poroučel v náhradí jinoch — Karlův nejstarší syn a již korunovaný český král. —

Dvořeni nově neodvážili se zeptati se Václava po příčině tak nenadálého odjezdu.

„Rychle! — koně sem! Či jste zpítoměli?“ znovu poroučel Václav.

A než by se pomodlil „Otčenáš,“ ujtždělo pět jezdců v prudkém cválu z Karlštejna lesní cestou k Moříně a před nimi i za nimi smečka obrovských chrtů v pronikavém štěkotu.

„Jeho Císařské Milosti se ode večera přitížilo. Lékaři obávají se nejhoršího,“ pravil tiše dvorní posel udivenému purkrabímu.

Karlštejnský purkrabí svěsil hlavu, senpul ruce a oči zalily se mu bohatými slzami.

Čeledinové si šeptali, že se muselo v Praze přihodit nějaké neštěstí.

„Však tužil jsem nehodu. Tušívám ji vždycky, kdykoliv přijde mi na mysl ona svatokateřinská noc v San Felice“ — dosti hlasitě zahučel Záhoř.

Ale z čeledě ho neposlouchal nikdo. V tu chvíli myslel každý z celé duše své na starého krále.

III.

Podobal-li se kdy Karlův hrad klášter-

ním kobkám, bylo to zajiště dnešním večerem. Každému svírala se až prsa tím hrobovým mlčením, jež rozestřelo se rozsáhlými stavbami. Manové v rohových hlásnicích seděli s hlavami opřenými o ruce a v těch hlavách s myšlenkami pochmurnými.

Čeď seděla po dubových lavicích kolem stěn podlouhlé, očázené jizby také bez hovoru a purkrabí obcházel hradby krokem tichým, plíživým.

„Co tu sedíme dnes tak, jakoby v nás nebylo ani jediné krůpěje krve? Je-li na dvoře zle, neštěstí neodvrátíme, protože nemůžeme. Ale než půjdeme na kutě, pomodlíme se se všickni za císaře našeho a za celý jeho rod.“

Čeď, kterýž v jizbě hrobové ticho přerušil, měl toliko jedno oko. přes celou tvář hlubokou jízvu a na sobě tmavý, ošumělý šat. Zdálo se, jakoby ani ku karlstějské čeďi nepatřil, protože ti druzí měli oblek, jakého nemohl mít ani zeman pětílánový.

Ale starý Křepela patřil ku karlstějské chase jako ku hradu ta vysoká, obrovská věž s mohutným cimbuřím kolem temene, se svými sáhotlustými stěnami a s manskými hlídkami na rozích.

Přezdívali mu „mistr Dekretál“, protože uměl latinsky, chlubil se alespoň každý den jednou, že poslouchával v Bononii „dekrety“ a „summu“ Tomáše Akvinského v Paříži. A když přijel někdy s Karlem na Karlštejn slavný mistr Vojtěch Rankonis, pražský scholastikus, vždycky se ptal, je-li ještě živ „mistr Dekretál“, a když mu pověděl pan purkrabí, že dosud mluvívá latíně i s čeďí, zašel si k němu a hovořovali spolu. Slovtutný mistr se při tom hovoru usmíval a vzpomínával si opravdu mladých let na vysokém učení Bononském a v Paříži.

Křepela měl prý býti už bakalářem; ale když se rozesla pověst, že české pluky táhnou na neposlušné Vlasy s mladým markrabětem, zavřel „dekrety“ na věky a se „summou“ se také rozloučil. Studentům řekl, že jde učit „dekretům“ rebelly a „summu“ i Aristotela vykládat neposluhům ocelí. — Od těch dob zůstal v družině Karlově a když se mu chtěl jednou císař za věrné služby odměniti, vyprosil si na něm, aby byl vřáden v čeď Karlštejnskou. Povídalo se o něm, že prý pochází z bohaté rodiny šlechtické a když mluvili pošeptmo, jmenovali i erb, kterýž visel nad jeho kolébkou a hádali, proč asi zakrývá svůj rod a proč se k pokrevencům nehlásí.

Na pisanském mostě daroval mu císař před šibenicí Gambakurtů zlatý řetěz a Křepela pověsil jej v tichém klášteře lombardském Rodičce Boží kolem hrdla.

Z chasy na vybidnutí jeho nepozdvihl se žádný. Sám Pán Bůh ví, zdali slyšeli jeho vyzvání, protože naslouchali pohádkám, jež na Plešivci hučely opadalé doubece a jež zněly jim do uší podivněji, než když Záhoř vyprávěl o Titurelovi či o rytířích družstva Artušova.

Křepelovi přišlo opět cosi na rty, ale zamlčel se.

Od Kněží Hory opíraly se větry o strmé hradby v žalupném kvílení, rytířům ve hlídkách tajil se dech, protože na cimbuří vysoké věže usedlo hejno černých ptáků v děsivém krákorání a havrani zobáky leckdy až na okénka zatukali, jakoby se chtěli přesvědčiti, zdali nespí strážcové české koruny.

Nad kotlinu, z níž jakoby rukou čarodějnou vykouzlen vypíná se hrad, přivalily se mraky a rytířům ve hlásnicích se zdálo, že v těch černých mracích letí duchové, že přinášejí na Karlštejn hroznou, zdrcující zvěst . . .

„Járku braši — neslyšeli jste?“ zvolal náhle starý Záhoř.

V tom otevřely se také dvěře do jizby a na práhu objevil se pan purkrabí.

„Neštěstí!“ Starý Záhoř sepnul při tomhle výkřiku ruce nad hlavou.

„Nahoře ve věžích zvoní,“ vyhrkl ze sebe Křepela a vyrazil na nádvoří.

Pan purkrabí i čeď všechna vyřítla se za starcem.

Karlštejské zvony opravdu, zdálo se, že rozhoupány jsou do jednoho a i ten ve bráně že se rozezvučel.

Noc byla tmavá; na nebi ani hvězdičky a černé mraky nízko nad horami.

Manové ve věžích — hlásnicích otevřeli okénka a poslouchali ustrašeně. Zvony hlaholily tak nějak tajemně, tak nezvykle, jako když rozrazí větry ve zvonici okna, zahýbají srdcem a otřásají se o studený kov.

„Kdo že se toho odvážil?“ zahřímal již podruhé pan purkrabí.

„Ve věži není nikdo a čeď, pane purkrabí, na dvoře,“ ozvaly se tři hlasy v odpověď se tří stran.

„Na věž!“ zavelel pan purkrabí.

Křepela byl na schodech první a za ním hned Záhoř.

Pod zvony nebylo však živé duše; okna zavřena, srdce se ani nehýbala a předce pronikal všem podivný hukot celým tělem ostřeji než sebe krutší mráz.

Panu purkrabímu vystoupil na čele studený pot, Křepela zavrtěl hlavou. Záhoř se chvěl prudčeji než když klesal v San Felice žízni a hladem vysslen a hradní div že pochodeň nevypustil z rukou.

Mlčkv opustili všickni zvonici. Pan purkrabí odešel do své komnaty, ale neulehl. „Znamení!“ prohodil bázlívě vrátný.

„Zlé znamení!“ přisvědčil Záhoř.

„Karel nám umírá!“ zašeptala čeleď Karlšteinská.

„Karel svým milým Čechům umírá!“ pomyslí si pan purkrabí přikročiv k oknu a obrátil zraky k nohmurným oblakům.

„Karel braši dokonává! — Pomodleme se za dobrého otce našeho!“ zahovořil tlumeným hlasem Křepela a klekl na dlážděné náhradě.

za ním klekla všecka čeleď a co mělo duši a s tou duší život, všickni se modlili z upřímných srdcí svých. Slza za slzou vvrhala jim z očí, slza za slzou dopadala na utvrdlou zem a každá ta slza věrná změnila se na utvrdlé půdě v perlu vděčnosti.

Prevozník Příbora také už hezkou chvíli poslouchal.

„Bohunko! — Na Karlštejně vyzvánějí. Slyšíš dítě?“

„Slyším tatičku.“

„Zvoní všemi.“

Příbora všel na dvorek. O záplavě nikde ani pohádky. Začínal poletovati snůh a od severu to fičelo jako jehly. Berounka se zdvihala v samých útrobách.

„Abv slavili, na to je už pozdě. Je arci zítra svatého Ondřeje. — Ale Pán Bůh nás chraň všeho zlého.“

Prevozník si při těchto slovech z hluboka oddechl.

Budňanští vrbhali taktéž polo oblečení ze světnic, poslouchali uděšení a nejdříve se jeden druhému podívali na střechy, zdali jim neplane nad hlavami krov. O nemoci Karlově věděli a všem vstupovala do hlavy myšlénka jediná: *Karel umírá.*

A Karel umíral opravdu.

V pondělí o vigílii sv. Ondřeje o třetí hodině po slunce západu leta P. 1378 shasl jeden z nejšlechetnějších a nejdražších životů, jakéž kdy matka česká porodila a ustalo tlouci srdce, jež neznalo mimo Boha lásky upřímnější než k *svým milým Čechům!*

(Pokračování.)

DOPISY.

Z Hořic v lednu 1877.

(Dárky chudým dítkám o štědrém večeru.

Jest obyčej v Hořicích, sbírat dárky na

penězích před vánocemi, by se z nich chudým dítkám potřebná na zimu obuv a teplejší šatstvo poříditi mohly. Letos sešlo se k těmž cti 346 zl. 50 kr. r. m.; summa to na nynější poměry a město z většiny chudé jistě dosti značná. Po domích sebralo se 215 zl.; divadelní ochotníci, kteříž každoročně znamenitou částí k těmž účelu přispívali, věnovali opět 100 zl., malou loterii p. Valáškem zřízenou vytěžilo se 19 zl. 50 kr. a z odkazu p. Františka Štastného, rodáka Hořického (úrok z nadace) 12 zl., celkem 346 zl. 50 kr. r. m. — Podělování děje se na *štědrý den*. Dítky zazpívají 2 neb 3 vánoční písně, načež osloveny bývají přiměřenou řečí; a když poděleny byly, jedno neb druhé vystoupí a děkuje ve jmenu všech štědrým dárčům a dobrodincům. Jakoli jest čas velmi obtíživý a chudiny přibývá: nicméně musíme říci, že s láskou a ochotně každý téměř poskví, co a jak mohl. Zdá se, že čím více nedostatek se zmáhá, tím více soustrasti a lásky k bližnímu přibývá, poněvadž ze zkušenosti každý poznává, jak těžká bývá nahota, chudoba a nouze. Kéž by opět vrátilo se trochu té čistě, pravé, křesťanské lásky do našeho lidu; nebo čím více kapitál se hromadí v jedněch rukou, a čím větší mezera mezi majetnými a nemajetnými se stává (a ta se stává nynějším materialním směrem): tím více lásky jest na straně majetných třeba, abv ta mezera poněkud se vyrovnala, sic bude jednou zle, velice zle. Lépe ať dají *dobrovolně*, a ať se v čas myslí na prostředky, než abv *musili* dávat. Jenom láska křesťanská vyléčí ten *neduh*, jehož bolestí nyní sténá společnost a kterýž zahrnuje se v slově: *socialní otázka*, a všecko jiné, co se na vyrovnání té věci vymýšlí, jest jenom prázdné a jalové a povrchní a nepomůže nic. Jedině rád křesťanský a víra ať oživne ve společnosti nynější pokažené a otázka socialní jest rozluštěna. Nezbyvá jiného, než že ten, kdo má, musí dáti tomu, kdo nic nemá; mysliti však na prostředky, jak by se pomohlo chudému, a nic mu nedati, je *marné, bláhové a směšné*. Jak moudré bylo u Židův, že každých 50 let musely se vraceti pozemky, by nestejnému rozdělení statků a zboží se zabránilo!

B. H.

KRONIKA.

Z Prahy. Od včerejší slavnosti nejsv. jmena *Ježíš* po celý oktáv udělují se plnomocné odpustky všem věřícím, jenž sv. zpověď skroušeně vykonali, Tělo Páně přijali a

mší sv. přítomni jsou. — U *Marie Panny Vítězné* (u býv. Karmelitánů) na Malé straně, kdež se včera u „Jezulátka“ pouť konala tím pořádkem, že byla ráno o půl 7 h. zpívaná ranní, v 8 h. tichá mše sv., o půl 10. h. německé kázání, o půl 11. h. pontifikální mše sv., odpoledne pak ve 3 h. české kázání a o 4. h. nešpory, bude po celý oktav pozhnání vždy o půl 5. h. odp., k závěrku pak d. 21. t. m. „Te Deum.“

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 18. ledna v Emausích, od 19—23. u sv. Františka (u Křižovníků), od 24—28. u sv. Tomáše.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci prosinci 107 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů: za celý min. rok 1264 osoby, a sice ku Praze příslušných 81, z venkova 1146, z Moravy 8, z Rakous a Haliče po 2, z Uher 10, ze Slezska, Saska a Pruska po 1 a 12 osob neznámých. Od zaražení spolku, totiž od listopadu 1861 pochováno až posud 19.600 osob. —

— V *Nížehohách*, farnosti Budyšské nad Ohří, bude sešlý filiální kostel sbořen a nový vstaven.

— Z *Hradce Králové*. Od Jednoty k podporování chudých chrámů v Čechách, jejíž presidentkou jest kněžna *Berta z Lobkovic*, rozi. kněžna z Schwarzenbergů a jednatelekou baronka *Armanda Stillfriedová*, rozšiřovatelkou pak pro Hradec Králové zvláště paní *Anna Baltasarová*, choť zemského rady v Hradci Králové, byly v minulém roku předměty již posvěcenými následující chrámy Páně v diecési Kralohradecké podporovány: Babice, Branišov, Chleby, Choťeborky, Chrudim (f. kaple), Dohaličky, Velká Losenice, Velká Řetová, Hořice, Jansdorf, Kocléřov, Králové Hradec (kaple v realce), Kohoutov, Košice, Krouná, Kruceburk, Křížlice, Korouhev, Lanžov, Machov, Miletín, Nížkov, Opočno, Pravonín, Práskacka, Rychenburk, Semanín, Solopisky, Starkov, Sudějov, Týniště, Wamberk, Voděradý, Zbraslavice. Služby Boží (t. j. kázání a sice jednou německé a dvakrát po sobě české — a mše sv.) pro jednotu nejsvětější Svátosti oltární konány budou každý *první pátek* v měsíci o 9. hodině ranní v chrámu Páně sv. Klementa v Hradci Králové. První pobožnost počala v pátek d. 5. t. m. kázáním německým, načež následující dvě budou česká, totiž d. 2. února a 2. března a podobně dále.

Z *Meranu* (v *Tyrolsku*). Již lonského roku přinesli jsme v těchto listech zprávu,

že se v Meraně v Tyrolích utvořil spolek, mající za účel, zjednatí duchovním, kteřížby pro churavost plicní chtěli zimní počasí v Meraně strávití, snadnější existenci, totiž byt a stravu za levnější peníz; tuto podáváme již:

Stanovy spolku na podporování churavých katol. duchovních v Meraně.

I. Jméno, zástupce (ochrance, protektor) a sídlo spolku. §. 1. Jméno a zástupce. V diecési Tridentské jest pod ochranou každého řádného představeného též diecése (resp. biskupa) dobročinný spolek privátní (soukromý), kterýž nese jméno: „Spolek na podporování chorobných kněží.“ a jehož výhod duchovní, kteříž léčení v mírnějším podnebí potřebují, způsobem v §. 3. naznačeným, od případu ku případu účastni státi se mohou. §. 2. Sídlo. Sídlem spolku jest Meran.

II. Účel spolku. §. 3. Účel spolku jest: 1. Přijímání kněží, léčení potřebné, do ústavu duchovních, který spolkem založiti se má. 2. Chudé, nemocné katol. duchovní v jednotlivých případech podporovati.

III. Prostředky spolku jsou: 1. Příspěvky zakladatelů a členů. 2. Dárky a odkazy duchovních i laiků.

IV. Členové spolku. §. 5. Členem spolku státi se může každý; podíl máti však ve hmotném prospěchu jeho mohou pouze kněží římské katol. církve, mimořádně též klerikové, kteří svou duchovní vrchností za hodné toho a pomoci potřebné poručeni byli. §. 6. Kterak členové se děl. Členové spolku jsou buď zakladatelé anebo prostí členové (podporovatelé, přispívatelé). §. 7. Povinnosti. 1. Zakladatelé zavazují se nejméně 100 zl. r. m. v hotovosti složiti. 2. Členové prostí uvolují se buď: a) položiti jednou pro vždy 20 zl., anebo b) skládati ročně aspoň 1 zl., a příspěvek ten, pokud možná, každoročně do posledního srpna zapraviti. Duchovní, kteříž dobrodiní spolku účastni se stali, uvolují se, za živé i za mrtvé členy jednu mši sv. sloužiti a při každé mši svaté si jich vzpomenouti (mem ento učiniti). Příspěvky zakladatelů a členů, jakož i všechny dárky dobrodinců mohou buď přímo u představenstva spolku v Meraně, anebo na každém katolickém úřadě farním složeny býti. Tyto pak se slušně žádají, by příspěvky ty, zvláště kteréž ročně se scházejí, jakož i seznamy dárcův nejdůstojnějším Ordinariátům svým laskavě zasílaly, by odtud dále na místo určení svého (do Meranu) odeslány býti mohly. §. 8. Práva. 1. Každý člen má právo, býti přítomen shromážděním spolko-

vým; tu dle řádu jednacího též mluvíti, věci navrhopati a hlasovati. 2. Jména všech zakladatelů, jakož i členů do knihy (album) spolkové se zaznamenají. §. 9. Vystoupení. Ze spolku vystoupiti, každému jest každým časem volno. Kdo po dvě léta příspěvků nezapravit, za vystouplého se pokládá. V obojím případě pozbývá vystouplý práv, jichž spolek skýtá členům svým.

V. Způsob, jakým duchovní se podporují. §. 10. Podpora se uděluje od případu ku případu, a sice na písemnou žádost ku představenstvu spolku řízenou. §. 11. 1. Kněží, kteříž zároveň jsou členy spolku, mají přednost před těmi, kdož členy nejsou; jakož i diecése, kteréž o spolek zvláštních zásluh si získaly, před těmi, v nichž spolek tak valné podpory a přízně nedochází. 2. Dokud spolek vlastního domu (pensionátu) nemá, musí omezovati se podpora, kteráž ovšem dle stavu spolkového jmění se řídí, na poskytnutí bytu, bezplatného lékařského ošetření i potřebné obsluhy, léků, jakož i opatření mešními stipendii etc.; může však také záležeti v podpoře peněžitě, již představenstvo spolku stanoví. 3. Kdyby zámožnější kněží v pensionátě bydliti a se stravovati chtěli, povinni jsou, příspěvek na penězích složiti, ježž určití představenstva spolkového právo jest.

VI. Kdo spolek řídí? A. Zástupce (Protektor). §. 12. Zástupce spolku má práva tato: 1. Potvrzuje představenstvo spolku; 2. účastní se všech zasedání spolkových buď osobně, anebo svým zástupcem. 3. Nahlédati do oučtů, kdy mu libo; 4. nesmí bez vědomí a svolení jeho žádná změna stanov spolkových se státi.

B. Představenstvo. §. 13. Z koho se skládá. Představenstvo spolku skládá se ze 6 až 8 výborů; a jsou: předseda, místopředseda, zapisovatel, pokladník a 2, nejvýše čtyři výborové. §. 14. Kterak se volí. Výborové spolku volí se z valné hromady a sice listky hlasovacími. Tito pak volí ze svého středu čtyři funkcionáře. Všickni výborové volí se na dobu tří let a musejí aspoň za zimních měsíců v léčebném obvodu Meranském bydliti. Výboru přísluší právo, členy ze svého středu buď odešle, neb vystoupí, neb vyloučené, počtem doplniti. §. 15. Jak výbor působí. 1. Řídí spolek a spravuje jeho movité a nemovité jmění; 2. přijímá do pensionátu a ustanovuje jeho ředitele; 3. rozhoduje, komu podpora udělit se má; 4. zastupuje spolek u veřejnosti předsedou neb místopředsedou, zároveň s podpisem jednoho člena výborového na úrad-

ních a spolkových listinách. §. 16. Kdy se porady odbývají. Pravidelně jednou za měsíc; předseda svolává výbory a sice zvláštním přípisem. §. 17. Kdy výbor platně usnášeti se může. By výbor platně usnášeti se mohl, potřebí jest, by aspoň polovice členů výborových přítomna byla, předsedu neb místopředsedu v to počítaje. §. 18. Způsob, kterým se hlasuje. Naprostá většina hlasů rozhoduje. Stejně-li jest hlasů na obou stranách, rozhoduje hlas předsedův.

C. Shromáždění spolkové čili valná hromada. §. 19. Jak se svolává. Spolek může představenstvem dle potřeby svolán býti; stává se „Meranskými Novinami“, v nichž se věc v čas ohlásí; též jinými katolicko-politickými listy, jak představenstvo za dobré uzná. Úplná schůze č. valná hromada musí aspoň každý 3. rok se odbývati. §. 20. Jakých práv požívá valná hromada? Valnému shromáždění přísluší mimo ta, jež v §. 14. oznámena jsou, ještě práva tato: 1. vyslyšati zprávu jednatelskou jakož i oučetní představenstvem přednesenou a ji buď schváliti neb neschvalovati; 2. zapisovateli a pokladníkovi odměny povolovati; 3. změnu stanov navrhopati; 4. k návrhu představenstva, by se spolek rozešel ustanoviti. §. 21. Jak se hlasuje. Valné shromáždění volí a usnáší se většinou hlasů relativní; by však platno bylo usnešení, aby spolek se rozešel, potřebí jest hlasů dvou třetin.

VII. Jak se s jméním spolku naložiti má. §. 22. U případě, žeby spolek působiti přestal, čili se rozešel, ať usnešením valné hromady anebo z vyššího rozkazu: přejde veškeré movité i nemovité jmění jeho ve volnou správu představeného (po případě biskupa) diecése Tridentské, kterýž je jednotlivým diecesím v poměru jejich příspěvků, nikomu z toho odpověden nejso, k podobným účelům, anebo dle vůle dárců i k jiným rozděli a zašle.

VIII. Kterak ve spolku se pře rovnají. §. 23. Vyskytly-li by se spory, rozhoduje smírcí soud. Každá strana volí si svého soudce. Tito zvolí si opět z členů spolkových třetího za předsedu. Nemohly-li by se o předsedu sjednotiti: jmenuje ho představenstvo spolku. Smírcí soud, zvolen byv, se zavazuje, že v desíti dnech, ode dne, kdy žaloba podána byla, počínaje, rozsudek vynese a oznámí. Stanovy tyto se stvrzují. Kn. bisk. Ordinariat v Tridentě, 6. listopadu 1876. Johannes m. p. biskup. Coadjutor. Viděl: Taaffe m. p. Inomostí 18. listopadu 1876.

Z Německa. Během krutého proticír-

kevního boje osířelo mnoho far. V nedostatku kněží vypomahají si věřící jak mohou. Tak dne 19. prosince m. r. pohyboval se pohřební průvod z Moselweissu ne však jako jindy směrem ku křbitovu, nýbrž k městu Koblenci, odkudž touž doboušel kněz cestou k Moselweissu. Průvod stanul na hranicích osady a kněz stojetolikéz na hranici osady své vykonal odtud tamo církevní vykropeň mrtvého těla, s nímž pak příslušníci osířelé farnosti na svůj hřbitov se navrátili. Toť příběh tklivý; nezdíka přiházejí se však v boji tomtu i výjevy kratochvilné. Tak učitel Elpel, jenž v osířelé osadě Losině ve Slezsku pruském s lidem v čas služeb Božích v neděli a ve svátek společnou pobožnost odbyval, byl obžalován, že „nemaje předepsaného vzdělání k duchovnímu úřadu, aniž k takovému úřadu povolán jsa, vykonáváním tohoto veřejného úřadu se zabýval.“ V obžalobě stálo mimo jiné, že p. učitel Elpel slavné služby Boží konal, ač on nepřipouští, že by byl mši sv. sloužil. Konečně uznal soud, že obžalovaný není viněn. — Dne 22. prosince m. r. zemřela v klášteře františkánek v Mohuči ctih. sestra Johanna (hraběnka Marie ze Schmising-Kerssenbrock) v 32. roku stáří svého. Nar. ve Vestfálsku vstoupila po smrti zbožných rodičů svých do řehole chudých františkánek a sloužila Bohu v trpícím lidstvu v Cachách, Flensburgu, Koblenci a konečně v Mohuči, kdež v povolání svém zánět plic si přitáhla a po sedmidenní nemoci skonala.

Z Říma. Sv. Otec Pius IX. jmenoval J. Em. kardinála Monaco Lavalletta svým kardinálem vikářem; kardinála Chigi velkopřevorem řádu Maltanského v Římě; kardinála Bilio prefektem sv. kongregace obřadů; kardinála Caterini tajemníkem sv. římské a všeobecné inquisice. Po úmrtí kardinála Patrizi záleží sbor kardinálův jenom z 54 členů. Mezi těmito 54 kardinály jest 36 Vlachů, z nichž tři těžce jsou nemocní, totiž: Amat, Capalti a Bizzarri. Jiným zemím přináležejí 18 kardinálů a sice jest 6 Francouzů, 2 Rakušané, 1 Uher, 2 Němci, 2 Angličané, 2 Španělové, 1 Belgičan, 1 Portugalec a 1 Američan. Šestnáct míst kardinálských jest uprázdňeno. Proslychá se, že sv. Otec v měsíci březnu 8 nových kardinálů jmenovati bude. — Dne 23. prosince přijal sv. Otec blahopřání svého papežského dvoru, dne 24. pros. sboru kardinálů, dle 25. papežských gard a deputace čestných komoří, dne 26. pros. zástupců věrne sv. Stolicí šlechty římské, dne 27. veškerých důstojníků býv. vojska papežského,

kterí věrnost zachovali a posud v Římě bydlí. Bylo jich asi 350 s generalem v. Kanzlerem v čele. A tak dává sv. Otec den co den audience, z čehož patrno, že se těší dobrému zdraví.

Paběrky.

1. O původci knihy „O následování Pána Ježíše.“

(Dokončení.)

Heribert Roszweyd z Tovaryšstva Jež. připomíná bibli a rozličné spisy sv. Bernarda, které rukou Tomáše Kemp. ozdobně a čistě opsány byly. I mohlo se státi, že k některému rukopisu, který sám svou rukou opsal, též jméno své připojil, což bylo dosti obyčejné, a že tímto způsobem došel osudu závistihodného, býti považován za původce knihy té. Nejstarší rukopis nesoucí jméno Tomáše Kempenského pochází z r. 1439, tedy o 100 a více let později než rukopisy s jmenem Gersenovým.

Ještě snáze lze vysvětliti omyl povstalý ve Francii z podobnosti jmen Gersen a Gerson. Gerson, vynikající spisovatel církevní a pověstný svojí činností na sněmu kostnickém, mimo jiné spisy přeložil též do franštiny a uveřejnil dvě části z knihy Násled P. J. pode jmenem „O vnitřní útěše“. Mimo to stávalo se, že, poněvadž ve Francii málo známé bylo jméno Jana Gersena, pokorného mnicha Vercellského, mnozí pozdější spisovatelé a za prvních dob knihtiskařství první vydávatelé jméno Gersena zaměňovali v jméno Gersona, pověstného a učeného kancléře Pařížského. V mnohých rukopisech sice zachováno správně jméno původce Jan Gersen, ale k tomu připojeno: kanclér Pařížský.

Avšak již na počátku sporu povstalého byli mužové, zvláště v Italii, kteří ujímali se Jana Gersena. V Benátském vydání knihy Násl. P. J., které vyšlo tiskem r. 1501 pečí vercellského knihtiskáře Sessy, nalezá se tato poznámka: „Tato kniha nebyla složena od Jana Gersona, ale od Jana, opata vercellského, jak až po dnešní den napsáno jest vlastní rukou v samém opatství.“

Podobně také rozhodla sv. Congregace de Propaganda Fide dne 14. února r. 1639, že kniha Násl. P. J. může tisknouti se v Římě neb jinde pode jmenem Jana Gersena z Cavaglia, opata kláštera sv. Štěpána ve Vercellích, z řádu sv. Benedikta.

Jan Gersen narodil se kolem r. 1180 v území republiky Vercellské v nepatrné víšce dei Campi nedaleko šlechtického statku Cavaglia. V dospělejšim, jak se zdá, věku vstoupil do řádu sv. Benedikta do klá-

štera své vlasti, odkudž poslán byl do kláštera u sv. Štěpána ve Vercellích. Zde stal se opatem asi r. 1220. Co opat účastnil se správy republiky Vercellské, jsa jedním ze tří representantů tehdejší vlády. Byl též profesorem církevního práva na vysokých školách Vercellských a svou učeností a spisy svými získal sobě čestného jmena „commentator vercellensis.“ — Vedle knihy Násl. P. J. sepsal též: institutio boni monachi, spis to duchem a slohem onomu podobný a výklad k mystické Theologii, která připisovala se sv. Dionysiovi. Mimo to přispívá se mu traktát: de contractibus, a Liber vercellensis super cantica canticorum. Zemřel 27. listopadu roku 1245. Š.

2. Moc lásky křesťanské.

Poslední pro Francii tak nešťastná válka prusko-francouzská zavdala příležitost k mnohým hrdinným činům; jeden z nich, který zaznamenal plukovník Ambert ve zvláštním v Paříži vydaném spisu zasluhuje místa v tomto listu.

Slyštež tedy čtenářové a viztež, jak mnoho dovede křesťanská láska.

Chladná noc rozprostřela temné roucho po zemi, zastínivši jednu vesničku obsazenou vojskem pruským. Ve velké síni občanské školy svítila pokojně lucerna; při jejím světle bylo viděti šest ubohých vesnicánů, ztuha provazy na rukou i nohouspoutaných. Tváře jejich byly označeny hlubokou úzkostí. Byloť to šest k smrti nevinně odsouzených. Neznámou rukou střeleno na Prusáky a ti rozzuřeni hledali pomstu. Nemoha vypátrati vinníky, kteří po nich střelili, nařídil pruský plukovník, aby losem vyvedeno bylo šest mužů z lidu; oněch šest zajatých v síni školní byli právě ti nešťastní, na které padnul osudný los. Při nejbližším východu slunce měli býti zastřeleni.

V tom, co tito nešťastníci očekávali smrt, vcházi k nim všecek zarmoucen místní farář, jenž bylo dovoleno podati odsouzeným poslední útechy.

Při pohledu na tyto hořem a bolestí omdlévající nešťastníky, byl tak hluboce dojat, že sotva mohl promluvit. Počal těšiti všechny ty odsouzence, ale jen tři z nich byli v stavu bráti podílu v jeho těšivých slovech. Dva z nich byli takorba smysli zbaveni: třetí upadl v šílenost. Takovou bolestí byli překonáni.

Mezi oněmi třemi, kteří byli ještě při smyslech, byl jeden, jenž divoce povznášel celo své. V tváři jeho se jevil pokoj, ale v srdci jeho se ozýval divoký nepokoj.

Dvě kruté myšlenky projímaly duši jeho; první byla hrozná myšlenka nezasloužené tak blízké smrti a druhá bylo ještě hrůznější pomýšlení na dívky. Měl jich pět, všechny ještě malé a co při tom nejžalostnější, před nedávnem ztratily matku. Pomýšleje na opuštěnost, v které se ubozí jeho sirotci nacházeti budou, až on umře, chvěl se hrůzou.

Třásl se strachem a řval jako vlk raněný. Vztekem jako unešen zlořečil a rouhal se nesmírně, ale když vztek pomínil, počal hořekovati a plakati nad osudem dítek svých. Brzy však počal zase třeštit a trpce se usmívaje křičel: nuže přiveďte sem mé děti a postřílejte je; ony jsou vinny. Ano, ano můj ubohý Bernardin, který je tři leta stár, ten střelil na Prusáky!

Dobry kněz maje s ním útrpnost vynasnažil se, by ho poněkud upokojil, ale marně. Nešťastník se oddal úplné zoufalosti.

Kněz vzýval všechny svaté o radu. Zbožnost jeho mu posléze dala vnuknutí.

Vyšed celý pohnutý a zamýšlený ze síně, zvolna a s hlavou skloněnou ubíral se k vojenskému veliteli, žádaje s ním mluvit. Ten jsa povedený ukrutník, přijal ho pohrdavě leže na pohovce, a maje v ústech dýmku, vypouštěl kotouče kouře; bez útrpnosti kněze poslouchal, ani slovem mu neodpovídal. — Pane veliteli, pravil kněz třesoucím se hlasem, vy to víte, že ti, co střelili na Prusáky, uprchli a že oněch šest zajatých jsou všickni nevinni. Odsoudil jste je k smrti ne abyste je trestal za provinění, kterého se nedopustili, ale abyste strašným příkladem vojenské přísnosti předešel tomu, by se takového provinění nedopouštěli jiní. Abyste tohoto cíle dosáhl, jest vám lhůstejno, ať umře Petr nebo Pavel, dosti na tom, jen když se dá výstražný příklad; stačí jen když šest lidí za obět padne! Ano připomínám ještě, čím znamenitější bude osoba, která za obět padne, tím strašnější bude výstraha. Prosím vás tedy o jednu milost; dovolte, abych já kněz a místní farář postaven byl na místo toho ubohého vesnicana, jehož smrt by byla záhubou pěti malých a nevinných dítek. On i já jsme stejně nevinni; ale to jest jisto, že má smrt bude výstražnější nežil jeho.

Tato vážná slova, která by snad dravým tygrem byla pohnula, nedotkla se nelidského vojáka, který vzav na okamžik dýmku z úst chladnokrevně odpověděl:

Dobře tak. Přijímám vaše nabídnutí Jděte.

Ihned k pokynutí svého velitele propu

pustili pruští vojáci onoho spoutaného vesnícana a místo něho svázali hrdinného osvoboditele jeho. Tento ale počal hned sebe sama jakož i své nešťastné spoluodsouzence připravovati k smrti, maje na tom dosti, že obětováním života svého zachoval otce pěti nevinným sirotkům.

Smrt se zdála být nevyhnutelná. Nejblíží východ slunce oznamoval hodinu ustanovenou k vykonání přísného ortele; a hodina ta rychle se blížila. Ale skutek tak vznešené lásky nezasluhoval tak nehodné odměny. Bůh, jemuž se zalíbila obět sluhý svého, nedopustil, aby na něm byl vykonán ortel; ale pohnul srdcem vyššího jednoho pruského vojevůdce, který uslyšev o hrdinné obětavosti onoho kněze, nejen ho od smrti osvobodil, ale dal mu za odměnu jeho lásky i život pěti jeho spoluodsouzenců.

Není třeba připomínati, že od toho dne onen přelaskavý farář byl předmětem úcty celé osady. — Učíme se z toho, jakého hrdinství je schopno srdce člověka, v němž plápolá oheň křesťanské lásky. J.

Literární oznamovatel.

— „Ctihodného otce Vavřince Skupoli z řádu Theatinů *Duchovní boj a pokoj duše*,“ s připojeným zvláštním pojednáním o zpovědi z pobožností konané (dle ctih. kněze J. Boone z T. J.) a náležitými modlitbami přeložil a sestavil Jan Nep. Fr. *Desolda*. Se schválením nejd. k. a. konsistoře Pražské. V Praze 1877. Tisk a náklad Cyrillo-Methodějské kněhtiskárny. Str. 408. S ocelorytinou.

— „*Poklad církve svaté*.“ Výklad církevních odpustků, ustanovené v Církvi sv. pobožností odpustkové na celý rok, o všelikých slavnostech i ve všelikých potřebách a na každý den, bratrstva a spolky křesťanské u nás nejvíce zavedené a obyčejné pobožnosti při službách Božích. Vydal Tomáš Smýd, kněz arcidiecése olomoucké. S aprobačí nejdůst. arcib. ordinariátu v Olomouci. V Praze 1877. Tisk a náklad Cyrillo-Methodějské kněhtiskárny. Str. 544. S ocelorytinou.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný* (Malý slovník naučný).“ Redaktor: Jakub Malý. Sešit 36., jímž ukončen díl III. V Praze 1877. Nákladem kněhkupectví I. L. Kober. — Tamtéž vyšel: „*Jih*.“ Historicko-romantické obrazy od Prok. Chocholouška. Sešit 5. (str. 257—320).

— „*Kolínské noviny*“ vycházejí od nov. roku co týdeník. Předplácí se v Kolíně celoročně poštou 2 zl. 40 kr.

— „*Ludmila*“, list pro křesťanské matky, vychází redakci prof. Ant. Skočdopole v Budějovicích každý měsíc v sešitě o 32 str. Stojí

celoročně se zásilkou každého čísla po poště 1 zl.

— „*Cecilie*.“ Časopis pro katolickou hudbu posvátnou v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Vychází d. 5. každého měsíce. Stojí s poštovní zásilkou celoročně 2 zl. — „*Method*.“ Časopis věnovaný umění křesťanskému. Organ odborů pro výtvarná umění a archeologii Akademie křesťanské v Praze. Vychází d. 20. každého měsíce. Předplácí se též 2 zl. ročně. Vydavatelem a redaktorem obou listů jest vp. Ferdinand J. Lehner v Karlíně.

— „*Pražské Jezulátko*.“ Dějepisný nástin Jeho úcty v Pražském kostele Matky Boží Vítězné. (Otisk z čas. *Blahověst*.) V Praze 1877. Nákladem vlastním. Str. 81. Cena 12 kr. v k. arcib. kněhtiskárně.

— „*Koleda*,“ čtení pro náš lid, vychází vždy dne 1., 10. a 20. každého měsíce v Olomouci a stojí celoročně s poštou 4 zl. Účelem tohoto belletristického listu jest šířiti lásku k vlasti a chuť ku čtení mezi lidem moravským.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Novotný*, I. duch. správce v c. kr. zemské trestnici u sv. Václava v Praze, obdržel expositorium canon.;
- p. Josef *Maleček*, katecheta u Anglických panen a na něm. real. školách na Malé straně v Praze, obdržel právo synodalíí.

Ustanoven jest:

- p. Josef *Schneider*, kaplan v Toužímí, za fund. katechetu v Sangerbergu.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- P. Marian Jan *Hanika*, ř. cister., os. farář a adm. fary v Starém Oseku, d. 21. prosince 1876 (nar. v Žluticích 17. června 1809, vysv. 3. srpna 1835.)

Vyznamenání jsou:

- p. Ludvík *Sommer*, čest. kanovník a děkan v Údlici, jmenován bisk. vikářem v okr. Chomutovském;
- p. Josef *Štěrba*, bisk. kazatel, obdržel právo synodalíí.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Gürlich*, kaplan v Brništi, za faráře v Dubnici;
- p. Jan *Cenefels*, farář v Jinonicích (arcid. Pražské), za faráře ve Vinařicích;
- p. Josef *Schierz*, farář v Lobendavě, za faráře v Zeidleru.

Milodary. Na dostavení metrop. chrámu sv. Víta v Praze: Bohoslovci v Litoměřicích 22 zl. 40 kr.

Spolku sv. *Michaela*: N. N. 2 zl.

Tiskem kniz. arcib. kněhtiskárny za koflíčka Sieverse v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupečů:
Celoročně 3zl.
pol. 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Hromniční skrivanek Matky Boží Boleslavské.

Lauda alauda, lauda Jesum.
Lauda alauda, lauda Mariam.

Zpívej skrivanu k Božsmu Beránku,
Zpívej Matičce, milé hrdličce,
Zpívej písničku, Boží posličku,
Staroboleslavskou pozdrav Matičku.

Srdečná úcta k Matičce Boží Marii P. utkvěla hluboko v srdci lidu Českoslovan-
ského hned za prvních dob uvedení křesťan-
ství v národu našem. Tato úcta jest jedno
z nejdražších dědictví, kteréž nám zanechali
naši sv. apoštolové Cyrill a Method. První
chrám biskupský, jež na posvátném Vele-
hradě zbudovali, zasvěcen byl Matičce Boží.
Tím celý národ náš Českoslovanský do zvlá-
štní ochrany Matičky Boží poručili a ode-
vzdali. Od té doby prokazovala Matička Boží
v každém věku národu našemu nesčetných
milostí a dobrodiní, o kterýchž by se velké
knihy daly napsati. Náš „dobrý lid“ (tak jej
jmenovával sv. Cyrill), náš dobrý lid tedy
choval pak vždy nejhlubší a nejněžnější úctu,
důvěru a lásku k Rodičce Boží, a Ji po Bohu za
své první útočiště pokládal. I když cizácké
nauky bludarské jednotu té svatě víry, kte-
rouž sv. Cyrill a Method v národu našem
zakořenili, a za kterouž sv. Ludmila a sv.
Václav svou krev prošli, když později, pra-
vím, bludy cizinské národ náš rozdvojily a
jej s vysokého stupně blahobytu a slávy až
na kraj bezedné propasti uvedly: i za těchto
smutných a strastí plných dob nevymřela ona
hluboká a něžná úcta, důvěra a láska ve
velké části národa našeho. Ano říkali
předkové naši: Ve válkách husitských stala
se Matička Boží u nás v Čechách Matkou
Bolestnou. Ale matky pozemské lnou oby-

čejně s největší láskou k tomu dítěti své-
mu, kteréž s velikou bolestí zrodily: tak jako
ondy Rachel svého syna Benjamina (t. j. syna
bolesti) velice milovala, poněvadž při jeho
porodu nejvíce bolesti zakusila. Proto tedy
říkali starší zbožní předkové naši po vál-
kách husitských: Ano u nás v Čechách stala
se Matička Boží ve válkách husitských Mat-
kou Bolestnou, ale my Čechové stali jsme
se spolu jejími Benjamins t. j. Ona nám nyní
ještě více milosti a lásky materské proka-
zuje, než dříve, a pokládá nás za své mi-
láčky. Její přímluvě u Hospodina, a přímluvě
našich svatých patronů a dědiců, kteří také
všickni nejhorlivějšími ctiteli Mariánskými
byli, připisovali to napotom naši předkové,
že národ náš Českoslovanský a království
České v dotčených bouřích a válkách nez-
hynuly, a že se opět celý náš národ až na
nepatrnou částičku, katolickým národem stal.
A s jakou vroucností náš lid potom zase
úctu a lásku k Matičce Boží pěstoval, tomu
nasvědčuje veliký počet slavných poutnických
míst a divotvorných obrazů Mariánských,
které se po skončených rozbrojích nábožen-
ských v Čechách objevily, a z kterých se až
podnes velká část zachovala. Hluboko, velmi
hluboko zaryta jest až podnes v lidu našem
úcta Mariánská! A kdo tento „dobrý náš
lid“ pilněji pozorovati umí, nalezne toho
patrných důkazů, že až podnes Matičku Boží
nejen ctí a Ji sobě váží, ale že Ji také nej-
útlejší a nejněžnější synovskou láskou miluje.
Uvedeme tuto na ukázkou jen dva takové dů-
kazy ze života národního vzaté: V některých
krajinách naší české vlasti užívá náš zbožný
lid přidavného jména krásný, á, é, výhradně
jen o Matičce Boží, dávaje tím na jevo svou
zvláštní hlubokou úctu, kterouž k Ni v srdci

svém chová. Kvítka, bylina, zvíře a ostatní jiné věci jsou mu hezké, hezounké, pěkné, sličné; ale *krásná* jest jenom Panenka Maria, a pokládá to hned za jakousi nešetřnost a neuctivost k Matičce Boží, když kdo nějakou věc neb osobu krásnou nazývá. O jak něžný, jak sličný, důstojný a velebný jest asi ten obraz a pojem o Matičce Boží, který v myslí a v srdci lidu našeho utkvěl, a který se tímto způsobem mluvení naznačuje! Druhý takový důkaz jest tento: Skřivánek platí u lidu našeho za ptáčka Panenky Marie. Za tou příčinou se k němu se zvláštní šetrností a něžností chová. Běda tomu nezbednému klukovi, který by na jaře hnízdo skřivánčí vybral, aneb skřivánka opět na svobodu nepustil, když se mu na vějíčky chytne! Tím by se takový nezbeda proti Matičce Boží provinil; neboť skřivánek jest Jejím oblíbeným ptáčkem. A odkud asi se vzalo toto mínění u lidu našeho? Povstalo tuším opět z té zvláštní úcty a něžné lásky, kterou má k Matičce Boží. Lid náš jest zpěvu velice milovný; zpěvem nejen srdci svému ulehčí a mysl svou rozveselí; ale zpívaje vykonává své ranní a večerní modlitby, zpívaje obcuje neraději nejštětější obětí mše svaté, zpívaje koná nejraději každou zvláštní pobožnost, zpívaje chválí Boha při práci, a zpívaje rozjímá také věčné pravdy našeho sv. náboženství. Zpěv jest takřka druhou přirozeností lidu našeho. A když tedy na jaře za pěkného počasí skřivánka vidí a slyší, kterak se lehounkým vzletem výš a výše k nebeské obloze vznáší a kterak při vzletu svém čím dál tím něžněji a dojímavěji zpívá a zpívá až mu srdéčko usedá: tuť se rozechvěje i srdce zbožného lidu našeho nad tímto objevem, tuť i on sám se povznáší myslí svou k nebi, tam, tam do toho čarovného nebe, kde svatí a světice Boží podivuhodným zpěvem slávu Boha Trojjediného prozpěvují. Něžný, dojímavý zpěv skřivánka k obloze nebeské letícího, upomíná jej na oněch čtyřiceti a čtyř tisíc panicův, kteří tam v nebi Beránka neustale následují, kamžkoli jde, zpívající píseň, kteréž mimo ně žádný jiný nemůže se naučiti. (Zjev. 14.) a v čele těch nebeských pěvců vidí také královnu nebes, Marii Pannu, oděnou sluncem, mající měsíc pod nohama svými, a na hlavě korunu dvanácti hvězd, ana krásou a zpěvem svým nad všechny ostatní pěvce nebeské daleko a daleko vyniká (Zjev. 12.) Panna Neposkvrněná, královna nebes a země nemá sobě rovného pěvce a oslavence v říši nebeské, tak jako skřivánek sobě rovného ptáčka zde na zemi nemá, kterýby při ve-

lebném vzletu k obloze nebeské tak něžně a dojímavě zpívati uměl, jako on zpívá: a proto tedy jest skřivánek u lidu našeho ptáčkem Panenky Marie, a z úcty a lásky k Ní má každý člověk se skřivánkem šetrně zacházeti. Skřivánek byl vůbec vždy oblíbeným ptáčkem u lidu našeho. Tomu nasvědčuje také staročeská píseň v Rukopisu Kralodvorském pod názvem: *Dívka a skřivánek*. A právě proto, poněvadž oblíbeným ptáčkem u lidu našeho vždy byl, proto jej lid náš do jakéhosi styku s Matičkou Boží uvádí, dáváje tím na jevo, kterak si Panenky Marie velice váží, když vše to, co mu milé jest, na Ní potahuje.

Jest i to pozoruhodné, že lid náš Českoslovanský o jakémisi styku skřivánka s Matičkou Boží jmenovitě na Jejím hromničním svátku rád mýslíval. Toho důkazem jsou zvláštní pořekadla, která se v řeči naší mateřské až podnes zachovala. Známý staročeský spisovatel Ctibor Tovačovský z Cimburka, jenž ve věku 15tém hejtmánem markrabství Moravského byl, uvádí v své knize „Hádání pravdy“ jedno takové pořekadlo. Práví totiž: „Bude chtíti vrch svého štěbetání učiniti, právě jako *skřivan na hromnice*.“ Druhé takové pořekadlo jest až posud v celých Čechách mezi lidem dostatečně známo, a zní takto:

Na hromnice musí skřivan vrznout,
i kdyby měl zmrznout.

Jakým způsobem pořekadla tato povstala, toho ovšem neumíme posud vyložit; ale to z nich patrně vysvítá, že lid náš jakousi důležitou příčinu k tomu měl, aby hromniční svátek Panenky Marie do jakéhosi spojení se zpěvem skřivánka uvedl.

I dočtli jsme se mimo to v jedné staré české knížce velmi zajímavé zprávy o ptáčku skřivánkovi a Matičce Boží Staroboleslavské. Posvátný obraz Matičky Boží Staroboleslavské pokládá národ náš od dávných století za svůj nejdražší poklad Marian-ký, poněvadž dle nejstarsího a nepřetrženého podání od našeho sv. apoštola Methoda pochází, a mučenickou krví sv. Ludmily a sv. Václava byl zbrocen. Předkové naši nazývali obraz Matičky Boží Staroboleslavské „palladium země České, palladium království Českého“ t. j. ochranným obrazem vlasti naší, a k němu se také nejen v soukromých svých potřebách ale jmenovitě i ve veřejných a obecných potřebách a svízelných celé země České důvěrně za pomoc utíkávali. Za touto příčinou o tom také nepochybujeme, že pravým a věrným Čechům, kteří dle vzoru a příkladu sv. Václava a Karla IV. víru svatou kato-

lickou a národ svůj miluj, každá i sebe menší dějepisná zpráva o Matičce Boží Staroboleslavské jest vítána, a proto tedy i zprávičku tuto o hromničním skřivánku Matičky Boží Staroboleslavské v listech těchto uveřejňujeme.

A zpráva tato má do sebe tím větší zajímavosti a hodnověrnosti, poněvadž ji původně ve spisech svých před dvěma sty lety zaznamenal muž nejen velmi vzdělaný a učený, ale i velice zbožný a šlechtetný, který spolu také po celý svůj život byl jeden z nejhorlivějších ctitelů Panenky Marie a našich svatých patronů a dědiců českých, jakož se to na každého pravého Čecha sluší a patří. Muž tento jest Jan Ignác Dlouhoveský z Dlouhé Vsi, jehožto životopis v minulém ročníku tohoto časopisu (čís. 31.) podal jeden náš na slovo vzatý spisovatel národní. I upozorňujeme při této příležitosti čtenáře své poznovu důrazně na tohoto velice šlechtetného a o národ náš zasloužilého muže, a dá-li Pán Bůh budeme o něm ještě vícekrát v těchto listech mluvit. Vypravuje tedy Jan Ignác Dlouhoveský, kanovník staroboleslavský a svatovítský a nanotomní světicí biskup, ve svém r. 1670 vvdaném spisu, jenž sluje: „Ager benedictionis t. j. Požehnané pole“ atd. na straně 24. takto: „V tu nejkrutější zimu, byť ještě pod sněhem všecko těžilo, on (totiž skřivánek) nicméně každý rok nezměnitelně na den hromnic aneb Očišťování neposkvrněné Panny Marie v Staré Boleslavi nad kostelem ten den se ukazuje, což od dvou set let v pravdě vždycky, až dosavad, seznáno jest: hnedky z rána, jak dennice vychází, on vesele vzhůru letí, a nad kostelem sem i tam se proletuje, a tak až do večera samého švitoří a zpívá, jakoby Matičce Boží hudbu provozoval a Ji obveseloval. Po tom pak dni více ho slyšeti ani viděti není, až k příjemnějšímu a libějšímu počasí v houfu větším a tovaryšstvu se zjevuje.

Lauda alauda, lauda Jesum.

Lauda alauda, lauda Mariam.

Zpívej skřivánku k Božímu Beránku,

Zpívej Matičce, milé hrdličce

Zpívej písničku, Boží posličku,

Staroboleslavskou pozdrav Matičku.“

Tuto tedy zprávu o hromničním skřivánku Matičky Boží Staroboleslavské zaznamenal doslovně Jan I. Dlouhoveský, muž velice šlechtetný, který isa kanovníkem, později probštem Svatovítským a světicím biskupem nejeden důkaz své důkladné učenosti a obezřetnosti podal. Čtyři utěšené veršičky jež Dlouhoveský ku této své zprávě připojil, mohou zajisté každému znalci za důkaz dostati, že muž ten nejen měl velké vlohy bá-

snické, ale že také pravým českým prostonárodním básníkem byl.

A jaká něžnost, oddanost a láska k Matičce Boží Staroboleslavské jeví se v těchto kratičkých verších! Ano biskup Dlouhoveský byl takřka po celý svůj život jeden z nejvroucnějších ctitelů Matičky Boží Staroboleslavské. Máme toho více důkazů po ruce, které bohdá později uveřejníme. Zde toliko jeden takový důkaz na ukázkou položíme, který spolu svědčí o velké pokoře tohoto slovatného muže. Praví totiž v předmluvě ku svrchu dotčené knize „Požehnané pole“ atd. sám o sobě takto:

„Ale já bojím se o sobě, bych místo skřivánka havránkem černým nebyl, a méněji nejsvětější královně nebeské mezi všemi se líbil, které jsem hrubě mnoho povinen, poněvadž mne dvojnásobně a lépe, jako pravá matka zrodila, na místě svém Staroboleslavském, daouc mně oumysl a povolání k duchovnímu stavu, a k tomu mně silně ve všem učení mém i prostředky dopomahajíc. I čehož nijakž hoden jsem nebyl, důstojnosti Církve svaté jsem obdržel, a před tím v těžké nemoci a smrteelném zápasení, zdraví předešlé, které lidskou pomocí dosáhnouti již nebylo, šťastně mi navrátila. Z těch a ze všech ještě mnohých jiných tajných milostí, vděčnost mou Matičce Boží Staroboleslavské po všechny časy prokazovati povinen jsem, i tuze zavázán, jidle způsobu skřivánka, každý den sedmkrát ano stokrát a tisíc tisícůkrát pozdravovati.“

Svou vřelou úctu a lásku k Matičce Boží Staroboleslavské osvědčoval Dlouhoveský nejen tím, že k její účtě a oslavě více knížek sepsal, ale že také po dlouhá leta četná poutnická processí do Staré Boleslavi vodíval. Zprávu o tom podal opět sám ve své knížce, již vydal pod názvem „Zdoroslavíček na poli požehnaném“ atd. Na stránce 27. praví totiž: „Vzbudili mne k tomu (t. j. k vydání té knížky) mé v Kristu nejmilejší ovčičky duchovní, někdejší Německo-Brodští, kteří se mnou každoročně s processím na dvanácte mil velkých choditi sobě nestejskali, anobř i jiná města okolní za sebou táhli, že jsou se nám v houfích nemalých připojovali. Jako: Čáslavští, Kutnohorští, Kolínští, a nejbližší Brodským Polenští. Jichžto všech duchovním vůdcem jsem býval. A potom do měst Pražských, od jednoho kostela Matky Boží do druhého jsem s věrnými Jejími putoval, kteří jakožto včelíčky z oulův z přibytkův svých, leckdys sobě na pastvu duchovní vyletěli, a mnoho sladkého medu a bílého vosku, to jest, potěšení duchovního a

svědomí tam odlehčeného a očistěného sobě způsobili a zjednali.“

Pracoval mimo to Dlouhoveský při každé příležitosti usilovně na tom, aby se všude po Čechách četné poutě do Staré Boleslavi zaváděly. Tak praví na příklad v téže knížce na stránce 23. k měšťanům hlavního města Pražského: „Proto jsem tuto skrovníčkou rukověť vydal, aby tebe Pražana měšťana, blízkého souseda, k většímu milování a k častějšímu na slavnosti Její výroční návštěvování pobídl a ponoukl.“

O kým bychom se i za našich dnů, každý dle možnosti své, horlivě toho ujímali, aby účta a láska Matičky Boží Staroboleslavské v celých Čechách opět byla rozšířena a povznesena, a aby také četné poutě ze všech končin vlasti naší do Staré Boleslavi opět byly zafixovány. Nezapomeňmež nikdy na to, že naši předkové Matičku Boží Staroboleslavskou za „palladium“ t. j. za ochranný obraz celého království českého měli, a ve své důvěře k němu zklamání nebyli.

— ka.

Na neděli Devítník.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia).

Podobno jest království nebeské člověku hospodáři, který vyšel na úsvitě, aby najal dělníky na vinici svou. (Mat. 20, 1.)

V posledním roce své učitelské činnosti mluvil P. Ježíš zvláště často o království nebeském nebo-li o církvi své v krásných podoběnostech, která svou zajímavostí myslí posluchačův u veliké míře vábila. Zajisté neobyčejným to bylo potěšením a svatou radostí, viděti Pána Ježíše vyučujícího a poslouchati jej, když božská jeho ústa mluvila; a proto nedivme se, čteme-li v písmě, že se za ním hrnuli velcí zástupové, na domov i na pokrm zapomínající. Nám ovšem není popřáno vlastním ušima jej poslouchati; než budme toho vděční, že tatáž krásná podoběnost, kteráž on druhdy přednášel, i nám církev sv. často předčítati dává. Tak dnes předkládá se nám podoběnost ono, v kterémž Spasitel církev, neb iak ji nejraději nazývá, království Boží k vinici přinobobňuje. Uvažmež tedy, jaký význam má podoběnost to vůbec a jaký pro žákův zvláště.

Nemálo zajisté zakládali sobě židé na tom, že jsou národem vyvoleným, že jim jediným poslán jest Vykupitel, v jehožto království, jak bludně se domnívali, světském oni sami jen budou míti podíl, kdežto pohané naprosto z něho vyloučení budou. — Tak ale neměl býti v království duchovním,

jež na zemi založil Syn Boží. „On přišel na svět, aby jím spasen byl veškeren svět.“ Všichni lidé bez rozdílu mají míti stejného účastenství v milostech, jichž smrtí svou dobyl, ať židé, ať pohané, jakož svědčí sv. Pavel. Protož i řekl Pán apoštolům: Jdouce, učte všechny národy; proto též předpověděl, řka: „A bude kázáno toto evangelium po všem světě na svědectví všem národům.“ A tak skutečně v poslední době života Páně i mnozí pohané uvěřili v něho jakožto Vykupitele světa, jako na př. setník z Kafarnaum, žena Kananejská a přemnozí jiní. Měliť snad tyto věřící pohané vyvržení býti z království Božího, kdežto Bůh přece chce, aby všichni lidé jej poznali a spasení byli? Neměliť snad míti žádné naděje, žádného podílu v spasení? Neměla jim v temnosti bludů sedícím zasvitnouti hvězda věšteců vykoupení? Dle obecného mínění židovského nikoli. Takého náhledu, zdá se, byli i sami apoštolé, kteří nad to ještě, jsouce od počátku s P. Ježíšem, větší přednosti a odměny v království jeho očekávali před těmi, kteří později do něho povolání budou, jak to vysvětluje ze slov Petrových, která pronesl při následující příležitosti. Stalo se, že jeden mládenec přišel k P. Ježíši, otázel se ho, řka: „Mistře dobrý, co budu dobrého činiti, abych měl život věčný?“ — Ostříbej příkázání, odvětil Pán. Na to mládenec: „To činím od mladosti své; čeho se mi ještě nedostává?“ I dí jemu Pán: Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej co máš, rozdej chudým a budeš míti poklad v nebi, pojď a následuj mne! Uslýšev mládenec slovo to, odešel smuten, neb měl mnoho statků. Petr ale, slyše slova Páně, mvlil u sebe: „Čeho tento neučinil, učinili isme my“ — a chtěje zvědět, jaký by to poklad měl za to v nebi, nemeškaje otázel se Pána, řka: Aj my opustili všechno a šli jsme za tebou, co tedy bude nám? — Ejhle Petr mluví jménem ostatních, a nelze upříti, že v slovech jeho skryta jest tajná hrdost, jakoby apoštolové měli míti zvláštního podílu v zaslíbených odměnách v království Mesiášově. Znamenaje to Pán laskavě uvádí Petra na pravou cestu. Nejprve ovšem slibuje apoštolům odměny, řka: „Amen pravím vám, že vy, kteřížto jste následovali mne, v druhém narození, když seděti bude Syn člověka na stolici velebnosti své, budete i vy seděti na dvanácti stolicích, soudíce dvanáctero pokolení israelských“ — ale i hned, aby snad nezhrdli, dokládá: „A každý, kdož onustí dům, bratry neb sestry pro mne, životem věčným vládnouti bude.“ Aby však pravdu tuto ještě pochopitelněji vložil jim, vypravoval podoběnost o vinici,

jehož smysl po tomto vysvětlení na snadě jest, že totiž všickni lidé bez rozdílu pomocí církve povolání jsou k životu věčnému, kde odměna nezáleží na čase, kdy kdo byl povolán, ale na tom, zdali si jí zasloužil.

To význam jest obecný; užší význam, zvláště vás j. m. se týkající, jest tento: vinice jest škola a dělníci jsou ti, kteří povolání jsou, aby v ní pracovali o svém vzdělání. — Škola, ústav vzdělávací — v pravdě překrásná to vinice! Zde pěstuje se neušlechtilější rostlina — požehnaná réva ducha lidského; tu jest ta blahodátná půda, do níž zasívá se nejdražší sémě — poznání Boha a všeliké pravdy; tu jest to místo, kde se o nejdrahocennějším pokladu — o pravém vzdělání dospívající mládeže neunavně pracuje s tak mnohou trpělivostí, s tak velikou obětivostí! Škola jest to místo, kde v rozum a paměť ukládá se hojná zásoba vědomostí, které žákům, ať je P. Bůh povolá k stavu jakému koli vždy k velikému budou prospěchu a užitku. Škola jest místo, kde mládež nejen se vyučuje, ale i k pořádku a poslušnosti, k mravnosti a zbožnosti se vede, na kterýchžto věcech bytí a blaho společnosti lidské spočívá. Škola jest štěpnice, na jejíž zdárné ovoce čeká rodina, církev a vlast. Škola jest, ať zkrátka dím, v pravdě krásná a uslechtilá vinice. Nemusíte-liž i vy j. m. uznati, že škola jest jedno z největších dobrodiní, jimiž Bůh miláčky své obmysliti může? Jaké to štěstí pro vás, že nebeský hospodář na tuto vinici vás najal za dělníky. Uznejte toto dobrodiní Boží, bez kterého jen na nízkém stupni obyčejnosti byste byli zůstali; važte si toho daru Božího, bez kterého byste ani k vědomí duševních sil svých byli nepřišli. Jak ale zachovati se vám jest, abyste u večer po práci obdrželi mzdu zaslouženou? — „Jednoho jest potřebí.“ pravil Pán k Martě na obranu sestry její Marie, kteráž sedíc u nohou jeho bedlivě poslouchala jeho učení. I vám j. m. jižto učení tak mnohá posloucháte, jednoho nejvýš jest zapotřebí, — a to sice neunavně, vytrvalé pilnosti. Co platno, že šlechetní a horliví píseřitelové vaši vyučují vás, nepřičinite-li se také sami, nebudete-li mítí potřebné pilnosti; nadarmo očekávají budete mzdy; nebo „kdo neseje, ten nevěje, — kdo chce žíti, musí síti“ — praví starodávné přísloví. — Zdá se mi zbytečno, abych žáky vybízěl k pilnosti, ježto vlastním jejich jest povoláním. Zajisté v tom jest vůle Boží, abychom všickni pracovali. Vaše práce jest práce ducha, a ta jest již sama sebou příjemná a odměňující. Jak šťastný ten, kdo s celou

duší této práci se věnuje a se zalíbením široké pole nauk probíhá. Vychvalujte mu rozkoše světa a pohodlí života, — a on vám odpoví: Cesta má ovšem jest obtížná, ale krásy, jaké se mi odevšad na ní naskytují, činí ji nad mru zajímavou, nespustím se jí za všechny rozkoše světa. Jak příjemno jest na ní bavit se! Běh světél nebeských, tajemství ústrojí těla, bohatství pokladů země, dějiny zaslých národů, výjevy citů srdcí lidských pozorovati, poznávati a jim rozuměti — jaká to rozkoš, jak blažená to slast. Celý obor věd a umění jest jako velkolepá stavba; cesta k ní není ovšem bez drsnosti; avšak tu nesmíte se dát obtížemi zastrašiti, nesmíte v poloviční cestě se zastaviti, ale zmužile překonati musíte všechny překážky, chcete-li vkročiti do chrámu věd, chcete-li okusiti slasti zasvěcením vědy tam uchystaných, nesmíte otáletí před domem, nýbrž musíte vejíti do vnitř. A klíč k uzavřeným dveřím těm jest — vytrvalá pilnost. Jako oheň, nemá-li uhasnouti a v popeli i poslední jiskřička jeho se udusiti, musí býti stále novým palivem podněcován: podobně i pilnost, má-li vyšlehnouti v oheň rozum osvěcující a srdce zahřívající, musí býti podporována stále a vytrvale dobrou vůlí, pravou chutí a horlivou láskou k vědě a umění. Vizte j. m., dělníci na vinici nesou břímě dne i horka, pracují vytrvale, a u večer pilnost jejich byla odměněna; jak trpí ale výčitka dána lenivým: Co zde stojíte celý den zahálčíc? — Kéž by se vám nikdy výčitky podobné nedostalo! Hle i pro vás blíží se čas mzdy, kde po půlletní práci budete vyplaceni. Pakli proměškali jste snad něčeho, vizte, i dělníci, které později teprv povolal hospodář na vinici svou, dostali přece po celém penízi; vytrvalostí a dvojnásobnou prací nahradili, co na čase ztratili. Učiňte i vy tolikéž, napněte síly své dvoj- a trojnásobně, abyste na konci prvního půlletí nebyli jen mezi povolányými, ale také mezi vyvolenými. Amen. † Dr. Jan Marek,

kanovník Kralo-Hradecký.

Stance.

1.

Ve knize zpomínek zas probírám se, a hledám list, kde dlel bych spokojen a všechny prošed zpět se vracím zase, až dětství svého najdu krásný sen. Tu jest mi jako v květu jarním čas, když rosou pokropil je jasný den — ó list ten, nejkrásnější mezi všemi, byt jste mi všecko vzali — ponechte mi!

2.

To rozmarnu jen chvíle okamžitá,
ranního slunce různá záplava,
co štěstí zovou, jež nás vřele vítá,
a k průvodu nám ruku podává.
Co do štěstí, nechť sebe více skytá,
když srdce lidské prázdno zůstává?
co do štěstí, když není s to nám dáti,
co za hrobem má cenu, věčně platí?

3.

Jen to mně, Bože, dej v tom vážném věku
až opadá ten mládí jarý květ,
bych spokojeně, srdcem plným vděku,
na zašlá leta mohl patřit zpět;
a to, co zovem cenou při člověku:
šlechtné činy, můj jen spatřil hled —
pak bohat budu, třeba ve chudobě,
jen to mně, Bože, dej v té pozdní době!
Vojtěch Pakosta.

DOPISY.

Z Pouchova u Hradce Králové v lednu 1877.
(Spolek sv. Děťství Páně.)

V přítomných dobách rozmanité návrhy se činí, aby se předešlo odkřesťanění českého lidu, o něž nepřítelé víry i jazyka našeho všemožně usilují. Velmi mnozí obrazení zřetel ku křesť. matkám, jakožto vychovatelkám rodiny. Také v naší diecési při mnoha konferencích na otázku, co činiti při stálém rozmnožování škol a ubývání kněží? dána jest odpověď: buďte zakládání spolky křesť. matek. Neopravujeme, ale doplňujeme tuto odpověď vyzývající, aby současně i mezi dítky zaváděno bylo bratrstvo sv. Děťství, kteréž posud z velké části jen dle jména známé málo má v krajích našich příznivců. A předce jest ono bratrstvem opravdu svatováclavským, tedy národním. Neboť i ten nejstručnější český dějepis nám praví, že sv. Václav totéž činil, čím se sv. Děťství zabývá — skupovával pohanské dítky a dával je v křesťanském náboženství vychovávat. Toť úkolem i bratřstva malíčků. Nad to pak jest ono, byť ne zcela bez práce, předce snadnější jiných i co do povinností i co do řízení, a potěšitelnější pro duchovního nad kterékoliv bratrstvo. Za doklad uvádím jen toto. V naší farnosti trvá zmíněný spolek od 1½ leta a odvedl za minulý rok 60 zl. r. m., v druhém pak roce ushromáždil již 71 zl. r. č. Při tom nespouštěj nikdo s myslí zdejší chudý písečný kout. Horlivost jednotlivých údů (jeť jich společně s Hradeckými 1¼ sta), zvláště dívek, vzbuzuje nezdědka obdiv; že i tu koukol mezi pšenici, nelze

síce zataiti, avšak nesmí odstrašiti. Velice utěšené jsou výroční bratrské slavnosti, při nichž malíček sami odhývají jednotlivé úkony. Zalíbily se i dospělým takovou měrou, že malí i velcí, mladí i starší k nim spěchají; mezi nimiž též mnozí vzácní, kteří pro blízkost města uvykli po celý rok farní svatyni povrhovati. Při každé dosavadní slavnosti dětské bývala tiseň v zástupu, jakéž nikdy jindy nebývá. Toto zalíbení u lidu ukazuje nejzřetelněji, jakou pobožností ducha křesť. možno rozněcovati. Zpomínáme vděčně dobré rady slovuťného exercitatora P. Wotky: „Vv. pp. chcete-li lid pro církev sv. získati, zařizujte pěkné slavnosti.“ Zdaž nebylo by tedy radno, aby mladší duchovenstvo na označeném zápasišti svých sil zkusilo? Onoť především má a dovede s dětmi se obíratí. Námitce, že neradno něco zaváděti, v čem by jiný po nás pokračovati neměl, nepostoupíme místa, jelikož pak dokonce nikde nic nového býti by nemohlo. K. K.

KRONIKA.

Z Prahy. O slavnosti *Očišťování bl. Marie Panny*, kteráž letos na pátek (d. 2. února) připadá, dovoleno jest požívatí masitých pokrmů. V týž den bude u sv. Víta na hradě o půl 11. h. svěcení voskovic (hromnic), načež po průvodu pontifikální mše sv. sloužena bude.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 28. ledna u sv. Tomáše, od 29—31. t. m. 1. a 2. února u Alžbětinek, od 3—7. února u sv. Ducha.

— Spolek dospělých *hluchoněmých* pod ochranou sv. Františka Saleského bude dne 28. ledna o 2. hod. odp. odhývatí valnou hromadu v ústavu hluchoněmých.

— *Z Budějovic.* J. Excel. nejdůst. pan biskup vydal pastýřský list o postu a (zmírněné) příkázání postní na letošní rok.

— *Z Litoměřic.* Nejdůst. p. biskup Augustin Pavel Vahala dokončil v úterý 75. rok věku svého (nar. d. 23. ledna 1802) a bude dne 22. září t. r. slaviti 50leté jubileum svého posvěcení na kněžství (vysv. d. 22. září 1827).

Z Německa. Milosrdné sestry, které po 30 let sirotčinec v Poznani spravovaly, dostaly od vlády rozkaz, aby z ústavu se vyklidily, jelikož prý jejich přísné katolické vychovávání stojí na odpor zájmům státním!

— Anglická společnost, kteráž rozdává protestantské bible, měla min. roku příjmů 4,446.400 marek. Též německý císař Vilém podporuje ji ročním příspěvkem 500 marek a

to hlavně proto, že mezi pruským vojskem bible za nepatrný peníz valně se rozšiřují. Na ten účel věnoval císař ještě zvláště 900 marek. V závětech odkázáno bylo společnosti úhrnem asi 600.000 marek. Biblí se rozdalo aneb lacině prodalo 2.682.185 výtisků, počet to, jakýž dosud ještě nikdy dosažen nebyl. V Rakousku a sousedních zemích prodává se bible tato v 13 různých jazycích.

Z Říma. Sv. Otec Pius IX. bude dne 3. června t. r. slaviti své biskupské jubileum či biskupské druhotiny; bylť toho dne před 50 lety na biskupství posvěcen (3. června 1827). K této velehvězdné slavnosti činí se velkolepé přípravy, obzvláště ve velebné basilice Eudoxianské, kdež Pius IX. před 50 lety svěcení na biskupství přijal a kdež d. 31. května, 1. a 2. června třídní pobožnost konati a 3. června dotčené jubileum slaviti se bude, k němuž se poutaíci ze všech zemí zvou a očekávají.

— V Augustiniánské knihovně v Římě nalezá se knížka přes 200 let stará, vyšlá tiskem r. 1660, v kteréž se nalezá proctví toho smyslu, že v druhé polovici 19. století uzavře se *liga* (spolek, aliance) mezi Rusy a Němci, kterémuz spolku Tyr, t. j. Anglie marně odporovati bude. „Půlměsíc, čte se dále, „podlehne a vyvolený národ Paně (totiž křesťané) od vítězů do Palestiny bude uveden, jak Ezechiel v kap. 37. předpověděl.“

— Královna anglická, pohnuta jsouc úctou k Piu IX., projevila přání, aby pro ni zhotoven byl veliký obraz představující papeže Pia IX. uprostřed kardinálův. Některým proslulým malířům bylo již naříděno, aby v Římě podobizny kardinálů zhotovili.

Z Ameriky. *Spolek paní ku pomoci Indianům.* (Die „Kat. Miss.“). Jest vůbec známo, jak hanebně vládá severo-americká a hlavně pronárod tamních liberálů proti ubohým Indianům se již prohřesili a podnes prohřešují tím, že je netoliko o jich zemi a o vyživu olupují a tak na zkázu i zahynutí vydávají, nýbrž i což mnohem jest horší — od pravé viry a církve je zarzuji, bráníce jim katolické missionáře a vnučující protestantské všech odrůd a sekt. Čím hanebnější jest taková vládní politika a čím truchlivější osud ubohých, vždy více a více k zahynutí potlačovaných kmenů indianů; tím radostnější jest horlivost katolických občanů oněch svobodných obcí, s kterouž se těch potlačovaných ujímají, aby je úplné záhuby ochránili. Že katolické kněžstvo v tom ohledu svou povinnost koná

jako za jeden muž, dokazuje se každým dnem, a že též utlačovaní Indiani v katolických missionářích své nejlepší přátele dozuávají, na to v těchto listech poukázáno bylo, když totiž v jednom valném sboru (17. září 1875) všickni pohlavárové nejčtenějšího kmene Indianů Siusských (Sioux) až do posledního záduých jinych missionářů si nežadali leč katolických. Tak i všechny katolické listy jsou zřejmě a přímo proti té nelidské vládní politice, usilující o vyhubení nešťastných domorodců amerických, a ujímají se práva jich vši silou. To pohnulo i katolickými občany za novější doby, aby se témuž nespravedlivému počínání vši silou opřeli a co se ještě zachovati dá, zachovali. Čistá lidumilovnost, či lépe pravá láska křesťanská se tu opet ve své utěšené kráse objevuje. K tomu cíli se sjednotily šlechetné katolické paní ve „spolek ku pomoci Indianův.“ Svůj trojí účel vyjádřily 28. října r. 1875 ve svém programu takto: „Nejprve chceme pomoci katolickým Indianům, kteří po dlouhá léta péči svaté naší církve svěření byli, a kterýmž se nyní proti jich vůli přes moc jiní sborové vnucují, aby se jim opět dostalo věrozhvěstů katolických a tím duchovní útechy a posily našeho svatého náboženství. — Dale pak chceme prostředky od vlády na katolické missie poskytvané ale nedostatečné doplniti a jmenované kmeny u naší sv. církve udržeti. — Konečně chceme duchovně i hmotně nápomocny býti všem Indianům, kteří po sv. víře naší touhu jeví, aby svého práva k svobodnému vyznání sv. náboženství použiti mohli. Každá účastnice platí ročně jeden dolar do kasy spolkové, každých 15 účastnic vstupují v jedno oddělení a volí si představenou; každá účastnice se zavazuje k tomu, aby jednak nové účastnice získala a nebo od jiných dobrovolné příspěvky ke svrchu vytknutým účelům sbírala. Spolek snažil se hned po založení svém, aby si získal potvrzení od pp. biskupů, jehož se mu s radostí udelilo s dopisy pochvalnými a povzbuzujícími a sice od Jeho Em. kardinála arcib. New-Yorkského, arcib. Baltimorského, pp. biskupů Cincinnati, St. Louisu a San Francisko, Oregonského, a j. Na to důvěrujice vydaly zakladatelkyně všech oduíl spolkovců provolání do všech států severo-amerických, povzbuzující panny a ženy vstoupiti do spolku toho, který pod ochranu sv. Josefa postaven, má svůj střed v Washingtoně a takové obliby došel, že i muži a mládenci v podobné jednoty za týmž účelem vstupují. Šlechetné paní svým příkladem všecko velmi

povzbudily, seberouce v první své sbírce 3263 dol., kterážto suma se zajisté zdvacateronásobní. Ale jest toho i k dosažení účelu tak rozsáhlého potřebí. Neboť asi 80.000 od nynější vlády potlačených a o své kněze oloupených katol. Indianů potřebují svých duchovních správců; 50.000 pohan-ských Indianů na poloostrově Alašce a 40000 taktéž ještě pohanských Sioux mají katolickými blahověsty opatření býti. Ovšem krásný účel ale těžký k napravení hanebné proviny, kterouž spojené obce spáchaly na ubohých Indianech, oloupivše je o jich vlasti a nyní je i o pravou víru, základ všeho i pozemského i věčného blaha, přivádějice. „Proste Pána žně, aby poslal dělníky na žeň svou.“ (Luk. X. 2.). J. N. F. D.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna*“. Časopis kazatelský. Vydává B. M. Kulda, sídelní kanovník na Vyšehradě. Ročník 14. Svazek 3. (únorový). Obsah: Řeč ku školní mládeži na ned. poslední po Sv. Duchu; první řeč farářova k osadníkům; na slavnost Očišťování bl. Marie P.; na ned. I. a II. po Devítníku (po dvou kázáních); na ned. I—IV. v postě.

— (Zpráva umělecká.) Pražský umělecký obchodník a sádrolník Jan Pellegrini má nyní na skladě svém (v Praze, Ferdinandova třída II.—136) nové sádrové sošky bl. Jana Sarkandra. Vzorek, dle kterého sošky jsou lity, zhotovil proslulý akademický sochař p. Wild, jehož jméno každému, kdo díla jeho zná, za to ručiti může, že i tato jeho práce jest zdařilá. Soška ta jest s podstavcem svým též výše, jako soška bl. Anežky České, kterouž lon-ského roku dotčený sádrolník dle vzorku Wil-дова zhotovoval. Hodí se tudíž velmi dobře za poboční kus k sošce bl. Anežky. Jeden od-lítek prodává se v Praze ve skladu p. Pelle-grini-ho za 3 zl; mimo Prahu rozesílá se dovozní poštou ve zvláštní bedničce za 4 zl. Ctitelům našich svatých patronů bude nová tato soška zajisté vítána, poněvadž jí lze velmi dobře použití nejen za okrasu domácí, ale i na menší oltáře v kostelích.

— „*Dějiny národu Českého v Čechách. a v Moravě*“. Vypravuje František Palacký. Sešit 17. a 18. obsahuje přílohy ku knihám III., IV. a V., pak rejstřík jmen a věcí. Nákladem knihkupce F. Tempského.

— „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid*“. Dílu I. sešit 4. (str. 193—256). Cena 20 kr. Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober. Zasloužilý náš spisovatel Fr. Fravda (kněz

Vojtěch Hlinka) dočká se letošním rokem dne 17. dubna 60. roku svého věku a dne 31. čer-vence 35. roku svého kněžství a také tomu bude letos 30 let, co u veřejnosti v literatuře působí. Dosud zažil málo vděku za svou čin-nost zajisté požeňnanou. Dovidáme se, že za nedlouho vyjde Pravidlův životopis.

— „*Jih*“. Historicko-romantické obrazy od Prokopa Chocholouška. Druhé vydání. Sešit 6. (stránka 321—384.) V Praze u I. L. Kobra.

— „*Český včelař*“. Časopis věnovaný zájmům a pokroku českého včelařství. Organ „Ústředního zemského včelařského spolku pro Čechy“ v Praze. Vychází měsíčně tiskem a nákladem Mikuláše a Knappa v Karlíně a stojí v kněhkupectvích ročně 1 zl. 50 kr. Hlavním spolupracovníkem jest vp. Jos. Buchar.

— „*Weckstimmen für das katholische Volk*“. Osmý ročník vychází v měsíčních sešitech redakci dra. Alberta Wiesingera ve Vídni. Stojí v kněhkupectvích 80 kr., poštou 1 zl. ročně. Sešit 1. obsahuje: „Ave Maria“ a „Dür-re Kräuter“ od Albana Stolze.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanoveni jsou:

- p. Vác. Hladík, kaplan v Rožďalovicích (diec. Litoměř.), za faráře v Hoříně;
- p. Mat. Kouba, kaplan ve Vořechu, za admin. v Jinonicích.

Upřádněné místo:

Jinonice, fara patron p. Jana Adolfa kníž. Schwarzenberga, od 10. ledna.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanoven jest:

- p. Ant. Wenzel, kapl. z Chříbské do Č. Ka-menice.

Upřádněná místa:

Bělá, fara patr. p. hrab. Waldsteina,
Brandava, f. patr. pí. hrab. Gabriely z Thun-Hohensteinů,
Lobendava, f. patr. p. hrab. z Salm-Reifferscheidu,
Újezd u Libuně, nově zřízená fara liberae col-lationis Episcop., do 21. února.

P. V. B.: Pokračování „Dědice“ bude v příštím čísle.

Jan Rameš, sluha (po 31 let) v arcib. se-mináři, † dne 21. t. m.

K tomuto číslu přiložen jest seznam spisů vydaných nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošla čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupečů:

Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr

Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Jan Ig. Dlouhoveský

o účtě sv. ostatků v hlav. chrámu Páně Pražském.

Arcibiskup Pražský Matouš Ferdinand Zoubek zařídil v r. 1672 slavné poutnické průvody ku hrobu našeho milého sv. Václava. Jan Ignác Dlouhoveský z Dlouhé Vsi, o němž jsme v posledním čísle „Blahověsta“ mluvili,* byl tenkrát právě kanovníkem starším a kazatelem při chrámu Páně svatovítském. Jsa pravým a dobrým staročem, měl tento o národ náš nemálo zasloužilý muž velikou úctu a důvěru ku svatým ostatkům, jakož ji náš milý, svatý Václav, a blahé paměti otec naší vlasti Karel IV. také jsou měli. A jako sv. Václav a Karel IV. úctu ku svatým ostatkům v národu našem všemožně rozšiřovali, tak se i J. I. Dlouhoveský o to bedlivě staral, aby taťáž úcta v lidu našem opět obživla a rozmnožena byla. Když tedy hned na první vyzvání arcibiskupa Matouše Ferdinanda v r. 1672 četné a slavné průvody ku hrobu sv. Václava připutovaly, připravil J. I. Dlouhoveský poutníkům svatováclavským pro rok 1673 zvláštní dárek. Tomáš Pešina z Čechorodu, tehdejší generální vikář arcibiskupa Pražského, sestavil totiž v řeči latinské úplný seznam všech svatých těl, ostatků a svátostí, které se v hlavním chrámu Pražském u sv. Víta chovají, a sice na způsob kalendáře podle všech měsíců a dnů celého roku, kdy se konají v církvi katolické dotčených svatých výroční památky. V seznamu tom také udáno jest, odkud, kdy a skrze koho se každý sv. statek do chrámu svatovítského dostal. Tento zajímavý, svátostní kalendář hlavního chrámu

celé země české přeložil tedy J. I. Dlouhoveský do češtiny a vydal jej tiskem, a sice jakož sám praví „z lásky a příznivosti k svým milým Čechům, svatých věcí cititelům a milovníkům.“ K spisu tomuto připojil ještě jeden malý spisek pod názvem „Podivín s Přibislavou,“ ve kterémž „řečí vlasteneckou, svatováclavskou“ (opět jeho vlastní slova) všem milým poutníkům svatováclavským vyložil, proč katolíci vůbec ostatkům svatých čest vzdávají, a proč my Čechové zvláště ve veliké účtě míti máme ty svaté ostatky, které se v hlavním chrámu celého království českého nacházejí.

Rozprava tato Jana I. Dlouhoveského zdá se nám býti pravým vzorkem řeči prostonárodní, kterak se lidu našemu českému kázati má. Staré výtisky řeči té lze jen velmi pořídku nalézt, a proto ji zde poznovu tiskem vydáváme.

Jan I. Dlouhoveský znal výborně celou povahu, mysl i srdce lidu našeho. Z dlouholeté vlastní zkušenosti též velmi dobře věděl, kterak se má řečniti k obecnému lidu našemu. Boha a církev katolickou miloval nade všecko. Byl o tom také pevně přesvědčen, že pro nás Čechy, a pro blahobytí celého království českého není a nebude nikdy spásy, než když se v národu našem opět onen zbožný duch katolický zmůže a sesílí, kterým se národ náš před válkami husitskými tou měrou proslavil, že království České od jiných národů „královstvím svatým“ (sanctum regnum Bohemiae) a vlasti naše „zbožnými Čechami“ (Bohemia pia) nazvány byly. Z pravé, nelíčené a vroucné lásky k Bohu, k církvi katolické, k národu a vlasti pracoval tedy Dlouhoveský po celý život svůj úsilovně na tom, aby jmenovitě v obecném lidu našem tuto

*) Viz také z minulého ročníku č. 31.

starobylou zbožnost opět obnovil a povzněl. V příčině této jsou zajisté pamětihodná slova ta, jež Dlouhoveský sám o své činnosti napsal. Právě totiž: „Jestliś mne někdy v Praze kázati slyšel, vzpomeneš na to, co častěji říkávám, že toliko pro sprosté dělám a pracuji, na způsob a příklad Spasitele našeho, kterého ve všem následovati máme: ješto s sprostými bylo jest jednání a obcování jeho největší a nejčastější: anť falešné a uřipachné farizey, v zákoně zběhlé a v písmě mudráky, ani slovem, ani příkladem žádným k lepšímu životu, a od časných k věcem duchovním nijakž odtrhnouti nemohl. Zajisté že žádný, kdo tohoto věku něco píše a skládá, všem se nezachová dle onoho mudrce Seneky propovědění: Líbiti se jednomu jest snadno, dvoum neb třem již tížeji, všem pak dokonce nemožné. Nedbám já na blekotné, špičaté řeči a slova; však se z trní a bodláčí růže pěkně sbírají. Když jenom prospěch při duších dobrých vidím a poznávám, práce žádné, do té nejmenší síly mé litovati nikdá nebudu; ale jak mluvením, kázáním, tak i též v knížkách a obrazech vydáváním, pro světské a hrdé nepřestanu; pro které jsem nezačal, nepominu. Nebo samotnému Bohu, nejmilejší Matce Jeho a Božím svatým toliko se jediné líbiti žádám, kteří dobří, věrní, upřímní a stálí přátelé jednoho každého, se k nim utíkajícího, a jejich pomoc žádajícího, vždycky neproměnitelně jsou, ano i po smrti nejvíce trvati budou.“*)

Svrchu dotčená řeč J. I. Dlouhoveského zní tedy takto:

„Ke všem milým poutníkům svatováclavským přes celý ochtáb již na druhý rok z okolních měst, městeček, vesnic, i také vzdálených, na hrad Pražský k tělu sv. Václava nábožně velmi a vroucně putujičím.

Co tu chcete, ó Čechové? Svatých předkův potomkové! shloučujete se, sbíráte se a shromažďujete, že něco nového, veselého, kratochvilného, snad i hodného viděti žádáte?

Kdo miluješ Prahu, tebe já na prahu samém a u veřejí ještě před dveřmi zastavím. Čeho zde tak mocně neukojitedlně vědět žádáš? Po čem tak dychtíš, hoříš a plápoláš?

Jest svatá církev Pražská ona velmi sličná, krásná a výtečná, Sulamitská nevěsta Boží, kterou netoliko domácí, a i všichni v království našem obyvatelé především jiným, ano i přesporní, cizokrajní a neznámí viděti žádostivi jsou, ne proto, že tak ře-

meslně, uměle a nákladně vyhlíží, aniž že se císařskými, královskými, drahými hroby vynáší, méněji že tolika, někdy před časy, nadáním, statky a zbožím, klenoty a poklady se chlubit a honosí; nebo ty již pomínuly a v cizích již rukou dávno touží.

Má zboží právě Boží, které ani mol ani rez nezkažil, ani zloděj neukradl, když tolik rozličné, mnohonásobné svátosti a ostatky svatých předstírá. Jest tedy církev Pražská hlavní naše v Čechách Sulamitská nevěsta, pěkná, sličná a velmi ozdobná!

Co tedy spatříš, co uziříš na té nevěstě Sulamitské? — Jedině vojska shromážděná.

Neboť ostatky svatých jsou jako vojenští plukové svatých, k boji a potýkání přivedeni, těm na pomoc hotoví, kteří je v živobytí ctí a zvelebují.

S nimi jsou zajisté hned nejprve předkové naši udatné a zmužile do pole táhli, na ně se bezpečili, nebo pomoc jednoho nebeštana veliká jest. Co pak nebude, když jich na jednom místě sbledá se a spořádá, nepravím padesáte, ale sto, dvě stě, ano více. —

Co nás kolivěk tuto přítomných jest, a všech v celém světě, jsme muži bojovní a zde rytěřující. Co jen živo, vše jest vojsko. Ó by jenom šťastně se bojovalo! aby všichni vojínové domů se vracovali, a korunu z boje svého dostali. Větším dílem mdlí jsme, nestateční, a často poraženi býváme, odkad pomoc, nežli z nebe od svatých jeho? Jako onen v knize Jobově v kapitole páté, od Ducha svatého naučený, toto navrhuje.

Tuto radu uposlechli rádi předkové naši, a k svatým se utekli, nikda na svou sílu v množství lidu a moci nestavěli, ale na svatých jenom doufali, a naději celou skládali.

Sami císařové Římští hned od sprv počátku církve svaté katolické, jako byli Konstantinus, Theodosius, Arkadius: u nás pak hned začnouc od sv. Václava, větším dílem králové Čeští, nábožní velmi k tělům a kostem svatých, jichžto horliví vyhledávatelé byli, do své země ostatky svatých snášeti a shromažďovati, nad jiné všecko. nejvíce hleděli a o to pilně se starali. Snad že jsou někdy čtli, co v starodávním letopisu židovském Philo, žid, zaznamenal: „Když některý ctnostný a dobrý muž někde se dostane, svou přítomností takové obydlí šťastné činí, že skrze takového město a dům ten zvláštního požehnání nabývá, jest i přítomného štěstí zdržovatel, budoucího hojnějšího spůsobitel.“

Slavný doktor z Tovaryšstva Ježíšova praví: „Svatí u nás domácí, jsou pevně pod-

*) Zdoroslavíček na poli požehnaném 1670 str. 25.

pořadí a sloupů samých králův a království všech.“ Což se nejvíce vztahuje na jejich svaté kosti, těla a ostatky, skrze něžto bývá upevněné. „Základové jeho sloupové mramorové.“ (Píseň Šalam. v kap. 5.)

Toť jest zajisté viděti a patrně znáti se dává na svatém Vítu mučedníku. Znamenáno jest, že kde kolivěk bylo tělo jeho, tam římské panování bývalo, a když ono bylo přeneseno, spolu i císařství do té krajiny přišlo, jako i nyní u nás již několik věkův pořád trvá, a trvati nepřestane z slavného domu Rakouského poslušně vždycky.

Ví se dobře o tělu svatého Norberta, které až mezi kacíři zůstávalo v Magdeburce, nicméně město zdržovalo, že ho žádný dostati nemohl, až je odtud katolíci někteří byli vyzdvihli, a k nám do Čech slavně orlice Římské přinesli.

A odkud medle to štěstí předešlé Českému království, jemužto na bohatství, na ourody, na okrasy, města, na krásné chrámy, na pevnost a výbornost, umělecké a jinší znamenité a podivné hodné věci v celé Evropě rovného nebylo, jak to sami spisovatelé přesporně zaznamenali? To vše od svatých a jich uctění, vzývání a vážení pocházelo. Jako za času Karla čtvrtého, který větším dílem tyto svátosti opatřil, vždycky štěstí České rostlo, vše se dobře množilo a rozšiřovalo; tak potomně s umenšováním jich cti, slávy a vzývání svatých studenosti a nedbalosti vždy ono zas se trátilo a se umenšovalo.

Že pak svatým Božím obzvláštní čest patří a přináleží, a ostatkům a kostem jejich veliká vážnost a uctivost konati se má, a počestně velmi šetřiti se mají, tuto krátce z důvodův některých, jako i z příkladův se navrže a poukáže. „Pozůstavili z ostatkův svých maličkým svým.“ V Žalmu 16. Nebudete-li učiněni jako maličtí, nevejdete do království nebeského: dí sama pravda věčná, když uředníci vespolek se hádali a rozepři vedli. Podobní mají býti maličkým, jichžto povaha jest ustoupiti starším a větším, ne všechno vtípem svým, rozumem a učením chtít postihnouti, a k tomu jen přistoupiti, co jest makavé v Písmě svatém, a to ještě podle smyslu svého bráti, vykládati, a víceji zatemnit než vysvětliti.

Neboť „jsou ostatky člověku pokojnému.“ V Žal. 36. Jsou tedy ostatky aneb kosti svatých lidem pokojným, tichým, maličkým, Církvi svaté katolické ve všem poslušným za veliké klenoty a poklady, nad stříbro, zlato, drahé kamení u nich vážené: nebo těla svatých jsou chrámové živí dle apoštola,

v nichžto sám Duch svatý přebýval, a v nich divné věci působil. Jestliže tento z kamení a z vápna stavený chrám měl býti vždycky ve velké vážnosti a uctivosti, tím více živí chrámové, to jest těla svatých, která vždycky i v starém zákoně od dobrých, bohobojných a pobožných lidí vážena a uctěna a všemu jinému přednesena byla.

Kdož větší v lidu vyvoleném Israelském než Mojžíš, sám vůdce a správce jeho v Egyptě jsa? Když skůra všickni druzí nejvíce po stříbře a zlatě dychtili, a od Egyptčanův takové mocně žádali, že by jim byl sám Pán mluvil, řka: „Protož povíš všemu lidu, ať vyprosí muž od přítele svého, žena od sousedy své nádobí stříbrného a zlatého:“ když jim tak dalece stříbro a zlato s sebou domů nésti od samého Svrchovaného Pána povoleno bylo: kdož věřiti nebude, s jakou žádostí, chtivostí a lakotou k dostání takového podnícení nebyli? Samotný jediný Mojžíš ne po zlatě a stříbře, ale po jinším lepším jest dychtěl a toužil. „Vzal také Mojžíš kosti Josefovy s sebou.“ (2. Mojž. 13.) Na to zde pěkně mluví starodávni vykladači a učitelé Prokop: „Lid obecní, jenž chutnal toliko zemské a časné věci, bylby duchovním (věcem) neporozuměl; protož jako marným a světským stříbro a zlato se dává: ale Mojžíš nikoliv ruku k tomu nepřidává, nýbrž co bylo duchovního a lepšího, kosti Josefa s sebou odnáší, a je nade všechny jinou kořist sobě váží.“ Nyní, kde jste tedy, ostatkův svatých hancové, jich cti a slávy jizliví závistníci? Povězte, kde jest zapovědino, aby se kosti svatých a služebníkův Božích necitily? když Pán Bůh, jenž jest dle svědectví sv. Davida, divný v svatých svých, „ostříhá kosti jich, a žádná z nich zmařena nebude.“ Žalm. 33. Není-liž to samý patrný div, že přes tisíc let, ano víceji, mnohé ostatky v celosti se nacházejí; jiné devět set, sedm set, šest set, a tak dále, víceji neb méněji času nezetlelé, i ty šaty, pleny, sukna, bez porušení nejmenšího trvají. Z mnohých krev živá, jako z prstu sv. Mikuláše biskupa Mirhenského, kdež se za času Karla IV. rozpoltiti a rozdvójiti měl, aby polovice jeho v hlavním kostele, a druhá v Starém Městě u sv. Mikuláše pozůstávala, hned krev čerstvá z něho jest srčkem téci počala; což jest od mnohých tehdejších živých zaznamenáno, a v kronikách a pamětech položeno.

Zda nevíte co někdy v Praze při slavnosti, když den svátosti byl, že se na Novém Městě, kdež svátosti té doby u Božího Těla složeny byly, osmdesát tisíc lidí přesporně

k uctění svatých kostí a ostatkův scházelo, jimž se z daleka z jedné pavlače kamenné, (jíž ještě podnes blízko střechy znamená jest), svátosti nábožně ukazovaly, a mnozí jak zdraví duše tak i těla skrze jich horlivé vzývání nabývali. A což divu? nebo jestliže v starém Zákoně kosti Elizea (4. Král. 2) jednoho z mrtvých vzkřísily, když byl jeden mrtvý toliko náhodou vhozen a uvržen na kosti Elisea, hnedky obživ, a na nohy povstal: mnohem větší moc míti budou kosti těch, kteří na sobě zásluhy Kristovy spolu i s svými nesou, více než starého zákona, který byl toliko stín, figura a obraz nynějšího.

Jak mnozí velicí a vzácní, vysoce učení, v duchu i myslí osvícení, dosti maličkou částičku některého svatého z kosti neb z šatu dostati žádostivi byli! Co nyní mnozí bezbožní, pro myslivost, zmrzlost a dobytek čáry a kouzla při sobě vždycky nositi chtějí, aby tím sobě od zlého pomohli, aneb štěstí nějakého zjednali, a svou v tom vilnost provedli, ještě skůro vždycky s nemalým podvodem a bychem svým: to spravedliví z svatých ostatků a kostí snázeji dovedli, a k oučinku neomylnému lehce s pomocí svatých jsou přišli, a vše šťastně obdrželi.

Neboť ať dosti malá částička jest a nejmenší z svatého těla a kosti drobeček, vše tu moc má jako celé tělo; nebo svaté ostatky s velebnou oltářní Svátostí, nad kterouž nic dražšího není, nějakou podobu neb oučastenství mají. Sv. církevní učitel Augustin (Serm. 16. de Sanctis) praví: Slušně a nábožně ostatky svatých na oltáři, kde velebná Svátost stojí, se vystavují, aby oni mučedníci Boží, jenž smrt pro Krista hotově podstoupili, společně s ním těla jejich s tělem jeho, na místě jednom zůstávali. Že pak mají nějaké oučastenství a podobu v této totiž věci, že jako nejmenší drobeček z velebné hostie celého Krista v sobě obsahuje, tak i též malý z jejich kostí ostateček moc celou, jakoby celé tělo tu jejich bylo, působí a provozuje. Pěkně k tomuto zde předsevzetí starodávni učitel církve Theodoretus (lib. 8. de Martyribus): Byť těla svatých rozsekána, rozdělena, rozsápána, rozdvoujena, a jakkoliv rozpoltěna, strhána a rozvundána, a na jaké dosti kousky malé, třebas i drobty, ztlučena, zhmožděna a setřena byla, každý z nich kousek a podíl má jednostejnou moc tu jako to, které nikdy sekáno, v celosti pozůstává. Proto sv. Jan Zlatoustý, když do Říma času jednoho přišel, na nic jinšího nemyslí, aniž také co více viděti žádal, jako

ostatky nejmilejšího patrona svého, učitele národův, kterého vždy ctil, sv. Pavla ostatky některé. O kdo mně dá, bych mohl toliko prášek uctíti a ostatek nejmenší spatřiti velikého apoštola! (Homil. 32. in Ep. ad Rom.)

Ach! kterak my blahoslavení nebudeme že tolika sv. kosti, těla, ostatky a svátosti u nás v hlavním kostele chováme? O jichžto jistotě a pravdě ať žádný nejmenší pochybnosti nemá, ani komu na srdce připadá, poněvadž od římských papežův, biskupův, císařův a králův větším dílem dány jsou, a na ně jisté listy je stvrzující. Sám císař Karel IV. vlastní rukou mnohé, které až posavád máme, jistoty zanechal, v nichž dokládá, kterak a kde je byl dostal, neb mnohé z lásky, díl penězy a jinými důvody, příležitost a mou drost v tom ostrovtipnou k jich obdržení užívaje, i také s pohrůžkami a jako svatým fortem, vymohl a dosáhl.

Tehdy „pozůstavili z ostatkův svých maličkým svým.“ Žalm 16. Kdež jste ó maličtí, lidé sprostí, upřímní, dobří a nábožní? Vás volají oni sami, jichžto ostatky ctíte, volá vás otec váš nejmilejší, kterýžto dí: Dovolte maličkým přijíti ke mně.

Jděte a směle přistupte, on vám skrejše své a bohatší otevře: přijdou s ním na pomoc svatí. „Ukázalo se jest mnoho zástupův nebeských, jako vojska nebeského, neboť prý vévoda silný k boji se jest narodil nám“, dí sv. Maximus. Totiž v nově (narodil se nám Čechům) sv. Václav, kdež se s ním spolu narodila starobylá k němu nábožnost; nebo prvé i on sám, jakoby nebyl, tak k němu lenkaví a váhaví js ne byli. Vede on vojsko s sebou, tolik vojákův, našich silných pomocníkův: jsou to domácí naši upřímní, věrní všickni. Nebo s svatými, (dí sv. Ambrož tom. 3. Sermo 6. de Sanctis), jichžto u nás ostatky a kosti uctivě chováme, jest nám s nimi jako nějaké spříznění, s jednocení a spřátelení, s námi oni velmi přátelsky obcují, nám zde v životě napomahají, a po smrti k sobě přivádějí; s nimi stojíme a posilnění jsme.

Jak by sice Praha od tolika nepřátel nejednon než kolikráte obklíčena jim odolati mohla? Jak by v takové velikosti a obšrnosti své, jsouc mnohými ze všech stran boufkami zmítána, obstála, kdyby jich nebylo? kdyby těmi hřeby a silnými sloupy, mocnými podporami, jenž jsou kosti svatých, založena a utvrzena nebyla? Jistě že sv. Isaiáš v kapitole 33. dobře pověděl: „Oči tvoje uzří Jeruzalem (Prahu) bydlení hojné,

stánek, kterýž nebude moci přenesen býti: aniž odjati budou hřebové jeho na věky.“ Jací jsou to hřebové, jenž stánek Boží, to jest církev katolickou, upevňují? Theodoretus dí, že svatých a vyvolených těla, ostatky a kosti.

Města říšská byla předtím katolická, země saská a jiné krajiny, a však násilně a mocně nebyla tak prudce kacířstvem dobývána, a nicméně byla od něho dobytá, a ještě v své (budiž Bohu žel!) bídě a ztrátě duše pod jhem nevěry pozůstává: Praha pak jako hlava země České, ne jedním než mnohonásobným nástrojem a náspem obklíčena nevěry a kacířstva, a nicméně církev katolická v ní obstála, proto, že hřebové její, jenž jsou kosti svaté, odjati nebyli, a to až posavád. Uctivě se vykládají, jim knížata, králové a císařové římsí obzvláštní uctivost prokazují, je nábožně líbají, s podivením a s třesením jich se dotýkají.

Onehda ještě, devátého tohoto měsíce září náš nejmilostivější pán pán a císař římský a král český je sobě ukázati žádal, horlivě přes celý nešpor před nimi klečel, vroucně k nim vzdýchal, a potom k nim samým pobožně velmi přistoupiv, do nich jako celý pobřížený, je s nemalou žádostí a srdcem zpytoval. Byli tu s ním jiní vzácní páni a knížata, jim se tolika náramně divili; jako i slavný legát a poselství španibelské toto jest doložil, že jest jak živ mnoho viděl, ale podobného tak zhusta a zmnoha, že jak živ nespatriil. A protož vyznamenání a rejstřík latinský všech reliquií a svátostí požádal.

Zde tedy popsání jich všech také máte, je zatím přijmete, až něco většího a slavnějšího se dočkáte.“

Ku konci seznamu všech sv. ostatkův, v hlavním chrámu Pražském se nacházejících, podal J. I. Dlouhoveský tuto modlitbu k náležitému uctění všech těchto svatých těl, ostatkův a svátostí.

Modlitba.

Ó vy svatí, jejichžto kosti, těla a ostatky u nás máme, ó zmužilí rekové a služebníci Boží, v síle podivní, v stálosti víry upevnění, v zásluhách chvalitební, v trpělivosti nepohnutelní, v půtkách nepřemožení, vítězstvím slavní, od vylití krve červené zbarvení, jako krásné a červené růže před Bohem stojící, neuvadlími ratoolestmi obdaření, oslavení, a korunovaní drahými korunami, stkvoucí a blýstící se v kmentových rouchách.

Já od hříchův zraněný, a jhem těžkým mnohých zármutkův obklíčeny, prosím Vás; peníženě, abyste na mne před Bohem pomněl,

a mne od něho zdraví duše i těla vyprosili. Amen.

Píseň ke všem svatým.

jejichžto těla, kosti a ostatky na Hradě Pražském velebně složené zůstávají.

Složena od Jana Ign. Dlouhoveského.

1. Radujte se o Čechové,
Svatých Božích potomkové,
Vás těší nebes měšťané,
Sami mocní nebešťané,
Obranu silnou dávají
Z ouzkostí všech zpomahají.
Alleluja, alleluja.
2. Přestaňtež si stěžovati,
Na nouzi zde žalovati;
Nemáte co litovati
A v čem příliš bédovati,
Když pomoc svatých vyzýváte,
Vše dobré vždy dostáváte.
Alleluja, alleluja.
3. K pomoci stojí hotoví,
O vaše štěstí pečliví,
O spasení starostliví:
Všickni toho žádostiví
By vás zármutku zprostili,
Z všech neřestí vykoupili.
Alleluja, alleluja.
4. V velikém počtu vychází,
K vám s nebe dolů přichází,
Svým bleskem všecko zaráží:
Hlad, válku i mor poráží
Neníť se co obávati,
Zlého se třásti, lekati.
Alleluja, alleluja.
5. Bezpeční v Čechách trváme
Když k nim důvěrně voláme
Oroduj za nás říkáme,
K nim ruče naše spínáme:
Nemohouť než litovati,
Nám hbitě hned pomahati.
Alleluja, alleluja.
6. Jsou bližší Boha přátelé
Nejvyššího Stvořitele;
Po ruce své, Spasitele
Mají svého věřitele.
Nic jim on nemůž odepřít,
Aniž bránu nebes zavřít.
Alleluja, alleluja.
7. Protož k nim se utíkejme,
Důvěrně k Horám putujme,

Každého zvláště vyzveje,
A společně všecky ctíme:
Dajít nám jistou odměnu,
Učinít ouzкости směnu.
Alleluja, alleluja.

8. Maria Matko žádoucí
Tys Královna všemohoucí,
Dej užít všem své pomoci,
Zbav nás tmavé hříchův noci;
Ať v světle vždycky chodíme
Upřímným srdcem tě ctíme.
Alleluja, alleluja.

9. Víru, lásku i naději,
Rozmnožtež, toho žádají
Ctnosti u nás ať bydlejí
Příklady dobré trvají
K tomu nám dopomahejte,
Mdlé, padlé stále zdvihejte.
Alleluja, alleluja.

10. Jména vaše oslavíme,
Ostatky svaté uctíme,
Dobrotu všem vypravíme,
Dobrym i zlým všem zjevíme:
Přibude vám služebníkův,
Božích věrných milovníkův.
Alleluja, alleluja.

11. O Vy, jichž ostatky máme,
Pomozte, za to žádáme,
Vás v slávě ať uhlídáme,
Zde vždycky v lásce trváme,
Nedejte nám zahynouti,
Z lásky Boží vypadnouti.
Alleluja, alleluja. (—ka.)

Na neděli I. v postě.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia.)

Nechť si to uznává člověk neb tomu odpírá, pravda zůstane pravdou, a pravdou tudíž zůstane, že lepší časové jsou jen pro lepší lidi; lepší budoucnost že jest korunou, kterouž chystá a udělí Bůh jenom moudřejšímu a ctnostnějšímu pokolení. Teprve tenkrát, když zaslepený národ vyvolený v zajetí Babylonském a v porobě Assyrských vystřízlivěl z pošetilsti a na pokání se obrátil z převrácenosti své, vyplnil Bůh, což byl předpověděl ústy proroka Isaiáše řka: V čas příjemný uslyšel jsem tebe, v den spasení spomohl jsem tobě. Hle nyní jest čas příjemný, hle nyní den spasení! —

A nejinak jedná, Nejmilejší, Bůh po dnešní den. Nikdo nečekej, že se rozveselí země, že zkvete na tváři její obnovený ráj,

leč budeme-li pít z pramene moudrosti, jež nám Bůh otevřel v neklamném zjevení svém, leč půjdeme-li k prameni lásky, v němž Hospodin nám přikázal, co činiti a čeho se varovati máme; ano nám nebude blaze, leč budeme-li žízniti a lačněti spravedlnosti. Než co náleží nám činiti, aby žádoucí tento čas příjemný a den našeho spasení brzy k nám se přiblížil? — Činme, k čemu nás dnes sv. Pavel napomíná v listu svém: „Nepřijímejme milosti Boží na darmo, ale vydávejme se ve všech věcech jakožto služebníci Boží.“ Každý z nás buď širitelem pravdy mezi spolubratry; každý ohlašuj povinnosti, kteréž plniti musíme, ač chceme-li viděti dny dobré. Obdrželi jsme od Boha rozličné dary; jeden dar moudrosti, druhý dar rozumu, jiný dar rady, jiný dar síly, jiný dar umění, jiný dar pobožnosti, jiný dar bázně Boží. Jeden přijal od Boha více darů duchovních, druhý více darů tělesných; každý tedy svým darem působí tak, jako dobrý rozdavač, u siluj a pracuj o rozmnožení království Páně mezi bližními na tom místě a v tom stavu, do kterého tě Bůh povolal; působí tak, aby se přiblížilo k nám a uskutečnilo a rozšířilo mezi námi a v nás království pravdy a ctnosti. Bylo-li kdy takového působení zapotřebí, jest ho zajiště potřeby nyní, neb nyní přišel čas, o němž apoštol Páně pravil, že v něm lidé nebudou zdravého učení snášeti, ale podle svých žádostí budou sobě vyhledávati mistrův; nastal čas, o němž mluvil Apoštol, dokládaje, že lidé majíce choulostivé uši, hledati budou učitelů, kteří by jim mluvili, co by oni rádi slyšeli; že přijde čas, kdež lid od pravdy sluch odvrátí a k smyšlénkám se obrátí.

A proto, j. m., velí týž Apoštol každému křesťanu, jenž spolubratry upřímně miluje a lepších dnů užítí si žádá: Mluv, nabízej v čas i ne v čas, pros, zehři ve vši trpělivosti a učení, bdi, dílo své dělej, službu svou věrně vykonávej. Co dobrého víš, to zjevuj jiným, co zlého předzvídáš, o tom jim výstrahu dávej a k potlačení toho přispěti hleď, horli proti nepravosti v kruhu svém, dobré vlastnosti chval, bys je i na svém protivníku shledával. Abys ale, j. m., napomínaje jiných, sebe neodsuzoval, mluv méně ústy, více ale skutky; životem svým osvědčuj, že věrným jsi učeníkem a následovníkem Kristovým. Žádnému nedávej žádného pohoršení, aby nebyla pohaněna služba tvá, kterou jsi věnoval Bohu. Ukaž se býti služebníkem Božím, nechť tě potká cokoli v tomto světě: ukaž se jím býti v mnohé trpělivosti v souženích, kteráž Pán k zkoušení tvému sesílá, a v potřebách vezdejšího ži-

vota, ježto snad často dosti těžce tebe svírají. Ani ouzkosti, do nichž tě uvádí nelaskavost a nesvědomitost bližních, ani rány, z nichž duše krvácí aneb jimiž tělo trpí, nemají tě odvrátiti od bohumilé cesty tvé. Osvědčuj se věrným služebníkem Božím v pracích, které povolání od Pána vytknuté ti ukládá, v ustavičné bdělosti nad každým hnutím srdce, abysi v domněnce, že stojíš pevně, žalostně snad neklesl; v snažení svém po nabytí umění, jímž by rozmnožena býti mohla čest a sláva Svrchovaného, od něhož každý dar dokonalý, každé dání výborné, všeliká schopnost duše i těla pochází a k němu opět vésti má. Ukaž se jím býti v dlouhočekání, které nezoufá hned, když se nedaří vše, co dobrého v úmyslu dobrém se začalo, ale doufá, že vše, co z Boha jest a pro Něho se podniká, konečně přece k cíli žádoucím přivedeno býti musí; ukaž se jím býti v dobrotivosti, která propůjčuje se ráda ve všem, co jest v její moci, v její síle, propůjčuje se přáteli i odpůrci, ctnostnému i nespravedlivému v skutech obojího milosrdenství. Budiž služebníkem Božím v Duchu svatém, a připravuj mu chrám v srdci svém, pozor měj na jeho svaťá vnuknutí, posvěcující milost jeho zachovávej a všech jeho darův ku své spáse horlivě užívej. Služ Pánu svému v lásce neošemetné, která, co má v ústech, mívá i v srdci, která, čemu věří, to potvrzuje skutky svými, čeho se naděje, toho si zasloužití hledí; služ mu v slovu pravdy, která neštítí se světla a nedá se k mlčení přivést od lidí, kdykoli mluviti prikazuje Bůh; služ mu v jeho moci, v kterou důvěruješ ve své slabosti a nedostatečnosti, které v nehodách života do ochrany se poroučíš, které všeliký zdar přičinění svého přičítáš, o kterou každodenně skroušeně prosíš. Okaž se býti služebníkem Páně skrze oděň spravedlnosti; ctnost budiž zbraň tvá, kterou bojuješ proti nepřátelům království Božího; spravedlnost budiž zbraň tvá, kterou bojuješ proti všem křivdám sobě učiněným; spravedlnost budiž zbraň tvá, kterou přinucuješ lidi, aby vidouce obcování tvé dobré velebili Boha. Nedej se v dobrém jednání svém zaslepití ctí, kterou ti svět vzdává; ani pohaněním, kteréž ti činí; nedej se od dobrých záměrů odstrašiti zlou pověstí, kterou při tvém upřímném snažení protivníci o tobě roznášejí, ani uspati dobrou pověstí, která tě u dobrých předchází a k nim tebe následuje.

Mějme ve všem před očima příklad oněch svatých mužů, které Pán Ježíš povolal, aby účastníky byli spasné díla jeho. Pamatujme, že když pravdomluvní byli, svět

je pokládal za svůdce; když známi byli v podivuhodných skutech svých, svět je zapíral jako neznámé; vzpomeňme si však také, že když tentýž svět je vyhlášoval již za umírající, Bůh je mezi živými ponechával; když je svět zarmucoval, Bůh jejich srdce radostí naplňoval, naplňoval tou radostí, že potřebni jsouce viděli, jak mnohé obohacují, a ač ničeho neměli, přece nepřebornými poklady vládli ve věčném království Kristově.

Takovému apoštolství, jakému nás učí dnešní slovo Boží, zasvěťmež, jj. m., život svůj; s radostným poselstvím, kteréž jedná o pravdě a ctnosti, vstupujme vždy mezi bratry své; mluvmě a jednejme směle pro Boha, a Bůh bude mluvití skrze nás a podporovati milostí svou slabost naši. Každý dar, kterýž máme, vynakládejme k ušlechtlění bližních, hleďme je dobrými příklady přiváděti k Bohu; i přijde doba, že Hospodin se zalíbením vzhledne na lid upřímně k němu obrácený a vyplní slovo své, jež pověděl ústy proroka svého, řka: Hle nyní jest čas příjemný, nyní den spasení. Amen.

† Dr. Jan Marek,
kanovník Králo-Hradecký.

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od Václava Beneše.

Díl první.

IV.

Samým večerem dne 12. prosince l. P. 1378 poskytoval kostel sv. Maří rytířů svatojanských u mostu nezvyklé divadlo. Hlavní loď planula takorůž mořem světél a uprostřed nesčíslného počtu voskovic odpočíval na mářách zakryt drahocenným zlatohlavem Karel se srdcem utichlým, s tvář stuhlou a s okem vyhaslým.

Rytíři řádu sv. Jana Jerusalemského převzali u Malostranských věží mosteckých drahého nebožtíka a zanesli jej do řádového chrámu.

Temným, tlumeným zvukem dozpíval převor „Requiescat,“ kněží se vzdálili, chrámovou dlažbou zaduněly těžké kroky a čtyři členové řádu roztavili se kolem rakev s tasenou ocelí, s hledím spuštěným a s černým pláštěm splývajícím v nesčíslných záhybech přes levé rameno.

Davy lidu, jímž chrám byl ve všech prostorách přeplněn, rozlehl se chvílemi vzlykot, kterýž leckde vyhrkl v hlasité zapění.

Zraky všech upíraly se na rakev zakrytou zlatohlavem s výrazem nepopsatelným. Tak se dívává člověk do hrobu, když mu do

něho ukládají rakev s životem nenahraditelným a hoře zapouští ve vnitru kořeny hluboké.

V několika okamžicích vyšli ze zákristie dva bratři kněží, před rakví poklekli, rozvěřili knihy a začali hrobovými hlasy: „Placebo Domino“ — —

Ponenáhu se lid rozcházel. Na práhu chrámovém však ještě každý postál alespoň okamžik a ohlédl se, aby si dobře vštípl v paměť, s jakou poutou přijali ve svůj střed Johanité nebožtíka císaře.

Ti, co ve chrámě zůstali, byli ponejvíce venkované a nemohli se rozloučiti s „otcem“ svým.

Po pravé straně hlavní lodě u prvního pilíře od oltáře dlel muž s okem neodvratně upřeným na rakev. Dle obleku zdálo se, že náleží k stavu panskému, ač tmavozelený kabátec nebyl právě z látky nizozemské a jevil patrné stopy nejméně dvouletého stáří. Vedle něho klečel muž v tmavé, dlouhé haleně, kolem boků opásán hrubým provazem s hlavou hluboce k dlažbě nakloněnou.

Asi krok dále opíral se o tentýž pilíř jinoch v plném hávu rytířském přílbou s chocholem tiskna k levému boku. Ocelový pancíř zajisté již kolik neděl nespátřil leštěcí ruky a na helmici leckde se usazovaly rezavé skvrny.

Mladý rytíř již dobrou chvíli nespustil oka s dívky, jež klečela nedaleko vedle staršího muže a zdálo se, že počítá svíci za svíci, světlo za světlem, že se plete v počítání a že zase znova vždycky začíná.

Starší muž i dívka byli dle všeho venkované, bezpochyby otec s dcerou. Muži leckdy zaleskla se pod bělavým obočím slza; ale nesetřel ji, nestydl se před tolika lidmi za slzu. Kdo stydl by se také z Čechů za slzu, jež vyprýstila se nad mrtvolou Karlovou!

Dívce rozvlnily se hnědé pletence vlasů, jakoby vši mocí se chtěly ukázati zvědavým očím v hedbávovém lesku svém a na lících jejích zdálo se, že rukou kouzelnou rozhozen nejjemnější pel z růží rozkvětlých v první noci červenové. Jas světél zářil krásné modlitelce přímo do očí.

Venkován naklonil náhle hlavu níže, pokřižoval se a chystal k odchodu. Zaměřil ku sloupci na pravé straně hlavní lodě, kde nebyl již skorem nikdo, leda oni dva mužové, jež jsme byli pozorovali hned z počátku zároveň s mladým rytířem.

Starší z nich, jenž dosud tak klečel na dlažbě se svěšenou hlavou, tichým krokem vyrušen pozdvihl obličej a zraky jeho se-

tkaly se s očima venkovana. Tento se na okamžik zarazil, podíval se bystřeji ještě jednou do tváře cizinci, odvrátil hlavu stranou a v chvilince octl se i s dcerou na hřbitově, kterýž rozkládal se tehdež kolem chrámu. Dívku vzal za ruku a zmizel uzoukými uličkami.

Ve chrámě zbylo již pouze několik modlitelů.

Muž v dlouhé haleně, kolem boků opásán provazem zase klečel tak s hlavou nakloněnou ke hrudi; ale tentokráte se nemodlil. Před očima kmitala se mu tvář venkovana.

„Ne — nemůže to býti on! — Už je tomu tolik let! — Lidé si bývají podobní! — A pak ten jednoduchý šat dívčin . . .“

Neodvážil se ani domyslit. Těchto několik vět proletělo mu hlavou jako blesk, otrásló jím a obraz za obrazem vyřinoval se mu pod lebkou, jakoby každý vystupoval z mlhových oblak, jež visely nízko nad Prahou a na Hradčanech dotýkaly se skorem svatovítské věže.

A teprvé když druh jeho zahýbal mu ramenem podruhé, povšíml si toho, vstal a teprvé také až nyní zpozoroval nepřítomnost mladého rytíře.

Oba mužové pustili se touže stranou, kudy odešel s dcerou venkován. Na rohu uličky však se zastavili.

„Musíme zpět!“

„Můj Bože! — Už i v té naší Praze bych zabloudil. Leta zapadají v hlubiny věčnosti, v paměť usazují se červi i hlava naučí se zapomínat, . . . ale srdce přestává cítit až ve hrobě.“

A za několik okamžiků zabušili titěž muži na těžká dubová vrata arcibiskupského paláce již podruhé; ale prudčeji. Mohlo být tak k druhé hodině po slunce západu.

Vrátník přistoupil k okénku a nevrlym hlasem zahučel: „Kdo to? Ký-li rarach! — Tak pozdě!“

„Otevři!“ zavolal kdosi zvenčí ještě nevrleji.

„A komu?“

„Právím, otevři!“ Příchozí rozkřikl se poněkud zhurta.

„A já pravím, že palác Jeho arcibiskupské Milosti není holubník. — Až zítra, chceš-li!“

Fortník zavřel okénko a usedl si s vítězným úsměvem na lávku. Pravece jeho sáhla takřka mimovolně po dřevěném poháru zpola naplněném samotokem z arcibiskupských vinic na Petříně.

Ale pozdní návštěvníci nedali se tak zholat odbýti.

Prudký buchot ozval se na bráně již do opravdy a fortňku div že pohár z ruky nevypadl. Přichozí bušil jílcem těžkého meče.

V jizbě prvního patra seděl staříčský arcibiskup nakloněn nad velikou pergaménovou knihou. Náhle se pozdvihl a upřel jasněmodré zraky na mladého kněze naproti. Odřikávali „jitřní.“

„Neslyšels?“

Mladý kněz tolikéž pozdvihl hlavu a poslouchal bedlivěji.

Za chvíli vyšel na chodbu. Hovor z venčí zdálo se že přecházel ve vádu.

„Kýs pokušitel velebný otče!“ pravil fortňk obrátiv se ku knězi vešedšímu do vrátnice. „Ptám se: kdo a odkud. — Ani neodpovídá. Ptám se: kam? — Praví, že k Jeho Milosti. Nedá a nedá se odbýti. Zdá se, že jsou dva. Tyhle dny je v Praze mnoho lidu a mezi tolika také asi mnoho zlých!“ varoval opatrný vrátník.

„Nutná záležitost,“ ozval se z okénka vlídný hlas, pravý opak rozvrzaného zvuku vrátníkova.

„Jdem z Vlach, velebný otče!“

„Z Říma?“

„Z Říma.“

Mladý kněz pokynul, vrátník rozžehl pochodeň a šel otevřít.

Ale šel nerad. Závory a řetězy zaračotily strašlivě, protože fortňk je nechal schválně vši si ou dopadnout na zem. Starý vrátník zlosti zahryzl se do rtů. Byla to vyschlá postava s obličejem proti zvyku tehdejšímu čistě oholeným a vlasem pečlivě uhlazeným.

Arcibiskup zaslechnuv na chodbě kroky zavřel knihu a upřel bystré oči ku dveřím. —

Oba muži prodleli v komnatě arcibiskupské hezkou chvíli. Když odcházeli, blížilo se již ku čtvrté po slunce západu.

Arcibiskup Jan Očko z Vlašimi seděl v lenošce pohroužen v myšlenky. Zraky jeho tékaly po květech vetkaných v rostřené čalouny po podlaze. Jasná, přívětivá tvář jeho stahovala se u výraz, jakéhož zříváme v obličejích starců neradi, s bezděčným zachvěním.

Náhle utkvělo oko jeho na obrazech na protější straně komnaty. Na jednom vyvedeno bylo mistrným štětcem poprsí muže v nejlepším věku s hustou, přihnědlou bradou, orlím nosem a vlasy sčesanými v kotoučích po skráních, v temněbarevném kabátci bez lemu. Na druhém obraze jevil se obraz ženy

ještě skorem v dívčích letech, s okem pomněnkovým, bohatými, světlými vlasy a v šatě atlasovém, posázeném perlami.

Byl to Karel ještě markrabí s první, nezapomenutelnou Blankou francouzskou.

Jan Očko, tehdáž ještě biskup míšeňský obdržel oba obrazy od králevíce darem. Patřili ode dávných let v kruh upřímných přátel Karlových.

Oko arcibiskupovo opět se zakalilo a na zvráskovatělou tvář skanuly dvě bohaté slzy.

„Už jste odešly obě, vy duše drabé, vy duše nejšlechtetnější, kteréž jsem poznal za dlouhého věku svého! — A nad tebou že já mám ty hlavo nenahraditelná zítra mluvit k Čechům tvým? — Však přijde brzy za tebou přítel tvůj! — Tak začnu, Karle, a potom jim řeknu: nad hrobem tímto slibte si navzájem a zavažte se přísahou nezrušitelnou, že budete státi věrně, neodvratně k církvi svaté, k pravému a jedinému nástupci Petrovu Urbanu VI. a krále mladého vyzvu před obličejem všeho národa, aby vstoupil v šlépěje zvěčného otce a mocí veškerou zasadil se o sjednocení opětné.“

Staříčský arcibiskup utichl. Na čele jeho opět usadil se mrak a v srdce šlechtetné připlížilo se tušení, jako se zloděj vkrádává v úkryt nejtajnější, když člověk mní se býti nad pomyslení bezpečným.

Vypravuje se, že oko, kteréž jest nedaleko shasnutí, i za hrob svůj prohlédá. I viděl také arcibiskup Jan Očko z Vlašimi nad hrobem svým v kostele svatovítském, kterak kanovníci shasínají svíce, vrhají je k zemi, a slyšel, jak četl kněz velikou exkomunikací nad Konradem z Vechty a zároveň nařízení, aby, kdekoliv jej postihnou, zbavili ho úřadu kněžského a biskupského.“

Kmet zazvonil a do komnaty vstoupil mladý kněz.

„Jsem kardinálem, Václave, ale věř, raději bych byl prostým plebánem, když by opět byla jednota“ — zahovořil arcibiskup. „Pan Vilém z Hazmburku právě mi přinesl jmenování, ale zároveň zprávy až do dna zlé. Dvouhlavý netvor schismatu vystupuje hrozivěji a hrozivěji i tam, kde do dneška panovalo věrné poslušnoství. Řím jest prý ode dvou měsíců dějištěm hroznějších událostí nežli prý někdy za dob Rienzových. Francouzi se nesmí ve veřejnosti ani ukázati. Karlův hospic stal se jim prý nejjištějším útočištěm. Robert hodlá se odebrati na dvůr neapolský a Urban sbírá proti odbojníkům pole. — Věru, smutné zvěsti! — Domodlíme se!“

Mladý kněz otevřel mlčky velikou pergaménovou knihu a začal „chvály“ za mrtvé.

* * *

V svatomářském kostele stáli dosud kolem rakve rytíři s hledím spuštěným a ocelí tasenou jako kamenné sochy bez hnutí, bez jediné známky života.

Ohromné voskovice v těžkých cínových svícnech se nějak kalily, bezpochyby že průvanem, jelikož hlavní brána jakož i postranní dvířka byly zcela otevřeny.

Tu a tam klečel ještě zbožný modlitel s očima neustále upřenými k rakvi, aby mohl doma zevrubně povědět, jak v kterém kostele vystrojili Karlovi slavnost pohřební.

U sloupu po pravé straně hlavní lodi dlel muž v prosté, tmavé haleně, kolem boků opásán provazem — týž, jenž s druhem svým domohl se audiencí či spíše důvěrné návštěvy u arcibiskupa, ale tentokráte samotén.

I jeho zrak zdálo se, že je ukován k nádhernému katafalku.

Ruce měl přeložené křížem přes prsa a lysou hlavu skloněnou ke hrudi. Plápol světla ozařoval jasně část jeho obličeje. Na čele jevíly se již četné brázdny a říkají-li se, že každých pět let od čtyřicítky vyorá pluh času po jedné, mohl čítati již přes šedesát. Tmavé, polo zapadlé oko zaslehl však chvílkami prudčeji než záře kterékoliv z obrovských voskovic; kolem bezbarevných rtů zakmitlo se cos tak jako pochmurný pablesk trpkých vzpomínek z dávno uplynulých let.

„Odpočívej ve svatém pokoji!“ zašeptal náhle neznámý. „Sejdeme se až na věčnosti! — A zdaž vzpomněl jsi u posledních letech nešťastníka a zdaž odpustil jsi jemu?“

Voskovice zaplápolaly jasněji a ostřeji ozářily rysy ve tvářích nepatrného na pohled cizince, jenž hledal v kostele svatomářském u rakve Karlovy odpustění. — Zač? — Dováme se.

(Pokrač.)

DOPISY.

Z Budějovic v lednu 1877.

(Pastýřský list postní.)

J. Excel. nejdůst. p. biskup Jan Valerian vydal d. 10. ledna t. r. pastýřský list k věřícím své diecése, kterýž v neděli II. po Devítníku čten bude a takto zní:

„Příští středu, jenž se nazývá popeleční středa, počíná ten svatý čtyřicetidenní čas, kterýž má nás upamatovati na čtyřicetidenní dlení Pána našeho Ježíše Krista na poušti, a kterýž svatá církev k tomu byla ustano-

vila, abychom sebranou myslí utrpením jeho se zabývali. Ač věrný křesťan dluha spasení svého Pánem Ježíšem vykonaného nikdy s myslí spouštěti neopomine, avšak zvláště o svatopostním čase platí, že čas je to, kterýž každý věrný křesťan k horlivějšímu rozjímání utrpení Kristova a ke skutkům kajivosti obrátiti má. Proto také hned v první den toho svatého času volá nás svatá církev do chrámu, a podáváním popele činí nás pamětlivé, odkud jsme dle těla původ vzali a jak se zase v prach a popel navrátíme. Ku pokání zvláště v tomto čase rozličnými spůsoby nás svatá církev vzbuzuje, cvičí nás v přemáhání těla i tím svým prikázáním, kteréž zní: „Čtyřicetidenní půst, čtyřery suché dny a jiné ustanovené posty zachovávati i v pátek a sobotu od masitých pokrmů se zdržovati.“

Půst — slovo to nenáviděné; slovo, kteréž uráží uši všech synů tohoto světa; slovo, kteréž se protiví všem těm, ježto nechtějí tělu ničeho odepřít, nechtějí se přemáhati, nechtějí si újmu nějakou někdy učiniti; všem těm protiví se půst. Pokládajíce půst za ustanovení lidské, za jeho a břemeno zbytečné a nesnesitelné, nechťi nic o něm slyšeti.

Jak opatrně byla by tedy církev svatá jednala, kdyby takového nemilého prikázání nebyla nikdy ustanovila? Měla po všechny časy dosti mnoho protivníků, kteříž učení jejího nenáviděli; předvídajíce tedy, že i toto prikázání její mnohým nebude vhod, mohla raději od něho ustoupiti, aby ještě více protivníků a pohrdačů svých prikázání proti sobě nepobouřila.

A hle, svatá církev, kteráž ve všem se řídí příkladem Pána Ježíše, jehožto nejsvětější vůle pravidlem jest všeho, co obmyšlí a činí, jejížto úlohou a povinností jest, rozmáhati posvěcení a spasení duší krví Kristovou vykoupených, a kteráž k tomu od Spasitele světa též vším potřebným plnomocstvím obdařena byla, tak že kdo by jí neslyšel a jejích prikázání nešetřil, považován má býti jako pohan a zjevný hříšník; ta řku svatá církev nedala se tím odstrašiti a přece to prikázání dala, že ač věděla, mnohým bude protivno.

Musela k tomu míti podstatné a důležité příčiny. Nic neřekneme o tom, jakou váhu a platnost měl půst hned v Starém zákoně; nic o tom, že sám Bůh celému lidu israel-skému prikázal všeobecný výroční půst; nic o tom, že proroci a duchem Božím nadchnutí mužové se postili; řekneme toliko, že sám Pán Ježíš se čtyřicet dní postil, a sice tak, až zlačněl, že se postili apoštolové a že i ji-

ných ku postu napomínali; neboť apoštol národů sv. Pavel výslovně měl k tomu Korinty, aby ve všech věcech vydávali sebe samy jako Boží služebníci ve mnohé trpělivosti — bděních a postech. (2. Kor. 6, 4.) Nuže sudte sami, zdali měly tyto příklady zůstatí od církve nepovšimnuty a beze všeho následování?

Než ale i jiné ještě důvody a příčiny přiměly svatou církev, aby občasně postění se věřícím svým přikázala.

Křesťan má i dovolených věcí jen márně užívatí, aneb někdy dokonce se jich odříci. Tázete se proč? Žádá toho svaté evangelium, kteréž zapření sebe pokládá za první a nejpotřebnější vlastnost křesťanského života, jelikož Spasitel světa sám praví: „Zapřiž sebe sám.“ Půst však, ať si jest ujma v jídle aneb zdržení se od masitých pokrmů aneb obě, i ujma i zdržení se, má jedno z předních míst mezi těmi prostředky, jak bychom se v zapření sebe vycvičili, panství sami nad sebou dosáhli a vůbec k větší mravní dokonalosti se povýšili. Neboť zachováváním tohoto církevního přikázání učíme se přemáhat tělo a v úzdu pojímat žádosti jeho, kteréž by nás mohly do zkázy uvrhnouti, kdybychom neuměli je zkrátovati. Odtud vysvitá, že jako Boží jest to přikázání: Zapřiž sebe sám, tak že i toto církevní přikázání platnost má před Bohem i před světem.

A kdo medle bývá obyčejně nepřitelem postu? Jsou to ti, ježto vše nenávidějí, co se poněkud důtklivě dotýká jejich tělesnosti a jimžto ono slovo Kristovo: Zapřiž sebe sám, není pravidlem života.

Nemoha řeči šířiti, řeknu jenom zkrátka, že i jiné ještě ohledy církev svatou k tomu přiměly, aby toto přikázání dala. Věděla dobře, že slovo Boží proklaňuje půst za dobrý a Bohu milý skutek, a že postem a modlitbou i snáze můžeme dosáhnouti milosti a pomoci Boží. Proto chválil anděl věrného sluhu Tobíáše, počítav mu jeho posty za velikou zásluhu, an pravil: „Dobráť jest věc, modlitba s postem a s almužnou.“ (Tob. 12, 7.)

Aj tak tedy sudte, drabé a v Pánu milované ovečky Kristovy, sudte, zdali toto církevní přikázání nemá dobrý základ a záměr; zdali není příhodným cvičením se v zapírání sebe sama, a tudíž vhodným prostředkem k dosažení větší křesťanské dokonalosti, a dobrým, záslužným skutkem, kterýmž Bohu svou ochotnost u zapření sebe osvědčiti můžeme? A což teprv řeknete, když vám tak ještě připamatuju, čeho dále svatá církev tím svým přikázáním docíliti žádá. Ona chce, abychom, což svým ústům utrhneme, poskytlí

bratřím svým nouzi trpícím. Ó jaká by to byla zásluha, kdybychom někdy lačnili a postili se, aby jiní byli nasyceni! A není-li bídy a nouze všude kol nás dosti mnoho? Zdaž mnohý labužník, jehožto bůh břicho jest, a jenž den co den musí mítí, co hrdlo ráčí, neztráví mnohdy za jedno posezení více, než co by stačilo k nasycení četné rodiny.

Toto církevní přikázání za minulých časů, ač daleko přísnější bylo, svědomitě a věrně bylo zachovávalo. Vaši nábožní předkové a otcové měli je u větší uctivosti, než to teď bývá. Dokud živější panovala víra, živější láska k Bohu a lepší kázeň křesťanská, nebylo toto přikázání nikomu obtížno: nyní však, an živé víry, poslušnosti, úcty k Bohu a k církvi ubývá, a všeliká rozmařilost a prostopášnost se rozmáhá, za těchto přítomných časů, an tak mnozí v rozkošech těla si libují, tělu nad duchem panství připouštějíce, tuť ovšem, žel Bohu, toto přikázání nejen od jednotlivců, noprž což na nejvyšše želeť jest, i v rodinách a na veřejných místech ku pohoršení bývá přestupováno.

A přece církev, tato laskavá matka, berouc vždy ohled na slabost a křehkost svých dětí, upustila už dávno od své dobře míněné přísnosti, a kdykoli to rádo bylo a časové poměry toho žádaly, poskytla nejedno prominutí a ulevení. Tak již dávno v severních a našich krajinách upustila od postu sobotního, a v nejnovějším čase ještě mnohá jiná ulevení dovolila. Zvláště pak a zejména pro tento letošní rok povolila ta laskavá matka naše tak znamenitého ulevení tohoto svého postního přikázání, jakovéhož posud nikdy mezi námi nebylo. V uvážení, že zde onde byla neúroda, že se nouze a nedostatky rozmáhají, že postní jídla dražší bývají masitých, zmírnil Svatý Otec papež Pius toho jména IX. na žádost českých biskupů pro celé Čechy listem svým od 19. července 1876 toto přikázání, jak hned uslyšíte, v míře znamenité. O jak smutná by to byla věc, kdyby křesťané duchem křesťanským tak byli sklesli, že by ani toho tak značitě zmírněného přikázání nechtěli ostrižati!

Vykoupenci Kristovi, kéž se mohu od vás nadíti, že matky své, církve to katolické kteráž svým přikázáním jenom vaše blaho obmyslí, věrně a ochotně poslušni budete. Dejž to nebeský Hospodin! Já jsem nemlčel, noprž mluvil, toť povinnost má; vy jste slyšeli, teď plnití, toť povinnost vaše.“ (Následuje přikázání postní na rok 1877, kteréž uveřejníme jakožto dodatek k právě vydanému společnému listu pastýřskému nejdůst. pp. biskupů Českých v čísle příštím. *Red.*)

Z Rudohoří, v lednu 1877.

(Z duchovní správy.)

Jak v průmyslném síce ale velmi chudém Rudohoří počet obyvatelstva roste, ukazuje na př. farnost Kraslická, kdež min. roku v matrikách zapsáno 800 narozených a ještě téhož roku jenom 415 katolíků zemřelo, vzrostl počet obyvatelstva o 385 duší, v roce 1875 přibýlo ještě více, totiž 405 duší. Následek toho jest, že školy ve všech obcích musí se zvětšovati i rozmnožovati. Přibýváním obyvatelstva přibývá však kněžím i práce ve správě duchovní i ve školách, přibývá nouze i bídy mezi lidem, zvláště nyní, kdežto všeliký obchod vážne a průmysl zdejší, totiž pletení krajek, úplně ladem leží, tak že na sta rodin hlad trpí. Do města Ž. zavítal neblahý host, neštovice totiž, které nejvíce mezi dětmi zuřily, ale již i mezi staršími lidmi zhusta se objevují. Je to hrozná nemoc, zvláště ty černé neštovice, které člověka až k nepoznání zohyzdí, tak že po očích bývá veta, ústa musí kněz hledati, aby nemocnému mohl Tělo Páně na jazyk položit — a přece mohu říci, že nejvíce nadšení pocítuju, když mohu zaopatřiti člověka, jehož každý, často i vlastní dítky svých rodičů se děsí. Právě v takových okamžicích děkuju Bohu, že jsem knězem a ve správě duchovní.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup navrátil se ve středu d. 31. ledna ráno z Vídně do Prahy. V pátek o slavnosti Očišťování bl. Marie P. vykonal u sv. Vítana hradě žehnání hromnic a byl pak po průvodu přítomen slavné mši sv.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 7. února u Sv. Ducha, od 8—12. u sv. Kajetána, od 13—17. u Milosrdných sester v Karlíně.

— Kázání postní v jazyku českém bude v době svatopostní odpoledne každou středu o 4. hodině: u sv. Haštala, u sv. Havla a u sv. Štěpána. V pátek o 4. hod. u sv. Ducha, u sv. Vojtěcha v Jirchářích, u nejsv. Trojice na Spálené ulici a na Vyšehradě; v 5 h. u sv. Kajetána. V neděli o půl 3. hod. u sv. Salvatora v semináři, o 3 h. na Strahově a na Smíchově, o půl 4. u sv. Ignacia, na Karlově a u nejsv. Trojice v Podskalí, o 4 h. u Matky Boží před Týnem, u sv. Mikuláše na Malé straně a u sv. Cyrilla a Methoda v Karlíně.

— Spolek sv. Františka Saleského pro dospělé chudé a k práci neschopné hluchoněmé čítal v min. roce 14 zakládajících, 55

čestných a 127 skutečných hluchoněmých údů. Jmění obnášelo 6426 zl. 31 kr. hotových a 3600 zl. v cenných papírech.

— Ze Sv. Hory u Příbrami. Jelikož kněžím na Sv. Hoře jiným způsobem již pomůženo bylo, není třeba hlásiti se o intence (viz čís. 1. t. r. str. 12.)

— Z Vys. Veselí u Nového Bydžova. V sobotu d. 3. února byl zde slavně pohřben ctih. p. Josef Dejl, alumnus 3. roč. v kníž. arcib. semináři Pražském, jenž d. 30. ledna u své sestry v Jaroměři po delší nemoci (tuberkulosi) skončil, odkudž tělo ubohého trpitele sem do rodiště jeho přivezeno bylo. K pohřbu dostavili se z Prahy s pěkným věncem čtyři kolegové v Pánu zesnulého, alumnové totiž 3. roku, kterážto ochota a obět bratrské lásky velice přispěla k umírnění bolu rodičů truchlících nad ztrátou nadějného syna. (V semin. chrámu Páně u sv. Salvatora v Praze byla dnes o 10. hod. za něho obětována slavná zádušní mše sv.)

— Z Chomutova. Dne 29. ledna t. r. zemřela zde ctih. panna Friderika Bodenmüllerova, představená zdejšího kláštera sester od sv. Kříže, věku svého majíc 44 let. Získala si velkých zásluh o zřízení zdejší (nyní již sedmitřídní) školy dívčí, kterouž dotčené sestry spravují.

Z Moravy. Na zámku v Lišni zemřela dne 12. ledna t. r. nábožná a dobročinná paní hraběnka Kristina Belcrediowa, rodem hraběnka z Nostitz-Rhineku. Mrtvola přivezena byla do Jimramova, kdež dne 16. dopoledne konán slavný pohřeb za náramného účastenství obyvatelstva domácího i přespolního. Pohřební obřady vykonal za assistance 11 duchovních z Moravy a sousedních Čech vys. důst. p. prelat Königsbrunn z Olomouce. Vysoká šlechta z Moravy i Čech byla zastoupena. Pohřební řeč měl Sulkovský farář vp. Vosyka. Nad ztrátou dobročinné paní hraběnky panuje zvláště na velkostatku jimramovském všeobecný zármutek. Jsouc bezdětná byla matkou všech chudých, nemocných, zvláště pak vdov a sirotků.

Z Vídně. J. Velič. císař pán udělil arcibiskupu Vídenskému dru. Janu Kutschke- rovi v uznání jeho zásluh o církev a stát velkokříž řádu Leopoldova.

Z Říma. Letos v lednu bylo tomu 500 let, co se papež Řehoř XI. navrátil do Říma z franc. města Avignonu a tím r. 1377 konec učiněn byl 70letému vyhnanství papežů čili tak zvanému zajetí babylonskému. Římané přijali tehdaž papeže s radostí velikou, dávajíc e tím na jevo, že Řím bez papeže pra-

vého významu nemá. Památný den ten oslaven letos v Římě pobožností v chrámu S. Maria sopra Minerva. — Na oslavu biskupského jubilea sv. Otce bude v Římě zřízena velkolepá výstava umělecká.

Z Turecka. Vyslancové velmocí, jenž v Cařihradě porady odbyvali, rozešli se, aniž by byli co vyjednali a docílili ve prospěch ubohých křesťanů v říši Turecké. Příměří trvá sice posud, avšak denní listy přinášejí neustále hrozné zprávy o ukrutnostech páchaných od Turků. Tlupy vojska tureckého přepadají dědiny křesťanské pleníce a vraždíce. A uprostřed hrůzných těchto výjevů vydali se křesťanští studující z Uher na cestu do Cařihradu, aby pašovi na důkaz své úcty meč podali. A na tom meči stkví se jako na posměch křesťanství a církve katolické obraz Matky Boží s Jezulátkem jakožto patronky Uher. A tito jinochové mají tolik odvahy, že jdou a mluví vejmenu veškerého lidu, ač posláni od něho nebyli. Jsou na vysokých školách, ale nezpomněli, že po 145 let úpelo hlavní města Budín v otroctví tureckém, že tisícové předků jejich tam krváceli, aby z otroctví toho se vymanili. Hlavní chrám v pevnosti Budínské, kde J. Velič. císař pán za krále byl korunován, nese na sobě ještě stopy zohavení ze strany nevěřících, kteří jej učinili stájí pro koně své turecké. A pravnucci těch hrdin, jenž Uhry z krutého jha tureckého vysvobodili, putují k potomkům úhlavních nepřátel svých, aby se jim poklonili. Někteří z nich jsou synové předních šlechticů a zemanů maďarských. Bída v rodné jejich zemí jest následkem přechozí neúrody veliká. Kéž by byli peníze, které na cestu do Cařihradu a za „čestný“ meč vydali, obrátili na umírnění bídy mezi svými rodáky! K tomu však bylo by třeba bývalo lásky křesťanské.

Z Jižní Ameriky. (Venezuela.)* Podali jsme již v předešlém ročníku zprávy, jak boj kulturní, proti církvi nastrojený, i na západní polovici zeměkoule zuřil. I bylo již minulého roku na tom, aby církev katolická v Venezuele všeho práva prosta vyhlášena byla. Již se návrh takového zákona chystal. Avšak tu v posledním okamžení list se obrátil a vláda onoho svobodného státu se s církví svatou smířila. Jak? to povíme. Statečný biskup města *Karakasu*, který byl svým neohroženým odporem proti vládě na udržení práv církevních předsedu Venezuelského Guzmanu Blanka na se popudil, ne-

chtěl nijakž, aby tato osobní zášť byla na ujmu možného upokojení církve. Jakmile měl znamení, že by úřadové Venezuelské ochotni byli k povolnosti, obrátil se k apoštolskému delegatu veled. Rochovi Cocchia s prosbou, že se své arcibisk. důstojnosti vzdává, aby mu přivolení sv. stolice zjednal a jiné potřebné kroky k upokojení církve Venezuelské učinil. Dostav pak veledůst. Rochus Cocchia, apošt. delegat, po telegrafu příznivou odpověď z Říma, vydal se hned na cestu z Hajty do Venezuely, ale při bouřlivé plavbě opozdil se tak, že přišel právě v týž den, když onen návrh zákona od sněmovníků v třetím čtení již přijat byl. Nescházelo tedy než potvrzení presidentovo. I vyžádal si vd. delegat apoštolský rozmluvu s presidentem. Gusmann Blanco nejen ochotným se k tomu prokázal, ale i sám z Karakasu do Garcie, kdež byl vd. apošt. delegat přistál, se odebral. Z počátku činil president veliké požadavky; ale vida, že by se mu nejenom nepovolily, nýbrž i že by na svém stoje, všecko jednání přerušil, umínil se, a tak za dvouhodinnou rozmluvou docílono žádaného narovnání. Následkem toho vzala vláda onen návrh nepřátelského církvi zákona zpět, ačkoliv již třikrát v sněmovně čten a přijat byl; všem vypovězeným „vzdorným“ kněžíům návrat do vlasti dovolen; poměr duchovních společností sporádán; odstouplému arcibiskupovi slušný roční plat vykázán. Tím došel i slavného uznání vlády p. biskup Kocchia, a na uprázdněná místa biskupská od presidenta samého navržení jsou do Karakasu kanovník *J. A. Ponte*, a do Meridy Dr. *Tomáš Zerpa*. Když pak sv. otec, byv o tom zpraven, své spokojení s tím prohlásil, vydalo ministerstvo vnitra všem úřadům okružní list, v němž vyrovnání to ohlašující dokládá: „Spor s církví jest tedy vyrovnán; presidium Vám přikazuje, abyste se všemožné přičinili s katolickým duchovenstvem v úplné a jednomyslné svornosti žíti a svobody a snahy jeho svou úplnou mocí podporovati.“ Nejdůst. p. biskup Kocchia odcestoval pak se všemi úpisy o té věci a velmi uctivým listem presidenta k svatému Otci do Říma. Obštná jeho zpráva uspokojila sv. stolici úplně, což pak se dokázalo tím, že 29. září m. r. mezi ohlášenými biskupy našlezi se i *J. A. Ponte*, arcib. v *Karakasu* a vd. *Tomáš Zerpa*, biskup v *Meridě*. Apoštolský legat R. Kocchia odplul pak s dobrou pořízenou zpět do Venezuely, aby i nové volence vysvětlil i další vyrovnání provedl. Kéž by tak i všude vláda světská nahlédla,

*) Kat. Miss. 1877. st. 23,

že nerozumnou nedůvěrou anebo i nepřátelským brojením proti církvi si sama u pně utíná větev, na které sedí! J. N. D.

Z Číny. Monsignor Eligius Cosi, biskup z řádu sv. Františka, píše z Číny některým svým přátelům v Evropě o pomoc a přispění těmito slovy: V Zi-nan-su d. 18. srpna 1876. Od více než 8 měsíců jsme zde bez deště. Žita, jež nám výživu dává, sklídili jsme toliko třetinu, na jiných místech skoro nic. Bylo již 8. července a role podobala se pustině. Houfy ubohých hladovců, ba celé obce potulují se od místa k místu žebríce. Nás jest zde 200 hlav, totiž sirotků, seminářistů a služů, všech úhrnem a přede dveřmi stojí lidí bez počtu bídných tak, že až srdce se kormoutí. Pohané trestali své modly, vystavují je za vedra poledního na slunce, protože deště neseslaly. My křesťané volali jsme k Hospodinu o slitování, kajíce se posty a modlitbou, konáním křížové cesty a přijímáním sv. svátostí. I přišel zajisté po třikráte deštěček, tak že aspoň proso, boby a kukuřici jsme zaseti mohli, abychom tímto způsobem živobytí své aspoň pro tento rok uhájili. Od rozličných missonářů mého vikariátu dostávám však bohužel zprávy, že mnoho křesťanů hladem umřelo a že celé rodiny ba i obce domov svůj opustiti musí atd.

Literární oznamovatel.

— „*Blahověst*“, ročník XXVI. (r. 1876) posouzen jest v „*Časopisu katol. duchovenstva*“ 1877 sv. I. na str. 56. a 57. těmito slovy: „Pro každého, kdo bude později psáti církevní dějiny naší doby, nejen velevidaným, ale naprosto nutným pramenem jsou zůstanou ročníky „*Blahověsta*“, kterýž všelikých poněkud důležitějších zjevů církevního života bedlivě si všímá a je, ať tak díme, katalogisuje na svědectví budoucím věkům, kterak církev katol. v Čechách působila a kterak strádala v době nynější. Konalať se r. 1876 poprvé v Čechách slavnost blah. Anežky Přemyslovny; „*Blah.*“ přinesl k oslavě její pastýřské listy nejd. pp. biskupů, básně, řeči, příspěvky k biografii, zprávy o účte v rozličných krajinách té svěřici prokazované. Navštívili Prahu hosté vzácní, kard. Ledochovski a Nuncius papežský Jacobini: jejich příchod a uvítání věrně vypsáno. Konaly se ve vlasti misie, stavby a opravy chrámů, otevřen v Praze spolkový sál katolický, počaly se zřizovati spolky matek křesťanských, podány jiné četné důkazy náboženského života; hojná o tom svědectví v „*Blah.*“ jsou vytištěna. Bojovali křesťané proti

Turkům; i tohoto boje a náboženských zájmů Slovanů jižních pilně si „*Bl.*“ všímal. O kmetu ctihodném na prestolu sv. Petra sedícím, o nástiscích, jež v Německu snášeti jest kněžstvu i věřícím, o protivenstvích, ale spolu úspěchu církve ve všech téměř světa dílech hodnověrně a poutavě věsti sděleny. Mile zaznívají v uších našich slova sv. Otců církevních a spisovatelů starého věku, sv. Basilia, Petra Chrysologa, Řehoře Nysenského, sv. Bernarda, sv. Maxima, Jana Klimaka (překladem Vlčka, Desoldy, Čapka). Poučení čerpáme též z homiletických řečí jiných, pro obecnost širší nebo pro mládež uchystaných, původních i přeložených. Nemalou cenu nejen pro zábavu, nýbrž i pro poučení a povzbuzení k vytrvalosti křesťanů v boji nynějším má historická povídka „*Malagrida a Pombal*“ z 18. století, kteráž líčí protivenství církve v Portugalsku, zejména pronásledování řeholí; taktéž povídka z dob husitských: „*Přerušené oddavky*“ (od V. Beneše) dává zdařilou ilustraci hanebných ukrutenství, jež se tehdež páchaly ve vlasti naší. Vypravování o „*Jiříku z Lobkovic a dcři jeho Evě*“ (323) ukazuje, jak trudné poměry pro katolíky panovaly za Rudolfa II. Poučené jsou též historické úryvky o konvertitovi Frommovi (393), o světcím biskupu Pražském Janu Dlouhoveském (411) a vypravování o „*Pražském Jezulátku*“ (429), kteréž také o sobě zvláště tiskem vyšlo. V povídce „*Od pouti k pouti*“ (353, V. Pakosta) velmi dovedně znázorněny jsou následky slepých vášní, v povídce pak „*Vina a pokání*“ (153) vylíčena velká cena dobrého svědomí. Prosaické články protkány častěji básněmi a legendami z pera V. Štulce, Fr. Douchy, J. Vlčka, V. Pakosty, B. Hakla, Ráženy Hubertové a j. „*Paběrky*“ velmi vhodně ku kázáním upotřebiti se dají. Četné spisy posouzeny neb ohlášeny v literárním oznamovateli; mimo to zůstal „*Blah.*“ hlasatelem změn osobních duchovenstva, jakož i Dědictví Sv. Prokopského a S. Janského. Zasluhujeť „*Blah.*“ obsahem tak bohatým i slohem prostonárodním a ryze církevní tendencí všeliké pozornosti nejen duchovenstva ale i věřícího lidu a vždy hojnějšího rozšíření.

Red. Č. kat. duch.

— „*Časopis katol. duchovenstva*.“ Redaktor: Dr. Klement Borový, c. kr. řádný prof. církev. práva a fundam. theologie na universitě Pražské, rada církevního soudu Pražského, č. kons. rada v arcidiecési Pražské a diecési Bosenké a Srjemské. Ročníku XVIII. (r. 1877) svazek I. Nakladatelé: Knihtiskárna Rohlíček a Sievers, knihosklad v Praze. Obsah: Patronové Srbské (podává Karel Šmídek, prof. gymn. v Brně); O cyklických kázáních (pod. Klement Markrab, farář v Hobšovicích); „*Nový Zákon*“

křesťanské Akademie (pod. Jos. Jireček); Ex-cindování příjmů farních (od red.) V Kronice: Kapitální otázka Olomúcká; spolek ku podpoře nemocných kněží v Meranu; podvod při smíšeném manželství; „Pax“ in missa solemni; mše sv. de Requiem; slavnost nejsv. jména Ježíš; vyznamenání duchovenstva v Čechách obvyklá; rozkol ve Švýcarsku; Akademie křesťanská; seznam vkladů do Dědictví sv. Prokopa. V „literárním oznamovateli“ ohlášeno a posouzeno 17 spisů. Na posledních dvou str. nalezá se „hlídka časopisů“. Svazek 2. vyjde dne 17. března. Předplácí se ročně s poštou 3 zl. 50 kr.

— „*Posvátná kazatelna*.“ Svazek 4. (březnový) ročníku XIV. (1877) obsahuje kázání postní (cyklus od J. Souhrady) na ned. smrtelnou, květnou, velký pátek a slavnost Vzkříšení Páně; jiné nedělní řeči na ned. III.—V. v postě, květnou, slavnost Zvěstování blah. V. Marie a na velký pátek.

— „*Vlastenecký Slovník historický*.“ Sestavil Jakub Malý, mimořádný člen král. české společnosti nauk. V Praze 1877. Tisk a náklad Rohlička a Sieverse. Sešit 11. a 12. str. 801—962, obsahuje slova: ze Škvorce—Župan, dále dodatky a opravy mimo titul. Tímto svazkem, jenž stojí 1 zl. 4 kr., ukončeno jest celé dílo.

— „*Ministranci pro mládež*.“ (Dvanácté vydání, upravil a rozmnožil Fr. Doucha.) Nákladem knihkupectví B. Stýbla v Praze. Budeť milo mnohým duchovním, že v tom vydání učiněny jsou některé změny prospěchu praktického bedlivým knížečkou upravitelem. Veliký po mnohých stranách bývá stesk na to, že za příčinou zvláštních okolností školních nelze mnohdy dostati hochů, mešních odpovědí již dokonale znalých. Nezbyvá pak, než přibrati takových, kteří ty odpovědi toliko čísti musí. V jiných vydáních však těžko rychle a jedním rázem náležitou odpověď hned vyhledati k odříkání. V tom vydání novém tomu spomoženo písmem hodně velice vytištěným. Nad to přidáno jest to — ono, u př.: „Pangelingua“, „Panem decoelis“ a mnohé vysvětlení, které obsluhu ministrantovi zřetelněji vykládá.

— „*Poetická čítanka*.“ Sbírká básní původních i přeložených, již dle básnických druhů k tisku upravil Václav Petrá, ředitel real. gymnasia v Pelhřimově. Sešit 17. (str. 289 — 368.) V Praze 1877. Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober.

— „*Besedy mládeže*.“ Rediguje prof. Jos. Kouba. Sešit 130. obsahuje: „*Patrovo povídky mládeži*.“ (1. Překvapení, od V. Samojloviče. 2. Boží hod velikonoční od Heleny Frevilové. 3. Vnuk a děd, od Samojloviče. 4. Flašinetář,

od A. Kruglová. 5. Opatrovna v Novém Yorku.) Z ruského přeložil Fr. Mach. S obrázkem. Str. 107. Cena 28 kr. u Mikuláše a Knappa v Karlíně. — Tamtéž: „*Pisně pro školní mládež*.“ Složil Vác. Macháček, správce školy v Trhové Kamenici. Oddíl I. Pro první a druhý školní rok. Str. 69, za 30 kr.

— „*Včelařské listy*.“ Časopis včelařského spolku pro Čechy v Praze. Vychází jednou za měsíc. Členům pražského včelařského spolku zasílá se mimo tento list v každém čtvrtletí jeden tříarchový sešit včelařské knihy „Včela a její chov“. — Roční příspěvek 1 zl. 50 kr. přijímá se v spolkových místnostech v Praze, ostrov Kampa č. 513, kdež se i redakce a expedice nalezá. Odp. redaktor: Gustav Zvěřina.

— „*Národní písně, pohádky, pověsti a říkadla*, obyčeje všeobecné a zejména právní, pořádá komise pro sbírání písní, pohádek atd. (odbor lit. řeč. spolku „Slavia“ v Praze. Řady druhé oddělení I.: „*Národní písně*“. Tiskem knihtiskárny Hynka Militkého a Nováka. Nákladem vlastním. Str. 138. Cena 65 kr. Upozorňujeme čtenářstvo na studentskou tuto komisi, která hledí v neblahé nynější době pro veškeru poesii prstonárodní zachovati co možná vše, co ze srdce lidí vyšlo a co nemalým jest měřítkem národního našeho rázu vůbec. I vybízíme tudíž všechny ty, kteří mají příležitost, aby za příkladem slavného Sušila a Erbena přihlídlí k práci této a zasýlali komisi příspěvky svrchu dotčené; hlavně pak obracíme se k našim českým bohoslovcům, aby především o prázdninách jali se zachycovati písně a t. d., které den ode dne ztrácejí se v hrobech. Každý sběratel dostane na požádání zdarma „Navedení ku sbírání.“

— „*Šestero řečí o nejsv. Svátosti*“, jež konal Vojtěch Polanecký, farář v Kolodějích. S povolením nejdůst. k. a. konsistoře Pražské. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze. Str. 100. Cena 40 kr. Cílem těchto řečí jsou slova: Pochválena a pozdravena buďž nejsv. Svátost oltářní. Zajisté poslouží i kazatelům i nábožným čtenářům, jichž jim co nejvíce přejeme.

— „*Wiener Landwirthschaftliche Zeitung*“ jest název ve velkém rozměru založeného hospodářského časopisu, který moravský krajan, p. Hugo H. Hitschmann ve Vídni vydává. Jest to velký list v krásné úpravě, s bohatým obsahem a zdobnými vyobrazeními, při tom s ohledem na rozsáhlost jeho tak laciný (stojí u administrace ve Vídni, I. Dominikanerbastei 5 celoročně pouze 8 zl. a lze jej i čtvrtletně předplácet), že můžeme vysloviti přání, by i tento německý list vedle našich domácích odborných

listů pilně čtán byl a s těmito ku zdvižení stís-
něného stavu rolnického přispíval.

Zápisky Dědictví Svato-Janského.

Koncem roku 1876 přistoupili k Dědictví Sv.-Janskému v Praze:

Z Čech: Rosalie Volfova v Libějicích, Marie Vonkova v Dobrovanech, Anna Hartlova v Dolní Dobrouči, vel. p. Frant. Chaloupecký, kaplan v Starém Kolině, Marie Kafkova v Starém Kýchově, Kateřina Kadlcova ve Velkém Boru, vel. p. Antonín Mužík, gymn. katecheta v Praze, Marie Kuchválkova v Okrouhlé Radouni, rod Frant. Tuchomela v Sobkovicích, Emanuel Sekovac ve Velími, rod Vacl. Rollera v Horní Sloupnici, vel. p. Václav Oplt, kaplan v Libochovicích, Paulína Friedrichova v Nekoři, rod Josefa Hájka ve Vrbatově Kostelci, Marie Mrkvičková v Oudolení, Jan Zděnek v Zhoří, vel. p. P. Jan Burghard Beneš, kněz řádu pobožných škol v Benešově, vel. p. Frant. Jiráček, administrator fary u sv. Haštala v Praze, vel. p. Matěj Šach, kaplan u sv. Haštala v Praze, Matěj Došek v Čičenicích, Anastasie Matějkova v Hrboticích.

Z Moravy: Viktorie Horná v Hrušce, rod Tomáše Mrkálka v Medlově, Kateřina Opálková v Prostějově, Anna Labonkova v Luběnicích, Marie Pitlíčková ve Velk. Týnci, Amalie Pavelkova v Hartíkově, Rosalie Večerkova v Kravaři, rod Františka Zavorala v Lešanech, Rosalie Vašíčková v Opatovicích, Josef Pavlíček v Budišově, Frant. Dosoudil v Chvalkovících, Marie Pátkova v Lipníku, Marie Španihelova v Rožnově, Františka Pazděrova v Chropíně, Anežka Procházkova v Chropíně, Magdalena Nevřklova v Štětovicích, Martin Blažek v Sobotově, Františka Samokova v Březolupech, Františka Němečková v Uher. Hradišti, rod Jana Adamíka v Uher. Hradišti, Jan Šuba v Chvalkovících, Jan Buček v Chvalkovících, Antonín Pavelka František Segot v Pustějově, Vincenc Siruček v Březovicích, rod Matěje Smolky v Troubkách, Františka Durmanova v Opatovicích, Štěpán Bártek v Nivnici, Václav Trtek v Nivnici, Vincencia Štěfánova v Špičkách, Dorota Paidlova v Špičkách, Barbora Frydrychova v Špičkách, Veronika Strnadlová v Špičkách, Jan Jureček v Roketnici, Cecilie Obrtlíková v Roketnici, Františka Bártlova v Roketnici, Josefa Houšťavova v Kokorech, rod Ignáce Strtila v Bořenovicích.

Sběratelem *Kubínkem* byli zasláni:

František Hruza v Bihařovicích, Matěj Dvořák v Bihařovicích, Jakub Soukup v Petrovicích, Jan Dvořák v Jabloněch, František Fegl v Žerutkách, Josef Hrnčíř v Dlouhé Lhotě,

Josef Hnát v Drašově, Ignác Krmička v Bysterci, Karel Švager v Chvalnově, Cyril Kubát v Bračicích, ctih. p. František Drašar, bohoslovec v Brně, ctih. p. Antonín Macek, bohoslovec v Brně, Václav Štáva v Hor. Kounicích, vel. p. Engelbert Ostálek, kaplan v Šlapanicích, Tomáš Pěcháček v Měříně.

Z Uher: Rod Martina Fašunka a manželky Teresie ve Vajnorech, Marie Benčicova, provdaná Vlčková ve Vajnorech.

Všech údů koncem roku 1876 bylo 25.820.

Podílem údů Dědictví Svato-Janského na rok 1877 bude spis „Obrazy z dějepisu církve Páně.“ Sepsal Tomáš Novák, † farář v Libšicích. Díl II. Nachází se v tisku a vyjde po svátcích velikonočních. Den ohlásíme později.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

P. Pavel Ign. Frey, jubil. kněz ř. premonstr. v Teplé, arcib. notář a os. děkan, d. 23. ledna. Nar. v Plzni 7. listop. 1800, vysv. 12. srpna 1824. (Vydal spis: „Cesta do svatého Říma a po Itálii,“ kterouž r. 1846 konal. Nákladem Dědictví Svatojanského v Praze 1852);

p. Antonín Mužík, katecheta a prof. na c. kr. I. českém reálném a vyšším gymnasiu v Praze, d. 31. ledna. Nar. v Nov. Hradci Králové 24. února 1845, vysv. 25. července 1868, byl kaplanem v Lošanech, na Proseku, u sv. Haštala a u sv. Vojtěcha v Praze, od r. 1875 pak katechetou a po odbyté zkoušce prof. české řeči. Přispíval do Blahověsta, Časopisu katol. duchovenstva, Čecha, Školníka, atd., též do kalendáře Poutníka. Byl redaktorem Kazatelů slovanských, vydal Listy o Bosně a modlitební knihu pro studující: Poklad Svato-Václavský. Tělesná schránka jeho byla v sobotu dne 3. února o 10. h. dopolední po vykonané zadušní mši sv. a příslušných obřadech z chrámu kláštera Emauského vynesena a na hřbitově Vyšehradském pohřbena. Pohřební průvod vedl s četnou assistencí a za velikého účastenství vd. p. kan. Hora.

Ustanovení jsou:

p. Vojtěch Zíka, kaplan v Neveklově, za prozat. kooperatora v Kozmíciích;

p. Rudolf Horský, koop. v Jílovém, za prozat. kapl. v Nižboru.

Milodar. Spolku „nepoškrvněného Početí Marie P. ku podpoře katolíků v říši Turecké a na východě“: Omladina v Čisté u Bělé 3 zl. Dp. B. H.: Roč. 26. co nejdříve.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněkupectví
B. Stybla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech rád-
ných knihkupectví:
Celoročně 3zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. i zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Pastýrský list o zmírněném postu.

*Biskupové církevní provincie České vzkazují
všem věřícím svých diecézí pozdravení a po-
žehnaní ve jménu Páně!*

Každoročně se Vám, Nejmilejší v Kristu, na druhou neděli po Devítníku oznamoval církevní řád postní; podobně se Vám též pro letošní rok dnes ohlásí. A však nemáme při tom na pouhém ohlášení zůstatí, nýbrž hodláme mysl Vaši k některým pravdám svatého náboženství a povinnostem z nich plynoucím obrátiti.

Z dnešního evangelia, jak jste slyšeli, víme, že Pán Ježíš apostolům řekl: „Aj, vstupujeme do Jerusalema, a dokoná se všechno co psáno jest skrze proroky o Synu člověka. Nebo vydán bude pohanům, bude posmíván, a bičován i uplván; a když jej ubíjejí, zabijí jej, a třetího dne vstane z mrtvých*“). Také jste slyšeli, že Spasitel slepého, jenž Ho vroucně vzýval, uzdravil.

Svatá Církev katolická dává toto evangelium na druhou neděli po Devítníku, tedy bezprostředně před počátkem čtyřicetidenního postu čísti, poněvadž právě v tomto čase v duchu za Kristem do Jerusalema jíti a uvažovati máme, kterak pohanům vydán, posmíván, bičován, uplván a zabit jest byl, abychom pobožným uctěním utrpení Kristova také ovoce vzkříšení jeho jednou zakusili.

Také máme uvážiti, že se vesměs slepému podobáme, kterého Pán uzdravil; nebo, jak učitel Církve sv. Rehoř Veliký dokládá, znamená nám onen celé lidské pokolení, které praotcem svým rajských rozkoší zba-

veno byvši, blesku vyššího světla postrádajíc, v temnostech zavržení svého lká. Avšak pomoci Spasitele dochází osvícení, takže slasti vnitřního světla prostředkem živé touhy již zakouší a v dobrých skutečích prospívajíc na stezkách života kráčí. Rovněž znamenati máme, že slepci právě tenkrát světlo vzešlo, jak mile Ježíš k Jerichu se blížil. Slovo Jericho totiž znamená měsíc; měsíc ale jest obrazem pomíjejcnosti života lidského, nebo že ho tu brzy přibývá, tu brzy zase ubývá, měnlivost, křehkost našeho smrtelného žití se tím znamená. Jak mile ale Spasitel náš k Jerichu se blíží, nabývá slepec zraku: to jest, jak Božství křehkost smrtelného těla na se bere, člověčenství světla, jež ztratilo, zase nabývá. Co Bůh k lidem sstupuje, lidé k Bohu vstupují. Také se dobře praví, že slepý seděl vedle cesty žebře, poněvadž Ježíš o sobě dí: „Já jsem cesta*“). Nejmilejší v Kristu! Všickni zajisté víte, kolikerým způsobem — zvláště za dnů našich — na pomíjejcnosti všeho pozemského živě pamatování býváme, kterak na nás nátisky téměř všelikého druhu, drabota, nemoce, nouze a bída, starosti a svízele doléhají. Také to Vás tajno není, že za našich dnů pokolení lidské jsouc slepotou raněno, se namáhá, jakby pozemským uměním a vědou, lidským důmyslem a snažením blaha a pomoci v nouzi docílilo. — Právě tu zove nás Církev svatá, abychom ne toliko v příštím čase postním, nýbrž po celý čas života k Ježíši Kristu mysl svou obra- celi, jenž jest pravé spasení, cesta, pravda a život, který s láskou a milosrdenstvím k nám se snižuje, čekaje, že k Němu jako onen slepý vedle cesty v dnešním evangeliu volati

*) Luk. 18, 31—33.

*) Hom. 2 in Evang

budeme: „Ježíši, synu Davidův, smiluj se nad námi!“ — Žádáme-li si, abychom za dnů všeobecných nátlaků trvalé útěchy a pokoje nabyli, žádáme-li si, abychom pravého spasení došli, musíme je prostředkem živé víry v Krista, Božského Spasitele, hledati.

Tato živá víra v Krista ale žádá nejprve, abychom horlivě rozjímali a modlili se. Dnešní evangelium praví, že, když Kristus své utrpení, svou smrt a své z mrtvých vstání apoštolům předpověděl, tyto tomu „nic nerozuměli, a bylo slovo to skryto před nimi, a nesrozuměli, co se pravilo.“ Za tou příčinou, jak dí sv. Řehoř, učinil Ježíš zázrak na slepém, jenž před očima apoštolů oči otevřel, aby oni nepozoroměvše dříve slovům Božských tajemství, Božskými skutky mistra svého k pravému poznání přivedeni byli*). Kdybychom o všem, co nám sv. evangelium o utrpení a smrti, o slavném z mrtvých vstání Spasitelově vypravuje, třeba dosti horlivě rozjímali, předce nám zvláštního osvětlení potřeby, abychom skrytým v nich tajemstvím rozuměti a je poznávati se učili. O milost takového osvětlení musíme horlivě a vytrvale prositi. — „Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ volají slepý, byl pln víry a důvěry, že mu Kristus, syn Davidův a spolu Syn Boží, pomoci může a chce; byl ale také pln touhy po světle vyšším, jehož se mu dosud nedostávalo. „A kteří napřed šli, domlouvali mu, aby mlčel. Ale on mnohem více volal: Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Tak i my o tajemstvích Božích hloub a hloub rozjímajíce, a své slabosti při tom vědomí, úsilně po pravém jich rozumnění prahnouce, tudíž věrou a důvěrou naplnění k Ježíši volati máme: Synu Davidův, Synu Boží, jenž jsi pro nás s nebe sestoupil a člověčenství na se vzal, smiluj se nad námi, osvět nás, abychom prohlédli, abychom tajemství Tvého utrpení a smrti, Tvého z mrtvých vstání a milosti, jichž jsi nám dobyl, viděli a poznávali!

Svět v podjaté své moudrosti posmívá se sice pobožnosti naší a nepoznáváje pro zvrhlost svou ani užítka ani potřeby modlitby, tupí ty, kteří se zbožnou myslí u víře a touze k Ježíši volají. Jak často nám předhazují, že si vším svým modlením ani štěstí, ani jmění, ba ani sousta chleba nedobudem; abychom raději pravé osvěty, světla, jehož nám vezdejší moudrost a věda skýtá, si hleděli. A dali byste se snad těmi a takovými řečmi od horlivé modlitby zdržovati a v živé víře v Ježíše Krista, světa Spasitele, ovíklati,

či spíše tím horlivěji o dar poznání a pravého světla volati a prositi budete, aby také Vám tato víra pomohla a rozuměli a pochopili jste, co pravá spravedlnost a co poklady království Božího jsou?

Živá, osvětlená víra v Ježíše Krista žádá dále, abychom Ježíše následovali nejprve v jeho utrpení a smrti a prostředkem toho pak ve slávě jeho z mrtvých vstání. Dobře dokládá dnešní sv. evangelium, že slepý, jak mile milostí Páně prohlédl, i hned za Ním šel, velebě Boha. Ačkoliv důvěrnou modlitbou a zbožným rozjímáním utrpení Kristova útěchy a pomoci si dobýváme, a každý, jenž prosí, dle zaslíbení Páně, obdrží: předce nesmíte se domnívati, že jen z té příčiny modlití se máme, abychom snad všech vezdejších péčí a starostí na prosto zbaveni byli, a od Boha vezdejšího požehnání k tomu obdržovali, bychom dle těla pokojně, příjemně, aneb do konce rozkošně živi byli. Světlo, jehož se nám od Krista dostává, jinak nás poučuje. Slíbil-li nám Kristus, že každý, kdož prosí, vezme, vysvětluje nám na jiném místě, že vše, začkoli prositi budeme Otce ve jmenu jeho, dát nám. Dle výkladu sv. Augustina ale neprosíme ve jmenu Spasitelově, prosíme-li za něco, co se věčnému spasení protiví. Spasitel ale praví: „Zrno pšeničné, padši v zemi, neumře-li, samotné zůstane: pakli umře, mnoho užítka přinese. Kdo miluje život svůj, totiž pozemský, ztratí ho: kdo nenávidí života svého na tomto světě, k životu věčnému ostrihá duše své. Slouží-li mi kdo, následuj mne: a kdež jsem já, tuť i můj služebník bude. Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne“*). Cíl náš není tento pozemský, nýbrž život věčný, účastenství ve z mrtvých vstání Pána našeho Ježíše Krista. Kdo tudíž Otce nebeského opravdu ve jmenu Ježíše Krista prositi chce, musí především prositi o život věčný, o spasení duše své, o účastenství ve z mrtvých vstání Ježíše Krista. K slávě tohoto z mrtvých vstání ale jen účastenství v utrpení a smrti Páně nám dojíti lze.

Horlivou a vroucnou modlitbou docházíme světla a nabýváme zraku duchovního pro poznání tajemství království Božího, zároveň ale také posily, abychom Ježíše v kříži a utrpení věrně následovali. Následujeme-li ale Ježíše, hledáme-li nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, i můžeme se zajisté důvěrovati, že nám Otec nebeský také vše dá, čeho k zachování tohoto vezdejšího

*) Hom, 2^a in Evang.

*) Jan 12, 24—26. Mat. 16, 24.

života potřebujeme. Chceme-li Krista následovati, musíme především to, co ná nás dobrotnivý Bůh složí, v duchu pokory a pokání nésti, jako také dobrovolně sobě uloženými skutky kajícími tělo své mrtviti a takovým způsobem na utrpění Kristově dílu míti.

K mrtvení těla náleží především zdrželivost od pokrmů těla, totiž *půst*. Půst základ svůj na Božském nařízení má, a je tak starý jako pokolení lidské. Nebo již našim prarodičům v ráji zapověděl Bůh požívání ovoce stromu vědění dobrého a zlého, hroze jim pokutou smrti; a poněvadž nedbajíce příkázání s něho jisti se opovážili, stalo se neposlušenství jejich pro ně i potomky zřídlem nesmírné bída a záhuby. Půst krotí onu žádostivost, která lidské pokolení do nynějšího politování hodného stavu uvrhla a která ustavičným pramenem nesčíslných hříchů jest. Půst již u pohanských mudrců byl, a Židé se postili z nařízení Božího. Také náš Spasitel se postil a učil, že půst Bohu libým skutkem jest, který Bůh odměňuje, když se z čistého a ne licoměrného úmyslu děje. Proto řekl On k fariseům, že učenci jeho, až odejde k Otci, postiti se budou, což tito také, jak z písem víme, svědomitě zachovávali.

Svatí otcové o postu jednohlasnou chválu pronášejí. Tak sv. papež Leo praví: „Což může nad půst býti účinnějšího? Zachováváním postu blížíme se k Bohu, vzdorujeme ďáblu a přemáháme lákání hříchu. Půst byl vždy zřídlem ctností. Ze zdrželivosti pocházejí cudná myšlení, moudré úmysly a předsevzetí, spasitelné rady. Dobrovolnou trýzní umírá tělo zlým žádostem a duch svatou ctností se obnovuje.“*) Sv. Basil praví: „Postem vstupoval Mojžíš k Bohu na horu Sinai a obdržel prstem Božím na dsky psaná příkázání, mezi tím co pod horou Israelští obžerstvím k modloslužbě svedeni byli. Ty dsky, které Mojžíš následkem postu obdržel, následkem obžerství lidu rozbil, nemaje za vhodné, aby lid vínem zpilý od Boha zákon obdržel. Půst zahání pokušení, hotoví k pobožnosti, působí zdrželivost, dodává v boji udatnosti, klidu v pokoji. Kdyby Ninivité se nebyli postili, nebyli by hrozící záhubě ušli. Na poušti pak, kdo z Israelitů zahynuli? Ne-li ti, kteří masa žádostivi byli?“**) A sv. Církev v praefaci postní, v zpěvu mešním praví, že „Bůh postem těla v nás neřesti mrtví, duši k sobě zdvihá, ctnosti i odměny propůjčuje.“

Nepostíme se sice proto, jakoby některé pokrmy nás poskvřňovaly, nebo dle slov Spasitelových neposkvřňuje člověka, co do úst vchází; nýbrž postíme se proto, abychom, tak dí sv. papež Řehoř, zdržující se od věcí dovolených, také od nedovolených se učili zdržovati se, a ježto jsme zapovězeným požíváním radosti ráje pozbyli, sebezapíráním k opětnému jich dosažení se povznegli*).

Poněvadž tedy půst tak spasitelný ano nevyhnutelný prostředek ku ctnosti křesťanu jest, sv. Církev katolická půst mocí od Krista obdrženu, jak Vám ze třetího církevního příkázání známo, po všechna století věřícím nařizovala. Vlastně má celý život pravého křesťana postupným mrtvením, ustavičným postem býti; ale k vůli slabosti lidské byly aspoň některé zvláštní v roce doby a dny naznačeny, na nichž by se všickni křesťané přesným postního příkázání zachováváním posvěcovali.

Sem náleží: *čtyřicetidenní půst*, který na památku čtyřicetidenního postu Kristova na poušti a jako důstojná příprava na velikou noc ustanoven jest byl, a jež sv. otcové od samých apoštolů odvozují; pak posvátný čas *adventní* jako vhodná příprava k hodu Božího narození; potom *čtyřero suchých dnů*, které též prastarého původu jsouce pro udělování svátosti svěcení na kněžství ustanoveny byly, za kterouž příčinou v tyto dny lid věřící posty a modlitbami o dobré, duchem Božím nadané kněze prositi má; dále *vigilie* čili *svatvečery* větších svátků Páně, blahoslavené Panny Marie, sv. apoštolů a jiných svatých; konečně *pátky* a *soboty* celého roku, na nichž křesťané ode dávných věků ku paměti smrti Kristovy a odpočinku jeho v hrobě půst zachovávali.

Na všechny tyto jmenované dny postní museli se křesťané druhdy od požívání netoliko masitých pokrmů všelikého druhu, nýbrž také od požívání vajec, mléka a másla zdržovati, a směli teprve u večer skromné, z chleba, zelenin, suchého ovoce záležející krmě požívat.

Poněvadž ale, nazvíce v městech, zchoulostivější vychování, způsob žití nynějšími poměry změněného, vždy rostoucí dražota mléka, másla a jiných pokrmů postních, jakož i přepínání pracovních sil za příčinou domácích i veřejných potřeb zvláštního ohledu zasluhují, zmírnila Církev sv. mocí od Krista jí udělenou přísné toto příkázání postu během času buď pro veškeré křesťanstvo vůbec, aneb některé krajiny zvlášť.

*) Serm. 2. de Jej.

**) Hom. 1. de Jej.

*) Hom. 10.

Pro veškeré křesťanstvo se povolilo, že na všechny postní dny jediné za den nasycení místo večer již o polední místa míti, a mimo to v jinou za den dobu, jmenovitě u večer něčeho mála k občerstvení požití se mohlo, a že v pátky a soboty celého roku, pokud do času čtyřicetidenního postu aneb čtvera suchých dnů nepadaly a vigiliemi nebyly, křesťané jen od požívání masitých pokrmů se zdržovali, nebyvše příkázáním jediného za den nasycení vázání.

Pro některé krajiny bylo požívání vajec, mléka a másla, ano i upotřebení zvířecího tuku k strojení pokrmů na všechny postní dny vůbec, a mimo to na některé postní dny i požívání masitých krmí zvlášť dovoleno.

Tou měrou i v Čechách již od dávných časů na obyčejné soboty masitých pokrmů požívati dovoleno bylo, posty s vigilií či svatvečerů zrušených svátků sv. apoštolů, sv. Jana Křtitele a sv. Vavřince byly na středy a pátky adventní přeloženy, a požívání vajec, mléka, másla a upotřebení zvířecího tuku bylo k strojení pokrmů na postní dny, později ale ještě na mnohé jiné postní dny i požívání masitých pokrmů povoleno, takže za poslední doby jen ještě v pátky celého roku, ve středy čtyřicetidenního postu a čtvera suchých dnů, v zelený čtvrtek a v svatvečer hodů Božího vánočního, velikonočního a svatodušního požívání masitých pokrmů zapovězeno bylo.

Poněvadž příčiny, které svatou církev již dříve k zmírnění příkázání postního v některých krajinách přiměly, v nejnovějším čase se rozmnožily, poněvadž jmenovitě postní pokrmy, jichž k nasycení a posílení třeba, v naší vlasti vždy dražšími jsou, kdežto naproti tomu masité pokrmy, zvláště ve městech, laciněji poříditi se dají: obrátili se vrchní pastýřové země České k svatému Otci, prosíce Ho, aby jim ještě větší moci v příčině zmírnění příkázání postu od masitých pokrmů jak pro celé království České, tak pro jednotlivé třídy lidí uděliti ráčil. Prosbě této Jeho Svatost papež Pius IX. ráčil nejmilostivěji vyhověti. Pročež z moci této ohlašujem Vám pro čas od příští popeleční středy až k čtyřicetidennímu postu roku budoucího následující

R á d p o s t n í .

Dnové přísného postu, na nich platí zá-pověď jak požívání masitých pokrmů tak ví-cero nasycování za den, tudíž *dnové zdrželi-vosti i ujmy* zároveň jsou: popeleční středa, pátky čtyřicetidenního postu, středy a pátky čtvera suchých dnů, tři poslední dny svatého

týdne, svatvečery hodů Božího svatodušního a vá nočního, a pátky v čase adventním.

Dnové pouhé ujmy, na nichž věřícím, kteří dvacátý první rok života svého skončili, jen jednou za den do syta se najísti, při ostatním ale jídle jen pro občerstvení, nikolivěk k opětnému nasycení něčeho požívati dovoleno jest, jsou všechny ostatní dříve nejmenované dny čtyřicetidenního postu, vyjmutím neděl, soboty čtvera suchých dnů, svatvečery svátků sv. apoštolů Petra a Pavla, nanebevzetí Panny Marie a Všech Svatých; dále středy času adventního vyjmutím středy kvatembrové, která je zároveň dnem zdrželivosti. V tyto dny pouhé ujmy jest požívání masitých pokrmů a sice pouze jednou za den k nasycení, při ostatním jídle toliko k občerstvení dovoleno. Jinak ale zapovídá se v tyto dny ujmy jakož i v neděle čtyřicetidenního postu při jednom a též jídle masitých pokrmů a ryb zároveň požívati.

Dnové pouhé zdrželivosti, na nichž se jen požívání masitých pokrmů zapovídá, jsou všechny ostatní dosud nejmenované pátky v roce. Předce však i na pátky, na něž některý zasvěcený svátek padne, jako letos na den sv. apoštolů Petra a Pavla dne 29. června, na den sv. Václava předního patrona země České dne 28. září, za příčinou vyšší slavnosti požívání masitých pokrmů se připouští; také, když v jednotlivých farních osadách slavnost sv. patrona chrámu na pátek padne, pakli se toho dne slavnost ta veřejně koná. Nad to se pro vysokou cenu mléka a másla povoluje, aby se na všechny dny zdrželivosti, byť i zároveň dny přísného postu byly, pokrmy o zvířecím omastku strojiti mohly.

Ačkoliv tento řád postní již sám o sobě velmi mírný jest, předce pro mnohé, jimž by ho těžce zachovávatí bylo, ještě většího zmírnění se poskytuje, a sice:

Nemocní, chudí a ti, kteří těžkou práci konají, příkázáním jediného za den nasycení ani ve dny ujmy ani ve dny přísného postu vázání nejsou.

Požívání masitých pokrmů dovoluje se:

1. na všechny dny celého roku, vyjímaje popeleční středu, tři poslední dny ve sv. týdnu a svatvečery hodů Božího svatodušního a vánočního, dělníkům v továrnách, v uhelných a horních dolech, pocestným, kteří v hospodách jedí, a všem ostatním, kteří v hospodách jísti nuceni jsou;

2. na všechny dny celého roku, vyjímouce jen veliký pátek, průvodcům vozů železnič-

ných, pocešným, když na stanicích železničních jísti musí, a těm, jenž pro dosažení zdraví v lázenských místech trvají a jejich příbuzným a služebným, s nimi tam se zdržujícím;

3. na všeckny dny celého roku bez výminky všem, kteří pro velikou chudobu jísti musejí, co se jim předloží a všem těm, kteří v rodinách žijí, kde se žádných postních pokrmů na stůl neklade. A však mají hleděti, aby se aspoň na veliký pátek masitých pokrmů zdrželi.

Ještě většího ulevení pro jednotlivé osoby a na kratší dobu poskytnouti, zplnomocnění jsou všickni duchovní správcové a zpovědníci, s nimiž v pochybnostech nechť věřící v poradu jdou. Dispensi na rok aneb delší dobu, pak pro více osob zároveň udělovati, sami sobě zůstávajíme.

Z tohoto postního řádu, Nejmilejší v Kristu, poznáváte, že Církev svatá ničeho nežádá, coby komu nemožno bylo aneb na zdraví škodilo. Pakli ale své příkázání o postu dle poměrů jednotlivých míst ba dle potřeb jednotlivých osob ráda a ochotně zmírňuje: zajisté k tomu opravdové a důtklivé napomenutí připojuje, aby jeden každý, co bez veliké obtíže činiti a zachováti může, také skutečně se vši ochotností a horlivostí činil a zachovával.

Nechť tedy všickni, jimž požívání masitých pokrmů v postní dny buď zcela aneb z části se povoluje, tím přísněji ujmu od Církve přikázanou zachovávají, nechť tedy, když již masitých pokrmů požívají, menším a skromnějším soustem se spokojí a uváží, že Bůh vševědoucí, jenž v skrytu vidí, každou obět poslušnosti a mrtvení se odmění, a však že také každou smyslnou žádost po pokrmu, ana se přikázání Církve a sebezapření vyhýbá, potrestá.

Cím však méně kdo přikázání postu, ať již zdržlivosti od masitých pokrmů aneb ujmy, zachovávatí může, nechť tím více v modlitbách a jiných skutcích kajících dle okolností a pokud síly jeho připouští, se cvičí, a pro úplný pokoj svého svědomí se svým zpovědníkem se radí, aby do opravdy na kříži Kristově dílu měl a svého Spasitele též v utrpení a sebezapření následovati uměl.

Všecky, kdož dispense v řečeném postním řádu poskytnuté užiti chtějí, zavazujeme zvlášť, aby se v neděle čtyřicetidenního postu pětkrát modlitbu Páně a pozdravení andělské, a jednou apoštolské vyznání víry modlili a tři Božské ctnosti, žel a lítost nad hříchy zbudili.

Zachovávejte tedy, Nejmilejší v Kristu,

svědomitě tento postní řád, abyste se náležitým poslušenstvím svaté Církve věrnými učeníky Kristovými veřejně býti ukázali, kterých apoštolům a jejich nástupcům pravil: „Kdo vás slyší, mne slyší,“ a dále všem řekl: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho vyznám před Otcem mým v nebesích.“*)

Dnešní evangelium nám konečně také onu velikou lásku a milosrdenství našeho Spasitele hlásá, do nichž On netoliko celé lidské pokolení zavíral, an ochotně za příčinou vykoupení jeho do Jerusalema se ubíral, aby tam ukřižován byl a umřel, ale také s touž láskou a s tímže milosrdenstvím každému vstříc přicházel, kdož se s prosbou k němu utíkal. Sotva že slepý o smilování Ho vzýval, již také láskyplnou odpověď zaslechl: „Prohlédni, víra tvá tě uzdravila.“ Chceme-li Spasitele v pravdě následovati, musíme i my k lásce k Bohu účinnou lásku k bližnímu připojiti, onu totiž lásku, o níž sv. apoštol v dnešní epístole praví, že „je trpělivá a dobrotivá, nezávidí, nečiní neslechetně, nenadýmá se, není ctižádostivá, nehledá, co jejího jest, nevzpouzí se, nemyslí zlého, všechno snáší a všeho trpělivě čeká.“**) Jen kde účinná láska k bližnímu jest, tam také jest pravá láska k Bohu, která zůstává i když víra patřením, naděje dosažením přestává. Proto praví Spasitel, že nás jednou dle skutků soudit bude, jimiž dokázati máme, že mu v bratrích a údech jeho, chudých, lásku prokazujeme. Pak zajisté budou také modlitby a posty naše Bohu milé, jak archanděl Rafael Tobiaši řekl: „Modlitba s postem a almužnou lepší jest, nežli poklady zlata schovávati: nebo almužna od smrti vysvobozuje, a onať jest, ježto čistí hříchy a činí, že nalezáme milosrdenství a život věčný.“***) V tom smyslu sv. Augustin vybízí, abychom k modlitbám svým dvě křídla přičinili, totiž postu a almužny, chceme-li, aby se k Bohu povznesly.†) A sv. Leo, otec církevní, dí: „Pouhým postem spasení nedosáhneme, čeho se postu nedostává, má milosrdenství k chudým dosaditi. Obratme na dobrodiní, co žádostivosti hrdla utrháme. Zdržování se postícího má být zároveň chudému občerstvením. Vdov se zastaňme, sirotkům prokažme se dobrodiním, zarmoucených těšme, nesvorné mírme, pocešné přijímejme, utištěným pomahejme, nahé odívejme, nemocné obsluhujme, aby každý z nás, jenž Bohu, původu všeho dobra, ze

*) Luk. 10, 16. Mat. 10, 32.

**) Kor. 13, 4—7.

***) Tob. 12, 8.

†) Enarr. in Ps. 42.

svých skutků obět lásky učinil, od Něho odměnu království Božího vzíti zasloužil.“*)

Pak-li ale povinni jste, všem potřebným prokazovati milosrdenství, zajistě toho zasluhuje zvláště a především svatý Otec, náměstek Kristův hlava [Církve, nástupce sv. apoštolů Petra a Pavla, jemnou dětinou lásku a posvátnou úctu prokazovati máme. V nevyzpytatelné radě své dopustil toho Bůh, že svatý Otec se všech stran nesnáze a nástisky sevrěn jsa, na účinnou lásku zbožných katolíků odkázán jest. Skutkem nejušlechtlejším a zajistě Bohu milým bude, když Ho nejenom obětí svých modliteb, nýbrž dle sil svých také obětí darů svých podporovati budete. Za tou příčinou nařizujeme, aby na čtvrtou neděli postní ve všech farních chrámech veřejné sbírky se zavedly, a zveme Vás, Nejmilejší, byste k těmto sbírkám dle sil svých přispěli. Kdo má mnoho, dej mnoho, kdo má málo, dej z mála, a však ze srdce upřímného.

Doprovodítež nuže se zbožnou myslí a svatým předsevzetím Krista do Jerusalema, — uvažujte často, kterak tam posmíván, bičován, ukřižován byl a umřel, volejte k němu: Smiluj se nad námi, Ježíši, Synu Davidův, osvětíš nás, abychom Tvou nesmírnou lásku poznali a pochopili, co činiti máme, a silíš nás, abychom to také vykonali! Při tom při všem osvědčujte se jako praví služebníci Boží stálou trpělivostí ve strastech, bídách a úzkostech, čistotou, moudrostí, shovívavostí, laskavostí v Duchu svatém a lásce neličené.

Čas postní otevírá Vám brány rajske, pročež nastuptež ho s vůlí dobrou, předsevzetím svatým, modlíte se a prosíte, aby Vám byl časem milosti a dnem spasení, byste v den vzkršení s Kristem se radovali. Amen.

V Praze, dne 1. ledna leta spásy 1877.

Bedřich, kardinál a arcibiskup Pražský.

Jan Valerian, biskup Budějovický.

Augustin Pavel, biskup Litoměřický.

Josef Jan, biskup Kralo-Hradecký.

Úcta sv. Jana Nep. v Číně.

(Vyňatky z přátelského dopisu jednoho missionáře v Číně.)

Sdělen s námi byl list jednoho missionáře Tov. Ježíšova v Číně, ode dne 10. prosince 1876, který před několika dny do Prahy přišel. Missionář děkuje v něm vřele svému Pražskému příteli, který mu lonského roku

dvě bedničky rozličných malých a větších obrázků, sošek, penízků atd. jmenovitě našeho svatého patrona Jana Nep. vyobrazujících byl zaslal. A poněvadž list ten zahrnuje v sobě všelijaké zajímavé zprávy i o tom, kterak úcta našeho milého sv. Jana Nep. jest mezi křesťany čínskými rozšířena, předložíme tuto laskavým čtenářům několik úryvků z listu dotčeného, majíce za to, že z toho každý pravý Čech srdečné potěšení má, když cos takového o našich svatých patronech slyší.

Dříve však než tyto úryvky z listu missionářova tuto položíme, podáme kratičkou zprávu o tom, kdy a od koho úcta sv. Jana Nep. v Číně byla zavedena. Stalo se to již v druhé polovici minulého století, a muž který tenkrát úctu sv. Jana Nep. v Číně zavedl a velmi horlivě rozšiřoval byl rodem Čech, totiž P. Gottfrid Laimbeckhoven z Tovaryšstva Ježíšova. On sám byl horlivým ctitelem sv. Jana Nep. Když tedy od představených svých za missionáře poslán byl do provincie Nankinské v Číně, a tamním pohanským rybářům po dlouhá leta sv. evangelium zvěstoval, rozšiřoval také pilně mezi novými křesťany úctu sv. Jana Nep. V provincii Nankinské jest mnoho jezer, průlivů a řek, za kteroužto příčinou obyvatelé tamní velmi často velkou povodní bývají stiháni. Této okolnosti uchopil se hbitě p. Laimbeckhoven, a nové křesťany k tomu měl, aby sv. Jana Nep. upřímně ctili a důvěrně za pomoc vzývali, poněvadž jest zvláštním ochráncem a pomocníkem ve všelikém nebezpečství z povodní hrozcím. Křesťané čínští uposlechli dobré rady svého missionáře, a nelitovali toho nikterak, neboť jim sv. Jan Nep. mnohonáctkrát na pomoc přispěl, když v takovém nebezpečství postaveni byli. A pomoc ta měla nejednou do sebe patrných známek pravého zázraku. Později, po zrušení Tovaryšstva Ježíšova, stal se p. Laimbeckhoven biskupem v provincii Nankinské, a tu k rozšiřování úcty sv. Jana Nep. ještě větší příležitosti nabyli. Jednou pak, když za biskupování jeho opět veliká povodeň přišla, učinil na počest sv. Jana Nep. zvláštní slib, aby na mocnou přmluvu našeho sv. patrona provincie Nankinská od všelikého nebezpečství a pohromy byla zachráněna. Sv. Jan Nep. nepohrdl slibem tím, a vyslyšel prosby biskupovy. Provincie Nankinská byla zachráněna. Z vděčnosti staral se napotom biskup všemožně o to v Římě, aby sv. Jan Nep. výrokem papežským ustanoven a vyhlášen byl za zvláštního patrona celé diecése Nankinské, a sv. Otec velmi ochotně

*) Serm. 2. de Jej.

tuto prosbu vyslyšel. Od té doby jest tedy náš milý sv. Jan Nep. zvláštním patronem diecése Nankinské. Úmrtím biskupa Laimbeckhova a ostatních bývalých jezuitských misiónářů, zanikla mimo jiné i tato missie Nankinská, až se jí zase během nynějšího století noví misiónáři z Tovaryšstva Ježíšova dle vůle a přání sv. Otce ujali. A tyto nynější misiónářové neopomenuli následovati horlivě příklad biskupa Laimbeckhova, a pěstují seč mohou úctu sv. Jana Nep. mezi čínskými křesťany. Jeden z těchto misiónářů prosil lonského roku písemně svého dobrého přítele v Praze, aby mu zde v Čechách aspoň několik obrázků sv. Jana Nep. aneb penízků s obrazem téhož světce zaopatřil, a mu je pak do Číny zaslal, poněvadž mnozí tamní křesťané ještě nikdy ani obrázek sv. Jana Nep. neviděli, kteréhož horlivě ctějí a vzývají. Tento přítel Pražský zaslal tedy za nedlouhý čas dvě malé bedničky s rozličnými obrázky, penízky, soškami sv. Jana Nep., Maticky Boží a našich sv. patronův českých a'd. do Číny. Bedničky se šťastně na své místo dostaly, a misiónář čínský zaslal příteli svému Pražskému děkovací list, z kteréhož tyto úryvky zde podáváme:

Bůh všemohoucí bude sám odměnitelem všem těm dobrodincům, kteří nás svými dary obmyslili. Co se mne týče, zpomínám každodenně při nejsvětější oběti na tyto naše dobrodince, abych aspoň částečně vděčnosti povinované zadost učinil. Zakoupil jsem také maličké sirotky, nemluvnátka, a při křtu svatém dal jsem jim jména svatých patronův Českých, bl. Anežky České, sv. Václava, sv. Jana Nep., sv. Vojtěcha a sv. Víta, jakož i jména svatých patronův těch osob, které nám větší část těch darů zaslaly. (Zde uvádí misiónář jejich vlastní jména, která však ze šetrnosti zamlčujeme.) Všichni tito maličtí sirotkové, jimž jsem při křtu svatém dotčená jména udělil, odebrali se již na věčnost, a tam v nebi, ve slávě Boží budou zajisté všem našim dobrodincům v Čechách po křesťanskou děkovati.

Jeden z těch obrazů sv. Jana Nepomuckého, kteréž jste mi zaslali ráčil, jest nyní již vystaven v kostelíčku téhož světce u Hémén-u, kdež právě nyní jsem misiónářem. Před nedávnem obdržel jsem tyto mně zasláné obrazy ze Šang hai. I postaral jsem se hned o to, aby jeden z nich do rámu byl zadělán, a pak jsem se bez prodlení tímto svým pokladem odebral do Nepomu-dam-u na missii. Na svátek neposkvrněného Početí Panny Marie 1876 vystavil jsem obraz sv. Jana Nep. na oltář. Ti ubozí lidičky žasnuli

podivením, když obraz spatřili. Neviděli až posud nikdy žádného podobného obrazu; proto také s radostí pravili: „Teď aspoň víme, jak si svatého Jana Nepomuckého mysliti máme!“ Jak se zpráva o tomto novém obrazu do jiných osad roznesla, hrnuli se křesťané do Nepomu-dam-u, aby jej také uviděli. A to Vám bylo poptávek, mám-li také obraz sv. Josefa, aneb Matku Boží růžencovou, aneb anděla strážce atd. Každý se tázal, mám-li obraz toho sv. patrona, jehož jméno na křtu sv. obdržel; neboť jej vyobrazeného ještě nikdy neviděl. Osadníci zdejší nechtěli tomu zpočátku ani věriti, že dotčený obraz sv. Jana Nep. v jejich kostelíčku darem zůstane, a pořád se mne ptali, je-li to pravda, že tam obraz skutečně zůstane, ne-zertuji-li jen, a neodnesu-li jej opět jinam. Konečně se přece utišili, a tomu uvěřili, že obraz ten v jejich kostelíčku zůstane. Lidé tito jsou sami jednoduší rolníci, chudíci sice, ale horliví křesťané. Jméno jejich obecně jest Yung t. j. medvěd.

Druhý obraz sv. Jana Nep., který jste mi zaslal, pošlu na ostrov Zum-ming. Tento ostrov jest velmi lidnatý, leží na velké řece Kiang, a za tou příčinou bývá často velkou povodní zaplaven. Tam tedy bude obraz sv. Jana Nep. velice vítáný, křesťané tamní si ho budou vážit a sv. Jana Nep. horlivě vzývati.

Třetí obraz sv. Jana Nep., který jste mi zaslal, bude v našem biskupském chrámu v Šanghai k veřejné účtě vystaven; poněvadž celá naše veliká diecése těmž světcům byla zasvěcena.

Tu myšlenku, abyste mi také obraz Matky Boží Bolestné poslal, vnukl Vám zajisté sv. Jan Nep. Obraz ten (od jednoho Pražského malíře zhotovený) jest nám velice milý. My zde máme v jedné osadě kostelíček, zasvěcený na počest Matky Boží Bolestné, obrazu téže Maticky jsme však v něm až posud neměli. Domyslíte se toho snadno, jaká radost z toho v celé osadě bude.

Druhá bednička, kterou jste mi zaslali ráčil, došla také již do Šanghai. V měsíci lednu sejdem se tam my misiónáři z rozličných končin a budeme tam konati naše výroční cvičení duchovní. Při této příležitosti dostane se i tato bednička do mých rukou, a z dárkův mně zaslanych podělím i ostatní misiónáře, kteří mne již beztoho snažně za to prosili, abych jim nějaké penízky a obrázky svatých udělil. Těmi většími obrazy sv. Jana Nep. podělil bych velmi rád ty četné kostelíky sv. Jana Nep., které se zde na obojím břehu řeky Kiang nacházejí.

Reka ta se velmi často, a sice náramně rozvodní a některé z těchto osad jsou téměř neustále v nebezpečství, že budou ve vlňách pochovány. Sv. Jan Nep. odvrátí toto neštěstí od nich. Kým bych jen každou takovou osadu na řece Kiang ležící, jediným obrazem sv. Jana obdařit mohl! Malé obrazy, sošky, penízky sv. Jana a ostatních svatých rozdám našim čínským křesťanům, ale jen takový křesťan neb křesťanka něco dostane, který si toho nějakým způsobem skutečně zasloužil. Ti naši čínští křesťané jsou jako děti a člověku třeba s nimi právě tak jako s dětmi zacházeti.

Ta pěkná velkonoční vajíčka, kteráž nám ctih. panny X. z Prahy zaslaly, vzbudila u našich lidiček náramného obdivování. Závěsil jsem je na šňůrku a slouží nám nyní za okrasu při slavnostech. Po skončené slavnosti je opět seberu, a s jinými podobnými okrasami je zase do jiné osady ku slavnosti odnesu.

Ostateček sv. Jana Nep., kterýž jste nám zaslal, nepřišel posud do rukou mých. Je v Sanghai, až tam v lednu přijdu, vezmu si ho. Cesty jsou zde velmi nebezpečné; netroufali si mně ho zaslati, abych snad o takový drahocenný poklad nepřišel. Ó jak se na něj těším! Sloužil jsem již více mší sv. za toho, kdo nám tento sv. poklad zaslal.

Přikládám k tomuto psaní čínský list, který jedna zdejší čínská panna ctih. pannám Y. v Praze posílá. Čínanka tato jest 32 let stará. Vlastní rodiče její, jsouce až posud pohané, prodali ji, když ještě nemluvnátkem byla, asi za zlatku. Zdejší panny křesťanské si ji tenkrát koupily a ji také vychovaly. Když dorostla, ustanovila se na tom, že se vdávati nebude a že pannou zůstane. Ale to ji čtených a velkých bojů stálo. Poslyšte jen kratičce o jednom takovém boji. Několik mužských příbuzných této čínské panny prodalo ji o své ujmě jednomu zdejšímu špatnému křesťanu, a za tou příčinou se k tomu spikli, že ji ukradnou a odvedou. Zde v Číně jest krádež a unášení ženských věcí obyčejná, a když taková dívka čínská unášena a do domu některého muže odvedena byla atd., platí to u Číňanů tolik, jakoby sňatek manželský platně byl uzavřen. Leckterá křesťanská dívka, když ji takovéto neštěstí potká, ostýchá se pak ze studu domů nazpět odejti. Když tedy svrchu dotčení příbuzní již všecko byli nastrojili a v jedné noci tuto čínskou pannu unést chtěli, stalo se, že právě téhož dne jeden missionář do osady přišel. V noci zaslechla najednou dívka

hřmot, kroky lidské, štekání psů atd., i porozuměla hned, oč se tu jedná. Vyběhla tedy celá uděšena z domu, a přímo k missionáři, jenž se byl v domě sousedním ubytoval, běžela, „Otče! otče!“ volajíc, „chtějí mne unést.“ Missionář nechtěl tomu zpočátku hned uvěřiti; brzy se však o tom přesvědčil, že tomu skutečně tak jest, a stálo ho nemalé práce, než lupičové od svého předsevzetí upustili. Kdo zdejší pohanské obyčeje zná a ze zkušenosti ví, že mezi 100 ba mezi 1000 dívkami sotva jedna jediná takovému útoku dovede odolati; tent dovede i hrdinskou sílu této panny patřičně oceniti. Od té doby, co se toto sběhlo, bydlí výtečná panna u svých bývalých panenských vychovatelek, a pomáhá jim u vychovávání jiných čínských sirotek, kteréž jsme zakoupili. U čínských dívek jest to velmi řídká věc, když z nich některá umí psáti. Tato panna se však výborně psáti naučila; a vede nyní všechny oučty v domě sirotek, zaopatřuje kojné pro nemluvnátka, obsluhuje tyto malé dívky a křtí je, když v nebezpečení jsou. Ona také malé dívky kupuje, a letos již přes sto jich zakoupila. Ostatek koná ještě mnoho jiných a důležitých služeb ku prospěchu naší missie.

Čínský list, který tato panna do Prahy zaslala, zní v českém překladu takto:

List ku poctivosti.

Osměluji se tento svůj list předložití vši cti hodným pannám Českým. Moře nás dělí tou měrou od sebe, že vzdálenost tu na deset tisíc mil*) jest počítati. Ó kým bych se Vám osobně mohla představití, abyste mne mohly poučiti. Ale to jest nemožné a mne to velice bolí. Z veliké vzdálenosti Vám tedy své pozdravení zasílám a Boha za to prosím, aby Vám, vši cti hodné panny, svého požehnání a pokoje co nejhojněji uděliti ráčil. Náš velebný pan Pater Pam vyjevil mi své přání, abych Vám za příčinou těch nám zaslanych drahocenných darů list napsala. My nebudeme nikdy s to, Vám za tyto dary patřičných díků vzdáti, a proto jest také můj obličej studem celý zardělý. Veškeré požehnání a pokoj Boží spočívěj nad Vámi.

Vaše bídna služebnice
Si-kia-tsen
padajíc k nohous Vaším
pozdravuje Vás.

—Ka.

*) T. j. dle počtu neb způsobu mluvy čínské.

Na neděli II. v postě.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia.)

„A zastkvěla se tvář jeho jako slunce, roucho pak jeho učiněno jest bílé, jako sněh.“ (Mat. 17, 2.)

Na křesťana, jenž jím opravdu býti má, skládají se veliké a těžké povinnosti. Sebe zapíráti, kříž svůj trpělivě nésti, nepřátely milovati — aj toť samé požadavky, z nichž jedenkaždý sílu obyčejného člověka zdá se převyšovati. A člověk tak jest uspořádan, že se obtížím jen tenkrát rád podrobuje, když odtud nějaký užitek pro sebe předvídá, a čím hojnější odměny očekává, tím větší jest jeho podnikavost. Ladem zůstala by věčně ležeti půda zemská, kdyby žeň neslibovala za práci odměnu. V útrokách hor trouchnivěl by vzácný kov, kdyby lesk a cena jeho k odvážlivému prorývání země člověka nepoháněly. Veslem nedotknutá zůstala by hladina mořská, kdyby zboží krajín zámořských k obchodu prospěšnému nelákalo. Čáka odplaty, naděje zisku, ty jediné člověka k činnosti jak tělesné, tak duševní rozněcují, a bez nich lenivost a netečná tupost poutala by pokolení lidské. Je-li však člověk dle povahy své takový, že bez naděje prospěchu k dílu nesnadnému se odhodlati nemůže: jakby teprv přetěžké povinnosti křesťana plniti mohl, kdyby se mu za to důstojná odměna nepodávala? Tuto člověka mdlobu uznal a otcovsky uvážil Bůh sám, a proto za věrné plnění křesťanských povinností nám neklamným slovem svým zaručil odměnu velikou, zaručil věčnou blaženost a neskonalý podíl v oněch slastech, z nichž jedinkráť krůpěj dnešního dne sv. Petra na hoře Tábořské až k vytržení oblažila. Tato pak odměna za ctnosti věrného křesťana jediné přiměřena jest; a jako sebe zapíráti, kříž svůj trpělivě snášeti a nepřátely milovati — svou nesnadností sahá vysoko, tolikéž účastenství nebeské slávy všecky i nejvyšší žádosti a tužby lidské daleko předstihuje. Odplata, kteráž v blaženosti nebeské věrné služebníky Boží očekává, jest tak veliká, že ani prorokové starého, ani evangelisté nového zákona s to nejsou, aby jen poněkud přiměřeně ji vylíčili. Tak nazývají proroci nejčastěji nebe místem rozkoší nebo-li rájem, pak zemí zaslíbenou a novým Jerusálemem. Ráj byl ovšem místo mnohé blaženosti; ale před pokušením a pádem nebyl přece bezpečen. Země zaslíbená oplývala arcí medem a mlékem; nebe však oplýváti musí něčím lepším. Jerusálém znamenán ovšem tolik co stánek pokoje; ale i tam

zuřila nejednou jak nesvornost domácí, tak násilí cizích nepřátel. Toto všechno o nebi platiti nemůže; tím sídlo Boží a věčná vyvolených blaženost důstojně vylíčena není. — Zalmista Páně, sv. král David, nazývá nebe proudem radostí, prorok Isaiáš slavnými hody, Oseáš svatbou, a Isaiáš na jiném místě porovnává nebe s veselím hospodáře při žni a s plesáním vítěze, když rozdílí dobytou kořist. Aj, toť jsou samé obrazy příliš nízké a naprosto nedostatečné, aby jimi nebe a jeho věčná blaženost měly býti zcela a úplně vypsány. A což pak o nebi vypovídají učenci Páně a sv. apoštolové? První z evangelistů sv. Matouš právě na dnešek nám popisuje odlesk radosti a nebeské slávy při podivném proměnění Páně na hoře Tábořské a dí: Zastkvěla se tvář jeho jako slunce a roucho jeho učiněno jest bílé jako sněh. Avšak, j. m., slova ta na vylíčení oslavy nebeské jsou patrně mdlá a nepostačitelná; a nemělo-li by nebe v lůnu svém ukrývati něco více, než jak evangelista praví, málo, velmi málo bylo by toho! — Mezi učeníky byl sv. Jan miláčkem Páně; on při poslední večeři v lůně Kristově odpočíval, on také hloub než ostatní do tajemství Božích nahlédl, a proto v znaku má orla, ptáka zraku nejbystřejšího. Nuže zdali pak on svým okem pronikl až do stánku Božího, aby nám veškerou slast jeho dokonale naznačil? Mluví o nebi v knize své obšírně a popisuje sídlo blahoslavených ve způsobě města ze zlata, perel a drahého kamení podivuhodně a překrásně zbudovaného. Avšak ani tento obraz nelíčí nebes slávu dle pravé její podstaty. Zlato, perly a drahé kamení jsou věci pozemské a okem smyslným lze na ně patřiti. Jednu toliko věc vyšší o nebi pověděl, když řekl: A smrti nebude tam více, ani kvílení, ani bolesti, ani nářku; — avšak tím zase jen oznámil, čeho tam nebude, aniž nás ujistil, co tam bude. — Jediný toliko člověk byl by s to, aby vypověděl nám radost a slávu nebeskou, — apoštol národů sv. Pavel. On sám o sobě vypravuje, řka: „Vtržen byl jsem do nebe, a slyšel jsem tajná slova, kterýchž nesluší člověku mluvit.“ — Viděl tedy nitro nebes a všecku slávu Hospodinovu a jeho vyvolených, ale mluvit o tom se zdráhá. Všecko, co jako očitý svědek o slávě nebeské nám pověděl, jest: Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co připravil Bůh těm, kteříž jej milují. — Proč nesdělil nám více? Proto, že mdloba jazyka lidského mu bránila.

Než při všem tom jest jedna cesta, po

ntž k poznání věcí nadhvězdných bezpečně přijíti můžeme.

Sv. Jan vypravuje, kterak dva z učensků Jana Křtitele Krista následovati se hotovili a tudíž na obydlí jeho se dotazovali, řkouce: Mistře, kde bydlíš? A Spasitel odpověděl: Pojdte a vizte! — On, jenž na zemi neměl, kde by hlavu sklonil, měl trůn neskonalé slávy rozklenutý na nebi, a tam jíti vyzval učensky ty. — Pojdte a vizte — po dráze ctnosti kráčejte a do lůna nebes vejděte: tať jediná cesta, kteráž k poznání věčné blaženosti bezpečně přivádí. A všem, jenž po této pozeňnané cestě s upřímností kráčejí, povede se, jako vedlo se královně Sabejské za dnů Šalomouna krále. Slyšela o jeho moudrosti a vydala se na cestu do Jerusalema. A když užířla skutky a vyslechla moudrost jeho, s úžasem zvolala: „Slyšela a nevěřila jsem, až jsem sama přišla a viděla očima svýma.“ — Takové a mnohonásobně větší bude užasnutí všech, jenž za slovem Kristovým: „Pojdte a vizte“ k bránám slávy šťastně se propraví. — K Abrahamovi řekl Bůh: „Vyjdi ze země své a z příbuzenstva svého a pojď do země, kterouž ukáži tobě.“ Abraham k slovu Božímu opustil dům otcovský a ochotně ubíral se do krajiny neznámé. Nemusíme-liž víře a poslušnosti Abrahamově podiviti se? Avšak mnohem větší podivení vzbuzuje naše neposlušnost a nevěra! Také nás volá a zve Bůh, kterého známe a jenž na každý den nescíslnými dary lásky své nás oblažuje, a který tak miloval svět, že Syna svého jedno-rozeného dal za nás, ten Bůh nás volá a zve na místo slasti nevýslovných, do lůna své lásky, do nebe; on pak nechce, abychom zrovna vlast, dům a příbuzenstvo opustili — on toliko žádá, abychom přílišně k věcem pomíjejícím srdce nepřikládali a pro odplatu nebes mrzkosti hříchu se varovali. Taková blaženost, kterouž ani prorok, ani evangelista důstojně popsati neuměl, — taková blaženost, o níž očitý svědek sv. Pavel dí: „Oko nevidělo, ucho neslyšelo, srdce nepocítilo“ — taková blaženost přece za to stojí, aby k vůli ní člověk něco učinil, něco podstoupil. Čiňme tedy světu, tělu a hříchu se srdcem kajícím odpor statečný, a za takovýto boj vezdejší vzejde nám bezpečně při závěrce života v světle vítězného lesku záře radostí věčných. Amen.

† Dr. Jan Marek,
kanovník Kralohradecký.

Na víru.

Víro svatá, drahá družko moje,
tebe chvám, mocí tvou se koje.

Z jiné vlasti vyšlas v tyto světy,
vyplynulá z Božské lásky zdroje.
Svítiš v temnu světa labyrintu,
krotíš mocně těla prudké znoje,
pouvádíš k pravé cestě ctnosti,
zaplášuješ vábné hříchu roje,
vléváš balsám pravé těchy v srdce,
sladkou mluvou tišíš nepokoje. —
Zůstaň se mnou, dcero lásky Boží,
blažné jesti povždy pouto tvoje.
A až přijde ona doba vážná,
že se duch můj vyrve z světa boje,
aj tu uveď vzhůru družko milá
druha svého v jasné sídlo svoje,
abych tamto vyznal přede Tvůrcem:

„Že jsi víro drahá družka moje.“

J. Ř—k.

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od Václava Beneše.

Díl první.

V.

V odlehle hospodě na úpatí Petřína, naležající se u prostřed směsice domků, jimž za dob Karlových říkalo se „Nebovidy“, sešlo se ke stu noclehníků. Z těch nejodlehlejších dědin připutovali do matičky Prahy, aby uviděli, jak pochovává národ otce vlasti.

As třetinu noclehníků tvořila čeleď rytířská a v poměrně největším počtu byli zastoupeni zbrojnoši pana Bořivoje na Svinarích.

Pěnové víno z nedalekých vinic, jenž vinuly se někdy po celém východojižním svahu Petřína a opojná medovina rozvazovala jim jazyky čím dále tím volněji.

„Stálo to dnes braši zač! — Co živi budem, něco takového neuvidíme,“ zahučel statný chlap a přihnul si k začervenalým rtům plný plecháč vína strahovského.

„To jsi řekl něco moudrého! — A proč neuvidíme ty hlavo jezevčí? Na to mi odpověz Hašku!“

Plašek však držel ještě plecháč na rtech oběma rukama a zdálo se, že otázku soudruhovu přeslechl úplně.

„Nevíš! — To věřím, že nevíš! Kde by se to také v tobě vzalo. Vykutil jsi se v Halounech, vyrostl jsi v Halounech a potom si tě vzal ke psům pan Bořivoj. Ze Svinar je však viděti jen do lesů a do nebe. Za ty lesy nepřišels a do nebe tě tvá moudrost z plecháče také nepřivede.“

Zbrojnoš, jenž takto hovořil, byl zavalitý postavy, plných, zarudlých tváří, nad nimiž svítily malinké oči a obočí měl srostlé v jediný pruh.

„Járku, do nebe chlap nepřijde a kdyby už byl na práhu, ještě zakopne.“

Slova tato provodil pustý smích.

Hašek, jemně posměch platil, také se usmíval a hleděl si pouze svého plecháče. Stál před ním opět prázdný a chasa neměla na spaní ani pomyšlení.

„A jak se vám hoši líbily ty měščky? — Každá se rozhlížela jakoby měla nejméně míšeňskou zem — ty kramářky!“

Zavalitý zbrojnoš se zarudlými tvářemi a malinkýma očima si odpílil a šenkovnou rozlehl se opět nevázaný chechtot.

Rytířské čeledi tkvěly ještě v živé paměti rozbroje měst s pány za Jindřicha Korutanského.

„Styďte se! — Král mezi námi mrtev a vy jako o masopustě! — Styďte se!“ zahřimal náhle z kouta očazené jizby prudký hlas a na okamžik působil.

Zbrojnoši utichli, všickni pohleděli v tu stranu, odkudž zahřmělo pokárání a skorem všickni uctili pravdu výčitky.

„To že jste chasa českého pána?“ znovu ozval se též hlas.

„Ba právě! — Či vzbudíme císaře skuhráním jako sovy, ty haleno? Víš, čí nosíme erb? — Jsme Svinařští. A víš, kdo je pan Bořivoj? Nejlepší přítel mladého krále. — Ať žije král Václav!“

Zavalitý čeledín pana Bořivoje ze Svinař pozdvihl do výše plecháč, jež mu byl právě šenkýř napěnil, leckterýs se k němu z čeledě přidružil; ale na zdraví krále Václava nepil prozatím nikdo, protože v kostele svaté Maří ležel mrtev starý, dobrý král, protože dnes oplakávají ho po celých Čechách, zítra také budou a Bůh sám ví, jak že dlouho budou se roniti slze po českých zemích za Karla IV!

„Tak daleko jsme my čeleď rytířská, že i halena jakás smí si na nás zahouknout! — To že jsme ve službě pana Bořivoje, miláčka mladého krále? — A to že nám nežene krev do tváří?“

„Styďte se, pravím a ty otevřhubo propadni se studem! Celý Boží rok a rok od roku trávíte život napájením se, lenošíte po tvrzích a nedáte pokoje ani dnes!“

Prudký hlas zahřimal opětně z kouta šenkovny.

„Má u sebe holku braši; podívejte se, jakou holubičku! Chlap! — Spitý sám a nám vytýká i panský žlab. Však nebude ti to haleno za to stát!“

A zavalitý zbrojnoš vrhl se po venkovanu s taseným mečem. Muž dojídal právě poslední sousto suchého chleba. Vedle něho dřímala

opravdu dívka, zahalena v teplý šat. Lomoz však ji probudil.

Muž karatel rozlomil ocel útočnickovu pouhou svalovitou pravicí a hodil nakvašenci pod nohy.

Přitloustlému zbrojnoši vystoupila opuchlými rty pěna, ruce křečovitě se sevřely a oči div že neprobodly soupeře.

„Chaso svinařská! — Našeho pána pohanil otrapa, mne pohanil, vás potupil a vy sedíte a pijete a kusa cti v sobě nemáte?“

Zavalitý čeledín řičel až do ochraptění.

Hašek se potutelně usmíval.

Venkovan opět seděl tiše za stolem a dopíjel poslední kapku jediného poloplecháče. Dcera vedle něho se chvěla a co mohla, svírala mu ruku, jakoby jej chtěla zadržeti.

„Však zaplatím mu sám!“

Čeledín vytrhl ze zápasí dýky a vrhl se na muže; ale v téměř mžiku octl se pod obdélným, dubovým stolem. Pomoc přišla mu však okamžitě.

Dvacet mečů zablýskalo se před očima vítěze.

Venkovan nehnu se z místa. Oko jeho upíralo se pronikavě do tváří zbrojnošům, čelo se mu svažovalo a spodní ret ohrnoval se pohrdlivě.

Tato neohroženost čeledí na okamžik srazila.

„Zkuste to, chcete-li! — Přemůžete mne! Ale povídám vám, že se budu brániti.“ Při těchto slovech se zažloutlá tvář venkovanova nezvykle zrůměnila.

„Hastroši! — Haleno vychrtlá! — Selský kazáku!“

S podobnými výstřely rozbourené krve vrhlo se několik chlapů po neohroženci.

Malá dívka takořka strachy umírala.

„Holubičku oškubáme i s roushákem!“

Desatero páží sápal se již po venkovanu, jenž dceru zaštitiv postoupil o dva kroky hrozivě vpřed.

„Ve jménu krále!“ zvolal náhle na práhu šenkovny mladý rytíř v pancíři a s přilbou na hlavě. „Čepelem skolím každého, kdo se hne; ostří nejste ani hodni, zlotřilci!“

Rytíř, tentýž, jenž byl nepozorovaně zmizel z kostela svatomařského, bleskem octl se před venkovanem.

Čeledínům zarazila se na okamžik v žilách každinká krůpěj krve, nejinak než jako by se byl objevil sám král.

Toliko zavalitci pěna se rtů nějak nechtěla.

„Pohanil, urozený pane, celý rytířský stav!“ zasyčel jizlivec.

„Či že vy?“ otázal se rytíř zhurta nekárance.

„Pana Bořivoje Svinářského!“

„Pane děkuji ti!“ pravil tlumeným hlasem venkovan a uklonil se rytíři.

Čeledínové uklidili se za své stoly, někteří uprchli a před ostatními zůstaly plecháče prázdné.

„Ani v takovémto zármutku nedají pokoje. Lomozili tu až běda, já je zakřikl a posadil jsem si je na krk. Štěstí pane, žeš přišel. Byl bych jim sám sotva odolal.“

Rytíř spočinul zrakem na dívce, jež dosud nemohla utajiti zděšení a hrůzu.

„Má dcera Bohunka, pane!“ pravil venkovan zpozorovav směr očí mladého rytíře.

Dívka sklopila cudně hlavu; ale šat na hlavě svinul se jí po šíji a hnědé lesknavé kadeře rozvinuly se kolem běloučkého čela jako hedbávný lem. Na lících rozkvétly jí růže v tu nejlahodnější červen.

„Z daleka příteli?“ otázal se rytíř mimoděk.

Venkovan pohleděl na tazatele zpytavě; v pohledu tom odrazila se jako nedůvěřivost.

„Z Berounska. — Pane, zaplať ti to Pánbůh! Půjdeme; zde nocovat nemůžem.“

„Ochráním vás.“

„Naleznem si pane noclehu jinde.“

„Doprovodím vás do naší hospody.“

„V Praze nezbloudím pane. A ulice za dob Karlových v Praze byly jisté. Několik dní po smrti jeho snad to ještě tak vytrvá!“

„A kde bych tě mohl někdy nalézt?“

Rytíři vyklouzla tato otázka, že sám nevěděl jak. Zastyděl se skorem za svou vtrhavost.

Venkovan upřel na něho ostré, nedůvěřivé oči podruhé.

„Jsem ti pane dlužníkem. Jsem prostý muž a bojím se, že ti dluh nebudu moci splatit nikdy.“

„Nežádám vděku. Co jsem učinil, byl by učinil na místě mém každý!“

Venkovan vzal dceru za ruku a odešel si hledat noclehu jinde.

Rytíř pustil se zpátečním směrem k městu.

Sotva že octl se za práhem, vyhrkla chasa v šenkovně opět v posupný smích. Zavalitý zbrojnoš zase zacinkal pohárem o dubový stůl a šenkýř byl tomu povděčen, že může plniti „pánům“ plecháče poznovu.

Svinářská čeleď platila dobrými václavskými grošiky. Pan Bořivoj jim dal dvojitý zold.

„Hejsek jakýs! Zabloudil na noční pouti až do Nebovid!“ hovořil posměšně Masariček,

ale v duchu byl rád, že to takhle přešlo. „Však neměl přijít! Byli bychom po dasech pocuchali chlupáče.“

„Po chvíli se zase sejdou, že tak na jednu odešli!“ prohodil jiný čeledín.

Chasa vypukla opět v bezuzdný smích, a Masariček si notně přihnul. (Pokrač.)

DOPISY.

V Praze, dne 7. února 1877.

(Hattalův Brus Jazyka českého.)

Na konec minulého měsíce vyšel nákladem Kobrovým spis zdejšího universitního prof. Hattaly, jehož titul zní: „Brus jazyka českého. Příspěvek k dějinám osvěty vůbec a slovanské i české zvláště.“ Dovolují si ct. čtenáře těchto listů upozorniti na dílo jmenované z více příčin. Jedná se totiž v „Brusu“ Hattalově o věci každému vzdělanému Čechu milé a drahé — o jazyku našem písemném a jeho nápravě. Za druhou příčinu, proč i v „Blahověstu“ o filologickém díle zmínka se činí, uvéstí možno po knize rozptýlené poznámky a mínění o českém překladě Písem Sv., zejména o bibli Kralické a náarážky na původ některých slov theologických, jako jsou: kněz, vánoce, rozhřešiti. Po třetí pak vyzývá k tomu povinnost, která káže, abychom všímali si pilně všeho, co duchovenstvo české také mimo theologický odbor jak v životě tak i v literatuře ve prospěch člověčenstva vykonalo. Kdo bude vypisovati snahy a práce českého duchovenstva za doby národního vzkříšení, za úlohu bude míti, aby sebral veškerý paprsky v jedno ohnisko, z něhož by se rozestřelo světlo po zásluhách kněží o život společenský a literární.

Dříve než o podstatě díla samého se zmíním, dotknu stručně dvou věcí. Jest to předně způsob, jak kritikuje prof. Hattala filologické své odpůrce a po druhé výčitka, že Hattala příliš rád dovolává se svých prací. O kritice Hattalově jde hlas, že prý jest ostrá, prudká, bezohledná, ano až i nešetná. Co v té věci pravdy, nedovoluje si pisatel těchto řádků rozhodnouti a milerád ponechává toho na rozsouzenou mužům v té příčině kompetentním,

Co pak se týče výčitky, že prof. Hattala velmi často cituje předchozí své spisy, uznati jest, že tomu tak; ale jiná jest otázka, zdali to vadou či předností. Pro druhé, přednost totiž, ohlašují se požadavky novověké: ohled paedagogický a didaktický. Rozpravy jednoho a téhož spisovatele činí zajisté jen jeden rozsáhlejší spis, v němž jednotlivé věci navzájem se osvěcují, doplňují

a opravují. V nich dle času spořádaných stopovati lze pokrok spisovatelův a snahu, aby předchozí náhledy víc a více se potvrzovaly a novými rozhojňovaly. Je-li takto spisovatel kritikem svých prací, usnadňuje čtenáři rozhled a budí i v něm touhu, aby vždy vpřed se bral. Není tedy okolnost ta, že ten neb onen autor ustavičně poukazuje ke svým spisům nezanedbávaje spisů jiných mužů vadou, nýbrž rozhodnou předností a prospěchem pro čtenáře nemalým. Má-li spisovatel snad jiný ještě při tom úmysl, nerozhoduje v té příčině.

„Brus“ Hattalův jest dílo naskrze polemické. Vznik jeho dá se krátce asi takto naznačiti. Čím více v hloub i šíř písemný jazyk náš se rozmáhá, tím více stýkati se musí s němčinou, ze kterého styku velké porušení běře. Jak pomoci a přítrž učiniti této zkáze? Dosavadní brusici ujímají se českých slov, správného deklinování a konjugování, a hájí skladbu písemné češtiny z tak řečeného „zlatého věku.“ Naproti tomu ujímá se prof. Hattala s bojovnou odhodlaností skladby, jaká zaznívá z prostonárodních písní českých, nejvzácnějšího to pramene obecné češtiny a podrobuje vzor písemné češtiny „zlatého věku“ — latinu a písemnou češtinu téže doby neúprosné kritice. Otázka o ryzosti a zachovalosti jazyka jest mu otázkou o ryzosti a zachovalosti skladby.

Brus Hattalův rozdělen jest ve dva díly. Prvý díl rozbírá otázky všeobecné každého jazyka se týkající, druhý pak jedná o písemné češtině samé. Podrobnější rozbor náleží do listů filologických. Svým obsahem jest toto dílo znamenité; svědčí opět, že prof. Hattala jest nejdůvtipnějším z nynějších českých filologův. On užívá výsledků srovnávacího jazykozpytu ve prospěch češtiny a slovanštiny s takovým zdarem, že mu mezi nynějšími českými slavisty náleží právem první místo.

Ale sloh „Brusu“ jest těžký, řekl bych — zvláštní, charakterisující prof. Hattalu ve všech jeho spisech.

Všimněme si již věcí nás nejbližší se týkajících. O překladech vůbec a Písem sv. zvláště dí H. str. 36. „Překlady vůbec a Písem sv. zvláště nejsou tak čistými a vzácnými prameny syntaktickými jako původní práce spisovatelů vzorných aneb aspoň dobrých . . . Překladatelé Bible kralické vyznávají ve zprávě své ke čtenáři upřímně a moudře mezi jiným i toto: poněvadž prý nesnadné jest, jakož jiných jazykův vlastností mluvení, tak zvláště toho, jímž písma svatá psána sau, do jiného jazyka překládati

(čemuž ten, kdož zkusil, snáze uvěří), aby Písmům svatým ublížení se nestalo, která slova neb mluvení, Hebraismy, velmi tvrdě v řeči České znějí, a na nich něco záleží, předece tak sau v textu Českém kladena a zanechána.“ Sr. výrok J. Blahoslava str. 154 n., jenž zní: „Nám, kteříž křesťané sme, Zákon Páně starý i nový často čítáme a slejcháme, němálo slov i způsobův mluvení v zvyk vešlo, a tak nám to obě zobyčejnělo, že již to slyšíce, uši naše nic se na tom nepozastavují jako na nějaké nové věci, ale libost v tom jakás jest, jako by ta vlastní přirození jazyku našeho dávalo, jako to slova: ptactvo nebeské, nádoby hněvu, nádoby milosrdenství, usudím svým vládnouti, syn zaslíbení, syn zatracení, duch zaslíbení, díl jeho položí s pokrytci a mnoho tomu podobného. Což kdyby měl kdo předělávati, nebylo by to příjemné mnohým pobožným a učeným lidem a vůbec téměř všechněm.“

Na str. 108 nn. jedná Hat. o řeči národní proti osobní vůbec a uvádí zajímavá data o počtu slov v hebrejském St. Zákoně, v dramatech Shakespearových a ve spisech Miltonových. Hebrejský St. Z. přestává na 5.642 slovích, Shakespear asi na 15.000, kdežto se jich v angličtině snadno napočítá již i více než 100.000; Miltonovy pak spisy obsahují okolo 8.000 slov.

O jazyku uveden jest na str. 10. a 11. výrok Sařarikův: „Bez jazyka byl by člověk na zemi této málem více než zvíře, neboť vždy týž, zbaven jsa hlavního nástroje k založení občanské společnosti a ke všestrannému sebe v ní zdokonalování, což cíl jest člověčenstva. Jazyk jest mluv co mluv, v prvotním tajemstvíplném zárodu svém dar Boží, neprostředný smyslný výprysk čili promyk duše nadsmyslné.“

Dle Hattaly i Miklošiče jest slovo „kněz“ původu cizího a to z germanského kuning. Hattala ustanovuje str. 72. i čas, kdy slovo to do slovanštiny vniklo, dříve totiž nežli se Slované rozdvjili, co dle domyslu slavistů z osudův a jména kohouta i rodiny jeho (§. 6.) kolem V. stol. před Kristem se stalo.

Slovo „vánoce“ jest rovněž původu cizího pocházející z něm. Weihachten. První část slova jest přispůsobena foneticky k domácím a druhá část přeložena. Sr. bavlna = Baumwolle.

Častěji vzniká spor, jak se má psáti výraz odpovídající lat. absolvere. Někteří píší roz-řešiti, jiní roz-hřešiti. Prof. Hat. jest pro poslední tvar z h, ač slovo samo ne s „hřiche“m, nýbrž s „řešetem“ etymologicky gouvísi. Název „rozhřešiti“ slouží nám za

důkaz prstonárodní etymologie, kde lid na pravý původ slova z řešiti zapomněl a s „hříchem“ spojil. Viz o tom str. 49. 50.

Srovnávacího jazykozpytu dovolávají se musí i theolog k důkazu o jednotě člověčenstva. Sem náleží výrok Al. Humboldta citovaný na str. 17.: „Americké jazyky známe posud příliš málo, než bychom se, majíce velkou rozmanitost jejich na mysli, nesměli kojiti tou nadějí, že se někdy objeví jazyk, který by byl i vnitř jižní Ameriky i Asie spolu v obyčejí aneb aspoň tušiti by dal o starém příbuzenství.“

Dle úsudku prof. Hattaly jest nejlepším z novověkých brusičů jazyka českého farář Sychra, jenž r. 1821 a 1822 vydal pokus české fraseologie. Sr. str. 4. 292.

Oznámení „Brusa Hattalova“ nemohu jinak ukončiti než přáním, aby nalezl mnoho pilných čtenářův. J. M.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup odjede v sobotu dne 17. t. m. do Vídně, aby se v pondělí zúčastnil rokování v panské sněmovně.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 17. února u Milosrdných sester v Karlíně, od 18—22. u nejsv. Trojice na Spálené ulici, od 23—27. u sv. Josefa (u anglických panen) na Malé straně.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci lednu 131 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů.

— V *Roztokách* u Prahy vystavěli osadníci pěknou novou faru a hodlají na jaře stavěti věž a zakoupiti nový velký zvon.

Z Budějovic. (Počet *birmovaných* v r. 1876.) Dne 7. května v Zahájí s Nákrím a s Purkarcem 470. Dne 8. května v Bílé Hůrce s Křténovem 727. Dne 9. května v Nezdašově s Albrechtcm 507. Dne 11. května v Modré Hůrce s Kostelcem a s Žimuticemi 651. V Budějovicích: Dne 4. června 1245, dne 5. června 668, 11. června 725. Dne 18. a 19. června v Bechyni s Chrástany a s Sudoměřicemi 1777. Dne 20. června v Stalci s Ratajemi 484. Dne 21. června ve Vopořanech 412. Dne 22. června v Bernardicích s Veselíčkem 1065. Dne 24. června v Milevsku 1126. Dne 25. června v Sepekově s Hodušnem 743. Dne 27. června v Jistebnici 942. Dne 28. června v Borotíně 700. Dne 29. června v Hořticích s Novou Vsí 783. Dne 1. července v Milčíně 510. Dne 2. července v Neustupově 639. Dne 8. července v Mladé Vožici se Šebí-

řovem a s Kamberkem 1495. Dne 5. července ve Velkém Hlasivě s Pohnáním 457. Dne 6. července v Malsicích 919. Dne 8. července v Hlavatci s Nedvědicemi 508. Dne 9. července v Planě 558. Dne 10. července v Drachově se Zalším 283. Dne 28. září ve Vyšším Brodě 604. Dne 1. října ve Světlíku 1440. — Summa: 20438.

Z Ruska. (*Hmotné a duchovní poměry světských kněží ruských.*) Ruské kněžstvo světské, dle obloku nazvané „bílé“, tvoří úplně uzavřenou kastu, laikům docela nepřístupnou, tak sice, že ani osoby ženského pohlaví nemají do této kasty skrze manželství přístupu aniž se z ní ven vyvdati smějí. Kněžstvo toto má svůj majetek dědičný, z něhož žije. Kde tato majetnost k výživě nestačí, vypomáhá stát, avšak zřídka jen a nepatrně, tak že velká část kněží vesnických celé rodiny své z důchodu pouze asi 600 zl. dle našich peněz obnášejícího živiti musí. Avšak k tomu přicházejí dosti četné příjmy v naturalích a dávky mimořádné či štolní poplatky. Okolo sv. Petra dá každý selský dům svému knězi 3—5 vajec a trochu mléka, z něhož si on dělá maslo neb sýr. Po žních dostane z každého domu něco obilí. — Když se narodí dítě, odebrá se kněz do domu šestinedělky, odříkává nad ní modlitby a dává jméno novorozenátku. Za to dostane bochník chleba a asi 5 neb 10 kopejk (20—40 centimů); za křest dostane 40 centimů až i čtvrt rublu*) (1 frank). Šest neděl na to odříkává nové modlitby, což mu vynese tucet vajec. Při zasňubování dostane kněz bochník chleba, láhev kořalky, někdy také husu nebo podsvinče. Za oddavky dostane dva neb čtyři ruble (8—16 franků); za pohřeb rubl neb dva. Za liturgii za zemřelého má 1 frank 40 centimů až i 3 fr. 20 c. Dá-li si kdo odříkávati modlitby za zemřelého (a to se děje často) platí 20 až 40 centimů. Bývá to „De profundis“, někdy pouhé „Memento“. Když tyto modlitby se odříkávají na hřbitově, což se děje každého roku na jisté dny, dá sedlák knězi trochu rýže, jeden koláč aneb vůbec nějaké pečivo. — Dosti často dávají si sedláci zpívati jakési „Te Deum“ na poděkování za nějakou milost, kterou od Boha obdrželi, aneb když chtějí nějakou novou obdržeti, aneb na svůj svátek aneb vůbec při nějaké zvláštní příležitosti. Po každé darují knězi 40—80 centimů. Na Rusi panuje obyčej, že kajcník, obdržev rozhršení,

*) Rubl = 100 kopejek = 1 zl. 62 kr. = 4 franky = 400 centimů.

zpovědníku zaplatí. Ve městech to obnáší často až i 5, 10, 20 franků, někdy i více. Na vesnicích dávají sedláci jen po kopejce; ale když jdou k přijímání, musí častěji svůj dar opětovat: za modlitby před přijímáním, mezi přijímáním a po přijímání, při zápise (že povinnosti velikonoční dostali) atd. Mezi liturgií se konají sbírky, a část sebraných peněz patří duchovenstvu. Stává se mnohdy, že kněz, oděn jsa v roucha bohoslužebná proběhá celý kostel maje v jedné ruce kadielnici a druhou natahuje po ofěře svých farníků.

Jiným pramenem příjmů jsou modlitby zpívané v příbytcích všech domů do osady patřících. To se děje o velkonočních, o vánocích, o Zjevení Páně, na začátku a na konci postu, o slavnostech týkajících se Svátého, jemuž kostel jest zasvěcen, kterýchžto slavností jest do roka několik. Spisovatel knihy „o kněžstvu bílém a kněžstvu černém na Rusi“, kteráž vyšla v Lipsku jazykem ruským, vypravuje, že jeden přítel jeho mu sdělil, že duchovenstvo farností, do které patřil v Petrohradě, tímto způsobem se mu sedmadvacetkrát za rok představeno. To však jest buď přehnáno aneb výjimka. Obyčejně nepřicházejí leč pětkrát. Při každé návštěvě musí domácí pán něco dáti. V Petrohradě a v městech tyto modlitby vynesou hezký peníz; v městech dává se podle toho, jaká jest slavnost, 20, 40 centimů, 1—3 franky, do roka tedy jen z jednoho domu as 9 neb 10 franků.

Někdy se přihází, že sedlák nechce dáti, co kněz žádá. Z toho pocházejí pak nepřímenné hádky. Vypravuje se, že jeden kněz, nemoha obdržeti od zatvrdělého sedláka ničeho za modlitby odříkané v jeho stavení, hrozil mu že vezme požehnání své nazpět. Sedlák se toho prý ulekl a zaplatil. Ač synod to zapovídá, přece doprovázejí dosti často ženy a děti kněží, jáhnů a kleriků své muže a otce, a nastavují také ruku. Ale co jest nejhoršího při tom všem, ruský sedlák, třeba byl sebe déle se hádal o jednu kopejku, přece by to považoval za urážku, kdyby kněz nepřijal na zavdanou trochu kořalky. A když mu jest schoditi dům od domu celou vesnici, i kdyby se jen několik minut v každém stavení pozdržel, nemůže to koledování posléze nikterak slušně se skončiti.

Takové jest *hmotné postavení* ruských farářů.

Co do poměrů duševních, teprv na počátku tohoto století zařídily se semináře, v nichž kněžští synkové se měli připravovati ku svému budoucímu stavu. Z počátku to

s těmi církevními školami nechtělo jíti; mnozí museli do nich přivlečení býti v okovech — a tak byl na Rusi záhy již proveden princip bezplatného vyučování a povinné návštěvy škol. Kandidát svěcení vyšších, chce-li světským knězem býti, musí býti ženat. Může při takových poměrech býti řeči o povolání? To není nic leč pouhé řemeslo, a to ještě takové, které ani není svobodně vyvoleno! Na universitách ruských jest valně rozšířen nihilismus. On se vedral již i také do seminářů. Představme si nihilistu v oděvu kněžském, v rouchu mešním! — Vedle seminářů jsou na Rusi také zařízeny čtyry akademie církevní, do nichž bývají posíláni nejvýtečnější seminaristé. Někteří z akademiků vstoupí do řehole a stanou se pak profesory v seminářích. Kterí z akademiků se ožení, přicházejí na fary do měst. Biskupem stává se pouze řeholník: odtud nevrazení bílého kněžstva na černé (řeholní). Theologie ruská silně zapáchá protestantismem. Bílé kněžstvo venkovské se ale bohovědou příliš nezanáší. Pop má za to, že dostal svým povinností, když odpíval liturgii a hodinky církevní. Učiti lid znát Ježíše Krista, ukazovati mu cestu, po které by Jej měl následovati, to mu ani ve snách nenapadne. On jest pouhý řemeslník.

Dle P. Gagarina „*Le clergé russe*“.

Paběrky.

3. Uvítání duchovního pastýře na osadě.

Před osmnácti sty lety vyšel z Jerusalema k hoře olivetské zástup mnohý, by slavnostně uvítal krále židovského, Spasitele světa, Krista Ježíše; jedni prostírali roucha svá na cestu, jiní sekali ratolesti se stromů a metali je na cestu; zástupové pak kteří napřed šli, i kteří v zadu byli volali: „Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný jenž se bere ve jménu Páně!“ — Dali jsme se za zahanbiti obyvateli Jerusalemskými, přivítali jsme Vás, důstojný pane, služebníka Kristova ne okázale, to prostince ale upřímně. Snad naši upřímnost, naši dobrou vůli přijmete za skutek jako kdybyste za rachotu střelby a zvuku hudby, vystrojenou branou, osvětlenou, ověncenou ulicí vjížděl majestátně do osady svého budoucího působení. Kdož ví, zda by zmíněná sláva Vašnost tak těšila jako náš upřímný pozdrav, naše prostá píseň, a několik srdečných slov. A proč jsme Vám daleko vyšli v ústřety? Proto, abychom si hned zpočátku Vaše dobré srdce naklonili a Vaši lásku rázem získali. Vyšli Vám vstříc děti, abyste k nim vždy ochotně spěchal

a nebeské pravdy do jich útlého srdéčka rád vštěpoval; vyšli Vám vstříc mládenci i pan-ny, byste ve svých nedělních křesťanských cvičeních jejich náboženské vědomosti laskavě obohacoval, všestranně doplňoval; vyšli Vám vstříc manželé i starci o holi, byste neunaveně na spásu jejich nesmrtelných duší pracoval; vyšli Vám vstříc sirotci, byste byl jim otcem, zarmoucení, byste byl jich těšitelem, chudí, byste byl jich spomocníkem, štedrým almužníkem. Ano v duchu vyšli Vám vstříc i nemocní, kteří z bolestného lůžka svého pozdravujíce Vás, již se těší, zhorší-li se jejich choroba — čehož nedej Bůh! — že ochotně k nim pospíšíte a je na dalekou cestu do věčnosti mannou nebeskou posilníte. Hle, všickni ti Vás vítají a se mnou volají: „Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně!“ (Dokonč.)

Literární oznamovatel.

— „Františka Pravdy *Sebrané povídky pro lid.*“ Dílu I. sešit 5. (st. 257—320.) Nákladem kněhupectví: I. L. Kober v Praze. Cena 20 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Josef *Laube*, jubil. kněz ř. křížov., čestný konsist. rada Pražský a Brněnský, rytíř c. k. řádu Františka Josefa, komandér a farář u sv. Bartoloměje v Chebu, dne 7. února (nar. v Karlových Varech 4. února 1800, vysv. 12. srpna 1824);
- p. Filip *Jenemann*, čestný kanovník kolleg. kapitoly Staroboleslavské, kn. arcib. notář, os. děkan v Haslavě, 8. února (nar. v Chebu 10. března 1804, vysv. 15. srpna 1827).

Vyznamenáni jsou:

- p. Václav *Jilnger*, farář ve Vyšerovicích, a
- p. Frant. *Řezáč*, farář v Litni, obdrželi expositorium canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Janík*, koop. za admin. v Haslavě;
- p. Albert *Weber* za koop. v Lauterbachu;
- p. Rudolf *Horský* zůstal koop. v Jilově;
- P. Vinc. *Petters*, ř. kříž., kapl. za admin. fary u sv. Bartoloměje v Chebu;
- p. Vác. *Brabec*, 2. katech. měšť. školy na Smíchově, za katech. na vyš. realn. školách v Karlíně;
- p. Michael *Beneš*, katech. na nár. škole v Karlíně, za 2. katech. na měšťanské škole na Smíchově.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Antonín *Marek*, jubil. kněz a senior diecése

Litoměřické, čestný kanovník a konsistorní rada Litoměřický, vysl. b. vikář a školdozorce, majitel c. k. zlat. kříže s korunou, spisovatel, čestný měšťan Turnovský a Lomnický, osob. děkan a farář Libuňský na odpočinku v Praze na Smíchově, † 15. února (nar. v Turnově 5. září 1785, vysvěc. 30. srpna 1808).

Vyznamenáni jsou:

- p. Karel *Zima*, farář v Klapí, jmenován os. děkanem;
- p. Václav *Dražil*, farář v Liblicích,
- p. Josef *Hozák*, farář v Dolním Slivně, a
- p. Josef *Waldert*, farář v Perštejně, obdrželi collare canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Štěpán *Ressel*, far. z Einsiedlu do Raspenavy,
- p. Ant. *Allscher*, far. z Dubnice do Církvlece;
- p. Frant. *Krupička*, admin. v Jablonci, za far. do Rychnova;
- p. Ant. *Tschörner* za proz. koop. v Einsidlu;
- p. Frant. *Sommer*, koop., za adm. v Einsidlu;
- p. Frant. *Grosse*, administ. z Königswaldu do Fugavy.

Uprázdňená místa:

Einsiedel, fara patr. hrab. Ed. Clam-Gallase,
Dubnice a Fugava, fary patr. náb. fondu, do 22. března.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- P. Jeroným Jan *Solař*, kněz řádu premonstr. v Želivě, dne 30. ledna. Nar. v Jindř. Hradci 3. května 1827, vysv. 25. července 1852, býval gymn. prof. v Něm. Brodě, přispíval též do Blahověsta a mnohých jiných časop.

Vyznamenáni jsou:

- p. Josef *Haas*, Kratoňovský far. na odpoč., titulem bisk. notáře;
- p. Alois *Janata*, kněz diec. na odp. v Praze, synodaliem;
- p. Josef *Podhajský*, farář v Opatovicích n. L., za bisk. vikáře v okrese Pardubickém;
- p. Vinc. *Novotný*, farář v Dol. Krupě, též za vikáře bisk. v okrese Německobrodském;
- p. Frant. *Raimann*, farář v Uh. Příbrami, jmenován bisk. vik. tajemníkem v okrese Německobrodském.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Elias* za faráře v Sudějově,
- p. Jan *Slezák* za faráře v Poniklém,
- p. Josef *Kašpar* za faráře v Teleci,
- p. Rudolf *Schmidt* za faráře v Starých Bukách,
- p. Vác. *Kudrna* za far. v Nové vsi u Cho-těboře,
- p. Ant. *John* za faráře v Křešíně,
- p. Václav *Tejkl* za faráře v Těchoníně,
- p. Frant. *Schulz* za faráře v Křivsoudově,
- p. Ant. *Machek* za II. kaplana v Kutné Hoře,
- p. Fr. *Macháček* za katech. na m. šk. v Čáslavi.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupech:
Celoročně 3zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. i zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Na neděli III. v postě.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia.)

S opakem lásky potkáváme se v dnešním sv. čtení, potkáváme se s nenávisť a nepřátelstvím. V lásce jeví se pravda a spravedlnost, v nenávisti nepravda a nespravedlnost, kteráž člověka zaslepuje. Tak chovali se dle svědectví sv. evangelia židé ku Pánu Ježíši. Poněvadž ho nenáviděli, haněli nejvznešenější jeho činy, tupili božské jeho působení, ano v záští svém tak se zapomenuli, že ho až za spojence ďáblová prohlásili. Jednoduchými, avšak důraznými slovy ukázal jim Pán, jak pošetile a zlomyslně o něm souditi se opovážili, a jak politování hodni jsou, že, ač před sebou vidí jasné důkazy o božské jeho důstojnosti, přece v nevěře trvají, daleko politování hodnější, než ten ubohý nešťastník, jenž otrokem byl ducha zlého. Ani jediný z přítomných neodvážil se Kristu odpověditi; ale že všickni slovy jeho hluboce dojati byli, sluší souditi z provolání jedné ženy, která vidouc všemohoucí jeho skutek, a slyšíc božská jeho slova, za blahoslavenou prohlásila matku, kteráž synem svým jej nazývatí směla. A ejhle, Pán, jenž každé příležitosti k spasitelnému poučení a povzbuzení posluchačů svých rád užíval, užil ve své božské moudrosti i tohoto provolání dobromyslné ženy, aby dojem a účinek slov svých doplnil, — prohlásil za blahoslavenější ty, kteří slovo Boží, jmenovitě které právě mluvil, slyší a ostříhají. Na jednu věc v této částce evangelické žádám si obzvláště pozornost Vaši, jj. m., obrátiti, a sice na blahorečení matky Páně pro jejího syna. O kěz by i milé matky Vaše pro Vás, syny své, od lidí za blahoslavené prohlašovány býti mohli!

Aby se tak stalo, záleží toliko na Vás, závisí to na synovské lásce Vaší.

Ačkoli častěji do roka řeč bývá o této svaté povinnosti každého syna, obzvláště pak studujícího syna, zasluhuje přece toto odvětví lásky k bližnímu, této královny veškerých ctností, též zvláštního uvážení. Abych však řeč příliš nerozšířil, pravím pro dnešek toliko, že *láska dětí k rodičům* ctností jest přirozenou a před Bohem velice záslužnou.

Již sama přirozenost, jak Bůh všemohoucí a nejvyšší moudrý ji zřídil, napsala do srdce každého člověka základní zákon: Synu, miluj rodiče své! Nechci připomínati, že sama nerozumná příroda o zákonu tomto svědčí, že i mezi nemou tváří, jak Vám z přírodopisu povědomo, množství tklivých příkladů pozorovati lze ohledně příchyllosti, s jakou mláďata tulí se k rodičům svým a vděčnosti, s jakou v nemoci neb stáří o ně pečují. Neboť člověk, král pozemského tvorstva, nemusí se učiti teprv od zvířat nerozumných; v jeho vlastních prsou ozývá se cit ten s mohutností takovou, že ho umlčeti s to není; v napomenutí starozákonním: Cti otce svého slovem i skutkem a se vši trpělivostí — znamená obecný hlas přírody a spolu svatý zákon Stvořitelův. Že láska a dobročinnost budí opět lásku a vděčnost, jest věcí tak přirozenou, že ten, kdo lásku zástím a dobrodiním nevďekem odplácí, za vývrhel člověčenstva a nepřirozeného zlomyslníka vůbec se pokládá. Kde však, jj. m., lze nalézti něžnější, vroucnější a obětovnější lásky, než právě u otce, u matky; odkud přijali jednotliví lidé na světě více dobrého, než opět z rukou dobrých svých rodičů? A těch, kdož tak velice vás milovali a posud milují, že míru lásky jejich dostatečněpo-

souditi ani s to nejste, těch byste neměli opět milovati, a těm, jižto od prvního okamžení vašeho života až po tuto dobu tolikými dobrodiními vás obmyšleli, byste neměli upřímnou vděčnost svou osvědčovati? — Tute povinnost uznávají jednomyslně národové všickni. Necht dělí je země a moře, vzdělání a mravy, víra a náboženství sebe více, všickni přece uznávají zákon: Oti a miluj rodiče své! A to, v čem tak všeobecná shoda se nalezá, není pouhým výmyslem a ustanovením lidským, to jest hlas a zákon přírody Stvořitelem ustanovený. Zákon ten také tak hluboko vryt jest do srdce lidského, že těžko, ano nemožno jest, hlas jeho udusiti naprosto. Může se ovšem někdy přihoditi, že otec nebo matka nekřesťanským životem plnění lásky synovské dítkám svým činí nesnadným; avšak i v tom případě, který, díky Bohu, jen zřídka se udává, postačí myšlénka: „Jest to přece otec můj, matka“ aby ten, kdo na okamžení zapomnul na synovskou povinnost svou, se opět k ní navrátil. — Před 80. lety udál se ve Vídni tento tklivý výjev. Jednoho dne, když káraci veřejnou ulici zametali, přiblížil se k jednomu z nich slušně oblečený jinoch a políbil mu s uctivostí ruku. Vida to státní rada Kressl z okna svého bytu, dal si jinocha zavolat, a domlouval mu, že to neslušno, ruku líbat zločinci. „Avšak zločinec ten — odpověděl polekaný jinoch, — jest otec můj!“ Takový důkaz synovské uctivosti podal student Kroppenberger. — A vy, jj. m., měli byste méně činiti pro rodiče své, kteří nejsou vám ku pohoršení, nýbrž spíše příkladem velikých ctností? Byli jsou sice, a jsou bohužel doposud mnozí nezdrární synové, kteří lásku rodičům spláceli záští a dobrodiní jejich nevděkem, a kteří tolik zpustili, že se zdálo, jakoby poslední též jiskra citu mravního v nich byla uhasla. Než nevyhasla přece v nich láska k rodičům docela, nýbrž stala se příčinou obratu k životu lepšímu. „Nemáš otce aneb matky již na živě?“ tázal se jednou kněz umírajícího, jenž o obrácení se k Bohu ničeho slyšeti nechtěl. „Otec a matka má — odpovídal s povzdechem nemocný — jsou ještě na živě; avšak oni mne proklínají, neb přetěžce jsem je urazil, byl jsem synem nepřírozeným!“ — Nikoliv, oni ti neklnou, nýbrž naopak modlí se za tebe, aby Bůh se nad tebou smiloval. — Myslíte, že otec a matka za mne se modlí? O pak i Bůh mi odpustí, zvolal v slzách lítosti umírající. Jiskra lásky synovské v srdci jeho doutnající byla páskou, kterou Bůh milosrdný nekajícího k sobě

milostivě přitáhl. Láska tedy k rodičům tak úzce sloučená jest s lidskou přirozeností, že nic s to není, aby úplně vyhlazena byla, a kdekoliv trvá, všude hojným zdrojem požehnání bývá. Cit, jež láska rodičů v dítkách probouzí, jest jako začátkem mravního jejich života. Dříve, než o spravedlnosti, velikomyslnosti, pilnosti a jiných ctnostech tušení mají, tu již bezděky vděčnost na jevo dávají, z kteréž znenáhla skromnost, uctivost, poslušnost a mnohé jiné ctnosti vycházejí. Proto stkvěli se všickni, kdož dle svědectví dějin starého i nového věku synovskou uctivostí k rodičům vynikali, též jinými vznešenými vlastnostmi. Na jediné toliko jméno připomínám, na jméno syna nejposlušnějšího a nejlepšího, na jméno Pána Ježíše Krista. Na něm lze viděti, že dobrým býti a rodiče v uctivosti míti, nerozlučné k sobě náleží. Čím lepším kdo jest, tím více ctí a miluje rodiče své, a čím více rozmáhá se synovská jeho láska, tou měrou on též lepším a hodnějším se stává. Již proto sluší synovskou lásku nazývati zdrojem požehnání, že všeliká jiná ctnost se k ní připojuje. Ano tisíciletá zkušenost a výslovné slovo Boží stvrzuje pravdu, že všechno požehnání pro čas a věčnost na lásce synovské se zakládá. „Požehnání otcovo staví dětem domy — praví Duch svatý — ale kletba matčina bourá je.“ — Nuže tedy, jj. m., i do vašich srdcí vepsal Pán hluboko přirozený zákon lásky k rodičům, i pro Vás ustanovil buď požehnání nebo kletbu dle toho, jak buď plniti aneb zanedbávati budete povinnost tu svatou. Nemát synovská láska Vaše zůstati prázdným toliko citem, nýbrž musí se osvědčiti také skutky. Rozsáhlé kyne Vám pole, kteréž osívati máte semenem synovské své vděčnosti a lásky, aby bujně rostlo a hojnost klasů vzorných mravů, neunavné pilnosti a žádoucího dobrého prospěchu vydalo k potěšení a radosti starostlivých rodičův a učitelů Vaších. — Žena v evangelium uzřevši a uslyševši Ježíše velebila matku jeho. Kéž mohou též všickni dobří lidé, vidouce Vás a slyšíce o šlechetném obcování Vašem, velebiti a blahoslaviti rodiče, kteří jmenují vás syny svými. Pak i o Vás platiti bude slovo Kristovo: Blahoslavení, kteříž slyší slovo Boží a ošťihají ho. Amen. † Dr. Jan Marek, kanovník Kralohradecký.

Reč o slavnosti bl. Anežky České.

„Ženu statečnou kdo nalezne? Okusila a viděla, že dobré jest zaměstnání její: protož neuhasne ... svíce její.“ (Přís. 31, 10. 18.)

„Kdybych ještě jednou měl přijíti na svět, mnohem více bych vši opatrností lid-

skou pohrdal, než jsem až posaváde činil a všecku důvěru bych pouze a jediné v nestihlou prozřetelnost Boha mého skládal.“ Tak říkával svatý Frant. Sal. Za dnů našich však zhusta důvěra veškerá skládána bývá v opatrnost či raději v chytrost lidskou, o prozřetelnosti Boží málo kde slyšíme, nejméně ovšem tam, kde panuje náhled, že všecko, co se stává, osudem se stává. A přece jmeno osudu, jakož se ho vůbec užívá, zhola žádné platnosti nemajíc, marné jest, jako věc sama, kterouž znamená. (Sv. Aug.)

Vzdáleno budiž tedy ze srdcí našich, abychom osud anebo slepou a třeba i zvláštní náhodu něčím býti pravili; vždyť sv. víra naše nás učí: že život jednotlivců i celých národů řídí jediné původce, jenž jest Hospodin Pán Bůh náš zástupů.

Vzpomeňte na miláčka patriarchy Jakoba na Josefa. Kdyby Josefa bratří jeho nebyli prodali, sen Faraonův byl by zůstal bez výkladu, nikdo by byl v Egyptě nezakoupil obilí; Egypt i vřkolní dědiny: ano i sám Israel a sítě jeho, chleba hledající nebyl by vkročil do Egypta, nebyl by v divích Božích opět z něho vyšel a se do zaslíbené země dostal. — Ale proč vás trmácím vzpomínkami na starý Egypt a jeho spasitele, abych o přemoudrém řízení Božím vás přesvědčil, vždyť v drahé naší vlasti České, v rodu slavných Přemyslovců nalezena byla žena statečná — dle jména Anežka, dle nevinnosti beránek, dcera krále Přemysla Otakara I., jejížto vyhlášení za „blahoslavenou“ po druhé dnes již slavíme.

Ano, blahoslavená Anežka — tato „chudá panenka“, jak ji za života jejího v klášteře na Františku lid dobrý jmenoval, ta jest pro nás Čechy, nestydící se za víru starých a statných otců svých, tak živým důkazem podivného řízení Božího, že jsem se ustanovil promluvit o tom:

a) kterak Pán Bůh zvláštní prozřetelností svou zachoval nám Čechům blahoslavenou Anežku; b) a kterak mu za to vděčnost svou prokazovati máme.

Nespadne-li bez vůle Boží ani vlas s hlavy naší, kterak bychom až do těch nejhlubších hlubin duše své neměli pak býti přesvědčeni o tom, že Bůh v nevystihlé moudrosti své neřídí a nespravuje každý krok člověka, který vůli svou svobodnou neklade na příč svaté vůli jeho? A člověk podrobující vůli svou vůli Boží, Bohu svému věrně slouží, a kdo Bohu po celý život svůj věrně slouží, ten životem svým Boha oslavuje, kdo pak Boha oslavuje ten bude oslaven, neboť neomylná

Pravda Hospodin řekl: „Kdožkoli oslaví mne, oslavím ho.“ (I. Král. 2, 30.)

Kdyby se však někdo domníval, že jsem o své ujmě k svatým slovům Božím: „Kdožkoli oslaví mne, oslavím ho“ dodati měl „v nebi“, ten by sám sebe porážel, neboť přítomností svou na oslavu bl. Anežky dost patrné svědectví vydává, že Bůh nezřídka i na světě již oslavuje toho, kdož ho oslavil. Avšak oslava bl. Anežky České více nám ještě hlásá — myslím totiž to, že Bůh oslavuje věrné sluhy své i v té zemi, kde ho oslavovali, a poněvadž bl. naše Anežka Boha svého až do skonání v Čechách a nejvíce v naší Praze oslavovala, oslavuje ji Bůh ve vlasti naší, nejvíce pak v matce měst Českých, a jest to vůle jeho, abychom my Pražané ze všech sil svých se přičinili a slavně slavili slavnost slavné Přemyslovny bl. Anežky.

Stavěla se ovšem oslavě této u nás opatrnost lidská v cestu hned tenkrát, když Anežka co 3leté útlé a něžné dítko počínala okoušeti těch věcí, které svrchu jsou, jichž požitkem věčných připravuje slasti.

Odrhovaly ji ruce meči zvyklé od Srdce nejvěrnějšího, od Srdce Pána Jesu Krista, k němuž dcerušku svou záhy aby se tulila, naváděla zbožná matka — královna Konstancie. Anežka, dívčinka 3letá, zasnoubena byla dle způsobu tehdejšího Slezskému vévodovi Boleslavu. A již loučiti se musí něžná vlastenka s Prahou a zemí Českou, neboť má-li v Slezsku vévoditi, musí se slezským mravům a způsobům naučiti a proto dána do Třebnic blíže Vratislavi k bohumilým pannám Cisterciáckým na vychování.

O kýmž anděl strážný drahé to dítko provází, tak zajisté volal každý věrný Čech, dívaje se zaroseným okem za odjíždějící dcerušku Přemysla Otakara. A nadarmo nepřál lid Český mocné této ochrany Anežce. Mimo anděla strážného seslal Pán Bůh Anežce v Třebnicích ještě jednoho ochranného anděla — později za svatou prohlášenou její tetu Hedvíku, neboť dvůr Slezský sprízněn byl s dvorem Přemyslovců. A Hedvíka sv. tehdy již v dokonalosti vysokého dostoupila stupně, ký div tedy, že přičiněním této sv. kněžny záměrům Božím nikterak překáženo nebylo, a že Anežka stala se v klášteře Třebnickém schovankou nejzbožnější; ký div, že okoušejíc po 3 léta v Třebnicích života klášterního viděla, že dobré jest zaměstnání její! — Než nastojte! Co zavinila Anežka, že se strojit musí k návratu do Čech? Zdali k nespokojenosti nějaké zavdala příčinu sv. učitelce a vůdkyni své Hedvice?

O přátelé drazí! Klanějte se nevyzpytatelným soudům Božím, a vizte první stopy prozřetelnosti Boží, aby Čechám zachována byla Anežka!

Zasnoubenec Anežčin proti všemu očekávání zachvácen jest od anděla smrti, vévoda Boleslav — syn sv. Hedviky — skonal! Proto vrací se Anežka naše do Čech, proto ji přivázejí opět do Prahy, a chcete-li abych vám líčil význam slzí, které zase v oku mnohém se zaleskly, tu vám povím jenom tolik, to že byly sladké slzy radosti a vděčnosti, poněvadž Bůh Čechám zachoval Anežku!

Aby pak tento vlastní naší navracený drahokam vždy většího a krásnějšího nabýval lesku, vnukl Bůh královským rodičům Anežčiným tu myšlenku, aby dcerušku svou dali do rukou čistotných ve vlasteneckém klášteře Doksanském. O kterak tu radosti a útěchou plesaly panny premonstratské nad pokroky, které na cestě dokonalosti vůči hledě činila tichá, pokorná a zbožná Anežka! Tu na Doksanech to bylo, kde naučila se nade všechno vážit si vědy nebeské, tu to bylo, kde zamilovala sobě knihu sv. kříže a když tak v svatě zabrána bývala rozjímání života a zvláště umučení Pána našeho Ježíše Krista, tu až do Srdce jeho nejsvětějšího v duchu sestupovala a tam ony přesvaté úmysly zkoumala, které provázely každý skutek jeho.

Než aj, kdo to po druhé již vytrhuje Anežku v zaměstnání, o kterémžto hned jak ho okusila, viděla že jest dobré? Kdo to, jenž mladičkou nevěstu odtrhuje od Srdce nejvěrnějšího — od Srdce ukřižovaného Spasitele?

Fridrich II. císař německý, žádá o ruku Anežčinu pro syna svého Jindřicha, a zvláštní prokurator do Prahy odeslaný má zasnoubení uzavřít. Jednak že se nepřátelství s císařem německým obával, jednak že se návrhem tímto počtena cítil, svolil Přemysl Otakar bez vůle Anežčiny a slíbil ruku dítěte svého synu císaře německého. Než jaká by to byla kněžna německá, kdyby neznala řeči německé? A Anežka naše neuměla pranic německy!

Vzhůru tedy do Doksana a odtud s Anežkou do Vídně ke dvoru vévod rakouských, aby se tam naučila německy a také mravy německé a způsoby seznala. Tak bylo na dvoře krále Českého umluveno, a drahá vlastenka naše měla opět jíti z Čech — nyní ovšem na čas — později a to na vždy do ciziny, do Němec!

Ach něžné kvítko z luhů Českých přesazuj v půdu cizí, zdali pak je poznáme až nám na chvíli alespoň vráceno bude? Tak

as přemítal, kdo zasnoubení Anežčino neschvaloval a že se vroucně modlil, aby anděl strážný za hranicemi Českými svěřený mu klenot ochraňoval — o tom nepochybujte.

A hle, strážný duch Anežčin, jako by se byl bál o drahokam jemu svěřený, vyprosil si za pomocnici od Boha Marii Pannu neposkvrněnou a mocnou královnu, a tak se stalo, že Anežka místo přiučování se lichým mravům, zdokonalovala se den ode dne v ctnostech nebeských, až pak v svatvečer Zvěstování Panny Marie v svatém zápalu a roznění po Ježíši Kristu, Ženichu nejčistším, učinila slib věčné čistoty, ač již ovšem proti vůli své synu císaře německého byla zasnoubena.

A Maria, o nížto není slyšáno, aby koho opustila, kdož se k ní důvěrně utíkal, Maria a Máti B. mocnou přímluvou svou přispěla Anežce způsobem podivným. — Jindřich, syn císaře německého zahorel prudkou žádosť Anežku, zasnoubenou s ním nevěstu, viděti, neboť tvář její byla krásná a spanilá. Anežka ale zaslechnuvši o záměru Jindřichově, více ještě než posud na modlitbách bděla, kající skutky konala a tak se postila, až tvář její opadla a celá se změnila. Nad to vzbudilo chování její na dvoře Vídeňském, kdežto se všem radovánkám vyhýbala i to podezření, že se pro Jindřicha, budoucího snad panovníka říše německé ani nehodí. Za tou příčinou jal se vévoda Rakouský s císařem německým vyjednávat, aby smlouvatý kající se zasnoubení Anežčina byla zrušena a následkem toho stalo se, že Jindřich od Anežky upustiv vlastní dceru vévody rakouského za manželku pojal, když byl dříve v Cáchách za císaře Římského korunován.

I budiž Pán Bůh za to pochválen, že drahá perla — naše Anežka vrátila se s plesajícím a velikým srdcem do své drahé domoviny — do zlaté Prahy, kdežto ti, kteří Anežku litovali, že ji ženich císařský opustil, netušili, že to bylo vřelé přání její, že za to právě úpěnlivě prosila pannu panen M. My pak bezděky musíme podruhé již zvláštní prozřetelnosti Boží se obdivovati a jí se klaněti, poněvadž podruhé vrátila Čechám Anežku!

A nedivte se přátelé dr. že ještě jednou zaslíbená nevěsta Kristova zasnubována světským byla z poklidu svatého vyrušena; vždyť líbezná vůně ctností její přes celou říši německou až do daleké Anglie vnikla, a tak na jednou dva mocní soupeři chtěli ruku Anežčinu; ovdovělý císař německý Fridrich II. a Jindřich III. král anglický. — Již přibyli do Prahy vyslanci obou dvorů,

Anežka naše se měla státi buď císařovnou německou anebo královnou anglickou. — Král Václav I., bratr Anežčin, který nyní panoval v Čechách, přednost dal koruně císařské; neboť znaje povahu a moc Fridricha II., dobře věděl, že mu ruku sestry své bez války odepřít nemůže, a proto zasnoubil skutečně Anežku zhýralému vdovci Fridrichu II., císaři německému.

Pozorujete N.! v jaké nesmírné tísní se naše blah. Anežka nalezala? Hle na jedné straně vzpomínala na slib do rukou Panny nejsvětější (ve Vídni) složený, a na druhé straně tanula jí na mysli hrozná válka, kterouž jistojistě zaplaví Fridrich II. Čechy, jestli ruky její nedostane. Anebo snad za nic nepokládáte úzkost a tíseň Anežčinu, poněvadž větších již zakusili jste útrap pro Boha a vlast? — Ó toť bylo postavení pro muže dost těžké, což teprv počítí měla panna jako poupě teprv se rozvíjející? Kde as nalezne pomoci? kde rady? U matky především nebeské, k nížto důvěrně se modlila, pak také u matky své Konstancie, s jejížto svolením vyslala s listem tajného posla k papeži Řehoři IX. V listu odeslaném zjevila Anežka svatému Otci slib svůj a zároveň ho vroucně prosila, aby se jí v tísní tak veliké ujal. I vyslyšel papež prosby Anežčiny a na rychlo zvláštní odeslal z Říma legaty, jednoho ku králi Českému druhého k císaři německému, s tím totiž vyřízením, aby Anežku k sňatku žádnému nenutili. Král Václav nevěda o slibu sestry své, velice se zalekl, nebo jako střela projela mu hlavou myšlenka, že si Fridrich II. s vytaseným mečem přijde pro Anežku.

Než jak podivně Pán Bůh vše zase řídil!

Když legat papežský k císaři německému přišel a jemu žádost i papežovu i Anežčinu přednesl, zarazil se zprvu Fridrich II., ale nejsa zvyklý na odpor z žádné strany, po malé chvíli dal tuto pamětihodnou a neočekávanou odpověď: „Kdyby Anežka mnou pro smrtelného člověka byla pohrdla, zajisté brannou rukou byl bych se pomstil, avšak to jí nesmím za zlé pokládati, že místo mne krále nebes i země sobě zvolila.“ — Chcete př. dr.! ještě pádnějšího důvodu k tomu, že totiž Pán Bůh všemohoucí srdci králů a knížat sebe mocnějších vládne a je ustavičně ve svých rukou má? A tážete se mne, kdo Boha k tomuto nejvyšší prozřetelnému skutku pohnul? Anežka vroucí a důvěrnou svou modlitbou, jížto tak málo v tísních svých užíváme a za prostředek nepostačitelný často v krátkozrakosti své považujeme.

Upustil tedy císař německý od žádosti

své a více ještě učinil, neboť znaje Čechů prastarou úctu a lásku k sv. ostatkům Ludmily a Václava a vzpomínaje nad to ještě, kterak Anežka z jednoho chrámu do druhého chodívá a ostatky svaté uctívá, poslal jí překrásný a skvostný relikviář s mnohými ostatky svatých a světic Božích; ve zvláštním pak listu velmi uctivě a zdvořile prosil, aby když pro lásku ku Kristu Pánu manželkou jeho býti nechtěla, alespoň tedy za něho se modlila a na přímělu těch svatých, jichžto ostatky jí zasílá, v nebi pomoci mu vyprosila.

Ejhle, kterak po třetí Pán Bůh po nejtěžších bojích nevystihlou prozřetelností svou zachoval Anežku naši vlasti České a celému národu Českému! Třikráte měla z Čech do ciziny a třikráte ji Bůh zachránil. — Což neměl by při tom míti zvláštních úmyslů?!

Avšak přemilá blahoslavená naše vlastenka když po třetí zvláštní prozřetelností Boží národu našemu zachována byla — vstupuje do kláštera — skládá roucho královské a líbá s radostí nevýslovnou drsné roucho řeholní — Anežka stala se řeholnicí! Dcera krále Českého jest chudou klariskou! Tak se rozléhalo nejen po vlastech našich, ale po celé Evropě, a myslíte, že Anežka, tato vzácná perla Česká zakopána byla, že proto, poněvadž se stala řeholnicí odcizena byla vlasti — odcizena byla národu, z něhož posla a který ji ctil a miloval?

Aj kdyby Anežka právě krokem tímto statečnou svou nebyla dokázala, nebyla by se naplnila o ní slova kníhy Přísloví v plné míře: „Ženu statečnou kdo nalezne? Okusila a viděla, že dobré jest zaměstnání její, protož neuhasne svíce její.“ Nikdy by v světě Anežka národu našemu tolik nebyla prospěla, jako v klášteře, neboť tam vroucnějším a častějším mohla se oddati modlitbám a obětem za vlast svou milenou.

A modlitba spravedlivého, ta mocná ano všemocná jest, ta nebesa proráží, ta pokladnici milosrdenství a slitování jako klíčem zlatým otevírá.

A tímto klíčem zlatým Anežka se 100 sestrami řeholními nazvíce z rodin vznešených bez přestání Srdce Boží otevírala a pro vlast svou, pro národ Český všeho dobrého pro čas i věčnost vyžadovala. —

Anežka od almužny jenom žijící a proto vším právem „chudá panenka“ moudře radívala v klášteře na Františku bratru svému králi Václavu I., a dokavad Václav s Anežkou se radíval, dobře bývalo v Čechách, jak mile se ale z Prahy vzdálil a na venkovských hradech se zdržoval a život takový věsti počal, s kterým Anežka nikterak souhlasit

nemohla, nastaly v zemi sváry a spory, tak že vlastní syn jeho Přemysl Otakar II. proti němu jako druhdy Absolon proti Davidovi otci svému povstal, a působiv se stoupenci svými krvavou válku občanskou — neustál až u města Mostu od vojáků krále Václava věrných na hlavu poražen byl. Když pak Václav odbýje až na Vyšehrad dohnal, na Sionu opět svůj prapor vztýčil, v kostele své sestry Anežky na Františku po druhé za krále Českého korunovat se dal a lid zbožně dozpíval: „Hospodine pomiluj nás!“ ptáte se mne, kdo mladého syna zbuyníka s otcem jeho smířil, kdo klečícímu před Václavem Otakaru úplného odpuštění vyprosil, kdo zkázyplnému rozštěpení v národě Českém přítrž učinil? Naše blah. Anežka, tato „chudá panenka!“ A když po smrti krále Václava I. ruka Páně, kteráž na Sinai vryla v desky kamenné: „Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl na zemi a dobře se ti vedlo,“ když tato ruka Páně, která až posud ztrestala vždycky syna, který proti otci povstal a nešetřila dcery, která pohrdala slzami matky své, když pravím tato ruka Páně, která ani zvrhlé krve královské nešetřil, zachvátila na Marcheku 25. srpna léta Spásy 1278 Přemysla Otakara II. a pak následkem této žalostné hanebnými zrádci ještě urychlené porážky za času pověstného Otika Braniborského neslýchaná bída, hlad a mor na Čechy přišly a tak zuřily, jako snad nikdy ještě před tím; kdo opět byl oným strážným andělem, který se neustále za zuboženou vlast Českou modlil a za ni všecko i život svůj obětoval?

Anežka to byla, která jsouc již staričká a majíc věku asi 77 let na skývě chleba a trošce vody přestávala až blažená smrt modlitbu její na zemi a oběti neustálé přerušila.

Modlitbu Anežčinu na zemi řekl jsem že přerušila smrt, aby ale za vlast Českou vydatněji ještě přimlouvati se mohla, k tomu jí dopomohla! A Anežka před trůnem Božím nezapomenula na své milé Čechy, vždyť za málo let po jejím odchodu na věčnost, blahobyt v Čechách tak se po hrozné oné bídě a nouzi zmohl, že při korunování Václava II. země Česká zemí byla nejbohatší. Anežka churavcům a neduživcům, kteří na hrobě jejím vroucně se modlili zdraví a jiných darů na Ženichu svém nebeském vyžádala.

Anežka (ať o všem jiném pomlčím) vyprosila nám na Pánu Bohu otce vlasti Karla IV.; neboť když co pacholátko na hradě Loketském již v posledním tažení ležel, poroučela ho zbožná matka jeho Eliška přimluvě bl. Anežky naší a Karel náš ozdravěl. —

O Pane a Bože na vysostech! kterak se Tobě odměníme za to že jsi nám bl. Anežku, tuto perlu převzácnou v Čechách zachoval a že jsi nám v těchto dnech smutných a trudných tak jasně na nový drahokam v koruně Svato-Václavské ukázal! Čím se ti odplatíme za to, že jsi našemu milovanému arcipastýři udělil té milosti, aby On tuto svíci, která přes 600 let pod kbelcem postavena byla na svícen postavil, aby právě ve dnech těchto, kde temná, mrákotyplná osvěta zastíráti nám chce jasné oko víry, aby svíce tato právě v dobách těchto jasně všem věrným Čechům svítila?

Ó zajisté tím se Ti odplatíme, když Anežce naší to učiníme co Tys jí učinil. Tys ji Pane Bože u nás v Čechách zvláště pak v Praze naší, kdež Tobě až do skonání svého sloužila, oslavil — a proto i my novou tuto Prostřednici naší chceme oslavovati tím, že ji budeme: milovati, ctíti, vzývati, následovati.

Ano vzplaňtež všechna věrná srdce Česká vroucí láskou k Anežce, vždyť svatých obcování, v kterých věříme, na vzájemné spočívání lásce a láska láskou zase má býti splácena. A Anežka otce naše tak vše milovala, a Anežka i nás tak mnoho miluje, vždyť láska i světce poutá k vlasti na vždy, k oné vlasti kde živ byl, kde působil. A Anežka v Čechách žila, v Praze působila, proto za Čechy, proto za Pražany v lásce své neúmorně až do té chvíle se přimlouvá a bohdá i na dále přimlouvati se bude — jestli ji budeme vzývat, jestli ji budeme ctít.

Máme sice podle sv. Maxima všechny svaté ctíti, avšak ty svaté, jenž mezi námi živi byli aneb jichžto ostatky v chrámech chováme, máme v obzvláštní uctivosti mítí, s nimi máme obzvláště důvěrně v záležitostech duševních se raditi, neboť oni jsou ustavičně s námi, oniž nás chrání a ostíhají.

Vzhůru tedy často k obrazů bl. Anežky důvěrně pohlížejme, před ním v domácnostech svých se scházejme a srdcím svým stísněným ulehčujme a poněvadž rozličné svaté a blahoslavené v rozličných případech života za pomoc, za přimluvu prosíváme, navykne si prositi bl. Anežku zvláště v záhadných záležitostech života svého i celého života národního; nebo v tom trvám přesvědčili jsme se s důstatek, že nejvýš prozřetelný Pán a Bůh i bl. Anežku i celý národ český z tísní hrozných častokrát vysvobodil.

Rekl jsem a to s bolestí, abychom se často před obrazem bl. Anežky mocné její přimluvy dovolávali, abychom před jejím „obrazem“ za milosti i pro sebe i pro národ

zvláště nyní v žalostiplné rozštěpenosti jeho prosili. Nemohl jsem říci: Pojďte duše drahé! pojďte houfně do kláštera k sv. Anežce — pojďte a tam na hrobě bl. Přemyslovny prosme, aby jako druhdy Otakara syna smířila s otcem Václavem, i nyní smířila syny a otce národa našeho rozdvojené. Nemohl jsem říci: Pojďte na hrob Anežčin, dcery krále Českého, nebo na místě tomto svatém — ach kéž bych mohl zamlčeti pravdu tuto — Čechové před lety dávnými v slepé zuřivosti způsobili ohavnost a zpuštění — nešetřivše ani hrobky královské.

O té radosti — ó toho plesu — kdyby na přímluvu Anežčinu svatá ve vlasti naší nastala svornost! Brzy by v lásce svorné zapomenuto pak bylo na rouhavá a pobuřující slova, která že světla uzříti mohla jest s podivíním, myslím slova: „Brzy-li již vyhýzeny budou ty kosti Jana z Nepomuku!“ O př. dr! kdyby ruka drzá těchto sv. ostatků se dotkla, zajisté že by jediný výkřik hrůzy a bolesti rozlehl se v Čechách a na Moravě; hůře by bylo než tenkrát, když ostatky sv. Jana z Nepomuku před nepřitelem byly odvezeny, čehož jste zde mnozí pamětníci a také víte jak vám bylo, když s hradu králů Českých vlál prapor hrdého vítěze!

Svatý Bože, který oslavuješ ty, jenž tebe oslavovali, dej nám všem větší úctu k hrobům a ostatkům našich sv. patronů! Anebo jsem za tuto pomoc ani neměl prositi, poněvadž horlivost naše v úctě sv. patronů a v navštěvování jejich hrobů jest dosti příkladná? — Kolik z nás zde shromážděných muselo by upřímně vyznati: „Já už ani nevím kdy jsem byl naposled u sv. Víta, na hrobě sv. Ludmily, sv. Václava, sv. Vojtěcha, sv. Prokopa, sv. Jana z Nepomuku! O jak zahanbuje nás bl. Anežka kteroužto přece následováním života jejího nejlépe možno ctíti, kterak nás zahanbuje něžná dcera královská, vždyť ona bosa chrámy a hroby svatých zvláště pak tehdejších již patronů Českých navštěvovala, až často s zakrvácenýma nohamá domů se vracela.

Mně zdá se, že mezi mnohými příčinami pro kteréžto tělo této vroucí ctitelkyně sv. ostatků bl. Anežky do dneška nalezeno nebylo, jest i ta, poněvadž bychom si nyní ještě těla jejího jako i ostatků jiných svých sv. patronů mnoho nevážíli. Já i v tom vidím Frozřetelnost Boží a klaním se jí a proto tím důtklivěji prosím a žádám, abychom si zde před obrazem nejmladší své bl. patronky slíbili, že na hrobech sv. patronů Českých na staroslavných Hradčanech častěji se budeme scházeti, nežli až posud jsme či-

nili, a až sv. tyto poutě možno-li každou neděli a každý svátek konati budeme, vzpomínejme na bl. Anežku a o ní rozjímejme!

Ano na bl. Anežku ctitelkyni duchovenstva se rozpomeneme v tomto chrámu P. sv. Jakuba, odkudž zpovědníci později docházeli do kláštera bl. Anežky na Františku; na bl. Anežku matku chudých zpomínejme až užíme klášter křižovnícký a za to prosme, aby dědictví své chudákům a nužákům věnované v nebi nyní chránila, prosme aby pod střechem tou ctnost a bohabojnost den ode dne se vzmáhala, a chudina vždy útočiště a pomoci nalezala.

Na sochu Karla IV. pak když pohledneme, ó tu zdáti se nám bude, jako by otec vlasti naší sám volal: Nezapomínejte dítky moje na bl. Anežku nikdy, neboť ctíte-li vlastenectví Judity Israelské, která statou hlavu Holofernovu Betulským přinesla, ctěte a milujte více Anežku, nebo ta vyprosila mi otci vašemu život. —

Až pak dílo Karlovo most kamenný obdivovati budeme, pod nímžto koruna mučnická vsazena byla na hlavu Jana sv. z Nep. i tu zpomeňme na bl. Anežku, nebo tělo Janovo vytaženo jsouc z proudů Vltavských v chrámě blíž Františku odpočinulo. Budeme-li pak donucení na mostě Karlovém zvolati: Ó té pevné stavby staročeské — kterou nemohou vlny Vltavy nejprudčí zničiti; — tu se tím potěšme, že budeme-li se držeti víry staročeské, víry sv. Václavské, víry katolické, ani brány pekelné nepřemohou nás! —

U sv. Víta pak po příkladu bl. Anežky se [chovejme! Pánu Jesu Kristu v nejsv. Svátosti hluboce se pokoríme, k Srdci jeho nejvěrnějšímu se v duchu přivíneme, a na to vzpomínejme, že bl. Anežka takovou láskou k Pánu Ježíši v N. S. planula, že si co řeholnice na svatém Otci té milosti vyprosila, aby 5krát do roka o největších svátcích mši sv. tak obcovat směla, by Ježíše v N. S. uzříti mohla, což přísná pravidla klarisek nedovolovala.

A až i Marii Matku žádoucí uctíme, v jejížto ruce Anežka slib čistoty složila, pak volejme vroucně a důvěrně: sv. Víte, svatý Norberte, svatý Zikmunde, svatý Prokope, svatý Vojtěše, svatý Jene Nepomucký, svatá Ludmila, bl. Anežko, svatý Václave — nedej zahynouti nám ni budoucím!

A budete-li, př. dr. do domova svého pak se ubíratí, kudy král Václav po přemožení syna svého do Prahy se vracel, užíte z levého břehu Vltavy dědictví bl. Anežky, klášter na Františku zpuštěný. Tu

mimoděk z hrudi vaší ozve se přání: „Ó kým by toto drahodrahé dědictví naší bl. Anežky velikomyslným dobrodincem z náručí zkázy bylo vychváčeno! Vroucně, trvám, že se pomodlíte před sochou Anežčinou nad bránou kláštera na půlnoční straně se nacházející: aby Kristus Ježíš, Slitovník nebeský, který bl. Anežku nám za obzvláštní patronku ustanovil, pro zásluhy její nám té milosti udělil, tělo její svaté, kdeby ono dosavad ukryto bylo, nám zjeviti a s ní věčné rozkoše nám popříti ráčil.

Světélko pak jasné pod sochou tou hořící — at Vám vzpomíná vždycky na slova:

„Ženu statečnou, kdo nalezne? Okusila a viděla, že dobré jest zaměstnání její, protože neuhasne svíce její!“ Amen. *Fr. Kořan.*

KRONIKA.

Z Prahy. Pobožnost 40hodinná bude se konati do 27. února u Anglických panen na Malé straně, d. 28. února a od 1—4. března na Vyšehradě.

Literární oznamovatel.

— „*Zpěvomil*“ to jest: písně nejvíce školní a některé jiného druhu, s nápěvy od rozličných skladatelův. Slova sepsal František Doucha. Připojen obrázek „píseň a hudba.“ Str. 112. Nákladem kněhupectví I. L. Kobra v Praze. S mnohých stran, posléz také v církevně-hudebním časopise Cecílie, bylo poukázáno k tomu, jak veliké působení má zpěv a hudba též co do paedagogického oboru. Cinný Doucha vydáním dotčené knížky zajisté i v té stránce vhod přišel. Mají zde vůdcové mládeže (jak duchovní správcové a katechetové, tak světské učitelstvo), pak i sama školní a dorostlejší mládež hojnou zásobu písní, jak jich bývá potřeba v rozmanitých směrech, věku mládežnickému ušlechtilé příslušných. Výhoda spočívá nadto v té věci, že vůdcové, zároveň s dítkami, majíce knížku v rukou, ušetřují přepisování (tak často chybného) jak slov, tak jejich nápěvů, které v té knížce jasně vytištěny jsou.

— „*Maria Regina*.“ Časový román od Idy hraběnky Hahn-Hahnové. Na český jazyk vydělal ** V Brně 1877. Nákladem „Zábavné bibliotéky.“ Díla I. sešit 4—7. (str. 145—336.) Cena 80 kr.

— „*Škola a život*“ časopis paedagogický; s přílohou „*Štěpnice*“ obrázkového časopisu pro mládež československou. Redaktor: Jan Lepař, ředitel c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Praze. Spoluredaktoři: Jos. Sokol a Karel Vorovka, prof. Ročníku 23. vyšel sešit 1. Předplácí se celoročně s pošt. zásilkou 4 zl. 20 kr.

u nakladatelů Rohlíčka a Sieverse v arcib. kněh-tiskárně v Praze.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Alois *Růžička*, far. ve Svárově, 15. ún. (nar. v Ronově 17. říj. 1816, vysv. 25. červce 1842.)

Vyznamenán jest:

- p. Jos. *Müller*, far. v Damnově, obdržel expositorium canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Ignac *Švancara*, k. z V. Újezda do Nižboru;
p. Fr. *Pokorný*, kaplan z Bečova do Toužimi;
p. Josef *Nesswetha*, k. z Útviny do Bečova;
p. Eman. *Vančura*, kapl. v Divišově, za proz. kapl. ve Velkém Újezdě.

Upřádněné místo:

Haslava, fara patron. p. Bedřicha Vil. z Helmfeldu a městské rady v Chebu, od 14. února.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Rathauský*, jubil. kněz, b. notář, os. děkan v Krasilově, 9. února (nar. v Klatovech 10. května 1797, vysv. 24. srpna 1822.)

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Chochole*, os. farář u Sv. Anny nad Krasilovem, za administr. v Krasilově;
p. Fr. *Douda*, kapl. ze Star. Města do Kájova;
p. Fr. *Toušek*, kapl. z Křeče do Star. Města;
p. Bedř. *Holub*, zám. k. v Lukavici, za k. v Křeči;
p. Jan *Pluhař*, kapl. v Přesticích, za zám. kapl. v Lukavici;
p. Vác. *Kuchynka*, kapl. z Žinkov do Přestic.

Upřádněná místa:

Blatná, děkanství, vypisuje se opět, do 15. března, kollator tentokrát J. Bisk. Excel. *Krasiliv*, fara patr. p. bar. Chanovského, do 1. dub.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou:

- p. Josef *Totzauer*, far. v Dolním Jiřetíně, a
p. Jan *Manžel*, farář v Loukavci, obdrželi col-lare canon.;
p. Josef *Friedland*, špit. kapl. v Duchcově, obdržel synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Urban*, adm. z Cirkvice do Dubnice;
p. Jos. *Schröter*, kapl. z Pirksteina do Brniště;
p. H. *Schwertner*, k. z Rychnova do Pirksteina;
p. Fr. *Šimůnek*, k. z Řepína do Chorušic;
p. Jan *Snejdárek*, k. z Chorušic do Rožďalovic;
p. Jan *Bernard*, k. z Č. Dubu do Jablonce.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Fr. *Petera*, jubil. kněz., Bělohorský far. na odpoč. v Praze spisovatel, 14. února (nar. v Rohoznici 8. červce 1798, vysv. 24. srp. 1822.)

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupectv:
Celoročně 3zl.
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísł. XIV. 25.)

Na neděli IV. v postě.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia.)

„Chléb, kterýž já dám, tělo mé jest.“
(Jan 6, 51.)

Bylo to den po onom zázračném nasy-
cení pěti tisíc, o němž vypravuje nám dnešní
evangelium, když veliký zástup lidí přišel do
Kafarnaum k Pánu Ježíši a žádal ho, aby
mu dal chleba, ne však obyčejného, nýbrž
chleba nebeského, z něhož jedli druhdy ot-
cové na poušti. A Pán nezamítnul žádost
jejich, ale spíše slíbil, že dá jim chléb, kte-
rýž v smyslu vznešenějším zasluhuje slouti
chlebem nebeským. Rekl zajisté Spasitel:
„Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude
na věky; a chléb, kterýž já dám, tělo mé
jest, jež vydám za život světa.“ Co tehdy
tak určitě přislíbil, vyplnil v podvečer ve-
zdejšího svého života; neboť při poslední ve-
čeři dal tělo své pod spůsobou chleba apoš-
tolům za pokrm, a to činí doposud v *nejsv.*
Svatosti oltární. Toť chléb opravdu zázračný,
jehož vznešený význam snáze pochopíme,
když důležitost chleba obecného na mysli
uvážíme.

Chléb jest pro člověka pokrmem na nej-
výš potřebným, beze všeho může spíše se
obejít, nežli bez chleba, a tudíž chce se na-
značiti nouze největší, když se praví, že lidé
ani tolik chleba nemají, aby se do sytosti
najedli. Když prorok Jeremiáš ve svých ža-
lozpěvích bídu dcery Sionské vyličuje, při-
pomíná spolu nedostatek chleba, řka: „Veš-
keren lid lká a hledá chleba, dávají všeliké
drahé věci své za pokrm k občerstvení duše;
maličci žádali chleba, a nebyl, kdoby ho lá-
mal jim.“ Proto nazývají se léta, v kterých
chleba není dostatek, lety zlými, a počítají

se mezi roky nešťastné. Za takového ne-
šťastného, zlého roku nedostávalo se jedné
sporádané, avšak chudé rodině po mnoho
měsíců potřebného chleba. Čím nesnesitelný
hlad ukojiti se snažili, nebylo ani chlebu po-
dobno, a sloužilo místo posilnění spíše k se-
slabení. Po dlouhém nedostatku přiblížila
se konečně žeň, a to žeň hojná a požehnaná.
I na stůl chudé rodiny dostal se ode dávna
očekávaný první pecen nového chleba. Hla-
dem zmořeně děti natahují ruce a jedno přes
druhé úsilovně prosí o jediné jen sousto bo-
lestně postrádaného pokrmu. Tu pak otec,
maje slzy v očích, praví s pohnutím: „Vizte,
dítky moje, chléb, kterýž dal nám dobrotivý
Otec nebeský; padněme na kolena a podě-
kujme prve z celého srdce jeho štědrosti, než
okusíme vzácného daru tohoto!“ Jj. m., vy
snad z vlastní zkušenosti jste ještě nepoznali,
jak pro člověka věci velice potřebnou jest
chléb vezdejší, jehož v dobách dostatku lidé
tak pramálo sobě váží; dejž Bůh, abyste té
smutné zkušenosti nenabyli nikdy.

Avšak, ač nanejvýš potřebným jest chléb
vezdejší, jest daleko potřebnějším ještě pro
duši naši chléb ten, jehož z milosti Boží se
nám dostává při svatem přijímání. Jsout
sice věci mnohé, kteréž duši posilňují a ob-
čerstvují, jako na př. vážné rozjímání o prav-
dách Božích, čtení knih vzdělávacích, obco-
vání se zbožnými lidmi, konání skutků do-
brých, pokorná modlitba; avšak, ať nic nedím
o tom, že všechny tyto a podobné věci dobré
samy o sobě nepostačují k dokonalemu na-
sycení duše, majíť ony svůj pravý základ a
své hlavní těžiště v hodném přijímání nej-
světější Svátosti oltární. Neboť kdo vlastní
vinou po delší dobu tohoto zdroje milosti se
straní a nebeským tím pokrmem opovrhne,

ten ztrácí znenáhla všeliká zalíbení v pravdách vyššího světa, v uvažování věcí duchovních i v modlitbě; u toho nastupuje na místo horlivosti u vykonávání všestranných povinností lenost a váhavost, na místo bedlivosti netečnost a lhostejnost, na místo útlé svědomitosti tupá nesvědomitost. Jako ti, kdož po delší čas zdravého a živného chleba nemají, zeslábnou a onemocní, tak a nejínak státi se musí též v ohledu duchovním. Kdo živ jest bez chleba nebeského, ztrácí den ode dne víc a více sílu ducha a radost z věcí vznešených, ubírá se po cestách svých s hlavou k zemi skloněnou a hledá toliko, co vezdejšího jest a pomíjejícího. Proto nepostrádá také zbožná, Bohu oddaná duše nic s takovou těžkostí, jako chléb nebeský, chléb nejsvětější Svátosti. Hlad jest věc zlá; i kdož by necítil útrpnost s matkou, kteráž hladem nařikajícím dítkám svým ani chleba dáti nemůže. Avšak ještě bolestnější jest beznadějný hlad duše, ještě žalostnější touha po nejsvětější Svátosti, kteráž ukojení dojíti nemůže. A proto poznáváme v tom nevystihlou dobrotivost našeho božského Spasitele, že dal živé tělo své, ježto nás smrtelné krmí k nesmrtelnosti pod způsobou chleba, aby se dostati mohlo lidem veškerým, lidem i nejchudším na všech místech po celém oboru zemském. Avšak mohou z dopuštění Božího nastati též okolnosti takové, že i duším věřícím nelze dojiti ukojení touhy po svátostném chlebu Těla Páně. Tu v dnech bídy takové zřejmě se ukazuje, jak potřebným jest chléb ten nebeský křesťanu, jenž poznal ničemnost a bídu věcí vezdejších a celou duši uchopil se naděje života věčného. — Bude tomu za nedlouho téměř sto let, co s krutostí neslýchanou hrozná revoluce zurila v krásné zemi francouzské. Zběsilost lidská takové výše dostoupila, že až Boha zapřela, jeho svatyné způsobem nejohavnějším prznila a jeho služebníky bez slitování vraždila. V těch dnech nevýslovné hrůzy mezi tisíci jiných byl jat a na popraviště veden též duchovní správce jedné od hluku velkoměstského vzdálené katolické osady, jemuž však jako divem Božím v poslední chvíli krvelačným hyenám lidským uniknouti se podařilo. I zůstal ve svém úkrytu až do času pokojnějších. A když se opět k svým ovečkám navrátil, v chudém jejich chrámu první zase obět Hospodinu přinášel, svatou hostii pozvedal, řka: Ejhle beránek Boží, jenž snímá hříchy světa: tu v té svaté chvíli, když všickni přítomní na kolena se vrhli, a v radostném rozechvění vděčné slzy roníce Synu Božímu v svátosti

přítomnému se kořili, bylo všem patrné, jak skvostnou a drahou věcí jest svátostný chléb sv. přijímání. — Tklivé jsou výjevy vroucí toužebnosti, s jakou věřící mezi pohany neb nekato-liky rozptýlení příchod kněze očekávají, a jak z celé duše se radují, když po dlouhé době opět jednou oběti mše svaté přítomni býti a svaté svátosti přijímati mohou. Proč není tomu podobně i u nás? Či nemá ta snadnost, s kterou to činiti můžeme, kdykoliv jen sami chceme, naši vděčnost a přítulnost k Spasiteli rozhojnit a utvrditi? Dle úsudku lékařův zlým to jest znamením, když člověk chuti k jídlu pozbyl, když i chléb jemu se oškliví. A tolikéž povážlivě nemocná jest duše, jestliže po pokrmu nejdražším, po chlebu nebeském Svátosti oltářní žádné touhy v sobě necítí. Kéz, jj. m., jste si vždycky vědomi té veliké milosti, kteráž se vám dostává, kdykoliv se srdcem čistým přistupujete ku přijímání Těla Páně. Kéz z celého srdce toužíte po hodech, při nichž církev svatá věrným synům svým podává pokrm k životu věčnému. Radost, jižto nabudete z tohoto zdroje nadsmyslného, ta zůslechťi a posvěťi ostatní slušné radosti vašeho mládí a dodá vám síly, abyste nyní o svém vzdělání a budoucně o svém vlastním a jiných blahu s požehnáním pracovati mohli. Amen.

† Dr. Jan Marek,
kanovník Kralohradecký.

Na hoře Moria.

Jinoch útlý klečí na oltáři,
nahý, svázaný má křížem ruce
tak jak odsouzenec k trapné muce —
oko mládce lásky ohněm září.

Vedle stařec s věrou v mužné tváři
ostrou ocel třímá v pevné ruce,
a ač srdce jeho bouří prudce
rozkaz splnit ruka již se tváří.

Když však vznesl zraky snivé vzhůru
zraky plné víry, poslušnosti,
slova slyší posla z nebes kůru:

„Zadrž, zadrž, zkušena již dosti
lásky, oddanost tvá, drahý synu,
zlíbilo se v tobě Hospodinu!“

J. Ježek.

Věmec ctnosti bl. Anežky České.

(Řeč, kterou v chrámě sv. Jakuba konal kněz Fr. Ekert.)

„Aj, od této chvíle blahoslavenou mne
nazývati budou všickni národové.“ (Luk.
1, 48.)

Miluje-li Bůh některý národ obzvláštně

a usoudí-li v nezpytatelných radách svých uštědřiti mu náplně milostí svých: dá mu nejprvé pravou víru a uchová mu ji proti všem bouřím neporušenu po věky. I vyvolí v národě tom světce, kteří věrou, láskou a milostí oplývající svým současníkům i potomkům ukazují tu královskou cestu sv. kříže, která k nebesům vede.

Národu našemu udělil Pán milostí těchto měrou nadhojnou. Dal mu jistě dar pravé víry, daru toho uchoval mu po věky a hned na počátku, na úsvitě dějin jeho vzbudil ze středu jeho, z panovnické rodiny Přemyslovců Ludmilu svatou i milého knížete Václava, poslal předkům našim apoštolského pastýře Vojtěcha i svatého kněze Prokopa. Na královských Hradčanech jsou oslavené hroby jejich a jmena jejich, památka jejich žije v srdcích lidu našeho, v zbožné vroucnosti tuíme se k hrobům jejich ctíce svatá těla jejich. Než tyto dny konáme slavnost a památku blahoslavené panny, která na královském hradě se sice narodila, jejíž hrob ale nebyl na hradě, nýbrž dole v městě, na břehu Vltavy, na Františku, mezi lidem chudým. Hroby sv. Václava, Ludmily, Vojtěcha, Prokopa a Jana známe, hrobu blahoslavené Přemyslovny Anežky však neznáme, kosti jejich jsme nenalezli, jako nebyly nalezeny kosti velkého proroka Mojžíše; v ssutinách je stánek, kde omilostněná Anežka sloužila Bohu i lidem, jako spustl Jerusaleém, kudy kráčely požehnané nohy Syna Božího, — pokorná ta služebnice Kristova i po smrti chtěla zůstat pokornou, světu neznámou, zapomenutou. Než ejhle, Pán pohleděl na pokoru dívky své, jako vzhlédl na ponižení neposkvřené Marie Panny, on nechtěl tomu, aby tato jasná svíce ctností křesťanských zůstala pod kbelcem, ale aby postavena byla na svícen. O jistě N! vítané, radostné poselství zaznělo nám od hrobů knížat apoštolských, že do koruny svatých a světic, kterou ozdobil Pán vlast naši, zasazena jest nová perla vzácná, že k sboru našich svatých krajanů a miláčků našich na nebesích, které od věků ctí celá církev sv., přičtena jest blahoslavená Anežka Přemyslovna! Tam na oltáři stkví se obraz její v světlech. Tak svítila za živa svými ctnostmi, z nich vila sobě věnec nevadnoucí, vkládajíc do něho *fialky své pokory, lilie své nábožnosti, růže své čistoty a lásky až do vila jej myrťou blahoslavené smrti*. A Pán přijal ten krásný věnec z rukou jejich a proměnil jej v korunu slávy nebeské kterou postavil na hlavu její a proto „blahoslavenou nazýval ji po všechny doby národ náš a blahoslavenou nazývatí ji budou od této chvíle

všickni národové katoličtí.“ Rozvinu N! ten věnec nevadnoucí, který blahoslavená Anežka sobě uvila, vyložíž vám jeho květy, abyste naučili se tuto nejmladší patronku naší ctíti a k ní se utíkatí.

1. Ve věnci ctností naší blahoslavené Anežky stkví se především skromná *fialka* — hluboká *pokora* její. Kolébka její stála v král. paláci, narodila se pod stínem koruny královské, otcem jí byl slavný a mocný král Český Přemysl Otakar I., matkou Konstancie, dcera krále Uherského Bély. Již v kolébce kynula jí tedy pozemská sláva a v životě mělo se jí dostati důstojenství na světě největšího, měla se státi chotí císaře, císařovnou. Ejhle N! nejvyšší vrchol cti a slávy, ejhle náplň moci a důstojnosti! Než Anežka volila jinak. Ten, který ponižil sebe sama a poslušným učiněn jest až ku smrti kříže, který, jsa Syn Boží od věčnosti, v chudobě a pokoře se narodil a neměl ani místa, kamby hlavy své sklonil, až je nalezl na potupném dřevu kříže, ten Bůh pokory a chudoby naučil naši Anežku hledati slávu a čest jinou. Na závratné výši chtěli jí postaviti trůn ze zlata, ale ona vzdělala sobě trůn na Ježíši Kristu; korunu císařskou chtěli postaviti na hlavu její, chotí mocného císaře měla se státi Anežka, ale ona pohrdla korunou zlatou a zvolila si korunu trnovou, zvolila si chotě chudého a pokorného na zemi, ale bohatého, mocného a velebného na nebi, Ježíše Krista, světa Spasitele. Jako veliký František, jehož serafem v těle nazývali a pokorná světice Klára, odřekla se i Anežka všeho toho, co lidé velikým a slavným nazývají, stala se pak pokornou, chudou služebnicí Kristovou vystavěši si v Praze na Františku stánek, tiché útočiště klášterní, kde celý život svůj zasvětila lásce k Bohu. Pokornou, chudičkou dívkou Páně stává se dcera královská, ó jaké to divadlo andělům rozkošné! Nevinná a prostá holubice přelétá z povodně tohoto světa do korábu, jež sama na Františku si zbudovala. Za slavného vyzvánění běře se Anežka s družkami svými do chrámu sv. Spasitele, tam odkládá drahocenný šat, odkládá ozdobu vlasů a drahokamy; jako královna Ester obléká se v roucho truchlivosti a kajicnosti a do rukou biskupských skládá slavné sliby, že v chudobě, čistotě a pokoře sloužití bude nebeskému ženichu svému, jemuž se zasnoubila. Bylo to o svátku Zvěstování Marie Panny 1. P. 1235., kdy Anežka výhost dala světu, aby hledala nebe, kdy pohrdla slávou a rozkoší pozemskou, aby jedinou slávu, jedinou radost nalezala v Ježíši Kristu. Ký div, že do kláštera na Františku spěchaly mnohé

dívky české z rodin nejvzácnějších, aby od milostné Anežky učily se následovati Krista v chudobě, čistotě a pokore! Než i zde vynikala Anežka podivuhodnou pokorou, ano pokora byla základem všech ctností jejích, nebo ačkoli byla abatýší, představenou svých sester duchovních, považovala se za tak nehodnou, že by měla spíše jim podrobena býti, ano z pokory nechtěla ani nazývána býti představenou družek svých, leč jen starší sestrou a konala jim služby nejnižší, chtěla vždy raději poslouchati než panovati, raději jiným sloužiti, než aby jí slouženo bylo. Z hluboké pokory této zamilovala si i chudobu, ano chudoba, která mnohým lidem tak těžkým břemenem býti se zdá, přinášela Anežce radost velikou, vždyť v ní následovala chudého Ježíše Krista! Po smrti královského bratra jejího Václava I. a ještě více po nešťastném zahynutí krále Přemysla Otokara II. nedostávalo se zbožným pannám na Františku častěji ani chleba, — jak plesala tu pokorná Anežka, že má příležitost dobrovolně a z lásky k Bohu trpěti nouzi jak děkovala Pánu za tuto zkoušku, kterou za velikou milost Boží považovala, jak těšila tu spolusestry své! A jak zradovala se svěťce Klára, když došly jí zvěsti o té ušlechtilé štěpnici Kristově kterou Anežka v Praze založila a pěstoval'a, jak krásné listy dosílala své duchovní dceři, listy, z nichž vane dech nebeský, vůně života andělského!

Do věnce ctností svých vložila si tedy blahoslavená Anežka nejprve fialku pokory, nebo pokora je základem všech ctností, jako pýcha kořenem všech hříchů jest. Jako musí budova tím hlubších základů míti, čím více do výše se pnouti má, tak i křesťan, jenž v životě bohumilém prospívati chce, musí hlubokou pokoru míti. Pokoru milovala Matka Boží, pokorným a chudým byl svatý pěstoun Páně Josef, pokorným byl předchůdce Páně Jan Křtitel, pokornými a chudými byli sv. apoštolové, na nichž vzdělal Pán klenbu své Církve a ten, který mezi nimi nejvíce pracoval, sv. Pavel, nazval sama sebe nedochůdetem a nejmenším ze všech. Proto staví nám Církev sv. tyto dny na své oltáře obraz pokorné naší Anežky, abychom zhlíželi se v zrcadle tom, aby nám byl dán nový příklad, nový vzor, jehož následovati máme. A vzoru, příkladu toho jest nám N! potřebí obzvláště za dnů těchto, kdy svět v pošelilý pyše vypíná čelo své proti Bohu samému a Pomazanému Páně Ježíši Kristu a malomocnou, rouhavou ruku svou vztahuje, aby svrhl Spasitele s oltářů a sám se na nich utránil, potřebí nám tohoto vzoru pokory v

době této, kdy nadutá pýcha pohrdá pokorou křesťanskou a mnozí lidé klanějí se bůžkům sobectví, marné ctižádosti a lakoty obětující jim svou duši i spasení její věčné. V této době ukazuje nám Církev sv. na pokornou Přemyslovnu Anežku, abychom dle příkladu jejího nevěšeli srdce své na pomíjející slávu a statky tohoto světa, ale bohumilou pokorou hledali statků nehynoucích, z kterých nikdo nás oloupiti nemůže, poněvadž trvají na věky.

2. Vedle pokory zdobila věnec ctností bl. Anežky spanilá *lilie* vroucí *nábožnosti*. První seménka její zasila v srdce Anežčino bohabojná matka Konstancie a když tříletá dcera královská přišla do panenského kláštera v Trebnici Slezské, aby tam vychována byla, tu počátkům bohumilého života učila ji příbuzná její, svěťce Hedvika. V klášteře Doksanském v Čechách, kamž šestiletá Anežka poslána byla, rozmáhala se útlá nábožnost její a když posléze octla se na dvoře vévody rakouského, kde cizím zvykům přiučiti se měla, aby pak stala se chotí syna císařova, tu uprostřed lesku a hluku života knížecího milovala nejvíce tichou samotou a ty chvíle, v nichž u vroucí modlitbě rozmlouvati mohla s Bohem. Mnohými prosbami byla zbavena Anežka zamýšleného sňatku se synem císařovým a vzplesala, když mohla opustiti hlučný život na dvoře vévody rakouského a navrátiti se do Prahy. A tu již duchem, zbožností a milostí Boží dospělá Anežka, ničím nevázána, vedle touhy srdce svého vedla život svatý. Když obyvatelé hradu ještě v spánku pohřbení si hověli, tu záhy před úsvitem vstávala dcera královská a v rouchu prostém spěchala k Tomu, který v Svátosti nejsvětější volal k ní: Pojď sem dcero má, dej mně srdce své! A Anežka obětovala srdce své nebeskému ženichu, s ním často spojovala se bohabojná duše její v Svátosti nejsvětější, jako druhy sv. Václav i ona každodenně chodila z chrámu do chrámu, aby přítomna byla nejdraší oběti Zákona Nového. Ze Svátosti oltářní jako ze studnice vody živé řinuli jí hojný pramenové milosti Boží, proto byla ozbrojena a ochráněna proti každému hříchu. A když vystavěla sobě a družkám svým na Františku útulek a stánek modlitby, tu již po celých čtyřicet a sedm let kochala se zbožná duše její v modlitbě, tichém rozjímání a přijímání sv. svátostí. Jako lilie čistý svůj kalíšek vzhůru, k nebesům obrací a rosa nebeská jej zvlažuje, tak i duše Anežčina ustavičně k nebesům se obracela a Pán hojnou rosou milostí svých udílel jí. Po příkladě sv. kní-

žete Václava ctíla obzvláště neposkvrněnou Rodičku Boží Marii Pannu, její svátky slavila zvláštní vroucností, jí ku počtě vystavěla kapli na Františku, v níž i pochována býti chtěla. Tak sbíral denně anděl Páně modlitby a vzdechy její a kladl je před trůn Boží a Bůh se zalíbením patřil na zbožnou služebnici svou a vyslýchal prosby její. Proto utíkali se nábožní předkové naši ku přímluvě bl. Anežky hned po smrti její jsouce přesvědčení, že ta, která za živa se za ně modlívala, nepřestává na ně pamatovati v nebesích. A že Bůh modlitby a přímluvy bl. Anežky nejednou vyslyšel, o tom svědčí letopisové vlasti naší, o tom přesvědčila se královna Česká Judita, která na smrt nemocnou dcerušku svou položila na hrob bl. Anežky, kterou vroucně vzývala, načež dítko náhle ozdravělo, o tom přesvědčila se i královna Česká Eliška, která v nemoci své a syna svého, napotomního krále Karla IV. vzala útočiště k blahoslavené příbuzné své Anežce, načež ona i syn její uzdraveni byli. Na přímlovu spravedlivého Abrahama chtěl druhdy Hospodin ušetřiti celého velikého města, bude-li v něm jen deset spravedlivých nalezeno. O blaze, třikráte blaze bylo tobě ty naše Praho milá a ty národe náš, dokud žila v tobě Anežka, která za tebe k nebesům modlitby vysílala, ano, blaze tobě až posud, že máš svaté dědice, syny a dcery z tebe vzešlé, kteří před trůnem Božím za tebe orodují! Hle N! pozorujte a uvažujte ten život doby naší v rodinách, domích, městech a celých zemích, kolikráte uráží se tu Bůh denně, ba každým okamžikem v jediném městě, tak že hříchové jediného dne v jediném městě podobají se záplavě, která všem záhubou hrozí. A Pán na nebesích netrestá nás jako činil za starodávna, odkud to? Hle, tam uráží se Bůh hříchy a nepravostmi do nebe volajícími, ale nedaleko odtamtud je chrám a v tom chrámu před oltářem pohříženo jest několik zbožných duší v modlitbách a opět nedaleko vysílá v skrytosti spravedlivá duše prosby své k Bohu — za hříšníky. Snad těchto duší zbožných je málo na světě, snad někde jsou jen nepatrným ostrůvkem v moři hříchů, avšak tiché modlitby jejich mocnější jsou nad všecken hluk a křik hříchů, tak že nebesa prorážejí a spojují se tam s přímlovou sv. nebešťanů a Hospodin pro tyto duše svaté, pro modlitby a prosby jejich šetří hříšníků, shovívá jim, netrestá jich v spravedlnosti své. Svět, který Boha nezná, jim nerozumí, ano pohrdá jimi a posmívá se jim, než nechme N! ten svět, který i Syna Božího ukřižoval a svaté

jeho v posměch vydával, nechtějme se řídit světem hříšným, — naším příkladem a zrcadlem budiž bohabojnost a nábožnost našich sv. patronů na nebesích, bohabojnost a nábožnost našich praotců, kteří k nim ve velikých potřebách svých se utíkali. Ó vzbudte vy rodičové křesťanští, vzbudte obzvláště vy matky křesťanské ve svých rodinách, v srdcích dítek svých tu útlou nábožnost, kterou předkové naši vynikali, tu nábožnost, která v životě bl. Anežky tak mile se stkví! Hle — požehnání Boží stěhuje se z mnohých rodin a obcí, poněvadž odešel odtamtud Bůh. Naši zbožní předkové vystavěli nám s velikou obětavostí tolik chrámů, či nemuseli by se v hrobích svých obrátiti, kdyby viděli, kterak mnozí potomci jejich zanedbávají chrámů a služeb Božích, modlitby a sv. svátostí, či nemusili by trpce hořekovati, kdyby viděli, kterak v nejednom místě cesty Sionské pustnou a ti stánkové Boží, kteří jim sotva stačili, kvílí jako sirotkové opuštění? Proto N! odnímá Pán požehnání svého od nás, poněvadž mnozí na něho zapomínají, proto zasedají mnozí lidé ke stolu nemajíce chleba svého vezdejšího, poněvadž o něj neprosí, jeho hodni nejsou, proto vrhají se nejedni v zoufalství, poněvadž neprosili o sílu a útěchu nebeskou v trpkých dobách života tohoto. O učme se tedy N! od bl. Anežky vroucí bohabojnosti a nábožnosti, vždyť Bůh ještě nikdy neoslyšel těch, kteří se srdcem spravedlivým k němu volali, i k našim prosbám nakloní ucha milosrdenství svého, budou-li jen vycházeti ze srdcí bohabojných a posvěcených.

3. Na obraze blahoslavené Anežky vidíme u nohou jejích beránka. Bylať Anežka jmenem i nevinností srdce čistým beránkem, ve věnci ctností jejích vetkána jest bělo-skvoucí ráže neporušené čistoty srdce. Příkladem a vzorem byla jí jmenovkyne a patronka její sv. mučednice Anežka, která čistotu srdce proti všem lichotám, výhrůžkám i mukám zachovala si neporušenou a r. 304. ve svém třináctém roku mučnickou smrtí podstoupila, aby drahého klenotu toho sobě zachovala. A tak i naše Anežka Česká vážila čistotu srdce nade všechny poklady tohoto světa dobře vědouc, že blahoslavení jsou čistého srdce, nebo oni Boha viděti budou. Již ve svém nejútlejším mládí odala srdce své neposkvrněné Rodičce Boží, tu si zvolila za svou matku a neustávala prositi ji, aby mohla býti důstojnou následovnicí panenské čistoty její. Anežka neměla smyslu ni srdce přístupného tomuto světu a rozkošem jeho, hluboko do duše své vstúpila sobě

slova miláčka Páně sv. Jana: „Nemilujte světa ani těch věcí, které na světě jsou, ... nebo svět zahyne i žádost jeho.“ (I. Jan 2, 15. 17.) A Pán vyslyšel prosby služebnice své, jimiž volala k němu dnem i nocí, aby daru čistoty srdce zachoval jí nedotknutého do hrobu. Třikrát jí usoudili, aby v stav manželský vstoupila a vždycky zbavena byla Prozřetelností Boží jha toho. První snoubenec její, kníže Slezské Boleslav, zemřel, když ještě útlým dítkem byla, od druhého snoubence, císařova syna Jindřicha, pomohla si neunavenými prosbami sama, tak že z Rakous do Prahy se navrátila a všech závazků prostou se stala. Než tu pojednou hrozilo Anežce nebezpečí veliké, dva mocní páni, ovdovělý císař Bedřich II. a král Anglický Jindřich III. ucházeli se u krále Václava I. o ruku sestry jeho. Ale Prozřetelnost Boží chtěla nám tuto drahou perlu zachovati, nebo když bratr její dav císaři přednost před králem vši silou naléhal a prosil, aby Anežka s císařem se zasnoubila, když obávaje se hněvu mocného císaře důrazně jí opět a opět o to prosil, tu Anežka spolehající na Boha vzala útočiště k sv. Otci Řehoři, aby zbavil jí sňatku toho. A naše Anežka nebyla zklamána, sv. Otec ujal se jí a ku prosbě a žádosti jeho ustál císař od žádosti své, an slyšel, že zvolila si již chotě mocnějšího a slavnějšího nad něho, že zasnoubila se Kristu Ježíši, Spasiteli svému. Tak uchránila si Anežka drahý klenot čistoty srdce a k uchování jeho vedla život vzorně kající a přísný. Již na dvoře rakouském pojímala tělo své tuhou kázní a častým postem v služebnost, postila se často a tajně, že jen nejdůvěrnější družky její o tom zvěděly. Poněvadž věděla, že všechna okrasa tohoto světa marnou jest, nosívala pod královským oděvem svým žíněné roucho kajicnosti. Z lásky ku Kristu Ježíši, který na tvrdém dřevu kříže zemřel, odpočívala Anežka na lůžku tvrdém a když později svým duchovním sestrám na Františku vyprosila v přísném životě úlevu a ulehčení, zachovávala přece sama půst tuhý, život přísně kající a sebezapíravý dle příkladu sv. Kláry. Dle slov sv. Pavla trestala Anežka tělo své a v službu je podrobovala, vědouc, že člověk vzácný poklad čistoty srdce nosí v nádobě křehké, hlíněné. Tím dobyla bl. Anežka vítězství velikého, v němž i nejpyšnější hrdinové podléhají, v boji, v němž jen duše pokorná a bohabojné vítězí, nebo není krutějšího boje, než boj s nepřitelem, jehož člověk po celý život zbavit se nemůže, totiž s tělem, není vítězství většího a slavnějšího, než když člověk s pomocí Boží

vítězí sám nad sebou, nad svými žádostmi, nad svým tělem! Proto přičtena jest bl. Anežka k tomu nesčetnému zástupu vyvolenců Božích, které evangelista Páně sv. Jan ve svém zjevení spatřil, ani oblečení jsouce v rouchá bílá a palmy držíce v rukou svých zpívají Beránkovi bez poskvrny Ježíši Kristu na nebesích píseň novou a následují ho, kamkoliv jde. Proto na oltáře staví nám sv. Církev bl. Anežku, čistého beránka, abychom naučili se od ní milovati čistotu srdce a klásti ji nade všechny poklady tohoto světa, abychom dle příkladu jejího k uchránění této ctnosti životem kajícím, postem, zapíráním, přemáháním samých sebe a utíkáním všech marných rozkoší tohoto světa přispívali a napomáhali.

4. Mezi kvítky ušlechtilých ctností bl. Anežky rdí se barvou milou *'růže* její veliké a vroucí *lásky*. Láskou k Bohu plápolalo zbožné srdce její a z lásky k Bohu vyrostla jí účinnivá láska k bližnímu. Již jako útlá dívka obcházela Anežka každodenně příbytky chudých, nemocných, opuštěných a zarmoucených, aby ukojila jejich hlad, ulehčila nemoci, potěšila zármutek a strasti jejich a ve svém příbytku připravovala chudým a sirotkům šaty a nemocným lahodné pokrmy, Kolik slzí tato milosrdná Samaritánka setřela, kolik hladových nasýtila, kolik duší opuštěných, zoufalých povznese, to ví jen Pán vševědoucí a svatý anděl jeho, který skutky Anežčiny do knihy života věčného vkládal. Jako sv. František a světice Klára chtěly chudé obohatiti, stala se Anežka chudou, to co měla, své věno královské věnovala na založení domu křesťanské lásky, špitálu pro chudé a nemocné a když do řehole vstoupila, odumřela sice světu, ale žila chudým a nemocným. Její láska k trpícím byla nevyčerpatelná, i když veškerého jmění svého se byla zbavila a pouze z almužen žítí měla, činila i z mála chudým dobře, a když pro ně jsouc sama chudou nic jiného konati nemohla, připravovala a prala jim aspoň prádlo, až ruce jí zkrvácely. Jaký div, že tato obětovná, milosrdná dobrodítelkyně chudých a nemocných stala se miláčkem celé Prahy a že podnes, kdy uplynulo již plných šest set let od té doby, co skutkové její milosrdní naplňovali Prahu, žije blahoslavená památka její mezi námi. V milosrdné lásce sloužila královská dcera trpícím a že byla výtečnou dcerou Církve sv. a ozdobou její, měla dětinnou lásku i k této své matce duchovní, kterou Syn Boží zůstavil nám, aby vychovávala a vedla nás k životu věčnému. Proto s důvěrou a úctou vzala útočiště k

sv. Otcí, když celý svět ji opouštěl a vlastní bratr její naléhal, aby přísného a kajícího života svého se odřekla a život plný slávy a důstojenství světského nastoupila. Proto s tak hlubokou pokorou psávala sv. Kláře a plnila s takovou přísností milovanou řečoli její i když sestřám svým z lásky k nim úlevy a ulehčení vyprosila. A milosrdná tato Samaritánka, láskyplná a vděčná dcera Církve sv., která nemilovala tohoto světa, hledajíc své vlasti nebeské, nezapomínala na svou vlast pozemskou, — Ježíš Kristus, Spasitel světa, který nad záhubou své vlasti pozemské plakal, naučil Anežku milovati svou rodnou zemi a svůj národ tou láskou, která ctností jest, poněvadž ji posvěcuje náboženství. Za svůj národ, za svou vlast modlila se z lásky zbožná Anežka, a když těžké rány přišly na rodnou zemi její, tu množila modlitby a snažila se sama zacelit rány tyto. Když bratr její král Václav I. na cesty křivé a hříšné se dal a národ tím velice trpěti musil, snažila se bloudícího napraviti, když syn jeho Přemysl Otakar II. proti vlastnímu otci odboj zdvihl a lid v krvavé, bratrovražedné válce se potíral, tu Anežka modlitbou, postem, slzami prosila Boha, aby hrozné neštěstí toto odvrátil a sama přispěla k tomu, že syn s otcem se smířil. Slovy sladkými, jakými jen světice mluví, srovnávala Anežka svárlivé, k její přimluvě povolen jest nejednou vypovězencům návrat do vlasti a vězňové dosáhli svobody.

Tak sloužila Anežka po celý život milosrdnou láskou všem, kdož pomoci její potřebovali. Vzácnou před obličejem Božím ctností je křesťanská láska k bližnímu; nebo Ježíš Kristus pravil, že co nejmenšímu z bratří svých jsme učinili, jemu jsme prokázali, ano On slíbil, že milosrdné skutky odplatí jednou životem věčným. Ó blaze, třikrát blaze tam, kde tato účinná láska působí, tam není slzí ani nářku, bídy ani hladu, svárů ani zoufalství, poněvadž milosrdné ruce stírají slzy, ukájejí hlad, mírí sváry, útěchu a posilu dávají zarmouceným. Proto dobře, blaze bylo tam, kam vstoupila milosrdná Anežka, která všude požehnání rozsávala, tak že za života jejího i po smrti žehnali jí tisícové. Tato milosrdná, obětavá láska k bližnímu jest nejkrásnějším ovocem sv. víry křesťanské, ano Ježíš Kristus kladl ji svým učedníkům v posledních dobách života pozemského tak na srdce a pravil výslovně, že podle ní svět učenníky jeho poznávatí bude. Hle N. ! odkud to, že za doby naší je tolik bídy, tolik zármutku, tolikere nespokojenosti a zoufalosti, odkud to, že

země naše jest čím dále tím slzavějším údolím? Poněvadž láska k bližnímu stává se na světě cizinkou, ubývá lásky křesťanské — proč? Poněvadž hasne sv. láska k Bohu a hasne, poněvadž hyne víra! Láska k bližnímu je ovocem na stromu víry, tam kde strom se podkopává a usychá, nebude ovoce žádného. Kdy mnedle rodily se v národu našem milosrdné Anežky, kdy kvetla nejkrásněji láska k bližnímu? Bylo to v oné době, kdy víra v Ježíše Krista měla v národě pevné kořeny a všechny, od paláce královského až do chatrce chudiny pronikala, posvěcovala. Ano N! pevná, živá víra, totéž ten jediný lék proti nemocem a neduhům, jimiž člověčenstvo času našeho stůně a hyne. Proto obnovme víru našich zbožných předků, víru, která láskou působí a se osvědčuje a země naše stane se královstvím Božím, kde dobře nám bude.

5. Věnc svých ctností a zásluh dovila sobě bl. Anežka na konec *myrtou šťastné, blažené smrti*. Smrt, hrozná a příšerná hříšníkoví, jest křesťanu spravedlivému branou k životu, jež připravil Bůh těm, kteří ho milují. Proto toužil apoštol Páně sv. Pavel rozdělenu býti, aby byl s Kristem, proto blahoslaví Písmo sv. mrtvé, kteří v Pánu umírají, nebo svatá jest smrt vyvolenců Páně před obličejem jeho. A tak bl. Anežka nelekala se smrti, vždyť ona po celý život se k ní připravovala a bojovala boj dobrý, v němž setrvala až do konce. I přiblížila se ta přežádoucí chvíle, kdy Pán své věrné služebnici na místo koruny pozemské, kterou povrhla, dátí chtěl korunu, kterou svým vyvolencům uchystal od věčnosti. Plných čtyřicet sedm let očekávala Anežka ve svém útulku na Františku nebeského ženicha svého a v době svatopostní l. P. 1282 v tuhém postu, bdění a na modlitbách prosila jej, aby zbavil ji chorých pout tělesných. V radostném rozechvění poznala, že prosby její budou vyslyšeny, bolestná nemoc byla jí andělem, poslem, zvěstujícím, že Pán se blíží. I přijala naposled sv. svátosti, chlebem andělským nasýtila duši svou, aby nelačněla již na věky, spojila se se svým Ježíšem, aby nebyla od něho nikdy již rozloučena, svátostí sv. pomazání posilnila se pak k boji poslednímu a boj ten byl jí lehký, vždyť ona tužila a cvičila se v boji proti nepřátelům spasení svého a naučila se v boji tom vítěziti! Síly tělesné ubývalo jí, ale duše její i v nádobě choré zůstala velkou a když sestry její kolem ní hořekovaly, že matka své dítky opouští, tu slovy sladkými těšila je, že v malé chvíli se již veselíti budou. Radost, rozkoš, plesání rozlily se na tváři její, když patřila

na své sestry, na tu utěšenou štěpnici ctností bohumilých, kterou ona stípila a slovy mateřskými poroučela jim lásku k Bohu i bližnímu, chudobu, čistotu a pokoru, jimiž srdce její tak krásně ozdobeno bylo. A již na zejtrší dne 2. března 1. Páně 1282 přiblížil se k ní Pán volaje: Pojď vyvolená choti a nevěsto má a přijmi korunu, kterou připravil jsem tobě! Bratři řeholníci svatého Františka dopěli v blízkém chrámu právě žalmy a počala se konati nejsvětější obět, kdy Anežka tiše a sladce v Pánu zesnula. Tichá, blahoslavená byla její smrt, poněvadž život její svatý byl. I spěchali téhož dne z celé Prahy zástupové na František, aby naposled uzerli milostnou tvář Anežky jsouce jednomyslně přesvědčení o tom, že zemřela tu světe. Jakož sama sobě přála, uložena jest tělesná schránka její v kapli Matky Boží, kterou tak vroucně milovala a ctíla, pochována jest na neděli květnou, v den, kdy Církev sv. opětuje chvalozpěv zástupů v Jerusalemě: „Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně.“ Požehnaná, obohacena ctnostmi a zásluhami, ověncena milostí Boží brala se ve jménu Páně nevěsta Kristova do stánků nebeských. Jak krásná to smrt, ó kdo by si nepřál umřít jednou tak, jako umřela bl. Anežka! Ó žijme N! tak, jako ona žila a třeba bychom nemohli ji všickni ve všech hrdinských ctnostech jejích úplně následovati, následujme ji v tom, aby celý život náš byl přípravou ku smrti, a pak i naše smrt bude vzácnou před obličejem Páně, bude nám andělem, který odpoutá duši naši od porušitelného světa tohoto, aby uvedl ji tam, kde setře Bůh všelikou slzu s očí našich a smrti nebude více ani kvílení ani křiku ani bolesti, poněvadž první věci již pominuly! (Zjev. 21, 4.)

Ejhle N! tent jest věnec ctností a zásluh, který bl. Anežka Přemyslovna na zemi této sobě uvila, věnec, který nebeský ženich její proměnil v korunu slávy věčné, kterou postavil na hlavu její. Rozebral jsem vám kvítka věnce toho, vyložil jsem vám nejprve fialku — pokoru a chudobu oslavené této služebnice Páně. A hle, obraz této pokorné dcery královské stkví se dnes na oltáři, Církev sv. ji povýšila, poněvadž povýšil ji Bůh. Ó následujme naši bl. Anežku především v pokoře, jen pokorou dostaneme se k Bohu, který pyšným se protiví a jen pokorným milost svou dává, jen pokorou budeme i my jednou povýšeni a oslaveni. Vele pokory spatřili jsme ve věnci bl. Anežky lilii vroucí nábožnosti, kterouž nejsladší rozkoš nalezala v modlitbě a přijímání sv.

svátostí. A ten Pán, k němuž srdce své denně pozdvihovala, s nímž tak často v Svátosti nejsvětější se spojovala, přijal ji do společenství svých vyvolenců, kteří tváří v tvář na něho patří, jeho požívají a jemu se klanějí. Učme se N! od této bohabojné duše pravé, křesťanské zbožnosti, necht ona stane se žebříkem, po jehož stupních duch náš vždy výš a výše vystupovati bude z tohoto porušitelného světa až k trůnu Boha věčného. A ta běloskvoucí ráže neposkvrněné čistoty srdce, kterou ozdoben byl věnec ctností bl. Anežky, ta ctnost andělská, kterou Ježíš Kristus tak velice miloval a velebil, svítí nám jako jasná hvězdice na cestu do života věčného, ó zamilujme si jí, chraňme ji životem kajícím, pečujme o to, aby všickni ti, které svěřil Bůh péči naší, uchovali si drahého pokladu toho v světě bříšném neporušeného. A účinnivá, milosrdná láska naší bl. Anežky necht stane se nám příkladem, kterak na základě víry a lásky k Bohu konati máme sobě vespolek služby milosrdenství dobře vědouce, že Ježíš Kristus každé sousto chleba, každý doušek nápoje, jež bližnímu svému jsme podali z lásky, stokrátě nahraditi nám slíbil. Sbírejte si tyto květy ctností křesťanských, vjme si z nich věnec, Pán zajisté i nám dá té milosti, abychom po příkladu bl. Anežky dovili si jej myrtou blahoslavené smrti. A na konec nemohu dnešního dne, kdy ze srdcí rozechvěných chceme hlasitě vzdávati Bohu díky za to, že národu našemu dal tuto vzornou služebnici svou a chtěl tomu, aby postavena byla na svícen v Církvi sv., nic jiného vám N! na srdce klásti než to slovo upřímné:

Milujte bl. Anežku, ctěte, vzývejte, následujte jí! Ona byla na zemi útočištěm chudých, nemocných, sirotek, zasmoucených, nuže tedy v chudobě a nemoci, v bídě a zármutku víme, ke komu se utíkat — tam na nebesích žije naše milá Anežka, ona vyslyšela modlitby královny Judity, i Elišky, matky našeho Karla IV., přímluva její u trůnu Božího vyprosí i nám té milosti, aby Pán očima milosrdenství svého shlédl na nás. Ano, N! važme si tohoto drahého kamene v koruně svatých vlasti naší, vzývejme bl. Anežku vedle sv. Václava, Vojtěcha, Prokopa, Jana a Ludmily, a Hospodin Bůh na přímluvu její nedá zahynouti nám ni budoucím. Amen.

Ozvěna postní.

Tam venku víchr divých křídel
po nivách ztuhlých prohání se,

co poutník hledající zříděl,
tam klesá, tu zas povznáš se.

Než, za ním vláhy kročež spěchá,
a otvírá to hrudí země,
ve tvorstvo nová vníká těcha,
a raduje se rostlin plémě.

Diadem slávy Boží vnáší
ten paprsk slunce zlaté tváře,
do srdcí našich — skvostu dražší, —
a z něho plyne zbožná záře.

I kleká noha, — duše vzdychá,
neb zbožné ovládá ji lkání,
ta doba postu vždyť tak tichá,
a přece doba k rozplakání! —

Hle! člověče patří dřevo kříže,
Beránka krví pokropené,
tvůj hřích způsobil ony tíže;
ò zaplať srdce rozželené.

Patř zraku v blahé postní době,
ku Kristu Pánu ve pokání
kříž svatý volá nás již k sobě;
zasvěťme postu svaté lkání! —

Buď srdce naše Olivetou
modlitby žalu v tichém háji,
a pak nám tam růže zkvétou,
svatosti, ve nadhvězdném ráji! —
Fr. Al. Lhotka.

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od Václava Beneše.

Díl první.

VI.

Dne 15. prosince 1378 zapěli naposled nad Karlem hrobové „Requiescat“ a když byl arcibiskup Jan Očko odsloužil velikou pohřební mši svatou, složili tělo císařské zahalené v plášť purpurový s nádherných mar, na hlavu nebožtíka postavili korunu, do rukou dali mu žezlo, jablko i meč, k nohoun položili skvostnou korouhev svaté římské říše a po straně umístili říšský štít. Potom vložil mrtvého krále do rakve cínové a spustili do hrobky uprostřed kůru Panny Marie u sv. Víta, kdež sám si byl ještě za života věčný odpocínek vyhledal.

Arcibiskup rozloučil se s drahým zesnulým ve jmenu veškerého národa, ve jmenu církve svaté slovy nad míru dojemnými a proslulý Vojtěch, příjímím Rankonis, tehdejší kanovník scholastikus kapitoly svatovítské

tlumočil všelou vzpomínku v popředí jmenem vysokého učení Pražského.

Deštivé dny, kteréž po celou dobu pohřebních slavností trvaly a účastníkům průvodu nemálo byly na obtíž, ustoupily k svátkům opět tužšímu počasí.

O „koledě“, již slavívali zvláště tehdejší ve městech i po venkově způsobem okázalým, jak o tom svědčí do dneška písemné památky z Karlových dob, oděl se všecken kraj opětně bělavým pokrovem.

Toliko černé lesy, kteréž se do dneška vinou v několikaminutových přestávkách od Žirotna daleko za hranice někdejší župy dřevíčské, vystupovaly v zasmušilém, melancholickém vzezření nad obzor jako nespojenci. Krákor vran, jež občas vyletěly nad tmavé hvozdy zdejší, podobal se výsměchu namířenému proti těm starým, staletým kmenům pro jejich trdomyslnou a nevlídnou tvář.

V kostelíčku svatého Václava na spuštělém Dřevíci as hodinu od Ročova zazpíval plebán slavným hlaholem „Ite missa est“ a chrámem rozlehly se jakoby z jednoho hrdla nedostizitelné zvuky opravdu vánoční písně:

„Vesele vánoční hody,
zpívejme dítky koledy. . .“

Hlasy všech zaznívaly radostí upřímnou, opravdu dětinnou; vždyť se už na tu píseň po celý advent těšili a jak se těšili!

Těm dobrým stařečkům zvláště to lahodilo, když proudila se jim z hrdel slova: „zpívejme dítky koledy.“

Komu tu nepřišly a komu do dneška nepřijdou na mysl o svátcích vánočních v křesťanských chrámech uprchlé dny mladosti! Přiletí, člověk neví odkud, zabuší na prsa; člověk to cítí hluboko; ani se nenaděje a oblaží jej, potěší, osvěží a zase odletí; větry je odvanou nazpět do hlubin časů zapadlých.

Velebněji a velebněji hlaholila „koleda“ chrámečkem; nebylo snad jediného, kterýž by nebyl přidružil hlasu svého k rozradostněným zvukům proudícím se z nader Dřevíčanů.

Ale předce! — V pozadí kostelíčka stál muž v podlouhlém kabátci, kolem boků přepásán hrubým provazem opíraje se o vlhkou stěnu, tentýž, jež dvakráte viděli jsme v johanitském kostele v Praze u mostu.

Stál tu se rty křečovitě sevřenými a s očima plnými slzí vyhrkujících chvílemi na svařlou tvář.

V chrámu zpěv utichl. Jeden po druhém opouštěl kostelíček a skorem každý, zvláště starší, všimli si u dveří muže cizince.

A když vrátili se s výběžku, na němž do dneška trčí k oblakům rupy dřevěské, a zasedli v dřevěných jizbách za stoly k chudíckému obědu, rozletěla se touž chvílí ve všech chatách jedna zvěst: „Vrátil se někdejší náš pán!“

Ale někde druh druhovi k téhle novině dopověděl: „A vrátil se jako žebrák a jako jeden z nás nejchudších“. A jinde přidali ještě otázku: „A zůstane-li zde?“

Ale již odpoledne rozluštil jim ji neznámý muž sám.

Když se na věži svatováclavského kostelíčka rozhoupal zvoneček a svolával vesničany na požehnání, viděli jej, kterak odchází z hradu, kterak jde s hlavou k prsoum svěšenou, jako by z té cesty sněhem zaprášené chtěl mermomocí něco vyčísti.

U polorozpadlé brány se ještě na okamžik zastavil, ohlédl se zpět a potom zmizel v lese s nikým nemluviv v domněnce, že zůstal nepoznan.

Vesničanům bylo lze čísti v obličej: kam jde?

Tuhle otázku však neuměl zodpověditi nikdo.

Po požehnání opět si zazpívali v kostele veselou vánoční; ale tak bezstarostně, s tvářemi zářícími a očima rozradostněnými předce nezpívali.

Každému ležel na mysli muž v podlouhlém kabátci, kolem boků opásán hrubým provazem, sešlý, sestaralý — někdejší pán.

Před kostelíčkem bylo znáti ve sněhu stopy, vedoucí k náhrobku jakémus a na kameni mramorovém byla ve sněhu vytlačena kolena modlitele.

Plebán zdejší, otec Vít, hodný kněz, kterémuž statuty Arnoštovy přešly jak se říká v tuk a krev, u náhrobku se zastavil.

Z kostela vyšel kmet s bělejší hlavou než nově napadlý sněh. Pozdraviv kněze zastavil se tolikéž u náhrobku.

„Víš-li pak, otče plebáne, kdo se to dnes modlil na tomhle hrobě a kdo že byl dnes v našem kostelíčku na tvé mši svaté?“

„Jakž bych mohl věděti! Arciť ie koleda a o koledě se staří známi vyhledávají.“

„A přinášejí si navzájem dary. — Dnešní host je také starý známý; už tu nebyl přes dvacet let a kdo ví, vrátil-li se kdy.“

Kněz Vít podíval se na sedláka Tomáše bystřeji.

„Náš pán tu byl, velebný otče, na spásu duše mé, náš někdejší pán!“

„Pan Perchtold že byl dnes na Dřevíci, Tomáši?“

„Opravdu. On sám tu klečel na tomhle náhrobku a sám se tu modlil na tomhle hrobě. A když zazvonili na požehnání, odešel.“

Otec Vít se zamyslíl a zahleděl na mramorový náhrobek.

Když pan Perchtold vládl na Dřevíci, nebyl ještě zdejším beneficiátem. Teprve asi třetí rok po něm usadil se zde a od těch dob se z tichého obydlí v podhradí nehnul. Bylo mu tu tak volně uprostřed lesů v kamenném domku ověnceném břečtanem a burgundskou révou, volněji než bohatě nadanému děkanu v královském městě Lounech.

„Zmátl jsi se! — Za tolik let vyjde z hlavy ta nejznámější tvář a obličej přetvoří se k nepoznání,“ zahovořil za chvíli kněz Vít.

„Chci ho poznat otče plebáne o soudném dni. A sám říkáš, že v ten den budou pohromadě miliony milionů. A až bude volat Pán Bůh na svědectví, vystoupím také já!“

Starému sedláku zaskvíly se oči, až se toho lesku jejich otec plebán ulekl.

„A měl na sobě šat, jako u nás nejchudší, vlasy zpopelovatělé a kolem boků provaz, jako mívají druhdy mrskáci. Na tvářích leskly se mu slze, nepodíval se na nikoho, stál jako by nebyl živ a jakoby nevěděl, že je koleda a o koledě že nepláče ani ten nejopovrženější člověk. Bylo mi líto toho někdejšího pána našeho. Někdy jsem ho arci proklínal; ale to někdy už je dávno a sám Pánbůh ví, kterýž jak říkáte, každému z nás vidí do srdce a i to, co zítra učiním a jak zítra se mnou bude, že kdyby zaklepal na mé dveře a požádal mne o nevím co, vzal bych a dal bych mu. A na to, že na dubu u paseky podnes černá se uschlá krev, bych zapomněl úplně.“

Starý sedlák utichl.

„Zatím s Pánem Bohem velebný otče!“ dodal za několik okamžiků a pustil se proslapanou pěšinou kolem kostela.

Plebán taktéž odešel do svého domečku. A když se svlékl a usadil za stůlek, vytáhl ze skříňky svinutý pergamen, rozvinul jej a na konec hustých řádek připsal:

„Na den sv. Štěpána leta Páně 1378 povídali si lidé, že se někdejší kastelán Perchtold objevil z nenadání v kostelíčku v šatě nuzném jako jeden nejchudší z nich. — O koledu bylo celý den pošmourno a sněhu leželo na dobrý palec.“

Kněz Vít napsav tyto dvě věty odložil pero.

Na pergamenu byly zaznamenány paměti z okolí, částečně již rukou jeho a částečně nebožtíkem předchůdcem. A jednu z nejpa-

mátnějších událostí, jež tuto sepsány byly pro paměť pozdním potomkům, chceme vypravovati. Po straně připsán byl letopočet a sice rok 1333. (Pokrač.)

DO P I S Y.

Z Meranu v Tyrolsku d. 29. února 1877.

(O spolku k podpoře churavých kněží.)

Doufaje, že bude obzvláště důst. duchovenstvu vítána bližší zpráva o mnohoslibném „spolku k podporování churavých kněží v Meranu,“ jehožto stanovy nedávno milý „Blahověst“ uveřejnil, dovoluji si prozatím jen těch stránek se dotknouti, o kterých tu a tam nejasné ponětí zdá se panovat, neb i přímé dotazy docházejí. Jakého uznání dochází důležitost spolku toho v nejvyšších kruzích, o tom svědčí již ta okolnost, že J. V. císař ještě před jeho definitivním utvořením mu přislíbil a již také věnoval 500 zl. ze své privátní pokladny a že též milostivě dovolil, aby J. cis. Výsost korunní princ Rudolf převzal nejvyšší protektorát nad spolkem tím. Vzrostlý dosud kapitál na 4500 zl. záleží z největší části z vkladů přistoupivších údů z vysoké šlechty. Avšak jelikož ústav ten založen jest pouze ve prospěch katol. duchovenstva, jest patrné, že další rozkvět a blahodárné působení jeho záviseti bude na témž duchovenstvu. Jestli to jeden druh „svěpomoci“ duchovenstva, o kteréž se za naší doby tak často mluví a mluvíti musí, ježto nám z jiné strany žádá naděje nekyne. Spůsob této svěpomoci se týká kněží nemocných, ještě bídneji postavených než jsou kněží ve správě duchovní činní. Neboť kdežto se mohou tito i při sebe nutnějších důchodech všelijak uskrovniti, mají kněží nemocní pravidelně ještě méně příjmů než oni, a zároveň mnohem více potřeb a tudíž i vydání, a to nevyhnutelných. A jakoliv by bylo v zájmu i nejzdravějšího výhod nadzmíněného spolku dle §. 11 spolkových stanov přistoupením si pojistiti, an před nemocí nikdy není bezpečný, přece z mnohých přistupování ku spolku se současnou žádostí o přijetí v ošetřování patrně je vidět, že nemocní jeho důležitost nejlépe dovedou ocenit. Účelem spolku Meranského v přední řadě jest, podporovati takové churavé nezamožné kněze, kteří by mohli, zotavivše se, ve správě duchovní opět působit. Podpora ta bude záležitosti k. př. v tom, že se prozatím najme dům o více pokojích, kde by mohlo 10—15 kněží bydleti, z vlastní kuchyně se stravovati, v domácí vytopené kapli každodenně mši sv. sloužiti. Tolikéž budou

účastníci spolku prosti poplatku za lékařské ošetřování, an již dva nejvýtečnější lékaři zdejší svou pomoc bezplatnou spolku přislíbili, jakož i výloh za léky, lázenského příspěvku atd., a je naděje, že se vymůže i slevení dovozného aspoň na některých drábách. Takovýmto způsobem byl by nemocný kněz při vši vzdálenosti své vlasti přece jako doma a nemusel by se nudit ani přílišnou samotou, ani nemilou společností, jak to bývá zvláště pro kněze v hostincích a pensionátech. A za celé a všestranné takovéto domácí zaopatření obnášel by pro chudého kněze měsíčně příspěvek sotva přes 30 zl. a po případě ještě méně, kdežto se zde obyčejně jen za bvt a stravu (bez prádla, paliva, světla, obsluhy atd.) platí denně 2 zl. 50 kr. — 4 zl., tak že při dosti skromném živobytí 100 zl. měsíčně sotva stačí. A i tento obnos může s polovice ještě zapraviti ze stipendií, které mu spolek po 50 kr. opatří. — Kněží zamožnější budou v nadzmíněném spolku platiti dle svých prostředků a nároků, na nejvýš tolik, co by se zapravili jejich skutečné potřeby; a tak by se nemuseli ani sebe zamožnější kněží a círk. hodnostáři ošťachtat spolku se účastniti, an by mu při požívání veškerých výhod nikoliv nebyli na ujmu, nýbrž spíše k prospěchu. — Dostane-li se spolku zaslouženého účastenství se strany nejdůst. pp. biskupů a důst. duchovenstva alespoň hojnými ročními příspěvky, pak se představenstvo spolku vynasnaží, aby se nadzmíněného všestranného zaopatření za mírný příspěvek poskytlo i kněžím věkem sešlým, neb jiným neduhem k správě duchovní trvale neschopným, kteří by si v zdejším mírném podnebí chtěli život prodloužiti a zpříjemniti. Z toho tedy patrné, že může každý kněz i při sebe skrovnějších příjmech ten 1 zl. ročně lehko oželeť, aby si těch skvělých výhod pojistil a k pozdravení mnoha svých spolubratří přispěl. Blahodárnou činnost svou započal spolek letos již s 3 churavými kněžími, 1 z diecése Litoměřické, 1 z Vídeňské a 1 ze Solnohradské, a poskytuje prvnímu přímé zaopatření v mírné ceně, druhému měsíčně peněžitý příspěvek a třetímu taktéž celé zaopatření v ceně levné.

A. Š.

K R O N I K A.

Z Prahy. Zítra budou se slaviti jmenoviny J. Emin. nejdůst. p. kardinala arcibiskupa *Bedřicha*, jenž v úterý d. 27. února u večer z Vídně do Prahy se navrátil.

— Pobožnost 40hodinná bude se ko-

nati od 5—9. března u Voršilek, od 10—14. u sv. Vojtěcha, od 15—19. u sv. Filipa a Jakuba na Smíchově.

— V kostele *Milosrdných bratří* na Františku bude se konati ve čtvrtek 8. t. m. výroční pout zakladatele téhož řádu, sv. Jana Božšho, slavnými službami Božími.

— V kapucinském kostele u sv. Josefa na Novém městě konána bude od 11. t. m. devítidenní pobožnost k uctění sv. Josefa, pěstouna Páně a ochránce Církve. Na každý den budou tam mše sv. v 6, 7, 8 a 10 hodin, odpoledne pak o půl 5. h. požehnání.

— (*Provolání k Čechům katolíkům.*) Bratrstvo sv. Michala v království Českém jest z nařízení Jeho Eminencí nejdůstojnějšího vrchního pastýře našeho znovuzřízeno a počne tímto rokem činnost svou.

Za tou příčinou má ústřední od Jeho Eminencí jmenovaný výbor za svatou svou povinnost, aby s plnou důvěrou obrátil se k veškerým katolíkům drahé vlasti naší, bez rozdílu stáří a pohlaví, jednak by je vyzval, by k tomuto spolku hojně přistupovali, jednak by s nimi sdělil, jaké předběžné kroky dosud byl učinil.

Jakmile nově sestavené a od Jeho Eminencí schválené stanovy i od c. kr. úřadů potvrzeny byly, obrátil se ústřední výbor k nejdůstojnějším diecesaním pp. biskupům prose, aby též ve svých diecésích dle předložených stanov diecesaní výbory utvořili, jakož též k tomu působili, by v každé farnosti sestaven byl výbor farní, a aby vůbec všemožně bratrstvo podporovali.

Řečený výbor neopomenul též dle povinnosti své sv. Otcí oznámiti, že bratrstvo se znovuzřídilo a Jej ve vši pokore prositi, aby ku zdaru podniku tohoto udělil apoštolského svého požehnání.

Jeho Svatost ráčila této žádosti co nejmilostivěji vyhověti a poslala ústřednímu výboru vlastnoručně podepsaný list tohoto obsahu:

Pius P. P. IX.

Milení synové pozdravení a apoštolské požehnání!

S radostí seznali jsme z Vašeho velmi uctivého listu ze dne 15. minulého měsíce července, že bratrstvo sv. Michala archanděla, přičiněním milovaného syna našeho, Jeho Eminencí, nejdůstojnějšího kardinala Schwarzenberga, arcibiskupa pražského, v zemi té šťastně znovu zřízeno jest; zároveň pak pozorovali jsme i obzvláštní horlivost, která Vás, jimžto svěřeny jsou nejdůležitější práce

v onom bratrstvu, oživuje, aby tento zbožný podnik ku cti Boží a užitku Církve svatě prospíval.

Pohlízejíce k trudným poměrům časovým, které toho nutně vyžadují, aby věrní synové Církve o vzrůst všeho dobrého spojenými silami se zasazovali: byli jsme velice potěšeni chvalitebnou ochotností, kterou jste nám projevili, i nadějeme se důvěrně, že taková bude píle a snaha Vaše, by z ní spasitelné a hojné ovoce pro onu část vinice Boží vhodně se vyprýstilo. V důvěře této potvrdily nás neméně, milení synové, i city dětinné poslušnosti a oddanosti k této apoštolské Stolicí a matce Církvi, jež Jste nám vyjádřili, a které zajisté, jak pranic nepochybujeme, z nejhlubšího srdce Vašeho vyšly. Odporujeme tedy otcovskou láskou zbožnou snahu Vaši, povzbuzujeme Vás, abyste stále a zmužile bojovali za věc Boží, modlíme se spolu k Otcí smilování, aby na přímluvu Rodičky Boží bez poskvrny počaté, jakož i sv. Michala archanděla síly Vaše tužil, započaté dílo podporoval a jemu žádoucího výsledku popřál. Konečně pak budiž apoštolské požehnání, které Vám, milení synové, Vaším rodinám a všem členům spolku v Pánu udílíme, závdavkem všech milostí a zárukou zvláštní lásky naší k Vám.

Dáno v Římě u sv. Petra dne 11. listopadu roku 1876 a 31. roku našeho papežování.

Důvěruje se v toto požehnání, vystupuje tedy ústřední výbor poprvé na veřejnost a považuje především za nutné, naznačiti poněkud účel a potřebu řečeného bratrstva.

Bratrstvo sv. Michala má, jak tomu §. 1. stanov zřejmě nasvědčuje, dvojí účel, a sice:

1. Aby oživovalo a rozšiřovalo pravé katolické smýšlení, smýšlení toto aby skutky křesťanské lásky dokazovalo a vůbec obětovnost pěstovalo.

A že jest to zvláště za našich trudných dob nezbytnou povinností každého z nás — o tom nebude pochybovati za jisté nížádný katolík.

Za nynějších poměrů, kde proti každému pozitivnímu náboženství způsobem nevidaným se bojuje, kde i mládež ve škole bezkonfesijní o náboženství oloupena býti má: jest nutno, aby každý katolík jakožto věrný bojovník za svaté zájmy svého života zasazoval se, a nasadil vše, by svatou víru svou v sobě, ve svých dítkách a spolubratřích nejen zachoval, ale i víc a více roz-

mohl a upevnil. K tomu poskytuje bratrstvo naše nejvhodnější příležitosti každému, kdo se k němu zcela upřímně připojí.

2. Aby vydatně spolupůsobilo k tomu, by nezadajná práva sv. Stolicе zachována a podporována byla.

Jest povinností každého dítky, aby otce tělesného, když ho kdo nespravedlivě napadne, chránilo a bránilo, jakož aby jej, upadne-li v nouzi a bídu, obětovně hmotně podporovalo.

Známo pak každému katolíku, jak nespravedlivě sv. Otec oloupen byl o svoji světskou moc a větší část statků, které od staletí byly majetkem stolicе sv. Petra; jak leta již tráví jako zajatec ve svém paláci, s jakou šbesilostí vystupují nepřátelé Církve právě proti němu jakožto hlavě Církve a zástupci Kristovu na zemi, a jak všemožně zjevně i tajně se zasazují o to, aby nejvyššího pastýře od stáda zcela oddělili. Mohou-liž pak duchovní synové jeho nečinně klásti ruce v klín, a lhostejně pohlížeti na toto smutné divadlo? Nikoliv! Nedovoluje tomu zajisté úcta, kterouž jsme povinni Otci veškerého křesťanstva; nedovoluje tomu však i ta okolnost, že tu vlastně nejde pouze o majetek římského papeže, nýbrž o majetek celé Církve, o její politickou svobodu, o její samostatnost, by mohla volně zařizovati, čeho ku blahu lidstva za dobré uzná, nejsouc při tom vázána ni politikou změnám podlehajíc, ni libovůli mocnářů světských. V čí srdci nevymřel veškerý smysl pro právo a slušnost, neutuchla veškerá láska k náboženství a Církvi, ten nemůže nikterak lhostejným zůstat při tomto neslýchaném bezpráví, které se na Církvi páše; naopak z té duše bude se tomu opírat i ohlížeti se po prostředcích, kterými by jak Církvi tak i sv. Otci v mnohonásobných jeho nesnázích nápomocen býti mohl. A těchto prostředkův udává mu naše bratrstvo. Na prvním místě uvádí modlitbu. Vroucí, dětinná modlitba zmůže všecko u Boha, a spojí-li se všickni katolíci v modlitbách za sv. Otce, nezůstane volání jejich bez výsledku. Dále: zmužilé vyznání, že stojíme věrně k sv. Otci a hotovi jsme zastati se ho všelikým možným způsobem. Když tolik milionův katolíků pozdvihovati bude veřejně hlasu svého za každou příležitost i způsobem každému možným, pak utvoří zajisté moc, již na světě nic neodolá. Posléze pak dobrovolné dary. Nikoho není tajno, že sv. Otec jich potřebuje; ne tak pro sebe, neboť žije jednoduše jako nejskromnější mnich ve své cele klášterní; ný-

brž potřebuje jich k vydržování úřadů a ústavů, jichž ku spravování celé Církve nevyhnutelně zapotřebí jest. Těchto úřadů nesmí nechati zaniknouti, aneb bídu lhnouti. Kdo tedy takový milodar sv. Otci věnuje, věnuje jej vlastně celé Církvi; a proto nepravým se osvědčuje oblíbené heslo mnohých: „Jsem řádný katolík, papeži ale nedám ničeho.“ Naopak, čím přesnější jest církevní smýšlení katolíkovo, tím více se bude cítiti puzena, by sv. Otce i hmotně podporoval. Podobně vši podstaty postrádá i druhá námitka, jež často proti tomuto odboru činnosti spolku našeho se pronáší, totiž: „Sbírkami těmito přichází mnoho peněz do ciziny a vlastní země chudne.“ Milodarem jednoho krejcaru za měsíc neschudne v pravdě žádná země, a byť i dárky tyto v celku valnou sumu činily, nevyrovnává se tato přece daleko oněm peněžitým částkám, kteréž zhusta za jinými marnými účely do ciziny se posílají; nepřihlížeje ani k tomu, že oběť, kterou Církvi přinášíme, Bohu na úroky půjčujeme, kterýž je zajisté brzy a hojně splatí.

Ještě jedna obava pronáší se proti přistoupení k našemu bratrstvu. Říkává se totiž: „Přistoupením tím uvalím na sebe novou daň.“ Dejž Bůh, aby daně nemusely býti větší, než jakých vyžaduje bratrstvo naše. Mimo to, co jesti daň a co milodar, který my žádáme? — Daň jest břímě, kteréž se nám bez našeho přičinění ukládá, kteréž často zvýšeno, zřídka kdy však sníženo bývá. Milodary naše naproti tomu jsou dobrovolné dávky, jichž nejnížší míra sice jest ustanovena, jichžto výška ale dobré vůli každého člena se ponechává. Ještě více na váhu padá však, že přistoupením ke spolku našemu nikdo pro budoucnost se neváže. Každému členu jest volno, kdykoliv mu libo opět vystoupiti; ano pakliže by po laskavém napomenutí po dva roky příspěvků neodvedl, má se za to, že skutečně vystoupil. Je-li pak možná při takovém stavu věci o nějaké dani mluvit?

Tent jest účel spolku našeho, jehož všemi silami se domáhati budeme; kéž stejné smýšlení nám mnoho členů připojí! Kéž bratrstvo naše ze semene, jež jsme poznoyu v zemi položili, brzy v mohutný strom se rozvine a tento ratolesti své po celých Čechách rozkládá! Kéž za krátkou dobu v celé vlasti naší není ani jediné osady farní, v níž by bratrstvo sv. Michala nečítalo členů svých a nerozvíjelo svého blahodárného působení!

Pospěšte tedy, všickni upřímní katolíci, a přistuptež k bratrstvu našemu! Dokažte

tím svou upřímnou lásku k Církvi svaté a sv. Otci! Projevte tím před celým světem, že i Vy odhodláni jste, zmužile a vytrvale bojovati za svatou věc Boží, v těchto trudných dobách vše dobré spojenými silami podporovati a všemožně k tomu hleděti, by katolické vědomí ožilo a osvěžilo se mezi námi!

Ústřední výbor bratrstva sv. Michala pro království České. V Praze, dne 1. ledna 1877. *Bedřich hrabě z Thunů*, předseda.

— Mons. *Petitjean*, biskup Japonský, jenž za posledních dnů ve Vídni meškal, aby u jednotlivých zámožnějších rodin milodarů ve prospěch katolické missie v Japonsku vyprosil, přijel v sobotu d. 3. t. m. do Prahy a jest hostem J. Emin. nejduš. p. kardinála. Za tlumočníky v přičině sbírky po Praze propůjčili se dotčenému p. biskupovi ml. hrabata Karel a Robert Nosticové, jakož i pan hrabě Ledebour ml. pozejtří ve středu v katol. besedě vyjádří předmět francouzské prosby jeho.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci únoru 123 chudé, v pražských nemocnicích zemřelé křesťany; letos již 254 osoby.

Z Vídne. Generalní komisiariat sv. Země prohlašuje, že pro válečné nepokoje v Turecku nezařídí letos žádné pouti do Jerusáléma ku svátkům velikonočním.

Z Poznaně. Schůze lidu za příčinou příprav k oslavení biskupského jubilea sv. Otce Pia IX. dne 3. března v Poznani odbyvaná byla velikolepým projevem úcty a lásky lidu polského k sv. Otci. Tisícové byli schůzi přítomni z Poznaně a z okolí. Předsedou byl zvolen kněz Czartoryski. Když bylo několik řečníků mluvilo o zasluhách a vzorném životě sv. Otce, přijata jest za volání „sláva Piu IX.“ resoluce, kteráž tlumočí úctu a synovskou lásku k sv. Otci. Účastníků pouti do Říma bude z Poznańska hojně.

Z Říma. Ze všech dílů a koncín katol. světa chystají se poutnické průvody k jubilejní slavnosti sv. Otce do Říma. Za tou příčinou zřídil se v Římě zvláštní výbor, kterýž se starati bude o ubytování a stravování poutníků, kteří tam k slavnosti 50letého biskupského jubilea sv. Otce přijdou. Bylo by žádoucí, kdyby vůdcové poutnických průvodů z rozličných zemí vespolek se dorozuměli, aby průvody neustálé audience příliš by namahaly sv. Otce.

Z Ameriky. (*Účinná láska.*) Jak velmi pravá účinná láska katolické církve působí,

okazuje se zvláště tam, kde síce vši podpory ale i také pout světské vlády prosta jsou, svobodně se vyvíjeti může. Důkaz toho jsou „Svobodné obce severo-americké.“ Tam se nalezá 87 chudobinců a 220 ústavů pro jiné rozmanité skutky křesťanské lásky. Jak z malých zárodků povstávají, ale časem mohutně se rozšiřují, toho tu dáme jeden příklad (dle Kat. Miss. r. 1877. st. 43). Před sedmi lety založily milosrdné sestry ve světovém Nev-Yorku „nalezištec,“ najmouce si k tomu účelu byt v jednom soukromém domě. Ale dobročinností šlechtitných paní a neunavným přičiněním těch duchovních sester vzrostl ústav ten za krátký čas v jeden z největších v městě. Jest nyní ve své vlastním velikém domě, řídí a vede se pílí 25 milosrdných sester. Poněvadž žádného zvláštního důchodu nemá, pečuje o zaopatření jeho náležitými potřebami spolek paní pod jménem „Nev-York Foundling Asylum Society“ (Nev-Yorská Společnost k ochraně nalezců), a dobročinnost katolíků jest taková, že se nyní v ústavě tom až 15, i 16.000 těch sirotků bytem, stravou, šatem i náležitým vychováním zaopatřuje. Když pak se i taková místnost nedostatečnou býti okázala, našel se zvláště štědrý dobrodinec jménem Lewis White, který ústavu tomu 10.000 dolarů odkázal. Za ty peníze koupily sestry farmu (dvůr) s 100 akrů pozemkův a vystavěly tam dům pro 150 chlapců, v němž by, odrostlí jsouce chůvám, opatření, vyučení a vychování byli do 14. roku. Jak veliká jest dobročinnost katolíků Nev-Yorských k tomu ústavu, lze poznati z toho, že sestry r. 1875 potřebovaly 118.000 dolarů, aby své chovance v počestných rodinách zaopatřily. Z dítek obojího pohlaví v tom ústavu chovaných počtem 1621 bylo 1100 rodinám počestným za odměnu k chování svěřeno. Od doby svého založení, tedy za 7 let, přijaly sestry sumou 7443 dítek, počet zajisté veliký, kterýž hrdinskou obětavost těch sester dokazuje, a to tím více, povážíme-li tu starost a práci, tu pečlivost a snažnost ve dne v noci, kteréž opatření a ošetření jediného takového opuštěného dítky žádá! — Tak zní zpráva o tom. Necht každý, kdo vědom jest, srovná s tím zprávu a výsledky jiných podobných ústavů státních kdekoli se nalezajících.

J. N. D.

Paběrky.

3. Uvítání duchovního pastýře na osadě.

(Dokončení.)

A Vaše srdce žeby v tomto posvátném okamžení zůstalo chladné, ledové, kamen-

né? — Že nechcete býti těшитel, spomocníkem, rádcem, vůdcem, otcem svých nových osadníků? — Že se Vám tato chudá osada již od pohledu nelíbí, že si nepřejete zde jednou kosti své složití a po dlouhé, namahavé práci mezi upřímnými horaly sladce si zdřímnouti? — Že netoužíte, by jednou dítě, mládenec, otec přišli na Váš zelený hrob a Vám za vše, čemu jste je ve škole i s kazatelny byl vyučil, srdečně děkovali a za Vaši duši upřímný „Otče náš“ se pomodlili? — Že nechcete, by na tisíce kajicníků Vám v hrobě žehnalo? — Že nedychtíte, by Vaše památka mnoho, mnoho let trvala v požehnání, by celá osada s okolím po století na Vás vděčně zpomínala, by otec dětem, děd vnučkám o Vaší horlivosti, dobrotě a lásce vyprávěl? — Vaše nelícená tvář mluví hlasitě za Vás, ta slza, jež kane Vám po líci, zpečetuje slova má a pevně předsevzetí neníčí, nýbrž utvrzuje. „Požehnaný, jenž se běře ve jmenu Páně!“ Jmenem Páně jsme Vás pozdravili a sem do svatyně uvedli, kéž by i příchod Váš byl s hůry požehnan! Vždyt velká, těžká čeká, na Vás úloha, mnoho práce, nejedna trampota; však neklesejte srdcem, nelekejte se. Ten nad hvězdami, jenž Vás k tak vznešenému úkolu povolal, dá i chuti i síly k práci, prosícímu neodepře. On své pomoci a upřímné snaze udělí hojného zdaru i požehnání. „Požehnaný, jenž se běře ve jmenu Páně!“

Díme-li k někomu: „Ctíme Vás, velice si Vás vážíme . . .“ nemůžeme k němu promluvit ještě srdečněji? — Ba ano; můžeme mu říci: „My Vás milujem!“ Leč vzrůstá-li naše láska, nemožno nám učiniti více, než zmíněná slova „milujeme vás, milujeme vás,“ opětovati.

„Důstojný pane!“ volám k Vám jmenem všech osadníků, „my Vás ctíme pro Váš stav, velice si Vás vážíme, že jste naší prostou, horskou osadou nepohrdl ano my Vás chceme srdečně milovat, snížíte-li se k nám; Vaše trampoty chceme dle sil svých zmírňovat, nezavřete-li před námi srdce svého; na ramenou chceme Vás nositi, z oka Vašeho každé přání vyčísti a bude-li možno, bezprodlužně splniti; v ctnostech chceme prospívati rok co rok a Vám k potěšení zařídíme čin i krok: ó buďte naším učitelem, těшитel, vůdcem, rádcem, přítelem, duchovním otcem laskavým! Neštíte se chudasa a bohatým nezhárdejte, byste nebyl jen kazatelem, nýbrž i plnítelem evangelia lásky.“ Že již mám skončit? — Skončí-li okamžitě, budou tyto tmavé stěny, chudícké oltáře, sešlé obrazy za mne kázati a prosebným hlasem

volati: „Důstojný pane! i na nás se brzy rozpomeňte, bychom nehyzdily, nýbrž krásněly svatyni Pána nebes a země!“ Ano chrám tento jest prostý, velmi chudičský, že v celém okolí chudšího nenaleznete; jeho okrášlení budiž Vaší přední snahou, životním úkolem, který Vám velké zásluhy zjedná před Bohem i před světem. Bude to pro Váš blažený okamžik, až jednoho jitra po dlouhé, trudné práci, po velkých starostech přistoupíte k oltáři Nejvyššího a spatříte celou svatyni v oslňující záři a kráse. Kamkoli oko pohledne, prodlí se zalíbením a duše již zevnější dojem unesená, tím snáze zalétati bude k nebeským výšinám. Co potom v srdci pocítíte, nezjevte snad nikomu leč v duchu mým slovům přisvědčíte. Kéž byste pak častěji, kdykoliv přináseti budete před drahou obětí mše svaté, i mne do svých modliteb uzavřel! Čas kvapí; končím. Nuže již přikročte důstojný pane k oltáři, byste za zdar a rozkvět celé katolické Církve, za blaho sv. Otce a našeho arcipastýře Bedřicha, za nebeskou posilu a nesčetné milosti k vykonání pevných předsevzetí prosil a za zdraví své i svých osadníků, za lásku, pokoj a svornost v rodinách i obcích na modlitbách se přimlouval. Budou-li prosby Vaše upřímné, neoslyší jich Hospodin a dav dobrý počátek, dá i šťastné skonání a nám všem po životě časném v nebi radostné shledání. Amen.

Jan Ježek,
kaplan v Hořelici.

4. Některé výroky Fr. L. hraběte Stollberga.

Že tento muž náleží k nejslavnějším věhlasným výtečníkům novějšího věku, jest vůbec uznáno. Ale není snad tak známo, jak o mnohých snahách kulturních i ve vědě i v umění soudil, neshoduje se nikoliv s běžnou jich chválou, která je nade všecko vynášela a vynáší. Pročež soudíme, že nebude od místa na ně upozorniti, a to tím více, ano se tím chvastem té kultury u nás nemalý nešvar tropí a působení její jako rakovina se zažírá. Žehrá pak vůbec jmenovaný výtečník na *protináboženský směr ve vědě, dějepisu, básnictví a divadle*.

K té bezbožecké filosofii svého věku neměl žádné ani vážnosti ani náklonnosti a praví o ní takto: „Soběhrdá moudrost, nedotýkajíc se ani jedné čivy srdce, osobuje si, že zdokonalí mládež některými na kvap z paměti naučenými větami; a mládež se, jak přirozeně, brzo takovou považovala, pohrdlivě hledíc ke svým otcům i celému staršímu pokolení. Když pak ty větrné soustavy jedna za druhou, poněvadž jedna skrze druhou brzo

se sřítily, stalo se, že pak mladší bratříčkové týmž pohrdáním k starším bratrům patřili, jakož oni k svým otcům a dědům. Ač všechny ty mudrácké soustavy jsou mezi sebou velmi rozdílné, mají přec jednu vlastnost společnou, domýšlivost klamivého mudráctví, ježto ani od Boha nevycházejí ani k Bohu nesměrují, plané a ničemně jest. Vše jest marné, čemu není Bůh i základem i cílem.“

Dle této zásady považoval Stolberg Kanta obratným sluhou atheismu (bezbožectví), Steffensa a Schleiermachra hrdo-pyšnými pochybnůstkáři — lopotění jejich nazval „neblahou snahou, kterouž se zasa-zovali o to, aby celý ocean moudrosti sytém Danaidek vyvážili naproti učením Krista Ježíše, které nás uvádí ke zřídům živým, vyléva-jícím se v život věčný.“ — Dále okazuje k pantheismu Schellingovu a uznává přes všecku jeho křesťanskou roušku jeho bezbožeckou podstatu řka: „Bůh jeho (Schellingův) byl od věčnosti svrchovaná síla, obsahující v sobě moudrost a dobrotu, která se později, ale jen dle možnosti (in potentia) nikoliv pak dle skutečnosti (in actu) vyvinula. Tak upadl v pošetilou zpozdilost hrabete Schmettau-a, an si myslil Boha, jako by byl od sprostého k vyššímu a vyššímu důstojenství sloužil, porovnáváje pak jej s polním maršálkem. Tak i Schelling přý porovnával Boha s New-tonem, anť již co dítě veliké schopnosti na geometra měl, ač jím ještě nebyl.“

(Dokončení.)

Literární oznamovatel.

— „Q. Sept. Fl. Tertulliana *Apologeti-kum*.“ Překlad a úvod od Václava Vojáčka, profesora na cí. král. akademickém gymnasiu v Praze. Vysvětlivky a ukazatele opatřil Dr. František Bauer, professor theologie na vysokých školách Pražských. Nákladem Dědictví sv. Prokopa. Číslo XV. Za rok 1876. Písmem knih-tiskárny Cyrillo-Methodějské. V Praze 1877. Str. 143. Cena 80 kr. Vydává se údům Dědictví sv. Prokopa v expedici t. j. v kněhupectví B. Stýbla. — K Dědictví sv. Prokopa přistoupili pp.: Josef A. Radimský, kaplan v Poličce, Ant. Götz, ř. malt., kaplan v Strakoněcích, a Frant. Štafa, bohoslovec v Olomouci.

— „*Jihu*“, historicko-romantických o-brazů od Prokopa Chocholouška, vydávaných nákladem Kobrovým, vyšel sešit 7. (str. 385—448). — Tamtéž: „*Stručný všeobecný slovník věčný* (Malý slovník naučný).“ Dílu IV. sešit 1. (celkem sešit 37 obsahuje písmeno I—Iso-meria.

— „*Počátkové chemie*“ pro nižší třídy škol českých, sepsal řed. J. V. Jahn (nákladem

Fr. A. Urbánka, kněhkupec v Praze) schválení jsou výnosem ministerstva vyučování dne 5. ú-nora t. r. pro nižší třídy českých škol reálných. V tisku nachází se a počátkem nového roku školního vyjde od téhož spisovatele: *Chemie pro nižší gymnasia a reálná gymnasia*, upra-vená dle dotčené ministerstvem schválené knihy nákladem Urbánkovým.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Fr. Allizar, Liblínský farář na odpoč. v Ra-dnicích, 23. února (nar. v Nov. Jičíně na Moravě 3. pros. 1802, vysv. 20. srpna 1827);
- p. Ant. Hoffer, býv. děkan Divišovský, k. arcib. notář, zpovědník při metrop. chrámu sv. Víta v Praze d. 4. března (nar. v Praze 19. září 1818, vysv. 31. červce 1844). Tě-lesné pozůstatky budou zítra 6. t. m. v 9 hodin ráno v domě u sv. Jiří na Hradčanech vykropeny a po vykonaných tamtéž slavných exequiích na Malostranském hřbitově po-chovány.

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. Passauer, farář v Neulosimthalu, a
- p. Valentin Lanhaus, farář v Pořejově, obdr-želi expositorium canon.,
- p. Vincenc Mottl, farář v Jankově, jmenován tajemníkem vikar. úřadu Votického.

Ustanovení jsou:

- p. Jos. Pospíšil, kaplan v Družci, za admin. ve Svárově;
- p. Frant. Vinklár, kapl. v Leštanech, za proz. kapl. v Ledci;
- p. Josef Štelovský, koop. v Klinghartu, za proz. kooper. v Haslavě;
- p. Jan Ježek, os. kaplan v Hořelici, za kate-chetu na nár. škole v Karlíně;
- p. Rudolf Horský zůstal kapl. v Jílovém.

Upřádněné místo:

Svárov, fara patron. J. Velič. cí. Františka Josefa I., od 21. února.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef Schovánek, farář na Světlé, 21. února (nar. v Sklenářicích dne 11. června 1810, vysv. 3. srpna 1838);
- p. Vilibald Tatoun, kněz na odpoč. na Smr-žovce, dne 24. února (nar. na Smržovce 4. března 1809, vysvěcen 3. srpna 1835).

Vyznamenán jest:

- p. Frant. Gaudek, far. na Šumburce, jmenován osobním děkanem.

Ustanoven jest:

- p. Frant. Šoreys, admin. in spir. et. temp., za interkal. adm. na Světlé.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3 zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Na den sv. Josefa, pěstouna Páně.

Kázání, jež v kapuc. kostele u sv. Josefa na Novém městě Pražském měl spiritual Fr. Kořan.

„Hle, ustanovil jsem tě nade vsí zemí!“
(I. Mojž. 41, 41.)

„A já nechci býti svatým!“ tak jsem častokrát již slyšel zvolati leckterého člověka, a vždy mně ho bylo líto, nebo rozpomenuv se na vůli Boží, kteráž jest posvěcení naše, musil jsem si pomysliť: Ubožáku! kdybys nechtěl býti svatým, budeš prokletým. — Když jsem pak pátral po příčině lehkomyšlného takového zvolání, tuť jsem nejednou shledal, že mnozí lidé mají prapodivný pojem o dosažení svatosti. Myslí totiž mnozí, že k tomu třeba, aby celý den na modlitbách a rozjímáních trvali, aby se neustále postili, tělo své bičovali, každé i té nejnevinnější radosti se vyhýbali, větší část noci probdéli, divy a zázraky činili, budoucí věci předpovídali, slovem myslí, že musí zde na zemi, Bůh sám ví, čím býti a skutky neobyčejné, nade všecko pomýšlení veliké, konati.

Poněvadž ale k déle trvajícímu cvičení duchovnímu přílišné nemají chuti a ku konání zázrakův a předpovídání věcí budoucích žádného v sobě neznamenají povolání, odtud jsem si pak vysvětloval, proč mezi lidmi takovými zhusta slyšeti zvolání: „A já nechci býť žádným svatým!“

Prátele drazí! Kdyby k dosažení dokonalosti a svatosti třeba bylo skutků obzvláštních, divů a zázrakův, tuť by věru málo bylo svatých a světic v nebeském Jerusalemě; poněvadž ale z pravidla žádných skutků podivuhodných Pán Bůh nežádá na těch, kteří dokonalosti a svatosti pílí, proto svatých na tisíce se raduje v stáncích nebeských,

třeba bychom jmen a života jejich blíž ani neznali.

Chcete důkazy? Jenom jeden dnes Vám uvedu, jenom jednoho muže jméno Vám oznámím domýšleje se, že Vám postačí, aby jste poznali, že svatým a to velikým svatým státi se může člověk při zaměstnání zcela obyčejném, aniž obzvláštních divů a zázraků konati třeba.

Ejhle Josef, sv. pěstoun Páně, chudičský tesař z Nazareta opovrženého, z něhož prý nic dobrého nemohlo pojití! Josef, o němž v celém písmě sv. a v celém ústním podání ničeho jiného nenaleznete, než že byl mužem spravedlivým. A tento muž spravedlivý v nepatrném koutě země svaté přebývajíc stal se svatým a to tak velikým svatým, že mnozí otcové a učitelové církevní pokládají svatost Josefovou za nejbližší a nejpodobnější svatosti té Panny, která beze vsí poskvrny byla počata; Josef pěstoun Páně, jehož takřka nikdo ani neznal, jest tak velikým svatým, že před více než 200 lety patronem se stal země České, tak že tehdaž již z části naplnila se slova písma: „Hle, ustanovil jsem tě nade vsí zemí.“ Josef, neznámý tesař Nazaretský takového stupně svatosti dostoupil bez divův a zázraků, že docela i za patrona celé církve sv. vyhlášen byl, tak že l. P. 1870 d. 8. prosince úplně se na něm vyplnila slova: „Hle, ustanovil jsem tě nade vsí zemí. Nedivím se pranic dychtivosti Vaší, N. s níž čekáte na zjevení tajemství, jehož Josef tesař z Nazareta užívaje, stal se tak velikým svatým. Abych tajemství to vám svěřil, bylo úmyslem mým již, když jsem se na posvátné toto místo ubírali a protož, abych trpělivosti Vaší nezneužil, pravím: Josef, pěstoun Páně stal se proto tak velikým

svatým, poněvadž ve všem a vždycky vůli svou srovnával s vůlí Boží!

Že v ohledu tomto každý z nás ho následovati může ani nedokládám, ale za to Vás prosím, abyste pro lásku k sv. Josefovi a pro lásku k duším svým pilně a pozorně si všimli veliké svatosti a moci pěstouna Páně, a na tom ihned při rozjímání pevně se ustanovili, že jej v svatosti jeho následovati a ve všech potřebách svých za pomoc prositi budete. —

V církevních hodinkách mají dnes kněží prikázáno čísti životopis Josefa Egyptského, miláčka to patriarchy Jakoba. A příčina toho as jiná nebude, než že Josef Egyptský předobrazuje nám našeho sv. Josefa, pěstouna Páně. — Jakož ale osoba vždy předčí obraz ji, vypočítávající, tak i důstojnost i svatost i moc Josefa pěstouna Páně daleko vyvýšena jest nad důstojnost, svatost a moc Josefa Egyptského. Krásně se o tom zmiňuje sv. Bernard, jenž výtečným pérem svým takto napsal:

„Kdo a jaký muž byl Josef? Vzpomeň při tom na onoho velikého ondy do Egypta prodaného arcioťce, a věz: že netoliko jeho obdržel jmeno, nýbrž že i dosáhl jeho čistoty, nevinnosti a milosti. Neboť onen Josef z bratrské závisti prodáný a do Egypta odvedený vyobrazoval prodání Kristovo: tento Josef před zástítm Herodovým utíkaje, Krista do Egypta nesl. Onen pánu svému věrným jsa, nechtěl s ženou jeho smísiti se: tento svou chof, Matku Pána svého, pannou býti seznáv, i sám zdrželivým jsa věrně ochraňoval. Onomu byl udělen smysl a výklad tajemných snů: tomuto dáno znáti a účastniti se tajemství nebeských. Onen schraňoval obilí ne pro sebe, nýbrž pro veškeren lid: tento obdržel chléb živý s nebe, aby ošťihal ho i pro sebe i pro veškeren svět.“

Nuže, p. d. pochopujete, že v svatosti sv. Josef náš převyšuje Josefa Egyptského a že více svěřil král nebeský, Hospodin zástupů, Josefu svatému, nežli Faraó egyptský synu Jakobovu? Aj, tento byl pánem a správcem domu krále pozemského, onen ale byl pánem domu Božího; onomu podřízeni byli pohané, židé, hříšníci, jež Hospodin přísně trestal, tomuto poddán byl Syn Boží, a Matka jeho, již Pán Bůh vroucně miloval. Onomu řekl král: „Bez tvého rozkázání nehně žádný rukou ani nohou ve vsi zemi Epyptské;“ o tomto praví sv. Bernard: že může v každé potřebě pomoci a všech lidí hájiti, jen když k němu útočíště své berou. A co tuto sv. Bernard jako své mínění na-

psal, to stvrzuje zkušeností svou veliká cti-
telkně sv. Josefa, Teresie totiž svatá, neboť ve spisech její nalézáme tato slova:

„Zkusila jsem, že mne tento můj svatý otec a pán i z těžké nemoci i z mnohem větších nebezpečností vysvobodil, v nichž má čest a spása mé duše vězela, a to s mnohem větším pro mne prospěchem, nežli jsem od něho žádati směla. Nepamatuji se, že bych potom byla čeho od něho žádala, čehoby mně nebyl udělil. Veliké milosti, jichž mi Bůh skrze tohoto přesvatého otce propůjčil, a přemnohá nebezpečí těla i duše, z kterých mne vysvobodil, jsou věru podivuhodná.“

O té důstojnosti a moci, jakoužto obdařen jest sv. Josef náš! Než volajíce takto, p. d.! nezapomínejte, že Pán Bůh náš jest Bohem nejvyšším spravedlivým a že každého jenom podle zásluh jeho odměňuje a oslavuje.

Jestliže tedy sv. Josef náš k tomu byl vyvolen, aby stal se vůdcem a pěstounem samého Syna B., jestliže Josef sv. zasloužil býti pravým chotěm neposkrvněné Matky Ježíšovy: ó jakou to svatostí stkvíti se musela duše tohoto chudického tesaře Nazaretského!

Nelekám se pronésti: že i andělé v nebesích divili se svatosti pěstouna Páně. A což by se nedivili? Vždyť žádnému z nich, ba ani cherubovi ani serafovi nejvyššímu neudělil Hospodin práva, aby ho Syn Jeho nejmilejší nazýval otcem!

Ano diví se i andělé Josefovi, tomuto muži spravedlivému, muži všemi ctnostmi ozdobenému. Vzpomeňte na kteroukoli ctnost, duše Josefova jest jí okrášlena. Máte-li na zřeteli pokoru, matku ctností, aj pěstoun Páně dle slov sv. Bernarda právě pro tuto ctnost zvolen byl za ochránce toho, který se ponížil až k smrti, a to smrti kříže. Ohlížíte se, je-li s pokorou sdružena dcera nebes čistota v duši tohoto muže spravedlivého: aj, pokora ji zakrývá, neboť ubezpečen jsa panický Josef zjevením Božím o přechýstých zámyslech Marie P. za manželku ji pojal, aby pod rouškou touto jako anděl žil, aniž to lidem zjevno bylo.

Poznááte-li tedy z části alespoň důstojnost, moc a svatost Josefa pěstouna P. a panického chotě Marie, pohledněte nyní pozorně na něho, jak na světě tomto obcuje si vedl, a co činil, že tak vysokého stupně svatosti a moci dostoupil.

Ano již se díváte na toho přívětivého, poctivého, chudého řemeslníka, tesaře v chatrném domku přebývajícího. V dílně zcela prosté hrubou koná práci, v potu tváře chléb od

rána až do večera sobě a své rodině vydělává. Jednoduše, ba dosti chatrně jest přioděn, řeč jeho, chůze jeho, jednání jeho, vše, vše je prosté, nelíčené. Pobožně se ráno a u večer modlí, sobotu zachovává, každoročně na slavnosti do Jerusalema putuje, bez reptání snáší nedostatek. On koná cesty daleké a nestěžuje si nikomu, on se postí, jak zákon předpisuje, on po žádném vyznamenání netouží, na posledním místě zasedá, on všechny povinnosti stavu svého svědomitě plní.

Co tu divného, co tu zvláštního? Nenlí to živobytí zcela obyčejné, prosté? A tak živ byl pěstoun Páně, choť Panny Marie, sv. Josef. Kdož by ho v tomto jeho žití nemohl následovati?

A co tomuto prostinkému životu sv. Josefa zde na zemi pravé a nehynoucí ceny dodávalo? Byla to především jeho živá víra a nezvratná naděje; bylať to vřelá touha jeho, aby se vždy dle příkázání B. řídil, všechny práce své pro Boha konal, slovem aby vždy a všude vůli svou s vůlí B. srovnával; a to je to tajuplné kouzlo, kteréžto jsem Vám, N. hned zpočátku zjevil, a kteréž z prostinkého tesaře Nazaretského tak velikého učinilo světce, že mu Bůh sám řekl: „Hle, ustanovil jsem tě nade vši zemi.“

Jest věru s podivením, že mnozí lidé tomuto výbornému prostředku k dosažení svatosti rozuměti nechtějí, a že vůli svou vlastní nad vůli Boží kladou. A přece vlastní vůle jest náš největší nepřítel.

Synové Israelští z železné poroby Egyptské byvše vysvobození a bez úrazu mořem rudým prošeďše, zahynuli na poušti, proto že vůli vlastní hověti chtěli, a z množství tak velikého dva jen zachováni jsou — Josue a Kaleb, kteří vůli svou s vůlí Boží srovnávali.

Dobře tedy praví zajisté sv. Terezie: „Ó jak docela k jinému nežli jest vůle B. bývá nakloněna vůle lidská! Bůh chce, abychom milovali pravdu a my milujeme klam; On chce, abychom toužili po tom co věčného, my pak se kloníme k pomijejícímu: On chce, abychom snahu svou obraceli ku věcem nebeským a my dychtíme po věcech vezdejších a přece, přece denně snad několikrát voláme: „Buď vůle Ttá!“

Vzpomeňtež sobě Nejmilejší na slova Hospodinova, kteráž promluvil skrze ústa proroka Isaiáše (58, 13. 14.): „Nebudeš-li činiti vůle své, tehdy kochati se budeš v Hospodinu, a vyzdvihnu tě na výsosti země! A že Pán a Bůh slib tento splňuje, dosvědčuje nám jasně a zřetelně sv. Josef náš! On

nejednal nikdy proti vůli Boží, ano ani tenkrát ne, když vyplniti jí nebylo snadné.

Na jednu toliko udalost vám posvítím, aby lépe pochopeno bylo, co jsem pověděl.

Anděl Páně ukázal se Josefovi ve snách řka: Vstaň, vezmi dítě i matku jeho a uteč do Egypta, a buď tam, dokudž nereknu tobě. Uslyšev to Josef nepohoršil se, aniž řekl: Všecka tato věc jest nejistá a pochybná; neboť nedávno jsi řekl, že spasí lid svůj, a nyní ani sám sebe nebezpečenství nemůže sprostiti. O jak zaraďoval se anděl nad ochotou Josefovou, s níž do vůle B. se odevzdal. Druhdy andělové násilně vyvésti musili Lota ze Sodomy; ale Josef sotva že zaslechnul, co Pán Bůh chce, již se strožil učiniti, což mu bylo přikázáno.

O přátelé drazí, zdali pak my na místě pěstouna sv. rovně tak bychom jednali? Myslím, že by mnohý z nás řekl: Když toto dítě jest Syn Boží, proč nesprovedí Heroda a pronásledovníky své, proč nepotrestá jich, jak by za toto hříšné umínění své zasluhovali? — Ano tak asi mnohý z nás by namítal, ale Josef sv. ničehož na rozkaz Boží andělem ohlášený neodpovídá, nýbrž ochotně jej plní.

Poznáváte N., velikost důvěry sv. Josefa, pozorujete jeho ochotnou poslušnost, jeho obětovnost, jeho nezvratnou odevzdanost do vůle Boží? Poznáváte-li, vzpomeňte také na svou nedůvěru, na svou váhavou poslušnost, na svou nerozhodnost v plnění vůle Boží; vzpomeňte si jen, jak reptáte a natíkáte a bědujete, když trochu většího vůle vlastní zapření je třeba; vzpomeňte si jen, jak neradi jste v nemoci, v nedostatku, v soužení vůli Boží se podrobovali a ustavičně se otazovali, čím jste zasloužili, že vás Pán Bůh takto navštěvuje!

Či domníváte se, že sv. Josef znal úmysly Boží, pro které se měl vydati s Pannou Marií a božským pacholátkem do Egypta? a proto že tak ochotně příkazu Božímu se podrobil? Ach neznal, neznal tehdež záměru Božího tak, jako my jej nyní známe, nevěděl Josef sv. o tom, že také pobytem svým v Egyptě rodina sv. posvětití má místa, kde po nanebevstoupení Páně rozvinul se život svatý, život poustevníků. Ano Egypt stal se kolébkou mnohých světců, kteří před Herodem tohoto světa hlasem Božím byli varováni a do svatého zatiší se odebravše dle vůle Boží o spasení duší svých pracovali. O tom o všem nevěděl Josef sv. a přece bez prodlení podrobil vůli svou vůli Boží. A poněvadž tak vždycky činíval, proto povznosl jej Hospodin na výsosti země a ne-

postavil před něho nikoho, leč neposkvrněnou choť jeho Marii Pannu, Matku Syna svého; královnu všech svatých! proto ustanoven jest Josef od krále nebeského nade vši zemí, za patrona církve sv. a proto také za patrona vlasti naší České zvolili si ho otcové naši, znajíce ode dávna jeho důstojnost, jeho svatost a moc.

A kterak se to stalo, že sv. Josef zvolen byl za patrona země České, že jméno jeho skví se v řadě svatých našich dědiců?

Když tato svatyně, jejížto největším dobrodincem byl vojevůdce Gerard Questenberg, bratr slavného opata Strahovského Kašpara Questenberga, když pravím svatyně tato l. P. 1653 dne 25. května od kardinála Harracha k poctivosti sv. Josefa, pěstouna Páně byla vysvěcena, a lid zbožný sem v zástupcích přicházel, poněvadž mu horliví OO. kapucíni v nemocech duševních ochotně sloužili a chléb života rádi lámali: učinil léta následujícího (1654) kardinál Harrach na sněmě Českém návrh: aby sv. Josef pěstoun Páně, do počtu patronů Českých byl přijat. Návrh svůj ohlásil také králi Ferdinandu III., kterýž pak ve zvláštním poselství požádal sněm, aby návrh arcipastýřův všemi způsoby byl podporován a sv. Josef za patrona Čech zvolen. A tak se stalo, že již léta Páně roku 1655, dne 11. měsíce dubna ve zvláštním zasedání stavové zemští slavně na sněmu Českém v Praze vyhlásili sv. Josefa za patrona Českého a za zvláštního ochrance pokoje a míru v celém království ho doporučili.

Po tomto památném usnešení konaly se veliké slavnosti k potěšení veškerého národa Českého. Jak dějiny Prahy dosvědčují, byl u sv. Víta na hradě Pražském veliký a krásný obraz sv. Josefa vystaven a v ustanovený k slavnosti den putovala tam ze všech farností Pražských valná procesí s korouhvemi a prapory cechovními, zvony se všech věží hlaholem velebným skoro po celý den tuto slavnou zvěst do všech krajů Českých ohlašovaly, u sv. Víta výteční kazatelové o sv. Josefovi konali řeči, a služby Boží nejslavnější s patrným pohnutím a potěšením odbyval kardinál svatě římské Stolicе Harrach.

Na památku pak ustavičnou slavného zvolení sv. Josefa za patrona Českého zapsán byl u sv. Víta do zdi zvláštní kámen s nápisem, aby povždy hlásal synům země České, kterak otcové jejich chudického tešare Nazaretského ctili a proč ho za patrona sobě i jim zvolili.

A za zbožnými Pražany chvátili bodří

venkované, neboť do všech krajů českých zaslal primas království Českého, kardinál Harrach zvláštní listy oběžné (z nichž se mnohé až posud zachovaly), kterými k oslavě sv. Josefa jakožto patrona země České vybízel a srdečně věrné Čechy napomínal, aby ve všech potřebách svých pod ochranu a záštitu sv. Josefa se utíkali, zvláště pak kdyžby ve vlasti různice a sváry, nepokoje a rozmlísky nastaly a nepřátelé zemi Českou ohrožovali, poněvadž sv. Josef za zvláštního ochrance míru a pokoje byl zvolen.

A to také pohnulo i krále Ferdinanda III. k slibu slavnému, když od nepřátelských Švédů hrozně byl sklíčen. Slíbil totiž Pánu Bohu, jestliže k přimluvě sv. Josefa z tísně této vysvobozen bude, že nový kostel a klášter k poctivosti sv. Josefa, patrona Českého, vystavěti dá. Poněvadž však smrt zmařila předsevzetí jeho, dokonal syn Leopold I. dílo otcem slíbené a tak povstal na druhém břehu Vltavy v Menším městě Pražském klášter a kostel sv. Josefa, kde také skonala l. P. 1663 dne 2. ledna první představená kláštera tohoto bl. Elekta.

Byly totiž původně v klášteře sv. Josefa nedaleko za kamenným mostem Karmelitky; když pak za císaře Josefa na Hradčany odebrati se musily, vzaly tělo bl. Elekty s sebou, kdež se až po tu chvíli neporušené chová.

Že pak za příkladem Ferdinanda III. mnozí šlechtí dobrodincové po Čechách k poctivosti sv. Josefa chrámy, kaple a oltáře budovali, nemusím snad ani podotýkati, nebo to vám všem s dostatek jest známo, že staří Čechové na výsost si vážili, ctili a milovali sv. své patrony, a že tuto vážnost, čest a lásku svou i skutky na jevo dávali. A měli bychom my, potomci zbožných a proto tak statných otců styděti se za to, co jsme po nich zdědili? Odstup to! Ti, kteří stydí se za dědictví starých otců svých, za úctu k sv. patronům našim, zvrhlými jsou syny národa a nezasluhují ni nejmenší důvěry, ba ani aby jmenováni byli vlastenci. Chcete-li tedy slouiti hodnými a zdárnými syny a dcerami otců staročeských, ctěte a važte si sv. Josefa, jehož oni jako perlu vzácnou do koruny sv. Václavské vsadili. A majíce k srdci patrona tohoto milého přes 200 let již cestu upravenou, utíkejte se k němu s tím větší důvěrou ve všech svých potřebách ať tělesných ať duševních. Toho pak pamětlivi buďte, že tím spíše vyslyšení dojdete, čím více sv. Josefa následovati budete v plnění vůle Boží a přemáhání vůle své vlastní. Neztrácejte nikdy

naděje ani v okamžicích nejtrudnějších, ale pospíchejte k sv. Josefu, vždyť Pán ustanovil ho nadě vši zemi a věřte, že nikdy nebudete oslyšeni.

Znám zde v Praze klášter chudých ale velmi horlivých řeholníků, kteří více potřebují na stůl nuzných nežli na stůl svůj. A když v klášteře tom se někdy stane, že neví správce domu, co by na druhý den dáti měl hostem chudým a bratřím svým, tuť k sv. Josefu pospíchá, a nikdy tohoto hospodáře Nazaretského nadarmo neprosil, pomoc přišla vždycky, častokráte způsobem podivuhodným.

A proto přátelé draží! nikdy neztrácejte naděje, přičiňte se, namáhejte se při pracích svých, jako se přičiňoval a klopotil sv. Josef, vždycky ale podrobujte vůli svou vůli Boží, a z hloubi srdce svého navykňte volati: „Buď vůle Tvá!“

Dolehneli pak ale přec na vás obtíž nějaká, pospíchejte k sv. Josefu, tak jako k němu pospíchali zbožní předkové naši!

Ano k sv. Josefu pospíchejte, když vás bude něco tížiti, soužiti, trápiti, boleti a rmoutiti.

K sv. Josefu jděte pro všecko, čeho budete potřebovati, žádati, přát si pro spasení duší svých!

A poněvadž bída, nouze, nedostatek, sváry, spory a třenice, rozrývají srdce drahé vlasti naši k největší radosti nenasytných nepřátel právě v těchto dnech; o to prosím vás, aby klekali jste často před obrazem sv. Josefa, patrona země České, mocného ochránce pokoje a míru skroušeně žádající, aby vyprosil nám hojnost a pokoj v naší zemi. Amen.

V zahradě Getsemanské.

Ký aj vůkol vzdech bolu rozléhá se?
Kdož tu přetěžký vede smrti zápas?
Příroda zmlknouc sama též naslouchá —
známce bolesti!

Aj to sám jest Syn Boha Otce věčný;
vstříc hle kráčí již muce své přetrpké;
žiznivou božská zemi krev napájíc,
skvrny umývá.

Ach jaká tesknost asi jímala Tvé
srdce přesvaté, ana skráň velehná
nic bělostný pot, krve leč nejdražší
proudy vylévá.

Ach Ty Otče můj, je-li možno, hořký
nechť kalich miji tyto mé rty navždy,

však ne má se staň, ale vůle tvá — tak
Otce umlí.

Pot rudý vroucí řine již se hojně,
v krve krůpějích noře líce krásné
nevděčnou a zlou tuto zem poprvé
nachem odívá.

Ó ty božský náš Jesu Kriste Spáso,
dej i nám smrt Tvou, muky Tvé pocítit,
myť tu ouzkost Tvou sami máme trpět
za svoje hříchy.

O buď mocný nám krvavý ten pot Tvůj
lék našim srdcím, duši mír vyjedej,
smyj, ach navždy smyj vinu zlou a velkou
krvi ty Páně!

B. Hahl.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.

Na počátku tohoto století vrátilo se v Petrohradě několik znamenitých Rusů do církve katolické. Nebylo jich mnoho, ale počet nahražován živostí a rozhodností náboženského přesvědčení. „Malé stádce“ brzo sice rozprášeno, ale jméno hraběnek Svěčinovy a Rostopčinovy, kněžny Golícynovy a jiná nikdy nevyhynou z dobré paměti Rusů katoliků. I myslíme důvodně, že zrno horčičné zaseté na břehách Něvy se zaklíčí, vzroste a bude strom.

Každá ze vznešených konvertitek opsavši sobě malou knížečku, rukopis, chovala ji po celý svůj život velmi pečlivě. Tento rukopis, jež bychom mohli případně nazvati „rukojetí Rusů katoliků“, skládal se ze dvou listů francouzského hraběte Josefa de Maistre spisovatele nad jiné výtečného. V prvním listu odpověděno k otázce, „je-li ctí či hanbou, mění-li kdo své náboženství,“ druhý svědčil ruské dámě. Kromě toho obsahovala rukojeť dva listy, jichžto původcem jest Jan Ludvík de Leisségues-Rozaven, potomek slavné rodiny bretoňské, člen řádu varystva Ježíšova, narozený v Quimperu dne 9. března 1772 a zemřelý v Římě dne 2. dubna r. 1851.

Tyto dva druhé listy, jež osvěcená hraběnka Svěčinová nazývala svým „druhým svědomím“, jsou psány ovšem nejednodušeji Rusům; avšak i jiným čtenářům, tuším, dobře mohou posloužit, naznačujíce s dostatek podstatný rozdíl mezi církví ruskou či pravoslavnou a církví katolickou. Jsou tyto listové odpovědi k přípisu, jež my tu s celým obsahem klademe a jenž takto zní:

Otěný Pane!

Mile jste se mi ráčil propůjčovati radou a poučováním, pokud jsem se těšil Vaší přítomnosti. Mámt naději, že ani teď, ačkoliv jsme se daleko od sebe rozešli, mně této útěchy neodepřete. Bez okolků počínám tím, co mne za přítomna nejvíce souží. Obýváje v krajině ruské, kde kromě mne nežije ani jediný katolík, nemám na kolik set verst ani kněze ani chrámu svého náboženství. Co si mám počítí? Narodiv se, jak víte, na počátku francouzské revoluce, došel jsem náboženského vychování dosti skrovnou měrou. Jsem katolíkem více rodem a návykem nežli přesvědčením. Nic nepochybuje věřím evangeliu a zdá se mi, že bych neváhal nazývati se křesťanem byt i můj život to stálo: ale nestáčí-li víra která mučeníky činí? Mezi tolika různými sbory, kteří vyznávajíce jedno evangelium, praví se býti všichni křesťanskými, který pak z nich jest pravý a kteří jsou na omylu? Nemohu se obíratí všemi články, jimižto se jednoty křesťanské od sebe rozeznávají, aniž pak myslím takovou práci býti mou povinností, ana jest většině křesťanů zholá nemožná. Říkávali mi, že každý je povinen setrvati ve společnosti náboženské, v nížto se zrodil a že člověk počestný neměnilvá svého náboženství, mně však tato zásada, jakkoliv odjinud vychvalovaná, poštelou se býti vidí. Kdybych shledával nepravý náboženství, ve kterém jsem zrozen, nebylo by mi po mém zdání v něm zůstati, a čest moje by vymáhala, bych se zřekl, čemu se přičíi moje svědomí. Ale jest-li snadno usvědčiti z bludu mahomedána, žida a modláře, není nic snadného naznačiti hranice pravdy a bludu mezi křesťany. Já nejsem ani Pavlův ani Petrův ani Apollův, jak mi praví apoštol (I. Kor. 1, 12), chtěje abych byl jediné Kristův, abych se nazýval a byl křesťanem. Není-li tohoto jmena dost? A nemoha s příslušníky své církve vykonati bohoslužbu, v nížto jsem zrozen, nesměl-li bych či raději neměl-li bych do shromáždění těch křesťanů choditi, mezi které mne Prozřetelnost postavila, abych s nimi spolu se klaněl svému i jejich Stvořiteli, Vykupiteli a Posvětiteli? V čemžto já tím méně závad domnívám se spatřovati, čím menší rozdíl mezi mým vyznáním a jejich náboženstvím zabíhá. Slyšel jsem zajisté, že jen tyto tři články víry nás od sebe dělí:

1. *Očistec*. Vím však, že jsou Rusové dosti volní příčinou tohoto článku. Mnozí z nich, přiznávající se zároveň nám k tomuto dogmatu, znamenají odpor, do něhož

padají ti, jenž pomítajíce naukou o očistci schvalují modlitby za zemřelé.

2. Druhý článek se týká *učení o Duchu svatém*, jež praví Řekové (Rusové) vycházeti pouze od Otce a nikoli také od Syna. To však jest otázka temná a nevyvírající na život nijakého mocného vlivu nezdá se mi míti žádné důležitosti.

3. *Svrchovanost papeže Římského*. Avšak jest článek ten tak důležitý, abych se domníval, že se minou se svým spasením všichni, kteříž ho nepřijímají? Mně se často zdává, že ostatní společnosti křesťanské jsouce všechny jednomyslny v této příčině, právem vytýkají katolíkům hrdost a nesnášlivost, kteréž bychom zejména s Řeky či Rusy nikdy neměli jeviti; nebo nejmoudřejší Rusové nás nezatracují a smýšlejíce o člancích sporůných jako my, říkávají, že máme jedno a totéž náboženství. A v skutku, nezná-li Rus jako katolík mši sv., svátosti, obřady někdy krásnější a velebnější nežli jsou naše, posty pak nad naše přísnější? Což je-li podstatou náboženství, potřeba-li se na vzájem odsuzovati pro několik podřízených otázek? Neřídě se nežli svým rozumem nic bych se neváhal ve všem přispůsobovati obřadům řeckým, dokonce tu, kde široko daleko není katolické bohoslužby, což se mi zdá býti rozhodně slušnějším nežli neúčastniti se žádných výkonů náboženských. Ale zdržuje mne od toho kroku pravidlo, které mi sice často za mého dětství připomínali, mně však předce jen předsudkem se býti zdá, — že mimo církev katolickou nelze doufati spasení. Nechtěje se u věci tak důležité unábliti, nerozhodnu se dříve než uslyším Vaše příslušné mínění, kteréž byste pevnými důvody opatřiti ráčil, snažně žádám. Nebudu tvrdošíjným, miluji a hledám pravdu, ale chci býti přesvědčen. Vyvedl jste mě už ze mnohých bludů, pročež nepochybují, že i tentokráte se Vám podaří zaplašiti moje pochybnosti. Vyložil jsem Vám své důvody; buď je schvalte buď je vyvratte co nejlépe budete moci.

Odpověď.

Milý Pane!

Důvěrou, kterou ve mne kladete, jste si mne velmi zavděčil. Chtěje jí vyhověti, přičiním se všelijak, abych Vám byl nějakou měrou prospěšen. Myslím, že mi nebude těžko Vaše pochybnosti ukliditi. Při takové myšli, jako jest Vaše, může člověk sice pravdu neznati, ale nemožno jest mu, dlouho se jí opíratí. Vaše přímé smýšlení a Vaše pevná soudnost uchrání Vás vždycky bludu a

nahradí, čeho by se Vaším vědomostem nedostávali snad mohlo. Vy hledáte pravdu se srdcem upřímným, a jste schopni abyste ji poznal, ji cítil a se jí pevně přidržel. Především hned k věci.

(Nemůžeme setrvat v náboženství, jež bychom nepravým býtí poznali.)

Nemíním se obírat s bídnou zásadou, již na mnoze velmi vynášejí, jejížto však lichost i Vám je dost patrna, že totiž člověk počestný neměňuje svého náboženství. Na opak řeknete, že by nebyl počestným, kdo by se zdráhal opustiti nepravé náboženství, aby přijal náboženství pravé. Pravdě jsme vždy povinni úctu vzdávati a veždy je čestné se k ní přidati jakož i uznati své bludy a se jich zříci. Kdo by opak toho tvrdil, rouhal by se, domnívaje se, že jest lhotejno, zdali se Bůh službou, kterou mu činíme, ctí nebo zneuctívá, zdaž je to služba, kterou on sám ustanovil, anebo kterou si lidé vymyslí; ano tvrdil by, že kdo opouštějící modlářství přijímali víru křesťanskou, nebyli lidmi počestnými a že apoštolé napomínajíce všechny národy, aby zanechali bludů, nepočestně si vedli. Zásada je příliš pošetilá, aby duch, jako jest Váš, déle se s ní obíral. Kladu tedy jakožto základ, jehož mi nezvratíte, že, jako mě žádný důvod nemůže oprávniti k tomu, abych opustil pravé náboženství, tak žádná pohnutka lidská mne nemůže oprávniti, abych zůstal vytrvale v náboženství takovém, jehož nepravost bych poznával a abych nepřijal pravdy, jakmile bych ji poznal. Povinni jsme pravdu hledati a musíme-li jakožto děti věřiti rodičům a těm, jenž nás vyučují, nastává nám, jakmile jsme dospěli rozumem, přísná povinnost, abychom se přesvědčili o pravdě svého náboženství, dle slov apoštolových, jimiž nás napomíná, aby rozumná byla služba naše (Řím 12, 1.) t. j. máme vyznávati své náboženství nikoli proto, že jest to náboženství našich otců anebo naší země anebo, že jsme v něm byli odchováni nýbrž proto, že jsme se, zdravě uvažující, o jeho pravdě sami přesvědčili, t. j. že jest ono tím náboženstvím, které Ježíš Kristus ustanovil; na soudu Božím ničím se nebudeme moci omluviti leda tím, že nám nebylo lze pravdu poznati.

(Rozborem článků víry sporných nelze poznati pravé náboženství.)

„Avšak“, řeknete mi, „modlář, mahomedán, žid nemají omluvy, nepřijímajíce víry křesťanské, poněvadž ničemnost modlářství a mahomedanismu každému do očí bije, kdo-

koli si jich bedlivě všímá. Důkazy, jimiž se stvrzuje pravda křesťanská, jsou tak patrné a přesvědčivé a spolu všem tak na snadě, že blud nížádnou měrou omluviti nelze a zaslepenost Židů, kteří ještě Mesiáše očekávají, neumíme si vysvětliti leda máme-li zření k bělmu, jež dle Písem Hospodin položil na oči tohoto národa jakožto trest za jejich hroznou bohovraždu. U křesťanů je právě na opak. Tu těžko bývá, ba pro mnohé sporné otázky nemožno, poznati pravdu, tak že člověk je oprávněn, máje toho své důvody, buď zůstat v církvi, v nížto se narodil, buď se přivtělit ke společnosti jiné, žije-li v takových okolnostech, které této změny vymáhají. Většina křesťanů není s to, rozebrati náležitě sporné články, jimiž se jednotlivé jednoty církevní od sebe rozcházejí a nemůže se na dobro a rozhodně pronášeti o důvodech, které každá z nich ve svůj prospěch přivádí. Tou příčinou moudrost i láska žádají, abychom se vespolek snášeli a jedni druhých neodsuzovali.“

Přisvědčil bych Vám docela, kdybychom poznávali pravdu, porovnávající a rozebírající protivná smýšlení; ale Bůh, jenž chce, aby všickni lidé k poznání pravdy přišli (I. Tim. II. 4.), nemohl učiniti toto poznání závislým na podmínce nemožné. Nejen ti, kdo jsou málo vzděláni, nemohou se cestou rozebírání, rozpravy či diskuse dodělávati pravdy; i osoby nejučenější mohly by ve mnoho bludů ubíhati, kdyby diskuse sama je mohla v pravdě ubezpečiti. Co práce dalo již to, aby se na jisto postavilo, které knihy jakožto pravé sluší klásti mezi knihy Písma sv. Co hádek v této příčině již bylo! A jak těžko bývá dovítí se se vezdy pravého smyslu Písem svatých! Kdo by se tu nikdy nemýlil? Nevidíme-li stále, že lidé učení, by sebe více přemýšleli, si ve svých míněních odporují? Rozbor, rozprava či diskuse ku poznání pravdy nevede. Odtud dobře soudíme, že diskusi o sporných člancích nelze poznati pravého náboženství.

Poněvadž každý je povinen pravdu hledati a ji přijímati, třeba, aby cesta, již ku pravdě vede, byla každému na snadě a tou měrou přístupná, aby nikdo se nemohl vymlouvat, že setrval ve svém bludu. Je s podivním, že lidé tak křivě smýšleli u věci pro ně tak důležité a že je tak málo osob, které by znaly svoje náboženství a je uměli uvažovati s jeho pravého stanoviska. Několik úvah velmi jednoduchých dokáže, na jak nepevném základě spoléhá rozumování, které se Vám zdálo býti tak mocné přesvědčujícím a spolu uvidíte odtud, že

křesťan, zůstává-li ve své nepravé sektě, nemá nic menší omluvy nežli mahomedán a modlář, kteří se nechťi poddati slavným důvodům, o něž se opírá pravda náboženství křesťanského, poněvadž je rovně snadno rozoznati věrnou choť Ježíše Krista ode všech nevěrných.

Chťice zeslabiti smýšlení náboženské a přivoditi lidi ku všeobecné lhostejnosti ve víře, neustávali filosofové minulého století blásati, že náboženství ve skutečích pozůstává a že jen kdo dobré skutky koná, má tolik náboženství, kolik třeba, buďtež si jeho smýšlení či víra jakákoliv. Vynášejíce bez přestání mravouku evangelickou, nekladli veliké váhy na články víry, ač jim zjevně neodpírali. Dávali znáti, že těchto věcí třeba nechati bohoslovcům a že je dosti vyučen a s dostatek křesťanem, kdo si upravuje mravy dle evangelia; co do článků víry, ať věří, co se mu zdá býti rozumnějším. Tou příčinou, shodující se veskrz ve mravouce a nelíšíce se od sebe leda v některých článcích víry, mají všechny společnosti (církve) křesťanské vlastně totéž náboženství, any se sjednávají u věcech podstatných; mají se tedy netoliko vzájemně snášeti, ale se milovati pokládajíce se za jednu rodinu, kde jeden přes druhého se snaží ctíti všem společného Otce způsobem, jenžto se mu zdá býti nejprůpádnejším. To majíce velmi mnozí za vrch lásky křesťanské jali se viniti z nesháselivosti katolíky, kteří nepřestávají tvrditi, že pravdu nelze nalézti mimo Církev římskou a že všechny sbory (církve), které se od ní odloučily, sešedše s cesty spasení ocitují se na cestě záhuby. Ale takto dle své libosti věci pořádati, nesluší se lidem. Náboženství křesťanské jsouc náboženství božské, potvrá až na konec věků tak, jak je ustanovil Ježíš Kristus a není žádné moci lidské, která by je měnila. Ti, kdo v něm chtějí měniti, odsuzují se sami; mohou se sice i dále jmenovati křesťany, ale přestávají jimi býti, jakmile kladou své zásady, svůj rozum, svoje dogma na místo učení Kristova. Vizmež, která je podstata učení a náboženství Kristova.

(Věra jest ku spasení nevyhnutelně potřebná.)

Málokterá pravda je v Písmě sv. tak zřetelně pronešena jako ta, že jest víry ku spasení nezbytně potřeba. Buď jest nám zavrhovati všecko Písmo sv. anebo uznati, že je víra zakladem a nejpodstatnější částkou náboženství. Potřeba náboženství se zakládá na závislosti člověka na Bohu; tato závislost jest úplná, jeho poddanost musí

proto býti také úplná odnášejíc se ke všem mohůtnostem jeho duše, i k jeho rozumu i k jeho vůli. Podrobujeme svoji vůli, poslušni jsouce ochotně vůle Boží; podrobujeme svůj rozum, když kořice se neskončené moudrosti Boží, věříme k jeho slovu ty pravdy, kterých nám nelze pochopiti a poněvadž nad rozum nic ušlechtilejšího Bohu v obět přinést nemůžeme, jest tato obět hlavní částkou naší bohoslužby. Proto vidíme také, že člověk od počátku byl podroben víře. Hned, jak zhřešil, zjeveno jest mu tajemství vykoupění a jen věrou v zaslíbeného Vykupitele se mohl nadíti spasení. Víra patriarchů se v Písmech svatých stále vychvaluje a nám za vzor vydává. Právem se obdivujeme hrdinné oběti Abrahama, který nic se nezdráhaje strojí se všemožně učiniti, čehož Hospodin na něm žádal; a Duch svatý nám svědčí, že hlavní zásluhou tohoto praotce, „otce věřících“, bylo, že věřil proti vší naději slova Božímu, nepochybuje ani okamžik, že mu ze syna, ježž hodlal obětovati, vzejde dle zaslíbení četné potomstvo.

Jak jsou tedy slepí, kdo nemohouce se mravoučením evangelického ani dost nachváliti, rádi by nám namluvili, že tato mravouka je podstatnou částí evangelia a že článkové víry nemají důležitosti! Ať otevrou knihy svaté a uvidí, že víře je přislíbeno spasení. „Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude.“ „Bez víry,“ dí apoštol Pavel, „nelze se Bohu líbiti.“ Čtemeť ovšem, že „beze skutku víra je mrtva;“ což jen dokazuje, že víru třeba osvědčovati skutky dobrými; avšak bez víry není dobrých či záslužných skutků. Víra jest kořenem, oživujícím všechny naše činy a byt nepřivodila lásky, jest její nevyhnutelnou podmínkou. Kdo věří, bude souzen podle svých skutků, ale „kdo nevěří, už jest odsouzen“ (Jn. 3, 18), nemaje naděje spásy. Jest víra výkonem, jímžto se nejen božské inteligenci podrobujeme, která nám zaručuje pravdu zjevených tajemství ale se i podáváme autoritě, která nám předkládá pravdy, jež máme věřiti; tato víra vylučuje všecku diskusi kromě té, jež nám na jisto postavuje autoritu, kterou Bůh ustanovil, aby učila všemu, co On zjeviti ráčil. Tento důležitý princip je třeba dobře poznati, proto naň posvítím také, co nejlépe budu moci.

(Pokračování.)

Spasiteli.

Pyramite Ty, majáku světa,
Synu Boží, Synu člověčí,
na Tě leda — kluk štěrky hany metá,

an zatím's Ty v slavném bezpečí.
 Palmo Ty Libánská, co v svém stínu
 na tisíce poutníků chladíš,
 necht i já v chladu Tvém odpočinu,
 až k pravému životu mne zmladíš.

Domnělí ať mudrci pavučiny
 smyšlenek svých ze sebe soukají;
 čas je rozvěje jako ty ostoviny,
 ni z nich oděvů si setkají;*)
 ale kdo se v šaty Tvé zavítá,
 králi, na hodu Tvém osedí,
 a kdo ve jho Tvé sklonil svou ští,
 ten s Tebou Tvé panství obdělí.

Strome rajský, sazenice z nebe,
 Synu panny, Synu Ty Boží,
 necht zbudá vše získám jedno Tebe,
 Slávo má a nezmarné zboží!

J. Vlček.

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od *Václava Beneše.*

Díl první.

VII.

Dobu kralování Jana Lucemburského v našich zemích lze přirovnati rodině, kde matka i děti celý týden den ode dne se mozolí a otec těžce vyzískaný peníz v neděli v kruhu veselých přátel promarní. Rytiřský král vzpomněl si na vzdorovitě a tvrdohlavé Čechy jen tehdy, když v okázalé štědrosti rozhodil poslední stříbrňák rozmarné družině.

Pravdať, že sláva česká takto za hranicemi rostla; ale kdož pak stojí o takovou slávu, kdy za prchavým dýmem jejím prorážejí k oblakům hlasové nespokojení a jinde zase úpění lidu ubědovaného a usouzeného královskými berněmi?

Pořádku, ruky železné a odhodlané vůle páni tenkrát v Čechách neznali, počínaje už od osudné královraždy v olomouckém děkanství.

Staré, župní zřízení ovikláno v samých základech a nového, vyvinujícího se nedrženo. A kdo při tom trpěl nejvíce? — Ti, kteří nemohli násilí oplatiti násilím.

Bylo-li kdy v Čechách modou řídit se dle zásady: kdo s koho, ten s toho, může se to říci vším právem o časech za vlády krále dobrodruha.

Pláč Karlův v cisterciáckém klášteře na Zbraslavi nad hrobem poslední Přemyslovny neplatil pouze nešťastné matce, ale platil

celé české zemi, která majíc krále, měla se hůře než za doby bez krále.

A v těch letech vládl na Dřevíči královský kastelán pan Perchtold.

Kastelánů, kteří plnili pokladnice královské, vážil si král sám více než sebe upřímnějších a sebe oddanějších přátel. Kde berou peníze a jak je shromažďují, na to se neptal a dřevíčský kastelán znal se v berním řemesle výborně.

Pan Perchtold odvedl pokaždé vladaři určitou summu a král se mu odměnil tím, že mu dal Dřevíč i s Pravdou v zástavu.

Dřevíčský kastelán provázel krále svého na cestách po světě a tolikéž pomáhal dobývat slávy jmenu českému.

Bojoval pod korouhví krále proti Litvanům, i výpravy polské se účastnil a král Jan nejednou vyznamenal přede vším vojskem věrného kastelána a před Krakovem zavěsil mu na hrdlo těžký zlatý řetěz s dvojítm křížem. Běda, kdo zvláště z rytířstva odvážil se pohněvati všemocného dvořenína!

Bylo to brzy po řezi u San Felice.

České hluky hnaly útokem na hrad Skaligerů Veronských. Mezi předními útočníky stál též pan Perchtold, kterýž samým jitem přitřhl do českého ležení z tábora Janova.

Ke stu udatných bojovníků dodýchalo již v příkopech a vždy znovu a znovu zaduněly rohy válečné, znovu a znovu odrážel se útočný ryk o příkré skály, na nichž trčel hrad jako hnízdo sokolů.

Chochol pana Perchtolda vlál opět v první řadě a podle něho na druhé přilbě vlnila se pera červenobílá.

Vlachové rvali se zoufale. Za život vlašský deset českých životů. Na hradbách stálo už jen k dvaceti lučištníků a kolem hradeb a na rebrících ku hradbám k pěti stům pancířů, k pěti stům kopí, z nichž každé, zasáhne-li, proráží hrud, k pěti stům mečů, jichž každé tnutí roztíná životy.

První na hradbách byl pan Perchtold a v tentýž okamžik jeho druh s červenobílým chocholem.

U samé brány klečel opřen o těžké mříže starý, bělovlasý muž s hlavou v náručí mladinké dívky.

Z prsou řinula se mu prudkým proudem krev a polootevřenými rty vydíraly se těžké hluboké vzdechy, s jakýmiž duše odletává.

„Milost! — Milost!“ zaúpěla dívka a naklonila se blíže k hlavě umírajícího.

„Tatičku ty umíráš! Milost! Umírá!“

„Giustiniano!“ zašeptal těžce raněný podesta, zavrhl hlavou a nechtěl milosti.

„Pro Rodičku Boží!“ zvolala dívka ze všech sil a blíže přitiskla v náruč stydnoucí tváře otcovy.

„Maledetti Tedeschi,“ znova zašeptal Vlach, oči se mu obrátily v sloup a náhradím ozval se úpěnlivý výkřik dcery podestovy po třetí.

„Máš míti milost, Giustiniano; ale za to budeš má. Zač stálo by potom jinak naše vítězství!“

S těmito slovy vrhl se pan Perchtold po mladé dívce; ale ani se jí nedotkl.

Rytíř s červenobílým chocholem zastoupil mu cestu s obnaženým mečem.

„Zpět pane! — Alespoň mrtvému přejte pokoje.“

Vlaška podívala se na neznámého rytíře; a v tom pohledu spočívalo tolik prosby o ochranu a tolik vděku dětinného.

„Jste svobodná signorino! České meče nebojují proti pannám, čeští vojínové neberou dívkám svobody.“

Tato slova pronesl rytíř v italštině.

„Pane, prosím, zdvihni hleď!“ oslovil jej pan Perchtold.

Neznámý zdálo se, že okamžik váhá; ale po chvíli učinil zadost přání pana Perchtolda.

„Nemýlím-li se, Sulislav z Pozdně a na Jedomélicích.“

Rytíř, skorem ještě jinoch, se uklonil.

„Nezdáš se znáti práva ohledně zaječů.“

„Opakuji pane Perchtolde, dívka jest svobodná.“

„Já kastelán Jeho Milosti královské...“

„A já velitel z vůle jeho Milosti králeviče.“

„Panc!“ zabouřil kastelán a ocel ještě zbrocená vlašskou krví, zablýskala se před očima mladého rytíře.

„Tas meč a braň se, pane Sulislave! Chci tuto Vlašku za kořist. Rozumíš mi?“

Mladý rytíř tasil meč sotva v pochvu zaražený a postavil se k odporu.

Ostří narazila na sebe už podruhé a meč pana Perchtolda odrazil se o protější stěnu.

Pan Sulislav uschoval ocel opět do pochvy.

Kastelán dřevíčský zaskřípěl zuby, obrátil se a v chvílce odklusal k táboru krále Jana.

„Kamkoliv chceš, doprovodím tě. Urči si město kterékoliv a ani vlas ti nebude zkřiven na hlavě.“

Dívka zakývala k těmto slovům svého ochrance záporně.

Vítězové rozběhli se zatím po hradě, ale neloupili. Vzali toliko, čím by zahnali hlad a ovlážili vyprahlá hrdla. Potom od táhli. Zůstala zde ze všeho mužstva toliko třetina, protože hrad tvořil nejpřirozenější hlídku zdejšho kraje a zároveň klíč k hlavnímu sídlu pánů della Scala.

Starého podestu pochovali ještě téhož večera slavně podle manželky jeho v oranžovém háji; ale Justina neodcházela.

„Tys mi zachoval pane čest; chceš za to život můj?“ optala se druhý den tichým hlasem Justina Sulislava. „Nemám tu v celé vlasti své nikoho — nikoho pane.“

Mladému rytíři se zdálo, že se mu točí hlava kolem, půda že se mu chvěje pod nohama a že uniká.

„Šla byjsi se mnou do vlasti mé? — Leží daleko odtud, ve věnci hor.“

„Kam chceš pane, poruč a půjdu. I kdybych si měla nohy rozedřiti a kdybys i nechtěl, šla bych za tebou. A hledala bych tě, kdybych tě měla hledat celý život svůj.“

Mladému rytíři vstoupily na paměť pohádky o vlašské zemi, jež slyšával v rodném hradě na severu od starých zbrojnošů. Tehdáž tomu nechtěl věřit, že Vlašky umí ocarovati jediným pohledem a netušil ani ve snách, že toho zakusí také jednou sám.

Sulislav skorem ani nevěděl, že se shýbá, že rty jeho dotýkají se bílého čela Justiny — své nevěsty.

V srpnu téhož roku opouštěl markrabě Karel s nečetnou družinou nivy italské.

Jeli zvolna, protože tady už začínaly zelenavé svahy tyrolských Alp, jimž se leskly hlavy jako stříbrné koruny.

Několik kroků za ostatními mohls pozorovati mladého rytíře a po boku jeho ženštinu zahalenou v hustý, bělavý závoj.

Pan Sulislav vezl si z Vlach do daleké české země nevěstu.

Koně jeli volněji a volněji. Svah stával se náhle příkrřejším. As v hodině stanuli na temeni výšin vroubicích v nepřetržitém polokruhu nížiny lombardsko-benátské.

Odtud rozevíral se oku jeden z těch obrazů, jež snaží se pero vypravovatelovo vylíčiti těmi nejpestřejšími a nejsvěžejšími barvami. Bohužel že zůstává však i s tím nejluznějším výtvozem daleko za skutečností.

Dáma po boku pana Sulislava pohleděla nazpět a zespod bělavého závoje zdálo se, že odletěl dolů tichý, tlumený vzdech.

Praví-li se, že horal se nerad loučí se

svými horami, tím bolestněji opouští dítě jihu italského rozkošné kraje vlasti své s tím „věčně lazurovým nebem“ nad nimi.

„Ve vlasti mé nalezneš Justino druhou zemi rodnou. Zalíbí se ti to v ní i v tom hradě našem uprostřed černých lesů nad tichou dědinou.“

„Musí se mi tam zalíbiti, Arnošte, protože tam budeš ty.“

Silnice zahýbala za strmý homol, na jehož temeni leskl se již věčný sněh i v parném dni srpnovém.

Kraje italské zanikaly zrakům Justiny a před ní vystupovaly vyšší a vyšší hory, jejichž hlavy tu a tam halily se v šedavý háv oblaků. A kolem těch hor vinula se stezka v území tridentské a dál a dále k modravým horám, jejichž temena zakryta jsou zelení jako skráň nevěstino. —

Král Jan prodléval s vlastním vojskem ve Vlaších do října a s ním vracel se do Čech i kastelán dřevíčský se vztekem tajeným proti soku šťastnějšímu.

VIII.

V tichém hradě, jehož věže s bělavým cimburím vystupovaly nad zelenavými smrčínami a tmavějším sosnovím, nalezla Justina opravdu druhý rodný krb. v starém rytíři druhého otce a v matce Sulislavově téměř vlastní roditelku.

A když jednou v noci zatukaly na okna v komnatě její vrány a přinesly jí dívčinku, zaplakala Justina radostí a děkovala Pánu Bohu a Bohorodičce, jejíž obrázek přinesla si z daleké otčiny na jihu.

Událost na hradě, kde byl otec její podestou, zavanuly skorem z paměti větry šťastných dnů, jakéž rozhostily se na hradě pozdeňském. —

Pan Perchtold uvrhl se střemhlav v proud rozkoší, jež kynuly mu v družině rytířského krále.

O králi Janu vyprávělo se po celé Francii, ve Švábech i v Porýní.

Český král dobil nescíslněkrátě při sedáních ceny vítězové a druhům jeho nebylo roven v turnajích.

I proslavení rytíři normanští skláněli kopí svých před českými dřevci. Pan Perchtold byl jedním z nerozlučitelných válečníků Janových, a opustil krále teprve tehdy, když v benediktinském klášteře lucemburském u Svaté Marie zapadl nad ním kámen hrobový a družina královská, jež zbyla z nešťastné bitvy u Kreščaku, rozjela se do svých vlastí.

Pan Perchtold usadil se opět na Dřevíči jako královský kastelán.

Ale bylo-li srdce jeho dříve k lidu tvrdé, obrátilo se nyní v mramor. Za manželku pojal dceru po panu Vilému Zajíci z Valdeka a na Hanzburku, proslulém bohatýru českém; ale na Dřevíči předce jen míru, spokojenosti a štěstí neznali.

Celé dny a celé noci sedával královský kastelán v jizbě své uzavřen, nepřístupný choti své a k dítkám až běda nevlídný.

A když opustil časem komnatu, chvěli se lidé zděšením a když zaslechli dunění loveckých rohů, nikdo se neodvážil do lesů a každý se ukryl kde mohl, aby se nesetkal se zámeckým pánem.

Jednou se syn starého Tomy také zapomněl, nevyhnul se s nákladem, pán pobodil koně a přední kopyta bujného hřebce okamžitě rozstříštila lebku ubohého Martina. Čerstvá krev potřísnila staletý dub nad ouvozem.

Úřadů proti panskému pychu nedovolával se žádný a běda také tomu, kdo by se byl odvážil.

A když se rozletěla krajem zpráva, že Karel, římský a český král, opět se chystá z Norimberka k jízdě do Vlach a že mezi rytířstvem, kteréž jej bude provázeti, jest také pan Sulislav Pozdeňský, zavítilo oko Perchtoldovo podivným leskem a kolem rtů zakmitl se mu tak podivný smích, že se i čeleď, nelepši pána, toho výrazu ve tváři zažloutlé zděsila. —

Byl pochmurný, štědrý den roku 1354.

Tváře Perchtoldovy neviděli už ve hradě po dva dny.

Opět seděl tak uzavřen ve své jizbě. Na tváři zdálo se že mu ďábelský smích zkameněl a zraky že každým okamžikem planou děsivěji a děsivěji.

„ — — — ve vřavě bitev vyhledával jsem smrt a v prudké seči chtěl jsem zahladiti obraz její. Ale ta smrt se na mne ušklebovala a jako syčení zmije našeptávalo mi cos: žij a trap se!“

Dálší slova kastelánovi uvázla na rtech, oko zavádilo náhodou o kříž na stěně a tvář vzala na se ráz ještě přišernější.

„Úsměv ženy mé zdá se mi býti posměchem, celování dětí mých pokaždé ušknu tím a slova na rtech jejich proklínáním. A on? — V Pozdňi je nebe a to nebe mohl mít já [na Dřevíči. — Jsi mi dlužen Sulislave za přeražený meč a dnes mi zaplatíš!“

Tmavé oči zaletěly zase ku kříži.

„Dnes i v těch nejbídnějších chatrčích budou slaviti den tvého narození, já jej také oslavím; já jim také přinesu štědrého večera že se Sulislavovi zarazí v žilách krev po návratu nad nadělením Ježíška!“

Kastelán se náhle zdvihl, odrazil závoru a prudkým krokem seběhl do náhradí.

„Třicet koní! — Třicet smolnic!“

Čeledínové uvyklí na podivnástky pánovy dnes předce nějak se zarazili nad rozkazem pana Perchtolda.

Nad černými lesy visely těžké, šedivé oblaky.

Večerem nezasvítila ani jedna hvězdice a hospodáři marně vycházeli na zápraží, zdali neuvidí večernice, aby po tuhém, celodenním postu mohli zasednouti za stoly s plnými misami.

Vítr hučel tak temně, jakoby ani nebyl dnes štědrý večer a dívky, jež vycházely ven za humna do zahrady a poslouchaly, odkud že věje, aby se dověděly, z které strany as přijde o příštím masopustě ženich, chvěly se tajnou hrůzou a modlily se, aby jen nepřicházel od půlnoci, protože to bylo až k pláči, jak ty lesy pod půlnočním větrem šuměly.

V Pozdní očekávala Justina den co den návrat pana Sulislava.

Už čtvrt roku přeletělo nad zdejšími lesy, a ještě se nevracel. Dnes štědrý večer a o něm dosud ani pohádky.

Ubohá! — Zapomněla, že z vlašské výpravy nevraceli se mnohdy až za rok a za den, protože Vlaši nebrali to s poslušností k římským a zároveň německým císařům nikdy do opravdy, jedním rtem že slibovali a přísahali věrnost věkovitou a druhým rtem potichu šepotali nenáviděným cizincům pomstu a záhubu.

„Až vyrostu matičko, až unesu těžký meč, opášu se jím, až unesu přilbici, posadím si ji na hlavu a až unesu krunýř, připnu si ho na prsa a pojedu také do té Itálie!“

Šestiletý hošík se přitulil při těchto slovech blíže k matičce.

„Čeští králové budou vždycky do Vlach jezdit. Vid' že matinko!“

„A mne vezme Vacesláv k sobě a budu viděti Řím a v Římě papeže!“ zahovořila dceruška.

Nejmladší chovala Justina na klíně.

„A já pojedu milé dítky s vámi a víte co vám ukáži?“

„Jak rostou v té zemi fíky?“

„Ne — ukážeš nám matičko olivy a pomeranče?“

„Ani to ne! — Ukážeš, už vím, skle-

něné zámky, v těch zámčích na práhu draky, ale ubité a zcepenělé.“

„Neuhodli jste! — Kde leží váš dědeček a vaše babička, vám okážu!“

A děti zatleskaly radostí, že uvidí dědečkův a babiččin hrob.

„Je to pod vysokou skálou v hezounkém háji u řeky. Na skále je zámek. V tom zámku já vyrostla!“

A mladá žena utichla. Tmavé, lesknivé oči se jí zkalily, bohatý, havraní vlas svinul se jí po úbělovém čele a duše letěla na perutích vzpomínek přes řeky, přes hory v oranžový háj, pod hrad veronských Skaligerů.

Jí samé vstupovala dnes na mysl jakási touha, jako již dávno, po kolik let ne: ještě jednou uviděti tu zemi rodnou, tu zemi opěvanou každým, kdo pásl zraky své na jejich půvabech.

„Pomodlíme se za tatíčka milouškově, aby se vrátil živ a zdrav a my také jeho návratu se dočkali ve zdraví.“

Matka položila nemluvnátko do kolébky a sama s dceruškou a hošíkem klekla před obraz Bohorodičky a modlila se s nimi za tatíčka, aby jim ho Pánbůh zachoval.

„Neslyšelas matičko?“ ozval se náhle hošík, ustana na okamžik v modlitbě.

„Větry miláčku! — Tak z hluboka hučí dnes ty lesy. A o štědrý večer nikdo se nevydá na cestu.“

Děti s matkou se zase modlily.

Plameny v krbu vypryskly náhle prudceji.

„Zase! — Poslouchej matičko!“ zaseptala bázlivě dívka.

„Neboj se! — O štědrý večer nevycházejí zlí lidé na škodnou.“

Ale sotva že Justina ta slova dořekla, zadunělo několik prudkých ran, nádvořím rozlehly se surové výkřiky a do jizby vrazil vrátník uděšen, krvácející rukou i na nohou.

„Lupiči! — Ukryj se paní má! Zdržím jich. Ukryj se s dětmi, můžeš těmihle dveřmi! — Zatarasím je! — Shasneme!“

Čeledín postavil se na práh s kopím v levici a v pravici s mečem, hotov jsa skolit každého, kdo by se odvážil do jizby.

„Rychle paní má . . .“

V témž mžiku klesl však zbrojnoš s lebkou rozřatou k zemi a do komnaty vedral se muž v přilbě a brnění.

„Všecko si vezměte, všecko, co máme; jen nám nechte životy!“

Muž pozdvihl náhle hledí a příšerně se usklebil.

„Pro Bůh! — Svatá Maria!“

„Pamatuješ se ještě na mou tvář! —
Já tvé nezapomněl do dneška!“

„Nechte nám matičku!“

„Nechte!“

Hošík s dívkou sepínali ruce k neznámemu vetřelci.

„Jedu si k tobě teprve dnes a dnes mi tě nikdo nevyrvé. Po tolik let jsem se těšil na dnešek. I v náručí své vlastní ženy jsem na tebe vzpomínal!“

A muž vrhl se prudkým skokem po ubohé paní a uchvátil ji v dračí náruč.

„Pomoz — pomoz! Bohorodičko!
Děti mé — osiřelé děti! Sulislave můj!“

A za každým tímto výkřikem ozval se sběsilý smích.

V jizbě bylo temno, oheň na krbu rozházen a toliko oknem šlehaly z venčí do komnaty plápolý požáru.

V malé chvílce hořel pozdeňský hrad se všech stran, široko daleko rozlévaje rudou, zlověstnou zář.

A kdykoliv zahučely lesy prudčeji, vyšlehly požární sloupy k oblakům vždy výše a cestou k Srbci ujížděla v plném trysku tlupa jezdců. Kopyta koní se takofka půdy ani nedotýkala.

Děsný svatvečer bodu Božího vánočního na hradě pozdeňském leta Páně 1354!

Celý Boží hod a celý prostřední svátek hořelo. Vnitř se neodvážil nikdo. Na uhašení rozzuřeného živlu nebylo pomyslení.

Co stalo se s nešťastnými, nevěděl také nikdo. Tušili smrt jejich v požárech.

Všeobecně myslelo se, že spáchán zde pych, jako na mnoha a mnoha jiných místech, zvláště v Hradecku a Litoměřicku, z nichžto v prvéjším Jan ze Smojna, přímím Pancéř, šířil postrach a hrůzu již pouhým jmenem svým. (Pokračování.)

Popěvka zimní.

Ach můj milý Bože,
jak ta leta minou,
jako když ty vlny
jedna s druhou splynou.

Patřívám-li řeku,
volám žalně k sobě:
kde ty tvoje vlny
odpočinou v hrobě?

Cizinou snad půjdou,
tamo budou cizé —
u nás by nalezly
srdce zbožné, ryzé!

Kdybych s vámi mohl
do ciziny jíti,
musel bych své srdce
v cizé proměnit.

Neučím toho,
rád vás budu mít,
musíte však stále
nábožnými — býti. —

Fr. Al. Lhotka.

DO P I S Y.

Z Černošína dne 10. března 1877.

(Sv. missie.)

Na popeleční středu dne 14. února t. r. počali důstojní OO. Lazaristé z Vidně v našem chrámu P. sv. missii. Ačkoli ve všech skoro sousedních osadách farních missie se odbývaly, nebylo zde pamětníka tohoto duchovního dobrodiní. Jak žádoucí byla tudíž ve farnosti naší missie, dokázali nejlépe věřící sami živým účastenstvím v ní. Již v prvních dnech byly zpovědnice kajcníky tak obklopeny, že tři kněží nemohouce všechněm učiniti za dost žádali p. faráře, aby telegrafoval do Vidně pro čtvrtého kněze, jenž skutečně druhý den (na I. neděli postní) svým bratřím na pomoc přijel. Dle výpovědi důst. pp. missionářů vykonalo bezmála 2400 věřících sv. zpověď a to nejvíce obecnou čili životní. Nemenší horlivost jevila se v poslouchání kázání, kteráž třikráte za den se konala. Nejen naši farníci, nýbrž i cizí putovali u velikém počtu do zdejšího chrámu P., takže po celých těch 11 dní — pokud missie trvala — měli jsme v Černošíně pravé dny sváteční. Na druhou neděli v postě po zpívané mši sv. požehnan byl před kostelem pamětní kříž a nesen ve slavném průvodu po městě. Za korouhvemi šly dívky školní, následovali hudebníci, jenž zpěv hudbou provázeli, za nimi nesly dívky bíle oblečené veliký věnec na kříž určený, za těmito nesli mládenci kříž zelením ovitý, za křížem se ubíralo duchovenstvo a lid věřící. Ač povětrnost nebyla toho dne přízniva, jzdřil se přece průvod k radosti všech účastníkův úplně. Po skončeném průvodu zasazen byl kříž na památku sv. missie u samého kostela. Závěrečním kázáním skončili se tito dnové spasení, jenž dlouho zajisté potrvají v blahé upomínce věrných křesťanů zdejších. Účinky sv. missie jsou potěšitelné, mnozí vyburcováni jsou ze spánku náboženské netečnosti, vědomí katolické se oživilo a posilnilo proti nevěreckým snahám několika liberálů, jenž

nevěrou svou veřejně se hýbnou a jenžby rádi cit náboženský v lidu věřícím docela utlumili. Dejž Bůh, aby účinky ty byly trvalé!
V. H.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup bude v neděli 18. t. m. v 8 h. ráno sloužiti tichou mši sv. v kostele sv. Josefa u OO. kapucínů na Novém městě, kdež pak v pondělí d. 19. t. m. o výroční slavnosti sv. Josefa, pěstouna Páně, bude o pouti tento pořádek služeb Božích: V 6 h. ráno bude tichá mše sv. a po ní česká exhorta, v 7 h. zpívaná ranní mše sv. jakož i v 8 h., kteráž se vždy obětuje na úmysl početného spolku tesařského, v 9 h. bude tichá mše sv., v 10 h. německé kázání, v 11 h. slavná mše sv.; odpoledne o 4 hod. české kázání, pak nešpory, Te Deum a požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 15—19. března u sv. Filipa a Jakuba na Smíchově, od 20—24. u Maltézů, 25—28; u nejsv. Trojice v Podskalí.

— J. Velič. císař pán daroval ve prospěch stavby nového kostela na Smíchově 5000 zl. — Její Velič. císařovna Maria Anna věnovala ke sbírce halíře sv. Petrského min. neděli v Praze konané 1000 zl. a chudým farního okresu sv. Vítského 100 zl.

Z Moravy. Z Brna zasláno nám k nemalé radosti naší k uveřejnění v „Blahověstu“ toto „Provolání“. Že národ náš po staletých svízlech a útrapách a spánku smrti podobným dvou set let zase vzkříšen jest k životu novému, čilému a nadějnému, že nenáleží do této chvíle mezi národy vymřelé anebo vymírající — za to děkovati má po Pánu Bohu především těm ze svých synů, kteří plní lásky k vlasti své zasvětili jí drahocenné dary ducha svého, a po celý svůj život neunavně pracovali o povznesení, vzdělání a ušlechtnění kleslého národa. — Jsou to naši spisovatelé, kteří pokud péro své zasvětili věci dobré, zajisté mezi největší dobrodince každého, tudíž i našeho národu patří a zaslужují jeho plné vděčnosti. A mezi těmi spisovateli, kteří v našem národě život i všechny síly bohatě nadaného ducha svého věnovali věci nejlepší, to jest křesťansko-mravnímu zvedení a ušlechtnění lidu našeho, jedno z prvních míst zaujímá oblíbený vypravovatel náš, František Pravda, či jak se pravým jménem nazývá, důstojný kněz Vojtěch Hlinka.

Kdo z čtenářů Moravských nezná toho

jména, kdo nepokochal se a 'nekochá posud v jeho roztomilých povídkách, které v tak věrných obrazech líčí nám život náš vlastní, domácí tak jak jest a jakým by býti měl a mohl, kdyby se ve všem a všudy šetřilo národu veliké učitelky národů — Církve katolické. František Pravda patří též mezi nejpłodnější spisovatele české a nebylo ještě před několika lety podniku literárního v Čechách a na Moravě, ve kterém by se Pravda nebyl horlivě zúčastnil, — Dne 17. dubna t. r. bude František Pravda slavili své šedesátileté narozeniny; letos jest tomu též třicet let, co začal práce své uveřejňovati a jest tomu 35 let, co jest knězem. Neměli bychom také i my Moravané chopiti se té příležitosti, abychom projevili slavnému a ctihodnému jubilantovi byt sebe skromnějším způsobem svou vděčnost a úctu? Naším spisovatelům nekynou čestná vyznamenání, tituly, úřady a dary odnikud; jim jedinou, za to však nejvzácnější odměnou jest uznalost národu, jemuž sloužili. —

Katolicko-polit. jednota Brněnská chopila se věci té, a vyzývá tímto všechny čitatele Frant. Pravdy na Moravě, ve Slezku a Uherském Slovensku (nesnad jen spisovatele, neb jinak vynikající osobnosti), aby neobtěžovali sobě laskavě poslati své fotografické podobizny, a zároveň přiložiti nějaký příspěvek na Album buď „výboru katol.-pol. jednoty v Brně“ aneb „redakci „Hlasu“ v Brně“, obě v besedním domě. Na fotografiích buď v zadu napsáno jméno s úplnou adresou, stavem, tituly atd. p. zasílatele. Z přebytku po uhrazení útrat na album zakoupí se nějaký zvláštní dar. Fotografie zaslány buďtež do 5. dubna. — Ctěme a važme si kdo mezi námi pocty hoden jest a budou si nás vážiti i jiní. Zdař Bůh!

Za výbor katol.-polit. Jednoty v Brně:
Dr. Josef Pospíšil, t. č. místopředseda. —
Fr. Kutter, t. č. jednatel.

(Ješto v tomto svolání není zmínky o Čechách a čas kvapí, činíme návrh a vznášme prosbu, aby čitatele zaslužilého jubil. z Čech své fotografie a sice každý vikariat zvláště ke dni 17. dubna přímo jemu zaslali na Hrádek u Sušice. Red. Blah.)

Z Vídně přináší „Čech“ v čísle 57. svolání ku katolíkům Rakouska, aby sůčastnili se všeobecného sjezdu katolíků rakouských, kterýž konati se bude ve Vídni v čase od 16. až do 19. dubna t. r. Přihlášky jakož i dotazy o věcech sjezdu se týkajících buďtež zasílány pod adresou: „Katolický dům spolkový, Reichsrathstrasse Nro. 3. I. ve Vídni.“ Jeho Svatost papež Pius IX.

dotčený sjezd schválil v breve, daném v Římě dne 19. června 1876, a udělil k němu své apoštolské požehnání. Předměty, o nichž na katolickém sjezdu rokováno bude, jsou: veřejný tisk, škola, umění, život katolický, katolicko-politická činnost spolková.

— V úterý dne 13. března zemřel ve Vídni provinciál řádu *Milosrdných bratří P. Dismas Remenarik*, rytíř řádu císař. Františka Josefa, konsist. rada.

Paběrky.

4. Některé výroky Fr. L. hraběte Stolberga (Dokončení).

Patrně jest Schelling muž duchaplný, ale i třeštivě domýšlivý. O křesťanství mluví s úctou, a snad i věří v Božské poslání Krista, jehož „soustavu úplně objeviti teprve jemu, tomu Schellingovi, zachováno bylo.“ V dějepisu řídil se Stolberg ve svých slavných pracích dle dějepisců starých, jež neustále čítal. Dějepisec měl u něho tu hlavní úlohu, „aby postup Božské prozřetelnosti v dějinách zkoumal, drže se pravidla, že klíčem dějin světových jest *Kristus*.“

Co se umění vůbec a básnictví zvláště týče, žádal si, aby duchem nábožnosti vedeno bylo, za spravedlivé pokládaje, aby výtvoř duchů básnického přede vším dle své nábožensko-mravní ceny a pak teprve dle estetického ohledu byly posuzovány. Toto pravidlo jistotně jest i v theorii spravedlivé, i v praxi jedině s to, aby umění důstojnosti své nepozbylo a v úplnou znemravnělost neupadlo. „Pravdať zajisté, že co jest svaté, jest i nejvyšším a vlastním předmětem básnictví, toho básnictví, které by i bludně toliko to, co dočasné, viditelné, nesváte jest opěvalo, přec unešeno bývá prapudem toho, co jest krásné a dobré, by i prazřídla krásy a dobra zapomnělo.“ Dle toho pravidla posuzuje všechny novověké básníky německé. Goetheova ducha uznává, ale přes to nic nešetří jeho marnivé nemravnosti.

O Schillerovi dí (list 20. kv. 1805): „Schiller tedy umřel; Bůh mu buď milostiv! Filosofie, náboženství, krásouchů pro pravdu a dobro úmrtím jeho získaly. Mělt ducha k lesklému klamu, ale nikoliv k pravdě.“

Ale nejznamenitější jest náhled jeho o *moderním německém divadle*. „Vlastní škola nekřesťanského a znemravnělého světáctví, které za naší doby všecku dřívější sílu a počestnou povahu našich předkův podkopalo a neustále podkopává, jest — divadlo, ten lichometný učitel všech vášní, dle mého náhledu hlavní původce záhuby našich tak

zvaných vzdělaných kruhů. — Hlavní kouzlo divadla záleží v tom, že lichotí naší lenivosti, našemu rozkošnictví, naší hrdopýše. Čím prázdnější člověk sám v sobě jest, tím více jej tíží vlastní jeho bytnost. Navlhle jeho sutky ustávají zácpou, nebývají-li časem ohřívány, otřeseny. Ani ke čtení vypáchlých románů mnozí lidé nejsou. Co by jich dojatí mělo, musí zrak i sluch jejich dráždit. Pročež jest jim milá každá schůzka; tak ubíjí rádi u večer částku svého času, to jest své jim samým obtížné, ač jinak milé jsoucnosti, v pestrém sboru divadla, rovněž skorem horlivě divající se hercům i zevlující na jiné diváky. Při takovém až čtyřhodinném sezení nebývá sice v lidech takových mnoho pudů vzbuzeno, ale oni tím prospívají — k ničemnosti skoro nezhojitelné. K takovému druhu náleží větší částka diváků, zvláště pak těch obstarlých již a schvístlých světakův a světaček.“ — Pro mládež pak vidí při divadle hlavní nebezpečí v tom, že se jim všecka auktorita podkopává, srdce vysílkuje, nevinnost hubí. „Čím pojmenujeme konečně lásku, když fraškou se učení dovřešuje, kteréž byla truchlohra započala?“ — Pročež zavrhoval neuprositelně i jinak nevinné divadelní hry mládeže, a když proslavená později básnířka Anna Droste-Hilfshofova jsouc dítě desíleté dovednou takovou hrou chvály po celém Münsteru dosáhla, spěchal Stolberg, aby matku upozornil na duševní nebezpečí, kteréž takovou chválou něžnému dítěti hrozí. — Ale kde se má člověk vyraziti? V lůně své rodiny. Světáci prý ovšem ani nejsou s to, aby tušili, jaké slasti v domácím rodinném zátiší kvetou, pěstovány a žehnány jsouce okem vševládným toho Otce, který péči o lidstvo, jež sám miluje, lidem svěřil a je takovým ovocem za jich věrnou snahu již nyní odměňuje. Mnohonásobně žijí, kdo žijí i ve svých dítkách! Proto také považoval stav manželský základem vši společnosti. „Svatostí stavu manželského stojí anebo klesají všechny poměry lidské. Tento sňatek, z něhož lidská společnost jako z čistého zřídla se prýští, jest páskou mezi nebem a zemí, patřící jednak náboženství, ano mu důstojnosti dodává, jednak státu, anť jej chrániti má, dokaváde sám sebe zachrániti žádá.“

A dle toho praví dále: „Jenom v křesťanském manželství možné jest křesťanské vychování, náležející nejprve rodině pak církvi. Osvícená vláda podporuje rodinné vychování a blahé v něm spolupůsobení církve ve škole a vyučování.“

Ve vyučování si žádá Stolberg křesťan-

ský základ, „ten-li se opustí,“ rce, „zavládne brzo převrácenost, již všechno bývá potupné a směšné, co k Bohu a k věčnosti poukazuje; I přílišné velebení, zbožňování pohanské starobylosti k tomuto zlu nemálo způsobilo.“ —

Tak soudil výtečník ten.*) Což by pak řekl, kdyby žil za naší doby, kdež všechno světské mudráctví přešlo v holé bezbožectví, básnictví a umění vůbec oslavuje nevěru, škola církvi jest odňata, vyučování mládeže děje se bez ohledu na Boha, manželský sňatek se považuje jako koupě tržní — a pak vrch vši zhouby to divadlo, se svou odevšad smetenou jedovatinou, kterouž srdce prostá a poněkud ještě nevinná kazí a otravuje, uvkajíc oči patřiti veřejně beze studu na věci, o nichž počestná mysl i pomněti se stydí, vychváluje tu zchytralou ošemetnost, tu drzou prostopášnost, tu hrubý podvod? — Kam jdeme? — Kam dojdeme? *J. N. D.*

Literární oznamovatel.

— „*Posvídáná kazatelna.*“ Svazek 5. (dubnový) přináší druhou řeč na veliký pátek, dále na slavnost Vzkříšení Páně tři řeči, a 2 — 3 řeči na pondělí velikonoční, a na neděli I—IV. po Velikonoci.

— „*Maria Regina.*“ Časový román od Idy hraběnky Hahn-Hahnové. Dílu I. sešit 8. (str. 337—384). Cena 20 kr. Nákladem „Zábavné bibliotéky“ v Brně.

— Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober v Praze vyšly tyto spisy: „*Kytice.*“ Sbíрка zábavného i poučného čtení pro mládež. Svazek IX. (Hrbatá. — Co jim scházelo? — Chudý sirotek z Dlouhé ulice.) Povídky pro mládež dospělejší od Františka Pravdy. S obrázkem. Str. 145. Cena 40 kr. — „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid.*“ Dílu I. sešit 6. (str. 321—384). Cena 20 kr. — „*Jih.*“ Historicko-romantické obrazy z dějin jihoslovanských od Prokopa Chocholouška. Druhé vydání. Sešit 8. str. 449—507), jímž ukončen díl první, jenž obsahuje povídky: Pole Kosovo, Mileva, Angora, a Poslední král Bosenský.

— „*Besedy mládeže.*“ Sešit 131.: „*Padělaný klíč.*“ „*Náramek.*“ Dvě povídky pro mládež od Marie Edgeworthové. Z anglického volně přeložil František Suchánek, učitel. S obrázkem. Str. 92. Cena 28 kr. — Sešit 132.: „*Malý krásorečník.*“ Sbíрка deklamací a jiných básní, kterouž ku prospěchu mládeže učinil Fr. A. Zeman, učitel v Praze. Stupeň první. (Básně dítkám 6—9letým.) S obrázkem. Str. 130. Cena

36 kr. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Antonín *Oliva*, jubil. kněz, farář u sv. Haštala v Praze, kanovník kolleg. kapitoly u Věch Svatých na hradě Pražském, býv. dozorce nár. škol na Starém městě, v Karlíně a na Volšanech, čestný konsist. rada, arcib. notář, majitel zlat. zásluž. kříže s korunou, atd. 11. března. Nar. v Praze 7. září 1788, vysv. 17. srpna 1812, byl 18 roků kaplanem u sv. Štěpána a plných 47 let farářem u sv. Haštala. Pohřební průvod vedl po vykonaných včera d. 14. března o 10. h. ve farním chrámu Páně u sv. Haštala zádušních službách Božích vdůst. p. kanovník Tersch. Účastenství duchovenstva a lidu všech tříd a stavů bylo nad míru veliké, zásluhám v Pánu zesnulého stařečka přiměřené. Odpočívá na hřbitově Volšanském.

Ustanovení jsou:

- p. Josef *Plašil*, admin. za faráře v Klobučkách;
p. Josef *Smělý*, kaplan na Slivici, za prvofaráře v Ratenicích;
p. Frant. *Maurer*, koop. z Mrtníka do Štěpánova;
p. Václav *Ron*, koop. ze Štěpánova do Mrtníka;
p. Josef *Ruml*, kapl. ze Slavkova do Bečova;
p. Jakub *Schubert*, ř. premonstr. v Teplé, za proz. kapl. v Slavkově;
p. Josef *Nessvettha* zůstal kapl. v Útvině.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Matěj *Hradecký*, kaplan v Zbýnicích, 4. března (nar. v Kejnících 5. srpna 1851, vysv. 23. července 1876).

Ustanovení jsou:

- p. Josef *Fischbeck*, admin. za faráře v Puhoři;
p. Jakub *Hoffelner*, kapl. za admin. v Jablonci;
p. Václav *Melichar*, kaplan z Měčina do Žinkov;
p. Václ. *Svejda*, kaplan z Střelo-Hoštice do Měčina;
p. Matěj *Koldř*, býv. kapl. v Chrástanech, za prozat. kooper. v Střelo-Hošticích;
p. Frant. *Koldř*, neomysta, za 2. kaplana ve Stráži;
p. Jiří *Tauschek*, farář v Jablonci, vstoupil na stálý odpočinek.

Upřázdňené místo:

Jablonec, fara patronátu nábož. fondu, do 15. dubna.

*) Viz Fr. Leop. Graf zu Stolberg etc. v. Joh. Jansen, dle St. a M. L. XII. 2. st. 212. ad.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasý katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Pastýřský list.

JAN VALERIAN,

z Božího milosrdenství a z lásky apoštolské stolice
biskup Budějovický, atd.

všem věřícím Budějov. diec. pozdravení a požehnání od Hospodina.

Drahé a milované ovečky ze stádečka Kristova!

Dlouhý věk jest veliký, žádoucí dar Boží, a jestli byl zasvěcen Bohu, a právo, spravedlnost a rozmáhání lidského blaha jest jeho heslem a snažením; jestli konečně ten, jemuž Bohem dlouhého věku bylo popřáno, stojí na tak vysokém místě, že s něho blahodárně působiti může na celou společnost lidskou: pak, Nejmilejší v Kristu Pánu, jest takový dlouhý věk zvláštní milostí Boží nejen pro toho, kterýž se z něho raduje, noprž i pro všechny ostatní, v jejichžto čele stojí a jenž ve všem tom požehnání, kteréž z toho dlouhého věku vyplývá, účastenství mají.

To platí ve vši pravdě o našem Sv. Otci, jemuž dobrotivý Bůh takový dlouhý věk uděliti ráčil. Jestli to zvláštní řízení prozřetelnosti Boží, že za takových časů, kdy svaté církvi jest zápasiti s tak mnohonásobným protiventstvím, a svatá víra katolická tolik čítá nepřátel, a nevěra a všeliká bezbožnost i bezpráví se tak silně ve světě rozmáhají, že pravím, za takových časů Pán Bůh Pia IX. nejen na trůn papežský povolal, noprž že tak dlouho stísnné a pronásledované církvi své jej zachoval a posud zachovává. Ten, jenž teď sedí na Stoliči Petrově, jest v skutku nejneohroženější zastávce a hajitel pravdy, práva a spravedlnosti v tomto našem zvráceném století. On jest to, jenž co pevná skála stojí uprostřed bouří a vlnobití

nynějšího světa, kteréž se vši silou dorážejí na svatou církev Kristovu. On to, kterýž ničím nedá se odvrátiti od pravdy, práva a spravedlnosti, a jehož hlas před celým světem den co den dává svědectví Kristu Pánu a církvi jeho, a jež celý svět s obdivením a uctivostí poslouchá, ač žel Bohu přemnoží se dle něho neřídí a říditi nechtějí.

Pamatujete se, rozmilí v Kristu, že jsme 11. dubna l. P. 1869 světili jubileum jeho 50letého kněžství, že jsme dále 16. června 1871 slavili jubileum 25letého jeho papežského úřadování, jubileum to, kteréž od časů sv. Petra se posud žádný papež nebyl dočkal. A slyšte, již nastává den jeho 50letého biskupského jubilea. Slavný a památný den ten připadá 3. června letošního roku. Slavný to zajisté den, slavný a radostný pro něho, slavný a radostný pro nás všechny. Aneb což se nemají děti radovati, když se otec jejich dočkal nějakého slavného a jemu na nejvýše radostného dne? Treba-li děti k tomu míti, aby, když otec se raduje, radovaly se s ním? Medle zdaž já vás duchovní synové a dcery Sv. Otce, mám teprv k tomu míti a šířenými slovy zbuzovati, abyste se s ním na tento jeho slavný den už teď v Pánu radovali? Mám-li vás i k tomu teprv zbuzovati, abyste co dobré děti soustrast měli se staričkým Otcem svým, vidouce, an lodička Petrova, ač silná, Pánem Bohem požehnaná ruka jest jejím veslařem, ze všech stran protivnými větry jest zmítána; vidouce, an nepřátelé Krista Pána a sv. církve, nešetříce vysokého věku jeho, poslední dny života mu ztrpčejou a žalem a hořkostí naplňují? Zdaž, tážu se dále, nenastává nám tím větší povinnost, láskou, přichylností a vděčností otcovské srdce jeho potěšiti?

Jako jsme slavili pobožným a vděčným srdcem den 11. dubna l. P. 1869 a den 16. června 1871, tak slaviti budeme také příští den 3. června, v kterýžto den před 50 lety byl za biskupa posvěcen. Než ale, jak den ten oslavíme?

1. Především prosme už teď Hospodina nebeského, aby se svatému Otci našemu, papeži Piu IX. dal toho dne v žádoucím zdraví šťastně dočkat, aby ho zachoval podle velikého milosrdenství svého, a pomoc mu seslal se svatyně, a zničil všeliké úklady nepřátel jeho.

2. Dále vás v Pánu vybízím, abyste 3. června, jenž jest neděle po Božím Těle, četně se najítí dali při velkých službách Božích, a modlitby svoje za svatého Otce z pobožných srdcí vysílali k nebeskému Hospodinu, aby ho mocnou rukou svou střežil a dlouho ještě zachoval ke blahu svaté církve své. V tento den, avšak jenom letos, uděluje Svátý Otec všem věřícím, kteříž přijali Svátost pokání a nejsvětější Svátost oltární a nábožně se pomodlí za obrácení hříšníků a rozšíření a vítězství sv. církve katolické, — plnomocných odpustků, kteréž i věrným duším, s Bohem v lásce spojeným a se světa smrtí sešlým, mohou se přivlastniti.

3. Dobré, vděčné děti, chtěje otci nějakou radost učiniti, přinášejí mu malé dárky. Chtějme i my se tak zachovati; dosvědčme svatému Otci živou, účinnou lásku svou. Jestliže dle vůle Boží se vespolek milovati máme takovou láskou, která se jeví nejen ústy nobří i skutky, nuže zdaž takovou účinnou lásku nemáme na jevo dávati také svatému Otci, jenž jest náměstek Kristův, nejvyšší viditelná hlava církve a nástupce apoštolského knížete sv. Petra? Všemohoucí Bůh dle nevyzpytatelných soudů svých, jejichžto moudrý a prozíratelný účel posud před očima našima jest ukryt, který však dříve nebo později před světem bude odhalen, dopustil, že svatý Otec o dědictví sv. Petra, o svůj majetek byl oloupen od těch, jenž na způsob loupežníků do Říma a země jeho vtrhli, a tam všechno panství sobě přisvojili. Nyní postrádá svatý Otec, nechťaje a nemoha od těch lupičů některaké podpory přijmouti, všech prostředků, jichžto mu jest nutně potřebí ke správě veškeré po celém světě rozprostřené církve a k zapravení nákladu na rozličné potřebné církevní ústavy; z čehož následuje, že jenom v účinné lásce věrných katolíků může najíti vydatné pomoci. A nyní sudte sami, zdalíž to není bohumilý skutek, když jej nejen obětí svých modliteb, nýbrž i obětí svých milodárků podporujete, a zdali ten skutek bez odplaty

zůstane, ježto pravda pravdoucí jest, že coby děti chudému otci dají, bohaté nese úroky. Za tou příčinou chtěje vám příležitost k tomuto dobročinnému skutku dáti, zařizena bude v každém farním chrámu Páně sbírka milodárků pro svatého Otce, jejížto způsob a čas zůstavuju dvojčetihodným duchovním pastýřům. Doufám, a nechť mne naděje ta nesklame, že jedenkaždý věrný katolík nějakým menším větším dárkem dle možnosti své ochotným srdcem přispěje. Poněvadž pak jako z jiných i těch nejvzdálenějších zámořských zemí tolikéž z naší milé vlasti odejdou do Říma četní zástupové poutníků a v čele jejich slavná bude deputace, protož této odevzdány budou ty naše milodárky, aby je se svým blahopřáním položili k nohou svatého Otce.

4. Takové sbírky ku podpoře svatého Otce dějí se už od více let nejenom v našich evropských zemích nobří i v Americe a jinde, ano jsou země a diecéze, kteréž u této příčině v znamenité míře prosluly. Tak se děje i v Čechách již od roku 1861. Též zde bylo jako v jiných zemích založeno pod zvláštní ochranou neblahoslavenější Panny Marie bratrstvo svatého Michala archanděla, které si vytklo za účel: „vzbuzovati a rozšiřovati ryze křesťanské a katolicko-církevní smýšlení, a osvědčovati toto smýšlení skutky křesťanské lásky a obětivosti vůbec; — zvláště pak vydatným spolupůsobením k zachování, podpoře a obhájení nezadatných práv svatých apoštolských stolic modlitbou a milodary.“ Toto bratrstvo letos bylo znovu zřízeno, a počne tímto rokem v celé zemi s odvojenou horlivostí činnost svou. Stanovy tohoto od svatého Otce 11. listopadu minulého roku apoštolským požehnáním a mnohými duchovními milostmi naděleného bratrstva jakož i „Provolání ke všem katolíkům“ vlasti naší, kteréž ústřední pražský výbor pro království České tiskem uveřejnil, budou vám od vašich velebných pastýřů příští neděli podobně jako tento přítomný pastýřský list oznámeny, a na žádost též sděleny. Zde toliko dokládám, že se tou jistou nadějí kojím, že Budějovická diecéze, kteráž katolické své vědomí, svou lásku a věrnost ke svatým apoštolským Stolicím při každé příležitosti skvěle dává na jevo, že i v této důležité příčině své katolické smýšlení a přesvědčení osvědčí, a že všickni dokážete, že hotovi jste podporovati účel bratrstva toho, kterýž právě teď jste slyšeli, a ježž uskutečniti na nejvýše nutnou potřebou jest nynějšího času. Duchovní milosti, kterýchž svatý Otec bratrstvu propůjčuje, a jichž se stávají údové toho bratrstva

oučastnými, neopomenou vaši domácí duchovní pastýřové vám oznámiti.

Dejž dobrotivý Bůh, aby i tato otcovská slova má nalezla ve vašem srdci živého ohlasu a bych se té radosti dočkal, že by nebylo v celé diecési Budějovické ani jedné farní osady, v kteréž by bratrstvo sv. Michala archanděla nekvetlo a blahodárného ovoce nevydávalo.

S tím vás všechny do mocné ochrany Boží poroučím, vzýváje Hospodina nebeského, aby vás hojnými dary lásky a milosti své naplnil. Amen.

Dáno v Budějovicích, na den blahoslav. panny Anežky České, 1877.

JAN VALERIAN, m. p.

biskup.

O kněžských postřizínách.

Kněžské postřiziny či tonsura jest oholené místo na temeni hlavy kněží katolických. — Přemnozí národové hledali a hledají až dosud v bohatých kadeřech a v jich umělém upravení a přiozdobení zvláštní chloubu. Čím delší vlas, tím čestnějším byl pro toho, kdo se jím mohl honositi. Křesťanství, jímž vane duch pokory, nikoli marivosti a pýchy, vždy a všude horlilo proti tomu. Leč v století prvním, druhém nebylo toho ani třeba; vždyť Římané — pohané i křesťané nosili krátký vlas, mezi kleriky a laiky nebylo u křesťanů zevnějšího rozdílu leč v skromnosti a pokoře. Že pak v době zevního nátlaku bylo toto zařízení velmi prospěšné, jest na bledai. Kdo as z kleriků byl by unikl vzteku zuřivých nepřátel, kdyby již zevnějším znamením stal se znatelným? Čím kvapněji blížil se Řím svému úpadku, tím více mizel obyčej nositi krátký vlas. I křesťanští laikové podléhali znenáhla zlovyku vetřelému; aby i klerikové, jímž rukou biskupovou vlasy byly ustříženy, se nenakazili, nabádali zvlášť sněmové církevní biskupy, by od svých podřízených kleriků nošení krátkých vlasů přísně žádali najmě když i mnozí zbožní laikové za dlouhý vlas se styděli. Nad to v nejednom klášteře již za času sv. Epifana vešlo v obyčej, že klerikové netoliko krátký vlas nosili, nýbrž i týmě hlavy oholiti si dávali. Poněvadž pak biskupové brání hlavně z řeholníků, nalezl týž nový způsob kněžských postřizín i mezi světským duchovenstvem četných následovníků obzvláště když sami biskupové na nošení tonsury naléhali. Toto oholení hlavy bylo tu větší, tu menší a řídilo se nejvíce podnebím té které krajiny. Tak vznikla tonsura sv. Petra, při které

vrchol hlavy ostřížen a věnec vlasů zůstává; tonsura sv. Pavla, při níž celá hlava oholena bývá, tonsura Šimona Maga, jež záleží v podobě půlměsíce (ad instar semicirculi, qui anteriorem capitis partem ambiret. Thomasin „Vetus et nova ecclesiae disciplina lib. II. pag. 262) Kněžské postřiziny ač nejsou svěcení (ordo), nýbrž toliko příprava k svěcením, nepostrádají přece důležitosti. Tonsurou stává se laik klerikem, tonsurou oddělen bývá od věřícího lidu a postaven na první stupeň „rodu vyvoleného, královského kněžstva“; tonsurou dává se každému naděje, že i on bude jednou uznán za hodna k přinášení předrahé oběti a rozdávání vznešených tajemství. Po tomto posvátném obřadu má tonsurista odložití vše, co by mu kdy v jeho vznešeném povolání bylo na závadu; má výhost dáti choutkám, žádostem světským a jeho veškeré snahy mají se jen vzhůru nésti k nadvězným končinám. Dnem a nocí mají rtové tonsuristy šeptati: „Hospodin díl dědictví mého a kalicha mého, Ty jsi, jenž navrátíš mi dědictví mé!“

V kterém srdci trůnila závist, tam po přijetí tonsury má se uhostití pravá láska, kde dříve dlela pýcha, tam musí nelícená pokora svůj stánek rozbít. Kdo jednou k nebeským výšinám dospěti touží, musí dříve do hlubokosti pokory sestoupiti. Milost Boží padá s nebe jako rosa, skálu pýchy svou vláhou nepronikne, údolí však pokory omlazí. Pokoru musí si tedy každý klerik v plné míře zamilovati, onu pokoru, která nehledá jiného leč králoství Božího, pokoru, jež netouží po vyznamenání, hodnostech, bídném mamonu, pokoru, která dvěře ráje otvírá. Tím, že biskup kandidátům stavu duchovního před udělením čtyř nižších svěcení na čtyřech stranách [hlavy a u prostřed několik vlasů ustříhne, což jiného se vyznačuje než pokora, odříkání se světa a jeho lichých rozkoší? — Kéž by si každý klerik pokoru srdcem upřímným zamiloval! Vždyť pokora činí z lidí tělesných nebešťany; pokorného Bůh opatruje a vysvobozuje, pokorného miluje a těší; k pokornému se laskavě naklání, pokornému hojnou milost udílí, pokorného po velikém snížení k slávě pozdvihuje. „Na kom jiném spočívati budu, ne-li na poníženém, skroušeném a na tom, jenž se třese před slovem mým“ praví Hospodin. — Která přední ctnost má zdobiti klerika? — Pokora. Která na místě druhém? — Pokora. A která na místě třetím? — Pokora!

Kněžské postřiziny mají dle ctihodného Bedy upomínati na trnovou korunu Spasitelovu. K větší potupě ověncili židé jeho

svatou hlavu korunou z trní; učeníku, chceš býti nad mistra, mniš, že tobě za dnů našich lepší kyne odměna? — Hanou, urážkami všeho druhu, pronásledováním a také žalářem odměněny bývají věrné práce a namáhání. Z té příčiny zkus každý sám sebe, dříve nežli státi budeš na prvním stupni, jenž vede k svatostánku Nejvyššího, máš-li dosti síly, s dostatek sebezapření i pokory, bys co věrný dělník na vinici u kříže svého Vykupitele nalézal útěchu i posilu k velkým, těžkým zápasům. Avšak jako trnová koruna, Spasitelova změnila se v lesklý diadém královský, tak i tvá koruna potupená promění se kdysi ve vavřínový věnec oslavenců. Ač žijeme v dobách ne příliš utěšených, hodnému kleriku dostane se úcty u všech řádných a poctivých lidí, byť i horlivými katolíky nebyli.

J. Ježek.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.

(Pokračování).

(*Pravdy náboženské se nám poddvají autoritou neomylnou.*) Víra předpokládá nejen že se Bůh zjevil, nýbrž i, bychom znali nepochybně a neomylně, které pravdy zjevil. Nemohu na př. uvěřiti v přítomnost Ježíše Krista ve Svátosti oltářní, nejsem-li způsobem nepochybným ubezpečen, že Ježíš Kristus zjevil, že je v této svátosti opravdově přítomen. Jest ale čirou nemožností, abych rozumováním a diskussí se dodělal dokonalé jistoty, poněvadž všecka jistota, jižto mohu takto nabyti, záviseti bude jen na větší či menší mé rozumnosti a soudnosti, kteréžto se ovšem na omylu mohou octnouti, any se nesou k věcem, jež samy sebou patrný nejsou.

Ostatně, kdyby víra na tom závisela, jak kdo články sporné prozkoumá a propytuje, pocházelo by odtud, že by se řídila víra dle bystřejšího ducha, jímž by každý byl obdařen a který člověk by byl prostým a neučeným, nebyl by víry ani schopen, což ovšem jest naskrz nemístné nerci-li pošetilé; poněvadž je víry všechněm lidem stejně třeba, je patrné, že všichni musí míti stejnou jistotu toho, čemu jest jim věřiti a tou příčinou je třeba, aby se články víry předkládaly všechněm autoritou neomylnou, jižto všichni učení i neučení bez rozdílu se cele podrobovati jsou povinni. Když Kristus, vyučovav apoštoly za svého veřejného života a učiniv jim podrobný nástin své Církve za čtyřiceti dnů mezi svým z mrtvých vstáním a na nebe vstoupením, je poslav hlásat vše-

mu světu pravdy, jímžto on sám je byl učil, a jejichžto známosti všichni měli dojíti, dal jim prostředek, jímž by se všudy osvědčovali jakožto jeho poslanci činíce totiž divy, jimiž nade vši pochybnost dokazoval, že od Boha poslání jsou. Co bylo povinností těch, jímž apoštolé zvěštovali evangelium a oznamovali vznešené pravdy a tajemství naší víry? Přijímají vděčně tyto vzácné pravdy, je věřiti bez otálení a beze vši jiné zkoušky leda, jsou-li apoštolé od Boha skutečně poslání, o čemž se ale každý i učenec i člověk sprostý snadno mohl přesvědčiti, protože zázraky následující na kázání evangelia byly důkazem patrným, makavým a nezvratitelným, že apoštolé mluví jmenem božím. Jakmile jednou na jisto bylo postaveno, že jsou apoštolé poslání od Boha, každá pochybnost o pravdě evangelia každá diskusse jejich nauky byla hříchem a který člověk si takto vedl, stával se nehodným vzácného daru, jímž jest víra. Apoštol Pavel káže v Athénách uprostřed Areopagu vykládá tajemství nauky křesťanské. Poslouchali ho pozorně; ale když se jal mluvit o vzkříšení mrtvých, někteří údové této rady se mu posmívali a někteří že se zatím rozmyslí a ho o tom podruhé poslechnou (Sk. ap. 17, 32, 34); jiní konečně uvěřili a přidržíce se Pavla dali se pokřtiti. První měli z mrtvých vstání za nemožné a pro tu jedinou příčinu, že se tato pravda přícila pyšnému jejich rozumu, zamítají ji, nehodlajíce zkoumati, o jakou autoritu se opírá. Druzí se k učení Pavlova nachylovali ale chtěli, aby podal důkazy, že Bůh skutečně tuto pravdu zjevil. Třetí konečně, vidouce divy, jimiž apoštol učení podepíral a uznávající ho za poslance Božího, věří pokorně všemu, co jim jmenem Páně jest zvěstováno. Ti jediní z posluchačů Pavlových, kteří nebyli všichni areopagity, rozumně si vedli. Mnozí z přítomných jistě nebyli s to zkoumati, je-li vzkříšení možné či nic, mnozí by nebyli mohli pochopiti a oceniti důvody, jimiž by Pavel byl utvrzoval tento článek aneb aspoň dokazoval, že Kristus mu v pravdě učil. Kdyby víra vymáhala takového zpytování, velmi málo lidí by bylo povoláno k víře, či raději nebylo by vlastně ani víry, poněvadž by se smýšlení každého opíralo jen o důvěru, jež má každý ve svůj rozum. Ale apoštol kázal všechněm, kteří ho poslouchali, všichni byli stejnou měrou povinni k jeho slovům přivoliti; všem tedy, aby upevnil jejich víru, pohnutek dostatečných musel poskytovat i vskutku nebylo mezi nimi ani jednoho, jenž by se [nebyl mohl snadno přesvědčiti, že sv. Pavel je vy-

slancem Božím a tou příčinou že všechno, co mluvil, se označovalo pravdivostí, již nikdo bez viny nesmí se protivovati. Zdravým tedy rozumem se spravovali jediné, kdo uvěřili, ti pak, kteří sobě žádali zkoušení učení dříve než by mu uvěřili, s rozumem se nepotázali. Pročež také Pavel nikterak se neměl k tomu, aby přesvědčoval tyto rozumáře a vykládaje dále své učení, chtěl, aby mu uvěřili pro boží autoritu, kterou byl opatřen. Nevím co by se víc protivovalo víře nežli přirozená naše pýcha; člověk se nikdy rád nepodává a nepokořuje a hlavně svůj rozum nerad podrobuje. Přichází-li kdo zvěstovat lidem pravdy, kterých až posud neslyšeli, zdá se jim, že chce nad nimi jakousi svrchovanost provozovati; honem se mu počnou brániti usilující všemožně, aby se nezdáli býti přesvědčeni, což by pokládali za svou porážku. Osoby z lidu, sprosté, nevědomé, bývající stále závislými, nebývají arci v této příčině citlivy: avšak u lidí, kteří duchem, vědomostmi a postavením ve společnosti lidské vypikají, jeví se býti tento cit velmi živým. Z té příčiny si vznešení, vzácní, a vzdělaní z počátku víru křesťanskou málo oblibovali, za to však lid hojně se k ní přidával. „Vizte povolání své (k víře)“ připomíná sv. Pavel prvním křesťanům, „že jest mezi vámi málo učených, málo mocných, málo urozených.“ Chce-li kdo vejíti do království nebeského a z té příčiny do Církve Kristovy, která jest jeho královstvím na zemi, musí se ponížiti a svůj rozum autoritě podrobiti.

Táž pýcha, která byla hlavní či pravdivěji řečeno, jedinou překážkou u rozšiřování křesťanství, byla taktéž příčinou všech v Církvi bludů po všecka sloletí. Lidé marniví a nepodajní vykládali si Písmo sv. po svém způsobu, snažili se opravovati smýšlení lidu podle svého zdání a stali se zakladateli sekt vnadou po všechny časy mocnou, novotou totiž a neodvislostí, kterou slibovali, navábivše sobě společníků. Už za doby apoštolů někteří povstali, chlubíce se, že více vědí než jejich učitelé a lépe znají učení křesťanské než ti, jimž je božský Spasitel příkazem celému světu kázati. Nevíme, že se kdy apoštolé s těmito lidmi hádali, ovšem odkazovali je toliko ku svému božskému poslání. Kdykoli konečně o to běží, aby lidé svedeni anebo ve bludu narození, vrátili se ku pravdě, jakožto největší překážka se vždycky pýcha vyskytuje. S lidmi prostými, jenž mají srdce čisté a mysl přímou, není potíže. Ale kdykoli je se nám setkati s takovými, kteří si zakládají na svém duchu a vtipu, na svých

vědomostech, byt i žádostivi byli pravdy, bývá rozprava a rozvaha bez konce, předsudky osobní i národní a tisíce jiné pohnutky, aniž by oni sami toho často si všímali, jimi ovládají. Pročež takoví buď nikdy pravdy nedocházejí, ačkoliv ji hledají, buď se k ní dostávají až když drahocenný čas ztratili, jehož lépe mohli užití. (Pokrač.)

DOPISY.

Od Českého Brodu dne 17. března 1877.

(Sv. misie v Tismicích.)

Důstojný, o spásu svých osadníků pečlivý Tismický pan farář Bedřich Hingst připravil svým ovečkám ve dnech od 4. do 10. března slavnost zvláštní, hody duchovní; konali totiž v těch dnech v. OO. Redemptoristé ze Sv. Hory v tamnějším chrámu Páně sv. misii za velikého účastenství nejen domácích, ale i z okolních osad příslých zbožných katolíků. Již dle uvítání, 3. t. m. když důstojní OO. sem ze Sluštice přišli, dalo se hojně účastenství očekávati, avšak ty davy, jenž se k uvítání dostavily, byly pouhý stín toho množství, jež se v následujících dnech k Tismicům hrnulo. V neděli dne 4. započala sv. misie. Dopoledne konali Vel. OO. dvoje kázání v přeplněném chrámu, odpoledne měly přípravu a sv. zpověď školní dítky, v kostele pak, opět přeplněném bylo rozjímání sv. růžence a opět kázání, v pondělí ráno slavně přijímání dítek při zpívané mši sv. Každý den měly odpoledne rozličné stavy svá zvláštní cvičení a vždy každý stav pro sebe sv. přijímání. Ve středu odpoledne bylo odprošování nejsvětější Svátosti oltární; nelze popsati dojem, jaký způsobilo kázání důst. p. rektora, a když lid k slzám pohnutý svého pana faráře hlasem třesoucím slyšel volati: „Odpust Pane, odpust lidu svému!“ — tu jako jedním rázem celým chrámem Páně hlasitý pláč a štkání se rozlehlo. Ó, na okamžiky zajisté tak dojemné nikdy nelze zapomenouti. Podobný dojem učinilo též druhý den poroučení se osady v ochranu nejblah. Panny Marie. Největší nával lidstva byl v pátek, když byl svčen krásný misionářský kříž; toho dne byl by nepojal ani ještě jednou tak velký chrám to množství shromážděného lidstva. Kéž by byli viděli ti, jenž nám víru naší svatou zlehčují, to množství zde shromážděných katolíků, jenž veřejně svou víru takto osvědčují; snad by uvěřili, že marné jsou snahy jejich, aby nám víru ze srdcí vyrvali. Velebný byl průvod se sv. křížem, jež 24 mládenci nesli, krásný tento 4½ sáhu vysoký kříž postaven

jest u vchodu do chrámu Páně. V sobotu měly pauny společné sv. přijímání a zároveň konalo se poslední závěrečné kázání, načež odpoledne opustili vel. Otcové provázeli díky veškerých osadníků Tismice a ubírali se do Řičan, aby tam o díle bohumilém dále pracovali. Za těch několik dní, co zde vel. Otcové pobýli, přistoupilo k stolu Páně přes 840 osob, počet to zajisté velký, ježto osada málo přes 1000 duší čítá. Ku konci budiž mi dovoleno vysloviti zde city nejen své, ač jsem z osady cizí, ale též city vděčnosti, jež jsem od osadníků tamnějších četně projevovati slyšel. Bůh milostivý račiž důst. panu faráři, jenž žádné oběti se nehrozil, aby nám milostiplné hody uchystal, a vel. Otcům za jich laskavou obětovnost svého požehnání uděliti a veškerou snahu jim zde i na věčnost odplatiti.

J. Sv., řemeslník.

Z Dřevčic, u Brandýsa n. L. 20. března 1877.
(Farář Alois Bednářík +.)

Obecnou soustrast vzbudil v celém okolí zdejší tragický osud našeho milého pastýře duchovního vp. Aloise Bednáříka. Téměř po dva roky sklíčen byl těžkým neduhem levého ramene, jenž se stal posléze nezhojitelným. Nezbyvalo ubohému, než aby se podrobil bolestné amputaci levé ruky. „Za měsíc bohda opět se užijeme“, pravil před odjezdem svým do všeobecné nemocnice Pražské louče se s pláčem s osadníky. Než v knize Prozřetelnosti bylo psáno jinak. Ačkoli choré rámě výtečnou zručností lékařskou od těla odňato bylo, podlehli dne 16. t. m. nelitostné smrti, jsa již dříve přestálými krutými útrapami značně vysílen. Až do poslední chvíle života svého kojil se nadějí, že se brzy pozdraví, a obdrží od duchovní vrchnosti dispensi, aby obřady církevní jednou rukou vykonávati mohl. — K přání vděčných osadníků převezena byla tělesná schránka v Pánu zesnulého do Dřevčic, kdež v den sv. Josefa za valného účastenství domácího i přespolského obecnstva k poslednímu odpočinku uložena jest. Církevní obřady i vzletnou promluvu nad zvěčnělým vykonal vdp. vikář Ant. Slavíček, rekvie sloužil dp. Fr. Schauer. Okolní duchovenstvo dostavilo se k pohřbu téměř v úplném počtu, mezi nimi i Staroboleslavští kanovníci vd. páni Breischl a Kellner. — Zvěčnělý narodil se v Hořicích 20. března 1828, kaplanoval horlivě v Brandýse n. L. a Kostelci, a byl posléze na šestý rok farářem v Dřevčicích. V obcování byl milý, srdce dobrého, povahy skromné a lidumilné. V okolí byl

též chvalně znám jako dovedný včelař. V srdcích osadníků svých zbudoval si nebožtík trvalý pomník lásky a vděčnosti. Budiž zde veřejně vyřešeno na počest osadníků Dřevčických, že svému zesnulému pastýři duchovnímu projevíli poslední úctu netoliko měrou slušnou, nýbrž skutečně skvělou, uhradivše nadto i nevšední ochotou veškeré výlohy pohřební dobrovolnými milodary. Utěšený zajisté jest zjev, že lid náš přes všeliké úsilí liberálů a neznabohů našich, kteříž Církev sv. a služebníky její podezřívají a zlehčiti se snaží, lne posud upřímnou láskou a přítulností k duchovním pastýřům svým. V.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup udělil včera v arc. semináři, kdež od 21. t. m. duchovní cvičení (exercicie) se konají, 10 alumnům sv. biřmování. Zítra v 8 h. ráno udělí J. Eminence tamtéž alumnům II. roku první tonsuru a v úterý alumnům III. roku čtvero nižších svěcení. U večer před každým tímto úkonem bude mítí k svěcencům řeč.

— Starožitný kostel Zvěstování Marie Panny v *Slupech* bude dnes o výroční slavnosti obecnstvu otevřen. Odpoledne bude tam o 3. h. kázání a požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 28. března u nejsv. Trojice v Podskalí.

— Pořádek služeb Božích ve sv. témdni v metrop. chrámě u sv. Víta na hradě: Ve *středu* o 4. h. odp. církevní hodinky či tmavé jitřní (Matutinum tenebrarum). Na zelený *čtvrtek* v 8 h. tichá mše sv., při kteréž Tělo Páně podávati se bude cís. k. úřadům, v 9 h. slavná mše sv. (J. Emin. p. kardinal), svěcení olejů, sv. přijímání duchovenstva i lidu, přenešení sv. hostií a mytí nohou 13 chudým starcům; odpoledne o 4. h. jitřní. — Na velký *pátek* v 8 hod. české kázání, v 9 hod. sv. obřady, pašie, přímluvy, líbání sv. kříže, mše „praesanctificatorum“, přenešení nejsv. Svátosti do Božího hrobu, něm. kázání; odpoledne ve 4 h. jitřní (Matutinum); návštěva Božího hrobu — Na bílou *sobotu* o půl 9. svěcení nového světla, paškalu, a v kapli sv. Václava křestní vody; pak zpívaná mše svatá; odpoledne v 5 hodin slavnost Vzkříšení Páně. Všecky tyto sv. obřady — vyjímaje svěcení svíce a vody — vykonává Jeho Eminence nejdůst. p. kardinal, jenž též v *neděli* velikonoční bude sloužiti pontifikální mši sv., po kteréž udělí apoštol. požehnání spojené s plnomocnými

odpustky pro všechny ty věřící, kdož z hříchů svých skroušeně se vyznali a nejsv. Tělo Páně přijali.

— Pořádek služeb Božích ve svatém témdni v c. k. *dvorní kapli* na hradě: Ve *středu* o půl 5. h. odp. tmavé jitřní (Matutinum). ve *čtvrtek* ráno v 9 h. zpívaná mše sv., přijímání, průvod; odp. o 1/2 5. jitřní; na velký *pátek*: v 9 h. ráno pašie a ostatní sv. obřady; odp. o půl 5. jitřní; v 7 h. kázání o umučení Páně, zpěv „Miserere,“ požehnání s ostatkem sv. kříže. Na bílou *sobotu*: v 9 h. ráno svěcení velikonočních svíce, prorocství, zpívaná mše sv.

— Slavnost *Vzkříšení* (z mrtvých vstání) Páně bude se konati na bílou sobotu odp. o 4. h.: u sv. Vojtěcha (u Prašné brány, c. k. vojsko), u Milosrdných bratří, u Všechn Svätých a na Karlově. — O půl 5 h. u sv. Josefa na Novém městě a u Vorských. — V 5 h. v Týně, u sv. Ducha, u sv. Ignáce, na Skalce, u sv. Apolináře, u sv. Mikuláše, u Karmelitek na Hradčanech; u sv. Víta, u nejsv. Trojice v Podskalí, na Vyšehradě a na Smíchově. — V 6 h. na Strahově, v Loretě, u sv. Tomáše, u P. Marie Vítězné, u sv. Vojtěcha v Jirchářích, u nejsv. Trojice na Spálené ulici, u Matky Boží Sněžné, u sv. Štěpána, u sv. Petra, u sv. Havla, u sv. Haštala, u sv. Františka (křížovníků), u Dominikánů, v Karlíně, na sv. poli Malostranském, na Volsanech a v Bubenči. — O půl 7. h. u sv. Kajetána na Malé straně. — V 7 h. u sv. Jakuba a v Emausích.

— *Konference* či duchovní přednášky výhradně pro pány budou se letos jazykem německým konati opět v zrcadlové (gymnasia)lní kapli v Klementíně od 26. do 31. března vždy u 7. h. u večer.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*.“ Ročníku XVIII. číslo 2. Obsah: Nauka o státu politickém sv. Tomáše Aquinata (podává dr. Jan Bílý, farář); patronové Srbští (pokrač. prof. K. Smidek); jakými prostředky může správce duchovní proti častému znesvěcování neděl působiti (otázka konferenční, napsal Ed. Brynych, kapl. v Hradci Král.); vznik a význam řádu hvězdného kříže (pod. prof. dr. Schindler). Kronika: k církevní statistice v říši rakouské jmenovitě v Moravě a v Slezsku; novela k zákonu manželskému; zvláštní případ při sv. přijímání; De cultu Sanctissimi; kdy přestává povinnost, dostaviti se k odvodu; university jinde a u nás; akademie křesťanská; schůze výboru Dě-

dictví sv. Prokopa a seznam vkladů. V „liter. oznamovateli“ posouzeno 19 spisů, v „hlídce“ oznámeno 14 časopisů. Svazek 3. vyjde 28. dubna.

— „Hlasy katol. spolku tiskového.“ Rok 1877. Číslo 1.: „*Před oddavkami*.“ Obraz ze života pro život. Napsal Josef Souhrada. Str. 58. Cěna 18 kr.

— O hospodářských novinách: „*Wiener landwirthschaftliche Zeitung*“ (viz čís. 4. „Blah.“) dochází nás další zpráva, že toto podniknutí vyslalo na cestu okolo země znalce, jenž v dalekých zemích hospodářské poměry skoumá a o nich dopisuje. Letošní ročník dotčených novin uveřejnil již sedm zajímavých dopisů o poměrech hospodářských v Kalifornii, jež pocházejí z pera onoho cestujícího, totiž dra. C. Hermanauze z akademie Wormské. Je to zajisté pokrok, nebo dosud konali cesty do dalekých zemí kromě obchodníků a diplomatů jenom učenci za příčinou místo- a zeměpisu, botaniky a zoologie, nyní jde za nimi na zkušenu i ekonom; ač vše to před nimi zkusili a ohledali katol. missonáři.

— „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid*.“ Dílu I. sešit 7. (str. 385—448). Cena 20 kr. Nákladem kněhkupectví I. L. Kobra.

— (Literární činnost Jesuitů.) „*O. A. M. D. G.*“ Jak tomuto svému heslu rozuměli *Jesuité*, jak statné a svědomitě je od počátku svého řádu až po jeho dočasné zrušení všude a ve všem plnili, to pozná každý kdo spravedlivě dějiny jich pováží, ba i kdo nepředpojatým okem vůkol sebe pohledne. I to kamení jejich staveb volá, i ty knihy jich pilností psané mluví a hlásají po všem světě: „*Všecko k větší slávě Boží!*“ Ale ihned když asi v dvacátém roce po svém zrušení opět byli obnoveni, ač v tísni času opět se toho hesla uchopili a dle něho pracují počtem na tisíce po celém oboru zemském, působíce tak všude ve všem „*k větší slávě Boží*.“ Nejsme s to aniž pak místo stačí, abychom zevrubně toto jich působení udali a vypravovali, ale na to poukázati hodláme, jak horlivě a prospěšně uchopili se *šesté velmoci*, aby ji k obraně a prospěchu církve svaté a tudíž i k větší slávě Boží obrátili a použili, myslím *tisku*. Aniž pak tu lze vyčísti všechny ty knihy, pilnými údy tohoto slavného řádu v každém oboru v novější době vydané; nýbrž podotkne jenom, (Die St. a. M.-L. XII. 2.233.) jaké „*časopisy*“ od Jesuitů zcela nebo z části se nyní vydávají. Pravíme od „*Jesuitů*,“ nikoliv pak od „*Tovaryšstva Ježíšova*;“ neboť každý časopis má svou zvláštní zprávu a za každý článek odpovědným jest buď spisovatel jeho anebo, není-li jmenován, dotýčná redakce. (Dok.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Alois *Bednářik*, farář v Dřevčicích, † po dlouhé a trapné nemoci d. 16. března ve všeobecné nemocnici Pražské, odkudž tělo do Dřevčic převezeno a tam 19. t. m. pochoováno bylo; (nar. v Hořicích 20. března 1828, vysv. 29. července 1852).

Vyznamenáni jsou:

- p. Ant. *Viktorin*, farář ve Vel. Újezdě, správce vikar., jmen. skutečným arcib. vikářem okresu Krivoklátského;
p. Ant. *Malec*, farář v Ovenci (Bubenči),
p. Frant. *Matoušek*, farář v Ouněticích, a
p. Jan *Sedivec*, farář v Plasích, obdrželi expositorium canon;

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Franěk*, farář z Nížboru do Lužné;
p. Frant. *Jiráek* za interkal. administr. u sv. Haštala v Praze;
p. Ignac *Švancara*, proz. kapl. za admin. v Nížboru;
p. Frant. *Vinklár* zůstal kapl. v Leštanech.

Uprázdňená místa:

- U sv. *Haštala*, fara patron. hlav. města Prahy, od 14. března.
Místo *zpovědníka* při metrop. chrámu sv. Víta v Praze, od 16. března.
Nížbor, fara patron. poruč. kníž. Fürstenberga, od 18. března.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Grössl*, farář v Korkusově Huti, 11. března (nar. 15. června 1819, vysv. 22. července 1845);
p. Šimon *Mottl*, děkan v Červené Řečici, 14. března (nar. v Dražovicích 4. květ. 1822, vysv. 1. srpna 1846).

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Florian *Iser*, kněz na odpoč. v Chomútově, dne 17. března (nar. v Přisečnici 23. května 1849, vysv. 21. červce 1872).

Vyznamenáni jsou:

- p. Josef *Koží*, děkan ve Vysokém, správce vik. úř., jmenován skut. vikářem a konsist. radou;
p. Ferdinand *Sieche*, kněz na odpoč. ve Varnsdorfu, obdržel právo synodalii.

Uprázdňené místo:

- Světlá*, fara patr. kníž. Kamila z Rohanu, do 19. dubna.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Fr. *Hirschberg*, farář v Dolní Olešnici, dne 12. února (nar. v Bärnwaldě dne 20. list. 1839, vysv. 31. évce 1864);
p. Ant. *Šafránek*, farář v Krchlebích, dne 8. března (nar. v Písku 20. květ. 1819, vysv. 1. srp. 1846).

Vyznamenáni jsou:

- P. Wolfgang *Mordávek*, O. S. B., řiditel gymn. v Broumově, titulem bisk. notáře;
p. Josef *Mach*, děkan v Náchodě, jmenován b. vikářem na místo p. děk. Jos. Fikeise, jenž se úřadu toho vzdal.

Ustanoveni jsou:

- p. Vinc. *Nývlt*, far. os. v Kohoutově, za far. v Heřmanicích u Jaroměře;
p. Vinc. *Kvapil*, admin. v Heřmanicích, za far. v Licibořicích;
p. Ignát *Paták*, administrator, za faráře v Sedlcích;
p. Jan *Macháček*, admin., za faráře v Dohaličkách;
p. Frant. *Brázda*, admin., za faráře v Košicích;
p. Ferdinand *Římek*, far. v Uhersku, za faráře v Krouně;
p. Václav *Pišl*, far. v Práčově, za far. v Lánech na Důlku;
p. Ignát *Koráb*, kapl. v Lanškrouně, za faráře v Orliče;
p. Antonín *Višo* za kaplana v Kyšperku;
p. Zefirín *Benesch* za kaplana v Žďrci;
p. Martin *Másilko* za kooper. v Štokách;
p. Václ. *Uhlíř* za zat. kapl. v Třeběchovicích na místo nemocného kapl. p. Zimy;
p. Ignát *Matouš*, koop. Úpický, za admin. v Kohoutově;
p. Petr *Slavík* za zat. koop. v Úpici;
p. Albin *Seidel* za admin. v Dolní Olešnici;
p. František *Klus* za zámeč. kaplana v Malešově;
p. Vilém *Helwich* za admin. v Uhersku;
p. Jan *Dostál* za admin. v Krchlebích;
p. Jan *Vaníček* za admin. v Práčově.

Uprázdňená místa:

- Uhersko*, fara patr. kníž. z Thurnu-Taxisu, do 17. dubna;
Krchleby, fara patr. kníž. Schwarzenberga, do 20. dubna;
Práčov, fara patronátu nábož. matice, do 24. dubna;
Sejfy Hermanovy, fara patronátu p. Wihardta, do 27. dubna.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasý katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplaceni se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Sv. otce Řehoře Nazianského řeč činěná v novou neděli.

(Z řeckého přeložil a vysvětlil J. N. E. Desolda.)

Ú v o d.

Neděle první po velikonoci, u nás *bílou* nazvána, slula Řekům nedělí *novou*, a konala se zvláště slavně. Novokřtenci, odkládající své bílé roucho, bývali biskupem napomínáni, aby nyní „v novotě života kráčeli,“ jak sv. Apoštol velí. Od toho si vzal sv. řečník příčinu, aby poučil shromážděný lid o této povinnosti. Nejprve okazuje, jak dávný jest ten obyčej připomínati si tu dobu, když se nám cosi dobrého nově dostalo; ale to že nám má býti příkladem a pohnutkou, abychom i život svůj veskrze obnovili, jakož jsme sv. křestem novými tvory se stali. K tomu nás, praví dále, povzbuzuje sama příroda, která se nastávajícím jarem ve všem obnovuje, kteréž pak i sv. otec z příležitosti té utěšeně líčí. Připomíná pak i slavnost sv. mučenika Mamanta v tu neděli obyčejně připadající,* k jehož uctění se lidu hojně sešlo. Pochváliv pak věřící jich horlivost, žádá jim, aby *obnoveni* jsouce v tom vytrvali a tak někdy v *nový* blažený život se dostali.

Učený Niketas dotvrzuje, že řeč ta činěná byla v Nazianzu, v chrámu sv. Mamanta, mučenika, ležícím na blízku města, ale snad přeskočným, tak že veliká část lidu venku mimo chrám stála, a sice 16. dubna r. 383., v kterémž slavnost veliko-

noční 9. dubna připadla. Zdali však u přítomnosti sv. Basilia, jak týž Niketas soudí, nelze dokázati. Vykládá sice slova XII. „Pryč buď všeliká závist!“ na ten smysl, jakoby k sv. Basiliu směřovala a sv. řečník říci chtěl: „Nezávid mi slavný příteli, že tvého svatého i sobě osvojuji!“ avšak ten výklad jest nucený, poněvadž se nížádné stopy nenalezá, žeby Basilius byl přítomen býval; spíše by se nadíti bylo, že by v pádu přítomnosti jeho byl jej i jmenoval. (Viz XII, pozn. 1. 2.)

* * *

I. Novotiny²⁾ oslavovati, či spíše nové věci zasvěcováním velebiti dávný jest a krásný zákon a obyčej, a to nejednou ale často, kdykoliv totiž ročním obratem tentýž den nastane, aby časem nezvetšelo, aniž pak v temnou propast zapomenutí neupadl, co krásné jest. „Obnovují se (zasvěcují) k Bohu, ostrovy!“³⁾ jak jsme dle Isaiáše četli. Jaké však ostrovy si tu mysliti máme? Myslím, že se tím míní nově z pohanstva ustanovené církev, téměř z trpké vodopusty nevěry vyvázle a pevnosti nabyvší, na níž by Bůh kráčeti mohl. — Obnovuje (zasvěcuje) se, dle jiného

¹⁾ Dle Bolandistů klade se památka jeho na 17. července s 10. jinými mučeníky, aniž pak se o něm více udává, nežli co níže č. XII. svatý otec uvádí.

²⁾ Dle obdoby jako: narozeniny, jmenoviny, vlastně památky nových věcí, nově obdržených milostí, zvláštním posvěcením velebiti a oslavovati. Tak bylo v obyčeji zasvěcování chrámu, domu a j. Zvláště pak slavný byl u Židů den obnovení a posvěcení chrámu po návratu z zajetí babylonského. — U nás jest posvěcení, památka *posvěcení chrámu*.

³⁾ Dle 70níkův; vulgáta má: „Umlknete, ostrovy!“ (Is. 41, 1.)

proroka, i „měděná zeď;“ (Jer. 1, 18.) tím pak rozumím duši pevnou, podobnou zlatu,⁴⁾ nově utkvélou ve zbožnosti. „Pěti máme Hospodinu píseň novou, (Žalm 149, 1.), netoliko ti, kteří jsme od hříchu do Babylona a do zlé poroby strženi, potom pak do Jerusalema zpět uvedeni byli; (neboť tam nebylo nám lze pěti Božské zpěvy, (Žalm 136, 4.) jelikož v zemi cizácké vyhostěným, ale nyní lze zapěti novou píseň, jelikož v nový život postaveným); ale i ti, kteří jsme v dobrém vytrvali a pokročili, jednak když jsme byli to již napravili, jednak i jiné posud napravujeme s pomocí svatého a vše obnovujícího Ducha.

II. Obnovuje (zasvěcuje) pak se i stánek umluvy, a to velekrásné, jak Bůh okázal (Exod. 31, 7.) a Beseleel jej dokonal (Ex. 35, 30.) a Mojžíš upevnil. — Obnovuje se i království Davidovo a to nejednou, ale nejprve když byl pomazán, podruhé pak když byl prohlášen. (Paral. 11, 3.) „Byl pak svátek posvěcení (obnovení chrámu) v Jerusalemě a vima byla;“ (Jan. 10, 22.) zima totiž nevěry za Ježíš přítomen byl, Bůh i chrám, Bůh od věčnosti, chrám nedávny, jedním dnem sbořený a třetí den povstalý⁵⁾ a trvající na věky, abych já spasen byl a od zastaralého pádu vzbuzen a učiněn novým tvorem, znovu stvořen jsa takovým jeho smilováním. — I božský David si žádá, aby čisté srdce stvořeno bylo v něm a duch pravý obnoven v utrobách jeho, (Žalm 50, 12.) nikoliv jako by ho neměl, (neboť kdož by ho měl, kdyžby David, muž takový, ho postrádal?) nýbrž poněvadž za nové považuje to, čím kdo nyní stále prospívá. — I nač mi třeba více jiných obnovení uváděti? Vždyť dostačí nám přítomnou slavnost poznati, kterou dnes konáme, přiblíživše se po smrti k životu. Svatým obnovením, ba obnovením jest slavnost ta, milí bratři! často zajisté provolávej se s radostí jméno její. A jaká jest? Kteríž to víte, učte; kteří však nevíte, pozornost obnovte!

III. Světlo bylo nepřístupné a nezměnitelné, Bůh, bez počátku bez konce, nesmírné, vždy zářící, trojplamenné,⁶⁾ malokte-

rým vidomé, ba tuším, že ani malokterým. I jsou také světla druhá, prvního světla odlesky, mocnosti vůkol něho a služební duchové. Toto pak světlo naše netoliko později povstalo, ale i noci bývá přetrženo a přetíná i rovnou měrou noci, zraku jsouc určeno a vzduchem rozlito a přijímajíc na vzájem, co dává.⁷⁾ Neboť zraku propůjčuje vidění a jest prvním, co zrakem patřeno bývá, a obtéká všechny viditelné věci a dodává jim jasnosti.⁸⁾ Chtěje totiž Bůh působiti tento svět, z viditelných a neviditelných bytostí záležející, tohoto velikého a podivu hodného hlasatele svého, věčným bytostem sám jest světlem a nikdo jiný; (neboť jakého by jim bylo potřeba jiného světla majícím to největší?) ale bytostí nižší u nás osvětluje nejprve mocností tohoto světla. Neboť slušelo se pro svrchované Světlo, aby dílo své od světla počalo, kterýmžby temnotu a posavadní nespořádanou spoustu zapudilo.

IV. Ale toto neučinil na počátku tak, aby vázáno bylo na některý nástroj, a tudíž nebylo světlem slunečním, jak já myslím, ale bylo netělesné a od slunce nezávislé; potom pak bylo i slunci uděleno, aby osvětlovalo celou zemi. Neboť co u všech jiných věcí ten řád zachoval, že nejprve hmotu jim za základ položil, potom pak je obdobou opatřil, každou dle zvláštního pořádku, obdoby, velikosti; tu nejprve obdobu stvořil před hmotou, (neboť světlo jest obdobou slunce), aby větší zázrak dokázal. Potom pak hmotu přidává, vytvořiv toto slunce, okem denním je ustanoviv.⁹⁾ Tak se počítá něco k prvnímu dni, a něco k druhému a třetímu a tak dále, až do konce téhodne a ke dni odpočinku, an díla jeho zavírá, čímž se tvorstvo rozděluje, jsouc dle nevyslovitelných zákonů spořádáno, nikoliv pak na jedinou od všemocného Slova vyvedeno, ač u něho pouhé pomyšlení a nebo vyslovení činem dokonaným jest.

Že pak konečně člověk ustvořen jest, a

velikonočním čase, když i tato řeč činěna byla, hořívala, obrazem jsouc nejsv. Trojice.

7) Vidění dávajíc, samo též viděno jest. (Viz dále.)

8) Tak Niketas, vykládaje slovo *παρόχτισαν* = *παρέσσω*; a však i slovo „důvěra“ dobrý smysl dává, jelikož za světla důvěrně, beze strachu a jistě i kráčíme i si počínáme, což za noci nijak nelze.

9) Tím vysvětluje sv. otec starou námitku proti Božskému zjevení, jak to mohlo být, aby napřed první dobou stvořeno bylo světlo, a pak teprv čtvrtým dnem teprva vyvedeno slunce,

4) Místo *χρυσοειδής* čte Kombeis *χαλκοειδής*, mědi podobný, ale mylně; neboť vyleštěná — obnovená měď podobá se poněkud zlatu; to míní sv. Otec.

5) Naráží na slova sv. Jana 2, 19. „Zbořte chrám tento, a ve třech dnech jej opět vzbudím.“

6) Naráží tím na trojpramennou svíci, která o

sice zvláště rukou Boží, a jeho obrazem významán, není divu. Neboť bylo třeba, aby se mu jako králi palác královský připravil a tak on sám u prostřed svého dvorstva uveden byl. Kdybychom byli ostali, čím jsme byli, zachovavše příkázání, pak bychom se byli stali, čím jsme nebyli, přiblíživše se po stromu poznání, ke stromu života.¹⁰⁾ A čím bychom se byli stali? Nesmrtelnými a blízkými Bohu. Když pak smrt na svět přišla, (Moud. 2. 24.) z závisť nepřitele a tento člověka obelstil, proto se stal Bůh člověkem, utrpení naše na se bere, jest chud a s tělem spojen, abychom my z chudoby jeho zbohatli. Odtud tedy smrt a hrob i vzkříšení; odtud nové stvoření a střídání se slavností, a tak i já opět řečnickem slavnostním, oslavujícím obnovu svého spasení.

V. Jak to? Otáze se snad někdo; nebyla-li pak předešlá velikonoční neděle svátkem *obnovení*, následující po svaté noci a nošení světél? A ty tu památku dáváš neděli dnešní, milý příteli slavností, rozmnožení radostí obmýšleje! — (Na to díím.) Ona přinesla nám spásu, tato pak jest památným dnem spasitelného obrození; ona jest středem mezi hrobem a vzkříšením, tato pak číře patrně svátkem druhého stvoření.¹¹⁾ Jako totiž prvé stvoření počíná se od neděle, (patrně! neboť od té jest sedmá Sobota, jsouc dnem odpočinku od díla); tak i druhé opět od téhož dne (neděle totiž) počíná se, jsouc prvním dnem života budoucího, a osmým dnem prvního, který vznešenější jest vznešeného, zázračnější zázračného.¹²⁾ Neboť odnáší se k stavu života věč-

ného, který tuším i Božský Šalomoun naznačuje, vele jeden díl dáti *sedmi*, t. j. životu tomu, i *osmi* t. j. životu budoucímu, dobročinností zde a dosažením původního stavu tam.¹³⁾ Avšak i vznešený David zdá se, že témuž souhlasí „*pro osmici*“ nazýváje některé žalmy, (Žalm: 6, 1.—11, 1. a j.) jakož i tomuto dni jiný žalm určuje, zova jej „*pro obnovení domu*“,¹⁴⁾ tím však jsme my, za hodny uznání jsouce, abychom chrámem Božím i byli i sluli i se stali.¹⁵⁾

VI. Tu máte výklad novotin (zasvěcování). Ale obnovte se i vy, a svezte starého člověka v novém životě krácejte, (Efes. 4, 22.) všemu uzdu dadouce, z čeho vychází smrt, (Řím. 6, 4.) všechny údy krotíce, všeliké požití s stromu zlého si ošklivíce a nebo je vyvrhnouce, a nepomníce na staré (přestupky), leč abychom se jich varovali. Sličné na pohled a libé ku požití bylot ovoce, jež mi smrt přineslo; varujme se tedy libezných barev, sami na sebe hledíce. Nepřemáhej tě nikdy žádost krásy, aniž se uchvátiti dávej očima svýma, možná-li, ani k úkradnému pohledu, pomně Evy, té sladké vnady, toho milého jedu. Neboť jak možná, aby k spáse byla cizá, když vlastní k záhubě přivedla?¹⁶⁾ Neklamejtež tě ústa sladkostí, ana pohlcují vše, co se jim dává, drahé sice než se jim dá, ale požití jsouc přichází na povržení. Okouzli-li tě čich? Varuj se všelikých vonných věcí. Zmalátněl-li jsi dotýkáním? Dej výhost všem lahodám jemnosti a hladkosti. Svedl-li tě sluch? Postav ušima svýma dvěře proti všem klamným a marným řečem. Otevři ústa svá slovu Božímu, abys pojal Duha svatého, (Žalm 118, 131.) ale nepolkl smrt. Láká-li tě něco z věcí zakázaných, pomni, kdo jsi a čím jsi zahynul. Bys i v sebe menším přestoupil, jdi do sebe, než úplně vypadneš a ve smrt se pohřížíš, a obnov starého člověka a oslavuj tuto obnovu ducha svého.

VII. Hněvu neměj leč proti hadu, kte-

¹⁰⁾ Smysl toho jest: „Člověk skutečně a původně po stvoření svém nebyl ani smrtelným ani nesmrtelným, nýbrž jako v středním stavu mezi Bohem a hmotou postaven jsa, určeno měl, s Bohem spojen a nesmrtelným býti, byl-li by ho poslušen; pakli by příkazu Božího přestoupil, měl podlehnouti smrti, stana se utrpení podrobeným a smrtelným.“ (Niketas.)

¹¹⁾ Obrození (nové zrození) jedno jest, totiž milostí a oslavou; nedokonalé a dokonalé; toto značí se osmým dnem, t. j. životem věčným, kterého se nám po tomto vezdejším životě dostati má.

¹²⁾ Smysl toho jest tento: Jako neděle (den Páně) byl prvý tohoto stvoření; tak byla i neděle (den Páně) prvním dnem stvoření druhého, anť Kristus v neděli z mrtvých vstal, a bude též někdy celá věčnost dnem Páně, věčným odpočinkem jeho, převyšujíc všeliké dílo i jeho moci i milosti.

¹³⁾ Viz Kaz. 11, 2. což sv. otec bere v tom smyslu: „Věnuj síly své dílem tomuto, dílem věčnému životu; *sedmi* míně život pozemský, *osmi* pak nebeský.“

¹⁴⁾ Žalm 29, 1. jež i sv. otcové i sv. církev, o vzkříšení Páně rozumějí.

¹⁵⁾ Tak se čte I. Kor. III, 16. „Nevíte, že chrám Boží jste vy?“ a II. Kor. 6, 16. „Vy jste živý chrám Boží.“

¹⁶⁾ Smysl: „Když vlastní manželka od Boha jsouc dána praotce našeho svedla, čím spíše se tak stane s cizou? Nad to pak známo, co slovem *cizé* rozumí pismo.“

rýmž jsi ku pádu přišel. Celá toužebnost tvá směřuj k Bohu, a k ničemuž klamnému a nebezpečnému. Rozum vládní ve všem; co lepší jest, nebuď podrobno nižšímu. Nepovrhuj bratrem svým a to bez příčiny, pro nějž Kristus smrt podstoupil a bratrem tvým se stal, jsa Hospodin Bůh tvůj. Nezavíď nikomu, an dobře činí, sám utrpěv závistí, a dada se přemluvíti (slibem), že se tobě záviděti bude, a tím byv ku pádu přiveden.¹⁷⁾ Nezavrhuje slzy, sám zakusiv toho, co mnohými slzami oplakáno býti zasluhuje, ale potom milosrdenství dojde. Neodstrkuje chudého, sám nabýv bohatství života Božského, anebo alespoň nehled zbohatnouti z chudého, i to jest již cosi velikého u lidí nenasytných.¹⁸⁾ Nepohrdej cizincem, pro nějž se Kristus cizincem stal, jehož my všickni jsme cizinci a podruzi, abys nebyl vyhostěn z ráje, jako prvé. Kdo přístřeší, oděvu, pokrmu potřebuje, uděl mu toho, sám máje v tom hojnost nad potřebu. Nemiluj bohatství, leč abys pomáhal chudým. Odpusť, ano se i tobě odpuštění dostalo; smiluj se, sám smilování dojde; získej si laskavost lásku, dokaváde čas máš; celý svůj život obnovuj, veškerý způsob obcování svého.

VIII. Ženy vdané, dejte i vy něco Bohu; neboť jiným zavázány jste. Vy panny, obětujte všecko Bohu. Nebuďte kradmo žádostivý podle rozkoše, svobody se zbavující obcováním s muži, nejsoucimi muži vašimi. Netrpím, aby kdosi upomínkami na rozkoše tělesné ustavičně týrán byl. Ohavností jest obcování i že vzdáří. — Mocní bojte se mocnějšího; vládcové na vysokých prestolech vyššího. Nic neobdivuj, co netrvá; nepřehlédni, co trvalé jest; nesvírej, co sotva jsouc chopeno, rozplyne se; nebaž po ničem, co nevzbuzuje závistí, ale vzbuzuje pohrdání;¹⁹⁾ nevynášej se vysoko, abys nepadl hluboko. Nebuď hrdý na to, že bys byl zlých lepší, ale méj zármutek, jsa předstižen od dobrých. Nevysmívej se pádu bližního, hled, abys, jak můžeš, sám pevně krácel, i podal

¹⁷⁾ Slibem totiž: „*Budete jako Bohové,*“ svedl nepřítel z závistí prvorodiče naše, čímž nám všem uškozeno bylo; pročež i závist hříchem ďábelským slove.

¹⁸⁾ Tak již i tehdaž bylo mezi boháči takových zatvrzelců, kteří jako upírové z krve chudých dělníkův a pracovníků zbohatnouti hleděli!

¹⁹⁾ T. j. co dobré a chvalitné jest, a tudíž u jiných závist vzbuzuje, toho dosáhnouti hled; ale co člověka opovržlivým a opovrženým činí — nepravosti totiž varuj se.

ruky své ležícímu. Nebuď malomyslným, pouštěje se naděje na lepší dny, a dobře se máje, boj se nehody. Jeden rok přináší čtvero počasí a jeden okamžik mnohou změnu. Péče buď ti zmírněním rozkoše, zármutku pak naděje lepší budoucnosti. Tak se obnovuje člověk, tak se oslavuje den novotin (posvěcení), takovými hody, takovými krměmi. „Neokážeš se,“ dí písmo, „s prázdnem přede mnou“; (Deut. 16, 16.) ale máš-li co pěkného, přines s sebou. Nyní pak okaž se obnoven, mravem a životem celý jiný. „Staré věci přešly; hle! obnoven jest všecko!“ (2. Kor. 5, 17.) To budíž ovoce tohoto svátku; k této krásné změně se obrať. Avšak nebuď tím hrd, ale rci s Davidem: „Změna ta jest působení pravice Nejvyššího,“ (žalm 76, 11.) od něhož všecko pochází, co lidé dobrého činí. Nežádá se touto řečí, abys snad v jednom a též stavu trval, nýbrž abys byl vždy hbitým a čilým, veskrze novým stvořením; zhřešil-lis, abys se obrátil, pakli dobře činíš, abys ku předu spěchal.

IX. Včera jsi měl víru podle času změřenou, dnes poznej víru Božskou. Jak dlouho budeš na obě strany klecati? jak dlouho budeš plány dělati? Počni jednou i stavěti. Včera bys se byl rád někým zdál; dnes vol si raději někým býti. Jak dlouho to sněni? Příčin se takéž jednou o pravdu. Včera jsi byl milovníkem divadla, okaž se dnes milovníkem Božského rozjímání; včera jsi byl hanlivým, drzým i buď dnes dobrořečivým, tichým; včera labužným — dnes střídým. Včera jsi byl pijanem vína, dnes buď pijanem vody; včera jsi sobě hovil na loži slovninou vykládaném, nejvýbornějších mastí užívaje; dnes si vol lože na zemi a bdění. Buď místo žertovníka povážlivým, místo šviháka prostě oděným, místo hrdopysného lehkomyšlníka mírným povážlivcem se okaž; místo zlatem se třpytícího stropu vol si těsnou chýžku; místo co bys hlavu vysoko vynášel, sklop oči k zemi. Budeš-li takto smýšleti a takto jednati, bude ti nebe novým a země novou, (Is. 65, 17.) jelikož mimo jiné i poznání těchto věcí dosáhneš.

X. Avšak přistupme již k tomu, co dle nynější doby oslavovati sluší. Všecko zajisté krásně se s tímto svátkem shoduje a k jeho oslavě přispívá, neboť viz, co se nám patřiti dává. Královna ročních dob provází královskou slavnost, obdařující jí vším co nejkrásnějšího a nejutěšenějšího má. Nyní jest nebe průhlednější, nyní slunce vyšší a zlatolesklejší; nyní kolo měsíce jasnější a sbor hvězd čistější. Nyní se usmířují vlny s pomorím, větry se vzduchem, země s by-

linami, byliny se zrakem. Nyní se prameny čireji prýstějí, řeky hojněji plynou, zimních totiž pout sprostěny jsouce. Lučina vůní dýchá a bylina vyráží, tráva se požíná, beránkové poskakují na zelených nivách. Nyní se vyvádí loď z přístavu a to s mnohým zbožným žehnáním na širé moře, opatřena plachtami jako perutěmi; i obskakuje vůkol ní delfin, radostně prýskaje a vyšínuje se a provází plavce s bystrostí. Nyní rolník sestavuje pluh, vzhůru pohlédaje a dárce úrody vzývá, a potah pode jho spráhá a táhne šťastnou brázdou a těší se blahou nadějí. Tu ovčák a pasák naladivše své píšťaly, pískají si pastýřskou píseň a tráví jaro mezi květy a skalinami. Nyní hledí si zahradník bylin a čížečník zřizuje si čihadla a pohlédá k zeleným větvím a pozoruje peří ptactva. A rybář zírá k hlubinám, vypíraje své síť a sedě na skalnatém nábreží.

XI. Nyní pracovitá včelička roztáhnouc křídélka svá a opustivš oul na odív stavi moudrost svou a poletujíc po lučinách, kořist sbírá z květů. Tu jedna vyrábí vosk a dělá plásty o šestihranných buňkách a klade je proti sobě, střídajíc přímé čárky s příčnými, dílo i krásné i pevné; jiná pak snáší med do zásobáren a připravuje hosti sladké ovoce bez pluhu. Jak bychom měli i my, Kristovy včeličky, vzít si příklad z této moudrosti a pilnosti! — Nyní si i ptáci hnízda připravují; tu jeden se opět navracuje, jiný se přistěhuje; jiný prolétá lesem hlásně zpívaje a švitoře vůkol člověka. Všecko oslavuje a velebí Boha hlasy nemluvnými; za všecko se Bohu vzdávají díky skrze mne, a tak bývá chvalozpěv jejich i můj,²⁰⁾ poněvadž od nich si беру příčinu k velebení jeho. — Nyní se usmívá všeliký rod živokův, a všelikým smyslem rozkoše požíváme. — Nyní hrdý a bujný kůň, omrzev se stáje a pouta přetrhna, dupotem probíhá planinou a v řekách se ochlazuje.

XII. Což více? Nyní i svatí mučéníci pod širým nebem se objevují²¹⁾ a průvody vedou i k ozdobeným oltářům vyzývají lid Krista milující,²²⁾ a ohlašují veřejné zápasy

své. Z těchto jest i jeden můj ověčený oslavenec, (můj zajisté, byť i nebyl u mne;²³⁾ pryč buď všeliká závist; k vědoucím mluvím)²⁴⁾ slavný Mamant, i pastýř i mučéník. Tent prvé laňky dojíval, any o závod k němu přibíhaly, aby u vyhnanství spravedlivec se uživil; ale nyní sám střeže lid hlavního města, a dnes uvádí nové jaro, shromažďuje mnoho tisíc lidu, odevšad spěchajícího, výtečného jak krásou ctností, tak hodného i svých pastýřův i těch chvalořečí. I rceme ještě stručněji: Nyní jest jaro přírody, jaro duchovní; jaro duším, jaro tělům; jaro viditelné, jaro neviditelné. V ono kěz bychom i my byli pojati, tuto se lepšími stanouce, abychom obnovení v nový život přesídlili v Kristu Ježíši, Pánu našem, jemuž budiž všechna sláva i čest i moc s Duchem svatým k slávě Boha Otce. Amen.

Hod Boží velikonoční.

Zas alleluja přeradostných hodů
zaznívá katolickým širým světem,
jak u nás tak i v dáli u národů
zdobíc nás jara slávy věčné květem.

Vstalt z mrtvých Pán náš vítěz nade smrtí,
již Jerusaleme v základech se třese,
okovy hrobu u prach se již drtí,
a vítěz Pán náš ku nebi se nese.

I klesá u zem tváře oděncova
nemohouc snést záře slávy Páně,
nuž, spěchej ukřižovat záště znova
a věnčí trním žalu Krista skráně.

Zaplesej Kristem duše vykoupená,
a pozdvihni se ku nebeské výši,
tak velká dána za tebe jest cena,
by's kralovala jednou v nebes říši.

Viz vzhůru, netrať nikdy pevné síly
nech tužbu pozemského žalu, lkání,
a krácej mužně k vytknutému cíli,
jež dosáhneš pak šťastně v požehnání.

Tam na věčnosti slavné velkonoce
budou pak pro tě v nebi připravené,

smrti jich skvostně se ozdobovaly. Tu
máme důkaz úcty k ostatkům svatých.

²³⁾ Svého nazývá sv. mučenníka, poněvadž byl
krajanem jeho, jsa Kapadočan, jako sv.
Řehoř.

²⁴⁾ T. žádný mi té cti neroď záviděti, neboť to
všem známo jest, že ten svatý krajanem
mým jest.

²⁰⁾ Totiž: Oživující ve všem příroda, její mocnost, moudrost a laskavost Hospodinovu a vyzývá mne k velebení jeho, tak že se potom plesání přírody i můj stává.

²¹⁾ Naráží na průvody s ostatky svatých konané, a na slavné sbory věřících, putujících odevšad k místům, jim zasvěceným. (Viz dále.) Hle jak dávný obyčej zbožných poutí!

²²⁾ „K ozdobeným oltářům,“ oltáře se ke cti sv. mučovníkův zakládaly a v památný den

tuž Kristus Pán ukáže tobě Otce,
a stánky rajske svatých ozdobené! —
Fr. Al. Lhotka.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.

Autorita neomylná v církvi. (Dokončení). Což tedy si počítí? Dáme-liž hned na slovo každého, ať je, kdo je, že pravdou jest co nám zvěstuje a že jsme bloudili až do té chvíle, co on se nás jal poučovati? Dokonce ne. Ukon víry jest nejdokonalejším úkonem našeho rozumu, ačkoli jest svou podstatou úkonem, jímžto se podvolujeme či podrobujeme. První křesťané jistě si rozumně vedli uznávající autoritu apoštolů a nerozbírajíce jejich učení dříve než uvěřili. Je přede vším třeba ujistiti se autoritou, jížto se máme podrobiti a to je také jediná diskuse, která povinna víru předcházeti, to jediné, čeho třeba uvážiti, než uvěříme. Který Lutherán na př. hledá pravdu, nepotřebuje rozbírat všechny články vyznání Luthrova; aby se dověděl, dosti-li měl příčin tento reformátor ku změnám a novotám, které do církve Kristovy uváděl, kteréžto uvažování by se vléklo do nekonečna a nad to ještě by nebyl jist, není-li jeho úvaha bludná, nýbrž tu je třeba a také postačí, aby zkoumal není-li ve světě autority řádné ustanovené a jížto by každý byl povinen se podrobiti, autority, která všechny články Luthrovy zavrhne a tou příčinou jej beze všeho dalšího zkoušení ubezpečuje, že tyto články jsou křivé a odporují učení Ježíše Krista a Jeho apoštolů. Jen jediné tedy úvahy je mi potřeba a sice takové, která je každému na snadě, a tato jediná úvaha mi stačí na na místě jiných všech složitých, které ovšem i učeným navalují veliké obtíže, neučení pak a sprostí se jich z hola lišiti musí. Slovem, jest patrné, že povaha víry vždycky jsouc tataž, nemůže obstáti, nemáme-li jistotu pevnou a plnou, že věci, které se nám k věření předkládají, jsou skutečně zjeveny. Je tudíž potřeba, aby byla neklamná autorita, předkládající nám pravdy, které jsme povinni věřiti, a odsuzující s toutéž neklamností veškerý bludy těmto pravdám protivné. Za časů apoštolských touto autoritou byl opatřen každý apoštol, každý z jistě z apoštolů byl Duchem sv. osvěcen a řízen tak, jak toho žádal úkol jednoho každého, aby totiž učení Kristovo v rozličných zemích čisté a úplné hlásal, což mohl jen tenkrát, byl-li každý i sám pro sebe Duchem sv. řízen. Měl tudíž každý apoštol

dar neomylnosti a dar zázraků, jimiž kázání svoje potvrzoval. Avšak apoštolé umřeli a Církev Páně trvati měla až na konec věků; úřad apoštolů, právomoc, na nížto se zakládá víra, musí tedy trvati až na konec světa, a v tom rozumu pravil Spasitel apoštolům: „Aj, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.“ (Mt. 28, 20). Tak, jako první věřící, jsouce jednou přesvědčeni o poslání apoštolů, povinni byli přijímati, nic neváhající, všechno, čemu je apoštolé učili, jest i nyní těm, kteří pravdu hledají, utíkati se k této právomoci či autoritě apoštolů, po všechny časy podstatně v Církvi Páně trvající a přijímati od ní, cele se podrobující, učení, ježto jí bylo svěřeno.

Celá otázka se tedy v tom shrnuje, kde spočívá tato apoštolská autorita; a toho vyšetřiti pravím býti tak každému snadno, že, kdo nerozezná, která mezi křesťanskými jednotami (církvemi) zachovává poklad víry, nemá právě tak žádné omluvy, jako kdo mezi všemi náboženstvími země se rozhlížeje, neznámá patrných známek, jimiž se pravda křesťanského náboženství stanoví. Přisvědčíte mi, uvážíte-li jen těchto málo věcí:

1. Církev Kristova je nutně toliko jedna; t. j. Kristus Pán založil jen jednu Církev a všichni údové její musí býti spojeni touž vírou, musí se podléti na těchže svátostech a poslouchati téže vrchnosti; jako poddaní státu podrobeni jsou témuž řízení, majíce táž práva i táž břemena. Odtud je patrné samo sebou, že Církev Páně neobsahuje všech sekt, křesťanskými zvaných, poněvadž se tyto sekty rozcházejí mezi sebou v těchto třech částkách.

2. Církev Kristova je podstatně viditelná; všichni zajisté lidé povinni jsou do ní vstoupiti; tou příčinou musí jim býti dáno, kterak by ji poznali. Ježíš Kristus sám ji přirovnává k městu ležícímu na vrchu (Mt. 5, 14). Jest tudíž katolickou t. j. všeobecnou, nesouc a šíříc se ke všem časům a ke všem místům. Která tedy společnost církevní svým trváním nedosáhá až ku kázání evangelia a jejížto přívrženci nejsou rozšíření po celém povrchu země, není dozajista církví Ježíše Krista.

3. Církev Kristova hlavu míti musí a soudnou stolicí povždy trvající, která by rozsuzovala ve všech sporných věcech víry a jejíž rozsudky by byly pravidlem víry naší; neboť jsme viděli, že Církev Páně je svou podstatou jedna, jednoty pak není, není-li středu této jednoty.

Marně se snaží dokazovati a tvrditi, že

Ježíš Kristus sám je středem jednoty ve své Církvi. Arciť je On hlavou Církve nejvyšší, jenž oživuje vnitř celé tělo Církve, ale jest hlavou neviditelnou, Církve však jest jednotou viditelnou, pročež míti musí také svou hlavu viditelnou, svůj viditelný střed jednoty, jenž by byl zástupcem Ježíše Krista. Kdyby božský Vykupitel nebyl přestal meškati způsobem viditelným mezi námi, nemohli bychom ovšem jiné hlavy uznávati; jest ale jasno, že opouštěje zem musel zanechat i také zanechal svého zástupce; v kteréžto příčině evangelium ani dost málo pochybnosti nedopouští, určujíc osobu, která měla býti nejvyšší hlavou Církve, učíc, že Kristus Pán, maje vstoupiti na nebesa, ustanovil apoštola Petra pastýřem svých beránek a svých ovcí, to jest hlavou Církve svojí. Viditelný a neklamný takovýto úřad je v Církvi potřebný k zachování víry; viděli jsme zajisté, že víra podstatně spočívá na autoritě neomylné a jednota u víře může býti jen výsledkem poddanosti pod touž autoritu.

Zastavme se při těchto třech věcech, jichž nemůže se odepírat, kdo upřímně po pravdě touží a vizme: 1. neshledávají-li se tyto tři podstatné známky Církve Kristovy patrně v Církvi římské; 2. mohou-li tyto tři známky příslušet některé jiné společnosti náboženské. Co do první otázky nepovstává žádná obtíž; nebo jednota víry je v Církvi patrna, poněvadž kdokoli se odváží učiti něčemu, ježto by odporovalo článkům víry přijatým, na místě je z Církve vyloučen. Jednota pak svátostí a jednota správy církevní jest taktéž zjevna. Rovněž se patrně vidí, že Církve římská jest obecnou časem i místem, svým trváním totiž a svou rozsáhlostí. Ani nejzarytější nepřátelé nemohou upříti, že vznikla kázáním apoštolů, jejichžto hlava sv. Petr v samém Římě spečetil svou krví pravdu svého úřadu. Také všady, kde jsou křesťané, má Církve katolická své oltáře a ve mnohých zemích ona sama jediná vládne. Konečně Církve římská má svého nejvyššího pastýře a tento nejvyšší učitel je zástupcem sv. Petra, což zevrubně lze dokázati řadou všech biskupů, jenž seděli na stoličce Římské, počínajíce knížetem apoštolů a končíce Piem VII. (Piem IX.).

Že Církve římská spravujíc úřad učitelský, rozsuzuje spory víry se týkající, nelze popírati; tento úřad jest neomylným, nebo jsme na jisto postavili, že pro zachování víry úřadu neomylného jest potřeba a že tento úřad trvá v Církvi Ježíše Krista. Kdyby se tento úřad nenacházel v Církvi římské, nikde by ho jinde nebylo, protože

hned ukáží, že žádná jiná společnost církevní se nesmí chlubití vrchností, která by svrchovaně rozhodovala u věcech víry.

Zde, tuším, vám přijde na mysl, co jste kdy slyšel pronášeti proti neomylnosti, kterou katolíci přiřítají svému nejvyššímu biskupu, papeži Římskému. K tomu dokládám, že uznávají katolíci článkem své víry, že jest papež hlavou Církve a náměstkem Krista Pána a že všichni křesťané jsou jeho povinni poslouchati; ale tato poslušnost papeži příslušná nezávísí dokonce na jeho osobní neomylnosti. Nemáme, že by byl nejvyšší kněz St. Z. neomylným a předce bylo nařízeno ho poslouchati; ba až k smrti zákon odsuzoval ty, kteří se tvrdošjně jeho ustanovením protivovali. Každý dobrý katolík si zajisté přeje, aby hlava Církve měla všechny možné přednosti, any patrně prospívají celému tělu; avšak otázka osobní neomylnosti papežovy nejprve přetřásána až v patnáctém století, ačkoli papež po čtrnáct věků předcházejících bez odporu vykonával svou právomocnost. Pročež ani my nečiníme z této neomylnosti článek víry přestávající na tom, že je biskup Římský hlavou Církve a že jeho rozhodnutí u věcech víry učiněná za souhlasu ostatních biskupů jsou neomylným víry pravidlem.*) Tak rozumíme právomoci Církve katolické. Na takovém základě spočívá víra i nejdůmyslnějšího bohoslovce i víra křesťana co nejméně učeného. Znalejší jsa nad vás Písem svatých a zběhlejší v theologii, jak toho na mně můj stav vymáhá, nemám jiných pohnutek své víry nežli vy. Tak na př. velkému tajemství, že je Pán Ježíš ve Svátosti oltářní přítomen, nevěřím proto, že bych snad mohl tento článek dokázati Písmem svatým i tradicí, nýbrž z té jediné příčiny co vy a co každý jiný věřící, že je to článkem víry Církve katolické, o níž vím, že jest jí nemožno upadnouti v blud. Víra obecná míti musí také důvod obecný a člověk nejsprostší tak nezvratitelný má býti ve své víře jako učenec

*) Od oné doby nadešla arci již změna a sněm Vatikanský otázku tu již rozhodl. Ale patrně rozhodnutí sněmu ujmy nečiní tomuto důvodění, jímžto se praví, že výroky Stolice papežské za souhlasu biskupů jsou neomylným pravidlem víry. Ani dnes jinak tomu není. Otázka zajisté v tomto se soustřeďuje: Byla-li pomoc Ducha sv. přislíbena nástupci Petrovu rozhodujícimu, anebo sboru biskupů s rozhodnutím hlavy souhlasících? Sněm učí, že rozhodnutí papežova sama sebou neomylná jsou a ne teprv souhlasem biskupů; kteréhožto souhlasu se nikdy nebude nedostávat, jelikož jest nemožno mysliti si papeže docela samého na jedné a sbor biskupů na druhé straně, hlavu oddělenou od těla.

nejslavnější. „Nevěřil bych evangeliu, kdyby mne k tomu vážnost Církve katolické neměla“, pravil jeden z největších učitelů církevních. V pravdě, jen tato autorita může nás ujistiti a ubezpečiti, tak abychom nic nepochybující věřili, že evangelium jest kniha božská, sepsaná spisovateli těmi, kterým je přičítají a která nás došla v takové způsobě, v jaké byla složena, beze vší změny. Ale uznávše jedenkrát tuto autoritu jsme cele bezpečni ve své víře a jakékoli námitky nevěřících nemohou se nás více dotknouti než odpor učených areopagitů se dotýkal víry těch Atheňanů, kteří věřili ve z mrtvých vstání a v evangelium pro autoritu sv. Pavla; t. j. nížádná námitka nemůže nás pak ve víře rozviklati.

Taktéž jest se snadno přesvědčiti, že žádná ze svrchu dotčených tří známek Církve nemůže příslušet žádné z křesťanských společností, oddělených od Církve římské. Především jest patrné, že můžeme naznačiti začátek a původce každé z těchto sekt, jmenovati čas, kde jich nebylo, a ustanoviti dobu, kdy se oddělily od Církve římské. Ani jedna ze sekt není obecná co do času. Pohledněme na př. na Církev řeckou, poněvadž nás tuto nejvíc zaměstnává. Není-li patrné, že po osm století tento název byl neznámý? Před tím nebylo než jedné Církve, za jejíž hlavu nástupce sv. Petra všickni jednomyšlně uznávali. Kterou pak mocí byla této své přednosti zbavena? Kterak povstaly na jednou dvě církve? Tato druhá církev, dle toho, kdy se objevila, není patrně obecná, co do času, kterážto známka nutně přísluší Církvi Kristové. Mohl bych také přidati, že není obecná ani místem, jelikož i v Evropě jsou rozsáhlé kraje, kde ona nemá žádných oltářů; ale nehodlám déle s tímto se obírat. Dodám toliko, že co platí o Církvi řecké, tím více se odnáší k ostatním všem sektám. Pravda, že některé povstaly hned za doby apoštolův, ale jejich odtržení od pravé Církve se tím jen zjevnějším býti ukazuje, poněvadž bylo vůbec známo, že Cerinthus, Ebion, Marcion a jiní nebyli apoštoly, nýbrž jsouce poslání od Ježíše Krista; ostatně se tyto sekty velmi málo rozšířily, tak že nám po nich sotva jen jména jejich ostala.

Rovně nadarmo bychom hledali ve společnostech od Církve římské oddělených sjednocenost ve víře. Tato jednota předpokládá, jak jsme svrchu ukázali, střed jednoty, hlavu, vrchnost nejvyšší, čehož nic se při nich neshledává. Kdo jest hlavou církve řecké? Snad patriarcha Cařihradský? Ale odkud má tento svou pravomoc? Kristus

své Církvi ustanovil pouze jednu nejvyšší hlavu, jížto jest Petr a po něm jeho nástupce; kdo pak mohl zbaviti nástupce sv. Petra jeho božské pravomoci a ji přenést na patriarchu Cařihradského? Když apoštolé kázali, byla Konstantinopole jen vsí; teprv tři sta let později měla patriarchu a tento patriarcha podřízen byl ve své pravomoci patriarchovi Alexandrijskému i Jerusalemskému, kteříž oba uznávali pravomoc či svrchovanost papeže římského. Druhý sněm Konstantinopolský povýšil patriarchu Konstantinopolského nad patriarchy Alexandrijského a Jerusalemského; nechci říci, že nikoli sněm toho neučinil, nýbrž několik pouze biskupů patriarchovi oddaných; postačí poznamenati, že i usnešením sněmu patriarcha má první místo pouze po biskupu římském a že pravomocnost, kterou tento bezprostředně od Ježíše Krista přijal, nemůže býti změněna ani zjinačena nijakým sněmem.

Buď si však původ pravomocnosti patriarchy Cařihradského jakýkoli, ptám se, může-li dnes on se považovati za hlavu církve řecké? Nejmenují-li se Rusové Řeky? I v čem jsou podrobeni patriarchu Konstantinopolskému? Kdyby se tento patriarcha snažil vykonávati nějakou pravomocnost v Rusi, jeho snaha by tam nebyla o nic lépe uznána nežli snaha papežova. Není tedy, vlastně řečeno, hlavy v Církvi řecké. Podobně není zde vrchnosti, které by příslušela neomylnost; dejme totiž tomu, že vzniknou na Rusi nestejnosti a různice u víře, kdo pak v nich rozhodne? Biskupové-li ruští? Učiní tak za přispění patriarchy Konstantinopolského a ostatních biskupů řeckých? Ale právě jsem dotekl toho, že patriarcha Konstantinopolský nemá žádné pravomoci v Rusi, biskupové nemají s ním žádného společenství. Kde by se měl odvíjeti řecký sněm, jemuž by patriarcha předsedal? Či rozsoudí Rusové sami své spory bez pomoci patriarchovy? Ale bude-li rozstípení mezi nimi, kdo vynese rozsudek? Kdo bude míti potřebnou autoritu, aby nutil k poslušnosti? Synoda-li? Avšak od koho má synoda ruská svou pravomoc a jakým právem by chtěla neomylně rozsuzovati?

Netřeba déle se s touto věcí obírat; jest patrné, že není autority svrchované v ruské církvi, ani tudíž pravidla víry ani středu církevní jednoty. Každý biskup může bez treštu učiti tomu, co se mu líbí, jakož i vidíme, že Platon vydal katechismus plný bludů Luthrových a předce nikdo nezdvihl žádného odporu. Z čehož vysvítá, že církev řecká a tím spíše církev ruská není církvi

Kristovou; také je viděti, že tato církev se nenalezá v žádné jiné oddělené společnosti a tou příčinou může název „Církev Ježíše Krista“ právem příslušetli toliko církvi římské.

Tímto způsobem jsem zamítl všechny bludy lutheranů, kalvinistů, Řeků, Rusů. Chce-li kdo pravdu poznati a jí se přidržeti, třeba jen aby uvažoval pozorně důvody, jež jsem vyložil. Nikomu, kdo je dobré vůle, nelze jejich správnost necítiti. Lutheranovi tedy, jež bych chtěl obrátiti, neřeknu: Zkoušej důvody, jež katolíci, aby porazili bludy Luthrovy, uvádějí; kteréžto zkoušky by snad nebyl ani schopen, ale řeknu mu: Viz, že v lutheránství máte víru bez důvodu a tou příčinou nemáte víry; viz Církev katolickou, jejímžto hlavním (středním) městem jest Řím, město nejslavnější na zemi, které postaveno jsouc na vrchu ukazuje už osmnácte věků celému světu pravou církev Kristovu. Anž řeknu Řekovi: Viz historii Phociovu, považ na jak slabém základě spočívaly příčiny, pro které se odloučil od Církve římské. Ku kterým spisovatelům ho odkáží? Bylo by mu ovšem probírat se ve spisech jedné i druhé strany a dobře vše prozkoumav bude-li moci pronést s úplným přesvědčením a položit za základ své víry rozhodnutí, v němžto se snadno mohl mýliti? Řeknu mu tedy: Viz církev římskou, její nejvyšší hlava byla dlouho hlavou veškeré církve; za osm století uznávána byla její pravomocnost svrchovaná na východě tak jako na západě; biskup římský měl tuto pravomocnost bezprostředně od Ježíše Krista, jenž ji propůjčil sv. Petru a jeho nástupcům; nemohl jí býti od nikoho zbaven leda od Krista samého, který by, odnímaje mu tuto moc, nebyl opomenul oznámiti to veškeré církvi. Řekové tedy jsou synové, kteří zbouřivše se (proti své matce, církvi) nadíti se mohou milosti upřímně litující a k ochotné poslušnosti se vracějící.

Vidíte, že není tak nesnadno, jak vy jste si myslil, posouditi rozličné nároky rozličných společností křesťanských. Taktéž znamená, že nesnášlivost, již vytykají katolíkům, je nesnášlivost pravdy s bludem. Že se bludy vespolek snášejí, je docela přirozeno; pravda však se bludu nikdy nemůže přispůsobiti a nic ze svého práva pustiti. Podobně pozorujete, že neběží o to, aby se vyšetřilo, zdali je řecká církev více či méně blízka Církve římské, více méně se s ní shodujíc: kdyby jen jediným článkem rozeznávala, jediný ten článek dostatečným by byl k jejímu odsouzení. Nezapomeňte také, že byt který Řek třeba jen v jediném článku svého věření se odchýloval,

nevzbuzoval by nikdy příslušně víru, poněvadž víra se zakládá nejen na neomylnosti Boží ale i na neomylnosti autority, která nám články zjevené dává poznati. Mohl bych ukázati, že, zdáli se církev ruská rozcházeti od církve katolické jen o [velmi málo, má mnoho patrných známek, kteréž ji nebýti pravou církví usvědčují; o čemž, libo-li Vám, v jiném listě bych promlouval. Tímto již končím, koje se tím přesvědčením, že jsem vám čeho třeba pověděl, abyste se upokojil a poznal pravidlo, jimžto byste se vsudy mohl spravovati: kdo církve neuposlechne budiž vám jako pohan a publikán (Mt. 18. 17.). Zdály-li by se vám některé věci nedostatečně vyloženy, povězte mi to, a já se příčinám všemožně o patřičný výklad.

Z mrtvých vstání.

Svět se v roucho nové znenáhla oblačí,
z roklin slunka žárem mizí sních poslední
vlažný, teplý větřík vane od polední —
háje oživily luzné zpěvy ptačí.

Útlá, svěží kvítka v mlázi rozpučela,
fialinka v křoví libou vůni dýše,
jež jak ambra vonná stoupá v nebes říše
s hymnou ve průvodu, zem již rozvučela.
Náhle ticho vůkol, jak když v chrámu Páně
zástup zbožný kleká ku pozdvihování; —
v tom však v zvon udeří, slavné: „Z mrtvých
vstání“

ozvěnou opáčí lesy, luhy, pláně!

J. Ježek.

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od Václava Beneše.

Díl první.

IX.

Karel vrátil se z římské výpravy do Prahy dne 15. srpna 1355 jsa první český král, jehož skráně zdobila císařská koruna „svatě římské říše.“

„Bylot to poprvé, praví jeden proslulý letopisec náš, že Čechové svým vlastním mohli jmenovati císaře římského, vrchního pána celého křesťanství.“ A na tato poslední slova zdá se že klade váhu nelehkou.

Družina Karlova hezky ovšem prořídla na mostě pisanském; a kdo se nevrátil, byl pan Sulislav Pozdeňský.

Nalezlť bezpochyby hrob na vlhkém dnu řeky Arna.

Když rozhučel se tehdaž městem hrozivý jek: smrt císaři! viděli jej po boku pana Jindřicha z Hradce protínati řetězy, jimiž byly uzavřeny ulice a prosekávati se

ku krajanům. Na mostě klesl však zasáhnut střelou italskou a císařští měli jej za mrtvého. —

Již druhý den po příjezdu Karlově sjížděli se na Hradčany vysocí hodnostáři s poklonami a rozličná poselství dvorů cizozemských, ucházejících se o přízeň císaře.

V audienční síni kupilo se bohatýrů v nádherném, skvostném rouse, stříbrem a zlatem posetém: těžké hedbávné taláry kněžské střídaly se s pancíři vyleštěnými, v nichž se mohl člověk viděti lépe než v zrcadle, hrubá roucha řeholníků s kabátcí z drahých látek nizozemských, panstvo korouhevní s legáty cizími v nejpestřejší směsici.

Toliko jediný lišil se od ostatních prostým, skoro selským šatem, kolem boků jsa opásán těžkým mečem. Na rukou držel nemluvíátko zahalené v plénky.

Oko jeho bylo neodvratně upřeno ku dveřím do přijímací síně.

Prostý muž v síních císařských nebyl ani dost málo panstvu shromážděnému nápadným.

Utiskovaná bída mívala v popředí otevřený přístup do zámku královského za Karla císaře.

Náhle rozletěly se dvojité dveře, dvořenín objevivší se na práhu zvolal zvucným hlasem: Zbrojnoš Neustup.

Chudý muž v náruči s dítětem postoupil v před a dvořenín pokynul mu rukou do vnitra.

Poslové cizích dvorů podívali se jeden na druhého, na leckterém obličejí zakmitla se nespokojenost a na jiném opět zrcadlilo se pohnutí a ještě jiným zavlhly zrak. —

Karlovu povahu znali sice všickni velmi dobře; až toho, že chudina má přístup k trůnu císařskému před posly krále francouzského, před preláty, ano i před mocným generálem řádu sv. Dominika Šimonem Lugenským, toho by se byli ani ve snách nenadáli. — Ovšem — dovolení ke stupním současných mocnářů vyvážilo mnohdy hezkou část ryzých a neopilovaných zlatáků. Práh dveří Karla VI. v Paříži střežili milcové jeho obzřetněji než vlastní domácí svůj krb. —

Dnes seděl Karel na trůně mimo svůj obyčej v plném ornátě císařském obklopen úředníky zemskými.

Nad hlavou jeho rozepínal vedle stříbrného lva černé perutě své orel říšský ve zlatohlavu. Jindy i při slyšení buď stál či sedával na prosté židli v dlouhém až po krk upnutém kabátě pilně vyřezávaje obyčejně z dřeva lípového.

Prostému zbrojnoši přešly skorem až oči

nad leskem a nádherou císařského trůnu. Ani jediného slova nemohl vypraviti ze sebe.

„Tvá žádost?“

Císař otázal se ho takto již podruhé hlasem vždy přívětivějším.

„Sluha nešťastného Sulislava z Pozdně a dětátka — jeho dcera nejmladší, Milosti císařská!“ zahovořil ukloniv se Štěpán, kanovník kapituly pražské, téhož času nejvyšší písař zemský.

„Mluv jen a neostýchej se!“ řekl císař ještě vlídněji.

Zbrojnoš vypravoval věrně příšerný sběh v štedrý večer leta minulého na hradě pana Sulislava Pozdeňského. Na čele vystával mu při vypravování pot a veliké, horké krůpěje řinuly se mu po tvářích. Zraky vlyhly slzami a dětátka v plénce zaplakalo.

„A pachatele že znáš?“

„Znám, pane císaři!“

„A můžeš na to přísahati?“

„Mohu, pane císaři!“

„Jmeno jeho?“

„Pan Perchtold, královský kastelán na Dřevíči!“

Tvář císařova zdála se býti mramorem, bez pohnutí.

„Zůstaneš ve hradě a ty pane Viléme se o něho postaráš!“

Pan Vilém Zajíc z Hanžburku zbledl jako stěna, protože obžaloba týkala se muže jeho sestry.

„Až do soudu veřejného zachováte pánové o tomto slyšení tajemství!“

Tato slova zahovořil císař hlasem jednozvukým a pokynul poznovu dvořenínovi.

Opět rozletěly se dveře a nejvyšší hofmistr, pán Petr z Vartenberka a na Košti, opět zvolal hlasem plným: „Poslové jeho Milosti krále francouzského!“

* * *

Mezi lidem proskakovaly rozličné zvěsti, či že to ruka hodila pochodeň na krov pana Sulislava a či chasa vyvraždila čeleď tamnější.

Chasa dřevíčská však mlčela jako umrlci. Pán jim za to přál. Nebylo ale také tak hněd čeledi, jež by se vyrovnala dřevíčské. Každý ten chlap měl na svědomí cizí duši a leckterýs nemusel by se stydět za barvu hraběte Venera, kterýž si dal napsati na štít: „Já jsem vojvoda Verner, nepřítel Boha a nepřítel lidí.“

Lounští i Žatečtí měšťané mohli často vypravovat o dřevíčských, jenž na kolik mil činili nejistými cesty veřejné i za bílého dne, zvláště za posledního půlletí.

Pan Perchtold neztrávil skorem ani jediné noci ve své komnatě. A když mu umřela choť, na pohřeb nepřijel a když obě dcery jeho v týž den a takřka náhlou smrtí odešly za matkou, ušklíbl se jako urvalec a pro jediné dítě, pro sirotka neměl konejšivého slova, ba ani úsměvu. Od večera do svítání projížděl hvozdy na oři zpěněném a ubohé zvíře kleslo mnohdy uhnáno, utýráno a ubodáno.

Asi v polovici měsíce září téhož roku sjíždělo se panstva a zemanů bezpočtu za Pozdeň. Po všech župách litoměřické, slanské i zátecké, dal rozhlásiti císař Karel zvláštními posly ujistiv se dříve osoby pana Perchtolda, že na místě pychu souditi bude úředníka proradného, jenž máje sám bdíti nad plněním zemských zákonů a škůdce pokoje všude a kdekoliv stihati, sám přední je byl porušil způsobem nejohavnějším a sám přední stal se škůdcem mřu zemského nejdopovědnějším. —

Lidu obecného hrnuly se k začernalým zříceninám davy nepřehledné.

Kastelána přivedli se vši čeledí spoutaného na rukou i na nohou. Pan Perchtold se asi tak rychlého pŕihonu nenadál.

Zbrojnoši královští vrazili na Dřevíč časně z rána a než se kdo vzpamatoval, uctíl již na rukou studené železo. (Pokr.)

DOPISY.

Z Prahy, dne 27. března 1877.

(Duchovní cvičení v arcib. semináři).

Čím více se každoročně třídění sv. exercicií v arcib. semináři blíží, tím toužebněji vychází vají mu naše srdce vstříc, těšice se na tu drahou návštěvu milého Ježíše. Letos mimo to zvýšeno blahé tušení ještě tím, že jsme až do posledního okamžení nevěděli, kdo vlastně exercicie dávatí bude. Tím radostnější bylo tedy naše překvapení, když ve středu dne 21. t. m. po přenesení velebné Svátosti z chrámu Páně seminářského do domácího oratoria vystoupil v úřadu exercitátora náš pan ředitel, kanovník Staro-Boleslavské kapitoly František Srdínko. Vyroživ především pohnutky a zásady exercicií, otevřel druhého dne na to roztomilý cyklus důkladných meditací. Nejdůležitější zájmy člověčenstva byly vhodným předmětem; než ani zvláštních poměrů novozákonního levity Páně nebylo pominuto. Na otázku biblickou: „Ty kdo jsi?“ odpovídaje upozorňoval nás na to, že co lidé, co křesťané, co budoucí kněží náležíme Bohu, že tedy Bůh jest naším původem i posledním cílem. A od tohoto

cíle vzdaluje nás hřích; zcela důsledně tedy sledovalo rozjímání o jeho ohavnosti u člověka, křesťana a ovšem tím více u duchovního. Abychom pak se hříchu snáze uchránili, rozpomínali jsme se dále na poslední věci člověka, na vážnou a hroznou smrt a ještě hroznější soud. Nahlédnuvše potom do bezedné propasti věčných trestů, obrátili jsme znenáhla své zraky k věčnému slunci lásky Boží, která aby nás vysvobodila, jednorozenného Syna Božího nám dala za Vykupitele. Než i na nás jest, abychom seč jsme, vinu svou smazati se snažili. — pokáním. V tom pak řídití se máme příkladem marnotratného syna. Aby ducha kajícího v nás ještě více roznítil, dojemnými slovy líčil pan exercitátor utrpení Páně, hlubokým citem pronikaje ty podivuhodné antithese, jež všemohoucí skladatel dějin člověčenstva důmyslně do díla svého vetkal; a jako v pozadí tohoto obrazu viděti bylo bolestnou Matku Boží (Hagar na poušti Bersabé). Ku konci byli jsme ještě vyzváni pohlednouti vzhůru ku kříži a čísti na něm to nejspravedlivější vyzvání k boji, tu nejistější záruku vítězství, naději onoho triumfu, jehož oblouky jako spanilá duha kle nou se nad hvězdami.

Ačkoliv o pravdách těchto již dosti často rozjímáno bylo, předkládal je důstojný pan exercitátor přece s takovou zajímavostí, že tím celost a jasnost pojmů našich velmi získala. V tom pak ohledu dobře působily dojmavé reflexe, které působice hlavně na cit a vůli k sebrání pozornosti přispívaly. Celou pak osnovou proplétaly se důrazné aplikace biblické, jako se úrodný potůček vine bohatým kobercem květinovým.

Při úvodní a závěrečné meditaci byli jsme všichni v oratorium shromážděni, při ostatních devíti byli jsme odděleni. S německými spolubratry našimi činil totiž rozjímání současně v museum III. důst. pan vicerektor Zenefels dojemným svým způsobem.

Ne méně překvapil nás pan kanovník Hrádek v konsideracích; upozorniv krátce na účel jejich jal se s nadšeným důrazem pojednávatí o povinnostech stavu našeho. Mezi ctnostmi, jež každého klerika zdobiti mají, vytknul nejprve církevní smýšlení, jež se jeví v účtě k jejím zákonům a v živém účastenství v jejich osudech; dovozoval, že se má klerik Bohu modlitbou a umrtvováním smyslnosti své zasvětití, a tudíž že nutno jest odříci se světa a přilnouti k samotě, jakož i býti milovníkem skromnosti. Slova jeho jako šíp pronikala nám srdce, brzy lahodně, jako větérek vanouce, brzy jako divem uchvacující, brzy jako vzdálený mrak

výstrahu dávající. Upomínka na ty šťastné chvíle posvátného rozechvění bude nám vždy silnou perutí, abychom se k ideálu klerikálního života víc a více povznášeli. Vřelé díky těch srdcí, kterými pohnul, ať jsou panu kanovníkovi aspoň z části odměnou!

t. A aby radost naše byla dokonalá, zaví-
al do našeho zátíší drahý host, všem dobře známý pan professor na fakultě theologické Dr. Borový. On přinesl nám zvláště milý dar — tři věnce růží Mariánských.

Libezně plynula slova jeho, když nás upozorňoval tu na krásu a něžnost kvítí Mariánského, tu na trny mezi nimi ukryté, když nás vyzýval milovati nejen ty růže, ale spíše i ty trny mystické; „mluvil jak by růžičky sázel.“ Tisíce díky voláme milému učiteli svému za jeho vždy osvědčenou přízeň k našemu domu.

Tak závodili všichni čtyři duchovní vůdcové naši připravující srdce naše za důstojný přibyték Ducha sv.; konečně v neděli ráno dostalo se nám onoho štěstí, jehož mnohý tak často účasten bývá, ale jen málokdo sobě dovede vážiti, štěstí totiž spojení býti s Pánem Ježíšem ve svatém přijímání; odpoledne doprovodili jsme velebnou Svátost zase do obvyklé její schránky v kostele sv. Salvátora, čímž se exercicie ukončily.

Krásná to byla doba! Či, zdali srdce naše nehořela v nás, když otvírali nám písma? musíme vyznati s učedníky Emauskými. Všem, kteří jakýmkoliv způsobem k zvýšení dojmu těch dní přispěli, pánům řečníkům i vel. pánům zpovědníkům ještě jednou srdečné: Zaplat Pán Bůh! P.

V Praze, dne 2. dubna 1877.

(Křesťanské názvosloví řečí slovanských).

Předě dvěma roky vydal slovutný slavista Fr. Miklošič rozpravu: „Die christliche Terminologie der slavischen Sprachen. Eine sprachgeschichtliche Untersuchung.“ Obsah spisu jest zajisté hoden bedlivého povšimnutí . . . Věrověstům vůbec přemáhati jest rozličné překážky. Musejí očistovati rozum z převrácených náhledů pohanských a zúrodnovati jej pojmy křesťanskými; musejí vyhostiti ze srdcí nezřízené chtíce a upravovati cestu žádostem křesťana hodným. Co tu práce a lopecení!

První věrověstové bývají cizinci, mužové tedy, jimž jazyk národa, v němž působiti chtějí, jest nepovědom. Z počátku pomáhati si musejí skrze tlumočnický, dříve než osvojí si mluvu lidu. Opět nová práce a obtíž. Na tom však není dosti. Chce-li věrověst, aby namáhání jeho korunováno bylo zdárným

výsledkem, musí postarati se o překlad Písem sv. a knih obrádních. Příslušné výrazy tvořiti pro nové pojmy, jest i v nynějším věku spojeno s nemalými obtížemi; ale čím větší musila býti tato obtíž v prvním tisíciletí křesťanském! Nauka křesťanská má celé řady svých vlastních pojmů a názorů a ty všechny přetlumočiti musili křesťanští věrověstové.

Jak této těžké úloze dostali apoštolové slovanských sv. Cyril a Metoděj: na otázku tu odpovídá Miklošič v rozpravě svrchu jmenované.

Při tvoření slovanské terminologie křesťanské působily tři jazyky: řecký, latinský a německý. Sv. Cyril a Metoděj zastupovali živeli řecký a jich pomocníci, kteří před příchodem sv. bratří učení Kristovo přijali od kněží německých, zastávali živeli latinský a německý. Miklošič nazývá společnou jich práci zdařilou. Překladatelé užili dílem výrazů slovanských a dílem slova cizí upravili dle ústrojí slovanského. Přihledneme zde pouze k slovům českým. Z domácích jsou tyto výrazy:

Panna, panenka Maria, bohorodice, -čka, svatý, mučeník, vyznávač, ostatky, duchovní, žrec, zákon, desátek, božnice, chrám, svátek, hod a hody, narození (Kristovo), štědrý večer, vzkříšení, velkonoce, přesnice, zelený čtvrtek, velký pátek, bílá (sobota), svátky Svatodušní, letnice, zjevení Páně, den tří králův, svíčky (= zjev. Páně), kázání, modla, modliti se a modlitba, otčenáš, svátost, večere Páně, oběť, blahoslavení, manžel, oddavky, sňatek, veselka; písmo sv., slovo boží, prorok, Bůh, nebožtík, nebožka, Hospodin, Pán, milost, milosrdenství, bůžek, Trojice, osoba, stvořiti, spasiti, plet, z mrtvých vstání, vykoupiti, vesmír, věk, svět, běs, zlý duch, čert, hřích, pravověrný, pravoslavný, pověra, přísaha, rota, obrátiti se, káti se, pokuta, zpovídati se, rozhřešiti, masopust, láska, milovati, bližní, pokora, ponížení se, den soudný či poslední, nebesa, ráj, blažen, peklo, očistec, žertva.

K slovům cizím náležejí:

pohan, žid, křesťan, katolík, apoštol, klerus, klerik, papež, biskup, kněz, pop, mše, mešník, fara, farář, pleban, jahen, žák, mnich, řeholník, klášterník, nunvice (= jeptiška), laik, církev, kostel, oltář, klášter, hřbitov, vánoce, koleda, pašije, sobota, páteř, nešpory, křest, kmotr, birmování, křížmo, oféra, žehnati, bible, žalm, žaltář, evangelium, balvan (= modla), Ježíš, Kristus, Mesiáš, kříž, anděl, ďábel, satan, démon, kacíř, heretik, půst, almužna, limb.

K některým výrazům svrchu jmenova-

ným dovolím si přidati z téže rozpravy několik poznámek.

Svatý původně znamenalo asi tolik co silný, chrabří np. Svatopluk, Svatoslav; a teprve křesťanstvím nabylo nynějšího ponětí.

Zrec slouží k označení pohanského kněze a znamená původně muže, jenž bohy vzývá, velebí.

Chrám znamená původně: schrána, příbytek, dům a zejména: dům Boží.

Štědrý ve spojení: štědrý večer dle Mik. ukazuje k bohaté hostině, jakáž v ten den slavena bývala.

Názvy: zelený čtvrtek, velký pátek a bílá sobota mají jen Čechové. Ostatní Slované užívají adj. veliký. Jen Slovinci říkají: zelení čtvrtek.

Výraz „svíčky“ pro slavnost sv. tří králů vztahuje se k svátosti sv. křtu.

Modlití se pochází od jména modla a znamená tolik co: skroušeným býti.

Slovo „manžel“ m. „malžen“ dosud jest neznámého původu.

„Bůh“ vykládá se dvojím způsobem, buďto tolik co pán aneb pravdě podobnější co blažený. K tomu významu poukazují slova: bohatý, zboží, ubohý a p.

Nebožtík a nebožka znamenají původně: nebohý a nebohá.

„Hospodin“ tolik co Pán klade se místo hebr. Jehova.

Spasiti značí původně: patřiti, vyhlížeti, ostrážeti.

O slovu „plet“ poznamenal nezapomenutelný Sušil v předml. k evgl. sv. Jana: Šedesáte milionů Slovanův užívá toho slova v bohoslužbě a v theologii, ač život jejich pospolitý ho nezná. . . . Ovšem že národ náš po tolik století se bez toho terminu obešel, ale také theologie žádné neměl.

Mír v slově vesmír znamenalo původně obyvatele jedné obce, pak obyvatelstvo vůbec a posléze tolik co svět.

Věk původním významem značí: síla, síla muže a přeneseno na čas jejího trvání.

Řek pojal svět ve významu: upravený, sporádaný, Říman zase: čistý, lesklý a Slované: světlý = souhrn všeho, co slunce osvětluje.

Slovo „čert“ původem svým dosud jest nejasné. „Hřích“ vykládají mnozí významem: svědomí pálící.

Pravoslavný = pravověrný jest chybný překlad příslušného řeckého slova.

Pověra znamená tolik co chybná víra. „Přísaha“ pochází již z dob pohanských,

avšak nemožno ustanoviti, nač Slované pohany jsouce sahalí. Temné jest slovo „rota“ v témže významu.

Káti se sr. kázeň původně: haněti se, výčitky sobě činiti, trestati se.

Zvláštní jest výraz „masopust.“ Význam slova jest na odpor času, který znamená.

„Nebesa“ původem svým tolik co: oblaka.

„Ráj“ tolik co: statek, majetek.

„Peklo“ značí vlastně: smůla.

Pohan vlastně: venkovan, vesničan.

Nunvice (= jeptiška) tolik co: dobrá, krásná.

„Kostel“ původem svým vykládá se dvojím způsobem. Buďto kostely z opatrnosti před pohany staveny bývaly na hradech, aneb podobou svou proti ostatním stavením vypadaly jako hrady. Mikl. zná se k druhému výkladu.

Koleda pochází z řecko-latinského slova a značí vlastně: první den v měsíci.

„Křest“ původ má v jméně „Kristus.“

Sušil obnovil mimo výraz „pleť = maso“ také slovo „osep“ místo obyčejného „míra pšenice“ Lk. 12. 42. a zavedl hebrejské „pascha“ do svých výkladův. O tomto slově pronáší se v Evangeliiu sv. Matouše str. 337. takto: „Slova pascha užívají sedmdesátci v této formě, ač hebrejsky vlastně pásach sluje, k ústům řeckým slovece přispůsobivše. A v té formě užívají slova toho veškerí téměř národové pod sluncem. Také s tíží jest obejít se beze slova toho, poněvadž mnohého pochodem času významu došlo. Znamená zajisté pascha buď slavnost večerní svátku toho, buď beránka, jenž při ní toho večera se jídá, buď celou tu (osmidenní) slavnost a veškery oběti s ní spojené (tak řečená chagiga).

Slova „příčast“, jehož Sušil užil ve významu: večere Páně i sv. přijímání (Listy sv. Pavla, díl I. str. 243 a j.), užívají Slované jihovýchodní v témže smyslu.

Rozdělení času na týden sedmidenní jest původu semitského. K Slovanům přešla tato míra časová s křesťanstvím a to od Latiniků skrze Němce. Na německý původ ukazuje hlavně název „středa“, den to, jenž podle slovanského počítání, v němž pondělek jest prvním dnem, nijak nečiní střed v týdnu.

Překlad Písem Sv. v Pannonii vykonaný jest z nejdůležitějších činů v dějinách slovanských národů. Celkem káže se slovo Boží až podnes v téže formě od Jaderského moře až k ledovému.

J. M.

Z Meranu v Tyrolsku, dne 28. března 1877.

(O spolku k podpoře churavých kněží.)

Povzbuzen laskavou pozorností, jakou náš milý „Blahověst“ jakož i „Časopis kat. duchovenstva“ Meránskému spolku k podpoře churavých kněží věnují, dovoluji si ctěné čtenáře „Blahověsta“ také obeznámiti z mnoha jiných lichotných dobrozdání p mladistvém spolku tom aspoň s výrokem věhlasného, o blaho svého duchovenstva otcovsky pečlivého knížete biskupa Sekavského, nejdůst. pána Dr. Jana Zwergera. Vzorný tento vrchní pastýř doporučuje v nejnovějším svém ordinariátním listu dne 3. března Meranský spolek svému duchovenstvu doslovně takto: „V klimaticko-lázenském městě Meranu v Tyrolsku utvořil se spolek ku podpoře churavých kněží, jenž si vytknul za úlohu, nemocným, jmenovitě prsním neduhem ohroženým a stíženým kněžím, v kterémžto případě Meránské podnebí za zvláště blahodárné se považuje, buď přijmutím do spolkového domu, jenž se má k tomu cíli zříditi, aneb občasné poskytovanou pomocí, tamnější pobyt usnadniti. Spolek ten se tímto důst. duchovenstvu co nejvřeleji doporučuje. Nejen že vzájemná páska bratrské lásky katolické kněze vesměs poutati musí, a že společnost zájmů, kterých se všickni domáhají, všechny vzájemně sblíží, jakkoliv sobě jinak v životě vzdáleni jsou, přece jest kněz, zvláště za naší doby, více než kdy jindy opět na kněze odkázán. Vždyť vidí ohledně velké části svého okolí uskutečněný výrok Páně: „in mundo pressuram habebitis.“ K tomu jest politováníhodnou skutečností, že následkem protikřesťanského ducha časového, jenž vše proniknouti se snaží, počet kandidátů stavu kněžského rok od roku velice se menší a že se na mnoze nedostává již ani potřebných sil, aby se dosavadní dobrý řád udržel, neřku-li, jak by žádoucno bylo, aby ještě s větším úsilím se pěstoval a zveleboval. Nutná jest tedy potřeba, kněze na vinici Páně již pracující, co nejdéle božské věci k práci schopné zachovati, a tudíž jednotlivci vzájemným spolupůsobením umožniti, co by vlastní jeho síly přesahovalo.“

Pak následují v plném znění otištěné stanoviny, ač se již v rukou důst. duchovenstva nacházely. A aby skutkem potvrdil, co slovem schvaloval, přistoupil zároveň co spoluzakladatel (se 100 zl. r. č.), načež hned následujícího dne zase s vlastnoručním přípisem zaslal spolku základní vklad (100 zl.) od městského faráře v Štýr. Hradci důst. p. Jiří Gödela.

Z kruhu vysokých církevních hodno-

stáru přistoupili dosud jako zakladatelové, se 100 zl: nejdůstojnější pp. arcipastýřové: Olomoucký, Kaločský, Lavantský, Kerský, a Sekavský; vysoce důstojní páni opatové: ze sv. Floriana a Klosterneuburgu; v. důst. pan kapitolní probošt Olomoucký, jakož i tamnější veledůst. kapitola. Nejprvnější ale zakladatel a vlastní původce a duše blahodárného toho díla jest *Msgr. Dom. Filip*, papežský komoří, c. kr. dvorní kaplan, konsist. rada, atd. z diecése Kralohradecké.

Velmi milé překvapení působila spolkovému představenstvu naše krajanka, slečna Rosina Rozumova z Č. Budějovic, zde též ze zdravotních ohledů se svou matkou meškající, věnovavši spolku 2 státní obligace stříb. renty à 100 zl. r. č., čímž se ovšem stala jeho spoluzakladatelkou. Tato na měšťanský stav zajisté velmi význačná obět zasluhuje tím většího uznání, ješto se spanilomyslné dárkyni patrně nejedná o jakýsi hmotný prospěch, nýbrž pouze o podporování věci Bohu milé a sv. Církvi užitečné. A. Š.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítřka bude slaviti J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup 68. narozeniny své (nar. 6. dubna 1809). V neděli (bílou) d. 8. t. m. bude míti J. Emin. v novém spolkovém sále v domě sv. Václavské záložny o 7. h. večerní přednášku o biskupském jubileu papeže Pia IX.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati pořádkem letním (mše sv. v 7 h. ráno, pak výstav do 6. h. odp.) od 5—8. dubna u sv. Jana Nep. na Skalce, od 9—12. u sv. Bartoloměje (u Šedých sester) na Starém městě, od 13—16. u sv. Mikuláše.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci březnu 170 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; letos celkem již 424 osoby.

— Z *Budějovic*. J. Excel. nejdůst. p. biskup ustanovil generalní visitaci spolu s udělováním svátosti sv. břimování: v Trhových Svíních dne 1. května, v Olešnici dne 2. a v Nových Hradech dne 3. května.

— Ve *Vitějích* byla od 14. do 23. února konána sv. missie od pp. rektora P. Antonína Jedka, P. E. Janečka a P. J. Němce, kněží řádu redemptoristů od sv. Kajetána z Prahy. Ve středu popeleční po 8. hodině veden průvod z farního domu do chrámu Páně, kdež vzýváním Ducha sv. svatá misie započala. Osloviv místní farář pp. missionáře, doporučil jim své osadníky, načež měl dp. rektor P. A. Jedek úvodní řeč, ve kteréž

důležitost a účel pobožností sv. misie vyložil. Všecka kázání byla velmi dojmavá, a účastenství osadníků ve všech pobožnostech tak veliké, že pro všecken lid z blíзка i z daleka přicházející chrám Páně nepostačoval. Ač nebylo počasí valně příznivé, předce den ode dne množily se zástupy zbožných účastníků. Nával kajícího lidu trval po celý den až do 8. hodiny večerní, ano někdy i do 9 hodin. Při dojemných slavnostech, zvláště při svěcení misionárního kříže, jako i při závěrečném kázání, byl nával lidu tak veliký, že — ač sníl padal — kázání muselo se konati pod širým nebem. Kommunikantů bylo přes 1800.

— V *Nezamyslicích* byla sv. misie vykonána od 4.—14. března s nejkrásnějším výsledkem. Horlivost účastníků trvala od počátku až do konce, a rovnala se téměř horlivosti velebných pánů misionářů P. Votky a P. Svobody S. J. Tito konali každý den dvě kázání, ráno o 8. neb 9. hodině, odpoledne o 4. hod., kromě toho pak přípravy dítek a jednotlivých stavů, tak že denně měli tři řeči. Kommunikantů bylo přes 2500. K výsledku misie přispělo valně horlivé okolní kněžstvo, kteréž vypomáhalo v zpovědnici. Zpovědi konány byly téměř vesměs generální. Nával v poslední tři dny byl tak veliký, že i nejstarší osadníci nepamatují se, aby kdy byl prostranný chrám P. býval tak přeplněný. Lidé přicházeli na 3 až 4 hod. zdaleka; ve vsi měli v každém domě od 8 až do 20 noclehníků. Zajiště nemůže farář osadníkům svým prokázati většího dobrodiní, než dobře zřízenou sv. misií.

Z Vidně. Všeobecný sjezd katolíků rakouských, který byl na dni od 16. do 19. dubna svolán, bude se odbyvati později a sice od 30. dubna do 3. května t. r.

Z Uher. Biskupské sídlo v Stoličném Bělehradě slaví letos 100leté jubileum svého založení. J. Emin. nejdůst. p. kardinal Jan Simor, arcibiskup Ostrihomský, daroval tam drahocennou biskupskou berlu ze stříbra a zlatem vykládanou.

Paběrky.

5. *Alleluja! — nad bludištěm Darwinismu.*

Přírodopysk Agassiz nazývá darvinism „přehmatem, nepravdivým v podložených větech, nevědeckým v metodě, záhubným ve směru.“ Proto přece přiznává se dr. David Strausz ve své knize o „nové a staré víře“ k této soustavě — jest-li vůbec toho jména zasluhuje. Kde však se octne člověk, jenž víru v Boha nadsvětého, osobního zavrhl a jen v pouhou přírodu věří, ukazuje nám

v témž díle dr. Strausz sám. „Vidíme se postaveny.“ píše, „do tohoto ohromného, světového stroje s jeho železnými, zubovitými koly, jež rachotem se objímají, s jeho těžkými kladivy a tlukadly, jichž pády nás ohlušují, do celého tohoto strašného ústrojí vidí se člověk postavena bez vlády, bez obrany, bez pomoci, žádný okamžik nejsa jist, že při neopatrném pohybu kolo ho neuchvátí a neroztrhá, že kladivo ho nerozmáčkne! Tento pocit úplné opuštěnosti jest věru něco děsného.“ Strausz uznává, že jedině náboženství může tu člověka potěšiti. On sám byl svou vlastní přirozeností, svým vlastním pudem hnán do chrámu. Ovšem zaměřil do takového jenž s jeho rozumem nejvíce se shodoval. Ale tam ovšem nemohl také nalezi kýžené útechy a pomoci. „Byl jsem vícekrát přítomen“ — tak vypravuje — „službám Božím svobodné obce v Berlíně, ale shledal jsem je býti hrozně suchopárnými a neobčerstvujícími. Prahul jsem velice po nějaké biblické legendě aneb po nějaké alespoň zmínce o slavnosti křesťanské, která se právě konala, abych přece něco pro srdce své obdržel; avšak občerstvení takového nebylo mi podáno. Ne, na této cestě to nejde. Budova církve jest snešena, zbourána, a na holé, nuzné srovnané půdě odbyvá se „přednáška vzdělávací.“ — toť přesmutná, ano děsná věc!“

Důležité to vyznání pro nás! Soustava, která vše vyšší snažení člověka jen temnému, zoufalému dumání přenechává, až světový stroj jej uchopí i rozmačká, soustava taková nemůže byti leč jen lží a klamem. Soustava, v níž srdce člověka dle vyznání samého darwinisty nenalezá své potravu, své útechy, svého poklidu, soustava taková nevyhovuje potřebám lidským, naopak ona jim sarkasticky se vysmívá a tím nelidskou jest.

Jak radostně naproti nešťastné, k zoufalství vedoucí filosofii darvinismu zní radostná zvěst křesťanství! Tam na Golgotě zlomen jest osten smrti, odhata jest smrti veškerá hrůza! Zloba a nevěra lidská domnívala se, že jako červa (Žalm 21. 7.) tam zdrtila Toho, jenž se nazýval Synem Boha živého, nadsvětého, osobního — a hle, On z hrobu vstal jako vítěz nad smrtí, jako vítěz nad světem bohovražděným, jako vítěz, jenž otevřel všem v něho věřícím, v něho veškerou naději svou skládajícím bránu spásy, bránu jistoty, bránu života, jehož žádný živel světa již nebude moci strávit. Po čem srdce člověka přirozenou touhou práhne; to Kristus mu zjednal smrtí svou, vzkříšením svým; proč?

„V den vzkříšení Jezu Krista, Alleluja! chvalmež Boha, Alleluja, Alleluja!“

J. B-k.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna*.“ Svazek 6. (květnový) přináší promluvu k osadníkům při nastoupení správy duchovní, řeč při pohřbu ženy, kázání na slavnost sv. Moniky vdovy, na ned. V. a VI. po Velikonoci, na slavnost Nanebevstoupení Páně, sv. Jana Nepom., hod Boží a pondělí Svatodušní a na slavnost nejsv. Trojice.

— „*Rufinus*.“ Podle spisu Jana Schöpfa upravil P. Roman Voříšek. „Zabavné bibliotéky“ dílo 37. Ročníku 8. sešit 3—5. Nákladem „Školy B. Srdce P.“ v Brně. Str. 251. Cena 80 kr. — Týmž nákladem vyšly: „Slomškovy *Homilie* na *epistoly* roku církevního.“ Ze slovinského přeložil Fr. Klíma. Doba velikonocní.

— „*Jihu*“ od Prok. Chocholouška vyšel nákladem Kobrovým sešit 9. (str. 64), jímž počíná povídka: Svatba benátská.

— (*Literární činnost Jesuitů*. Pokrač.)

1. Nejstarší od Jesuitů vydávaný časopis jest „*La civiltà cattolica*.“ Povstalt r. 1850. v Neapoli, pak přesídlil do Říma. Po vtržení Piemontčanů do sv. města vychází ve Florencii dvoutýdně v sešitech 8 archů silných. Letošním rokem vydává se 17. díl. Obsah jest theologickopolitický, belletristický felleton, recense nejnovějších plodů literárních a t. p. Tak jest i v posledním sešitu (3. února) pojednání: „Konference internacionaly o otázce turecké.“

2. V Belgii vycházejí francouzsky: „*Precis historiques & Melanges religieux, littéraires & scientifiques*“ od r. 1852; z počátku vydávaly se měsíčně dva sešity o dvou archách, nyní pak o jednom čtyřarchovém sešitu.

3. „*Etudes religieuses, philosophiques, historiques & litteraires*“ mají nyní svůj 21. ročník vycházející měsíčně v sešitech 9—10 archů silných v Lyonu (dříve v Paříži.)

4. „*The Month and Catholic Review*“ vychází též v měsíčních sešitech 7—8 archů; nyní jest toho časop. 29. díl. Redigován jest od 1868 Jesuity, kteří však i články jiných spisovatelů přijímají. Obsah netoliko theologický, ale i vědecký a belletristický. (Dok.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Ant. Tolde, farář na odpoč. v Rückersu (Vizerově) v hrabství Kladském, 14. března (nar. 5. srpna 1817, vysv. 8. ledna 1843);
- p. Frant. Havlíček, administr. u sv. Jana pod

Skálou, 28. března (nar. ve Včelákově 14. července 1832, vysv. 29. července 1858).

Vyznamenání jsou:

- p. Vinc. Hůrka, farář u sv. Mikuláše v Praze, arcib. notář, a
- p. Petr Merhaut, farář u sv. Havla v Praze, arcib. notář, jmenováni jsou čest. konsistor. radami;
- p. Ignac Aust, farář v Grafenortu v Kladsku, a
- p. Václav Odcházal, farář v Ledcích, jmenováni jsou arcib. notáři;
- p. Jan Fritsch, farář v Bohdale (Gottesgab) a
- p. Jan Halbhuber, far. v Schönwaldu, obdrželi expositorium canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef Procházka, k. arcib. vikář, far. v Lidicích, za faráře v Hostivicích;
- p. Frant. Převrátíl, farář z Vřetovic do Zeměch;
- p. Josef Schmid, farář z Milířů do Brodu (Bruck);
- p. Eduard Kohout, admin. z Brodu do Milířů;
- p. Martin Kocmich, kaplan ze Svatoboru do Ledec;
- p. Karel Gross, kapl. z Neulosimthalu do Svatoboru.

Uprázdňená místa:

Dřevčice, fara patron. J. Vys. velkovévody Toskanského, od 21. března.

Milíře (Brand), fara patron. nábož. fondu, od 21. března.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenán jest:

- p. Vác. Bayer, os. děkan ve Vimberku, jmenován bisk. konsistor. radou a b. vikářem okresu Vimberského.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. Uhl, b. vikář a konsist. rada, farář v Hořticích Šumavských, za faráře v Libniči;
- p. Jakub Kocábek, kaplan v Lhenicích, za far. v Horách Ratiborských;
- p. Frant. Dítko, katecheta v Strakonici, za faráře v Kvašnovicích;
- p. Matouš Ledvína, kaplan ve Vacově, za administr. v Hořticích Šumavských;
- P. Arnošt Hubka, ř. Johanitů, kooper. v Horažďovicích, za farního administr. v Maria Pulst (dioc. Kerkské);
- p. Josef Fux, koop. v Kvildě, za admin. v Korkusové huti;
- p. Alois Skála, k. za adm. v Červené Řečici.

Uprázdňená místa:

Hořtice Šumavské, a Korkusova huť, fary patron. nábož. fondu, do 1. května.

Červená Řečice, děkanství patron. knížete arcibiskupa Pražského, do 5. května.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasý katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupectví:
Celoročně 3zl.
pol. 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75 kr.
Čtrletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Pastýrský list v příčině biskupského jubilea sv. Otce Pia IX.

*Biskupové církevní provincie České vzkazují
všem věřícím svých diecézí pozdravení a po-
žehndání ve jménu Páně!*

Dne 21. května roku 1827 vstoupil do komnat papežských v Římě k tehdejšímu svatému Otci Lvu XII. 35letý pokorný prosebník. Bylť mu v tichém příbytku jeho zvěstováno poselství, kteréž ho bázní a zármutkem naplnilo. Stojí nyní před svatým Otcem prosil se slzami, aby papež naň nevzkládal, čehož se tak velmi obává. Avšak prosil nadarmo. Má-liž Otec veškerého křesťanstva srdce tak tvrdé a neuprositelné, že se nechce smilovati nad synem prosícím?

A ten prosebník pokorný — byl náš nynější předrahý svatý Otec Pius IX.; prosil tehdejšího papeže Lva XII., aby nevzkládal naň úřad biskupský. Avšak papež zdráhal se vyhověti prosbám žadatelovým; neznal nikoho, jenž by důstojněji zdobil prestol biskupský ve Spoleto, rodném městě papežově. Tu konečně podrobil se žadatel výslovnému rozkazu náměstka Kristova, uznávaje, že jest to hlas Ducha svatého, kterýž dle slov apoštola národů ustanovuje biskupy, aby spravovali Církev Boží. (Skutk. apošt. 20, 28.) S příkladnou pokorou přijal náš Pius dne 3. června 1827 svěcení biskupské.

Zá několik týdnů bude se tedy slaviti padesátileté jubileum biskupské v hlavním městě křesťanstva; jest to událost tak neobyčejná, že častokráte ve mnohých zemích uplynou dříve celá staletí, než na takové jubileum dojde; biskupem nestává se obyčejně

jinoch, nýbrž muž v letech pokročilý, a málokterému biskupu dostává se od Boha té milosti, aby celých 50 let v úřadě biskupském potrval. Avšak biskupské jubileum, které se letos koná v Římě, jest pro nás tím důležitější, jelikož jubileum to koná sám sv. Otec náš, který, ačkoli už jest kmet 85letý, památku tu bohdá při dosti dobrém zdraví a čilosti duševní slaviti bude.

Tisícové katolických křesťanů již se chystají na pouť do Říma, aby osobně brali podíl v neobyčejné slavnosti této, aby z vlastních úst sv. Otce Pia IX. zaslechli slova lásky, slova povzbuzení a útěchy. Vroucně si toho přejeme my biskupové české provincie církevní, aby také naše diecése byly čteně v Římě zastoupeny. I vrchní pastýřové vaši budou tam míti svého zástupce. Avšak mimo to vyzýváme každého z kněží i věřících, komukoli možno, aby se pouti do Říma účastnili.

Vímeť ovšem, že velká většina z vás, nejmilejší v Kristu, pouť tak dalekou osobně a tělesně konati nemůže, ale všickni ji mohou a mají konati alespoň v duchu, a to se stane, když v den jubilejní všickni katolíci živě budou vzpomínati na sv. Otce v Římě a za jeho blaho vroucně se modliti. Za tou příčinou ustanovili jsme pro letošní rok zvláštní slavnost církevní, která se dne 1., 2. a 3. června konati bude.

Abyste pak v tyto dny tím horlivěji modlitby své za sv. Otce k nebi vysílali, uvažte bedlivě na mysli, jaké vzpomínky a pocity budou v těchto dnech duši sv. Otce naplňovati. Jako poutník došed vysokého vrchu pohlíží odtud zpět na cestu, kterouž vykonal, podobně i sv. Otec Pius IX. rozpomene se na celých padesát let pastýrského života

svého; tuť zajisté jemu živě tanouti bude na mysli *brímě*, které naň bylo vloženo, *utrpení*, které snášel, *útěcha*, kterou pocítil, — za toto vše pak obětovati bude oběť díky Bohu Hospodinu.

1. Vzpomeňte i Vy, Nejmilejší v Kristu, na ono *brímě*, kteréž bylo na Pia IX. vloženo a které on celých 50 let nesl s trpělivostí a odevzdaností do vůle Boží. Vy víte, jaké povinnosti má otec a matka; jsou to zajisté povinnosti nesnadné, jest to *brímě* těžké. Avšak ještě větší jest *brímě*, které se skládá na bedra vašich pastýřů duchovních, kněží; péči duchovního pastýře svěřeno jest mnohým set nesmrtelných duší a přece každá jednotlivá duše jest drahocnější nežli celý svět; za všechny duše tyto bude pastýř duchovní jedenkrátě přísně účty klásti. Mnohem větší než to jest *brímě* biskupa, kterýž za pastýře i ovečky spolu jest Bohu zodpovědný; biskup musí bdíti nad tisíci, ano (jako zde v Čechách) více než nad jedním milionem drahých duší, aby žádná z nich nezahynula, nýbrž všechny aby došly věčného spasení. Jestli že *brímě* úřadu biskupského jest tak těžké, snadno pochopíme, proč i Pius druhdy se chvěl a slzy proléval, když měl nastoupiti prestol biskupský. Vždyť i sv. Cyprian se skryl uslyšev, že za biskupa byl zvolen. Sv. Jan Zlatoústý, sv. Basilius, sv. Augustin, sv. Ambrož teprv po dlouhém zdráhání přijali na sebe úřad biskupský s bázní a třesením. Jestliže světcové břemene tak těžkého se obávali, kterak se ho neměl strachovati Pius? O, v pravdě jest to *brímě* i pro bedra andělská nesnadné! A jak těžké teprv jest *brímě* to v době, kde tak četná nebezpečí dušem nesmrtelným hrozí, kde pokušení rozmanitá nastávají a nesvědomití svůdníci úřady osidla kladou! Když náš Pius převzal úřad biskupský, tehdáž arcí nemohl tušiti, že po 19 letech na jeho ramena bude vložena péče o celý svět křesťanský, o více než 200 milionů duší. Netušil tenkrátě, že On jest povolán, aby jednou co kormidelník řídil loď Petrovu uprostřed hrůzného vlnobití bludu, klamu, lži a bezbožnosti. A hle, dobá tato těžká skutečně nastala. Jiní papežové sotva několik měsíců neb několik let nejvyšší úřad v Církvi drželi. Ze 257 papežů až dosavad ani jediný nedočkal se let Petrových, t. j. nebyl papežem celých 25 let. Náš svatý Otec Pius IX. však již 31 let nad Církví vládne, opravdu podivuhodný to úkaz v dějinách Církve.

Pius IX. zajisté s útěchou smí pohlížeti zpět na tu dlouhou cestu, na kteréž mu bylo těžké *brímě* nésti. Ve Spoletě i v Imole až

podnes vděčně vzpomínají věřící na zbožného biskupa, jenž svou mírností a dobrotou srdce jakož i nadšeným hlásáním slova Božího tolik duší pro Krista získal. Od té doby však, co zdobí skráně jeho koruna papežská, věnoval se Pius bez oddechu jedině svému svatému úřadu. Kdokoli ho navštíví v komnatách jeho, shledá, že papež ustavičně nade všechny jiné zanešen jest pracemi, přetížen starostmi, že nám všem může sloužiti za příklad bedlivého rozjímání a nábožné modlitby. A kterak rozsáhlá jest činnost jeho! Kdekoli se vyskytne nebezpečnost, on před ním ovečky své varuje; objeví-li se jakýkoli nepřítel, on proti němu statečně bojuje; — proti každé lži on mocně se protiví! — zbloudilé hledí zase na pravou cestu uvést; kajícího hříšníka radostně k otcovskému srdci svému vine. Přecasto již ozval se před tvář celého světa pastýřský hlas Pia IX., an poučoval, napomínal, káral. Často již sv. Otec zjednal Vám i všem katolickým křesťanům přístup k oněm pokladům milosti, jež Církve chová v lůně svém. A jak velkých zásluh dobyl sobě Pius o rozšíření Církve svaté, viděti z toho, že až dosud ve vzdálených krajinách světa bezmála 200 nových sídel biskupských zřídil.

Opravdu vyznati musíme, že Pius slavně nesl *brímě* své, a že tudíž v den svého jubilea s radostí a útěchou smí zraků svých k nebi povznesti a před Bohem pokorně vyznati: Pane, zde jsou ovečky, které jsi mi dal; mou vinou, jak doufám, ani jediná nezahynula.

2. Představte si, Nejmilejší v Kristu, také ono těžké utrpení, které snášel Pius IX., představte si jeho *kříž*, aneb ať to zjevně vyslovíme, jeho *mučnictví*.

Nejednou vyjádřili se svatí učitelové Církve v ten smysl, že koho Bůh volá k úřadu biskupskému, toho k mučnictví povolává. Domníváme se, že i tato slova na paměti měl náš Pius, když před 50 lety se zdráhal převzít úřad biskupský.

Povolání k úřadu biskupskému bylo povoláním k mučnictví! Tak se dalo skutečně za prvních dob Církve sv., jakož náš Spasitel byl předpověděl slovy: „Bíti budu pastýře, a rozprchnou se ovce stáda.“ (Mat. 26, 31.) Onť sám apoštoly své na takový osud připravil, řka: „Já jsem pastýř dobrý. Dobrý pastýř dává život svůj za ovce své.“ (Jan 10, 11.) Onť také k vytrvalosti v utrpení je odkázal otázkou: „Můžete-li pít kalich, kterýž já pít budu?“ (Mat. 20, 22.) Spolu pak ohlásil jim nástrahy, jichž očekávati mají: „Jestliže se mně protivili, i vámť se

protiviti budou.“ (Jan 15, 20.) „Přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, domnívati se bude, že by tím Bohu sloužil.“ (Jan 16, 2.)

Ejhle! kterak tato slova Páně se vyplnila. Svátí apoštolové stali se mučienky a tak i biskupové v prvních stoletích všickni téměř smrt mučienickou podstoupili.

Knížeti pak apoštolův sv. Petru dáno bylo zvláštní zaslíbení: „Vztáhneš ruce své, a jiný tě opáše a pověde, kam ty nechceš.“ „Pojď za mnou.“ „To pak pověděl — jak sv. apoštol Jan zřejmě dokládá — znamená, kterou by smrtí měl oslaviti Boha.“ (Jan 21, 18. 19.)

Hle, kterak i to slovo se vyplnilo. Petr zemřel na kříži po příkladu mistra svého a po něm umírá prvních 33 papežů vesměs smrtí mučienickou. V pozdějších dobách ovšem když Církev pokoje požívala, zdálo se býti jinak, ale jedna věc se nikdy nezměnila. Bez odvahy k mučienictví zajisté ani potom nemohl nikdo na se vzíti úřad pátýrský v Církvi Kristově. Jakéž také naděje tím kynou ve světě, jichž se týká slovo apoštola národů: „Osvědčej před Bohem a Ježíšem Kristem: kaž slovo, nabízej v čas i ne v čas . . . bdi, ve všem pracuj, konej dílo kazatele, vyplňuj službu svou?“ (II. Tim. 4, 1—5). Jaké, díme, kynou ve světě naděje tím, ku kterýmž pravil Kristus: „Také i vy svědectví vydávati budete?“ (Jan, 15, 27). Vždyť to jest svědectví o Tom, „který postaven jest ku pádu a ku povstání mnohým v Izraeli, a na znamení, jemuž bude odpíráno.“ (Luk. 2, 34.). Jest to svědectví o Ukřižovaném, „Židům zajisté pohoršení, pohanům pak bláznovství.“ (I. Kor. 1, 23.) Jest to svědectví, proti kterému pycha rozumu a zkaženost srdce po všechny časy vzpírati se bude.

Není-liž tedy každému pastýři stáde Kristova uloženo jakési mučienictví? Či snad netrpí pastýř muka nevýslovná, an vidí, že mnozí lidé nauku sv. víry překrucují, svatým obrádkům se posmívají, pomazané sluhy Páně potupují, Církvi svaté ustavičně odporují, ji okovy spoutati, o zboží její oloupiti usilují, ji ze všech stran zjevně pronásledují, a kterak v boji tom bez přestání trvajícím velký počet nesmrtelných duší u věčnou záhubu uvřzen bývá?

Již pak pohlédněmež na vznešeného oslavence našeho. Padesát let jest biskupem, padesát let i mučienkem.

Jakožto biskup ve Spoletě a později v Imole nacházel se Pius vždy v přední řadě bojovníků pro nebeskou pravdu, pro slávu Církve, pro spasení duší. Od té doby však,

co vstavena jest na hlavu jeho koruna papežská, po celých 31 let jest Pius IX. středištěm veškerých bojů, cílem, proti němuž namířeny jsou všechny zbraně, jehož jméno stalo se healem přátel Církve a spolu válečným pokřikem nepřátel. A kterak by mohlo býti jinak! Vždyť pak skála Petrova vyniká nad veškeré dílo lidské; a právě proto všechny bouře a přívaly na tuto skálu mocně dorážejí. A nemusí-liž tudy strážce této skály, praporečník onoho hradu nedobytného, první náraz veškerých bouří snášeti? Tot přičina neustálého mučienictví našeho svatého Otce. Sotva že vstoupil na trůn papežský, tu již vzplanula krvavá vzpoura a rozšířila se po úrodných nivách celé Italie, neušetřilať ani posvátných komnat svatého Otce; věrní sluhové jeho jsou povražděni, on sám přinucen jíti do vyhnanství. Navrátil se ovšem zase do Říma, ale od těch dob nepřátelé Církve ustavičně území jeho ohrožovali, žezlu jeho se posmívajíce. Zuřiví odpůrcové tito bez ustání pobuřovali poddané proti papeži, vlastnímu životu sv. Otce úklady strojili, láskyplné srdce jeho necitelně rozrývali. Čeho během dvou tisíců let papežové římsí láskou křesťanstva nabyli, jest jim hanebně vyrváno v našem století, v době nejnovější. Nejprv odňali svatému Otcí zcela bezprávně území jeho, avšak slíbili, že pryč za to tím vydatnější budou chrániti hlavní město křesťanstva. Brzy však nepřátelé i hlavního města se zmocnili a teď nabízeli svatému Otcí tak zvané záruky („garancie“) neodvislosti a svobody. Avšak patřmež, jak vyhlíží ta svoboda, kterou mu poskytují! O tom právě v těchto dnech vyjádřil se nejvyšší pastýř Církve Kristovy, an před tvář celého světa odhalil utrpení svá přetěžká. (Allokuce ze dne 12. března 1877.) Odpůrcové jeho nemají na tom dosti, že mu všechno odňali, že jej učinili vězněm ve vlastním domě jeho a že jej odkázali pouze na milodary věřících. Co druhy láska papežův a obětavost národův šlechetného a zbožného v Římě založila, to nyní násilím jest rozkotáno; zrušeny jsou kláštery, řeholníci vyhnáni, zavřeny jsou blahodárné ústavy určené ku vzdělání horlivých missionářů pro vzdálené krajiny, ano ruka bezbožná neušetřila ani duchovních domů, určených ku pohostění poutníků, ani prastarých zbožných nadací. A ještě horších věcí jest se obávati. Vždyť pak tamější vláda světská zanáší se úmyslem, všemožně obmeziti úřední působení duchovenstva, ano i překaziti svobodnou volbu budoucích papežů. Ejhle, toť ta svoboda slavně zaručená! Proto běduje sv. Otec,

že jest mu popřána „svoboda, která v tom záleží, aby se papež na to díval, kterak všecken řád a veškeré zřízení církevní den co den v nívec se uvádí a nesmrtelné duše v záhubu ubíhají, aniž svatý Otec jest s to, aby i při nejpilnější snaze a péči své toliké škody od Církve odvrátil.“

Ano právě to, nejmilejší v Kristu, jest nejbolestnější stránka utrpení našeho sv. Otce, že musí na to patřiti, kterak tisícové nesmrtelných duší v zkázu věčnou se vrhají. Neboť v nynější době, kde nepřátelé se všech stran bojují nejen proti sv. Otci, ale proti Kristu samému, vždy více vzrůstá se náboženská lhostejnost, kteráž pranic nedbá o království Kristovo na zemi; — vždy více nadýmá se zpupnost ducha, kteráž povrhnuvši pramenem pravdy věčné sama sobě kopá cisterny rozmanitých bludův; — na vládařích této země jeví se slabost a zaslepenost, an otrásatí dávají základy řádu věčného; — vždy hrozněji se vzrůstá nekázeň a nevázanost lidu, kterýž slepě se oddává svým náruživostem.

O, kolik duší drahou krví Kristovou vykoupených ubíhá takto v záhubu věčnou! Pastýř to vidí, jak ovečky jeho v propast se vrhají, — avšak on sám spoután jsa, nemůže jim pomoci, nemůže je zachrániti. Nástupce Petruv jakožto strážce stojí na vysokém temeni skály, pohlíží odtud na celý šířý svět a všude spatruje strašnou zkázu, — vidí to a pláče, jako druhdy božský Spasitel náš, an s hory Olivetské na nešťastný Jerusálém patřil a slzy proléval.

Rozvažte, Nejmilejší v Kristu, veškery tyto věci, které se udály a posavade dějí před očima našeho oslavence, toho ctihodného kmeta, jenž sedí na stolici Petrově. Uznáte zajisté, že také o našem sv. Otci mohou se právem pronést ta slova, jimiž druhdy svatý apoštol Pavel svůj vlastní apoštolský život označil, řka: „zevnitř boje, vnitř strachy“ (II. Kor. 7, 5.).

3. Avšak sv. Pavel k těmto slovům bolného lkání ještě toto dokládá: „Ale Bůh, kterýž těší ponížené, potěšil nás příchodem Tita, . . . ježto nám vypravoval o vaší žádosti, o vašem pláči, o vaší horlivosti pro mne, tak že jsem se ještě více zradoval.“ (II. Kor. 7, 6. 7.) Totéž zajisté smí o sobě také tvrditi svatý Otec náš Pius IX. Neboť také jeho útěcha v tom povždy spočívala, že den co den ve svém dlouhém pastýřském životě pozdravoval Tita, t. j. že takřka nemulo jediného dne, kde by některý z biskupů Církve sv. nebyl do Říma pospíšil, aby sv. Otce ujistil o nadšené horlivosti a oddané lásce, s jakouž lnou k němu věrné oveč-

ky po šířím Božím světě. Tu pokaždé okoušel i Pius té svaté radosti pastýřské, kterou druhdy Spasitel sám naplněn byl, an pravil: „Já jsem pastýř dobrý, a znám své, a znájiť mne mé.“ (Jan 10, 14.) Tu nabyl Pius pevného přesvědčení, že nezůstává bez ovoce ona trpělivost, s jakouž snáší kříž svůj; neboť čím více on snáší a trpí, tím něžnější láskou lnou k němu věrné ovečky, tím více vzrůstá i utěcha a radost nejvyššího pastýře Církve.

Nejmilejší v Kristu! nepochybujeme o tom, že také Vy s toutéž láskou oddání jste sv. Otci Piu IX. Půjďte i z naší milé vlasti jeden z biskupů do Říma, aby sv. Otce ubezpečil o této vaší lásce a oddanosti. Až pak v Římě samém věrné ovečky ze všech končin světa shromážděné společně s dobrým pastýřem svým plesati a se modliti budou, ó, pak i vy zde v domově svém takéž činite. Děkujte Bohu za to, že po tak drahá leta síliti ráčil drahého oslavence našeho, děkujte Mu za všechny milosti, jimiž srdce jeho potěšil, — modlete se — jak se dobré dítky modlivají, aby všemohoucí Bůh i příště popřál sv. Otci mocné ochrany a hojné milosti své v onom protivenství a nebezpečí, kteréž ustavičně jej svírá. Přičiňte se konečně dle sil svých, abyste alespoň občas také obětí svých milodárků sv. Otce ve sklíčenosti jeho podporovali a potěšili.

K oslavě padesátiletého biskupského jubilea našeho sv. Otce nařizujeme:

1. Dne 1., 2. a 3. června odpoledne aneb u večer, konejtež se v hodinu, kterou duchovní správcové dle vlastního dobrozdání ustanoví, veřejné pobožnosti v chrámu Páně.

2. Při tom budiž konána litanie o všech Svatých s připojenými modlitbami na dotčený úmysl, abychom poděkovali Bohu za všechny milosti našemu svatému Otci udělené, jakož abychom také další ochranu Boží pro sv. Otce i pro veškerou Jeho péči svěřenou Církve vyprosili. Ku konci slavnosti udělí se každý den požehnání s velebnou Svátostí.

3. Na konec poslední pobožnosti budiž připojen chvalozpěv „Te Deum laudamus.“

4. Pastýřský list tento budiž věřícím přečten s kazatelny v kterýkoli den, jež duchovní správcové k tomu za vhodný uznají. Výše zmíněná třídní pobožnost však budiž v slavný den nejsvětější Trojice Boží věřícím ohlášena.

Dáno na den Zvěstování P. Marie 25. bř. 1877. *Bedřich*, kardinál a arcibiskup Pražský.

Jan Valerian, biskup Budějovický.

Augustin Pavel, biskup Litoměřický.

Josef Jan, biskup Kralové-Hradecký.

Dělnictvo.

„Laboremus!“
Pracujme!

K dělníku v haleně — ať na roli
či v dílně — úctu měj, a laskavým
uznáním „důstojnosti“ dejž mu čest,
když tvrdý jeho pás jest ozdoben
pořádku šperkem, jasnou okrasou
umnosti bystré, snahy činlivé;
když na čele se roní krůpěje
prospěšné práce v lesku hvězdnatém
co demantový skvost; když pilná dlaň
jest posázena draze mozolův
utuhlých bohatými perlami,
tím skvělým úsilností příznakem,
jenž cenou předěl vzácným prstenům.
Šat jeho skrovný, prostý výstroje,
ten úrodného díla hlasatel,
tvou mysl k „pohrzení“ nezvracuj,
jež, necitností zpupnou zrozeno,
spočívá lichotvarným změtením
jen na předsudkův klamu, přepychu.

Tam na ohlohu pozři — na její
blankytný plášť! Jeť na něm vyšíty
ve skvostném blysku rukou umělou
slunečné záře vzorek zlacený,
jenž, dary světla, tepla skytaje,
otvírá zdroje všeho života.
Však v rozmanité velké šatnici,
jejítmžto řadem vládne obloha,
to strážnou *částkou* jen jest obleku.

Ten *šedý* onde *oblak*, vypraven
svou dobou, prázden lesklé nádhery,
ni okázalých výzdob neznaje, —
aj kterak vyprahlosti zmrtvělé
dušného světa (chrádnoucího vedrem)
přichází v pomoc, blaho krůpějí
kanoncích ve své schránce chovaje!
Byť ladné zory hedváb růžový,
lazurný jaso-tkaný aksamit
malebně nehalil těch oudův *mračných*,
ni v mihotavém svitu zlatohlav;
byť roucho bylo látky „sprosté“ jen:
však dříve v jeho volných záhybech
ryzího zlata rodná bohatost.
A jako neústupná zátopa
plynoucích mrakův nivu pustoší,
kde nezasvitne blankyt úsměchem:
tak ouplí tvrdošíjným znojem kraj,
jenž, neproměnnou žhán jasnotou,
těch strádá *perli* z lastur oblaku.

Táž dělnictva jest vážná úloha.
V něm víří blahé působnosti proud,
jenž — při vzájemném ruchu střídaje

peřesté dary „*hmótné práce*“ své
(té plodné vláhy) — v spolku s blankytem
„*tříd práce ducha*“ divotvorně kouzlí
zde libých květův malbu spanilou,
zde zlaté plodův sklady na nivách;
rozencům zemským v sadbu svěřených.

Ten *půmník úcty* nechať vyrytou
má na průčelí věst, že neúhledné
to roucho k důstojnosti „vznešeno“
jen tehda, když ho brudem nekali
prznicí nesprávnosti úhona,
ohyzná šplaha nedby zhýralé,
zpuštělého mravu hnusná zouchanost;
leč, když je krášli stálým odznakem
spořádanosti čestná úprava,
statečná mysl, skutku poctivost,
vše čisté ku postupům nadšení —
co pravý „šlechetnosti“ rodokmen.
V *tém* „díla zemanstvo“ měj slavný štít:
jím zlehčenosti braň se břidnaté,
jak leský hermelín, jenž, pohromou
osudnou stíhán, zhyne raději,
než aby v močálu, jenž by ho chránil,
svě nezkalené roucho poskvřnil.
Ten „šlechty práce“ smysl jediný.

Dělnictvo statné! na tvém praporu,
jenž pokročilým snahám zasvěcen,
ryzím se zlatem velké písmo skvěj:
„Stůj všude na svém místě, s ochotou
své síly — velkých, malých obsahů —
v posvátnou obět kladouc rodu svému
i člověčenstvu, měrou poctivou!“
To heslo vztyčené, svým spojitým
slunečné záře blyskem zaplanouc,
již na společných „obce“ dědinách
oživným ohněm vzbudí úrodu
mohutnou: — ta své dary připojí
co zasvěcenou žertvu na skvělém
„občanstva“ oltáři, kde (horlivou
i zdílnou ruku v ruce) sdružuje]
se věrně s „*prací ducha*“ *práce hmóty*,
vždy pospolitým, svorným závodem.
Fr. Doucha.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.
(List druhý.)

Milý pane!
Pospíchaje ukončil jsem svůj předešlý
list tuze náhle, nepříčiniv ani následků z ú-
vahy mé plynoucích, jichžto se sice snadno
domyslí, kdo tak správně soudí jako Vy,
které však u věci tak důležité povinni jsme
postaviti do světla co možná nejjasnějšího.
Proto se chápu pera, abych dodal, čeho jsem

snad opomenul, mysle sobě, že Vám přijdu vhod, přičiním-li ještě některé úvahy o právomoci Církve a vyložím-li známky, jimiž se lichost náboženství ruského patrnou býti jeví.

Dokázavše Církev římskou býti jedinou pravou Církví, jedinou pravou chotí Kristovou, dokázali jsme též, že každý jest povinen vstoupiti do této Církve a že nepřál-li by si kdo býti jejím oudem, nemůže si libovati, že se nalezá na cestě spásy. Tím spíše jsme ukázali, že komu se dostalo neocenitelného štěstí, aby náležel k této Církvi, založené Ježíšem Kristem na skále nerozvrzatelné, ten nemůže za žádnou záminkou, nechce-li se těžce zpronevěriti, ji opustiti a se přidati k jiné jednotě, které tato Církev neschvaluje, a které tou příčinou její božský Zakladatel nezná. Apoštolé, uslyševše z úst Spasitelových, že kdo by Církve neuposlechl, považovati se má jako pohan anebo hříšník veřejný (Mt. 18, 17), přikazují nám, abychom se chránili společnosti bludařů a rozkolníků; ba oni vymáhají na prvních křesťanech takové opatrnosti, že zapovídají těmto věřícím obcovati i v životě občanském s nepřáteli naší víry. Tou příčinou se Církev římská, vždycky zůstávajíc věrnou rozkazům Páně a svatých apoštolů, po všecky věky vzdalovala bludařů kterýchkoli, jenž Církev všelijak trhati se jali. A vidělo-li se později její moudrosti ulevovati v čem u věcech občanských, nedopouštěla nikdy, spojovati se s jinak věřícími u věcech náboženských. Proto nemyslete, že, poněvadž Vy sám jediný jste katolíkem mezi samými rozkolníky, smíte se podíleti na jejich schůzích náboženských; tím byjste se stával spoluminným jejich odporu, veda si takto proti naskrz určité záповědi své Církve. Oni se klaní, pravíte, témuž Bohu jako Vy; ovšem; avšak uctívají ho způsobem, jehož Bůh neschválil, zapalují mu kadidlo, jež se mu nelíbí. I žid i mohamedán ctí téhož Boha, jako Vy: přes to, myslím, nebudete se přidávati k modlitbám v jejich synagogách a mečetách. Není dost, aby se naše úcta k Bohu odnášela; potřeba jest, aby od něho schvalována a stvrzována byla, aby si Bůh v ní liboval; tím toliko způsobem, jež Hospodin ustanovil, a tou toliko službou, kterou předepsal, může se vykonávati důstojná bohopocta. Saul jak víte, obětoval pravému Bohu a nikoli modlám; a předce byl zavřen před tváří Hospodina, jemuž jest poslušnost milejší nežli obět. Neobětovali bohům pohanským nýbrž Bohu israelskému židé ano i kněží z rodiny Aroovy na výsostech a na pahrbkách vysokých,

přes to však tyto oběti dle výroků Písem sv. ohavností byly Hospodinu z té jediné příčiny, že nebyly konány v chrámu Jerusalemském, jediném to místě, kde se Mu zaklábilo je přijímati. Tak též ani oběti anebo modlitby křestanů nemohou příjemný býti Hospodinu, nekonají-li se ve svatém jeho chrámu, jímž jest církev katolická.

Neuctívá byste tedy, jak se domníváte, Boha, podíleje se na takové bohoslužbě, již On neráčil ustanoviti. Sám-li jediný poznáváte pravdu, přinásejte také sám Bohu v obět city svého věrného srdce. Nemůžete-li se Bohu klaněti v místech, kde On chce býti ctěn, číňte, co činil ondy Daniel, jenž obraceje se tváří k Jerusalemu, sám jediný ve své komůrce Bohu úctu vzdával, lítost spolu nad tím pronášeje, že Ho nemůže ctíti v Jeho svatém chrámu. Připojujte se tedy duchem ke sborům věřících, jímž tělesně nemůžete obcovati, nikdy nepřicházeje do shromáždění, kde neoslavují Boha tak, jak On chce a má býti oslavován.

„Jsem křestanem,“ pravíte; „nepostačí-liž mi víra, která mučeníky dělá?“ Ah, kýž dá Bůh Vám i mně a všem, kteří Ho milují, tu víru, která mučeníky činí a která jest nejvzácnějším darem, jehož se nám může dostati! Ale věrou, která mučeníků načinila, jest víra, kterou kázali apoštolé po celé zemi, jest víra, jejížto poklad Kristus svěřil své církvi, jest víra, kterou jsem dokázal býti toliko v církvi katolické. Nemylte se; máte-li býti křestanem, jakými byli mučeníci, nestačí věřiti vůbec evangelium, ale je třeba věřiti všemu, čemu evangelium učí; tou příčinou jest i třeba věřiti v právomoc církve katolické pronesenou jasně v této svaté knize. „Kdo,“ dí svatý otec církevní, „se domnívá věřiti evangelium nepřijímaje jen jedné z pravd, jímž ono učí, nevěří evangelium věre toliko svému rozumu; on nemá víry.“ Ptali se svatého mučnicka, kterak on se jmenuje. „Mým jménem“ pravil, „jest křestan, katolík mým příjmením.“ Tato víra jediné činí mučeníky. „Kdo není v církvi katolické,“ dí jiný mučeník slavný a spolu jeden z nejvýtečnějších otců církve, kdo není v církvi katolické, nemůže býti mučnickem; může býti usmrčen, ale koruny jakožto odměny nedojde. Nikdy církev nenazývala svatými bludaře, kteří smrt vytrpěli, třeba pro odpor, jež kladli pohanství. „Kdo nemá církve za matku,“ dí tentýž svatý Cyprian, „nemůže míti Krista za otce.“ Vytykájí katolíkům nesnášlivost; ale, jak jsem již toho v prvním listu dotknul, není-li nesnášlivost podstatnou předností pravdy? Mohla-li se nesnáše-

livost vyčítati Noemovi, když stavě koráb, v němžby se s rodinou svojí zachoval, mocně prohlašoval, že všichni, kdo se v tomto korábu nezachrání, bez výjimky ve vodách zahynou? Kristus výslovně ve svém evangeliu tomu učí. Vizme, v čem spočívá nesnášlivost, kterou tak často katolické církvi vytýkají.*)

Které sekty v této příčině nejsou nesnášlivy, odsuzují se samy, musíte takto vyznávat, že nejsou jisty, jdou-li cestou pravdy; nebo kdo zná a miluje pravdu, nic neváhá odsuzovati všechny bludy bez rozdílu. Všechny jednoty náboženské se mezi sebou snášejí, jedna jediná odsuzuje všechny ostatní, z čehož jde, že ona sama jediná přesvědčena jest o pravdě svého vyznání. Které sekty jsou snášlivy, cítí toho samy potřebu, aby byly snášeny. Nežli se Jindřich IV., král francouzský, rozhodně přidal k vůle katolické, svolav k sobě kazatele náboženství nazývaného reformovaným i kněze katolické, ptal se oněch, myslí-li, že by bylo lze spasiti se v církvi katolické. Oni přisvědčili. Potom se dotazoval na kněžích katolických, možná-li dosíci spasení v církvi reformované. Ti mu dali odpověď zápornou. Z čehož moudrý panovník důsledně soudil, že neutrpí škody, přizná-li se k církvi, v nížto i po vyznání jejích odpůrců se může spasení dodělati a mimo kterou po výpovědi jejích příslušníků by se minul se svým spasením.

Po našem zdání není jednoty křesťanské, která by nečinila téhož vyznání, což jest skvělým důkazem pravdy náboženství katolického a spolu mocně vybízí řídit se příkladem Jindřicha IV. „Ať mi dokáží, že u věcech náboženských jest se třeba podrobiti autoritě, a já se zítra stanu katolíkem,“ pravil proslulý J. J. Rousseau. Tento filosof byl dobře přesvědčen, že vyjma církev katolickou, žádá jiná jednota se neodvážá dovolávat se

autority i ve svůj prospěch, poněvadž přiznává, že kdyby takové autority příčinou náboženství bylo, pravda katolického náboženství by se jí nade všecku pochybnost dokázala. Nepodává-li se on tomuto důkazu, příčinu toho v tom sluší hledati, že jsa pouhým deistou a nevěře ve zjevení Boží, nepřijímá autority, již by se u věcech náboženství musel podrobiti. To jest snadno pochopiti, ale nikdy jsem nemohl pochopiti, kterak kdo skutečnost zjeveného náboženství uznává, může popírati potřebu takové autority, která by toto zjevení všechněm lidem se stejnou jistotou poznávati dávala. V skutku, jestliže Bůh ráčil lidem zjevití náboženství, chce také, aby je všichni poznali a v ně věřili; jinak ale, leda autoritou nelze náboženství zjevené u všeobecnou známost uvésti. Diskusse, rozbor jsou skoro všechněm lidem zhola nemožny a malý hlouček těch, jenž jsou takové úvahy schopni, rád se vám přizná, jak těžko jest touto cestou dojíti pravdy.

I ve starém zákonu platila autorita. Nesměli zajisté Židé písmo po svém rozumu si vykládati, ale v pochybnostech bylo se jim dotazovati nejvyššího kněze a jeho rozhodnutím se spravovati. Kterak by tedy bylo možná, aby v novém zákoně, aby v náboženství, určeném nikoli pro jeden národ obývajících jedinou zemi, nýbrž pro všechny celé země národy, byl každý člověk u vykládání zákona sám na sebe odkázán, řídit se máje světle svého [toliko] rozumu? Zdaž by nebylo vrchem přemrštěnosti, aby zákonodárce skládaje zákonník pro nějaký stát, každému jednotlivci cele na vůli dával vykládati si zákony, jak by mu líbo bylo? A nám by namlouvali, že by božský původce zákona křesťanského byl býval méně opatrný než ledajaký vladař, a nebyl ani předvídal, že, kdyby neustanovil autority ku vykládání svého zákona, jižto všichni povinni jsou se podrobovati, by ani možná nebylo zachovati jednotu víry a nauky církvi zhola potřebnou!

„Je-li však této autority taková potřeba, proč pak není v evangeliích patrněji projádřena? Kolik pochybností a těžkostí bylo by se nám ušetřilo rozhodným a určitým vnesením u věci tak důležité!“ K čemuž nejprve odpovídám, že máme-li dostatečných důkazů nějaké pravdy, ptáti se, proč tyto důkazy nejsou ještě určitějšími a patrnějšími anebo právě takovými, jaké by se nám zamlouvaly, byla by smělost dokonce neomluvitelná; takto bychom nějakou měrou předpisovali Bohu zákony a pravidla, chtěje by se On podroboval našemu rozumu, a jednáje tak nesmyslně jako nejhrdější ze všech fi-

*) V kate chismu ruském čteme:

„Ot. Zahrnuje-li církev katolická (obecná) v sobě všechny věřící celého světa, není-liž ku spasení nevyhnutelně potřeba, abychom k ní náleželi? — Od. Tak jest. Poněvadž Ježíš Kristus dle slov sv. Pavla jest hlavou církve a spasitelem těla církve, jest ku spasení nevyhnutelně potřeba, abychom byli oudem tohoto těla, t. j. církve katolické (Ef. 5, 23).“

Čteme v listě sv. Petra, že křest nás chrání podobně jako chránil koráb Noemův. Kdokoli se zachoval u všeobecné potopě, zachoval se jen tím, že byl v korábu Noemově; tak i ti, kteří docházejí spasení věčného, docházejí ho jen v církvi katolické a apoštolské.“

(Catéchisme détaillé. Paris, Klinckrieck, 1851 p. 65 a 66)

Jest viděti, že se zásada: „mimo církev není spásy“ dokonale uznává v církvi ruské.

losofů minulého století, který s vrcholu své rouhavé šílenosti opovážil se tázati: „Proč pak musel Bůh jíti pro Mojžíše, aby mluvil s Janem — Jakubem (Rousseau-em)? Nemohl-liž mi bezprostředně oznámiti svou vůli?“ Takto bychom si vedli jako Židé nsmyslní, kteří pravili Spasiteli: Jsi-li syn Boží, proč nás necháš na váhách, proč to určitě neřekneš? anebo jako jiní, kteří zavírajíce oči přede všemi zázraky, jež Kristus nepřestával před nimi konati, znamení s nebe na něm žádali, jakoby je to znamení mocnější bylo, přesvědčilo nežli všechny ty divy, jichžto sami byli svědky. Přijímajíce vděčně, čím nás Bůh obmyslí, chraňme se, bychom mu nepředpisovali, kterak má se k nám míti. Důkazů-li dostatečných nám poskytuje o všech pravdách, které jsme povinni věřiti: hledme je dobře poznati místo abychom žádali nových; prosme Boha, by náš rozum s dostatek osvětlil a brzo se přesvědčíme, že myslí přímé a ponížené nikdy nebývá těžkým, zjednati sobě plnou jistotu pravdy. Tomu však, kdo není přímý a pokorný srdcem, nevyhoví žádné důkazy.

(Pokračování.)

František Pravda. (Kněz Vojtěch Hlinka.)

R. 1868 uveřejnil „Blahověst“ v čísle 3. na str. 36—40. životopis a seznam spisů věrného přítele a podporovatele svého: Františka Pravdy, čili kněze Vojtěcha Hlinky. Stalo se to na památku 25letého kněžství, již V. Hlinka d. 31. července 1867 se spoluzáky svými v Praze slavil. Od té doby přibýlo Fr. Pravdovi sice povídek, ale i Vojt. Hlinkovi let. Pozejtří připadají 60. narozeniny jeho. Na oslavu těchto narozenin a 30leté práce literární klademe sem opět životopis Fr. Pravdy, jak jej přítel jeho dle svrchu dotčeného životopisu z r. 1868 vzdělal, zkrátil i doplnil a „Hlasu“ Brněnskému zaslal. Činíme tak jednak z povinné úcty a vděčnosti k dávnému a věrnému spolupůdlníku svému, jednak z ohledu k mladším čtenářům, jimž ročník XVIII. (r. 1868) „Blahověsta“ po ruce není.

Vojtěch Hlinka, známý jako spisovatel pode jménem František Pravda, narodil se dne 17. dubna 1817 na velkém statku „u Hájných“ v malé vsi Nekrasíně u Jindřichova Hradce, poblíž českomoravských hranic.

Otec slul Vojtěch Hlinka, matka Kateřina roz. Hájných. Matka byla dědička statku a otec přiženil se tam 21. dubna 1793 z blízkého Pýchova, kde byl otec jeho mlýná-

řem. Mladé nevěstě teprv minul čtrnáctý rok, když se provdala; přece však trvalo jejich manželství přes 56 roků. Umřela 29. listopadu 1849, majíc let 71 a otec 5. pros. 1853, dosáhnuv věku 83letého; posledních 8 let byl slepý.

Náš Vojtěch Hl. obdržel v prvním mládí svém od rodičů nábožné vychování křesťanské. Otec byl čtenář bible, měl svou vlastní starou bibli s obrazy, na níž si zakládal a uměl z ní mnoho nazpamět. Též rád čítal kroniku českou a herbář a všelicos uměl, což si leckdo jináč nedovedl vyložit, než že zná čarovat a proto se ho báli a zlodeji jemu nic neukradli. Matka byla dobrá, bohabojná žena, ráda se modlila a vedla děti své (zůstaly jí 4, 2 synové a 2 dcery) k Pánu Bohu.

Syn Vojtěch začal chodit do školy do Nového Ettinku. Brzy si jej však vzal k sobě strýc matčin, bratr jejího otce, Jan Hájný, sládek v Zámku čili v Klášteře u Žďáru na Moravě a Hl. pak tam od 3. listop. 1826 školu navštěvoval. Strýc byl muž nábožný, nad míru dobrý člověk, pravý poctivec, upřímný staročech. Postavou byl silný, že Hl. měl z jeho vesty kabát. Rád vyvedl nějaký žert, jsa šprýmařem velikým a svou foukačkou nejednoho lehkomyšlníka potrestal, když se leckdes choval neslušně. Poslední leta trávil v Jihlavě na pensi, chodil z kostela do kostela, a znaje mnoho nábožných písní, mezi Němci zpíval česky, byl-li nápěv stejný, a všecky překřičel. Hl. tam jako student býval u něho, strýc velmi si na něm zakládal a známým na potkání se chlubil zásluhou, že Hl. začal studovat, a věru, kdyby jeho nebylo, byl by Hl. snad neštudoval. Hl. postavil mu zajisté trvalý pomník povídkou „Sládek a jeho vychovaneč.“ (Nár. bibl., I. 51.)

V klášteře byl Hl. též žákem faráře Matěje Sychry, známého našeho spisovatele českého, který si jej k sobě často brával, rozličné služby mu ukládal a od něho dával si také ministrovat při mši sv., i když chodil k nemocným. Rád též chlapci všelicos nařizoval, nač jej později měl upamatovati anebo co měl vyříditi jiným. Bývali spolu také na Zelené hoře v kostele sv. Jana Nep., který se právě péčí Sychrovou opatroval a Hl. byl přítomen jako ministrant při jeho vysvěcení 16. května 1829. Při biskupské visitaci vystoupil Hl. též ve hře, kterou Sychra jako proslov pro čtyry dívky (2 chlapce a 2 děvčata) byl složil.

Ještě před úmrtím Sychrovým r. 1829 dán byl Hl. od strýce do Svitavy, aby se

tam naučil německy, a odbyl si privátně tu zvanou třetí třídu, že hlavní škola tam ještě nebyla. Zvlášť vděčně zpomíná na tamějšího katechetu Hackenberga, který si Hl. zamiloval a jsa zkušeným katechetou výborně na něj působil. Za rok byl Hl. připraven ku zkoušce z 3. třídy a podrobil se jí r. 1830 v Litomyšli s nejlepším prospěchem u říditele škol tamějších výtečného piaristy Staška.

Toho r. vrátil se Hl. nazpátek do Čech a začal studovati gymnasium v Jindř. Hradci. Z počátku neměl do studií chuti, chtěl být myslivcem, a když otec řekl, že se jím stane, až nepůjde-li mu to učení, přičinil se, aby to nešlo. Ale nedokázal to. Ono to šlo a v 5. a 6. třídě, (v poesii a rethorice), když se mu chuť na myslivectví vytrácela, byl druhým mezi spolužáky.

Na podzim r. 1836 odešel z Hradce do Prahy, aby tam dvě leta študoval filosofii, logiku a fysiku, což dokázal s výborným prospěchem. Vědomí národní se v Hl. tenkrát ještě neprobudilo. Ničemu neučil se česky. Jen na gymnasiu kněz Slavíček, kaplan v Hradci, začal toho času studenty v české řeči cvičit, Hl. přednášky jeho též navštěvoval, ale trvaly jen několik neděl a povídalo se, že mu to zakázali.

Až podivení vzbuzuje, jak Hlinka zná náš lid. Měl příležitost poznávati jej už jako student. V Hradci bydlel po sobě u rozličných mistrů a poznal život mezi měšťany řemeslníky. Na Moravě naučil se hráti na housle, v Hradci se doučoval u vojáka od bandy, na kteréhož si vydělal kondicemi. O prázdninách hrával doma u rodičů chasy, která se sešla, někdy po kolik hodin. Jednou o obžinkách dudákovi rozstonal se houslista, ten prosil Hl., aby mu vypomohl a Hl. hrál od večera do rána, ano hrál i písničky, jež se jim zazpívaly a chybil-li někdy, překřičely to dudy a dodupal dudák. Groše a dvougrošáky všechny nechal dudákovi, čímž si jej tak naklonil, že by jej byl měl rád též při jiných muzikách. Také při panské muzice hrál jednou se svým učitelem, vojákem od bandy, a sice na bále v Nov. Etniku — židům. Tehda nebyli ještě takoví páni jako nyní a Hl. byl by rád jejich zábavu viděl.

V jedné vesnici blízké tehdá německé, nyní však už valně české, hrál Hl. se svými spolustudenty též divadlo, on je řídil, ano on je i složil a mělo název „Der Schneider als Prinz“ (krejčí princem), tuze se líbilo, podnes si o něm tam na té straně povídají. A to byla první práce Hlinkova.

Po odbytých studiích filosofických roz-

khodl se Hl. vstoupiti do theologie. Bylo mu to jedno „kam,“ žádal tedy do Vídně, byl přijat a odebral se tam na podzim r. 1838. Dali jej do c. k. městského konviktu a študoval pro diecési vídeňskou. Bylo zde mnoho Poláků, však už uyědomělých, študovali pro diecése polské a Čechům se smáli, že se zaprodávají Němcům, i Němci si Čechů nevážili, ano jimi povrhovali. A tu teprv přišel Hl. k poznání, k vědomí, že je Čechem a pevně se rozhodl, že ve Vídni nezůstane. Žádal tedy do Prahy, a už v 2. roce byl tam v semináři. I začal se učit česky, šlo to těžko, navštěvoval přednášky prof. Koubka a jen s namáháním česky psal jako bohoslovec a první léta i jako kněz. Ale už byl probuzeným Čechem a českým národovcem, pro něž tenkrát v semináři nebylo ještě pevné půdy a jimž též odpory i překážky se kladly v cestu. Kolegové v semináři vesměs Hl. milovali a si ho vážili, nazývajíce jej pro mírnou povahu „tichým domem.“ On měl dobrou vůli se všemi, skrytě si všeho všimal, všecko pozoroval, čehož pak používal k všelijakým svým i čtveráckým zámyslům. Mnozí ještě újeji přivínuli se k Hl., když po 25 a 30 letech opět se sešli, od které doby se scházejí každoročně, při které příležitosti Hl. svým humorem, svými vtipy, svými zpomínkami na leta minulá všem bývá vítaným a musívá každou schůzi nejen osladit, nýbrž i osolit a opepřit.

Po svém vysvěcení na kněžství 31. července 1842, měl Hl. hned druhého dne v Praze primici v chrámu sv. Karla Bor. Že tenkrát nebylo nouze o kněze, čekal na štaci až do svatodušních svátků 1843, tedy skoro celý rok, i vykonal napřed cestu do krajín podšumavských, nemysle, že tam bude jednou domovem, a pak zastával místo kaplana na své farní osadě v Jarošově.

Před svatodušními svátky r. 1843 přistěhoval se Hlinka do Kvílic u Slaného a byl tam kaplanem a když mu starý hodný farář umřel, administrátorem až zase do svatodušních svátků 1846. Do Kvílic odporučil Hl. p. Václ. Štulc, jenž tam byl kaplanem před ním a s nímž se Hl. seznámil v semináři. Štulc sám odebral se do ústavu slepců v Praze. Působení Hl. v Kvílicích zajisté bylo všestranně požehnané. Celá osada jej ctíla a zvlášť dítky na něm visely. Horlivě vykonával povinnosti kněze v kostele i ve škole. Pilně docházel též do školy filiální v Drínově, kde byl kostel, a v adventě konával tam Hl. i cestu v noci, aby drínovským mohl sloužiti rorátní mši sv. Školu

doma navštěvoval denně, filialní dvakrát za týden. Slova jeho tak poutala maličké, že ničím nedali se doma zdržeti a sedávali i v síni, když malá třída jim nestačila. Hl. pořádal jim rozličné zábavy na odměnu a děti vyhledávaly si jej i venku a pospíchaly mu naproti a čekaly na něj, když se z filialní školy o polednách vracel. Přípravy jeho na první sv. přijímání takový učinily na ně dojem, že ještě po třiceti letech děkoval mu za ně jeden bývalý jeho žák, vyznávaje v dopisu, kterak neměl pokoje, dokud vděčnost svou mu neprojevil. Když se Hl. loučil s osadou, na níž tak rád si vzpomíná, vyprovázeli jej malí i velcí, děti jej obklopovaly, chytaly ho za šat, když sedal do vozu a za ním ještě ozývalo se kvílení, bylo slyšet pláč a nářek.

P. V. Štulc, stav se duchovním správcem u sv. Kateřiny v blázinci odevzdal opět své místo u slepých Hlinkovi, který se r. 1846 přistěhoval do Prahy. I zde působil horlivě a svědomitě, ač ovšem po čas nedlouhý. Stal se totiž vychovatelem v Hrádku u Sušice, kam se odebral, když se po těžké nemoci — horečce pozdravil a pak na Peruci u přítele svého p. Daneše zotavil, dne 7. října 1847.

V Hrádku svěřil Hlinkovi majitel panství hrádeckého a velhartického, baron ze Sturmfedru, svého syna Ottokara, jemuž tehda už bylo 14 let a dceru na vychování. Ottokarovy vlohy byly tak slabé a špatné, že se vůbec o jejich vyvinutí pochybovalo. Hlinkovi nebyly tu na pomoc žádné knihy paedagogické, zde musil se brát cestou, kterou si sám dle vloh svého chovance upravil. Vyučování bylo vůbec názorné. Hl. sám naučil se truhlářství, lepenkářství, lučbě, tělocviku, přírodopisu, silozpytu atd. a pak učil tomu svého žáka, jenž zvláště v přírodopisu vyniknul a mnohdy obdiv budil svými vědomostmi u těch, kteří jej dříve znali. Dne 24. března 1871 dokončil Ottokar život svůj, zůstav povahou dítětem i v mužných letech, v rukou svého vychovatele, jemuž něžnou láskou byl oddán a jehož vliv na něj byl vždy veliký.

Páni hrádečtí velmi vážili si Hl. a aby jej na Hrádek upoutali a vděk svůj za vychování synovo osvědčili, pojistili mu budoucnost, ustanovili pensí, z které nyní žije, a vystavěli vlastní dům, v němž do smrti může zůstávati. Je to příbytek pěkný, pohodlný s utěšenou zahrádkou. Uvnitř najdeme na chodbě mnoho nádobí a náradí, jako u bohatého truhláře. Hl. užíval ho často, aby pookřál po namáhavé duševní práci — a aby

užitečně zaměstnával svého žáka. V pokojích překvapí nás rozličné chemikalie, přístroje k lučbě, silozpytu, příjemně seřazené sbírky brouků, motýlů, bohatý herbár a zvláště přebohatá knihovna. Ano v knihách je bohatství Hl. Literaturu obětovně stále podporuje. Neschází zde zajisté ani jedna lepší kniha česká, ani dobrý výbor literatur cizojazyčných. —

V milém domě byl a bývá Hl. často navštěvován od přátel, známých i od cestujících v Šumavě a nejedem i ve veřejnosti podal vřelou upomínku na Hlinku a jeho „Tusculum.“ (Přepěkná jest a Hlinku dobře charakterisující znělka našeho Václava Štulce v Nár. bibliotéce str. 190 CXXXIV. i vysvětlivka k ní na str. 277.)

Hl. také sám mnoho cestuje. Už jako student zvláště z Prahy chodíval pěšky domů vždy jinudy a nyní vydává se na cesty každoročně. Zná skoro celou vlast českou, zná Moravu, již vždycky pokládá za svou druhou otčinu, zná Rakousy a byl už leckdes za hranicemi. Některé cesty své i popsal, na př. na Velehrad a do Bavor v „Blahověstu“ 1863, 1864.

Hrádek jest jeho domovem, žije tu už 30 let a sice: v zámku 10, v novém domě 20. Mimo svůj úřad vychovatelský věnoval se zcela spisovatelství; kdyby byl chtěl více vypomáhati ve správě duchovní, byl by méně psal a zajisté psaním zásluh větších si získal. Proto také nechtěl státi se farářem ani jiným hodnostářem, ačkoliv k tomu někdykrát měl příležitost. —

Povahou je Hl. mírný, skromný a svou dobrotivostí získal si u lidí, s nimiž obcoval, nelíčenou náklonnost. Duch jeho proniká vše až do základů, pozornosti jeho nic neujde a věrná paměť to zachová. Proto jest jeho znalost srdcí lidských až podivuhodná a proto nám ty povahy lidské kreslí s takou věrností. Okázalost, přepjatost odjakživa nenáviděl. On nic nečiní, aby si získal přízeň rozličných vrchností, nepodlízá, nelichotí, neotírá se. Jakmile se někdo dělá milost-vzácnost- aneb jiným nákytým pánem, tu se mu Hl. raději vyhýbá. Bratrsky chová se ku mladším, ke studentům; zvláště bohoslovcům bývá rádcem často vyhledávaným a přítelem obětovným.

Sám byl vyznamenán notářstvím arcibiskupským z Prahy, biskupským z Budějovic a z Králové Hradce, obdržel z Prahy i expositorium canonicale, stal se čestným občanem v Hrádku, byl volen i za poslance do sněmu za okres sušický a okres horaždovický.

Hlinka první své práce literární uveřejnil

r. 1847. Tehda začal Štulec vydávati „Blahověsta.“ Už dříve dopisoval si s Hlinkou a z listů jeho poznal jeho vlohy spisovatelské a nyní vybízel jej, aby také do nového jeho časopisu přispíval. Tento ještě nevěděl, že něco dovede ze své hlavy a přeložil a vzdělal z jazyka německého obrázek „Služba za službu,“ který v tom ročníku 1847 byl vytištěn. Pak překládal jiné malé obrázky a povídku delší „Odměna dobročinnosti“ a dal se do první povídky původní „Dvě svatby najednou,“ kteréž obě už roku 1848 v „Blah.“ se vytiskly.

Že se Hlinka stal spisovatelem, jest zásluhou Štulecovou, nebo ten jej k tomu vychoval, vycvičil, pohnul a v tom udržel. Jméno Františka Pravdy dostalo se mu náhodou. V první té povídce „Dvě svatby najednou“ je uveden kněz, který byl na osadě, když se ty svatby odbývaly, kaplanem, pak se dostal na Moravu, po letech se vrátil a viděl, kterak se vedlo v tom a onom manželství, totiž šťastně a nešťastně. Hl. tomuto knězi dal jméno „František Pravda,“ Štulec napsal: „Dvě svatby najednou“ od Fr. Pravdy, tak to šlo dále a Hlinka zůstal Pravdou.

Hlinka patří mezi naše nejplodnější spisovatele. Čítat se jeho spisů jen těch obšírnějších na půldruhého sta. Každý podnik literární, jehož účelem bylo ušlechtil a vzdělat lid náš, rád Hl. podporoval, seč byl pracemi svými. Napočítli jsme rozličných časopisů, kalendářů, almanachů, v kterých podávaly se jeho práce, přes třicet. Do některých, jako na př. do „Blahověsta“ přispíval po celý čas jeho trvání, tedy v 26 ročnících. Nyní vydávají se spisy jeho sebrané a dle obsahu už rozdělené. „Národní bibliotéka“ přinesla povídky Hlinkovy více pro kruhy sečtenější, vyšší, v „Sebraných povídkách“ podávají se práce obsahu mravného ze života městského i vesnického a v „Kytici“ pro mládež.

Hl. je spisovatelem nejen pro dospělé, nýbrž i pro mládež, spisů takových máme od něho přebohatou zásobu a svědomitý vychovatel bude soubhlasiti s námi, že i v tom stavíme Hl. mezi ty, jimž nejprvnější místo náleží. Spisy jeho pro mládež jsou takřka čítankou pro věk, pro který je určen. Pro mládež začal Hl. psáti už záhy: Zlaté klasy Rozumovy, pak Dědictví maličkých a Dědictví sv. Ludmily přinášely jeho četné práce. Mnohé vyšly v Blahověstu i o sobě. Vydal též více divadel pro dívky, která setkala se s velikou oblibou a na tisíce srdcí rozechvěla. Hl. píše pro mládež útlu, proniká duši její a my jako na obrázku vidíme, jak rostou pojmy těch maličkých, ušlechťují se

city a vzdělávají myšlenky. V četných spisích pamatoval i na mladé řemeslníky i dívky dospívající. V Zlatých klasech v Písku byl otiskován po více let denník mladé dívky, líčena tu byla láska k Bohu, rodičům, vlasti, přítelkyni, ženichu, podepsána bývala „Pavla Janušova“ a teprve později prozradilo se, že i za tím jménem skrývá se náš Fr. Pravda.

Spisy Hl. velmi jsou rozšířeny, mnohé už několikrát byly otištěny, kam se dostaly šly z ruky do ruky a mnoho o nich povídáno. I do cizích jazyků jsou některé přeloženy, na př. slovinského, německého, dánského. Směr všech jest ušlechtili, vzdělati, pobaviti. Láska k Bohu a vlasti, to jest zlatá nitka, která se jimi táhne.

Pán Bůh nám Hlinku ještě mnohá léta zachovej!

K šedesátým narozeninám FRANTIŠKA PRAVDY.

Dnes právě tomu šedesát let jesti, kdy v skrovné podšumavské dědině tonuli rodiště v citu štěstí ponejprv zřice na své nevině — a v očkách dítky podoba jich milá se věrně — opravdově zrcadlila.

Kým dítě toto bude? ptá se tiše otcova láska a též matčina. V tom pravda, dcera jasná z nebes říše zašepce: Já jej volím za syna! — Důsledně přisvojení rodné jméno muselo v její jmě být přeměněno.

Zasvětil pravdě žití svoje celé ten zdárný, přisvojený pravdy syn. Jen pravdě vydával svědectví skvělé veškeren jeho výrok, výtvar, čin. — Ač líčil různé žití zjevy, změny obrazy ty jsou přece nelíceny.

O miláčku, milence jasné pravdy! Plesáme v památný den zrozenin. Svým pérem nám se v srdce zapsal's navždy co pravdy, církve, vlasti věrný syn. Do vínku vděčně kladem přání vroucí: „Zachovej Tebe nám Bůh všemohoucí!“
Josef Koubla.

Dědic koruny Karlovy.

Díl první.

X.

V stejný skorem čas s kastelánem přirazil i Karel s četnou družinou v popředí.

úředníků zemských na spáleniště, kdež uchystána byla soudní stolice.

Karel seskočiv s koně usadil se okamžitě.

„Rytíři Perchtolde!“ oslovil obžalovaného. „Na hlavu tvou vznešeno těžké obvinění.“

Kastelán upřel zraky své do mechu.

Když se ozvala slova císařská, stajil lid kolem v bezčetných zástupech v prsou dech. —

Karel pokynul.

Z kruhu bohatýrů vystoupil prostý zbrojnoš v náruči s dítkem, tentýž, jež jsme byli viděli na dvoře císařském.

Císař pokynul opět a zbrojnoš vyličil strašnou štedrovecerní noc léta minulého.

„A znáš pachatele?“ Těmitěž slovy otázal se císař-soudce, jako tehdaž v síni audiencií.

„Znám, Milosti Císařská!“

„Jméno jeho?“

„Pan Perchtold, královský kastelán na Dřevíči!“

„Můžeš stvrditi výpověď svou přísahou?“

„Před živým Bohem, před vševidoucím okem jeho opakuji vyrčení své.“

„Slyšel jsi obžalobu, pane Perchtolde?“

Kastelán sevřel rty ještě těsněji.

„Přiznáváš se k obvinění?“

Kastelán mlčel a dosud se díval neodvratně do vadnoucí trávy.

„Přepadl jsi na štedrý večer zdejší hrad?“

Kastelán přisvědčil zakývav hlavou.

„Ubil jsi choť pana Sulislava učiniv jí násilí?“

Kastelán opět přisvědčil němým posunkem.

„Zavraždil jsi dceru její a pacholíčka?“

Opětne přikývnul.

„A čeleď tvá vyvraždila zdejší čeleď až na jednoho?“

Zase nemá, přisvědčující odpověď.

„A na střechu hodil jsi smolnici sám první?“

Kastelán Perchtold opět zakýval hlavou.

„A proč jsi to učinil?“

„Neptej se císaři,“ dutým, hrobovým zvukem odvětil kastelán. „A poslyš další žaloby, jež svědčí proti mně. Že jsem byl mezi milci otce tvého, o tom jsi přesvědčen, že's byl vypovězen na hrádek Křivoklát, že jsi byl narčen z piklů proti králi, to si za jistě také dobře pamatuješ. A víš, kdo tě nařkl a kdo mezi otcem a synem chtěl učiniti propast bezednou? — Já to byl, císaři, já, královský kastelán, a proč? — Protože byl Sulislav tvým oblíbencem a protože ty první připil jsi na zdejším hradě snoubencům. — Poslouchej dále, císaři: pamatuješ

se, jak tě pálila rána, ta třetí pod pravou lopatkou — u Kreščaku? Namířil jsem na Angličana a zasáhl jsem tebe, a víš proč? Protože jsi byl kmotrem prvorozence Sulislava!“

Kastelán dřevíčský utichl.

Panstvo trnulo nad jeho řečí a v davech lidu rozproudilo se podivné šumění.

„Za sebe ti odpouštím! — Ať ti jen také odpustí všemohoucí Bůh! Za krev nevinnou budiž však na věky vyhoštěn ze všech zemí koruny naší! Nos v sobě štírá hryzení a výčitek do nejposlednějších dnů svého života. Nemějž nikde pokoje, nikde stání a nikde poklidu. Rytířský erb tvůj budiž rozlomen a ty proklet na věky.“

Císař Karel pronesl rozsudek hlasem třesavým.

V davech lidu rozproudilo se opět jakési hučení.

Očekávali, že přivedou nejméně čtyry koně, sešlé, vychrtlé koně, těm koním k nohům že provazy přivážou rytíře, pak že je budou hnáti ku čtyřem úhlům světa a tělo kastelánovo na čtyry kusy trhati.

I panstvu zdál se rozsudek příliš milostivým; nepochopovali skorem císaře, téhož Karla, kterýž nedávno Smojenskému vlastní rukou zadřhl provaz na krku a kterýž šlechtici jakémus za to, že faráři svému dal svévolně a ukrutně oči vyloupati, stejným odpalil.

„Čeleď lupičskou rozvěsíte před slunce západem po kmenech!“

Císař Karel tlumil nějak hlas. — V několika okamžicích odváželi katovi pacholci spoutaného kastelána ku hranicím a na cestu do ciziny provázela pana Perchtolda kletba všeho lidu.

„Mohu v této chvíli o něco prositi, jasný císaři?“

Karel panu Vilému z Hanzburku pokynul rukou.

„Nešťastník má jediného syna toliko na živu. Je to sirotek, krev sestry mé; dovolí Milost tvá, abych byl otcem sirotě?“

Na tato slova pana Viléma z Hanzburku rozlehlo se v davech jakoby reptání.

„Budiž!“

„A ještě jednu prosbu!“

Karel pokynul opět.

„A může-li alespoň poněkud býti nahrazeno dcerušce pana Sulislava, vezmu ji pod svůj krov, chci býti otcem sirotkovi a v ženě mé nalezne upřímnou matku.“

„Pane císaři! — Já také mám právo na dítě paní Justiny. Já je zachránil — nepokládám si toho za zásluhu, nechci odměny

— ale aby zůstalo pod jedním krovem s dítětem vraha matky své, bratra svého a sestry své, k tomu nesvolím. Chcete-li, vezměte mi to dítě násilím, ale potom ještě vplížím se za ním a unesu je. — Pane císaři, já byl s tebou i s panem Sulislavem u San Felice, já třetí byl s ním na hradbách kolébky nešťastné paní mé! — Před Bohem živým a přede vším panstvem ti slibuji, že dceru pána svého vychovám, že by to lépe vlastní otec ani nemohl.“

„Učiním po vůli tvé!“ sotva slyšitelným hlasem pronesl císař.

Holčička se v plenkách usmívala a zbrojnoši Neustupovi vyhrkly z očí slze, že mu císař uvěřil a že může nebožtíkům pánům prokázati tu nejlepší, ale také tu nejnezištnější službu.

Vzpomněl si, kterak byl jednou po Čechách hlad a černé mření, jak v chudé chýši v nedalekých Hřešicích ležel nebožtík — tatíček a vedle skoro bez sebe žena vyzáblá jako košť a kůže — matička. Kolem chýše jel pozdeňský pán, hošík jakýs vrhl se mu před koně vyběhnuv z chaty, pro Boha prosil o sousto, že matička umírá hladu; pán se vrátil a ve hradě dali hochu, co mohl unést; ale než přišel, byla už matička mrtva a od těch dob vzali si toho hošíka mezi sebe a měli jej jako polovlastního. A když jel mladý Sulislav s králevicem do Italie, provázal jej zbrojnoš Neustup — tentýž hošík — ne co sluha, ale co dobrý a věrný druh.

„Bůh sám ví, proč dnes byl císař tak nad obyčej měkkým k zlosynovi.“

„A tenhle byl přece ze všech nejhorší.“

„Na štědrý večer provéstí pých, v zemích našich neslýcháno!“ Tak a podobně hovořil rozcházející se lid jsa se soudem dnešním jaksi nespokojen.

Císař odjížděl v průvodu komonstva, beze slova, s hlavou sehnutou ke hrudi a v očích, v těch bystrých, velkých očích se slzami.

Přiletěly mu pod lebku také dny mládí, kdy otec jeho naslouchával sočení těch nejpodlejších dobrodruhů, lidí s jazykem zmijí a srdcem dávno peklu zapsaným. —

A když zapadalo slunce za lesy, poslední paprsky jeho zasvítily do obličeje třiceti oběšenců, jichž těla houpala se na shorělých kmenech kolem spáleniště na postrach a za pokutu. — —

O kastelánovi jen jednou od těch dob se povídalo a sice hned v prvních letech arcibiskupování Jana Očka z Vlašimi. Říkali, že si přišel k němu pro rozhršení, a že

prý činil pokání, o jakémž v Čechách před tím ani slechu nikdy nebylo. Byly to však pouhé řeči.

Zde také zápisky končily.

Plebán Vít dočetl a zahleděl se nahoru ke hradu s okny vytlučеныmi nepohodami, se stěnami i ve vnitru opadalými a střechami zpola bez pokrývky.

V komnatě, v níž probděl kastelán tolik nocí, hnízдили netopýři a po stěnách roztřeli své sítě obrovští pavouci.

A kdykoliv se v lesích rozbouřil vítr, vždycky zašlehl nejraději do téhle jizbice, projel vnitřem v pronikavém zahvizdnutí, zakroužil kolem vysoké věže v mrazivém sykotu a lidé se znamenali křížem, protože šla řeč, že to nebožtík pán, a že nemá pokoje.

A když bývaly noci jasné a tiché, nad černými lesy vyplul měsíc a bledou září osvětlil pustý hrad, vypravovali si lidé, — starý Toma se na to dušoval, že z rohové komnaty, z níž vedou okna v tu stranu, co leží Pozdeň, vychází postava celá černá, že si naříká a že hledá vysvoboditele. . . .

Ale otec Vít, ač tu byl hezkých několik let i ničeho neviděl a nářku také neslyšel. Kdykoliv však zahleděl se k začernalým stěnám mechem zarůstajícím, nemohl se přece ubrániti jakési hrůze, jež obešla jej pokaždé pomyšlením na kastelána Ferchtolda.

Dnes také odvrátil náhle oči, sáhl po žaltáři a začal se modliti „jitřní.“ (Pokrač.)

DOPISY.

V Praze, dne 12. dubna 1877.
(Šedesáté narozeniny Fr. Pravdy a kolegové.)

Pražští vysvěcení z roku 1842 slynou bratrskou náklonností druh k druhu. Sešli se po dvaceti pěti letech v Praze, po 30 v Kouřimi, po 31 na Hrádku u Sušice, po 32 na Mělníce a St. Boleslavi, po 33 v Novém Strašci, po 34 ve Svojsicích u Kouřimi a letos po 35 letech chystají se k milému kolegu Václ. Čiškovi do Kbele. Tolikráte se již viděli a přece každý těší se na budoucí schůze. Baví se, jako se bavívali v semináři; límce, prsteny, rukavičky červené neb modré, tituly — toho všeho ponechávají doma a seminářské přezývky: Dub, pan Ignác, Jeremiáš, Koníček, Student, Tichý dům atd. opět přicházejí k životu. Prohlízejí si domácnost milého hostitele, jeho osadu, všímají si památností dějinných i přírodních, vyjíždějí neb i vycházejí si do bližších míst, s láskou se scházejí a lásku opět všude budí. Nelekají se vzdáleností sebe větších, vždyť

vědí, že domácímu pánovi tím větší radost učiní. V bratrské lásce baví se den, dva dni, a když přichází chvíle odjezdu, každý by rád ještě pobyl, ale povinnosti nedovolují, tu většinou hlasů se ustanou, kde budoucně se sejdou. Každý pak vzpomíná s potěšením na bratrský dychánek a očekává, jak jej Tichý dům v Blahověstě vypíše a vymaluje. Jest on „podšitý liškou, chodí v šibalové čubě, pozoruje všecko, píchá a štve a pak sobě a jiným udělá z toho kratochvíli.“ S kýmkoliv jsem o tom mluvil, každý si chválil a liboval „tu vypsanou kratochvíli,“ ty upřímné, nelíčené, zde onde čtveráckými narážkami připepřené dopisy. Všichni jsou z toho hrdi, že ten „Tichý dům“ to tak pěkně dovede, zakládají si na tom, že spisovatelskou činností jich ročník tolik oslavil, cť v něm upřímného bratra a vzorného kněze. Co divu tedy, že k šedesátým jeho narozeninám chtějí mu připravit zvláštní radost. K vyzvání vdp. Ant. Dlaska, děkana Kouřimského, přistoupili všichni s největší radostí, a za dar vyvolen byl stříbrný kříž na pult. Proč právě ten dar zvolen byl, vyložil pěkně jeden z kolegů v dopise slovy: K oslavení našeho milého kollegy se též připojuji a navrhuji, aby se jemu za pamatný dárek věnoval stříbrný kříž na pult, a sice proto, poněvadž na kříži pněla Pravda a sv. František se vyobrazuje s křížem a on přijal jméno František Pravda.“ Stříbrný kříž pracoval pražský zlatník Grohmann. Jest proveden v slohu gotickém, zvýší 36 cm. a váží asi 300 grammů. Na podstavci vyryto jest věnování: „Drahému bratru Vojt. Hlínkovi k 60. narozeninám upřímní bratři z roku 1842.“ Pod dedikací do kola vyryta jsou jména všech dosud žijících kolegův českých: Černý Ant., Čiška Václ., Dlask Ant., Chmeliček Fr., Kellner Kar., Kohlrus Jos., Nigrin Fr., Rajský Jan, Řezníček Fr., Starosta Kar., Suchan Jos., Šrámek Jan, Vollbrecht Fr. Zachován budiž mnohá ještě léta Tichý dům milým kolegům a František Pravda církvi a národu!

J. M.

Na Kladně dne 8. dubna 1877.

(Oslava 50. narozenin duch. pastýře.)

Kdo soudným okem pozoruje běh životní nynějších křesťanů, s bolestným srdcem doznati musí, že mizí víc a více z rodin ráz křesťanský a horlivost náboženská, jakouž honosívali se naši otcové. A tento úkaz jeví se zvláště v místech průmyslných, kde znešvácování neděl a svátků jest tak všeobecné, že se zdá, jakoby náš věk si již nebyl vědom třetího Božího přikázání. Dělnictvo, které na taková místa z rozličných stran se sbíhá,

bývá všemožným způsobem od navštěvování chrámu Páně, od přijímání svatých svátostí zdržováno. Tím radostněji ale zaplesati musí srdce každého, kdo upřímně ještě Pánu Bohu slouží a hlasitě k Církvi svaté se přiznává, spatří-li, že právě v průmyslném místě i měšťanstvo i dělnictvo z netečnosti náboženské se probírá a jako jeden muž povstává, aby vyznalo víru tu, kterou potvrdil svým zmrtvých vstáním Spasitel. Tak se stalo u nás na Kladně. Děkuju Pánu Bohu, že mi popřál býti účastníkem úkazu tak potěšitelného. Důstojný náš pan farář Josef Mottl slavil 1. dubna, tedy právě na hod Boží velikonoční padesátiletou památku svého narození a s touto památkou spojil slavnost již několikrát odloženou, slavnost to svého pětadvacetiletého kněžství a skutečně netušil, jak velký a slavný den mu připravil Pán. V sobotu již po vzkříšení, jež jsme způsobem velkolepým a zu skvělého osvětlení celého náměstí odbyli, divili jsme se, že radnice městská ostává osvětlená a že zástupy lidu se nerozcházejí, nýbrž farní dům obklopují, jako by ještě něco očekávali. My jsme arci se domyslili a částečně již věděli, co se dítí bude. Ale důstojný pan farář, jenž dříve ničeho netušil a podobných ovací, zvláště tykají-li se jeho osoby, velkým přítelem není, jevil jakousi rozpačitost. An takto své úsudky o tom, co se as dítí bude, pronásíme, obstoupily, aniž bychom byli co znamenali, v největší tichosti a v pořádku vzorném s prapory, pochodněmi a svítilnami v rukou dělnické spolky zdejší faru a 24 hudebníků — havířů provozovalo hudbu tak krásnou, jakou na venkově zřídka kdy uslyšíš. Věru, důstojné to pokračování radostného Alleluja! Mezi tím vstoupily deputace oněch spolků do fary a skládaly oslavenci svá blahopřání. Po tom vyšel oslavenec na prah fary, podotkl, že přijímá tuto oslavu jen potud, pokud mu platí co orgánu Církve svaté, co duchovnímu správci a, teprv když veškerý lid na souhlas hlučnou „slávu“ provolával, teprv nyní zaplesalo srdce jeho, i děkoval shromážděným, děkoval jim několikrát. Hudba opět zavzněla, zástup se hnul a průvodem šel kolem kostela, načež opět před faru se postaviv rozcházel se, hlučně čest a slávu panu faráři provoláváje. (Dokončení.)

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejduš. p. kardinál arcibiskup odejel ve čtvrtek d. 12. t. m. do Vídně, kdež se odbývatí bude porada nejduš. pp. biskupů rakouských.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 17—20. dubna u sv. Štěpána, od 21—24. u sv. Cyrilla a Methoděje v Karlíně, od 25—28. u sv. Jiří na Hradčanech.

— (Církevní slavnosti.) V pondělí d. 23. t. m. připadá církevní památka sv. Vojtěcha, biskupa a muč., patrona země České. V kapli sv. Vojtěcha v nádvoří (na staveništi) před velehřámem sv. Vítským bývají v ten den od 6. h. z rána slouženy tiché mše sv., načež u sv. Víta bude kázání německé o půl 9. h., české pak v 10 h. a v 11 h. pontifikální mše sv. Ve farním kostele u sv. Vojtěcha v Jirchářích bude v týž den v 10 h. kázání, v 11 h. zpívaná mše sv., a odpoledne v 5 h. nešpory s požehnáním. — V úterý 24. t. m. bude se slaviti výroční pout u sv. Jiří na hradě tímto pořádkem: Od 5. h. z rána budou tiché mše sv., v 10 h. bude slavná mše sv. a odp. o 4. h. bude kázání a sv. požehnání. — Ve středu 25. t. m., v den sv. Marka, vyjde prosebný průvod z metrop. chrámu sv. Vítského po mši sv. v 7 h. ráno sloužené do kostela v Loretě.

— K oslavě nastávajícího biskupského jubilea sv. Otce chystá se celý svět katolický. Biskupové i vynikající nekneží vyzývají věřící lid, aby jakýmkoliv způsobem na slavnosti té účast brali a projevovali. Mnoho poutníků celého světa za týmž účelem bude putovati do Říma, aby spatřili tvář milého svého společného otce Pia IX. Vzácné dary a hojný half svatopetrský ukládány budou k nohoum náměstka Kristova. Více však než dary těšiti bude sv. Otce ta upřímná láska, která kol jeho trůnu shromáždí ty různé národy ze čtyř úhlů světa. Všechny stavy budou hojně zastoupeny. Staří i mladí zavoditi budou v projevech oddannosti své.

Ani děti nezůstanou pozadu. Jeden bavorský (od učitele Ludvíka Auera) redigovaný list uveřejnil provolání, v němž vyzývá své čtenáře — děti — aby podepsali blahopřání, které sv. Otci ve jménu katolických dětí z celého Německa bude posláno.

Pěkné této myšlénky uchopil se také „Školník“, časopis kat. učitelstva v Praze a hodlá sv. Otci zaslati ve jménu dětí z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska blahopřání následujícího znění:

Svatý Otče!

Jsa náměstkem Toho, jenž pravil: „Nechte maličkých jíti ke mně a nebraňte jim, nebo jejich jest království nebeské,“ dovolíš zajisté milostivě, abychom my děti, nemožouce z dalekých Čech, Moravy, Slezska a Slovenska osobně k Tobě přijíti, předstoupily před Tebe v památný den 50letého Tvého

biskupování a aspoň tímto listem vyslovily Ti svou velikou radost z toho, že Tě Pán Bůh ku blahu Církve své tak dlouho zachovává, pověděly Ti, kterak Tě jakožto nejvyšší hlavu svaté Církve velice ctíme a jakožto otce všech věřících přepečlivého vřele milujeme, slíbily Ti, že se vždy, zvláště pak dne 3. června modlití budeme, aby Tě Bůh zachoval, obživil a blahoslaveného učinil na zemi a vytrhl Tě z rukou nepřátel Tvých a ujistili Tě, že zůstaneme vždy dobrými a věrnými dítkami Tvými i Církve. Abychom pak takovými byly skutečně, račiž sv. Otče, uděliti nám k tomu apoštolského svého požehnání!

Ku blahopřání tomu přiloží se podpisy dítek na zvláštních lístkách, které lze zdarma dostati v redakci „Školníka“ (Ječná ulice č. 530—II. v Praze). Lístky ty jsou načárkované a nesmí býti ani větší ani menší, aby se pak mohly dát svázat do jedné knihy. Kdyby všem podpisovatelům nestačily, mohou býti přibrány i lístky podobné nalinkované téže velikosti. Na lístkách napíšíou děti svá jména, pak stav a obydli rodičů svých a konečně zemi, kde obývají (Čechy, Moravu, Slezsko nebo Slovensko atd.) Kdyby některé malé dítě nemělo více než své jméno napsati, může ostatní někdo jiný vyplniti. Ano, ti nejmenší „broučkové“ mohou si dát ruku vésti při podpisování.

Podpisy ty buďtež zaslány do Prahy nejdéle do 25. dubna.

Sdělujice svému čtenářstvu utěšenou tuto novinu, doufáme, že se o její rozšíření postarají a hojně podpisů do Prahy zašlou, aby děti české čteně byly zastoupeny vedle dětí jiných národů. Knihu s adresou a podpisy vezmou do Říma poutníci čeští (snad Jeho Emin. p. kardinal Svarcenberk, arcibiskup pražský sám) a odevzdají ji sv. Otci.

— Na Kladně zřízeno jest místo katechety, jenž vyučuje sv. náboženství ve 14 třídách 22 hodin týdně. V každé třídě je více než 120 dětí, má tedy žáků a žákyň asi 2000.

— Z Hradce Králové. Vys. důst. p. kapit. děkan a generalní vikář dr. Jan Nep. Rais slavil d. 9. t. m. kněžské druhotiny své. Na památku této vzácné slavnosti bude nákladem diec. duchovenstva v bisk. chrámě Kralohradeckém zřízen nový oltář ke cti sv. Jana Nepom., patrona jubilantova. Městská rada Hradce Králové poctila velectěného a vřebec milovaného p. jubilanta diplomem čestného měšťanství, jakož i město Kopidlno, kdež 15 let kaplanoval; obec Krchleby u Čáslavi, kdež se narodil, dala mu diplom

čestného občanství. Netřeba podotýkati, že blahopřání toho dne složili zástupcové všech stavů, deputace ústavů, k nimž i my se připojujeme přejíce oslavenci dobrého a stálého zdraví na mnohá léta!

Literární oznamovatel.

— (*Literární činnost Jesuitů. Dokonč.*)

5. „*Stimmen aus Maria Laach*,“ jsou zajisté i mnohým čtenářům Blah. známy. Počnouce vycházeti r. 1865 v různých sešitech, byly od r. 1871 vydávány měsíčně, od roku 1874 pro tiskové poměry po 10 sešitech ročně. Obsah jest rozmanitý; podávají se zajisté důkladné články z každého oboru sv. bohovědy, ale i z děje- a přírodopisu, recense a. p. Znamenité jsou též dodatečné sešity (*Ergänzungshefte*) Od r. 1876. vyšly dva obsahující první „*kritický rozbor soustavy Kantovy*,“ druhý: „*Lesingův náboženský vývoj*,“ kdež se zvláště zhoubnost studentského bursáctví a divadla na jevo přivádí.

6. R. 1872 počali hollandští Jesuité vydávati: „*Studie op godsdienslig, wetenschappelijk en letterkundig Gebied*.“

7. Jesuité v Irsku vydávají od r. 1873. belletristický časopis „*Irish Monthly*.“

8. „*Katholische Missionen*,“ vydává působením několika kněží T. J. v měsíčních sešitech s rozmanitými obrazy F. J. Hutter ve Freiburgu švábském. — I ty jsou valně u nás rozšířeny. Zvláštní přílohou „*pro mládež*“ slouží právem za rodinný časopis k poučlivému vyrazení.

9. Dle nich vydávají Jesuité hollandští od r. 1875 „*De katholieke Missien*,“ po měsíčních sešitech.

10. Nejmladší z časopisů od Jesuitů vydávaných jest letos počínající „*Zeitschrift für katholische Theologie*,“ ve čtvrtletních sešitech 7—8 archů, v Inomosti v Tyrolsku.

Jako tedy na počátku církve zaryté židovské farizejstvo, vyhnavši svaté apoštoly z vlasti, tím jenom prospělo, že se slovo Boží po celém světě rozšířilo; tak i slavné sjednocené Německo, ta „říše bázně Boží a dobrých mravů,“ vyhostivši ty horlivé pracovníky na poli církve z rodných zemí, tím jen k tomu působilo, že jinde tím horlivěji si vedou a svaté učení tiskem rozšiřují „*k větší slávě Boží*,“ k prospěchu církve, k blahu lidstva. „*Do vši země vyšel hlas jejich a do končin oboru zemského slova jejich*.“ (Žalm. 18, 5.) J. N. D.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

p. Jan Alex. Schneider, farář v Radošovicích (Reschwitz), dne 27. března (nar. v Ker-

kingen ve Württembersku 7. listop. 1829, vysv. 31. července 1855);

p. Jiří Bier, tajemník vikar. Kralovického, děkan v Manetíně, dne 5. dubna (nar. v Praze 24. dubna 1806, vysv. 20. července 1830);

p. Herman Dichtl, jubil. kněz, b. notář a čest. konsist. rada Budějovický, dvorní kapl. ve výslužbě, mimořádný zpovědník kongregace Milosrdných sester v Praze, dne 8. dubna (nar. v Jablonci (Ogfolderhag) 9. květ. 1802, vysv. 24. srpna 1825).

Vyznamenáni jsou:

p. Frant. Knížek, farář v Plzenci, administr. vikar. úřadu, jmenován k. arcib. vikářem okresu Plzeňského;

p. Josef Kirchner, farář v Kozulupech, a

p. Josef Streichsbier, farář v Oužicích, obdrželi expositorium canon.;

p. Frant. Jízba, katecheta v Plzni, obdržel právo synodalí.

Ustanoveni jsou:

p. Karel Scherzel, exposita v Domašíně, za far. u sv. Jana pod skálou;

p. Jan Brichta, kapl. za admin. v Domašíně;

p. Tomáš Veverka, kapl. v Hostomicích, za proz. kooper. v Praskolesích;

p. Karel Matouš, kaplan z Dobřichova do Slivice.

Uprázdňená místa:

Vřetovice, fara patron. J. Vel. cis. Frant. Josefa I., od 3. dubna.

Manetín, děkanství patr. poruč. hrab. Jana Lazanského, od 6. dubna.

Radošovice, fara patron. nábož. fondu, a Domašín, expositura, od 6. dubna.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

p. Jan Wähner, farář ve Vratislavicích (Maffersdorf) dne 4. dubna (nar. v Mikulášovicích 27. února 1810, vysv. 4. srpna 1834);

P. Theodosius Theodor Hausner, kapucín v Litoměřicích, dne 4. dubna (nar. v Slezsku v Oderavě 22. bř. 1805, vysv. 23. ledna 1836).

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

p. Václav Janura, farář na Kuklenách, spisovatel, dne 7. dubna (nar. v Čeradicích 12. ledna 1819, vysv. 25. července 1844). Tělesná schránka jeho byla d. 10. t. m. v 9 h. ráno z fary vyzdvížena a po zádušních službách Božích na hřbitově při chrámu P. sv. Anny pohřbena. Pohřební průvod vedl sám nejduš. p. biskup Kralohradecký v čele 21 duchovních.

Milodary. Dp. Ant. Prokeš, f. ve Vosečanech: sv. Otcí 2 zl.; chrámu sv. Víta v Praze 1 zl., a na Boží hrob v Jerusalemě 50 kr:

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditio:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nej-
dříve v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. i zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

První sv. přijímání školních dětí v neděli bílou.

(Řeč po evangelium.)

„Pokoj vám!“ (J. 20, 19) Těmito slovy pozdravuji a vítám vás do této velebné svatyně Páně. I což bych také mohl lepšího želati vám nad týž pokoj Boží, jenž převyšuje všeliký rozum lidský a vše, cokoli tento svět dobrého a milého podává? Sám Pán Ježíš, slavně z mrtvých vzkříšený Syn Boží, pozdravuje dnes těmitéž slovy apoštoly své, přišel k nim zavřenými dveřmi. Vida pak, že se tito, jelikož se jim v bílém rouše zjevil, lekají a bojí, jako by ducha spatřili, chce jich všeliké pochybné nejistoty zbavit a přesvědčiti o svém z mrtvých vstání; a protož ukazuje jim ruce své hřeby probodané, a bok kopím otevřený. (J. 20, 20.)

Na tuto památku uvykla církev svatá od pradávna dnešní den „neděli bílou“ nazývat, a v touž neděli u víře již vycvičené, bílým nevinnosti rouchem oděné malické poprvé k stolu Páně přiváděti, kterýžto zbožný obyčej tímto vznikl způsobem: Věděti nám sluší, rozm. v Kr., že na počátku víry [křesťanské] nebyvaly křtěny hned malé děti, nébrž pouze dospělí, v pravdách učení Kristova dobře vycvičení lidé, což se obyčejně toliko dvakrát do roka stávalo: v sobotu totiž velikonoční a svatodušní. Při posvátném křtu oblačeli se novokřtěnci v roucho bílé, v němžto po osmi dnech, na neděli bílou, opět do stánku Božího přicházeli, a tu poprvé velebnou Svátost oltární přijímali. — Než později ustanovila církev svatá, na sněmu Chalcedonském r. 451 shromážděná, že se má křest svatý i malým dítkám udíleti, uváživši slova Páně k Nikodémovi: „Amen,

amen pravím tobě: nenarodí-li se kdo znovu z vody a z Ducha svatého, nemůže vejíti do království Božího,“ (J. 3, 5), což tolik znamená, jako: kdož není pokřtěn, nemůže býti spasen. Udílení křtu svatého toliko dvakrát do roka přicházelo nyní znenáhla z obyčeje; avšak onen chvalitebný obyčej prvního sv. přijímání na neděli bílou na mnoze až po dnešní den se zachovává.

Na křtu svatém dává se až dosavad dítkám roucho bílé na znamení nevinnosti; jižto obržely. Že však velebnou Svátost, jejížto přijetí bedlivou přípravu předpokládá, přijímati ještě nemohou, protož v pozdějším a schopnějším teprv věku, jsouce dříve u víře vycvičeny, a v svátosti sv. pokání rouchem nevinnosti znovu oděny, nejvhodněji na dnešní neděli bílou poprvé k stolu Páně přistupují, a předrahým Tělem Pána našeho Ježíše Krista nasyceny bývají.

A ejhle! s tímto úmyslem stojí zde tito maličci, majíce v rukou svých planoucí svíce na znamení, že se znají a hlásí k Pánu a Spasiteli svému Ježíši Kristu, jenž jako světlo pravé na svět přišel, aby všech lidí osvětil a uvedl k Bohu, Otci nebeskému. Jakož žádá jelen k studnici vod živých, tak i k Němu, zdroji života věčného, žízní duše těchto maličkových, aby svaté Tělo jeho s srdcem zbožným přijíti, v světle pravé, živé víry choditi, a šlépějí Boha Spasitele svého po vešken život svůj následovati mohli.

O, šťastný, třikrát šťastný a přežádoucí dne, jenž tato útlá, v koupeli sv. pokání očištěná srdce s Ježíšem, Božským Přítelem jejich, spojíš, aby účastna byla radosti a blaženosti věčné tam ve stáncích nebeských! O svatí andělé, jenž radujete se nad hříšníkem pokáním činícím, kterak plesáte,

patříce na ty duše čisté, ježto se nyní s Beránkem Božím spojití a jedenkrát blaženou společnost vaši rozmnožití mají! O, přešťastní rodičové! ježto, dočekavše se toho posvátného okamžiku, můžete tyto své drahé miláčky, na křtu svatém posvěcené, k Bohu svému uvoditi. A jak šťastny vy teprv jste, milé dívky, an Spasitel nebeský dnes zvláště o vás praví: „Nechtež maličkých přijíti ke mně, neboť jejich jest království nebeské.“ (Mark. 10, 14.) Ano, vás nyní zve Pán k stolu svému, chtěje duše vaše chlebem andělským nakrmiti, občerstviti a posílniti k životu věčnému. O, posvátné hody velikonoční! Ó, podivná milosti! Což divu, že plane srdce vaše touhou i radostí, byste v něm poprvé mohli pohostiti Pána našeho Ježíše Krista? Nuže, připravtež tedy Jemu stánek důstojný, do něhož by zavítati, a v němžto by přebývati mohl! To nejdražší, co máte, srdce totiž čisté, Jemu obětujte, jenž dí: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha užíjí.“ (Mat. 5, 8.) Zbožná budiž vždy mysl vaše, a srdce vaše ať rozpláne vroucí láskou k Ježíši, jemuž náležíte, a jemuž od nynějška žítí i zemřítí máte, abyste jedenkrát, jakož On, oslavené z hrobů svých povstaly, a hodny byly „požívatí večere Beránkovy v království nebeském!“ (Zjev. 19, 9.)

Což aby se šťastně vyplnilo, na vaši péči bude, milí rodičové, ježto Bůh strážci těchto dítek ustanovil. Vám je svěřil Pán, a z rukou vašich je neporušené jedenkrát nazpět požádá. Bázeň prochvívá duši moji, pomním-li, jak svaté, těžké povinnosti vás vízí k těmto maličkým, a jak přísný účet z nich budete klásti Soudci spravedlivému. O, pohledněte tuto na své dívky, čisté a nevinné! Ale, ach! nebudete-li s námi působiti, s námi nad nimi bdíti a za ně se modliti: jak snadno mohou v osidla hříchů upadnouti, od Boha se odchýliti, a Ježíše, s nímžto se dnes spojí, opět a navždy ztratiti? kterak jim bude možno ve světle choditi, když vy jim světlem víry neposvítíte? což může je vzdělati a k dobrému pobádati, kdybyste vy sami byli u víře vlašní a v plnění povinností křesťanských liknaví? Vězte, tyto dívky povedete jedenkrát před soudnou stolicí Boží; běda, běda vám, ztratíte-li jedno jediné z nich! A protož prosím a zapřísahám vás ve jménu živého Boha: „nechať jim svítí světlo vaše, aby vidouce skutky vaše dobré, jich následovaly, a velebily Otce, jenž v nebesích jest.“ (Mat. 5, 7.) Bdětež se vši láskou nad nimi, a modlete se, abyste dívky své, kteréž vám čisté a nevinné ode-

vzdávám, v tomtéž stavu spatřiti mohli v nebesích, kdež nebude jim hroziti žádné více nebezpečí, a vám žádné s nimi rozloučení.

Podobně i vy, mládenci a panny, vezmětež k srdci tuto dnešní slavnost, a rozpojtež se, kterak jste i vy někdy, plni svaté lásky a touhy po Ježíši, Spasiteli svém, a ozdobeni věncem nevinnosti, stáli před tímto oltářem, byste poprvé přijali Tělo Páně. Mnoho let zatím uplynulo; u některých z vás snad již krásná zeleň věnce nevinnosti opadala, zbožná horlivost ustydla, a láska k Ježíši uhasla. Tehdáž byla těla vaše čistými chrámy Ducha svatého a přibytky Syna Božího, jako těla těchto maličkých. Ó, kéž by až podnes tak neporušená byla a nedotknuta jizlivým dechem náказы mravní; neboť „kteríkoli jste v Kristu pokřtěni, Krista jste oblékli.“ (Gal. 3, 27.) O, drahé duše, hrůza mne pojímá, když na vás patřím i na to nebezpečí, ježto vám hrozí. A protož volám k vám slovy miláčka Páně sv. Jana: „Budtež silní, a slovo Boží zůstávejž ve vás,“ abyste klamným rozkošem života vezdejšího výhost dadouce, hříchu zemřeli a šťastně nad ním zvítězili; „nemilujtež světa, ani těch věcí, kteréž na světě jsou; neboť svět pomíjí i žádost jeho, ale kdo činí vůli Boží, zůstává na věky.“ (1. sv. J. 2, 14. 15. 17.)

Vy však, milé dívky, blížíce se dnes poprvé posvátnému stolu večere Páně, povznesťe mysl své k Bohu, Otci nebeskému, a snažně Jej proste, by naplnil vás Duchem svatým, abyste Ježíše, jednorozeného Syna jeho, hodně přijaly ku spasení věčnému. Taktéž i já pamětliv vás budu nyní při svaté oběti mešní, abyste k těmto nejsladším hodům, k nimžto vás strážní andělévé vaši s plesáním doprovázejí, hodně přiklekly, a s hlubokou pokorou a horlivou pobožností, s vírou živou a s láskou dokonalou přijaly to převzácné rukojemství života věčného, předrahé Tělo a krev Pána našeho Ježíše Krista, jenž s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého živ jest a kraluje po všecky věky věkův. Amen.

(Mezi tím, co se kněz tiše „Credo“ modlí, říkají dívky sepiatými rukama apoštolské „vyznání víry,“ pak odevzdají svíce. Před sv. přijímáním modlí se dívky obecnou zpověď a majíce již přijímati, říkají třikrát: Pane nejsem hoden atd. Po sv. přijímání modlí se s nimi učitel modlitbu Páně, pozdravení andělské a tři božské ctnosti. Po mši sv. zpívá se: „Poklekni na kolena,“ pak následuje předepsaná církevní modlitba, po té modlí se kněz, dříve než požehnání udělí, a velebnou Svátost uloží, řka:)

O, Ježíši, Synu Boží, jenž jsi vyvolil se-

bě dnes libezný stánek v srdcích těchto malíčkových, račiž kroky jejich řídití, milostí svou jim nápomocným býti, a je v nábožných předsevzetích siliti! Ochranné ruky své neodvracuj od nich, ježto důvěrně doufají v Tebe; ano dejž jim, aby léta útlého věku šťastně v nevinnosti dokonali, po vešken život svůj v bohobojnosti setrvali, a takto časné i věčné blaho milostí Tvou sobě pojistili. Pokoj a požehnání Tvé sstoupíž na ně, a zůstávejž s nimi po všechny dny života jejich. Amen.

A. Slavíček, děkan.

Klekání.

Rádo se to oko moje
na to slunce zlaté dívá,
když se ku večeru rudou
září oblak přiodívá.

Ejhle páska z ráží tkána
jeho skráně zdobí skvělé,
jako věncem slávy mužné
připravené pro přítele.

Již se sklání oko jeho
lesknoucí se v modru moře,
jako by nás vyzývalo
pokleknouti ve pokoře.

Tam na stráni z tiché víscky
klekání se v dáli nese,
listí šeptem topolové
u zbožné se touze třese.

Stéblo travné slza zdobí
rosy lásky s nebe padlé,
hlavinku svou vzhůru zdvihá
kvítí vedrem pouvadlé.

Klekni noho, srdce vzdávej
díky Svému Stvořiteli,
spoj svou píseň díků vroucích
v nebes říši se anděly! —

Fr. Al. Lhotka.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.
(Pokračování.)

(*Svrchovaná pravomoc se nachází v církvi římsko-katolické.*) Odpovídám také, že není pravdy, aby byla určitěji a jasněji v novém zákoně pronesena jako, že v církvi trvá svrchovaná autorita či pravomoc. Což pak znamenají slova, jež Kristus pravil apoštolům: „Jděte, učte všechny národy (Mt.

28, 19), kdo vás slyší, mne slyší (Luk. 10, 16), cožkoli svážete na zemi, bude svázáno na nebi (Mt. 18, 18); já jsem s vámi až do skonání světa (Mt. 28, 20); kdo církve neposlechně, budiž vám jak pohan a publikán“ (Mt. 18, 17). A co znamenají slova platící apoštolu Petru: „Ty jsi skála, a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné nepřemohou jí (Mt. 16, 18); jáť jsem prosil za tebe, aby nezhylna víra tvá, a ty někdy obrátě se potvrzuj bratří svých (Luk. 22, 32); pasíž ovce mé, pasíž beránky mé“ (Jn. 21, 15. 16. 17). Co znamenají tyto výroky a mnohé jiné ve svatých evangeliích a ve spisech apoštolů? Tím-li se patrně nedokazuje, že apoštolé obdrželi poslání božské a moc, jízto všichni lidé povinni jsou se podvolovati? Poslání byli, nikoliv, aby se v hádky dávali s učenými, přesvědčující je bystrým rozumem a důkladným důvoděním nýbrž aby poučovali stejně všechny, moudré i nemoudré, žádající, aby se všichni cele a stejně podvolovali článkům víry, které jim apoštolé jakožto poslanci Boží ohlašovali; a poněvadž tato církev založená skrze apoštolý, trvati musí až do skonání světa, nejděliž odtud patrně, že moc apoštolů, na nížto se zakládá a spočívá církev, také musí trvati až na konec věků při nástupcích apoštolů? Což nedokazují tyto texty ještě, že sv. Petr oprávněn byl řídití církev Páně, onu církev, která má trvati do skonání světa? Zíje-li tedy ještě na zemi církev Ježíše Krista, musíme v ní nalézati i pravomoc apoštolů a nástupce sv. Petra. To-li není pravdou patrnou, nevím co patrného bychom mohli nacházeti v evangeliích. Tak-těž jest nade vši pochybnost patrné, že nikde jinde leda v církvi katolické tuto pravomoc apoštolů a tyto nástupce sv. Petra nelze nalézti.

(*Proč mnozí autority církve katolické neuznávají.*) Namítnete snad: Kdyby bylo tak jasno a jisto, že musí býti svrchované a neomylné pravomoci v církvi Kristově a že tato moc jest pouze v církvi katolické, kterak by se mohlo stávatí, aby jí (této moci) každý vesměs neuznával? Proč pak jí často neuznávají lidé, jimžto se ani poznání ani dobrá vůle nemohou upírati? — Odpovím také otázkou. Proč pak, poněvadž důkazy, jimiž se pravda křesťanská potvrzuje jsou velmi patrný, velmi přesvědčivý, a každému pochopitelné a na snadě, proč bývá tolik lidí, kteří předce zjevení Božího neuznávají, žádnými důkazy přesvědčení nebyvajíce? Ptejte se missionářů, kteří kázali evangelium mahomedanům, kázali v Číně, v Japonsku a řeknou vám, ko-

likere obtíže překonávat museli, chtějí jistě lidi přesvědčiti o dostatečnosti důkazů náboženství křesťanského. A nemyslete si, že jim bylo vždy činiti s lidmi, jenž byli prosti dostatečného poznání a neměli dobré vůle. Ale taková jest povaha člověka, že přičítá-li se někomu pravda jeho předsudkům nebo jeho vášním, důkazy sebe makavější a svědectví sebe jistější temnými a nedostatečnými se mu býti vidí. Abychom viděli, nestačí aby bylo jen světlo, třeba také, aby oko bylo zdravé, nic pak v cestě nebylo našemu zraku. Vášně a předsudky přirozenou měrou zatemňují náš rozum, barvy nepravé dávající věcem a překážejíce, abychom neviděli věci tak jak jsou, a jak bychom je shledali, kdybychom odstranili, čím se náš úsudek mylí a mate. Bez kusa důvodu jest proto novověkými filosofi často ohřívána námitka: Proč prý nevěří mnoho lidí článkům víry křesťanské, jsou-li tyto články s dostatek dokázány, kdežto nikdo nepochybuje o pravdě geometrické dostatečně dokázané? Odpověď jest snadná. Osoba Ježíše Krista, Jeho učení, kázání apoštolů, patrné zázraky, jimiž tyto slova provázeli a podepírali, jsou skutky jisté, události nepopíratelné a tak přísne dokázané jako nejlépe dokazované pravdy geometrické. Nikdo se však neprotiví pravdám geometrickým z té příčiny, že v skutku nemá, proč by se jim opíral, any tyto pravdy nevyvírají žádného vlivu na mravné jednání a smýšlení lidské, neukládajíce povinnosti, nepotírajíce předsudků, nepřekážejíce vášním. Zrovna naopak je s pravdami náboženskými; z nich jdou povinnosti, kterým se neradi podrobujeme a jejichžto plnění nám těžkost činí. Proto je neshledáváme nikdy dostatečně dokázány; protivují se našim vášním a vášně všechny se spojí, aby jejich důkazy všechny popřely; to je to celé tajemství. Sebe větší počet nepřátel našeho náboženství nic nese slabuje pevnost a jasnost důkazů, jimiž se ono potvrzuje. Neať dojista světlejších důkazů nad zázraky a přes to vidíme, že divy, jimiž apoštolé provázeli své kázání, nepostačovaly, aby všechny přesvědčily. Obráťte to na náš předmět.

Kteří lidé se zdráhají uznávatí právo moc církve, bývají křesťany, jenž narození jsou a vychováni v základech víry křesťanské, bez odporu uznávají důkazy zjevení Božího, nemajíce příčin, proč by je popírali a potírali; ničím nejsou zdržováni, aby se o jejich všecku sílu a pevnost opírali. Ale právomoc církve odporuje jejich předsudkům a jejich smýšlení, kterému jsou již uvyklí, přivodíc spolu patrnou povinnost uznávatí

tuto moc a přiznávatí se k jednotě, která sama ji může ve svůj prospěch k platnosti přivést. Což bývá cesta trapná a mnoho stojí naši sebelásku, žádá pak i velké odvahy a často mnoho obětí. Pročež se není čemu diviti, že tytéž důvody, které bývají tak jasné nám, jenž od svého dětství se této právomoci podřizujeme, nemívají téže síly přesvědčivé u těch lidí, jimž o to běží, aby jí neuznali a těmto důvodům se přesvědčiti nedali. Zatím i oni poznají sílu těchto důkazů, obrátí-li se pokorně k Bohu, prosíce by je osvětil, a nekladouce překážek milosti Boží, které se vždy dostává lidem dobré vůle. Ještě jednu úvahu přičiním, která se tuším s hlubokým dojmem nemine; že totiž právomoc ta bývala popírána vždy pouze od těch, které Církev odsuzovala a kteří měli svůj patrný zvláštní prospěch, aby se jí opírali.

Církev řecká slavně uznávala tuto autoritu až do času neblahého rozkolu. Ona uznává zároveň církví latinskou sedm prvních sněmů všeobecných považujíc za články víry výnosy učiněné těmito sbory, kteří představovali církev, a ve kterých nástupcové sv. Petra povždy předsedali skrze své legaty. I Focius svrhl se sebe jeho autority až když tato autorita pronesla jeho odsouzení. Kdyby se byl chtěl nejvyšší biskup propůjčovati jeho ctižádostivosti a byl sesadil svatého biskupa, o jehož místo se on ucházel, jak velice by si byl Focius zakládal na autoritě svatě Stolicí proti těm, kteří by se jí odpírati byli odvážili! Neučinil-li kolik zkoušek, aby si naklonil autoritu, jižto na východě tolik ctili? Jeho listy k papeži, dýchající samou pokorou, jsou známé. Teprve když byl shledal Stolicí apoštolskou býti nepohnutelnou, vida se zbaveným naděje, že nespravedlivým jeho tužbám v Římě vyhovějí, odhodiv škrabošku, zjevně vztýčil praporek vzpoury. Tak si vedou za všech časů bludaři a rozkolníci; plní uctivosti a povolnosti na pohled, dokud si myslí vyhnouti se odsouzení, zjevují svoje smýšlení prohlašující se proti právomoci církve a její hlavě, jakmile jsou vyobcováni toutéž neoblomitelnou autoritou.

Vizme toho příklad z doby novější. Když se jal Luther rozšiřovati svou nauku pohoršivou, vida ze všech stran zdvihati se proti ní odpor těch, kteří stáli o zachování víry, nepřestával, aby se ospravedlnil, prohlašovati, že jest ochoten podrobiti se rozhodnutí Stolicí apoštolské a odvolati, co by v jeho dílech hany a odsouzení hodným bylo. Ale sotva byl rozsudek vynesena, již neznal žádné

míry a mluvil proti autoritě církve, řka, že nemá žádného soudce své víry na zemi. Marné ozývání! Jelikož právomoc církve zrovna k tomu jest zřízena, aby rozhodovala u věcech víry, co pořídí proti ní křiky těch, které ona odsuzuje? Jakou vážnost by měla světská stolice soudní, kdyby odsouzeným zločincům bylo dovoleno popíratí její zákonitost? (Pokračování).

DOPISY.

Na Kladně dne 8. dubna 1877.

(Oslava 50. narozenin duch. pastýře.)

(Dokončení.) Zdálo se, že samo nebe má radost nad tímto vyznáním víry. Neb ač husté mraky po obloze se proháněly, zadrželo s deštěm, až lid se rozešel. Na Boží hod před desátou hodinou dostavily se tytéž spolky a utvořily dvě rovnoběžné řady od fary až ke kostelu. Nejprve přijal pan farář přání od přítomných kněží, mezi nimiž se nalezal staříčkový guardián z Hájků a pan professor Blanda z Prahy, pak se dostavil sbor učitelský a konečně výbor městské rady za tímž účelem. O 10. hodině šel důstojný pan farář obklopen jsa kněžstvem, družičkami, městskou radou do kostela. Litovati jest, že zdejší kostel není pro zdejší přecetné obyvatelstvo dosti prostranný. Nával byl tak veliký, že bylo se obávati, by někdo nebyl umačkáán. Nastalo kázání, jež měl ctěný pan prof. Blanda. V úvodu zmínil se o nemalých zásluhách oslavencových, v kázání pak vyvrátil námítky, jaké nevěra pronáší proti zmrtvých vstání Páně, dokázal, že z mrtvých vstáním svým Kristus potvrdil ono učení, jež způsobem tak okázalým obec Kladenská dnes vyznává. Na to měl oslavenec obklopen četným duchovenstvem slavnou mši svatou. Hned počátkem mše svaté dostavili se a přítomností svou zvyšovali slavnost důstojní páni farářové Noutonický a Pcherský. Připomenutí zasluhují nová paramenta, která důstojný pan farář za více než 2000 zlatých opatřil. Látka na ně objednaná z Lyonu má na půdě úplně stříbrné zlaté vyšívání. Bylo jich toho dne po nejprv užito a každý doznati musí, že sloužila velice ku zvýšení slavnosti naší. Při následující hostině vzpomenuť nejdůst. vrchního pastýře, a vys. důstojného pana opata Broumovského, jenž jest patronem zdejšího kostela a letos sedmdesátileté narozeniny již slavil, jakož i vd. pana vikáře. Veškerá osada spojila radostné Alleluja Spasiteli zmrtvých vstalému platící s přáním, by Hospodin oslavence dlouhá ještě leta za-

choval a provolávala i oslavenci i zmíněným pánům hlučně: Alleluja, na mnohá leta!

Fr. Rup. Loskot.

Z Hořic v dubnu 1877.

(Spolek veteránů. Kritika románu „Tiché vody.“)

Jakkoli bychom si přáli, aby mnohý mladík na vojnu raději ani nepřišel, poněvadž zřídka kdy se vrací lepší: přece nemůžeme zazlíti mu, později-li, vrátiv se, vojenského stavu a let v něm prožilých vzpomíná. Bývajíť léta to ta nekrásnější, jež mladík ze života svého státu obětuje, a proto dojmy zkušeností, jichž buď mimo vlast anebo aspoň mimo domov svůj zažil, ty nehlubší. Též společenský život, v jakém dny života svého na vojně trávit nucen jest, společné podstupování nesnází, trampot, ano v případě války i nebezpečností života, mocně působí na mysl mladistvou, a hluboké zanechá po sobě stopy po celý život, jako u duchovních život seminářský. Co divu, že později starí kamarádi rádi se scházejí, rádi vzpomínají příhod a nehod prožilých, rádi o nich hovoří. Tak povstaly spolky veteránské či spolky vojenských vysloužilců. Přispěla ku zřizování spolků těch též doba; nebo jsme žili v době, kde všecko se spolčovalo, tedy i veteráni. Spolky tyto zdály se zprvu mnohým býti směšnými. Kdežto u nás kde kdo vojančiny sprostí se snaží: pravilo se o vysloužilcích, že nemohou zapomenouti dvojbarvého sukna a že si ještě chtějí „hráti na vojáký.“ Avšak u nás je spolek veteránský, jemuž patří všechna čest. — Máť zajisté za účel, podporovati staré, chudé, sešlé členy peněžitě, ujmáti se jich v nemoci a jich neopouštět, a zemřel-liby kdo z nich, vystrojiti mu křesťanský pohřeb a prokázati poslední vojenskou čest, t. j. doprovoditi jej ku hrobu; též pěstovati vzájemnou lásku, bratrství a upřímnost, čehož za dnů našich, za dnů rozrušeného společenského života zvláště třeba. Účastniti se také církevních slavností, jako na př. o vzkříšení; při průvodu o Božím Těle, dáti čestnou stráž Božímu hrobu a t. p. Patrně, že účel jest velmi chvalitebný a dobrý a ze všech spolků novějších snad tento jest jediný, který založen jest na mravném a křesťanském základě. Jak blahodárný spolek ten působiti může, sezná každý, vzpomene-li, jaký bývá osud starých vojáků a v jakém stavu se nám začasť objevují. Může spolek ten i na mravnost velmi dobře působiti. Stanovy spolku toho, jak jsme je pročetli, jsou velmi dobré, za společný znak svůj mají prapor s obrazem sv. Václava, který posvěcen jsa v chrámu Páně se chová a dům Boží krásí. Prakti-

čtější zajisté jest spolek tento, než spolky tělocvičné, které úplně zanikají, a v případě potřeby mohou spolky veteránův vlasti prokázati platnějších služeb, než ony. —

(Dokončení.)

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup navrátí se dle doslechu ke dni 6. května z Vídně do Prahy; po hodech Svatodušních odebere se do Říma k slavnosti bisk. jubilea sv. Otce Pia IX. a zamýšlí po návratu z Říma a sice v druhé polovici měsíce června konati generalní visitaci a udíleti sv. birmování ve vikariatu *Vlašském*, v červenci pak birmovati ve větších místech vikariatu *Votického* a *Sedlečanského* a v měsíci říjnu birmovati ve vikariatu *Křivoklátském*.

— V pondělí d. 30. dubna započne letošní „májová pobožnost.“ U sv. *Klementa*, kdež se již od r. 1850 koná, bude v ten den a pak po celý měsíc máj vždy v 7 hodin u večer české kázání a litanie s požehnáním, po němž, jakož i před kázáním se zpívají milé písně *Marianské*.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 28. dubna u sv. *Jirí* na hradě, d. 29., 30. t. m., 1. a 2. května u *Matky Boží* před Týnem, od 3—6. května u sv. *Víta* na hradě.

— J. Velič. císař pán povolil jmenem svým a jmenem J. Velič. císařovny jakož i korunního prince jednotě k dostavení velechrámu sv. *Vítského* ze soukromé pokladny své roční příspěvek 10.000 zl. na rok letošní a dvě příští leta, celkem tedy 30.000 zl.

— Příští neděli 29. t. m. počne na *Strahově* osmidenní slavnost, pátá totiž 50letá památka přenesení ostatků sv. *Norberta* z *Magdeburku* do Prahy. (Viz „*Blah.*“ t. r. čís. 1. str. 5—9. „Úcta našich sv. patronů.“ „Život sv. *Norberta*, patrona českého“ uveřejnili jsme v „*Blah.*“ r. 1863).

— (Provolání.) *Katolíci Čechové!* Není Vás tajno, že dne 3. černa l. r. Sv. Otec náš Pius IX. slaviti bude 50leté jubileum svého vysvěcení na úřad a důstojnost biskupskou. Bude to zajisté slavnost, jakéž křesťanský svět po 19 věků se nedočkal. Nesedělt ještě na stoličce *Petrově* náměstek *Ježíše Krista*, jemuž by byla prozřetelnost *Boží* popřála 50 let úřadu biskupského a 31 let důstojnosti papežské.

Po veškerém světě katolickém chystají se věrní synové *Církve* oslaviti tento den velepamátný. Vděčně připomínajíce sobě těch

dobrodiní a milostí, kteréž Pius IX. jak všemu křesťanstvu tak i jednotlivým národům a osobám štědře prokázal a prokazovati neustává, o závod konají přípravy, jak by tohoto dne nejvyššímu pastýři svému co nejvýmluvněji projevili svou úctu, poslušnost a oddanost synovskou a světu podali důkaz, že duch katolický nikterak nevyhynul, nébrž právě za *Piova* panování utěšeně se osvědčil a zmohutněl.

I my *Čechové* nejednou byli jsme účastní obzvláštní lásky a péče *Piovy*. Pius IX. hojnými milostmi oslavil nám 1000letou památku našeho pokřesťanění sv. věrověsty *Cyrillem* a *Methodějem* a 900letou památku založení biskupského prestolu *Pražského*; Pius IX. obnovil a *Čechům* odevzdal nadaci *Karlovu* „*Národní dům Český*“ v *Římě*; Pius IX. proslavil národ náš scháliv odvěkou poctu bl. *Přemyslovny Anežky České*.

My tedy netoliko obecným závazkem úcty, poslušnosti a oddanosti, nébrž i zvláštními díky povinni jsme Jeho Svatosti. Abychom povinnosti té za příležitosti řečené vyhověli, k tomu vybízejí nás i nejdůstojnější páni biskupové společným listem pastýřským, nařizující zvláštní pobožnosti a vyslovující vroucné přání, aby mezi poutníky *Rímskými* také *Čechové* valnějším počtem byli zastoupeni.

Opíraje se o tento list pastýřský, uvažující převelikou důležitost slavnosti řečené a vyzvání jsoucí četnými dotazy, sestoupili se níže podepsaní ve zvláštní komitě, kteréž postarati se hodlá, aby 50leté biskupské jubileum Jeho Svatosti od *Čechů* jak v *Římě* tak i ve vlasti co nejdůstojněji bylo oslaveno.

Není zajisté nikoho, kdo by netoužil v dobu tu slavnou spatřiti ctihodnou tvář 85 letého kmeta oslavence a nežádal svědkem býti té radosti světové hlavně v *Římě* soustředěné. Velikému arci počtu věřících nebude možná, vážiti cestu tak dalekou, než nicméně žádoucné jest, aby *Čechové* co největším počtem poutníků na novo osvědčili historickou svou příslušnost k sv. stoličce *Rímské* a dobré jméno *České*. Již nyní někteří čelnější mužové odhodlali se k pouti té a důvodnou zajisté vyslovujeme naději, že i mnoho jiných horlivých katolíků úmyslem tím se zanáší. Nemají-li však cestující porůznu a dobou nestejnou u velikém počtu jiných poutníků zmizeti bez povšimnutí, nezbytno jest, aby před sv. Otce předstoupili společně, i aby v příčině té již záhy stalo se dorozumění. Kdož tedy pouti té účastniti se hodláte, oznamtež to podepsanému komi-

tětu (Řetězová ulice číslo 223—I.), kteréž všeliké další vysvětlení ochotně poskytne a již nyní oznámíti může, že bude postaráno o cenu jízdy znamenitě sníženou, o slušné ubytování v Římě, jakož i o průvodce, kterýž by poutníky České v Římě prováděl, jim hlavní památky ukázal a kde třeba přístupu zjednal.

Dle bezpečných zpráv bude míti Česká deputace slyšení dne 27. května a kdož výhod naznačených použití hodlají, musí bezpečně již dne 19. května do Vídně doraziti, odkud se pak večerní dobou vyjede. Avšak i těm, kdož v pouti té účastenství bráti nemohou, dostává se příležitosti, přidružit se k poutníkům Českým alespoň vlastnoručním podpisem adressy, kteráž by jejich účtu a oddanost, poslušnost a vděčnost Sv. Otci tlumočila a kterouž by deputace Česká k sluhou svatého Otce položila. Za tou příčinou

1. rozesíláme zároveň s tímto provoláním archy k podpisování adresy jménem celé země České vyhotovené a žádáme najmě p. t. důst. pány duchovní správce, aby je osadníkům svým bez rozdílu stavu, věku a pohlaví k podpisování laskavě vyložili, o podpisy co možná nejhojněji se postarali a archy podpisy opatřené nejdéle do 5. května komitétu podepsanému bezprostředně poslati sobě neobtěžovali.

2. Dále pak vyzýváme veškerý jednoty a spolky katolické v Čechách, aby zvláštní adresy k Sv. Otci vyhotovily a je netoliko svým výborem, nýbrž i veškerým členstvem podepsati daly. Bude-li v deputaci České zástupce té které jednoty, podá pak osobně adresu své jednoty, jinak převezme deputace podání adres od jednot nezastoupených a nížeapsané komitét žádá, aby adressy jednot v deputaci nezastoupených nejdéle do 10. května jemu byly doručeny.

Co pak se týká oslavy dne 3. června jak v Praze tak po venkově, doporučuje nížeapsané komitét prostředky následující:

1. Dne 1., 2. a 3. června budtež na věžích chrámových, pak na domech a místnostech jednot katolických vztýčeny prapory slavnostní, pokud možná i barev papežských.

2. Po všecky tři dny, zvláště pak dne 3. června súčasnétež se jednoty a spolky se svými prapory a oznamy služeb Božích.

3. Dne 2. června večer budtež kde možná po horách zapáleny ohně slavnostní, po obcích pak vystrojeny slavnostní pochody hudební a domy aneb alespoň místnosti jednot a spolků katolických osvětleny.

4. Dne 3. června budtež zařízeny schůze slavnostní.

V Praze, dne 17. dubna 1877. Hrabě *Bedřich Thun*, předseda. *Jiří kníže z Lobkovicz*, náměstek. 12 výborů.

Z Bavorska. (Zednáři.) Pro Bavorsko byla v Bayreuthu velká lóže již 21. května 1741 založena, již nyní 22 loží podřízeno jest. Čítá mezi své čestné členy Arnošta II., vévodu Sasko-Koburg-Gothského a prince Viléma Bádenského. — Velmistrem jejím je dr. Bluntschli, tajný rada a profesor v Heidelbergu, místovelmistrem Bedřich Feustel, bankéř v Bayreuthu a poslanec na říšské radě pro volební okres Bayreuthský. Týž jest čestným členem 16 loží, mezi jinými také u „tří bílých lilí“ v Temešváru, dále čestným členem zednářského spolku „Humanitas“ ve Vídni. — Velké loží Bayreuthské podřízeny jsou následující lože v Bavorsku: 1. Lože „Eleusis“ v Bayreuthu; 2. lože u „jitřenky“ v Hofu; 3. lože „pravdy a přátelství“ ve Fürthu; 4. lože „bodrosti“ na Rýně ve Frankenthalu; 5. lože „Barbarossa“ v Kaiserslautern; mimo tyto ještě 9 loží ve Württembersku a Badensku. Jmenované bavorské a jiné lože trvají již dosti dlouho. Tak k. p. lože Bayreuthská byla již 5. prosince 1741 založena. V posledních devíti letech zřízeno v Bavorsku množství jiných loží, poněvadž svobodomyslná vláda tajným těmto spolkům přízniva jest. Lože „věrnost bratrská“ na Mohaně ve Schweinfurthu založena byla 22. listopadu 1868; lože „u dvou sloupů kamených“ ve Würzburgu 1. října 1871; lože „Augusta“ v Augšpurku 4. prosince 1872; lože u „sbratření“ na Regnitzu v Bamberku 20. května 1874; lože „Germania“ v Erlangenách 24. října 1875; konečně lože u „řetezu“ v Mnichově 27. července 1873. V posledních nacházejí se také učitelé veřejných škol. Představení a úředníci loží jsou známi; taktéž známy jsou místnosti loží a hodina, kdy „práce“ jak zednáři své schůze jmenují, započíná. Policie ani se neukáže, by pátrala o čem se jedná. Sejde-li se však pět ultramontanů nebo demokratů, nebo dokonce sociálních demokratů, tu větrí již úmluvy o překocení trůnu a pořádku společenského. Ani písmě zákonů není při straně svobodných zednářů v Mnichově, naopak tento rád dřívějšími výnosy zakázán a každý úředník skládaje přísahu slíbiti musí, že žádné tajné společnosti náležeti nebude. — K této zprávě připojujeme z „Hlasu“ „*Výrok soobodného zednáře*“. V roku 1870 krátce před svou smrtí sešel se wyrčburský biskup Stahl v lázních Emžských se starým přítelem svého

mládí, s kterýmž zároveň studoval. Přítel ten byl protestant a svobodný zednář a vyslovil se jednoho dne zcela otevřeně jak následuje: „Lože svobodných zednářů uchystaly na Vaši církev hrozný útok, a síť, kterou ji obestřely, má tolik a tak silných ok, že tentokráte bez očividné pomoci božské církev nezvítězí. Přechká-li tento boj a zachrání-li své trvání, stanu se — dočkám-li se toho — katolíkem; neboť dle toho, co vím, dokázala by tak patrně božský svůj původ, že by každý, byť i nechtěl, věřiti musel.“ A že onen zednář pravdu děl, mluvě o velkém boji, o tom svědčí zuřivý „boj kulturní“ hlavně v Německu — kterému ovšem církev katolická dosud nepodlehla, a také nepodlehne, nýbrž jako ve všech podobných bojích vítězně odolá.

Literární oznamovatel.

— „*Obrazy z dějepisu církve Páně.*“

K poučení a vzdělání katolického lidu sepsal Tomáš Novák, † farář v Libšicích nad Vltavou. Díl II. Od XI. století po Kristu Pánu až do naší doby. (Str. 489 mimo obsah.) — „*Svaté birmování.*“ Naučení pro školu i dům. Dle Engelberta Fischera. (Str. 59.) Nákladem Dědictví Svatojanského. Podíl údů na rok 1877. Číslo 63. Cena 1 zl. 50 kr. „*Obrazy*“ tištěny jsou frakturou jako byl díl I. téhož díla; „*Sv. birmování*“ a zprávy o Dědictví Svato-Janském latinkou v kněhtiskárně B. Stýbla, jež k celé knize přidala titulní obrázek. Podíl tento obsahující 35 archů v tuhé vazbě vydává se údům Dědictví v kněhupectví B. Stýbla v Praze, E. Hölzla v Olomouci a K. Vinikra v Brně.

— „*Zábavné spisy dra. Vil. Baubergra*, spisov. Jeskyně star. otce Blažeje.“ Pořádá Ant. V. Huml. Díl VIII. „*Čarodějnice*, aneb: Bůh dopustí, ale neopustí.“ Povídka pro rodiče a mládež dospělejší z doby křížáckých válek. Třetí vydání. Tiskem a nákladem Rohlíčka a Sieverse v Praze. Str. 197. Cena 52 kr.

— „*Spisy pro mládež.*“ Čís. 10.: „*Vysloužilec*, aneb: kam vede hra.“ Obraz ze života společenského. Pro mládež dospělejší i odrůstlé. Dle spisovatele „Jeskyně starého otce Blažeje“ vzdělal Josef Věno. Vlasák. K vydání upravil Karel Bulfř. S obrázkem. Str. 72. Cena 20 kr. — Čís. 11.: „*Mořští loupežníci* od východu, aneb Hvězda Tuniská.“ Povídka z dob posledních křížových válek. Pro dospělejší mládež dle A. G. vzdělaná od Josefa Zimmermanna. Druhé opravené vydání. S obrázkem. Str. 115. Cena 28 kr. — Čís. 12.: „*Myslivec*, aneb: Divná jsou řízení Páně.“ Povídka z podhorí Krkonošského. Pro mládež dospělejší i odrůstlé sepsal Arnošt J. Volný. S obrázkem. Str. 96.

Cena 24 kr. Nákladem kněhupectví B. Stýbla v Praze.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Vác. Kocourek, kaplan v Lochovicích, d. 24. dubna (nar. ve Vřetovicích 26. září 1848, vysv. 18. července 1875).

Vyznamenání jsou:

- p. Jan Ječmen, farář ve Velkých Popovicích, správce vik., jmenován jest k. arcib. vikářem okresu Mnichovického;
p. Jan Bernard, farář v Černoušku, a
p. Josef Kordík, ř. křížov., farář ve Vrbně, obdrželi expositorium canon.

Ustanoven jest:

- p. Jan Brichta, k. za admin. v Manetíně.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenán jest:

- p. Fr. Suchý, arbikněz, b. konsist. rada, arciděkan a b. vikář v Týně Horšově, jmenován jest nejvyš. rozhodnutím J. Velič. d. 5. břez. čestným kanovníkem kath. kapit. Budějovické.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef Pekárek, b. notář, děkan v Přesticích, za děkana v Blatné;
p. Em. Stampach, kapl. za adm. v Přesticích;
p. Josef Popp, kaplan v Rynarci, za superiora arcib. fundace při děk. kostele v Klatovech;
p. Vít Dolejší, proz. kaplan v Lišově, za kapl. v Chejnově, odkudž
p. Adolf Mráček, kaplan, odebral se na dočasný odpočinek.

Uprázdňené místo:

Přestice, děkanství patron. J. Osv. hrab. Schönborna, do 25. května.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef Strnad, jubil. kněz, b. konsist. rada, býv. b. vikář a školdozorce, majitel zlat. zásluž. kříže s korunou, b. notář atd., č. děkan a farář v Semilech, dne 16. dubna (nar. v Boskově d. 24. února 1793, vysv. 23. března 1816);
p. Frant. Bertl, far. v Javorech (Ohren), dne 20. dubna (nar. 19. dubna 1800, vysv. 4. září 1827);
p. Frant. Emmer, farář v Světcí (Schwaz), dne 21. dubna (nar. v Jindř. Hradci 23. pros. 1828, vysv. 31. července 1853).

Ustanoven jest:

- p. Pius Appelt, k. za adm. ve Vratislavicích.

Uprázdňená místa:

Vratislavice (Maffersdorf) fara patron. hrab. Clam-Gallasa, a
Semily, fara patr. knížete Kamila Rohana, do 31. května.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech rád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. I zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. I zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Kázání na hod Boží svatodušní.

„I ukázali se jim rozdělení jazykové, jako oheň, a odpočinul na každém z nich, a naplnění jsou všickni Duchem svatým.“ (Skutk. ap. 2, 3.)

Trojí jest ctnost, kteráž podstatou jest a zdrojem pravého křesťanského života, jak připomíná veliký apoštol národů sv. Pavel, řka: „Nyní pak zůstávají víra, naděje, láska, tyto tři; ale největší z nich jest láska.“ A tato trojí božská ctnost oslavuje se během posvátného roku církevního nej přednějšími slavnostmi nebo hody Páně. Ci není hod Boží vánoční opravdovou slavností víry křesťanské, ježto na slavný hod ten konáme památku oné sv. noci, v které věčné Slovo nebeského Otce, Pán náš Ježíš Kristus, tělo člověka na sebe přijmouti ráčil a původcem a dokonatelem se stal víry naší, bez níž nelze dojíti spasení? Není-liž hod Boží velikonoční opravdovou slavností křesťanské naděje, ježto slavností tou utvrzujeme se v blažené naději, že po blahoslavené smrti opět k životu vzkříšení budeme? Avšak, nevstal-li Kristus z mrtvých, marná jest dle slov apoštolových víra naše. — Není-liž dnešní hod Boží svatodušní opravdovou slavností křesťanské lásky, ježto na paměť nám uvádí onen slavný děj, jímž láska Boží rozlita jest v srdcích našich skrze Ducha svatého — a bez které dle učení sv. Pavla, kdybychom i ostatní nadpřirozené dary měli, nic nejsme. — Jako tedy láska nej přednější jest ze ctností křesťanských: tak jest i dnešní hod Boží jako korunou ostatních svatých slavností. Nebo Duch sv. jest to, který jediný dle vůle našeho božského Vykupitele hříšníka ospravedlňuje a Bohu nejsvětějšímu

příjemným činí; Duch sv. jest to, jenž dílo našeho posvěcení v nás začíná, sprovází a dokonává. A proto, poněvadž toto posvěcení tak jest důležité a potřebné, že bez něho nelze nikomu dojíti spasení, učinmež sobě dílo posvěcení člověka skrze Ducha sv. předmětem dnešního rozjímání. Spůsob, jakým Duch sv. toto posvěcení v člověku působí, nastíněn jest ve vypravování o zázračném seslání Ducha sv. Duch sv. sestoupil totiž s výše nebeské na apoštoly v způsobě ohnivých jazykův. A jako oheň pozemský svítí, čistí a pálí, tak i Duch sv., tento oheň božský, osvětluje rozum, očišťuje srdce a v duši lásku Boží rozněcuje. — Kéž Duch sv., jenž slovy Petrovými 3000 duší k lásce Boží rozntil, rozebrže milostivě i srdce naše, aby-
chom účastni se stali hojných darův a milostí jeho. On sám račiž žehnati rozjímání našemu!

I.

Hřích to jest, př. m., kterýž rozum zatemňuje, srdce poskvrňuje a vůli oslabuje. Ale posvěcení hříšníka záleží v tom, že zatemněný rozum osvěcen, poskvrněné srdce očištěno a zesláblá vůle ke všemu dobrému mocně posilněna bývá. A to právě jest převzácným dílem Ducha sv., který duši pobloudivou osvětit se snaží, aby poblouzení své poznala a k pravdě se navrátila; aby nad bídou, do jaké hřích uvaluje, ztrnula a po blaženém pokoji v Bohu zatoužila. Za tím účelem volivá Duch sv. cesty a prostředky rozličné. Tak n. př. Pán hříšníka obmyslí zvláštní nějakou radostí, která mile dotýká se jeho srdce. Tu mu mimo nadání na mysl vtane myšlenka: Aj, jak dobrotivý a milostivý jest ke mně Pán Bůh můj, avšak jak nevděčný jsem já k němu! A při tom

pomyšlení cítí se neviditelnou mocí puzeným, aby nezaslouženou dobrotu Boží vroucí vděčností odplatiti a životem spravedlivým opět k Pánu se navrátiti snažil. Rcete sami, př., což jest to jiného, než působení Ducha sv., kterýž hříšníka osvítiti chce, aby uvedl ho z temnosti bludu na výsluní pravdy? — Anebo hříšník, přišed z pouhého zvyku do chrámu, slyší hlásati slovo Boží, tu ta neb ona jinak povědomá pravda dotkne se jeho duše tak, že chtě nechtě v srdci musí sám k sobě zvolati: věru již svrchovaný čas jest, abych se obrátil a bez odkladu jiným se stal; neboť jinak překvapí mne smrt a uvrhne v bídu věčnou. I což jest pohnutí takové jiného, než přimlouvání Ducha sv., kterýž ubohého hříšníka z hrozné záhuby vysvoboditi chce? — Anebo když žádost očí, žádost těla nebo pýcha života člověka mocně dráždí, aby čin nespravedlivý spáchal proti svému bližnímu, a on již se chystá bezohledně jej provést: tuť náhle ochabne jeho mysl odhodlaná, oudové jeho počnou se třásti a on není s to, aby učinil, co zlého si byl umínil. I není-liž to působení Ducha sv., který klesající duši na cestě spásy zachovati usiluje? O jak šťastná jest duše ta, která sobě k srdci běře hlas Ducha sv. a jeho pokynů volně následuje; neboť jak mile k světlé milosti se obrátí a s ním spolupůsobiti začne, jest již zachráněna a pro Boha a království nebeské opět získána.

Než bohužel mnoho, *přemnoho* jest pod sluncem duší hluboko kleslých a ve službě hříchu tak zastaralých, že nedotýká se jich více jemné osvícování Ducha svatého. Avšak Pán nejvyšš milosrdný, který podle slov knížete apoštolův nechce, aby kteří zahynuli, nýbrž aby všickni k pokání se obrátili, nepřestává ani těch podle zdání lidského beznadějně ztracených hledati, aby i je k spasení přivedl; neboť tak neskonalá jest láska Boží k duším i nejzatvrzelejším, že i o těch říci ráčil skrze proroka: „Na ruce své zapsal jsem vás, abych na vás nezapomněl“ — a opět: „Zdaliž se může zapomenouti žena nad nemluvnátkem svým? a byť ona se zapomenu, já však nezapomenu se nad tebou.“ K zatvrzelým hříšníkům přichází Duch sv. u větru prudkém a působí mocně jako oheň, který ledví i srdce proniká; neboť u nich jest duch Boží duchem přísné kázně, jak dí apoštol: „Koho Bůh miluje, toho tresce, i mrská každého syna, kterého přijímá.“ Zatvrzelce stihá Pán vnitřním i zevnějším utrpením, vezdejším neštěstím, bolestnou nemocí, smrtí miláčkův a jinými

trpkými ztrátami, které jako plameny s nebes padají na srdce člověka, aby probudily ho ze sna duchovní smrti a opět k životu přivedly. Obrátí-li se rukou Páně dotknutý hříšník opravdově a upřímně k pokání, obmění ho Duch sv. darem skvostným, an kající duši jeho ve svatých svátostech očišťuje od veškerých poskvrn a zdobí ji nadpřirozeným rouchem milosti a spravedlnosti. Cesty tyto, jakými ubírá se Duch sv., aby duši kleslého člověka posvětil, nastiňuje nám podivuhodné obrácení-se sv. Augustina. Muž ten, který později stkvělou se stal hvězdou na obzoru církve sv., následoval za svého mládí všech žádostí převráceného srdce, a klesl, jak sám bolestně vyznává, do propasti hrozného poblouzení. Zbožná matka jeho Monika po mnohá léta s ustavičným pláčem prosila Boha za jeho obrácení, a snažila se prosbami a napomináním na pravou cestu ho uvést. Avšak svět a marnosti jeho zaslepily jinocha tak, že všechno úsilí materské nebylo s to, aby sňalo mu nešťastné bělmo s očí temnou mlhou hříchu zastřených. Augustin slyšel také kázání výmluvného sv. Ambrosia, býval také dojat mocí slova Božího — než přece zůstává sevřen okovy mnoholetých zlých návyků svých. Konečně uvalil ho Pán na lůžko těžké nemoci, tak že otvíral se již před ním chladný hrob. Mimo to zemřel mu přítel nejmilejší a ztráta ta takovou naplnila ho bolestí, že zošklivilo se mu, jak sám dí, déle živu býti a on jen v bolestných slzách úlevy nalézal. Avšak slzy ty nad úmrtím přítele brzy měly téci měrou hojnější nad žalostným stavem vlastní nesmrtelné duše jeho. Když totiž jednoho dne odebral se na místo osamělé, aby zcela od dat se mohl svému zármutku, zaslechl jako zpěv dítěte slova: Vezmi a čti! I otevřel písmo svaté, a tu padlo oko jeho na místo, na němž píše sv. Pavel: „Noc předešla, den pak se přiblížil. Odvrzmež tedy skutky temnosti a oblecme se v odění světla. Jako ve dne poctivě chodme; ne v hodování a v opilství, ne v smilstvích a nestydatostech, ne v sváru a závisti: ale oblecete se v Pána Ježíše Krista a nemějte péče o tělo podle žádostí.“ Sotva že přečetl slova ta, zarazil se proud jeho slzí, světlo milosti proniklo jeho duši, proměnilo ho v nové stvoření v Kristu a učinilo z něho vyvolený nástroj k oslavení Boha a jeho sv. Církve, jak o tom slavné činy a knihy jeho až po dnešní den svědectví vydávají. I kterak se to státi mohlo, že muž ten, jehož nepohnuly ani slzy matčiny, ani důrazné řeči Ambrosiovy,

jednoduchými slovy písma sv. tak vítězně dojat byl? Jako rozrývá pluh tvrdou půdu, aby símě v ní vložené klíčiti mohlo: tak zkyprilo utrpení zatvrzelé srdce Augustino-vo, aby símě milosti v něm se ujalo. Po té ranilo slovo Boží, jež právě byl četl, plamenem Ducha sv. jeho duši, tak že živou věrou podrobil se Pánu Ježíši a jeho svaté církvi, přijal křest a v tomto tajemství Božím došel ospravedlnění a posvěcení. Ejhle, př., toť jest ona cesta, kterou Duch sv. vede člověka k posvěcení, an buď jemným paprskem, buď mohutným plamenem zatemněný rozum osvícuje, srdce jeho očisťuje a je spravedlivým a příjemným činí. Aby pak dílo posvěcení dokonáno bylo, jest to tentýž Duch Boží, který v očistěném srdci lidském lásku Boží rozněcuje.

II.

Když hříšník živou vírou v Boha Spasitele svého naplněn a upřímnou kajností připraven v hodném přijetí svatých svátostí milost a ospravedlnění nalezl, dokonává Duch sv. dílo posvěcení tím, že v obnoveném srdci lásku Boží rozněcuje. A láska tato jest ona moc nadpřirozená, která hříchem oslabenou duši sílí, aby nalezenou spravedlnost zachovala bez poskvrny, aby všechny ty oběti, kterých Kristus žádá od svých učeníků, v pokoře a zapírání sebe vytrvale přinášela a ve všech okolnostech života násilí sobě činila, jehož k uchvácení království Božího jest potřebí. Vždyť láska již v oboru přirozeném tím mocným kouzlem jest, jímžto vše, co velkého, vznešeného a podivuhodného, se podniká a vykonává. Či něco jiného jest to, co vojina takovým nadšením naplňuje, že bez bázně vrhá se do krutého boje, že nevšímá si nebezpečností, že rekovně i život obětuje, než láska k mocnáři a vlasti, která plane v jeho srdci? Což jiného jest to, co srdce mateřské k tak neobyčejné obětovnosti podněcuje, že sama na sebe zapomínajíc, dítkám k vůli hlad trpí a žízeň, celé noci probdíl a žádných těžkostí nedbá, než láska k miláčkům jejím, která mocným žářem hoří v duši její? Pakli tedy tak mohutně působí již pouhá láska přirozená, čehož lze teprv očekávat od *svaté nadpřirozené lásky*, kterouž Duch sv. rozlévá v posvěcených srdcích lidských? O lásce té stojí psáno: „Láska všecko přemáhá, všecko snáší, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká, nebo sílná jest jako smrt.“ Tato láska Boží proměňuje člověka a činí z něho nové stvoření, jak to jasně vidíme na apoštolicích a učenících Páně. Před pří-

štím Ducha sv. osvědčují se nevědomými, slabými a bojácnými rybáři. Petr ze strachu před prostou dívkou zapřel Mistra a Pána svého, a ostatní apoštolové, vidouce Pána v zajetí, z bázně dali se na útek. Avšak jak mile v slavný den letnic Duch sv. lásku Boží roznítl v srdcích jejich, stojí tu slabí a bojácní rybářové jako Bohem nadšení hrdinové, kteří neznají již žádného strachu, nelekaají se žádného nebezpečí, nýbrž neohroženě o to usilují, aby zázračná proměna, kteráž v nich mocí Ducha svatého se stala, zasáhla veškerý svět. Naplnění mocí s hůry neváhají opustiti vše, co milým jim bylo a drahým, opouštějí vlast a přátely své a vydávají se na cestu do celého světa, aby hlásali Krista ukřižovaného a opět slavně z mrtvých vstalého, aby ve jménu jeho veškerý národy světa obrátili a svatě znamení kříže po všech krajinách vztýčili.

K tomu, rozm., vyť ovšem nejste povoláni. Od vás žádá toliko Pán Bůh, abyste každý ve svém domě slovem i skutkem zvěštovali nejsv. jméno a kříž Kristův povznesli ve své rodině. A to svědomitě činiti budete, budete-li účastenství míti Ducha sv. Duchem Páně puzení učiníte zákon sv. evangelia nej přednější m pravidlem domácnosti své, a nebudete nic trpěti ve své rodině, čím by sv. náboženství a čest jména křesťanského urážeti se mohla. Kdyby ale, čehož Pán uchovej, oko vaše lhostejně dívati se mohlo, když dítky a domácí vaši chováním svým svatou víru a mravnost křesťanskou tupí a čest jména Božího zlehčují: ó, pak nebyl by to Duch Boží, který vane v domech vašich, nýbrž jest to převrácený duch světa, kterýž ovládá srdce i příbytky vaše.

Posílnění mocí Ducha sv. nebáli se apoštolové a učeníci Páně pronásledování, muk a žalářů, nýbrž myslí radostnou objímali kříž Kristův a s plesáním díky vzdávali Hospodinu, že hodnými je učinil trpěti pro jméno Páně. Nám nepřipravil Pán tak těžkých zkoušek, abychom věrnost k němu osvědčili. Avšak, máme-li účastenství míti v Duchu Kristově, musíme aspoň v nevyhnutelných strastech a trápeních vezdejšího života trpělivost a stálost křesťanskou zachovati a každé utrpení odevzdáním se do vůle Boží posvěcovati, musíme aspoň kříž zapírání sebe volně nésti a choulostivé tělo duši nesmrtelné statečně podrobovati. Kdybychom ale v nesnázích a souženích vezdejších málo myslnosti se oddávali aneb bezuzdnou smyslností zákon trpícího za nás Spasitele po-

tupovali ; ó pak nevedl by nás Duch Boží, nýbrž vlekl by nás duch těla, duch nepřátelství proti kříži Páně.

Avšak, když Duch Boží uhostí se v srdci našem, budeme moci odolati pokušení k hříchu, a věrní zůstati Pánu až do konce. Duch sv. stojí bez volání u dveří srdce našeho a žádá si přístupu. Když ale duše jeho působení ustavičně na odpor se staví, musí konečně jeho shovívavost přestati, jeho hlas posléze umlknouti, jeho milost nevěrnou duši opustiti, a ji trudnému osudu nešťastného Jeruzaléma zůstaviti. Jako P. Ježíš, když ve své vševědoucečnosti vida blížící se zkázu města Božího, nad ním slzy proléval, že nepoznalo den navštívení svého: podobně budou andělové Boží lkáti a truchliti nad duši, která promrhala četné milosti, jimiž obdařiti ji chtěl Duch svatý.

Nuže tedy, př., chceme-li tak žalostnému osudu ujíti, prosme Ducha sv. úpěnlivě za sedmero darů jeho, užívejme často a hodně oněch prostředků, které Kristus Pán k spasení nám zůstavil v církvi své a jimiž Duch sv. posvěcení v nás působí; dbejme na každé vnuknutí Ducha sv. a věrně spolupůsobme s milostí jeho nám podávanou: pak zajisté v pravou chvíli vzejde v srdci našem skvělá denice, Duch sv. nás osvíti, srdce naše od všelike poskvrny očistí a v očistěné srdce vyleje lásku Boží na rukojemství věčného spasení. Amen.

† Jan Marek,
kanovník Královéhradecký.

Srdečné vzdechy

k Matičce Boží, Marii Panně.

(Pro májovou pobožnost, dle německé modlitbičky.)

Maria, Boží Rodičko!

Přivíň mne k sobě Matičko!

Tvůj (Tvá) jsem, nechť žiji, umírám,

Tvůj (Tvá), když se v útrapách svírám.

Tvůj (Tvá) ve kříži i v žalosti

Tvůj (Tvá) zde i tam na věčnosti.

Maria, Boží Rodičko!

Tvůj (Tvá) zůstanu vždy, ó Matičko!

O milostná křesťanův Schrání!

Hříšných Spáso, nebes Bráno!

Naděje světa, rajska Kráso!

Útěcho smutných, hynoucích Spáso!

Či ústa darmo kdy k Tobě pěla?

Či modlitby dětské kdys zapomněla?

Protož díím věrně času každého:

Maria neoslyší zbědovaného!

V strasti i ve smrti věrně volám:

Maria zajisté přispěje nám!

Tak věřím, — na to chci žítí, umřítí,

Že Maria mi dá věčné slávy zřítí.

Maria, Boží Rodičko!

Přivíň mne k sobě Matičko!

Tvůj (Tvá) jsem, nechť žiji, umírám,

Tvůj (Tvá), když se v útrapách svírám.

Tvůj (Tvá) ve kříži i v žalosti,

Tvůj (Tvá) zde i tam na věčnosti.

Maria Boží Rodičko!

Tvůj (Tvá) zůstanu vždy, ó Matičko!

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.

(Pokračování.)

(Lichost církve ruské.)

Přicházím konečně ke druhé částce tolikéž důležité, o které jsem si umínil mluvit, doufaje, že vám snadno odejmu i nejmenší pochybnost o lichosti náboženství ruského. Pravíte, že se skorem ničím nerozeznává od náboženství katolického; děkujeme tedy boží Prozřetelnosti, která, aby nás uchovala svedení, chtěla, aby toto náboženství ve svých člancích našemu tolik podobné, mělo druhou stranou tolik známek lichosti, že neváhám tvrditi, že žádná jiná společnost křesťanská nepodává tak hojných známek, jimiž se patrně její lichost ukazuje, jako církev ruská. Toto mé slovo jest vám snad s podivením, leč brzo nabudete přesvědčení o jeho pravdivosti, prohlédnete-li se mnou hlavní známky, jimiž se utvrzuje úsudek náš, jež jsme tuto pronesli.

Jakožto první známku lichosti jest nám považovati samo jméno církve ruské. Jest známo, že Kristus nezaložil národních náboženství, chtěje, aby k jednomu a témuž se přiznávali všichni národové; jestli tedy název „církev ruská“ tolik značí co náboženství ruské tak jako pojmenování „církev anglikánská“ se rovná významu náboženství anglikánského a církev lutheránská totéž znamená co náboženství lutheránské, pak jest patrné, že církev ruská nepřináší více k církvi Ježíše Krista nežli k ní přináležejí církev anglikánská anebo církev lutheránská. „Církev ruská“ a „náboženství ruské“ mají tedy též význam či, co je totéž, slovem „církev ruská“ rozumí se církev určitá a nezávislá na jiné církvi, která není v Rusku. Církev zvláštní, nemajíc žádného nutného společenství s jinou církví jest tou příčinou náboženstvím zvláštním. Arciť že říkají „církev francouzská, španělská“ atd., avšak bylo by pošetilostí říkati: náboženství francouzské, španělské, poněvadž Francie, Španěly, Italie mají jednu a touže církev, jedno a totéž náboženství, katolické totiž.

Takovými výrazy jako: církev francouzská, církev italská atd. se nikdy nic jiného nerozumělo, leda ona část církve obecné či katolické, která jest ve Francii, v Itálii atd., poněvadž všechny tyto církve mají mezi sebou spojení, jsouce poddány jedné a téže nejvyšší hlavě, která středem jest jejich jednoty. Avšak bez rozdílu lze říci církev katolická anebo náboženství katolické, protože církev katolická v sobě zahrnuje všechny tyto církve jednotlivé, sama ovšem nejsou částí nižší církve.

Příkladem ještě více tato věc ozřejmí. Dobře zajisté pravíme: vláda petrohradská, moskevská; ale nesmyslným by bylo říkati: císařství petrohradské, moskevské, any tyto zvláštní vlády jsou částí císařství ruského. Naproti tomu se může říci císařství ruské anebo vláda ruská, jelikož tato vláda obsahuje v sobě ony vlády, které jsem právě jmenoval, ač ovšem není v žádné z nich obsažena. Podobně též se musí říci: církev anglikánská, církev ruská ve smyslu přesném, aby se totiž lišily tyto církve od každé jiné církve, poněvadž o sobě prohlašují, že mají své řízení neodvislé. Víím, že Rusové mermomocí tvrdí, že jest jejich církev částí církve řecké, což však jest patrná nepravda, poněvadž žádný jsvazek nespojuje těchto dvou církví a poněvadž patriarcha cařihradský jest právě tak cizím ruské církvi jako biskup římský.

Ale církev ruská má tutěž víru jako církev řecká! — Dejme tomu na chvíli; to ještě nedostačuje, aby byla částí církve řecké. Pouhá jednotna víry nečiní ještě jednotu církve; i řízení musí býti jednotné i jednotna hlavy. Myslete si dva státy, které oba přijali tutěž způsobu, tytéž zákony, tytéž obyčeje; byly by to nicméně dva různé státy, kdyby každý z nich měl svou vládu a svého svrchovaného vladaře, neodvislého od druhého. Taktéž jest s oběma církvemi. Hlava církve řecké není hlavou církve ruské, nemajíc na Rusi žádné práva, nevykonávajíc tu žádné pravomoci, ba nebávajíc ani tázána o radu u věcech církevních. Jest z toho patrné, že církev řecká a církev ruská jsou dvě církve podstatně rozdílné, mezi nimiž vzájemných vztahů není. Tyto dvě církve spolu zmásti bylo by takovou pošetilostí, jako kdyby někdo se jal vykládati, že Čína a Rus činí jedno a totéž císařství. Že není očištěc, že Duch svatý vychází pouze od Otce, jsou články církve řecké a přece jste poznamenal, že se veliký počet Rusů nerozpakuje smýšleti o těchto dvou člancích jako katolíci a hle! ani biskupové ani synod

se proti tomu neozývají. Příčinou takové víry zdají se mnozí Rusové patřiti spíše do církve katolické nežli do církve řecké; nepatří však do žádné z nich, neuznávajíc havy ani jedné ani druhé církve.*) Pojmenování církve ruské může příslušet i tedy jen církvi zvláštní, oddělené od každé jiné; její hranice jsou hranice říše ruské pročež tato církev nemůže býti církví Ježíš Krista, založenou pro všechny národy země.

Dejme tomu, že se událostmi, kterých my ovšem nemůžeme předvídati, ale které se stávají časem, říše ruská rozpadne ve dva nebo ve více států samostatných, co pak by se stalo s církví ruskou? Přestala by trvati a z jejích zbytků by se načínalo tolik církví, kolik by se utvořilo států, z nichžto by každý měl svou od jiných veskrz odloučenou církev. Biskupové církve jednoho z těchto států neměli by většího společenství a uzších svazků s biskupy států sousedních nežli mají za přítomna biskupové ruští s patriarchou cařihradským. A poněvadž by každý samostatný vladař bez pochyby vykonávati chtěl nad církví svého státu tutěž pravomocnost, kterou nyní má cár nad církví celé říše, nebylo by pak už jedné nejvyšší hlavy v ruské církvi. I ptám se vás a kteréhokoli člověka, jenž rozumně soudí a základy náboženství zná, může-li býti co nesmyslnějšího a podstatě církve Kristovy odpornějšího nežli mysliti si, aby církev Páně takto byla závislá na událostech lidských a takto se musela řídit osudy pozemských království? Z čehož jde rovnou cestou, že název ruské církve s tím významem, jaký nutně dává musíme tomuto výrazu, nemůže příslušet církvi Kristově ani částce této církve a že tudíž nosí církev ruská známku své lichosti i v samém jmenu, jímžto se chlubí**).

(Pokrač.)

*) Církev ruská, uznávajíc platnost křtu poléváním přijímá do svého lůna katolíky a protestanty aniž by je znova křtila. Církev cařihradská považuje platným jen takový křest, který se děje trojím potopením ve vodě. Před její tváří ani katolíci latinští ani protestanté nejsou křesťany a žádá-li který z nich, aby přijat byl do církve řecké, bývá znova pokřtěn. Roku 1872 odbyvaný v Cařihradě sněm, při němž byli čtyři patriarchové východní, vyloučil Bulhary ze společenství církve prohlásiv je za rozkolníky. Ruská církev toho výroku zhola nedbala, ačkoli sněm se pronesl, že kdo by ostali s Bulhary ve spojení, všichni by byli vyloučeni.

**) Za našich dnů se nechce církve ruská už nazývatí tímto jménem, zovoue se církví pravoslavnou, což ale u věci samé nic nemění; ostává vždy jen církví zvláštní a národní naproti církvi obecné či katolické.

Řeč

Jeho Eminence, nejdůst. p. kardinála knížete
Schwarzenberga

o pouti do Říma.

(Řečnil v neděli bílou v novém sále sv. Václavské
záložny v Praze.)

Za několik týdnů bude se konati v Římě, a netoliko v Římě, slavnost druhu svého jediná. Dne 3. června bude tomu 50 let, co sv. Otec Pius IX. na biskupství byl posvěcen. Půl století od toho dne již uplynulo. Jestli pak rok padesátý vůbec dobou vele-významnou. Již v Starém Zákoně bylo řečeno: „Padesátý rok posvěťš“ a staré přísloví dí: Za půl věku mnoho vděku. Dosáhne-li někdo roku padesátého, bývá mu přáno štěstí, že věku toho se dožil, i aby spokojen a zdrav ještě dlouho žil a břemen stáří necítil. Kdo padesátý rok věku svého přežil, často v myšlénkách nazpět zalétá: „dnes tomu 50 roků, co zažil jsem této radosti, — je tomu padesát let, co nastoupil jsem tento úřad, co dostalo se mně této hodnosti, co jsem se věnoval tomuto povolání!“ Když manželé 50 let v stavu sv. manželství společně byli žili, bývá to slavností pro ně i pro jejich děti a vnuky a všickni scházejí se k nim, aby jim blahopřání svá vyslovili, i radují se, že jim Bůh tolik síly a zdraví dává. Sloužil-li kněz oltáři 50 let, bývá to pro něho i pro svěřence jeho dnem radostným; svěřenci jeho slibují mu opět věrnost a oddanost, přejou mu, aby ještě dlouho a zdrav žil. A když někdo působil 50 let v úřadě biskupském, který není spůsobilý k tomu, aby vezdejší život ulehčil a prodloužil, zajisté má příčinu, aby Pánu Bohu děkoval a o milosrdenství prosil; a když slavnost tuto památnou koná sv. Otec, tuť je ona slavností celé katolické Církve. Každý pastýř, ano všickni věřící, kteří nejvyššímu pastýři a vůdci Církve, nástupci Petrovu, viditelnému náměstku věčného, božského nejvyššího Kněze oddáni jsou, musí vzplesati, že Bůh drahého tohoto života tak dlouho ochraňoval a že Otcí křesťanstva tolik síly propůjčil, aby s nepřátely Církve statečně bojovati mohl. Zajisté přeje si jeden každý, aby v onen slavnostní den ctihodného toho kmeta ušel a požehnání jeho přijal. I moji povinností jest, abych slavnosti té v Římě se zúčastnil, ale nerad bych tam byl ze své diecése sám! Četně mělo by tam i moje stáde zastoupeno býti.

Již před nějakým časem otázali se mně v chvalitebné nedočkavosti tři velectění mu-

žové, kanovník Karlach a umělci Hellich a Barvitijs, co se k veliké slavnosti té díti bude, co se připravovati má.

Jak povědomo, vydal jsem nedávno společně s biskupy této země pastýřský list, v kterém promluvil jsem o utrpení a strastech sv. Otce jakož i o útěše, kterou sv. Otec bere z toho, když ovečky jeho přímo a ústně svou věrnost a oddanost jemu vyslovují. V pastýřském listu tom vyslovili jsme též vroucí přání, aby diecése naše v Římě četně zastoupeny byly; proto používám i dnešního shromáždění k tomu, abych myšlénku tu znova vyslovil a Vás požádal, byste ve svých rodinách, ve svém sousedstvu a mezi svými přátely toto přání mé rozšiřovali a možno-li, abyste několik mužů ze středu svého zvolili, kteří by těm, kdož chuti, času a prostředků k pouti do Říma mají, byli radou i skutkem nápomocni, aby cesta jim usnadněna byla a abychom se dne 27. května v Římě shledali.

Kéžby hodně mnoho katolíků z Čech do Říma putovalo, aby sv. Otec viděl, že netoliko pastýř přichází, ale že i stáde spěchá, aby nejvyššího pastýře vidělo, aby bylo zřejmo, že přicházejí věřící, přichází země, přichází *Bohuvěrné království České*, aby Otcí křesťanstva holdovalo a jemu svou lásku a oddanost osvědčilo.

Až do Říma přijdete, mnohonásobně se vzděláte — vzděláte se patřice na 85 letého kmeta, který s posvátnou důstojností úřad svůj koná, který v bojích nepodleh, ale v mladistvé síle a s nadšenou výmluvností mluví jsa sílen důvěrou v Boha a modlitbou svých věrných.

Vzděláte a zaradujete se, pravím, procházejíce město Řím, ale také se zarmoutíte. Řím, hlavní město křesťanského světa, které po staletí zváno bylo městem svatým — a to vším právem, nebo má býti jméním jediné pravé svaté, katolické apoštolské Církve, v němž jest střed jednoty, střed, z něhož milost i pravda se šíří, — toto město, zvané druhdy svatým, městem světovým, skleslo nyní na stupeň hlavního města jednoho národa! Mnohá jiná, jindy kvetoucí krásná města, jako Neapol, Florencie, Modena, Parma i sám Turin, která někdy měla význam a váhu, poněvadž v nich sídleli *legitimní* panovníci pečující o blaho lidu, jsou nyní opuštěna stavše se proti své vůli obětí města Říma. To všechno muselo se státi nátlakem velikého, po celém světě rozvětveného spolku, kterému vlastně o nic jiného nejde, než aby byla zasazena rána všemu nadpřirozenému, křesťanskému, svatému, nad-

světovému a Božskému a aby se přinesla oběť novověké modle — národnosti. Je-li srdce poraněno, tuhne, chladnou žíly, je-li hlava zraněna, chromnou údy a když pastýř ubit byl, rozptyluje se stádo. A *toť*, pánové, jest záměrem nepřátel Církve, *proto* muselo světské panství sv. Otce padnouti.

Budete sice moci navštívit sv. místa, avšak kolik druhdy svatých míst jest rouhavou rukou znesváčeno! Veliká ona budova zvaná „cirkus Titův a Vespasianův“ také „Kolosseum,“ kde druhdy národní hry konány, kde zápasy se šelmami se daly a lidé obětováni bývali, stála po staletí co pomník staré doby pohanského Říma svědčíc o tom, že tam druhdy tekla v proudech krev mučovníků, kteří vyznávali víru v Toho, který sám krev svou vylil na kříži za hříšný svět.

Budova ta sloužila za místo modlitby, přichozí žasnuli nad zříceninami, avšak konajíce tam též křížovou cestu klaněli se Tomu, jenž všechny zříceniny, všechny časy přežije; nyní a v nejnovější době byla ta posvátná půda rozryta a rozkopána, aby se tam snad ještě našla nějaká stará budova, v níž šelmy byly chovány aneb křesťané jsouce k tomu určeni, aby dravou zvěř roztrhání byli. Putující Římem naleznete tam mnohý chrám zavřený, mnohý pak sice otevřený, ale zpusťšený, naleznete v nich snad i kněží, nyní odkázaných na bídnou almužnu. A mnohé z oněch budov, které vystavěla otcovská péče papežů, aby odtamtud řídili zemi Bohem sobě svěřenou, jsou nyní v jiných rukou; sídlí tam úředové, kteří myslí, píší a konají ne to, co k blahu lidu vede, ale čímž by břemena berní nade vši možnost zvýšili. Budovy, které o krasochuti, vkusu a velikosti sv. Otců svědčí, jsou znesváčeny, jako i nejkrásnější budova na Monte Citorio. Tam sídlí nyní sněm, v kterém bez trestu a beze vsí překážky vše, co posvátného, se snižuje, kde kují se zákony na zotročení Církve a nejvyššího ředitele jejího, zákony, které sv. Otcí mají úplně nemožným učiniti, aby stádo své řídil, k němu mluvil, aby Církev svou spravoval, zákony, které bezpráví hájí a odcizení spravedlivého majetku za věc dovolenou vydávají. Jiné budovy zřízené od papežů, aby ústřední úředové církevní v nich důstojné a pohodlné místo měli, jsou prvotnému účelu svému odcizeny, jsou v rukou těch, kteří blaho národů nepodporují, alebrž hubí. Lze sice doufat, že poutníci do Říma přichozí budou moci místa svatá navštívit bez překážky a rušení, doufám sice, že budeme moci společně velechrám sv. Petra navštívit, onen chrám, jehož i ústa světská

velebí a nazývají divem světa; ano doufám, že budeme moci na hrobkách sv. apoštolů k Bohu se modlit; avšak sv. Otce tam neuvidíme, nebo již od mnohých let nemůže objeviti se u veřejnosti, poněvadž ti, kteří v Římě nyní vládou, nemají moci, aby zamezili pohánění, výtržnost, ba i útoků proti němu. Sv. Otcí, jakož doufám, budeme moci ve Vatikánu účtu svou vzdáti. Vatikán jestiž palác, budova, kteréž sőtva bude na světě rovné, onť ozdoben nádhernými díly uměleckými, sochami, obrazy, zahradami a chodbami; a přece jest palác ten jen žalářem sv. Otcí, nebo nesmí jej opustiti, aby se nevydával v šanc zneuctění aneb i pokryteckým počtám, které by ještě citelnější, kormutlivější a bolestnější pro něho byly, než pohánění a příkoří jakákoli.

Ano vzdělání, povznešení budete v Římě, ale i zármutci, ale zármutek ten bude převážen radostnými a vděčnými počty, které sv. Otcí dítí se budou! Uvidíme sv. Otce zajatce v paláci svém, avšak budeme se diviti, kterak svoboden jest ve svých myšlénkách i slovech, diviti se budeme mírnosti a laskavosti jeho. Ač zajat jest ve Vatikánu a pouze almužnami žije, jest přece bohat milosrdenstvím a dobrými skutky, jest šťasten, vida, any ovce jeho kolem něho, pastýře věrného, se shromažďují, věřící ze všech zemí jej obklopují, aby svému Otcí sv. k nohoum padli. Připravme mu toho bohatství, učinme mu tuto radost, toť přání moje, které znova opakuju: Sejděme se tam četně!

Až pak posilnění slovem sv. Otce i požehnáním jeho navrátíte se do vlasti své, do svého domova, ku svým rodinám a přátelům, až líčiti budete, co jste viděli, kterak jste poučeni byli, až vyprávěti budete o všem bezpráví a násilí, jež se tam páše, budete nejen poutníky, ale i posly a zvěstovateli pravdy, budete vpravdě pokolením kněžským, a když poukazovati budete k tomu, co i jiným národům hrozí, pak budete též podpořami starého, dobrého práva.

Z písní.

I.

Naše drahá víra
jako květ na růži,
radost skytá děcku
a potěchu muži.

Jenom tvor bezcitný
růže v bláto šlape,
jenom nešlechtník
po své víře tlape.

II.

V širém světě kam jen vkročím,
všude divy Boží zočím,
v poli klásek
sedmihlásek
Tvůrce svého velebí,
jenž sídlí tam na nebi.

III.

Zemře-li mi otec, máti,
nemusím se nouze báti;
skytá chleba
vše, co třeba
Všemohoucí na nebi,
jehož duch můj velebí.

J. Ježek.

Šedesáté narozeniny.

„Provolání“ tak jsem četl 11. března v novinách, již již je odkládám a tu oko mé spatřilo větší literou vytisknuté jméno „František Pravda“. Byl jsem překvapen, přečetl jsem svolání katol.-polit. jednoty v Brně celé (Blahověst je podal 15. března v č. 8.), zmocnil se mne velký nepokoj, přemohla mne až bázeň. Teprv druhého dne přišel jsem drobet k sobě a hned jsem napsal a poslal do Brna odpověď svou, kteráž stojí v Hlasu č. 30 od 18. dubna a zní takto:

V Hrádku p. Sušice v Čechách,
dne 12. března 1877.

Sl. výboru katol.-polit. jednoty v Brně.

Veledůstojní, vysocevážení, mně obzvláště milí a drazí páni a paní! Četl jsem včera v novinách svolání Vaše týkající se mé osoby. Byl jsem jím překvapen, zajisté mile překvapen a pobízí a nutí mne to vysloviti Vám už dnes upřímnou a hlubokou vděčnost svou.

Uzavřeli jste oslaviti moje 60leté narozeniny, 35leté působení kněžské a 30leté působení spisovatelské a já věru vytýkám si, stydím se v duchu, že nezasluhuji tuto velikou poctu Vaši. Věnoval jsem arciť všechny síly své, jak pravíte ve svém svolání, věci nejlepší, to jest křesťansko-mravnímu zvedení a ušlechtnění lidu našeho, ale síly ty byly slabé a dokázaly méně, než jsem se od nich nadál. Ještě to a ono mi leželo na srdci, ještě tu a tam chtěl jsem přispěti, ale už se dostavila — ta šedesátka a nyní ona chce vládnouti a chce mi poručeti. Prozatím se starám o vydání starých spisů svých, hledám, opravuju, sestavuju a bude-li pak ještě možná podstoupiti a vykonati něco nového, to je u Pána Boha.

Cítím tedy, ano dobře vím, že málo jsem hoden oznámené Vaší oslavy a chci ji potahovati na věc — tu nejlepší, již jsem dle slov Vašich síly své věnoval a na svou dobrou vůli,

nikoliv však na svou osobu, své skutky a zásluhy. —

Chystáte pro mne album s fotografickými podobiznami, dar ten bude mi zajisté přemilý, zůstane mi vzácnou památkou. Poznám drahé tváře příznivců svých na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku, budu často na ně hledívati a o tu radost připraviti se, nedovoluje mi srdce, ano ono mi to zakazuje.

Však chcete z přebytku po uhrazení útrat na album zakoupiti pro mne ještě nějaký jiný zvláštní dar. Za ten musím se Vám poděkovati, srdce to žádá a já navrhuji, aby, bude-li jaký přebytek, obrátil se na zřízení knihoven na Moravě a ve Slezsku, oč u Vás tak horlivě a obětivě se zasazujete, dobré knihy pro knihovny ty sami objednávejte.

Posílám na ně i já 20 zl., prosím přijměte je ode mne a když knihy za ně a za to, co k nim snad přidáte z toho nějakého přebytku, koupené přispějí ku křesťansko-mravnímu zvedení a ušlechtnění lidu našeho, té věci nejlepší, bude mi to také nejlepší odměnou.

S nelíčenou vděčností, hlubokou úctou i vřelou láskou slavnému výboru katol.-polit. jednoty je a vždy bude oddán kněz Vojtěch Hlinka (Fr. Pravda).

O svolání Brněnském dověděl jsem se z Pokroku a že Pokrok dávám čísti i jiným, vyřízl jsem je, aby ta chvála v něm, jež tuze mne tížila, alespoň u nás zůstala tajná. Však máme zde více novin a ty také svolání z Hlasu, kterýž je uveřejnil první, otiskly do slova, a mně nebylo možná všechny je — zabavovat. Bylo nejen v Blahověstu a Pokroku, nýbrž i v Brousku, Poslu z Prahy, Opavském Týdenníku, Školníku, Škole Božského srdce Páně a nevím kde ještě a tak dostalo se ve všeobecnou známost. Co jsem měl dělat, musel jsem se poddat a věru sklíčen a napnut očekával jsem věci, kteréž na mne v tom šedesátém roce věku mého přijdou.

Ještě před 17. dubnem obdržel jsem mistrně provedené diplomy čestného občanství spojených obcí „Nekrasín, Hostějov a Rosička,“ pak obce „Velký Bednárec“ a obec „Jarošov“ poctila mne srdečným blahopřáním. V Nekrasíně jsem se narodil, v Jarošově jsem byl křtěn, duch můj pookřál, se povzněl, já nabyt důvěry a naděje a stal se, bych tak řekl, smělejší a odhodlanější. Z kláštera ctihodných panen Voršilinek v Kutné Hoře byl mi dodán přehezky věnec z čerstvých vonných fialek s hedvábnou vzácnou stužkou, na níž zlatem vyšito: 30 a 77, a věnec ten nevinný, útlý a něžný ještě více pozdvihl mysl mou a útěchu v ní

rozmnožil. Začali přicházeti přátelé a příznivci moji zdejší, dostavilo se i naše Hrádecké obecní zastupitelstvo, slyšel jsem ode všech slova milá, slova lichotivá, žádali mi na Bohu hojnost časných i věčných Jeho darů, a tak šťastně — příprava moje k 17. dubnu se doplnila.

Nastal večer před ním, bylo ve dne chladno, padal sníh a tu pojednou se vyjasnilo. Venku na ulici schází se náh mnoho lidu, je slyšet mluvit a chodit; udělalo se tma a v tom velká záře přiblížila se k domu mému a celý ho obklíčila. Vidím z okna svíce, fakule, lampiony, je tu zpěvácký spolek „Svatý Václav“ ze Sušice, rozestavil se do kruhu a zpívá česky — výtečně, rozkošně. Poslouchal jsem s pohnutím a když po zpěvu pozdravil mne vážný řečník ve jménu všech přítomných řečí jímavou, úchvatnou, nevím, kde jsem nabral tolik síly, že jsem se mohl slušně a důstojně poděkovat. Byli tu také vyslanci jiných slavných spolků a besed Sušických: čtenářské, řemeslnické, i jednota učitelská hojně byla zastoupena. Naplnil se můj dům hosty drahými, váženými, vyřizovali mi své pozdravy, svá přání a já vzdával jim díky, chlubě se pánům učitelům, že také jsem učitel, a pánům řemeslníkům, že také jsem řemeslník, kdežto před tím jsem byl řekl pánům rolníkům, že jsem vyšel z jejich stavu. Tak jsme všichni byli svoji a poněvadž pocta patřila vlastně jen spisovatelé, byli jsme svoji i v tom, co jsem spisy svými budil, šířil, zastával po třicet let, ve věci té nejsvětější, v lásce totiž k Bohu a víře, vlasti a národu. Rozešli jsme se s upřímným „na zdar“ a již ten předvečer byl jeden z nej příjemnějších mého života.

Ráno sloužil jsem mši svatou a zač jsem všemohoucímu a ke mně nejvyšší dobrotitivému Bohu děkoval a oč jsem Ho prosil, může si každý pomyslit.

Před polednem přivezl p. katecheta Dušek ze Sušice dvě drahocenná alba jemu z Brna zaslaná a s ním přijeli dva páni děkaní a k těmto v Hrádku ještě dva páni faráři a jeden pan kaplan se připojili. Drazí spolubratři věnovali mi adresu překrásné kreslenou a malovanou a od duchovenstva celého vikariátu Sušického podepsanou a oblažili mne toho dne svou společností.

P. kat. Dušek alba po schodech sám nahoru nesl co velký poklad mu doporučený, nedbaje na jejich tíži, a když mu chtěli pomáhat, bránil, nedal, nesvědčil je nikomu. Odevzdal mi je ve jménu slavné vysocectěné katol.-polit. jednoty s přiměřenou tklivou

řečí a hned mi také přečetl z alba slavnostního báseň dedikační, již mne i sebe pohnul až k slzám. Zní takto:

Františkem jsi Pravdou jal se zvátí
Role počav pěstit' národu;
A hle jakou hojnou úrodu
Nyní zlatem vidíš kol se zráti!
Ty jsi volil k Pravdě nebes státi,
I v tom její svatém průvodu
Šel jsi hledat v srdce, v přírodu
Krásy věčné stopu chtěje znáti.

Poznals ji; tvé péro požehnané
Roků třicet zdobí vlasti chrám
A ví kmet i dítě, co jsi nám. —
Vlasti, církvi, lidu, uměním,
Dlouho Pravdu zachovat rač Pane!
Aj, ta prosba po všech vlastech vane.

Zadával jsem se do alba tohoto i do druhého, já je prohlížel, studoval, a činím to pořád ještě, a každou fotografii jsem si vyndal, ačkoliv je jich přes půl třetího sta, abych si mohl přecísti hesla mnohá vzadu k jmenům připsaná. „A toto píseme vám, abyste se radovali, a radost vaše aby byla úplná. I. Jan 1, 4.“ Ano psali mi, poslali mi své vzácné podobizny milí, šlechtetní, vděční Moravané i Slezané, radoval jsem se a radost moje byla úplná. Ach, cítím, nahližím, že nejsem hoden vysoké jejich pocty, a nemohu, nebudu ji potahovati na své zásluhy, na svou osobu, nýbrž na svou dobrou vůli, na věc, pro niž jsem žil, pracoval, působil. Již jsem věnoval čas svůj a síly své, na věc tu nejlepší, jak ji sami nazvali ve svém provolání: křesťansko-mravní zvedení a ušlechtnění lidu našeho. Jsem dostatečně, jsem bohatě odměněn za ten skrovný halíř svůj, kterýmž já k této nejlepší věci přispěl: uznalostí, dobrotou a láskou jejich, a přál bych si z celého srdce, abych ho mohl ještě rozmnožit. Zajisté jsem se nikdy nena-
dál, že bych na Moravě a v Slezsku tolik ctitelů slovutných a vážených si byl získal. Dívám se na jejich podobizny, čtu jejich jména, úřady, důstojnosti, tituly. Je mezi nimi mnoho pánů kanovníků, prelátů, doktorů bobosloví, děkanů, farářů, katechetů, kaplanů i boboslovců; mnoho doktorů právníků a lékařů a mnoho pánů poslanců, ředitelů rozličných ústavů, profesorů, učitelů a pedagogů; mnoho pánů úředníků s věhlasným archivářem v čele a mnoho pánů umělců, redaktorů, obchodníků, průmyslníků, řemeslníků i dělníků až na zasloužilého sběratele údů pro Dědictví s almarkou na zádech. Je zastoupen každý stav: duchovní,

šlechtický, městský i selský a neschází ani hojný počet vznešených paní a slečen. O došlo mne a líbí se mi skupení, v němž urozená hraběnka ze zámku s bodrou selkou ze vsi, s ctihodnou jeptiškou z kláštera, s důmyslnou učitelkou a s přívětivými dámami z města činí jeden obraz. „Zelená hora u Žďárů s kostelem sv. Jana Nep.“ upomíná mne na leta prvního mládí v Žďáru strávená a věru blahé pocity ve mně povzbuzuje. „Pohled na Brno“ uvádí mi na mysl pobyt tam s t. kan. Vinařickým a návštěvy naše u t. doktora Sušila a jiných proslulých pánů. A jak drahá, milá a vzácná mi jsou slova na mnohých podobiznách vzadu napsaná! Dotkla se obsahem, významem svým vroucím, šetrným, příznivým mého srdce, povzbudila mne a opsál jsem si je zvlášť, abych se mohl v nich častěji pokochat, jimi častěji se oblažít.

Odevzdáno mi 17. mimo slavná alba z Moravy tolik listů z Čech, že jsem toho dne nemohl všechny ani přečísti. I město Hradec Jindřichův, kde v okrese jsem se narodil a kde jsem studoval gymnasium, milým připisem mne poctilo, jakož i město Sušice, jemuž na blízku nyní bydlím. Spolek učitelek v Praze překvapil mne blahopřáním jemnými obrazy něžných květek ozdobeným. Spolkové: čtenářský akademický, řečnický „Slavia“, akademický „Štít“, českých akademiků z Prahy, čtenářský z Přerova — zaslali blahopřejné dopisy a telegramy, jakož i sbor profesorů realného gymnasia, sbor učitelský dívčí školy a světské a řeholní duchovenstvo z Plzně, klub přátel věd a umění z Tábora, Městanská beseda z Klatov, duchovenstvo a učitelstvo z Lysé, správa „Zlaté knihy“ z Písku, Dědictví Malíckých z Hradce Králové, kněhkupectví Kobrovo z Prahy, bohoslovci z Brna, z Budějovic s připojenou krásnou vzletnou básní, z Hradce Králové (teleg. na Pokrok), z Olomouce, z Prahy s podpisem i veledůstojných pánů představených. Listy a telegramy jednotlivců vypočísti arcif opominu, je jich velký počet, veled. p. Jos. Koublé na Příchovicích přidal dojemnou báseň vytisknutou již v Blahověstu a mnozí jiní přidali jako on své fotografie a já viděl tváře přátel a známých, s nimiž jsem se tu a tam byl sešel na cestách života před dávnými i nedávnými lety, a tváře příznivců svých, jež poznat jsem ještě nikdy neměl příležitost. —

Převzácnou památku věnovali mi také milí a drazí kolegové a spolubratři, s nimiž jsem byl r. 1842 v Praze vysvěcen, stříbrný

kríž totiž na pult, od zlatníka Grohmanna v slohu gotickém vkusně vyvedený, o němž se již stala zmínka v Blahověstu č. 11 od 15. dubna.

Vzdávám především slavné, vysocectěné katol.-polit. jednotě v Brně, i všem jiným slavným vysocectěným jednotám a spolkům a obcím, všem spanilomyslným dámám a všem důstojným a veleváženým pánům a páňm za všechna jejich čestná osvědčení upřímného přátelství ku dni mých šedesátých narozenin — své nejhlubší a nejsrdečnější díky, prosím, aby mi i budoucně v lásce a přízni zůstali nakloněni, a chci se toho státi hodným věrnou službou Bohu a národu až do smrti.

V Hrádku p. Sušice, 28. dubna 1877.

Vojtěch Hlínka (Fr. Pravda).

Dědic koruny Karlovy.

Díl první.

XI.

Na dolní bránu hradu Hanžburku, při níž dle pověsti stával někdy kostelíček, za pozdního večera zabušil přivěšeným kladivem tentýž muž, jehož jsme si povšimli na kolede u dveří v chrámečku dřevíckém.

Nahoře otevřel hlásný okénko, vyhledl ven a kvapil otevřít.

„Ubohý noclehník!“ pravil příchozí tlumeným hlasem a hlásný ukázal mu mlčky do čeledníku.

„Nespí ještě váš pán?“ otázal se noční host.

Teprve nyní všiml si čeledín bystřeji příchozího.

„Bezpochyby že ne. V komnatě jeho kmitá se ještě světlo.“

„Smím nahoru?“

Hlásný vzpomněl si na příkaz pánův, kdyby sebe později v noci přišel noclehník, aby jej vpustil bez okolků.

„Tudy do přízemí, potom točitými schody do hořejší chodby a v té hned druhé dvéře na pravo!“

Příchozí musil se tu znáti velmi dobře i bez poučení hlásného.

Zdálo se, že si místností ani nevšimá. Nízké, nerovné a křivolaké chodby hradu s četnými dveřmi pobitými železnými pruty jistě mu byly až příliš povědomy.

U dveří hlásným naznačených stanul, otřel z promočených škorňí sníh a bez okolků vešel do nevelké, klenuté jizby, upravené dle tehdejšího vkusu opravdu bohatýrsky.

Za kulatým stolkem, pokrytým těžkým zeleným kobercem seděl přistárly pán, také

nám již známý z kostela svatomařského a z pozdní návštěvy u arcibiskupa.

Sotva že zahledl příchozího, rychle vstal, šel mu vstříc, a podal mu pravici.

„Dnes jsem tě opravdu ještě nečekal. Tak brzy jsi to dokázal? Ale utýral jsi se. — Slyšíš švagře? Odpočineš si tu nyní. Vykážu ti osamělý byt v protějším křídle. Rušit tě tam nebude nikdo nikdy. A cele se můžeš v něm oddat svému řemeslu!“

Host usadil se mlčky do lenošky na druhé straně kulatého stolu.

„Byl jsem tam na velké. — Již mne neznají. — I plebán jiný. — Ale zdá se, že dosud na mne vzpomínají a dosud že klnou někdejšímu kastelánu.“

„Nemysli na to brachu. A nyní dovol, ať tě pohostím aspoň o koledu!“

Pan Vilém vstal a chtěl odkvapit s nějakým rozkazem.

„Ne Viléme! Smím-li oč žádati, prosím o chleba a o vodu. K jinému mne nenů. Nemával jsem častokrát ani toho.“

V chvilince přinesl čeledín chléb s pohárem vody a obě postavil před hosta.

„A kdes trávil štědrý večer a svatou noc?“

Noclehník přihnul rychle pohár ke rtům a zvlazil je.

„My tě čekali tehdáž — opravdověji než dnes.“

„Byl bych vám svou přítomností rušil radostné chvíle. — Víš, kde já slavil štědrý večer se svatou nocí, Viléme? — Na sboře-ništi pozdeňském.“

A host opět přitiskl ke rtům dřevěný pohár.

„Zbyněk nemá ani tušení, že otec, pravý otec tak na blízku.“

„Mlč Viléme, pro Bůh, zachovej mlčení hluboké. Až někdy — někdy; či by bylo lépe, aby nikdy nezvěděl, kdo byl jeho otec a kde stála jeho kolébka? — Tobě to Viléme odplatí věčný Odměnitel, co jsi prokázal krvi Perchtoldové.“

Příchozí v malé chvíli se pozdvihl, pan Vilém mu posvítil do jizby v křídle, z jehož oken bylo viděti až k lesům na výšinách po pravém břehu Oharky. Jizba byla klenutá, nade dveřmi visel veliký, dřevěný kříž a v pravo obraz mladinké dívky v nádherném šatě jasně zeleném. Plápol kahánce osvítil obličej její jasnou září. Zdálo se, že růžové rty se otevírají, kolem nich že se kmitá blažený úsměv, chrpové oči že vlnou radostí a po kvetoucích lících že se rozlévá růmě-nec první, čisté lásky . . .

Zrak pozdního hosta utkvěl na okamžik

na luzné tváři mladé dívky, potom sepnul noclehník svadlé, kostnaté ruce a zvolal: „Eliško — Eliško má! — Vidím tě zase poprvé, tu tichou, tu milou usměvavou tvář tvou! — Ty dobrá, ty věrná choť má! — Zdali se uvidíme a zdali z těch rtů tvých uslyším jen jedno, jen jediné alespoň slovo smíření! Vždyť jsem tolik, tolik vytrpěl? Klečel jsem na hrobě Vykupitelově, na Kalvarii lezl jsem po kolenou, ale zdaliž vyslyšel mne Onen Milosrdný bez míry? To tys mi vnukala takové myšlenky, tys byla Eliško má, jež vedla jsi kroky mé na hroby apoštolů, kteráž ukazovala jsi mi cestu do země španělské, to tys byla, kteráž zadržela mne na cestě do propasti, když chystal jsem se za hranicemi zapsati na věky peklu duši svou, tvůj duch to byl Eliško, kterýž mi šeptal, že se předce jednou zas sejdem, abych nezoufal, to tys byla ty drahá choť má, kteráž zadržela mne, když jsem se chtěl vrhnouti z korábu do mořských vln! Eliško má — vidím tě opět, odpouštíš mi?“

Kahánc na stolu plápolal jasněji a jasněji; luzná dívka na obraze zdálo se že opět otevírá rty a bělounké ruce její že se zdvihají, jakoby chtěly sešlému muži žehnati.

Bůh ví, jak tu klečel dlouho na té podlaze někdejší královský kastelán dřevěský!

Kahánc již dohořel. Oknem prorážely do jizby paprsky měsíce klonícího se k západu. Bledá záře jeho rozlévala se po obličejí Ukřižovaného. Zpola zavřené, hluboce zapadlé zraky Spasitelovy zdálo se že tkví na klečícím starci, že z obličejí mistrovské řezby vymizel výraz smrti, ve tvářích zsinálých nabývajících živosti že rozhostila se ona božskost, kteráž okamžikem jediným vracovala mír do prsou rozbořených. —

Ráno si vypravovala čeleď na Hanžburku, že v západním křídle hradové budovy kmitalo se světélko do dobrých čtyř hodin.

„Přenocoval tu podivný host a pan Vilém ho do té komnaty sám uvedl.“

„Bývala to někdy jizba slečny Elišky. Co odešla však na Dřevíč, nebyl v ní nikdo.“

Starý Burda zašel si k hlásnému. Oba sloužili ještě za pana Zajíce se „srdcem lvím“ ve starých Klepích a věrnost obou k pánům byla jako kuté železo.

„S panem Vilémem jsou „ty a ty,“ dávni druhové, jak se zdá.“

Burda pohleděl hlásnému šelmovsky do očí.

„Co nám potom, kdo u pána noclehem?“

„Nic nám potom, máš pravdu Mikulko;

ale povědít si to můžeme. Mimo nás a tyhle stěny — jářku, všiml sis ho?"

"Všiml a nevěšiml."

"Jsme předce spolu jako jeden, tobě utali u Žatce levou, mně pravou ruku. Není pan Zbyněk podoběn tomu dnešnímu nocelehniku jakoby mu z oka vypadl?"

"Nebožce dobré paní Elišce chceš říci Burdo?"

"Pan Zbyněk má po matce jen oči; ale toho dnešního hosta celou, celinkou tvář."

"Jak chceš! Ale povídám ti Burdo, podruhé již toho neopakuj. Ať je to kdo koliv, dejme mu pokoj jazyky svými i za zády."

"Dnes jsi jako kohout, učiněný mrzout. Vězí v tobě ďas."

"Poslouchej Burdo: jsou věci, o kterých neradno mluvit, máš už bílou hlavu a onehdy četl kaplan ve zdejší kostele: *kdo má uši k slyšení, slyš* a já přidávám: *kdo má jazyk k mlčení, mlč*. Myslím, že rozumíš. Je-li to on, zamhuřme oči a učiníme nejlépe."

Na nádvoří zařičeli koně, zaduněly těžké kroky a ozvalo se několik hlasů.

"Pan Zbyněk chystá se do Prahy na dvůr mladého krále. — Už arci nemáme říkat *mladého*."

"Celý a celý on!" zahučel Burda.

Šest helmic zasvítilo se bleskem před bránou a šest jezdců ujíždělo tryskem k Libochovicům.

"Toliko že starý již je sehnutý, tenhle srdce ryjí zlato a tam ten . . ."

Burdovi uvázla poslední slova na jazyku.

Kastelán díval se za jezdci oknem klenuté jizby takřka úkradkem, jakoby se bál, že jej někdo postřehne, že mu vyčte potom z obličeje veškerý ten život, ježž odvály větry Bůh ví do kterých moří. A ubohý pro slzy skorem ani neviděl.

Či není to trest těžký, když sestaralý otec nemůže se přiblížit k dítěti vlastnímu, privinouti je na prsa, pocelovati mladou, svěží tvář, aby se ho to dítě nezeptalo: proč jsi nevěděl o mne dříve tatíčku můj a proč se tak pozdě hlásíš ku krvi své? — A mohl by to povědět synu svému a v mladé nitro jeho zasaditi štíra výčitek?

Ani k panu Vilému by se byl nehlásil. Chtěl život svůj zakončiti daleko za hranicemi rodné země své, chtěl umřítí neznám od nikoho a neproklínán od nikoho alespoň v poslední hodině. Když se vrátil ze svaté země, chodil po římských klášterech od fortny k fortně a k těm nejnižším službám na-

bízel rukou svých, ale odbývali ho všude. Co tehdaž slzí vyplakal, těžko vypověditi. "Máš vepsané do čela ohavné skutky své, čtou ti je ve tváři a proto tě odbývají!" zahučelo mu pokaždé do uší.

Ani oči neodvážil se nikde pozdvihnouti, plíží se ulicemi římskými jako stín, žebrával na práhu bohatců o sousto a jednoho odpoledne usedl utrápen a hladem usouzen na stupně basiliky lateránské. Kolem hrnuly se nescíslné proudy lidu římského za hromového: "eviva" Urbanovi VI. a ohlušujícího "abasso" Robertovi Genevskému.

Starý muž pozdvihl hlavu, vstal, opřel se o pilíř a rozhlížel se po zástupech. Nevšiml si ani, že již hezkou chvíli pozoruje ho rytíř jakýsi, dle všeho cizinec.

"Perchtöldel!" ozval se náhle před ním hlas, v němž jevílo se překvapení i úžas zároveň a při tom dotkla se cizí ruka jeho ramene. "Jsi ty to švagře můj?" ozval se tentýž hlas.

Starý muž obrátil hlavu v tu stranu, upřel na rytíře v tmavozeleném kabátci obličej a přejel si svráskovatělé čelo rukou, jakoby vzpomínal, zdali kdy viděl tuhle tvář a kde.

"Viléme! — Viléme!"

"A v takovém stavu tě nalezám? — Bože věčný!"

"Spravedlivý, mělš říci Viléme! — Bylo by lépe bývalo, kdybychom se nebyli setkali."

"A tak zmořen a v takové bídě! — Švagře můj!"

Bouřlivěji a bouřlivěji rozléhalo se ulicemi "eviva;" ke chrámu blížil se ve skvostném povoze papež Urban VI. a lid hotovil se již koně vypráhnouti, že sami dovezou svatého otce do chrámu.

Právě byl jmenoval nové kolegium kardinálů a vyjel si do města.

Privrženci Robertovi skřípěli v hradě andělském zuby a žlutli nenávistí proti římským měšťanům.

"A dlouho již ve věčném městě?" otázal se za chvíli někdejší kastelán.

"Dva týdny brachu. Přinesl jsem nové ujištění od císaře o věrnosti říše a království českého k Urbanovi."

"A dítě mé — Zbyněk můj?"

"Provází mne na cestě."

"V Římě že krev má? — A otec jeho Viléme umírá hladu. Už dva dny neměl jsem v ústech ničeho."

A vyzáběl "muž padl kolem krku rytíři a hlavu prokvétlou přitiskl těsně na prsa a tlumil pláč, jenž hrozil vybuchnouti vši silou.

„Půjdeš se mnou na hospodu, za dva či tři dny hodlám opustiti Řím. Půjdeš s námi do vlasti. — Půjdeš Perchtoldé? Je v tom ruka Boží, že jsme se shledali.“

„Půjdu Viléme; ale nezasluhuji toho. Abych byl alespoň na blízku synovi, ku kterémuž hlásiti se skorem ani nesmím! — A dítě jejich, dítě Justiny?“

„Slyšel jsem, že odešlo za matkou.“

„Půjdu s tebou a u nohou arcibiskupa budu prositi o požehnání. A až vyjevím mu pokání své, zdaž vezme kletbu nazpět z hlavy mé?“

„O tom až ve vlasti Perchtolde. Uhněme se!“

Lid valil se kolem v ohlušujícím jásotu, protože Římané měli ve středu svém opět papeže po tak dlouhém, opravdu babylonském zajetí a protože Urban měl s důstatek síly, aby odolal protivníkům a udržel se v Římě i přes úklady dvora francouzského a přívrženců rozkolu.

„A Zbyňkovi řeknu, ty že starý, známý druh z hospicu, že bys rád do vlasti.“

„A císař, Viléme?“

„Karel ti odpustí, — už dávno odpustil.“

Pan Perchtold si při těchto slovech odechl. Oba krajané zahruli do jedné z postranních ulic vedoucích k českému hospicu. (Pokračování.)

DO P I S Y.

V Meranu, dne 29. dubna 1877.

(Další zprávy o spolku Meranském.)

S potěšením mohu dnes sdělit některé zprávy o Meranském „spolku k podpore churavých kněží,“ patrně svědčící, jaké přízni v těch nejvyšších kruzích se těší, jak nadějně vzkvétá a na blahodárný úkol svůj se připravuje. Tu budiž přede vším uvedeno, že Jeho Svatost Pius IX. veškerým údům téhož spolku nejmilostivěji ráčil uděliti apoštolské požehnání a pro domácí kapli věnovat kalich, který cestou papežské nunciatury ve Vídni co nejdříve sem má dodán býti. — Předmětem největší péče jest nyní důstojná úprava domácí kaple. Pokud ale bude spolek odkázán na byt pouze v nájmu, potud se ovšem nemůže pomýšleti na úpravu úplnou, která by mohla při stěhování se dělati obtíže; proto se prozatím obrací zřetel jen na paramenty, prádlo na oltář atd. Tři ornáty se vším příslušenstvím věnovala již ze své domácí kaple hraběnka Theresie Brandisová, choť pana předsedy téhož spolku a jeden zcela nový červený přislíbila hraběnka Fl. Friesova. S takovoutěž prosbou

obrátilo se představenstvo spolkové na některé paramentní ústavy, z nichžto již Olomoucký přislíbil věnovati zelený ornát, který hodlá vysoce důst. pan baron Schneeberg sám osobně sem dodati. Těž jsou již slíbeny dva missály (jeden ve skvostné vazbě), a darovány dva pěkné obrazy. Ohledně pak opatření prádla na oltář sestoupil se zde spolek sám z kruhů šlechtických, které svým nákladem potřebné k tomu látky kupují a veškeré práce vlastnoručně vykonati si umínily. Aby se mohlo více kněží se mší sv. brzo vystřídati, mají se zříditi v domácí kapli 3 oltáře. Ale toho se spanilomyslné naše švadleny nelekají, nýbrž chtějí zjednati všechny potřeby v plném, až přehojném počtu. Tak na př. obsahuje předběžný rozpočet: 6 alb, 12 humeralií, 24 korporalií, 36 purifikatorií, 18 oltářních ubrusů, 18 malých (k lavábo) a 18 větších ručníků, 6 antependií atd. Jedna z dám těch již odevzdala jeden oltářní polštář, jiná pracuje zase na jiných dvou, a tak vespolek závodějí s šlechtnou řevnivostí v krásném díle tom. A jelikož bude snad zajímavo čtenářům „Blahověsta“, zvědět jmena šlechtných těch paní, v krátkosti je tuto uvádím: v čele jich stojí svrchu jmenovaná hraběnka Brandis; pak kněžny: Hohenlohe a Radziwill; dále starohraběnka Salm jakož i hraběnky: Fries, Egger, Nimtsch, Szápáry a konečně baronky: Puchner, Giovanelli a Rayer. — Tyto dni očekávají se listiny zpět, které před nedávným časem veškerým vikariátním (dekanátním) úřadům zvláště v severních krajích rakouského mocnářství spolkem byly rozeslány, aby se každému knězi přístup k důležitému spolku tomu umožnil, a přehled údů usnadnil. Osvědčeným tuto účastenstvím nejlépe dokáže důst. duchovenstvo, jak otázce o „svěpomoci“, všeobecně za nutnou uznávané, rozumí, a s jakou ochotou k jejímu provedení této příležitosti se uchopí. Koncem první polovice května bude míti výbor spolkový schůzi a tu se dle většího neb menšího množství sešlých příspěvků rozhodne, zdaliž se má na příští rok větší neb menší dům najmouti, a mnoho-li kandidátů přijmouti. Žádosti o přijetí se mají cestou nejdůst. konsistoří nejdéle do konce července zaslati a zároveň udati, po které dráze a odkud kdo cestu svou konati hodlá, aby mohlo spolkové představenstvo u dotyčných ředitelství drah o snížení jízdní ceny se ucházeti. Jižní dráha již letos poskytla na žádost představenstva svobodnou jízdu, a jest naděje, že některé jiné budou chvalibebného toho příkladu následovati. Začátek

širšího toho dobročinného působení svého započne spolek v polovici října b. r. Takovýmto snížením poplatku jízdního odpadá patrně možná výmluva, jakoby byl spolek zdejší pro Čechy a Moravu příliš vzdálený. Ještě nepodstatnější ale jest námitka taková, vykládá-li se na úkor vzájemnosti. Neboť blahodárné dílo to, jakož jest českou hlavou zrozeno, tak může také alespoň nyní zvláště Čechům a vůbec Slovanům nejspíše prospěšným se státi.

A. Š.

Z Horic v dubnu 1877.
(Dokončení).

Druhá věc, o které vám psáti chci, jest, že jsem se velice potěšil, čta kritiku nejnovějšího páně Havlasova románu „Tiché vody;“ salonní bibliotheky č. 1. (V Praze. Otto kněhk. 1876.) od Jana Kosiny, ředitele slov. gymnasia v Olomouci, spisovatele co do učenosti, úsudku a bystrosti ducha nejkompetentnějšího. Již v Časopise pro katol. duchovenstvo (sešit 2. r. 1877. str. 147.) jsme čtli od p. prof. Matěje Procházky tato o věci té slova: První tři rozbory kritické (v časopise Matice Mor. r. 1876) (první z nich o svrchu zmíněném spisu páně Havlasovu), jsou z mistrovského pera pana Jana Kosiny, ředitele českého gymnasia v Olomouci, jenž metlou pepřné satyry švihá frivolnost p. Havlasovu; a tu třeba říci, že p. Kosina trefil do živého. Zachoval-li se náš lid, stalo se tak jen proto, že zachoval až dosavad kousek té víry a národnosti. Kousek, pravíme, nebo, jak známo, jak víra tak národnost v národě našem namnoze porušeny jsou, a věci tak se nemají, jak by míti se měly. Jak možná ale národu znemravnělému, na náboženství a víře zbankrotělému se udržeti, to nevíme; a k tomu národu malému a nepřátely odevšad obklopenému, který v potu tváře bojovati musí o svou existenci jak hmotnou tak duchovní. A přece jsou i v národě našem duchové, kteří myslí, že národu prospějí, jej oblaží, osvětlí a snad i na výši národů velikých a la Francie povznesou, když jej povedou na kluzkou ba srážnou cestu smyslnosti a nemravnosti, když rozšiřovati budou mezi ním zásady, jimž nic svato není, a jež tomu, co až dosud lidu svato bylo a jej poněkud na cestě mravnosti a tedy i síly a uvědomění udržovalo, se jen smějí. A to má byti bibliothéka salonní, rozumí se, ne pro tu lázu sprostou, nýbrž pro kruhy vznešené, uhlazené, které zvykly jsou pohybovati se jen na parketách a koberecích a zasedati nedbale a se všim možným pohodlím, na měkkých pohovkách všech tvarů a

forem. Bohužel, že v salonech takových člověk obyčejně nic nevidívá, coby jen pozdálčí pamatovalo na Boha a na vznešený účel člověka, tím méně na křesťanství; ovšem ale obrazy, figury a věci, jež dráždí smyslnost, a při nichž duše nevíoná se pozaraziti, zapřítí musí. — Drazí pánové, lid náš je znemravnělý dost, zvláště za posledních let tím falešným liberalismem a fabrikami, netřeba ještě systematicky ho kaziti a spisy k tomu cíli sdělanými jed nevěry a nemravnosti mezi ním rozšiřovati. My, kdož s lidem přímo se stýkáme a s ním každodenně máme co činiti, nejlépe to víme; a budeme míti mnoho práce, než do lidu, myslím národa, opět vpravíme kousek víry, mravnosti a vznešeného citu národního, t. j. národního, vlasteneckého uvědomění a pravé šlechetné hrdosti národní. Dávejte mu, kdož už psáti a přem lid osvěcovati a vzdělávati chcete, do ruky zdravé jádro, a ne jedovaté byliny cizí; pěstujte štěpy domácích, máme jich hojnost a nevnásejte nekalous, porušenou cizinu do posvátného chrámu národa našeho. Může lid pokračovati a nemusí proto zkažený a nemravný, smyslný býti, ano pak teprv bude ve vzdělání, šlechetnosti a činech i citech vznešených pokračovati; sic jinak lépe by bylo, nechati jej nevědomým a surovým, ale přirozeně nezkaženým, než raffinovaně smyslným, na duši i těle zmalátnělým a znemravnělým; nebo pak jistě zahyne!

B. H.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup ráčil ustanoviti letošní *svěcení kněžstva* na d. 11., 13. a 15. července.

— Prosebné *právo*dy o dnech *křížových* dne 7., 8. a 9. t. m. povedou se na Hradčanech z velechrámu sv. Vítkého po mši sv. v 8 h. ráno a sice do kostela Strahovského, u cti. panen Karmelitek a ke Všem Svatým.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 7—10. května u sv. Jakuba, od 11—14. u sv. Jindřicha, od 15—18. u Dominikánů.

— Mariánská „pobožnost *májová*“ u sv. Klementa jest jden co den přecetně navštěvena. K počátku jejímu v pondělí d. 30. dubna dostavilo se jako za předešlých let mnoho družiček, které v dlouhé řadě u ozdobného a bohatě osvětleného oltáře stály. Po kázání zapěli alumnové arcib. semináře na kůru Palestrinovy skladby: litanii Mariánskou a k požehnání: Pange lingua, Witovo: Ave Maria, a Jelenovu: Ó Maria, máti

drahá. Prostranný chrám Páně byl nábožnými účastníky přeplněn. Předmětem rozjímání při letošní „májové“ pobožnosti jest život bl. P. Marie.

— Páté jubileum přenesení sv. Norberta konalo se v nádherně obnoveném a ozdobeném chrámu Páně na Strahově v neděli dne 29. dubna tímto pořádkem: Časně ráno hned po 4. hod. počaly se sloužit mše svaté. O 6. hodině modlili se kněží řádu premonstr. tři první malé hodinky v kůru. O 7. hodině byla slavná matura (ranní mše sv.) s četnou asistencí, po ní kázání, jež měl sv. p. probošt V. Štalc. O půl deváté následovalo uvítání Jeho bisk. Milosti, nejd. pana biskupa Joppenského i p. Dra Karla Pruchy, u hlavních dveří chrámových veled. opatem strahovským, načež zpívána v kůru poslední malá hodinka církevní. Po té vyzviženy jsou sv. ostatky v kapli sv. Norberta, a slavnostní průvod hnul se z kostela na nádvoří strahovské v pořádku následujícím: Za korouhvemi kostelními šla školní mládež, četa měšťanské pěchoty s poručíkem, jejíž ostatní členové v dlouhé řadě průvod provázeli. Dále šlo vel. duchovenstvo a sice milosrdní bratři, kapucíni, augustiáni, křižovníci, jesuité, benediktini z Břevnova a veškerí alumnové arcib. semináře s představenstvem; za korouhvemi kapitolními s křížem a umbelou následovali zpěváci, v dlouhé pak řadě duchovenstvo řádu premonstrátského z Čech, Moravy, Rakouska a Belgie, dále kanovníci metrop. kapitoly a jiní hodnostáři církevní, za nimiž šest opatů v mitrách a pluvialech oděných neslo na ramenou svých skleněnou rakev s ostatky sv. Norberta. Pět z nich bylo opatů premonstrátských, totiž opat jerušíský Julius Plch, novo-říšský Antonín Hauber, tengerlovský (v Belgii) Jan Zl. de Sveerts, želivský Norbert Sychrava a teplský Maxmilian Liebsch. Šestý, benedikt. opat břevnovský dr. Jan Nep. Rotter, nesl místo staříckého 80letého opata drkolenského Dominika Lepšího, který se strážcem těla sv. Norberta opatem strahovským Vojtěchem Hronem za rakví krácel. Po obou stranách vedle pp. opatů šli tři kněží premonstráti střídající se s nimi v nesení. Za tumbou či rakví šla bisk. assistance a Jeho bisk. Milost nesouc v rukou na polštáři lebku sv. Norberta pod baldachýnem, který nesli čtyři kněží premonstráti. Za nejdůst. p. biskupem ubírali se hodnostáři světsí, zejména pan purkmistr pražský, někteří místodržitelští radové, jiní vyšší úředníci a též J. Excel. býv. ministr J. Jireček. Průvod zakončil nábožný lid, jenž pak velkolepý chrám Páně

naplnil, ba přeplnil ve všech prostorách. Po návratu průvodu hlavním průčelím do chrámu Páně, kde se sv. ostatky na kredenci při hlavním oltáři pro celou oktavu vystavily, následovalo slavnostní kázání české, jež měl vd. pan kanovník Ed. Tersch. Pak byla slavná pontifikální mše sv. sloužena Jeho bisk. Milostí, při kteréž na kůru výbornými silami provozována skladba Beethovenova C-dur. Toho dne opět zazněly velkým nákladem opravené obrovské varhany strahovské, jimž malé v presbyterium statně odpovídaly. Odpůldne o půl 4. hod. byly slavné nešpory a české litanie se sv. požehnáním. Každodenně mezi oktávou byla o půl desáté slavná pontifikální mše sv. a ve 3 hodiny odpůldne sv. požehnání. Zítřa, v kterýžto den jubilejní se ukončí po odpoledních službách Božích slavným „Te Deum“, bude sloužit pontifikální mši svatou J. Emin. nejdůst. p. kardinál, jenž dnes do Prahy se navrátí.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v městě dubnu 160 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, celkem letos již 584 osoby.

— Do **Turecka** vtrhly již četné voje ruské počínající válku na žádoucí osvobození ujařmených křesťanů, čehož jim zajisté všichni bez rozdílu z toho srdce přejeme. Nicméně však ozývají se u nás výtky, jakobychom my katolíci nevěřícím Turkům snad stranili. Ohlasům těm schvalujeme k bedlivému čtení v dějepisu části o křižáckých válkách proti Saracenům a v starších našich modlitebních knihách rozličné ty modlitby o vítězství nad sverepými Turky.

Paběrky.

6. *Neřicta Svatých.*

V kraji, kde lid katolický bydlí, spatřuje se místy ten zbožný obyčej, přiozdobiti dům (ve výklenku) soškou neb vyobrazením některého svatého neb světice Boží. Tak to spatřiti lze na některých domech v městě J. doposud.

V domácnosti blahobytem žehnané žil tu muž Jan Sv. a jeho úhledný jednopatrový dům nesl nade dveřmi vyobrazení sv. patrona Jana Nepomuckého.

Dle stávajícího zvyku, že hudebníci v předvečer svátku u soch svatých tak zvanou festivaci slaví, požádal jmenovaný zámožný mistr o řečenou poctu hudebníky těmito slovy: „Zahrejte tomu prkýnku!“ — I zahráli; ten pak svatých věčný Pán, jehož Duch v písmě velí: Chvalte Boha v Svatých jeho, zahrál utračenému posměváčkovi takto: ře-

meslo ondy výnosné klesalo vždy hloub, dům se musel prodat, a vážený ondy pan mistr zemřel v nouzi na cizí lavici, nezanechav vdově a sirotkům výživy žádné.

A podobné příčiny mívají podnes podobné následky. Čteme zajisté: Já jsem Hospodin, toť jest jméno mé; slávy své jímému nedám. (Jes. 42, 8). *Fr. B.*

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*.“ Ročník XVIII. č. 3. Obsah: Eusebia Sofronia Hieronyma, kněze Stridoňana, o ustavičném panství blah. P. Marie (přel. a vyložil prof. dr. Frant. Bauer.) Ilaxthausen a církev ruská (pod. Josef Svoboda, S. J.) Patronové srbští (dokončení, pod. prof. Karel Šmídek.) Nauka o státu politickém sv. Tomáše Aquinata (dokončení, pod. dr. Jan Bílý, farář.) Pastorální konference Švábenického děkanství v arcidiecési Olomúcké (napsal far. Ant. Dudík.) Kronika: V příčině důstojné úpravy oltáře. Prohlášky na c. kr. okres. hejtmánství. Převod platu z nadací před r. 1811 zřízených na rakouské číslo. Missie ve východní Asii. Změny řádu školního a vyučovacího. Akademie křesťanská. Zpráva o schůzi výboru Dědictví sv. Prokopa d. 13. dubna. V „Literárním oznamovateli“ ohlášeno a posouzeno 5 spisů. Přehled literatury v Německu v r. 1876. Hlídky časopisů. — Svazek 4. vyjde d. 8. června.

— „*Sláva sv. Norberta*, patrona království Českého.“ Památka na jubilejní Strahovskou pouť v r. 1877. Připojeny jsou litanie a modlitby (též k ostatním sv. patronům Českým). Tisk a sklad kněhhtiskárny Cyrillo-Methodějské v Praze. Str. 64. Cena 6 kr.

— „*Maria Regina*.“ Časový román od Idy hraběny Hahn-Hahnové. Na český jazyk vzdělal *—* Dílu I. sešit 9—13. V Brně 1877. Nákladem „Zábavné bibliotéky.“ Cena 1 zl.

— „*Poetická čítanka*.“ Sbírka básní původních i přeložených, již dle básnických druhů k tisku upravil Václav Petrů, ředitel real. gymnasia v Pelhřimově. Sešit 18. (str. 369—448). Cena 30 kr. Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober v Praze.

— „*Slovník jazyka anglického i českého*.“ Složil V. E. Mourek, professor při c. k. českém gymn. v Budějovicích. Díl anglicko-český. Sešit 3. (str. 321—480) obsahuje slova: Flincher-Lepid. Nákladem kněhkupectví I. L. Kober v Praze. Cena 80 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

p. Karel *Hložek*, farář v Kozmíciích, d. 24. dubna (nar. v Libáni 11. října 1834, vysv.

24. července 1859. Byl kaplanem na Kladně, později v Praze u sv. Haštala a u sv. Vojtěcha, pak katechetou na real. škole u sv. Jakuba, dopisoval Blahověstu, Časopisu katol. duch. a Čechu, vydal spisek: O katolicko-politických besedách a v překladu Bollandenův spis: Červení a černí (u Rohlfčka) a nedlouho před smrtí ukončil modlitební knihu pro hospodáře, která vyjde nákladem B. Stýbla;

p. *Josef Možíš*, farář ve Vranově, 27. dubna (nar. v Novém Kolíně 9. října 1821, vysv. 1. srpna 1847).

{**Ustanovení jsou:**

- p. *Josef Procházka*, k. arcib. vikář, vzdav se fary v Hostiviciích, zůstal far. v Lidicích;
- p. *Frant. Lehner*, administr. za faráře v Děpoltovicích (Tüppelsgrün);
- p. *Ant. Lehmann*, far. ze Zakšova do Ošelína;
- p. *Jiří Koppmann*, farář z Ošelína do Zakšova (Sachsengrün);
- p. *Ant. Pobitschka*, jubil. kněz, b. notář a far. v Starém Sedle, vystoupil na stálý odpouštěnek.

Uprázdňené místo:

Staré Sedlo (Altsattel), fara patron. nábož. matice, od 27. dubna.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanovení jsou:

- p. *Jos. Schierz*, far. z Zeidleru do Lobendavy;
- p. *Jan Pleschke*, kapl. v Šenavě, za admin. v Zeidleru;
- p. *Benedikt Franzl*, kapl. v Habarticiích, za administr. v Světcích;
- p. *Karel Funk*, kapl. v Čouši, za prozat. koop. v Jabloni.

Uprázdňená místa:

Javory, fara patr. hrab. Thun-Hohensteina, *Světec*, fara patr. knížete-arcibiskupa Pražského, *Zeidler*, fara patr. starohraběte Salm-Reifferscheida, do 5. června.

Za posledních dnů zemřeli dva bohoslovci, každý v rodišti svém, totiž p. Jan *Škarka*, alumnus k. arcib. semináře Pražského v I. r., † d. 25. dubna v Ústí nad Orlicí, a ct. p. Karel *Goth*, alumnus b. semináře Litoměřického ve IV. r., † d. 27. dubna v Praze.

Z Hradčan došel nás list s příspěvkem 5 zl. na máj. pobožnost u sv. Klementa.

Sl. *poštovní* úřady žádáme, aby v případě úmrtí předplatitele nevracely čísla nazpět do Prahy s poznámkou: zemřel, nýbrž aby je do dávaly komu patří, totiž příbuzným neb nástupci v úřadě.

 K tomuto číslu přiložilo kněhkupectví B. Stýbla prospekt úla: „*Roma*.“ Von P. Albert Kuhn.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 130—I.
Expeditce:
v kněkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostla čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupectv:
Celoročné 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplaceni se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdinko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Dvě řeči k poutníkům

do Církvice (u Hory Kutné) se ubírajícím.
(Od J. B. P.)

Řeč I. roku 1866 před válkou.

Náb. poutníkové! putujete do Církvice, kde se dnes (III. ned. po Velik.) koná slavnost Bolesné Rodičky Boží. Jak Vám známo, je to slavnost přenesená. Církev sv. koná vlastně památku B. R. B. v pátek před květnou nedělí, před bolesným utrpením a smrtí Pána Ježíše a sice významně; neboť ač Maria trpěla s Kristem a pro Krista po celý život, od jeho narození až k smrti, nicméně nejvíce bolestí pocítila pod křížem, tak že ji církev nazývá královnou mučeničků. — Však jako M. s Kristem trpěla, tak po jeho zmrtyvých vstání s ním se radovala, když hořce oplakaného Syna živa užřela. Pán Ježíš vstoupiv na nebesa, zůstavil Matku na zemi, a měl při tom moudré, laskavé ohledy. Maria měla být apoštolům a všem věřícím místo Syna svého radou a útěchou. Ona byla jim vzorem pobožnosti a všeliké ctnosti. K ní utíkali se křesťané ve všech potřebách, úzkostech a pronásledováních, aby se za ně u svého milého Syna přimlouvala a jim pomoci vyprosila. A to vždy v hojné míře činívala a činí dosavad. — Maria není sice viditelně mezi námi, nebo zemřela i vzata byla do nebe. Však ona královna nebes mocná i dobrotivá ujímá se dosavad všech, kdož k ní se utíkají a v ochranu její se odevzdávají; u svého milého Syna se za ně přimlouvá.

A proto po všechny věky nábožní křesťané vyzývali Marii o pomoc, putovávali na místa, kde Bůh na přímlovu její často vy-

slýchal prosby nábožných křesťanů. Tak od dávných časů putovávali náb. předkové vaši do Církvice, poblízké starožitné osady, kde byl nepochybně chrám (církev, církvice) ku počtě Marie vzdělán dříve než stála Hora Kutná, nespíše brzo po zavedení křesťanství v naší vlasti.

Po příkladu svých náb. předkův i vy dnes m. p. putujete k B. R. B. do Církvice a máme zajisté mnohé příčiny, abychom zvláště v tyto doby Marii ctili a za pomoc vyzývali; nebo hrozí nám a je blízké nebezpečení, že bude pokoj porušen. Pokoj pak je nade všechno na světě. Proto přišel Kristus na svět, aby pokoj přinesl lidem dobré vůle — pokoj přál svým apoštolům; k lásce, k svornosti, ku pokoji jich často vzbuzoval. — Strašlivé to pomyšlení na hrůzy války, jichž mnohdy naše ubohá vlast zakoušela, jak o tom čítáme v dějepise. Proto m. p. prostě Marii, aby Syn její, Bůh pokoje, nebezpečení války od nás odvrátil a srdce mocnářů k pokoji nakloniti ráčil.

Druhá potřeba obecná jest, aby dobrotivý Bůh úrodu zemskou dáti a zachovati ráčil. Již po kolik let bylo veliké sucho, zvl. pak vloni pro sucho byla v mnohých krajinách neúroda a odtud povstaly mnohé nedostatky, zvl. chudých trápí bída a nouze. — Letos nám sice lepší naděje kyne, však ale všechna úroda je v rukou Božích, jenž dává i běře, požehnává a tresce. Proste tedy Boha, aby osení naše na přímlovu Marie P. chrániti ráčil škodlivých mrazů, přílišného sucha i mokra i všeliké pohromy.

Mimo to každý z vás n. p. má své zvláštní potřeby, mnohého snad tíží nedostatky, nemoce, ztráty a jiná soužení. Tudy k Marii se utíkejte, anáž jest pomocnice křes-

tanů a pomocnice všech zarmoucených; prostě, by vám u svého Syna pomoci a útěchy vyžádala neb alespoň sv. trpělivosti, bystemile snášeli, co je člověku sice nemilé, protivné, ale prospěti může duši k spasení. —

Ovšem třeba, bychom ochrany a přimluvy Marii byly také hodni. Proto následujte Marii v ctnostech, zvl. v pobožnosti, v pokore a trpělivosti.

Že pak všickni lidé jsme hříšníci, složte v chrámu Marii zasvěceném všechny své poklesky a hříchy a učiňte před obrazem jejím pevně předsevzetí, že chcete od této chvíle činiti upřímné pokání. — Pak můžete se nadíti, že Maria vyslyší prosby vaše, že vyžádá vám, co bude ku blahu a duši k spasení. Nuže putujte d. p. pod ochranou Marie ve jménu Otce i Syna i Duchu svatého. Amen.

Řeč II. r. 1867 po válce.

Nábožní poutníkové! Právě tomu je rok, co mnozí z vás jako dnes ubírali se do Církvice na pouť. Čeho jsme se tehdy obávali, stalo se. Válka, jež tehdy hrozila, skutečně vypukla. Mnohé krajiny drahé vlasti naši byly spustošeny od nepřitele, lid byl o svůj majetek oloupen, zubožen. — Ano Bohu nebeskému se vidělo navštívit nás trojím soužením najednou. Po válce povstaly nakažlivé nemoci a ježto úroda byla zmařena, ubohý lid souží mnohde drahota, ano i hlad. Těžké to kříž. Proto církev zvláště v ty doby úpěnlivě volala: Od moru, hladu a války — vysvobod nás Pane! A Pán ukázal svou moc. On, jenž mohl trestati těžce, přisně: na jevo dal svou lásku, své milosrdenství. Války vřava brzo umlkla, i nemoci dlouho netrvaly a k umírnění hladu, bídy Bůh mnohá srdce lidská povzbudil k útrpnosti. Ten, jenž raní, zase hojí a nedopustí více, než člověk může snést; ano co daremní, zlí lidé sobě a jiným připravují, umí v čas odvrátit, zmírnit, k dobrému obrátit.

Po bouři bývá jasno, po noci nastává den; utrpením přichází se k oslavení. — Pravda tato je zvláště patrna na Marii, matce bolestné. Maria jest v skutku matka bolesti. Představte si náb. poutníkové, Marii, — jak v Církvi užíte na obraze, — ana modrým pláštěm, v barvě smutku jest oděna; v tváři jeví se výraz největší bolesti, již nelze vysloviti, bolest jako moře hluboké. — Již od té doby, co stala se matkou Spasitele, musela Maria trpěti. Čítá se sedmero bolestí. Jaká to bolest, když M. před porodem v Betlémě hospody nenalezla; když s dítětem do Egypta musela utíkat, když Synáčka svého po 3 dni v Jerusalemě hledala. Jakou bolest

musela mít, když jediný Syn její byl nevině pronásledován, z nenávisti jat, k smrti odsouzen, ukřižován! Jakou bolest cítila v srdci svém, když Jej sprovázela na Kalvarii, když stojíc pod křížem umíráti ho viděla! když tělo mrtvé na svém lůně držela! Protož obrazně řečeno, srdce její meč pronikl. Rekněte N., zdaliž bychom mohli zůstat bez citu, bez žalosti, bez útrpnosti k Marii! — Však jako Kristus k ženám, volá Maria k nám: Neplačte nade mnou, ale nad sebou a nad syny svými! Kdo způsobil Marii takých bolestí? Kdo byl příčinou, že Syn její Kristus musel trpěti na kříži? Ovšem fariseové a zákoníci Jej nenávidíce lid popudili, kterýž nevděčně smrt jeho žádal; vladař nespravedlivý jej odsoudil a katané ho ukřižovali. Však ti všickni byli jen nástrojové; my pak vlastně jsme příčinou, hříchové naši jsou vinni smrti Kristovy i bolestí Jeho Matky. Nepravosti naše P. Ježíš nesl a hříchy svými znova ho křižujeme, znova Marii bolesti působíme. — To stále na paměti mějte a hříchů svých skroušeně litujte! — Než pozvedněte důvěrně zraky k Matce Bolestné, k níž putujete, vizte, jak jest laskavá, dobrotivá! Ona k našemu prospěchu, k našemu spasení vydala Syna svého na smrt, pro nás hotova byla sama se obětovati. Jaká to láska, jež nás zavazuje k díkům a k opětné lásce! Proto n. p., Marii P. vždy vroucně milujte a z vděčnosti a lásky své srdce i celý život svůj jí obětujte.

Maria, Matka Bolestná utrpením přišla k slávě, neb od svého Syna vzata byla do nebe. Však i tam v slávě nebeské nás miluje, jako když na zemi přebývala, lidi milovala; tam u svého milého Syna za nás oroduje, za své ctitele se přimlouvá. Onať, jak sv. církev ji nazývá, jest pomocnice křesťanů, potěšení všech zarmoucených. Onať i naší matkou, k níž ve svých potřebách jako dítky k matce pozemské utíkati se smíme. Protož i vy, n. p., k Marii se utíkáte, k Matce B. chvátáte. Ovšem byste jí mohli své úzkosti také doma postěžovati; Bůh vševědoucí všudy naši modlitbu slyší; však kdo vám může míti za zlé, že své útočiště berete tam, kam již nábožní předkové vaši putovali a kde jste i sami před oltářem Marie M. B. snad nejednou pomoci si vyžádali, neb alespoň úlevy a útěchy pocítili? Tam tedy s důvěrou putujte, tam před oltářem Marie Panny vroucně a nábožně se modlete. Tam všechny své potřeby pro tělo i duši Marii skroušeně předneste. Tam sebe i své rodiny, naše město i spoluobčany, naši ubohou vlast i své krajany, — nás všechny v ochranu Marie po-

roučejte A Marie oslavená matka Boží. zajisté neoslyší vaše prosby a vyžádá u Boha, u svého milého Syna, co vám bude ku prospěchu pro časnost i věčnost. Amen.

Reč Jeho Eminence,

nejdůst. p. kardinála Bedřicha knížete Schwarzenberga

na valném sjezdu katolíků Rakouských ve Vídni dne 3. května t. r.

(J. Eminence požádán předsedou, aby se slova ujal, vystoupil vítán jsa blucnou pochvalou a potleskem na řečníště.)

Za těchto dnů bylo promluveno nejedno slovo, jež svědčí o spůsoblosti řečnické, o známosti věci, o svatě nadšenosti a rytířské mysli. Avšak důležitější než slova jsou život a skutek. — Byl jsem pozván, abych o tom promluvil, kterémužto pozvání několika slovy vyhověti chci.

Mnoho pozornosti bylo věnováno škole a vším právem; nebo škole náleží budoucnost časná, ba i věčná. — Škola má to dáti a vykonati, čeho rodina, čeho rodičové úplně docílit nemohou; rodina však má doplniti, co škola započala, co škola jenom z části vykoná. — Soulad, souhlas musí býti mezi školou a rodinou; roztržka mezi oběma nevede k blahu, nýbrž ku škodě mládeže, k neblahé budoucnosti.

Z toho jde již na rozum, že beznáboženská škola líbiti se může jenom beznáboženské rodině (výborně!) a že beznáboženská škola vyhověti nemůže víře věrné rodině a že ona, nucena-li jest dítka své tam poslati, bez obavy jich tam nepošle. (Živá pochvala.)

Musí-li rodičové poslati dítka své do školy beznáboženské, jsou tudy tím více povinni nad tím bdíti, co děti ze školy domů přinášejí. — Kdo tak šťasten jest, že pamtuje, kterak jeho rodiče vřelý podíl brali na vyučování, kdo se upamatovati může, jak starostlivé rodiče si volili učitele, jak se často vyptávali, jak na vyučování a při veřejných zkouškách podíl brali, kdo tak šťasten jest, že si na to vzpomínati může, ten zajisté také rád naplní povinnost, aby nad výsledky školy bděl, a těch, jenž jeho péči svěření jsou, častěji se vyptával, co ve škole se dalo.

Nyní pak za našich dnů budou se tím více dotazovati, ješto veřejné zkoušky již přestaly. Povinností rodičů jest, aby pokud možná učitele poznali, v učebné knihy nahlédali, úkoly prohlédali a častěji se tázali, co ve škole se děje, a když by jim něco nápadným býti se zdálo, mají po tom pátrati

a opět pátrati a snažiti se, aby seč jsou odpomohli. Není-li ale pomoc nikterak možná, pak jest na bíledni hrozná odpovědnost, kterou státní moc na se bere nucenou návštěvou školy (živá, dlouhou trvající pochvala a potlesk); i sebe lepší škola nemůže rodinou nahrazena býti, i sebe lepší škola nemůže bez vlivu rodičů a rodin prospívati. — Co prospěje, když děti v křesťanských školách leccos čtou a slyší, čeho na rodičích nenalezají? Co prospěje, když děti ve škole k modlitbě jsou přidržovány, vědí-li, že rodiče se nemodlí; co prospěje, když školní mládež se vodí na služby Boží, nemůže-li se upamatovati, že by rodiče služby Boží navštěvovali a si jich vážili? I nejlepší škola nemůže rodinou býti nahrazena: ona musí býti doplněna a nejpevnější základ křesťanskonáboženského života jest nenahraditelný klenot — náboženství matčino! (Živý, trvalý souhlas a potlesk.)

Jenom tehdaž může škola působiti, když děti vidí, že rodiče na škole podíl berou a z ní radost mají. Když při všem, co ve škole bohumilého slyší, říci mohou: tak smýšlí, tak mluví, tak jedná otec, matka, rodiče, bratři i sestry, představení. Spolupůsobení je třeba, jinak není žádného zdaru.

Když otec, zámožný otec dítěti řekne: tyto drobtý sebeř, važ si daru Božího, tu učí se dítě modlit se za chudého i bohatého: Pane, chléb náš vezdejší dej nám dnes! (pochvala) a když děti ještě za pozdějších let se rozpomínají, jak jejich rodiče v dny nedělní a sváteční leckteré jinak dovolené vyražení si odepřeli, aby podřízení a služební nezanedbali služeb Božích, jak sobě odepřeli cestu, hon, výlet, aby sluhové nemuseli bez potřeby konati těžké, služební práce; tu se v srdce dítek hluboko vštěpuje a hluboko vštípena ostává úcta příkázání Božích a církevních. Křesťané učí se v sloužícím ctíti netoliko sílu pracovní, nýbrž duši nesmrtelnou. (Pochvala.)

Když ve svaté době velikonoční otec rodiny své milé, dítka i příbuznější, kolem sebe shromáždí, aby společně vykonali sv. zpověď velikonoční, když děti vědí, že rodiče několikrát do roka sv. svátosti přijímají: jest tím pro rodinu položen základ posvěcování sebe. (Pochvala.)

Když v domě křesťanském se netrpí a nekolují listy hanlivé, ve kterých vše, co počestného, svatého a slušného jest, se snižuje; když se dítkám zapovídá takové listy čísti a prohlížeti, vkládá se tím v srdce dítěte símě počestnosti a čistoty a když rodičové a starší bratři i sestry mlčeti poručí

tomu, jenž drze se odvážil u přítomnosti dětí něco neslušného promluvit, jest tím v mládeži upevněn základ čistoty srdce, ona pak dorůstá k patření Boha, dům a rodina ta jest vůdcem, bránou k nebesům. (Pochvala.)

Znal jsem rodinu a znám ji posud, kdež roznemůže-li se někdo z domácích, a byt byl poslední služebník aneb nejnižší děvečka, otec a matka rodu se starají, aby vše pohotově bylo, čeho péče těla vyžaduje (pochvala), o lékárnu i lékaře, o posluhu i obydli pro nemocného jest postaráno. Avšak ani na péči o blaho duše se nezapomíná. Domácí pán (hospodář) a obzvláště domácí paní (hospodyně) stará se mateřsky o povolání kněze, aby nemocného připravil ku přijetí svatých svátostí, a vstupuje-li správce duchovní s nejsv. Svátostí do domu, klečí tu u dveří domu otec rodiny s paní a dětmi a příslušníky k uvítání Toho, jenž pod způsobou chleba jeho dům svou návštěvou potěší ráčil (hlasná pochvala) a všichni provázejí Pána ve způsobě chleba až k nemocnému a po svatém úkonu až ke dveřím domu, a otec rodiny prosí o požehnání pro sebe, pro svoje, pro dům a domácí.

Když dům, v němž slovo Boží se hlásá a oběť mše svaté se přináší, od věřících nejenom se navštěvuje, nýbrž i ošetřuje a ozdobuje, když najmě utlá ruka ženská, které nebyloby třeba pracovati, obětuje čas i práci, aby oltář i roucho kněžské ozdobila, když se spolky zakládají mezi paními, aby chudé kostely svatou ozdobou okrášlily, naplňuje se heslo královského proroka: „Miluji okrasu domu Tvého, Hospodine!“ A dává-li se mladistvým křesťankám navedení, aby na okrase kostela pracovaly, vzbuzuje se v nich myšlenka a touha, aby samy jednou byly okrasou, ozdobou křesťanské obce. (Pochvala.)

Abychom památku zemřelých ctili, žádá od nás lidskost a zvyk všech národů; křesťan však ctí zemřelé netoliko okázalým pohřbem, nýbrž on se připojuje k modlitbám Církve a k oběti mše svaté a když výroční dnové zemřelých spoluoudů, když úmrtní dnové v roce opět se vrací a tito dnové se neslaví pouhými rozmluvami a několika slzami, jež k zesnulým se vztahují, nýbrž společnou modlitbou s kněžími, přinášením oběti mše svaté, jesti to vyznáním víry v nesmrtelnost duše, v odplatu na onom světě, v obcování svatých. (Výborné.)

Když přední členové farní osady, když snad farní patron sám správci duchovnímu přimlouvá, aby missii pro lid konati dal, když ho k tomu povzbuzuje, pomáhá mu

k překonání leckterých předsudků a předpojatostí, které tu a tam ještě se vyskytují a když přední členové osady, když snad patron sám převezme výlohy za cestu missiionářů, když správci duchovnímu, který snad na svou bídnou kongruu odkázán jest, přispívá, aby pracujícím missiionářům pokrmu dáti mohl, a když výše postavení na osadě, když snad patron sám v missii se účastní, výklady poslouchá a s farní osadou svaté svátosti přijímá, tu má velký podíl v požehnání, které missie přináší, a jméno jeho bude žiti od pokolení do pokolení (výborné) a tímto způsobem jest on učitelem křesťanské víry, on bere účastenství v kněžství a působí slovem a příkladem svým více, než ne jeden učitel lidu nového věku, který opatřen jest všemi vysvědčeními. (Pochvala.) Takových patronů mám v diecési své více než jednoho.

Uzavřeno bylo v těchto dnech, oddanost k Církvi katolické dáváti na jevo obzvláště účastenstvím v osudech našeho svat. Otce. Vyzvání byli jsme k milodarům pro toho, jenž v pravdě za našich dnů již jen z almužnen stádece svého žije (výborné!); byli jsme vyzváni k dárkům. — Dáti jest záslužno, ještě záslušnější jest sbírat. Pro bohatého není dárek žádnou obětí, ale sbírání jest pokorením sebe, jest prací, při které zakouší i zámožný, že snáze jest dávati, než přijímati (výborné).

Nesmím mlčením pominouti ještě následujícího. Když před několika roky paní pražské všech stavů se chystaly, chtějíce u dveří chrámových sbírat pro sv. Otce, tu ozvaly se pověsti, jakoby těm dámám hrozilo nebezpečí, že budou pohaněny, zneuctěny. Výstražky se ozvaly a domluvy, aby se v nebezpečenství to nevydávaly.

Bylo-li to těmi výstahami dobře míněno aneb nedobře, nechci rozhodovati, ale jedna z oněch dám*) — ona již v Pánu zesnula — na svícen postavena dary ducha svého i úřadem muže svého, odvětila: „Kdybych u dveří chrámových sbírala a některý z těch nekáránců mně políček dal, řekla bych: Zaplať Pán Bůh!“ Tu zvolal bych s básníkem, že statečnost a věrnost matek obrodí se jednou v synech. (Pochvala.)

Končím; nebo ještě jiní mají mluvit, ale ještě jednou volám, pevný základ křesťansko-katolického života jest rodina, jest dům, domlouvání, příklad rodičů. Když toto víc a více bohumile bude se povznášeti a když pak jednou i státní zákon v souhlas

*) Kněžna Montenuovo, roz. hraběnka Batthiany.

vejde s přesvědčením občanů, pak blaze katolíkům v Rakousku. — (Hlučná, dlouho trvající pochvala, potlesk a volání slávy.)

Mluva lásky.

Kdož v pravdě druha svého
a věrně miluje,
vždy o něm, co je ctného,
rád jiným zvěstuje.

Zlé pakli na něm spatříš,
jej — lze-li — omlouváš,
„aj zbloudil jeden z bratří“
dí, „dnes on, zítra já.“

Když skutky druhů tepe,
- jsa s nimi v rozbroji,
zanechá vášně slepé,
jež raní, — nehojí.

Ne zhanbit jeho činy,
svou řečí směřoval,
však přimět k znání viny,
to za úkol si vzal.

J. Ř.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.

(Pokračování.)

Druhou známkou lichosti církve ruské jest její lhostejnost u víře. Kdokoli četl a pochopil evangelium, ví, že jest víra základem náboženství a že nejpodstatnější podmínkou, aby se kdo stal křesťanem, jest věřiti bez zdráhání a bez výminky všechny pravdy, které Kristus ráčil zjevití. Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude (Mr. 16, 16.). Kristus těmito slovy přičítá spasení víře, z té příčiny, že, ačkoli víra bez skutků ku spasení nedostačuje, ona předce jest základem a oživujícím kořenem všech dobrých skutků a že jest ostatně nemožno, věřiti tak, jak Spasitel žádá, nejeví-li se tato víra skutky. Také vidíme, s jakou horlivostí vštěpovali apoštolé víru v srdce věřících, jak pečovali, aby je uvarovali všelikého bludu u víře, jakou bedlivost, ráznost ba přísnost jevíli, kdykoli jim bylo odloučiti od sboru věřících ty, kteří se jali učiti článkům záhubným a čistému evangeliu protivným. Všemi spisy a všemi řečmi svými k tomu se nesli, aby věřící pečlivě zachovávali dar víry střehouce se svůdníků a falešných učitelů, kteří měli přijíti hlavně po smrti apoštolů. Nástupcové apoštolů zdědili po svých předchůdcích v úradě jejich horlivost o rozšíření a zachování víry. Všemi spisy prvních učeníků apoštol-

ských vane víra co nejživější, spolu pak se znamená hrůza, s nížto utíkali všech bludů počínajících se tenkrát směle ozývati. Téhož ducha, jež Kristus dal své Církvi, ona po všechny věky zachovala, o čistotu, o ryzost a celost víry dbajíc vždycky nejprvé. Jednání sněmů církevních, zvláště všeobecných, dokazují, že se prospěch víry vždy na první místo kladl a každý byl přesvědčen, že by větší pohroma nemohla Církve stihnouti než kdyby viděla méniti její učení. Takový duch vanul církvi Kristovou povždy; vizme, shledáme-li se s ním v církvi ruské.

Bez ostýchání mohu tvrditi, že v této církvi se jeví smýšlení přímo opáčné. Hojnost horlivosti o zevnější obřady, které jen potud užitečné jsou, pokud jsou oživovány vnitřním smýšlením a úplná lhostejnost příčinou podstaty náboženství či víry, — tím se církev ruská označuje; kteréžto úkazy neušly nikomu, kdo si jich třeba jen dost málo všímal. Čeho se žádá, abych platil v náboženství ruském za člověka zbožného? Bez mála se mi ani nechce to pověděti aniž pak bych se opovážil pronést, co v té příčině dobře vím, (abych se nezdál býti nespravedlivým a utrhačným), kdy byste vy sám neviděl, že nepřepínám mluvě pouhou pravdu. Má jisté náboženství tolik, kolik potřeba, a jest Rusem dosti dobrým, kdo časem navštěvuje chrámy čině tu obvyklé klonění, zachovává malou částku postů hojných a přísných a jde konečně o velikonočích ku přijímání; leda byste ještě přidal, nedělá-li veřejného pohoršení. Při tom, ať znáte pravdy náboženské aneb jich neznáte, ať věříte článkům víry s upřímným srdcem aneb si umyslíte u věcech víry řídit se svým zvláštním míněním, ba mějte si třeba názory protináboženské — přes to vše nepřestáváte prý míti náboženství. Vykonal-li kdo tyto zevnější povinnosti, není se mu báti, že mu snad zpovědník nažene ouzkostlivosti pro ty články víry, kterých nezná aneb kterých nepřijímá. Či-li jsou tyto věci smyšleny? Nejsme-liž toho svědky každý den? Vy sám jste poznamenal, že jedni věří v očistec, druzí nikoliv, jedni praví vycházezi Ducha svatého od Otce a Syna, jiní tomu odporují a zatím jedni a druzí jsou rovně dobrými Rusy, zachovávají-li ony výkony zevní, které jsem právě vyčetl. *)

*) Jistý Rus mi pravil u 1870: Jsem pravoslavným, ale tak jak bývají u vás pravoslavnými, s přidechem totiž protestantismu a s příklusem racionálního. Velmi často je slyšeti Rusa, an praví: „Tohle věřím ono nevěřím,“ ač mluví o nejdůležitějších článcích své víry.

Rovně mohou svobodně smýšleti a mluvit o jiných článcích víry nepotřebující se báti, že by je kdo proto znepokojoval. Jest mezi Rusy sekta, jejíž oudové se zovou „rozkolníky“; nevím kterými články se rozekávají od těch, jenž se nazývají pravoslavnými; vím však, že vracíce se do církve ruské, tito rozkolníci nepotřebují opravit své smýšlení náboženské, bývajíce toliko přidržováni, aby navštěvovali chrámy ruské a si odbyli velikonoční přijímání. V církvi katolické odepírány svátosti Jansenistům, poněvadž učili bludům u víře, ačkoli se nikterak od víry odloučiti nehodlali. A v Rusku naopak nutí k účastenství ve svátostech ty, o nichž se ví, že u víře bloudí, což nikterak nemůže býti ke cti tomuto náboženství. Není-liž to patrným důkazem, že na víru nekladou žádné váhy? Biskup Platon uveřejnil spisy, zahrnující v sobě bludy; přes to však je považován za veliké světlo v ruské církvi, ba nikomu ani na mysl nepřišlo, aby jeho spisům cos vytýkal. Z nevědomosti-li či ze lhovosti mlčeli ostatní biskupové? Myslím, že i nevědomost i lhovost tím byly vinny; nad to pak se báli vzbuditi nějaké kramoly v církvi ruské, která raději všecko snáší, než by se dala vyrušiti ze svého falešného klidu. O té zaslepenosti! Uvěříte-li, že týž biskup Platon*) se jal vydávati za důkaz pravdy náboženství ruského tento tichý klid či raději tento spánek smrtonosný, jejíž já pokládám za nejpatrnější důkaz, že ono náboženství není náboženstvím Kristovým? Dle tohoto učitele církev ruská velmi vynikla nad církví latinskou tím, že tou dobou, co církev latinská rozdrobena byla početnými sektami za posledních tří století, církev ruská se těšila hlubokému a stálému pokoji. I zdá se mi, jako bych slyšel ochrnuého, an chtěje dokázati, že jest úplně zdrav, odvolává se k necitelnosti všech částek svého těla. Za touž cenu snadno bylo i církvi latinské zjednati si podobný mír. Mohla jen nepřekážeti věroučnému rozumování Lutherovu, Kalvinovu, Janseniovu a jiných učitelů téhož rázu a počítala by ku svým nyní ještě ty, které vyloučila a které my

známe pode jmény lutheranů, kalvinistů, jansenistů atd. Spatřovali bychom, co nyní vidíme v církvi ruské, množství křesťanů spojených několika výkony zevnějšími, ale velmi dobře shodnými s největší rozmanitostí ve smýšlení i příčinou víry. Avšak neví-li biskup, že církvi Kristově jest trpěti a bojovati až na konec světa? Nečetl-li ve sv. Pavlu, že potřeba jest bludařství, aby víra pravých věřících vítězství slavila? Církev nemůže se těšiti pokoji, dokud její božský Zakladatel sám neučiní konec jejím bojům zvítězím nade všemi jejími nepřátely. Až do tohoto šťastného okamžiku povinna jest ustavičně býti ve zbraní, bojujíc bez přestání a čekajíc, jak nepřátelé jeden po druhém na ni přicházejí — dávat jí příležitost, aby vítězství slavila vždy nová a nová.

Církev Páně hrozně jsouc pronásledována za bez mála tři století a sotva jsouc sprostěna zuřivosti císařů pohanských, octnula se potom v uesnázích jiných, ale neméně ukrutných. Mnoho sekt bezbožných, z ní vyšlých, nelitostně trhalo tělem Kristovým; odrodili její synové vzbouřivše se proti své matce, ubližovali jí více než tyrani sebe krutější. Vzdechajíc nedivila se tomu, vědouce, že jest jí souzeno trpěti zevnitř (II. Kor. 7, 5.) až do skonání světa dle příkladu jejího Zakladatele, jehožto život byl nepřetrženou řadou trápení a pronásledování. Tvrdí-li Platon, že pokoj církve ruské jest důkazem její pravosti, mohl by si též zpomenouti, že z lůna církve řecké, která tehdaž byla krásnou částí církve katolické, vyšla většina bludařství v prvních stoletích církve. Věděl dobře, že Arius, Nestorius, Macedonius, Eutyches byli příslušníky církve řecké; v této církvi rozšiřující své bludy a nacházejíce přívrženců ale ovšem potkávající se i s horlivými odpůrci, kteří s nemenší zmužilostí nežli výsledkem za církev bojovali. Tolikéž věděl, že sv. Athanáš, sv. Jan Zlatoústý, sv. Basil, sv. Řehoř Nazianský i sv. Řehoř Nyssejský, tito výtečníci církve katolické, kteří církev řeckou velmi oslavili, nemyslili, jako on, že by pokoj na tomto světě byl znakem církve Kristovy. Kdo více trpěl, kdo byl krutěji pronásledován než tito velikáni? Kdo vytrvaleji a horlivěji potíral bludařství všeho druhu? Kdo stál úsilovněji než oni o zachování čisté víry, kterou od apoštolů přijali, aby ji bez porušení svým nástupcům odkázali? Kterak po tom všem směl by Platon tvrditi, že pokoj v církvi ruské svědčí o její pravdivosti a že nepokoje, jimiž církev latinská

*) Petr Levčín, nazýván klášterním jmenem Platon, narodil se dne 29. června 1737 a zemřel dne 11. list. 1812. Byl synem chudého kněze, později vesnickým farárem nedaleko Moskvy. Kateřina II. povolává ho ke dvoru svěčila mu náboženské vyučování svého syna Pavla velkoknížete. Později se stal arcibiskupem Tverským, r. 1775 arcibiskupem Moskevským. R. 1787 udělila mu císařovna název metropolitů. Sebraných spisů jeho jest dvacet svazků.

byla zmitána, jsou důkazem, že tato církev není církví Ježíše Krista? Nevidí-li jak křivdí této církvi řecké, k nížto se mní patřiti a která nikdy nebyla krásnější, nikdy světlejší, nikdy slavnější, nežli tenkrát, když jí bylo zakoušeti odporů nejmocnějších? Dlouhý pokoj spíše o bludu svědčí než o pravdě. Ten, jenž nazván jest lhářem od počátku a jenž v pravdě nestál (Jan 8, 44) na pokoji nechává blud, jehož se mu není nic báti: nikdy však neustane odporovati pravdě, pokud mu ovšem Hospodin nepoloží mezí. Jistou měrou jest s církví vůbec tak, jako s jednotlivým člověkem zvlášť. „Všickni, kdo chtějí pobožně živi býti v Kristu Ježíši, protivensství trpěti budou.“ (II. Tim. 3, 12.) Na zemi cnost musí trpěti, ovšem církev bez utrpení nemůže býti. Máme tedy v církvi katolické zač Bohu děkovati. Souží-li nás mnohá strast způsobená různými sektami věků novějších, nalezáme za to mnoho útěchy v horlivosti, s nížto naši pastýřové potírali bludy, v pevnosti a ráznosti, s níž uměli z lůna církve vylučovati ty, kdo ji pohoršovali svým učením záhubným. Církev římská dokázala, že uměla zachovati téhož ducha, který za časů Athanašů, Zlatouštěů, Jeronymů, Augustinů ožíval obě části stáda Kristova. Ona dokázala, že za posledních dob jest bludu rovněž tak nepřístupná, jako se mu uměla protiviti za nejkrásnějších dnů křesťanství. Naproti tomu ať Rus, věda, čím byla druhdy církev řecká, již on nyní se domnívá příslušet, si povzdychne, vida, veš se proměnili domnělí nástupcové oněch ohnivých víry obranců, a nechat zkoumá, nejsou-li nynější biskupové ruští podobni pastýřům israelským, přirovnávaným v Písmě němým psům, poněvadž se neorývají ani proti nepořádkům, jichž jsou svědkové ani proti bludům, jimiž se kazí jejich péči svěřené stáde. Nebývá odboje ve státu, kde není vlády, nýbrž bezvládí. Podobně nepovstávají sekty v takové církvi, kde každý její oud věří co se mu líbí, kterážto smutná svoboda jest neklamným znamením žalostného úpadku této církve.

Třetí známka lichosti: nevědomost duchovenstva ruského. Právě se v Písmech svatých, že kněží budou ochránci známosti (Boží) a že se národové k nim budou obracet, aby poučení byli o zákoně. To slušno jest; neboť kde jinde má býti věda, vědomost totiž věcí Božích, ne-li u těch, jež Hospodin ustanovil prostředníky mezi sebou a svým lidem? Ke komuž, chtěje poznati zákon, se obrátíme leda k těm, jimiž Hospodin svěřil důležitý úřad, aby o zákoně

jeho přemýšleli dnem i nocí, majíce jej vykládati a nad jeho zachováváním bděti? Myslíte-li, že by mohla církev Kristova tak býti opuštěna od svého Zakladatele, že by v ní nebylo známosti zákona Božího? Zda by to patrně neodporovalo slibu, jímž se Kristus zavázal ostati se svou církví až do skonání věků? Více na odsouzení ruské církve není potřeba; známost zákona se tu nespátňuje, což jest věcí tak známou, že mi není ani přitáčetí důkazů o svrchované nevědomosti duchovenstva této církve. Mluví o kněžstvu vůbec a nečině výjimky žádné byl bych ovšem nespravedlivým; leč malý počet výjimek nestačí dokonce, aby tuto patrnou známku lichosti smazal. I v jiných jednotách ba i v samé církvi katolické bývá ovšem nevědomých kněží: nikdo však nebude chtíti upírati, že kněžstvo katolické vůbec jest vzdělaným. Rovněž jest pravda, že ve všech zemích katolických se duchovenstvo bez odporu klade mezi třídy nejosvěcenější, často i ve vědě lidské; naproti tomu není v žádné jiné společnosti křesťanské duchovenstvo tak nevědomé, jako duchovenstvo ruské. Kde že jest chrám ruský, kde by se mohli věřící poučiti o svých povinnostech a o pravdách svého náboženství? Sotva takových míst nalezneš několik ve hlavním městě a v několika málo jiných městech císařství celého. V ostatní ohromné zemi vězí lid v hluboké nevědomosti, neznaje pravd ku spasení potřebných, maje kněze tak nevědomé, jak nevědomý jest on sám. Uznáme-liž za služebníky Páně takové kněze, kteří nejen nemohouce učiti své svěřence zákonu Božímu, neznají ani svých vlastních nejpřednějších povinností? Jak jest žalostným osud tolika milionů lidí, jenžto za vůdce na cestě spasení mají slepce, kteří dle slov evangelia s sebou je v propast vedou! Naskrz nic těmito slovy nepřepínám, jelikož mi každý, kdo jen málo na Rusi pomeškal a nevšímavým nebyl k svrchované této nevědomosti duchovenstva ruského i u věcech náboženství, ochotně přisvědčí. Přes to však nemohu nepřičiniti některých důkazů chtěje vám připomenouti zvláště jeden přesmutný následek této neznalosti ruského kleru. Tím, tuším, ve vás vzbudím živou soustrast s těmi, kteří jsou takového neštěstí oběťmi, zároveň pak vy budete Bohu děkovati, že dav se vám naroditi v pravé církvi uchránil vás podobné nehody.

Víme z evangelia, že Kristus Pán, dávaje apoštolům a v jejich osobě všem kněžím nového zákona moc hříchy zadržovati říka: Kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí

se jim; a kterým zadržíte, zadržány jsou (Jan 20, 23). Odtud jde, že kněží nového zákona, obdrževše moc odpouštětí a zadržovati hříchy, povinni jsou, užívati této moci s patřičným rozdílem, rozhřešující ty, kdož jsou té milosti hodni, a zadržující rozhřešení tomu, koho soudí býti nehodným. Zasedaje kněz na soudní stoličce pokání soudcem jest, maje po dobrém uvážení věci vynésti rozsudek; na ten konec se musí kajicník vyznati ze všech hříchů, jimiž obtížen má svědomí své; kněz pak slyšev zpověď celou a ujistiv se o stavu kajicníkově má jemu dáti anebo zadržeti rozhřešení, uznáv jej hodným či nehodným této milosti. To vše jest patrné; nebo, kdyby tomu tak nebylo, nýbrž kdyby kněz musel dáti rozhřešení všem bez rozdílu, kdokoli by o ně žádat přišli, prázdnou, bezvýznamnou by se stala moc, jižto byli oprávněni apoštolé a jejich v kněžském úřadě nástupcové, aby hříchy též zadržovali. Znáte tak jako já způsob, jímž se konává přijímání velikonoční a Rusové sami se v tom shodují. Nebojím se, že mne z nepravdy obviní, řeknu-li, že jest málo jejich kněží, kteří by ne snad žádali zpovědi celé a podrobné, nýbrž kteří by dovolili svým kajicníkům vyznávati se podrobně ze svých hříchů. Většinou přestávají na několika málo otázkách, k nimž odpovídá kajicník „ano“ nebo „ne“; druzí, zaslechnuvše počátek zpovědi, přerušují kajicníka, spěchajíce mu dáti rozhřešení a já pochybuji, žeby se komu v celé církvi ruské i jen jedenkrát o velikonočních odepřelo rozhřešení; ač ovšem si nelze pomyslit, že by všichni dostatečně byli spůsobilí, aby se jim rozhřešení mohlo dáti. Vím o lidech, kteří ač veřejně ve skutečích zločinných trvati nepřestávají, slavným přes to způsobem odbyvají si velikonoční přijímání.

Zatím ovšem jest známo, že předními podmínkami hodného rozhřešení jsou upřímná lítost a dobrý úmysl; v jistých případech jest kněz povinen žádati důkazů upřímného pokání a odložití rozhřešení až by nabyl jistoty. V církvi katolické považujeme za trestuhodné provinění, aby kněz dovolil veřejnému hříšníkovi přiblížit se k stolu Páně dokud by nezanechal pohoršení a nedal důkazů patrných o nápravě života. Zákony církevní a kánony sněmů velmi přísné jsou v této příčině rovněž i výroky svatých otců. Kdo by přístupoval, dí Jan Zlatoústec, ku stolu Páně, jsa nehoden, odvrátte ho a byt měl na hlavě korunu královskou. Tímto pravidlem se řídí církev katolická, nepřipouštějíc ku sv. přijímání ani panovníků, pohoršení-li dává jejich život. Kteroužto pravdu nepřestávají

opakovati věřícím, kteří jsou tou měrou o tom poučení, že chování pohoršlivé vylučuje z účastenství večeře Páně, že se zřídka kdy veřejný hříšník odváží povinnosti velikonoční nezanechav dříve toho, čím dával veřejné pohoršení.

Ale nejen veřejní hříšníci se vylučují z rozhřešení i tajní, kteří ve hříšných zvycích prodlévají, škodu bližnímu učiněnou napraviti nechtějí, shledávají taktéž neuprositelným zpovědníka katolického, ješto každý kněz katolický ví, že jako sluha Krista Pána a jako Jeho náměstek v soudní stoličce svátosti pokání jen takový rozsudek může pronésti, aby byl schválen Ježíšem Kristem, a poněvadž jest patrným samo sebou, že Kristus nemůže odpustiti hříšníkovi, který vyznává se ze svých poklesků, nejví rozhodné vůle, že se bude hříchu chrániti. Slovem, evangelium nás učí, že jsou kněží rozdávatí tajemství Božích, že mají býti rozdávatí věrnými a že jest jim zakázáno metati perly před svině, to jest, přisluhovati svátostmi těm, kteří jsou jich dozajista nehodni. Kněží ruští, udělující rozhřešení všem, jenž přicházejí o ně, bez rozdílu, ukazují, že nesmyslejí právě o posvátné moci dané služebníkům nového zákona a jejich neomluvitelná nevědomost týkající se hlavního výkonu jejich úřadu jest zřejmým důkazem, že nikoli nejsou z těch, jimž Kristus Ježíš slíbil ustavičnou pomoc svou.

Čtvrtá známka lichosti: neváznost duchovenstva ruského. Treba poznamenati, že tato známka přísluší výhradně náboženství ruskému; nebo víme, že po všechny věky a ve všech náboženstvích, nevyjímaje ani pohanství, se kněžstvo těšilo veliké vážnosti. Arciť, kterak by možná bylo přiznávat se k nějakému náboženství a nectíti těch, kteří jsou jeho hlasatelé, které jest třeba považovati jako vykladatele vůle Boží, jako prostředníky mezi Bohem a lidmi? Bývá s velikým podivením všem cizincům, přicházejícím na Rus, jak sníženo jest tam duchovenstvo. Ani zde netřeba se sháněti po důkazech, an úkaz ten vůbec jest známý. Kdyby však předce některý Rus jal se jej popřati, aneb aspoň tvrditi, že se v té příčině nesnáší s veřejným míněním, bylo by ho snadno usvědčiti, že se sám klame a že smýšlí jako ostatní jeho krajané. Otažte se některé osoby stavu, jak říkají, urozeného, vznešeného, která jest velmi zbožná a na pohled plna vážnosti a uctivosti ke svým kněžím; optejte se jí, zda by chtěla míti svého syna knězem a uslyšíte, že by znectěn byl její syn, vstoupiv do stavu, k němuž ona předce

se mstí praví úctu a vážnost. Na Rusi se duchovenstvo výhradně skládá z' nejnižší třídy lidu, sdíleje s ním nevážnost a opovržení. Smíme-li sobě pomyslit, aby Bůh, ušedřiv mnohých předností cti a právomoc kněžstvu starozákonnému v nevážnosti chtěl míti právě kněžstvo zákona nového? Nepadá-li pohrdání sluhou náboženství na samo náboženství? Ve všech zemích katolických bývají kněží ctěni, jak toho vymáhá vznešenost jejich služby, počítání jsouce k prvním třídám státu. Není rodiny vznešené ba ani královské, která by sobě nezakládala na tom, že z ní vyšli služebníci oltáře; a neslušno si mysliti, že tak učinili pouze po vysokých hodnostech církevních toužíce, bývající často jen prostými řeholníky anebo konající dílo apoštolské jako misionáři, čehož příčinou jest, že jsou v církvi katolické přesvědčeni opravdu o důstojnosti kněžství, ctíce bez rozdílu všechny, kteří této hodnosti došli.

Nejsou ovšem vyloučeny z této vznešené služby osoby ze třídy lidu; připomínány však bývají toliko ti, kdo se pečlivým vychováním vyšinuli k vyšším třídám lidské společnosti. Kterážto vážnost vzdávaná duchovenstvu katolickému spatřuje se i tam, kde nevyznávají téhož náboženství. A jest věcí zvláštní, které jste si nepochybně i vy všimnul, že Rusové sami prokazují vůbec kněžím katolickým větší čest nežli svým vlastním. Nejsou-li takto přinuceni vyznávat, že v oněch shledávají pravé služebníky Kristovy? Aby se ospravedlnili z toho, že berou své duchovenstvo z nejnižší třídy, řeknou snad Rusové, že v tom následují samého Spasitele, který si apoštoly povolal z nejnižší vrstvy lidu. K čemuž hned odpovídáme, že není pravda, že byli všichni apoštolé obrání z nejnižší vrstvy lidu: svatý Bartoloměj, sv. Pavel a jiní nebyli z této třídy; někteří byli dokonce jakožto příbuzní Páně, z rodu královského. Bez pochyby, vybíraje z rozličných stavů lidské společnosti apoštoly dal nám Kristus na srozuměnou, že žádná třída lidí není vyloučena z nového kněžství ale že tento úřad posvátný sbližuje všechny třídy a rovnou měrou všechny ctí. A kdyby i byl Kristus výhradně si vyvolil apoštoly z nejnižší třídy lidu, bylo by nepřipadným odtud souditi, že se má kněžstvo na ni po všecky věky obmezovati. Božský Zakladatel křesťanského náboženství měl docela zvláštní příčiny, proč si takové muže za apoštoly povolával. Muselť velký počet svých apoštolů vyvoliti mezi chudými, nuznými a v lidské společnosti nejníže stojícími, poněvadž založení církve křesťanské bylo dílem Božím, v němžto se moc

Boží ukázati měla v celé své síle. Chtěl přemoci lidskou pýchu pokorou, moudrost lidí prostotou, násilí slabostí a trpělivostí, proto nemohl užívati podivuhodnějších ani vydatnějších prostředků. Jakmile však křesťanství zvítězví nade všemi překážkami kladenými jemu světem i peklem, vidělo skláněti se před ním dřívější jeho pronásledovatelky, jakmile nástupcové zapřísáhlých jeho nepřátel, purpurem ozdobení a korunou královskou přišli se poklonit a pokorit ve chrámech křesťanských, pak muselo býti křesťanství ctěno; pak jeho služebníci, po dlouhý čas nenávidění byvše a pronásledováni, docházeti museli u národů úcty a vážnosti. Mnozí, vynikající rodem, úřadem, osobní výtečností stáli o čest, jaké propůjčovala služba oltářní a vzácnost duchovenstva rostla aneb se umenšovala vždycky dle toho, jaká byla víra a horlivost věřících. Všichni věřící, vyznávající tutěž víru, mohli se domáhati a docházeti i důstojnosti kněžské. Veskrz tak bylo i v onom dílu církve katolické, který byl znám pode jménem církve východní později církve řecké; duchovními se stávali příslušníci všech tříd lidské společnosti. Basilové, Zlatoústci, Řehořové, Athanašové nepocházeli z nejnižší vrstvy lidí. Odkud to, že za přítomna kdo mezi Rusy vznešení jsou, pohrdají stavem, v němž velcí jejich výtečníci vyhledávali vyznamenání a cti? Odkud to, že nechtějí míti kněžími leda ty, kteří byli jejich otroky a kterých si bez mála více neváží, vidouce je oděny rouchem kněžským? Odkud to, že většina těchto sprostých ku kněžství ustanovených lidí netěší se aspoň takovému vychování, které by je působivými činilo k úřadu tak vznešenému? Nikoliv, takové kněžstvo nemůže býti kněžstvem církve Kristovy. „Kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá,“ pravil Spasitel apoštolům. Nechať tedy prozírá Rusové konečně, aby viděli, že jediné katolické kněžstvo jehož oni sami nemohou si nevážiti, jest patrně jediným kněžstvem, jehož oudové jsou pravými sluhami Páně. (Pokračování.)

V Sahare.

Velkým, děsným písku mořem
pracně kráčí karavana; —
„jenom rosnou krůpějí!“ s hořem
volá od Božího rána.

Nikde palmy ni potoku —
žhoucí písek, slunka paly
vysušily slzu v oku;
a poušť šíří se do dáli.

Po oáze v kraji širém
ani stopy. Mocný Bože!
Zdáli Sámum písku vírem
bouří, by všem vystlal lože.

V zem se sklání karavana,
v žhavou půdu hlavu kryje,
smutnou písní jako hrana
pěje sobě exekvije.

* * *

Dřímej sladce v písku klíně
karavano zasypána!
Dřímej siré ve cizině
až tě vzbudí příchod Pána.

J. Ježek.

Dědic koruny Karlovy.

Díl první.

XII.

Ode dne pobřhu Karlova podobal se Karlštejn víc a více klášteru. Čeledí i rytíři plížili se prostorami jeho jako duchové bez jediného slova, na rtech bez úsměvu, s hlavami svěšenými, s tvářemi jakoby z mramoru a v srdcích s hlubokým zármutkem.

Byli to již starí sirotci, ti mužové s hlavami bílými, s vousem prokvétlým, s kolikerm jízev na tvářích a s kolikerm brázd na čele!

Čeled karlštejnská hovořila hlasem tlumeným, toliko když se střídaly na hlídkách, ve branách a na hradbách strážě, rozléhalo se kotlinou volání hlasité, ale také vycházející z hluboka prsou rozžaleness.

Prevozník Příbora od té doby, co se vrátil z Prahy s dcerou svou, také mluvil ku podivu málo a vyšlo-li slovo z jeho rtů, spočívalo v tom hlasu jeho tolik nezvyklého zvuku, že se Bohunka pokaždé zachvěla a pokaždé s ustrašeným zrakem utkvěla na zachmuřené tváři otce.

Prevozníku budňanskému musely ještě jiné myšlenky proudit pod lebkou, než že česká země ztratila hlavu, český národ otce a chudina živitele.

„Tatičku, — tys nemocen!“ ozvala se jednou Bohunka vidouc otce opět tak sedět s očima upřenými v jediný bod a na čele s mrakem pochmurných dum.

„Ty to přede mnou tajíš, ukrýváš a máš předce jen mne jedinou. Slyšíš tatičku? Či nevěříš své Bohunce? A býval jsi k ní vždycky tak dobrý, tak laskavý!“

Dívka přiskočila k otci, vzala hlavu jeho do svých rukou a přitiskla ji prudce k tváři růmencovitým, jako by tím nache-

svěžích lící chtěla zacelití vrásky otcovy a omladiti je.

„Ani sám nevím dítě, co mi to vstupuje do hlavy a co se mi to plíží k srdci jako had. Ale staré hlavě se nesmíš holka diviti. Ledacos přibízívá se a z tuní minulých dnů vystupují mnohdy příznaky, jež pokojnou chvíli kalívají a v prsa zarážejí jedovatým vanutím.“

„A kdyby ti tatičku zasely do prsou nemoc a kdybys tu v té naší chaloupce měla sama zůstat?“

Dívka přivinula ještě těsněji ku svým tvářím hlavu otcovu a starý muž se nevzpíral. Náhle mu změklo to srdce jeho napohled utvrdlé a oči jeho, v nichž Bůh ví kdy objevily se naposled slzy, zavlhly mimoděk.

„Zažen tatičku takové myšlení a ty příznaky zaklín hluboko, až na dno Berounky. Zaval je kamenem, aby nemohly více vyplouti na povrch.“

Před Karlštejnem zašveholily lovecké trubky a dole před první branou a mostem zdvihacím ozval se bujarý smích.

Most byl spuštěn okamžitě; těžká, železem kříž na kříž pobitá vrata ve bráně otevřela se do kořán a do hradu vjelo k patnácti jezdců v rozmarném hovoru.

„Hotový klášter kartusianský, přísnější, než vystavěl královský náš děd na Ujezdě. Purkrabí mohl by být guardianem, druhý purkrabí superiorem a jak se ti holohlavci všickni jmenují. — A víte, čím my braši? My hříšníky, bídnými, ubohými hříšníky. Jedem si pro rozhřešení a pro pokání!“

Table slova, jež v nepřetržitém proudu vyrojila se svěžími rtíky mladíka v zašedlém kožíšku, provodil okamžitě výbuch nevázaného smíchu.

„Vy kutny — vy že hlídači české koruny? — Vy že strážcové zemských pokladů? Do děr s vámi vy krtčí duše! — Pater guardian — purkrabí, nerozuměli jste?“

Zbrojnoši vyběhli z čeledníku, podívali se na mladého jezdce, a potom jeden na druhého v udivení.

Před hradem ozvala se náhle v pronikavém štěkotu celá smečka těch nejrozmanitějších ohařů.

Mladý jezdec trhl koněm a v několika skocích octl se u brány.

„Otevřeš okamžitě? Či nevíš, že když do hradu přijede král, že tu poroučí král a že zplesnivělé pergameny pro něho neplatí?“

Rytíř, kterýž měl hlídku ve bráně, neměl se jaksi k otevření těžkých, dubových vrat.

„Či král si má svůj hrad otevírat sám?“

A po zádech vrátníka svezl se bičků milosrdně.

„Tvá Milost ráčí znáti statuty hradu zdejšího. Tvá Milost ráčí věděti, kdo sepsal statuty vlastní rukou na pergaměnu. Tvá Milost ráčí věděti, že pergameny královské tak brzy neplesniví!“ ozval se rytíř, jemuž u první brány svěřena stráž.

Vrátník otevřel a k dvaceti chrtům vrazilo vnitř.

„U všech běsů! Hned u brány kazatel! Přísambůh, ani nebožtík Milič to takhle neměl!“

A okamžitě byl mladý jezdec zase u ostatních.

„Pan purkrabí, pravím! — Jsou předce dva a oba vězí jako syslové v doupatech!“

V téže chvíli uklonil se vysoký muž v jednoduchém hávu rytířském před jinochem.

„Aha pane! Myť se již známe! Chci deset chlapů z karlštejské chasy!“

Mladý jezdec zahryzl se při tomto požadavku do rtů. Vzpomněl si na vrtochy pana purkrabiho as před dvěma měsíci.

„Milost Tvá ráčí věděti, že jsem zavázán přísahou ani jediného z čeledě mimo důležité poselství v jinou službu nepropůjčovati.“

Jezdec se zase usmál potupně a rozhlídl se po ostatních.

„Tvá Milost ráčí věděti, že v zdejším hradě jsou sami vojínové zasloužili, v službě Jeho Milosti císařské sešedivěti!“

„Tedy posádka chudášů!“

Panu purkrabímu zakmitl se v očích záblesk hněvu.

„Opravdu! — Dobrým guardiánem bys mohl býti! — Dvacet chlapů z tvé čeledě!“

„Nemohu!“ odtušil pan purkrabí.

„Musíš!“

„Pak přestávám býti zdejším purkrabím!“

„Chystejte se! — Dvacet koní!“ zavel nejstarší z přibylých jezdců, pan Bořivoj Svinařský.

„V tu chvíli ještě pane Bořivoji poručím na Karlštejně já, kterýž mimo to složil také přísahu věrnosti do rukou panstva českého!“

„Já Václav, český Král, poručím čeledi zdejší okamžitě dvacet koní osedlati. Pojedem v hodině! — Pane, ty purkrabím zůstaneš!“

„Nemohu Tvá Milosti!“

„Musíš, protože tak chce tvůj král. Rozumíš? A nyní do síně! Ci ani vlastního panovníka neumíte uvítat, vy kutny žmoly rozežrané?“

A mladý jezdec, nejstarší syn nebožtíka

císaře, dědič dvou korun, seskočil s bělouše. Družina jeho následovala příkladu pánova.

Tichými chodbami karlštejskými rozlehal se hovor a smích ozvěnou jako pláč, jako sténání.

Z čeledě karlštejské — skorem bych napsal: z pretoriánů české koruny — chystalo se jich dvacet k rozkazu mladého krále na lov do vůkolních lesů.

A pro slzy v očích neviděli a pro hoře v srdcích slova nemluvili.

Pan purkrabí seděl ve své komnatě rozmrzen a uražen v hloubi duše své.

„Co čeká tebe ty země česká? Čeho se dožiješ pod korunou na hlavě syna jeho! — Proč právě jeho syna! Ci se má i na tobě Karle osvědčiti, že památka panovníka nejlepšího, ale slabého otce trpí v nezdárném synu do potomků nejpozdnějších? — Ještě nevyschly věrným Čechům oči nad ztrátou nenahraditelnou, ještě truchlí všechna země a syn první zapomíná, nad kým to ve svatovítském kostele zapadl kámen hrobový. Slyšíš Karle? Tvůj vlastní syn strhuje zemi osiřelou, pro tebe plácící závoj smutku a šlape jej nohama!“

Purkrabí karlštejský zakryl si oči oběma rukama a v tu chvíli zalehl k uším jeho cinkot pohárů a ohlušující smích Václavův. I napadlo mu, zdáli to ještě Karlštejn, zdáli to dosud ten vážný, tichý, hrdý hrad, ta perla v českém království a zdáli to nebylo pouhou pohádkou, že Karel přijížděl v zdejší kobky ob čas, aby účtoval s odvěkým Věřitelem na nebesích, a zdali po celý ten čas nedřímali a neprobudili se až dnes, když uviděli syna bez otce v družině ješitných mužů, kteří mladou, dobrou duši Václavovu zatáhli v tenata svá a tak brzy jí asi nepustí.

„A já že mám lovit s chrtů a nadhánět mladému králi zvěř, já Křepela, kterýž dostal u San Felice zlatý řetěz z rukou Karlových, já, kterýž jsem byl na vysokém učení v Bononii, já, kterýž jsem spoluzák slavného mistra Vojtěcha?“

Tak bědoval Křepela chystaje si šípku a připínaje k boku těžký meč, jímž kolika Vlachům ve dví rozpoltil nepokojné lebky a nevěrné duše poslal na věčnost.

„Ci nezdá se vám braši, že tu vane klášterský vzduch?“ zahovořil mladý král v rytířské síni hodovní.

„Na tobě bude pane záleženo, aby zde vanul duch královský,“ podotkl jeden z pánů s dvornou úklonou.

„Však bude to za rok a za den jinak na Karlštejně vypadat. Českou korunu musí

střežit rytíři šlechtici a kolem té koruny musí tvořit čestnou stráž ty nejhezčí děvy našeho království.“

„A poradil bych ti jasný pane, s kterou začít.“

„Rady tvé poslechnu na slovo. Vkus tvůj, Kepko, je v Praze pověstný!“

„S dcerou zdejšího převozníka.“

„U všech pekel. Na tuble jsem už opravdu zapomněl a tehdáž hodil jsem jí od přívozu dobrý dukát. Pamatuji se. Máš zlaté nápady. Za tenhle bych ti hned dal korunni statek v zástavu!“

„Jsem vždycky ochoten přijmouti darů královských.“

„Však dříve si jich musíš zasloužit trochu perněji.“

„Vynasnažím se, pane můj.“

Rytířskou síní rozléhaly se žerty družiny Václavovy, že snad co stojí Karlštejn a co v hoření kapli Křížové chovají českou korunu, stěny zdejší podobných neslyšely. —

Toliko jediný mladý muž, as pětadvacetiletý, nebral podílu v rozhovoru a leckterým's vtipem zčervenala mu tvář do tmava.

„Aj Zbyňku, co že ty jako zakletec? Snad nemáš chuti zde k těm Kartusiánům?“

Těmito slovy už podruhé obrátil se Václav k mladému muži.

„A dřímá, braši! Toť musel probouřit noc někde až do křopění! Na našem dvoře pane Zbyňku toulek netrpíme!“

Smíchem druhů královských opět zarudla tvář mladému rytíři, v němž poznáváme syna pana Viléma z Hanzburku.

„Tvá Milost račiž odpustiti nováčkovi neobroušenost!“ odušil tiše mladý rytíř, přitiskl také pohár ke rtům, ale rty se sotva rozjařujícího nápoje dotekly. Učinil tak spíše, aby zakryl rozpačitost.

Odebral se na dvůr mladého krále k výslovné vůli otcově. Do Prahy jel s odporem. (Pokračování.)

DOPISY.

V Praze, 10. května 1877.

(Šedesáté narozeniny Fr. Pravdy a kolegové.)

Ke stříbrnému kříži, o němž stala se zmínka v č. 11, připojen byl srdečný přepis, v kterém mimo jiné obsaženo jest toto místo: My spolubratři Tvoji z let mladších a blaženějších, my, kteří jsme blízcí srdci Tvému stejným povoláním, my, kteří jsme vždycky srdce své poutali k srdci Tvému bratrskému láskou věrnou a upřímnou, nejenom že jevíme tímto radost svou nad oslavou Tvou, ale při-

nášíme Tobě na počest k slavnostnímu dni kříž s vyobrazením našeho Vykupitele. V kříži jest pravda, sláva a vítězství. Přejeme Tobě, drahý Bratře náš, abys co František Pravda i na dále pravdu hájil a zastával, k slávě Boha, církve a vlasti neunavně pracoval a vítězství věčného za obětivé a blahodárné působení jednou dosáhl. A tak jako jsou vryta jména věrných bratří Tvých v ryzím kovu: ať i v ryzím srdci Tvém zůstane na vždy vryta láska a památka naše! Fr. Pravda láskou spolužáků svých hluboce jsa dojat takto odpověděl: Kříž jste mi objednali, milí a drazí spolubratři, kříž stříbrný a ten Vás bude stát mnoho peněz. Je mi líto těch, kteří těch peněz nemají zrovna na zbyť, a věru by mne bolelo, kdyby si k vůli mně měli snad ublížiti. Přízeň a láska Vaše mne ovšem velmi, mne nesmírně těší a památka od Vás zůstane mi až do smrti převzácnou. Lepší, důstojnější jste si arci nemohli vybrati, vyvoliti, kříž jest nám svaté znamení, svatý obraz a kdo chce zvítěziti, zvítězí zajiště, zvítězí jen — in hoc signo. O budu si vážiti Vašeho kříže, budu se často, každý den často na něj dívati, budu na Vás myslet, na Vás vzpomínat, s Vámi se obírat, za Vás se modliti. Dík můj je srdečný, upřímný, vroucí.

KRONIKA.

Z Prahy. Slavnost sv. Jana Nepom., muč. a hlavního patrona království Českého, koná se tímto pořádkem: Dnes v svatvečer slavnosti (15. května) ve 3 hod. odp. budou slavné nešpory a hodinky jitřní, v 5 hod. u hrobu sv. Jana česká pobožnost a líbání sv. ostatků. Po celý den se zpovídá. Zítra o slavnosti bude u hrobu sv. Jana první mše sv. v 5 hod., v 6 hod. mše sv. se zpěvem a českou pobožností, v 7 h. zpívaná ranní, pak tichá mše sv. Od 5 h. z rána bude se zpovídati po celý den. O půl 9. hod. bude německé a v 10 h. české kázání, načež o 11. h. J. Emin. nejd. p. kardinal sloužiti bude pontifikální mši sv., po kteréž udělí apoštolské požehnání spojené s plnomocnými odpustky pro všechny přítomné, kdož svátost pokání a nejsv. Svátost oltářní hodně přijali. Při této mši sv. koná se též sbírka na dostavění velechrámu sv. Vítského. Odpoledne o 2. hod. bude u sv. Víta české kázání, o 3. h. slavnostní nešpory, pak bude tamtéž kázání německé, po němž povede se uvnitř chrámu sv. Vítského slavný průvod s nejsv. Svátostí k hrobu sv. Jana, kdež uděleno bude požehnání. U téhož hrobu budou pak

od půl 5. české zpěvy a v 5 h. české litanie a sv. požehnání, pak líbání sv. ostatků, konečně v 6 h. pobožnost německá. Ve čtvrtek 17. t. m. budou u hrobu sv. Jana mše sv. opět od 5 hod. z rána do poledne; mše sv. v 6 hod. s českou pobožností (bude se konati po celý oktáv), v 7 hod. zpívaná mše ranní, o půl 9. h. zádušní mše sv. za + kněze Ant. Hanikýře, zahladatele Dědictví Svatojanského; odpol. o 5. h. české zpěvy, o 6. h. litanie a modlitby české, pak sv. požehnání a líbání ostatků sv. Jana, v 7 hodin táž pobožnost v řeči německé. Obě tyto večerní pobožnosti konati budou po celý oktáv pp. kanovníci. — Na mostě u sochy sv. Jana Nep. koná se večerní pobožnost jazykem českým v 7 hod., něm. pak v 8 h. Dnes, zítra a v poslední den oktávu (23. května) budou ji odbývatí pp. kanovníci pod infulou, v ostatní dny farní duchovenstvo od sv. Tomáše. — Na sv.-Václavském náměstí slaví se oktáv sv. Jana Nep. u sochy téhož světce v 7 h. večerní pobožností, kterouž odbývají pp. kaplani od sv. Jindřicha. — U sochy sv. Jana na sv.-Janském náměstí koná se v 8 hod. u večer pobožnost po celý oktáv farním duchovenstvem od sv. Ducha. — V kostele sv. Jana Nep. na Skalce slaví se pouť tímto způsobem: O slavnosti sv. Jana Nep. bude v 7 h. ranní mše sv., v 10 h. kázání české, v 11 h. zpívaná mše sv., odpoledne o 4. h. kázání německé, v 5 hod. nešpory. Po celý oktáv bude v 7 hod. tichá, v 10 h. zpívaná mše sv. a ve 4 hod. odp. požehnání. — Osmidenní pobožnost k sv. Janu Nep. koná se též u sochy téhož světce na Pohořelci každodenně večer v 8 h. a sice v svatvečer, v den a pak v oktáv slavnosti při osvětlení celého náměstí Pohořeleckého. Pobožnost tu koná farní duchovenstvo Strahovské.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 15—18. května u sv. Jiljí (u Dominikánů), od 19—22. května u sv. Salvatora v semináři, od 23—26. u sv. Petra na Poříčí.

— Svátost *biřmování* bude udílena o hodech Svatodušních v Praze a sice v sobotu dne 19. května u sv. Klementa na Starém městě studujícími vysokých a středních škol, ráno totiž v 8 hodin bude kázání a biřmování pro studující z ústavů českých, v 10 hodin totéž pro studující z ústavů německých; ostatním pak věřícím obého pohlaví bude udíleno sv. biřmování ve farním chrámě u sv. Mikuláše na Malé straně v touž sobotu a v neděli svatodušní dne 20. května, v pondělí pak a v úterý Svatodušní dne 21. a 22. května vždy v 9 hodin ráno

a ve 4 hod. odpoledne. Biřmovati bude v sobotu, v neděli a v pondělí dopoledne J. Emin. nejd. p. kardinal, načež k večeru po dráze Františka Josefa odjede ubíraje se do Říma k bisk. jubileum sv. Otce. V pondělí pak svatodušní odpoledne a v úterý dopoledne i odpoledne bude biřmovati J. M. pan světitel biskup dr. Karel Prucha.

— Minulou neděli dne 13. května posvětil J. Emin. nejd. p. kardinal arcibiskup způsobem slavnostním *základní kámen* ke kamennému mostu z Podskalí na Smíchov, jehož stavbu obec pražská nákladem 1 milionu zlatých podnikla. O 9. hodině sloužil J. Emin. pan kardinal ve farním chrámě u nejsv. Trojice na Spálené ulici mši sv., po které se velkolepý průvod k staveništi odebral, kdež se posvátný obřad vykonal.

— Vystava *rouch bohosluzebných*, kterou „spolek k stálému klanění se nejsvětější Svátosti a k ozdobování chudých kostelů“ každoročně o slavnosti sv.-Janské v Teresiánském ústavu šlechticů na Hradčanech zařídil, uspořádána letos již od 3—10. t. m.

— Z *Budějovic*. J. Excel. nejd. p. biskup ustanovil osady, na nichžto se letos v měsíci červnu konati bude biskupská generální visitace spolu s udělováním svátosti sv. biřmování, takto: V Prachaticích dne 11. a 12. června. V Písku dne 14. a 15. června. V Záhoří s Křešovicemi dne 16. června. Ve Voslově s Červenou d. 17. června. V Kovářově dne 18. června. V Kostelci s Lašovicemi dne 19. června. V Starém Sedle dne 21. června. V Chrašticích s Těchnicemi dne 23. června. V Čimelicích dne 24. června. V Pohoří s Černískem a s Drahenicemi dne 25. června. V Radobyčicích dne 27. června. V Sedlci dne 28. června. V Čížové dne 29. června.

— V *Počátkách* trvala sv. misie od 10. do 22. března, a konána byla od d. p. P. Tomáška a tří jiných kněží kongregace nejsv. Vykupitele. Od prvního začátku až do konce bylo účastenství lidu všeobecné, chrám Páně, 3000 lidí snadno zaujímající, byl vždy po celé dny přeplněn, až poslední dva dny ani nestačil, neboť bylo 5—6000 osob přítomno. Dojemné bylo vždy společné slavnostní přijímání; ku kterémuž jednotlivé stavy vedeny byly v slavném průvodu z kostela Božího Těla. Komunikantů bylo v celku 3400.

Z *Vídně*. Valný sjezd katolíků byl četně navštíven. Mezi řečníky vynikali Jeho Emin. nejd. p. kardinal Schwarzenberg, arcibiskup Vídenský Kutschker, hrabata Leo Thun, Clam-Martinič, kníže Al. Liechtenstein.

Paběrky.

7. Opět jedno důležité svědectví církvi katolické.*)

Neodolatelná jest moc pravdy jako záře sluneční: bys i oči sebe více zamhouřil, lesk její přec pronikne. Kdo není naprosto slepým, vždy nějaký svit záře sluneční cítí. Tak jest i s pravdou; byť jí kdo i nepřitelem byl, konečně ji uznati musí, ale potom také vyznání jeho tím více váhy mívá.

Tak jest svatě církvi katolické naproti jejím odpárcům. Již několikrát podaly tyto listy, jak protestanté přinuceni jsou i mimo-volně jí dáti své pochvalné svědectví, zvláště tam, kde úplné svobody se jí dopřává v učení i v skutcích, — v Amerických spojených obcích. Tam za mořem Atlantským a dále přes celou širo-širou pevninu v Kalifornii v městě Oakland hlásal ve sboru „neodvislých Presbyterianů“ kazatel Hamilton, jak časopis „the News“ (Noviny) podal, o církvi katolické toto dobré svědectví: „Přinuceni jsme vyznati, že stará mateční církev (t. katolická) úžasnou životní sílu osvědčuje; víc než polovice toho lidu, který se křesťanským nazývá, klečí posavade před jejími oltáři; obyčejný lid drží se pláště jejího. V nejhroznějších bouřích, kterýmiž protestantské chrámy naše pustnou, hrne se lid ten za každé denní doby do kostelů jejich k službám Božím. Kdekoliv se několik z jejich věrných usadí, tu povstává ihned chrám, na němž se svatý kříž třeptá. Při stavení počíná si s moudrou opatrností, řídí se dle nutných potřeb věřících a později teprva bere ohled na pravidla stavitelská, když zámožnost nové obce tomu dovoluje a si toho žádá. A ten náklad pak dávají věřící.

Její misionáři proniknou všude do končin pohanských a v četných národech indických a čínských mohou se honositi tisíci obrázcemi katolickými proti jednomu protestantskému. Nešetří žádné oběti, nehrozí se žádné obtíže, nedají se odvratiti žádným nebezpečím. Kam nohou vkročili, tu povstávají vedle jejich chrámů i jejich university, školy, semináře, a těmi získávají své církvi tisíce synův a dcer ze všelikých vyznání i z protestantských.

Ale vedle jich chrámů nalezají se též hned i jejich milosrdné ústavy pro chudé a nešťastné všeho druhu. Zvlášť pak jest církev katolická dobrotivá i pečlivá matka nemocných a opuštěných. Když ranou morovou poraženo bývá lidu na tisíce, tu lze vám

na své oči patřiti milosrdné sestry a zpo-vědníky katolické, spěchající od domu k domu, od lože k loži, nic nedbající nebezpečné, smrtící nákazy; nikdy neopouštějí stanice své, až buď trestající metla minula, nebo je samy smrt zachvátila.¹⁾ A tak mnohý dobrý kněz jejich na bojišti v krupobití střelném svou i srdnatost i obětovnou lásku dokázal, aby umírající vojny útěchou náboženství na cestu do věčnosti posilnil.²⁾ Mnohdy slyšeti jest proti té církvi, „že prý celá soustava toho romanismu jest holá bezsrdečná šupina, nemajíc ani pevného základu, ani duchovního života; lid prý se lesklými a lestnými klamy mate, o jichž nepodstatné prázdnotě však vůdcové a učitelé dobře vědí.“³⁾ Nemoudré jest, v tak veliké na miliony čítající společnosti za zlo vydávati, co všecka ta lidská srdce milují, v úctě chovají, a v čemž hlavní svou útěchu nalezají. Nehrnou se miliony žízňivého lidstva pokolení za pokolením po dráhně doby k zřídlu dávno vyschlému. Lidská srdce, hledající toužebně život věčný, nedají se za svou snahu tak lacině odbyti, aby se zbožím patrně falšovaným spokojili! Katolíci nalezají ve své církvi to, co všechněm tužbám srdce jich odpovídá; proto k ní i celým srdcem lnou, jinak by se od ní co falešné matky odvrátili. Tato církev se pomalu potkává s úsudkem lásky, místo dřívější podezřivosti.³⁾ Hlasy protestantské dospěly v tom ohledu k značnému obratu. Časopis měsíční *Athlantic Monthly* uveřejnil nedávno několik článků, v nichž o zásluhách katolické církve se rozepisuje. Tak též veliké uznání téhož prohlásil anglický duchovník Tomáš Beecher. Ještě více! Nedávno došel nás „*Christian Union*“ (křesťanská jednota)

¹⁾ Tak jest tam, kde se církvi úplné svobody dopřává a neomezuje se činnost její všelikými t. ř. liberalními vlastně pak libovolnými zákony. Těmi pak se to dovede, že milosrdné sestry a s nimi i laskavé ošetřování z nemocnic a jinde se vyhazují, a na jich místo se usazují, arci ze všelijakých příčin, hrubé nádenice.

²⁾ Osvědčil před šesti léty slavně takovou hrdinskou mysl katolictví kněží a přispěli takto zříditi „říši bázně Boží a šlechetných mravů;“ ale táž říše je pak za rok laskavě a na poděkování a odměnu z vlastní vyhnati ráčila! Tak odpálčí svět!

³⁾ To jest tam za dalekým mořem; ale jinak v naší až k ustrnutí choré Evropě. Tu se vrahům a všelikým veřejným zločincům i tajným švindlérům laskavého ošetření a důvěry dostává, katolické pak církvi nic se nedůvěřuje, ale mimo ubíjení od Turecka, pronásledování od rozkolnictva, skoro ve všech jindy katolickými nazvaných zemích zákony na církev přes moc, proti vůli shora, proti vůli zdola, se robí a kuří, tak že se obávají jest, aby co jindy největší tu slávy požívalo, brzy psancem se nestalo.

v němž jsou tato slova: „Přes všecku vážnost k těm starokatolíkům, kteří opravdu ještě věří, a k jiným evropským protestantům, jsme nic méně toho přesvědčení, že *římská církev daleko největší část živé víry v sobě chová; která se ještě v Evropě nalezá.*“

J. N. D.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna.*“ Svazek 7. (červnový) obsahuje kázání na slavnost nejsv. Trojice, v den udělování sv. biřmování, na slavnost sedmibolestné Rodičky Boží, na ned. II. —V. po sv. Duchu, na svátek sv. Aloisia a na slavnost sv. Petra a Pavla.

— „*Svaté biřmování.*“ Pro školu i dům. Dle Engelberta Fischera. S povolením duchovní vrchnosti. Nákladem Dědictví Svato-Janského. Tiskem B. Stýbla. Str. 61. Je to zvláštní otisk z letošního podílu údů Dědictví Svatojanského.

— „*Pius IX.*“, svatý Otec a nejvyšší biskup katolického křesťanstva.“ Životopisné obrázky. Na památku 50letého biskupského jubilea sv. Otce dne 3. června 1877 vydal M. V. Zahradnický. S fotografií sv. Otce. V Praze 1877. Nákladem vydavatelovým. Knihotiskárna „Slavia.“ Str. 32. Cena 15 kr.

— „*Premonstráti v Čechách a na Moravě.*“ Stručné vypsání osudů jednotlivých buď ještě stávajících neb již vyhlazených klášterů toho řádu dle roku jich založení. Co dárek k páté padesátileté památce přenesení sv. Norberta podává Dominik K. Čermák, knihovník na Strahově. V Praze 1877. Nákladem kanonie Strahovské. Cyrillo-Methodějská kněhtiskárna. Str. 573. — Týmž nákladem a tiskem vyšel od téhož spisovatele k tétěž. památce spis: „*Svatý Norbert*, arcibiskup Magdeburský, patriarcha a zakladatel řádu premonstrátského, patron Český.“ Vypsání jeho života jakož i přenesení jeho sv. ostatků z Magdeburku do Prahy. S obrázkem: Oltář sv. Norberta v chrámu Páně na Strahově v Praze. Str. 86.

— „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid.*“ Dílu I, sešit 8., jímž ukončen díl I. obsahující povídky: Svědomí, Matka a syn, Bezctnosti není lásky, Hospodáři a výminkáři v Suchoparech, Na Stráži, Křivá přísaha, Statek Drahobyly. Cena 20 kr. — „*Jih,*“ Historicko-romantické obrazy. Sešit 10. a 11. (str. 65—192). Týmž nákladem vyšel: „*Katalog* kněh, hudebnin a děl uměleckých, vydaných nákladem kněhkupectví: I. L. Kober v Praze od března 1874 do února 1877. Str. 16.

— Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober

v Praze vyšel „*Ročník nového věku*“ svazek 49., jenž obsahuje: „*Hospodářské účetnictví dvojité.*“ Podává Jos. Bezdiček, hospodářský úředník. S tabulkami, str. 145, cena 80 kr. — „*Stručný všeobecný slovník věcný* (Malý slovník naučný).“ Dílu IV. sešit 2. (celkem 38.) obsahuje slova: Isometrická — Japel. Cena 36 kr.

— „*Hlasy katolického spolku tiskového.*“

Rok 1877. Číslo 2: „*Sedlák a statkář.*“ Obrázek ze života. Od Josefa Ehrenbergra, sídelního kanovníka na Vyšehradě. Str. 80. Cena 28 kr. — Číslo 3: „*Přijavky na zdravém těle.*“ Obraz ze života naší doby. Napsal V. Pakosta. Str. 40. Cena 12. kr. Nákladem katol. spolku tisk.

— „*Besedy mládeže.*“ Sešit 133. ;

„*Mladý pán z města.*“ Povídka mládeži a její přátelům od Terezie Hedviky. Z polštiny přeložil F. V. S obrázkem. „*Nešťastný vojevůdce.*“

Dějepisná povídka. Str. 80. — Sešit 134. : „*Černý Bedřich.*“ Povídka mládeži a přátelům její. Dle K. Pichlerové. S obrázkem. „*Příhody mladého lodníka.*“

Pravdivá událost. Dle polského vypravuje F. V. S. Str. 92. — Sešit 135. : „*Zlatý náprstek.*“ Povídka mládeži vůbec, zvláště pak dívkám od Teresie Hedviky. Z polštiny přeložil F. V. S obrázkem. „*Odměna poctivosti.*“

Původní povídka z dob francouzské války. Mládeži československé napsal J. M. Š. Str. 90, po 28 kr. — Sešit 136: „*Malý krasořečník.*“

Sbírka deklamací a jiných básní, kterouž ku prospěchu mládeže učinil Fr. A. Zeman, učitel v Praze. Stupeň druhý. (Básně dítkám 9—12letým). Str. 140. Cena 36 kr. U Mikuláše a Knappa v Karlíně.

— „*I.—IV. seznam kněh schválených pro knihovny školní,*“ obsahující knihy schválené od konferencí učitelstva Pražského r. 1875. a 1876., a od výboru zvoleného okresní školní poradou Pražskou ku prozkoumání spisů pro mládež, vydal Fr. A. Urbanek, kněhkupec v Praze. V seznamech těchto uveřejněno celkem 269 kněh zábavných i poučných, z nichž mnohé ozdobeny jsou pěknými obrázky. Zejména vytknouti dlužno „*Novou knihovnu pro mládež,*“

již celé dostalo se schválení, a na níž odebereli se v celku, nakladatel zvláštních výhod poskytuje. Seznamy tyto rozesílají se na požádání zdarma.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

p. Karel Rojek, arcib. notář, býv. bisk. vikář, děkan v Budyni, jmenován čest. konsistorním radou;

p. Emanuel Doležal, farář v Minicích, jmenován k. arcib. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Vojtěch *Zika*, kooper. za admin. v Kozmících;
- p. Filip *Kondáš*, kapl. v Ondřejově, za admin. ve Vranově;
- p. Frant. *Maurer*, koop. v Štěpánově, na výpomoc do Zdislavic;
- p. Tomáš *Prusík*, kapl. v Louňovicích, za adm. v Domašíně;
- p. Viktor *Mayer*, benediktin z Emaus, na výpomoc do Louňovic;
- p. Křištof *Klitzner*, jubil. kněz, a děkan v Doupově, vstoupil na stálý odpočinek.

Uprázdňená místa:

Doupov, fara patron. hrab. Zedwitze, a *Oloví* (Bleistadt), fara patron. císař. kr. Velič, od 30. dubna.

Kozmice, fara patron. nábož. fondu, a *Vranov*, fara patron. p. Richarda kníže z Khevenhüller-Metsch, od 4. května.

Místo *kanovníka* kolegi. kap. u Všechných Svätých na hradě v Praze, od 11. května.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Vác. *Sládeček*, farář u Červeného dřeva, d. 18. dubna (nar. ve Vítkovicích 6. května 1808, vysv. 25. července 1831).

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Bošek*, kapl. za admin. u Červ. dřeva;
- p. Martin *Voldřich*, adm. v Libniči, za kapl. v Rynarci;
- p. Jos. *Cibuzar*, kaplan. z Všerub do Lhenic;
- p. Karel *Engelmann*, neomysta, za kapl. do Všerub.

Uprázdňené místo:

U *Červeného dřeva*, fara patron. hrab. Stadion, do 1. června.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef *Widemann*, bisk. střídník na Vrchlabsku a farář v Dol. Kalné, dne 8. dubna (nar. 10. pros. 1817, vysv. 25. července 1842);
- p. Frant. *Langer*, býv. b. střídník, č. b. konsist. rada, b. gym. komisař a děkan v Landškrouně, dne 17. dubna (nar. 30. ledna 1808, vysv. 25. čer. 1832);
- p. Václav *Částek*, osobní děkan a farář na Nové Pace, d. 27. dubna (nar. 30. září 1804, vysv. 31. srp. 1828).

Vyznamenáni jsou:

- p. Josef *Brdičko*, far. v Limberku, jmenován bisk. střídníkem v okrese Poličském;
- p. Frant. *Bartoš*, os. děkan a farář v Jilemnici, též v okrese Vrchlabském;
- p. Jan *Chmelík*, děkan v Pardubicích, jmenován b. vikariátním tajemníkem;

p. Jan *Chvála*, far. v Trhové Kamenici, též v okrese Chrasteckém;

p. Balta. *Bubla*, farář v Chotěborkách, bisk. notářem;

p. Jan *Barták*, b. konsist. protokolista v Hradci Kr., též;

p. Petr *Neděle*, os. děkan a farář v Hlínsku též;

p. Vilém *Ryšavý*, fund. a jubil. v Kyšperku, též a obdržel exposit. can.;

p. Frant. *Kopiště*, farář v Luži, obdržel exposit. canonicor.;

p. Václav *Kučera*, farář ve Svatce, též;

p. Josef *Krejčí*, farář v Proseči, též;

p. Jan *Blážík*, far. v Kostelci u Chrasti, též;

p. Václav *Černý*, farář na Hoříčkách, též;

p. Frant. *Vohnout*, zámecký kapl. v Dymokrech, obdržel právo synodalí;

p. Karel *Holakovský*, kaplan ve Smidarech, též.

Ustanoveni jsou:

p. Theodor *Dobruský*, farář Kališský, za faráře v Plotištích;

p. Leopold *Mazač*, farář Mříčenský, za děkana v Poličce;

p. Josef *Brdičko*, farář Jedlovský, za far. v Limberku;

p. Eman. *Müller*, zám. kapl. ve Větr. Jeníkově, za far. v Čihošti;

p. Ant. *Boukal* za kaplana v Jesenici;

p. Ant. *Kalina* za zám. kapl. ve Větr. Jeníkově;

p. Frant. *Kovářík* za admin. fary v Kuklenách;

p. Jan *Janisch* za admin. fary v Jedlově;

p. Jan *Kuhn* za admin. fary v Dol. Kalné;

p. Jos. *Martinec* za admin. fary ve Mříčné;

p. Ign. *Unzeitig* za admin. děkanství v Landškrouně;

p. Vojtěch *Stifter* za kaplana v Dol. Kralovicích;

p. Ign. *Hlaváč* za admin. fary v Nové Pace;

p. Jan *Jandáček* (z diec. Sekovské) za kapl. v Landškrouně.

Uprázdňená místa:

Kukleny, fara patronátu náboj. matice, do 19. května;

Kalná Dol., fara patr. p. Ign. Klazara, do 20. května.

Jedlová (Schönbrunn), fara patr. Jeho c. kr. Ap. Veličenstva, do 22. května;

Landškroun, děkanské beneficium patr. knížete z Liechtensteinů, do 30. května;

Nová Paka, fara patronátu knížete z Trautmannsdorffů, do 9. června.

Nedošla čísla t. l. reklamují se v *expedici* (kněhupectví B. Stýbla); tamtéž zasílá se předplatné, návštěvi o změnách adres, objednávky starších ročníků atd.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
s. 190—I.
Expedit:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech rád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

List k Filémonovi.

Jak důležitý jsou dopisy k líčení povah a života jich skladatele, uznává se nyní všeobecně, nejjasnějším pak toho důkazem jest horlivá snaha, aby „korrespondence“ lepších spisovatelů byla sebrána a tiskem přístupnou učiněna širším kruhům. Jsou-li již listy vůbec takové ceny a důležitosti, čím více vynikají musí těmito vlastnostmi dopisy sv. apoštolů, zejména pak sv. Pavla! Poměr listův apoštolských k listům jiným ustanoven jest poměrem Písma svatého ke knihám jiným. V těchto projevuje se pouze duch člověka, v onech i působení Ducha Sv. Knihy „světské“ osvětlují nám život vezdejší, písma „svatá“ uvádějí nás v život posmrtný.

Ale vedle důležitosti listův apoštolských upříti se též nedá, že mimo „Zjevení sv. Jana“ ze všech knih novozákonných čtenáři nejvíce nesnáží v porozumění činí. Platí-li vůbec o Písmě sv., že k němu velkých přípravných studií třeba, po přednosti platí to o listech sv. Pavla. Ale nikdo nelekej se té práce; v odměnu za ni vyplyne ti ze čtení listův apoštola národů mnohá slast a rozkoš.

Po sv. Pavlu dochovalo se nás čtrnácte listův. Objemem mezi nimi nejkratší je list k Filémonovi, obsahujec pouze jednu hlavu o 25 verších. Ačkoli jest tak krátký, náleží přece důležitosti pro poznání srdce a smýšlení sv. Pavla k nejprvnějším. Pro tuto přednost vyznamenal jej nejeden již vykladatel čestným názvem: „List k Filémonovi — pomník šlechtetného srdce.“

Poslyš, kde, kdy a proč jej sv. Pavel psal. Sv. Pavel strádal u vězení římském. Bylo to první jeho zajetí, které trvalo déle

dvou let. Vznešený vězeň mohl si dosti svobodně vésti a slovo Boží hlásati, tak že evangelium i v samé strážnici praetorianů zjevným se stalo. Přišel k němu též muž jménem Onésim, jenž dosud v pohanství trval. Byl dříve otrokem v Kolossách a prchl svému pánu Filémonovi, muži velectěnému, spronevěřiv se mu v jakési záležitosti peněžitě. Sv. Pavel poznal, že Onésim svého přeciinu skroušeně lituje a křtem sv. vinu svou smyti touží. Křestanství přijímá všechny lidi, pro všechny má lék a útěchu. Žádnému člověku dvéře k spáse nezavírá, i padlých hříšníků se ujímá a nepohrdá ani služebníkem, byť otrokem byl. Slitoval se tedy sv. Pavel nad Onésimem, vyučil ho v náuce Kristově a křtem sv. usmířil ho s Bohem. Zamiloval si jej pak tolik, že ho nazývá „svým srdcem“, že vyznává, jak nerad od něho se loučí, že jej vyznamenává názvem „bratra, dítěte“ a přeje si, aby Filémon Onésima nepřijal jako otroka, nýbrž více než otroka, jako milovaného bratra, ano jako apoštola samého. Z vděčnosti prokazoval Onésim mnohé služby sv. Pavlovi. Milou byla sv. vězni tato posluha, ale milejší ještě povinnost, aby Onésim k bývalému pánu se vrátil a s ním smířil. Vhodná k tomu vyskytla se příležitost, když sv. Pavel po Tychikovi odesýlal listy k Efešanům a Kološanům. Vypravil též Onésima nazpět k Filémonovi a dal jemu list, jenž navždy potrvá pomníkem šlechtetnosti Pavlovy.

Prosíci apoštol národů, šlechtetný Filémon, kající Onésim — kdo by nepocítil k nim úcty a lásky!

Mohl přikázati sv. Pavel Filémonovi, aby Onésima přátelsky přijal; vždyť byl apoštolem a duchovním otcem Filémona, jehož

v Kristu zplodil. Ale on neužívá této moci a tohoto práva, nýbrž „raději prosí“ a odůvodňuje tuto prosbu tak četnými důvody a způsobem tak obratným i něžným, že právem považují list k Filémonovi za vzor listu přimluvného.

Již v přípise jmenuje sv. Pavel Filémona svým miláčkem a pomocníkem; chválí jeho víru v Krista Ježíše a lásku, již „svatým“ prokazuje; připomíná mu, že pro tyto jeho výborné vlastnosti k Bohu s díkami za něho se modlí a nazývá ho svým bratrem. Prikázati může, ale raději prosí a doufá, že mladý a šťastný Filémon prosby neodepře Pavlovi starci a vězni a že Onésima přijme jako „srdce jeho.“ „Hodlal jsem ho při sobě podržeti . . . bez rady ale tvoji ničeho nechtěl jsem učiniti. Nebo snad proto odloučil se na chvíli od tebe, abys na věky jej obdržel, již ne jako otroka, nýbrž více než otroka, jako milého bratra . . . Jest-li že ale v něčem ukřivdil tobě, aneb dlužen jest, to mně přičti. Já Pavel psal jsem svou rukou, já nahradím, ať nedím tobě, že i samého sebe mně dlužen jsi. Tak bratře, . . . občerstvi srdce mé v Pánu.

Pravdiva jsou tedy slova Sušilova (Sv. Pavel, díl II. str. 402): Již staří otcové řečti ukazovali na sličnou povahu listu našeho, na lásku a opatrnost i moudrost, se kterou si apoštolské své moci povědom ostává, jakož i na obratnost, jemnost, útlost a něžnotu, se kterou všady pokračuje. A tudy se list náš vůbec za převzácnou pozůstalost po velikém apoštolu a za vzor slohu listového ohledem attické jemnosti a milostnosti považuje.

J. M.

Na shledanou.

Již matka dítě milené
v cizí kraj vyprovází;
pozašly chvíle blažené,
co kvítí na hrob sází;
nebt umřel dobrý tatíček,
a drahý jest ten chlebiček —
a když u kříže oba stanou,
dí matka slzíc: „Na shledanou!“

Tam soudce přísný zasedá,
by těžkou soudil vinu;
naň vinník smutně pohlédá,
se rovná smrti stínu.

A když se ortel vypoví,
dí: „Nevinen já, Bůh to ví!“

A hněvu bolem oči vzplanou, —
ku soudci volá: „Na shledanou!“

Tu boháč hoví údám svým,
když stkvostné skončil hody;
tup jest ku nářkům bolestným, —
neznát on nepohody.

Ven káže brát se chudému,
vždyť nemá lásky k žádnému.

A když z úst bolné vzdechy vanou,
tu boháč slyší: „Na shledanou!“

Druh druhu stojí po boku
tam v bitvy čestném poli;
nepřítel žene v útoku
a mnohé srdce kolí.

Druh s druhem v mnohém svízeli
trud, žalost věrně sdíleli,
an jeden smrtnou klesá ranou,
mu druhý volá: „Na shledanou!“

Tam dobrý otec umírá
a dítkám „s Bohem“ dává;
je v náruč svoji zavírá,
je matce odevzdává;
a když je křížem pozhnal,
poslední polibení dal,
a horké všechněm slzy kanou:
tu tiše šepce: „Na shledanou.“

B. H.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.
(Pokračování.)

Pátou známkou lichosti církve ruské, kterážto (známka) přináleží stejnou měrou všem od církve katolické odděleným společnostem křesťanským jest nenávisť, jakou všechny tyto jednoty jsou naplněny k církvi římské. V této nenávisti se všechny shodují, aniž pak Rusové jeví menšího odporu, než lutheráni, kalvinovci a jiní. Víme, že mnohý Rus je prost tak nepřátelského smýšlení; jsou to výjimky, ku kterým se já rád táhnu; nikdy také moje obecné výpovědi nebudtež tak vykládány, aby výjimkám nezbylo místa, toho však zapíratí nelze, že nechut ba zášť k církvi katolické je na Rusi obecná. Aby se kdo o tom přesvědčil, ať poslechne jen, kterak se v této příčině pronášejí i takoví lidé, kteří majíce se za zbožné přísné ctnosti pšlejí. Pravím pak, že toto nelaskavé smýšlení jest důkazem nepravdivosti ruského náboženství a vůbec všech sekt, které si rovně Rusům počínají. V skutku, odkud může pocházeti tato zášť? Jsou-li snad katolíci v bludu? Ale Rus rovně myslí, že lutherán, kalvinista a j. též bloudí, přece však nemá k nim téže nenávisti; ba on nenávidí takovou

měrou ani židů ani mahomedánů, lftost jen máje s jejich zaslepeností. Vůbec se nehněváme na nikoho a nepohrdáme nikým, jenž by na omylu byl; nýbrž naopak ten, kdo bloudí a se k tomuto svému bludu nechce znáti, povrhne tím, kdo se dopustil na něm té ovšem neodpustitelné křivdy, že má proti němu pravdu. Křestan želi zaslepeností židovské, žid křestana nenávidí — tím se rozlušťuje celá hádanka. Rus nemá v ošklivosti lutherána ani kalvinisty, vida je býti na omylu; nemůže ale snést katolík, boje se, že katolík má pravdu.

„Leč, nikoli,“ může mi někdo namítnouti, „zást ku katolíkům se prýští z pramene docela jiného. Mají-li Rusové a ostatní společnosti církevní vesměs v ošklivosti církev katolickou, má tato ošklivost svůj dobrý důvod a není leč spravedlivou oplátkou; jen sobě samým at si katolíci ji přičtou. Ci-li neodsuzují všech, kdo nesmýšlejí jako oni? Dlužno-liž jim býti z toho vděčným? Nemusí-liž se oni z toho vinit, že veskrz nenávidí všechněch, kdož nejsou jejich náboženství a smí-li si potom stěžovati, že se jim jejich nenávisť vrací až na nižším stupni prudkosti, nežli od nich vychází? Vážná slova, která se neminou účinku u těch, jichž ovšem na neštěstí bývá veliký počet a kteří s chutí popadajíce námitky nikdy se nestarají aby je uvážili a jejich pevnost zkoušeli. Kterýmžto způsobem nesluší se, aby si vedl, kdo upřímně jde po pravdě; vše má vážiti a vyslechnouti alespoň s toutéž horlivostí odpovědi, s kterou se chápal námitky. Nic nebývá velmi často bezdůvodnějšího nad tyto námitky, které se mu na pohled tolik zamlouvají. V tomto případě jest mi ovšem snadno z klamu jej vyvésti. Katolíci prý zatracují všechny, kdo nevěří jako oni; mluvíme určitěji: zatracují-li katolíci do pekla, aspoň vůlí či žádostí svou všechny, kdož nesmýšlejí jako oni? Dokonce ne; míní však, že kdo svou vinou odloučení jsou od církve, odsouzení budou na soudu Božím, čehož litující přáli by si (katolíci), aby všemožně takového neštěstí zabránili. Katolíci myslí a říkájí, že kdo nenásleduje pravdy, kterou zná, anebo může znáti, nekráčí cestou spasení, jsouce přesvědčení, že jest to učení Ježíše Krista. Budiž mi dobře rozuměno; pravím: *kdo nenásleduje pravdy, kterou zná anebo kterou může znáti*; žádný zajisté katolík vzdělaný nemá za hříšný takový blud, který není vědomý a dobrovolný. Nemůže se blud nikomu přičítati, jenž by neměl příležitosti či prostředků, aby se pravdy dověděl. Míníme, že který křestan se opravdu

upřímně počítá do své církevní společnosti, patří uvnitř do pravé církve Kristovy. Míníme spolu, že se takováto upřímná vůle jen při tom shledává, kdo se snaží horlivě o poznání pravdy; že každý jest povinen, jak jen může, po ní pátrati a že kdo takové těžké povinnosti nedbá, nemůže ujtí odsouzení, vyneseného nad ním, nikoliv od katolíků ani od kohokoliv jiného člověka, nýbrž od samého Ježíše Krista, jenž pravil: „Kdo nevěří, již jest odsouzen.“ (Jan 3, 18.). „Kdo církve neuposlechne, budiž tobě jako pohan a publikán“ (Mt. 18, 17.). Kde pak, ptám se, v tom všem jest nenávisť, kdež ukrutnost, kterou nám vyčítají? Vidím člověka, který bloudí, an místo aby se bral cestou, která by jej k cíli vedla, bere se k místům srážným, kde by v děsné propasti zahynouti musel; i volám naň, že, neobrátili se, jistý jest jeho hrozný konec. Vidím, kterak lidé hladoví se hodlají dáti do pokrmů, jež já vím býti jedovatými; i připomínám jim, že dotknou-li se jich, smrt ukrutná je stihne. Jest to láska či ukrutnost z mojí strany? Katolíci jsou přesvědčeni, že Kristus založil jen jednu církev, rovněž jsou přesvědčeni, že touto jedinou církví jest církev římská. Z té příčiny volají na všechny, kteří se od ní odloučili, že bloudí, opustivše cestu spasení; zvu je, aby se do ní vrátili, a všemožně pečují, aby je uvedli v lůno církve. Horliví misionáři nic neváhajíce, za všech časů vydávali svůj život v nebezpečí, nejen aby oznamovali pravdu národům, kterým známo nebylo evangelium, ale též, aby přivedli zase do jednoty církevní ty, kteří se z ní vyloučili. I ptám se ještě jednou, to-li jest ona zást, co vytýkají katolíkům, či raději láska, láska hrdinská?

Dejme tomu na chvíli, že katolíci bloudí; zda by nebyli hodni soustrasti, již míváme se všemi nešťastnými, ba hodni i vděčného uznání za to, že se horlivě snaží uvéstí všechny lidi do církve té, kterou mají za jediné pravou? Co se mne týče, nevím klamali se, ale mně se zdá, že bych miloval a velmi si vážil žida i mahomedána, jenž by z horlivosti svého náboženského přesvědčení se všelijak o to snažil, abych byl účastným jeho štěstí přiznav se k jeho náboženství. Dozajista aspoň nevzal bych si ho v ošklivost, proto, že se pokoušel o to, co mi jediné láska ke mně anebo soustrast se mnou kázala. Jest jistě patrné, že katolíci svým chováním nejeví nižadné nenávisť, outrpnost ovšem upřímnou majíce se všemi bez rozdílu, jež blouditi vidí. Naproti tomu církev odloučené nechť jen samou a samou zást

ukazují ku katolíkům, kterážto smýšlení odtud pochodí, že všechny tyto společnosti nechtíce se sami sobě přiznati, že nemají pravdu, nemohou nikterak odpustiti těm, kteří se snaží je z bludu vyvésti.

Tím jsem, tuším, dostatečně splnil svůj slib, pověděl vám známky, jimiž se lichost náboženství ruského patrně jeví; ještě více jich sem klásti, není potřeba; muž tak bystré mysli, jako vy, snadno se i jiných domyslí. Mohlbych ještě připomenouti, že se nedostává Rusům horlivosti o obracování mahomedánů a modlářů, kteří žijí v jejich říši. Misionáři katoličtí se nabízelí k tomuto dílu, jež by bylo výhodou vlády, slávou náboženství a užítkem těchto nešťastných: leč odpověděno jim, to že přísluší kněžím ruským. Nevidíme však těchto obíratí se s touto věcí. Jakožto známka lichosti ruského náboženství mohla by se jmenovati i překážka, kterou kladou častému přijímání svátostí, žádajíce příprav, kterých často při sebe lepší vůli vykonati nelze. (Pokračování)

Dědic koruny Karlovy.

Díl první.

XIII.

Za jarého zvuku lesnic vraceli se lovci s králem Václavem na Karlštejn. Sešeřilo se již; pronikavý štěkot chrť odrážel se v příšerné ozvěně o vysoké vrchy a lidé v dědinách okolních znamenali čela svá křížem a povídali si, tože vyšli z lesů vlkodlaci a běda, ku které dědině zaměří. —

Ještě dráhně let po Karlovi rozšířena byla v Čechách děsná pověra, že duše těch, kteří pod zemí nenalezli pokoje, proderou se hlínou a za noci přicházejí pod okna známých a přátel, lákají je úpěnlivým voláním ven a pak je zardousí. A od toho nebylo prý pomoci, leda když mrtvolu domnělou vyhrabou a srdce její probodnou dřevcem. —

Lov podařil se skvěle. V zdejších lesích nebylo honěno už od kolika let. Klid kolem Karlštejna byl posvátný.

„Vy hastroši, vy že chcete při stole nalévat, vy že chcete konati u krále službu číšníků? — Hej pane Zbyňku! — Přiveďte mi přívoznic; prokážeš jí rytířskou službu a starému vyřídíš ode mne pozdravení!“

Mladý rytíř se zarděl prudčeji než odlesk pochodní, jímž ozářeny byly sáhotlusté stěny chodeb Karlštejnských.

„Či nečestná to služba pane Zbyňku, panám býti ochrancem? Zde Řítkovi bych podruhé říkati nemusel!“

Mladý rytíř vzhopil se a odkvapil.

„Směšný hoch! — A takové rytíře vychovával královský otec náš. Však zdvihnu já zase rytířský stav, přivedu jej k paměti a těm pánům, těm korouhevníkům erby přistřihnu!“

Druhové mladého krále se při této řeči usmívali, protože tušili, komu bude rozdávati Václav zemské úřady a v duchu viděli se již v čele správy království.

„Přisámboh! Němci tropí si z nás smích, že prý nebožtík otec můj učinil z Čech svatou zemi; ale ten smích jim na rtech zkamení, až se přesvědčí, že Václav postavil Čechům hlavu opět na pravé místo. Rytíři čeští musí opět býti první na kolbištích jako někdy za děda mého. Naší zemi musí opět zavanouti vítr starý, po kterémž dostávali sousedé do všech údů zchromených těl ďábelské křeče.“

Rytíři se ještě sobečtěji usmívali a pan Jan z Chlumu div že si rty nerozhryzl.

„A těm opravdovým kutnám také pustím žílou! Rohy už jim vyrostly až do nebe, nebyl by hnedle před nimi jíst ani sám Pán bůh, natož pak Václav král!“

„Mniši jsou prý si už zase ve vlasech s faráři pražskými, o jakýs pohřeb derou se. A mezi lidem poletují prapodivné řeči. A víš co ještě pane? Hynek děkan kostela pražského a vyšehradský Kuneš prohlásili se pro Roberta Genevského. Odváží prý se ještě dále!“

Václavovi zaleskly se při této zprávě zraky prudkým plápoem. Kolem rtů objevil se pověstný v příštích pak časech úšklebek a dubový stůl zařinčel pod pádnou pěstí královskou.

„Dále, Kepko!“

„Děkan Hynek má slíbeno biskupství litomyšlské!“

Václav upřel na mluvčího zraky své jako dva šípy.

„Pane Jene — bez obalu — všecko!“

„Co nejdříve budou prohlášeny bully Robertovy po Praze. Některí mistři v obou kolejích zabezpečili prý souhlas vysokého učení.“

„A ty jsi zamlčel před námi pane Jene z Chlumu těchhle zpráv?“

Král Václav vstal ze židlice a upřel ještě pronikavěji plamenné zraky na rytíře.

„Nechtěl jsem, aby Tvá Milost ráčila se ukvapiti v jednání. Lépe vyčkati a pak — račiž odpustiti jasný pane můj — za nepřítomnosti tvé budou se mníti jistějšími a přívrženci lžipapeže odkryjí spíše škrabošky. Střeživých očí v Praze je dosti. Ani myš se nehe, abych o tom nedostal zprávy zevrubné.“

„Tak že Robert — proklatec chce rozdávat česká biskupství! Či je země naše bez hlavy?“

Král Václav stal se náhle vážným. Na mladé jeho tváři usadily se mraky, jakýchž tam nezvyklo vidati oko dvořanů, snad první mraky bouřemi rozervaného vladaření jeho. Výraz v obličeji, jenž zrcadlil se ve tvářích té chvíle, svědčil, že mladý panovník přese všechny výbuchy bujné krve a přese všechny záliby své má vůli železnou a že jest sto, aby tu vůli svou vši silou provedl a každého, kdo by se mu postavil vstříc, rozdrobil mocí velebnosti královské.

Náruživý lovec, mladík, obklopen lichotnými druhy, kterýž zdál se do nedávna býti loutkou v rukou jejich, o němž by byl ještě před chvílí řekl každý, že protřívá život po způsobu vyhejkaných slabochů, objevil se náhle co muž, kterémuž jsou ostatní loutkami a hříčkami bavicími.

Pan Jan z Chlumu počínal toho již litovati, že si pokazil nevhodnou úslužností dobrý večer a pan Bořivoj Svinářský mrštil po něm hněvivým okem.

„Pane Jene, tvé zprávy by mohly nabýti za naší nepřítomnosti povážlivé skutečnosti. Ti, kterýmž otec prokázal ta největší dobrodiní, první házejí po památce jeho kamenem a první staví se v cestu jeho dědici.“

Slova tato zněla poněkud podivně z úst Václavových, kterýž opojen náruživým lovem a omámen silnou vůní páchnoucích hvozdů před chvilinkou ne právě po synovsku vyjádřil se o vladaření otcovském.

„Odjedem do Prahy ještě dnes!“

Zdálo se, že zapomněl úplně na poslání pana Zbyňka ku budňanskému převozníku.

„Ať se uchystají koně co nejdříve!“

Václav dotkl se pouze rty napěněného poháru před sebou.

Dvořenínové děsili se té zachmuřené tváře a Řítka proklínal v duchu štěbetavost Kepkovu.

„A pan Zbyněk sám? — Už vidím, že rytíř nespůsobný!“ zažertoval mladý král vida vraceti se posla samotného. „A s jakou vyřízenou? Snad že vzkazuje nám upejpavá křepelka, abychom si pro ni došli sami? Jářku pane Zbyňku?“

„Dcera přívozníkova nikdy prý nikde nebyla, ani otočiti se neumí a pak chudobný její šat!“

„Dost, dost, pane Zbyňku; však bychom ji tomu naučili. Prozatím ale služeb jejích nepotřebujem!“

Dole na náhradí ozval se již po něko-

likáte řehot koní osedlaných a uchystaných k odjezdu.

„Čas kvapí a kdo ví, zdali tak zpraven o všem arcibiskup. Musíme rozkol utlumiti u nás hned v klíčení.“

V několika okamžicích seděl již Václav na bělouši a byl první za hradebním příkopem obklopen smečkou ohařů.

Pan Zbyněk byl tomu nesmírně povděčen, že král opouští Karlštejn.

Vzkázání převozníka zamlčel úplně.

Starý Příbora byl se snad ještě dnes za to houpal na některém kmeni.

Sám byl také v chatě převozníkově podivně uvítán.

„A český rytíř že se propůjčuje králi svému za náhončího? Vyříd pane Jeho Milosti, že je dcera má pro žerty královské příliš vznešená! Vyříd mu to jen pane na mé zodpovídání!“

„Ochráním ji příteli. Nepůjde-li se mnou, pošle jiné a ti ji na Karlštejn přivlekou.“

Po téhle výpovědi Zbyňkově postoupil převozník o dva kroky ku předu.

„Tak že ani pod samým Karlštejnem, několik jen týdnů po smrti Karlově nejsme jisti proti zvůli“

Příbora se náhle zamlčel. Měl bez pochyby jakési divné slovo o synu Karlovu na jazyku.

„Ať si jen přijdou! Postavím se jim vstříc s tímhle veslem pane. A až mne přemohou, pak se děj vůle Boží!“

Mladý rytíř díval se na převozníka s úžasem.

„Máš pravdu starče! — Příliš urozená je dcera tvá pro žerty královské a přijdou-li, já sám postavím se proti nim!“

„Pane, za nabídnuté služby přijmiž můj dík. Dítě si však uchráním sám! Uvidíš pane, i proti samému králi!“

Starý muž si dále pana Zbyňka nevšímal a odvrátil se.

„Nevnucuji se ti, ale opětuji: potřeboval-li bys kdy mé záštity, ubráním tě i proti vůli královské. Jsem Zbyněk z Hanžburku!“

S těmito slovy opustil mladý rytíř jizbu a v malé chvíli kvapil již kolem kaple svatého Palmácia.

„Zbyněk z Hanžburku!“ opětoval si stařec za rytířem a svráskovatělý jeho obličej vzal na se výraz posměšný, skoro příšerný.

„Ty neznáš tatíčku toho rytíře? Zachoval nám čest i životy před nevázací Bořivoje Svinářského. A předce říkáš, že tvář, kterou jsi jednou uviděl, nevytratí se ti nikdy z paměti.“

„Kdybychom se s ním nebyli milé dítě ra-
ději nikdy setkali!“

Příbora pronesl tato slova polohlasitě.

„Choval jsi se k němu tak nevlídně, jakobys ho byl nikdy neviděl.“

„Jdi tedy ty dítě a přines jim za vděk svou nevinnost. Neznáš jich Bohunko, ani zdání nemáš o těch, kteříž jsou kolem mladého krále. A že si na tebe vzpomněl, k tomu ho navedli a kdo ví, zdali ne on sám, tenhle pan Zbyněk z Hanžburku! Či neřekl jsem ti tehdy, že ten dukát nám přinese neštěstí? — Přinese teprve! — Mohou přijít každý okamžik, ukryj se Bohunko; já si to vyjednám, třeba i s králem, sám!“

Bohunka poslechla starého otce bez odmluvy a když uzavřela se ve své ložnici, zatarasil Příbora dvířka vedoucí do dvorka těžkou závorou, ve světnici usedl k okénku a naslouchal, zdali někdo nepřichází.

Ale kolem chaty převozníkovy nehýbalo se ani živé duše.

Příbora seděl potmě a hlavou valila se mu myšlenka za myšlenkou prudčeji než voda v Berounce.

„Zas vtírá se mezi nás! — Syn jeho! — Či nebylo by lépe Příbora, abys odtud vytáhl a zdejší chatu opustil? Začíná se nad její krov hrnout neštěstí. Ani pod stěnami hradu Karlova není Bohunko jist vínek tvůj!“

Na Karlštejně rozhlašovali rytíři již jedenáctou a Příbora ještě seděl u okna a ještě přemýšlel.

* * *

Družina krále letěla lesem k Moříně v nejprudším cválu, bez jediného slova. To-liko chrti skučeli a děsili, kude jeli jezdcí, obyvatelé burcující je ze spánku.

Pan Zbyněk vracel se ku Praze nerad.

Že nalezne pod Karlštejnem onu dívku, již byl uchránil mrzkých žertů na hospodě „v Nebovidech“, do soudného dne by se byl nenadál.

A za to, kdyby nemusel s králem na jízdu do Němec, nevím, co by byl také dal.

„Pane Zbyňku!“ zavolal v předu náhle král Václav.

„Ztratil se nám. Bezpochyby mu vězí v hlavě budňanská převoznice.“

Pan Jan z Chlumu pronesl tato slova hezky hlasitě.

Mladý rytíř zůstal za družinou královskou o dobrých třicet kroků zpět.

„Hej pane Zbyňku!“ zahoukal pan Bořivoj Svinařský. „Jedem přes potok — pozor!“

Varování toto podobalo se spíše posměchu.

Pan Zbyněk pobodl koně a v několika okamžicích octl se u samého krále.

„Co nevidět pojedem přes Kačák! — Seber se!“ ozval se opět pan Bořivoj.

„Přebředl jsem pane i s koněm Oharku rozvodněnou!“ odvětil pan Zbyněk hlasem ne příliš pokorným. „A zdáš se zapomínati, žebyš se byl v Kačáku onehdy utopil i s hnědoušem za bílého dne.“

Rytíř, jemuž tato slova platila, přirazil těsně svého koně k panu Zbyňkovi a div že do něho nevrazil.

„Opravdu pane, jakobys ztrácel bystrého zraku!“

„Ale proto předce rozeznám dobře tvůj erb!“

Mladý rytíř zadržel vraníkem.

„Pane nerozumím ti.“

„Tím lépe pro tebe!“

„Žádám vysvětlení.“

Oba rytíři se poněkud opozdili.

„Lituji, že nemohu státi k službám.“

„Pane Bořivoji!“

„Neberu ani jediného slova zpět!“

„Jsou si ve vlasech!“ našeptával pan Jan z Chlumu mladému králi.

„Mladík je příliš útlocitný!“ usmál se Václav.

Pan Zbyněk tasil meč; zabočil přes cestu a postavil se vstříc panu Bořivoji.

Tento však vyhnul se pádné ráně obratně; meč Zbyňkův narazil toliko na sedlo. Pan Bořivoj na ocel ani nesáhl.

„Před očima Jeho Milosti odvažuješ se vyhledávat hádky?“

Pan Bořivoj zahovořil z plného hrdla a úmysl jeho neminul se s účinkem.

Václav zarazil okamžitě.

„Kdo že se nemůže srovnati?“

„Pan Zbyněk tasil meč!“

„Aj pane, tak horkou že máš v žilách krev? Ani bych nevěřil!“

„Pohani! mne! Chtěl jsem se s ním vyrovnati kdykoliv a kdekoliv. Odřekl mi s posměchem!“

Král změřil Svinařského přísným pohledem.

„S dětmi proklatců se Bořivoj ze Svinař nebije!“

Václav podíval se na pana Bořivoje zdrcujícím okem podruhé.

„Do zítřka necháte zatím oba meče u mne!“

Rytíři podali meče své králi mlčky a bez zdráhání, Václav pobodl bělouše a dru

žina královská opět se jen kmitala při rudé záři pochodní.

Druhý den k polednímu vynesl Václav nad oběma soupeři soud.

Bořivoji Svinářskému uchystána na rok klenutá jizba v bílé věži a Zbyněk vypovězen na půl roku ode dvora.

Mladému rytíři nemohlo nic býti vítanějším, než královský soud. Proč? — Dovtípíte se.

Král Václav učiniv ostrá opatření proti přívržencům lžipapeže, či jak mu také někde říkali, papeže francouzského, pohroziv oběma hodnostářům církevním panu děkanu Hynkovi jakož i proboštu Vyšehradskému odejmutím jejich důstojenství a ujistiv poznovu arcibiskupa o nezlomné oddanosti své k Urbanu VI. odejel na říšský sněm do Norimberka.

Němci však do Norimberka nepřišli a Václav svolal sněm podruhé do Frankfurtu na neděli „Invocavit.“

Ve Frankfurtě slíbeno Urbanu VI. ústy předních knížat vůči legátu Pileovi poslušnosti říše německé, ale sotva asi z těch věrných srdcí, jimž jde především o věc spravedlivou, spíše ze srdcí jidášských, lakotných po bohatých odměnách.

Adolf Nassavský, Ludvík Míšeňský a svárlivý Habsburkovec Leopold tvoří ve sněmovně frankfurtské za předsednictví Václava příšerné skupení. (Pokrač.)

KRONIKA.

Z Prahy. V pondělí Svatodušní o 7 hod. odp. zahučely zvony na všech věžích Pražských, a vyzváněno do $\frac{3}{4}$ 8. Zatím dostavil se J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup do farního chrámu Páně u sv. Jindřicha na Novém městě na požehnání, odkudž žehnaje četně shromážděným kněžím a věřícím odebral se na nádraží Františka Josefa a s večerním vlakem nejprve do Hluboké k návštěvě bratra svého, panujícího knížete Jana Adolfa Schwarzenberga. Z Hluboké odjel J. Eminence včera přes Vídeň do Říma, kamž se již asi 60 poutníků z Čech odebralo k slavnosti biskupského jubilea sv. Otce Pia IX. s mnohými a vzácnými dary. Zítra hodlá J. Eminence doraziti do Říma, kdež pojezdí d. 27. t. m. bude míti deputace z Čech a Rakouska slyšení u sv. Otce. Po slavnostním třídení v Římě (1—3. června) zamýšlí J. Eminence asi ke dni 15. června navrátiti se do Prahy a d. 19. června odebrati se na visitační cestu do vikariatu Vlašimského.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 27—30. května na Strahově, 31. května a od 1—3. června v kostele hřbitova Malostranského v Košířích, od 4—7. června u sv. Haštala.

— V neděli d. 27. května o slavnosti nejsv. Trojice bude se slaviti výroční pouť ve farním kostele u nejsv. Trojice na Spálené ulici tímto pořádkem: V sobotu před slavností budou ve 4 h. odp. nešpory s požehnáním. V neděli o slavnosti budou v 6 h. ranní služby Boží, v 8 h. tichá mše sv., v 9 h. matura, v 10 h. české kázání a v 11 h. slavná mše sv.; odpoledne o 4 h. české kázání, nešpory, Te Deum a požehnání.

— Ve čtvrtek d. 31. t. m. o slavnosti Božího Těla bude u sv. Víta na hradě v 7 h. ráno zpívaná mše sv., po kteréž povede se slavný průvod ku čtyřem oltářům na Hradčanském náměstí a po „Te Deum“ v metrop. chrámu bude uděleno požehnání s nejsv. Svátostí.

— Na Žižkově pohyboval se v pátek dne 18. t. m. o 6. hod. odp. ulicemi průvod, jakéhož v tomto nově povstalém městě nevidáno. Za zpěvu žalmu „Miserere“ doprovázeli alumnové arcib. semináře a chovanci arcib. konviktu s představenými bývalého druha svého p. Jana Kuchaře ku hrobu na hřbitově Volšanském. Před rokem postižen neduhem nezhjitelným odebral se z k. a. semináře nejprve do nemocnice a později k chudíčkým svým rodičům, kdež dne 17 t. m. v Pánu skonal. Slavný pohřeb vystrojila mu láska.

Z Říma. Čím více se přibližuje den biskupského jubilea sv. Otce Pia IX., tím více podobá se Řím městu Jerusalému v den seslání Ducha svatého čili o slavnosti Letnic. Jako tehdy tam shledali se Partští a Medští a Elamitští, a kteříž přebývali v Mezopotamii, v Judsku a Kapadocii, v Pontu a Asii, tak i nyní přicházejí do Říma den co den noví zástupové poutníků ze všech krajů a končin celého světa. Přišli a přijdou netoliko z krajů našich, z Německa, z Francie, Anglie, Belgie (1000 osob), nýbrž i z Kanady, Severní Ameriky a z Brazílie. Přicházejí, osvědčující oddanost svou k sv. Stoliči Římské a nesouce dary veliké chudému náměstku Spasitele našeho. K jednotlivým deputacím činívá sv. Otec promluvu, t. j. odpovídá na adresu, kterou předčítají a jemu podávají. Odpovědi tyto nazvaly některé listy „allokucemi,“ čímž však nejsou. Allokuce mívá sv. Otec jen ve slavném shromáždění kardinálů mluvě takorba k celému světu. Promluvy k deputacím a pout-

níkům jsou odpovědi na soukromé jejich tužby a přání. Jedna taková promluva nadělala u nás mnoho hluku a užito jí k nekalému popouzení proti sv. Otci. Míníme odpověď na adresu oddanosti deputace savojské počtem asi 300 osob dne 30. dubna t. r. Sv. Otec mluvil nejprve o zmrtvých vstání Páně a zjevení se jeho Magdaleně, pak pochválil poutníky, nazvav je korunou svou a radostí stáří svého. Po té obrátil řeč na nynější válku říka: Jak krásné divadlo poskytuje pohled na tolikéře zbožné zástupy, které společně sem přišly, aby veřejně osvědčily oddanost svou k sv. Církvi Boží! Jsou to nevinné voje, ježto bojují proti bohaprázdňým a hroutivým zásadám oněch mužů, kteří sice jako katolíci se zrodili, o nichž se však neví, zdali od víry odpadli anebo ještě se jí drží. Právě v tomto okamžení vidíme, jak jedna velká moc své voje, dělostřelectvo své a loďstvo v pohyb dává, aby ztrestala nevěřící národ, který má poddané, jenž totéž náboženství vyznávají, jako ona velmoc. Boj již počal. Která z obou mocností vítězství dobude, to nevím; neboť budoucnost jest nám neznámá. Jenom tolik vím, že ruka božské spravedlnosti na jedné z obou těchto mocností spočívá pro kruté pronásledování, jímž od kolika let navštěvuje katolickou církev v zemích jejímu žezlu podrobených. Dále nazval sv. Otec savojské poutníky nevinnými křížáky, kteří ozbrojeni štítem víry, brněním lásky a naděje ve vítězství vyšli jsou k opětnému vydobytí svobody církve a pokoje světa. Ač jednak, pravil sv. Otec dále k Savojským, v nejistotě jsem o výsledku, jaký mítí bude boj vzniklý mezi mocností nevěřící a rozkolnickou, jsem jinak zcela ujistěn o vítězství vojáků katolických; neboť toto spočívá na zaslíbení Pána našeho Ježíše Krista: „Brány pekelné nepřemohou jí.“ Vy porozumíte neklamnému slovu božského Mistra: „Aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ Ježíš Kristus jest s námi. On nás nese silou svého ramene, světlem své milosti a volá nás k boji proti bohaprázdnoti a nevědeckosti jistých zkažených duší, on jest s námi v životě ve smrti; doufejmež, že s námi také bude ve slávě věčné. Chceme-li dobytí vítězství, musíme vytrvati v sebezapírání a v modlitbě. Ano, modleme se za sebe, modleme se za církev, modleme se zejména za obrácení hříšníků a nevěřících, aby poklekli před křížem vítězícím. Prosme Boha o jeho požehnání. Požehnání toto sstup na vás, na poutníky katolického světa a na Savojsko a uděl pokoje, svornosti a blaha; požehnání toto provodiž vás v životě, budiž

s vámi v hodině smrti; splyň na vás v míře nejhojnější ve vlasti nebeské.“ —

Tolik na doplněnou kusých telegramů z oné odpovědi v rozličných časopisech. K čemuž podotýkáme, že zajisté všichni za nynější války přejeme se sv. Otcem, aby nevěřící „na kolena padli před křížem vítězícím.“

Literární oznamovatel.

— *K jubileum sv. Otce* vydáno časopisem „Škola B. S. P.“ v Brně (Petriv 4) a tamtéž jest na skladě: „*Pius IX.*“, životopisný náčrtek s obrázkem sv. Otce. Cena 10 kr. *Podobizna sv. Otce*, fotografická, na papíru 25/17 centim. po 3 kr., 100 výt. za 2 zl. 50 kr. — Tatáž na větším papíře, se skvostnou barevnou obrubou po 12 kr., 100 výt. za 10 zl. — *Petr v žaláři*, modlitby za svatého Otce, 100 za 50 kr. A v příštích dnech vyjde tiskem: *Haléř sv. Petra*, stručné vysvětlení: 1. co jest haléř sv. Petra. 2. že jest činem náboženským, 3. k čemu ho papež má zapotřebí, 4. k čemu ho užívá, 5. zdali a jak mnoho jsme povinni k němu přispívati, 6. o lásce a povinné oddanosti k papeži a — jakým způsobem nejsnáze almužna sv.-Petrská se sbírá. Cena jen 6 kr., 100 výt. 5 zl.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Šebestian *Poláček*, jubil. kněz, k. arcib. notář, majitel zlat. zásluž. kříže s korunou, farář v Čížkově, dne 19. května (nar. v Rokycanech 10. ledna 1802, vysv. 14. srpna 1826).

Vyznamenání jsou:

- p. Antonín *Burka*, k. arcib. notář, děkan Karšteinský, jmenován čest. konsistorním radou;
p. Vác. *Burger*, farář v Tachlovicích, obdržel exposit. canon.;
p. Václav *Hlavatý*, prof. náboženství na real. školách v Rakovníku, obdržel právo synodalí.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Štěpnička*, čestný kanovník koleg. kap. Staroboleslavské, os. děkan na Vepřku, za zpovědníka při metrop. chrámu u sv. Víta v Praze;
p. Vác. *Slavík*, kaplan na Smolnici, za faráře v Jinonicích;
p. Frant. *Blážek*, kapl. z Podčepic do Sedlce;
p. Vác. *Brzek*, k. v Jesenici, na výpomoc do Dublovic;
p. Karel *Köhler*, f. v Oloví, vstoupil na st. odpoch.

Upřádněné místo:

Vepřek, f. patr. p. Rud. hrab. Chotka od 22. kv.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nej-
děle v městě.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácet se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. i zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

HYMNA.

Tutti maestoso.

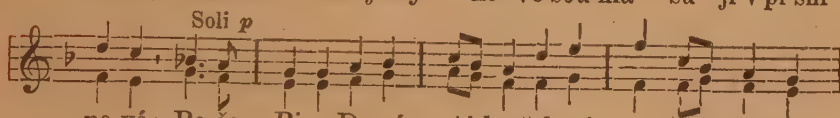
Soprán.
Alt.

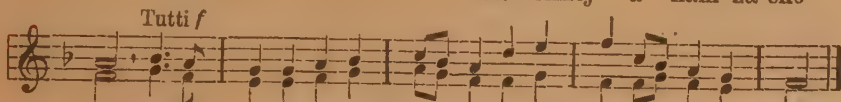
1. Tam, kde str-mí církve tý-mě, v staro-slavném věčném

Ří-mě, z náro-dův všech ja-zy - ko-vé sou-hla - su - ji v pí-sni

no-vé: Bo-že Pi-a De-vá - té-ho žehnej a nám za-cho-

vej! Bo-že, Pi-a De-vá - té-ho žehnej a nám zacho - vej!

2. Sedmi chlumův báně zlaté,
vatikánské síně svaté,
hroby Svatých v širém kraji
ozvěnou se otrásají:
„Bože, Pia Devátého
žehnej a nám zachovej!“

3. Velebně náš zpěv se vznáší
nad oblohu země naší:
po rovinách, moři, lese,
k Římu prosby hlas se nese:
„Bože, Pia Devátého
žehnej a nám zachovej!“

4. Pohlížíme k vám též vzhůru,
pějte s námi v lásky kůru,
roznitte nás, nebešťané!
ať náš zpěv zde neustane:
„Bože, Pia Devátého
žehnej a nám zachovej!“

Allokuce sv. Otce Pia IX.

konaná dne 1. března 1877 ku kardinálům S. Ř. C.
v paláci Vatikánském.

Ctihodní Bratři!

V truchlivých dobách pontifikátu Našeho svolali jsme již častěji ctihodný sbor Váš do budovy této a to za tím úmyslem, abychom si Vám postěžovali do těžkých oněch příkoří, kterými Církev nespravedlivě stížena jest a abychom se ohradili proti těm skutkům, které v Italii i v jiných zemích na záhubu Církvě a Stolice apoštolské spáchány byly. Než v minulých letech bylo nám viděti nových a ještě násilnějších útoků a křivd, které Církev Páně v rozličných končinách světa snášela od rozkacených nepřátel, kteří vidouce smutný stav věcí našich a opuštěnost, v níž zbaveni jsouce všeliké pomoci lidské, trváme, domnívali se, že jim to velmi vhod přichází, aby nevěstu Ježíše Krista útokem napadli. Byli bychom sice sobě přáli, ctihodní Bratři, myslí Vaši a úvahám Vaším dnes předložití kruté a rozsáhlé ono pronásledování zuřící v četných zemích evropských proti Církvě, než majíce v úmyslu žalostné vyličení toto podati Vám jindy, chceme zatím připomenouti Vám strasti a útrapy čím dál tím krutější, jimž Církev vydána jest v šanc zde v Italii a poukázati k nebezpečím ustavičně rostoucím, jež nás i apoštolskou Stolicí tuto ohrožují.

Šedm již uplynulo let, co vetřelci do světského panství našeho pošlapavše všechna práva Božská i lidská, porušivše víru v slavné smlouvy a kořistíce z trudného stavu vznešeného lidu katolického násilím a branou mocí obsadili země, které jsme drželi v moci své, zmocnili se tohoto svatého města a tímto svrchovaně nešlechetným skutkem naplnili celou Církev zármutkem a bolestí. Plané a prolhané sliby, kteréž oni v smutných oněch dnech učinili cizím vládám ohledně záležitostí našich prohlásivše, že chtějí Církvě svobody popřáti, ji poslušni býti a ji ctíti a že se vynasnaží, aby biskup římský požíval moci svobodné a plné, — to všechno nemohlo nás nakloniti k tomu, abychom svedení planou naději zcela jasně nepředvídali, jak smutných a bídých časů jest se nám nadíti pod panstvím jejich; ano prohlédnuvše dobře bezbožné záměry lidí, které touha po novotářství a spolek zločinný v jedno víže, zřejmě jsme prohlásili, že svatokrádežný tento vpád nemá pouze za účel potlačiti světskou vládu naši, nýbrž více ještě tím snáze zničiti po zrušení našeho panství světského všechna zřízení církevní, zvrátiti autoritu Stolice svaté a úplně

zvíklati úřad náměstka Kristova, kteroužto hodnost, i ač nehodně, zastáváme na zemi.

Již pak lze říci, že toto dílo boživé a podvrtné proti všemu, co týká se budovy i řádu Církvě, téměř dovršeno jest, ne-li zcela podle přání a zloby pronásledovatelův aspoň co se týká zřícenin, kteréž oni až podnes nakupili; postačí pouze popatřiti na zákony a nařízení prohlášené od počátku nové vlády až posaváde, aby zřejme se poznalo, kterak znenáhla, a postupně den ode dne, nám ubíráno prostředků a pomoci, jichž k řádnému spravování a řízení Církvě katolické naprosto potřebí máme.

Takto nešlechetně oloupilo nás zločinné potlačení řeholí církevních o pilné a užitečné pomocníky, jichž přispění nevyhnutelně nám třeba jest ku správě společenstev církevních a k vykonávání mnohých povinností úřadu našeho a zničilo touž dobou v městě našem tolik budov, kde bývali pohostinu přijímání duchovní cizích národů, kteří v určitých dobách přicházivali do metropole této, aby na duchu se posilnili a z úřadu svého počet vydali, také týmž potlačením byly ukrutně z kořene vyvráceny přemnohé užitečné a spásonosné štěpy, které ovoce požehnání a pokoje pro všechny země přinášely. Toto bezprávné potlačení stihlo i římské koleje misijnářské, v nichž vychovávali se důstojní dělníci, aby světlo evangelia statečně i do nejvzdálenějších a nehostinných zemí nesli; tím pak žalostně odňata jest tolikým národům tak spasitelná pomoc zbožnosti a lásky i k veliké pohromě humanity a osvěty pozemské plynoucí ze svatosti, učení a vznešenosti náboženství našeho. Avšak zákony tyto, ukrutné již samy sebou a záhubné ne-
toliko náboženství ale i prospěchům společnosti lidské, ještě více zostřeny jsou pak novými nařízeními ministrů státních, jimiž pospolitě bydlení řeholních společností a přijímání nových členů do řeholí obého pohlaví co nejprísněji se zakazuje. Po zničení řeholí obrácen veliký zřetel ku zničení duchovenstva světského a vydán jest žalostný onen zákon, následkem kteréhož my a pastýřové národa vlašského s velikým bolem patřiti jsme museli na to, kterak mladí klerikové, naděje Církvě, nešlechetně vyrváni jsou ze svatyně a ve věku, v němž právě Bohu se zasvěcují, donuceni jsou obléci se v šat vojenský a vésti život, který naprosto odporuje duchu povolání a vychování jejich. A co dále? Následovaly jiné nespravedlivé zákony, jimiž z veliké části oloupěna jest Církev o veškeré své jmění, jež na základě posvátných, starobylých a nezrušitelných práv v držení měla,

začež vykázaný jí pouze nepatrné důchody nejistým změnám času a libovůli vlády podrobené. Také bylo nám žalostní proto, že veliký počet budov, které druhdy s velikým nákladem zřídila zbožnost věřících a které hodny byly křesťanských dob Říma, kde panny Bohu zasvěcené aneb společenstva řeholní tichého útočiště požívaly, bez rozdílu zabrán a po vypuzení zákonných majetníků k účelům světským obrácen jest. Nad to vše odňaty jsou vládě naší a správě církevních služebníků přemnohé zbožné ústavy a nadace věnované účelům lásky a dobročinnosti, z nichž mnohé vznešenou štedrostí svou sami papežové římské, předchůdcové naši aneb zbožná štedrost cizích národů zřídili k ulevění chudoby a jiných strastí; a jestliže ještě některé z těchto ústavů dobročinnosti veřejné ponechány jsou pod dozorem Církve, má, jak určitě a beze vší pochyby veřejné listy oznamují, vydán býti v brzku zákon, jenž nám je odejme a úplně zruší. Viděli jsme nad to a vzpomínáme toho se srdcem bolesti nad míru přeplněným, že veřejné i soukromé vyučování vědám i uměním dozor a řízení Církve odňato jest a že úřad učitelský svěřován byl lidem podezřelé víry aneb zjevným nepřátelům Církve, kteří se neostýchali veřejně hlásati bohapusté bezbožectví.

Takovým způsobem zabravše a vyvrátivše tolik ústavů náboženských důležitosti velezávažné, nebyli zrádní synové Církve ještě spokojeni, nýbrž snažili se ještě služebníkům svatyně překážeti, aby nemohli svůj duchovní úřad svobodně vykonávati, a zločinou cestou došlo se až tam, že v schůzi zákonodárné utvořen jest zákon, nadepsaný „o přehmatech duchovenstva“, kterým biskupům i kněžím za zločin a přečin se pokládají a nejprísnejšími tresty se stíhají skutky takové, které původcové dotčeného zákona shrnují pod schytralým jménem rušení tak zvaného veřejného svědomí aneb míru rodinného.

Nařízením zákona tohoto podrobují se stíhání a trestům všeliká slova i spisy, jimiž služebníci náboženství vedle povinnosti své posuzují a odsuzují taková nařízení, takové zákony a vůbec jakékoliv skutky státní moci, které odporují právům posvátným neb zákonům Božským a církevním, neméně uvalují se tresty na ty, kdož dotčené spisy vydávají a rozšiřují, nechť si původ vzaly od kteréhokoli hodnostáře církevního a kdekoli. Jakmile zákon tento se přijme a prohlásí, bude to záviseti úplně na soudu světském, aby prohlásil, zdali a pokud kněz

přísluhuje svátostmi a hlásaje slovo Boží porušil veřejné svědomí neb rodinný mír a zdvihne-li biskup neb kněz svůj hlas proti tomu, bude právě tak umlčen a potlačen, jako hlas samého náměstka Ježíše Krista, o němž sice se tvrdí, že z ohledů politických sám o sobě trestům žádným nepodléhá, který však přece trestán býti má v osobách těch, kdož trestům těm propadnou, jak i sám státní ministr v zákonodárném sboru nešťít se veřejně vyznati, an mysle na nás, zjevně pravil, že není to ani novou ani neobvyčejnou věcí a že to neodporuje vědě o zákonodárství trestním, aby potrestání byli účastníci zločinu, nelze-li potrestati hlavního původce zločinu. Z toho však jde na jevo, že šíp zákona toho vedle úmyslu namířen jest i proti nám, tak že kdykoliv slova naše neb skutky naše zákon ten přestoupí, biskupové neb kněží, kteří slova a napomínání naše buď rozšiřovali buď vedle nich jednati budou, mají trpěti tresty za domnělý zločin onen, jehožto vina a trest vlastně na nás, hlavního původce, spadnouti by měly. —

Ejhle, ctihodní Bratři, kterak nám a správě církevní netoliko nepřátelským násilím a bořivostí vyvráceno tolikerých ústavů a prostředků utvrzených staletími, nepřemožených bouřemi, nýbrž kterak i tak daleko se zašlo, že se má překážeti neslechtným způsobem vznešenému onomu úřadu, jež Církev od Božského zakladatele svého obdržela, aby učila, bděla a o spásu duší pečovala; vyhrožováním nejprísnejších trestů chtějí zavřítí ústa služebníků církevních, kteří učíce národy zachovávati všecko, cožkoli nařídil Kristus, trestající v čas i v nečas, prosíce, žehříce ve vší trpělivosti a v učení konají jen to, co zákon Božský i církevní jim ukládá. Jiných zakrytých piklů nepřátel Církve pomíjme mlčením, dobře vědouce, že někteří státní ministři jimi se zanášejí a že jimi Církvi ještě trudnější časy připravit se mají buď tím, že při budoucí volbě papeže budou se podporovati rozkolnické choutky, buď tím, že biskupům Vlašským budou se klásti u vykonávání duchovního jejich úřadu překážky, pročez byli jsme nedávno přinuceni prohlásiti, že může se trpěti, aby spisy o kanonické instituci biskupů těchto předkládaly se vládě světské, abychom, pokud na nás jest, zabránili přesmutným poměrům, při nichž nešlo by již jen o držení statků světských, nýbrž kde i svědomí věřících, jejich pokoj, vedení a spása duší, která jest nám zákonem nejvyšším, v patrné nebezpečí by vydány byly. To

však učinili jsme pouze k zamezení převelikých nebezpečí, a chceme, aby se tomu rozumělo. Avšak veřejně prohlašujeme, že nespravedlivý onen zákon, jenž se nazývá *regium placetum*, naprosto odsuzujeme a zavrhujeme, poněvadž jím Božská pravomoc a svoboda Církve se porušuje.

Nyní tedy po všem tom, co jsme právě vyložili, ač jsme mlčením pominuli mnohé věci jiné, do nichž bychom sobě mohli též bolestně stěžovati, tážeme se, kterak to možná, abychom řídili Církev pod panstvím takové vlády, která ustavičně nám odnímá veškeré podpory a prostředky k vykonávání apoštolského úřadu našeho, všude staví se nám v cestu, každodenně nových překážek a obtíží klade a stále nové léčky a osidla nám staví? Věru, nemůžeme s dostatek vynadiviti se tomu, že jsou ještě lidé, jichž, nevíme, zdaž lehkomyšlnost či zlomyšlnost větší jest, ježto buď ve veřejných novinách buď ve zvláštních spisech neb nestydatými řečmi v rozličných schůzích konanými snaží se dovozovati a lidu namlouvat, že nejvyšší biskup Římský i v nynějším stavu svém, třeba by byl podroben panství vlády jiné, přece úplné svobody požívá a klidně i úplně nejvyšší svůj duchovní primát zastávat může. Lidé ti nenechají si ujtí ani jedinou příležitost, aby mínění to ve veřejnosti neutvrzovali, tak kdykoli biskupové a věřící z ciziny nás navštívit přicházejí, kdykoli zbožné sbory jich k sobě přijímáme, kdykoli řečmi svými vedeme sobě stížnost do bezbožných útoků na Církev, — při všech těchto příležitostech snaží se schvalně a listivě namlouvat nezkušeným, že požíváme v skutku úplné svobody a moci i co se týká řečí našich i co do přijímání věřících i co se tkne řízení celé Církve.

S podivením jest nám, jak nestydatě možno to vše tvrditi, jako bychom skutečně úkony zde vypočtené zcela a úplně konati mohli a jakoby úkony těmi úplně vyčerpána byla veškerá správa Církve, kteráž úřadu našemu přísluší. Nebo kdož by nevěděl, že skutky vykonané v svobodě té, kterou tak velice vyvyšují, nejsou postaveny pod moc naši, nýbrž pod moc těch, kdož vládnou, a to tou měrou, že konati je můžeme jenom tehdaž a potud, pokud nám v tom nebrání? Jaká však ta naše svoboda pod panstvím jejich jest, to zřejmě dokazuje a tomu učí, byť i jiných dokladů nebylo, nejnovější onen zákon, do něhož jsme sobě právě stěžovali, kterým svobodné konání duchovní vlády naší i řádu církevního novými a nesnesitelnými pouty se stěžuje. Jestliže dovolili nám ko-

nati některé skutky, učinili to v té příčině, poněvadž dobře seznávají, jak veliký jim z toho kyne prospěch, když svět o Nás se domýšlí, že pod vládou jejich svobodní jsme, než jak mnoho jest věcí veledůležitých, nevyhnutelně potřebných a velevážných, které k povinností plným zodpovědnosti úřadu našeho patří a kterých právě a řádně konati nám nelze, poněvadž podrobeni jsouce jhu těch, kdož vládnou, postrádáme vši potřebné moci a svobody. Přáli bychom sobě, aby ti, kdož zmíněné věci píšou aneb mluví, obrátili zřetel svůj k tomu, co kolem Nás se děje a poněkud nestranněji posoudili, zdaliž v skutku lze říci, že moc Bohem nám svěřená, abychom řídili Církev, srovnati se dá s tím stavem, do něhož nás uvrhlo panství uchvatitelův.

Přáli bychom sobě, aby seznali nespravedlivé pokřiky, potupy a pohanění, kteréž ustavičně se pronášejí proti pokoře naší i v samé sněmovně poslanců, potupy, jež sice odpouštíme těm, kdož je pronášejí, které však k velikému pohoršení věřících jsou, an jimi společný Otec jejich se uráží a jež k tomu směřují, aby vážnost, autorita a úcta, kterou vyžaduje svrchovaná důstojnost a posvátnost úřadu náměstka Kristova, u věřících zmenšena byla. Přáli bychom sobě, aby byli svědky oněch potup a pohanění, jež vším možným způsobem vrhají se na prastará zřízení i na posvátné učitelské úřady Církve, čímž správa jejich tak velice trpí; aby byli svědky onoho posměchu a zneuctívání, jimiž vznešené obrady a zřízení Církve katolické se tupí, aby viděli tu drzost, kterou nejsvětější tajemství víry se snižují, aby pozorovali, kterak bezbožní nevěrci s velikou slávou ozdobeni bývají veřejnými čestnými řády a vyznamenáními, kdežto naopak zakazují se náboženské průvody a slavnosti, kteréž odvěká vlašská zbožnost o slavných dnech vždycky svobodně konávala.

Přáli bychom sobě, aby jim známa byla ona rouhání, která beztrestně a pod pláštíkem vlády proti Církvi se pronášejí v sněmovně poslanců, kde vrženo bylo Církvi v tvář obvinění, že dopouští se zločinu pobuřování a rušení pokoje, kde svoboda její nazvána jest zásadou škodnou a záhubnou, kde učení její nazváno jest podvratným a společností lidské i mravnosti odporným a kde moc i autorita její vydávána za záhubnou člověčenstvu. Kéž by pak oni hlasatelé té domnělé svobody naší nepřehlédnuli ona rozmanitá a ustavičná pohoršení, která za účel mají, aby nezkušená mládež vzbuzenými vášněmi se porušila a z duše její víra katolická z kořene se vyrvala.

Kdyby konečně prošli ulice tohoto města, kteréž prestolem sv. Petra stalo se sídlem a hlavou náboženství, snadno by posouditi mohli, zdaliž modlitebnice nekatolických vyznání, v dobách těchto vzniklé, záhubné, všude rozšířené školy, tak četné, všude roztroušené domy necudnosti, divadla nestydatá a šeredná, kteráž lidu se poskytují, jsou poměry, kteréž strpěti může ten, jenž mocí úřadu svého apoštolského povinen jest a rád by dle povinnosti té tolikerým neřestem zabránil, jenž však oloupen jsa všech prostředků a pomocí, zbaven jsa vši moci nemůže ani jedině z tolikerých neřestí rádně zabrániti a duším v záhubu se vrhajícím přispěti.

Takový jest, ctihodní Bratří, stav, ježž nuceni jsme snášeti pod tou vládou, která v městě tomto panuje, tať jest ona svoboda a moc naše k vykonávání úřadu našeho, tak se zneužívá slov těch a té svobody prý, jak nestydatě prohlašuje se, máme užívati; — ano požíváme svobody té, kterou smíme patřiti na stále zhoubnější ničení řádů a zřízení církevních, kterou vidíme hynouti duše nemohouce k rádnému zamezení tolikerého zla pomocí svou přispěti. Při těchto poměrech nemá-li se považovati za posměch a potupu to, co se nám často říká, abychom totiž vešli s novou vládou v svazek shody a svornosti, což by, pokud nás se týče, ničím jiným nebylo než úplnou zradou netoliko svrchovaných práv této svaté Stolicе, kteráž povýšení byvše na tento nejvyšší prestol převzali jsme jako posvátné a nezrušitelné dědictví do ochrany a opatrování, nýbrž i zradou duchovního úřadu nám ku spáse duší svěřeného, zradou dědictví Kristova v rukou té vlády, jejížto snahy čelí, kdyby to možné bylo, k vyhlazení i samého jména náboženství katolického. Nyní věru ukazuje se celému loboru země jasně a zřejmě, jakou moc, jaký dosah a jakou věrohodnost mají ony ústupky, kterýmiž k oklamání věřících nepřátelé naši předstírali, že svobody a důstojnosti papeže Římského šetřiti chtějí; závisť ústupky ty úplně na libovůli a nepřátelském smýšlení správce státu a jest to úplně v moci jejich, aby dle svého dobrozdání a chtění je měnili, zachovávali, vykládali a prováděli. Římský papež zajisté není a nikdy nebude v držení plné svobody a plné moci své, pokud ve svém městě podroben bude jiným držitelům moci. V Římě nemůže osud jeho býti jiný leč buďto vrchního knížete nebo zajatce, a nikdy nemůže Církev katolická požívatí pokoje, bezpečnosti a míru, pokud vykonávání nejvyššího apoštolského úřadu závislý bude od stranických snah, od libovůle panujících, od změn

politických voleb, od rad a skutků lidí potměšilých, kteří prospěchářství nad spravedlnost staví.

Avšak nedomýšlejte se, ctihodní Bratří, že uprostřed tolikerých svízeli, které vás tíží a hnětou, duch náš chabě klesá aneb že se nám nedostává oné důvěry, kterou soudy Boha všemohoucího a věčného očekáváme. Usnesli jsme se sice po uchvácení panství našeho, že raději zůstaneme v Římě, nežli abychom hledali v cizích zemích pokojné bydlení, a to v tom úmyslu, abychom u hrobu sv. Petra pilný pozor měli na zájmy katolické, avšak nikdy jsme neustávali s pomocí Boží bojovati na obranu věci Boží a denně bojujeme nikde neustupující nepříteli, leč když násilím nás vytlačí, abychom zachránili ještě skromný ten zbytek, který ušel útokům lupičů, vše zhubiti se snažících.

Kde však postrádali jsme všech jiných prostředků, jimiž bychom zájmů Církve a náboženství hájili, užili jsme hlasu svého a vyslovili požadavky své, čehož svědkové jste Vy sami, kteří společně s námi snášíte nebezpečenství i zármutek; neboť často jste slyšeli slova námi veřejně pronesená, jimiž jsme buďto zavrhovali nové zločiny a ohražovali se proti násilnictví nepřátel rostoucímu, aneb příhodnými napomenutími věřící poučovali, aby nedali se oklamati ani osidly lidí bezbožných, ani licoměrnou přetvárkou náboženskou, ani zhoubným učením falešných bratří. Kéžby konečně ku hlasu našemu naklonili sluchu a obrátili ducha svého ti, jejichž povinností jest a jichž zájmy velice toho vyžadují, aby podporovali autoritu naši a rázně hájili věci, nad níž není nic spravedlivějšího a světějšího! Ci snad ušlo bystrozraku jejich, že marně doufá se v trvalý a pravý blahobyt národů, v pokoj a řád v společenstvu lidském a v trvalou moc těch, kdož žezla nosí, když autorita Církve, která všechny rádně zřízené společnosti páskou náboženství váže, beztravně se potupuje a porušuje a když nejvyšší hlava její nemůže v plnění úřadu svého požívatí úplné svobody a podrobena jest libovůli moci cizí?

Zajisté radujeme se utěšenému skutku, že slova naše mileráda a s požehnaným výsledkem přijata bývají od veškerého lidu katolického, dětinou láskou s námi spojeného, neboť upřímné a opětovné důkazy lásky, jež od něho jsme obdrželi, jsou tak veliké, že i lidu katolickému i Církvi k veliké oslavě jsou dávající nám oprávněnou naději, že téže Církvi i této Stolicе apoštolské radostnější dnové nastanou. A věru nejsme ani s to, abychom slovy vyjádřili tu

radostnou útěchu, již jsme, všech prostředků odevšad zbaveni jsouce, došli vidouce ten šlechetný ruch duchovní a vznešené ony snahy samoděk vzniklé a i mezi nejvzdálenějšími národy ustavičně rostoucí, aby záležitosti Římského papeže a pokoreni našeho se ujímali a důstojnosti jeho hájili. Milodary, jež nás ze všech končin země docházejí, abychom mohli o nejnnutnější potřeby této sv. Stolicе pečovati, a zavítání tolikerých dítek našich, které ze všech národů do této budovy Vatikánské přicházejí, aby viditelné hlavě Církve účtyplné smýšlení své projevíly, tot jsou taková osvědčení věrných duší, že ani nejsme s to, abychom za ně dobrotě Božské s dostatek díky vzdali. Práli bychom sobě pak, aby celý svět seznal vnitřní sílu, pravý význam a spasitelnou průkaznost oněch poutí, které opět a opět spatřujeme v době této, v níž papež Římský v krutém se octl boji. Osvědčujíc jistě netoliko lásku a poslušnou mysl věřících ku pokoře naší, nýbrž podávají i zřejmý důkaz o starostlivosti a úzkostlivosti zmlátající srdce jejich, an společný Otec jejich v stavu nepřislušném a zcela nepřiměřeném trvá a starostlivost i úzkostlivost tato se neutiší, nýbrž musí růsti, dokud Pastýř veškeré Církve nenabude plně a pravé svobody.

Zatím nepřejeme sobě, ctihodní Bratři, nic toužebnější, než aby slova naše z prostoru zdí těchto až do nejvzdálenějších končin země zavzněla, aby věřícím celého světa osvědčila se vroucí vděčnost srdce našeho za vzácné důkazy dětinné lásky a poslušnosti, kteréž ustavičně nám podávají.

Přejeme si jistě díky jim vzdáti za zbožnou štedrost jejich, ježto přicházejí nám ku pomoci nedbajíce někdy vlastní stísněnosti své, poznávajíce, že co Církvi věnují, Bohu v obět kladou; přejeme si blahopřáti jim za velkodušnost a statečnost, kterouž obrnění opovrhují zlobou a posměchem nevěrců; chceme prohlásiti, že k díkům závazání jsme za ochotu, s kterouž snaží se dáti nám důkaz své lásky k oslavení památky výročního onoho dne, kteréhož došli jsme před padesáti lety důstojnosti posvěcení na biskupa, jakkoli nehodni jsme toho byli. — Přejeme si také, aby i všickni pastýřové Církve po širé zemi rozvětvené přijavše tato slova naše vážili z nich statečnost a věřícím svým uvedli na paměť ona nebezpečí, ony boje a strasti čím dál tím větší, jimiž sklíčení jsme a spolu aby jich ujistili o tom, že nikdy neustaneme, nechtě věci jakýkoli obrat vezmou, zavrhovati nešlechternosti, jež před námi se pášou, avšak že snadno se může

státi, že následkem zákonů nejnověji vydaných aneb následkem zákonů ještě ukrutnějších, které, jak se předpovídá, předloženy budou, hlas náš jen zřídka kdy a pro veliké překážky jen stíží až k nim bude moci doznívati. Při tomto stavu věcí vyzýváme tudíž Pastýře, aby sami bděli nad stády svými a nedopustili je klamati úlisnými piklemi, jimiž ošemetní lidé snaží se pravý stav věcí, v němž postaveni jsme, zakrýti a přeručovati buď zatajujíce smutný stav ten, buď vynášejíce svobodu naši a tvrdíce, že právomoc naše nikomu podrobena není, kdežto celý ten stav podle pravdy možno stručně označiti těmito slovy: Církev Boží v Itálii snáší násilí a pronásledování a náměstek Kristův nepožívá ani svobody aniž může právé a plně moc svou provozovati.

Při tom nezdá se nám nic příhodnějším býti a ničeho nepřejeme sobě vroucněji, než aby všickni ti pastýřové duchovní, kteříž dali nám tolikerých důkazů, jak svorně práv Církve hájiti dovedou a jak šlechetně o Stolicí apoštolskou smýšlejí, vzbuzovali věřící sobě poddané, aby tím způsobem a tou měrou, jakož zákony té země dovolují, snažně domlouvali těm, kdož v čele státu stojí, aby bedlivě se uvážil trudný stav, v němž hlava Církve katolické žije a aby užilo se výdatných prostředků k odstranění překážek, které pravou a úplnou *neodvislost* její zamezují. Poněvadž pak Bůh všemohoucí sám osvětluje mysl a nakloňuje srdce lidská, žádáme netoliko Vás, ctihodní Bratři, abyste zvláště v této době vroucími modlitbami k Němu se obraceli, nýbrž napomínáme důrazně i pastýře všech katolických národů, aby snažili se věřící sobě svěřené shromáždit do chrámů Páně, kde by za blaho Církve matky, za obrácení nepřátel našich a za ukončení tak těžkých a daleko rozšířených strastí z vroucích srdcí pokorné modlitby vylévali. Přijmeť jistě, jakož pevně doufání máme, Hospodin modlitbu lidu k Němu volajícího, an zalíbení nalezá v těch, kdož bojí se Jeho a v těch, kdož doufají v milosrdenství Jeho.

Ostatně, ctihodní Bratři, posilněmež se v Pánu a v moci síly Jeho a oděni jsouce v zbroj Boží, v pancíř spravedlnosti a vezmouce štít víry bojujme statečně a zmužile proti mocnostem temnosti a proti nešlechternosti světa tohoto. Nebo jistě již dospěla snaha po zmatení a zvrácení všeho tak daleko, že jako proud hrozí všechno do propasti strhnouti a mnozí z těch, kdož byli původcové a podpůrcové novotářství, stojí zděšení patřící na dílo své a obávajíce se následků jeho. Avšak s námi jest Bůh a bude s námi

až do skonání světa. Chvěti se musejí ti, o nichž psáno jest: „Viděl jsem ty, kdož nespravedlnosti konají a rozsévají bolesti i sklizejí je, kterak zhynuli dechem Božím a pohlčení jsou duchem hněvu Jeho.“ Těm pak, kdož Boha se bojí a ve jménu Jeho bojující doufají v moc Jeho, dostane se milosrdenství a záštity a není pochybnosti, poněvadž o Jeho věc boj se vede, že sám dopomůže bojovníkům k vítězství.

Adresa biskupů rakouských papeži Piu IX.

k jubilejní slavnosti biskupské.
(Překlad z latiny.)

Svatý Otče!

Hospodin, jenž od kolébky hojnými Tebe oblažoval dary své Prozřetelnosti, i později milosti své rozmnoživ patrně ukázal, že k věcem vznešeným Tebe ustanovil. Neboť čím pečlivěji jsi se snažil, abys vyvolil Pána za díl dědictví svého v domě jeho přebýval, světu neznámým zůstáváje, tím výtečnější On Tobě cestu vykázal a velké věci s Tebou učinil, jenž mocen jest a svaté jméno jeho.

Příkladným působením *kněžským* jak nejlépe osvědčeného učinil Tě Pán *veleknězem* a podivuhodným Duchu sv. posvěcením udělil Tobě naplní kněžství Tě posilnil, tak že, čím více Ty sám brímě biskupského úřadu za příliš těžké pro bedra svá jsi považoval, tím vděčněji lid věrný, péči Tvé velepastýřské svěřený, seznal, že jsi statečný vůdce jeho a bojovník silou shůry ozbrojený. Když pak hodností původce a rozdatelce veškerých důstojenství mnoholetou zkušeností osvědčeného Tě učinil v lidu svém, ku blahu pastýřů i stádece vyvolil Tebe za viditelného náměstka samého Ježíše Krista, za pravého nástupce sv. Petra, za Otce a Pastýře veškeré Církve, tím způsobem k naplní kněžství ještě naplní druhou a sice úřadu a pravomoci připojiv, okrasy úřadu Tvého biskupského rozmnožil skvělou korunou a oděvem nejvyššího kněze, na jehožto rouchu veškeren jest okráslek země!

Ohled na to, že jsi se jako obr, maje běžeti cestou svojí obtížnou a trnitou velmi; jelikož pak nikdy neochábla víra a horlivost Tvá a pomoc Boží vždycky s Tebou byla, za tolikých mnoholetého papežství Tvého příhod obdivení hodnou vykonal jsi cestu, plně přikázání Páně, abys nalezen byl neporušený v návalu vod mnohých. Odhodlán jsi pro zákon Boží bojovati až k smrti a protož také patrně při Tobě ustavičně byla a také příště s Tebou bude pomoc Hospodinova;

neboť týž Pán, jenž se nezdráhá od sluhův svých útěchu přijíti, mnohonásobnou sladkostí vlastní útěchy své na vzájem je občerstviti bez ustání spěje. A tudíž i na Tobě, Svate Otče! památku učinil divů svých milostivý a milosrdný Hospodin!

S pocity nejvroucnějšího blahopřání slavil veškeren katolický svět památku *50letého kněžství Tvého*; brzy potom ještě více zaplesal věřící lid za příčinou události v pravdě neslýchané, když se totiž naplnilo 25 let od dne povýšení Tvého na nejvyšší biskupství a Ty, jakož jsi se *nástupcem sv. Petra* stal, v důstojenství i počtu let jeho biskupství římského jsi dosáhl. V tomto novém důkazu zvláštního omilostnění Božího, jehož příklad v dějinách papežů marně hledáme, spatřujeme klanby hodné zařízení všemohoucího a dobrotivého Boha, kterýž Tobě i nám tím zázračněji milost svou prokazuje, čím větší jsou křivdy a nátlisky, bolesti a útrapy, kteréž mimo všechna až posud podstoupená protivenství jest Tobě obzvláště v novějším čase ode všech stran pro Boha snášeti. Shromáždě se na ten účel, abychom blahopřáli Tobě, jenž déle třiceti let řídíš veslo Církve, želeli jsme toho velmi, že den svůj tak památný v zajetí konati jsi musil; proto však přece nikterak myslí jsme nepozbyli; neboť tentýž Pán, kterýž Tobě dal zjevná znamení nebeské své ochrany na počátku Tvého papežství, když jsi potlesk bezbožníkův zamítnuv do vyhnanství se odebral, tent i nyní Tebe stárnoucího lety, ale v statečném boji nikdy neumdlévajícího ani ve vězení Tvém neopouští.

Vřelé modlitby celé Církve k tomu směřovaly, aby i v době příští Tebe Pán hojnými důkazy nevyčerpatelné dobrotivosti své obdařiti ráčil.

Již pak radostně vítáme blízkou památku onoho dne, kde se naplní *padesáte rokův úřadu Tvého biskupského*, a kde živě sobě připomínati budeme četné zásluhy, jichž jsi po celou tu řadu let sobě získal, jakož i živou lásku, s jakouž veškero stádece Páně k Tobě lne. V tento velezácný den jubilejní, jež Ti, Svate Otče! Pán slaviti dává, poznovu zjevují se veliké skutky Boží, jimž nižádná překážka vaditi, jež nižádný žalář obmeziti s to není.

Kdožkoli se stali svědky Tvého posvěcení k úřadu biskupskému v chrámu svatého Petra v okovech a mnohá i blažená Tobě přáli leta, nemohli tehdaž ovšem předvídati ony skryté zámysly Prozřetelnosti Božské, kteréž naznačeny byly tím, že jsi blíž *oková* blahoslaveného Petra svěcení biskupské při-

jal. Nyní však zjevně ozřejmely tyto úmysly Páně, an jsi tomuto knížeti apoštolů podobným se stal jak úřadem svým tak i vězením.

V těchto dnech pilně na mysl uvažuješ vše, cokoli v biskupském i papežském úřadě příznivého i protivního Tebe potkalo, abys nejvroucnější obět chvály a díky vzdal Hospodinu; totéž pak i veškeren lid křesťanský učiniti spěje, jelikož srdcem láskyplným osudy Tvé co nejvřeji sdílí.

Skutky a oběti za padesát rokův vykonané výmluvně o tom svědčí, jak převýborně v apoštolském úřadě Tvém vlastní činnost Tvá s milostí Boží spolupůsobila.

Omilostněn jsa pomazáním Ducha sv., kteréz na hlavu Tvou vylito byvši spolu veškerou útrobu srdce Tvého proniklo, ustavičnou modlitbou a prací neunavnou zasloužil jsi toho, aby týž Duch sv. silou svojí Tě ozbrojil a ochranou svou vždy provázel. V nejpnější míře objevila se při Tobě stálost víry, bezúhonnost lásky, milování pokoje. Převzácné byly kroky Tvé, jež jsi v úřadě svém podnikal, abys všem blahověstil o darech Hospodinových. V péči neunavený, horlivostí zanícen, nenáviděl jsi pýchu, pokoru a pravdu jsi miloval, nikdy z ní nevybočiv ni chválou ni bázní nebyl jsi přemožen. Světlo nevyhlásil jsi za tmu, aniž tmu za světlo; zlé nenazval jsi dobrým aniž dobré zlým. Moudrým i nemoudrým prospěti chtěje v síle ducha a moci konal jsi úřad smíření. Ten pak, jenž Ti svěřil prestol biskupský, abys spravoval Církev svou a lid Tobě svěřený, týž udělil Tobě vážnost, moc a stálost. Ozbrojiv se jakožto biskup a přední bojovník štítem víry naplnil jsi odpůrce pravdy strachem a bázní; berlu pastýřskou v ruku svých třímaje se svatou horlivostí poklesky jsi káral, výmluvným slovem svých posluchačů k plnění ctnosti pobádal, tvrdošíjně spravedlivě trestal.

Od té doby však, kde jsi úřad biskupský bezúhonně spravovaný vyměnil za prsten rybáře, neustáváš i s nasazením vlastního života hájiti choť Páně, Církev sv., kterouž jsi od počátku jako stánek posvátný se naučil ctíti a zdobiti okrasou vznešeného přísluhování Tvého, hlásáním slova Božího, vzorem příkladného života.

Dějiny papežství Tvého zahrnují dobu nejvyšší důležitou, plnou událostí podivuhodných; uvažujem-li tuhéj onen boj, jež Evangelium Kristovo a Církev podnikati musí proti světu zlému, směle říci můžeme, že sotva některá doba předešlá této nynější se rovná.

Jindy zloba lidí bezbožných začasté sice odvažovala se k boji proti Církvi, avšak jen po různu válčeno proti Kristu a Církvi jeho

mohutně zbudované, založené na pevné skále: ale nyní samo peklo vyslalo sluhý své, aby spojenými jich silami zmařeny byly úřadky božského milosrdenství a tudíž na všech stranách boj proti Církvi beztretně jest obnoven. Co jindy podtají se činilo, ana ukrytá zloba i nenávisť víry i pravdy jedem záhubných bludův a odpadlictví lidí otravovala, to nyní veřejně na střechách se hlásá, jelikož nepravost bez ostychu se smí rozmáhati a na odív vystavovati. Kdežto jindy volným toliko postupem překážky a nástrahy se kladly posvátnému apoštolátu Církve, an se každý takového zločinu hrozil: nyní naproti tomu nevěrcové ani oddechu žádného sobě nepřejí, aby dvojnásobným kvapem záhubné úmysly své uskutečnili.

Liché vědy snaží se novými a záhubnými naukami naplniti mysl i kaziti mravy; vyhanou a prodejnou výmluvností odvažují se posměch sobě tropiti z národů a jimi vládnouti lidé, kteříž sami jsou otrokové bludu a nepravosti. Již nemají dosti na tom, aby jenom některou nauku sv. Evangelia za tvrdou řeč prohlašující je zamítali, alebrž veškero učení spásy za nečasné považující je zcela zavrhuji. Nezamyšlejí pouze některé větve z vinice Páně odetnouti, nýbrž neostýchají se raditi, aby vinice ta úplně byla zničena. Zapřísáhlí protivníci Církve nespokojují se tím, aby jenom některé sluhý Kristovy v nenávisti měli, oni dobře vědí, že posvátná moc kněžstvu Bohem samým udělená nejvydatněji tomu brání, aby základy jakéhokoli řádu a autority podvráceny nebyly a protož nepřátelé tito ničeho tak toužebně si nepřejí, jako aby co nejdříve zničen byl úřad, ano i samo jméno kněžstva a památka jeho aby úplně zanikla. Aby se však nezdálo, že se protivníci ti poskvřňují krveprolitím a hrozným výsledkem záhubných úkladů svých, vymyslili sobě zcela nový způsob bojování proti Církvi a duchovenstvu jejímu; zavedli totiž nenáhlé a nekrvavé mučeníctví, kteréz ale strašnější jest nežli smrt; rány tím způsobem zasazené znají nepřátelé s takovou chytrostí utajiti, že kdyby možné bylo, v blud by uvedeni mohli býti i vyvolení. Žádného podvodu se nehrozice neostýchají se klamati svět lichými výmysly své nešlechtnosti. Pod slibným pláštěm pokroku sobě samým přispují právo vychovávatí mládež; oni praví, že teprv za jejich ochrany rodina dojde svého blaha; v skutečnosti však usilují o to, aby mládež odtrhnuvše ji od Vychovatele božského zahubili, cudné manželství, aby pod zámlinkou lidskosti zneuctili; když pak by tím způsobem nejposvátnějšími základy rodinného

blaha otrásl, rádi by též společnost církevní i státní z kořene vyvrátili.

Za toutéž úlisnou natvárkou, jakoby obhájcové byli práva a svobody, obviňují nepřátelé ti Církev katolickou, že prý nespravedlivě zkracuje práva světská, že jest nepřítelkyně svobody a že jest závistníci moci a autority státní; ač sami dobře vědí a na to se nemálo mrzí, že právě Církev jest nejbezpečnější podpora práva a skutečné svobody jakož také osvědčeným obhájcem všeliké moci a autority, kteráž z Boha jest; oni však neuznávají žádné autority mimo tu, která hoví vášněm jejich: oni po tom baží, aby odstranivše nejprv práva Církve, uchvátiti také pravomoc vlády světské a všelikou vládu spořádanou aby na prosto odstranili.

Spolehajíce na liché myšlenky své o právé a povinnosti a podporování jsouce mdlobou mráкотného století všemi spůsoby o to se zasazují, aby v jednomyslném spráhnutí svém vychloubati se mohli ústy zlojalnými, že uvázali slovo Boží, božské posláni Církve že poznenáhla překazili, biskupy a kněze že uvedli v služebnost ramene světského, že vypudili náboženské řehole, že duchovenstvo veškerých práv, svobody i jmění církevního zbavené na mizinu uvedli. A jelikož jich tajno není, jak veliké moci a vážnosti u řízení a správě Církve katolické používá apoštolská Stolica: tudíž obzvláště proti ní hněvem neukrotitelným se vztekají a veškerý pokusy bezbožné mysli jejich k tomu směřují, aby přerušili hlas tohoto učitele, ustavičného obhájce neporušené pravdy, práva a spravedlnosti, aby od lodí odtali veslo i kotvici, aby kdyby možné bylo odstranili skálu, na kteréž Kristus vzdělal Církev svou.

V takovémto návalu tolikerých nepravostí a nebezpečí k Tobě, Svátý Otče! zraků svých povznášíme, jemuž v pravdě dostalo se papežství „*kříž s kříže*“, jenž od samého počátku vlády své bez přestání při práci bojuje a při boji pracuješ.

Kterak jsi vždy byl a býti neustáváš bedlivým v opatrování pokladu víry, kterak nepřemoženě stálý v obhájení práva božského i lidského, jak opatrně uměl jsi odhaliti lstivé úklady svůdníkův, jak neohroženě a vytrvale jsi bojoval pro slávu Boží: vše to, ač by křesťané věrní, znajíce Tvoji pokoru, mlčením chtěli minouti, nepřátelé sami, neohrožeností Tvou zastrašení jsouce, zjevné svědectví o tom vydávají. Neboť nikdy nedřímaly oči Tvé, aniž kdy oněměla ústa Tvá. Hlas Tvůj s mocí a velebností Páně zlomil cedry, otrásl pouští a odkryl hustiny. Na veškerou zemi vyšel zvuk Tvůj

a do končin země hlásání slova Tvého. Jenž jsi měl zalíbení v tom, abys chudým evangelium zvěstoval a uzdravoval skroušených srdcem: Tyť dovedl jsi rovněž i mocným a panovníkům, pokudž proti vůli Boží jednali, neohroženě nad odpor se postaviti a bludy vysokomyslných bytí sebe lestnější mečem ducha, kterýž jest slovo Boží, jsi potřel. Poučení Tvá jsou lékařstvím duchovnímu lidu Božímu; libovůně života Tvého působí rozkoš Církvi Kristově! K obzvláštní oslavě papežství Tvého přispělo obnovení svatovlády v několika říších, zřízení četných prestolů *biskupských* i *arcibiskupských* a sice až i v nejvzdálenějších krajích, prohlášení věroučného článku o *Neposkvrněném Početí* blah. Marie Panny, jakož i konání *všeobecného sněmu*, kterýž po několika stoletích poprvé zase byl Tebou zahájen a při něm věroučné články o katolické víře a Církvi Kristově prohlášeny.

K těmto slavným pomníkům práce Tvé ku zduaru Církve podniknuté, o nichž dějiny vlády Tvé zprávu dávají, druží se též obět nesčetného utrpení, kteréž Tobě v apoštolském úřadě bylo doposud snášeti.

Jestliže jsi v dobách poněkud klidnějších velké věci vykonal, získal jsi zásluhy velevznešené také snášením četných utrpení a my pevně důvěrujeme, že v utrpeních těchto jakož i v okovech Tvých obzvláštní síla léčivá a spasná spočívá. Bůh dopustil, aby se Tě dotknula bezbožná ruka šílenců, kteříž zločinu ohavného se dopouštějíce, proti vůli své přece jsou nuceni sloužiti Spasiteli.

Protož, ačkoli okem zaroseným toho želíme, že Ty, Otec náš, tolikerými jsi navštíven strastmi a svízely, že nejhoršími úklady zarputilých zlosynů a podvodníků jsi pronásledován a zrazován, olupován a posmíván: nicméně za příkladem nepřemožené trpělivosti Tvé a neotřesené síly nabýváme zmužilé mysli; a spatřujíce, že novými korunami nebeskými máš ozdoben býti, za příčinou blížícího se přeslavného dne Tvého roucho smutku odkládáme, spolu s celým světem křesťanským radostí plesajíce.

Přijmiž, Svátý Otče! nejsrdečnější *blahopřání* naše k slavnému dni jubilejnímu, přijmiž výraz neupřímnější úcty a vděčnosti, jež spolu s duchovenstvem a lidem svým ku vznešenému trůnu Tvému přinášíme.

Trojí popřáno Tobě slaviti jubileum věrného přisluhování Tvého ve svatyni Hospodinově; šťastně pokračuj a kraluj pro pravdu a tichost i spravedlnost svou. Knězi nejvyšší! jež věkové oslavovati budou ja-

kožto věrného opatrovníka Pána svého, neustaň s čilostí svou ani v stáří neumdlevej, jsi střežiteli svatyni Boží, chráníti dědictví vykoupené krví Beránka, pevně držeti svěšené Tobě klíče království nebeského! Neustávej, přebedlivý strážce, hojným ovocem a zásluhami bdění Tvého oslavovati pastýřskou strážnici sv. Petra, neustávej, vznešený správce lodi, i při větru protivném a v čenění vln mořských zkušeným ramenem svým říditi mocné kormidlo a těšiti ty, jimiž bouře zmitá, kteréž Tobě svěřil Hospodin, abys šťastně do přístavu je uvedl; neustávej, Pastýři dobrý! pásti stádece své bohatou pastvou modlitby, slova i příkladu svého, jenž jsi ochoten i život svůj vlastní dáti za ovce své! Že pak slov se nám nedostává, abychom vše dobré a žádoucí Tobě přáli: očí svých k nebi pozdvihujíce, prosíme Otce milosrdenství a Boha všelikého potěšení, aby mnoholeté práce a utrpení Tvá rosou nebeského požehnání zúrodniti a náplň milosti své na Tebe vylíti ráčil, abys za pomoci její šťastně dokonat vše, co Bůh Ti přikázal činiti dříve, než Tobě řekne: Vejdí v odpočinutí mé.

Přednášejíce jednomyslná blahopřání svá puzeny se cítíme, abychom spolu i díky nejupřímnější Tobě vzdali. Neboť hodno jest a důstojno, s veškerým světem katolickým pocity nejhlubší vděčnosti projevití Tobě, ježto láskou srdečnou ctíme jakožto bezpečného vůdce a předraženého Otce nám daného, jenž leskem neposkvrněného života a září ctností svých neméně se stkví nežli nejvyšším důstojenstvím a předností primátu apoštolského, jenž za tolikerých obtíží a tak hrozných bouří s jasnou tváří, vírou pevnou a srdcem zmužilým plní povinnosti svého úřadu, kterýž i v žaláři neunaveně působí a podíl bere v utrpeních Kristových, že se tomu slušně divíme a z té příčiny na výsost Tě velebíme.

Na zjevný důkaz této vděčnosti naši slavně obnovujeme slib oblažujícího obecnství s Tebou a církevní poslušnosti, kterouž Tobě zachovati chceme.

Neboť an svazek jednoty v tom záleží, aby každé stádece s biskupem svým a zase biskupové s papežem, náměstkem samého Krista byli spojeni, tak abychom v souhlase s Otcí svatými vyznávali jeden a nerozdílný úřad biskupský, v němž každý s ostatními společně bere úcastenství: tudíž srdce naše nebaží po jiném rukojemství pravé víry a po žádném jiném zabezpečení naší biskupské moci nežli tom, které nad veškerou pochybnost jistěji naším nejvyšším a ustavičným

spojením s posvátnou Stolicí apoštolskou se zajišťuje, vzrůstá a zdokonaluje. A protož netoliko před duchovenstvem a lidem naším, ale před tváří světa veškerého co nejslavněji vyznáváme, že ve víře pravé katolické zakotvení jsme, jelikož nejpevnější svazek víry a pevnosti spojuje nás se Stolicí sv. Petra, odkudž neporušené štávy životní do rozličných krajův světa se proudí. Totéž neporušené vyznání pravé víry, kteréž Ty, Svatý Otče! jakožto nejvyšší strážce pokladu hlásáš a jeho se držíš, také my rovněž s nezrušitelnou věrností hlásáme, hájíme a jeho se přidržujeme; bludy zavržení hodné, k vyvrácení víry a spásy vymyšlené a obzvláště za naší doby nestoudně se šířící, které Ty zamítáš a zavrhuješ, i my s Tebou rovněž zamítáme a zavrhuje.

Sdílíce však s Tebou tentýž poklad víry a spásy, dáváme Tobě další ještě důkaz zbožné horlivosti své, an Tobě slibujeme *úctu, poslušnost a věrné spolupůsobení* své, jímž jsme Tobě jakožto Otcí a pastýři, hlavně a správci veškeré Církve zavázáni.

K obnovení slibu tohoto nejenom slavnost biskupského jubilea Tvého nás vybízí, nýbrž i vyzývají a nutkají nás k tomu okovy Tvé, tyto svědkové neposlušnosti, neúcty a vzpoury proti Hospodinu a Pomazanému jeho. —

Chystajíce se slaviti památný den posvěcení Tvého na úřad biskupský, vděčně na mysl uvažujeme, že také nám samým svěřen jest dar a úřad tento; obnovením pak milosti nám propůjčené chceme nové odvahy nabyti a za tou také příčinou připomínáme sobě přísahu, kterou jsme na začátku biskupského úřadu svého složili.

A protož jakož na počátku, i nyní a vždycky věrní a poslušní budeme sv. Petra apoštola, svaté Církve římské a papeže našeho Pia IX. i všech zákonitých jeho nástupcův. K obhájení papežství i světského panství sv. Petra napomáhati chceme proti komukolivěk. Práva, hodnosti, výsady a vážnost svaté Církve římské a papeže zachovati, hájiti, zvýšiti a rozmnožiti se vynasnažíme. Předpisy svatých Otcův, apoštolské dekrety, nařízení a rozkazy, zadržení, propůjčení a výnosy bedlivě zachováme a také od jiných, aby zachovávány byly, se přičiníme.

Ježto pak za těchto přezlostných dnův našich synové záhuby tak daleko postoupili, že v šílenství svém jiným zkázou chystajíce ani pozemského blaha a pokoje společnosti křesťanské nedbají, všelikou blahodárnou autoritu zavrhuji, s drzou nestoudností o zničení práv a výsad svaté Stolice usilují, svobodnému

vykonávání apoštolského úřadu Tvého překážky kladou, a nejprv zločinně urvavše Dědictví sv. Petra i světské panství Tvé nyní, kdyby možné bylo, i duchovní moc a vážnost Tvou rádi by úplně zlomili: nad křivdami tak hroznými s Tebou zarmoucení jsouce hlasu svého pozdvihujeme s důrazným protestem, an svatokrádežná zkracování Tvé nejvyšší autority a moci od Boha propůjčené, jakož i jiné zlomyslné urážky činěné Církvi a svaté Stolicí zamítáme, v ošklivosti máme a zavrhuje. Obzvláště pak zavrhuje nový onen odvážlivý pokus, o němž jsi v allocuci své ze dne 12. března zmínku učinil, že totiž lidé, kteří ve světské panství Tvé násilně se vetřeli, pod lichou záminkou, jako by „proti zlořádům kněžstva“ nakročovali, také svobodu apoštolského slova Tvého niti zamýšlejí. V skutku pravda jest, co jsi pravil, že biskup Římský jest „buď vládnoucím knížetem aneb zajatcem“. Nechceme zajatce, a protož chceme papeže, kterýž by i v světském ohledu byl neodvislým knížetem a tudíž všemi dovolenými spůsoby k tomu napomáhati budeme, aby panství Tvé světské bylo obnoveno. Jelikož pak podkopávali se apoštolská autorita papeže, netoliko blahodárné působení biskupův a kněží, ale vůbec každá řádná autorita v nebezpečí ubíhá: hájíme netoliko svou vlastní, ale záležitost všech lidí dobré vůle, jestliže před celým světem poznovu osvědčujeme, že pro práva svaté Stolice Tvé až do smrti neohroženě bojovati chceme.

Ty nám předcházej úřadem i příkladem, slovy i skutky a my jednomyslně za Tebou postoupíme ve jmenu Páně konajíce úřad svůj v štěstí i v protivenství; jdouce za praporem Tvým věrně budeme státi při Tobě jakožto strážcové a vzdělavatelé role Hospodinovy, jakožto horliví soudruhové prací i utrpení Tvých, jakožto stateční vůdcové duchovenstva i lidu na bojišti, jako bedliví strážcové a napomínatelé, jako biskupové, kteříž v čele vojův dobře uspořádaných až do těch hrdel neohroženě bojují. Tyť pozdvižen jsa nadějí v pomoc božskou v náplni srdce svého a zmužilosti apoštolské jsi zvolal: Nepohnu se na věky! A rovněž i my v příspevní božské pevně důvěřující voláme: Na věky se nepohneme! Tyť po mnohá leta veřejně osvědčuješ, řka: Hospodin osvícení mé a spasení mé, kohož se budu báti? Byť se postavili proti mně vojenští stavové, nebudeť se báti srdce mé. A my víru Tvou následující díme: Hospodin ochrance života našeho, kohož se budeme strachovati? Byť povstal proti nám boj, v tomť my doufati

budeme. Na skálu pozdvihl Tě a vyvýšil hlavu Tvou nad nepřátely Tvé. Na tétěž skále i nás shromáždil, a tudíž věříme, že užijeme dobré věci Hospodina v zemi živých.

O tuto milost víry a stálosti k Bohu nejmocnějšímu spomocníku úpěnlivými voláme prosbami a s celým světem katolickým žádáme a zapřísaháme ustavičnými modlitbami vroucími Pána Otce všemohoucího, aby Tě vysvobodil z ruky nepřátel a synů cizozemců, jejichžto ústa mluvila marnost a pravice jejich jest pravice nepravosti, aby ukázal od věků dávných osvědčené zázraky mocného ramene svého, aby vůli spurných k sobě obrátil a po odvrácení strachu nepřátelského aby časově naši v ochraně Jeho byli pokojní.

Pána, jenž od biskupského posvěcení Tvého počínaje Tobě mnohá a přemnohá, Svátý Otče, popřál leta: Jej prosíme, aby Tobě i dalších let ušetřil, kteráž by se pro Tebe i pro nás stala lety hojného vykoupění a kýžené spásy.

Za požehnání apoštolské pokorně prosíce podepsali jsme v měsíci dubnu leta Páně 1877.

Dědic koruny Karlovy.

Díl první.

XIV.

„Ručím ti za to čestným slovem. Práv hradu zdejšího budu proti samému králi hájiti. Rady mé Příboro poslechni. A potom — myslíš, že by ti nepřišli na stopu? Čeled Hyncíka Pluha vyhledala by svou obět i v pekelných propastech.“

Pan purkrabí karlstejnský, kterýž byl tato slova hovořil, pokročil blíže k převozníkovi Příborovi.

„Mladý král je do dneška král dobrák. Bez přátel svých mohl by býti, čím nám všem byl slavné paměti otec jeho. Ale to si pamatuj, že ve společnosti Tlana Drastického, Roztockého Jíry, Hyncíka i Svinářského Bořivoje může se státi nejhorším, čehož Bůh a svatý Václav račtež uchovati.“

Převozník Příbora díval se stranou v roh jizby, kdež zavěšen byl těžký, železný krunýř, v pravo krunýře sáhodlouhý meč, v levo kopí dobrou ocelí kované a nad krunýřem ozdobná šipka.

„Dobřeš udělal, že jsi přišel poradit se. A ještě tohle ti řeknu: bude-li toho zapotřebí, zastanu se dítěte tvého. Slibuji ti slovem purkrabským.“

„Spolehám na slib tvůj pane purkrabí!“

A s těmi slovy opustil převozník Příbora jizbu.

Ale Karlštejnem šel, jakoby ani nevědě, že jde. Zdálo se mu, že pluje Berounek, pramice že se ve vlnách zmítá, voda že vlévá se již do vnitra a když starý Záhoř naň zavolal, neslyšel.

„Járku Příboro! — Toť vzácný, nevidaný host! — Byls nahore?“

„Byl, Záhoři.“

„Chceš snad na stará léta přídavek?“

Zbrojnoš vynutil žert ze sebe násilím.

„Skoro brachu. Kdyby mi vzali dítě, musel bych se na stará leta ještě oženit.“

Tento Příborův vtíp vypadal ještě nucenější.

„Chceme jeden druhého rozesmát; ale nejde nám to. — Však přijdu k tobě, až jen se vystřídáme; mám do dvanácté hodiny stráž.“

Převozníkovi tvář nechtěla se však jasnit. Ani když seděl za stolem a pochutnával si na smaženém „moráku“, jež u měla Bohunka výborně připravit, neusmál se.

Jako za těchto uplynulých dnů nebylo mu ještě, co je zdejším převozníkem.

Přišel sem, když stavěli Karlštejn. — Žena mu odpočívala na stráni za sv. Palmácem. Bohunka zbyla mu jediná.

S císařem Karlem dobře se znali. Často, když jej převážel, dal se s ním do řeči.

Čeď karlštejnská se mu divila, jak rozuměl vojenskému životu. Bezpochyby, že nemíval vždycky v ruce toliko veslo, udici a kesery.

A když se Záhoř rozpovídal o strašné noci u San Felice, leckdy se převozník pousmál; ale jen na okamžik a zlehounka.

Záhoř upřel naň vždy oči bystřeji; ale Příbora tvářil se opět tak dobrácky a tak jako by nebyval nikdy ani za humny.

* * *

Byla vlhká noc únorová; tálo.

Berounka sotva že se byla na několik dní potáhla ledovou kůrou, už opět valila volně proudy své v náruč Vltavinu.

Lesy na vrších kolem Karlštejna hučely zhluboka.

Od výšin Korenských, od liteňského Mramoru a z Podbrdí váł vlažný, skorem teplý vítr.

Cesta byla blativá a chvílemi spustil se ještě droboučkový déšť.

Nad Mramorem seděly černé chmury oblak jako netvorové v pohádkách. Zdálo se, že ony dýchaly ten teplý, rozřeďující vzduch a z jejich plic že dere se ten vítr, jenž někdy zahučel na Plešivci, až krovy v chýši budňanského převozníka zapraskaly.

Zvenci ozvalo se náhle jakési houkání.

Převozník, jenž byl dosud bděl, zdvihl se a poslouchal.

Houkání opětovalo se silněji a silněji, a zároveň úzkostlivěji.

Příbora vyšel na zápraží.

„Převozníku! — Rychle!“

Starý muž zavrtěl hlavou. Bylo už po jedenácté.

„Pomoc! — Nemohu! — Utonu!“

Příbora odepnul rychle lodici a pustil se na řeku.

Větry zaléhaly vši silou do člunku a na řece dělaly se kruhy jako bývá ve víru. Stěží odolal převozník větrům a vodě.

„Semhle! — Sem!“ ozýval se opět ve vodě úzkostlivý hlas.

Převozník zapřel veslo, zarejdoval v pravo a okraje lodice chytil se jakýsi muž, napjav posledních sil.

Ale v téže chvíli začala se lodička předkem skláněti do vody.

Příborovi učinily se před očima mžitky, protože stál již po kotníky ve vodě.

„Stranou! Sice oba zahynem!“ vzkřikl, co měl hrdla.

Neznámý vzchopil se okamžikem a skočil v tu stranu, kde lodice zdvihala se do výšky.

Převozník ulehl vši silou na veslo a v malé chvíli octli se na břehu, oba však se studenými krůpěmi potu na čele.

„Bohu díky!“

„A svaté Panně!“

Na druhé straně vzkřiklo několik hlasů a zařičeli koně.

„Ukryj mne, rychle příteli! — Jsem ztracen. — Zlatem tě zasypu!“

„Kdo jsi?“

„Neptej se! — Přebředou řeku koňmo.“

„Zahynou, odváží-li se.“

„Je to čeď berounská. Jejich koně dovedou dobře plovati.“

Zdálo se, že jezdci na druhé straně jsou v rozpácích, mají-li pustiti se dále po břehu či do řeky.

„Několik okamžiků aspoň! — Nemohu dál. Musím si odpočinouti.“

„A kam?“

„Do Prahy brachu.“

„A odkud?“

„Neptej se! Za každou minutu ve tvé chatě dostaneš dukát.“

„A proč tě pronásledují?“

„Nemohu ti to povědět.“

Několik jezdců vrhlo se již s koňmi do řeky. Ale nešlo jim to. Museli nazpět. Stěží dostali se s koňmi na břeh, ač tu byl brod a řeka mělka.

Na Karlštejně zahučely hlásné rohy dvánáctou a hluboký hlas rytířů rozletěl se v oudolinu výstražně.

Převozník s neznámým vešli do chýše. „Nerozsvěcuj! — Zůstanem po tmě! Bylo by to nápadné v tak pozdní hodinu. Poodpočinu si a než první kohout zazpívá, budu již daleko odtud.“

Příbora kroutil nad řečí hosta svého nedůvěřlivě hlavou. Začínal toho již litovati, že vyšel ven, že odvázel lodici a že se pustil na řeku. Tajemné počínání neznámého muže bylo mu až příliš podezřelé.

„Buď bez starosti brachu! Zločince pod krovem svým nepřečováváš. A kdybys byl někdy v nesnázích, dveře kapitulního děkana u sv. Víta budou ti vždycky otevřeny. Vykážeš se jen lístkem, jež ti tu zanechám. Prozatím přijmi za vděk tohle. — Je to maličkost!“

Neznámý podal převozníkovi několik dukátů.

„Možná, že bych byl přeplaval šťastně; možná, že bych byl také utonul. A to poslední je pravdě podobnější. Zachránil's mi život. Přijde bohdá chvíle, že se ti budu moci odměnit skvěleji. Cest mých nestopuj a lístku, kterýž ti dám, také neukazuj žádnému. — Budou-li se tě ptát, převezl-liš koho, řekni, žeš slyšel volání o pomoc a nic více.“

Podivná řeč cizincova ještě více znepokojila převozníka.

O děkanu Hynkovi slyšel, že je v rozepři s arcibiskupem, i o tom, že straní papeži francouzskému.

Přísné rozkazy Karlovy i krále Václava znal a o tom, že nedávno usnesly se v Praze řehole o nezlomné věrnosti k pravému a jedinému nástupci Kristovu Urbanu VI., také doslechl.

Peněz podávaných se nedotknul a když uctil ruku neznámého hosta ve své ruce, utrl.

„Půjdu! — Bůh ti odplatí, co jsi mi prokázal!“

Převozník hodil kouskem pergaménu na stůl a vyšel za cizincem.

Nad Plešivcem protrhaly se oblaky a na lysou hlavu jeho zasnivil měsíc.

Příbora se zachvěl upřev oči na muže, kterýž kvapným krokem pustil se po levém břehu Berounky.

Chtěl již cosi vzkřiknouti; ale zamlčel se.

„Co že by i mrtví z hrobů vstávali Příbore? Onehdy ten a dnes zase on! Či byl to přízrak, ty stará hlavo, celá ta dnešní udalost a bylo to všechno pouhým snem?“

Měsíc se zadíval přímo do jizbice převozníkovy. Na stole leskly se dukáty a bělel se lístek.

Převozník si již neulehl.

Časné z rána zabušil kdosi na dveře chaloupky jeho a ozvaly se hlasy: „Ve jménu krále.“

Příbora se zachvěl opět; ale vzpamatoval se okamžitě. Lístek a dukáty uschoval a šel otevřít.

„Co dobrého páni?“ zeptal se napohled lhostejně čeledě královského města Berouna.

„Převážels dnes v noci jakéhoš muže?“ osopil se zpuřně náčelník hlídky.

Lež starému muži nechtěla nijak z úst. Konečně řekl:

„Spal jsem celou noc!“

„Viděli jsme loďku!“ tvrdil náčelník divaje se ostře v tvář převozníkovi.

„Možná, že viděli; ale kdo ví, čí lodici a koho v lodici.“

„Tudy musel.“

„Tedy utonul. Lodice má byla na svém místě!“

„Jezdci naši se za ním pustili do řeky.“

„Bylo to odváživé; ještě nyní nechtěl bych na Berounku!“

„Slyšeli jsme na břehu hovor.“

„To hovořily duby na Plešivci.“

„Ale do vody skočil jistě.“

„Pak v ní také jistě zahynul.“

Na vlnách Berounčiných splýval opravdu u samého břehu tmavý šat, zdálo se, že pláště.

„Hleď! — Bude to bezpochyby z něho!“ podotkl převozník k náčelníku.

„Utonul skutečně!“ Náčelník čeledě zahryzl se do rtů, že ho nedostali živého. Ještě jednou mrštil podezřívavým okem po převozníku, vyšvihl se na koně a pustil se s ostatními ke Karlštejnu.

Převozník si oddechl. Již několikrát měl pravdu na jazyku; ale pokaždé mu cos našeptalo, aby neprozrazoval ničeho.

V Berouně si týmž jitem vyprávěli o poslu papeže francouzského, kterýž byl vyslán z Avignonu s důležitými listinami do Prahy a kterýž mně se býti prozrazena v noci uprchl zanechav tu čeledíny i koně i všecku zbroj a nejspíše utonul v Berounce.

Oba čeledíny podrželi ve vazbě; vyzvídali z jednoho i z druhého, ale nedopátrali se ničeho. V Berouně by se byl s nimi nikdo za celé francouzské království nesmluvil. Toliko toho se dopídili, že pán jejich, rodem Čech, je komorníkem u Jeho Svatosti. „U Roberta Genevského!“ přerušil vypravovatele děkan berounský a přísně se tvářil.

Rychtář nevěděl si zlosti co počíti, že

bude mít město zase o jeden posměch více, jak chytali posla francouzského papeže a jak jim z čista jasna zmizel v Berounce pod vodou. —

„A co tu chtěli u tebe tatíčku?“ optala se Bohunka přivozníka, když odešli slídiči.

„Přečti mi Bohunko tenhle lístek!“

Bohunka vzala do ruky pergamen a čtla:

„Sulislav, rytíř sezením v Pozdni a na Jedomělicích.“

Starý převozník div že nezavrával.

„To že tam napsáno? — Mýlíš se dítě!“

„Je to psáno rukou třesoucí se; ale čistě tatíčku!“

„Sulislav, rytíř sezením v Pozdni a na Jedomělicích.“

Dívka učinila po každém slově přestávku.

„Bože svrchovaný!“ zvolal Příbora a div že nyní neklesl.

Dívka upustila lístek na zem a zachytila starého otce, aby neupadl. Jí samé bylo u srdce tak divně, taková tíseň a zase jakýs radostný pocit rozproudil se jí tělem.

„Pan Sulislav — živ?“ vyhrkl ze sebe starý muž.

„A znal jsi tatíčku toho Sulislava a mělš ho rád?“

„Arciťže ty dítě a mám ho do dneška rád. — A já té vlídné, té přívětivé tváře nepoznal.“

Převozník Příbora držel si hlavu oběma rukama, aby se mu lebka návaem dojmů nerozskočila.

„Pane můj! — Pane můj, já ti nechtěl pomoci, já tě chtěl zraditi, já myslel o tobě zlé. — Přece tě ještě čeká radost v té vlasti tvé! — Bohunko, pomodlíme se za toho pana Sulislava. Ale to ti povídám: modli se, jak umíš nejvroucněji a nejsrdečněji!“

Převozník budňanský se rozplakal jako dítě.

Bohunce vstupovaly také do jasně modrých očí slzy. Jaktěživa svého otce takhle neviděla.

„Dítě drahé! — Drahé dítě!“ volal starý muž a slzy radosti proudem řinuly se mu po svráskovatělých tvářích.

Z chýše převozníka budňanského odlétala v té chvíli modlitba, nad níž vřelejší sotva kdy proudila se ze srdcí modlitelů.

Ještě tentýž den odešel Příbora do Prahy i s dcerou svou. Službu převozníka zastal prozatím nedaleký soused Alexa.

(Konec dílu I.)

KRONIKA.

Z Prahy. V neděli dne 3. června o 7 h. u večer ukončena u sv. Klementa slavnost

dvojí a sice letošní pobožnost *májová*, která o 3 dni prodloužena byla za příčinou slavnosti druhé, totiž jubilejní slavnosti 50letého biskupství sv. Otce Pia IX. V rozjímáních v měsíci květnu vykládán život blah. P. Marie, první pak tři večery měsíce června věnovány byly učení o církvi a papeži. Po požehnání tohoto třidenní zpívána na místě písní Marianských hymna papežská, jejížto velebné zvuky z přeplněného chrámu Páně ozvěnou se zanašely daleko do ulice a sousedních domů. V poslední večer, v památný den 50letého biskupství papeže Pia IX., hořelo na ozdobeném hlavním oltáři 50 voskovic, nepočítaje svíce na lustrech a pobočních oltářích; kolem oltáře stálo 60 družiček, které i ve čtvrtek d. 31. května se byly dostavily, u oltáře byli 3 kněží, 2 assistenti a 6 okolytů, v chrámě hlava vedle hlavy, na kůru u varhan alumnové arcib. semináře, a nad nimi chovancové konviktu a celé toto shromáždění soublasilo v nadšené prosbě: „Bože, Pia IX. žehnej a nám zachovej!“ Před tím zapěli alumnové arcib. semináře jako na počátku pobožnosti májové skladby Jelenovy, Palestrinovo „Pange lingua“ a „Te Deum laudamus“ z Manuale od Skroupa. Jména vel kněží, kteří letos při pobožnosti májové i jubilejní kázali, jsou: p. t.: Batha (2), Bauer, Beueš, Brusák (2), Ekert (2), Janků (2), Hejhal, Honejsek, Horák, Christ, Kačer, Kalous, Kmoch, Knobloch, Kořan (7), Marek (2), Pakosta, Růžička, Svoboda (2), Srdínko (2), Tichý, Vlk; bylo tedy kazatelů 22, kázání 35.

— Průvod *Božího Těla* ve čtvrtek na Hradčanech vedl J. M. nejdůst. p. biskup Dr. Prucha, v neděli pak na Starém městě týž nejdůst. p. biskup, na Novém městě vd. p. generalní vikář Küffer a na Malé straně vd. p. kanovník Frind. Účastenství bylo všude nad míru hojné.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 7. června u sv. Haštala, od 8—11. u Milosrdných sester pod Petřínem, od 12.—15. u Matky Boží Sněžné (u Františkánů).

— *Břimovanců* u sv. Klementa v Praze dopoledne v sobotu Svatodušní bylo 532 a sice studujících a) z ústavů českých 315, b) z ústavů německých 217. — Ostatních břimovanců ve farním chrámě u sv. Mikuláše bylo letos 2635, a sice 1619 ženských, a 1016 mužských, mezi nimiž bylo 225 vojáků. Na pražské fary i s předměstími připadá celkem 2070, na venkovské vikariaty 340 těchto břimovanců. Největší počet břimovanců byl v sobotu odpoledne, totiž 1001; na Boží hod 546; v pondělí

795; a v úterý 293. Lonského roku bylo birmovanců u sv. Klementa 455 a u sv. Mikuláše 2746.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci květnu 203 chudé křesťany v Praze, letos celkem již 787 osob.

— Pořádek kanonické generální visitace a udělení sv. birmování ve vikariatu *Vlašimském*: Ve středu 20. června v *Divišově* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Rovněž ve čtvrtek 21. června v *Třebešicích*. V pátek 22. června ve *Vlašimi* v 8 hod. mše sv. a zkouška z nábož. v národní škole. V sobotu 23. v *Zdebuzevsi* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V neděli 24. ve *Vlašimi* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace. Odpoledne křesťanské cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z nábož. ve škole občanské. V pondělí 25. v *Chotýšanech* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Rovněž i dne 26. v *Radošovicích*, dne 27. na *Hrádku* a dne 28. v *Štěpánově*. V pátek 29. na den sv. Petra a Pavla v *Zdislavicích* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace. Odpoledne křesťanské cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z nábož. ve škole. V sobotu 30. v *Domašíně* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V neděli 1. července v *Louňovicích* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace. Odpoledne křesťanské cvičení, sv. požehnání v kostele a zkouška z náboženství ve škole. V pondělí 2. července v *Kondratci* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Rovněž i dne 3. na *Velíši*, a 4. ve *Vrcholtovicích*; dne 8. v neděli v *Načeradci* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace. Odpoledne křesťanské cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z náboženství ve škole. — Na této visitační cestě bude J. Eminence noclehem d. 20. června v *Divišově*, od 21.—29. června ve *Vlašimi*, pak do 8. července v *Louňovicích*.

— Z *Hradce Králové*. J. M. nejdůst. p. biskup bude konati generální visitaci a birmovati v těchto osadách: v *Košicích* 6. června, v *Bykání* 7. a 8., v *Sudějově* 9., v *Klukách* 10., v *Krchlebicích* 11., v *Třeboníně* 12., v *Zbýšově* 13., v *Červených Janovicích* 14., v *Zbraslavicích* 15. a 16., v *Čestíně* 17., v *Petrovicích* 18., v *Kácově* 19., v *Souticích* 20., ve *Zruči* 21., v *Bohdanči* 22., v *Křenovicích* 23., v *Ledči* 24. a 25., ve *Světlé* 26., v *Smrdově* 27., v *Čihošti* 28., v *Golčovu Jeníkově* 29. a 30. června; ve *Vlkanči* dne 1.

července, v *Potěchách* 2., ve *Vilémově* 3., v *Heřmani* 4. a v *Nové vsi* u *Chotěboře* [dne 5. července.

— Z *Budějovic* Čekatelové stavu kněžského z bisk. semináře počtem 15 budou dne 18., 20. a 22. července na podjáhenství, jáhenství a kněžství svěceni.

Z *Ríma*. Poutníci čeští měli ve společnosti ostatních poutníků z mocnářství rakousko-uherského slavnostní audienci dne 27. května u sv. Otce. Ze zemí koruny české dostavilo se 200 osob, ostatní země zastoupeny byly asi 800 poutníkův. Všichni sešli se jmenovaného dne v dell' Animě, kde J. Em. kardinál Schwarzenberg, arcibiskup Pražský bytoval. Zastoupeny byly všechny třídy, šlechta, měšťanstvo i rolníci. O jedné hodině hodně odjízďeli všichni v povozích k Vatikánu. Na zvláštním voze vezeny byly četné dary pro vznešeného jubilanta. Poutníci uvedeni byli do veliké síně konsistorní a po krátkém čekání vnesli Jeho Svatost čtyři sediarii, červeně odění. Průvod sv. Otce tvořilo 14 kardinálů, mnoho římských prelátův a dvoranstvo papežské. Když sv. Otec posadil se na trůn, vystoupil kardinál kníže Schwarzenberg a slavnostným hlasem předčítal latinskou adresu. Líčí se v ní, kterak všichni národové rakouští mají účastenství v jubilejní slavnosti a plným srdcem oddáni jsou sv. Stolicí a vroucně se modlí, aby Bůh ráčil zachovati sv. Otce ve zdraví a dal dočkati se mu utěšenějších dob. — Úchvatna to byla chvíle, když sv. Otec zvukným hlasem odpovídal: „Působí mi nesmírnou radost viděti Vás, milé dítky z císařského státu rakouského, kolem mne shromážděné. Děkuji Vám za Vaše účastenství a oddanost. Často již osvědčila papežská Stolica vděčnost rakouskému národu a jeho vládě. Sám jsem viděl, když jsem byl v Spoletu (r. 1831 a 1832), jakou podporou byly rakouské zbraně papežské Stolicí. Z Rakouska přišla církví často síla a podpora; proto vyslovuji zde tomuto císařství veřejně díky za tuto pomoc a ochranu. Rakouský vyslanec mi jednou řekl: Sv. stolice může se vždy na podporu Rakouska spoléhati. Bůh zachovej Vás a Vaše krajany v tomto smýšlení. Po delší čas chovám úmysl zříditi v Čechách dvě nová biskupství, v čemž přítomný zde vrchní pastýř této země se mnou souhlasí. Žehnám národům rakouským, žehnám všem Vám přítomným!“ — Na to odevzdány jsou dary a adresy. 530.000 podpisů z Čech ve 4 velkých foliantech vzbudily zvlášť pozornost sv. Otce. Nejdodjemnější pak byl okamžik, když Jeho Eminence předvedl

před Jeho Svatost mladistvé děvčátko Malvínu Herzlovu z Prahy, kteráž odevzdala adresu dítek ze zemí koruny české. Sv. Otec pohlížel s patrným zalíbením na dítě před ním klečící, žehnal mu a podal ruku k políbení. Po odevzdání všech adres a darů děkoval sv. Otec ještě jednou za oddanost a lásku mu prokázanou. Všichni přítomní slzeli. Po řeči Jeho Svatosti měl ještě Jeho Eminenci řeč, v které děkoval za otcovsky laskavé přijetí poutníků, načež udělením apoštolského požehnání slavnostní audience skončena.

Literární oznamovatel.

— „Františka Pravdy *Sebrané povídky* pro lid.“ Dílu II. sešit 1. (str. 64) obsahuje počátek příběhu ze života: „Obraz Matky Boží.“ Cena 20 kr. Nákladem kněhkup, I. L. Kober.

— „*Pohádka o větru.*“ Dítěm vypravuje Eliška Krásnohorská. Se sedmi původními obrázky (dle nákrešů Nejmenované), jež ryly žákyně odboru dřevoryteckého škol ženského výrobního spolku českého v Praze. Tiskem Dr. J. B. Pichla a spol. Praha 1877. Nákladem Ženského výrobního spolku českého v Praze. Str. 53. — Cena 60 kr. — Týmž nákladem vycházejí: „*Ženské listy.*“ Organ pro vzdělání žen a dívek československých. Vycházejí dne 1. každého měsíce. Redaktorka: Eliška Pechová (E. Krásnohorská.)

— „*Kytice.*“ Almanah pro mládež československou. Ročník I. Sporádali M. Weinfurt a F. A. Zeman. S vyobrazeními. Nákladem Fr. A. Urbánka, kněhkupce v Praze. Str. 138.

Osobní věstaík duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan *Halbhuber*, farář v Schönwaldu, dne 29. května (nar. 2. listop. 1803, vysv. 4. srpna 1830);
- p. Arnošt *Kubát*, starší kaplan v Radnicích, d. 31. května (nar. v Lomnici 28. pros. 1842, vysv. 31. července 1867).

Ustanovení jsou:

- p. Josef *Böhm*, kaplan v Prusinech, za administr. v Štáhlavech;
- p. Josef *Brusák*, kapl. za administr. v Čížkově.

Upřázdňená místa:

- Čížkov, fara patron. města Rokycan, od 25. května,
- Štáhlavy, fara patron. p. Arnošta hrab. Waldsteina, od 25. května.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Vác. *Plachta*, jubil. kněz, os. farář a zámecký kaplan v Svijanech, d. 19. května (nar. v Mělníku 7. pros. 1790, vysv. 24. srpna 1819);
- p. Ignat *Hajný*, farář v Dlouhých Mostech, d. 26. května (nar. v Jičíně 6. října 1806, vysv. 19. pros. 1829).

Vyznamenán jest:

- p. Josef *Richter*, far. v Robčci, jmenován os. děkanem.

Ustanovení jsou:

- p. Pavel *Schierz*, kapl. v Jiřetíně, za faráře ve Fugavě;
- p. Frant. *Schwertner*, kapl. v Chrástavě, za faráře v Einsiedlu;
- p. Ant. *Zimmler*, kapl. v Děčíně, za administr. v Javorech;
- p. Frant. *Sommer*, adm. v Einsiedlu, za kapl. v Chrástavě.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jiří *Kohout*, vysl. farář Všerubský, d. 23. bř. (nar. ve Vohništanech 24. srpna 1832, vysv. 29. července 1860);
- p. Matěj *Iglauer*, vysl. farář Vimberský, os. děkan, konsist. rada, býv. b. vikář a škol-dozorce, dne 7. května (nar. v Prachaticích 13. února 1808, vysv. 25. července 1832).

Ustanovení jsou:

- p. Jan *Chochole*, administr., za faráře v Krasilově;
- p. Fr. *Bürger*, koop. z Česk. Koryta do Cetvin;
- p. Petr *Rozporka*, kaplan v Horčicích, vstoupil na dočasný odpočinek.

Upřázdňené místo:

- U sv. Anny nad Krasilovem, fund. kaplanství, patron: správa statků Němčice a Krasilov, do 20. června.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenán jest:

- p. Fr. *Hampl*, registrátor b. konsistoře v Hradci Králové, jmenován čestným konsist. radou.

Upřázdňené místo:

- Pro kněze na odpočinku. Obec Trpín, filiálka hodinu cesty vzdálená od farní obce Bystré u Poličky, hledá kněze na výslužbě, jenž by tam denně v chrámu Páně mši sv. sloužil a v místní škole sv. náboženství vyučoval. Za to nabízí mu dotčená obec slušný byt, 42 zl. na penězích, 6 mír žita, 6 sáhů dříví i s dovozem a k bezplatnému užívání 2 míry pole, 2 míry zahrady a školku (t. j. štěpničku, ovocnou zahrádku.) Kdo by se hlásiti chtěl, račiž žádost svou zaslati nejdůst. bisk. konsistoři v Hradci Králové.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostává čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3 zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Na slavnost sv. Aloisia.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia.)

„I pravil ke všechněm: Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ (Luk. 9, 23.)

„Blahoslavený, kdož nalezen jest bez poskvrny!“ Tak mluví církev svatá o světcích, jehož slavnou památku na dnešní den konáme. Jest to hrdina ctnosti, anděl v těle lidském, vroucí následovník Kristův, ušlechtilý vzor jinochův — Aloisius Gonzaga. Kdokoliv jen povrchně zná život jeho, musí, nevyhasnul-li cit zbožnosti v srdci jeho, účtou a láskou vzplanouti k sv. jinochu tomuto. Ano, vzpomínka na něho, jenž všeho se vzdal, aby pokorným býti mohl učenským Páně, jenž vše, co svět dáti může, obětoval, jen aby drahou perlu království Božího si osvojil, vzpomínka na něho musí mocně hnouti každým srdcem zbožným, aby roztoužilo se po horlivém jeho následování. Avšak, jaká bolest zároveň sevříti musí srdce naše, obrátíme-li oko své od slavného tohoto vzoru svatosti na nedokonalý, hříšný život svůj! Zdaž nemusíme se přiznati, že nemohouce dvěma pánům sloužiti zhusta opouštíme Boha a přidržujeme se světa, že i nám téměř neznáma jest pravda, kterou vyslovil sám Pán Ježíš, když řekl: Království Boží trpí násilí a jen kdož násilí sobě činí, uchvacují je. — Ano, j. m., nepostačilo by k životu věčnému, kdybychom jen někdy a na chvílku kráčet chtěli po úzké a drsnaté cestě, která vede k nebesům, ale ostatní čas ubírali se cestou, již schůdnou nám činí synové světa, která však se končí věčnou záhubou. Písmo sv. praví, kdož Kristu náležeti chtějí, že zdržují se všeliké poskvrny, křížují tělo

své, berou na sebe kříž Kristův a následují ho.

Kterak tohoto pravidla šetřil milý světec náš a jak my příkladu jeho užití máme, budiž předmětem našeho rozjímání.

Hledíme-li na obraz sv. Aloisia, vidíme v ruce jeho lilii. Komu by nelíbila se ušlechtilá květina v ruce mladistvých? Květ a mladost dobře se k sobě rovnají, ony jsou důkazem života a to života utěšeného, života radostného. Na květ hledí každý se zalíbením, květ každého upomíná na věk jeho mladistvý, který, když uplynul, nevrátí se více. Než květina v ruce andělského jinocha vznešenější má význam do sebe. Bílá její barva značí čistotu a nevinnost, — a komu ze synův svých do rukou dává církev sv. lilii, o tom výmluvně vydává svědectví, že duše i tělo jeho neposkvrněnou se stkvěly nevinností a čistotou. Srdce pak čisté jest příbytkem Božím a chrámem Ducha sv. Blahoslavené tudíž jest srdce, ježto zasloužilo sobě za znak mít čistotu lilii. Na něm naplňuje se slovo proroka: „Spravedlivý kvete jako lilie před Hospodinem, která nezanikne nikdy.“ Květ lilie podobá se zvonku. I což jiného zvěstuje zvon vlebným hlasem širokého okolí než významné vybidnutí: Sursum corda habemus ad Dominum! A kdo poslušen jest toho hlasu, hledá nejprve království Božího a jeho spravedlnosti: kdo pak té hledá, nalezá ji a s ní jistou naději budoucího oslavení; neboť Pán jest, jenž praví: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ A tak jest bílá barva a zvonkovitý květ lilie věstitelem čistého nevinného srdce, jímž před Bohem honositi se směl milý náš světec Aloisius. O něm říci se může, co před věky

řekl Hospodin o proroku Jeremiáši, že ho posvětil, prvé než se byl narodil, neboť i Aloisius téměř dříve křtem svatým duchovně se zrodil, než světla tohoto světa spatřil, kteréž dle domněnky všech v prvním okamžení jeho života na vždy opět zhasnouti hrozilo. I kterak vážil sobě mladý křesťan veliké této milosti! S jakou horlivostí se snažil, aby čisté na vždy roucho nevinnosti zachoval, jímž ozdobil ho Spasitel na křtu sv. I s jakou ostrážitostí bděl, aby nežádým ani všedním hříchem neposkvrnil srdce svého! Jako sedmiletý pacholík před oltářem královny andělův sv. slibem se zavázal, že na vždy kráčet chce za beránkem neposkvrněným. — Nuže tedy, už se i ty, j. m., od andělského tohoto pacholátka, jak bys opatrovati měl čistotu duše své. Věz, že ztratil bys nevinnost, ztratil bys poklad největší, jež klenoty veškerého světa nahraditi více nemohou, a proto vše na to vynalož, abysi zachoval nejskvostnější perlu života. Na Boha pamatuj, jenž svědkem jest tvých činů ustavičným a přísným jich jednou bude soudcem; Boha měj na mysli, před nímž nelze se ukrýti, ani lichou výmluvou se ospravedlniti, neboť oko jeho srdce i ledví proniká. Podari se tobě zachovati nevinnost, chopíš-li se jen za příkladem sv. Aloisia jistě zbraně, která posud přemáhala svět, tělo i ďábla, a přemáhati je bude i na dále.

Ejhle na obraze sv. stojí kříž na svědectví, že vždy v duši Aloisiově ozýval se hlas apoštolský: „Patřte na původce a dokonavatele víry Ježíše, kterýž místo radosti strpěl kříž nedbaje potupy, a nyní sedí na pravici Boží.“ Ukřižovaný Pán Ježíš byl jeho silou, jeho slávou, jeho uměním. Kříž Páně byl mu knihou, v kteréž přecasto čítal o převrácenosti srdce lidského. Nesčíslné rány Kristovy mocí uchvacující líčily mu hrůzu a ohavnost hříchu. Kříž Páně však zvěstoval mu též pravdu, že Syn Boží neobsáhlou obětí podal na shlazení viny veškerého světa, že jest beránkem, jenž snímá hříchy světa. Na kříži viděl písmem plamenným naznačený výrok Kristův: „Tak Bůh miloval svět, že syna svého jednorozeného dal, aby žádný, kdo v něho věří nezahynul, ale měl život věčný.“ U pohledu na kříž rozplývalo se srdce jeho vroucí láskou k Spasiteli, pod křížem učil se volati se sv. Pavlem: Živť pak jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus; živ jsem u víře v Syna Božího, kterýž zamiloval mne a vydal sebe samého za mne. Ne zlatem pomíjejícím nebo stříbrem jsem vykoupen, nýbrž drahocennou krví Beránka neposkvrněného. I zdaž nemusím za

to oslavovati Boha a nositi ho v těle svém?! A tuto přetékající lásku k Pánu Ježíši osvědčoval plamennou touhou po častém spojení se s Kristem v nejsv. Svátosti oltářní.

Ve škole sv. kříže naučil se sv. Aloisius nesnadnému umění, jehož každému učeniku Kristovu na nejvyš jest potřebí, zapíratí sebe samého a opovrhovati světem. Na důkaz toho má roucho řeholní na sobě a korunu u nohou. Záhy již poznal Aloisius, že svět ve zlém jest postaven, poznal, že křesťanu mnohonásobným hrozí pokušením, [že mimo nadání svádí ho s cesty pravé a zavádí v záhubu. A proto, aby možného pádu se vystříhal a Bohem vytknutého cíle svého jistě dosáhnul, na tom se ustanovil, že opustí svět se vši jeho marností. Boj dlouhý a krutý mu nastal. V cestu postavila se mu láska otcova, naděje knížecí rodiny, důvěra poddaných, prosby příbuzných, přemlouvání přátel, vše nadarmo. Poznáv, že Kristus volá ho ku svému následování, že nejsnáze dojde spasení, oddá-li se zcela a výhradně jeho sv. službě, nedal se másti pokušením žádným. Před jeho věrou Páně osvíceným okem navždy zmizela pýcha života, zanikla vznešenost rodu, zhasla sláva světa. Mužně vzdal se koruny časné, aby vydobyl si věčné, svlékl roucho knížecí a vzal na sebe roucho řeholní, krácel v pokoře, poslušnosti a chudobě za Pánem, stal se statečným Jeho následovníkem. — Ejhle, j. m., to hlásá nám chudé roucho jeho, to zvěstuje nám knížecí koruna u nohou jeho! Tu vidíme zřejmý výklad slov Páně: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ I zdaž není nám pohlížejícím na obraz sv. Aloisia, jakoby mluvil k nám: Křesťane, chceš-li od Boha dosáhnouti, což jeho jest, nuže dej Bohu prvé co tvého jest, Bohu obětuj vše co ti milé a drahé, obětuj mu každou myšlenku a žádost, každé slovo a každý skutek svůj; Bohu obětuj sebe samého, žádáš-li, aby ti dal sebe. Aneb co jest všecko bez Boha? Co by platno bylo, bys celý svět získal, na duši své ale škody trpěl? Život tvůj nebyl by životem, štěstí tvé nebylo by štěstím, kdyby nežívil, kdyby neblážil tě Bůh. Bohu sloužiti musíš všechna síla a mohutnost tvá. Zdaž není hodna láska lásky a obětí oběti? Bůh miloval tě neskončeně, Bůh obětoval se za tebe, nuže tedy láskou a obětí se mu odměňuj. A co vlastně to jest, co máš věnovati Pánu? Jsou to nezřízené náklonnosti tvé, které od věcí vezdejších odvrátíti a k nebeským obrátíti máš; jest to tělo tvé s hříšnými jeho žádostmi, kteréž rozumu

svému podrobiti máš, jsou to slabé síly a vlohy tvé, jimiž čest a slávu Boží rozmnožovati a o svém a bližního spasení pracovati máš. Jsou to věci, které nezasluhují slouti statkem tvým nejdražším, jest to tvá bída a chudoba, kterou za nepřeberné bohatství statkův věčných dáti máš. I zdaž mohl bys zpečovati se, jinochu milý! ihned se toho vzdáti pro naději tak veliké odplaty?

Konečně pak vidíme na obraze sv. Aloisia lebku, kterážto nám oznámí, že sv. jinoch přecasto na mysli uvažoval napomenutí písma sv.: „Pamatuj člověče na konec svůj, a nezhřešíš na věky. Pomni že prach jsi a v prach se zase navrátíš.“ A totéž káže i nám všem lebka na obraze tomto. I my nejsme zde na zemi domovem, nemáme zde bydlu stálého — nýbrž dřív, než se nadějeme, ukončí se život náš a přijde smrt, obydlím našim bude hrob, přestane pro nás čas a nastoupí nekonečná věčnost. Dřív než se nadějeme, uloží nás do rakve a vynesou tam, odkud se nevrátíme více. A protože nikdo nezapomíná na smrt, kteráž očekává každého! Anebo mníš snad, j. m., že mládí tvé smrti přístup zabrání? Ještě neoschli hrobové, kteří v těchto dnech zavřeli se nad jinochy tebe mladšími. Člověk jest jako tráva, kteráž dnes kvete a zítra usychá. A bytž zdál se život jeho sebe delším, jest přece jen krátkým okamžením proti věčnosti. Ano krátký jest život, čas rychlý, věčnost pak dlouhá, bez konce. A proto spořádej každý záhy dům svůj, neb umřítí musíš. Postarej se o duši, která zůstane, když tělo tvé se vši krásou i silou svou v prach a popel se obrátí a naděje i záměry tvé zcela zaniknou.

Vážné tyto pravdy tanuly každodenně sv. Aloisiovi na mysli, a proto neměla smrt pro něho nižádné hrůzy, ona mu byla spíše vítaným poslem, jenž z milé vlasti přichází. A proto když obětí jsa lásky k bližnímu na smrtelném lůžku se nacházel, a konečné jistoty nabytí, že se mu bude brzy s tímto světem loučiti, vesele zvolal se žalmistou: Raduji se, že vejdu do domu Božího — zapěl srdcem vděčností přeplněným chvalozpěv: Te Deum laudamus a s předtuchou nebeské blaženosti očekával poslední hodinku svou.

Co mám, j. m., ještě doložit? Žádáte-li sobě jednou tak umřítí, jak umřel sv. Aloisius, nuže tedy buďte živi, jak žil byl sv. patron váš. Jaký život, taková i smrt! A proto kolikrátkoli vejdete sem na toto posvátné místo, pohlédněte vždy na svatý obraz jeho, povšimněte si jeho lilie, kříže, chudého roucha, pohozené koruny a umřelí hlavy a učte se od něho čistotě srdce, lásce k Spa-

siteli, zapírání sebe a častému pamatování na věci poslední, a tak budete-li horlivými jeho následovníky na zemi, stanete se časem blahoslavenými jeho společníky na nebi. Amen.

† Dr. Jan Marek,
kanovník Kralohradecký.

Reč při svěcení školy.

Český spisovatel jeden (Vinc. Bradáč) napsal toto: „Kdykoliv jsem viděl starce, an zakládá zahradu aneb šlechtí mladé stromy, vždy jsem si pomyslíl: Tento muž jest zajisté člověk šlechetný; víť že nebude jísti ovoce ze stromů těchto, aniž ví, kdo bude z nich jísti, ale na tom mu nezáleží, jen když prospívá jiným.“

Tato slova tanula mi na mysli, když chystal jsem se promluvit k Vám, milí občané (Beřovičtí), v památný tento pro vás den. I vy jste s nákladem mnohým založili zahradu, vzdělali štěpníci, v níž vzdělávati a šlechtiti se bude stípení vzácné, v níž bude odchovávat se mladistvé stromoví, nadějná mláď obce vaší. Vy jste ze základu postavili tuto pěknou budovu školní a byť mnohý z vás pro sebe a děti své již odrostlé ze školy této neměl užítku žádného, vy jste nebrali ohledu na sebe, ale na prospěch celku, vy spojenými silami a svorností vzácnou vykonali jste dílo šlechetné, vši chvály hodné. Tato budova školní bude stálým pomníkem vaší obětavosti, bude chloubou vaší obce, bude duševním kapitálem, jehož úroky bohaté od roku k roku vždy více zrostou. Cokoliv se jich z budoucího pokolení v ní vzdělá a ušlechťí, tolik bude také vděčných srdcí, která vzdávati vám budou čest a žehnati památce vaší. — Když dnes na toto dílo své patříte, tu trvám není líto vám obětí přinešených, tu zajisté radost naplňuje srdce vaše, radost plynoucí ze skutku šlechetného, nezištného. A ku zvýšení radosti té, chci nyní rozvinouti obraz spořádané školy, chci byť jen slabými rysy nastíniti, jaká má býti, jaká s pomocí Boží bude i tato škola vaše.

Prostý rozum nám praví, že proto se děti do školy posílají, aby se tam díle těla i ducha vzdělaly, aby nabyly vzdělanosti čili osvěty. Než slovo vzdělanost, osvěta má za našich časů význam rozličný, dobrý i zlý, tak že nevíme jak hned souditi, když se mluví o vzdělanosti. Aby nám v té věci bylo jasno, musíme rozeznávati vzdělanost trojí a sice

- 1) zevnější vzdělanost podle těla,
- 2) vzdělanost čili osvěta rozumu,
- 3) vzdělanost čili ušlechtilost srdce.

Zevnější vzdělanost podle těla nazval

bych věcí důležitou, osvícenost rozumu věcí důležitější a ušlechtilost srdce nejdůležitější věcí u výchování dítek.

Tuto trojí vzdělanost pěstovati jest účelem každé řádné školy, tuto trojí vzdělanost dítkám vštěpovati bude i úkolem této školy vaší.

Čehož tedy v trojím tom ohledu požadovati slušno, aby škola zdejší účele svého dosáhla?

1) Začneme s věcí důležitou: se zevnější vzdělaností podle těla.

V starém Řecku bylo město Sparta, jehož ústava přikazovala zvláštní výchování dítek. Celý způsob života směřoval k otužení těla. Již první domácí výchování muselo býti prosto všeho zmazlení. Nikdy se dítky nezavinovaly, brzo jim bylo spáti v místnosti osvětlené, brzo v temné, aby oběma uvykaly a bázlivými se nestaly. Již za útlého mládí brávaly se k bolestnému bičování, které každoročně veřejně se odbývalo, aby se proti bolestem otužily. Kdo mrskán byl, nesměl naříkati, a rodiče a příbuzní dodávali mu zmužilosti. Hoši chodili v zimě v letě bosi, s hlavou odkrytou, v jednoduchém svrchním rouchu, spali bez pokrývek na seně neb slámě a strava jejich byla jednoduchá a skromná. Později museli se dva a dva potýkati vespolek, kdo podlehl, byl trestán, vítěz obdržel věnec. Takovým tužením těla záhy se přiučovali statečnosti a nabývali síly k boji potřebné.

Z nás zajisté nikdo nepochválí toto přísné spartanské výchování — ale jedné dobré stránce jeho nelze odepřiti obdivu a ta jest: slušné vždy a skromné chování se mládeže a úcta k starším. Bavili-li se hoši hrou nějakou, museli ihned přestati, jak mile stařec nějaký se přiblížil. Jednou přišel kmet ku hrám olympickým, kde všechna místa tak byla obsazena diváky všech kmenů řeckých, že neměl, kam by se posadil. Když pak krácel kolem sedadel Spartanů, tu všichni najednou povstali. Celé shromáždění vzdávalo jim pochvalu, ale kmet zvolal: „Řekové všichni znají ctnost, Spartané jediné však ji konají.“ („Školník“ 1871 č. 12).

Tento příklad z dávnověkosti pohanské dobře ukazuje nám, jak škola vyplniti má první část úkolu svého, jak dbáti má o zevnější vzdělání mládeže. Ona musí starati se o to, aby žáci chovali se k rodičům, učitelům a vůbec k lidem starším uctivě a slušně, aby byli mezi sebou přívětiví a snášliví a zdvořilí ku každému, aby v zevnějším chování jejich nebylo ničehož, co uráží, co známkou jest prostorekosti, sprostoty a hrubosti.

Tak toho žádal na žácích již sv. Augustín, an je napomínal: „V chůzi i v stání, v sezení i pohybování nemá u vás býti ničeho, co by koho uráželo; všechno má shodovati se s čistotou mravů, po níž toužíte; v oděvu i v tváření, v řeči i požívání má se jeviti spůsobnost.“ (Blahověst r. 1867. č. 22). Ano spůsobné chování se mládeže, zdvořilost, skromnost a úcta k starším a představeným — to vše patří k vzdělání zevnějšímu, které škola zanedbávati nesmí. A na jakých základech ono spočívati musí, aby nebylo pouhou uhlazeností, aneb lichocením a přetvářkou, o tom později zmínku učiním.

2) Prozatím přejdeme od věci důležité, od zevnějšího vzdělání, k věci důležitější, ku vzdělání, osvícení rozumu.

Bůh stvořiv duši lidskou k obrazu svému, obdařil ji rozumem, kterýmž poznávati a pochopovati může člověk vše, co dobré jest a krásné a prospěšné. A rozum lidský touží po poznání pravdy a přišel-li k tomuto poznání, stává se mu ono pramenem radosti a blaha. Vypravuje se, že učenec Archimedes radostí zkríknul: Heureka, nalezl jsem, když přišel ku poznání zákona, dle něhož se přesvědčil, že koruna krále Hierona, která měla býti z ryziho zlata, přísadou jiného kovu byla porušena. I dítě raduje se, když poznalo tu neb onu pravdu a radost ta září mu z očí. Pročež k tomu musí směřovati škola národní, aby dítkám rozum otvírala, aby je učila znáti vše co pravdivé, krásné a užitečné, zvláště aby rozum jejich obohacovala vědomostmi, kterých v budoucím svém stavu potřebovati budou. A poněvadž Bůh jest věčná pravda, nejvyšší dobro a svrchovaná krása, proto musí všeliké učení k Němu se vztahovati, proto musí dítky při všech předmětech učení vždy upozorňovány býti na neskonalou moc, velebnost a dobrotu Boží, jevíci se jak v přírodě, tak i v osudech a dějinách lidstva. Tak toho žádal od národní školy onen slavný vychovatel, jehož slova: „Pojď sem synu, uč se moudrým býti“ napsána jsou na mnohých školách českých. Ano Jan Amos Komenský žádal od české školy obecné, „aby se dítky, co umění se týká, učily:

a) čísti a psáti česky, pěkně, vlastně a hbitě,

b) zpívati melodie všelijaké skrze počátky muziky

c) počítati všelijaké běžnější počty,

d) aby seznali sumu všelijakých lidských umění a známostí nejpřednějších skutků Božích, historií a příběhů světa a t. d. — a vše podle pochopitelnosti věku toho, tak

však, aby se to dalším věkem samo jim rozvíjelo a ony teprv časem svým plněji užítku cvičení toho vyrozumívaly.“

A čeho těmito slovy žádá slavný Amos, totiž: číst, psát, počítat, Pána Boha znát — to tvoří kořen a jádro všeho učení a toho národní škola vždy přilela.

Za našich časů pak, kde na školství tak veliký náklad se vede, kde tolik učebných prostředků se zařizuje, není pochybnosti, že mimo to mládež i jiným oborům lidského vědění bude vyučována, že nabude tolik vědomostí, co jich v budoucím stavu svém bude míti zapotřebí. Nemusím tedy o tomto vzdělání, osvícení rozumu šířiti slov a mohu již obrátiti se od důležitější věci ve výchování k věci nejdůležitější, ku vzdělání, ušlechtní srdce.

3) Písmo sv. dí: „Počátek moudrosti jest bázeň Boží“ t. j. má-li mládež naučiti se moudrosti, musí míti napřed bázeň Boží, úctu před Bohem a svatým zákonem Jeho. Nestačí tedy, aby se mládež ve škole jen učila, ale ona se musí také vychovávat, nestačí, aby škola mládeži jen rozum otvírala, ale musí působiti i na její vůli a na její srdce, aby mládež záhy k dobremu byla vedena, aby prospívala nejen moudrostí, ale i milostí před Bohem i před lidmi.

Bez této milosti, bez vzdělání a ušlechtní srdce, bez bázně Boží jest všeliké osvícování rozumu, ano všeliké učení kisé a nedostatečné, ano dím ještě více, ono jest marné a škodlivé. Dobře se o tom vyjádřil muž, který zajisté přál vlasti i národu (Havlíček), an pravil: „Dej člověku zlému vzdělanost, učiníš tolik,“ jakobys vrahovi dal dyku.“ Pravdivost těchto slov osvědčuje se v míře hrozné za našich dnů. (Kalendář pro živé a mrtvé duše od P. Kopřivy).

Vyuč zlobocha krasopisu, péro v jeho rukou se zvrtné v dyku, v padělání peněz a smének; vyuč ho vyšším počtům a svěrmu — spořitelnu, záložnu neb jiný ústav peněžný, a on zfalšuje účty, okrade chudinu a stihne-li ho ruka spravedlnosti, prchne sebevraždou na onen svět; vyuč člověka lučbě a ne zároveň náboženství a on stane se ohavným travičem; vyuč ho mimo lučbu též strojnictví a on vynajde pekelný stroj, jímž možno na moři loď do nebe vyhoditi a takto jednou ranou tisíce lidí ve vlnách pohrbí. To vše jsou skutečné události, tak jednají za našich dnů lidé na rozumu vzdělání, osvícení, jímž ale schází to jediné potřebné, víra v Boha, náboženství a ctnost, Takový člověk byt byl sebe osvícenější, byt

sebe slušněji se choval, jestli ale v srdci nešlechtný, on není živ ku blahu obce a rodiny, on jest metlou společnosti lidské. A proto jsem řekl, že věcí nejdůležitější, ano věcí, na které všechno blaho budoucí dítěte záleží, jest ušlechtní srdce, jest zbožné, mravné a ctnostné jeho vychování. A toto vychování nutně musí býti založeno na víře v Boha, na sv. náboženství, protože jediné náboženství jest základ vši mravnosti a ctnosti. Kde není víry v Boha svatého, spravedlivého, trestajícího, kde není úcty k Jeho sv. příkázáním — tam není a nemůže býti vážnosti k Jeho zástupcům na zemi, k rodičům, představeným a starším, tam není a nemůže býti úcty k zákonům lidským. Jen víra a sv. náboženství to jest, které v srdci lidském ctnost a mravnost rozněcuje, zachovává a živí. Proto v každé řádné škole musí náboženství veškeré učení pronikati, proto musí je dítky záhy zamilovat a ono pak v nich vypěstí všechny ty ctnosti, které jsou ozdobou člověka, ono je naučí lásce k Bohu a k bližnímu, lásce k vlasti a zeměpánu, naučí je statečností, spravedlností, poctivostí a pracovitostí, naučí je slušností, skromností a úctě k starším, zkrátka ono je v pravdě vychová Bohu a církvi, vlasti a králi, rodičům, obci a lidské společnosti.

Takové jest po zdravém rozumu trojí ono vzdělání, které pěstovati má i tato škola zdejší. A zdaž ona trojmu tomu úkolu dostojí? K tomu zapotřebí jest, ct. občané, vedle požehnání Božího, vedle práce zbožného svědomitého učitele i přičinění vašeho.

Jako škola jest pomocnicí rodiny, tak mají býti rodiče pomocníci učitelovi, mají podporovati všechny jeho práce a snahy o zdárné dítek vychování. Jen tehdy, když škola a rodina svorně spolupůsobí, lze očekávati zdaru a prospěchu. A proto starejte se v přední řadě o to, aby mezi vámi vždy bylo dorozumění, svornost a dobrá vůle; starejte se dále o pilnou návštěvu školy; beřte upřímného podílu na tom, čemu se dítky vyučují, ale zvláště k tomu přihlížejte, aby škola vaše byla místem svatým, aby v ní vanul duch v pravdě křesťanský a oživoval veškeré učení a vychování.

Takovým vzájemným působením bude dílo započaté korunováno šťastným výsledkem, z dítek vašich vzdělají se lidé svědomití, dobří občané a zbožní křesťané, vyrostle pokolení uvědomělé, které vždy ku cti bude sloužiti obci vaší.

A v té naději, že i škola a učitel, i rodiče a občané zdejší všem povinností svým

věrně dostojí, v té naději, že na škole této vždy pěstováno bude trojí ono vzdělání: ušlechtnění srdce, osvicenost rozumu a i zevnější vzdělání na základě sv. náboženství, budiž nyní tato budova školní církevním žehnáním úkolu svému zasvěcena, budiž šťastné její budoucnosti z plna srdce provoláno: Zdař Bůh!

Církev ruská a církev katolická.

(Dokončení.)

Pospíchaje ke konci*) přičiním už jen několik slov o mnohých a přísných postech, které se nám ve prospěch církve ruské mocně svědčiti zdají. Nelze popírat, že jsou posty této církve hojnější i přísnější nežli v církvi naší. Ale tolikéž jest pravda, že si Rusové snadno zjednávají prominutí této povinnosti, ba že mnohá nařízení v této příčině nemíní býti závaznými. Snaží-li se někteří, aby se svědomitě postili, jest na proti nim mnoho takových, kteří i za ctnostné a horlivce platí, ač zachovávají pouze první a poslední týden čtyřicetidenního postu, ostatní dobou se nepostíce, a hle! zpovědníci jim proto nedomlouvají. Čehož nelze-li popírat, nastává otázka: jsou-li tyto posty v církvi ruské předepsány čili nic? Jsou-li předepsány, proč se nedává výstraha od jejich kněží těm,

kdož jich patrně zanedbávají? Snadno by se mohl kdo domnívati, že jak věřící tak kněží málo ctí zákony své církve. Odpoví-li se mi, že jsou tato konání dána na vůli věřícím, neukládajíc jim přísné povinnosti: jaká potom výhoda by odtud povstávala církvi ruské před církvi katolickou? Tato nepřestává zváti věřících ke skutkům kajícím; každému jest volno, řídit se horlivostí svého vlastního srdce a kdo zasedávají v stolici zpovědní, vědí dobře, že se v církvi katolické vykonává tolik ba i více přísností nežli v církvi ruské, ovšem ale tajně. Ale zpovědníci naši velmi pečlivě ti připomínávají, že všechny tyto činy zevnitřní marné jsou a bez prospěchu, nepřičiníš-li podstaty pokání, či vnitřního mrtvení, t. j. nepřemáháš-li svých vášní, nepotlačuješ-li svých náruživostí, neočisťuješ-li své duše a jí-li nezdobíš všemi možnými ctnostmi. Schvalujíc pak, ba budíc horlivost v díle pokání předpisuje církev mdlým a chladným takové skutky, kterých chtějí dojíti usmíření s Bohem, nikterak nesmějí opouštěti. Povždy však opatrná jsouc neukládá církev nikdy takové povinnosti, jižto vykonati bylo by příliš těžko, aby mohla nepřijímati žádných výmluv a žádati poslušnosti zevrubné. Tak na př. ukládajíc malý počet málo přísných postů, připomíná věřícím, že jich bez těžkého hříchu zanedbávati nesmí, dávajíc spolu na vědomí, že majíc šetrné zření k slabosti lidské, nehoví ničím nedbalostí. Přítomen jsa pobožně při mši svaté, trvajíc jen půl hodiny, zachováváš příkázání církevní; ale neučiníš-li toho, nemáš výmluvy. I není-liž lépe spokojiti se s málem ale žádati toho přísně, nežli žádati na pohled mnoho, a pak se spokojiti s ničím?

Snad se řekne, že katolíci nezachovávají lépe příkázání své církve než Rusové. Nezapírám, že mnozí katolíci nechtějí se podrobovati předpisům církve sebe mírnějším zjevně je přestupující. Tu ale sluší znamenati dva podstatné rozdíly, které dokonce nesvědčí církvi ruské. První rozdíl jest, že katolíci zakládajíc sobě na pobožnost zachovávají na vlas všechna příkázání církve, obcujíc službám Božím, postíce se ve dny ustanovené aneb uznávajíc se býti vinnými, nepostili-li se z dostatečné příčiny; naproti tomu i pobožní Rusové z příčin nejnepatrnějších přestupují církevní příkázání, nemysleíce že by zlého cos činili, promíjejíce sobě své přísné posty, anebo nebývajíc přítomni ve dny sváteční službám Božím. Druhý rozdíl jest, že katolíci nezachovávajíc příkázání církve nemohou se nadíti rozhřešení aniž se

*) K známým, dokazujícím církev ruskou nebýti pravou církví, připočítati jest třeba i onu, kterou náš spisovatel, dobře o ní věda, z opatrnosti zamlčel; míním její nesmírnou závislost na státu. Syn Boží založiv církev udělil jí prostředků, jimiž by o svém úkolu pracujíc nic se neptala o dovolení k tomu císařů římských aneb jiných zemepánů. Když pak později přijali císařové náboženství Kristovo a církev a stát všelijak se stýkali počaly, církev aby se mezi oběma vrchnostmi svornost zachovala, v ledačems vládařům povolujíc, nikdy se ovšem nemohla zříci své neodvislosti. Jinak se zachovala církev ruská. Obhájivši za prvních časů své svobody, vzala z toho velkou újmu, že patriarcha Nikon byl s úřadu svého složen (r. 1667). Zrušiv patriarchat, ustanoviv synod a prohlásiv zřízení církevní, zničil Petr I. i stín neodvislosti. Nástupcové Petrovi církev ještě více sevřeli. Synod, jež sestavovati výhradně visí na dobrém zdání císaře a jehož usnesení všechna schvaluje (císařský) prokurator synodu, jen k tomu jest, aby zakrýval očím lidí dobromyslných císařovu všemocnost. Namítají nám, že se císař nedotýká článků víry: ale byť i tomu tak bylo, víme, že ani Synod ani biskupové se jich taktéž nedotýkají, s nimi se neobírajíce, což jest jistým prostředkem, kterým se podkopávají základy víry. V seminářích a církevních akademích vláda samojediná rozhoduje, ustanovujíc a sesazujíc professory, vybírajíc knihy učebné, předpisujíc způsob vyučování. To-li nestačuje, aby vyvířalo mocný vliv na víru duchovenstva? Dle listu hr. Stolberga dával císař Pavel prominutí svým dvořanům, aby postili se nemuseli.

příúčastníci svátostí, dokud nevyhoví podmínkám obyčejným; u Rusů však přestoupení církve zůstává bez trestu a zachovávání (postu) jediného týdne před přijímáním uspokojuje i nejprísnejší zpovědníky. Odtud se vidí, že církev katolická schvaluje a radí dobrovolné skutky zajisté toutéž měrou jako církev ruská a že v tom, co nařizuje, žádá mnohem prísnejší poslušnosti. Z čehož jde, že i v této příčině církev kat. lepší stránku vyvolila.

Ještě se nemohu nedotknouti jedné věci, z nížto jsem často slyšel obviňovati církev katolickou, kterážto věc přímo nenáleží k předmětu, o němž vykládáme, může vám ale prospěti zejména v tom, co jsem položil v tomto listě o právomoci církve. Toužívají na to, že duch církve katolické jest duch panovačnosti a despotismu a kněží katoličtí že jsou tyrané našeho svědomí. Vidouce býti tuto výčitku velmi vážnou, zkoumejme, na čem se zakládá.

Přiznávám že mohou býti zpovědníci obdařeni malou opatrností, znepokojující svědomí, které by měli těšiti, ba že jsou i jednotlivci, jenž zapomínajíce úmyslně svých povinností a nedbajíce svatosti svého úřadu špatně ho užívají krutě nakládajíce se svědomím těch, kteří jsou tak neopatrní, že si je vybírají za vůdce, aneb tak slabí, že se jich nezbavují, jakmile se v tak trapném stavu ocitli. Nebudu ospravedlňovati nešvar takový ani uveřejňovati chyby jednotlivcův, povím toliko, že jeví-li se kde taková nesprávnost, protivuje se duchu církve kat. jsouc nad to počínáním několika málo jednotlivců.

Poněvadž ti, kdo tyto výčitky pronášejí aneb opakují, nezdají se dobře věděti, co jest zpovědník, které jsou jeho povinnosti a práva: řeknu to krátce. Kněží novozákonní mají od Ježíše Krista poručeno, rozhřešovati věřící a vésti je na cestě spasení. O tomto dvojím úkole nemůžeme pochybovati, vedouce že Ježíš Kristus zakládaje svátost kněžství dal kněžím moc hříchy odpouštěti; taktéž víme z Písma sv., že poslal ku kněžím ty, kteří se chtěli dověděti, čeho třeba, by se mu líbili. Když apoštol Pavel ubíraje se z Jerusalema do Damašku známým způsobem se přivinul k víře Kristově a z nepřítelů jejím apoštolem se stav, tázal se, co by mu bylo činiti, uslyšel od Spasitele, že jest se mu ukázati knězi. „Vstaň a jdi do města a tam bude tobě pověděno, co činiti máš.“ (Sk. ap. IX., 7). Taktéž, když „modlitby a almužny setníka Kornelia vstoupivše na paměť před tvář Boží“ (Sk. ap. X.) mu zjednaly milost, že povolán byl k víře, poslal Bůh anděla, nikoliv aby Kornelia poučoval

a mu cestu k spasení ukazoval, nýbrž aby odkázal ho k svatému Petru, kterému tento úřad byl svěřen. Ta jest cesta prozřetelnosti Boží; lidé lidmi vedeni býti musí. Bůh nečiní jinak a ovšem i kdo se zdají býti velmi vzdělanými, potřebují pomoci jiného, nemožnou v tom, co se jejich osobních potřeb týče, pouze na svém mínění přestávati. Dle těchto nepopíratelných zásad jest na bíledni, že výkony zpovědníkovy zahrnují v sobě, aby byl lékařem duší a aby je vedl cestou spásy. Hledíce k této dvojí stránce úřadu zpovědníkova správně můžeme souditi o jeho právech a povinnostech a též se pronést o krutosti, s jakou prý kněží katoličtí vládnou nad svědomím věřících. Zavoláte-li si lékaře, aby vás vyléčil z nemoci, povíte mu jistě podrobně vše, co se k vaší nemoci odnáší, co trpíte, známky, z nichž může on poznati, které léky by byly nejprůpustnější. Nebudete zajisté reptati, že vám určuje jistě pokrm, zapovídaje jiné, na které byste měl chuť, které však po jeho zdání by vám škodily. Nebo vyvolíte-li sobě průvodčího, aby vás dovedl na místo, kam cestu neznáte, budete rád, vida, že vás vede cestou, jak myslí, nejlepší, a kdybyste mezi tím, co se on vzdálil, vy byl zabloudil, nemrzelo by vás, že vás zase obrátil a na pravou cestu uvedl; s radostí byste poslechl jeho rady, kudy se máte za jeho nepřítomnosti dáti, vděčen mu jsa z výstrah, jež vám dal, abyste ani v pravo ani v levo na cestu nepravou se nedal. V tom všem neshledáte jistě ani stínu ukrutnosti a libovolenosti. Podobně jest se slušno dívati na úřad zpovědníkový. Kněz, na něhož se obracíte, jest duchovním lékařem, jež sobě k svému vyhojení obíráte. Hříchy naše jsou jako rány naší duše, v nebezpečenství ji přivádějící; naše nedostatky, naše zlé zvyky jsou jako vady naší soustavy tělesné, z nichž mohou velice smutné věci pocházeti. Obojí se musí oznámiti lékaři duchovnímu majícímu právo žádati, abyste mu všecko pověděl, aby pak on mohl posouditi stav vaší duše podal příslušné léky, má právo nepopíratelné a prísnou povinnost, aby vám předepsal, co se mu vhodným býti vidí; v čemž hledati umíněnost a panovačnost bylo by pošetilstvím. Také vám může tento lékař uložit, jak žíti, jak se chovati jest vám třeba, naříditi skutky, které se mu vidí býti užitečnými, zakazovati činy, které po jeho zdání vám by škodily. I vy bez odporu jste povinen poslouchati lékaře, který pečuje o vaše zdraví. Nedbaje příkazů tohoto lékaře vydáváte svůj život v nebezpečenství, uvádíte v pochybnost své věčné

blaho, které jest nad život časný neskonale drahocennějším. Hledě pak na zpovědníka jakožto na průvodčího po cestě spasení shledáte též patrně, že máje potřebu vůdce musíte ho i poslouchati, jeho radou se řídit i jemu své domněnky podřizovati, sic byste mohl, zabloudiv na místa srážná, strašný konec vzíti.

„Ale,“ díte, „můj lékař, můj vůdce se může zmýlit.“ Ale lékař našeho těla se může také zmýlit, a nad to ještě snáze vy sám se můžete zmýlit, domnívaje se, že se zhojíte a povedete sám. Rozum tedy zdravý vám přimlouvá, abyste se dal vésti. Mysle si, že by se váš lékař ve vaší nemoci mohl mýlit, nepohrdnete přes to jeho léky. Proč tedy, domnívaje se, že by se váš zpovědník mohl mýlit, nehodlal byste se řídit jeho slovy a léčivými prostředky? Poslouchaje zpovědníka vydáváte se do menšího nebezpečení nežli řídě se nařízením lékařovým. Neboť, omýlí-li se lékař vaše poslušnost nezabrání, abyste si nepřihodným lékem nespůsobil smrt, pro omyl však zpovědníkův vaše poslušnost nepozbude zásluhy před Hospodinem. Omylů pak zpovědníkových se můžete všelijak uchrániti. Především si vyberte dobrého zpovědníka. Slušně zajisté si vedeme, jsouce v té věci tak opatrní ba ještě opatrnější než hledáme-li lékaře, jemuž bychom svěřili svoje zdraví. Shledáváje, že ten, jež jste sobě vyvolil, vám nevyhovuje, můžete si vyhledati jiného a kdyby se váš zpovědník tomu protivoval, dopouštěl by se libovůle a ukrutnosti, dáváje vám spolu novou příčinu abyste se ho zbavil. Konečné máje o to nepokoj, dobře-li jste veden a léčen, vězte, že žádný zpovědník nemá práva na vás žádati abyste jen na jeho rozhodnutí, není-li k vašemu pokoji, přestával; naopak můžete, pokud jest toho potřeba, abyste upokojil své svědomí, obrátiti se k jiným vykladačům zákona, jenž by napravili, co by bylo chybného ve vašem vedení a léčení. I ptám se ještě jednou, kde pak tu jest jaká libovůle, ukrutnost, jaké mučení? Není-li v tom všem úplná svoboda, obmezená jsouc jediné povinností všechněm společnou, aby se totiž u věcí ze všech nejdůležitější, v péči o věčné spasení, podrobili řádu Božské Prozřetelnosti? Domýšleje se, že se můžete zachovati na cestě spasení sám bez vůdce a bez ředitele mýlíte se, vymykáje se z pořádku Prozřetelností ustanoveného, aby totiž lidé vedeni byli zase lidmi, což se i srovnává s tím, co káže zdravý rozum. Ani nejohrovenější lékař nebude se chtít v nemoci vážné sám léčiti; u věcech časných nespokojujeme se se svým rozumem; člověk

nejspravedlnější nevolil by býti soudcem ve své vlastní věci boje se, aby přes všechno své poctivé smýšlení nebyl svým ziskem vlastním zaslepen. Proto se také neodvážíme sami sebe léčiti u věcech duše se týkajících, bez vůdce se berouce cestou k spasení, ješto víme se býti podrobeny vášním a nedostatkům, jichž ani nepoznáváme ac jimi stále do velkého nebezpečení ubíháme. Tak rozum jakož i náboženství nás pobízí, abychom měli vůdce, jeho rady poslouchající, jejížto moudrosti máme se právo ujistiti a ubezpečiti a která (rada) tudíž neublíží více naší svobodě nežli povinnost, již máme, abychom si ve všech věcech počínali způsobem rozumným.

V letě.

Slyš větru divé lkání
a sténání té vichřice,
blesk ve blesku jak hoří
co divé oči tigřice.

Tam od hor krutá bouře
již spěchá divě rovinou,
a písek u oblaku
se vleče zuře dědinou.

Ten vrchol stromu želá
a sklání svoje temeno,
buď jmeno Páně vždycky
i v divé bouři chváleno.

Jen Pane chraň nás ledu
a žehnej naši pole žeň,
ty blesky žhoucí záhy
ve paprsk slunce zlatý změň!

Již obzor nebes čistý
co modrá lásky hladina,
oživilo znovu tvorstvo
s ním strom i každá plodina.

Přespolní již skřivánek
rozpíná křídla v nový let,
a učí srdce lidské
modlitbu díky nazpamět.

Fr. Al. Lhotka.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

I.

Plížily se to tehdež krokem zlodějským děsné doby nejen na lodičku Petrovu, ale i na českou zem. Přicházely zvolna, jevíly se zprvu jako nepatrné mráčky, když za jasného, temně modrého nebe červeného

vyplynou na obzor; ale blížily se krokem jistým, pevným, jako začí rá, neproniknutelné tmy lupič k oběti v tvrdý spánek pohroužené.

Vy dnové Karlovi, vy časy zlaté! — Vy leta slávy, vy leta májová! — Proč tak brzy uletěly jste za tím tvůrcem vaším, kterýž předce vás chtěl přikovat k milé vlasti své řetězy nezdolatelnými? Nad červenky vašimi kmitají se již pochodně, kteréž omočeny byvše v žhoucích proudech samého pekla rozhořely se k neuhašení!

Dne 6. března * * * Páně 1379 slavil kardinal Pileus, legat papeže Urbana VI., svůj vjezd do hlavního města zemí koruny české za nesmírného návalu lidstva, měšťanů i studentů.

Starý arcibiskup Jan Očko z Vlašimi sám pěšky vyšel mu vstříc v čele kapitoly své na silnici vedoucí od Kuten Hor až k tak zvanému odpočinku svatého Václava.

Vedle arcibiskupa kráčel štihlý, mladý muž v bohatém šatě biskupském. Však již chůze a všecken pohyb prozrazovaly, že je více rytíř, více hladký dvořenín, než apoštol. Dvora císařovny vdovy, jež zúčastnila se průvodu s veškerým komonstvem svým, věnoval pozornost až přílišnou. Chvillemi urovnával si bohatý, vlnící se vlas, chvílemi zase načeňoval ozdobnou bradu a kolem svěžích rtů zahrál si časem úsměv okouzlující lahodivostí svou. Talár jeho byl z těžkého fialového hedbáví.

Tu prohodil slovo, tam uklouzlo mu opět jiné a zde zase nachýliv se dvorně vyčaroval bohatýrům v obličej srdečný smích.

Toliko na tvářích několika starších členů duchovenstva pražského, zvláště pak mistrů vysokého učení jevila se jakási nespokojenost s chováním se mladého biskupa.

Mistři Vojtěch scholastikus a Mikuláš z Krakova pověděli si cos na vzájem a oči obou utkvěly na mladém hodnostáři církevním v tom okamžiku, když hovořil s panem Petrem z Vartenberka a na Kosti.

Mistru scholastikovi usadil se na čele mrak nevole.

Arcibiskup Očko nevšímal si ničeho; zdálo se, že byl zahloubán v myšlenky. Či také nechtěl viděti přílišnou uhlazenost, již tak okázale dával znáti jeho synovec, Jan z Jenštejna, dosavadní biskup míšenský?

Zraky legáta papežského zazářily radostí vidouce davy nepřehledné, jež vyproudily se, ať již na počtu jemu či ze zvědavosti, branami starožitné Prahy.

Uděliv zástupům pozeňání apoštolské odevzdal arcibiskupovi klobouk kardinalský a když byl přečetl listinu, již zřikal se Jan Očko arcibiskupství Pražského, prohlásil z milosti Boží a Stolicе apoštolské nástupcem téhož na stolci Arnoštově Jana z Jenštejna.

Čelo mistra Vojtěcha zachmuřilo se temněji a když přicházeli členové kapitolní jeden po druhém s poklonou, mistr scholastikus učinil svůj hold s tváří mrzutou.

Oko mladého arcibiskupa povšimlo si okamžitě pochmurného výrazu ve tváři slavného učence. Chtěl jej zapuditi sladkým slovem; ale nepodařilo se mu.

Za nedlouho hnul se průvod za hlaholu veškerých zvonů pražských a za prozpěvování svatováclavské písně do města. —

„A děkan vaší kapitoly?“ zahovořil kardinal ravenšský, když se mu bylo představilo ve dvoře arcibiskupském pražské duchovenstvo.

„Od několika dnů na statecích venkovských, Eminenci!“ odvětil generální vikář Kuneš z Třebovle.

„A královská kapitola vyšehradská s proboštem?“

Kardinal Pileus jevil opravdu podivení neobyčejné.

„Či i ve středu vašem, v hlavě království má přivržence vyobcovanec z lůna církve svaté?“

„Nechceme tajiti pravdu Eminenci Tvé! Bohužel, že i mezi námi rozestřel rozkol korouhev svou, a ani toho nechceme vysoce váženému poslu Jeho Svatosti zakrývat, že objevil se tam, kde bychom se toho nebyli nadáli na věky.“

As v tento smysl ujal se generální vikář slova podruhé.

„A předce ujistila nás Jeho Milost Královská jak v Norimberce tak ve Frankfurtě o pevné oddanosti a neoblomném poslušenství k Jeho Svatosti Urbanu VI. v celé zdejší arcidiecési. — A utvrdil mne v tom před tváří všeho sněmu, obzvláště na místě poslednějším!“

Kardinal Pileus rozhlédl se po přítomných, jakoby se chtěl na své oči přesvědčiti a každému z tváře vyčísti, není-li i zde jakýs stoupenec lži-papeže.

„A vysoké učení zdejší po chvíli chová také ve středu svém přivržence Roberta genevského?“

„Za učení zdejší, pane legate, stojím já. Jdem za jedno se Sorbonnou a se školami oxfordskými, kterýchžto posledních ještě

nedávno dotazoval se král náš o dobré zdání."

Mistr Vojtěch Rankonis pronesl slova tato ve jmenu university.

Pileus zdál se býti upokojen osvědčením tímto.

"A v tebe, pane arcibiskupe, skládá Jeho Svatost důvěru zvláštní. Dej Bůh, aby se nesklamala a vy otcové důstojní spojtež se k svornému a jednomyslnému působení se svým metropolitou; neboť had zlý, otec lži od počátku, hltává oběti své jen tehdy, když ponoří se ve spánek."

"Za arcidieceši pod svrchovaností mou stojím pane legate již dnes!" ujišťoval mladý arcibiskup. "Ale abys mohl, až ráciž se vrátiti k práhům svatých apoštolů, jejich nástupce ubezpečiti o víře, upřímnosti všeho kněžstva i lidu českého, já první skládám přísahu svou a mezi námi, trvám, nebude nikoho, kdoby totéž zdráhal se učiniti, t. j. položití prst na toto svaté evangelium a dokládati se Bohem trojjediným, že nezná jiného papeže, jiného nástupce Kristova pravého leč Urbana VI.!"

A faráři pražští jeden za druhým přistupovali a přísahali vůči Pileovi věrnost Urbanu VI., tolikéž i mistři učení Karlova, všickni oltárníci i mansionáři, co bylo jich v prostorné síni arcibiskupského paláce.

"Za to již vzdávám všem vám díky vroucí ve jmenu Jeho Svatosti a Bůh odměnitel ráciž tuto vaši oddanost i lásku odplatiti bohatě!"

Zraky legata papežského vzplanuly opeřnou radostí nad tímto jednosvorným průjevem věrnosti kněžstva shromážděného a nad výsledkem svého poslání.

(Pokračování.)

Povzbuzení.

Zlý svět někdy blátem hází
zlostně po tvém snažení,
přivádí tě do nesnází,
haně tvoje horlení.

Nedbej nikdy na ty psoty,
skálopevně v snaze stůj;
dbáš-li pilně krásné cnoty,
věnec slávy bude tvůj.

Objeví se v jasné kráse
skutků tvých čistý lesk,
navždy ale pochová se
škůdců marný na tě stesk.

J. Ř.

DOPISY.

Ze Staré Boleslavi 12. června 1877.

(Pout. Májová pobožnost. Slavnost.)

K oslavení památky posvěcení chrámu Matky Boží, jež zde vykonal I. P. 1690 Jan Bedřich hrabě Waldstein, arcibiskup Pražský a které se slaví každou třetí neděli po sv. Duchu, zavítali k nám jako každý rok poutníci ze Svojsic, ze Zásmuk, z Hořovic, z Bečvář, z Vitic, z Kouřimi, ze Ždánic a Jestřebic v počtu poměrně dosti četném. Praha a Kouřim vyslaly k nám velebné zástupce kněžského stavu, z nichžto zvláště jmenovati dlužno P. Votku, S. J., an co zpovědník a kazatel zvláštní horlivostí se vyznamenal. Zakládaje řeč svou na nedělním evangeliu, kázal o milosrdenství Božím, jež se raduje z nalezené ovce podobně jako rodičové, z uzdravení dítěte. Přirozeným způsobem přešel ohnivý řečník na *Matku milosrdenství*, zvláště v nejstarším obraze Staroboleslavském, jehožto dějiny stručně vylíčil — napomínal, by zvláště Boleslavští, vysoce si vážili toho obrazu, tohoto paladium země České, a vzývali Bohorodici, by jim po vezdejším putování ukázala plod života svého. — Májová pobožnost, která se i zde již do třetího roku za rostoucího účastenství koná, mohla by snad horlivým řečníkům Pražským poskytovat příležitosti, přispěti ku zvelebení pobožnosti Mariánské v Staré Boleslavi. — Dne 6. t. m., v den sv. Norberta, slaveny zde byly 80. narozeniny vys. důst. p. probošta, preláta Jos. Hlaváčka pontifikalní mši sv. s četnou assistencí u přítomnosti vd. kapitoly. U večer před tím bylo uspořádáno zastaveníčko s ohňostrojem. Farní osada Vinořská podala svému býv. velezasloužilému a milovanému správci duchovnímu skvostnou adresu blahopřejnou. K.

Ze Zlonic 21. května 1877.

(Svěcení školy.)

Obec Beřovická, čítající asi 400 obyvatelů a dosud přískolená k Zlonicům vystavěla si nákladem 6000 zl. pěknou jednotřídní budovu školní a zařídívši ji vším potřebným, vyžádali si od farního úřadu Zlonického, by nová škola církevním požehnáním účelu svému byla zasvěcena. Významná slavnost svěcení konána pak způsobem slavným dne 21. května, v druhý svátek svatodušní. Ve filiálním chrámu Páně Dolínském sloužil vd. p. děkan zlonický a čestný kanovník staroboleslavský Fr. Anerharm mši svatou, po níž seřadil se dlouhý průvod ubíraje se za zpěvu písní posvátných do Be-

řovic k nové budově školní. K němu přidružili se předseda okresní školní rady slanské c. k. okr. hejtmán p. Karel Hermann a člen téže rady p. Jos. Hlaváček, starosta okr. zastupitelstva slanského. Před školní budovou ověncenou a prapory okrášlenou oslovila jedna z družiček důst. světitele, načež měl slavnostní řeč starší kaplan zlonický. Po ukončené řeči svolána Jeho Vel. císaři a králi sláva a hudební kapela zahrála hymnu národní. Na to zazpívaly školní dívky vedeny říd. učít. zlonickým p. Tomanem čtvero zpěv: „Přiď Duše Svátý.“ Pak začaly obřady svěcení před školní budovou a uvnitř, při nichž světitel, zavěsiv na stěnu školní světnice kříž, přál občanům beřovickým, by v nové škole vyplnily se všechny ty modlitby a prosby při svěcení ve jménu Ukřižovaného konané. Po skončených obřadech vzdaly opět dvě dívky jménem občanstva díky d. p. světiteli a přítomným hostům a lid v síní školní shromážděný zazpíval s nadšením: „Pochválený budiž od nás Kristus Ježíš.“ Prohlédnuvše si ještě místnosti nové budovy odcházeli jsme s přáním, by školu tu vkusně zařízenou byla tím pravým duchovním sadem, v němž mládež se šlechtí a odchovává Bohu, církvi a vlasti.

Fr.

Ze Sloupnice dne 7. června 1877.

(Oslavení 50letého jubilea Sv. Otce Pia IX.)

Ač nepřátelé církve sv. všemožným způsobem jak ústně tak i v mnohých protikatolických časopisech usilovali, aby viditelnou hlavu církve našeho sv. Otce Pia IX. nemohouce jinak, aspoň nesmyslným a hanebným přetvořením jeho vlastních slov o lásku a důvěru u lidu připravili a takto důstojné oslavení padesátiletého biskupství náměstka Božího na zemi zkazili; byla nicméně a jsou dosud mnohá místa v naší zemi České, kde hanobení sv. Otce Pia IX. nalezlo malého ohlasu a kde lid rozhlašováním lživých a vymyšlených zpráv o hlavě církve sv. tak snadno pomáští a oklamati se nedal. Sem náleží i naše Sloupnice. I do této smíšené osady dostaly se lživé zprávy o sv. Otcí. Než osadníci byvše již záhy od duchovenstva farního upozornění a častěji o pravdivosti věci samé poučení, dokázali i veřejným a důstojným oslavením velepamátného jubilea sv. Otce Pia IX., že zavrhuji lživé zprávy ty a že si náměstka Syna Božího na zemi váží a Jemu oddáni jsou. — V neděli 1. po sv. Duchu když se pastýřský list nejdůst. pp. biskupů českých z kazatelny předčítal, bylo farníkům ohlášeno, aby se dle jednotlivých stavů v určitou dobu do klášterní bu-

dovy sešli a společně se uradili, kterak by onu velepamátnou a řídkou slavnost důstojně oslaviti chtěli. I bylo za přítomnosti a na radu důst. p. faráře J. Jelínka ujednáno, aby se manželé postarali o střelbu z moždířů a o slavnostní ohně po návrších vůkol Sloupnice, mládenci pak aby zřídili slavnostní bránu před portálem chrámovým a ozdobili i ostatní vchody na hřbitov a do chrámu. Manželky pak měly se starati o zřízení slavnostních praporů papežské barvy a panny měly koupiti světlo k ozáření klášterní budovy, což se vše ochotnými a společnými peněžitými dárky jednotlivých stavů také stalo. Před portálem do svatyně byla vystavena brána z mladého chvojí, a ozdobena uměle dělanými růžemi, nade dveřmi zavěšen byl do chvojového věnce obraz sv. Otce Pia IX., nad obrazem nalezal se znak papežské hodnosti: tiara s klíči na kříž položenými; po stranách pak vlály malé 4 žlutobílé praporečky. Vchod na hřbitov jakož i poboční dveře do chrámu Páně byly též chvojovými věnci okrášleny. I chrám Páně byl kolem do kola věnci růžemi posázenými ozdoben. Podobné věnce zdobily i zevně faru a velickou klášterní budovu. — Svíčky pak klášterní vlály po celé tři dni dlouhé, žlutobílé prapory. — Jubilejní slavnost sama pak děla se následovně: Ve čtvrtek večer dne 31. května započala slavnost trojí střelbou z hmoždířů a trojím zvoněním. V pátek pak a v sobotu ráno byla zpívána mše sv. s připojeními na konec modlitbami za sv. Otce; v pátek večer slavilo se opět všemi zvony a po 8. hodině byly litanie o Všech Svátých s modlitbami. V sobotu večer předcházela večerní pobožnost jako ve čtvrtek trojí střelba z moždířů se zvoněním; po osmé hodině scházelo se množství věřících netoliko z domácí ale i z vůkolních farností do chrámu Páně Sloupnického, jenž sám krásný a velebný v době této celý v záři světél se skvěl; v presbyterium zvětšovaly okrasu svatyně ještě lňhové z dvou chvojových růžemi ozdobených pyramid plápolajících ohně. O půl deváté hodině byly před vystavenou Velebnou Svátostí litanie o Všech Svátých s modlitbami za sv. Otce, po sv. požehnání zapěla se papežská hymna. — Po ukončené večerní pobožnosti byl již farní dům jakož i velká klášterní budova osvětlena, z jejížto 86 oken 172 od panen zaopatřených světél zářilo. Celé prostranství před farou bylo davem lidí naplněno. Po kratičké době blížil se od kláštera hudbou doprovázený průvod mládenců s lampiony, u prostřed nichž vynikal zvláště krásný

od dvou mládenců na nosítkách nešený, čtyřhranný as $\frac{3}{4}$ metru vysoký transparent s papežským dobře provedeným znakem: tiarou a klíči, nad nímž byla slova „Sv. Otec Pius IX.“; na levé straně „Ať žije“ a na pravé „Sláva jeho Svatosti,“ nad transparentem vlály dva křížem položené žlutobílé praporečky. Průvod ten ubíral se od kláštera do části Dolní Sloupnice, pak nazpět kolem školy k osvětlenému farnímu domu, kdež zahrála hudba papežskou hymnu, a když byl lid slova od důst. p. faráře: „Zachovej Bůh sv. Otce Pia IX., ať žije!“ povolán s jasotem opakoval, ubíral se průvod k ozářené budově klášterní, kdež se to též opětovalo. Po celou tuto dobu od chrámové pobožnosti až do 11. hodin v noci hřímaly mozdíře a plápolaly četné na návrších kolem Sloupnice zřízené slavnostní ohně. — Tím ukončena slavnost sobotní. V neděli následovati měl ještě odpoledne velikolepý průvod do Dolní Sloupnice. O půl 10. hodině byla zpívána mše sv. s průvodem Božího Těla ku 4 oltářům do Horní Sloupnice, který se po půl jedné společně slavným „Te Deum“ ukončil. — Než po druhé hodině již opět spěchali zástupové lidí k chrámu Páně, po půl třetí vystoupil vl. p. kaplan na kazatelnu a když byl lidu velepamátnou onu slavnost opět vyložil, nájezdy a živé řeči o Jeho Svatosti činěné vyvrátil a lid k nové důvěře a lásce k náměstku Syna Božího na zemi a k duchovním pastýřům povzbudil, vyšel velikolepý průvod ku čtyřem sochám na konci Dolní Sloupnice uspořádaný. Napřed šly školní dívky, chlapečci s dvěma občany, a dívky z klášterní školy s ctihod. pannou učitelkou; za dítkami kráčeli mládenci, pak manželé, za těmito řada bílé oděných družiček s ctihod. pannou, pak následovalo farní duchovenstvo, c. k. četnictvo, za nimi panny a pak manželky. Nad průvodem vlály v stejných vzdálenostech všechny chrámové korouhve. Průvod byl velikolepý, jehož se kolem půl druhého tisíce lidí zúčastnilo. Povázíme-li, že jest Sloupnice sama kromě dvou přifařených vzdálených osad téměř půl druhé hodiny dlouhá a že průvod Božího Těla do půl jedné hodiny trval, musíme uznati horlivost lidí, že se k odpolednímu průvodu jubilejnímu opět v tak velkém množství sešli. Sochy sv. kříže, nejsv. Trojice, sv. anděla strážce a druhá sv. kříže, ku kterým průvod uspořádán byl, byly co nejpečlivěji od zakladatelů ozdobeny; kolem každé z nich klenula se slavnostní brána se žlutobílými prápori, před sochou byl postaven oltář; u každé štace intonovalo ducho-

venstvo: „Modleme se za nejvyššího biskupa našeho Pia IX.“ a po zpívání responsoriu konány byly dvě modlitby za sv. Otce, po těch následovala intonace s modlitbou za Jeho Veličenstvo císaře pána a třikrát Otče náš a Zdrávas Maria. Každou tuto pobožnost předcházely a následovaly slavné intrady. Od chrámu Páně až k soše sv. anděla strážce zpíval lid za doprovázení hudby a bubnu litanie ke Všem Svatým, nazpět pak Marianskou píseň. Průvod tento velikolepý, jenž od 3 hodin do půl sedmé trval a jež střelba z mozdířů a hlazol všech zvonů vyprovázely a přivítaly, ukončil se v krásné ozářeném chrámu Páně chvalozpěvem „Tě Boha chválíme“ před vystavenou Nejsvětější Svátostí a po sv. požehnání zápěla se ještě papežská hymna a půl hodinovým zvoněním a střelbou z mozdířů ukončila se tato řídká slavnost jubilejní. — Dejž Bůh, aby slavnost tato utvrdila oddanost a lásku věřících k náměstku Božímu na zemi a k sv. katol. církvi, a aby víra sv. katolická ve smíšené osadě této ke cti a chvále Boží a k věčnému blahu farníků se rozšiřovala a hluboké v srdce věřících pouštěla kořeny.

J. Č.

Z Králové Hradce dne 1. června 1877.

(Májová pobožnost k uctění Rodičky Boží.)

Jako minulého roku tak i letos vydal J. M. pan biskup Dr. Hais svolání k městskému duchovenstvu, aby podle své možnosti kázání a požehnání při májové pobožnosti převzalo, a tak tuto pobožnost možnou a zároveň užitečnou učinilo. Neboť při déle trvající pobožnosti platí zásada: variatio delectat. Následující p. t. pánové převzali na ebe tuto úlohu: Barták, Dr. Brychta, Brynych, Frodil, Dr. Fryček, Kalaš, Kerner. Dr. Kryštůfek, Musil, Dr. Pohl. Suchánek, Tondl, Vacek, Vitvar, Závodní. Slavnost započala 30. dubna o 7. hodině večerní (a tak po celý měsíc) vhodnou úvodní řečí dp. víceřektera Suchánka, po které následovalo požehnání, které měl s četnou assistencí vdp. Leodegar Vacek, městský děkan. Kolem oltáře stály družičky. Litanie loretanské byly od kůru zpívány. Na oltáři byl po celou slavnost obraz Panny Marie a pak monogram nad obrazem se nalézající lampami bohatě osvětlen. Na oltáři hořelo mimo obyčejná světla ještě po pyramidě svíci na každé straně tabernakula. Mimo to byly všechny lustry a svíce na stěnách chrámových se nalézající po celou pobožnost vždy rozžaty. Výlohy světla kryly se dobrovolnými příspěvky po kostele sbíranými. Předmět rozjímání tvořilo 12 hlavních ctností Panny

Marie a pak rozličné způsoby úcty Marianské! Každý z pánů kazatelů probral svůj předmět se vši jadrností a zajímavostí vynaloživ veškerou píli na svou práci. Proto našla tato pobožnost velikého ohlasu, a těšila se po celý měsíc přehojné návštěvě a neocháblosti v ní; ani nehody počasí ani pobožnost sv. Jana v kostele seminářském ne učinily jí ujmu v návštěvě. Mnohý vyjádřil se, že poprvé přišel ze zvědavosti, ale hned zalíbil si pobožnost tak, že se stal jejím pravidelným návštěvovatelem. Pobožnost byla opět slavně 31. května ukončena. Po závěrečné řeči, mající vhodná slova za text: „Kdo setrvá až do konce, ten bude spasen“, již měl dp. vicerektor Suchánek, modlil se litanie loretanské vdp. Leod. Vacek, městský děkan, s četnou assistencí, zapěl na to „Te Deum laudamus“ a udělil požehnání se Svátostí oltářní v monstranci. V pravdě slavně začala tato všem milá slavnost, slavně trvala a slavně se skončila, a doufáme že i v srdci jednoho každého slavnost ta zvýšení lásky a důvěry k Matce Páně zanechala. Proto zasluhují všichni vděk a dík J. M. pan biskup, že se této pobožnosti ujal, a kněží, kteří se v tuto práci uvázali. Zaplat jim to Pán Bůh na přímluvu Panny Marie. Fr. X. K.

Z Rovně 20. května 1877.

(Obnova chrámu Páně.)

Na den sv. Jana Nep. vykonáno bylo u nás svěcení obrazu sv. Kateřiny. Obraz ten na hlavním oltáři provedený od historického malíře p. Sekvence, jakož i roucha nová a posvátná náčiní obstarána byla křesťanskou akademií pražskou, menší pak obrazy od samouka J. P., štafirská práce od Hendrycha, obou z Litomyšle byly vykonány. Již večer před slavností střelba z hmoždířů duněla, 16. pak záhy jednotlivá procesí zavítala; svatyně i hřbitov naplněny byly zástupy zbožných věřících, i přespolečných poutníkův. Věhlasný p. vikář Opatovický vzletným způsobem líčil zbožnost lidu našeho a jeho nevšední obětovnost. Pravit že světice Kateřina, panna a mučnice, je bude učiti moudrosti, jenž jest prvotinami darů Ducha Svatého a stráž drží u bran hradu nadhvězdného. Mučeník z Nepomuku, jemuž zbudovali nový postranní oltář, ten že je jako zkušený vůdce voditi bude dráhou, porosenou slzami před obličejem Hospodinovým drahocennějšími nade dlažbu démantovou, dráhou kajcnosti.

Dobrý pastýř na opravené kazatelnici ozdobené významným nápisem: „*Kažte toto evangelium všemu stvoření*“ žezlem lásky své panovati a vlásti bude vašim srdcím. Po-

žehnání a radost v Duchu Svatém údělem budou nejenom vám, nýbrž i synům a dcerám vašim a dítkám jejich. Před čtyřmi lety strávil oheň hlavní oltář, spustošil svatyni; tenkrát hájili duchovní pastýřové, hájil lid více než svůj vlastní krb; — — dues opět se vzňal oheň s nebe, ježž pastýřové duchovní budou udržovati, lid se při něm zhrívati. Jiskru zbožnosti, jenž jest kněžna ctnosti ke všemu užitečné, mající zaslíbení života nynějšího i budoucího bude rozněcovati panenská světice Kateřina, patronka tohoto chrámu, patronka této krajiny, této farnosti, patronka vaše, patronka, již vyzýval otec vlasti Karel IV. jsa v nebezpečí života ve Vlaších a dle slibu zbudoval jí chrám na Novém Městě v Praze. Vzyvejte ji vy synáčkové a dcery pramáteře naší sv. Ludmily, vzyvejte ji vy dědictví živé sv. Václava, zpěvem a modlitbou ctěte ji s nadšením tím jakýmž se modlívala a pěla na veletýnu hradčanském v klášteře panenském u sv. Jiří blahoslavená Mlada ve sboru svém zde hlasitě ať zavznívá bohomyslností varyto, jako zavznívalo u Boha vždy pamětlivých, světa se navždy odřeknuvších sester blahoslavené Anežky České. — Zdejší zedníci z ochoty a lásky vybělili svatyni, sl. patronatní úřad, šlechtetní dobrodincové všech stavů podporovali snáhu upřímnou vašeho duchovního pastýře, umělci na slovo vzatí dostáli úkolu svému, vzácní hosté se dostavili, poutníci květy a pei oddanosti v den slavný svatojanský věnují Té, před jejímžto duchem pohanství muselo skloniti nekalé zbraně své. — Váš všechny vesměs pozdravuje z celé duše, jednomu každému zde přítomnému žehná s otcovskou blahosklonností otec — biskup váš. Sv. kříž kráčí dnes jako za dob světice Kateřiny cestou drsnatou, vede však ku pravé blaženosti. — — Jediná a poslední tužba zachvívá útrobou mou, abychom všichni jedno byli. „Jednoho toliko jest potřebí.“ — Pohled na vaši vyvolenou Světici, patronku moudrosti křesťanské, a pokojný pohled a vzezření její i v trýzni a nebezpečenství života bude pro vás otevřenou knihou, z níž na každý den budete moci učiti se výroku Páně: „Blahoslavení pokojní, neboť oni zemí vládnouti budou.“ — — —

Při nejdražší oběti, již za četné přísluhy okolních bratří obětoval kněz Engelbert Starý, zavzněla libá chrámová hudba a poprvé akordion oltářní z veledílky p. Červeného v Hradci Králové. Památka slavnosti tak vzácné nevymizí zajisté nikomu z mysli.

V. H.

Z Meranu d. 19. května 1877.

(Další zprávy o spolku Meranském.)

Ve prospěch Meranského spolku ku podpoře churavých kněží byla v novější době od jistých dobrodinců dílem již poskytnuta, dílem přislíbena větší zásoba mešních intencí. Tím bude možno jednotlivým kněžím i persolvováním mešních intencí ku spolku naznačenému přistoupiti. Komužby tedy bylo milejší, místo vkladem 20 zl. dle stanov spolkových §. 7., persolvováním 40 intencí doživotním údem se státi, oznámíž to představenstvu spolkovému (Vorstand des Priester-Krankenunterstützungs-Vereins in Meran, Süd-Tirol) korrespondenčním lístkem zároveň s jasným udáním své adresy, jakož i poslední pošty a vikariátního (dekanátního) úřadu svého. Představenstvo pak spolkové o to bude míti péči, by žadatelům seznam dotyčných intencí buď hned, pokud zásoba nyníější stačí, buď později zároveň s přijímacím lístkem poštovní cestou doručen býti mohl. — Pro domácí spolkovou kapli byly dále odevzdány následující dary: od parlamentního ústavu v Olomouci 1 pěkný zelený ornát; od hraběnky Zichy roz. Metternichové 1 skvostný červený ornát; od parament. spolku v Inomosti 1 skvostný bílý ornát a konečně od parament. ústavu v Sv. Hypolitě též 1 skvostný bílý ornát s překrásným vyšíváním jakož i 3 humeralie, 6 korporalií; dále 1 křížek s podstavcem (30 ctm. vysoký) na oltář a 2 dvouramenné velmi vkusné svícny, obě z čínského stříbra a konečně 1 zvonek k oltáři. A. Š.

KRONIKA.

Z Prahy. Dnes koná se výroční památka sv. Víta, mučeníka a patrona zemského. V metrop. chrámě u sv. Víta na hradě bude o půl 9. hod. německé a v 10 h. české kázání, v 11 h. pontifikální mše sv. a o 3. h. odp. slavné nešpory.

— Zítra 16. t. m. připadá výroční památka zvolení papeže Pia IX. (r. 1846), ve čtvrtek pak 21. t. m., v den sv. Aloisia, výroční památka jeho korunovače. Za tou příčinou budou v neděli 17. t. m. ve všech chrámech slavné služby Boží s chvalozpěvem „Te Deum“ konány.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 16—19. června u Karmelitek na Hradčanech, od 20—23. u sv. Ignáce, od 24. do 27. u sv. Havla.

— J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup navrátil se v neděli d. 10. t. m. ve zdraví z Říma do Prahy, předsedal v kon-

sistoři, byl na zkouškách bohoslovců z katechetiky a paedagogiky, birmoval v ústavu sester nejsv. Srdce Páně a odjede zítra u večer do Vidně, kdež v pondělí požehná manželský sňatek J. Osvíc. Alfreda kníž. Windischgraeetze s kněžnou Auerspergovou a v úterý navrátil se do Benešova, odkudž k večeru přibude v Divišově, kdež ve středu 20. t. m. počne kanonickou generalní visitaci vikariátu Vlašimského a pokračovati bude pořádkem v čís. 16. t. l. udaným. Z tohoto vikariátu odebere se dne 9. července přímo do vikariátu Votického a Sedlčanského, kdež do 24. července své birmování uděliti bude.

— J. M. nejdůst. p. biskup Joppenský dr. Karel Fr. Prucha, světící biskup Pražský, dal postaviti nákladem svým pěkný pomník z červeného mramoru českého na hrobě vd. p. kanovníka Vinc. Bradáče na hřbitově v Košířích.

— Obvyklá „slavnost budoucího vzkršení“ bude se konati na hřbitovech Volňanských v neděli 17. června tímto pořádkem: Dopoledne bude v 7 h. mše sv. s požeňnáním v kostele, v 8 h. české kázání na IV. a německé na II. hřbitově; v 9 h. slavná mše sv. v kostele a tiché u oltářů na II. a IV. hřbitově, jakož i o půl 10. na I. za všecky v Pánu zesnulé dobrodince této slavnosti. Po slavné mši sv. bude průvod ke čtyřem oltářům na hřbitovech za zpěvu písně o nesmrtelnosti. Po vykonaných tam modlitbách a po návratu do kostela bude na ukončení dopolední pobožnosti slavné „Tě Boha chválíme.“ Odpoledne bude o 4. h. slavný průvod po veškerých hřbitovech se čtvrtým zastavením; v 5 h. kázání české na IV. a německé na II. hřbitově, v 6 h. litanie a „Tě Boha chválíme“ v kostele, jakož i na II. hřbitově.

— Vyučování v katol. náboženství, má počátkem příštího škol. roku týhodně ve dvou hodinách udělováno býti ve všech třídách národních a občanských škol.

— Z Budějovic. Kněžská pobožnost v Písku, kteráž už před 21 lety zavedena byla a od toho času po všechna leta se koná s velikým účastenstvím jak vel. kněžstva tak i věřícího lidu, jenž přítomností svou radost svou na jevo dává, odbývala se 21. března t. r. v Piseckém děkanském chrámu Páně, a zúčastnilo se v ní 23 kněží. Také se někteří pp. učitelé se žáky V. třídy zúčastnili. Po pobožnosti okolo poledne v chrámu Páně skončené, při obědě se mnoho rozmlouvalo o nyníějších smutných poměrech; nechybělo ale i také společné se vybízení, aby chom statečně bojovali, dobře vědouce, že

Bůh jest s námi; nebo hájíme Jeho věc, kteráž nikdy neklesne, byť její odpůrcové sebe více se namáhali.

— Sv. misie v *Horčicích*, konaná od vel. OO. Redemptoristů z Prahy, P. Ant. Jedka, P. Janečka a P. Freunda počala 7. dubna u večer a skončila 17. u večer. Dle výroku znalce, samého to pana řiditele, řadí se tato misie k těm nejzdařilejším, co jich kde- a kdykoli byl konal. Ač příznivé po celou tu dobu jarní počasí k nutné polní práci vábilo, byl přece kostel po celý den vždy kajcníky ze všech stavů a tříd přeplněn. Komunikantů bylo 1180.

— Sv. misie v *Dolní Lukavici*. V sobotu dne 31. března o 8. hod. večer zavítali do Lukavice 3 veleb. otcové z řádu nejsvět. Vykupitele, a vedením důst. p. rektora Ant. Jedka počala 1. dubna ráno sv. misie a trvala do 7. dubna. Přijímání sv. svátostí bylo pouze zdejšími farními osadníkům vyhrazeno. Ačkoli byl právě čas pilné jarní setby a největší díl osadníků čtvrtému církev. prikázání zadost již byl učinil, bylo jich přece přes 1150 o sv. misi u stolu Páně.

Z Říma. Sbor kardinalův shromáždív se dne 2. června ve Vatikánu přednesl sv. Otcí blahopřání k jeho biskupskému jubileu. Odevzdán tu papeži také památní peníz, který za příčinou této slavnosti ražen byl ve zlatě, stříbře a bronzu. Na jedné straně je podobizna sv. Otce, na druhé dotyčný nápis. — Dne 29. května přijal sv. Otec poutníky portugalské, přes 200 osob. Nejvznešenější rodiny lisabonské byly zde zastoupeny, majíce v čele svého kardinala patriarchu. Sv. Otec pochválil jejich horlivost u vyznání sv. víry uprostřed štvanic zednářských, na kteréž zvláště bohato jest Portugalsko. — Mezi mnohými dary z Tyrol odeslána sv. Otcí veliká kytka z nejkrásnějších květin alpských velmi důmyslně složených na barvy papežské a tyrolské. Na širokých bílých pentlích, jimiž svázána kytka, všit nápis: „Tyto květiny Alpské, prvotiny letošního roku, kladou Tyrolané k noboum Tvým, na znamení své přítulnosti a lásky k Tobě, kteráž tak pevná jest a nepohnuta jako ty Alpy, na jichž výšinách tyto květiny rostou.“ — Průvod Božského Těla na Campo Santo v Římě vedl kardinal Pražský Schwarzenberg. Poutníci rakouští v Římě meškající, vyslanectví rakouské, prelát a jiné vynikající osobnosti mocnářství rakouského zúčastnili se průvodu toho. Večer o Božím Těle shromáždily se tytéž osoby v paláci di Venezia, kdež vyslanec rakouský

hrabě Paar hostinu uchystal. — Dne 30. května přijal sv. Otec poutníky chorvátské, jež vedl arcibiskup Michajlovič. Sv. Otec vyjevil radost svou nad tím, že kolem sebe vidí udatné reky císařské armády, statečné hrdiny víry. Arcibiskup bude povýšen na důstojnost kardinála. (Hlas.)

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*.“ Ročníku XVIII. (1877) č. 4. Obsah: Budoucnost katolických národů (pod. prof. Dr. Rupert Smolík). O ustavičném panenství blah. P. Marie (dokonč., přel. a vyložil prof. dr. Frant. Bauer.) Geneageneze svědčí proti darvinismu (pod. prof. Mat. Procházka). Pastorální konference Švábenického děkanství (dokonč. od far. Ant. Dudíka.) Haxthausen a církev ruská (pokrač.) Kronika: Všeobecný sjezd katolíků rakouských ve Vídni. Je-li dovoleno dávat i odebrati knihy a časopisy proti persolvování mešních stipendií? Smíšené manželství. Akademie křesťanská. Dědictví sv. Prokopa. V literárním oznamovateli ohlášen a posouzen letošní podíl údů Dědictví Svatojanského a 7 jiných spisů. Svazek 5. vyjde dne 21. července.

— „*Rolník nového věku*.“ Svazek 50.: „*Jádro theoreticko-praktického včelařství*.“ Ze spolehlivých a osvědčených pramenův a na základě vlastních zkušeností sepsal P. Václav Čermák, kaplan v Hradešíně. S mnohými výkresy. Str. 106. Cena 50 kr. Nákladem knihkupectví: I. L. Kober v Praze. — Tamtéž: „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid*.“ Dílu II. sešit 2. (str. 65—128) za 20 kr. — „*Jih*.“ Historicko-romantické obrazy od Prok. Chocholouška. Sešit 12. a 13. (str. 193—320).

— „*Moravská kuřátka*.“ Dějepisná novella od Bolandena. Zčeštil H. Ch. „Zábavné bibliotéky“ dílo 42. Str. 40. Cena 15. kr. Nákladem Školy B. Srdce P. v Brně. — Týmž nákladem: „*Homilie Slomškovy*.“ Doba svatodušní. (Str. 175—214).

— „*Cestopisná bibliotéka*.“ Svazek VI.: „*Rožnov, léčebné místo na moravském Valašsku, a jeho okolí*.“ Zvláště pro léčebné hosti a turisty popisuje Fr. Bayer, učitel při matičné škole v Olomouci. S obrazem pohledu na Rožnov a mapkou okolí. Nákladem Fr. A. Urbánka, kněhkupece v Praze. Str. 139. Cena 1 zl.

Zápisky Dědictví sv.-janského.

K Dědictví sv.-Janskému přistoupili.

Z Čech: Jan Bašek v Pulicích, Štěpán Vokrál ve Velimi, Jan Veber v Újezdě, vel. p. Prokop Pablásko, farář v Hořepníku, Marie

Boušova v Hajanech, Marie Hadravova v Nové-
vsi, Kateřina Dortova v Protivíně, František
Hron v Dublovicích, Karel Mlynář v Lhotce,
Vincencie Říhová v Korouhvi, Václav Soulek
v Okrouhlí, v. p. Vojtěch Čermák, kaplan v
Kostelci nad černými lesy, rod manž. Josefa a
Anny Ptáckových ve Vlastce, Marie Větrovcova
v Skočině, Josef Havlát v Bělčicích, Martin
Schaffelhofer v Dubečném, Kateřina Seidlová
ve Vodňanech, v. p. Josef Radfmský, kaplan v
Poličce.

Z Moravy: Kateřina Bála v Novosedlicích,
Jakub Brožovský v Drstkovicích, školní kni-
hovna v Doln. Dubňanech, rod Kozákův v
Oujezdci, Jakub Křištof v Rudě, Jakub Dokoupil
v Roketnici, rod Vendelína Obertela v Hynčlově,
Antonie Zapletalova v Brně, Eleonora Novotných
v Holici, rod Karla Klaudy v Zarazicích, Anna
Koudelníčková v Starém městě, rod Jana a
Anny Knotových v Starém městě, rod Antonína
a Anny Říhových v Starém městě, Františka
Hastíkova v Huštěnovicích, Marie Kvasníčková
v Zdounkách, Josefa Staňkova v Příboře, Anna
Jedelských v Rovensku, rod Martina Klanice
v Juřince, Josef Kruber v Brně, Marie Červe-
ných v Brně, Anastasie Urbánková v Čeladicích,
Jan Škoda v Střelcích, ctih. p. Leopold Jakl,
bohoslovec v Brně, Františka Kupsa v Bosko-
vicích, Eleonora Chlubná v Boskovicích, v. p.
František Buček, kaplan v Špičkách, Tomáš
Tureček v Špičkách, Teresie Kunovská v Špič-
kách, Klára Hrabova v Špičkách, Kateřina Mi-
kulášková v Špičkách, Magdalena Kocmudova
v Špičkách, rod Jana a Marie Vavrových v
Pohořelcích, Benedikt Grossmann v Rajhradě,
Hedvika Příkrylova ve Velk. Týnci, Teresie
Janečková v Brně, Jan Zach v Kelčicích, Anna
Prušova v Prušstějově, Frant. Kameníčková v
Náklu, Marie Bohatých v Hrabince, Ivan Ščudla
v Holici.

Z Uher: Ignác Andrejkovič, učitel v Ráb-
čicích, rod Juro Behul v Dolní-Dubové, rod
Jan Behul v Dolní-Dubové, Eva Řehák v Ja-
zlonce, Anna Matkovič v Šekule, Berta Emry.
chova v sv. Janě.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Abraham *Rustler*, prvofarář v Meiersgrünu,
dne 2. června (nar. v Chebu 3. dub. 1812,
vysv. 6. srpna 1837);
- P. Jan Karel *Weinmann*, ř. premonstr. v Te-
plé, far. admin. v Skokách, d. 6. června
(nar. 6. červce 1808, vysv. 25. červce 1833);
- p. Frant. *Hafenrichter*, č. konsist. rada, k.

arc. vikář, os. děkan v Hroznětíně, dne 10.
června (nar. 19. srpna 1805, vysv. 15.
srpna 1829);

- p. Filip *Pillmann*, jubil. kněz, arcib. notář,
farář v Chvalenicích, dne 13. června (nar.
v Plzni 20. března 1796, vysv. 14. srpna
1826.)

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Fischer*, farář v Chodově, za správce
vikar. úřadu Hroznětínského;
- p. Vác. *Čiška*, farář v Kbele (diec. Buděj.),
za faráře v Hostivicích;
- p. Jan *Havlů*, I. kaplan a katech. u sv. Ště-
pána, za faráře u sv. Haštala v Praze;
- p. Karel *Totzauer*, zám. kapl. v Hauensteinu,
za admin. v Schönwaldu;
- p. Vác. *Fortner*, kapl. za admin. v Hroznětíně;
- P. Martinian *Rustler*, ř. kapuc., za admin. v
Maiersgrünü;
- p. Ferd. *Čejka*, admin. z Hostivic do Vřetovic;
odkudž
- p. Vác. *Vorel*, admin., za kapl. do Hostivic.

Upřádněná místa:

Schönwald, fara patr. p. hrab. z Buquoy, od
6. června.

Maiersgrün, fara patr. nábož. fondu, od 6.
června.

Hroznětín, fara patron. J. Vys. Ferd. IV.,
velkovévody Toskanského, od 13. června.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Karel *Holakovský*, starší kaplan ve Smi-
darech, dne 4. června (nar. v Hradci Krá-
lově 28. ledna 1834, vysv. 25. července
1861).

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Václav *Zima*, farář v Železném Brodě, dne
8. června (nar. v Hradišti 29. září 1812,
vysv. 3. srpna 1837);
- p. Jan *Felizna*, kněz na odpoč. v Lysé, dne
10. června (nar. v Nymburku 9. srpna
1805, vysv. 28. září 1832).

Ustanoveni jsou:

- p. Ferd. *Usler*, kapl. z Krásné Lípy do Ji-
řetína;
- p. Vác. *Symon*, kapl. z Mšena do Č. Dubu.

Milodary. Na dostavění metrop. chrámu
sv. Víta v Praze: pp. Frant. Amort 4 zl.,
Vác. Vondráček 4 zl.; žáci II. něm. státní
vyšší reálné školy v Praze 30 zl. 20 kr.; dp.
Josef Maleček, uč. nábož. tamtéž, 1 zl.

Z Račiněvsi bylo nám zasláno 23 zl.,
příspěvek to na pomník + far. Tomáše No-
váka od jeho přátel a býv. osadníků. Ode-
vzdáno dru. K. B.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedito:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostává čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlas katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3 zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. i zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přís. XIV. 25.)

Na den sv. apoštolů Petra a Pavla.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia)

„Jednomu každému z nás dána jest mi-
lost podle míry obdarování Kristova.“
(Efes. 4, 7.)

Památku dvou nejvýtečnějších a nejsla-
vnějších apoštolů světíme dnes, oněch ze
dvanácti, kteří si o Krista a jeho církev nej-
větší zásluhy získali a proto knížaty apoštol-
skými se nazývají. Petr živější měl víru všech
ostatních apoštolův a za to, jak svědčí dnešní
evangelium, blahoslovil a hlavou veškeré církve
učinil ho P. Ježíš, nazvav ho skalou a slibiv
že na něm vzdělá církev svou, že jemu ode-
vdá klíče království Božího, a že cokoli
sváže neb rozváže na zemi, bude svázáno i
rozvázano t. j. ustanoveno i na nebi. A kdož
by neznal i druhého slavného apoštola, dů-
stojného druha Petrova, o němž sám Pán se
vyjádřil: Nádobou vyvolenou jest mi on, aby
nosil jméno mé před pohany, i králi i syny
Israelskými. On zajisté neunavným byl roz-
šiřovatelem církve, jenž všude, kam noha
jeho vstoupila, světlo sv. evangelia rozžehal
a lidi ku Kristu Pánu přiváděl. Práce jeho
pro rozšíření království Božího na zemi jsou
opravdu nevypravitelné. A kdo by dovedl
spočítati všechny ty tisíce, kteréž oba ti to
apoštolové Pánu Ježíši získali? Ano veliké
zásluhy zjednali sobě apoštolové tito o církev
a veškeré člověčenstvo, a proto oslavuje se
památka jejich až po dnes. Než církev sv.
nám je dnes představuje nejen k vděčnému
uctění, nýbrž i k ochotnému následování,
abychom totiž příkladem jejich povzbuzení
činili tak, jako činili oni. Sv. Petr a Pavel
byli apoštolové P. Ježíše, byli rozsévající sva-
tého učení, byli rozšiřovatelé sv. jeho evan-

gelia a tím máme i my býti, i my máme býti
apoštoly Kristovými. Ač zdá se to podivným,
přece, j. m., jest tomu tak opravdu. Církev
sv. chce, abychom všickni byli apoštoly P.
Ježíše; jedenkaždý z nás může totiž, a proto
i má rozšiřovati království Boží zde na zemi,
a o to se snažiti, aby hojně duší lidských
získal P. Ježíši. K tomu zajisté, jak svědčí
sv. Pavel, jednomu každému z nás dána jest
milost podle míry obdarování Kristova. A
protož toto naše povolání apoštolské učinmež
předmětem dnešního rozjímání.

Každý z nás může a má býti apoštolem
Páně. Než kterak může každý pro P. Ježíše
apoštolovati, aneb kterak může každý křesťan
království Boží na zemi rozšiřovati? Tím
spůsobem, když se přičiní, aby lidé Boha
dobře poznali a vůli jeho náležitě plnili. A
to již každý snadno pochopí, že se to státi
může 1) spásitelným poučováním a napomí-
náním spolubratří, jak to patrně jest z pří-
kladu, který nám zůstavili oba apoštolové,
jichž slavnou památku dnes konáme. Rozkaz
Páně: „Jdouce učte všechny národy“ naplnili
věrně. Oni šli a učili národy, učili lidi svaté
víře, učili je znáti Boha, učili je plniti sva-
tou vůli jeho. Ejhle Pavel z jedné krajiny
světa přenášel kříž Kristův do druhé, on v
zemi řecké, kde všemu umění lidskému teh-
dáž se vyučovalo, on v Athénách, kde i ne-
známý Bůh měl oltář svůj, on v Efesu mu-
drci téměř přeplněném, on v světovládném
Římě, on před učenými jako neumělými, on
před vladaři a mocnými tohoto světa, jako
před sprostými hlásal sv. evangelium. A to-
likéž zachoval se i Petr; i jeho život zcela
věnován jest vyučování národův. Takovým
též způsobem můžeme i my, tj. m., ouřad a-
poštolský konati. A není nám ani potřeba,

abychom světem putovali, jak to byli činili knížíata apoštolův, neboť vždy a všude, na každém místě, doma i ve škole, v chrámu i na ulici můžeme konati toto svaté dílo. Neboť všude jest ještě dosti těch, kteří neznají Boha tak, jak by měli, kteří urážejí a zlehčují hříchy svými svaté jméno jeho. O jak bychom zavděčili se sv. matce naší církvi, kdybychom vynasnažili se, takovéto k lepšímu poznání přiváděti, viklající se potvrzovati a padlé pozdvihovati. Slovo dobré v pravý čas a obezřetným způsobem pronesené zřídka bývá bez žádoucího výsledku. Musí ovšem z upřímného pocházení srdce, musí způsobem šetrným a laskavým proneseno býti bratru bloudícímu aneb chybujícímu, ježto jinak spíše by jej urazilo než povzbudilo. Kdo jiného napomenouti chce, musí také prázden býti toho, z čeho chce kárati druhého, aby snad chtěje mrvu z oka bližního vytrhnouti, neměl sám ve svém vlastním oku břevna, a nemusil od něho slyšeti slova: Lékaři! uzdrav dříve sám sebe! To-li, j. m., budeme míti vždy před očima, povede-li nás vždy v poučování a napominání spolubratrův našich opatrnost, tichost, pokora a láska, můžeme bezpečně doufati, že se v skutku dobrými a pravými jejich apoštoly staneme, a že dílo naše u nich s dobrým nemine se ovocem. Kdyby pak pro nepříznivé okolnosti a zvláštní těžkosti slovo dobré neslibovalo žádného výsledku, pak konejme ouřad svůj apoštolský druhým způsobem, totiž

2) dobrým svým příkladem. Dobrý příklad více může než i nejkrásnější slova; dobrým příkladem pravdu a ctnost ohlašovati lze i tam a tenkrát, kde a kdy snad slovo sebe laskavější spíše by pohoršilo než prospělo. Kdo chceš tedy apoštolem býti svého bratra, buď pilen dobrých skutkův a hleď sám dobrým býti. Takto si vedli i naši sv. apoštolé Petr a Pavel. Oni zajisté, kolik duší získali Kristu Pánu svým vyučováním; tolik jich k němu přivedli i svatým životem; neboť čemu učili ústy, tomu svědectví vydávali i skutky. Oni ve všech věcech, jak výslovně praví sv. Pavel, vydávali sebe za Boží služebníky a v služebnost podrobovali tělo své, aby snad jiným kázajíce, sami zavrženými se nestali. Apoštolové Páně rozšiřovali království Boží zde na zemi slovem i příkladem svým, a proto tak mnoho duší získali Kristu Pánu. Tak i my chtějme dílo apoštolské u spolubratří svých konati. Působmež na ně, možno a rádně-li slovem, učme a kárejme je vždy a všude dobrým příkladem, slechetným, křesťanských jinochův důstojným životem. Tak naplníte, co žádá

od vás sám P. Ježíš řka: Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a oslavují za to Otce vašeho, jenž jest v nebesích. — Vydávejte tedy sebe sami ve všech věcech za služebníky Boží a buďte nejen podle jména ale i v skutku a pravdě křesťany, učeníky a následovníky Kristovými. Odvrztež, jak napomíná sv. Pavel, skutky temnosti, skutky zlé, a oblecte se v odění světla, činite skutky dobré, oblecte se v Pána Ježíše Krista, ve smýšlení a jednání s ním se srovnávejte. Tím zajisté rozhřejete, osvíte a povzbudíte mnohého, jenž tento dobrý příklad na vás uvidí a stanete se jeho pravými apoštoly, přivedete ho ku Kristu Pánu. I nebude to bez zásluhy. Duše zajisté člověka ceny jest nevýslovně před Bohem, což patrně ze všeho, cokoli pro spasení její učinil. Apoštol Páně svatý Jakub píše zajisté: „Bratři moji, jestližeby kdo pobloudil od pravdy a někdo by jej obrátil, má věděti, že kdo, odvrátí hříšníka od bludné cesty jeho, duši jeho vysvobodí od smrti.“ Jaká to tedy musí býti zásluha, vysvoboditi duši od smrti? Míváme outrpnost s těmi, kdož tělesnými strastmi jsou obtíženi, pospícháme ku pomoci tělesně nemocným s prospěšnými léky, pomáháme těm, jimž neštěstí ztenčilo majetek: — a s duší, která v nebezpečenství vězí věčně býti zavrženou, s duší nesmrtelnou, tak draho vykoupenou neměli bychom nižádné outrpnosti? duši, na níž jedině důstojnost lidská se zakládá, tu bychom mohli vylučovati z lásky své? Moudře praví sv. otec Řehoř: „Je-li to cos velikého, někoho od smrti těla vysvoboditi: zajisté daleko slavnějším jest, od smrti duše ho vysvoboditi a do života věčného uvést.“ — A takovou zásluhu můžeme sobě, j. m., všickni získati buď dobrými slovy, aneb dobrými skutky, slovem, svým horlivým apoštolováním.

Nuže tedy, j. m., věduce, že jsme oudové jednoho těla, a jako tito sobě vespolek pomáhají, že i my jeden druhému máme býti ku prospěchu. Snažme se tedy horlivě o to, aby svítilo vždy a nehaslo nikdy světlo skutků našich dobrých před bratry našimi. Takto následovati budeme příkladu svatých knížat apoštolských, jejichž památku dnes světíme. A byť bychom neobrátili, jako oni, celé země a krajiny, a nepřivedli, jako oni, celé národy ku Kristu, budeme míti před Bohem již zásluhu nevýslovnou, jest-li že jen jediného bratra pro království nebeské získáme, a tuto zásluhu odplatí nám Pán v blažené společnosti knížat apoštolských, Petra a Pavla, životem věčným. Amen. † Dr. Jan Marek, kanovník kralohradecký.

Navštívení Marie Panny.

Ký anděl nebes milostný
tam po horách se nese?
Mír lidstvu hlásá blahostný,
kam noha jeho hne se.

To není anděl, nebes zjev,
to matka Páně svatá;
Ji něžná vede přízně krev —
tam k tetě s láskou chvátá.

By s duší milou sdělila,
co stalo se od Pána;
s ní z milosti se těšila,
jež jí — přestastné — dána.

A tak se milé ku tetě
přes hory poubírá,
a zbožné, dobré Alžbětě
již radost s tváře zírá.

Ta čistou láskou vedena
vstříc plna blaha kráčí;
duchem jsouc Božím nadšena,
svou radost slovy značí:

„Ach odkud mi ta blaženost,
že matka Pána mého
přichází ke mně, vzácný host,
do bydla chudického? —

Neb aj, jak slovo ozvalo
se pozdravení tvého,
hned nemluvnátko zplesalo
u středu nitra mého.

Ó přestastná jsi blažená,
že věrnou jsi shledána;
se splní slova pravená,
jež jsou ti ode Pána.“

A nadšena jsouc blahostí
a Duchem svatým Panna,
zapěje Pánu s radostí
již píseň, jak jí dána:

„Má duše Pána velebí
a zplésal duch můj v Bohu;
zněj chvalou celé ponebí,
Jej slavit dost nemohu.

Aj shlédli na pontženou
svou služebnici děvů;
od této chvíle blaženou
mne hlásat budou v zpěvu.

Mně velkou milost učinil,
jenž Mocný jest a Svatý;

že milosrdným k tomu byl,
jenž poutem zla byl spiatý.

Moc osvědčil své pravice,
a duchem pyšné snížil;
mocné sesadil s stolice
a skromné s sebou sblížil.

Vším dobrým lačné nasýtil,
bohatce pustil prázdné,
a Israele podchytil,
když padal s výše srážné.

Tak otcům byl již zvěstoval,
praotci Abrahámu,
i semeni, jež pěstoval
u stánku, též u chrámu.“

B. Hakl.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

II.

Touž dobou seděl na statku svém v Po-
lehradech děkan kapitoly pražské, Hynek
Kluk z Klučova zabrán úplně v přečítání per-
gaménového listu, datovaného v Avignonu na
začátku měsíce února, s přivěšenou velikou
pečetí papežskou.

Někdejší spolužák jeho a věrný druh
na školách bononských a nyní „papež Kliment
VII.“ jediný prý a pravý nástupce svatého
Petra, sliboval mu biskupství litomyšlské v
odměnu za služby, jež konal a částečně měl
konati pod pláštěm důstojenství svého v roz-
sáhlé arcidiecési.

Slovy tklivými dovolával se hrabě Ro-
bert někdejšího přátelství, jež nevytratilo se
mu z paměti ani pod tiarou, ale spíše utvr-
dilo se.

V druhé listině polo rozvinuté, jež toli-
kéž ležela na stolku pana děkana, vzkazoval
služebník služebníkům Kliment VII. všem vě-
řícím požehnání apoštolské a zároveň hrozil
těžkými censurami církevními těm, kteříž drží
se strany Prignana, druhdy arcibiskupa bar-
ského a dnes osobujícího si prsten rybářský
pod jménem Urbana VI.

Posel, kterýž listy tyto z Avignona pří-
nesl, zmizel ještě tentýž den před večerem.

Děkan dal se do opisování poslední li-
stiny sám; sotva že však opsal dvě první
řádky, ohlásil služebník advokáta pražské
konsistoře Jana Pecníka.

„Právě v čas pane Jene! — A zajisté
že s důležitou novinou! — A Pileus?“

Pan děkan pronesl tyto tři věty téměř
jedním dechem.

„Pileus hodlá nám šlápnouti, milý pane, přímo na hrud.“

„Nemají důkazů. — Jsem nemocen, Albík mi to dosvědčí v každý čas.“

„Chytili čeleď posla, kterýž měl k tobě přijíti, v Berouně. Čeleď se vyznala, že pán jejich je komorníkem u papeže. I to vědí, že přichází přímo z Avignonu. Praví se také, že zahynul v Berounce, někde za Karlštejnem. Berounští projeli celou řeku až ku Praze; ale utonulého nenalezli a listin také ne.“

„Posel dostal se sem šťastně. Ale odejel okamžitě. Neviděl prý domova mnoho let.“

„Bohu díky! — A listiny?“

„Podívej se!“

Oko Jana Pecníka spočinulo na obou listinách papežských.

„A kdo že z Čechů je na dvoře jeho a kdo že se odhodlal k poselství?“

„Pozdeňský Sulislav.“

„Sulislav Pozdeňský?“

Konsistoriální advokát zapomněl na okamžik všeho ostatního.

„Sulislav Pozdeňský že žije? — Bylo by mu bývalo lépe v bažinách Arna než uviděti spáleniště kolébky své.“

„O tom pane Jene podruhé. Dnes vyžadují našich hlav a neunavné činnosti věci důležitosti světové. Přinesl bullu exkomunikací, pro mne provisorní jmenování biskupem litomyšlským, zde list tobě a tohle svědčí Kunešovi.“

Advokát konsistoře sáhl dychtivě po papíru, na němž taktéž visela pečeť papežské kanceláře v Avignonu.

Věrnému a vždy milému synu Janu Pecníkovi slibováno proboštství vyšehradské.

„Na Kuneše čeká bezpochyby totéž důstojenství, ale u sv. Víta,“ prohodil děkan Hynek. „A o rozšíření této listiny musíme se sami postarati, v popředí mezi duchovenstvem po městech.“

„A mladý arcibiskup?“

„Jan z Jenštejna? — Na dvoře krále Václava nezbyde mu mnoho času, aby se staral o nás. Toho hlavně nám zapotřebí. A konečně — kdo ví...“

„Domýšlíš se, že by se mohl odpřisáhnouti Urbana?“

„Německá říše za Jindřichů a za Rudovousa nemálo nám podává příkladů a takovémto odpřisáhnutí. Klobouk kardinálský a purpur, jež přinesl legat staříckému Očkovi, má sílu čarodějnou. A oba sokové v tomhle ohledu závodí v štědrosti.“

Jan Pecník, právník slovutný, založil si hlavu do dlaní a jal se přemýšleti o nadě-

jích páně Hynkových; ale zdálo se, že není příliš upokojen skvělou vyhlídkou v jich vyplnění.

Děkan, jenž mezi tím opět byl napsal několik řádků, pozdvihl hlavu a vida tvář přítelovu zachmuřenu, usmál se a pravil: „Již vidím, že nemohu mnoho spolehati na pevnou podporu tvou. Uvaž však, prosím tě, následující: Klimentovi přeje královna Neapolská. Mezi Římem a dvorem Johanny je propast, kterouž vyplniti může toliko smrt Urbanova. Dvůr francouzský, nechce-li si zadati a přijíti o vliv svůj na záležitosti církevní, vši silou musí se držeti Klimenta VII. Španělové Urbana proklínají a v Škotsku o něm též nechťi věděti ničeho. A Německo“ — „Posloucháš pozorně příteli? Leopold rakouský počíná si jako had a o Ruprechtu falckém určitých zpráv není. Papež Kliment je vlídný, dobrotivý, štědrý a Urban? — Pravý zplozenec italského jihu, prudký, vášnivý a přísný při všem tom nad míru.“

„A volba Klimentova pane děkane? — Nekanonická.“

Advokát Pecník pronesl slova tato zvukem ledovým.

„Ale pravou tiaru, klenoty a insignie moci papežské má v rukou Avignonský. — Nuže pane Jene?“

„Chci počkati a vyhnouti se prozatím srážce s konsistoří, ač na služby mé jinak vždýcky můžeš počítati.“

„Mluvíš pane Jene opravdu jako advokát!“

„Jak mohl bych také jinak důstojný otče!“ — —

„Mladý král je příliš nespolehlivý spojenec!“

„Ale v nynějším okamžiku, důstojný otče, proti nám. Milcové jeho budou co nejdříve hledati příležitosti, aby si setřeli záhu na stavu duchovním. Museli žluči své dost dlouho činiti násilí. A dokud v Praze Pileus, neradno také co počínati, a lépe vyčkati doby příhodnější.“

Advokát Jan Pecník zůstal na svém přese všechny sliby a domluvy děkana Hynka, kterýž v nedalekém čase měl již horce pykatí strasti svého k lžipapeži, sídlem v Avignonu.

(Pokrač.)

DO P I S Y.

V Praze 20 června 1877.

(Založení nového bratrstva.)

V kostele ctihodných kněží Redemptoristů u sv. Kajetána konáno bylo 15., 16. a 17. t. m. slavné třídenní, za příčinou založení

nábožného bratrstva pod jmenem „*bl. Panny Marie ustavičné pomoci a sv. Alfonsa Marie z Liguori*.“ Vždy ráno o 6. hod. byla slavná pontifikální mše sv. a sice v pátek sloužil ji veldůst. pan převor řádu Johanitů, v sobotu vysoce důstojný pan generální vikář Küffer z Asmansville a v neděli v. důst. pan kanovník Schwarz. Po mši sv. ráno bylo každodenně v 7 hod. německé, odpoledne pak v 5 hod. české kázání, načež zpívána lozetanská litanie a uděleno požehnání nej-světější Svátosti oltářní. V neděli zakončena byla krásná tato slavnost slavným chvalo-zpěvem Ambrosianským „Tě Boha chválíme.“ — Přiměřeně ano velmi vkusně ozdo-ben byl k této slavnosti hlavní oltář. Upro-střed živých květin, množství svící a lesknou-cích se paprsků skvěly se obrazy Matky Boží ustavičné pomoci a sv. Alfonsa a ačkoliv ozdoba tato unášela každého zbožného na-vštěvovatele třídení této slavnosti, předce byla jen jako rouškou oněch důkazů zbož-nosti vnitřní, horlivosti neunavené i té lásky něžné k milé Matičce ustavičné pomoci. Nebo kostel býval po celé ony tři dny vždy na-plněn, zpovědnice byly kajicničky obklopeny a hostí u stolu Páně veliké množství. A což když počali kazatelové lámat chleb slova Bo-žího, ó s jakou to pozorností a napnutostí poslouchal každý, aby hodně nasycena byla duše tím pokrmem nebeským. O německá kázání postarali se ctihodní OO. Redemto-risté sami, vykládající důkladně a dojemně *podstatu, povinnost a prospěch* tohoto v Praze nového k Římskému přivtěleného bra-trstva. Kázání pak česká s horlivostí chvály hodnou měli důst. pánové: Fr. Kořan, spi-ritual v k. a. semináři, J. Svoboda, kaplan u sv. Mikuláše a Fr. Razák, farář u sv. Voj-těcha. — První z kazatelů těchto dokázal z dějin milostného obrazu Matky Boží ustavičné pomoci, kterak podivným způsobem totiž zvláštním řízením Božím se to stalo, že se dostal obraz tento zázračný k OO. Redem-toristům, těmto věrným synům velikého cti-tele Panny Marie sv. Alfonse, zároveň pak poukázal na tu podivnou shodu, že právě nyní, kdy doba naše tolik pomoci potřebuje, toto bratrstvo nábožné pod jmenem *bl. Panny Marie ustavičné pomoci* se zakládá. — Druhý řečník český dokázal, že Maria Panna jest naše pomocnice, že jest naše Matka, naše přemilá Matka a proto že takřka povinna nám ustavičné pomáhati. V neděli odpoledne pak třetí z českých kazatelů živě vyličil, kterak pod křížem Maria stala se naší mat-kou, že jest pomocnicí naší ve všech potře-bách našich, poněvadž všechna utrpení vezdejší

z vlastní zkušenosti zná, načež provedl ve třech dílech slova sv. Epifania, že Maria jest *okem*, které nás ustavičně vidí, *srdcem*, které s námi všechno cítí a *rukou*, která nám usta-vičně pomáhá. — Budiž Pán Bůh pochválen, že krásná tato slavnost ustrojena byla, která na sta ba na tisíce srdcí potěšila a oblažila a v nich lásku k Matičce Boží rozplamenila a úctu k slavnému a přehorlivému učiteli církevnímu sv. Alfonsu rozhojnila. Učinila tak slavnost tato, neboť hojná přihlašování a vstupování do nábožného tohoto bratrstva svědectví dost jasně o tom vydávají. Ano budiž Pán Bůh za to pochválen i *bl. Panna Maria* za to uctěna, která co Matka usta-vičné pomoci po mnohá již léta mnohým mnohé vyprosila a udělila milosti. Ona nyní ještě dražší bude těmto srdcím omilostněným, ona více ještě k nejčistšímu srdci svému je přivine a hojnějších naporád jim vyprošovat bude milostí. — O.

Od Hradce Králové v červnu 1877.

(„Zlatá svatba“ na Kuklenách.)

Dne 28. května slavili ve farním chrámu Páně u sv. Anny na *Kuklenách* manželé Josef a Barbora Srdínkovi jubileum svého manželství čili *zlatou svatbu*, ku kteréž se četné přibuzenstvo z blízka i daleka bylo shromáždilo. Kněz, jenž je před 50 lety v témž chrámu Páně oddal a min. roku sám již slavil kněžské druhotiny své, dp. Frant. Srdínko, č. děkan v Solopiskách, nemohl pro churavost na cestu se vydati. Na jeho místě udělil tedy jubilantům církevní pože-hnání a sloužil zpívaneu mši sv. s „Te Deum“ red. t. listu, nejstarší syn dotčených jubilo-vaných rodičů. Dojemnou řeč o významu zlaté svatby měl k přčetnému posluchačstvu dp. děkan Rakovnický Jos. Kuchynka, jenž pak s dp. vicerektorem k. arcib. semináře Pražského Jos. Zenefelsem a v. p. admini-stratorem fary Kuklenské Fr. Kovářkem při mši sv. přisluhoval. Pp. učitelové s místním zpěváckým spolkem oslavili mši sv. zpěvem a hudbou na kůru. Blíže hřbi-tova ozývaly se výstřely. Při přátelském obědě, k němuž se 54 hostí sešlo, čteno bylo 16 telegramů, jež zaslali ráčili: J. M. nejdůst. pan biskup Joppenský K. F. Prucha z Prahy, vys. důst. p. probošt Josef Hlaváček a kan. Breischl ze St. Boleslavi, bratr ju-bilantův vikar, tajemník a č. děkan Srdínko ze Solopisk slovy: „Ten, jenž před padesát. roky Vaše manželství požehnal, žehná v duchu i dnes Vaše 50leté manželské jubi-leum;“ vd. p. děkan Karel Hušek ve St. Kolíně s p. kaplanem přál: „Zlatá svatba spočívěj v stínu oněch milostí, jakých nyní

církev našemu svatému Otci u Pána Boha žádá," dp. Vojtěch Hlinka (Frant. Pravda), jehož rodičů manželství trvalo 56 let, přeje jubilantům, aby jejich manželství trvalo ještě déle; p. farář Bejvl z Vinoře: Zlato nechť promění se v diamant! Pp. představení arcib. semináře v Praze nemohouce přijíti na zlatou svatbu přáli, aby mohli přijíti na diamantovou. Alumnové arcib. semináře v Praze telegrafovali: Kdy Bůh se opět štědrým ukazuje a staré lásce žehná poznovu, buď volno nám, čím srdce překypuje, Vám ůci nyní skromném ve slovu: Ať dlouho ještě pozehnání dvojí Vás zachová a v svatě lásce pojí. Neméně srdečně znělo přání studujících arcib. konviktu v Praze. Jiné ještě telegramy došly: z Karlína (dva), ze Spál. Poříčí, z Č. Brodu, z Uherska a z Osěku v Slavonii. Pan B. Stýblo, jehož tiskem vydáno bylo sličné pozvání k oně zlaté svatbě, zaslal blahopřání s pěkným obrazem v zlatém rámci. Všem těm velectěným přátelům a příznivcům, jenž jubil. manžely přáním svým poctili, potěšili a oblažili, vzdány jsou od nich a celé společnosti vřelé díky a přáno jim na vzájem všeho blaha na mnohá léta. Na památku zlaté svatby věnován farnímu chrámu Páně v Kuklenách na poboční oltář velký obraz Bolestné Matky Boží, malovaný od akad. malíře Bernarda, uč. kreslení na průmyslové škole v Praze. Všem v chrámu Páně přítomným dán jest na památku lístek, na němž otištěny jsou: „Srdečné vzdechy k Matičce Boží, Marii Panně“ z „Blah.“ a modlitba k sv. patronům českým.

KRONIKA.

Z Prahy. Pořádek udílení sv. birmování ve vikariatu *Votickém a Sedlčanském*: V pondělí 9. července v *Jankově* v 8 hodin mše sv., kázání a birmování pro domácí; ve 12 hodin mše sv., kázání a birmování pro osady: *Ouběnice a Šlapanov*. V úterý 10. ve *Voticích* ve farním chrámu Páně v 9 hod. mše sv., kázání a birmování pro domácí. Ve středu d. 11. črvce ve *Voticích* v chrámu Páně u Františkánů v 9 hod. mše sv., kázání a birmování pro osady *Janovice a Arnoštovice*. Ve čtvrtek dne 12. v *Prčici* v 8 h. mše sv., kázání a birmování pro domácí; ve 12 hodin mše sv., kázání a birmování pro osady *Újezd Červený a Střeziměř*. V sobotu 14. v *Sedlci* v 9 hod. mše sv., kázání a birmování. V neděli 15. v *Jesenicích* v 9 hodin mše sv., kázání a birmování. Odpoledne křesťanské cvičení a požehnání. U večer odjezd do vikariatu *Sedlčanského*, kdež

bude v pondělí 16. v *Sedlčanech* v 9 hodin mše sv., kázání a birmování pro domácí. V úterý 17. v *Sedlčanech* v 9 hodin mše sv., kázání a birmování pro osady *Dublovice a Skřýšov*. Ve středu 18. v *Kosové Hoře* v 8 hodin mše sv., kázání a birmování pro domácí; ve 12 hodin mše sv., kázání a birmování pro osadu *Vojkov*. Ve čtvrtek dne 19. v *Podčepicích* v 8 hodin mše sv., kázání a birmování pro domácí; ve 12 hodin mše sv., kázání a birmování pro obec *Nechvalice*. V sobotu 21. v *Krásné Hoře* v 9 hodin mše sv., kázání a birmování. V neděli 22. v *Petrovicích* v 8 hodin mše sv., kázání a birmování; ve 12 hodin mše sv., kázání a birmování pro obec *Klučnice*. V pondělí dne 23. na *Chlumu* v 9 hodin mše sv., kázání a birmování. — Na této apoštolské cestě bude J. Eminence noclehem dne 9. a 10. červce v klášteře u Františkánů ve *Voticích*, od 11. do 14. července v *Prčici*, od 15.—23. července na *Vysokém Chlumu*.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 27. června u sv. Havla, od 28. do 30. t. m. a 1. července na *Volšanech*; od 2.—5. července u *Anglických panen*.

— V metrop. chrámě u sv. Víta na hradě bude ve čtvrtek 28. t. m. v 9 h. ráno sloužena slavná zádušní mše sv. za J. Velič. císaře *Ferdinanda Dobrotivého*. V cfs. kapli byly tyto zádušní služby Boží jížd. 23. t. m.

— V pátek 29. t. m., v slavný den sv. apoštolů Petra a Pavla, bude se konati výroční pout na *Vyšehradě*, kdež v koleg. chrámu Páně budou ve čtvrtek před slavností o 3. hod. odp. slavné nešpory, v pátek pak o slavnosti bude v 9 hodin zpívaná ranní mše sv., v 10 hodin kázání, v 11 hod. slavná pontifikální mše sv., o 4. hodině odpolední bude kázání, pak slavné nešpory. — V týž den bude v 9 h. ráno posvěcen a službám Božím opět otevřen opravený farní kostel u sv. *Petrana Poříčí*, kdež pak bude kázání a v 11 h. slavná mše sv. odp. o 4. h. nešpory, v 5 h. kázání a v 6. h. litanie s požehnáním a „Te Deum.“

— Ve středu 4. července bude se slaviti u *Všech Svatých* na bradě výroční památka sv. *Prokopa*, patrona vlasti. V 8 h. bude zpívaná mše sv., v 9 h. kázání, v 10 h. pontifikální mše sv., odp. v 5 h. nešpory.

— Ve čtvrtek dne 5. července bude ve farním chrámu Páně *Karlínském* oslavena výroční památka sv. *Cyrilla a Methoděje*.

— Do kníž. arcib. semináře v Praze bude na příští školní rok přijato kandidátů tolik, kolik způsobily se přihlásí, bez omezení počtu. Mimo vysvědčení maturitní,

křestní list atd., žádá se též průkaz, byli-
žadatel k vojsku odveden. Jednoroční službu
vojenskou se studium theologie v Praze spo-
jiti nelze.

Z Říma. V konsistoři d. 22. června
jmenoval sv. Otec Mons. Agostiniho patri-
archou benátským, tři biskupy pro Itálii a
tři pro Španělsko. Dále jmenoval tři nové
kardinály a sice arcibiskupa záhřebského
Michajloviče, arcibiskupa vídeňského Kutsch-
kera a bisk. v Bononii Porocchiho.

Paběrky.

8. Obrázek z duchovní správy.

Kdo delší dobu meškal v hornaté kra-
jině a to v zimě, kdy nejen pěšiny nýbrž i
cesty vozové sněhem úplně bývají zaváté,
zná obtíže duchovní správy v plné míře.

Bylo to v měsíci prosinci [l. P. 187*.
Po dva dny sněžilo skoro bez přestání a
sněhu napadlo několik stop s výše, že jen
s těžší bylo lze dostati se z příbytku. Teprv
k večeru vyjasnila se zachmuřená obloha a
pokud jsem ze své kaplanky dohlédnouti
mohl, pozoroval jsem, že vesničané se dali
do prohazování úvozů sněhem zavátých. Že
v takové krajině zvláště v zimě sám na sebe
byl jsem odkázán, že v malé osadě K. byla
kniha jediným mým důvěrným společníkem,
každý pochopí. Dobrá kniha osvěží mysl,
potěší srdce, posilní vůli, utvrdí předsevzetí;
v knihách nalezám klíč života, obraz minu-
losti, zrcadlo přítomnosti ba i tušení nejisté
budoucnosti. Jak matka říkáva, roztrhal jsem
nebožtíka otci již jako malý chlapec mnoho
„těch [le]jster“ a odtud snad pochodí má
zvláštní záliba v knihách.

Po celý den bavil jsem se knihami ano
ještě pozdě do noci; když však malá rafička
na dvanáctou ukazovala, uznal jsem konečně
za dobré i duchu i tělu dopřáti odpočinku.
Více již se zavírají k spánku . . . leč tu
polosně, polobdě slyším prudké klepání na
farní dvěře. Po chvíli zaskřípne v zámku
klíč, služka poznavši po kratičké rozmluvě
příchozího a vyslechnuvši jeho žádost, spěchá
po schodech nahoru.

„Co dobrého?“ táži se, když na dvěře
zatukala.

„Velebný pane k nemocnému!“

„Kam pak?“ —

„Do V—ic k starému Doušovi; syn
Václav přijel sám a prosí, že je na spěch.“

„Ať přijde ke mně; sama zatím dojděte
pro kostelníka!“

Ledva že jsem rozžehl svíci a trochu
se oblekl, vešel Doušův Václav.

„Velebný pane,“ započal třesoucím se

hlasem, „s otcem je zle, snad nevydrží ani
do rána, přicházím s prosbou, byste jel k
němu s Pánem Bohem.“

„Víte o tom otec, že jste pro mne jel?“ —
táži se příchozího. Václav mlčí, leč po chvíli
vytlouká se mu z prsou hluboký povzdech:
„Mne by to trápilo do smrti, kdyby měl
otec zemřítí nesmířen s Pánem Bohem.“

„To jsou velké těžkosti, milý Václave“
prohodím, „sám nejlepe víte, jaká v tom
záhada.“

„Prokažte mi tu laskavost, vždyť . . .“

„S nejsvětější Svátostí ale jeti nemohu“
namítám „aby snad mou vinou nebyla zne-
uctěna!“

„Jak libo, jen rychle pojedme!“ a oko
i celé zvevření Václavovo zdálo se tak dů-
tklivě prositi, že jsem nemohl jeho žádosti
nevyhověti.

„Kristus přijal na milost kajícího lotra
na kříži, snad nebude ani má cesta zcela
zbytečnou“ rozumuji pro sebe vsedaje po
chvíli do širokých selských saní; máje štolu
po ruce, vzal jsem ji pro všeliký možný
případ s sebou. Kostelník opíraje se o silnou
sukovici vykračoval napřed a lucernou osvě-
coval nám cestu.

Ba smutná to byla cesta tu hlubokou
kotlinou, tam podle příkrého srázu, zde
lesem, onde zas přes rozvodněnou horskou
bystřinu. Větr vál ostrý, půlnoční; noc byla
tmavá; měsíc, hvězdy zakrývala sivá mračna,
jež se proháněla po obloze. V hlavě to vířilo,
v srdci bouřilo k nevypsání, vždyť podobnou
cestu konal jsem ve svém životě poprvé ne-
moha s nikým dříve se poradit; a nezkuše-
nému povždy rady třeba. Otec Václavův,
jak vůbec mu říkali, starý Douša, byl sice
na osadě největším gruntovníkem ale také
nejzuřivějším protivníkem Církve katolické.
Když jsem přišel na osadu K. doslechl jsem,
že starý Douša již pět let nebyl v chrámu
Páně. Pokud se pamatuji, vídal jsem ho
občas na svých kázáních ba jednou i na
křesťanském cvičení, leč nejspíše dostavil se
z té příčiny, by mohl zaseté zrna dobré
trním své nevěry dusiti. Jakým způsobem
přišel starý Douša na bezcestí, nemohl jsem
vypátrati. Tolik jsem vyzvěděl, že prošel
kus světa, že přečetl trochu těch lecjakých
z Prahy mu donášených knéh a že měl se
za velmi osvětleného občana. (Dokonč.)

Literární oznamovatel.

— „Posvátná kazatelna.“ Svazek 8.
(červencový) obsahuje kázání na slavnost sv. ap.
Petra a Pavla, sv. Cyrilla a Methodia, Navští-

vení P. Marie, a po dvou kázáních na neděle VI.—X. po Sv. Duchu.

Osobní věstník duchovenský. V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Ant. *Krátký*, deficient, d. 25. květra (nar. ve Veselí 20. dub. 1845, vysv. 24. července 1870);
- p. Valentin *Friedrich*, ř. sv. Františka v Bechyni, dne 25. května (nar. v Plzni 28. února 1807, vysv. 25. července 1833);
- p. Alois *Hischmann*, katech. v Horách Kašperských, dne 27. května (nar. v Strakonici 15. června 1835, vysv. 28. červce 1861);
- p. Jan *Nováček*, b. notář, os. děkan ve Stráži, dne 11. června (nar. v Mačicích 10. května 1802, vysv. 24. srpna 1828);
- p. Josef *Neumann*, sídelní kaplan v Klokotech u Tábora, dne 15. června (nar. v Kornouze 18. března 1838, vysv. 24. července 1864).

Vyznamenán jest:

- p. Petr *Roztočil*, farář ve Vltavici hořejší, jmenován jest tajemníkem Vimberského b. vikar. úřadu.

Ustanoveni jsou:

- p. Mat. *Ledvina*, adm. za faráře v Hořticích;
- p. Jan *Dušek*, kapl. v Blovicích, za admin. ve Kbele;
- p. Jos. *Lepič*, koop. za admin. ve Stráži;
- p. Josef *Duda*, kooper. v Ždílkovci, za faráře ve Veselíčku;
- p. Kašpar *Kamisch*, jubil. kněz, os. děkan ve Vltavici dolní, vstoupil na stálý odpočinek; pročež
- p. Jan *Feigl*, kapl. stal se tamtéž administrat.

Uprázdňená místa:

Kbel, fara patron. J. c. a kr. apošt. Velič. do 1. srpna.

Vltavice dolní, fara patron. kníž. Schwarzenberga, do 20. července.

Stráž, fara patr. studij. fondu, do 1. srpna.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef *Richter*, koop. v Mikulašovicích, dne 18. června (nar. v Rohrsdorfu 10. květ. 1847, vysv. 23. července 1870);
- p. Filip *Čermák*, jubil. kněz, os. děkan a farář v Liběchově u Mělníka, dne 24. června (nar. v Tuchoměřicích 7. května 1798, vysv. 10. srpna 1825);
- p. Jan Křt. *Drbohlav*, sídelní kanovník, rada a kanclér bisk. konsistoře v Litoměřicích, dne 24. června. Nar. v Týně nad Rovenskem 28. března 1811, vysv. 4. srpna 1834, byl kaplanem v Libochovicích, expositou v Klapém, lokalistou v Hrubém Jeseníku, kdež jsa vikar. tajemníkem r. 1855 stal se b.

vikářem a školdozorcem střidnictví Nymburského, načež jmenován os. děkanem a později kanovníkem a vrchním školdozorcem v diec. Litoměřické. Jako spisovatel vydal: *Zpěvník katolický*, Maria, moje matka (od V. Schmidta), a přispíval za ml. let pracemi svými hojně i do *Blahověsta*.

Vyznamenán jest:

- p. Jakub *Jakowicz*, b. vikář v Kunnersdorfu, jmenován čestným kanovníkem Litoměřickým.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Fiedler*, farář z Konojed do Dubnice;
- p. Josef *Lukas*, kapl. v Jirkově, za faráře v Brandově;
- p. Karel *Krdl*, kapl. v Sedlci (arcid. Pražské), za faráře v Košticích;
- p. Antonín *Urban*, admin. z Dubnice do Konojed;
- p. Augustin *Švoba*, koop. za admin. v Žel. Brodě;
- p. Adolf *Malley*, kapl. z Bušovic do Března;
- p. Jan *Tyrichter*, kapl. na Všeni, za admin. v Dlouhých Mostech;
- p. Frant. *Hladík*, kapl. v Nabzí, za zatim. kapl. v Želez. Brodě.

Uprázdňená místa:

Dlouhé mosty, fara patr. kn. Kamila Rohana.

Konojedy, fara patr. pí. Anny Maierové.

Železný Brod, fara patr. hrab. Desfoura, do 26. července.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Hörnich*, farář ve Schwarzenhale, dne 10. května (nar. v Bartošovicích 23. února 1817, vysv. 25. čvce. 1841);
- p. Jan *Schauer*, Těchonínský far. ve výslužbě ve Vys. Mýtě, dne 15. května (nar. 23. čvce 1809, vysv. 25. čvce 1836);
- p. Otto *Gallus*, kněz ř. premostr. na Strahově v Praze, prof. na c. k. gymnas. v Landškrouně, dne 16. června (nar. v Kumrovicích na Mor. 22. květ. 1843, vysv. 31. červce 1867).

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Vejel*, farář Valterický, za far. v Moravanech;
- p. Josef *Jodas*, býv. adm. Mříčenský, za far. ve Vysokém Ujezdě;
- p. Jan *Gebert* za admin. fary ve Schwarzenhale;
- p. Jan *Adler* za zat. koop. v Třeboníně,
- p. Josef *Radimský* za I. kaplana ve Smidarech,
- p. Ignác *Vais* za II. kaplana v Poličce.

Tímto číslem skončilo se I. půlletí „*Blahověsta*.“ Činíme uctivé pozvání ku předplacení v expedici na půlletí druhé podotýkajice, že i půlletí I. tamtéž na skladež jest.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročné 3zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. i zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Některé výroky svatých otců „o znamenání se svatým křížem.“

Podává J. N. F. Desolda.

V starodávném katechismu českém byla první otázka: „Podle čeho se poznává katolický křesťan?“ — a odpověď na to byla: „Podle znamení svatého kříže.“ —

Rozhledneme-li se dnes vůkol sebe, jak mnoho t. ř. křesťanů museli bychom od katolické církve odloučiti, kteří se za toto spasné znamení víry katolické stydí, mnozí jej ani udělati neumějí! Či má to býti znamením sv. kříže, když mnohý, osvěceným slouti chtěje, v duchovní společnosti (kde se tomu vyhnouti nemůže) nežli k stolu zasedne, na šat svůj si sáhne, aby si jej upravil nebo upnul? či má to býti znamením sv. kříže, když jiný vstoupiv do chrámu Páně čela prstem se dotkne, nebo rukou sem tam rozhodí, jako by mouchy odháněl? Jest to ta úcta, kterou, jsouce křesťané, sv. kříží, odznaku své spásy, povinni jsme? Zdali pak jsme se za naší osvěcené doby již nedožili toho, že bys v mnohém křesťanském domě sv. kříž marně hledal, ať o tom ani se nezmíním, že z mnohých škol násilně se vypuzuje, a mezi starý nábytek někam za komín se ukládá? — Nejsou-li pak i mezi rodiči mnozí osvíceni a mnohé osvěcenky, kteří opomínají dítky své tímto znakem naší víry znamenati a žehnati, i je pak učiti, jak se jím znamenati mají? Jestliže si sv. Pavel za své doby stýskal, že kázání „Krista ukřižovaného jest židům pohoršení, pohanům pak bláznovství“ (I. Kor. 1, 23.) jak pak by se teprva rozhorlil nad takovými lidmi, kteří se za kříž Kristův stydí, jím povrhují, jeho nic nedbají, ba mnohdy se mu i vysmívají i jej

tupí! Abychom, nemohouce jinak, alespoň poněkud tomu nekřesťanskému smýšlení od-
pírali, sestavíme tuto některé*) výroky sv.
otců a spisovatelů křesťanských o zname-
nání se svatým křížem:

Okážeme hlavně a především.

1. Že jest ten obyčej znamenati se sva-
tým křížem *pradávný*, přímo s církví svatou
povstaly. Tak byl již znám Tertullianovi,
spisovateli církevnímu druhého století (nar.
160 + 220) jenž zrazuje ženu křesťanskou
od manželského sňatku s pohanem,**) takto
k ní mluví: „Zdali pak tajna zůstaň (svému
muži, že jsi křesťanka) až své lože, až své
tělo znamenati budeš?“ — A tehdy již bylo
znamenání se sv. křížem tak zobecnělo, že
tentýž jinde praví: „Při každém vykročení
a vyjití, při každém návratu a přijetí, k oblá-
čení se a obouvání, při koupání se a zase-
dání k stolu, k rozžehání světla, k léhání a
zasedání, při každém obecném zaměstnání
znamenáme si čelo znamením svatého kříže.
Toho pravidla i jiných obyčejů hledáš-li pří-
kazy v písmech, žádných nenalezneš: v tom
jest původcem podání, obyčej potvrzením,
víra zachováním.“ (Tert. de mil. cor. c. 8.)
Tak též učí sv. Basil, řka: Jestliže bychom
obyčeji, jež nám písmo nepřikazuje, co ne-
patrnými povrhovati se odvážili, tuť schválně
největší škodu sv. evangeliu bychom spůso-
bili, ba i samé kázání víry na pouhé slovo
obmezili a stenčili.***) Toho druhu jest, ať
se zmíním nejprve o tom obyčeji, který jest
nejprvnější a nejrozšířenější, abychom zna-
mením sv. kříže znamenali ty, kteří svou

*) Všecky uvésti ani by veliká kniha nestačila, tak
všeobecně jest učení o něm.

**) T. 2: ad ux. č. 5.

***) Rozuměj bez skutků.

naději položili v Kristu.“ (De Sp. seto. c. 27.) Tento výrok sv. Basilia přivádí nás k tomu, že obyčej znamenati se sv. křížem byl

2. *všeobecný*. Tak praví Eusebius: „Mimo vše jiné, kdož by, pozoruje jak všickni, kteří uvěřili v Krista, tím spasitelným znamením se znamenají, neužásl se, že o tom již pověděl Hospodin skrze proroka: (Is. 66, 18. 19.) „Shromáždím všechny národy a jazyky a přijdou a uzří slávu mou a položím na ně znamení.“ (Euseb. praep. evg. l. 6. c. ult.) — Týž pak o Konstantinovi dí v životě jeho, jak si na víře křesťanské zakládal: „Tou se velmi,“ praví, „vynášel a všem se jí patrným činil, tu spasitelným znamením obličej znamená, tu se tím vítězným znakem vychloubaje.“ (Eus. vita Const. l. 3. c. 2.) Tudíž i Julian odpadlík křesťanům vytýká: „Avšak vy nechtíte klaněti se posvátnému štítu, dřevu kříže se klaníte a znamení jeho na čele děláte i je v předsíních domů vrýváte.“ (Klem. Alex. Mign. 76. 759.)

3. Obyčej ten byl *častý*. Tak praví sv. Ambrož: „Lidu křesťanskému není potřeba ani té levné bolesti obřezání; neboť smrt Páně na sobě nesa každým jednotlivým okamžením píšeme na čelo své, že pohrdáme smrtí, vědouce totiž, že nelze nám spásy dojíti leč křížem Páně.“ (Ep. 72. c. 12.) Tak i Gaudentius praví: „Buď nám slovo Boží a kříž Kristův v srdci, v ústech, na čele; buď při jídle, při koupeli v síních, při východu, při návratu; v radosti v žalosti.“ (Gaud. Brix. 5. 8.) Tak i Cyrill jerusalemský napomíná: „Nestydme se vyznávatí Krista ukřižovaného! Důvěrně dělejme kříž prsty na čele a vše jím znamenajíce; chleba požívajíce i nápoje, vycházejíce i přicházejíce, před spaním, ve spaní i probuzení se, vstávajíce — léhajíce. Veliká jest v tom ochrana: darmo pro chuť, snadná a bez práce pro slabé. Jest zajisté od Boha milostivě propůjčené na oznam věřícím, na postrach ďáblům. — Neboť vidouce kříž, pomní kdo na něm byl ukřižován, a lekají se toho, který hlavu jich potřel. Neroď tedy znamením tím pohrdati, že darmo jest, nýbrž tím více dobroději za ně vděčným buď.“ (Cyr. hier. cat. 13. 36.) Slovem téměř to pojímá sv. Jeronym řka: „Při každém činu, při každém kroku znamená ruka tvá kříž Páně.“ (Hier. ad Eust. 3. 37.) Znamenání svatým křížem bylo tudíž i veřejné

4. *obřadem slavným*, tak že se ho při všech posvátných výkonech, zvláště při udělování svátostí vůbec užívalo, což by nijak nebylo mohlo povstati, kdyby od samých sv. apoštolův nepocházelo; ale ti opět nic ne-

zaváděli, leč za příkazem a příkladem Krista Pána samého. Tak praví sv. Augustin: „Neznamenají-li se tím znamením buď čela věřících, nebo vody, jimiž se znova rodí, nebo olej, jímž se maží, neb obět, již se živí, — nic z toho všeho se nevykonává řádně.“ — (Aug. trac. 118. in Jo. 5.) A sv. Jan Zlatoústý, zvláštní dlouhou řeč o tom čině toto mezi jiným praví: „Všecko, co nás se týče, tím znamením se vykonává. Má-li se kdo znova zroditi, kříž tu jest; máme-li tajemné oné krmě požívatí, má-li kdo vysvěcen býti, a cokoliv jiného kdykoliv vykonati potřebí, všude nám přítomen tento znak vítězoslavný. Pročež jej znamenáme i doma i na stěnách i v oknech, i na čelích i v mysli se vši snažností. Neboť jest to znamení spásy naší, znamení všeobecné svobody i laskavé milosti Páně.“ (Jan Zlat. hom. 54. in Mat). — Toto slovo sv. otce nám dále uvodí na paměť, že znamení sv. kříže jest

5. *spasitelné*. Neboť mnohými příklady dějin církevních i životů svatých dotvrzeno jest, že sv. křížem bývají ďábelství přemožena a zahnána. Neboť „pouze znamením kříže přemoženy bývají všechny úklady ďábelské“ dí sv. Athanasius, (de incarn. n. 47.) a dotvrzuje to životem sv. Antonia poustevníka.*) Až podnes ujišťují misionáři, že vzdvižením sv. kříže prchá od krajin dříve pohanských moc ďábelská, která se před tím velikým děsným působením byla jevila. A Origines, veleučený spisovatel (nar. 184 † 254) dosvědčuje řka: „Nic se tě nebudou báti ďáblové jinak, jinakž jim nepřijde s tebe strach, leč spatří na tobě kříž Kristův.“ (Hom. 6. in Exod.) K tomu přidejmež i co praví sv. Jan Zlatoústý dále v řeči svrchu uvedené: „Toto znamení i za doby předků našich i za věku našeho otraviny neškodnými učinilo, zhoubnou moc jedovatín zmařilo, i kousnutí pomínutých šelem zhojilo. Neboť jestliže otevřelo brány pekelné, odemklo přístup k nebesům, obnovilo cestu do ráje, roztrhlo pouta ďáblova, ký div, že smrtné otraviny, že šelmy divé a jiné škůdce přemohlo?“ (Jan Zlat. hom. 54. in Mat. n. 4.) Kdož by přitom i sebe méně znalý v dějinách svatých nepomněl sv. Jana Evangelisty, sv. Benedikta, sv. Rocha a j. Jak často vídali pohané ve svých divadlech, any před znamením sv. kříže divé, krvolačné šelmy jako ohromené před sv. mučeníky zůstaly! Pročež jsou i příklady, že i pohané k své spase znamení svatého kříže užívali. Tak vypravuje sv. Řehoř Nazianský znamenitý toho příklad o císaři Julianovi

*) Týž v živ. sv. Ant. č. 13. 23. 35. 80.

Když totiž ten nešťastný odpadlík jednou svou pohanskou obět konal, polekán byl náhlým hrozným hrmotem. Ustrašen nevěda si rady „utekl se“ dí sv. otec, „k známému sobě od dávná léku (sv. kříži totiž); poznamenav se tímto svatým znamením, seznal spomocníka v tom, od kterého odpadl a kterého pronásledoval. Avšak co seznal, nebylo méně hrozné; znamení kříže přemohlo, přisraštěné přeludy prchly.“ (Řeh. Naz. contr. Jul. I. n. 55.) I není divu, že sv. otcové křesťany napomínali co nejdůtklivěji, aby neustále k své pomoci ten svatý štít kříže měli. Krásně o tom píše zbožný básník Prudentius takto:

„Hleď, když tě vítá spánek,
a jdeš na lůžko čisté,
toť čelo i srdce své
kříže znakem zasvětiš.
Kříž ves zločin odhání;
prchá před křížem temnota.
Tím odznakem zasvěcen
duch nikdy neleká se.“*)

A protož i 6) *mocné působení a ovoce* tohoto svatého znamení věřícím na oči stavěti neopomínají svatí otcové. Tak poučuje sv. Jan Zlatoustý věřící a radí jim v řeči již schválené takto říka: „Když tedy sv. křížem se znamenáš, pomni veškerého tajemného významu kříže; vypuď ze srdce hněv a všelikou vášeň. Když se znamenáš na čele, mysl pevnou důvěrou naplníš, duši oprostiž. Neboť nemáme pouze prsty ten kříž nápodobiti, ale jej prvé již v srdce a vůli pojmuti. Jestliže takovým způsobem na své tváři učiníš, neprotiví se ti žádný z duchů nečistých, vida meč, jímž raněn byl, ten meč, jímž se mu rána smrtelná zasadila. Nestydíš se tedy za tak veliké dobrodiní, ať se někdy za tebe nestydí Kristus, až přijde v slávě své a toto znamení před ním se zaskví září nad sluneční tisíckrát jasnější.“ (Jan Zl. hom. 54. in Mat.) — A svatý Augustin praví: „Za tím účelem sám Kristus Pán kříž svůj, na kterémž se mu zběsilost hrdé bezbožnosti vysmívala, svým věrným vtiskl na čela, sídlo stydlivosti, aby víra se nestyděla jména jeho nýbrž více slávu Boží si vyvolila a zamilovala.“ (Aug. tr. 53. in Joan. 13.) Sv. otcové povzbuzují k znamenání se svatým křížem

8) aby naproti pohanům dokázali *vítězoslavnou moc* jeho a týmž i Božské poslání Krista Pána. Velekrásné jest, co dí o tom sv. Jan Zlatoustý, a čímž se téměř všecko dokazuje, co jsme posud pravili říka: „Nic

nezdobí korunu císařskou tak jako sv. kříž stkvostnější nad celý svět; co jindy všem bylo na postrach, toho znamení jest o závod hledáno a žádáno všem, tak že se nalezá u všech: knížat i poddaných, mužův i žen, panen i manželek, otrokův i svobodníkův. Neboť toto znamení všickni často dělají na nejslechťetnějším místě těla svého, na čele jeho odznak denně jako na vznešeném sloupu nošice. Toto znamení stkví se na posvátném stolu, to při vysvěcování kněžském, to s tělem Krista Pána v tajemné večeři jeho. To lze spatřiti oslaveno všude: v domích, na náměstích, na poustích, na cestách, na horách, na lesích, na chlumích, na pomorí, na lodích, na výspách, na ložích, na oděvech, na zbraních, v komnatách, při hodech, na nádobách zlatých i stříbrných, na perlách, na malbách stěn, na zvířatech nemocných, na tělech zlými duchy posedlých, v válkách, v míru, za dne, v noci, ve sborech vítězoslavných, ve společnostech kajících: tak o závod tento zázračný dar se oslavuje a všickni si ho snažně žádají. Nikdo se nic nezastydí pomněním, že to bývalo jindy znamením ohavné smrti, nýbrž nám všem jest větší ozdobou nežli zlaté koruny a vínky i nežli tisícero perel; tak nikdo z nás nepovrhne křížem, nýbrž všickni jej milují a po něm touží. Kříž září všudy i na stěnách domu, na střechách, na knihách, v městech, vesnicích, v krajinách pustých i vzdělaných. Tu bych se rád otázel některého pohana, čím jest to, že znamení to smrti ohavné všem tak zamilované, oblíbené, žádoucné jest?“*)

To všecko uváživše, jak bychom se neuzasli, že protestanté obyčej znamenati se sv. křížem, ač tak velebný a chvály hodný, tak všeobecný a slavný, tak prospěšný a spasný zavrei mohli, ten obyčej, jímž víru svou vyznáváme, důvěru svou a lásku ke Kristu ukřížovanému objevujeme; ten svatý obyčej zamítli, ba jsou mnozí mezi nimi, že se mu i vysmívají, jej tupí! Upřímně přiznáváme, že zavržení obyčeje církevního tak dávného a osvědčeného, zavržení tak zjevné a odporné není ve věci malé, jak se zdá, nýbrž osvědčuje odpor a odpadlictví od pravé víry starodávné, prvocírkve křesťanské. Či by se chtěli protestanté vymlouvatí tím, že se nezakládá ve sv. písmě? Ale jak mnoho se nenalezá ve sv. písmě, což věrní poněkud t. ř. evandělíci přec zachovávají. A pak chtějí-li rozuměti písmům, nechť si přečtou, co Bůh ústy proroka Ezechiele praví, posílaje Cheruba aby znamenal ty, kteří zhouby nepřítelé

*) Prud. hym. 6. kathem.

*) Jan Zlat. hom. „že Kristus jest Bůh“ n. 9.

uchování býti mají: „Přijdi prostředkem města, prostředkem Jerusalema a znamenaj znamením na čelích muže ty, kteříž vzdychají a nařikají nade všemi ohavnostmi, dějícími se u prostřed něho.“ Má tu slouti: „znamenaj *Thau**) (kříž) na čelích a t. d. Jest to tedy to znamení, jímž, jako tehdež osvobození býti měli obyvatelé pravému Bohu věrní a kající, tak i někdy dle něho se poznají ti, kteří k vyvoleným jeho náležejí. Dle toho i mnozí za to mají, že sv. kříž jest to spasné znamení, kteréž viděl sv. Jan ve svém zjevení, jímž služebníci Boží na čelích znemenání budou na důkaz, že náležejí k počtu vyvolených. (Zjev. 7, 3.) Nuže kam budou patřiti neznamenání? — Pročež velmi dobře ač přísně praví tu Jonáš aurelianský: „Co se tak praporu kříže hrozíš? Nevíš-li pak, že jest to vlastností ďáblův praporu kříže se hroziti? Proč pak, prosím, oškliví se ti kříž Kristův? Já zajisté myslím, kdybys pevně věřil, že jsi křížem Kristovým vykoupěn, nikdy bys se k němu takovým nepřitelem, odpůrcem, rouhačem neprokazoval. Neboť křížem jest původce smrti přemožen a člověku opět život navrácen.“ (Jon. aur. Migne 106. 333.) — My pak toto k napravení bloudících a povzbuzení pravověrných podávajíce, končíme slovy sv. apoštola Pavla, an dí: „Ode mne pak odstup to, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož svět mi ukřižován jest a já světu.“ (Gal. 6, 14.)

Náše spása.

Bratří, v čem je naše spása?

Zda jen v práci, vědění?

Aj mé srdce v nádrů hlásá:

„V láskyplném spojení.“

Skrovné síly, — malé síly

kryjou v sobě slabotu,

nepovedou nikdy k cíli

plodíce jen nicotu.

Mysle spojte, -- rámě spojte

k bratrskému objetí,

těchou vlnadnou pak se kojte,

Bůh že dílo posvěti.

J. Ř.

*) Uvádím dle bibli *králické* schválně, abych okázal, jak se nešťítli překladatelé proti původnímu textu i proti všem překladům starodávným k vůli svému předsudku bráti hebrejské *Thau* nebo *Tav* za znamení vůbec, kdež to vlastně znamená podnes znamení kříže, v podobnosti písmeny *t*. (Viz Gess. lex. sub n. Srov. též svrchu č. 1. výrok sv. Basilia.)

*) Srov. též svrchu c. 3.

Pout do Říma. Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejšek.

Úryvky! A proč ne úplný cestopis? Tak asi pomyslí si mnohý z laskavých čtenářů Blahověsta. Název ten zvolil jsem z více příčin. Z tak dlouhé cesty, jako jest pout do Říma, nemůže poutník, obzvláště když musí pout vykonati v poměrně krátkém čase, v paměti podržeti vše, co důležitého byl na cestě viděl. Mimo to musím se přiznati, že jsem až do posledního okamžiku nevěděl, bude-li mi lze na tuto pout se vydati, a proto jsem se na ni čtením a jiným studováním připravit nemohl. Popis pak cesty takto podniknuté nemůže ovšem býti než pouhé úryvky! To budiž zároveň i omluvou, jestliže laskavý čtenář v popise tomto něčeho postrádati bude. —

1. Z Prahy do Lublány.

V pátek ráno dne 18. května vydal jsem se ve společnosti dvou kolegů na cestu. Rychle unášel nás parostroj severozápadní dráhy Čechy a Moravou. Večer byli jsme ve Vídni, kamž se všech stran poutníci se sjížděli. V hostinci, v němž jsme se ubytovali, připravovali 24 byty pro 100 poutníků z Polska. — Poněvadž jsme celou sobotu volnou měli, koupili jsme si především jízdní lístky do Říma a zpět (po 76 zl. r. m.) a některé jiné věci na cestu, prohlédli krásnou obrazárnu v Belvederu, a večer ubírali se na nádraží jižní dráhy. Směsici a hluk, které tu panovaly, nelze popsat. Znenáhla však počaly se tvořiti zvláštní skupeniny. Svůj hlásil se k svému, a ti, kdož stejnou cestou putovati mínili, úžeji se seřadovali. Jedna část poutníků totiž cestovala z Terstu na Benátky a pak dále po železnici, druhá pak na Ankonu. — Avšak železniční zřízení nedbali tohoto užšího spojení a seřadění, a každý byl konečně rád, že místo obdržel, nebo nával cestujících zábavníků a poutníků byl veliký. Mne a mé kollegy svedl osud s p. farářem B. ze Slezska, a jeho přítelem Ch. z Olomouce, tak že v jednom oddělení vozu byli jsme representanti Čech, Moravy a Slezska.

Okolo 9. hodiny vyjeli jsme konečně z nádraží. Tmavou, částečně i deštivou nocí unášel nás vlak dál a dále. U Semerinku vyměněn parostroj za silnější, a kdo nespál pozoroval, že toho bylo třeba, nebo dráha přes Semerink velice stoupá. Asi za půl hodiny viděli jsme hluboce pod sebou dole kmitati se světla a světélka onoho nádraží, které jsme byli opustili. Byli jsme na vý-

šinách Semerinku. — Blíže štýrského města Mostu počaly ranní červánky probouzeti ze spánku ty, kdož byli usnuli. Páry, které zahalovaly krásné hory Štýrské, počaly se tratiť a brzy objevilo se zrakům našim přeutěšené údolí Mury a Murice, a okolo hodiny páté octlí jsme se v Štýrském Hradci. —

Jedna z příčin, pro kterou jsem s poutí do Říma odkládal, byla i ta, že ustanoven odjezd z Vídně na sobotu před svatodušními svátky. Obával jsem se též, že snad nebude poutníkům lze ani na Boží hod svatodušní mši sv. slyšeti. Když však jsem z programu slavnostního se dověděl, že přibudem do Hradce ve 4 h. 28 m. a teprv v 5 h. 45 m. že se dále pojedje, a že každému bude lze mši sv. v blízkém kostelíčku slyšeti, tu teprv rozhodl jsem se docela.

Jakmile jsme tedy na nádraží stanuli, chtěli jsme do kostela. Tu však slyšíme, že zastávka místo hodiny a 17 minut, jak bylo ustanoveno, bude trvati pouze 50 minut. Kdož byl mladší a noční jízdou méně unaven, spěchal ke kostelu. Avšak i kostel nebyl tak blízko nádraží, jak jsme se nadáli, a přemnohý vrátil se z cesty, boje se, aby vlak nezameškal. Upachtění přiběhli jsme do kostela. U postranního oltáře sloužena byla tichá mše sv. Počínalo evangelium. Na hlavním oltáři byla vystavena nejsv. Svátost oltářní, a velké množství svící ozařovalo velebnou gotickou svatyní. Čtyry družičky v bílých šatech a krásných závojích klečely před oltářem, u něhož ctihodný kmet sloužil zpíváním mši sv. Kostel byl zbožným lidem naplněn. Škoda, že jen málo poutníků mohlo chrám tento navštívit! —

Krajina blíže Štýrského Hradce jest otevřenější, údolí širší, a více tam ovocných stromů nežli v severní části Štýrska. Přemilý pohled poskytl v Štýrsku ty přechetné kostelíčky, a zříceniny hradů, které se vysoko na horách nalezejí, a malebné krajiny ještě půvabnějšími činí. Na mnoho hodin cesty lze viděti takovéto kostelíčky na horách v bujném zelení se bělati. Dráha vine se zde nejvíce údolími, v přechetných oklikách, a tu se stává, že jeden a týž kostelíček z rozličných stran lze viděti. Brzy zastíní jej některá hora, a jakmile ji dráha objede, zase se objeví; a sotva se ztratí z očí docela, viděti opět kostelíčky jiné a jiné. A k čemu to množství kostelíčků? Na Alpách prospívá utěšené alpské hospodářství. Mají zde hovězí dobytek, s kterým se nahoře zdržují po celé leto, a tu by přemnohým nebylo lze po celý ten čas kostel navštívit. Nepochybně že tedy kněz

čas od času v tom neb onom kostelíčku mši sv. slouží, aby byla poskytnuta příležitost horalům, alespoň několikráte do roka službám Božím obcovati. — Přeutěšený pohled poskytovalo zvláště údolí Cilské (Cilli). Vysoko nad úhledným městečkem vypíná se starý hrad, na proti němu na druhé hoře klášter s kostelem a v dálce hory sněhem pokryté! Krásou tou unešen povzdechl společník náš Slezan: „Pane Bože co jsme my lidé? — Muchy — muchy! Až já to vypravovat budu svým osadníkům!“ Dorazili jsme do Kamenného mostu (Steinbruck), kdež byla delší zastávka. Každý spěchal z vozu, aby po dlouhé cestě údy své protáhl, aneb žaloudek něčím posilnil. Avšak hlas zvonku brzy nás zase zval do vozu. Za Kamenným mostem, kde skály vysoko nad tratí železniční strmí, a čas od času se i utrhnávají, sřítla se letos na jaře skála, a zasypala železnici i potok. Když jsme se k místu tomuto blížili, chtěl společník náš Moravan Ch. přechísti nám dopis, který dostal o tomto neštěstí od svého přítele. Sáhá po tobolce. Kdo však popíše jeho uleknutí! Tobolku, v které měl své a svého přítele faráře B. peníze i jízdní lístky, tobolku nenalezá! Všechno hledání ostává marným! — Voláme konduktéra. Ten nepřichází. Konečně přišel a přináší zvěst, že tobolka se nalezla, a že ji dozorce stanice následujícím vlakem pošle do Lublány. Telegrafujeme nazpět, bychom udali, jaká tobolka jest, a co obsahuje, avšak brzy jsme se dověděli, že nalezená tobolka zcela jinak vypadá, a úplně prázdná jest. Radost proměnila se opět v žalost. Co zbývalo, než pro jiné peníze domů telegrafovati? Ztráta tato nebyla však jediná. Na telegrafním úřadě vypravoval mi jiný pán, že v jeho voze jistý človíček neustále napomínal druhé, by si dali pozor na peníze. „Já,“ pravil řečený pán, pokaždé, když nás napomínal, sáhl jsem po své tobolce. Tím jsem prozradil, kde peníze mám, a toho nepochybně chtěl onen člověk svým napomínáním docílit, nebo když pak z vozu zmizel, zmizela s ním i má tobolka s 50 zl.“ Jiný pán, farář P. přišel o 400 zl. — Tak tedy, pomyslí si laskavý čtenáři i mezi poutníky do Říma nalezali se zloději? K vysvětlení toho stůj zde následující. Israelita G. Schroekl vypravuje již po více let o svátcích svatodušních zábavné vlaky z Vídně do Terstu a do Benátek. Letos pak, nevím zdali z lásky k sv. Otcí, aneb z jiné příčiny, připojil k těmto zábavným vlakům vlaky až do Říma. K těmto výročním zábavním výletům dosta-

vuje se i mnoho dlouhoprstáků, před kterými ovšem p. Schrökl napřed varoval. —

Z této okolnosti, že totiž israelita zábavní vlak tento vypravil, dá se snad i vysvětliti, proč nedodrženo slibu v příčině mše sv. na hod Boží svatodušní. Mohli-li se vlak druhého dne celé půldne zdržeti v Postojně, proč by se byl nemohl o půl hodinky déle zdržeti v Hradci? Než my katolíci jsme příliš velcí dobráci. Dáme židům vydělati hezké tisíce (p. Schrökl prý vydělal z Vídně do Postojny 8000) a při tom se ještě domníváme, že oni nám prokazují dobrodiní. —

V rozčilenosti nad ztrátou zmíněnou dorazili jsme do Lublány.

2. Lublána.

Lublána, hlavní město Krajiny, sídlí knížete biskupa, leží na obou březích Lublanice v rozsáhlé rovině, kterou v dálce vroubí Jurské a Karnické Alpy, jichžto temena snih pokrývá. Lublána jest pěkně stavěné město a čítá přes 21.000 obyvatelů, většinou Slovinců. Nad městem na hoře zámecké strmí starý hrad, který nyní v pokročilém osvráceném století devatenáctém slouží za — vězení. —

Když jsme byli prach se sebe strášli, tělo pokrmem a odpočinkem občerstvili, spěchali jsme do města. Bydleli jsme totiž blízko nádraží. Bylo k večeru, v chrámu františkánském, slohu jonickokorintického, byla májová pobožnost. Bylo právě po kázání a počínalo požehnání. Chrám byl zbožným lidem přeplněn, tak že jsme u dveří ostati museli. Jak velebně zněly ty slovinské zvuky písně Mariánské! Při slovech:

Prosi Maria svojego Syna

Prosi Maria prosi za nás,

která se po každé sloce opakovala, a kterážto slova lid s velkým citem propěvoval, zalily se oči naše slzami a my z toho srdce přizvukovali jsme:

Prosi Maria svojego Syna

Prosi Maria prosi za nás!

Vždyť jako poutníci měli jsme přímluvy Matky Boží tím více zapotřebí.

Po požehnání ohlásili jsme se u představeného kláštera, že bychom tam zítra rádi sloužili mši sv., a pak místo do kasína, jak bylo doporučováno, zašli jsme si do Čitalnice. Zde jsme se dověděli, že důst. p. farář Hakl s jinými ještě duchovními šli účtu svou vzdáti vůdci Slovinců Dru. Bleiweissovi, a že sem opět navrátí. Navrátivše se litovali, že nezastali Dra. Bleiweisse doma. Počet Čechů rostl víc a více, brzy scházeli se i členové Čitalnice jako c. k. stavitelský rada. Potočník, místopředseda čitalnice, kněz Karel

Kiljun, Jos. Regali, člen obecní rady, kustos čitalnice p. Ezzek a j. Pan místopředseda uvítal nás srdečně a připil na zdraví našeho Dra. Riegra. Na připitek tento odpověděl p. farář Harl připitkem na zdraví nepřítomného vůdce Slovinců Dra. Bleiweisse. Na to následovaly připitky na svornost a vzájemnost, na zdar „maticky Slezské“, na zdar mládeže a její vychovatele atd. Mezi tím dostavil se i Dr. Bleiweiss, který nás srdečně vítal a ruce tiskl. Brzy zavzněly i české a slovinské národní písně a ruch stával se živějším a radostnějším. Kořeněn byl i humorem.

P. farář B. totiž představoval se jako „oberrabin“ a přednášel velmi humoristicky bájku o „mladých a starých žabkách.“ Řečený p. farář jest z hořejšího Hrabína ve Slezsku. Němci pak prý vynechávají obyčejné H a píšou jednoduše J. B. . . Oberrabin. — Až doposud nestalo se ani zmínky o účelu naší cesty. Tu konečně uchopí se slova jeden z přítomných českých kněží a počne mluvit v tento as smysl: Připíjeli jsme na zdraví vůdců, na svornost a vzájemnost. Laskavé a bratrské uvítání, kterého se nám Čechům, Moravanům a Slezanům zde dostalo, utuží zajisté vzájemnost tu. Připíjeno na zdraví dítek, na nichžto budoucnost závisí. A hle i dítky z Čech, Moravy a Slezska pomohly utužovat vzájemnost tuto. Zítřejšího dne poveze vrchní pastýř náš, arcibiskup Pražský, blahopřání dítek sv. Otcí. Na deskách blahopřání toho stkví se znak Čech, Moravy, Slezska a Slovenska! Co ale zavdalo k tomu příčinu, že my Čechové, Moravané a Slezané zavítali jsme sem? Co spojilo dítky z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska? Cesta k jubilejní slavnosti papeže Pia IX.! Ta tedy přispěla k utužení vzájemnosti, a proto lze očekávat, že i Vy Krajinci se k nám připojíte alespoň připitkem na zdraví Pia IX.

Na to odvětil Dr. Bleiweiss, že jej považují za vůdce strany klerikální. On že se za víru nestydí a proto, když nelze Slovincům připojit se k nám skutečně, bychom my pozdrav jejich v Římě vyřídili. Zdá se však, že připitek tento některým Mladoslovincům nebyl po chuti. Pokročilost času nutila nás pak brzy k odchodu.

3. Postojna.

Z Lublány nejeli jsme přímo do Terstu, nýbrž zastavili se v Postojně, abychom shlédli světoznámou jeskyni postojuskou, kteráž v pondělí svatodušní slavně osvětlena bývá.

Postojna (Adelsberg) jest nepatrné městečko, čítající pouze asi 2000 obyvatelů. Nádraží, které se asi čtvrt hodiny nad městem nachází, jest jedno z těch, které v celém po-

hoří krašském nejvýše leží, 587 metrů totiž nad mořem. Nad městem nalezá se též starý hrad.

Jeskyňě postojnská není však v krajině této ani jediná, ani největší. Asi $\frac{1}{4}$ hodiny od Postojny nalezá se jeskyňě jiná, 136 metrů dlouhá. Dvě hodiny severozápadně od Lublány jest tak zvaná Předjána, která záleží z pěti jeskyní. Do jedné z nich vrhá se potok Lokov. Dále jest v krajině této jeskyňě Planinska, jeskyňě u sv. Kozjána, jeskyňě trebišská a více jeskyní u jezera cirknického. Mnohé z jeskyní těchto nabyly tisíciletým vymíláním a jinými geologickými příčinami veliké rozsáhlosti. Ze všech těchto jeskyní jest jeskyňě postojnská nejznamenitější jak pro svou krásu, pestrost a rozmanitost útvarů krápníkových, tak i pro pohodlnost návštěvy. Jeskyňě tato jest 4058 metrů dlouhá. Znamenitější prostory v jeskyni této jsou tři. Brzy na počátku tak zvaný *dóm*, asi 540 metrů od vchodu tak zvaná *tančírna* a konečně na konci jeskyňě prostora, v kteréž se nalezá tak zvaná velká *Kalvarie*. Asi 986 metrů od vchodu, tu kde má krápník podobu hrobů dělí se jeskyňě na dvě ramena, která se před horou Kalvarií opět spojují.

Krápník jeví se zde v přerostaných podobách. Tu visí od stropu jako u nás za času zimního se střech mohutné rampouchy, tu zas jako zkamenělý dešť, tu tvoří celé sloupky a stromy. Tu zas se zdá, jakoby krápníky ze země vyrůstaly. I barva krápníku jest rozmanitá, bílá, šedá, zažloutlá, červená. Teplota v jeskyni obnáší 7 až 8 st. R. Stezky a pěšinky jeskyní vedoucí jsou pěkně upravené. Ano velkou částí jeskyňě vedou železné koleje, tak že návštěvovatel větší část jeskyňě na malých železničních vozíčkách projeti může. Ovšem, když jest návštěva tak četná jako o svatodušním pondělku, kde více zábavných vlaků od Vídně, Terstu, Kormouse návštěvovatele přiváží, tu řečených vozíků použití nelze. Fřece ale jest na mnohých místech hodně vlhko a mokro. Nebo kapky vody, ač neustále, předce jen často kapají se stropu a tvoří tu a tam malé rybníčky a studánky. Proto také není radno v jeskyni dlouho státi. Mne alespoň počalo v nohy zábsti, ač jsem měl zimní boty s dvojí podešví. Po těchto všeobecných poznámkách všimneme si blíže alespoň těchto tří hlavních prostor, o nichž jsem se svrchu zmínil. Asi čtvrt hodiny za Postojnou zeje ve vrstvách vápenitých šikmo nakloněných skal otvor jako nějaký tunel, do něhož se potok Pivka vrhá. Osmnáct metrů nad tímto místem jest vlastní vchod do jeskyňě vedoucí,

bránou železnou uzavřen. Před vchodem nalezá se pěkně upravené prostranství. Po několika krocích od vchodu jeskyňě ztrácí se světlo denní úplně a z hloubky ozývá se temný zvuk potoka. Po 98 stupních sestoupili jsme dolů, a stanuli jsme u prostřed mostu přes zmíněný potok vedoucího. Pod nohama temně hučí potok jakoby reptal a bránil se násilí, které mu podzemní skaliska tuto činí. Zde totiž pohlcují skaliska potok do sebe a teprv po několikahodinové cestě vychází zase z této podzemní říše na světlo denní. Nad námi ve výši 28 metrů pne se mohutně skalní klenutí v šířce 45 metrů. Zábradlí schodů dolu k hloubce vedoucí a hořejší ochoz jsou nesčíslnými světly ozářeny, avšak všechna tato světla i mohutný lustr u prostřed prostoru visící s nesčíslnými plameny není sto temnotu z této velké prostory vypuditi. Avšak právě toto pološero činí pohled na tuto podzemní prostoru tím velebnějším a uchvacujícím. Ne nadarmo nazývá ji lid *dómem*.

Dlouhou a prostrannou chodbou, v kteréž útvary krápníku tu kazatelně, tu zas anglické zahradě, tu opět krásné soše P. Marie, tu zase vodopádu se podobají, přijde se k tak zvané *tančírně*.

Již z dálky slyšeti zvuky hudby, a když se člověk až na několik kroků přiblíží, vidí asi o dvacet schodů hlouběji pod sebou prostoru přes 28 metrů širokou, 47 m. dlouhou a 13. m. vysokou. Na protější straně proti vchodu nalezá se místo prostranné a povýšené pro hudebníky. Nesčíslná světla ozárují opět i tuto prostoru.* Pohled na směsici tančících vesničanů i měštáku, na ty rozličné kroje a způsob tančení jest věru báječný! Jakoby na sta skalních duchů v divém reji po jeskyni se prohánělo!

Největší však a nejvelkolepější prostora celé jeskyňě jest ona, která se nalezá v nejzadnější části jeskyňě a v které se nalezá tak zvaná velká *Kalvarie*. Vrch, *Kalvarie* zvaný, přilehá s jedné jen strany na skaliska, z ostatních tří stran pne se volně vzhůru. Přímá výška vrchu tohoto obnáší přes 40 metrů, a 17 metrů nad jeho temenem vznáší se mohutný strop, který od vrchu svého až ku patě *Kalvarie* šikmo se táhne a směrem tímto přes 200 metrů čítá. Šířka jeho obnáší tolikéž ku 200 metrům! Ohromná to zajisté prostora v podzemí. A odkud jméno *Kalvarie*? Útvary krápníku, které se zde v nesmírném množství nalezají, podobají se mohutným sloupům rozmanité podoby. Obrazo-

*) V celé jeskyni nalezalo se 20.000 světél.

tvornost lidu spatřovala v sloupech těchto zkamenělý zástup lidu, který Pána Ježíše na horu Kalvarii doprovázel, a odtud jméno toto. — Škoda, že se nám v jeskyni ztratil Slezan p. farář B. Zajisté že by i v jeskyni této nescísněkrátě a to vším právem opakoval: Pane Bože, co jsme my lidé! Muchy, muchy! Ba věru, člověk musí tuto povzdechnouti: „Veliký jsi Ty a činíš divné věci: Ty jsi Bůh sám.“ Ž. 85, 10. (Pokrač.)

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

III.

Pan Perchtold ve své jizbě na Hanžburku pozdvihl náhle hlavu, dlátko v pravici přestalo pracovati a oči starého muže upřely se k oblakům.

Letěly kolem ke Košťálovu první laštovice — první hosté letos ze zámoří. Menší hejno usadilo se pod cimbuřím obou zdejších věží.

Zdálo se, že mu přiletěly s těmi ptáky stěhováčky pod lebku jakési smutné dumky z krajin jižních; ale díval se k oblakům pouze několik okamžiků.

Po chvilince brázdila již zase pravice jeho dlátkem v dřevě lípovém. Pan Perchtold zanášel se celé dny fezbářstvím. Nevyšel takřka ani na vítr, leda ráno do hradové kaple na mši svatou. Jindy neopustil práhu jizby své ani na krok.

A jiného pokrmu nepřijímal leda okoralý chléb a nápoje pouze o polednách a u večer.

Na sošce, již měl na stolečku před sebou, pracoval dnem a nocí od té doby, co mu pan Vilém poskytl na zdejším hradě útulku.

Byla to postava mladé ženštiny, skorem ještě dívky, podobné na vlas té, jež visela v jizbě na stěně, pouze s tím rozdílem, že jasný, bezstarostný výraz tváře na obraze přešel v řezbě v hoře tiché trpitelky.

Pan Perchtold trhl ještě několikrátě dlátkem, potom upřel zraky své k obrazu a z malby opět k výtvaru dovedné ruky své. Postava opírala se o jakýs polo uschlý kmen, hlavu skláněla k levé ruce a vlas vinul se jí volně po šíji. Pravici pozdvíhovala k výhrůžce či — k žehnání?

Bůh ví, jak dlouho by tak byl vydržel v prohlížení díla svého, kdyby se dveře nebyly otevřely a tichým krokem nevskočil uvnitř pan Vilém. Pan Perchtold by byl zůstal raději samotén; ale přemohl se a do-
nutil k rozhovoru.

„Neseš noviny nějaké, pane švakře?“ oslovil příchozího hlasem co možná nejvlídnějším.

„Ale poněkud nedobré noviny. — Chci býti k tobě upřímným. Od těch dob, co jsme se vrátili z Vlach, Zbyňkovi nějak nerozumím. Zdá se mi, jakoby ztrácel hlavu.“

Perchtold upřel bystře temné oči na švakra.

„Vězí mu cos v mozku. Skrývá se přede mnou. Onehdy vyjeli jsme si do lesů nad Křesejnem, dva vepři hnali se koni jeho pod nohy a Zbyňek zdálo se že jich nevidí. Jindy vystopoval každého. Včera tu zas byli návštěvou Košťálečtí a Zbyňek se sotva ukázal.“

Pan Perchtold dosud neřekl ani slova.

„Tehdáž ta pře se Svinařským byla mi také podivnou. Napadlo mně, že snad schválně hledal příčiny, aby se mohl vybavit z družiny královské.“

„Kolikrát jsem ti už povídal, že kamkoliv od onoho večera osudného vstoupila noha má, všude přinášel jsem neštěstí a ať jsem se uchýlil pod který koliv krov, všude mne proklínali. Či jsi to neslyšel, či zapomněl pane švakře můj?“

Perchtold vstal ze židlice a vzpřímil se. Mohutná postava jeho ještě nyní upomínala živě na dřevíčského kostelána, kterýž lounským kupcům, i když hověli si v měkounkých perinách, naháněl strachu, že jim na čele vyvstávaly krůpěje studeného potu.

Pan Vilém ustoupil o krok nazpět. Zalekl se toho příšerného záblesku v očích švakrových a demonického příděchu v zažloutlé, secvrklé tváři Perchtoldově. Zdálo se mu, jakoby opravdu ve vyhaslé výhni vznály se znovu vášně, že vši sílou vzplánu, že neutuchly ani dlouholetým sebezapíráním, že pouze zdřímaly, aby v okamžiku příhodném vzbudily se k životu ještě bezuzdnějším.

Několik okamžiků trvalo hrobové ticho.

Oči pana Perchtolda vyzíraly ze spoda obočí jako tehdáž, když pochopové katovští vyvrhli jej za hranice království s vypáleným znamením pod levou lopatkou a když obíral se cestou do Němec myšlenkou státi se metlou a postrachem kraje, do kteréhož vkročí noha jeho a když se dal již zapsati v Italii pod prapor hraběte landavského.

„Bojíš se mne, lekáš se mne švakře můj? — Vždyť jsem ti předce řekl, že jsem proklatec a když mi ondyno žehnal arcibiskup a rozhřešoval mne, hučel mi do uší hlas: *nejši hoden*. A když jsem poprvé vkročil do téhle jizby, měsíc osvěcoval obličej tamhle té ženy — vidíš ji pane švakře můj — ona

se usmívala; já myslel, že to úsměv lásky, že to výraz odpuštění. A on to byl zatím výsměch, byl to potupný smích pane švakře můj! — A dnes mi přicházíš povídat, že dítě mé, jediné dítě, syn můj od té chvíle, co jsme se vrátili z Vlach, ztrácí hlavu a rozum?“

Starému muži chvěly se při těchto slovech rty a jazyk trásl se rozčilením zimním.

Pan Perchtold položil vyschlou, kostnatou ruku na rameno pana Viléma a pokročil blíže.

„Chceš abych zůstal pod krovem tvým?“

Otázka tato zněla z úst někdejšího kastelána tak jako když se trhají na Oharce ledy a vrážejí na sebe třeskutým rachotem.

„Nepoznávám tě Perchtolde.“

„Neodpovídáš mi na otázku mou.“

„Takhle jsem tě ještě neviděl. . .“

„Vyhýbáš se mé otázce. Chceš říci, takhle že jsem ani nestál před nebožtíkem Karlem, když jsem na sebe žaloval, co všechno jsem proti němu podniknul a jaké pikle kul; jářku pane švakře můj?“

„Tím spíše chci, abys nepohrdal pohostinstvím svým.“

„Něco ti povím pane Viléme! — Jeli jsme na lodi do Jerusalema. Poutníků bylo dobré sto a mezi nimi také já. Byl tichounký větřík. Koráb letěl jen vlnami a za hodinu octli jsme se na širé hladině. Náhle vystoupily na severu mraky, z těch mraků rozletěla se mořem bouře, vlny stoupaly na sáhy a zase klesaly na sáhy. Kapitán se modlil, plavci se modlili, poutníci zděšením zkameněli a mně hučely větry do uší: *tys vinen* a ke hlavě stříkaly vlny s hadím sykotem: *tys vinen*. Koráb narazil přední částí na skalisko, poutníci zaúpěli, plavci zařvali a to úpění i to řvaní sloučilo se opět ve výčitku: *tys vinen*. Ale v té chvíli uvrhl jsem se do vln a zachytil jsem se skaliska, kdežto koráb letěl hnán prudkým vichrem nazpět. Já byl uprostřed moře sám jediný živý tvor, nízkou nade mnou mraky, ve mracích ptáci bouřliváci a kolem mne vlny nebetyčné. A trvalo to tak hodnou chvíli; potom vítr mraky rozehnal, ptáci bouřliváci se rozletěli, vlny se utišily, mlhy se zdvihly, já vrhl se opět do moře a ve čtvrt hodině stanula noha má na ostrůvku. Věříš, že kdybych byl zůstal na lodi, koráb i s plavci i s poutníky by byl zabynul, jen já jediný ne? — Poslouchej dále švakře můj. Šel jsem dále písčinami syrskými. Kráčel jsem už dva dny a druhou noc a nikde dědiny, nikde přístřeší a nikde vody ani krůpěje. Třetí den ráno však na-

padl jsem osadu, v té osadě chaty zpola dřevěné a zpola z hlíny. Obyvatelé byli polokřesťané a polopohané; ale pohostili mne srdečně. Však již druhý den přicválali lupiči, zažehli dědinu, a z přepadených obyvatelů pobili všechny; na živu zůstal já jediný. — Když jsem se vrátil ze svaté země, z Tarentu šel jsem pěšky. Vyhodili mne na břeh, protože jsem neměl čím zaplatit. Bylo parno nesmírné a země jako žhavé železo. Na první nocleh přišel jsem do pobřežní vlašské vesnice. Hned v prvním statku mne přijali. Byli to hodní lidé. Ulehl jsem a usnul tvrdě. Ve spánku zdálo se mi však, jakobych slyšel klinkání, lidské hlasy a prudké kroky. Procitl jsem a krvavá záře vrážející do oken komory div že mne neoslepila. Do statku, v němž jsem byl noclehem, ušlo. A v praskotu plamenů, v klinkání poplachovém i v povyku vesničanů slyšel jsem zase výčitku: *tys vinen*.“

Starému muži chvěly se rty ještě prudčeji a postava jeho zdálo se že roste a že ty kostnaté ruce do dneška mají pádnost kladiva.

„A chceš ještě pane švakře, abych zůstal pod krovem tvým?“

„Zůstaneš Perchtolde. Zapřísahám tě pro všechno, co ti zbylo ještě“ . . .

Panu Vilému, zdálo se, že uvázlo na rtech jakési slovo.

„Zbylo ještě z trosek života ztraceného, na čemž by lpěla duše tvá, chceš říci, pane Viléme!“

„Řekl pravdu Perchtolde. Pro dítě své, pro jediného syna musíš zůstat!“

Zrak Perchtoldovy zaletěl náhle k výšinám, za nimiž leželo polo v ssutinách hradby dřevícké a pan Vilém zase ustoupil o krok nazpět před tím opětným zásvitem v očích švakrových.

Perchtold položil poznovu pravici svou na rámě Vilémovo a pohledl mu do tváře celým tím zášlehem zraků svých.

„Stojím dnes Viléme proti tobě, jako jsem nestál jaktěživ a budu tedy s tebou mluvit, jako jsem nemluvil jaktěživ. Ale co nyní uslyšíš, stop v prsou svých, jako moře stápívá kámen ke dnu hozený. Rekl-li bys, že jsem se kál, jako snad není v naší zemi paměti, nelhal bys. Povím-li ti ale, že do dneška neutlumil jsem v srdci mrtvém obraz její, že kdybych věděl, že je na živu někde její krev, že snad bych utrpení všech těch let zapomněl, že bych strhal tohle roucho se sebe, že bych, — odpustiž mi takové myšlenky Bůh, — znovu mohl oslaviti štědrý večer, jako tehdy na hradě pozdeňském, u-

věříš mi pane Viléme? — Porozumíš mi? Zde v Čechách vanou jiné větry než dole ve Vlaších. A proto nerad bych, aby mé poslední dny nebyly horší prvních. Snad těmihle slovy hřeším, snad se rouhám památce sestry tvé — —“

„Ustaň Perchtolde a zapuď taková myšlená.“

„Zaženu brachu! — A jinak se budu kát, jako to činívali první křesťané. Světec Jarolím šlehával prý tělo své ve skalách bethlemských do krve. — Tahle jizba je nádherná; chceš-li, abych zůstal pod krovem tvým, jinou mi musíš vykázat, temnou, jako bývají žaláře, vlhkou, jako bývají lidomorny, dusnou, jako bývají sklepy, do nichž po celá leta noha nevkróčí. Máš takový útulek na hradeš svém? — Ještě dnes Viléme; úmysl můj je pevnější než skála, na níž stojí sídlo tvé!“

„Vždyť udělil ti arcibiskup rozhřešení úplné!“

„Až zde mne to rozhřeší, ty švakře můj, pak teprve budu mít pokoje a nebude-li to ani na této zemi?“

Perchtold ukázal si na srdce a opět se tak ostře podíval do očí panu Vilémovi.

„Do dneška nejsem hoden dívat se v obličej cherubské sestry tvé. Víš-li ty švakře, že, když jsem takoroka umíral v ulicích římských, že mi to mnohdy zabušilo v prsou, jako tehdeš, když odjížděl jsem od hradu podesty veronských Skaligerů se zástím dáblským?“

„A syn tvůj?“

Pan Vilém pronesl slova tato zdlouha, každé po přestávce.

„Nezdaří-li se, směl bych reptati, směl bych snad litovati? — Vždyť je to Viléme má krev.“

A stařec se rozesmál, až zalomcoval panem Zajícem mráz.

Za několik okamžiků odcházel s hlavou sklopenou a dnes mu poprvé napadlo, že snad předce neměl nutiti švakra do vlasti.

Pan Perchtold stěhoval se ještě téhož večera k úzasu veškeré čeledě do komory ve čtverhranné věži nejníže, v níž dosud snad nikdo nebydlel. Byla také klenutá, ale bez podlahy. Světlo proráželo tam uzounkým otvorem a plíce se takřka zarážely v dýchání ostrým zápachem. Jediné, co s sebou vzal, bylo lípové dřevo a dlátka řezbářské a dva provazy, na jejichž koncích připevněny byly olovené kuličky, poseté ostrými hrotky. —

— „Je to on! — Podíval jsem se mu, jak se patří, do obličej!“ prohodil čeledín Burda.

Vrátník Mikulka se od něho odvrátil nevrle. O podivném hosti mluvil nerad, slýchal o něm nerad a nejraději byl, když ho neviděl.

„Járku Mikulko! — Bičuje prý se hůře než druhdy mrskáči. Stěny prý jsou postříkané krví pokaždé z rána.“

„Však on ví sám, co mu nejlépe prospívá. Nám nic po tom. Rozumíš Burdo? O svůj účet měj starost, jak ho zaplatíš. Cizí dluh mi nikdy neležel na srdci.“

Na tuto domluvu hovorný Burda umkl.
(Pokračování.)

DOPISY.

Z Prahy, dne 1. července 1877.

(Z ústavu hluchoněmých.)

Dne 25. června odbývala se veřejná zkouška chovancův a žákův soukromého ústavu hluchoněmých na Karlově náměstí. Všech žáků bylo 133 rozdělených dle jazyka a prospěchu na 10 oddělení. Byl to den radosti pro děti i jejich rodiče i příznivce. Zkouškou tou bylo dokázáno četnému obecenstvu, pokud prospěti může za pečlivého vedení dítko dvou velevzácných darů zbavené sluchu a mluvy. Nechci rozhodovati na čí straně byla pozornost napjatější: dítky aspoň jako o závod snažily se býti s odpovědmi pohotově a hosté s patrnou dychtivostí sledovali počínání těchto zvláštních žákův a žákyň, kteří jen pomocí zraku čtou otázky na rtech svých učitelův. Zkouška odbývala se totiž jen prostředkem řeči. Žák hluchoněmý pozoruje rty učitelovy a na nich očima se dovídá nač jest tážán. Namáhavá to ovšem práce, než hluchoněmý k tomu dospěje, ale s nepoměrnými výhodami pro budoucí jeho život mezi mluvčími proti pouhým posunám, jichž užíváno bylo před lety u vychování těchto ubohých. Sín, kde zkoušeno byla přeplněna rodiči a hostmi; zastoupeno zejména vrchní ředitelstvo téhož ústavu, dále vys. d. kapitola Vyšehradská, a kn. arcib. seminář. V mnohém oku třeptala se slzy radosti z dítek, jež pečlivým vedením neunavných učitelů poznávají Boha, svou důstojnost a své povinnosti, a zároveň též slze díky za obětovnost učitelův. Hosté prohlíželi si s nemalým zájmem práci žákův a žákyň: krasopisné sešity, kresby, rozličné vzorky, modelování, vyšívání a p. Nemenší pozornost věnována byla hojným sbírkám k názornému vyučování a botanické zahrádce letos založené. Všechno, kdož ústav tento blahodělný znají, vroucím přáním jest, aby mu vždy víc a více příznivců přibývalo, neboť láskou jest vydržován a řízen. J. M.

Z Kojetic, dne 30. června 1877.

(Zpráva o sv. missii.)

V Kojeticích blíže Prahy konána byla od 2. do 11. června t. r. sv. missie. Ač osada toliko as 1300 katolíků čítá, a ve všech přifařených obcích helvety a israelity velmi četně obydlena jest, dostavilo se přece 505 komunikantů, z nichž mnozí i více let sv. svátosti nepřijímali. Všecky, i sebe nalehavější prosby duchovního správce nic neprospěly. Počet ten přičísti sluší nadlidskému namáhání a neobyčejné obětavosti důst. Otců Redemptoristů z Prahy, zvlášť pak p. rektora Ječka. Mívali s postrádáním i potřebného odpočinku, poněvadž na osadě největší část věřících toliko nádeniickou prací se živí a u dvorů panských v službě jest a při teplejším počasí na počátku června práce nutné s řepou (burákem) započaly, kázání o 5. h. ranní a o 7. h. u večer, aby lze bylo před i po práci třídně pracující při sv. missii účastniti se. Zprvu, ač byla sv. missie napřed ohlášena, byl farní chrám takměř prázden; než posluchačů nedbajících přemnohých jim kladených překážek denně přibývalo a všechny stavy, ženy, muži, mládenci i panny ve značném počtu se dostavily. Dne 10. pak června v neděli [při povýšení missionárního kříže sešel se zástup nejméně 3000 dospělých čítajících, tak že kázání pod širým nebem konáno býti muselo. Že i samo nebe poněkud důtklivě kázalo, uvádím dva případy, které i mnohých vlažných k tomu přiměly, aby na spásu duše své pomýšleli. V B. jeden domkář byv od mnohých vybidnut, i od samých helvetů, aby se účastnil sv. missie, raději, by nic nepromeškal, šel do lomu dobývati šterk na cestu. Než tu, an druhý spoludělník na missii byl, sřítla se hoření podkopaná vrstva země se šterkem naň, jej značně poranivši a pohmoždivši, tak že jen hlava z rumu vyčnívala a že kdyby se nebyl onen po kázání do lomu vrátil, tento bezpochyby byl by tam zahynul. Vyprostiv jej z rumu na trakaři pak domů dovezl. Za to mu bylo po celý čas sv. missie na lůžku bolesti trávití a místo zisku hmotného i značnou ztrátu s poraněním utrpěti. V P. v panské službě byla z rybníka pomocí parního stroje voda k zavlažení oseté role čerpána. Jeden k posluze stroje palivem zaměstnaný dělník zásobiv jej dostatečně, žádá správce hospodářského za dovolení, aby směl jíti na sv. missii. Ten mu v tom odpírá, ale druhý spoludělník, řídící kohoutky stroje, počne se mu potupně posmívati, až konečně jej osloví: „Pojď, já tě sám vyzpovídám, hle již sedím.“ Ale při těch slovech, co měl otočiti při stroji

kohoutek k hvízdání, otočí kohoutek, kterým se pára pouští, která tak prudce vyrazila, že mu celý obličej i ruce opařila a on odnešen býti musel. Že se ti oni neodhodlaní, zvlášť pak čtenáři kterýchsi listů posměchem odstrašiti dali od přijetí sv. svátostí, nelze ovšem tajiti. Ale nesmí také zamlčeno býti, že sv. missie vykonala na osadě věci po tu dobu neslýchané, nevidané. Což hojně odplatiti račí všemohoucí Pán bezpříkladné obětavosti ctihodných otců missionářů.

A. Š.

Z Pisečné, dne 30. června 1877.

(Oslava bisk. jubilea sv. Otce.)

Vzácnými milostmi obdariti račil všemohoucí Pán našeho sv. Otce papeže Pia IX. v jeho kříži, v němž slavně vítězí. Mezi těmi zvlášť významné jest 50leté jubileum biskupské téhož sv. Otce, pročež slušno a spravedlivě bylo, že se po katolickém světě toto jubileum všemožně oslavovalo. I u nás v Pisečné se toto jubileum slavilo důstojně a žádám, ač opožděně, aby „Blahověst“ tuto oslavu téhož jubilea na zbožnou památku tiskem uveřejnil. — S věže chrámové vlál přes 8 metrů dlouhý, žlutobílý prapor. Hlavní dvěře chrámové ozdobeny byly chvojovou, kvítím propletenou branou, nad níž nacházel se nápis v zlatě a modré barvě: „HospoDIn Chraň jubILujÍCího sVatého otCe Pia: at kříž s kříže Vítězí V kříži na zeMI! Tolikéž na dveřích farní budovy nalezala se chvojová, kvítím vykrášená brána, nad níž mezi dvěma praporečkama papežské barvy pod biskupskými insigniemi ve věnci čísti bylo nápis: TrInus In jubILeo pontifeX roManus perseVeret fortis Contra saeVa jaCuLa DIaboLI!“ t. j. Tříkrát jubilovaný nejvyšší kněz římský trvej v síle proti litému šípům ďáblovým. Dvěře pak hlavního pokoje v horním poschodí vkusně upraveny byly chvojem a nápisem: „SLáVa, že biskupský náMěstek osLaVuje sLáVu sVatého OtCe zDe V Pisečné!“ Z nápisu tohoto viděti, že b. vikář, zasloužilý farář Týnišťský, vd. p. Antonín Skokan sem zavítal po své doma vykonané slavnosti, aby zde kanonickou visitaci konal, čímž zdejší slavnost nemálo získala. Chrámček Boží vnitř brízkami tak byl opatřen, že se přtjemnému háji podobal. Dopoledne v neděli po Božím Těle dne 3. června byly služby Boží v slavném pořádku konány, při čemž po kostele 56 voskovic svítilo. — V kázání byla probrána práva papežská: na čem se zakládají, a jaká jsou? — Při zpívané mši sv. se vyznamenal hudbou zdejší řídící učitel a ředitel kůru, pan Václav Roštlapil, který již od r. 1836 zde

varhanickou službu každodenně bedlivě zastává, a vůbec již 53 leta pilně chrámu Páně slouží. — Opodledne byla zkouška z náboženství, před a po níž jmenovaný p. ředitel křru zdařile s dítkami papežskou hymnu pokaždé jinou, zpíval, při čemž se dítkám obrázky nákladem Školy B. S. P. v Brně vydané, v značném počtu rozdaly. — Na to vystoupil vd. p. vikář na kazatelnu, a horlivě mluvě o sv. Otci porážel bludy a nájezdy protivníků pádnými slovy. Půl kostela bylo dětí ze 4 sem patřících škol, a ostatní část přeplnil valný zástup věřícího lidu; žeň byla hojná. Na to se říkaly litanie s modlitbami za blaho katol. církve vůbec a sv. Otce zvlášť, a ku konci bylo figurální *Te Deum laudamus*, po němž svátostním požehnáním se skončila slavnost chrámová, která, co církev trvá, nemá pamětníka. Při návratu z chrámu častováno bylo ve faře 12 chudých a po večerním klekání osvětlena byla farní budova, což, poněvadž fara na návrší nad osadou a o sobě se nachází, a do čtverhranu stavěna jest, pěkný pohled poskytovalo. Že slavnost dobré ovečky rozjařila, a símě slova Božího v chrámu Páně v dobrou zemi padlo, dokázáno tím, že druhého dne starosta obce domácí poslal na faru poděkovací list, v němž svou nelíbenou radost nad vykonanou pobožností za sv. Otce vyjádřil a se vyslovil, že zůstati chtí věrnými dítkami sv. katolické církve. K závěrce projevil své potěšení pro milou památku, již bude míti celá obec, že po novém, právě před tou nedělí dokonáném kamenném mostě jel poprvé vd. p. vikarius. — Chtěli sice nepřátelé církve katol. bít pastýře, aby se rozprchly ovce stáda, chtěli, aby se lidé nerozehřáli pro svěcení jubilea sv. Otce; zatím tisícové putovali do Říma, a nebylo kostela, aby se tam nekonala slavnost jubilejní na důkaz, že mají lidé zdravý rozum, a nedají se unášeti jalovými frásemi. Pokazili ovšem liberální štváči mnoho, a svedli lidi k osvědčením proti Římu, ale potřebí jest, — aby zjevena byla mnohých srdcí myšlení. A vskutku zjevila se myšlení mnohých srdcí, a až se proberou někdy ze svého nynějšího blouznění, hanbiti se budou za to, co učinili, „oni uží, v koho bodli.“

J. Št. K.

Z Kutné Hory, v červnu 1877.

(Uvítání nejdůst. p. biskupa v klášteře.)

Na své visitační cestě v Kutné Hoře zavítal nejdůst. p. biskup kralohradecký do kláštera sv. panny Voršily k veliké radosti sester a žáků, z nichžto jedna uvítala J. M. biskupskou slovy:

„Nejdůstojnější velepastýři, pane biskupe

náš! Budtež nám velevítaný! Dnes dočkalo se staroslavné město naše řídké slavnosti a nevšední radosti. — Již po drahnou dobu nebylo mu dopráno těšiti se z příchodu vrchního pastýře svého. Jako země vyprahlá dlouho trvajícím suchem dychtí po občerstvujícím dešti, tak i srdce obyvatelů našeho města rodného touží mocně, by již zarosena byla milostí Boží a obohacena dary Ducha sv., jenž na modlitbu Vaší biskupské Milosti s nebes výšin sestoupí do duší našich. Vítáme Vaši biskupskou Milost jako svého velekněze, jenž každodenně při nejdražší oběti činí za nás Bohu zbožnou vzpomínku. Vítáme Vás nejdůstojnější pane biskupe jako otce svého milého a pečlivého o naši spásu věčnou, vítáme Vás jako svého vrchního pastýře, jenž přišel potěšit oveček svých a připravit jim výbornou pastvu duchovní. Příchod Vaší biskupské Milosti oživí naše katolické vědomí a víru v srdcích našich, k jejíž zničení se spikly doby naše neblahé. Příchod Váš nejdůstojnější pane biskupe rozmnoží naši lásku k svatě matce církvi, jež nikdy neopouští dítek svých neustále jim skýtajíc hojnost milostí z pokladu Kristova. Zvláště nám dítkám ve škole církve ještě nedospělým přináší příchod Vaší biskupské Milosti veliký užitek. Símě sv. náboženství jest sice zaseto v mladistvá srdce naše, ale potřebuje vláhy nebeské, by se ujalo a ovoce vydalo; — víra sice vstřípena jest v srdce naše, ale podobá se útlému stromku potřebujícímu podpory; — základ života křesťanského vložen jest již v nitro naše, ale potřebuje nadpřirozeného posílení s nebes, bez něhož bychom nemohli setrvati v dobrém až do konce. Nuže! všechny tyto naše duchovní potřeby ukojí Duch sv., jenž modlitbou Vaší biskupské Milosti a vzkládáním Vašich posvěcených rukou nám bude udělen. Vítáme tedy Vaši biskupskou Milost jako velikého dobrodince svého. Kéž Bůh milostivý udělí Vaší biskupské Milosti hojných sil k vykonání díla věčné pro nás památného.“

Vrchní velepastýř náš blahosklonně přijal slova mladistvé řečnice, přál jí a všem žákyním všeho dobrého a prohlédnuv si klášter a spokojenost všeobecnou projeviv žehnal sestrám a žákyním a potěšil všechny slibem, že jich na modlitbách vždy pamětliv bude. Návštěva tato velevzácná utkví na vždy v paměti sester i žáček. *D.*

KRONIKA.

Z Prahy. J. M. nejdůst. p. biskup Jop-penský, světící biskup Pražský Karel Frant.

Prucha bude letošním čekatelům hodnosti kněžské udfletí v seminářském chrámu Páně u sv. Salvatora ve středu dne 11. července *podjáhensství*, v pátek dne 13. t. m. *jáhensství* vždy v 8 h. ráno, v neděli pak, d. 15. t. m. v metrop. chrámě u sv. Víta *kněžství* tolikéž v 8 hodin ráno. U večer před každým tímto svěcením bude mítí nejdůst. pan světitel k svěcencům řeč v domácí kapli. arcib. semináře.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 6—9. července v Emausích, od 10—13. t. m. u M. P. Vítězné (u býv. Karmelitánů) na Malé straně, od 14—17. u Voršilek.

— Farní chrám u sv. Jiljí (u Dominikánů) se uvnitř opravuje. Za tou příčinou nejsou v něm nyní služby Boží. Processi, které z téhož chrámu Páně každoročně v prvních dnech měsíce července na Sv. Horu u Příbrami odchází, vyšlo letos z kostela sv. Klementa v pondělí d. 2. t. m. po mši sv., kteráž se o 4. hod. ranní sloužila. — Též kostel sv. Václava v c. k. zemské trestnici opravuje se a sice hlavní oltář a celé presbyterium. Služby Boží konají se tam prozatím u pobočních oltářů.

— Ze Staré Boleslavi. Hlavní pout t. j. schůze průvodů z různých stran k vykonání pobožnosti u milostného obrazu Matky Boží, bude se dle občanského kalendáře zde konati příští neděli d. 8. t. m., ačkoliv se dle církevního chrámová pobožnost jako všude jinde již min. neděli v den Navštívení Marie P. slavila. Jednotlivci putují sem denně, jednotlivé průvody každou neděli a svátek.

— Od Hradce Králové. Dne 2. července uplynulo 100 let od založení býv. kláštera Minoritského a chrámu Páně u sv. Anny na Kuklenách. Téhož dne po slavných službách Božích sešli se zástupcové farnosti a usnesli se na tom, že oslaví tuto 100letou památku obnovením postranního oltáře Bolesné Matky Boží ve svém farním kostele, na kterýžto oltář nový obraz věnován byl u příležitosti zlaté svatby d. 28. května tam konané, o čemž v č. 18. „Blah.“ t. r. zmínka se stala. Na uhrazení výloh skládají četní dobrodinci hojné příspěvky s přáním, aby jako obraz se líbí, i obnovení oltáře pěkné bylo. Dotčená práce svěřena jest mistru pozlacovačskému p. Hallovi z Prahy s tou podmínkou, aby do výroční pouti d. 29. července hotov byl, v kterýžto den obraz a oltář posvěcen býti má.

Z Říma. Dne 16. srpna započal sv. Otec 32. rok svého papežování. Téhož dne sloužil

jako obyčejně o 6. hod. mši sv., a později přijal blahopřání hodnostářů duchovních i světských, zejména zástupců cizích mocností. Státní sekretář Mons. Simeoni projevil vroucné přání všech přítomných, aby sv. Otec den ten (zvolení svého za papeže) ještě často slaviti mohl, načež mu papež žertovně odpověděl řka, že řečník se shoduje s tím Maďarem, který sv. Otci přál, aby se dočkal ještě 50letého jubilea kardinálského.

Paběrky.

8. Obrázek z duchovní správy. (Dokončení.)

Starý Douša byl nejen nevěrec, nýbrž i vůbec známý tupitel křesťanské víry; vše chtěl opravovat, reformovat; nic nebylo mu po chuti. Ač jsem byl záhy o něm zprávy obdržel a všeho styku s ním se chránil, ba každé příležitosti setkání se vyhýbal, naskytla se mi brzo sama. Starý Douša byl vdovcem; zbožná jeho manželka zanechala mu pět dítek, z nichž jen nejmladší Václav a Anička zůstaly mu na živu.

Anička, hodné to děvčátko, měla jíti poprvé k sv. přijímání a poněvadž na osadě ohlášena byla generální visitace a sv. birmování, hlásil se i Václav Doušův, by zapsán byl do počtu birmovanců. Starý Douša zakázal svým dětem plnění křesťanských povinností, ba vyjádřil se k nim o sv. svátech tak opovržlivě, že dětská věřící mysl nad tím užasla.

Těžké to postavení pro nezkušeného, mladého kněze, přijdou-li dítky na vlastního otce žalovat! Václav neměl chodit na přípravná cvičení k sv. birmování — leč Václav nedbaje zákazu chodil velmi pilně a bedlivě každému slovu naslouchal. Anička neměla chodit do školy po celý čas, co se budou dítky připravovat k sv. přijímání. Bojíc se přísného trestu zůstávala sice ráno nějaký čas doma; pak ale vytratila se nepozorovaně ze statku, po desáté čekávala obyčejně na mne u hřbitovní zdi a kráčela za mnou do školy — na společnou přípravu. V učení nad ní nebylo. Ač jsem sobě v té době několikrát přál, bych mohl s Doušou upřímné slovo promluvit, nepodařilo se mi; starý Douša z daleka se mi vyhýbal.

Jednoho dne jda z procházky hlubokým úvozem, potkám — Doušu; nebylo vyhnutí. Bez rozpaků ho zastavím a ač se již nepamatují, co vše jsme spolu hovořili, přece z dopisu, ježž mi starý Douša po zmíněné rozmluvě poslal a který jsem si na památku

uschoval, vysvítá, že nemluvil jsem marně, neboť slibu, že nikdy více nedá svým dětem pohoršení, skutečně dostál.

První sv. přijímání dítek bývá na venkově velkou slavností; nejen děti nýbrž i rodiče těší se na týž den a v některých krajinách jest krásným obyčejem, že s dětmi i otcové k stolu Páně přistupují. Tak bylo i na osadě K. V sobotu ráno šly k sv. zpovědi školní dítky, odpoledne přišli jich otcové; Douša mi vzkázal, že nepřijde. Když jsem se později s ním setkal, tázal se mne, zdali mi Anička ono poselství vyřídila? „Bohužel!“ odpovídám na otázku a spolu dokládám: „Což pak vy již nikdy k stolu Páně nepřistoupíte?“

„Nikdy!“ odvětlí zhurta tázaný.

„A což, až vaše silné tělo zeslábne, až bez pomoci ležeti budete na lůžku smrtelném ani pak nebudete žádati o nebeskou mannu, oposilu na dalekou cestu do věčnosti?“

„Ba že nebudu“ odpovídá urputně starý Douša, „to si dobře pamatujte velebníčku — ba že nebudu a kdybych snad chtěl tak jednou učinit, pak ať se udusím dříve nežli té vaší nebeské mанны okusím.“

Zděsil jsem se té řeči neslýchané, starý Douša nezdál se mi býti člověkem, nýbrž dasem. — A týž Douša že leží dnes na bolestném lůžku? — Já že bych ještě mohl trpícího potěšit, ztraceného vytrhnout z jícnu věčné propasti?

Dojeli jsme; všecek zimou zkrehlý vchá-zím do světnice k Doušovům. Světnice byla dřevěná a dost úhledná, ale po kříži, obrázku nikde ani stopy. Douša toho netrpěl a kdykoli Václav aneb Anička nějaký obrázek na stěnu pověsili, museli jej okamžitě odstranit.

V pravo ode dveří stála velká kachlová kamna, jež teplem jen jen sálala; nedaleko kamen nalezala se postel nemocného, u níž celá uplakaná Anička klečela a se modlila. V koutě levém stál velký dřevěný svícen, na němž louč čoudic jen temně hořela. Nemocný ležel v spoustě peřin, že nebylo lze ani ho spatřiti. Usednu blíž postele a chtěje sobě trochu oddechnouti dím Václavovi, by nemocného nebudil. Leč v době kratičké popadl starého Doušu kašel tak prudký, že chroptaje a lapaje vzduch s namáháním na lůžku se povztyčil a mne spatřil. To silné mužné tělo bylo mdlé, slabé; to jiskrné oko zátřilo jen matně; červenost na tváři ustoupila smrtelné bledosti.

Podám nemocnému ruku a ptám se ho na zdraví; zda-li poslal pro lékaře. — Douša ukazuje rukou na Václava chce promluvit... leč křečovitý kašel uchvátil ho tak, že nemocný slabostí klesl do podušek zpět. Ledva že kašel pominul, započínám rozhovor znovu; nemocný jen úkradkem na mne pohlíží a časem dává na jevo hlavou, že se mnou nesouhlasí; ba již se ode mne odvrátil. Tu počne Anička slabým hláskem zpívatí známou:

„Jest-li trpké zkormuceje
protivenství srdce mé —“

Douša naslouchá bedlivě; po každé sloce snaží se na loži vzpřímiti se, ale nadarmo. Po malé přestávce zanotuje Anička: „Mé jsi potěšení, můj Ježíši!“ Smrtný zápas nemocného stává se každým okamžikem prudším a chrapot mění se v hlasité sténání. Konečně vydere se z prsou hluboký vzdech: „Můj Ježíši, můj Ježíši! — Ach, ach, odpustíš? — Ne? — Ach odpusť, smiluj se.“ Oko Doušovo topí se v slzách, jeho ruce zvedají se prosebně k nebesům a pravice snaží se čelo poznamenati sv. křížem.

Po chvíli pokynul mi nemocný rukou, bych přistoupil blíže a levicí ukazoval ke dveřím. Vyrozuměv, čeho si Douša přeje, radím přítomným, by na okamžik odešli ze světnice.

Po dlouhém křečovitém kašli a chrapotu zaslechnu konečně slova: „Já — bídný — hříšník — zpovídám...“ Nemeškaje vytáhnou z pláště stolu a vyslechnu dlouhou ale skroušenou zpověď kajícího hříšníka. A když jsem konečně prose nebesa za smilování a odpustění nemocnému rozhřešení byl udělil, uchopil ruku, jež ho rozhřešovala a libaje ji nechtěl jí ani pustiti. Byl to dojemný pohled na člověka, který stoje již na prahu věčnosti a kalným zrakem zíraje v dávnou minulost prosí za milost a leta chtěl by změnit v minuty. — I nemeškám, bych co nejdříve nemocného, nejsvětější Svátostí oltární na dalekou cestu posilnil. Povož stál dosud pohotově a za hodinu byl jsem zase zpět. Vyřikav předepsané modlitby, beru do ruky Tělo Páně a slovy: „Přijmi bratře na cestu pokrm Těla Pána našeho Ježíše Krista, který tebe ochraň před nepřitelem zlým a doprovod tě do života věčného“ podávám nemocnému nebeský chleb. Starý Douša otvírá ústa, již již chce přijmouti Tělo Páně, leč v tom zachrptí — hluboký vzdech — oko se zavírá, ústa se zamíkájí — dokonat. Dokonal neokusiv mанны nebeské, již byl před rokem rouhavě pohrdl. Bůh nebývá posmíván.

J. Ježek.

9. *Po žněch.*

Nebe nám je milostivo,
již se končí zase žnivo;
obilí již skoseno,
do stodol i svozeno.
Téměř všechny vlasti lány
Bohem hojně požehnány.

Po nouzi už bude všudy
vždyť už nový chléb je tudy:
dej ó Bože milý sám,
ve zdraví ho požit nám!
Bratře, jho zas musíš nésti;
těžko robit, snadno jéztí! —

Jedna část je na zásevek,
druhá na chléb, na oděvek;
jinou zase chutě řed
pro dělnictvo, pro čeled.
Řádný rolník platí ranně
všelké potřeby i daně.

Mnohý smutně pak se dívá,
ano málo jemu zbývá;
předce z mála bude rád
knihy k čtení kupovat,
neboť ví, že pokrm duši,
jako tělu dávat sluší. —

Což již brachu, konec jesti?
Ještě něco musíš nésti:
Pán Bůh, jenž ti chleba dal,
chce, bys jemu vděky vzdal;
proto kousek z svého chleba
také chudině dát třeba.

Bůh ti žehná stonásobě,
začež opět velí tobě;
bysi chudým udělil
z toho, co ti nadělil.
Co kdo chudým uděluje,
Kristu Pánu prokazuje.

Žáden klásek ztracen není,
kdo tak dělí svoje jmění;
třeba v domě málo má,
požehnání Boží zná;
nebude mět v domě zmatku,
nepocítí nedostatku.

Z pol. J. B. P.

10. *Miluj vlast.*

Zem tu bratře miluj stále,
kde jsi prvně uzřel světlo,
kde jsi trávil léta mladé,
kde ti první jaro květlo.

Budiž tobě povždy milá
střecha domku, toho stanu,
kde tě matka naučila
modlití se k Bohu, k Pánu.

Miluj bratře! vše co naše:
jazyk náš i mrav i víru;
vše to krásší nežli vaše,
kde jste koli všem ve míru.

Jako slunce zemi jasní,
lidu Bůh sám rozkazuje,
nechť co svoji matku vlastní
každý vlast svou zamiluje.

Kdo svou zemi v lásce nemá,
horší nežli dravec jesti;
neboť každá tvář i němá
doupě s láskou své si pěstí.

Tudy bratře, Bůhť živý!
miluj vlasti víc než sebe;
nekočáš-li vlasti nivy
nedostoupíš nikdy nebe.

Z pol. J. B. P.

Literární oznamovatel.

— „*Františka Pravdy Sebrauté povídky pro lid.*“ Dílu II. sešit 14. Nákladem kněhk. I. L. Kobra v Praze. — Tamtéž: „*Stručný všeobecný slovník věcný.* (Malý slovník naučný.)“ Dílu IV. sešit 3. obsahuje slova: Japetus — Josiáš. „*Jih*“ od Prok. Chocholouška. S. 14—15.

— „*O osnovách učebných na různých školách od Komenského navržených.*“ Rozpráví Jan Lepař, ředitel c. k. českého ústavu ku vzdělání učitelů v Praze. Nákladem kněhtiskárny Rohlička a Sieverse. V Praze 1877. Str. 40. Cena 32 kr. Obsah; Úvod, Základní zásada učebná. Učivo. Škola materská. Škola obecná. Panmethoda. O škole latinské. O učebných knihách ve škole latinské. O hrách divadelních. O úkolech a zkouškách. O „pansofii“ a škole „pansofické.“ O akademii a kollegiu didaktickém. Kterak K. výklady své opravoval a zdokonaloval. Dodavek.

— „*Hlasy katol. spolku tiskového.*“ Rok 1877. Číslo 4.: „*První valný sjezd katolíků mocnářství Rakouského roku 1877.*“ Sestaveno dle stenografických zápisek s přehledným seznamem všech katol. spolků v Čechách. Str. 223. Cena 50 kr.

— „*Maria Regina.*“ Román z naší doby od Idy hraběnky Hahn-Hahnové. S povolením spisovatelky na český jazyk vzdělal *—* „*Zábavné bibliotéky*“ dílo 38. Vydavatel Pl. J.

Mathon v Brně (Petrov 4). Sešit 14—17, jímž celé dílo ukončeno. Připojena předmluva s podobiznou spisovatelky a její biografii.

— „Bibliotéka paedagogická.“ Sbirka spisův pro učitele, pěstouny, rodiče a pro vzdělavatele lidu vůbec. Svazek XXXV.: „*Historie abecedy a slabikáře.*“ — „*Navedení k učení čtení psaním.*“ Sepsal Jan Hrdý, učitel. Ve prospěch vdov a sirotkův po učitelích pražských. S mnohými vyobrazeními a lithogr. tabulkou azbuk. Str. 61 za 60 kr. — Svazek XXXVI.: „*Rady řídícím pěstounkám ve školách mateřských.*“ Sepsal M. Pace-Carpentierová. Na jazyk český volně přeložila Barbora Ledvínková, c. k. učitelka. Str. 70 za 60 kr. Nákladem Fr. A. Urbánka, kněhkupec v Praze. — Tamtéž: „*Německo-české názvosloví při vyučování pracím ženským na školách obecných, měšťanských a průmyslových.*“ Péčí „Pražské Budče“ sestavily učitelky průmyslové školy ženského výrobního spolku českého pomocí Fr. Špatného. Str. 32 kapes. formátu. Cena 10 kr.

— „*O povětrnosti, jejích činitelech a vlivu na rostlinstvo, jakož i pranostika povětrná.*“ Podává Leopold Zeithammer, knížecí Schwarzenberský správce, činný úd rakouské společnosti meteorologické. S třemi kamenoryteckými tabulkami. Tisk a sklad F. Zdarssovy knihtiskárny v Budějovicích 1877. Str. 128. Cena 90 kr. — Spisovatel, zabývá se po více let skoumáním a pozorováním povětrnosti a řídící stanice pro pozorování meteorologická čili povětrní v Českém Krumlově a Třeboni, vypsál v této knížce vlivy a úkazy přírodní, na nichž nejvíce povětrnost a od té pak činnost a práce rolníkova závisí, způsobem srozumitelným, pročež se tato jeho práce hodí pro každého pokročilejšího rolníka za příruční knížku a návod k dalšímu pozorování, při čemž ovšem neradno spouštět se porekadla: Lidé dělají kalendáře, ale Pán Bůh popětrnost.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef Zimmermann, arcib. notář, děkan v Českém Brodě, spisovatel, dne 24. června (nar. v Tomicích 4. února 1804, vysv. 9. dubna 1829);
- p. Marian Vác, Komárek, vicerektor kol. piaristické v Benešově, dne 30. června (nar. v Pelhřimově 15. září 1805, vysv. 3. srpna 1834).

Ustanoveni jsou:

- p. Eduard Kohout, admin., za faráře v Milířích (Brand);
- p. Josef Böhm, far. v Čestíně, (diec. Kralohrad.), za faráře ve Svárově,

- p. Josef Tangl, adm. in spir., za interkal. adm. v Chvalenicích;
- p. Josef Kurka, koop. za admin., v Ů. Brodě;
- p. Frant. Řezníček, farář v Jazlovicích, vstoupil na stálý odpočinek.

Uprázdňená místa:

IV. kanonikát u Všeck Svätých na hradě v Praze, od 15. června.

Jazlovice, fara patron. nábož. fondu, od 27. června.

Český Brod, děkanství patron. J. císa. král. Veličenstva, od 4. července.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Bartoloměj Pachta, b. notář, farář v Rynarci, dne 20. června (nar. v Strymilově 17. srpna 1808, vysv. 25. července 1833.)

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef Nittel, farář v Brzvanech, dne 29. června (nar. v Bukovině 27. ledna 1827, vysv. 25. července 1851);
- p. Jan Waldert, b. vikář, konsist. rada, děkan v Jesenicích, dne 2. července (nar. ve Wohnungu 8. srpna 1811, vysvěcen 3. srpna 1834).

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. Egert, os. děkan v Strojeticích, jmenován správcem vikar. úřadu Jesenického;
- p. Frant. Šorejs, administrator, za faráře na Světlé;
- p. Ludvík Bendl, adm. v Brandově, za adm. in spir. v Hrušovanech;
- p. Frant. Rejman, admin. in spir., za interkal. admin. v Liběchově;
- p. Josef Jireš, kapl. v Opočně, za admin. v Brzvanech;
- p. Frant. Tschischka, kaplan, za administratora v Jesenicích;
- p. Josef Lexa, městský kaplan v Litoměřicích, za kaplana v Turnově;
- p. Vilém Hermsdorfer, kaplan v Mimoni, za měst. kapl. v Litoměřicích.

Milodar. Na dostavění metrop. chrámu sv. Víta v Praze: Alumnové b. klerik. semináře v Budějovicích 22 zl.

✂ Tímto číslem počíná II. půlletí „Blahověsta“ ročníku XXVII. (I. P. 1877). Činíme tedy uctivé pozvání ku předplacení v expedici t. l. na půlletí druhé, kdež i půlletí I. pro nové předplatitele na skládě jest.

Příští číslo vyjde dne 14. t. m.

Prosíme, aby nám nebyly zasílány dopisy, které již dříve uveřejněny byly v některém jiném časopise.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupectvích:
Celoročně 3zl.
pol. 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Na neděli IX. po Sv. Duchu.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia.)

Dnešní sv. evangelium poskytuje nám truchlivé divadlo, nebo vše, co může dojmouti a svatou hrůzou naplniti srdce, předstírá se tuto nám. Pán Ježíš stojí před námi; ale v jaké podobě? Z očí jeho, v nichž druhdy ustavičně poklid a pokoj nebeský zářil, kanou slzy, slzy hořkého žalu! Z úst jeho, která druhdy oplývala sladkou útěchou a nebeskou pravdou, ozývá se žaloba a nárek nad zaslepeností lidu Jerusalemského! A ruka jeho, ježto v štědrosti se otvírala, uděluje požehnání všem, kdož u víře a důvěře k němu se utíkali, ruka tato trestá převrácenost a zlobu nešlechtníků. Jaké to bolestné divadlo! —

Když se přiblížil Ježíš k Jerusalemu, vida město plakal nad ním. Hle ten, jenž mnohých slzy stíral a mnohemu truchlícímu pravil: Neplač! — ten milostivý Spasitel sám nyní pláče. Plesání a jásot zástupu rozjařeného ozývá se vůkol něho, lid ho vlebí jakožto syna Davidova, provolává mu slavné Hosanna, dobrořečí mu a oslavuje ho; on pak sám, jenž jako král vjíždí do Jerusalema, pláče. Jsou to slzy svaté, jež nám hlásají ohavnost a zlobu hříchu všelikého. Každý z nás ví, že žádný vážný a moudrý muž neplače, leč z důležité příčiny; rovněž i v dobách radosti zapuzují se veškeré slzy, jakož i v cizí záležitosti prolévají se slzy řidčeji, než kdy jde o vlastní důležitosti člověka. A ejhle, tu neplače ani pouhý člověk, ani pouhý lidský mudrlec, nýbrž pláče tu sám Syn Boží, pláče uprostřed plesajícího a slávu mu provolávajícího zástupu. Neplače nad sebou, ale pláče nad jinými. Jaká to musí

býti veliká a důležitá příčina, že srdcem Syna Božího hnula a k pláči ho přinutila! Nuže proč pláče Kristus, Syn Boží? Snad proto, že v blízké budoucnosti okem vševedoucím předvidá místo královské koruny trnovou, místo trůnu kříž, místo slávy a radosti potupu a bolest? Že proto slzy neprolíval, nasvědčuje sám, an praví k ženám Jerusalemským: Neplačtež nade mnou, ale plačtež nad sebou a nad syny svými! Co svět štěstím nazývá, toho Pán nikdy nehledal. On zajisté přišel, aby vzal vinu naši na sebe, aby ji nesl a shladil v boji a utrpení poslušenstvím až k smrti. Do svého přišel, a svoji nepřijali ho: kázal a hlásal pravdu Boží po tři léta, a nevěřili v něho; napomínal a káral, a neuposlechli ho; všecek se jim obětoval, a pohrdli jím. Na tuto převrácenost a zlobu patří Kristus Pán a zároveň i na zkázu z ní plynoucí, a tato se dotýká bolestně srdce jeho a pudí až k slzám jeho oko laskavé. Hřích tedy, převrácenost a zatvrzelost lidu jest příčinou, pro kterou pláče P. Ježíš. Jak tedy ohavný a záhubný jest všeliký hřích, ježto Syn Boží, Pán a Spasitel náš, nad ním pláče a proň hořké slzy cedí. Ejhle, j. m., když ty drahý čas trávíš v hříšných choutkách, když raduješ se z nečistých rozkoší, když chvátáš s pošetilou a hříšnou marností do své záhuby, milovník a přítel duše tvé Kristus Ježíš pláče nad tebou. Když ty chtěje přízeň a přátelství lidí zachovati, přátelství Boží zamítáš; když k hříchu svoluješ a Boha hněváš, abysi člověka nerozhněval — víť Kristus Pán, že se ti toto marné přátelství náhle v nepřítelství promění, že ten, jemuž k vůli jsi hřešil, jako nepřítel proti tobě se obrátí; víť, že po marných rozkoších soužení se na tebe povalí;

víť on, že krátkou radost a hříšnou rozkoš věčně žalost a trápení neskonale postihne — a proto nařká až posud řka: Běda lidu hříšnému, lidu obtíženému nepravostí.

Pán pláče nad Jerusalemem, nade hříchy a nepravostmi jeho obyvatelů. Slzy ty neučí nás toliko poznávati zlobu všelikého hříchu; nýbrž učí nás také plakati nad hříchy našimi. Pláčící P. Ježíš vyzývá nás, abychom plakali nad sebou a nad hříchy svými. Pláčící člověk pohne vždy námi, vidouce slzy jeho nemůžeme se přemoci, aby nebylo srdce naše dojata. Kdož toho nezkusil? Je-li pak ten, jenž pláče, náš příbuzný, je-li dokonce náš otec aneb naše matka — toť dojmá neodolatelně srdce naše. A což teprve, pláčeli otec nebo matka nad synem, a vidí-li on, jak truchlí a nařkají nad ním — neměl by takovýto syn srdce lidské v těle svém, kdyby se neobměkčil a neplakal spolu nad nezdárností svou. Avšak víz, j. m., Božského Vykupitele, jest on více než otec a matka, a ejhle on pláče nad hříchy Jerusalemských, nad hříchy veškerého světa, nad hříchy i tvými — a ty bys nechtěl se obměkčiti a v lítosti oplakávati hříchy své? Běda nám, jestliže ani slzy Pána Ježíše nepohnou nás k žalu a lítosti nad hříchy našimi! Od té doby, co pádem člověka stala se země údolím slzavým, prolévá se mnoho slz od kolébky až k hrobu. Ale jak rozdílné jsou slzy, které se na zemi cedí! Jsou slzy marnomyslnosti, slzy svéhlavosti a slzy zoufalství, které cedí nedůvěrlivý a bezbožný, chtě úlevy zjednatí srdci, když ho svět sklamal, když v něm žádné naděje, žádné útěchy více nenalezá. Slzy ty jsou hříšné, neboť pocházejí z duše Bohu a nebi odcizené a v prach země pohřížené. Jsou také slzy příliš citlivého srdce, když i z malicherné příčiny hned oko se kalí a slzou roší. Slzy tyto jsou nedůstojné křesťana, jemuž svítí světlo víry nebeské, učíc ho ve všech případech života povážlivosti a statečnosti. Jsou dále slzy zármutku, jež se prolévají pro zmařenou naději, pro nějakou nehodu, pro ztrátu miláček. To jsou slzy přirozené. Jsou konečně slzy želu a lítosti, slzy, které se proudí z vroucí lásky k Bohu a z bolesti nad hříchy láskou tou způsobené. Takové slzy cedil David, když mu Nathan ve jménu Hospodinově předstíral hřích jeho. Slzy takové prolévala u nohou Páně kající Magdalena, kteréž bylo mnoho odpuštěno, poněvadž mnoho milovala. Slzy takové cedil Petr, když zapřel Mistra a pohledem milovaného Mistra proniknut byl v duši své. Slzy tyto

přirovnává sv. Augustin k posvěcující vodě křtu svatého. To zajisté jsou požehnané slzy, jichžto hříšník nikdy nemůže dosti prolévat, jimižto shlazuje vinu a trest hříchu, smiřuje Boha, krotí hněv jeho a dochází smilování a milosrdenství Páně zde i na věčnosti, a takto se stává podobným Pánu pláčícímu nad Jerusalemem, jenž nemaje vlastních hříchů, slzel nad hříchy lidu. — A protož, j. m., nešetři slz, následuj Mistra nebeského a uč se od něho, a jako on plakal nad hříchy Jerusalemských, plač i ty nad hříchy svými. Pláčes-li nad nehodou časnou, nad ztrátou pozemskou aneb nad tísní života, pak jsou slzy tvé slzy pouze světské, aniž pozdvihnou mysl tvou k nebesům; ale slzíš-li nad hříchy svými, pak se promění slzy tyto brzy v slzy radosti. A proto volej často se sv. Augustinem: Uděl mi, o Bože můj, daru slz, jakož jsi udělil otcům našim, abych po celý čas života svého plakal nad hříchy svými. Dejž, aby neuhasitelný pramen povstal ve mně, jímž by hříchové a nepravosti mé smyty byly.

P. Ježíš pláče. Lkající Pán učí nás plakati netoliko nad hříchy našimi, nýbrž také nade hříchy a strastmi bližního. Nad městem Jerusalemem a nad jeho obyvateli plakal P. Ježíš, že neuvěřili v něho, Mesiáše od Boha poslaného a zatvrzelostí svou ve vlastní spěli zkázu — nevěra tato pohнула ho k pláči a k nářku. Svaté to byly slzy, slzy nejčistší lásky, kteráž nehledá sebe, nýbrž spásu jiných, kteráž toliko ctnost a spravedlnost má na zřeteli — a když zloba a zatvrzelost odporuje, tu truchlí, nařká a pláče. Slzy jsou to lásky Božské, anaž v smilování všem otvírá studnici milosrdenství a milosti; ale v spravedlnosti také zavírá ji všem, kdož milují svět více nežli Boha, a nemohouc odvrátiti od nich zkázu, truchlí a pláče nad nimi.

A takovéto slzy prolívej i ty, j. m.! Když spatříš bratra svého v hříchu a nepravosti, a vidíš, že nepomáhá žádné napomínání, žádná prosba, žádné laskavé pokárání — tu věnuj nešťastnému slzu soustrastné bolesti. K takovým slzám zavazuje tě pravá láska k Bohu, jenž hříchy bývá uražen a na jehož uražení duše jej milující bez bolesti hleděti nemůže; k takovým slzám zavazuje tě pravá láska bratrská, kteráž nemůže netečně patřiti, jak spolubratr nepravostí se poskvňuje a v časnou i věčnou zkázu se vrhá. Za takové slzy nemáš se styděti, ony jsou hodny křesťana, neb jsou to slzy lásky a útrpnosti svaté, kteréž cedil

sám Božský Vykupitel, které Bůh čítá s nebes, žehná a odplácí radostí neskončenou. A proto rcemé se žalmistou: Kdo dá očím našich vody, ó Pane! abychom dosti oplakávali zkázu hříchů svých a přestupků bližního? Tvé slzy, ó Pane, nechť pohnou srdcem naším a obměkčí je a vyvodí z očí našich prameny vod, jimiž bychom hodně oplakávající hříchy, došli u tebe milosrdenství a smilování. Amen.

† Dr. Jan Marek,
kanovník Kralohradecký.

Pouť do Říma. Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejšek.

4. Terst.

Okolo hodiny deváté vyjeli jsme z Postojny. Večer byl krásný, tak že jsme vůkolní krajinu dosti daleko přehlédnouti mohli. Avšak jak smutný to pohled! Pohoří krašské záleží tuto z bílého vápence a poskytuje již za dne, jak jsme později seznali, smutný pohled. Za šera večerního podobá se přímo spustlému hřbitovu. Málo kde viděti strom neb zelení. Všude větší menší balvany vápence, jakoby to byly vyvrácené náhrobky! K tomu ještě ty ochranné zdi, které se vedle železniční trati táhnou, činí pohled ten ještě smutnějším.

Než čím smutnější byla cesta pohořím krašským, tím radostněji zvolal každý blíže Nabreziny: Moře, moře! a brzy na to: Terst! — Ano v pravo modralo se moře, a před námi v dálce — jakoby tisícera světélka po moři plavala — Terst. Bylo okolo jedenácté hodiny v noci, když jsme do Terstu přijeli. Hostince byly přeplněny. Nezbyvalo nám, než spokojiti se s noclehem v soukromém bytu, a to v pátém až poschodí. Avšak jaký to nocleh! Na dvou postelích, ovšem jedna z nich byla dle vlašského způsobu dosti široká, muselo se nás stěsnati pět, a za to každý platil 2 zl. r. č.

Všecko namítání že je to mnoho, ostalo marným. Vše odraženo výmluvou, že jsme neměli v postelích žádné „bestie.“ Když však jsme ráno od jiných poutníků slyšeli, že museli až do rána po ulicích blouditi, a ráno u kašen se mýti, byli jsme ještě rádi, že jsme mohli za dva zlaté alespoň údy své na několik hodin na posteli protáhnouti. —

Když jsme ve Vídni v kanceláři pana Schröckla lístky do Říma kupovali, pravili jsme, že bychom rádi z Terstu do Benátek po moři jeli. To však se mělo teprv v Ter-

stu vyjednati. Nebude prý to státi mnoho. Avšak stálo nás to dosti mnoho. Předně museli jsme cestu z Terstu do Benátek, kterou jsme již po železnici měli zaplacenou, poznovu platiti. Stálo to 6 zl. r. č. K vůli tomu poslali jsme svá zavazadla z Vídně pouze do Terstu, a tu byl nám kufr vyměněn, což nám nejen nemalých starostí působilo, nýbrž i kollegu K. o zaplacený již výlet do Miramare připravilo. Konečně pak museli jsme se i v Benátkách opět o celý den déle zdržeti. Nebo z Terstu museli jsme zavazadla zase dále do Benátek poslati — a tu na ně pak celý den čekati!

Z toho však vzali jsme si poučení, které tuto i laskavým čtenářům dáváme, poučení totiž, že člověk na dlouhou cestu nemá bráti než to, čeho nejnnutněji potřebuje, a to hledět dáti do kufříků, které by se do příhrádek ve vozích železničních, anebo pod sedadla vešly. Kufříky takové nesmí býti nad 25 centimetrů vysoké. Tím uspoří se času i peněz; nebo čas jest na cestě dražší nežli peníze. Zkušenost tato také za něco stojí.

Dle programu měli jsme z Terstu do Benátek odjeti teprv v 9 hodin večer. Zbýval nám tudíž skoro celý den k ohledání Terstu. Především spěcháme, abychom si zaopatřili lístky na loď do Benátek. Na to ubírali jsme se k přístavu, abychom shledli moře z blízka. Ulice k nábreží vedoucí jsou široké a čisté, domy zvláště na nábreží vysoké a nádherné. Nábreží samo velkými kamennými čtverhrany dlážděno a jaký to život cílý na nábreží u přístavu panuje! Všude viděti, že Terst jest znamenité město obchodní. Jižní ovoce, jako pomoranče byly zde mnohem lacinější nežli v Římě a Neapoli. Pro množství lodí nebylo z počátku ani moře viděti. Na sta stožárů pnulo se k obloze jako nějaký les, a mezi nimi jako v továrním městě množství komínů parníků. Nemohli jsme odolati touze, abychom tyto mořské velikány z blízka si prohlédli. Najali jsme tedy loďku, bychom přístav shlédli. Voda mořská, která z dálky modře vypadá, má z blízka barvu zazelena-lou, a na počátku přístavu nebyla příliš čistá. Mořská tráva, kůra pomorančová a jiné odpadky z lodí ji kalily. Čím však dále od břehu, tím byla jasnější a čistější. — Dojeli jsme až k majáku. Maják ten podobá se silnému sloupu, jest sto deset střeavic vysoký a má 16 střeavic v průměru. Hořejší část jeho, tu, kde asi při našich věžích bývá přibytěk hlásného, jest na všechny strany zasklená a uvnitř pohybuje se do kola mohutný dutý válec sestavený z čistě hlazeného skla; do něhož se zavěšují svítilny různých barev,

aby tak za tmavé noci vzdáleným lodím byly znamením.

Pohled z majáku na Terst jest překrásný. Krajina okolo Terstu jest sice neúrodná, avšak město samo má krásnou polohu. Na nábreží, jak již řečeno, nalezájí se krásné velké domy. V blízkém okolí na vrších bělájí se v zelení (ovšem že uměle založeném) četné letohrádky. Vlevo viděti krásný zámek Miramare, a v pravo jakoby z moře vyrůstala Pirana a Capo d'Istria a za nimi vysoké pohoří. — Na zpáteční cestě připravil nám lodník, který nás vezl, zvláštní překvapení. Proti nám jel totiž nový parník na zkoušku do moře. Byl v plném letu. Vlny, které kola jeho dělala, byly veliké. Náš lodník zavesloval přímo do těchto vln, a díval se se zalíbením na to, jak se budeme děsiti, až lodička naše vzhůru a dolů bude zmítána. Marné bylo naše napomínání. Pustil veslo, a dal se nám do smíchu. Jemu jest ovšem moře domovem, nám však nebyl žert ten valně vítaným. —

Na odpoledne byl určen výlet do *Miramare*. Miramare jest krásný zámek nešťastného císaře Maxmiliána a jeho snad ještě nešťastnější choti Charloty.

Sotva že jsme od břehu odrazili, sestavilo se několik hudebníků a první píseň jejich byla: Kde domov můj! Hej Slované! a brzy na to následoval: Naprej. Že jsme byli mile překvapeni, dá se mysliti. Asi za půl hodiny byli jsme v Miramare. Zámek není příliš veliký, ale velmi vkusně zařízen. Vše jest prý tak, jak bylo za živobytí arcivévody Maxmiliána. Zámek zdá se jakoby z moře vyrůstal. Jest totiž vystaven na skalínách z moře vyčnívajících, a za ním a nad ním táhne se překrásná zahrada, odkudž jest přetěšený pohled na moře. — Síně v zámku jsou velmi nádherně upraveny, každá v jiném způsobu. Avšak ani nádherná síně s podobiznami vládců, kteří tento zámek navštívili, ani síně dle čínského způsobu, ani pokoj kajutě Navary podobný nedoal mne tak jako jednoduchý obraz v ložnici.

Nad jednou postelí císařských manželů visela v jednoduchém, avšak vkusném rámci kaligraficky napsaná modlitba: „Angele Dei, qui custos es mei,“ t. j. „Anděle Boží strážce můj“, nad druhou: „Ave Maria“, „Zdrávas Maria“, u prostřed však mezi oběma v jednoduchém pozlaceném rámci kollarovaná ocelorytina, představující kladení těla Páně do hrobu. — Tu pomyslii jsem si v duchu: Doprovázela-li Tě vždy, šlechtný princí na lůžko Tvé myšlénka, že tak jako tuto kladou tělo Páně do hrobu, tak i jednou budou

klásti tělo tvé; bral-li jsi vždy, když jsi na lůžko se ubíral, útočiště k Marii Panně a andělu strážci, pak zajisté i smrt Tvá byla jen přechodem k lepšímu životu. — Odpověď blaze!

Hlas zvonku z lodě zaznívající vyzýval nás k návratu. — Poněvadž jsme do Terstu dosti časně se navrátili, spěchali jsme navštívit ještě arsenál, který se dosti daleko za městem nalezá. Ovšem starší páni z naší společnosti nechtěli s tím jaksi souhlasiti. Jim se zdála cesta obtížnou. Avšak na cestách platí více než kde jinde přísloví, že čas jsou peníze. — Bylo již k šesté hodině. Přestane prý se již pracovati, tak nám i jiní lidé pravili. Avšak i tím nedali jsme se zdržeti, a nelitovali jsme toho. V arsenálu do- dělávala se právě loď Argo, která měla za několik dní u přítomnosti rakouských říšských poslanců na moře býti spuštěna. Viděti jsme i přístroje, kterými se kotle a pární stroje do lodí vpravují. Shledli jsme i konstrukci lodí šroubových a viděti, v jakých místnostech se porouchané lodě spravují a natírají. — Zpáteční pak cesta vedla nás ku kathedrálnímu chrámu svat. Guista. Kostel ten má patero lodí, ve dvou z nich nalezájí se krásné staré fresky Pána Ježíše a Marie Panny. Vedle chrámu nalezá se stará zvonice, která těsně ku kostelu přilehá a stojí na místě, kdež stával druhdy starý pohanský chrám, z něhož se ještě dva sloupy zachovaly. Od kostela tohoto jest překrásná vyhlídka na moře. Než co pravím od kostela! Jsou-li hlavní dveře kostelní otevřeny, jest i od hlavního oltáře překrásná vyhlídka přímo na moře, tak že když kněz od oltáře s nejsvětější Svátostí požehnání dává, žehná nejen lidu v chrámě přítomnému, nýbrž i těm lodím a lidem na moři.

Od kathedrálního chrámu vedla nás cesta úzkými a nečistými uličkami dolů do města. Nikdy bych se byl nenadál, že v městě, je- hožto širokým ulicím krásně dlážděným a nádherným domům jsem se obdivoval, že v městě tom naleznu takovou protivu. Pražské židovské město jest jen slabým obrazem té nečistoty a špíny v těchto uličkách. Přicházelo mi, jako by se byli všickni nájemníci na ulici vystěhovali. Člověk musel dáti pozor, aby přes to množství žebráků a na ulici se hemžících dětí neklopýtl. Štěstí, že cesta tato dlouho netrvala a že jsme museli chtít nechtít spěchat. Nebo odjezd z Terstu do Benátek byl na 9. hodinu ustanoven, a již bylo po sedmé. Museli jsme tedy spěchat, bychom loď nezameškali.

5. Z Terstu do Benátek.

Dříve než jsme se nadáli přiblížila se devátá hodina, čas odjezdu do Benátek. — Poutníci a výletníci, kteří se byli po městě rozprchlí, sešli se opět na lodi. Ovšem ne všickni. Mnozí totiž jeli do Říma přímo po železnici, druzí přes Ankonu a opět jiní měli odjeti až v 11 hodin v noci. Nicméně však byl „Stambul,“ loď, která nás vezla, skoro až přeplněn. — Nežli jsme přístav opustili, byl Stambul bengalským ohněm rozličných barev osvětlen. Pohled při osvětlení tomto na vůkolní lodě v přístavu a na to množství lidí na nábřeží byl věru okouzlující. Dáno znamení k odjezdu. Ještě jednou pohlédli jsme na Terst, a kola párníku počala pracovati. Večer byl krásný a dosti teplý. Brzy se nám počal ztráceti Terst z obzoru, viděli jsme jen ještě maják. Loď zanechávala za sebou širokou cestu, jako brázdu.

Vše ostalo na palubě. Z počátku zadumali jsme se v tento neobyčejný pohled na moře, brzy ale zavzněl na palubě český zpěv a Češi počali se jako v klubko svínovati a vesele propěvovati. Avšak i tělo žádalo své. Včera jsme si valně neodpočinuli a nyní blížila se pomalupůlnoc. — V pravo na západní straně počala se zatím, jakoby z moře vyrůstala, pozdvihovati černá mračna, brzo počalo se i blýskati. Avšak právě tento krásný pohled, kde se zdálo, že blesky z moře vyskakují, pozdržel mnohého déle na palubě. Brzy však počal se jeden po druhém ubírat na odpočinek, buď v kajutě aneb na palubě. Mezi těmito, kteří na palubě odpočinek hledali, byl jsem i já. Zahaliv se v plaid, ulehл jsem na palubě v koutku, a šťastně usnul. Ale spaní netrvalo dlouho.

Asi po jedné hodině s půlnoci probudil mne déšť a vítr. Vítr opíral se tak silně o pravý bok lodě, že museli plavci těžké bedny na tuto stranu přenášeti. Nezbyvalo mi jiného, než za ostatními do kajuty se odebrati. Avšak to horko, které tam bylo, nedá se popsat. Hotová to parní lázeň. Dámy odpočívaly v kabinách, malých to pokojíčkách uvnitř lodě, páni pak dřímali o stůl podepření, aneb sedíce na zavazadlech po zemi. —

Loď počíná se však víc a více houpati, svítlna uprostřed kajuty visící také dělá, jako by se byla více napila, prasklo již i sklo, a brzy počaly se u mnohých, zvláště pak u dám jeviti známky mořské nemoce. Jako stíny bledé počaly z kabin vycházeti, aby pospíšily na palubu a tam si — odleh-

čily. Druzí pak hleděli černou kávou neb rumem, aneb častější vycházkou na palubu, byť i do deště, podobné katastrofě předejít. —

Konečně počalo svítati. Déšť přestal a vítr se utišil. Paluba, ač mokrá od deště, počala se opět plnit. Již viděti na blízku malé pevnůstky, tu opět zdá se, jakoby malé ostrůvky na moři plavaly — jsou to laguny — a brzy na to uvidíme i Benátky, jakoby z moře vyrůstaly. Víc a více blížíme se městu, již lze rozeznati věže i jednotlivé domy — jsme v přístavu, blíže slovanského nábřeží.

6. Benátky.

Bylo okolo hodiny páté z rána, když loď, na které jsme jeli, zastavila v přístavu blíže ostrova Giudecca. Konečně tedy jsme v Benátkách, v městě, které jest snad jediné svého druhu na světě; v městě vystaveném v moři, v němž není slyšeti ani dupotu koní, ani hrčení kočáru, v městě, které má snad stejně mnoho průplavů jako ulic. — Vše, čím se Benátky pyšní a vychloubají, rozloženo před námi. Tu veliký průplav (Canale grande) s dvěma řadami starobylých paláců, tam ostrov Giudecca a ostrov st. Giorgio, a naproti nám nádherný palác dožův a za ním světoznámý chrám sv. Marka, jehožto kopule nad palácem dožův vynikaly, v pravo pak slovanské nábřeží (Riva degli Schiavoni) a za ním veřejné zahrady. Avšak vše to nečinilo na mne dojem takový, jak jsem byl očekával. Vše bylo po bouřce jako nějakou rouškou zastřeno. — Sotva že loď zakotvila, byli jsme hned množstvím gondol obklopeni. Gondola jest dlouhá, štíhlá, černě natřená a krytá loďka, mající po straně okna, která se jako u kočáru ne sice dolů, nýbrž na stranu zastrčiti dají. I dvěře jsou skleněné.]

Na prvních z těch gondol byli celní úředníci, kteří přišli, vlastně přijeli naše vaky prohlížet. Z lodě pozorovali jsme, jak výborně znají gondolieri se svými gondolami zacházeti, ale přesvědčili jsme se také, jak se umějí vespolek hádati. Avšak i ty početné gondoly nebyly s to, zasmušily dojem, který na mne Benátky učinily, v radostnější a veselejší změnění. Ba právě naopak přispěly k tomu, že dojem ten byl ještě smutnějším. — Druhdy hleděli Benátčané jeden druhého předstihnouti nádherou svých gondol, vydávali na ně tisíce, až uznána byla potřeba zakázati při gondolách veškerou nádheru. Nyní jest na gondolách mimo ocelovou okrasu v předu lodě a několika mosazných ozdob, vše černé. Dřevo, z ně-

hož jest shotovena, jest černě natřeno, kůže, kterou jsou sedadla potažena, též černá — i kryt bývá černým sukem potažen, tak že se zdá, jakoby černé rakve po vodě plovaly.

Finanční úředníci byli také v černý šat oděni a klobouk měli jak se říká „na dvě facky“, tak že jsem si bezděky vzpomněl na naše pražské „pompfunebristy.“

Nejvíce poutníků dalo se dopravit do hostince Baurova, který p. Schrökl odporučel. My pak domnívající se, že by p. Schrökl i s tímto doporučením mohl mítí tajné plány, uposlechli jsme rady kollegy K. a ubytovali se v hostinci u Sandwirtha. Za dovezení platili jsme po jednom franku. — Když jsme ku břehu přistáli, tu hned jeden posluha háčkem gondolu přitahuje a druhou rukou klobouk pro odměnu nastavuje, a množství jiných po zavazadlech sahají, aby nám je do hostince donesli. Cestující stěžují si obyčejně na dotíravost vláských žebráků a posluhů.

Než kde mají v Benátkách lidé tohoto druhu výživu svou hledati? Gondola, která stojí i několik set, bývá často jediným majetkem celé rodiny. Syn ji dědí po otci a musí mu z ní dávatí výměnek, t. j. musí staré rodiče i rodinu svou živiti. Tito mu pak ovšem i pomahávají vydělávati přitahováním gondol, aneb i žebratou. Někdy také koupí hostinský některému ze služebníků gondolu, kterou tento musí spláceti a krom toho jemu hosty za určitý plat do hostince přivážeti a odvážeti. Že se i z gondol platit musí daň, rozumí se ve svobodné Itálii samo sebou.

Hostinec, v němž jsme se ubytovali, nalezá se na slovanském nábreží, odkudž jest krásný pohled na přístaviště a na protější ostrovy Giudecca a St. Giorgio. Nábreží toto a náměstí sv. Marka jsou nejživější místa v Benátkách.

Na nábreží nalezá se několik kaváren, u nichž hosté i venku před kavárnou zasedají. Na nábreží tomto rozléhá se po celý den křik a hluk rybářů, gondolierů a prodáváčů. Tu ubírá se obuvník s plným košem obuvi a křičí co hrdlo stačí: „Sáro, papúsi“; tu opět květinář volaje: „Fiori di campania“; tu zase rybář „peschi“ a „frutti di mare“ vyvolává a jinde čerstvou vodu „aqua fresca“ hlasitě nabízí a mezi tím se prohánějí žebráci a děti.

Jakmile jsme si pooddechli a se nasnídali, spěchali jsme to podivné město zblízka si prohlédnouti. Město jest vystaveno na 118 ostrovech, má 380 mostů, 157 průplavů, 41 větších a menších náměstí, 1900 uliček,

přes 28000 domů, v nichž asi 120000 lidí přebývá.

První cesta naše vedla nás ke kostelu sv. Marka, této chloubě Benátek. Od nábreží slovanského táhne se ke kostelu tak zvané malé náměstí krásně dlážděné. Hned na počátku tohoto náměstí povznášejí se dva mohutné čedičové sloupky, jeden s bronzovým lvem sv. Marka, druhý se sv. Theodorem, patronem Dalmacie. Pravou stranu náměstí toho zaujímá palác dožův, a vedle něho, průčelím k velkému náměstí sv. Marka, světoznámý chrám tohoto světce. Náměstí toto a chrám bývaly svědky před důležitých slavných i truchlivých událostí a jedna z nejdůležitějších bylo smíření se císaře Bedřicha I. s papežem Alexandrem III., které jest v paláci dožův oslaveno mnohými malbami, ovšem že se na obrazích, snad i na ujmu pravdy historické, dožům benátským až příliš lichotí.

Brzy jsme poznali, že bychom se musili v Benátkách dlouho zdržeti, kdybychom s knihou v ruce památnosti Benátek prohlížeti chtěli, tak jak jsme začali. Ohlíželi jsme se tedy po vůdci čili ciceronovi nějakém. Moravanka sl. M. D. nabídla se, že nám v hostinci, v kterém bydlí, vůdce zaopatří. Přišla však s nepořízenou. Konečně jsme našli mladého, čiperného vůdce, který se znal dobře v němčině. Již dříve nežli jsme vůdce našli navštívili jsme chrám sv. Marka, nyní jsme jej navštívili po druhé. Chrást tento jest v slohu byzantinsko-arabském ve způsobu kříže vystaven a má 5 kopulí. Zdá se, jakoby již sloh chtěl naznačovati, že Benátky byly s východem v mnohonásobném spojení. V průčelí nalezá se patero portálů, nad nimiž nalezají se překrásné mozaiky týkající se přenesení sv. Marka z Alexandrie do Benátek. Nad hlavním portálem jest čtvero krásných kovových koní, snad jediných to koní vůbec v Benátkách. Koně ty, ač kovoví, vykonali již předlouhé cesty. Za dob ještě pohanských dostali se z Řecka do Říma, kdež krásili vítězobrány císaře Nerona a Trajana. Císař Konstantin odvezl je na to do Cařihradu, odkud je dož Dandolo po vítězství nad Turky přivezl do Benátek. Napoleon I. pak je dal převezt do Paříže, odkud se opět do Benátek vrátili — a kdož ví, kam se ještě dostanou. Pozdvížené přední nohy jejich zdají se naznačovati, jakoby se chtěli znovu dáti na cestu. Kam? — kdož to ví? A je-li již zevnějšek chrámu nádherný, což teprve vnitřek svatyně! Všude zlato, mramor a mozaika. Nesčíslné množství sloupů podpírá klenutí a galerie. Čítá se v celku

na pět set sloupů. Všude vzácné kamení, ano i podlaha chrámu jest vykládaná mramorem a jiným vzácným kamením. Škoda že podlaha tato jest jaksi zprohýbaná a nerovná.

Z kostela sv. Marka ubírali jsme se do paláce dozův. Dolejší část mramorového tohoto paláce spočívá na krátkých mohutných sloupech, nad nimiž se povznáší sloupová druhá a nad tím teprv ostatní část stavení. V síních těchto, v nichž nyní ticho panuje, rozhodovalo se drnhdy nad osudy králů i království!

Po ohromných schodech, na nichž sochy velkých rozměrů představují bývalou moc Benátek, přijde se do prvního poschodí, v jehožto ochozu se množství poprsí starých i novějších výtečníků nalezá.

Odtud jde se do velké radní síně, kdež se kromě obrazů představujících smíření Bedřicha I. s Alexandrem III. a podobizen dozův ohromný obraz Tintoretův „ráj“ zvaný nalezá. Obraz tento čítá prý sedmdesát osob a jest osm sáhů široký a přes tři sáhy vysoký. Ze sálu tohoto přichází se do jiného, v němž býval dože volen, z toho pak do síně tak zvané „desíti“, kamž státní inkvisitori zvali obžalované. A jak se dály tyto obžaloby? Venku nalezala se vytesaná lví tlama, do níž se obžaloby házely. Obžaloby tyto bezejmenné padaly do skříně, od níž jen státní inkvisitor klíče měl a který při svých rozsudech žádnými předpisy vázán nebýval. Množství vyzvědačů a slidičů i z vyšších stavů nabízeli mu služby své. Pouhá obžaloba dostačila k odsouzení! Jakých tu páčáno as bezprávi? Obžalovaní pak odváděni bývali do státního vězení, které se hned vedle paláce dozův nalezá. Hrůza nás pojala, když jsme vězení tato navštívili. Vězení toto jest v trojích řadách čili poschodích nad sebou. Po úzkých schodech sestupuje se k nim. Vzduch má k nim jen malými otvory přístup. Slunce aneb jen světlo tam nikdy nevnikne. Ve vězení tomto jsou samé malé čtyřhranné as 6 stop dlouhé, 6 stop široké a asi 5 stop vysoké na způsob rakví dřevem vykládané místnosti, kamž se jídlo malými otvory podávalo. A pod těmito „rakvemi“ pro živé nalezají se jiné, které v čas přítoku moře vodou zaplaveny bývaly.

Vězení tato pojí s palácem dozův tak zvaný „mústek vzdechů“ (ponte dei sospiri). Když nám prvně na mústek tento z nábřeží slovanského bylo ukazováno, domníval jsem se, že „ponte dei sospiri“ jest mústek, s něhož snad zamilované pářečky při pohledu na moře a svit měsíce vzdechy (sospiri) k nebi

zasýlaly; nyní však jsem zvěděl, že přes mústek tento kráčeli naposled ti, kdož k smrti byli odsouzeni. Těla pak jejich byla do průplavu mezi palácem a vězením se nalezajícího házena. —

Síně v paláci dozův, z kterých jsme do žalářů se ubírali, byly plné nádhery a přepychu, díla nej přednějších umělců a malířů je zdobila, a na blízku takové nádhery — taková bída! Jak možno užívatí bohatství a rozkoší v takovémto sousedství?

A co as nalezalo se nad touto nádhrou? zajisté jsi slyšel již laskavý čtenáři o olovňených střechách Benátských, „piombi“ nazvaných. Na střechách těchto nalezají se úzké dosti vysoké vykřírky olovem pokryté. I to byla úzká vězení, v kterých odsouzení za doby letní nesnesitelným vedrem, v zimě pak nesnesitelnou zimou byli trápeni, a takřka k zoufalství doháněni. — A jak mnozí z nich byli as na pouhou neodůvodněnou žalobu snad ze msty v místnostech těchto věznění a trápení? — Podivné myšlenky křížovaly se v hlavě mé při pohledu na tu nádhru v paláci dozův a na ta místa bídy a ukrutnosti, která se pod ním i nad ním nalezala. Pravdu měl Alban Stolz, když pravil ve svém spise: Návštěva u Sema, Chama a Jafeta, že Benátčané nedovedli štěstí své snášeti, že v pýše své a ukrutnosti vyzývali Boha ku pomstě. Zde t. j. v paláci dozův viděti, jakým ďáblem se může stát člověk pro své vlastní pokolení. Dle toho, jak vina se přisoudila, ujímalo se nejen vzduchu ale i světla. Mnohé z těchto rakví kamenných, (tak mohou se tato úzká, tmavá doupata nazývat), do nichž uvrhováni byli lidé za živa, měly jen jediný kulatý otvor na způsob roury u kamen, kterýmžto otvorem mohl sice vzduch, nikoliv však světlo do vnitř vnikati. Dole v hloubce byly hroby pro živé, pekelná vězení a vraždění hedbávnými provazy, a na hoře nádherné síně zlacené a malbami prvních umělců na světě zdobené! „V tom se jeví spravedlnost, že vaše sláva nyní v prachu a bahně zaniká“. Tak Alban Stolz. —

Ve čtyry hodiny chtěli jsme v prohlížení města pokračovati. Ještě však nebylo ani tři čtvrtě, když mne vůdce vyhledal a žádal, abychom s ním ranní smlouvu změnili. Ráno totiž ujednali jsme, že mu dáme po franku, a vše ostatní, jako gondoly a vstupné že si budeme platiti sami. Mezi obědem však ujednán si se společností, která se k nám ráno připojila, že mu dají po 4 frankách, a on že vše t. j. gondolu i vstupné zapraví sám. Kdo ví, jak jízda po gondolách jest laciná,

pozná, že smlouva ta byla velmi výhodná, ale jen pro vůdce. Nám nabízel, že to po třech frankách udělá. Když ale žádal, abychom řekli, že platíme každý také čtyry franky, tu jsme byli se smlouváním u konce. Hezky zřejmě dalo se mu na srozuměnou, že lháři nejsme, ani jimi býti nechceme, že tedy při ranní smlouvě ostává. Šel, ale na nás více nečekal, nýbrž ujel s řečenou společností nedbaje ani toho, že jsme mu nezaplatili za to, že nás dopoledne prováděl. Ba nehlásil se ani o ty centesimy, které mně pro žebráka zapůjčil. Uměl zajisté dobře počítati. Od nás sedmi byl by dostal 7 franků. Společnost, s kterou odjel, čítala 10 osob, po čtyrech frankách činí 40 fr. Platil-li za gondoly a vstupné 10 aneb nejvýš 15 franků, ostalo mu ještě alespoň 30 neb 25 fr. A to jest zajisté víc nežli 7 fr. — Z naší společnosti dostavili se na určité místo pouze dvě dámy a dva pánové. Souhlasili v tom, bychom si najali větší gondolu a prohlédli si kostely na ostrově Giudecca, st. Giorgio a Maria della Salute. Překrásný chrám „Il Redentore“ (Vykupitele) na ostrově Giudecca vystaven byl od senátu z vděčnosti k Bohu za odvrácení moru r. 1577. Za podobnou příčinou povstal i krásný chrám Maria della Salute, jehožto kopule vysoko nad jiné stavby vyniká. Když r. 1630 morová rána v krátkém čase 44.000 obyvatelů zachvátila, brzy ale přestala, dalo město z vděčnosti na onom místě, kde mor povstal, tento chrám vystavěti r. 1631. Chrám sv. Jiří na ostrově téhož jména S. Giorgio maggiore vyniká mohutným klenutím. Se zvonice tohoto kostela, na niž jako na zvonici sv. Marka pohodlná cesta jest upravena, měli jsme překrásnou vyhlídku na Benátky, zvláště pak na průčelí paláců na velkém průplavě, na nábřeží slovanské a na část paláce dožův, které se zvonice sv. Marka viděti nelze. Navracejíce se slyšeli jsme na velkém průplavu pěkný kvartet, který hudebníci na gondole sem a tam jezdíce, provozovali. Obecná zahrada, na konci Benátek, v které jsme chtěli konečně pookrátit, byla, ač jest téměř v městě jediná (mimo zahrady u královského paláce), skoro prázdná. Zahrada jest dosti prostranná a slušně upravená, a má tu zvláštnost, že se tam nalezá i rejdiště pro koně, kterých v Benátkách není. —

Večer ubíral jsem se samotný na náměstí sv. Marka, kamž se Benátčané nejčastěji scházejí. Z daleka již slyším hudbu, která tam hrála. Náměstí samo podobalo se ohromnému sálu. Nad ním klenula se modrá obloha a tisíce světél na náměstí a z pod-

loubí starých prokurací osvětlovalo je — a po náměstí hemžilo se nepřehledné množství lidu. Než mně nebylo jaksi volno v této směsici, a proto ubíral jsem se uličkou, která vede skrze věž vedle prokurací, na níž dvě kovové sochy kladivem hodiny odpočítávají, dál a dále. Ulice byla úzká, ba velmi úzká, avšak skladiště a krámy byly slušné a dobře osvětlené. Mimo nadání otcnul jsem se v kostele sv. Salvátora. Bylo to 24. května. V chrámě konala se májová pobožnost a bylo právě kázání. Jaké ale to bylo překvapení pro mne! Na straně epistolní před presbytářem bylo upraveno prostranné povýšené lešení asi 1 a půl sáhu dlouhé a sáh široké. Na něm malý stolek a vedle židle. Byla to kazatelna. Obyčejně nalezá se nad kazatelnou tohoto druhu ještě jiná, tuším že pro kázání v slavnější dny sváteční. I v kostele sv. Marka spatřil jsem dvě kazatelny nad sebou, jakoby jedna z druhé vyrůstala.

Kazatel bez rochetu a štoly — řeholník — procházel se sem a tam, brzy zdlouhavěji brzy rychleji. Podobně byly i jeho posunky brzy živější brzy vážnější. My v Čechách museli bychom si na tento druh kázání zvykat.

Májové pobožnosti, jak jsem i později pozoroval, jsou v Itálii velmi oblíbené a končí se pozdě u večer. Oltáře a chrámy bývají skvěle osvětleny a ozdobeny. Vůbec dbají Vlaši na okrasu a osvětlení chrámů velice, a proto také rádi na ně přispívají. U nás se mnozí mrzí, když se jednou za čas v kostele nějaká sbírka koná. V Itálii přichází kostelník několikrát mezi kázáním nebo požehnáním s váčekem, na němž se rolníčka nalezá, aby věřící na osvětlení a ozdobu kostela přispívali. Obraz Panny Marie, který se na oltáři nalezá, zakryje se, jakmile se nejsvět. Svátost vystaví. —

Při večeri, když se naše původní společnost zase celá sešla, byli jsme mile překvapeni národním zpěvem pod okny hostince našeho. — Ač jsme den 24. května dosti využítkovali, zbývalo nám předce ještě mnoho k shlednutí. Tak na př. velký průplav, rybní trh, most Rialto a některé znamenitější paláce.

Most „di Rialto“ pue se přes velký průplav a má jenom jediný oblouk přes 27 metrů čítající. Most tento zdvihá se dosti vysoko nad dlážděním ulice. Schody vedou nahoru i dolů, a po obou stranách schodů nalezá se po 6 krámech pro prodavače. — Na rybním trhu bavilo mne to množství rozličných ryb, avšak odháněl ten nelibý zápach,

a ta nečistota, která tu byla. Vůbec celý ten čas, co jsem byl v Benátkách, cítil jsem všude nemilý rybní tuk, i v pokrmech, a nemohl jsem se ho zbavit.

Nedaleko rybního trhu nalezá se proslulý palác Pesaro, mistrovské prý to dílo stavitelství s překrásným sloupovým prvním a druhým poschodím. Palác tento chtěl jsem si nejen zevnitř, jako jiné paláce na p. p. Grimani, Contarini, Tiepole atd., nýbrž i uvnitř prohlédnouti. Palác tento musel druhdy krásný býti, nyní však pustne a schází patrně jako množství jiných paláců. Dvůr počíná travou zarůstati, tak se mi alespoň zdálo. Místo vrátného neb služebníka vedla mne nahoru malá, asi desítiletá holčička. Schody mramorové jsou již dosti spustlé a zanedbané a obmítka na zděch počíná odpadávat. Nahoře vedl mne pak správce domu do několika pokojů. Ve velkém sále vidím sbírky římských a japonských váz a jiných starožitností. Po zděch a po podlaze v dosti velkém neladu bylo rozvěšeno a roze-staveno množství obrazů proslulých malířů staré i novější, ba i nejnovější doby. Táži se, co to má znamenati? A ku svému podivení slyším, že vše to jest na prodej! A komu to patří? Rozličným schudlým šlechtickým i nešlechtickým rodinám a umělcům. Majitel paláce Pesaro Bevilacqua sál tento k tomuto účelu zapůjčil. Zde více než kde jinde jsem poznal, jak se chudoba v Benátkách víc a více rozmáhá a jak rodiny i šlechtické v bídu klesají.

Díla umělecká a mistrná, za které předkové nynějších šlechtických rodin dávali tisíce, nabízejí se nyní veřejně na prodej! Ano, Benátky klesly, klesly hluboko a klesají vůči hledě hloub a hlouběji. Jak namáhali se Benátčané, aby se sprostili vlády rakouské! Domnívali se, že když budou k Itálii připojeni, že jim nastane nová doba slávy! Sklamali se však velice. Nejeden rodina šlechtická schudla již tak velice, že nemůže ve svém paláci než jen některý pokojík k svému přebývání rádně upravit! Ostatní pustne a rozpadává se. A že Benátčané sami to cítí, jak neveselo jest, poznal jsem z rozmluvy, kterou jsme měli s majitelem hostince, v němž jsme bydleli. Mrzel se velice, že prý každý Benátkám něco vytýká. Berlínčan měl prý by rád všechny domy bíle natřené, Vídeňák že prý pohrdlivě na Benátky pohlíží, atd. Přece však jsme šťastni, doložil ironicky. A co nám také schází? Rakousko nám darovalo Lombardii i Benátky, k Římu jsme také mané přišli. Papež věnuje nám ročně mnoho milionů (t. j. nechce přimouti jidášskou mzdu, nechce práva svaté Stolice zaprodati aneb almužnu od krále Viktora přijímati). Každoročně přichází nám do země sta tisíce haléře Petrova — a co dáváme my jim za to? Konopě na provazy, aby se mohli všeti! — Není-liž to humor šibeniční? —

Čas k odjezdu do Říma se krom nadání přiblížil. Jedeme na nádraží. Tu se ale k svému ustrnutí dozvíme, že věci naše z Terstu ještě nepřišly a kdo ví zdaž i do zítřka přijdou. Často prý to trvá 3 až 4 dny. Na den 27. byla ustanovena audience u papeže, dne 24. jsme ještě v Benátkách, a kdo ví, zdaliž do 27. věci své dostaneme! Pékné to nadělení! S nepořízenou museli jsme se zpět do hostince navrátiti a čekati, až věci své t. j. kleriky, pláštěky a prádlo dostanem. — Na štěstí však došly věci druhého dne, t. j. 25. Čas nuceného svého pobytu v Benátkách použili jsme k dalšímu ještě prohlížení Benátek, zejména pak k návštěvě kostelů dei Frari a sv. Jana a Pavla. Ráno dne 25. května sloužili jsme mši sv. v kostele sv. Marka. Mně přálo štěstí, že jsem mohl sloužiti u hlavního oltáře nad hrobem sv. Marka. — Lev jest odznakem sv. Marka, lev jest i znakem vlasti mé — za blaho této vlasti své a všech, kdož na mne vzpomínali, obětoval jsem obět mše sv.!

Chrám Panny Marie dei Frari a sv. Jana a Pavla jsou snad po kostele sv. Marka pro Benátky nejpamátnejší a nejdůležitější. Místo pro chrám dei Frari vyžádal si sv. František osobně od senátu Benátského. V chrámu tomto nalezá se množství překrásných náhrobků. Tak u př. překrásný náhrobek Ticianův z bílého mramoru, který nákladem našeho císaře Františka Josefa byl vystaven, krásný náhrobek Pesarův, Kanovův atd. Do chrámu pak svat. Jana a Pavla byli dožové po delší čas pochováni, proč i zde množství pomníků a náhrobků dožův viděti jest. Před kostelem tímto nalezá se socha podivného patrona na koni „Bartoloměje Colleoni“ z Bergamo. Člověk tento byl vojevůdcem a chtěl se vši mocí státi proslulým — a když nemohl jinak, nabídl Benátkám přes jedenkrát sto tisíc zlatých dukátův, postaví-li mu za to pomník na náměstí sv. Marka! Město dalo pomník shotoviti, vykazalo mu ale toto místo. Sochař pak naznačil dosti patrně ctižádost člověka tohoto! —

Když jsme z Benátek odjížděli, doprovázel nás nesmírný liják. Se střeš se voda do průplavu jako potokem hrnula. Náš goudolier, muž silný a statečný, hleděl se co možná pod můstky zdržovati, až by drobet pře-

stalo. My však se zas obávali, abychom pozdě na dráhu nepřišli. Konečně pak rozhodné „premė“ příbuzné majitele hostince u Sandwirtha, která s námi na nádraží jela, přimělo ho dále do deště. — Po poledni opustili jsme Benátky. (Pokračování.)

Slzičky Panny Marie.

Národní pověst.

Když Pán v davu litých katů
k smrti krácel skličeny,
křížem těžkým a břemenem
lidských hříchů stížený.

Spěchala též za průvodem
na týmě Kalvarie,
v trpkém bolu pohřížená
božská Máti Marie.

A když cestou v zem pozírá
trávu vidí skropenou,
to slzami svého Syna
přehojně ach! zrosenou.

Hle! tu při každíčkém kroku
hluboce se v zem kloní
a na vřelou slzu Syna
vřelejší vždy uroní.

Slzy obou láska vroucí
úzce v jedno spojila,
až se z nich po krátké době
něžná kvítka rozvila.

Květky ty kmet i dítě
víjí rádi v kyticíky,
v své prostínce mluvčí zvou je:
Panny Marie slzičky.

J. Ježek.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

IV.

Převozník Příbora zašel si za panem děkanem kapitolním na statek venkovský; ale sluhové jej odbyli. A když jim ukázal lístek, podívali se jeden na druhého jaksi nedůvěřlivě, na dceru jeho s úšklebkem, zavrtěli hlavou a řekli, že pán je den ode dne churavější. —

Příbora navštívil s Bohunkou i Pozdeň. Za Pozdní zaměřil na stráň, na níž do dneška černaly se ohorelé kmeny, zašel si v dědině ku starým známým, prohlásil se a všude se ptal, nebyl-li tu v posledních dnech nějaký cizinec.

Pozdenští si vzpomínali, vzpomínali a přisvědčili, že byl, a že chodil zbořeninami, ale ještě téhož dne že odešel.

Převozník Příbora udeřil se pěstí do čela; ale neřekl slova a když už byl daleko za Pozdní, šakýval chalupník Hrdlička hlavou a prohodil k ženě: „Všímla sis, ty stará, dcerky jeho?“

„Ba právě že, táto!“

„A řekla bys, že to jeho dítě?“

Hrdličková se při téhle neočekávané otázce nějak zarazila.

„A či, myslíš, že by bylo?“

„Vzpomínej! — Uhodneš lehce!“

Žena si položila ruku nad oči a přemýšlela.

„Bože můj, Božíčku! — Už vím muži, už mně to napadlo,“ zvolala náhle a sepjala ruce.

„Víš-li, mlč tedy a jazyk měj za zuby. Ať to skrze nás nevyjde!“ — —

Příbora byl už zatím v křivoklátských lesích. Měly tenkrát nesmírnou rozsáhlost. Ještě dnes, ač jsou již leckde stráně holé, bez jediného dřeva, zdá se člověku, že to jiný svět, že to báječný kraj s těmi dřevnými myslivnami, z nichž na každé ve štítu třel obrovské parohy.

Jdeš hodinu a nepotkáš člověka. Cesta vine se uprostřed tmavých sosen, či světle zelených doubků jako pod loubím. Jdeš druhou hodinu a opět nikde živé duše, leda tak postava v šedivém šatě, za kloboukem zelené péro, na ramenou ručnici a při tom ti napadnou pohádky o příšerných mládencích.

Jdeš hlouběji a hlouběji, tu a tam přikrá stráň, prošedivělá, jako hlava stařeny se starým stromem v černé koruně, zrychlíš krok a již zase klene se nad hlavou tvou loubí ze smrkových haluzí v tichém šepotání.

Ty posloucháš a zapomeneš, že jdeš. Hovor starých kmenů připadá ti nějak známý, tak jako řeč ze snů mládí, když jsi byl ještě v kolébce a matka ti zpívala tichým, roztouženým hlasem ukolébavku, jejíž slovům jsi nerozuměl sice, ale jejíž melodii jsi nezapomněl a nikdy nezapomeneš.

Příborovo oko nepáslo se však po půvabech hvozdů.

Slunce stáपělo se již v temnou zeleň jehličin na západě.

Cesta lesní zavíjela se náhle v dosti příkrou stráň.

Příbora se zastavil, rozhlédl se po oudolině a prohodil jako pro sebe: „Už k večeru! — Nejsi unavena Bohunko?“ A při tom se po mladé dívce ohlédl. „Domů dnes ne-

můžeme dorazit a věru ani nevím, kde jaké vesnice.“

„Mohu tatičku ještě dobře.“

Příbory zmocnil se náhle jakýs nepokoj.

„Ke Karlštejnu máme dobré čtyry hodiny, ne-li více a den již na sklonku. Pojď blíže ke mně Bohunko! Zdá se mi, že jsme zabloudili. Jsme trochu daleko na západ. Jdem dosti rychle a před polednem byli jsme v Kačici.“

Bohunka šla těsně po boku otcově.

Příbora se leckdy zastavil, chvilinku naslouchal a zase zrychlil krok.

Náhle ozvalo se v houští několik tlumených hlasů.

Prevozník sevřel sukovitou hůl v pravici těsněji.

Z hustiny v levo vyřítilo se bleskem k deseti mužům — zakuklencům, a tři vrhli se okamžitě po dívce. Dva však v témž mžiku klesli nazpět do mechu.

Příbora napráhl poznovu pravici k pádné ráně; ale dvě páže obrovské rázem povalily jej k zemi. Obrátili ho obličejem do trávy a ruce svázali mu na zad provazy.

Ze zákeřníků nepromluvil žádný; nikdo ani nezašpetl. Ve chvílce seděli na koních a náčelník jejich tiskl k sobě dceru prevozníkovu.

V témž mžiku dorazili na jeviště pychu násilnického jiní tři jezdci a úpění dívčino poučilo je o všem.

„Ve jmenu krále! — Ve jmenu zemského míru!“ zahřměl první z jezdců a taseným mečem rozjel se přímo do tlupy.

„Chystejte se hoši! — Budeme s nimi hotovi brzy. S tímhle se známe!“

„A my také pane; z hospody v Nebovidech!“

„Pane, jeď svou cestou!“ zahučel v odpověď mladému rytíři náčelník zákeřníků. — „Máš ještě mladý život a naše ocel umí vnikati hluboko pod žebra!“

Dívka zaúpěla poznovu.

„To ty jsi — Bohunko! — Svůj život za tvou čest!“ vykřikl rytíř.

„Pojď tedy!“

„Pane — otce zachraň a mne zůstav ochráně Boží!“

Na tato slova dívčina vypukli lupiči v nevázaný smích.

„Je mi tě líto! — Jsi ještě dítě! — Ale chtěl jsi tomu!“

Zakuklenec se usmál divoce a dlouhý, jízdecký jeho meč stopil se skorem do polovice do žeber mladého rytíře.

Oba čeledínové jeho dodýchávali. Z lu-

pičů dostali na věčnou památku tři; ale nezůstal na místě žádný. Druhové vzali je s sebou na koně.

V malé chvílce bylo v lese opět ticho.

Toliko ozvěna, zdálo se, že opakuje úpění mladé dívky v náručí krkavců.

Příbora nemohl se ani pohnouti. Přitáhli mu k tělu provazy hezky pevně.

Rytíř probudil se po chvíli ze mdlob. Nad lesy vycházel měsíc. Zraky zraněného utkvěly na muži s obličejem obráceným v mech. Pokoušel se vstáti; ale sotva že se hnul, nový proud krve zbarvil do červena mechovi. Ucpav si ránu trávou znovu se pokoušel k svázanému; napnul posledních sil a podařilo se mu to.

„Jsi živ či mrtev?“ zašeptal tiše a zahýbal mužem roztenuv okamžitě dykou provazy.

Příbora pohleděl vzpřímniv se osvoboditeli do očí a ustoupil o dva kroky zpět. Poznval v něm Zbyňka Zajíce z Hanžburku.

„Pane, jsem ti zavázán opětným díkem! — Opláť ti to Pán Bůh!“ pravil nuceně a teprve nyní povšíml si zkrváceného kabátce rytířova a mrtvol čeledínů v barvách pánů Zajíců.

„Nasadil jsi život svůj . . .“

„Ale marně starý brachu!“

Prevozník Příbora rozhlédl se kolem plaše a zouzeným hrdlem vyrazila mu pouze dvě slova: „A dítě — a dcera — —?“

„Unesli ji! — Zdá se však, že s lupiči se ještě shledáme! — Jsem trochu pohmožděn — —“

Mladý rytíř zavrával a ze spoda kabátce vyprýstila se znovu čistá červená krev.

Prevozník jej chtěl zachytiti, ale bylo již pozdě.

Pan Zbyněk klesl bez sebe do mechu.

Příbora sepal ruce, zalomil jimi nad hlavou, potom sevřel si lebku oběma pěstěma a rty jeho vydral se hrozný, zoufanlivý ryk. Takový drává se jen z nitra, když se nešťastník octne nad srázem a ta drobí se pod nohama jeho, uniká okamžikem a ubožák rítí se v bezměrné hlubiny, z nichž není vysvobození.

Lesy křivoklátské opětovaly výkřik Příborův v strašlivé ozvěně.

Ptáci dravci ustávali v bleskotném letu svém a poslouchali. Lišky stanuly v pronásledování lupu a poslouchaly. Sovy, jež každým večerem vítávají v zdejších lesích noc táhlým, mrazivým hukotem, utichly v houkání a poslouchaly, zdali to zvuk z lidských nader či zdali to ryk královny pouště, o níž

si v radě, když za rok a za den scházívá se veškerá zvěř z lesů zdejších k valné hromadě, vypravují ty nejpodivnější zvěsti.

Ba byl to hlas z řader lidských; byl to zvuk muže, kterémuž zdálo se před chvílí ještě, že octl se z nenadání u cíle tužeb svých a kterýž náhle odtržen jest v dálku nezměrnou, kterýž — ve světě samojediný — rukou nejpečlivější vypěstoval si pod tichým krovem květ, ježž ruka dábelská vytrhla a odnesla Bůh ví kam, ježž zničí a otrhá Bůh ví kde a zničený, uvadlý odhodí zase Bůh ví kam!

„Karle, Karle! — Že jsi nám odešel! — Kdo tě nám nahradí! — Kdo mi dá nazpět dítě tvé, ty pane můj!“

Křivoklátské lesy opětovaly volání starého muže ještě temněji a zvěř ve hvozdech opět se stišila a opět naslouchala, zdali to z hrdla lidského zvuk či zdali to ryk osiřelců, když umře král pouště a mládě jeho svěřeno na vychování šakalům a hyénám.

„Já ti je dám nazpět, já ty starochu! — Slyšíš mne? — Já ti přivedu dceru tvou, abych ji přijal za ženu svou z rukou tvých!“

Přífbora obrátil se k rytíři.

„Ty že bys mi mohl to dítě vrátiti?“

„Přivedu, vrátím a vyrvu jim ji. Budu ji hledat po dvorech královských; vždyť si to vyhledám nevěstu.“

„Pak ji raději nehledej! — Rozumíš ty pane? Jsi jeho krev a než by . . .“

„Co pravíš? Či nejsem já syn Zajíce Viléma? Již po druhé ta divná výčitka. — Běda, že nemohu! Musel bys mi povědět, či že předce jsem. Ty to víš, ty původ můj znáš a Bohunky také nejsi otcem! Vidím ti do duše a na dnu té duše tvé čtu divné, netušené věci!“

Mladému rytíři znovu vyhrkla proudem z rány krev; opět klesl do mechu.

„K dobrému se cesty tvé a cesty její nekřížují. Jsi dobrý — hochu; a já ublížil ti tolikrát v duši své, mysle o tobě zlé. Jsi po matce, jeho krve nebudeš snad mít ani krupěje; ale Bohunka nemůže tvou nikdy býti, i kdybys chtěl za ni všechno, co máš a co nazýváš svým, dát: život, čest. — Proč? Řekl's dobře, že nejsem otcem ubohé.“

Starý muž měl dosud ruce sepjaté a pozíral k nebesům.

Měsíc díval se shůry do těch lesů tak vlídným okem, tak jasnou tváří, jakoby ta země hluboko pod ním s těmi lidmi duše nesmrtelné, s těmi lidmi s rozumem a se svědomím byla ráj a v tom ráji samí andělé. —

Přífbora se po chvíli vzbudil a šel hledat pro raněného přístřeší. Musel však dobrou hodinu jíti, než přišel na myslivnu.

A když zabušil na dvěře a otevřeli mu a lesník uslyšel zprávu o zákeřnictví, zavrhl nějak divně hlavou, svolal čeled a šli na jeviště zločinu.

Pana Zbyňka naložili na houni a odnesli do světnice. Mrtvolu čeledinů pochovali ráno a nad každým hrobem zarazili do země veliký, dřevěný kříž.

Lesník odešel oznámit pých královskému úřadu na Hrádek.

Pan purkrabí pokrčil ramenama a zdálo se, že celá věc tím obyta.

Starší čeledínové ve hradě skřípali zuby, že to po smrti Karlově příliš brzy začíná, a mladší chasa vybraná novým purkrabím se usmívala.

Král Václav vrátil se před týdnem z Němec a pana Bořivoje vyvedl z dosti pohodlného vězení v Bílé věži vlastníma rukama. —

Křivoklátský purkrabí o násilnictví spáchaném v lesích královských vladaře ani nezprávil. Dcera převozníka budňanského byla příliš nepatrná, aby se týral zvláštní posel, tím více, aby krále vyrušoval po mrzuté a obtížné cestě z Říše v obvyklých radovánkách.

(Pokračování.)

Vyznání.

Již častokráte divoký
hnal v mé srdce příval,
a já jsem přece s veselým
své písně srdcem zpíval.

I zpíval jsem a kotvici
v své srdce víry vtíčil,
a tuť jsem vždycky pookrál,
co jiný čelo — nížil.

A zpívám je — a ze zdroje
naděje vždy je živím,
a srdce mé že zapělo
sám kolikrát se dívím!

Ta láska, třetí jitřenka,
ku Kristu Pánu slíí,
aj, jak tu letí píseň má,
když ku nebesům cílí.

Co z prachu jest, to k zemi se
v prach poroby zas snese,
jen srdce zbožné vesele
k nebesům spěchá v plese.

O zpívej srdce, zpívej jen
a blaze budeš žítí,
to v nebesích pak obdržíš,
cos nemohlo zde mítí! —

Fr. Al. Lhotka.

V zříceninách.

Mne kdysi kroky do zřícenin vedly
a kláštera jsem stanul na dvoře;
kol rozhlížím se v kruhu prostoru —
ty šedé stěny v slunka záři bledly.
Den letní k spánku zvolna již se chýlí,
šum stromů ozýval se z temna háje,
noc-kníže v závoji s hor v údol pílil,
kmen kmenu dávné vypravoval báje.

Kde druhdy mníši dleli v bázni svatě
a Všemocnému vřelé díky pěli,
jež z hloubi srdce zničeného zněly
a odlehčily duši žalem spjaté:
tam na zdi drolící se bují býlí,
na sutých stěnách pyšně hlavu zvedá,
a každý útes, průlom k nebi kvílí —
však chodec marně klidné celly hledá.

Tu v hlavě myšlenky se rodí steré
při vzpomínce na dávné, zašlé doby,
že z časů slávy zbyly nám jen hroby —
a slza bolu z oka ven se dere...
Co tisíc spěchalo sem pro útechu,
co tisíc nalezlo zde svatý mír;
jak mnohý unikl zde pomstě lechů —
v tom nade mnou zavíří netopýr.

Co chudáků zde bylo nasyceno,
co opuštěným milé přístřeší
zde popráno — dnes úskal veteší
ni dobrodinců nezjeví mi jmeno.
Kdo povalil vás ve rozvalin prach? —
Byl zbůjník? — Lupič? — Mluvte, mluvte
trosky!

Či odíval se v drahocenný nach? —
Či přemráštěnci, jimž se zmátly mozky? —

Kol ticho! Jenom u zdi v bezoví
si ptáče vesele svou píseň vede,
nad římsou pavouk hebkou síčku přede —
co kámen tají, kdo mi vypoví? —
Zda vstanete kdy z rumu rozvalin
vy mechovitě trosky klášterní? —
Kdy vzniknou celly z strmých úskalin? —
Zvuk bez ohlasu šerem nočním zní.

Však po chvíli jak v hloubi útrobě
těch zřícenin vzdech žalný ozývá se:
„Ba dlouho ještě, nežli v plném jáse
se zaskvějem; duch lidstva v porobě.

Až vymaní se z liché osvěty
a k Bohu přilne srdcem věřícím,
my z prachu vstanem, jakby zaklety,
vmžik náruč otevřeme prosícím!“

Zas ticho; kráčím po skal hřebeň
mým srdcem však jak v hloubi útrobě
hlas zní a hyne v smutné ozvěně:
„Ba dlouho ještě . . . lidstvo v porobě!“
J. Ježek.

DOPISY.

Z Vlkane u Golčova Jeníkova 10. červce 1877.
(Visitace nejd. p. biskupa Hradeckého.)

Z Čihoště zavítal nejdůst. náš pan biskup dne 28. června do Golčova Jeníkova. Město to dalo krásný důkaz povinné úcty ku svému vrchnímu pastýři. Všechny domy na náměstí byly věnci a prapory okrášleny, takže úprava a ozdoba tato sama již hlásala, že radostný den se přiblížil. Ačkoliv při příchodu Jeho biskupské Milosti přišlo, nedali se zástupové lidu tím odstrašiti, nýbrž ten nejkrásnější pořádek zachovali. — Vroucnými slovy uvítal veledůst. p. děkan Josef Novotný, vikář Čáslavský Jeho bisk. Milost; obdiv pravý vzbudila a všechny přítomné k slzám radosti pohnula útlá dívka svojí řečí, v níž líčila oddanost, lásku a vroucnost dětinou, jakou všickni věřící jako upřímné dítky k nejdůst. panu biskupu, dobrotivému to otcí duchovnímu, v srdcích svých chovají. Jako země práhnula po dešti tak srdce naše toužila po tom, jenž přišel, aby jako pastýř dobrý nebeskou vlhou a rosou milostí Ducha Svatého občerstvil a posilnil své ovečky, což se na den sv. apoštolů Petra a Pavla v děkanském kostele, a v neděli dne 1. července ve farním kostele sv. Jakuba apoštola ve Vlkanečích udílením svátosti biřmování skutečně dokázalo. Na znamení radosti ozdobili Vlkanečtí své příbytky, vystavěli slavnostní bránu a vynasnažili se všemožně, aby vděčnost projevili svému vrchnímu pastýři, jenž jsa horlivý poutník apoštolský na své cestě města i vesnice nepatrně navštěvuje, aby jak měšťany tak vesničany, vůbec všechny své ovečky učinil účastnými milostí a darů Ducha Svatého, by obveselil a k nebeské vlasti obrátil a pozdvihl myslilidské, aby obnovená byla tvář země. Jak krásné jsou nohy zvěstujících pokoj, zvěstujících dobré věci (Řím. 10, 15.). Po tři dny byla s námi Jeho bisk. Milost na tom Golč-Jeníkovském panství — nyní osířelém — očekává se toužebně nový majitel čili pán statků Hostačová a Golč-

Jeníkova, jemuž i Vlkaneč náleží. Kdo bude asi tím pánem? Dejž Bůh, aby se jím stal nábožný katolík, aby byl patronem v skutku a v pravdě. — Není chudší fary a chudobnějšího farního kostela v naší diecési nad faru a kostel ve Vlkaneči. Pán Bůh sám odplat všem těm statečným rolníkům z okolí Golč-Jeníkovského, kteří s ochotností chvály hodnou J. bisk. Milost až do Vlkaneče doprovodili, obtížnou cestu mezi panskými lesy tím doprovázením příjemnější učinili a celou naši slavnost zvýšili. Našeho pak vroucně milovaného pana biskupa Josefa Jana žehnej a nám na mnohá leta zachovej Pán Bůh náš.

J. Ř.

KRONIKA.

Z Prahy. Z nových kněží, jež dnes v 8 h. v metrop. chrámu Páně u sv. Víta J. M. nejd. p. biskup posvětil, budou někteří sloužiti v Praze první oběť mše sv. a udíleti obvyklé při *primici* požehnání a sice hned zítra v pondělí 16. t. m. jeden v 7 h. u Voršilek, jeden o půl 8. h. u Milosrdných sester pod Petřínem, jeden v 8 h. u Školních sester (u sv. Anny), jeden o půl 9. h. u sv. Kajetána (u Redemptoristů), a jeden o půl 9. h. u Milosrdných sester v Karlíně; v úterý dne 17. t. m. jeden o půl 8. h. u sester nejsv. Srdce Páně na Smíchově; ostatní pak po venkově.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 17. července u Voršilek, od 18—21. t. m. u sv. Ducha, od 22—25. u sv. Markety v Břevnově.

— Dnes slaví se výroční pouť u sv. Jindřicha na Novém městě tímto pořádkem: v 6 a 8 h. budou tiché mše sv., v 9 h. zpívaná ranní, v 10 h. něm. kázání, v 11 h. pontifikální mše sv., odp. o 4. h. bude české kázání, pak nešpory a požehnání.

— Ve středu dne 25. července bude se slaviti výroční pouť u sv. Jakuba či u Minoritů. V 5 h. ráno bude první mše sv., o půl 7. h. druhá, v 7 h. české kázání, v 10 h. něm. kázání, v 11 h. slavná zpívaná mše sv., odp. o 4. h. bude české kázání, pak nešpory a požehnání.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci června 167 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; celkem letos již 954 osoby.

Z Moravy. „Hlasu“ píše se od Nové Říše: *Duchovní cvičení* připravil nám vdp. prelát Novoríšský, Antonín Hauber. Každoroční řádové cvičení letos přeložil z doby jarní na čas letní. Ustanovil k tomu oktávu

sv. Jana Křtitele. Oznámil nejdp. biskupovi, že s radostí přijme okolní duchovenstvo, jenž se účastniti chce. Pro 30 i více kněží na ty dni v klášteře příbytky přichystány byly. Pan biskup okružním listem pozval kněžstvo okolních děkanství. — Slyšíce hlas otcovský, v pondělí došli kněží na tři, čtyři mše z okolí. Někteří jsme se 30 ba 40 let neviděli, ač v jednom mocnářství pracujeme. Bývalý brněnský diecesán, František Kožený, jesuita z Prahy, byl vůdcem naší duchovní pouti. Vedl nás počtem 25. Putovali jsme tři dni cestou čtrnáctera rozjímání. Domovním listem byl nám sv. růženec. Co jsme pro duši získali, svět dáti nemůže. Ve čtvrtek ráno na konci pouti slavně přijali jsme Tělo Páně z rukou vdp. preláta. Putoval s námi. V síle toho pokrmu povedeme duše nám svěřené poutí tohoto života k našemu Spasiteli do říše věčné. — Může býti voják bez cvičení? Nemůže. Kněz bez těch cvičení jest — ryba na písku. Nadešla doba, kde taková posila kněžím občas nutna jest. Konají se každoročně cvičení v sídle biskupském u přítomnosti arcipastýře. Pro vzdálenost, nedostatek času a pro práce povolání ne snadno každému knězi na nich podílu brátí. I z nás pro jednoho přijeli v polovici cvičení. Musil chvatem v noci odjeti k neodkladné práci duchovní. Proto tedy zajisté tuto laskavou ochotnost d. p. preláta Novoríšského vůbec ctěného také jiné — od biskupského sídla vzdálenější řehole k vůli účasti se světského duchovenstva rády následovati budou.

Ze Slezska. J. M. nejd. p. arcibiskup Olomoucký udílel po tři týdny sv. biřmování v našem t. j. rakouském Slezsku. Všech biřmovanců bylo 25.595 a sice v Opavě 17.720 a v Plesně 7875. Z toho vidno, že denně více než tisíc biřmovanců se dostavilo. Přemnoho připutovalo jich též z pruského Slezska, kdež nyní vlastního biskupa mezi sebou nemají. Na počátku této biřmovací cesty byl nejdůst. pan arcibiskup churav, tak že nejdůst. světcího p. biskupa Pražského požádal, aby, kdyby ulehnutí musel, v biřmování on pokračoval. Avšak nebylo toho třeba, Pán Bůh silil p. arcibiskupa, tak že všem biřmovancům posloužiti mohl.

Z Haliče. J. Excel. nejdůst. p. biskup Tarnovský, Josef Alois svob. pán Pukalski, slavil d. 8. t. m. 25leté jubileum biskupské.

Ze Slovenska čteme v „Katol. Nov.“: U Ciferu na cestě k Prešpurku nachází se od 117. roků kaple sv. Jana Nep. s oltářním obrazem a s ostatky téhož světce. V kapli té obývaly se každoročně v předve-

čer sv. Jana litanie a v den samý sv. Jana konána tu byla velká mše sv. Avšak od dvou roků neobětovala se tu již nekrvavá oběť Ježíše Kr. Bohu všemohoucímu; nebo kaple ta nemajíc ani vlastní jistiny k obnovení a vydržování svému, ani žádného živého dobrodince, spustla docela a byla blízka rozpadnutí. Tu vzbudil Pán Bůh na přímluvu sv. Jana velikého dobrodince v osobě nábožných a šlechtitných manželů Němčičových, kteří slitovali se nad kaplí a nešetříce žádné práce, žádné oběti, dali kapli i obraz sv. Jana obnoviti a zcela nové sochy sv. Petra a Pavla na oltář z kamene vytesati, tak že kaple ta k předešlé slávě přivedena ba ještě větší než před tím ustrojena zase sloužit bude k oslavě sv. Jana Nep. a k zvelebení jména Božího slavnými litaniami a slavnou mší svatou v předvečer a na den sv. Jana. Aby však milou tuto kapli též osud jako nyní nikdy více nepotkal, učinili řečení nábožní manželé fundaci ze 100 zl. záležitosti. Kaple tato posvěcena byla dne 6. května po výborném, na počtu sv. Jana, na kapli a nové její dobrodince vztahujícím se kázání. Celé obnovení a vystrojení kaple s obrazem, se sochami i fundací vyšlo na 500 zl.

Z Vídně. Spolek katolických tovaryšů ve Vídni slavil dne 1. července 25letou památku trvání svého. Před 9. hod. odebral se slavnostní průvod, v němž asi 1200 hostů se nacházelo, ze spolkového domu v třídě Gumpendorfské do farního chrámu u svat. Josefa, kdež předseda jednoty Innomostské Msgr. Maier měl kázání. Před 10. h. přijel J. Em. p. kardinal arcibiskup Kutschker, jenž pak měl pontifikální mši sv. a „Te Deum“. Po návratu průvodu do spolkového domu odevzdal J. Em. nejdůst. p. arcibiskup starostovi Vídeňské jednoty katol. tovaryšů, kanovníku u sv. Štěpána Msgr. Gruschovi rád železné koruny 3. třídy, kterýž mu byl J. Velič. císař pán propůjčil uznávaje jeho zásluhy o dotčenou jednotu po plných 25 let, začež vyznamenán starosta hluboké díky vyslovil. O 1 hod. s poledne byl společný oběd. Při této jubilejní slavnosti bylo zastoupeno 55 jednot z celého rakouského mocnářství a z Německa. Telegramů došlo asi 50, mezi nimi též z Jerusalema a z Říma. Mnohem více však bylo dopisů blahopřejných od jednot, přátel, příznivců a býv. členů toho spolku.

Z Uher. Nejdůst. p. Bonnaz, biskup Čanadský, osvědčil dobročinnost svou opět tím, že tyto dni věnoval 60.000 zl. účelům vyučovacím a 30.000 zl. na podporu chudých správců duchovních ve své diecési.

Z Německa. Velectěný a vůbec milovaný biskup Limburský, dr. Josef Blum, jehož vévoda Nassavský jakož i král Pruský vysoce si vážili a řadou vyznamenání potčili, byl dne 13. června dle zákonů státních „s úřadu svého sesazen,“ což v celé diecési veliké zděšení způsobilo a lásku k vrchnímu pastýři, který od tří let přemnoho zkusil a téměř již oslepl, pokud možná, ještě zvýšilo.

— Mohučský biskup Ketteler zemřel d. 13. července v Burghausenu.

Z Italie. J. Emin. Filip de Angelis, první kardinal kněz, arcibiskup ve Fermo, zemřel v témž sídle svém dne 8. července. Narozen dne 16. dubna 1792, byl kardinálem od 8. července 1839.

— (Pro vystěhovalce do Ameriky.) Ačkoliv nikomu neradíme, aby vlast svou opustil a nejisté štěstí své daleko za mořem hledal, propůjčujeme přece místo dobře míněné radě, která se dává všem zimnicí po Americe již zachváceným, aby se obraceli na muže, kteří od spolku k ochraně katolických vystěhovalců zřízení jsou. Předsedou toho spolku jest kníže Karel Isenburg - Birstein. Důvěrníci pak jsou tito: 1) v Hamburku p. Theodor Meynberg, bytem v Dornbuschu č. 3. Odznakem jeho jest kříž a kotva na prsou. Na písemné dotazy dává rychle odpověď a stará se všemožně o blaho vystěhovalců již před odchodem z domova, po cestě až do odplutí lodi na moře. 2) V Brémách katol. kněz Petr Schlösser, Werderstrasse 12, a jeho asistent p. Wöhrmann, Poststrasse 1. Oznak: zlatý kříž a kotvice na prsou. Poslouží všem bezplatně. 3) V Havre: něm. duchovní P. Lambert Rethmann. 4) V Antverpách Mr. J. W. Würden, rue de Moy 44. 5) V Liverpoolu Mr. William Trost, 47 Duke Street. 6) V Londýně Mr. John Arnold, 12 Walden-Street, New Road Commercial Road, London East. 7) V New-Yorku Mr. Josef Köble, Third Street 185.

Paběrky.

11. Zrněčka do srděčka.

Jako člověk nemůže bez uší slyšeti, bez očí viděti, bez rukou pracovati, bez nohou choditi, bez rozumu mysleti: rovněž tak nemůže duše žiti bez Božích přikázání.

Máme duši svou ošetřovati jako syna královského, neboť jest to dar krále nebeského nám poslaný. Máme o ni pečovati, aby vždy čistá, neposkvřená, bezúhonná byla před Pánem, vládcem Všemohoucí.

Zákon Páně mluví o třech nešťastných; nešťastným jest předně ten, kdo něco ví a

tomu neučí; za druhé, kdo učí ale sám nekoná; za třetí, kdo nezná a se netáže.

Jsi-li odhodlán pro Krista potupu, křivdy i opovrzení největší snášeti, podobáš se udatnému vojínovi, jenž proti nepříteli vždy jest ozbrojen. Již před pouhým pohledem tvé neúmorné horlivosti klesnou i největší a nejlítější nepřátelé v prach.

Naríkáš: „V zármutku trávil jsem dny svého života, nectěn, nevážen a nikdo po smrti na mne nevzpomene?“ — Tot řeč plná nesmyslu a nemoc duše ctižádostivé. Mnozí-li as, domníváš se, že v dobách pronásledování bojovali pro Krista a světu zůstali zcela neznámými? — Jsou snad i oni ztraceni, kteří v horách, jeskyních a jamách svůj život prožili a jichž nikdo není pamětliv? — Nikoliv; zapsáni jsou všickni v knize života. Pomi vždy na věci nebeské, nedbaje pozemských, neboť sídlo spravedlivých v nebi jest. Nevyhýbej se tedy žádné práci, žádnému namáhání, vždyť i my velebíme ty, kteří v lopocení, bídě a útrapách Pánu se líbili. Chceš-li se spravedlivými dělit se o mzdu, děl s nimi i práci, neklesej srdcem, nehroz se nehod, nýbrž mužně vytrvej, vždyť utrpení tohoto světa nejsou rovná budoucí slávě, která se zjeví na nás.

J. J.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna*.“ Svazek 9. (srpnový) obsahuje duch. řeči (2) na ned. X.—XV. po Sv. Duchu, kázání primiční, na slavnost sy. Vavřince a Nanebevzetí Marie Panny (3).

— „*Königsmark*“, vůdce Švédů před Prahou.“ Dějepisný obraz z roku 1648. Volně pro mládež českou vzdělal A. D. S. vyobrazením. Str. 103. Cena 40. kr. Schváleno výborem ku proskoumání knih, hodících se pro knihovny školní. Nákladem kněhtiskárny a knihoskladu Rohlička a Sieverse v Praze. — Tamtéž vyšel: „*Seznam spisů*“ vydaných nákladem knihoskladu a knihtiskárny Rohlička a Sieverse v Praze.“ Založ. r. 1849. Str. 16.

— (Zasláno). Žádost k ctěným pp. českomoravským včelařům! Za příčinou první velké včelařské výstavy, kterouž uspořádá „Ústřední zemský včelařský spolek pro Čechy“ pomocí sl. kr. české zemědělské rady dne 10. září t. r. v Praze, bylo z mnohých stran projeveno přání, aby bylo založeno velké Album fotografických podobizen česko-moravských včelařů a jiných, v našich včelařských spolcích zasloužilých osobností jakož i kde možno fotografických vyobrazení jich včelínů. Album toto má sloužiti ku vzájemnému se poznání a ku sblížení se všech českomoravských včelařů vespolek, jakož i k ozdobě této

včelařské výstavy, načež pak vždy ochotně propůjčí se k jednotlivým schůzím našich včelařských spolků, když o to žádati budou. Nižepsaný, maje již hojnou sbírku rukopisů i autografů našich včelařů, dovoluje si uctivě požádati všechny pány včelaře o fotografii pro dotčené album, kteroužto ráčtež, opatřenou podpisem, laskavě jemu zaslati, a též známé včelaře a přátele včel přiměti k tomu, aby i oni svou podobiznu k témuž účelu zaslati sobě neobtěžovali. Jos. Mikuláš Boleslavský, odp. redaktor Českého Včelaře a proz. jednatel Ústředního zemského včel. spolku pro Čechy v Praze, v Karlíně č. 144.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Aug. *Artelt*, farář na odpoč. v Königswalde (v hrabství Kladském) dne 27. června (nar. 31. srpna 1807, vysv. 17. března 1832).

Ustanoven jest:

p. Josef *Slavíček*, admin. za faráře v Nižboru.

Uprázdňené místo:

Č. *Brod*, děkauství, od 27. června.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

p. Frant. *Nitsch*, jubil. kněz, býv. bisk. vikář a školdozorce střidnictví Kašpersko-Horského, konsist. rada, rytíř c. k. řádu Františka Josefa, os. děkan a vysl. farář ve Zhuří, dne 7. července (nar. v Jindř. Hradci 26. listop. 1796, vysv. 9. listop. 1819).

Ustanoveni jsou:

p. Václav *Řiřák*, farář v Sutomi (diec. Litoměř.), za děkana v Přesticích;

p. Jan *Nepil*, kooper. v Táboře, za sídel. kapl. v Klokotech.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

p. Josef *Kož*, bisk. vikář, konsist. rada, osobní děkan na Vysokém, dne 6. července (nar. v Tatobytch dne 4. března 1814, vysv. 3. srpna 1837).

Ustanoveni jsou:

p. Josef *Čermák*, kapl. za administr. ve Vysokém;

p. Josef *Domín*, kaplan v Dlaškovcích, za admin. v Sutomi.

Uprázdňená místa:

Jesenice, fara patr. hrab. Jaromíra Černína,
Liběchov, fara patr. kníž. Eman. Collalto,
Brzvány (Weberschan), fara patr. kníž. J. Ad. Schwarzenberga, do 16. srpna.

Milodar. Na dostavení metrop. chrámu sv. Víta v Praze: Novosvěcenci z k. arcib. semináře Pražského 100 zl. 3 kr.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Řeč na den sv. Jakoba V.

(Kázal v Příbrami Jos. V. Smělý.)

„Ve dne vběhnou do tmy, a jako v noci
tak makati budou o polední.“ Job 5, 14.

Proslulý spisovatel anglický lord Byron složil báseň nadepsanou „tma.“ V básni té líčí, jak strašlivě by vyhlížel svět, kdyby mu jednoho dne na vždy zapadlo slunce. Celý svět jest tím v nivec přiveden. Země se podobá neúrodné pustině, zvířata hynou, lidé umírají trapným nepokojem, úzkostí a hladem. Pokud to jde, hledí si lidé uměle přistrojit světlo a teplo i páli vše, načkoli přijdou. Města i vesnice jsou jedno spáleniště, lesy zmizely v plamenech, lidé se stěhují s místa na místo, vraždí se mezi sebou, každý chce jen sebe zachovat. Ponenáhlu vymírá všechno lidské plémě, svět jest poušť bohopustá a na té poušti potkají se poslední dva lidé, oba ženou se ke žhavým popelům shořelého lesa. Jeden z nich nese hořící smolnici i vidí při bledém svitu jejím, an se blíží druhý člověk. I shasne s kletbou na rtech svou pochodeň obávaje se, že pro dva nebude dosti světla a tepla. O hrozný je ten obraz — země bez slunce, svět beze světla! Leč, př. dr., strašnější ještě byla by podívaná na svět zbavený světla nadpřirozeného, na lidstvo zbavené pravdy, víry a náboženství. Člověk nadaný rozumem a svobodou zapomene-li jen jednu chvíli na Boha, odvrátí-li jen na okamžik mysl svou od světla pravdy: je s to spáchat i nejčernější zločin. I což by teprv dělo se ve světě, kdyby všem lidem zhasnulo do čista světlo sv. víry, kdyby člověk na dobro přestal věřit v Boha, v nesmrtnost duše, ve věčnou odplatu a věčný trest. Na člověčenstvu zba-

veném světla víry splnilo by se slovo: „Ve dne vběhnou do tmy, a jako v noci tak makati budou o polední.“

Ano člověk bez víry v Boha, zbožňuje sebe sama, nic si neklade za hřích, nebe své spatřuje na zemi v nemírném ukájení všech chtíčů a vášní; ba člověk bez víry dovede se zvrhnout na dravce daleko nebezpečnějšího než dravec pitomý.

Pravdu dí něm. básník Schiller: „Lva dráždit radno není, brachu, zub tигра zkázou značený: však nejstrašnější ze všech strachů jest člověk vztekem šílený.“ Ano, lépe by bylo lidem bez slunce, nežli bez Boha a náboženství, to uznal již pohan Platarch.

Že takovou důležitost do sebe má světlo ducha, světlo sv. víry, že by bez něho neobstálo lidstvo ba ani se neudrželo na výši lidskosti: proto poslal Bůh jednorozeného Syna Svého, aby rozsvítil světlo pravé, osvěcující každého člověka; proto Spasitel dal se raději na kříž přibiti, než by zapřel neb odvolal jen jedinou pravdu svého božského učení; proto apoštolé a mučeníci nežli by zapřeli světlo Krista, raději snášeli muka a podstoupili krvavou smrt.

Dnes, dr. př., slavíme požehnanou památku apoštola a mučeníka Páně sv. Jakuba, vyvoleného tohoto chrámu i města ochránce, k jehož cti a slávě Boží mám dnes mluvit k Vám. Nemnoho zaznamenáno o životě velikého tohoto apoštola, leč co známo o něm, má velikou důležitost. Sv. Jakob, syn Zebedeův a bratr sv. Jana apoštola, byl jedním z prvních apoštolů. Byl jedním ze tří apoštolů, které odůstojnil Kristus, aby byli svědkové jeho slavného proměnění na hoře Taboru, svědkové zázračného vzkříšení dcery Jairovy a svědkové krvavého potu Kristova

na hoře Olivetské. Kázav evangelium v Judsku, Samařsku i v dalekém Španělsku navrátil se do Jerusalema. Zde pak 10 let po smrti Páně za krále Heroda Agrippy položil hlavu svou s veselou myslí na špalek a se srdcem radostným přijal katova meče ránu, která mu dobyla koruny mučnické. Pro světlo víry Kristovy vylil první z apoštolů krev svou sv. Jakub.

V době naší však potkáváme samozvané apoštoly, kteří by nejraději světlo víry Ježíšovy shasili a místo něho rozestřeli v lidstvu noc a tmu novopohanské nevěry. K oslavě Krista a ke cti apoštola a mučnicka jeho sv. Jakuba, k spasitelnému poučení i k výstraze posvěťme si dnes na tmu nevěry uvažující, odkud se rodí a jaké nese ovoce?

I. První zlé símě, z něhož se rodí nevěra, jest polovičitá vzdělanost spolčená s pýchou rozumu. „Polovičaté vědění odvádí od Boha, pravá věda k Němu opět přivádí,“ píše Baco Verul. Velemoudrý Sokrates říkával: „jen tolik vím, že nic nevím; jiní ani to nevědí.“ A věru kdo pravý vzdělanec, vyznati musí: „jen tolik vím, že málo vím a že se po smrti nedoučím.“ Ano, kdo opravdu jest vzdělaný, musel nabýti toho poznání a přesvědčení, že slabý a obmezený lidský duch sám se nikdy nedopátrá věčných pravd a že tudíž rozum i srdce člověka dovede ukojiti jedině náboženstvím — vědění o Bohu a o pravdách Bohem zjevených. A proto pravý učenec nepohrdá náboženstvím, ale přilne k němu s láskou a s pokorou přijme blaživé zaslíbení víry, že co nyní vidíme jako v zrcadle a v podoběnství, užíme jednou tváří v tvář. Jinak ale rozumuje polovičitý světák, jehož posedla pýcha rozumu. Bůh, Kristus, víra jsou mu věci pro žebráky; modlení, služby Boží, svátosti jsou mu pochoutky pro sprostáky; písmo sv. jest mu sbírkou povídaček pro děti. On, osvícenec najde sobě lepších požitků a zábav někde jinde nežli v těch našich starých chrámech. On, který přečetl tolik klasiků, básní a románů, jakž by se mohl něčemu přiučit z kázání? Tak a podobně smýšlí polovzdělaný hrdopýšek o věcech náboženských. A kterak si vede, když byl pomalu vypěl na hotového nevěrce? Aby u lidí krátkozrakých došel chvály osvěcení, hanobí církev, tupí kněžstvo, posmívá se sv. obřadům, znesvěcuje dny sváteční, rouhá se Bohu; slovem, pod zástěrou osvěty šíří tmu nevěry. I zdaž se počínáním svým nepodobá zbrklému Herostratovi, který aby se stal pověstným zapálil noční dobou slavný chrám Dianin v Efesu. Jako prokletou stala se památka Herostratova; bude i památka

podrývačů sv. víry. Bůh, jenž se pyšným protiví, zničí jejich herostratské snahy, oni proti víře, kteráž z Boha jest, ničeho nepořídí, sami pak „ve dne, kdy svítí světlo Kristova učení, vběhnou do tmy a jako v noci makati budou o poledni“ upadše ve tmu nevěry.

Druhé zlé símě, z něhož klíčí nevěra jest nesmyslné pochybování a všetečné hloubání o sv. tajemstvích a člancích víry. Před všeobecnou světa potopou poručil Hospodin všem živočichům, kteří nežijí ve vodách, aby se utekli do archy Noemovy; i hnala se všechna zvířata přes most do ochranného korábu. Naposled přiběhl i osel a zastavil se před mostem jakoby se rozmýšlel. „Pojď, zvolal Noe, čas dochází, co nevidět zahyne všeliké tělo.“ Osel však sebou ani nepohnul, jako by říci chtěl: „Kdo ví, přijde-li potopa, vždyť o ní nebylo co svět světem stojí slycháno. A pak kdo ví, jak se mi v arše povede, bude-li tam pro mne dosti bodláku?“ Noe podruhé volá ušáka. Ten ale potřásá jaksi nedůvěřivě hlavou jakoby říci chtěl: „Nemám chuti, bojím se, aby most pode mnou nepráskl.“ I udeřil Noe dlouhouchého mudrlanta, načež on cvalem vběhl do archy. O příhodě této, př. dr., není sice psáno ve sv. písmě, ale příhoda ta stává se často v době přítomné. Po mostě víry naší přešli již milionové lidí učených i neučených, bohatých i chudých, vznešených i nízkých, všichni přešli branou šťastné smrti do blažené věčnosti. A přece jsou mnozí pochybovači a mudráci takto mudrující: „Kdo ví, jestli ta naše víra pravá, kdo ví, je-li duše nesmrtelná, kdo ví, bude-li Bůh soudit veškeren svět, kdo ví, vstaneme-li z mrtvých?“ Ti, kdož takhle všetečně pochybují o sv. tajemstvích a pravdách Kristova učení, upadají zhusta v čirou tmu nevěry, utíkají od spasné archy církve Ježíšovy a vydávají se v nebezpečí utonouti v rozkacených vlnách života, utonouti v potopě hříchů a přejíti nešťastnou smrtí nevěrců do neblahé věčnosti. Ó by všichni pochybovači u víře na mysli chtěli uvážiti, že v nás samých i kolem nás ve věcech stvořených, kteréž přece vidíme, jsou ukryta mnohá tajemství, kteráž vypátrati marně se dosud pokoušel a marně pokoušeti bude rozum lidský! O by přestáli zpytovat, co nevyzpytatelné, aby se nesplnilo na nich: „ve dne vběhnou do tmy a jako v noci, tak makati budou o poledni.“

Třetí símě, z něhož pučí nevěra, jest nešlechtnost a spustlost života. Jsou křesťané jmenem, ale života křesťanského. Hříchy tajné i zjevné jako: opilství, smilstvo,

krádež, podvod, šejdířství jsou jim chlebem každodenním. Hříchové ti ale přímo čelí proti víře Kristově, která každému hlásá pokání, náhradu, nápravu života, věčnou Boží spravedlnost, věčný život s Bohem a v Bohu a věčnou smrt v odloučení duše od Boha — odplatu jednomu každému podle skutků jeho. I kdož páchaje nepravost může snést břímě věčného Pána, jehož nutno se báti dnem i nocí a který na nic nezapomene? (Cic. de nat. deor.) Nikdo nemůže sloužiti dvěma pány a takž stává se, že kteří nechtějí upustiti od zamilované nepravosti, spustí se víry — toho jim nepohodlného břemene. Ano, lidé ve mravech pokleslí utíkají před světlem víry jako sova před sluncem, až i stanou se nevěrci. Aby pak nesoužila je bázeň před věčností, hledí se všemožně přemluvit, že všechno jest klam, čemu učí naše náboženství. Avšak k vůli sově, která utíká před světlem, nepřestane slunce svítit, pravdy Kristem zjevené a hlásané nikdo nevyvrátí a jiskru víry vloženou i v srdce pohanů nikdo nedovede uhasiti. A proto člověk nešlechtný popírá pravdu a chytá se nevěry vlastně jen ze strachu a bázně a proti vlastnímu vědomí a svědomí podobně jako cestující za tmavé noci hvízdá si a zpívá ne snad, že by mu v skutku bylo do zpěvu a hvízdání, ale aby si zahnal tmou vyvolané strachy.

Čtvrté zlé símě, z něhož vyrůstá nevěra, jest neznalost sv. víry a její pravd zaviněná buď převráceným buď špatným vychováním. Převrácené bývá vychování v rodinách vznesenějších a zámožnějších, kde se děti záhy přecpávají všemi jinými vědomostmi jenom ne náboženskými — na ty prý je vždy času dosti. I zdaž není to převrácenost nepřirozená — náboženství, vědu srdce, vědu první stavěti až do pozadí? Zdaž není pošetilost největší chtít tenkrát teprv dobré símě rozsévati na pole, až zaroste trním, bodláčím a bejlím? Převráceným takovýmto vychováním přesycuje se duch, srdce však zůstává pusto a prázdno i zdívoči bez pravd sv. náboženství. V rodinách pak nižších a chudých bývá často vychování špatné. Buďto že rodičové nedávají na sobě dětem příkladu zbožnosti buď že v nerozumu děti své prutem dohánějí k modlení a k sv. výkonům. Aneb jsou rodičové stavů nižších tak nesmyslní, že pokládají děti své již za přeučené, jak mile dovedou něco z paměti odříkati, třebaš tomu nerozuměly. I dopouští dětem často školu zanedbávati a strhnou je před časem z učení. A takž v rodinách lepších vychování převrácené a v rodinách chudých vychování špatné a nedostatečné vinu toho nese,

že mládež víru svou ani řádně nepozná. A co člověk špatně zná, toho se snadno vzdá. Kdo jako žák víře se nenaučil, víru si nezamiloval, kde mohl chrámu se vyhnul: ten nebude chloubou církve ani ve věku dospělém — slovem, z mládeže špatně vychované vyrůstá pokolení nevěrců. O zajisté zlá a zkázonosná jsou ta semena, z nichž se rodí bohopustá nevěra. Zboubny jsou pyšná polovzdělanost a pochybovačství u věcech víry, zhoubny jsou nešlechtnost života a špatné vychování mládeže. Že pak zlý strom nemůže dobrého ovoce nésti, jakž by nebylo na nejvyšším záhubném ovocě nevěry?

II. Ovoce nevěry jest 1) tma v nejdůležitějších otázkách. Před Krista příchodem seděli národové v mrákotách bludu a v stínu smrti. Ti nejslavnější mudrcové pohanští slepí byli a neznali odpovědi k těm nejdůležitějším otázkám o Bohu, světu a člověku a jestliže k nim odpověděli, byla jejich odpověď nesmysl a tma. A podobnou tmou a slepotu do dnes nalazáme u nevěrců. Dejte nevěrcovi otázky, které si každý rozumný člověk časem činiti musí, dejte mu otázky: Jak povstal svět a jak člověk? K čemu že je člověk na světě? Proč že je bída na světě? Co přijde po smrti? Nevěrec k otázkám těm neodpoví a odpoví-li co, bude to tma a holý nesmysl, bude to odpověď ponížující člověka k zvířeti. Ano, tma jest ovoce nevěry a podíl nevěrce v nejdůležitějších otázkách, které nám Ježíš Kristus zcela jasně a určitě zodpověděl. My pravověrní křesťané víme a věříme, že Bůh jest Stvořitel, Pán a zachovatel veškerenstva; víme, že člověk dle těla i duše posel přímo od Boha a ne z opice, že jest výtvar všemohoucnosti Boží, že jest obraz a podobenství Boží. Víme, že lidstvo pádem prarodičů porušené a smrti propadlé jest Kristem napraveno i pozdviženo a smrtí Jeho vykoupěno k životu věčnému. Víme z úst Spasitelových, že nezhyne smrtí jako zvířata, ale že duši naši nesmrtelnou po smrti časné očekává život věčný. Kdežto tedy nevěra hlásá tmu a smrt, podává nám sv. víra světlo a život věčný. I kdož může zamilovat a volit sobě tmu a smrt? Jedno ten, jehož skutkové jsou zlí.

2) Ovocem nevěry jest tma v životě společenském. Nevěří-li se v nesmrtelnost duše, v soud Boží, ve věčný trest a odplatu, což bude z poctivosti a svědomí? Což si bude nevěrec dělat ze lži, z křivé přísahy, z padělaných podpisů, což si bude dělat ze špekulačního bankrotu, co z okradení a oloupení třebaš vdov a sirotek? Jen když chytře obešel světský zákon, jen když chytře oklamal

světský soud, jen když vše schytrale navlekl! Ano, přestane-li se věřit v nesmrtelnost duše a v Boha nejvyššího spravedlivého: pak padnou základy lidské společnosti: pravda, právo, poctivost, padne obchod, průmysl, blahobyť a pak hrozí lidské společnosti tma — rozklad a záhuba. Toho jsou nám dokladem zvláště dějiny všech revolucí, které ponejvíce vyvolala nevěra — to nám doličuje doba naše přítomná.

3) Ovoce nevěry jest tma v životě jednotlivce. Nevěrec dokud je zdráv a dobře se mu daří, užívá světa a v bezuzdné veselosti vysmívá se věřícím, že jsou hlupáci a nevzdělanci. Když se mu ale karta obrátí, když dotkne se ho rána citelná a potká ho neštěstí, které nechodívá samotno: tu upadá v hrozný stav neutěšenosti a zmalátnělosti. I odkudž bude nevěrec čerpati sílu a útěchu v těžkých zkouškách života, když nevěří v tu sv. pravdu, že Bůh nedá zahynouti svému a že „nejdou rovna utrpení tohoto času budoucí slávy, která se zjeví v nás!“ Proto přihází se, že nevěrec v útrapách, které často sám zavínal, upadá v čirou tmou beznadějnosti a zoufalosti — spáchá sebevraždu, tento nejsmutnější téměř každodenní úkaz doby naší. I necht si nevěra jak chce omlouvá samovraždu — nedovede jí nikdy s dostatek omluvit neřku-li ospravedlnit — samovražda je a zůstane nejčernějším zločinem člověka proti přirozenosti a málo případů vyjímaje jest samovražda nejohrovnější ovoce nevěry a nemravnosti.

4) Ovoce nevěry jest konečně bohoupustá tma v hodinu umírání. Když umírajícího zachváť mdloby a mrákoty, když chabnou všechny jeho smysly, když umírající vidí kolem sebe hořem zapadlé tváře, slzami zalité oči, když vidí před sebou úzký a tmavý hrob, když vidí za sebou život znamenáný temnými škvrnami, když vidí nad sebou čirou tmou beznadějnosti a nejistoty, když smrt se plíží jako dravec číhající na kořist — čeho se tu chopiti? „Dejte mi veliké myšlenky“ volal umírající Herder. Ano, N. v hodinu umírání tu třeba člověku velikých myšlenek, na které by se zavěsil, které by ho spasily ve všeobecném vlnobití, které by ho přenesly přes propast zahynutí. Leč odkud nabere nevěrec takovýchto velikých, spasitelných myšlenek, odkud se jich nabere, když do mrákot a do tmy duše jeho nevniká a nesvítí ten jasný paprsek pravdy Ježíšovy: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo ve mne věří, byť také umřel, živ bude. A každý kdo jest živ a věří ve mne, neumře na věky.“ (Jan 11.)

Pozorovali a poznali jsme dnes ta zlá

semena, z nichžto se rodí nevěra: pyšná polovzdělanost a pochybovačství, nešlechtnost a špatné i převrácené vychování mládeže. Viděli jsme též zhoubné ovoce nevěry: tmou v nejdůležitějších otázkách, tmou v životě společnosti i jednotlivce, tmou v hodině umírání. Uchovejž Bůh, aby kdy o kom z nás mělo platit slovo: „Ve dne vběhnou do tmy a jako v noci tak makati budou o poledni.“ My pevně státi chceme k sv. víře J. Krista, pro jejíž pravdu krev cedili a neohroženě umírali apoštolé a mučéníci, kterouž nám čistou a neporušenou zachovává sv. církev katolická! Ty Božská víro, jsi vítězství, které přemáhá svět! Za tebe se nikdy stydět nebudeme, tebe chceme hájit, tebe vyznávat ne pouze ústy ale i životem, aby nevěřící viděli skutky naše dobré a velebili Otce v nebesích! Tvé předpisy chceme zachovávat, tvých posilujících a posvěcujících prostředků užívat! Ty nám vlévej marnu nebeské útěchy v strastech a křížích života! Ty nám buď vůdčí hvězdou na cestách života a denníci spasnou při smrti! K tobě, hvězdo jasná, víro Bohem zjevená, pozvedáme zraky své mlhou zlých dnů zkalené volajíce: „Ty hvězdo má, ty slunce oka mého, ty svět mi v tmavém tomto údolí! Ty strážkyně, ty, kroky říd slepého tam, kde touha má, kde srdce nebolí, tam, kde v světle užrím Boha svého!“ Amen.

Pout do Říma.

Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejšek.

7. Z Benátek do Říma.*)

Po mostě železničním, který vládá rakouská s nesmírným nákladem přes laguny vystavěla, octli jsme se brzy v rovině, která se od Benátek až k Bononii táhne, a utěšené zahradě se podobá. Nejvíce se zde pěstují moruše a víno. Stromy jsou zde tak pěstovány, že skoro všechny rozkládají se ve dvě větve jako vidličky. Stává se to nepochybně proto, aby vinné keře od větve jedné stromu jednoho ku větvi druhé stromu druhého snadno vedeny býti mohly, a aby příliš nestínily na záhony uprostřed řad stromů se nalezající. Překrásný to pohled. Jakoby ty nepřehledné řady stromů samými věnci jeden s druhým byly spojeny. V záhonech pak mezi stromy nalezá se krásné obilí rozličného druhu a luštěniny jako: pšenice, žito, ječmen, kukuřice, bob, hrách, konopě atd.

*) V předešlém čísle str. 263. slonpec 1. řád. 29. s hora má státi místo sedmdesát: sedm set osob.

Ze zelení toho bělají se jednotlivé domky. Padova, Rovigo, Ferrara a Bononie, větší tato města, leží v utěšené této rovině. Jak rádi byli bychom se zdrželi a blíže si prohlédli alespoň Bononii, město to, kde druhy přes 10.000 studujících školy navštěvovalo, kde již v předešlém století šetřeno emancipace žen, tak že Laura Bassi zde matematicke a později Klotilda Tramboni řecké literatuře vyučovala. Ba ani proslulý hřbitov nebylo nám lze navštívit. Vždyť bylo již 25. května a dne 27. byla ustanovena audience u papeže. Po krátké zastávce, když i J. Emin. náš p. kardinál přesešel do našeho vlaku, ubírali jsme se dále přes Apeniny, z jejichžto vrcholů buď páry vystupovaly aneb je mraky pokrývaly.

Apeniny, vysoké to pohoří skoro středem Italie se táhnoucí, jsou jen zřídka zelením porostlé. Údolí jsou z větší části pustá, na mnoze i kamením zanešená. Bylo po dešti, a tu viděli jsme, s jakou prudkostí voda s vrchů dolů se vrhá. Někde tvoří přirozené vodopády, jinde jsou uměle stavěná koryta, kterými voda dolů stéká, jinde zas pro bezpečnost železné dráhy jsou mohutné podezdívky, na nichž strmá skaliska spočívají. Domky viděti jen zřídka kde, a kde se nalezají, viděti, jakou práci musejí si lidé v nich bydlící výživu vydobývat. Na přímých stránkách zakládají uměle tarasy, aby se na nich země udržela a oni do ní něco obilí zaseti mohli. —

Jak velikých pokroků učinilo lidstvo ve vědách, zvláště pak v stavitelství tohož patrným důkazem i tato železnice přes Apeniny. Ani ty nebetýčné hory nejsou již více překážkou pro železničné parostroje. Letem takřka ptačím žene se tu vlak brzy hlubokými údolími a slujemi, tu zase ujíždí hrde po vysokých temenech hor, a při tom se mísí piskot jeho s hukotem vody v údolí aneb se v mnohonásobné ozvěně od skal odráží. Mezi Bononií, která leží na severní straně Apenin, a Pistojou, která leží jižně od Apenin, napočítali jsme 46 delších neb kratších tunelů. Nejdelší čítá 2725 metrů a nalezá se ve výšce okolo 600 metrů nad mořem. S mnohých výšin jest překrásná vyhlídka do údolí. Na některých místech točí se dráha dvakrát i třikrát nad sebou. — U Pistoje počíná zase rovnější krajina, avšak pohled na ni počal nám zakrývatí večerní soumrak — krásnou pak Florencii zahalila nám noční tma docela. Tmou tedy noční unášel nás parostroj dál a dále k cíli cesty naší — k Římu. (Pokrač.)

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

V.

Převozník Příbora vrátil se do své chaty bez naděje. —

Karlštejnský purkrabí, rytíř poctivec, zděsil se hanebného skutku. Jakési tušení našeptávalo mu, čím že as ruka by mohla vězeti v zákeřnictví. —

Převážel-li Příbora, chvělo se mu veslo v rukou a lidé na přivoze leckdy vzkřikli, když loďka začala se kolísati.

Převozník skorem nejedl a nepil. A když tak seděl v noci a přemítal o neštěstí, jež ho potkalo, napadlo mu náhle, že skorem v stejný čas vyšel s ním z Budhan jakýs muž, někdy že se cestou opozdil, v chvilce zase že ho předešel a pokaždé Bohunce drze podíval se do očí.

V Praze zmizel hned za Strahovskou branou; ale kdyby se byl převozník ohlédl sotva vyšel za město, byl by uviděl tutéž slídívou postavu, jenž stopovala jej až do dvorce děkana kapitolského, odtud zase do Pozdně a z Pozdně k lesům křivoklátským. —

Byl to slídící, hadí chlap a kdo ho vyslal a proč ho vyslal?

To bys ty starý převozníku musel mít hlavu, jejíž oči by čtly v duši lidské jako v rozevřené knize s těmi největšími písmenami a jejíž uši slyšely by i let myšlenkový! —

Rána panu Zbyňkovi zdálo se že se zaceľuje v myslivně. Ocel zajela sice hluboko; ale stará myslivcová tvrdila, že kořenu života se předce nedotkla.

Znala prý se v hojení lépe než leckterý graduovanec.

Z jara celé dny prochodila lesem s hlavou hluboko k zemi sklopenou, hledala kořínky, trhala květinky, dokud byly ještě v plné síle a potom je sušila. V komoře měla skřín a v té skříní bylo vystaveno těch nejrozmanitějších léků, za něž by se nemusel stydět ani Angelo z Florencie, slavný apotekář nebožtíka císaře. A hlavním podporovatelem dobrého průběhu nemoci byla přerolická „říkání,“ jimiž Kuňka myslivcová prováděla učiněné zázraky.

O pana Zbyňka pečovala dobráčka opravdu matersky.

První noc se od lůžka jeho ani nehnula a rty její pohybovaly se jakoby tajnou jakousi mocí pobádány v recitování vět, z nichž by byl moudrého smyslu nevyčerpal ani ten nejsvědomitější komentátor.

„Tak pane, za týden budeš moci zase na koně!“ A při tomhle těšení přiložila mu zase novou náplast. „Ale nehýbej se, krev se ti čistí, měsíc jde dolů a to také hojení podporuje; jak pravím, pane, za týden.“

Potom položila ruce na hlavu Zbyňkovu, oči obrátila k dřevěnému stropu a načervenalé její rty opět se pohnuly k mechanickému „zařikávání.“

Panu Zbyňkovi přeletěl zbledlou tváří úsměv.

Oči staré myslivcové prostřehly ho okamžitě a rty její se zarazily jako když dojde mlýnským kolům voda.

„Takhle bych ti pane věru nemohla říci: už za týden!“ pravila vážně a utvářila se ještě vážněji. Ale v okamžiku vzal na se obličej její výraz plný důvěry v umění a ústy jejími proudila se zase tajemná, divotvorná slova.

Byla to dobrá žena, ochotná, upřímná, ale na své umění hrdá nad míru. Snesla všecko, ale za nárázku, byť sebe nepatrnější, na lékaření své byla nesmířitelnou.

Zbyněk zůstav samoten oddechl si. Dobrota léčitelčina začínala ho již mrzeti. Byl nejraději o samotě. Celé dny a celé noci dlela mu na mysli Bohunka a kdykoliv zdříml, viděl její tvář zděšením ztrnulou, jak volá, úpí a ruce sepíná, jak zdvihá se náhle, do oblak, do děsných chmur, jež halí ji v neproniknutelné černo a odnášejí do světů cizích, v kraje, kde vládne král, v jehož ruce místo žezla kosa, jehož pláštěm purpurovým rubáš, trůn místo ze slonoviny z lidských kostí a stupně k trůnu tomu červojedlé rakve, jehož rozkazy mrazí chřestotem a jehož dech vanutí umrtvující.

„Tedy já že nejsem z krve Zajců? — Měl tedy ten padouch pravdu, že se nechťel se mnou bít, že mne pohanil, jako se může pohaniti člověk beze cti!“

Mladý rytíř se na lůžku zachvěl a obličej jeho zarudl červení, jakáž nebývá nemocným na prospěch.

„Jsi jeho krev a než by“ Tato slova převozníkova projela mu hlavou prudčeji než onehdy ocel zákeřníkovu jeho hrudí a před očima vyřinula se mu tvář sežloutlá, s vráskami, s čelem zachmuřeným a s očima polovpadlýma.

Zdálo se mu, jakoby spínaly se před ním dvě ruce, výraz trpkosti z tváří že mizí, chmury z čela že odlétají a nevlídnost v obličejí že se mění v úsměv, jakýž kmitává se kolem rtů starého, těžce zkušeného otce, když se těší na syna, na jedině dítě, vrace-

jícího se z ciziny v milou, tichou chýši rodinnou.

„A ten že by byl otec můj, ten nešťastný muž, jež uviděl jsem tehdež v Římě ubídněného a jenž bičuje se dnes ve věznici do krve, jako by tou krví vlastní chtěl smýtí staré viny, mnohé dluhy! — Je on otec tvůj, ten muž nešťastný, jenž se k svému dítěti, k svému synovi nehlásí, protože nemůže — —?“

Mladý rytíř klesl naspět na lůžko bez vědomí.

Kuňka stála již zase u něho a novou náplast uchystávala na ránu.

Na Hanžburku dověděli se o nešťastné příhodě v královských lesích křivoklátských teprvé třetí den.

Pan purkrabí na Hrádku vypravil dva posly k panu Vilémovi se zprávou, že pan Zbyněk nalezen nedaleko myslivny dvě hodiny severně od Berounky s probodenýma prsoma a dva čeledínové mrtví. O dalším uznal za nejlepší pro okamžik pomlčet.

Pan Vilém kázal okamžitě osedlati koně a ve chvílce vyjžděl s několika čeledíny k Oharce. V Křešejně přebředli řeku a pustili se po pravém břehu k Strádonicům.

(Pokračování).

DOPISY.

Z Holohlav v červenci 1877.

(Nový obraz na hlavním oltáři od Hellicha)

Náš vloni důkladně obnovený a od nejduš. p. biskupa kralohradeckého posvěcený chrám Páně letos opět nové okrasy nabyl. Dřívější obraz na hlavním oltáři, nemaje do sebe žádné umělecké ceny, nahrazen byl letos obrazem novým, který od výtečného našeho Hellicha pochází. Představuje sv. Jana Křtitele, patrona chrámu Páně i osady a jest to pravý skvost našeho kostela. — Nejen o zjednání tohoto obrazu ale i o slavné pozeňání jeho postaral se náš horlivý dp. děkan, o němž v pravdě říci možná, že „miluje okrasu domu Hospodinova.“ Pozvav na letošní pouť připadající 24. června bývalého spoluzáka svého veledušt. p. Josefa Šrůtka, konsistor. radu v Hradci Králové, požádal jej zároveň o posvěcení nového obrazu. Po předcházejícím kázání, které měl ct. p. Alois Broul, bohoslovec IV. roku v Hradci Králové, obstoupili mládenci s novými lucernami a družičky s věnci hlavní oltář a pozeňán byl dle předepsaného řádu nový obraz. Na to sloužil vld. p. rada za assistence přítomných pp. duchovních slavnou mši sv., při

kteří řídí kůru, p. Čapek se svými hudebníky a zpěváky dobře nacvičenou a přednesenou skladbou církevní nemálo k zvýšení slavnostního dojmu přispěl. Ač slavnost až do půl jedné s poledne trvala, nikomu přece se nezastesklo, ale všickni v chrámu Páně shromáždění s uspokojením domů se vraceli. Budeť jim letošní pouť upomínkou milou na dlouhá léta.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup navrátil se včera u večer z visitační cesty své do Prahy; dnes ráno v 8 h. sloužil mši sv. ve farním chrámě u sv. Jakuba. V sobotu odjede do Třeboně, kdež v neděli d. 29. t. m. posvěti nově zřízenou rodinnou kryptu knížat Schwarzenbergů.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 26—29. července u sv. Tomáše, d. 30., 31. července, 1. a 2. srpna u sv. Kajetána, od 3—6. srpna u Kapucínů na Hradčanech.

— V pondělí d. 30. t. m. sejdou se v k. arcib. semináři vel. kněží před 25 lety v Praze vysvěcení.

— Zítřa 26. t. m. bude se slaviti církevní památka sv. Anny. U školních sester v kapli sv. Anny bude v 8 h. sloužiti tichou mši sv. J. Em. nejdůst. p. kardinál, v 10 h. pak bude tam zpívána mše sv. V kapli sv. Anny v klášteře Minoritském u sv. Jakuba bude zítřa v 5 h. ráno tichá mše sv. v 6 h. zpívána, pak české kázání, v 9 tichá mše sv., a v 5 h. odp. požehnání. — V úterý 31. t. m. bude se slaviti pouť u sv. Ignacia na Karlovu náměstí: v 10 h. bude kázání, v 11 zpívána mše sv. — Ve čtvrtek 2. srpna bude se konati slavnost *porciunkulě* t. j. plnomocných odpustků ve všech kostelích řehole sv. Františka, v Praze tedy u OO. kapucínů na Hradčanech i na Novém městě, u Františkánů, Alžbětinek a u Sedých sester (u sv. Bartoloměje). V týž den slaví se památka sv. *Alfonsa* u Redemptoristů (u sv. Kajetána). V sobotu 4. srpna v den sv. *Dominika* nebudou letos u sv. Jiljí či u Dominikánů za příčinou oprav v kostele žádné služby Boží. V neděli 5. srpna koná se pouť u P. Marie Sněžné či u Františkánů kdež bude v 9 h. kázání a v 10 h. zpívána mše sv.

— **Z Budějovic.** Letošní kněžské exercicie počnou způsobem obyčejným dne 17. září a skončí se 21. Vedení těchto duchovních cvičení jest svěřeno na slovo vzatému panu exercitátorovi. By se pak v čas zaříditi mohlo, čeho třeba k ubytování, žádoucně

jest, aby biskupské vikariátní úřady nejdéle do 10. září jmena hlásících se oznámily.

— (Kromobyčejné bohoslužebné úkony, jejichžto účel by mohl co demonstrace považován býti se zapovídají.) Důstojnému knězstvu se na paměť uvádí, že k vykonávání každé kromobyčejné veřejné bohoslužby zvláštního ordinariátního povolení jest potřebí. Tohoto všeobecného nařízení nechat duchovní pastýřové zvláště za těchto časů s mysle nespouštějí, když se od nich žádá kromobyčejná nějaká pobožnost aneb bohoslužebný úkon jehožto účel a směr by mohl co demonstrace považován býti; a to se oznamuje s tím doložením, že dle vysokého úředního výnosu od 12. července t. r. č. 4295. proti všem duchovním pastýřům, kteřížby toho zákazu nešetřili, trestní vyšetřování zařízeno bude.

— (Svatá misie v Staněticích.) Podáváme zprávu o svaté misii v Staněticích kterouž od 30. května až do 10. června čtyři velební misionáři z kongregace nejs. Vykupitele: superior p. Karel Nováček, p. Jakub Kugel, p. František Němec a p. Josef Dušek byli vykonali. Pro veliké účastenství lidu domácího a cizího muselo se za příznivého počasí na mnoze pod širým nebem kázati. Nával lidu kajicného k zpovědnícm byl úžasný; ještě po ukončení té sv. pobožnosti byli 11. června do 9. hodin ráno cizí kajicníci zpovídáni. Komunikantů bylo přes 2000, z nichžto skoro polovice na vůkolní osady připadá. Mnozí k slzám pohnuti děkovali velebným pánům misionářům a domácímu pastýři duchovnímu, volajice: „Zaplať Pán Bůh za sv. misii.“ O kězby tato sv. misie vydala hojnost trvalého spasitelného ovoce ku blahu všech osadníků!

Literární oznamovatel.

— *Janouška „Originum Cisterciensium* vyšel právě první díl. Rosáhlé a pečlivé dílo to obsahuje veškeré po katolickém světě založené cisterciácké kláštery, a podává v dílu I. kriticky stanovený rok založení jednotlivých klášterů, s připojenými prvopočátečními jejich dějinami. Slované nacházejí tam své cisterciácké kláštery v Čechách, na Moravě, v Slezsku, Polsku, Srbské Lužici a ve vymřelých slovanských krajích polabských. Církevnímu dějepisci podána zde vydatná a spolehlivá pomůcka, avšak i dějepisci vůbec, archeologovi a místopisci bude dílo to vítanou rukověť. Dílo to nahraňuje veškeré starší spisy toho druhu. Vyšlo 1877 pomocí c. k. akademie věd ve Vídni u A. Höldera, 4°, cena 10 zl. Kdo by se v čas u spisovatele přihlásil, obdrží je na 35 intencí mší sv. (Ad-

ressa: Professor V. Leopold Janoušek, Stift Heiligen — Kreuz bei Wien und Baden).

— „Františka *Pravdy* Sebrané *povídky pro lid*.“ Dílu II. sešit 4. Nákladem kněh. I. L. Kober v Praze.

— Praktické *vyučování na školách materských a prvních třídách školy obecné*.“ Dle M. Pappe-Carpentierové upravil Frant. Tesar. Nákladem kněhtiskárny Rohlička a Sieverse v Praze. Str. 195.

— Nákladem Fr. A. Urbánka, kněhkupce pro paedag. literaturu a učebné pomůcky v Praze vyšly tyto spisy: „*Hrobní květi*.“ Sbírka nápisův náhrobních. Složil, sebral a upravil Bohumil Frant. Hakl. farář v Hořicích. Str. 80. — „*Nová knihovna pro mládež*.“ Porádají M. Weinfurta Fr. Zeman. Svazček 44. „*Dobrým za zlé*.“ Dle W. O. Horna od Eduarda Justa. Druhé vydání. Se 4. v oceli rytými obrazy. Str. 83. Cena 30 kr. — „*Cestopisná bibliotéka*.“ Svazek VII. „*Průvodce po Krkonoších*.“ Dle vlastních i cizích zkušeností sepsal a sestavil Fr. Vl. Kodým. S Lithogr. mapkou Krkonošův a lithogr. obrázkem pohledu na Sněžku. Str. 80. — „*Povídky z Krkonoš*.“ Napsal Ign. Prokeš, učitel. Str. 67. Cena 30 kr. „*Nové knihovny pro mládež*“ řada II., svazek 1. — „*Azbuky*.“ Dle prof. M. Hattaly sestavil Jan Hrdý. Str. 1.

— „*Šestá výroční zpráva čtyřtřídní obecné školy v Opočně*.“ Za školní rok 1876—77. Nákladem místní školní rady v Opočně. Str. 19.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Jan Lindner, čestný kanovník kapitoly Staroboleslavské, č. konsis. rada, k. arcib. vikář, majitel zl. zásluž. kříže s korunou, děkan v Novém Kolíně, dne 23. července (nar. v Dol. Břežanech 16. květ. 1811, vysv. 7. srpna 1836).

Vyznamenán jest:

- p. Karel Jaenig, rektor ústavu St. Marie dell' Annima v Římě, pap. prelát atd., obdržel komturní kříž cis. řádu Františka Josefa.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- P. Vincenc Nader, kněz ř. cisterc. ve Vyšším Brodě, prof. gymnas. v Budějovicích, dne 18. července v Kaplici (nar. 25. června 1845, vysv. 11. září 1869).

Vyznamenáni jsou:

- p. Josef Marass. farář v Semněvicích, b. notář, vikar. tajemník atd., obdržel zlatý zásluž. kříž s korunou;
p. Josef Diviš, děkan v Písku, jmenován jest bisk. notářem;

- p. Josef Baar, katech. tamtéž, obdržel expositorium canonice.

Ustanoveni jsou:

- p. Vác. Korál, farář v Nov. Rychnově, za děkana v Červ. Řečici;
p. Karel Wolf, kaplan v Deštně, za faráře v Zbraslavě (Brněnské diecése);
p. Adolf Meisetschlager, katech. v Krumlově, za faráře v Jablonci;
p. Petr Neubauer, resid. kapl. u sv. Martina v Krumlově, za faráře v Korkusově huti;
p. Frant. Hofmann, kapl. za admin. v Nov. Rychnově;
p. Martin Woldřich, kaplan za admin. v Rynarci;
p. Matouš Tanzer, kaplan za admin. v Husinci, kdež
p. Arnošt Nemastil, farář, vstoupil na stálý odpočinek;
p. Jan Novák kapl. za kooper. v Táboře;
p. Řehoř Králík, k. z Chvalšín do Mal. Ždílkova;
p. Josef Hůlka, k. z Soběslavi do Chvalšín.

Upřádněná místa:

- Nový Rychnov a Rynarec, fary patron. kníž. arcibiskupa Pražského, do 20. srpna.
Husinec, fara patron. kníž. Schwarzenberga, do 1. září.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan Víteček, čestný kanovník, b. notář a a konsist. rada, děkan a farář v Přepychách, dne 13. červce (nar. 1. červce 1796, vysv. 1. list. 1820).
p. Josef Pilnáček, farář v Nekoři, dne 16. červce (nar. v Kuklenách 9. ledna 1825, vysv. 25. čvce 1852.)

Ustanoveni jsou:

- p. Jan Vaníček, admin., za faráře v Pračově;
p. Ant. Širáček, farář křížlický, za faráře ve Mříčné;
p. Václav Hruška, zám. kapl. ve Varvažově, za faráře v Krchlebtích;
p. Jan Slavík za kaplana v Pecce,
p. Aug. Zima za adm. fary v Čestíně,
p. Jos. Martinec za adm. fary v Křížlicích;
p. Ant. Valenta, far. v Nov. Dvořích, odebral se na stálý odpočinek.

Upřádněná místa:

- Čestín, fara patronátu J. Ap. Velič. císaře, do 14. srpna;
Křížlice, fara patr. nábož. matice. do 21. srpna;
Přepychy, fara patr. knížete Colloredo-Mannsfelda, do 25. srp.
Nekoř, fara patr. braběnky Stubenberkové, do 28. srpna.
Nové Dvory, fara patr. hraběte Chotka do 31. srpna.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupectví:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

O slavnosti Nanebevzetí bl. Panny Marie.

K pannám klášterním r. 1867 řekl J. B. Podstránský:

„Maria nejlepší stránku vyvolila, kterážto nehude odjata od ní.“ Luk. 10. 23.)

Maria, o níž dnešní sv. evangelium praví, že nejlepší stránku vyvolila, byla sestra Marty, pečlivé hospodyně; bratr obou byl Lazar, jehož Pán Ježíš z mrtvých vzkřísil. Celá rodina žila v Bethanii blíž Jerusalema v svornosti. Pán Ježíš kdykoli přišel do krajiny té, zavítal v domě jejich. Co Marta pečovala, jak by Ježíše uhostila, Maria sedíc u nohou Páně poslouchala slova jeho. — Marta žalovala Pánu Ježíši, že si Maria nevídá posluhy. On pak znaje srdce obou sester, ujav se Marie, káral přílišnou starostlivost Martinu, řka: „Marto, Marto, pečlivá jsi a rmoutíš se při mnohých věcech. Maria, poslouchajíc slova života, pečuje moudře více o duši; ona nejlepší stránku vyvolila, ježto nebude odjata od ní.“

Příběh tento Marie, sestry Lazarovy, obrací Církev sv. na Marii, matku našeho Spasitele, jejížto památku na nebevzetí dnes konáme.

Maria beze vší pochybnosti nejlepší stránku vyvolila; nebo vedle časných věcí pečovala o blaho věčné, čím zalíbila se Pánu, jenž na konci blahodátneho života k sobě ji pojal a v nebi korunoval. Ona jako slunce zašla, i na onom světě v novém lesku se objevila.

Smrt Marie P. je vzácná, blahodárná

a) pro veliké zásluhy, ježto ji předcházely,

b) pro zvláštní okolnosti, ježto ji sprovázely a

c) pro skvělou odměnu, ježto ji následovala na věčnosti.

Pravdy ty chceme dnes uvažovati ke cti a chvále Marie Panny.

1. Smrt Marie P. je vzácná pro veliké zásluhy, ježto ji předcházely. —

Život beze všeho provinění a hojný velikých ctností čeká blažený odchod — a život Marie P. byl zajisté prostý všeho i nejmenšího provinění. Ona, jak Církev sv. učí, v milosti Boží bez poskvrny hříchu byla počata i narozena, i stále v milosti Boží se zachovala. Ona krásná vyšla z rukou Stvořitele a nebylo žádné poskvrny na ní, ba ani stínu nedokonalosti. Proto povždy se ctí jakožto královna všech vyvolených; onať jediná z celého pokolení lidského, na níž Bůh vylil plnost své milosti; i povždy věrna až do konce zůstala Pánu; ve všech myšleních, žádostech, řečích i skutcích byla dokonalá; ona svatý život vedla; proto vzácná byla smrt její před tváří Hospodinovou.

My ct. s. máme svatý život její ctíti a následovati, ač ovšem v dokonalosti nikdy se jí nevyrovnáme. My v hříchu byli narozeni; s věkem vzrůstají také žádosti naše, ježto protiví se zákonu, klamají rozum, přemlouvají srdce a činí, že snadno klesáme; nebo cesta života je kluzká a velmi nebezpečná, my pak jsme lidé křehcí, a často velmi neopatrní. — Šťastní bychom byli, kdybychom jen poklesků nepatrných hříchů všedních se dopouštěli; tuť by konec života, kterýž co den se blíží, byl ještě šťastný, blažený; bylať by to smrt spravedlivých. — Jestli však mnoho provinění tíží srdce naše, jichž jsme zřídka skroušeně litovali a nikdy se opravdu nekáli, pakli svědomí vytýká nám hříchy, v nichž jsme sestarali, jestli jsme

život daremný započali a v tom pokračovali, kterak bychom mohli dobře skončiti? Zdali život hříšný může následovat smrt blažená? Zda cesta široká k úzké bráně nebes povede? Zdali hřích dojde odplaty ctností? Nikoli! Vždyť s trní nesbírají fíky ani s bodláčí hrozny. Jaký život, taková smrt! — Žádka stává se výminka z pouhé milosti, a to jen pro útěchu hříšníkům, aby žádný nezoufal; však se nikdo nesmí opovážlivě spoléhati na milosrdenství Boží. Kdo chce šťastně, blaženě umírat, musí buďto nevině neb alespoň kajicně žít. Totéž první základ blahoslavené smrti; druhá pak podmínka jest *život bohatý v ctnostech*.

Maria vedla život přectnostný, proto vzácná byla smrt její, čehož Vám ct. s. netřeba obšírně dokazovati. Ctnosti Marie P. jsou jako moře nevyvážné. Ona všechny svaté St. Z. překonala. Víra její byla pevnější než Abrahamova, poslušnost větší než Isáková, trpělivost oddanější než Jakobova; ona věrnější byla než Sara, čistější než Josef, tišší než David, zbožnější než Esther a udatnější než Judita. V důvěrnosti k Hospodinu předchází ona všechny reky a rekyně svého národa; podobně v lásce. — Víme, že všichni svatí a svěťce N. Z. za vzor ctnosti ji předkládali: sv. panny volily si ji za svou matku a vůdkyni, manželé učili se od ní věrnosti, křesťané pobožní jak mají sloužiti Bohu; duše kající shledávají, jak mají pod křížem Spasitele svého z hříchů svých se očišťovati. Onať pro každý věk a stav je vzorem, příkladem, protože celý život její byl jako řetěz bohumilých ctností. — Chudým je příkladem spokojenosti, v soužení vzorem trpělivosti; s nejvyšší důstojností pojila hlubokou pokoru a v nesmírném trápení dokázala nejvyšší odevzdanost do vůle Boží. —

Tělo její bylo posvěceno čistotou, mysl pokorou, srdce láskou k Bohu a bližnímu. Všecky myšlenky a žádosti její jen k Bohu směřovaly; tělem na světě, duchem byla v nebi. Ježto na zemi žila pro nebe, smrt ji zajisté neděsila, ano s radostí ji očekávala, věčnost jí nebyla cizí; neboť duchem v nebi přebývala.

Ct. s. považte, jakou vůni vydávala dohořívající lampa, jižto Bůh sám olejem své milosti napájel: jak spanilá i v odkvetu byla květiná, jižto sám Pán pěstoval, jak šťastně blažená byla smrt sv. panny, jejížto život byl beze vši poskvrny, hojný všech ctností. Abychom ještě blíže šťastné dokončení Marie poznali, chceme shromáždění kolem lože

Marie uvažovati dále zvláštní okolnosti, ježto smrt její provázely.

2. *Smrt Marie P. byla vzácná (šťastná) pro zvl. okolnosti, ježto ji provázely.* Tělo je duši lidské jen na čas za příbytek vykázano, který když uplyne, musí se oddělit a rozdělení toto nazývá se smrt. Smrt nastává, pakli stroj těla v podstatě byl porouchán, že ho duše nemůže více potřebovati. Duše stěhuje se pak na věčnost, odkud pochází, a tělo v prach se rozpadá, v zemi se vrací, z nížto bylo vzato. Při tom rozdělení tělo pocituje bolesti a duši napadá úzkost, protože neví, jaký osud ji čeká na věčnosti. — Tak umíráme ct. s. my lidé všickni, kteří hříchem prvních rodičů jsme stíženi; ne tak ale Maria P. Ježto příchod její na svět byl zvláštní, musel býti také odchod neobyčejný. Nemajíc podílu v hříchu, nebyla vydána ani následkům jeho. Hrot smrti jí sice neminul, ale ona zemřela bez vši bolesti a úzkosti, nebo tělo strávila láska, a duši naděje spro-vázela.

Maria zemřela tiše, pokojně: tělo její strávil oheň lásky, kdežto naše tělo násilně a bolestně se mučí. Ukrutná smrt nesměla schránku její tělesnou zpusťiti, neboť byla chrámem Nejvyššího, v nížto sám vtělený Syn Boží učinil příbytek svůj. Kam až hranice sahají hříchu, tam smrt strašlivě řádí a ukrutnou mocí bolestným způsobem duše od těla rozděluje: ale u Marie, kde nebylo kletby hříchu, stalo se rozdělení v tichosti a v pokoji.

My ct. s. musíme dni života svého dokonati vzdycháním a bolestí, jako jsme je s pláčem započali; jaká nemoc na konec života nás stihne a jak dlouho úpěti budeme na lůžku bolestném, to jen Bohu povědomo. Odchod každého člověka provázejí jiné a jiné okolnosti, avšak každý z nás se musí hoto-viti k tuhému boji. My povinni jsme obětí života Pána a blaze, pakli ji přinášíme s tichou oddaností do vůle Nejvyššího. Na loži smrtelném promíjejí se ostatkové hříchů, ctnost se zkouší a koruna slávy může nabytí vyššího lesku; je to místo mučnické, kde máme dokázati poslední věrnost a lásku k svému Stvořiteli. A tomuto strašnému místu blížíme se každým okamžikem. Posiluj nás Pane k tuhému boji, bychom bolestné rány smrti snášeli s pravou křesťanskou oddaností. —

Maria umírala bez úzkosti a bázně, neboť si představovala smrt v světle dokonalé víry, po níž toužila, aby Syna svého opět užírala a s ním radovala se v slávě.

Jen ti se lekají smrti, jichžto svědomí bryze, a kteří naděje nemají; nechť se strachují, koho žádosti strhují do proudu hříchů; nechť se děsí, kteří majíce srdce zavěšené na statky pozemské, na Boha a na věčnost zapomínají; nebo praví Duch Boží „hořká jest památka smrti člověku, kterýž má pokoj v zboží svém.“ (Sir. 41, 1.) Nechť se úzkostí chvěje, koho svědomí trápí, jako se zločinec děsí meče spravedlnosti. „Smrt hříšníků jest nejhorší.“ (Zlm. 33.) Nechť se strachují, kteří líčenou pobožností sebe i jiné klamají a pod zastřenou ctností zlé úmysly skrývají; nebo smrt je postaví před soud vševědoucího Pána, kterého nelze oklamati. Nechť se děsí, kdo hřívy jim svěřené zakopali, milostí pohrdali, povinnosti své zanedbávali. Slušnot aby se bál, koho nešťastný konec očekává. „Smrt nebude ziskem, komu Kristus není životem.“ „Když člověk umře bezbožný, žádné naděje nebude mu více.“ (Přísl. 11, 7.)

Však Maria neměla příčiny smrti se strachovati. Láska nezná bázně; a kde milost trůní, není úzkosti; proto toužebně očekávala smrt, a těšila se z okamžení, kde se jí zjeví sláva Boží. Blažena byla naděje její; neboť skrze smrt došla zaslíbení, dostala se do nebe, po němž stále toužila.

Nedivte se ct. s., že Maria se radovala v smrti, kde ostatní lidé bývají skormoucení. Chudoba, opuštěnost a všeliké souzení dostalo se jí za podíl na zemi. Ona panna nejsvětější musela snášeti největší utrpení. Jaký div, že zemi tuto opustila beze všeho skormoucení! Království její nebylo z tohoto světa, srdce její nebylo zavěšeno na zemi, protože poklad její se nacházel v nebesích. Bůh to byl, jemuž své srdce oddala, vše ostatní bylo jí lhostejné: nemusela žádné marnosti se oddíci, pozemských statků nemusela opouštěti, něžných svazků nemusela trhati. Nebyloť jí za těžko opustiti zemi, k nížto nebyla připoutána; tiše usnula v Pánu; odešla pobožně jako zachází slunce letního času, když byla, jak se vůbec za to má, po 72. let, celý obor země mile osvětila a zahřála.

Ct. s., kdo z nás syrů a dcer zaslíbení by sobě nepřál šťastné smrti, blaženého skončení? Pojďme tedy a učme se od Marie své umírající matky, šťastní, blažení umíratí. — Bez bolestí tělesných, ježto jsou následky hříchů prvotního, nelze nám ovšem umíratí; však úzkostem, bolestem duše vyvarovati, toté s milostí Boží v moci naší. Abychom ct. s. jednou tiše a pokojně umírali jako Maria, nesmíme věšeti srdce své na věci pozemské. Blaze vám, že jste výhost daly

světu, že jste uvolnily přirozené něžné svazky, že jste nedaly se spoutati nížádnými okovy, ježto bolestné připravují loučení a trpkou smrt působují. Jak trpce, bolestně to přichází, musí-li kdo opustiti, co miloval slepou naruživostí, snad na věky opustiti toho, komu srdce své zcela byl odevzdal! „O smrti, jak jest hořká památka tvá člověku, kterýž má pokoj v zboží svém!“ (Sir.)

Ct. s., žádáte-li si smrti bez úzkosti a bázně, chraňte se svědomí své poskvřňovati hříchem, nechtějte Boha hněvati a přítěžovati si soudu. Varujte se pečlivě všeho hříchu, jenžto jest nejhojnějším pramenem úzkosti a bázně, kterýž věčnost nám představuje v strašlivém obraze; užívejte milosti, jež vám poskytuje dobrotivý Pán, plňte věrně povinnosti stavu svého, buďte pravé učennice a následovnice Kristovy, buďte dokonalé, jakož Otec nebeský dokonalý jest: pak budete bez bázně, beze strachu umíratí v Pánu. Skonání vaše bude vzácné, šťastné, slavné, nejen pro zásluhy, ježto smrti vaši předcházely, pro zvláštní okolnosti, ježto ji sprovázely, nýbrž i pro skvělou odměnu, ježto bude následovati na věčnosti, jakož ji došla Maria, nejblahoslavenější Matka Kristova.

3. *Smrt Marie P. byla vzácná pro skvělou odměnu, ježto následovala na věčnosti.* Smrt uzavírá časnost a otvírá bránu k věčnosti. Zde jest čas práce zasévání, tam bude žně a hojná odplata. Když Maria po mnohém souzení běh života dokonala, nastal čas odplaty a Pán přehojně odměnil její zásluhy, povýšil ji t. nade všechny tvory a za královnu andělův i svatých ji korunoval a ctíti ji velel na nebi i na zemi. Maria se po Bohu nejvíce ctí a oslavuje. Ona všechny v zásluhách převyšuje, všem v důstojnosti předchází. Diviti se, žasnouti musíme, když si představujeme, kterak Maria byla vítězně do nebe vzata a na trůn nebeské slávy povýšena; slov se nám nedostává, bychom si důstojně vylíčili její vítězoslávu. Kdo vyjádří dostatečně radosti nebeské, o nichž píše sv. Pavel, že oko nevidělo, ucho neslyšelo . . .

Všecky obrazy největších umělců, slova slavných řečníků a spisovatelů jsou jen pouhý stín proti skutečnosti. Slavný byl příchod Esthery do hradu krále Assvera, však mnohem slavnější bylo Marie na nebevzetí; neboť slavnost tu sám Pán, král všech králů jí připravil. Vznešený jest obraz udatné Judity, kterak přemohši nepřitele se vši slávou vrací se do města Bethulie, však je to jen matný odryvek slávy, v kteréžto Maria v nebeský Sion byla uvedena. Krásný jest obraz, jež nám podává 3. kniha Král.

(2, 20.) kterak Šalomoun král sstoupá s trůnu a přichází matku svou vedle sází řka: „Žádej směle matko má; neboť není slušné, abych odvrátil tvář od tebe.“ — Kolik tahu něžnosti a lásky bychom museli přičiniti, chtíce vyličit, co vše Kristus Syn Boží činil, když svou milou matku do nebe uváděl? —

Bůh spravedlivý ovšem přijímá všechny věrné služebníky své slavně do nebe a splácí jim nevymluvnou blažeností; však těla jejich stala se kořistí hrobu, v původní hmotu se rozpadla až do dne obecního vzkříšení: ale panenské tělo Marie nezůstalo dlouho v stínu smrti; Pán s tělem i s duší Marii do nebe přijal; neboť neslušelo se, aby tělo, z něhož Syn Boží podstatu lidskou na se vzal, v hrobě vzalo porušení; mělo přebývat tam, kde sám Bůh přebývá. Smrt neměla dostati tak drahou kořist; k pokynutí Všemohoucího tělo oslavené bylo na nebe vzato. — Tak blah. matka uvedena byla v království svého Syna, z jehož ruky náček slávy obdržela. Všickni andělé ji nyní oslavují jakož milosti plnou, všickni svatí a světice Boží ji velebí jako požehnanou mezi ženami. Všickni oslavení volají radostně s ženou onou: Blahoslavený život, kterýž tě nosil! a zvelebují matku blaženou. —

Takto na trůně slávy nebeské se skví vznešená nade všechny anděly a svatá ta, jenžto má jediné právo říci Bohu: „Ty synu můj!“ Všickni svatí nazývají se služebníci Boží; jen Maria zove se a jest jeho matkou: proto nade všechny jest povýšena, a slušné zajisté takový jest rozdíl mezi matkou a služebníky jako mezi královnou a poddanými. — Oslavena jest Maria v nebesích, však ctí a velebí se slušné také na zemi.

Pocta, jižto Marii církev od počátku vzdává, nikdy mezi věřícími neuhaslá — mohl bych důkazy uvést, ježto svědčí, že Maria hned po smrti za prvních časů křesťanstva a po všechny věky byla ctěna a oslavována. Sláva její po veškerém kř. světě se rozšířila, a kdekoli jméno Ježíš se ctí, tam i jméno Maria jest známo a velebeno; ježto pocta synova i poctu matčinu v sobě uzavírá.

Jak mnoho kat. chrámů ku poctě nejbl. Panny vystavených, jak mnoho kaplí a oltářů zřízených? Jak mnoho jest spolků a církv. jednot, ježto pod ochranou Marie P. se shromažďují a jméno její zvelebují? Ona jest patronkou veškerých řádů klášterních, zvl. co nejčistší panna má všeliké řády panenské ve svém opatrování; vy samy ct. s. honosíte se jménem jejím. Není osady, není chatrče k nalezení, ježby nezdobila socha neb obrázek Marianský; yesnice, města i celé říše

se poroučejí do ochrany její! Jak vznešené a pohnutlivé jsou Marianské zpěvy a modlitby, jak krásné a významné jsou její slavnosti. Ona v celém kat. světě po Bohu nejprvnější místo zaujímá, ji kat. křesťané za královnou všech svatých ctí, jako matku svou vroucně ji milují, a co moenou ochránkyni vyzývají.

Tak Bůh sám ji poctil a přímluvě její nevytkl jiných mezí, než všemohoucnosti a věčné lásky. Vše, zač ona pro své dítky a ctitele prosí, Bůh ochotně vyplňuje. Jak mnohé zázraky oslavily jméno její a rozmnožily k ní důvěru. A ty nesčíslné prosby a důtky, ježto o dnešní slavnosti ze všech končin k nebesům se zasílají, zdaliž nejsou patrným důkazem, jak veliká jest pocta a jak mocná přímluva Marie, nejbl. Panny a Matky Kristovy? Ct. s., pakli jste kdy účastny byly jakých dobrodiní a milostí na přímluvu P. Marie, nuže k těm se připojte, ježto z vděčnosti ji oslavují a velebí jméno její. Onať v nebi se ctí jako královna všech andělův a svatých, ctěte ji také na zemi. Pán ji vzal s tělem i s duší do nebe, aby poctu její mezi námi rozmnožil; On ničeho neodpírá její přímluvě, aby osvitil k ní důvěru naši. — Nuže ct. s. pokud se na nebezpečném moři života plavíte, vzhlédejte k Marii, k oné hvězdě mořské, ježto do bezpečného přístavu vás uvede. Ctěte a velejte ji, dokavad ve zdraví životem kráčíte, abyste ji s prospěchem jednou vyzývati mohly za dnů bolestí na loži smrtelném.

Seznaly jste ct. s. jak vzácná, blažená byla smrt Marie Panny; nuže učte se od ní připravovati se k šťastnému odchodu; proto chraňte se hříchu, číňte dobře, často pamatujte na smrt a buďte živý tak, byste každého okamžení byly hotovy zemřít; pak se můžete bez bázně chystati na věčnost. Volejte často srdcem i ústy slovy církve za šťastnou hodinku smrti říkouce: Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Amen. —

Na konci školního roku.

„Budiž Bohu chvála za všechno.“ (Slova sv. Jana Zlat.)

Jest obyčejem u křesťanů, každou důležitou věc s Bohem začínati a s Bohem skončati; tak učí apoštol říka: „Ať jíte, ať pijete, ať cokoli jiného činíte (pracujete), všechno číňte ke cti a chvále Boží. (1. Kor. 10, 31.) Školní vyučování za celý rok jest kus práce, a to práce důležité a svaté; proto nejen církev, ale i sám zákon světský naříd-

zuje, že školní rok s Bohem začínati a s Bohem, t. j. službami Božími se skonávati má.

I my octli jsme se, N., dnešním dnem na konci školního roku a shromáždili se zde na místě svatém, abychom Pánu Bohu poděkovali za všechna dobrodíní, jež nám, nejen mládeži, ale i nám, její vůdcům a učitelům, za celý rok prokázal a proto volám a počínám slovy velikého v církvi kazatele a učitele lidu, sv. Jana Zlatoústého, jež on často a při všem v ústech míval: Budiž Bohu chvála za všechno! Dovoltež však, N., abych ukázal vám, zač P. Bohu dnes děkovati máme. —

Především obracím se k tobě, mládeži milá, která nejvíce příčin máš, dnes Bohu děkovati, nebo škola pro tebe vystavena jest.

Nejprv dal ti Bůh život a zdraví a po celý rok při životě a zdraví tě zachoval. Život tento na zemi jest to nejdražší, co máme, a má takovou cenu, jako život věčný, nebo dobrým užíváním života časného život věčný si zasloužiti můžeme. A kterakou cenu zdraví má, ví nejlépe ten, kdo sám již nemocen byl. Oběho popírával vám po celý rok nebes Pán.

Dále dal vám dobrotivý Bůh i čas; čas dražší jest než kapitál; a vám nad to přál čas vaší mladosti; co by mnohý za to dal, kdyby se mu vrátil čas mladosti jeho! Čas mládí je ten nejdražší, jako jaro v přírodě; jako jaro je doba vzrůstu: tak mladost doba učení. Avšak čas jednou uplynulý nevrátí se nikdy více a nemožno ničím ho vykoupiti!

Dal vám i schop a dary ducha; rozum, kterým jste věci chápati a jim rozuměti, paměť, kterouž jste věci pochopené podržeti a si je v ní, jako v zásobárně ukládati mohli; soudnost, kterouž jste o věcech přemýšleti a souditi mohli. Jsou děti též bez rozumu, bez darů ducha a schopností, ubohé a ničemné, blbé a bídné, jimž Bůh světlo rozumu odepřel — ty ubohé; ale vám ne; ejhle, jak dodrotivý!

Dal vám B. i dobré rodiče, kteří vším opatrovali vás, pokrmem a nápojem, šatstvem a obydlím, knihami a jinými věcmi k učení potřebnými. Ti dobří rodičové, od rána do noci pracují, a neumdlévají, aby dětem svým vše potřebné opatřiti mohli, by na ničem nouze netrpěly, — a mnozí rodičové těžce a v potu tváří; víte to dobře! Ó té lásky rodičů! Jak mnoho dětí ztratilo v tom roce buď otce, neb matku, neb i oba, vám je B. zachoval; co je z dítěte, když mu otec, neb matka zemře? je sirotek; a jak se sirotkům vede, též dobře víte!

Mnohým z vás, chudým, dal B. i dodro-

dince, kteří šatstvem, obuví, knihami i jídlem je opatrovali, aspoň tím nejpotřebnějším, aby do školy choditi a se cvičiti mohly. Ejhle, Bůh vstúpil v srdce dobrodinců lásku k chudině, nebo Bůh láska jest.

Bůh dal vám školu a hodné učitele, a to jest dobrodíní, řekl bych, to největší; nebo škola pro vás vystavena jest. Co bývá z dítěte beze školy? a coby z vás býlo, kdybyste nechodíce do školy, ničemu se nenaučili? Škola mládeži největším jest dobrodíním; a byt nyní ještě té věci jste nechápaly, však pochopíte později. — A ti dobří pp. učitelé co práce si dali s vámi po celý rok! co krásných naučení, svatých pravd, dobrých příkladů snažili se vstúpiti v mysl vaši! Jak vynasnažovali se, aby vás vzdělali! aby osvětili rozum, pohnuli a upevnili dobrou vůli, ušlechtili cit a srdce. A dobré naučení, vznešený příklad, lepší jest, než zlato a stříbro. Moudrý Šalomoun dí, že přísloví, t. j. moudré průpovědky jsou jablka zlatá na podstavcích stříbrných.

Ejhle, m. d., tak mnoho dobrého B. vám po celý rok prokazoval; zajisté příčin dosti, abyste vděčně zvolali: Budiž Bohu chvála za všechno!

Ale co tresty? víme, že mnohé z vás napomináno, káráno, ba trestáno býti musilo; zdaž i za to máte Bohu děkovati? Ba ovšem; stromek, má-li rovně růsti a se zdariti, musí ke kolu býti přivazován; koník, nemá-li i s povozem ve zkázu uběhnouti, musí na otcích býti voděn; a tak i dítě; nemá rozumu, by se samo řídilo, a proto je musí vésti jiní. Lék bývá hořký; avšak když nemocný se uzdraví, nevzpomíná té hořkosti a děkuje lékaři, že jej uzdravil. A tak jest i s tresty; jsou léky sice hořké, ale zdravé. Písmo sv. samo (Přísl. 23, 13) dí: „Neodjímej od pacholete kázně, nebo budeš-li je mrskati metlou, neumře. Ty je metlou mrskati budeš a duši jeho z pekla vysvobodíš.“ Proto i za všechna slova přísná, pokárání i tresty, jež směřovaly ku napravení jeho, dítě školní dnes děkovati má.

O kteraká radost jest dnes v srdci záků dobrých! jak těší se, že vrátí se k rodičům s dobrým vysvědčením, s jasnou tváří, veselým obličejem, vědouce, že rodičům radost způsobí a že rodiče je rovněž s laskavou tváří přijmou! Avšak jak bázlivé, nesměle, smutně vrátí se nedbalí? a jak zarmoutí rodiče své? — svědomí jim bude činiti výčitky, nebudou se moci ani spokojeně smáti a s jinými se veseliti! Ejhle, že hřích jest, se neučiti, zvláště když Bůh schopností a příležitostí dává!

Avšak nejen mládež, ale i my učitelové máme Bohu děkovati na konci školního roku. I nás ve zdraví zachoval; sílil nás a naplňoval láskou ku mládeži, k člověčenstvu, k posvátnému úřadu našemu. Svatý jest úřad náš; neboť v rukou máme blaho budoucích pokolení, blaho našeho národa. S jakou svědomitostí by měl každý, jenž se stavu učitelskému věnuje, přikročiti k úřadu svému! Po stavu duchovním jest stav učitelský ten nejctihodnější; jsouť učitelé národa vzdělatelé lidu. Vzdělání učitelové, vzdělaný národ; zbožní a mravní učitelové, zbožný a mravný národ. Ó mnoho velmi mnoho může v obci dobrý, vzorný učitel; může mnoho dobrého způsobiti, dobrý-li jest a svědomitý; ale ještě více zlého, jestliže jest nesvědomitý a zlý.

Říkali sice staří: koho bohové nenáviděli, učinili učitelem; avšak každý z nás nahlíží nepravdivost a falešný názor pořekadla toho; já spíše se držím výroku slavného učitele, jehož slova z předu jsem již uvedl, sv. Jana Zlat., kterýž dí (hom. 60. in Math. Evang. c. 18.): „Co jest většího, jako duše řídití a jinošské vzdělávati mravy? Toho, kdož mladistvé umí vzdělávati duše, právem předkládám každému sochaři a všem ostatním tohoto druhu umělcům.“

Že i stav učitelský má své nepříjemnosti, své obtíže, kdož neví? rcete, který stav jich nemá? a má jich poměrně méně, než jiný. Učitel pracuje o tom, co jej těší, a co neustále i k jeho vlastnímu vzdělání přispívá; nebo učíce jiné, učíme sami sebe, a nemožno jest, jiné učití a sebe sama zanedbávati. Proto, kdo učitelem jest z povolání, vždy s chutí a s láskou do školy kráčí; a víme ze zkušenosti, že mnohý starý učitel beze školy ani nemůže býti živ a žeby, podruhé se narodě, jiným nebyl, než opět učitelem.

Ó což jsou radostné a slastičné okamžiky, když učitel pozoruje, kterak to ono dítě pod jeho vedením prospívá! kterak rozum se mu otvírá, srdéčko jemným a citlivým se stává, a paměť užitečnými a dobrými věcmi se obohacuje? Když vidí, kterak dítky nejen ve stáří a letech, ale i v lásce a moudrosti prospívají před Bohem a před lidmi? anebo kterak to ono dítě, odnaučivši se zvyku zlému, anebo ostavivši chybu svou se polepšilo? — To radosti jsou, jichž nenadává žádná radost, rozkoš, ni zábava světská; to radosti jsou čisté, duchovní, radosti ty nejvznešenější, nejsladší!

A byť příslovím bylo, že nevděk jest odměnou světa, — možná, u mnohých, u nehodných a nevděčných; ale u hodných

nikoli. Ještě po letech vzpomene mnohý svého bývalého učitele, jde a hledá jeho hrob, a našed jej, poklekne u něho, jej sv. křížem žehná a vděčnou slzou skrání. Símě, jež učitel rozsévá, neroste hned a nenese hned očividnou a patrnou úrodu, někdy až po letech; neboť i rolník hned neklidí, jak mile zaseje; musí čekati, až uzrá.

Tak hle, milí a drazí soudruzi v úřadě učitelském, i my máme důvodů dosti, abychom dnes myslí své vděčně k Bohu pozdvihli a jemu za vše milosti v minulém roce obdržené děkovali; proto i my zvolíme dnes: Budiž Bohu chvála za všecko.

Sluší se, abych já, kněz a učitel náboženství, na konec díky vzdal všem, kdož jakkoli o rozkvet našich škol se přičinili a ku vzdělání mládeže domácí přispěli. Především přijmětež díky vy, pane předsedo místní školní rady a dozorce škol našich, za všelikou péči, horlivost a přičinlivost, kterouž jste neustával, pilně dohlížeti ke školám, a o to se starati, by jak pp. učitelové, tak i rodičové a mládež konali povinnost svou. Díky vzdávám dale i vám, pp. ředitelové za obezřetné a vytrvalé vedení obou ústavů a za vaši svědomitou péči, by oba ústavy čím dále, tím více zkvétaly a jak se sluší, prospívaly. Přijmětež vděčnost mou i vy, pp. učitelové a spolupracovníci na poli tom drahém a vzácném, za vaši svědomitost a všecko tu obtížnou a namáhavou práci po celý rok, kterouž jste se vynasnažili, pracovati nejen se žáky schopnějšími a čilejšími, ale kterouž jste se snažili, pozývati za sebou a takorba mocně a násilím za sebou vléci a táhnouti i slabé, nedostatečné, a žáky méně nadané i méně pilné. Jakkoli mnozí myslí, že dostatečný jest plat váš: nicméně jest příliš skrovný u přirovnání ku vaší zásluze a práci. Zásluha zapsána jest v knize života a pravá odměna čeká vás na věčnosti.

Mějtež dík můj dále i vy pp. rodičové za všecko vaši otcovskou péči a mateřskou lásku, kterouž jste se neunavovali a o vše se starali, čehož dítkám a mládeži školní jak ku vezdejšímu živobytí, tak i ku školnímu vyučování třeba. Mnozí v potu tváří pracovali jste, vím to, a těžko bylo vám, dítkám vše opatřiti; avšak pamatujte, že dítkám svým nic lepšího nemůžete dáti, než vycvičenost a dobré vychování. Písmo sv. dí (Přísl. 29, 17.): „Vyučuj syna svého a občerství tě a dá rozkoš duši tvé.“ Sto zlatých, tisíc zlatých těžko se vydělá; avšak nezdárný nevychovaný syn jak snadno je utratí? Co tedy platno bohatství synu nevyvcvičenému, neumělému? kdežto syn vycvičený, zvedený

a dobře vychovaný snadno i ku jmění a zá-
možnosti si dopomůže.

Na konec vyslovuji díky i těm, kdož
jakýmkoli způsobem školy naše a mládež,
zvláště chudou, podporovali, t. j. všem šle-
chetným dárcům a dobrodincům; neznám
vhodnějších slov, jimiž bych vděčnost svou
jim projevil, než slova božského učitele a
nejvroucnějšího přítele dítek, Spasitele J.
Krista: „Amen, pravím vám, všechno, cožkoli
jste učinili jednomu z mých nejmenších, mně
jste učinili.“

Nahlízejíce tedy všickni, co dobrého
Bůh nám všem prokázal, tuto nejdražší oběť,
kteréž nyní přítomni budeme, na ten ná-
božný úmysl Bohu přinesme, bychom mu
poděkovali a proto volám, konče řeč svou,
z upřímnosti srdce a z hloubi duše své:
Budiž Bohu chvála za všechno. Amen.

B. Hakl.

Sirotkova upomínka.

Nedaleko města
stojí kaplička,
v ní se zastavila
moje matička.

Čelo svatým křížem
poznamenala,
na klekátko klekla,
ruce sepjala.

Já tu stál v podálí,
jak bych nesměl blíž,
prohlížel jsem sobě
obrazy a kříž,

tu hořící lampu
i ty květiny,
neušel mi z věnců
ani jediný.

Tak jsem se zadíval
v milou kapličku,
zapomněl jsem skoro
na svou matičku.

Ale ona zatím
hlavu sklonila
a klekátko hojnou
slzou skropila.

Proč se oko její
slzou zalilo?
Co jí tak smutného
v srdce vstoupilo?

Na hrob na tatíčkův
vzpomněla si snad?
Vždyť se vyplakala
na něm tolikrát.

Nebo vzpomněla si
na mou sestřičku,
jak ji ukládala
v bílou rakvičku? —

I mé oko zvlhlo
vidouc matčin žal,
přistoupil jsem blíže,
za ruku ji vzal:

„Povězte, matičko,
sdělte mi svůj žal,
bych si tady s vámi
spolu poplakal.“

Povstala a z oka
slzu setřela,
a k srdci mne tisknouc
takto pravila:

„Slzy ty, mé dítě,
tekly pro tebe,
modlitbu jsem vrouci
vznesla do nebe:

By hnusného hříchu
netknul se tě jed,
až tě bude lákat
pokažený svět.

Bys se Boha svého
nikdy nespustil,
jenž i tvou pro duši
nebe opustil.“ —

* * *

Nedaleko města
stojí kaplička,
nůž tam nestaví se
moje matička.

Již se spřátelila
s tichým hřbitovem,
a s tatíčkem leží
jedním pod rovem.

Já však nikdy nejdu
kolem kapličky,
abych nevzpomněl na
slzy matičky.

Klekám na klekátko,
které zrosila,

slyším, kterak tehďáž
nebe prosila.

A nad mnou se vznáší
matčin drahý duch;
kéž by prosbu její
neoslyšel Bůh!

Jos. Rydvan.

Pout do Říma. Cestopisné úryvky.

Podává *V. Honejšek.*

8. Řím.

Bylo okolo 6. hodiny z rána. Vlak rychle nás unášel pahorkovitou krajinou Kampanie. Tu a tam viděti vinici, tu opět močál a rákosí, tu zase sluj v pahorku vykopanou, jako u nás bývají písečné jámy, jinde opět obilí, nikde však skoro stromy. — Tu pojednou — po pravé straně v dál, jako v údolí, mezi dvěma pahrbky objeví se mohutná kopule chrámu sv. Petra. Jsme blízko Říma, blízko cíle cesty své! Brzy tedy již spatříme město to, které prozřetelnost Boží vyvolila k tomu, aby podmanilo sobě nejprv mocí, pak ale pravdou učení Kristova východ i západ, ba celý známý svět. Dříve než jsme se nadáli vjíždíme skrze staré hradby do města. Vlčice v znaku na budově nádraží praví nám, že jsme v Římě. — Na nádraží hluk a křik. Město však zdálo se ještě pohrouženo v hluboký spánek. Okenice domů jsou na mnoze ještě zavřeny, a na ulici málo koho lze spatřiti. Než předeč! Blíže domů po ulicích rozloženy jsou větší neb menší stádečka černých koz. Tu a tam vyběhne z domu služka neb dítě, spěchá k pastýřovi, a ten jme se přímo do nádobek přinešených dojiti kozičku jednu po druhé. — Římané nemusejí se tedy obávat, že se jim přimíchá do mléka mouky neb sody neb jiné přísady jako se to dělává jinde u p. v Praze. —

Dostavník zastavil s námi na „via frattina“ u hostince „Anglo-Americain“. Příbytek náš, ač ve čtvrtém poschodí, byl nejen slušný nýbrž skoro až nádherný. Hle, jak my ubozí kaplánekové nádherně bydlíme! Ale co tomu as kapsa řekne? — Když jsme však nábyli přesvědčení, že za vše, byt totiž, celou stravu tj. snídání, slušný oběd dle našeho způsobu, za večeri i s vínem v poledne a u večer budeme platiti denně 10 franků — něco přes 4 zl. dle našich peněz — spokojili jsme se — a ta nádhra se nám líbila. Byla sobota, když jsme do Říma přijeli. V Římě byl zásvěcený svátek sv. Filipa Nerejského. Většina krámů byla zavřena. Zítra v neděli bude

audience u sv. otce. Kde se máme sejíti? kde věci na památku z Říma, které zítra Jeho Svatost posvěti, nejlépe nakoupiti? Odpovědi na tyto a podobné otázky doufali jsme obdržeti v hospici dell'Anima u ředitele téhož ústavu našeho krajana Msg. Jaeniga.

Hospic „dell'Anima“ má jméno své od kostela, v němž P. Maria co vysvoboditelkyně duší (dell'anime) z očistce od zvláštního bratrstva ctěna byla. Hospic tento byl r. 1400 v době velkého jubilea za tím účelem založen, aby poutníci z Německa (k němuž i Rakousko počítáno bylo) v dobách jubilejních náležitěho přístřeší v Římě našli. Protektorem ústavu tohoto ve věcech světských jest císař rakouský, církevní pravomocnost má kardinál, kterého papež k tomu ustanoví. Ředitele ústavu tohoto navrhuje císař, papež jej potvrzuje. Kaplany hospice tohoto mohou se státi duchovní z těch biskupství, která se počítala k německému spolku, tedy i z Čech. Biskup je navrhuje, kardinál protektor je ustanovuje. S hospicem tímto jest spojen i konvikt pro kněze, kteří v Římě kanonické právo študovati a ve vědách dále se vzdělávati chtějí. —

Proč ale my Čechové nespěchali jsme raději k hospici českému, který Karel IV. pro Čechy založil? Příčiněním nynějšího ředitele hospice dell'Anima byl český hospic k novému životu probuzen. Jeho příčinění hlavně jest děkovati, že nynější papež Pius IX. nařídil, aby příjmy českého hospice, které pro nedostatek poutníků z Čech hospici „Trinita“ přikázány byly, svému původnímu účelu opět navraceny byly. Mimo to jsme se nadáli, že nás někdo z „Animy“ do českého hospice doprovodí. A v skutku našli jsme zde dobrého průvodce p. Lehnery, který v českém hospici bydlel. Hospic jest nyní opraven, dostaven, t. průčelí slušně ozdobeno, avšak jest malý, a k tomu ještě jsou byty pronajaty, tak že poutníci čeští zde ještě přebývati nemohli. I p. Lehner jak jsme později slyšeli, musel prý se pro přílišné horko v českém hospici, do „Animy“ přestěhovati. Vnitř upravena jest malá kaplička. Na oltářním obraze v pravo od sv. Václava, před svatým Vojtěchem klečí tiž nynější rektor Animy. — Mně se zdálo, že kaplička ta i celý oltář, není českého hospice dosti důstojným. I kraj sv. Václava není dosti věrně historický, ani obraz dosti umělecky proveden. Než tak zdálo se snad pouze mně, ználci snad jinak budou souditi. —

Ředitel „Animy“ dal nám ve zvláštním programu skutečně praktických pokynutí, jak v příčině bytu, jízdy a t. d., tak i v příčině

památností, které navštívit máme. V příčině postu mohli jsme se řídit dle domácího postního řádu. Kněží směli své spolupoutníky zpovídati. K účelu tomu byly vykázaný zpovědnice v chrámu sv. Petra bez nápisu. Lépe by však bývalo, kdyby i na těchto zpovědnících národnost česká byla zřejmě naznačena. —

Odpoledne ve 4 hodiny měli jsme se představit J. Em. p. kardinálovi. Ten nám sdělil, kdy a kde se zítřejšího dne sejít máme, jakož i kdo které adresy a blahopřání odezdát má. —

V programu bylo výslovně upozorněno i na to, aby žádný z poutníků v nynějším počasí nezanedbal po obědě tak řečenou „Siestu“ t. j. nezapomněl vrhnouti se na nějakou chvíli neb hodinku v náruč spánku aneb klidného odpočinku. Vlaši zachovávají siestu tuto svědomitě. Od dvou hodin skoro do čtyř umkl hluk na ulici, málo koho bylo viděti. Okenice se zavírají, ano i krámy bývají zavřeny. Zdá se jakoby město z větší části vymřelo. Ovšem vedro, jaké v této době polední panuje, vyžaduje toho opatření. Ke čtvrté hodině nastával opět nový život jak v domech tak i na ulicích, a večer za soumraku bývá na ulicích a náměstích nejživěji. Tu pak platí slovo: „Italia alla strada“ — Itálie je na ulici.

Poněvadž jsme nejen Řím, nýbrž i Neapoli a Pompeji navštívit hodlali, a mnoho přes týden v Římě zdržeti se nemohli, nebylo nám lze ve všem dle programu, který pobyt v Římě na devět dní vyměřoval, se řídit, a tudíž ani siestu vždy zachovávat. —

Dříve než se na cestu po Římě vydáme, nebudeme zjistě od místa, něco všeobecného o Římě povědět. Řím čítá přes 244.000 obyvatelů, má asi 35.000 domů a v objemu asi půl páté hodiny. Hradby jsou staré, věže hradební čtyřhranné, u bran však kulaté. Řeka Tibera, přes kterou vede šest mostů, má vodu vedmi kalnou, a dělí město na dvě části. Od náměstí Piazza dell popolo, které se na levém břehu Tiberu v severní části města nalézají, od návrší „Pincio“ až ku Kapitolu táhne se takřka v polokruhu řada návrší. Jižně pak a východně od Kapitolu rozkládají se zříceniny starého Říma. Hlavní ulice nového Říma jest „Corso“, které se od „piazza dell popolo“ skoro až ke Kapitolu táhne. Na pravém břehu Tiberu nalézají se chrám sv. Petra a Vatikán. — Kostelů prý čítá Řím co dní do roka. Nejdůležitějších z nich jest oněch sedm chrámů, které od dávných časů poutníci navštěvovali, aby hojných odpustků, které papežové navštěvovali,

telům těchto chrámů udíleli, získali. Zvyk navštěvovati právě těchto sedm chrámů povstal ze starého obyčeje navštěvovati chrámy patriarchální. V prvních stoletích byli patriarchové v Římě, Alexandrii, Antiochii, Jeruzalemě a Cařihradě. K zachování jednoty přicházivali aneb povolávání bývali častěji do Říma, a tu po čas pobytu jejich vykázaný jsou jim zvláštní chrámy s příslušnými staveními, kdež bydleli. Patriarchovi Alexandrinskému vykázan chrám sv. Pavla, Antiochenskému chrám Maria Maggiore, Jeruzalémskému sv. Vavřince a Cařihradskému sv. Petra. Papež sídlil v Lateráně. Později navštěvováni mimo těchto pěti chrámů i chrám sv. Šebestiana a sv. Kříže, poněvadž na cestě k oněm pěti chrámům se nalézají.

Ještě téhož dne odpoledne, co jsme do Říma přijeli, vydali jsme se na cestu k těmto chrámům. Zajisté že laskavý očenář bude očekávat, a to právem, že se nejdříve vydáme na cestu ku chrámu sv. Petra. Ovšem srdce nás tam táhlo, my však soudili takto: Zýtra dne 27. o jedenácté hodině máme se dostavit do paláce Vatikanského, který se vedle kostela sv. Petra nalézají. Vyjedeme-li si někam jinam, bude nám neustále na mysli tanouti, abychom nepřišli pozdě, a proto odložili jsme návštěvu chrámu sv. Petra na zítřek, abychom mu celé dopoledne věnovali mohli a spěchali jsme k basilice sv. Pavla.

a) Chrám sv. Pavla za bránou.

(S. Paolo fuori le mura.)

Bránou sv. Pavla silnicí druhdy ostienskou unášel nás povoz z města. V pravo vidíme vrch ze střepe navežený (monte testacio), na němž se nyní kříž povznáší. Hned za branou viděti jest pyramidu Cestiovu, asi za půl hodinky jsme u místa žádoucího u krásné basiliky sv. Pavla. Postranními dveřmi vstoupíme do vnitř a ostáváme udivení státi. Takové krásy a nádhery, takových rozměrů jsme se nenadáli. Spěcháme k hlavnímu oltáři, pod nímž spočívá tělo sv. Pavla, k němuž později část těla sv. Petra dána byla. Pomodliv se jdeme do dolejší části hlavní lodě, odkud celý kostel přehlednouti lze. Jaký to uchvacující pohled! Čtyry řady stíhlých krásně hlazených čedičových sloupů dělí celou prostoru na pět lodí. Každá řada čítá dvacet sloupů. Na těchto sloupech spočívají mramorové oblouky nad nimiž se na zlaté půdě kolem celého kostela táhnou na způsob medalionů podobizny všech papežů od sv. Petra až do Pia IX. Tu, kde příční loď s hlavní lodí se křížuje, pozdvihuje se nad hlavním oltářem přední okrasa celého chrámu, překrásný cibor. — Světlo vniká do hlavní lodě 66 okny,

do postranních pak 40 okny. Všecky jsou krásnými malbami svatých zdobený. Podlaha celého kostela z krásného mramoru leskne se jako zrcadlo. Doufám, že nezazlí laskavý čtenář, sdělím-li něco bližšího z dějin chrámu tohoto. Asi půl hodiny za chrámem tímto nalezá se v rozsáhlém údolí klášter Trapistů zvaný: *alle tre fontane*, u tří pramenů. My jsme tam jeli ovšem o něco dále, nebo na neštěstí dostali jsme chatrnějšího koně, což zvláště kollegu K—la mrzelo. Údolí toto jest velmi nezdравé. Následkem „malaria“ (zkaženého vzduchu), která mnoho životů řeholníků vyžadovala, spustl klášter tento druhdy tak proslulý velice. Roku 1868 byli sem povoláni Trapisté z Francie, o nichž je známo, že jsou dobří vzdělávatelé půdy. Avšak ani oni nemohli zde z počátku obstáti, až konečně zkusili sázeti zde tak zvaný modrý gumovník (*Eucalyptus globulus*), strom přivezený z Austrálie, jehožto listí jest dobrým prostředkem proti malarii. Klášter obehnan jest zdí. Na rozsáhlém nádvoří, kdež řečený gumovník sázen jest, nalezá se ne daleko sebe tři kostely, z nichž jeden zasvěcen Panně Marii, druhý největší sv. Vincenciovi a Anastasiovi, třetí pak sv. Pavlu. Nad dveřmi kostela tohoto lze čísti tato slova: „S. Pauli Apostoli martyrii locus, ubi tres fontes mirabiliter erupuerunt.“ Místo, kdež sv. Pavel Apoštol byl mučen, kdež se tři prameny zázračně vyprýstily. — Ano tot to místo, kde Apoštol národů za Krista život svůj položil. V pravo, v koutě mřížemi ohraženém, nalezá se bílý kamenný sloup, na němž hlava sv. Apoštola od těla oddělena byla. Vedle pak v levo od sloupu tohoto u zdi nalezá se na pohled jako tři oltáře. Každý má u prostřed přední strany čtyřhranný otvor, nad nímž se v bílém mramoru polovypouklá hlava sv. Pavla vytesána nalezá. Otvary těmi lze viděti tři prameny, o nichž zbožné podání praví, že když sv. Pavel stat byl, hlava jeho že třikráte ještě poskočila, a tu, kde se země dotkla, že vyprýstil se pramen. Řeholník, který nás doprovázel, ochotně nám nabral z každého pramene vody, bychom se napili. —

Tělo sv. Pavla pohřbila Lucina vznešená Římanka na svém statku, na onom místě, kde se nyní krásná basilika sv. Pavla nalezá. Papež Anaklet dal nad hrobem tím vystavěti kapli, kterou císař Konstantius v kostel proměnil. Císař Theodosius a Honorius rozšířili pak kostel ten v krásnou basiliku, která během časů přičiněním papežů skvostně a nádherně byla vyzdobena, tak že všeobecný obdiv vzbuzovala. Později přistaven ku chrámu

tomuto velký klášter, který má dosud překrásný ohoz. Roku 1823 nepozorností dělníka vznikl na střeše basiliky oheň, který téměř celou budovu strávil. Papež Pius VII. byl právě nemocen, a nedozvěděl se ani o neštěstí tomto. Nástupcové jeho zbudovali s nesmírným nákladem opět chrám ten, jak nyní jest, při čemž je věřící všech zemí štědře podporovali. Sám cár ruský Mikoláš I. daroval do chrámu tohoto dva velké skvostné malachitem vykládané oltáře, a místokrál egyptský věnoval čtyry sloupky z poloprůsvitného alabastru. Roku 1854 byla svatyně tato od nynějšího papeže Pia IX. vysvěcena.

b) *Kolosseum a vítězobrány Konstantinova a Titova.*

Od basiliky sv. Pavla jeli jsme nazpět cestou „sedmi chrámů“ zvanou (*Strada delle sette chiese*). Večer byl překrásný. Slunce klonilo se k západu. Místo vedra odpoledního nastal příjemný chládek. Se zdí, které cestu tuto s obou stran ohražují, splýval zimostraz a jiné bujné zelení, a ze zahrad vynikal tu a tam tmavý cypřiš. Kolem kostela sv. Sebastiana v němž tělo tohoto sv. mučeníka se nalezá, který však jsme již pro pokročilost času navštívit nemohli, ubírali jsme se nazpět.

Doposud jsme byli ze starého Říma velmi málo viděli. Nyní zabočili jsme z cesty sedmi chrámů zvané na starou cestu Apiovu. Tu zříme starý náhrobek Cecílie Metelly, který se nízké kulaté věži podobá, tu čteme nad vraty do zahrady vedoucími nápis, že zde jsou hrobky Scipionův, dále pak po levé ruce na návrší táhnou se rozsáhlé zříceniny hradů Caesarův, tu vítězobrána Konstantinova, kterou dal senát a lid postavit Konstantinovi, když nad Maxentiem zvítězil, a hned za ní zříceniny Kolossea. Ač chýlilo se již k večeru, nemohli jsme odolati touze své, abychom toto místo, které tolik křesťanské krve sv. mučeníků do sebe vsálo, nenavštívili.

Kolosseum jest zajisté jedna z nejznamenitějších, ba snad nejznamenitější stavba starého Říma. Flavius Vespasianus, který při oblehání Jeruzaléma za císaře byl zvolen, počal divadlo toto stavěti, aby si lásku a přízeň lidu získal. Titus, který Jeruzalém vyvrátil, pokračoval v stavbě této. Na podmanění národa židovského a vývrácení Jeruzaléma připomíná vítězobrána Titova nedaleko Kolossea se nalezájící. Na jedné straně brány této představuje se vítězný průvod Titův, na druhé lze viděti posvátné nádoby z chrámu Jeruzalémského

Židé pak se bráně této vyhýbají, čemuž nelze se také diviti, vždyť jim připomíná nejen vyvrácení jejich říše, nýbrž i slova Kristova: Jeruzaleme, Jeruzaleme, kolikráte jsem chtěl shromážditi syny tvé . . . ale nechťl jsi atd.

Statistice židů, kteří ve válce židovské v zajetí Římanů upadli, museli stavěti na divadle tomto. A jak s nimi při tom nakládáno, patrně nejlépe z toho, že za krátkou dobu panování Titova t. j. asi za dva roky 12.000 židů namahání a ukrutnému s nimi nakládání podlehl. Velikost divadla tohoto posouditi lze z toho, že se do něho 107.000 diváků vešlo. Troje oddělení sedadel ve způsobu podlouhí stavěno jest do kola tak, že z vyšších oddělení pohodlně přes hlavy diváků nížeji se nalézajících na jeviště viděti lze. Nejnížší řada nalezala se osm střevočů nad jevištěm. Upravení divadla popisuje Gerhard Uhlhorn takto: v dolejších řadách nalezá se vznešenější svět, senatorové, rytíři, římské dámy zlatem a drahokamy se stkvoucí, vestálky v kněžickém svém obleku. Vyšší sedadla zaujímaly ostatní stavy, nejvýše pak dav lidu, vojáků, venkovanů a otroků. Pestré koberce pokrývají lenošky a zábradlí, od sloupu k sloupu táhnou se věnce z růží, mezi tím nalezají se sochy bohů, před nimiž na třínožkách zápalu líbezná vůně se kouří. Střecha na způsob stanu nad arenou rozprostřená chrání před paprsky slunečními.*)

Hry v Kolosseum líčí Dr. J. Rebbert as takto: Vmysleme se v duchu, praví, do místností těch krvavých. Na místech k sezení a stání určených nalezá se 107.000 diváků. Císař sedí ve své dvorní loži v nejdolejší řadě diváků; v téže řadě sedějí vestálky, druh to pohanských jeptišek. Z hlubin slyšeti lze řvaní divých zvířat, která brzy na jeviště puštěna budou. Tu především vystoupí pohanský kněz Jupiterův na jeviště, za ním ubírá se ověncené zvíře obětní, které vede zástup pretorianů. Oběť klesá pod lesknoucím se nožem kněze. Jupitr jest smířen, hra hrůzyplná může tedy započítí. — Zavzní zvukná hudba, a na jevišti objeví se honci (venatores) ve dvou řadách. V rukou mají biče, aby davy nešťastníků — bestiarii — kteří se nazí v středu jejich nalezají, a určeni jsou, aby se zvířeti bojovali, k nastávajícímu zápasu popoháněli, kdyby bázlívě měli ustupovati. Část lidí těchto k zápasu se zvířeti určených ozbrojena jest meči a kopími, jiná část vpletena jest do sítí aneb jest ke kůlům přivázána, aby rozbodána a roztr-

hána byla. Dříve však s hlatatelem v čele táhnou za zvuku hudby kolem jeviště a před císařem hluboce se uklánějíce musí hlasitě volati: „Caesar morituri te salutant.“ Císaři, zasvěcenci smrti pozdravují tebe! Pak rozestaví se v rozličná oddělení, aby jedni po druhých byli zvěři na pospas.

Netrpělivě čeká 107.000 diváků, kdy hra započne. Konečně pozdvihnou se „pohanské jeptišky,“ mírné (!) Vestálky a dávají znamení, aby hra započala. Tu otevrou se padací dveře doupat, v nichž zvěř se přechovává, a vyhladovělí lvové, tygrové, pantri, medvědi a divocí kanci, kteří dříve ještě ostny a žhavým železem rozlíceni byli, vyřítí se na jeviště na své oběti. Co dále se dělo, nebude-ličiti! — Ha! jak pase se 107.000 diváků na prolité krvi.

Konec výjevu prvního: Krvácející zvířata a lidé leží chroptající aneb mrtví jsouce na jevišti. Hladový lid vrhá se na zabité divoké kance atd., aby uchvátil kus zvěřiny — ze zvířat, která se nasýtila masem lidským. Zabitých bojovníků chápe se nyní zástup confectores — pohodných. Dva vůdcové za bohy — Merkura a Plutona — přestrojeni jdou v jejich čele. Merkur prohledává mrtvolky se žhavonítyčkou: Pluto rozráží lebky těm, kteří sebou ještě škubají; a pohodní zarážejí háky do mrtvol, a vlečkou je ven. Na to objeví se zástup otroků ve stkvoucím stejnokroji, aby urovnali půdu jeviště (arena) a odklídili kaluže krve. Mezi tím, co se toto děje, baví hudba a zpěv diváky. Nebo krvavé to představení není ještě u konce. Hned na to má následovati jednání druhé: „Hra gladiatorů.“ Gladiatoři se blíží. U studně, jejížto zbytky doposud mezi Kolosseum a vítězobránou Titovou viděti lze, se ještě občerstvili, a pak vjíždějí do Kolosseum a kolem po jevišti. I oni se před císařem ukloní a pozdraví: „Caesar morituri te salutant“ a hned na to započne ukrutný zápas.

Nejprv musejí tak zvaní andabatae — tapající se zavázanými očima ostrou zbraní proti sobě bojovati. Na to následují retiarri — bojující se sítěmi — kteří pružnou síť v pravé ruce a trojzubé vidle v levé ruce měli. Síť hleděli hodit protivníkovi přes hlavu, aby ho pak probodli. Neždařilo-li se mu to, pronásledoval ho protivník a hleděl ho zabítí. . . . Na to následovali rozliční jiní zápasníci jako laquearii, kteří hleděli oka odpurcům na krk uvrći, essedarii, kteří na vozích bojovali, dimachaeri, kteří dvěma meči zároveň bojovali. Ačkoli v těchto hrách na sta životů padlo, byly to vše jen přede-

*) Period. Bl. 1875.

hry, takřka dráždění krvolačnosti diváků, kteří se hlavně na zápas gladiátorů těšili.

Gladiátoři byli cvičení zápasníci, kteří dle pravidel se vraždili. Císařové chovali jich celé zástupy, pro zábavu lidu! Větší část gladiátorů bojovali jako pěchota, ozbrojeni jsou dlouhými meči, jiní koňmo majíce mohutné kopí. Kdykoliv někdo raněn byl volal lid radostně: Habet! hic habet! Má ji — dostal! Nebyl-li raněn jednou ranou zabit — závisel život jeho neb smrt od diváků. — Kdo jevil bolest na sobě, neobdržel milost. — Tak asi Rebbert.

Za Augusta slavilo se 66 dnů těmito hrami, za Marka Aurelia již 135 dnů, a k tomu přišlo ještě mnoho mimořádných slávností. Titus u p. slavil tímto způsobem otevření Kolossea po 100 dnů, při čemž 5000 dravců a 10.000 gladiátorů povražďeno bylo. Gladiátoři byli lacinější než zvěř! Traján slavil vítězství své nad Dáky 123 dnů, při čemž bylo 11.000 kusů dravé zvěře rozličných druhů. Často vpuštěno najednou 600 medvědů, 500 lvů na jeviště. — Co tisíců křesťanů dokrvalého na místě tomtol

Nebo křesťané byli za dob pronásledování ve velkém počtu odsuzováni k tomu, aby od dravé zvěře zde roztrháni byli. Vypravuje se, že jistý zbožný císař, který se v Kolosseu s papežem procházel, tohoto prosil o relikvii některého sv. mučenika, který v těchto místech trpěl. Papež sehnul se, vzal hrst hlíny ze země, na níž stáli a podáváje ji císaři pravil: „Viz, veškerá tato země jest posvěcena a požehnána krví mučnickou, a může jako sv. ostatek ctěna býti.“ — My místo hlíny utrhli jsme si každý na památku několik rostlinek, které ze zdi vyrůstají. — Na starších obrazech viděti doposud u prostřed Kolossea kříž, kolem pak jeviště křížovou cestu. Dokud Řím patřil papeži, putovalo jisté bratrstvo, jehožto členové v šedý popelavý šat až po oči zahalení byli, v tato místa v procesi. Každý pátek bývalo zde kázání a konána křížová cesta. Nyní za liberální vlády Viktora Emanuela jest jinak. Kříž z prostřed jest odstraněn, křížová cesta zrušena, jeviště rozryto a pod ním nalezájí se zapáchající kaluže vody. Jen u vchodu ponechán v jednom sloupu po pravé ruce malý mramorový křížek s nápisem, že, kdo jej zbožně políbí, získá odpustky jednoho roku a jedenácti dní. — Jaké city zmocnily se srdcí našich, může si snadno laskavý čtenář pomysleti. Svata hrůza obešla nás, avšak i zármutek nad počínáním si vlády italské zmocnil se srdcí našich. — Třetího kollegy zmocnil se nad to jaksi i strach, aby nás

za šera večerního v těchto rozsáhlých zříceninách někdo nepřepadl. — Večer schyloval se víc a více a my uposlechnuvše hlasu kollegy polibili jsme křížek u vchodu se nalezající a jeli jsme kolem studny, z níž gladiátoři pivali, branou Titovou vedle starého náměstí římského ku svému příbytku. — (Pokračování).

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

VI.

Zvěst o zlé příhodě rozletěla se po hradě a čeledi jako blesk. O polednách přinesl sluha panu Perchtoldovi obvyklou skývu chleba a džbán čerstvé vody.

Odcházej na práhu se zastavil.

„Zdaž víš, co potkalo pána našeho?“ pravil poněkud nesměle švitořivý čeledín.

Starý muž pozdvihl hlavu.

„V Kríveklátských lesích ubili pana Zbyňka na smrt. Leží polomrtev v jakési myslivně. Dva čeledíny, kteříž vyjeli s ním k paní tetce na Valdek, ubili dočista.“

Starý muž vstal a dvěma kroky octl se u zbrojnoše; zachytil jej kostnatýma rukama a vtáhl do vnitř. Čeledínovi vyvstal na čele studený pot, že vzkřikl vši silou o pomoc.

„Neboj se! — jsem krotký jako beránek. — A kdes tyhle noviny slyšel?“

Starý muž skorem zasyčel při těchto slovech a dosud z rukou nepouštěl čeledína.

Ubožák nemohl strachy ani odpověditi. V tu chvíli mu napadly všechny ty pověsti, jež kolovaly v ústech zdejší čeledě o podivném hosti a podruhé vyrazily mu na čele studené krůpěje potu.

„Mluv! — Odpovídej! — Rychle!“

„Posel — pane — zvláštní posel.“

„A tvůj pán?“

„Odejel před dvěma — hodinami.“

„Odejel sám?“

„Dvacet helem ho provází.“

„Odejel a mně slova neřekl! — Viléme, Viléme a Zbyněk snad umírá!“

Starý muž se vzchopil, stáhl si halenu kolem boků provazem, do ruky vzal hůl, chleba se ani nedotekl, vody také ke rtům nepřiložil a když vyšel na nádvoří, čeledě zůstávala státi a když přišel do první brány, otevřeli mu mlčky a když byl u poslední, zarosily se Mikulkovi oči nad tím mužem, jenž takovéto živobytí připravil si sám vlastní rukou, pohleděly k nebesům a rty zaseptaly: „Smiluj se Bože milosrdný nad ubohým a nevzpomínej mu hříchů jeho!“

Muž v haleně se poohlédl. Snad zaslechl

těchto slov a oko jeho setkalo se se zrakem vrátníka. Mikulka mohl mu v tom zpola zapadlém oku čísti vroucí, vřelý dík. —

„A já myslel, že ty ruce jeho jsou pouhá pírká; ale jsou to hotové kleště! — jsem silák, víte to dobře; ale on by mne rozdrtil. A jak se mi zakoukal do očí. Až mnou mráz zalomcoval a když promluvil, zarazila se mi v žilách krev!“

Takto asi vypravoval soudruhům na nádvoří čeledín o příteli pana Viléma.

„A víte braši, kdo že to? Je to někdejší kastelán dřevíčský. Měl sestru našeho pána; však jste o něm slýchávali. Zbyněk prý jeho syn. A proč tajil do dneška před ním náš pán jeho rod, domyslíte se!“

Čeledínové ani nevěřili uším svým. Lekterému byla známa ta jeho tvář; ale v oděvu kajicníka, v té haleně kolem boků s provazem a pod tou sešlou, zažloutlou koží kdo by hledal pana Perchtolda, za krále Jana předního dvořenína a někdy kastelána dřevíčského!

„Povídají si to veřejně, nebojí se a ty's mne pokaždé kárával a vždy jsi řečem o něm se vyhýbal!“ pravil dnešním večerem Burda Mikulkovi.

„Nechť si! — I dnes o tom pomlčme, ale chceš-li mu nějaké služby prokázat, věděl bych.“

„Mohl bys o mne pochybovati? Vždyť je to muž nebožky Elišky, té dobré paní, a Zbyněk jeho krev.“

„Jdi na samotu a pomodli se za spasení duše jeho.“

A Burda poslechl.

Pan Perchtold byl již na výšinách černochových a když zapadalo slunce, stanul nad Pozdní.

Byl tak zabrán v myšlenky, že si ani nevšíml, že jde kolem shofelých kmenů, kolem zčernalých, pobořených hradeb rozlehlých v trojhranu po návrší.

Až teprve stanuv na druhé stráni a na okamžik si poodpočínuv utkvěl očima na rozvalinách.

Nad hlavami lesů zdejších leskl se již jen uzounký, červenavý pruh, jako šarlatová stužka ve tmavém, havraním vlasu dívčiny. Na obloze čím výše, tím zřetelněji přecházející v čarovnou žlut zaleskla se večernice přímo nad zříceninami v stříbřivém nezkaleném svitu.

„Jsi ty to Justino? — Tvé oko je to, věští-li mi šťastnou cestu?“

Pan Perchtold sevrhl náhle rty, odvrátil se a uzřev vesničany vracející se tudy k dědině vyhnul se zabočiv do lesa. (Pokrač.)

DOPISY.

V N. Kolíně, dne 2. srpna 1877.

(Nemoc, smrt a pohřeb vdp. děk. J. Lindnera).

„Dlouhá nemoc jistá smrt.“ Toto slovo se zpravdilo i při našem vd. p. děkanu a č. kanovníku J. Lindnerovi. Strádal dlouho, trpěl mnoho, churavěl po dlouhá čtyry leta s myslí a nadějí křesťanskou nesa své těžké břímě. Výteční lékařové poznavše záhy jeho nemoc býti nezhojitelnou nemohli na její důkladné vyléčení nikdy pomýšleti, vodnatelnosti, která se z vadného ústrojí (zejména jater) vyvíjela, zabrániti neumějíce. Vedle Boha všemohoucího jen vzornému, obětovnému, v pravdě sesterskému ošetřování domácímu jest děkovati, že ob čas nemocnému tou měrou ulevilo, až jsme se kolikrát utěšené naději dobrého zdraví oddávali. Ač nemocný nejlépe cítil, že se mu síly z chřadnouceho těla vykrádají, předce se vzácnou stálostí a vytrvalostí vykonával všechny povinnosti svého úřadu bez přestání, obíraje se věcmi úředními až do poslední hodiny svého činného života. Umřel tiše, vysílením dne 23. července. Věděli jsme sice, že jest dnů jeho života už na mále, předce však smrt překvapila všechny a když mocným zvukem našich velebných zvonů jeho úmrtí městu i okolí zvěstováno, zastavovali se lidé na ulicích a náměstích dívíce se tomu jakožto události nenadálé. Vyjma poslední nemoc těšil se vždycky dobrému zdraví, odkud důvodná naděje dlouhého života také vznikala. Narodil se v Dolních Břežanech u Benešova dne 16. května r. 1811. Studoval na školách Pražských, musívaje se vedle povinností školních i o své tělesné zaopatřování starati. Vysvěcen v Praze na kněžství dne 7. srpna r. 1836, kaplanoval ve Vserubech. v Ohaři a konečně 11 let v Kolíně, kdež i dne 3. června r. 1848 byl zvolen městským děkanem. Ve svém povolání se vyznamenával horlivostí a oddaností ku svému úřadu. Hned z první doby jeho děkanování paměti hodna jest epizoda z r. 1848, kdy ve dnech červencových jakožto nově zvolený děkan na náměstí posvětil a nadšenou vlasteneckou řečí oslavil prapor městské gardy Kolínské, která se dávala na pochod ku Praze. V povolání svém byl pilný, ku příchozím vlídný, úslužný a pohostinský. Jeho kázání pronášena v našem prostranném chrámu Páně byla hojně a ráda poslouchána. Aby se služby Boží konaly důstojně a velebně, toho byl vždy velmi pamětliv a pečliv. Ve škole se uměl k dětem laskavě schylovati a co zvláštního vytknutí zasluhuje, autoritě kateche-

tové před dětmi svou přítomností a případnými poznámkami povždy prospěti. Takové vlastností uznávající jeho představení, důležitým úřadem i čestnými vyznamenáními jej obmysleli, o čemž již Blahověst zprávu podal. Pohřeb zesnulého se konal v den sv. Jakuba ap. za velkého účastenství lidí domácích i přespolečných. Zastupitelstvo městské, úředníci, profesori realn. gymnasia, učitelstvo všech ostatních škol s mládeží, domácí spolky a jednoty, některé i s prapory a jiní účastníci činili zajisté slavný průvod, dokonce přidáme-li hojný počet duchovních, příslých z blízka i z daleka. Kráčelo před mrtvolou 40 kněží a dva řeholníci kapucíni, za rakví pak šli bratr zemřelého dp. farář Sluzský, dávný přítel zesnulého dp. farář od sv. Apollináře v Praze Fr. Simenec a domácí p. kaplan J. Svoboda. Bezduché tělo v nákladně upravené sni smutečné a na krásném katafalku vykropil vdp. kanovník J. Bernard, requiem pak sloužil a dále kondukt vedl vdp. kan. A. Hora. Též dva kanovníci kolleg. kapitoly Staroboleslavské vdp. Bräischel a Slavíček byli přítomni, z nichžto první výmluvně přednesl dojemnou řeč nad rakví zesnulého. Skvostná rakev ozdobena znaky kněžskými a kanovnickými jakož i zlatým záslužným křížem s korunou. Krásné věnce nesli studující zdejšího realn. gymnasia. Dlouho trval průvod pohřební; déle potrvá památka zesnulého v srdci jeho přátel a ctitelův. My sami doznáváme hojně jeho přízně ze srdce vděčného mu přejeme, aby po boji odpočíval v pokoji. *J. Ev. E.*

Z Hory Kutné, dne 31. července 1877.

(Pamětní deska. Primice.)

V neděli 22. července byly v našem staroslavném městě a v nejbližším okolí dvě slavnosti, obě týkající se duchovních. —

Dne 21. července 1817 zemřel v Sedlci zasloužilý farář, slovutný vlastenec a spisovatel Josef Rautenkranc, — rodem z Hradce Králové, — jenž mezi buditeli české národnosti na počátku tohoto století neposlední zaujímal místo. — Sbor archeologický „Vocel“ v Hoře Kutné, chtěje uctíti památku slavného muže dal jemu ve zdi Sedlecké kostnice zasaditi mramorovou desku, ježto právě po 60 letech jeho úmrtí byla slavně odhalena u přítomnosti četných údů téhož sboru a množství lidu domácího i z celého okolí. Po slavných službách Božích měl dle doslechu p. farář Sedlecký Ign. Paták významnou řeč, jakož byl v svatvečer před tím pan profes. Fr. A. Slavík ve sboru arch. případně mluvil o blahodárném působení o-

slavence. My duchovní Kutnohorští, žel toho! nemohli jsme se slavnosti Sedlecké zúčastniti; neboť téhož dne slavil ctih. novosvěcený kněz z pražské arcidiecése p. Fr. Růžička — rodem z Ronova, jehož rodiče nyní v Kutné Hoře jsou usazeni — své prvotiny. Slavnost ta konala se obvyklým v církvi způsobem. Pan primiciant byl z otcovského domu, kdež mu rodiče dali své požehnání, slavně uveden do arcid. chrámu sv. Jakuba. Po odbytých modlitbách měl st. p. kaplan Kar. Vorlíček kázání slavnosti přiměřené, v němž četným posluchačům tklivě vyličil ducha našeho času nepříznivého církvi katolické a naznačil stanovisko, na němž kat. knězi jest státi, aby zdárně působil co hodný dělník na vinici Páně a statečný bojovník v táboře církevním. — Po té p. primiciant konal první oběť mše sv., při níž velmi libě a zvukně zpívaje co bývalý prefekt choru v arcib. semináři se osvědčil. — Dojemné byly to doby, když po kněžském přijímání svým rodičům, bratrům a sestrám Tělo Páně podával a po mši sv. jim požehnání udílel. Mezi nimi byl i bratr kněz z řádu sv. Augustina, P. Cyrill ze Lnář. — Odpoledne po litaniích dával primiciant opět požehnání velikému zástupu věřících. — V domě pak rodinném se vzácná ta slavnost skončila radostně v bázni Boží hostinou v kruhu přátelstva i duchovenstva. Přáli bychom všichni, co pan kazatel bratru primiciantovi sliboval, aby se mu dostalo místa mezi zbožným lidem, kdežby došel pravé spokojenosti a hojných radostí duchovních. Bůh dejž mu síly k pracem vznešeného povolání! *P.*

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup navrátil se včera do sídla svého v Praze.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 7—10. u sv. Františka (u křižovníků, od 11—14. t. m. u sv. Gottharda v Předním Ovenci či v Bubenci, od 15—18. u Alžbětinek.

— Jak v předešlém čísle oznámeno bylo, sešli se v kn. arcib. semináři v pondělí d. 30. července vel. kněží před 25 lety v Praze vysvěcení. Rozjímání s nimi konal dp. vicerektor Zenefels, růženec se s nimi modlil red. t. listu, ve středu Tělo Páně jim podal vd. p. kan. Hora, náčež mši sv. za zemřelé jich spolubratry sloužil vd. p. kan. Schwarz, jenž pak při posledním obědě tklivě přípitky a vzpomínky pronesl. Schůze tato byla vzácným osvědčením bratrské lásky,

svornosti a věrnosti kněží obou národností, přišedších z 3 diecézí až na dva v plném počtu. Kéž by, jak jim přáno bylo, po 10 letech opět se shromáždili v plném počtu a ve zdraví a lásce jako nyní po 25 letech! Jména zúčastnivších se jsou, p. t. pp.: Brandejský Václav, farář v Citolibech (Litom. diec.); Burgerstein Filip, farář v Tejnici; Haberzettel Václav, farář ve Váleči; Hamerschmied Bartoloměj, farář v Soběsukách u Žatce (Lit. d.); Hauptmann Vojtěch, farář v Tocově; Hemzal Vincenc, farář v Podčepicích; Jirotko Karel, farář v Žebnici; Koppman Jiří, farář v Zakšově; Kubasta Ignác, farář v Bechlíně; Kubů Josef, farář v Kozlaněch; Kummer Karel, farář v Michli; Lanhaus Karel, farář v Pořejově; Lonek Josef, farář v Netvořicích; Passauer František, farář v Neulosimthalu; Rüll Ferdinand, farář v Halsu; Schwarz Karel, kanovník metrop. kapitoly u sv. Víta v Praze; Sinik Vavřinec, farář v Boněnově; Streichsbier Josef, farář v Ouzici; a kněz ř. premonstr. na Strahově P. Hladík Theodor, farář v Sepekově (Buděj. d.); úhrnem 19.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci červenci 123 chudé, v pražských nemocnicích zemřelé křesťany, celkem letos již 1077 osob.

— Z *Třeboň.* Nová hrobka knížecí rodiny Schwarzenberské byla v neděli d. 29. července způsobem slavnostním vysvěcena. J. Excell. nejdůst. pan biskup Budějovický sloužil v 7 h. ráno mši sv. v děkanském chrámu Páně třeboňském u přítomnosti J. Emin. nejdůst. p. kardin. Schwarzenberga, jenž pak v 8 h. slavnostní průvod vedl městem a po mohutné odvěky duby vroubené hrází rybníka „Svět“ zvaného k malému návrší v rozkošné saďi proměněnému, na němž se nová nádherná krypta knížat Schwarzenbergů vypíná, vystavěna v slohu gothickém nákladem půl milionu zl. V 9 hodin měl tam Jeho Exc. nejdůst. p. biskup k přečetnému téměř nepřehlednému posluchačstvu dojemné kázání, jež vrcholilo u výkladu článku víry: Věřím v těla vzkříšení a život věčný. Po té vykonal J. Emin. p. kardinál církevní obřad vykropení hrobky a sloužil v kapli první mši sv. za zdařilé hudby třeboňského sboru zpěváckého. V pondělí po 8. hodině ranní nastalo slavnostné převážení rakví 15 členů knížecí rodiny, kteří dosud odpočívali v kostelíčku sv. Jiljí, kterýž prý vystavěl Vilém z Rožmberka a r. 1576 arcibiskup pražský vysvětil. V průvodu, v jehož čele J. Emin. p. kardinál po

odbytých smutečních obřadech s assistencí krácel, byly nejprve tři rakve na třech zelením ověncených umrlčích vozech převezeny do nové hrobky rodinné. Po vykonaných modlitbách, při nichž se opět všichni členové knížecí rodiny účastnili, sloužil pan kardinál arcibiskup mši sv., mezi níž pak ostatních 12 rakví do hrobky bylo převezeno a na kamenné podstavce v osmihranné hrobce postaveno, kdežto pak smutečné obřady církevní modlitbami a zpěvem se ukončily. Popsání nádherné stavby a jmena 15 členů knížecího rodu v hrobce uložených nalezají se v Pokroku č. 212.

— *Od Hradce Králové.* Ku zprávě v čís. 19. t. l. na str. 253 dodáváme, že oltář Bolestné Rodičky Boží v Kuklenách nákladem 285 zl. obnovený byl o pouti sv. Annenské d. 29. července slavnostně posvěcen. O půl 10. h. měl kázání novosvěcený kněz Jan Dvořáček z Hradce Králové, načež redaktor t. listu, pozván byv od obec. představenstva a povolení maje od nejdůst. bisk. konsistoře sličně obnovený oltář požehnal a k četnému zástupu několik slov promluvil, díky vzdávaje dobrodincům téhož oltáře za příspěvky a přimlouvaje se za obnovu ostatních na památku 100-letého trvání chrámu Páně, načež měl zpívanou mši sv., při kteréž mimo výše jmenovaného p. kazatele a domácího p. administratora assistoval též dp. Jan Barták, protokolista bisk. konsistoře v Hradci Králové. Před úkonem svěcení a po něm zapěl místní zpěvácký spolek, jenž pak i při slavné mši sv. řídicího učitele p. Horáčka na kůru vydatně podporoval. Vedle spolku div. ochotníků a bratrstva na podporu v nemoci a po úmrtí stál v řadách od hlavního oltáře k oltáři Marie P. též spolek vojenských vysloužilců z Hradce a okolí s velitelem svým. Na předním místě při benedikci i při zpívané mši sv. bylo představenstvo městyse Kuklen i přifařených obcí. Hlavní oddíly posvátných úkonů označovala střelba z hmoždíků. Na zejtrí v 8 hodin ráno byla u obnoveného oltáře Marie P. první mše sv.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva.*“ Svezek 5. Obsaí: Císař Ferdinand I. (Sepsal dr. Frant. Kryštůfek). Geneagenese svědčí proti darvinismu (dokončení od prof. Mat. Procházky). Haxthausen a církev ruská. Svěcení vody. (Prof. dr. Smolík). O příčinách náboženské lhostejnosti (pod. farář Klem. Markrab). Kronika: Katolická

publicistika v Německu. Pouť římská. Literární oznamovatel. Hlídky časopisů. — Svazek 6. vyjde d. 15. září.

— Nákladem vlastním vyšly a v kněhkupectví B. Štýbla v Praze na skladě jsou: „Promluvy duchovní k mládeži.“ Rukověť pp. katechetům i jiným slova Božího hlasatelům velmi příhodnou sepsal Jan Hulakovský, katecheta při c. k. reálním gymnasiu v Třeboni. Díl II. zl. 1. — poštou pod křížovou obálkou zl. 1:10

— Roční zpráva cis. král. akademického gymnasia v Praze.“ Podává ředitel ústavu JUDr. Matěj Kawka na konci školního r. 1877. Nákladem vlastním. Str. 68.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Sigismund Petr *Hellmann*, býv. provincial ř. Františkan. v Praze d. 1. srpna (nar. v Jindř. Hradci 26. června 1810, vysv. 25. července 1833).

Vyznamenání jsou:

p. Vinc. *Hürka*, jubil. kněz, č. konsist. rada, atd. farář u sv. Mikuláše v Praze, obdržel zlatý záslužný kříž s korunou;
p. Jan *Gröschel*, farář v Hradišti okrouhlém, jmenován jest arcib. notářem;
p. Ant. *Blask*, arcib. notář, děkan v Kouřimi, jmenován správcem vikariatu Kolínského.

Ustanoveni jsou:

p. Vilém *Babický*, farář v Slapech, za zpo-

vědníka při metrop. chrámě u sv. Vít, na místo vd. p. děkana a č. kan. Ant. *Štěpničky*, jenž zůstal farářem na Vepřku;

p. Jan *Svoboda*, kapl. za admin. v N. Kolíně;
p. Jan *Matouš*, koop. v Žandově, za admin. v Maiersgrünü;
p. Josef *Doubrava*, kapl. v Petrovicích, za adm. in spirit. v Dublovicích;
p. Vác. *Reissner*, kapl. u sv. Kiliana, za adm. v Slapech;
p. Jindřich *Rein*, kapl. na Volšanech, za 3. kapl. u sv. Štěpána v Praze;
p. Jan *Láska*, kapl. na Smíchově, za kapl. na Volšanech;
p. Michael *Beneš*, katecheta na Smíchově, za kapl. tamtéž;
P. Jindřich *Sekera*, ř. piarist., učitel nábož. na 2. českém real. gymnasiu, za uč. nábož. na 1. č. real. a vyš. gymnasiu v Praze;
p. Josef *Kyselka*, učitel nábož. na českém ústavu pro učitelky, za uč. nábož. na 2. č. real. gymnasiu v Praze.

Uprázdňená místa:

Nový Kolín, děkanství patron. městské rady tamtéž, od 27. července.

Slapy, fara patron. p. Ludvíka barona z Weidenheimu, od 1. srpna.

Opravy. V předešlém (21.) čísle Blah. na posl. str. v „Osobním věstníku“ místo: V biskupství „Litoměřickém“ má státi: „Kralohradeckém.“ — V témž č. na str. 274 v 1. sloupci ř. 26. shora čti místo „po smrti“: „do smrti.“

Kněhkupectví B. ŠTÝBLA v Praze

přijímá předplatné na časopisy:

	ročně	18 sešitů	Cena předplatní	
			zde	poštou
Alte und neue Welt s premií	„	36 čísel	zl. 4.32	zl. 5.22
Blahověst	„	8 sešitů	„ 3.—	„ 3.50
Časopis kat. duchovenstva	„	18 „	„ 4.32	„ 5.22
Deutscher Hausschatz	„	12 „	„ 3.60	„ 4.20
Hedwigsblatt	„	12 „	„ 3.50	„ 4.10
Chrysologus	„	12 „	„ 2.44	„ 3.04
Katholische Missionen	„	24 čísel	„ 8.—	„ 9.20
Katholische Presse illustr.	„	12 sešitů	„ 1.20	„ 1.44
Kopřivův kalendář	„	18 čísel	„ 1.83	„ 2.19
Literarischer Handweiser	„	12 sešitů	„ 3.36	„ 3.96
Philothea	„	12 „	„ 4.—	„ 4.—
Posvátná kazatelna	„	12 „	„ 3.50	„ 4.10
Erediger und Katechet	„	26 „	„ 8.58	„ 9.50
Světobzor s premií	„	8 „	„ 4.—	„ 4.20
Škola a život.	„	12 „	„ 0.80	„ 1.04
Weckstimmen neue	„	„	„	„

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných kněhkupectv:
Celoročné 3zl.
pol. 1zl. 50kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Reč installační,

již měl dne 24. června 1877 v Dohaličkách
B. Hakl, far. Hořícký.

„A řekl mi: Služebník můj jsi ty, ne-
boť v tobě honositi se budu.“ (Isai.
49, 3.)

Trojnásobnou konáte dnes, r. v Kr.,
slavnost ve farnosti své; nejprv jest neděle,
den Páně; ta vrací se každých 7 dní, důle-
žitější jest pouf sv. Jana Křtitele, která jen
jednou za rok bývá; nejdůležitější však jest
installace, čili usazení dnes na vaši faru no-
vého p. faráře; a slavnost taková bývá oby-
čejně za mnoho let jednou.

Jakkoli nového svého p. faráře již znáte,
an po delší čas již mezi vámi přebývá, jsa
administrátorem fary té: nicméně vám nyní
vysoce důstojným p. náměstkem biskupským
za vašeho nyní řádně usazeného far. a správce
duchovního představen byl, jak to starodáv-
ný církevní řád a zákon káže a toho žádá.

Já pak, N., požádán jsem byl, abych o
tomto jak pro něho tak pro vás důležitém
dni kázal; i činím tak. O to by nebylo;
avšak o čem? Lid o takové slavnosti oče-
kává obyčejně něco zvláštního; k tomu od
kazatele cizího, a právem. Kněz má býti
z lidu a pro lid, neboť jest pastýřem. Jsa
pastýř musí znáti stádo své; musí kázati ze
života a pro život, a proto života lidu, jeho
smýšlení, řeči, skutků, vůbec panujícího spů-
sobu života všímati si musí; neboť jest
správcem, vůdcem a ředitelem lidu svého.

A tak i já, r. v Kr., vycházejí se sta-
noviska toho, obrátím jsem za předmět řeči své:

1. O nynějším stavu církve Boží, jme-
novitě ve vlasti naší, a

2. o úloze kněze, samostatného správce
duchovního v době nynější.

Pane Ježíši Kr., který jsi pastýř a nám
jsi úřad pastýřský svěřil, i sám jsi život
položil za ovce své, dej mně prosím výmluv-
nost a dotkni se jazyka mého, jako jsi se-
slal anděla svého, aby se dotekl jazyka Isai-
áše proroka kaménkem ohnivým, bych hor-
lil pro čest a slávu tvou a spásu lidu tvého.

I. Můžeme rozeznávat v církvi vůbec
tři hlavní doby, a sice dobu nejstarší, první
tři století; dobu prostřední, až do prote-
stantismu; a dobu novou, poslední. Tu první
nejraději bychom nazvali, jako vůbec nej-
starší doba v dějinách národu se nazývá,
dobu heroů či hrdin; jest to doba mučedníkův,
kdežto na tisíce křesťanův zpečetilo pravdi-
vost učení Kristova životem svým, krví svou.
Dobu druhou nazvali bychom dobou víry;
jevilať se obracením národů na víru kře-
stanskou církevními otci, zakládáním řeholí,
pěstováním vědy v duchu křesťanském na
školách klášterních a biskupských i univer-
sitách nově (církvi) založených, stavěním
chrámů a pěstováním umění v duchu kře-
stanském; veškeren život národů proniknut
byl ideou křesťanskou a nesl mnohonásobné,
rozkošné ovoce; a dobu třetí, od Luthera
počínaje, nazvali bychom dobou nevěry a
liché osvěty.

Byl i v Čechách jednou čas, že víra
křesťanská hluboce zakořeněna byla v životě
národa a jevila se citem, smýšlením, slovy
a skutky u českého lidu. Doklady toho
máme mnohé:

1. ty vznešené, nábožné, staročeské písně,
od té sv. Vojtěcha: „Hospodi, pomiluj“ po-
čínaje až do těch krásných oratorních zpěvů
Karla IV. a celých sbírek, kancionálů. Kdo
popíše tu prostotu slov a tu hloubku víry?
nebyla řeč strojená, hledaná, jako lícídem

natřená, ale jednoduchá a prostá, ryzí, právě česká; avšak z ní zírala duše nábožná, plná důvěry, hluboké víry a obětovnosti křesťanské, plná lásky k Bohu a bližnímu.

2. Ty krásné, bohaté, hojně nadané chrámy, kteréž všude po vlastech našich týmě k nebi nesly, tak že Čechy prosluly množstvím chrámů překrásných a slavných, jak sám papež Pius II., druhdy kardinal Aeneas Sylvius (z domu Piccolomini) ve své historii, již o Čechách byl sepsal, svědčí; jmenovitě Praha pro mnohost domů Božích nazývána *malým Římem*.

3. Kláštery; nebylo značnějšího místa v Čechách, kde by nebyl klášter býval; a kláštery ty byly obyečně hojně nadány, i bývaly dobrodiním celým krajinám; nejen že pole vzdělávaly a lid učily, ale prospívaly zvláště chudíně, a nezdědka zachránily celé krajiny od smrti hladem v dobách neúrody a nedostatku.

4. Farý, hojně nadané, staré; nebo ve 13. a 14. století snad více bylo far než nyní, a co jsou nyní staré farnosti bohatší, jsou ze starých dob, starého založení, doba nová by toho nedala.

5. Ty skutky hrdinské pro víru; boje proti Tatarům, vítězství pod Hostýnem (1241), proti Turkům (Jiskra z Brandýsa); ano i ty nešťastné boje Husitské svědčí, jak hluboko zakořeněno bylo v prsou předkův našich náboženské přesvědčení, kteréž je k takovým hrdinským skutkům pohánělo!

6. Sem náleží též ta mnohá přísloví zbožná, kteráž svědčí, že předkové naši vše s Bohem počínali, konali a skonávali; ty krásné, vroucí, staré modlitby; spisy, život P. Krista, životy svatých. Ano i spisy světských mužů a hlubokých myslitelů naskrz duchem křesťanským se nesly, jako té naši chlouby, *Tómy ze Štítneho*, který český rytíř byl.

7. Ti mnozí svatí, kteří hned na počátku křesťanství z národa českého vynikli: sv. Václav, sv. Ludmila, sv. Vojtěch, sv. Prokop a mn. j.; též *panovníci zbožní*: Boleslav Pobožný, Karel IV. a j.

Vše to, r. v Kr., jest *důkazem*, jak hluboko vnikla víra křesťanská a náboženské přesvědčení křesťanské do srdce národa českého a jak hluboké kořeny zapustilo v něm; Bůh nadal národ náš, jako Slovary vůbec, *hlubokým citem*.

Avšak za dnů našich? jsme my ještě potomci těch nábožných předků? poznal by někdo v nás potomky jejich? co vidíme?

1. Nevěru čistou, aneb aspoň lhovost; nejen zvrklý učenec, ale i nedouk a spro-

sták opovazují se mudrovati o víře, jízto zhola nerozumí, filosofie nestudovav; a to ne z úmyslu dobrého, ale zlého.

2. Z ní plynoucí *nenábožnost*, kteráž se jeví zanedbáváním *domácí bohoslužby* (modlitby), služeb Božích a nesvěcením neděl a svátků.

3. *Směr smýšlení* za dnů našich *hmotný*, jen peníze a zas jen peníze; peníze jsou bůh za dnů našich. Nazývána, jako ná posměch, doba naše *blahobytem*; krásný to blahobyť, při němž tisícové hladem hynou, jako letos v Krkonoších, ne že by museli z nedostatku potravin, nikoli, ale z nedostatku lásky.

4. Nesvědomitost, lež, klam, podvod a šibalství; u vznešených slove „*dobrá spekulace*“, lid ale tomu říká *švindl*, což jest klam a podvod; pravým však jmenem slove *krádež*.

6. Časté vraždy a ještě častější *samo-vraždy*; není víry, neumí snášeti neštěstí mnohý, do něhož se sám uvedl.

6. *Neobětovnost, sobeckost*, poněvadž směr *hmotný* jest; což by dali nyní knězi, kdyby předkové nebyli se postarali? Jest břemenem. Stará založení, staré chrámy, jež předkové s velikou láskou, oživování věrou vystavěli, my sotva udržujeme . . .

A ty a takové věci zahnízdily se, r. v Kr., jak dobře víte, i v národě našem. Tím mnozí chtěli oblažiti jej; to měl býti pokrok, *osvěta*; vidíme, kam dospěl a kam by dospěl, kdyby tou cestou měl kráčet dále. Jest pravý opak předků svých. A v tom, v poměrech takových má působiti kněz, správce duchovní, pastýř duší, on strážcem na *Sionu*; to doba nynější i u nás ve vlasti naší; jaká as úloha jeho v době nynější jest, povím v části druhé.

II. Úloha kněze za dnů našich jest *velice nesnadná* a stav jeho *nejnevědčnejší*; práce jeho pokládá se za *nic* a on *darmo-chlebem*. *Člověk tělem učiněn jest*, jako za dnů Noemových.

Moudří ovšem soudí jinak; vědí dobře, kam by dospěl svět bez Boha a víry; hledí na věc zcela jinak, než ti, kdož jen na tomto světě visí, a jej za cíl všech snah a toužení svého mají.

Avšak nad tím kněz se nermoutí; ví, tu právě že doba účinkování jeho nastala; kdy ticho, to snadno; v bouři musí se osvědčiti *námořník*, v bitvě voják; kněz a pravda Boží v čase nevěry a nenábožnosti. Co bude činiti?

1. Musí pozorovati čas, a příčiny zkázy a záhuby; musí tedy:

a) pilně učit a kázati; na kazatelně, ve školách, při cvičeních, zpovědi;

b) musí neblahý *tisk* zamezovati a dobré spisy mezi lidem šířiti;

c) musí ukazovati lidu výbornost a požehnání *zbožného* a *sporaďaného* života, a naopak, kam nenábožný a bezuzdný život vede;

d) musí sám býti *vzorem* a příkladem ve všem; nábožný, střídmy, laskavý a dobročinný; přísný na sebe v úřadě svém. Sv. Pav. Tit. 2, 7.: „*Ve všech věcech sebe samého vydávej za příklad dobrých skutků . . .*“ a Isai. 49, 6.: „*Aj, dal jsem tě za světlo národům, abys byl spasení mé až do končin země.*“

Ze dle sil svých tento váš nový p. farář takovým bude, doufám; znát úlohu svou a předešla ho dobrá pověst k vám; bude vám *andělem* předcházejícím vás, že splní se, co z předu pověděl jsem: *Služebník můj jsi ty, v tobě honositi se budu.* Avšak on neucíní všecko; zdar správy duchovní jest výsledek činitelů dvou; nic neprospěje, jestliže se působení jeho odpor klade. Proto musíte i vy:

2. Ho *slyšeti*; v jeho hlasu ctíti hlas Boží. Kdo vás *slyší . . .* Ap. dí: *každé slovo, nabízej v čas i ne v čas; tresci, pros, žehři ve vši trpělivosti a učení.* 2. Tim. 4, 2. Slyšte jej, by nebyl hlas jeho *hlasem volajícího na poušti*; a byt i káral, byl učinil ústa svá jako ostrý meč a slovo jako výbornou střelu (Isai. 49, 2.), kteráž by poranila: vězte, že raní, jako lékař, ale hojí.

Musíte ho býti *poslušni*; neboť on *bdi nad vámi, jako ten, kterýž má počet vydání z duší vašich, aby to s radostí činil a ne se stýskáním, neb by vám to nebylo užitečné.* Zid. 13, 17.

Musíte si ho *vážiti*; jest váš farář; kdo tupí svého kněze, tupí sebe; netupí žid svého rabína, ni helvet svého pastora; jenom katolíci tupí začasť a bez příčiny svého kněze, ano i samu hlavu církve, nejvyšší ctihodnou, jako za posledních dnů, kdežto chlapi katolíci opovážili se, vyjádřiti veřejně sv. otci své opovržení; a naše listy to otiskují; a proč? že kousek pravdy pověděl. Kde jsme se octli? Synové Noemovi přikryli pláštěm otce svého, za to měli požehnání . . . i kněz člověk jest a může chybiti . . . Avšak obyčejně ti, kdož sami nejvíce poklesků do sebe mají, s chybami bližního jsou nejnesnášlivější.

Věřící mají svému duch. správci *činiti, dávat i prokazovati*, čím mu povinni jsou; jest otec jejich; nemají dětí opouštěti otce, to přináší jim požehnání.

Takto spojení v jedno, působte k cíli jednomu, kterýž jest *spasení* všech vás; aby duch. pastýř váš zásluhami o vás nebe si získal, vy pak tím, že jste ho poslušni a praví katol. křesťané, právě ovečky Kristovy, spasení jste byli. Z toho vzejde čest a sláva Bohu, vám pak zde již radost, útěcha a požehnání Boží, po smrti pak život věčně blažený, ve slávě věčné. Amen.

Pout do Říma. Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejssek.

c) Chrám sv. Petra.

Dne 27. května, na den nejsv. Trojice, měli jsme my poutníci z Čech zároveň s poutníky z celého Rakouska ku slavné audienci k Jeho Svatosti připuštění býti. Domnívajíce se, že téhož dne bude nával kněží do chrámu sv. Petra veliký, čemuž skutečně tak bylo, sloužili jsme mši sv. v chrámě dell' Anima. Po mši sv. všimnul jsem si na klenutí toho chrámu krásného obrazu naší blahoslavené Anežky České, malovaného od Seitze. Kalendář Poutník přinesl r. 1876 čtenářům svým obrázek, který jak jsem se přesvědčil, věrně zhotoven jest dle řečeného obrazu. — Po snídání jeli jsme ku chrámu sv. Petra. Na rozích ulic vidím velká provolání k Římanům. Zvědavostí puzen káži volkovi, aby zastavil, bychom si mohli provolání přečísti. Dlouho zdržovati jsme se nemuseli, nebo málo kdo, ba téměř žádný provolání toho si nevšímal. Mohli jsme ho tedy dosti rychle — pokud totiž známost vlastiny tomu dovolovala — přečísti. Provolání to sepsáno bylo v slohu velmi bombastickém, jak vůbec u liberálů jest v obyčeji a smysl jeho byl, že prý strana tmářů sbírá poslední síly své, aby si panství své ještě na nějaký čas zabezpečila. Činí prý to ovšem marně, nebo oni t. j. liberálové postarají prý se o to, aby ten — kněz ve Vatikáně a jeho strana hlavu svou nepozdvihli více — a k tomu cíli svolávali na 2 hodiny odpoledne meeting do divadla Apollova. Divili jsme se, že vláda dopustila, aby poutníci nejen z Rakouska, nýbrž z celého světa takovými způsobem byli dráždění byli. Snad chtěla vláda poutníkům ukázati, jak jí Pius IX. a věc katolická na srdci leží a jakého zastání katolíci v Říma požívají? — Avšak z toho, že si žádný téměř provolání nevšímal, dalo se očekávati, že meeting ten udělá fiasko. — Dojeli jsme konce ulice, a hle před námi za Tiberou vypínal se hrad andělský a dále v levo, vy-

soko nad domy, kopule chrámu sv. Petra. Andělský hrad, který nyní částečně za pevnost, kasárna a skladiště slouží, jest částí ohromného bývalého náhrobku císaře Hadriána. Odkud však jméno hrad andělský? Za dob papeže Řehoře Velkého panoval v Římě veliký mor. Papež dověděl se ze zvláštního vidění od anděla, kdy mor ten přestane. Na památku této události dal později papež Benedikt XIV. velkou sochu anděla ulíti, a na hrad postavit. Anděl představen jest, jak meč pomsty v pochvu zastrkuje. Od anděla tohoto, který se vysoko nad hradem vznášel, má hrad i jméno své. Nepochybně že i sochy andělů, které na mostě před hradem se nalézají, a nástroje umučení Páně v rukou nesou, na událost tuto se potahují.

V levo od hradu andělského vede cesta z počátku po břehu Tibery, pak ulicí přímo ku chrámu sv. Petra. Jak mile dojdeme konce ulice, vidíme před sebou průčelí světoznámého chrámu a mohutnou kopuli vysoko nad ním se vznášející, v pravo od chrámu jedno křídlo paláce Vatikánského, a před oběma nesmírné nádvoří. Nádvoří toto jest 1034 stf. dlouhé a 588 stf. široké. Po obou stranách táhne se v polokruhu dvojce sloupůřadí na způsob podloubí, které čítá 284 dorických sloupů a 88 pilířů. Sloupy jsou ve čtyřech řadách a tvoří trojí chodbu. Nahoře na krytu sloupůřadí tohoto nalézají se asi 200 soch svatých, 10 až 12 stop vysokých. U prostřed nádvoří jest vysoký obelisk z egyptského čediče. V Římě viděli jsme více podobných obelisků, avšak všechny ostatní byly během času sprášené — tento jediný byl v celosti zachován. Obelisk tento byl skoro půl druhého tisíce let před narozením Páně v Egyptě u chrámu pohanského v Helio poli postaven. Císař Kaligula převezl jej do Říma a kázal jej postavit do cirkusu Neronova, který se nalézal na místě nynějšího chrámu sv. Petra. Papež Sixtus V. kázal jej na nynější místo před chrámem postavit. V síních Vatikánských viděli jsme obraz, který představuje stavění obelisku na toto místo. Z obrazu toho patrno, jaké práce a jakého namáhání to stálo, což se dá lehko vysvětliti, uváží-li se, že obelisk ten z jednoho kamene váží přes 963.000 vl. liber. Lid vypravuje si, že prý provazy při vytahování obeliska se roztáhly, tak že nemohl na pravé místo postaven býti. Tu prý lodník jeden navzdor přísnému zákazu, aby nikdo při práci té nemluvil, zvolal: vodu na provazy! Provazy vodou postříkány se skrátily a obelisk se postavil na místo určené.

Jiní praví, že milenka stavitele Dominika Fontana vidouc ouzkost jeho omdlela, a lidé volali prý: vodu, vodu, což stavitele přivedlo na myšlenku, aby dal provazy postříkati vodou. Velebně vypíná se nyní tento obelisk u prostřed nádvoří a hlásá vítězství kříže nad bludy a tmou pohanskou. Na vrcholi jeho totiž nalézají se znamení kříže, a na straně ku chrámu obrácené nápis: „Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat, Christus ab omni malo plebem suam defendit: t. j. Kristus vítězí, Kristus vládne, Kristus poroučí, Kristus ode všeho zlého lid svůj chrání.“ Na druhé pak straně: „Ecce cruce Domini, fugite partes adversae, vicit leo de tribu Juda. — Ejhle kříž Páně, prohněte nepřátelské mocnosti, lev z pokolení Judova vítězí.“ — Ano Kristus vítězí! Uvážíme-li, že obelisk tento byl dříve na oslavu modloslužby před chrámem v Egyptě postaven, že pak později krásil místo, kde se na křesťanech nejstrašnější ukrutnosti páchaly, nyní pak že pravému Bohu zasvěcen, na vrcholi svém nese kříž, pod nímž se skutečný ostatek sv. kříže nalézá — to-li uvážíme, musíme přisvědčiti, že pravdivý jest nápis: Christus vincit, Kristus vítězí. Zvítězil nad lži a bludy pohanskými, zvítězil nad ukrutností Římanů a vítězí doposud nade všemi, kteří se proti němu pozdvihují.

V pravo a v levo ovšem hezky vzdáleně od obelisku nalézají se dva mohutné vodomety, které množství vody ve způsobu snopů do výše metají. Za nádvořím tímto okrouhlým nalézají se druhé čtverhranné, po němž mramorové schody skoro přes celé prostranství sahající ku chrámu vedou. Tu, kde schody počínají, nalézají se veliké sochy sv. Petra a Pavla.

Všimněme si nyní blíže průčelí chrámu. Průčelí toto, které jest 370 stf. široké a 149 stf. vysoké zdobí třináct soch 17 stf. vysokých. Jest to 12 apoštolů a P. Ježíš Kristus. Na každé straně průčelí nalézají se hodiny. Paterny bran mezi osmi nesmírnými sloupy vede do chrámu. Pohlíží-li sem člověk z počátku prvního nádvoří, odkud viděti lze nejen hlavní nýbrž i postranní kopule chrámové, jest to věru uchvacující pohled! Zdá se, jako bychom viděli před sebou jeden z těch báječných paláců, o nichž jsme v mládí svém v pohádkách tak rádi poslouchávali.

I sám Nikolai nemohl při pohledu tomto úžas svůj zatajiti. — A kdo jest tento Nikolai? Jest to přede vším Prusák. Pruský totiž auditor. Pruská vychloubavost jest vůbec známá. Snad zná laskavý čtenář onu

anekdotu o Prusákovi, který cestoval hornatou krajinou, tuším že Solnohradskem a tážán, jsa, jsou-li u Berlína také tak vysoké hory odpověděl: My sice u nás hor nemáme, ale kdybychom je měli, musely by být vyšší nežli tyto. Nikolai byl však nejenom Prusák, nýbrž i král. auditor, který jak z mnoha míst jeho costopisu patrně, více si všimal druhého pohlaví, nežli chrámů. Mimo to byl i protestant, a tu známo, že mnozí protestanté v katolických zemích na př. ve Španělsku a v Itálii vše jen v tmavých barvách líčí — ad majorem protestantismu gloriam — t. j. aby z toho jen protestantismu vzešla sláva. Nicolai vydal popis cesty své po Itálii jakožto hlas výstražný pro všechny, kdož by tam cestovati chtěli. A tento Nikolai doznává, že se ho zmocnil na nádvoří chrámu sv. Petra velebný pocit, tak že zvolal: Toť v pravdě chrám Hospodinův! Zvolal-li tak pruský protestant, což teprv má říci katolík?

Ale při prvním vstoupení do vnitř neucínil na mne chrám tento dojem takový, jak jsem očekával. Nezdál se mi totiž býti tak velký, jak jsem si jej představoval, a přece jest to chrám, který pojme 54.000 lidí. Příčina podivného zjevu toho, že se totiž chrám sv. Petra zdá menším býti než skutečně jest, spočívá jak znalci tvrdí v překrásném souměru, jaký se v celém chrámu jeví, tak že nikde jednotlivé předměty nevynikají na úkor celku. Teprv když se člověk v chrámě rozhledne, když si do podrobnosti všimne jednotlivých předmětů, pozná, jak ohromné jsou to rozměry, které se všude v chrámu jeví. Tak na př. čtyři sloupy nad hlavním oltářem nezdají se ode dveří tak vysoké, a předce jsou vyšší než kterýkoliv palác v Římě, čítají totiž 86 střeveců.

Celý kostel jest 837 střeveců dlouhý a 578 stř. široký, prostřední loď jest 152 stř. vysoká, kopule pak až ku kříži čítá 448 stř.

Spěchali jsme především k hlavnímu oltáři, ku hrobu sv. Petra, nad nímž se mohutná klene kopule. Avšak předce jsme se na cestě té ještě zastavili, a sice u sochy sv. Petra, která se ku konci právě lodě chrámové nalezá. Socha jest z bronzu a pochází z 5. století. Pravá noha jest ale tak ulíbaná, že sotva lze prsty rozeznati. Poutníci dotýkají se nohy i čelem. Před hrobem a tudíž i hlavním oltářem sv. Petra jest asi 10 střeveců pod podlahou chrámu vyhloubená místnost, ku které vedou mramorové schody, nahoře pak ovroubená jest mramorovým zábradlím, na němž se 89 bronzových pozlacených lamp nalezá. Lamy tyto hoří

dnem i nocí. Zlaté lamy odnesli Francouzové.

V prohloubené místnosti před oltářem jest krásná socha papeže Pia VI., který byl velikým ctitelem sv. Petra. Papež tento byl jak známo od Napoleona I. do Francie zavlčen a tam vězněn. Při jeho smrti radovali se nepřátelé církve, že jest to již poslední papež. Nedočkali se a nedočkají se zajisté té radosti, leda až na konec světa. Budou-li se pak radovati, jest ovšem otázka jiná.

Krásná socha z bílého mramoru představuje papeže klečícího se sepiatými rukama. Obličej jeho jest obrácen tam, kde spočívá tělo sv. Petra. I my jsme poklekli, sepiali ruce a obrátili oči své k témuž místu, kde spočívá sv. tělo prvního náměstka Kristova!

Těžko jest líčiti city, které se zmocní srdce katolíka na tomto místě. — Včera viděli jsme paláce a nádherné stavby císařů římských, kteří tak krvavě pronásledovali křesťany. A co jest nyní ze vši jejich slávy? Z paláců císařů zbyly jen vetché zříceniny a rozvaliny, hlásající marnost slávy světské. Na místě cirku a zahrad ukrutníka Nerona, který dával křesťany štváti divou zvěř, který ve svých zahradách na koly narážel, smolou poléval a zapaloval křesťany, aby mu sloužili místo pochodní a svítilen při nočních projížďkách — na místech těch nalezá se nyní překrásný chrám, jemuž se obdivuje svět a vedle chrámu rozsáhlý palác. A na čí počest jest zbudován chrám ten? Na počest toho, kterého dal ukrutník Nero nedaleko odtud hlavou dolu ukřižovati, na počest sv. Petra! A komu náleží vedlejší palác? Jest to příbytek nástupců sv. Petra, toho Petra, který za Nerona do Říma přišel jsa chudý rybář! Jak pravdivá jsou slova na obelisku před chrámem: Christus vincit! Kristus vítězí i pravda jeho!

Oslavuje-li Bůh, pomyslíl jsem si, tak ctitele a služebníky své již na tomto světě, jaká jest asi sláva jejich tam na výsosti? Kéž i my staneme se jednou účastnými slávy té! —

Mimovolně pozdvihl jsem usazené oči k nebesům. Jaký to velebný uchvacující pohled! Jeví se již tu zrakům mým sláva ta nebeská? — Ne, nikoliv, jest to jen velebný obraz její. Jest to velebná kopule chrámu sv. Petra s krásnými mosaikami Ježíše Krista, Panny Marie, sv. andělů a jiných svatých — nahoře pak Bůh Otec obklopen zástupy cherubův. —

Kopule sv. Petřská, jejížto výška i s křížem obnáší 473 stop, podobá se velebnému

chrámu vznášejícímu se ve vzduchu, a spočívá na čtyřech nesmírných pilířích, z nichž každý má v objemu 240 střeveců, a jest 166 stř. vysoký.

Vypravuje se, že na počátku 17. století přišel do Říma mnich řádu Trinitářů, aby tu vyprosil pro svůj řád nějaké místo pro vystavění kláštera. Papež z počátku odporoval, když ale mnich prosil, aby mu bylo vykázano jen tak velké místo, jaké zaujímá jeden pilíř hlavní kopule u sv. Petra, svolil papež. A hle na vrchu Kvirinálu nalezá se od těch dob klášter Trinitářů i s kostelem. A celá prostora, kterou klášter i kostelík zaujímá jest právě tak velká jako prostora, kterou zaujímá jeden pilíř kopule sv. Petrské. (Rebert.) —

Pohlédnem se nyní blíže po této svatyni. Za hlavním oltářem v prodloužené hlavní lodi nalezá se na oltáři biskupská stolice sv. Petra, v pravém rameni příční lodě a vedlejších kaplí konán poslední sněm.

Když jsem se v sakristii tázal, kde jest zde oltář sv. Václava, řečeno mi, že jest tam kde se konal sněm, ovšem, že ho nelze viděti, nebo vše jest doposud tak, jak bylo za doby sněmování. V nejzadnější části na povýšeném místě jest trůn pro papeže, nad jehož hlavou nalezá se obraz seslání Ducha sv., na protější straně pak oltář, a mezi oltářem a trůnem jest řečníště na způsob kazatelný tak postavené, aby řečník tváří proti Jeho Svatosti obrácen byl. V pravo a v levo nalezají se ve způsobu amfiteatru místa pro biskupy, nad nimi pak galerie pro diplomaty. Místnost tato ozdobena jest krásnými obrazy představujícími první čtyry ekum. sněmy, a nahore jsou nápisy vztahující se na primát a neomylnost sv. Petra a nástupců jeho jako up.: „Cožkoliv svážeš na zemi atd. Petře — já jsem prosil za tebe, aby nezhybnula víra tvá — Ty pak obrátě se potvrzuj bratry.“

Zevnějšek chrámu jest velebný a velkolepý, mnohem však více vnitřek.

Mimo hlavního oltáře, na němž jediné papež mši sv. sloužívá, nalezá se zde 26 oltářů, mnoho náhrobků, soch a vše to díla mistrná.

Co se oltářních obrazů týče, jsou všechny mosaikové t. j. z jemných kamínků vykládané, ale tak mistrně, že kolega, s kterým jsem oltáře prohlížel, nikterak si nechtěl dát říci, že by to byla mosaika. — V chrámě tomto nalezají se předrahé ostatky up. sv. kříže, potní roucho sv. Veroniky s obrazem přesvaté tváře Vykupitele, kopí, kterým Lon-

ginus proklál bok Páně, těla sv. apoštolů Petra a Pavla, hlava sv. Ondřeje a mnoho jiných sv. ostatků.

Za svého pobytu v Římě sloužili jsme zde dvakráte mši sv., já na oltáři sv. Simona a Judy a sv. Řehoře V. Přáli jsme si ovšem, abychom mohli sloužiti v podzemní kapli na hrobě sv. Petra, avšak hodiny, ku mši sv. ustanovené, byly pro oltář tento na mnoho dní napřed již žádaný. Vždyť museli jsme dost dlouho čekati, než jsme vůbec u kteréhokoliv oltáře mši sv. sloužiti mohli. Avšak při všem tom velikém návalu panoval vzorný pořádek. Jak kdo přijde, obdrží lístek s číslem hezky po pořádku. Když naň přijde řada, odevzdá lístek sakristanovi, a nyní se může ku mši sv. oblékati. Obyčejně sloužovalo se zároveň přes 20 mší sv. a sice skoro po celé dopoledne. Veliká to zajisté zkouška pro — ministranty. Divil jsem se trpělivosti těch chlapců, avšak zároveň i jejich zručnosti. Obyčejně nese v jedné ruce missál a malý košíček, v němž se láhvičky s vínem a vodou a ručníček nalezají, v druhé ruce dvě svíčky, které u východu ze sakristie teprv rozsvítí a pak na oltář postaví. Ku konci pak mše sv. podá knězi zvláštní lístek a upozorní jej, aby se modlitby na něm tištěné pomodlil. Lid modlí se s knězem Otčenáš, Zdravas a Zdravas královno latinsky. Vůbec zdá se, že si tam lid živěji vědom jest povinnosti, že má katolický křesťan v neděli a ve svátek slyšeti celou mši sv. U nás spokojí se přemnozí, když vůbec do kostela, aneb jen na kousek mše sv. přijdou. V Římě jsem pozoroval, že lidé čekají u sakristie na kněze, a s ním pak jdou k oltáři, u něhož slouží mši sv.

d) Audience u Jeho Svatosti.

Dříve než jsme se nadáli, přiblížil se čas k audienci ustanovený. Nepotřebovali jsme se tázati, kudy máme do paláce Vatikánského jíti, aneb kde jest brána švýcarská. Dle řady povozů a množství poutníků, kteří se do paláce papežského ubírali, mohl každý poznati, kam i on se ubíratí má. U vchodu do Vatikánu měli jsme se každý vykázati lístkem, který jsme byli u Msg. Jaeniga v Animě obdrželi. Bez lístku nebyl nikdo vpuštěn. I já počnu lístek hledati; avšak marně. Buď jsem ho v hostinci zapomněl aneb ztratil. Času nebylo nazbyt. Do hostince bylo daleko. Najav tedy drošku jedu do Animy pro jiný. Táži se, kde je Msg. Jaenig. Byl u Jeho Eminence p. kardinála. Tu přestává vše ostýchání, pomyslí jsem si, a spěchám též k Jeho Eminenci. Nebo býti

v Římě a neviděti papeže, kam by to vedlo? Vždyť by se mi každý vysmál.

Včera bylo mimo jiné věci též ustanoveno, kdo kterou adresu odevzdati má Jeho Svatosti. Laskavý čtenář „Blah.“ ví, že i dívky z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska podepisovaly blahopřání papeži, což jistě pány liberály velice mrzelo, tak že i na sněmě to k řeči přivedli. A přece jest to věc přirozená, jednoduchá. K jmeninám aneb k jinému svátku právají dívky otci, matce, učitelce atd. a nikdo jim to za zlé nepokládá. A hle, dívky z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska neučinily nic jiného. V blahopřání slibovaly, že se obzvláště dne 3. června, v jubilejní to den, budou modliti za blaho papeže. Že ale v přání tom též stálo, že se modliti budou, aby Bůh vytrhl sv. Otce z rukou nepřátel jeho, dělán z toho hned politický kapitál, a šťastně se podařilo, že bylo zapovězeno, blahopřání toto podepisovati. Přes to přes všechno čítalo blahopřání přes 19.000 podpisů. Jeho Eminence p. kardinál sám je přivezl do Říma, a děvčátko jednoho úředníka z Prahy mělo přání toto ve jménu dítek odevzdati. Otcí jejím byla jiná adresa k odevzdání přidělena. Čestná ta úloha nadělala dívce velkých starostí. Bylo to otázek, co a jak má dělati, bude-li muset při odevzdání přání něco mluvit atd. Nyní však uložil mi J. Eminence, abych p. Herzlovi, otcí to zmíněné dívky vyřídil, že sám jinou adresu odevzdávati nebude, nýbrž aby šel s dceruškou svou. Obdržev od Msg. Jaeniga nový vstupní lístek, spěchám zpět ku bráně svýcarské. — Ti svýcarsští junáci vypadají velmi pestře ve svých červeně, černě a žlutě pruhovaných šatech. Spěchám na horu. Sín k audienci ustanovená byla již přeplněna. Pravá strana byla určena pro dámy, které se v černém obleku a závoji dostaviti měly, levá určena pro pány.

Střed ponechán pro ty, kdož nějaký dárek, adresu neb blahopřání odevzdati měli. I já byl mezi těmi šťastnými, kteří adresu odevzdati měli. Mohl jsem tedy nejen na blízko k sv. Otcí, nýbrž k němu samému přistoupiti. Kde však jsou adresy? Kde jest adresa katolické besedy pražské, kterouž já měl odevzdati? V. P. Drozd, profesor na malostranském reálném gymnasiu, poslal ji a jiné věci po železnici. Vedlo se jim však jako našim kufrům v Terstu a Benátkách. Vlastní úředníci nechtěli je vydati, že prý to nejsou tiskopisy jak udáno, nýbrž že jsou to rukopisy. Mimo to činili poznámky, že prý nám papež také ničeho nedá, k čemu

prý tedy my jemu a t. d. Teprv po delším nalehání, domlouvání a užití jiných prostředků byly adresy vydány. Bylo již skoro tři čtvrtě na dvanáct, a adresy tu ještě nebyly. Snad neví p. Drozd, v které síni na něj a na adresy čekáme? Jdu mu vstříc. Vyšel jsem, ale zpět jsem se nemohl již dostat. Sín k audienci určená byla přeplněná, do síně, kde čekali ti, kdož nějaké věci odevzdati měli, mne nechtěli také pustiti, poněvadž jsem se žádnou adresou vykáhati nemohl. Tu konečně, několik minut před polednem přichází p. Drozd s adresami. Rychle byly rozdány a odevzdavatelé dle čísel sestaveny. Malebná to směsice. Tu šlechtic s vzácnými řády na prsou vedle prostého rolníka v haleně, tu šlechtična vedle měšťky, tu biskup vedle řemeslníka. Tu Čech a Moravan vedle boдрého Tyrolana, tu Rakušan vedle Štýřana a každý drží v ruce nějaký dárek. Jen Maďari chtěli mítí něco zvláštního, a měli také skutečně! —

S dychtivostí čekal každý toho okamžiku, kdy mu bude popráno v přivětivou tvář Pia IX. pohlednouti, a pohledem na nejznamenitějšího muže naší doby, na náměstka Kristova se potěšiti. — Konečně jeví se v předu větší napnutí, nastává ticho hrobové. Ve dveřích objeví se stařeček Pius IX. nešen od čtyř nosičů, a postaven pak na povzneseném místě v čele síně. Tiše, takřka nepohnut ostává seděti jakoby byl příliš unaven. Dva komoři stojí za ním. Rychle přeletí zrak jeho přítomné poutníky, a metropolita český, kníže Schwarzenberg přistupuje blíže, aby jmenem poutníků vyslovil city oddanosti a lásky, které chovají k sv. Stoličce národové rakouští. Oči všech přítomných bylo upřeny na Pia IX. Každý zajisté si přál, aby ta milá přivětivá tvář Pia IX. co nehlouběji vtiskla se v paměť jeho. Jaký to klid, jaká to mírnost a laskavost jeví se v tváři té! Kdož by to řekl, že to ta tvář, v níž nepřátelé tolik urážek byli již vmetali?

Na oslovení metropolity našeho odpovídá Jeho Svatost jasnými slovy, zvučnou řečí, že Rakousko bývalo vždy nepřítelem revoluce, že v té příčině i sv. Stoličce služby prokazovalo. O Čechách pak zmínil se zevrubněji a přál, aby ten duch, o němž se byl J. Em. p. kardinál zmínil, víc a více se šířil a upevňoval — a jak sám by tomu rád napomáhal!

Když jsem prvně Pia IX. zočil, nikdy bych byl neřekl, že ten stařeček, který tak tiše, takřka bez vlády seděl ve svém křesle, tak mocně a rázně mluvití dovede. Ten poklid jeho, tu tichost považoval jsem za sla-

bost stáří! Ten jasný hlas, ten důraz, s jakým jednotlivá slova pronášel, ty akce ještě plné svěžesti, vše to svědčí, že v staříckém těle Pia IX. žije ještě mladistvý duch.

Při odevzdávání adres a dárků pohlížel Pius IX. s patrným zalíbením zvláště na ty boдрé Moravany v národním kroji, kteří mu odevzdávali adresu krásně vázanou. Nad jiné četná byla adresa katol. politického spolku, podpisy byly ve čtyřech foliantech. Adresu tuto odevzdával kníže Jiří Lobkovic. Adresa dítek, kterou odevzdávala dceruška pražského úředníka p. Herzla, vynikala zvláště něžností. Na deskách z bílého hedvábí skvěly se znaky Čech, Moravy, Slovenska a Slezska, uprostřed znak papežský a kolem něho mučenky, kolem pak znaku nápis zlatými písmeny: „Ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem, — z úst nemluvnátek a těch, kteří prsy požívají, připravil jsi chválu.“

Náš nejdůst. p. kardinál představoval Jeho Svatosti každého, kdo něco odevzdávali měl, a jmenoval, od koho dárek pochází. Se zalíbením kladl Pius IX. zvláště ruce své na hlavu Moravanů a dívky, která odevzdávala blahopřání dítek. Při jednom dárku, který odevzdával v. p. J. Kř. v nepatrném papírku, pravil papež „obolus viduae“ peníz vdovy, čím chtěl na jevo dáti, že mu dárek ten ač nepatrný velmi milý jest. A jaký to byl dárek? Jistá služebná z osady Dobroučské v Čechách u hospodařila si několik zlatých, a když zvěděla, že velebný pán do Říma pojedje, neustála jej prositi, až jí slíbil, že dárek ten papeži odevzdá, což se i skutečně stalo.

Ku konci posvětil J. Svatost dárky, které poutníci si byli přinesli, aby měli na památku pro své milé známé a příbuzné ve vzdálené otčině, a dal právo přítomným kužím, aby až se domů navrátí, udělili papežské pozhánání. Okolo druhé ukončena audience.

Každý z přítomných zajisté s radostí vzpomínati bude na den 27. května r. 1877. Já alespoň nikdy nezapomenu na ten den, a slova sv. Otce: „Žehnej ti Bůh“ nikdy mi z paměti nevyjdou! —

Jak ale vypadl meeting, kterýž se téhož dne ve dvě hodiny v divadle Apollově odbyval? — Jak jsem se ve veřejných listech dočetl, nadělal prý meeting tento p. ministru Nikoterovi dosti starostí. Z počátku nechtěl prý dáti k němu svolení, konečně svolil, aby se miting mohl odbyvati a sice kdykoliv, jen ne 3. června, v jubilejní den papeže. Jaký to útlouc! Později však se p. ministr vyjádřil, že by byl lépe učinil, kdyby byl mee-

ting zhola zapověděl. Proč ale? Ne proto, že se na něm mluvilo proti papežům, nýbrž proto že páni liberálové na mitingu počali vystrkovati růžky republikánské, taž že i státní komisař jednomu řečníkovi dále mluviti zakázal. Konečný výsledek celého mitingu dá se nejlépe posouditi ze slov jednoho liberálního listu, který psal takto: „Okolnost ta, že se dvě stě neznámých lidí v divadle Apolla u přítomnosti více než tisíc diváků vydávalo za národ italský, škodila straně republikánské směšností svou více než rozvázní republikáné ve svémovně pod vůdcovstvím Berniniho moudrým svým počínáním jí prospěli.“ — Nebylo-liž to pravé fiasko? —

e) Výlet do Pompeje a Neapole.

Velká část poutníků římských z Čech ustanovila se na tom, že učiní z Říma výlet do Neapole. Vždyť cesta ta vykoná se za půl drnhého dne. I my připojili jsme se k nim. Ba spíše předešli jsme je, neboť jsme se dostavili příliš časně na nádraží. Avšak nelitovali jsme toho, nebo zde na nádraží dostali jsme dosti dobré pivo. Bylo ovšem hezky drahé. — Po celý čas pobytu svého v Itálii nemohl jsem žízeň uhasiti. Voda vlažná není k pití, víno, které jest zde obyčejným nápojem, rozpalovalo mne ještě více, pomeranče schladily jen na chvíli, pivo je málo kde k dostání a tu nebývá ještě dobré, ba na mnohých místech nebylo naprosto k pití. Jaký tedy div, že nám bylo pivo na nádraží vítané.

Brzy však počali se známi i neznámi výletníci do Neapole scházeti. Nával byl veliký. Abychom mnoho času neztratili, jeli jsme v noci. Ze Říma vyjeli jsme okolo 11. hodiny. Takovou však noc neprobědl jsem na celé cestě, tak bídne jsem ještě po dráze nejel. Železniční vozy 2. třídy vypadaly právě tak, jako bývaly druhdy na státní dráze v Rakousku vozy 3. třídy, jen že byly lenošky něco vycpané. Prostředkem vozu byla ulička a po každé straně sedadla pro dvě osoby. Sedadla byla blízko proti sobě, tak že člověk nohy natáhnouti nemohl. Seděl-li člověk u okna musel se báti, aby je nerozmáčkli, poněvadž sklo přímo s lenoškou hraničilo a ničím chráněno nebylo. Seděl-li na kraji, nemohl se tolikéž o nic opřít, nebo popěradla byla příliš nízká. Vzpomínal jsem na písma na vozích železničních se nalezající. Jsou to S. F. A. I. a znamenají Strada Ferrata A Italia, to jest italská železná dráha. Avšak nějaká vtipná hlava německá použila počátečních slov těchto ku charakteristice drah italských, říká, to že znamená Sau Fuhrwerk Aus

Italien! — Avšak nejen vozy, nýbrž i zřízení železniční a celá správa jest proti naší správě železnic velmi pozadu. Jak rádi jsme byli, když jsme zase spatřili rakouského konduktéra. Každý nutil se všemožně ku spaní, ale marně, a proto s radostí každý vital ranní červánky, tu mohl alespoň utěšenou vůkolní krajinu pozorovati. Co to za kouř v levo před námi? ozve se pojednou hlas. Že to Vesuv? Vesuv, znělo brzy v celém voze, a bylo tomu tak.

Silný dým vystupoval z něho neustále. Kuřáci se smáli, jak mu již časně z rána dýmka chutná a jak si odfukuje. — Po 6. hodině byli jsme v Neapoli. Ale tu nezdrželi jsme se dlouho. Po kratičké snídání blíže nádraží, kde byla káva dosti sice drahá, ale také dosti špatná, jeli jsme — mnozí neumytí — přímo do Pompeje, města to, které před 18 sty lety bylo zasypáno popelem a lávou z Vesuvu, nyní pak částečně již vykopáno. Dráha jde po břehu moře. Po pravé ruce viděti neustále modré moře a ostrov Kapri, po levé ruce rychle mizí města Portici, Granatello, Resina, Torre del Greco, Torre dell' Anunciata a nad nimi Vesuv, který neustále mohutné kotouče dýmu vychrloval. Všecka jmenovaná města leží na úpatí Vesuvu na břehu mořském. Dříve než jsme se nadáli, oznamuje konduktér „Pompeji.“ —

Pompeji leželo druhdy přímo u moře, a mělo pěkný přístav. Přístavu tomu mělo co děkovati, že bylo jedno z nejlidnatějších měst Kampanie, kdež si i Římané rádi stavěli letobrádky. Roku 63. po Kr. stihlo Pompeji zemětřesení, roku pak 79. bylo zasypáno popelem, lávou a kamením, které Vesuv ze sebe chrlil. Tři dni a noci deštěl popel a kamení na město toto. Plinius mladší praví v jednom z listů svých, že několik dnů napřed bylo lze pozorovati zvláštní předchozí znamení jako zemětřesení a podzemní rány atd. Nedbáno však jich, poněvadž se to častěji událo. Na to obklopil temný mrak vůkolní krajinu, z něhož oheň větší nežli blesk častěji vyšlehoval. Oblak snesl se nad moře. Brzy počal padati jemný popel. Lidé utíkali z města do polí. Křik dětí a žen rozlehal se daleko. Jedni volali dívky, druzí rodiče. Popel padal v množství takovém, praví Plinius, že jsme ho museli sklepávat, by nás nepochoval.

Obyvatelé měst Herculaneum a Pompeji byli právě v divadle. Divadlo v Pompeji bylo na konci města, blízko hradeb, tak že se lidé snadno útekem zachrániti mohli.

Po osmnáct set let leželo Pompeji pod

zemí. V polovici předešlého století přišli rolníci, kteří zakládali vinici, na sochy a pomníky. Tím vzbuzena opět upomínka na města zasypaná. Král Karel III. zakoupil zmíněnou vinici a kázal, aby se tam kopalo. Brzy přišlo se na letohrádek Diodemův, který se na předměstí nalezal. Nyní odkryta již asi třetí část města.

Než jsem byl zajímavé město toto spatřil, domníval jsem se, že se nalezá jaksí v hlubině, že se k němu sestupovati musí. Klamal jsem se. Od vchodu, kdež se vstupní lístky prodávají, jde se jako nějakým úvzemem do vršku až ku bráně mořské do města vedoucí. I dále za branou touto vede cesta do vršku, až pak Pompeji jako nějaké spáleniště před námi se objeví. Popel, kamení, láva, štěrky atd. jsou pečlivě odvezeny, tak že vykopaná část města jeví se nám v rovině, jakoby nikdy zasypána nebyla. Z domů stojí jen zdi 10 až 12 stří. vysoké. Vše, co bylo z dříví, zpráchnivělo a setlelo. Střech není žádných. Všechny se sřítily pod tíží popele a lávy. — Od brány mořské přišli jsme nejprve na náměstí „foro civile“, které tvoří pravidelný obdélník. Se všech stran obkličují je veřejné budovy a chrámy.

Levou delší stranu zaujímají zříceniny *basiliky* t. j. soudní síně, kteroužto 28 sloupů dělí ve tři lodě, dále přes ulici velký chrám Venuše. Na protější straně nalezá se síň pro senát, chrám Merkurův a veřejné tržiště. Dolejší kratší stranu zaujímají tři soudní síně, hořejší stranu chrám Jupiterův, který jest o několik stupňů nad náměstím povýšen. Ze všech těch budov zbyly pouhé zdi. Stropy jsou sesuté.

Na náměstí (forum) soustřeďoval se veškerý život veřejný. Nyní pak panuje tam hrobové děsné ticho.

Soukromé domy jsou vesměs dle jednoho vzoru stavěny a sice buď z cihel aneb z lávy rozličné barvy. Na ulici nemají oken. Obyčejně vedou jedny dveře do krámu a do vnitř stavení. Na zevnější úpravu domů nedbáno, za to tím více se nakládalo na úpravu vnitřní. V každém domě jest jeden neb dva dvory, které bývaly pěknou mosaikou vykládány. Na dvoře bývá obyčejně i nádržka na dešťovou vodu. Okolo dvorů táhnou se řady sloupů, na nichž střecha spočívala. Ze sloupůradí vcházelo se do místností, které za spárny, jídelny, příbytky sloužily a rozličnými malbami, nezřídka i velmi nestoudnými, zdobeny bývaly. Byli-li dům větší, měl dvory dva, a tu se soustředil obyčejně život rodinný u dvora druhého. Domy

byly obyčejně o jednom poschodí. Měl-li který poschodí druhé, sloužilo za příbytek služkám a otrokům.

Ulice jsou skoro vesměs rovné, dlážděné velkými čtverci z lávy, v níž dosud koleje znamenati lze. Po obou stranách ulic nalézají se povýšené chodníky, a tu, kde se ulice křižují, jsou vyšší kameny, aby se po nich z jedné strany na druhou i v čas deště pohodlně jíti mohlo. Ulice poskytují nyní pohled velmi smutný. Avšak i dříve, když Pompeji ještě obydleno bylo, musely poskytovat ulice obraz pošmourný, neveselý. Oken na ulice nebylo, krámky a hospůdky, které se v domích nalézaly, naplňovaly snad ulice hlukem, ale pohled na ně nečinily veselejším.

V nejjižnější části města, blíže tak řečeného trojhranného náměstí, našli jsme jakousi zříceninu vyšší než ostatní domy. Po několika schodech dostali jsme se nahoru. Z místa toho přehledli jsme dosti velkou část vykopaného města. S jedné strany nalézají se zříceniny chrámu Herkulesa a trojhranné náměstí, hned vedle něho velké divadlo Odeon. Na protější straně, směrem k Vesuvu, táhly se dlouhé ulice. Jak smutný to pohled! Město druhdy tak lidnaté čítalo okolo třiceti tisíc obyvatelů — město tak živé, ležící zde před námi v zříceninách tak tiše, jako mrtvola i když se z ní sejme příkrov. —

Na nádraží vystoupilo nás hezký počet, ale všichni ztratili se takřka v rozsáhlých ulicích. Jen v dálce na protější straně odvaželo několik lidí popel a šterk; avšak i to nerušilo hrobové ticho. — Kde jest ta rozmařilá bujnost, kde ta prostopášnost pohanská, která prováděla druhdy rejdy své na místě tomto? Že život Pompejanů byl velice rozmařilý, spustlý a nemravný, to dá se souditi ze zařízení domů, zvláště pak z maleb, soch a veřejných míst hanby, které se tu nalézaly. V museu neapolitánském jsou ve zvláštním oddělení nestoudné předměty a malby zde vykopané. Nápis na dveřích upozorňuje návštěvovatele na předměty tyto, zároveň však také dává výstrahu. Že i Pompejané ve vražedných zápasech a krvavých hrách velké zalíbení měli, tomu nasvědčuje nejen vykopaný amfiteatr, nýbrž i nápis, který se doposud zachoval. Zníť pak: „Za příznivého počasí bude sbor gladiatorů edila Suetia Certa dne 30. července v areně v Pompeji gladiatorské hry provozovati. I zvířata budou štvána. Místo pro diváky jest kryté, a bude se postříkovati.“ — Avšak i zde kde zazníval ryk zápasníků a divé zvěře, kde ozývalo se sténání raněných a umí-

rajících, kde rozlehal se tleskot diváků, i zde panuje nyní hrobové ticho. —

Vedro sluneční bylo v zříceninách těchto takřka nesnesitelné. Paprsky sluneční odrazely se jak od stěn domů, tak i od dláždění ulic. Dláždění jest z velkých čtverců z lávy. Z řečeného místa od trojhranného náměstí šli jsme na druhý konec města, tam, kde dvěma řadami táhnou se hroby a náhrobky. Ulice tato sluje ulice hrobů. Pompejané pálili mrtvol, popel pak v popelnících dávali do náhrobků, které za tím účelem byly uvnitř tak upravené, že se podobaly holubníkům — proto se také náhrobky takové „columbaria,“ holubníky zvou. — I pohled na řady náhrobků těchto byl trudný. Myslím, že kdyby se našim liberálům podařilo toho dosíci, aby se mrtvol zase jako za pohanských dob upalovaly, předce by as tím nedosáhli toho, co chtějí, že by tím předce nezapudili upomínku na smrt. Kdyby se z upalovaných těl lidských dal vyráběti plyn k svícení, pak bych nebyl proti tomu, aby se spalovala těla liberálů a sice k tomu účelu, aby alespoň po smrti rozšiřovali osvětu, o které za živa tak chvástavě mluví! Možná však, že by i tato osvěta zapáchala, jako zapáchá ta, kterou za živa rozšiřují.

Od náhrobků těchto spěchali jsme nazpět ku bráně mořské, kde jest i malé museum. V museu tomto nalézají se dveře, kola, vázy, kostry lidí, zvířat atd. v Pompeji nalezené. Nejvíce však mne a snad každého zajímaly odlitky sádrové mrtvol lidských. Mnozí domnívali se, že jsou to skutečné zkamenělé mrtvol. Není však tomu tak. Těla lidská, jichž se doposud asi 600 nalezlo, větším dílem zpráchnivěla a setlela, tak že jen kostry aneb hromádky prachu z nich zbyly. Popel však, který mrtvol obklopoval, ztuhl a spekl se. Když mrtvola spráchnivěla, ostala v popeli prázdná prostora tak velká a těžé podoby, jakou dříve tělo mělo. Nyní dává se při vykopávání pozor na místa taková, o nichž se domnívati lze, že tu mrtvoly leží. Opatrně udělá se pak otvor do spečeného popela a lávy mrtvolu obklopující a leje se tam sádra, až se celá prostora vnitřní vyplní. Pak teprv, když sádra ztuhla, se popel a láva odklidí, a tu často objeví se podoba lidská, na níž zhusta i ráz obličeje i zápas smrtelný dobře lze pozorovati. V museu v Pompeji nalézají se několik takových odlitků ze sádry. Jeden představuje matku a dceru proti sobě ležící. Na druhém odlitku patrně jest viděti zápas smrtelný. Jeden odlitek představuje psa, jak se smrti zápasil, když jej počal popel obklopovali.

Jest nohama vzhůru obrácen, jakoby popel odhazoval, ohon drží v tlamě a svíjí se v bolestech.

Uváží-li člověk nemravný život, jaký v Pompeji panoval, tu při pohledu na zříceniny města velmi snadno přijde mu i Sodoma a Gomorra na mysl. — Když jsme byli některé věci z lávy, jako jehlice a knoflíky, které se před vchodem do města ve zvláštním domku prodávají, na památku koupili a žížen marně vínem zahnatí hleděli — spěchali jsme zpět k nádraží a do Neapole.

(Pokračování.)

Z „pisně písní Salomounovy.“

I.

„Můj druhu, políbení dej mi svaté:
tvé retы rosu sladké révy roní,
tvé jméno po daleké vlasti zvoní,
tvým hledem spanilé jsou děvy jaté!

Ty stánky naše celé květovaté,
můj milý jako kytky myrrhy voní;
aj hrozen cyprový se k révě kloní,
a k družce srdce jeho láskou vznaté.

S rychlonohým kolouchem se měře
milý můj se přes pahorky béře;
okénkem zamříženým v nočním temně
můj milý sladkým hlasem mluví ke mně:
„Vstaň, pospěš krásná moje holubice,
hle zima přehla, přšky není více!“

II.

„Vstaň, pospěš sněhobílá holubičko,
v puklině skály stoudně ukrytá!
Na horách ranní zora zasvítá,
tvář slunce usměje se za maličko!

Vstaň, pospěš čistotná má holubičko,
již země naše kvítím pokrytá,
vinice libou vůni poskytá,
ukaz mi květu krásší svoje líčko!

Cukruje v kraji našem hrdlička,
zavzni též tvoje píseň sladička!
„Můj milý pase mezi liliemi,
já jeho on můj mezi muži všemi!
Až schladne den a minou stínové,
kolouchem vrať se k hoře myrrhové*)!“

Jos. V. Smělý.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

VII.

Na nádvoří točnickém zaštekalo v ohlušujícím povyku několik chrtů. Sluhové ve bráně vyhledli do cesty, kdo že to přijíždí, ale uzřevše prostého venkovana usmáli se ustěpačně.

Venkován prosed branou zůstal na nádvoří jaksi v rozpacích.

Chrti měli dle všeho sto chutí přivítat hosta ostrými, vyceněnými tesáky. Neokřikl jich nikdo a muž se hotovil k obraně.

„Co dobrého starý brachu?“ ozval se hlas pana Jana ze Chlumu. „Zpátky sultáne! — Zadrž síváku! — Hni se jen draku! — Bezpochyby že z královských revírů s nějakou škodnou?“

Psi utichli okamžitě a venkován pustil se bez okolků ku vchodu do síní hradových.

„Či neslyšíš? — Co dobrého, jářku?“

„Rád bych pane k Jeho Milosti.“

„Jeho Milost nepřijímá dnes nikoho. Máš-li co, ven s tím!“

„Pane, musím mluvit s Jeho Milostí sám.“

„Pak ti pravím, abys se vrátil domů.“

„Chci pane ku králi, jsem Čech a k nebožtíku císaři směl každý!“

„Bohu díky, že Jeho Milost ráčila jinak naříditi!“

„A dlouho-li pane?“

Pan Jan z Chlumu mrštil jedním okem po neodbytcích a druhým po síváku, jenž dle pronikavého zaskučení snad že porozuměl významnému pohledu pánovu.

„Pravím ti: zjev mi svou záležitost a já nezamčím králi ani slova.“

„Ku králi musím pane!“

„I kdybych na chrtý zahvizdl?“

„I kdybys je proti mně pošval!“

„Nemám chuti s tebou rokovati.“

Dvořenín se odvrátil a muž pokročil ku předu. Chodbou rozlehlo se zahvizdnutí a dva chrti vrhli se zuřivě po venkovanu.

Ale tento zašvihl holí v pravici; první ranou poznamenal sultána a druhou ranou schladil krev sívákovi.

V téže chvíli vyřítíl se však z chodby mladinký muž v šedivém kabátci, v uzounkých spodkách, se sotva rozeznatelným knírem na hoření rtu a s tvářemi rozpálenými provázen několika rytíři.

První pohled jeho platil krvácejícím chrtům. Bleskem octl se u obou a ohledával jim rány. Psi choulili se k němu, vrhající

*) Myrrha znamená mrtvení a sebe zapření, kterýmž vyniká má duše Krista milující a následující. Píseň Šal. vykládá se o lásce Krista P. k církvi a ku každé nevinné duši.

vztekle potměšilé oči po venkovanu, kterýž obnaživ hlavu hluboce ukláněl se k zemi.

A teprve nyní ohledl se po něm také mladý muž.

„Máš štěstí! — Jen o tři stébila dále a byl bys odtud nevyšel. Podívej se Kepko! Ale ránu máš jistou, jsi odvážlivec. Odpouťm ti to. A co chceš ode mne? Víš, kde jest místo ku slyšení. Pochvíli budu muset také soudit v lesích na párezu?“

Prudká řeč jinochova přešla v přívětivější, ačkoliv ne bez jakéhosi posměšného přídechu.

„Rychle! — Ti páni zde mohou slyšeti každé slovo. Jsou to radové!“

Venkovan si z hluboka oddechl.

„Milosti Královská . . .“

„Bez dlouhých oklik!“

„Měl jsem jedinou dceru; jsem převozník budňanský!“

Při těchto slovech podíval se Svinařský na Chlumského a potom na krále.

„Opozдили jsme se v křivoklátských lesích. K večeru na nás vyrazili lotři, mne povalili k zemi, ruce mi svázali na zad a dceru odvlékli.“

„Znáš vinníky?“

„Neznám Milosti!“

„A co tedy ode mne chceš? Mám snad tvou dceru hledat já?“

„Byl jsem na Křivoklátě i u úřadů královských v Berouně; odbyli mne všude a posílali od jednoho k druhému. Pro patrona tvého, dědice země české prosím tě, jasný pane, račiž mi býti nápomocen k nalezení dcery mé!“

Bořivoj s panem Ctiborem Drastickým pokročili až k samému králi.

Nádvořím rozlehl se znovu pronikavý štěkot, před branou zaduněl roh a vrátník ohlašoval pana Viléma Zajíce z Hanzburku.

Čelo pana Bořivoje se zakabonilo. Úskočný dvořenín našeptal králi co do ucha.

Oko Václavovo vzplanulo prudce a zrudlá tvář zdálo se že na okamžik zsinála. Ale dovedl se ovládnouti.

U krále Václava skrývalo se mnohdy pod tím nejsrdečnějším úsměvem neusmířitelné zášti a za ledovou lhostejností výheň vášní pobouřeních.

Převozník budňanský poznal okamžitě mocného pána a v té chvíli nemohl se ani nadíti lepšího podporovatele prosby své. Napadlo mu ihned, co asi vede bohatýra za králem.

„Aj vítám tě pane Viléme! — Snad nevydal avignonský ancikrist na hlavu naši

klatbu anebo chystá se snad posel jeho ku vjezdu do Prahy?“

Ani té nejnepatrnější stopy jakési rozmrzelosti, tím méně hněvu nebylo lze spatřiti v obličej mladého krále.

„Přicházím v čas nevhodný Milosti královská; ale račiž to již odpustiti věrnému služebníku svému.“

Král Václav pokynul mu rukou s tou zvláštní blahoskloností, jež byla mu vrozena, kdykoliv si chtěl někoho získati a již si dobyl srdce každého.

„Smím prositi Milost Tvou o slyšení soukromé?“

Král Václav přejel si rukou čelo. Oko jeho zavadilo mimoděk o muže venkovana, kterýž tu dosud stál čekaje slova utěšenějšího z úst dědice koruny Karlovy.

„K mým úřadům! — Budou ti nápomocni. Pane Bořivoji vyhotovíš list, jímž nařizují úřadům berounským, jakož i lovčímu mému na Hrádku, aby sledovaly vším úsilím stopy spáchaného násilnictví v naší oboře!“

Pan Vilém pochopil rázem, oč se tu jednalo; ale neměl času promluvíti s Příborem a nemohl také. V několika okamžicích octl se v jizbě, jejíž průčelí ozdobeno bylo věnci z parohů jelenů staletých a stěny postranní drahocennými šipkami i loveckými noži v nejkrásnějším souladu, tak že mohl návštěvník ihned posouditi, že to zde asi útulek náruživého lovce.

„Nuže — tvá žádost pane Viléme?“

S těmito slovy usadil se král na židlici potaženou drahocennou kožešinou.

„Přicházím Milosti královská v záležitosti svého svěřence.“

Král pokynul opět rukou, tenkrát trochu netrpělivě.

Pan Vilém povšiml si toho velmi dobře.

„Či syn schovanec můj, rači Milost Tvá věděti. A že já starému otci ručím za dítě, rači se Milost Tvá domysli. A tento schovanec můj byl na poslední cestě své lesy křivoklátskými jedu na návštěvu do Valdeku k nemocné tetě své Elišce napaden zakuklenci právě v tom okamžiku, když chtěl vyrvati lupičům dítě onoho starce, jenž před chvílí dovolával se pomoci Tvé Milosti. Dva z čeledě mé zůstali na místě a Zbyněk leží dosud těžce zraněn v myslivně, odkudž přijíždím i já!“

„A co žádáš v této nešťastné příhodě pane Viléme ode mne?“

„Milost Tvá račiž mi dopřáti sluchu ještě k následujícímu.“

Král Václav utkvěl na pánovi oním po-

hledem, kterýž v pozdějších letech věštil jen zlo.

„Tvá Milost ráčila jednou rozsouditi při mezi Zbyňkem a panem Bořivojem Svinářským ve prospěch prvéjšího.“

„Z ohledu na mladou krev a nezkušenost.“

Slova tato vyjímala se v ústech mladého krále podivně; jemuť samému jarní větry ani dvacetkrát ještě tváře neovanuly.

„A Zbyňek v zakuklencích poznal . . .“

Král vzchopil se náhle ze židlice a pokročil až k samému pánu.

Pan Vilém stál nepohnutě, jakoby si byl nevsíml rozechvělosti královské.

„A koho že poznal pane Viléme? To chci věděti a budu trestati přísně. Ale bude-li nařknutí křivé, přísám Bůh pane Viléme, i ty poneseš vinu. Pravím ti, pych v lesích královských potrestám přísně; ale nařknutí křivé ještě přísněji.“

Pan Vilém se poněkud zarazil.

„Mluv! Napověděls již a králi svému nebudeš tajiti ničeho!“

Králova tvář proměnila se opět v zsilnost.

„Mezi zakuklenci nalezala prý se čelěd Svinářská a náčelníkem jejich byl prý pan Bořivoj sám.“

„Pane Viléme, pochopuješ tíži obžaloby?“

„Pochopuji Milosti Královská.“

„Víš, kdo jest pan Bořivoj?“

„Vím Milosti.“

„Že jest důvěrníkem mým, že jest věrným sluhou mým, že jest chloubou rytířstva?“

„Milosti Královská, že jest důvěrníkem tvým, to vím. Dovolíš mi však dále mluvit?“

Král přikývnul.

„Ale že jest věrným sluhou tvým, že jest ozdobou českého rytířstva, pochybuji.“ — — —

„Má svědky na obžalobu svěřenec tvůž?“

„Nemá; ale za pravdu výpovědi jeho ručí povážlivý stav, v němž se nalezá.“

„Je-li však nevinný obžalovaný, pak ti povídám pane: svěřenci tvému na věkyvěkův se nařknutí nevyplatí. Či snad dvůr českého krále — — —?“

Václavovi vyšlehly zlověstné plameny pod obočím.

„Pravím pane Viléme, či snad dvůr českého krále je středem loupeživé chasy, či má snad český král — váš král — ve své družině zákeřníky? Tak že vy páni — ty pane Viléme — o mně smýšlíte? Či zdám se já vám býti chlapcem, kteréhož vodí na

provázku, kterýž svých přátel nezná, důvěrníky a dvořeniny své že si má voliti podle chuti nejvyššího hofmistra a nejvyššího písaře, či jak se všickni u kozla tí korouhevní páni jmenují? Opravdu myslí, že erby svými opírají českou korunu. Přísám bůh pane Viléme! Každý se zmýlil, kdo takhle myslí.“

Králí Václavu poletoval kolem červených rtů smích nejpotupnější.

„Podej si pane žalobu na soudě zemském!“

Po těchto slovech se král odvrátil a poklony páně Vilémovy si nevsíml.

A když odjížděl mocný Zajícovec, provázely ho bodavé, ale také posměšné pohledy dvořenínů královských a leckterés potupné slovo uklouzlo jim za pánem, jemuž zarážel k uším pronikavý štěkot královských chrtů a jemuž v prsou bodalo ostří královských slov. — —

Dva nespokojenci odcházeli téhož dne od krále, snad první za vladaření Václavova a kolik jich odcházelo pak v letech nejbližších a po celé čtyřicetileté kralování jeho?

Jeden odcházel se srdcem, v němž uhasil poslední zármitek naděje a druhý odjížděl s vnitřem, v němž mimoděk začínalo klíčiti záští proti synu toho, za kteréhož nejen statky své, nejen čest, ale i poslední krůpěj krve obětovati ani okamžik by se byl nezdřáhal.

Odjížděl z Točnicku s předtuchami, jež v také míře, ba nade vše očekávání staly se děsnou skutečností.

Pan Vilém jel k lesům královským a touž cestou ubíral se i budňanský prevozník.

Král Václav zatím vyprávěl druhým svým, jak odbyl rozčepejřeného kohouta a když sdělil panu Bořivoji nařknutí, zasmál se tento, co mu hrdlo stačilo a jak nejlépe uměl rozjářen štávou burgundské révy z vyšin mělnických.

„Na to si už musíte zvykat. Nejdřív štvou proti vám a potom budou štvát proti mně. — Na Karlštejn hleděli a do dneška hledí s úctou, protože je tam smečka ospalců, kteříž hodili by se spíše za fortny a k breviářům. Ale za krále Václava naučí se pátriti ku Karlštejnu s hrůzou; járků, rozumíte mi? Ty Kepko, jakobys nepochopoval. Však uvidíš, pochopíš a uvěříš!“

Samí milcové Václavovi pozastavili se nad touhle řečí. Spočívalo v těch slovech cosi běsovského, tak jakoby je ani nemluvil král, ale spíše jakýs hlas neviditelný a zrakům těch dvořenínů se zdálo, že čtou po stěnách jizby osudná slova biblická: „mene, tekeli . . .“

Toliko pan Bořivoj vynutil ze sebe povinnou pochvalu královskému nápadu.

„Pan Vilém je opravdu jedním z nejhrdějších,“ proklouzlo panu Drasteckému rty.

„Však skloníte se přede mnou vy klasy hluché, vy Zajícové, vy Vartemberkové, vy Rožmberkové a vy Šternberkové!“

Bůh jediný ví, jaké to šly dnes myšlenky hlavou mladého krále. Těm dvořeninům už leckdy takové vyvstaly, ale zůstaly utlačený, zůstaly utlumeny a dnes vycházejí z nejnižších útrob samému králi a tak do opravdy, tak bez ohledu! (Pokr.)

KRONIKA.

Z Prahy. Výroční slavnost u Matky Boží před Týnem koná se tímto pořádkem: Dnes v slavný den *Nanebevzetí P. Marie* bude v 5 h. ráno první mše sv., po ní hned druhá, pak ranní kázání, v 7 hod. zpívána ranní (matura), v 8 h. něm. kázání. V 9 h. bude sloužiti slavnou pontifikální mši sv. J. Em. p. kardinal arcibiskup, jenž dnes slaví výroční den nastolení svého za arcibiskupa Pražského (r. 1850); v 10 h. bude slavnostní kázání české, o půl 12. pak poslední mše sv. Odpoledne ve 4 h. budou slavné nešpory, po nich kázání, pak průvod na náměstí k soše bl. P. Marie bez poskvrny počaté a posléze v chrámu Páně požehnání s nejsv. Svátostí. Po celý oktav bude na každý den v 10 h. zpívána mše sv., odpoledne pak o 4 h. nešpory a v 6. hod. litanie a požehnání. Ve středu dne 22. t. m. ukončí se osmidenní slavnost nešporami o 4. hod. odp. a chvalozpěvem „Te Deum“. — V sobotu 18. t. m. bude v témž chrámu za příčinou narozenin J. Vel. císaře sloužena zpívána mše sv. v 11 hod.

— Za příčinou narozenin J. Vel. císaře pána bude J. Eminence sloužiti v sobotu 18. t. m. u sv. Víta na hradě v 9 h. ráno pontifikální mši sv. s chvalozpěvem „Te Deum laudamus.“

— V pátek dne 24. t. m. o slavnosti sv. Bartoloměje bude v kostele sv. Bartoloměje na Starém městě (u Sedých sester) v 9 h. něm. kázání, v 10 h. zpívána mše sv., odp. o 4 h. české kázání a v 5 h. požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 15—18. srpna u Alžbětinek, od 19—22. t. m. u nejsv. Trojice na Spálené ulici, od 23—26. na Karlově.

— Ve Staré Boleslavi jsou dnes z Prahy dvě processy, jedno vyšlo od sv. Tomáše včera v 7 h. ráno, druhé od sv. Josefa včera v 7 h. večer, třetí jest z Michle.

— Břimovanců ve vikariátě *Vlašském*, kdež J. Emin. nejd. p. kardinal od 20. června do 8. července konal kanonickou generalní visitaci a udílel sv. břimování, bylo 4712 a sice: v Divišově 686, v Třebesicích 119, ve Vlašmi 551, v Zdebuzevsi 278, v Chotýšanech 222, v Radošovicích 192, na Hrádku 190, v Štěpánově 370, v Zdislavicích 310, v Domašíně 239, v Louňovicích 363, v Kondratci 244, na Velšši 206, ve Vrcholtovicích 208 a v Načeradci 534.

— Břimovanců ve vikariátě *Votickém a Sedlčanském*, kdež J. Emin. nejd. p. kardinal od 9. do 23. července udílel sv. břimování, bylo 8912 a sice: v Jankově domácích 408, z Ouběnic a Šlapanova 519, ve Voticích domácích 726, z Arnoštovic a Janovic 684, v Přeci domácích 326, z Červeného Újezda a Střezimíře 399, v Sedlci 677, v Jesenicích 494, v Sedlčanech domácích 705, z Dublovic a Skřýšova 523, v Kosové Hoře domácích 548, z Vojkova 283, v Podčepicích domácích 530, z Nechvalic 360, v Krásné Hoře 401, v Petrovicích domácích 749, z Klučenic 125, na Chlumu 455.

— V *Horách Ratibořských* byla sv. misie ode d. 30. června až do 12. červce od důst. otců Nejsv. Vykupitele z Prahy: P. Tomáška, P. Koska a P. Janečka odbývána. Již dne 1. července bylo v 2. kázání účastenství tak veliké, že musela býti vedle kostela zřízena kazatelna. Mezi týdnem arcí bylo z počátku účastenství menší, ale cvičení pro zvláštní stavy byla velmi čteně navštěvována. Postupem času účastenství rostlo, tak že konečně byl kostel natlačen, a že mnohdy muselo se venku u kostela kázati. Při svěcení sv. kříže bylo více než 3000 lidu přítomno. Kajicníků se napočítalo asi 1600. Lid, který nevěděl z počátku jak se chovati, brzo k pp. misionářům celou láskou přilnul, říkáje ku konci: „Nyní teprva bychom hodně chodili na kázání“ — a „když by tak trvalo to po celý rok.“ Arci nescházelo i těch, jenž Bohu žel! milosti Páně odporovali!

— *Prosba z Bosny.* Jsa rodem Čech trávím už přes 22 roků mezi řeholníky řádu sv. Františka Ser. v Bosně. Dlíím nyní v otcině své (Čelakovicích) nedaleko Prahy, kterou jsem již 15 let nenavštívil. Jinak bydlím jako prokurátor Františkánů celé bosenské provincie v novém, před 6 lety vystaveném klášteře v Tolise, pokraj Sávy, blíž hranic slavonských na pobřeží Zupanje. Abych tak s prázdnýma rukama se zpět do Bosny nevrátil, předsevzal jsem sobě jednu prosbu tuto veřejně přednésti. Vystavěli jsme před 6 lety náš nový klášter.

Nyní stavíme ještě malé 2 věže a nevíme, kdy s nimi budeme hotovi. Ačkoliv je dosti peněz k tomuto dílu zapotřebí (něco přes 2000 zl.), přece žádných peněz žádati se neosměluji, ale za to prosím, zdali bych nemohl od nějakého „družstva paramentního“ nebo od dobrodinců či od chrámů P. anebo klášterů nějaká roucha kostelní, nějaký kalich, třeba starý atd. obdržeti, neb je u nás 10 kněží a 8 kleriků v klášteře a nemáme skutečně slušného roucha mešního. Staré, obnošené, snad někde pohozené paramenty by nám ještě velmi přišly vhod. Pak máme jen špatné, hrubé pokryvky na oltářích a obrazů takorba žádných. Jakou by nám udělalo radost, kdybychom několika obrazy chrám svůj ozdobiti mohli. A možná, že tu a tam při opravě kostela staré obrazy odstraněny byly a na půdě prachu a molům za obět padnou! Kdybyste, sourodáci milí, nějakým podobným dárkem na nás Bosňáky zpomenouti ráčili, volali bychom Vám srdečné „Zaplať Pán Bůh“ a pamatovali bychom na Vás v modlitbách svých. Dárky ty budetež uloženy u ct. OO. Františkánů v Praze, odkud si je vezmu, až do Bosny pojedu. *Fr. Jos. Jaroslav Batka*, prokurátor Františkánů Bosenských.

Z Moravy. Nově vystavený chrám Páně v *Huštěnovicích* blíže Velehradu byl v den sv. Anny 26. července t. r. od dp. děkana Velehradského Jos. Vykydala ke cti a chvále sv. Anny, sv. Cyrilla a Methoda, a blah. Anežky Přemyslovny vysvěcen.

Z Meranu. (Ze spolku k podporování churavých kněží). Ti členové spolku k podporování churavých kněží v Meranu, jichžto zdravotní stav vyžaduje klimatického léčení v Meranu, a kteří by sobě žádali požívat za budoucí zimy prospěchů vytčených v 3. §. spolkových stanov, mají své žádosti o to, spolu s vysvědčením lékařským, kteréž by dotvrzovalo důvodnou naději na uzdravení, a s doporučením své duchovní vrchnosti, nejdéle do konce srpna k předsednictví spolku (vysokorodému pánu A. hraběti Brandis-ovi) podati.

Z Říma. Dne 21. července konala se v ústavu del' Anima smuteční slavnost za zesnulého v Pánu biskupa Mohučského *Kettelera*, kteréž všichni vynikající Němci v Římě žijící obcovali. Arcibiskup de Necker sloužil slavnou zádušní mši sv. a kaplan jeden jmenovaného ústavu z diecése Mohučské měl smuteční řeč probíraje výtečné vlastnosti tohoto velezasloužilého knížete církevního. Vilém Emanuel svob. pán z Kettelerů byl v mládí

svém nějaký čas v státní službě a 1 rok husarem; načež r. 1839 v Mnichově oddal se studiím bohosloveckým. Po 4 letech byv vysvěcen stal se kaplanem v diecési Monastýrské. R. 1850 jmenován byl biskupem Mohučským. Proslul vlídností a dobročinností k chudým. Každou neděli míval v 5 h. ráno mši sv. a kázání k služebným. K rozluštění společenské otázky vydal několik důkladných spisů. Byl muž učený, biskup vzorný, řečník výborný; konec života jeho však strpčen byl kulturním bojem, jehož obětí i on se stal. Zemřel v Burghausenách v Bavorsku na zpáteční cestě z Říma v stáří 66 let.

Literární oznamovatel.

— Nákladem kněhkupectví: „I. L. Kober“ v Praze vyšly tyto spisy: „*Kytice*.“ Sbírká zábavného a poučného čtení pro mládež. Svazek 20.: „Bohatá Julie a Eva, chudá husačka.“ Povídka od Františka Pravdy. Str. 188 s obrázkem. Cena 50 kr. — „*Bodláčky*.“ Drobounké povídky k napomenutí. Nejmenším dítkám, které se nedávno čísti naučily, vydal František Doucha. Druhé, rozmnožené vydání. Spisek pobočný ku „Poupátkům“ od téhož spisovatele. Připojeny výkresy. Str. 91. — „*Jih*.“ Historicko-romantické obrazy od Prok. Chocholouška. Sešit 16. a 17., jímž počíná „*Agapia*.“ — „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid*.“ Dílu II. sešit 5.

— „*Besedy mládeže*.“ Rediguje Jos. Kouba, profesor real. školy v Karlíně. Sešit 136.: „*Malý krasořečník*.“ Sbírká deklamací a jiných básní, kterouž ku prospěchu mládeže učinil Fr. A. Zeman, učitel v Praze. Stupeň druhý, (Básně dítkám 9—12letým.) Str. 140, za 36 kr. — Sešit 137.: „*Mladý hrdina*.“ Obraz z dob výprav křížáckých na počátku 13. století. Mládeži a její přátelům sepsal Hugo F. Kolisko. S obrázkem. „*Králíček*.“ Povídka mládeži od G. Nierice. Přeložil Gustav Dlouhoňovský. Str. 100, za 28 kr. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně.

— Nákladem Fr. A. Urbánka, kněhkupce v Praze vyšly tyto spisy: „*Stručný dějepis zjevení Božího pro nižší třídy středních škol*.“ Sepsal Jan Ev. Hulakovský, katecheta při c. k. realném gymnasiu v Třeboni. Díl I: Starý zákon. S dvěma mapkami, str. 116. — Totéž díl II.: Nový zákon. Též s dvěma mapkami, str. 148. Oba díly s povolením nejdůst. bisk. Ordinariatu Budějovického. — „*Fysika pro školy měšťanské*.“ Zpracovaná na základě osnovy ze dne 18. května 1874 č. 6549. Sepsal Ed. Stoklas, hlavní učitel při c. k. českém učitel-

ském ústavu v Příboře na Moravě. Díl prvý pro VI. třídu. S vyobrazeními, str. 90.

— „Führer für deutsche Auswanderer nach den Vereinigten Staaten von Nord-Amerika“ von Hugo Prassar. Würzburg 1877. Leo Woerl'sche Buch- und kirchl. Kunstverlagshandlung. S. 160.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

P. Quintus Jan *Spáda*, jubil. kněz a senior ř. Františk., býv. definitor a guardian, arcib. notář, v Slaném dne 10. srpna (nar. ve Velvarech 8. června 1797, vysv. 12. srpna 1821);

p. Jan Karel *Rojek*, jubil. kněz, č. konsist. rada, arcib. notář, býv. bisk. vikář Opočenský, spisovatel, čestný měšťan a občan mnohých měst a obcí, po 15 let děkan v Budyni n. O., dne 11. srpna (nar. v Litomyšli 31. března 1804, vysv. 27. května 1827).

Vyznamenáni jsou:

p. Karel *Aksamit*, farář na Křivoklátě, jmenován arcib. notářem;

p. Karel *Ott*, farář na odpoč. v Chod. Planě, obdržel expositorium canon.

Ustanoveni jsou:

p. Vác. *Nadler*, kaplan v Leskově, za faráře v Radošovicích (Reschwitz);

p. Josef *Růžička*, kooper. a katech. u sv. Trojice v Praze, za kapl. v Ondřejově;

p. Frant. *Motys*, katech. v Žižkově, za koop. a katech. u sv. Trojice v Praze;

p. Frant. *Bečka*, kooper. v Libni, za 2. kapl. ve Volšanech.

V Biskupství Litoměřickém.

Vyznamenáni jsou:

p. David *Hoentschel*, farář v Šenavě, obdržel collare canonic.;

p. Josef *Stanka*, kapl. v Blšanech, jmenován osobním farářem.

Ustanoven jest:

p. Frant. *Schindler*, dr. theol., za kaplana v Krásné Lípě.

Upřádněná místa:

Sutom, fara patr. hrab. Schönborna,

Vysoké, fara patron. kníž. Kamila z Rohanu, do 6. září.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

P. Renat *Eberl*, ř. piarist., b. notář, vysl. katech. a prof. na c. k. něm. gymnasiu v Budějovicích, dne 2. srpna (nar. v Ostrově 26. června 1822, vysv. 27. července 1851).

Ustanoven jest:

P. Frant. Gustav *Kern*, ř. cisterc. ve Vyš. Brodě, za kooper. v Rožmitale (Rosenthal).

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

p. Josef *Krejčí*, farář v Proseči, dne 2. srpna (nar. v Poličce 17. února 1829, vysv. 25. července 1852).

Ustanoven jest:

p. Vác. *Hruška*, zámecký kaplan ve Varvažově (diec. Buděj.), za faráře v Krchlebech.

Kněhkupectví B. STÝBLA v Praze

přijímá předplatné na časopisy:

			Cena předplatní	
			zde	poštou
Alte und neue Welt s premií	ročně 18 sešitů	zl. 4.32	zl. 5.22	
Blahověst	" 36 čísel	" 3.—	" 3.50	
Časopis kat. duchovenstva	" 8 sešitů	" 3.—	" 3.50	
Deutscher Hausschatz	" 18 "	" 4.32	" 5.22	
Hedwigsblatt	" 12 "	" 3.60	" 4.20	
Chrysologus	" 12 "	" 3.50	" 4.10	
Katholische Missionen	" 12 "	" 2.44	" 3.04	
Katholische Presse illustr.	" 24 čísel	" 8.—	" 9.20	
Kopřivův kalendář	" 12 sešitů	" 1.20	" 1.44	
Literarischer Handweiser	" 18 čísel	" 1.83	" 2.19	
Philothea	" 12 sešitů	" 3.36	" 3.96	
Posvátná kazatelna	" 12 "	" 4.—	" 4.—	
Prediger und Katechet	" 12 "	" 3.50	" 4.10	
Světozor s premií	" 26 "	" 8.58	" 9.50	
Škola a život	" 8 "	" 4.—	" 4.20	
Weckstimmen neue	" 12 "	" 0.80	" 1.04	

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolicke.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Pouť do Říma. Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejšek.

f) Neapol.

Není prý krásnějšího města na světě nad Neapol. Ten alespoň význam má přísloví: „Veder Napoli e poi murir — viděti Neapoli a pak umříti.“ Neapol jest prý kousek nebe, který na zem spadl, „un pezzo di cielo, caduto in terra.“ A skutečně krásná, překrásná jest Neapol! Ale krásu svou nemá ani tak v nádherných palácích a budovách jako spíše v překrásné poloze. Neapol čítá 50.000 domů a 450.000 obyvatelů.

Při návratu z Pompeje zasedla velká část českých duchovních do omnibusu a jeli do hostince „de la Ville.“ Pro nás t. j. mne a dva kolegy, kteří jsme z Prahy společně vyjeli, v omnibuse místa se nedostalo. Následovali jsme v drošce. S droškářem zasedl na kozlík nějaký človíček, kterého jsme z počátku považovali za sluhu z hostince „de la Ville.“ Brzy však pozoroval jsem, že droškář chce jinak jeti, než jel omnibus. Opakuji tedy ještě jednou, že chceme do zmíněného hostince. Neznámý človíček opět hovoří s vozkou a ten dostává opět chuť jinady jeti. Byl to nepochybně agent čili dohazovač některého hostince. I seberu ves svůj um t. j. veškerou nepatrnou známost vlastiny a pravím: „Chi comanda, paga. Pagherete voi, che commandate?“ Kdo poroučí, platí. Budete vy platit, že poručíte? — Brzy na to zmizel z kozlíku a my konečně dostali se poslední do řečeného hostince. Hostinec ten leží takřka na konci města v nejkrásnější čtvrti „Chiaja“ zvané. V ulicích, jimiž jsme jeli, panoval hlomoz a hluk, spěch a tlače-

nice, že se ani vypsati nedá. Na výstavě vídeňské připadal mi ten hluk a křik a spěch jakoby byl zabloudil na kraj pekla. Neapol ani dost málo neliší se v tom ohledu od Vídně za doby výstavy. Jeden vůz stíhá druhý, tu věčný slabikant dlouhouchý oslík neustále si opakuje své „ia,“ tu nabízí výrostek noviny, tu druhý; tu zas jiní nabízí věci a výrobky jiné, a každý chce, aby ho co možná nejvíce lidí slyšelo, a proto také křičí hlasitě. Věru hlava jde člověku kolem. A to množství lidí, kteří ulice přelplňují! Jakoby jim hlava hořela. Jeden jakoby honil druhého!

Když jsme zahýbali k nábreží u národního parku, spatřil jsem první palmu, která vysoko k nebi korunu svou pozdvihovala. Kolem ní růže a pestré kvítí, v pravo národní park a za ním to krásné modré moře.

Po obědě, s kterým jsme nebyli tak spokojeni jako v Římě, a po malém odpočinku ubírali jsme se pěšky na nábreží do blízkého parku, odkud jest krásná vyhlídka na moře. Sotva jsme však vyšli ze vrat hostince, zastavila nám celá řada droškářů cestu. Chceme je obejít, oni však opět a opět zastavují nám cestu. Takovou dotíravost jsem neviděl! Měl jsem v úmyslu učiniti krátkou projíždku po moři; nebo z moře jest prý překrásná vyhlídka na město. Přišli jsme k nábreží, tu však kolega K-l počíná činiti námitky, že prý jsou vlny na moři; druhého kolegu zase nohy již bolely. — Usedli jsme tedy v zahrádním hostinci a schladili se kouskem mraženého. Avšak nevydrželi jsme dlouho seděti. Kolem Castellu dell' ovo, pevnosti to do moře vyčnívající, po nábreží sv. Lucie, kde zvláště byl zajímavý pohled na rybáře rozličné druhy ryb

prodávající, okolo studny Giganta, kolem chrámu sv. Františka Paulánského, jehožto sloupůradí připomíná velkolepé sloupůradí v Římě u chrámu sv. Petra; vedle paláce královského ubírali jsme se dál a dále. Po cestě zašli jsme do toho a onoho kostelíčka, které se v Neapoli jaksi ukrývají. Pak abychom vyšli z hluku, zabočili jsme na levo do hořejších částí města ku kostelu sv. Martina se táhnoucích. A věru nelitovali jsme toho. Pravil-li jsem již o Terstu, že mi v hořejších uličkách města přicházelo, jako by se obyvatelé byli na ulici vystěhovali — platí to v mnohém větší míře o Neapoli. Vše vystěhovalo se k večeru z domů na ulici a na střechy domů, které jsou tu vesměs ploché. Tu krejčí, tu zas obuvník, tu švadlena, zkrátka všecka takřka řemesla odstěhovala se na ulici. Na mnohých místech seděly sousedky pohromadě v důvěrný hovor jsouce zabrány. Jako v Římě kozy, tak jsem viděl zde po ulici krávy vodití a dojítí. Domy v části této jsou vysoké jako v Neapoli vůbec. Některé čítají až sedm pater. Ulice pak, zvláště v této části, jsou úzké a ne příliš čisté. Rychle spěchali jsme vzhůru až ku „Corso Vittorio Emanuele“, odkud jsou překrásné vyhlídky jak na město, tak i na jeho okolí. — Pod námi byla část města Chiaja, v levo v polokruhu po břehu mořském táhnou se všecka ta místa, letohrádky a města, kolem nichž jsme ráno do Pompeji byli jeli. Naproti nám stály jako jemnou modrou rouškou zahalené příkré hory za Sorentem a dále ostrov Kapri, jako by na tom modrém moři plaval.

S návrší tohoto pozorovali jsme také, že jsme se dosti daleko od hostince, v němž jsme bydleli, vzdálili. A věru, bylo by to dosti dlouho trvalo, než bychom se po silnici domů byli dostali. — Na štěstí spozorovali jsme v levo od silnice pěšinku, která sice příkrě s vrchu, ale krátkou cestou jakousi zahradou k národnímu parku vedla. Rádi jsme za tuto krkolomnou cestu zaplatili dole u vchodu do zahrady několik těch centesim. Pokus, abychom alespoň večer po moři se projeli, opět se nezdařil.

Časně ráno druhého dne unášely nás kočáry kolem nesmírně budovy chudobince za město k hřbitovům. V Itálii pozoroval jsem též, že v městech chovají mnoho koček. Často jsem je viděl krotce i přes ulici běhati. Avšak že je i na procházku vodí, to jsem viděl poprvé na cestě ku hřbitovu.

Neapolský hřbitov jest prý jeden z nejkrásnějších na světě. A v skutku jest to hřbitov překrásný! Jaká to opět utěšená vy-

hlídka na Neapol a na Vesuv! Jak utěšeně hledí se odsud na ty letohrádky a bílé domky, které se od úpatí Vesuvu až k Neapoli a k moři táhnou uprostřed zahrad a zelení! Jaké to překrásné náhrobky a kaple, jak pěkné to skupení stromů na samém hřbitově! Jedna věc mi však byla nápadná, že totiž na hřbitově málo křížů se nalezá, a kde se nalezají, jaksi se ukrývají, tak jako na pomnících, které našim výtečníkům bude Svatobor. — Za chrámem hřbitovním uprostřed rozsáhlého čtverhranu, kolem něhož se táhnou ochozy s dorickým sloupůradím, nalezá se krásná kolosální socha představující náboženství. Na prostranství tomto znamenány jsou hroby pouhými číslicemi. Neostanou tu ovšem dlouho ležeti. Dole v podzemí nalezají se dlouhé a prostranné chodby upravené takofka na způsob novověkých katakomb. Ve zdích totiž jsou v několika řadách nad sebou od stropu až k zemi výklenky, do nichž se kostry vkládají a mramorovými deskami zazdívací. Mrtvola se pochová dříve buď v řečeném čtverhranu aneb zde v chodbě. Za patnáct měsíců se opět vykopá a uloží do připravených výklenků. Mrtvoly dítek za osm měsíců setlejí úplně. Viděli jsme kostru člověka před patnácti měsíci pochovaného, pro niž se právě výklenek připravoval. Kdyby nebylo nápisů na deskách výklenků, domníval by se člověk, že se prochází dlouhými chodbami nějakého kláštera, nikoliv však uprostřed mrtvol! Dozorce hřbitova byl velmi úslužný. V krátkém čase proběhal s námi celý hřbitov. Pravím schválně proběhal, nebo někteří starší pánové se horšili, že tak pospíchá. Ubohý dozorce domníval se, kdo ví, jak nás budou hrobky dobrodružného vévody Karla Pisocane, Nikotery, Carafaely aneb nějaké Angličanky, která zde zemřela, zajímat. I když nás upozorňoval na jeden náhrobek, který i se sochou byl z jednoho kusu mramoru, durdili se již mnozí, k čemu prý se tak zdržovati?

Brzy na to odvážely nás vozy opět k městu. Kam ale nyní? Většina rozhodla se, že pojedou přímo do národního musea. Já však nechtěl jsem Neapoli opustiti aniž bych viděl zdejší katakomby. Společnost naše vzrostla na šest členů. P. farář Š., vp. Kř. a vp. V. se k nám totiž přidali. Od p. faráře Š. byla to zajisté velká oběť, že se na cestu tak dalekou vydal. Předně jest již k sedmdesáti rokům star, a při tom úplně hluchý. Vel. p. p. Kř. a V. získali si o něj zásluh velikých. Pána toho stihla ku všemu ještě zvláštní nehoda. Jest totiž také sil-

ným šňupákem. To ovšem není ta nehoda, ale nehoda záležela v tom, že mu došel rakouský tabák. Tabák vlašský nestojí za mnoho, a rakouský nebyl k dostání. Kollega K. však zaopatřil se mnohem lépe rakouským tabákem. Od těch dob, co p. f. Š. upozoroval, že jest p. K. ještě dosti zásoben, jevil k němu zvláštní přichylnost. Jaký tedy div, že jel také s námi do katakomb. — Později přestěhoval se k nám do hostince, a nebylo mu za těžko, léztí až do čtvrtého poschodí. P. K. znal však dobře tuto přichylnost oceniti. Pán tento jest, co se nabízení tabáku týče, vždycky velmi štědrým, a tím se i zde býti okázal. Často povlel totiž i na cestě drošce, v kteréž jsme jeli, aby zastavila, a čekal na druhou, v které p. f. Š. seděl, a tu z vozu do vozu podával šňupeček na veřejné ulici nedbaje toho, že kolemjdoucí takoveto důkazy lásky a obětovnosti posouditi a oceniti nedovedou, a proto také se jaksí potutelně usmívali. — Kdož ale jest s to vyličiti ten blahý úsměv spokojenosti, který se objevil na tváři p. f. Š., kdykoliv šňupeček rakouského rapírovaného držel v prstech svých! —

Dříve než jsme se nadáli zastavil povoz u nemocnice sv. Januaria, za níž se vchod do katakomb nalezá. Prošedše dlouhým dvorem, kdež jsme opět vstupné, jako skoro všude, museli platiti, octlí jsme se u vchodu katakomb, kde dva vůdcové svítlny připravili a nás předcházeli.

Blízko vchodu nalezá se pod zemí vyhloubaná veliká prostora, nazvaná kaple sv. Januaria, poněvadž sem r. 430 tělo tohoto světcu přeneseno bylo. Strop jest rozličnými malbami, které dobrého pastýře, pávy a jiné ptáky představují, ozdoben. Ve zdi nalezají se hrobky dvou neapolských biskupů. Za oltářem viděti stolicí biskupskou v hlíně vytesanou. Presbytář jest nad hlavní lodí o několik stupňů povýšen. Ve vedlejší místnosti, též dosti prostranné, zachovaly se ještě malby a co jest zvláště zajímavé, že tu lze rozeznati dvojí malby na sobě. Vůdce nám pravil, že spodnější pocházejí z dob pohan-ských, kde prý pohané míst těchto za pohřebiště používali. Nechci rozhodovati, zda-liž by byli křesťané použili ku pohřbívání míst, kde pohané měli své hřbitovy. Vůdce však tvrdil, že i množství lebek a kostí, které bylo v třetím nejdolejším oddělení katakomb viděti, z dob těch též pochází. Dolejší chodba jest 75 metrů dlouhá a dosti široká. Po obou stranách nalezá se pěti až šesti řadami množství výklenků pro mrtvolu

upravených. — S chodbou touto křížuje se více menších chodeb postranních.

Do vyššího patra jde se po schodech. Chodby jsou zde prostrannější a světlejší. Z první větší prostory, kde se také ještě zbytky maleb zachovaly, přijde se do postranního výklenku většího, který sloužil za hrobku rodinnou. Do kola pak nalezá se více menších výklenků hrobových, na nichž se také ještě malby zachovaly, tak na př. obraz sv. Asprena, Kandida, Prokula atd. Ku konci pak viděti nedodělaný ještě výklenek pro mrtvolu, u jiného většího jsou v předu sloupy, mezi nimiž se nápis nalezal.

Nejen uspokojení, nýbrž povznešení opouštěli jsme posvátná místa tato, a ubírali se k národnímu museu.

Nebudu laskavého čtenáře nuditi dlouhým popisováním aneb vypisováním o museu tomto. Museum neapolské jest sice jedno z nej přednějších na světě, zvláště co se týká starých maleb na zdích, zvláště pompejanských a sbírek bronzových, nám však nezbyvalo mnoho času, nebo odpoledním vlakem po druhé hodině chtěli jsme nazpět vrátit se do Říma. Rychle tedy a zběžně prošli jsme sbírky pompejanských maleb na obmítce a mosaik, všimli si blíže překrásných soch farnesského Herkula a farnesského býka. Kolegu K-la, který ještě mumie neviděl zajímalo právě proto oddělení egyptské, kde více mumii se nalezá. Střední poschodí, kdež se chovají věci z doby renaissanční, jakož i obrazárnu v hořejším poschodí prošli jsme též v rychlosti. Avšak i k rychlejšímu projití potřebovali jsme více hodin. Že nám při tom hlava kolem šla, netřeba zvláště připomínati. Po obědě unášel nás vlak opět k Římu. (Pokrač.)

Proslov před biřmováním k uvítání Jeho Eminence.

Od Boha poslán, puzen láskou svojí
Jste, dobrý pastýř, mezi stádcem stannl,
by jeho duch se vzmužilým stal k boji,
a v lásce Boží svatým ohněm vzplanul.

Vy posel Boží, — a lid úctu cítí,
Vy pastýř dobrý, — a lid lásku splácí,
Vy maják mořský, který v přístav svítí,
když bouře v propast bludné lodě zvrací. —

A bouře všude: Peklo, svět a tělo
tou duší krutě nad propastmi zmítá,
však oku, kteréž bludně kolem zřelo,
již naděj blahá, naděj spásy svítá.

Vždyť sám Duch svatý v srdce nám se snese
při svatém Vašich rukou požehnání,
a kdo se bázní dosud v boji třese,
ten silným bude v Božím bojování . . .

Hle, lid již čeká! Oko touhou září,
až oheň s hůry v duši jeho vzplane,
a za Vás prosby složí na oltáři,
by kroky Vaše byly požehnané! —

J. D.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

VIII.

Když se pan Vilém navrátil, vftala jej Kuňka s úsměvem na práhu myslivny. Lépe by, tak zdálo se i samému strýci Zbyňkovu, nemohl ošetřován býti ani od magistrů, kteří s velikou slávou přednášeli v jižní Italii umění „napraviti, prodloužiti, jakož i sesiliti křehký život lidský.“

Ale sotva že vstoupil do jizby, zarazil se a zachvěl prudčeji, než kdyby se byl nad ním prolomil dřevěný strop.

U lůžka Zbyňkova seděl muž s vyschlou sežloutlou tváří, v haleně přiléhající těsně na tělo a kolem boku opásán provazem. Muž pokynul panu Vilémovi mlčky rukou. Byl to někdejší kastelán Dřevčský. Zbyněk držmal a Perchtold dotýkal se lehce pravicí jeho levice. Potom se nahnul blíže k prsoum jinocha, naslouchal a zlehýnka odvázel obvazek. Rána se ovšem hojila; ale kolem utvořil se podivný kruh, promodralý a místy nahnědlý.

Perchtold obvazek již nepřiložil, opět naklonil hlavu až k samým nadržům Zbyňkovým, dotkl se levice jeho a naslouchal ještě pozorněji.

Zbyněk oddychoval chvilkami tise a chvilkami opět vyražel zamodrávajícími rty podivný chropot.

Perchtold zavrtěl hlavou, vstal, pokročil tise k panu Vilému, kterýž sledoval napnutě počínání švakrovo, a zase zavrtěl hlavou.

Mladý muž náhle procitl a zraky jeho utkvěly na tváři Perchtoldově.

„To ty jsi — ty? Já tě vídám, co tu ležím, ty přísero! A kolem mi všickni říkají, ty že prý jsi otec můj, a já se lekám, děsím té tváře tvé, čtu v ní . . .“, víš, co v ní čtu? — Pryč — pryč! — Ty tu jsi otec můj, chraň mne, a tam to přízrak, pronásledující mne dnem a nocí. To ten cizinec, ten host, jež polomrtvého jsme tehdaž přivedli do hospicu.“

Mladý muž ohtěl se na lůžku vzpřímiti

a zkalené oči jeho upíraly se na pana Viléma vypouleny.

„Až sem za mnou šel! — Pryč! — Kam přijdeš, všude přinášíš záhubu!“

„Utiš se hochu! — Je to dobrý můj druh, ale nešťastný. Nelekej se té jeho tváře, neublíží ti!“

„Neublíží? — A tak se na mne dívá! Podívej se jen, ty oči, ta tvář, celá ta postava!“

A jinoch na lůžku zakrýval si tváře oběma rukama. Z rány vyprýstila se mu náhle zpěněná, zčernalá krev.

Pan Vilém přisedl si blíže a vzal hlavu Zbyňkovu do rukou svých.

„Všude mi hučí do uší, ten že je otec, ty že jsi můj vychovatel, všude mi naň rukou ukazují, smějí se mi do očí, posmívají se mi, všude — za mnou, nade mnou, přede mnou ta děsná, příšerná tvář!“

„Upokoj se; — vždyť jsem já otec tvůj, já jediný!“ konejšil ubohého pan Vilém.

A Perchtoldovi se při tomhle výjevu zdálo, že se pod nohama jeho země otevírá, že znenáhla klesá v propast, již není konce, ta propast že se nad ním zavírá a kolem že čírá tma a v té tmě dvě oči jako žár pochodní.

Z prvu zaleskly se mu zraky divoce, zašlehly ještě prudčeji než ondno na Hanžburku; ale potom se kalily, zalívaly a dva proudy slzí řinuly se po svadlé, zvráskovatělé tváři jeho. Ani nevěděl, že leží opřen o dřevěnou stěnu, že má ruce sepjaté a že se dívá do ztýraného, zkrvaveného obličje Ukřižovanému.

A pan Vilém také nespozoroval, že okamžiků těchto svědkem jest ještě třetí muž, převozník budňanský, kterýž nadešel si lesem skoro v stejný čas s ním dorazil do myslivny. Upíral oči své polo v úžasu a polo v zděšení na Perchtolda. Poznal v něm prvním pohledem onoho muže modlitele ze svatomářského kostela o pohřbu nebožtíka císaře. —

Již chtěl se obrátiti a zmizeti nepozorován, když upřel na něho zraků svých Zbyněk polovzpřímený na lůžku.

„Hledal jsi Bohunku — nalezl jsi ji? — Zapřeli ti dítě tvé; čtu ti to ve tvářích. — Bídníci! — A já tě už nikdy nevidím! — Ty mlčíš — ty muži, ty otče nešťastný, a neodpovídáš mi? — Kde že pro Bůh dcera tvá?“ —

Perchtoldovi zdálo se, že každé to slovo Zbyňkovo zabodá se mu do srdce. Opět učinil krok k lůžku, na němž černalá se prohnědlá, znečištěná krev synova.

„Pryč! — Zase jsi tu? Zaklínám tě skrze Boha živého!“

„Bože všemohoucí, Bože spravedlivý, Bože milosrdný!“

Perchtold zaúpěl jinak než onehdy Příbora.

„Má vlastní krev mne zaklíná, mé dítě jediné, můj syn! — Dítě drahé, neklň otci svému; vždyť tolik už zkusil. Nevíš a nikdy nezvíš, co vytrpěl, co vystál, než tě uhlídal po dlouhých letech! Neklň více otci svému! Hřešil; ale za ty hříchy pykal hrozně! — Dítě milé, dítě drahé!“

A za tímhle úpěním rozlehl se myslivnou pláč, jakéhož neslyšel pan Vilém jaktěživ. Příbora jaktěživ a o němž ani zdání neměla žena myslivcova, jenž dívala se do vnitra z pozdálí a trnula zděšením.

„Pryč odtud, pryč ty duše bludná, ty přišero, tvůj domov je v temnostech hluboko pod zemí!“

Zbyněk klesl nazpět umdlen, unaven; zraky jeho se zavíraly a obličejem do nedávna zrůměnělým rozlévala se sněhová bělota.

„Proto tedy vrátil jsem se do vlasti, abych trpěl ještě více, abych při smrti jediného dítěte byl mu příšerou? Slyšíte, vy lidé! Ó umí navštěvovati, ó umí trestati ten Bůh na nebi! — Ba že jsem bludná duše a teprve budu, uvidíte vy lidé! — Synu můj! — Zbyňku můj!“

Perchtold vrhl se k lůžku synovu, vzal ruku jeho chvějící se i v dřímotách zimní nou horečkou a líbal ji a smácel slzami.

A teprve když vstal, upřel oči na budňanského Příbora.

„A ty že také patříš v kruh náš?“

Příborovi upřel jazyk na okamžik služby.

„Viděl jsem již jednou tvou tvář; vím dobře kde a ty také víš. My se viděli sice v životě několikrát; ale mezi lety dřívějšími a dnešními dny rozevřá se propast. Byl jsi svědkem té největší rány, jež stihnouti může srdce otcovské. Znáš tě; ty mne také znáš — mluv!“

„Jsem čeledín druhdy pana Sulislava Pozdeňského.“

„A ty že jsi dceru jeho vychoval?“

„Díš pravdu.“

„Ale tobě ta dcera umřela!“ podotkl pan Vilém.

„Umřela vlastní dcera má!“

„A proč zapřel jsi pravdu?“

„Proto, abys ty nikdy se nedozvěděl, že ještě žije její krev, abys za mnou se nevloudil a nerozšlápl poslední květ rodu rytířů poz-

deňských. Říkali, že se potuluješ po Čechách a že hledáš dítě Sulislavovo.“

„A kleli mne, ty s nimi a dnes, když jsem se toho nadál nejméně, se všemi vámi můj syn!“

„A tedy že uloupili dceru Sulislavovu?“ optal se pan Vilém.

„Nejmladší dcerušku. A já s ní odešel pod Karlštejn; ve stínech posvátného hradu toho mněl jsem se býti bezpečným a chtěl jsem to dítě vychovati, kdyby snad se vrátil někdy pravý otec“ — —

„Pan Sulislav se nevrátil, duše jeho už dávno odešla za mými oběťmi!“ ozval se hlas Perchtoldův.

„A což žijeli a vrátil-li se a bude-li hledati dítě? — A bude-li hledati Neustupa čeledína a najde-li ho, bude-li z rukou jeho chtít dítě své?“

Perchtold podíval se pronikavě na převozníka a pokročil těsně k němu.

„Sulislav žije, ty to víš, on se do vlasti navrátil, tys ho hledal a na pouti uloupili ti dceru jeho!“

Perchtold mluvil tato slova hlasem pevným, kterýž netrpívá odporu.

„A je-li živ a je-li ve vlasti, budem jej hledati spolu a potom dceru jeho a až jej najdu, musím z jeho úst slyšeti odpuštění. Musím tisknouti ruku jeho v ruce své na věčné smíření. Pro všechno, co je ti drahého, neskrývej pravdy přede mnou.“

„Uhodl jsi.“

— — „Bohunko — Bohunko! Vidím tě; slyším tě! K tvé lásce ti hučí sovy a krákorají krkavci.“

Tato slova vyrazila náhle z hrudi Zbyňkovy bolestným zasténáním.

„A já se tím snem kochal sám, já se jím ukolébával sám, a nám by byli pěti slavičkové. Byl bych je byl schytil sám a sám kolem hradu našeho vypustil!“

A tři muži stáli tu tiše s hlavami nakloněnými a naslouchali slovům těmto s dechem tajemným.

Pan Perchtold opět přiblížil se k lůžku. Zbyněk upadl v těžké dřímoty. Tepna vlnila se mu prudce, jakoby všechna krev v tom mladém těle byla se rozproudila v nejprudší běh.

„Nebude!“ zahučel někdejší kastelán a sevřel rty.

A v chvilince odjížděli čtyři zbrojnoši na Krivoklát pro plebána.

„Vidíš to ty švakře můj? Řekl jsem, že vám přináším do hradu neštěstí, ale zároveň přišel jsem si do vlasti pro poslední kapku

pelyňku, a to tu nejtrpčí, ale budu-li potom moci umřít v pokoji? — Jsi-li ty Bože věčný na nebi — a já věřím pevně, že jsi — protože cítím vanutí návštěvy tvé i v kostech svých, jsi-li ty Bože i k hříšníkům i k zlosynům i k zatracencům, pokud dlí ještě na světě, milosrdný, ukaž toho milosrdenství svého jen jedinou krůpěj nyní a potom mne zase tresci, šlehej i ušlehej a já budu trpět, já nehlesnu, až dobjíje mne Bože spravedlivý poslední rána ruky tvé!“

Pan Vilém zapomněl na posměch královský, Příbora zapomněl, že tolikrát v životě proklínal muže, kterýž stál tu před ním dnes zdrcen a v té chvíli snad sám by byl prosil pana Sulislava za odpuštění pro Perchtolda, jemuž to věra ani v umírání by byl lžíci vody nepodal.

Za dobré dvě hodiny přiklusal na bělouši plebán, provázen zbrojnoši a na prsou nesa pokrm, jenž sytí a žížeň hasí na věky.

Nad myslivnou táhly jarní větry a v nich posel smrti pro Zbyňka.

— K večeru ubíral se krávkolásky-mi lesy k severu vůz zakrytý příkrovem. Kolem vozu poklusal několik oděnců. Po straně šel muž s hlavou sklopenou a ve tváři s děsným výrazem.

Myslivcova žena stála na zápraží a nezašla vnitř ani když ji zmizel z očí vůz s tichým průvodem. A za chvíli obrátivši se k muži svému pravila: „Sám zlý duch přinesl sem toho starého kostlivce. Mohl být živ! — Přiletělo s ním neštěstí, ale odletělo-li s ním? Neusadí se snad pod střechem naší? — Jedno nikdy samo nepřichází!“

Pan Vilém nechal za ošetřování na stole váček stříbrňáků.

„Netknu se těch peněz. Dám je v Praze o slavnosti svátosti na ofěru za duši nebožtíkovu!“ — I vzala peníze a ukryla je ve skříni mezi své léky, kdež opravdu zůstaly až do slavnosti „svátostí.“

Muž, jenž kráčet podle vozu s nebožtíkem Zbyňkem, pozdvihl chvílemi hlavu, oko jeho plaše rozhledlo se po stráních a zase upadlo se do země. Rty jeho opět šepotaly „Otčenáš“; kolikátý již, co vyjeli z myslivny? Starý muž asi sotva věděl. A kolik se těch „otčenášů“ domodlil? Snad ani jediný; po každé uprostřed uvázl, protože kdykoliv zachřestily větry v korunách staletých dubů, zachvěl se a do uší zahučelo mu z jedné strany: „Tys viněn!“ a z druhé zas: „prýč, prýč ty přišero, ty duše bludná!“

„Hučte si, hučte! — Když mi to vyčetl jediný můj syn, mohly byste to zamlčetí vy? — Zadujte jen bouřlivěji a celému

světu to povězte, jak syn klnul otci v poslední hodině!“

Ze zbrojnošů jedoucích kolem neodvážil se nikdo pohlednouti v tvář Perchtoldovu a pan Vilém sám slova jediného s ním dosud nepromluvil. (Pokračování).

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup odjel v pondělí d. 20. t. m. do Rtišovic, kdež obnovenou kapli hrab. Klam-Martince posvětil; načež dále do Bavor se odebral, odkudž se ke dni 5. září do Prahy navrátí. V první polovici měsíce října bude J. Emin. udělovati svátost birmování ve vikariatu *Krávkolásky*.

— Pobožnost 40hodinná bude se slaviti od 27—30. srpna u sv. Vojtěcha v Jirchářích, d. 31. srpna 1.—3. září u sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, od 4—7. u Milosrdných bratří.

— O 9 uprázdněných míst v k. arcib. *konviktu* stud. přihlásilo se 84 žadatelů, z nichž 6 Turnovanů přijato na místa nejdůst. p. biskupem Krejčím založená a toliko 3 z arcidiecése Pražské na ostatní místa. Mezi žadateli bylo 39 k přijetí nespůsobilých buď proto, že nemají vysvědčení I. třídy s významáním aneb proto, že nejsou příslušníci arcidiecése Pražské.

Z Horních Rakous. Slavnost jubilejní, která se dne 18. srpna v Kremsmünsteru konala, řadí se co do předmětu svého k nejvelikolepějším a nejvážnějším slavnostem církevním v Rakousku. Oslavovalo se totiž jedenáctistileté založení opatství benediktinského v Kremsmünsteru. Jelikož klášter tento na Slované vliv a síce dosti veliký měl, slušno o něm tuto více pověděti. — Klášter tento založen byl mezi Slované a pro tyto od bavorského vévody Tasila, by odtud narodové slovanští, bydlící mezi Dunajem a Alpami, víru křest. čerpati mohli. A vskutku klášter tento dostal úloze své, což se dá vysvětliti nejen zásadami zakladatele řádu, který i vědou i prací tělesnou staral se o šíření víry i vzdělanosti křesťanské; ale i snahou věrných bratří, kteří až do dnešního dne povolání svému zadost učiniti se snažili. R. 976 obdržel v moc klášter tento markrabí babenberský Leopold, v kterémž rodě potrvál až do výboje našeho krále Přemysla Otakara II., který se zmocnil všech krajín od Dunaje až k Alpám; pamětliv pak zásluh kláštera tohoto (kterému u nás říkali: „nad Kremží“) mnohými výsadami jej obdařil. Po pádu Přemyslově připadl klášter

tento vládě Habsburké, které dosud náleží. Řízení kláštera vedlo až dosud 69 opatů mezi nimiž mnozí Slované ano i Češi byli (Jan Šřejn ze Slavoníua — zpovědník císa. Maximiliana.) K oslavení tak památné události spojili se všichni opatové klášterů benediktinských v Horních i Dolních Rakousích a vyřízení celé oslavy svěřeno výboru, jehož předsedou byl býv. ministr spravedlnosti sv. p. Hye. V snaze své byli podporováni i od obyvatelů Kremsmünsterských, kteří všemožně obydli svá okrášlili a tak k zvětšení dojmu přispěli. V pátek dostavil se na slavnostní místo papežský nuncius J. Exc. Msgr. Jakobini a byl u chrámu od přítomných slavnostně uvítán. Odpoledne dostavil se též ministr kultu a vyučování J. Exc. dr. Stremayer. — V sobotu ohlašovala střelba z mozdířů obyvatelstvu, že slavný den nastal. Vše hrnulo se do chrámu, kdež o 8. hodině sloužil mši sv. J. Exc. Msgr. Jakobini s četnou assistencí, za přítomnosti nesčíslného davu lidstva. Po mši sv. odebrali se hosté do kláštera, kdež čteny u přítomnosti všech blahopřejné telegramy Jeho Velič, císaře a císařovny jakož i korunního prince Rudolfa. načež zemský hejtmán dolnorakouský dr. Eigner povstal k řeči, v níž vynášel zásluhy kláštera tohoto a díky vzdal mnichům benedikt. za zásluhy jejich; po skončené pak řeči podal vys. důst. p. opatovi Gangelbauerovi skvostnou adresu, od sněmu hornorak. usnešenou. O 11. hodině udělen p. opatovi od Jeho Velič. císaře komturský kříž a rektorovi Baumgartenovi rytířský kříž řádu Františka Josefa. Pak odevzdávány jsou slavnostní dary, mezi nimiž album s 800 podobiznami bývalých chovců kláštera tohoto přední místo zaujímá. Odpoledne o 1. hod. byla slavnostní hostina, při níž p. opat pronesl přípitek J. Vel. císaři, a druhý papeži, na který v řeči latinské odpověděl nuncius Jakobini. Hostině bylo přítomno přes 300 hostů. Slavnost tato povzbudila obyvatelstvo u velikém stupni a utkví jim zajisté na dlouhou dobu v dobré paměti.

Z Německa. V nové německé říši klesá mravnost a přibývá zločinů v míře úžasné. Dle zjištěných statistických zpráv bylo ještě v roce 1872 v Hamburce 79 dítek ze sta narozených křtěno, roku 1873 již jen 72, roku 1875 jen 71 a 1876 ještě menší počet totiž 68 dítek. Hamburk bude v krátké době městem pohanským. Úředně je zjištěno, že v Prusku počet vězňů v trestnicích od roku 1872 do 1874 z 68.006 na 86.236, tudíž o 27 prct. se zvýšil. Počet vyšetřování od 1872 do 1874 vzrostl z 53.349 na 57.180; tato data

svědčí, že protestantismus v Německu jest v úpadku a že brzy nadejde doba, ve které bude utlačen pohanstvím. Obchod v Prusku vázne; továrnictví v Berlíně také kleslo, jedna továrna po druhé se zavírá, a vyrábění obmezuje se jen na nejnútnejší potřeby. Boj proti katolické církvi a proti osobám stavu duchovního trvá dále. Tak kněz Bleske, který před krátkým časem u svých příbuzných v Schlochavě v Prusku návštěvou byl a za nemocného místního duchovního mše sv. sloužil, křtil a poslední pomazání uděloval, obžalován byl, že v 17 případech neoprávněným způsobem duchovní výkony předsevzal. Odsouzen byl k peněžní pokutě 51 marek aneb v případě nezaplacení k vězení na 15 dní a zapravení útrat.

Literární oznamovatel.

— „*Dějiny Českého povstání leta 1618.*“ Sepsal Antonín Gindely. Sešit 7. (Díl II. sešit 1.) Str. 80. Cena 50 kr. V Praze 1877. Nákladem F. Tempského.

— „*Slovník jazyka anglického i českého.*“ Složil V. E. Mourek, professor při c. k. českém gymnasiu v Budějovicích. Díl anglicko-český. Sešit 4. obsahuje slova: Lepidity—Preceptorial. Cena 80 kr. Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober v Praze. — Tamtéž již vyšel: „*Fosel z Prahy.*“ Kalendář zábavný a poučný na obyčejný rok 1878. Ročník XVII. Uspořádal František Zákrejs. Část hvězdářsko-církevní opatřena jest 12 obrazy z České historie, znamením měsíce a výjevy z národního života od malíře Ant. Königa. S četnými vyobrazeními. Cena výtisku seš. 50 kr., váz. 60 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Josef Adler, ř. křižov., komander a děkan v Karlových Varech, dne 13. srpna (nar. v Chebu 7. března 1804, vysv. 28. března 1828).

Vyznamenán jest:

p. Mat. Heinrich, kanovník Vyšehradský, č. konsist. rada, hlavní farář u Matky Boží před Týnem v Praze, poctěn jest d. 15. t. m. hodností a oznaky papežských tajných komoří.

Ustanoveni jsou:

p. Jan Urban, farář ze Všetat do Dřevčic;
p. Ferd. Čejka, admin. za faráře ve Vřetovicích;
p. Jan Tolar, kapl. v Rokycanech, za faráře v Čížkově;

- p. Ant. *Pastorek*, kapl. v Plané, za expositu v Domašíně;
- p. Ant. *Pruša*, 1. kapl. za admin. v Budyni n. Ohří;
- P. Jos. *Melichar*, 1. kapl. za adm. v Karlových Varech;
- p. Frant. *Frolík*, kapl. z Vnoře k sv. Kilianu;
- p. Jos. *Vacarda*, k. z Abertán do Vnoře;
- p. Ant. *Holeček*, k. z St. Boleslavi do Radnic;
- p. Rudolf *Horský*, k. z Jilového do St. Boleslavi;
- p. Frant. *Pohůnek*, k. z Wildsteinu do Libně u Prahy;
- p. Ignác *Švancara*, k. z Vel. Újezda do Kněževsi;
- p. Jan *Matějka*, k. z Palice do Velk. Újezda;
- p. Karel *Gross*, k. z Svatoboru do Neulomimthalu;
- p. Václav *Novotný*, k. z Platu do Plané;
- p. Frant. *Čapek*, k. z Star. Sedliště do Podčepic;
- p. Frant. *Voříšek*, k. z Doupova do Neveklova;
- p. Jan *Karel*, k. z Nelahozevsi za 2. k. do Minic;
- p. Ant. *Vlček*, k. z Velvar do Nelahozevsi;
- p. Vinc. *Bosáček*, k. z Joachimova do Vepřku;
- p. Tomáš *Prusík*, adm. z Domašína za k. do Louňovic;
- P. Viktor *Mayer*, ř. sv. Bened. v Emausích, proz. kapl. z Louňovic do Štěpánova, odkudž

- p. Frant. *Maurer*, koop. jest na výpomoc v Zdislavicích.

Z novosvěcenců:

- p. Jan *Horák* za kapl. do Wildsteinu;
- p. Jan *Magerl* za kapl. do Stráže (Neustadt);
- p. Vác. *Marek* za kapl. do Palice;
- p. Ant. *Nepil* za kapl. do Liebensteinu;
- p. Josef *Nosek* za kapl. do Chýše;
- p. Vojtěch *Pekař* za koop. do Platu;
- p. Eduard *Raus* za kapl. do Svatoboru (Zwetbau);
- p. Frant. *Rážička* za kapl. do Doupova;
- p. Jan *Sýkora* za kapl. do Velvar;
- p. Frant. *Vítek* za kapl. do Joachimova;
- P. Frant. *Zalabák*, křiž., za kapl. do Star. Sedliště;
- P. Josef *Zika*, křiž., za kapl. do Abertán.

Uprázdňené místo:

Budyně, děkauství patron. pí. Teresie hraběnky z Herbersteinu, od 17. srpna.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Arnošt *Nemastil*, husinecký farář na odp. v Lhenicích d. 9. srpna (nar. tamtéž 20. břez. 1837, vysv. 29. července 1860).

Prosíme opět a opět, aby listy obsahující předplatné, reklamace nedošlých čísel, žádosti o změnu adres a pod. zaslány byly *expedici* t. listu a nikoliv redakci. Expedice nalezá se kněhkupectví B. Stýbla č. 786—II.

Kněhkupectví B. STÝBLA v Praze

přijímá předplatné na časopisy:

	ročně	18 sešitů	zl.	Cena předplatní	
				zde	poštou
Alte und neue Welt s premií		36	4.32	zl. 4.32	zl. 5.22
Blahověst		36	3.—	3.—	3.50
Časopis kat. duchovenstva		8	3.—	3.—	3.50
Deutscher Hausschatz		18	4.32	4.32	5.22
Hedwigsblatt		12	3.60	3.60	4.20
Chrysologus		12	3.50	3.50	4.10
Katholische Missionen		12	2.44	2.44	3.04
Katholische Presse illustr.		24	8.—	8.—	9.20
Kopřivův kalendář		12	1.20	1.20	1.44
Literarischer Handweiser		18	1.83	1.83	2.19
Philothea		12	3.36	3.36	3.96
Posvátná kazatelna		12	4.—	4.—	4.—
Prediger und Katechet		12	3.50	3.50	4.10
Světozor s premií		26	8.58	8.58	9.50
Škola a život		8	4.—	4.—	4.20
Weckstimmen neue		12	0 80	0 80	1.40

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostává čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupectv:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Na začátku školního roku.

„Počátek moudrosti bázeň Boží.“

Vítejte mi a buďtež v Pánu pozdraveni, milí žáci! po delší době opět shromáždění v této naší svatyni a v domě vědy a umění. Jako se za prvního rána, když lesklá záře vycházejícího slunce vrchole horské pozlazuje, věrné ovečky vůkol svého pastýře shromažďují a on lje pak všechny pod svou laskavou ochranu a pilnou péčí přijímá, aby je na čerstvé nivy vodil a zdravou pastvou živil: tak se i vy, m. ž. dnes družíte k nám, svým učitelům, důvěřující se v naši otcovskou péči, že vás po nivách vědy a umění pilně a bedlivě provodíme, abyste tak ducha svého živili, vzdělali, ušlechtili. Avšak ovečka nemůže se sama pásti majíc ochrany, ošetření, vedení zapotřebí; tak se též vy nemůžete sami na širé pole věd a umění pustiti, ale potřebujete moudrých, laskavých, pečlivých vůdců — svých učitelů. Proto jste nám od Boha a rodičů svěřeni, abychom vás opět tímto rokem vedli a vyučovali, rozum váš vzdělávali — srdce šlechtili, k vašemu blahu, k útěše rodičův, k radosti nás samých. —

Ó Bože! jak se chvěje celá ta duše má, ano jen pomním těch přemnohých bezceští, těch nebezpečných osidel, těch svůdných příkladů, které vás, m. ž. ve vašem mladistvém věku, za těchto v skutku zlých časů odevšad obklíčují a vám i časnou i věčnou zhoubou hrozí. A k tomu větší vás část vzdálení jste bedlivého oka otcovského, vzdálení něžné pečlivého srdce mateřského. Ó jak jest vám tu potřeba, potřeba veliká — nevyhnutelná, abyste jako dobré ovečky hlasu svého pastýře poslušny jsou, tak též našeho slova dbali, jím se veskrze, ve všem všudy řídit

dali. Abych vás tedy zhoubného vám nebezpečí varoval, a k dvojímu cíli vašeho povolání pevný základ položil, umínil jsem si v této své první řeči k vám, vystaviti vám na oči hlavní rysy vzorného žáka.

Kéž Duch svatý slova má tak posilní, aby hluboce v útlá srdce vaše vnikla, abyste vzor svůj majíce před očima, za ním vždy se vzdělávati přičinili.

Dobře cvičení malíři umějí několika tahy naznačiti tvářnost osoby, tak že ji každý na první pohled pozná; tomu podobně bych i já rád jenom několika vlastnostmi vám vyličil vzor křesťanského žáka. Nuže které pak by tyto vlastnosti byly? Na vzorném křesťanském žákovi stkvěje se: 1. doma pilnost 2. ve škole pozornost, 3. v chrámu Páně zbožnost, 4. všudy bázeň Boží.

1. K práci jest každý člověk narozen, jako pták k létání; k práci určen jsi i ty, kř. ž! k práci tě obdařil Bůh i schopnostmi duševními, i silou tělesnou. „V potu tváře své jísti budeš chleba svého!“ tent los určen všem smrtelníkům. Ó jak náramně tíží osud ten tisíce tisíců našich bratří. Pohled na rolníka, jak těžce se namáhá od prvního rána do pozdního večera, aby na té tuhé hroudě potřebnou výživu vymohl! Jak snáší v létě palčivé vedro, v zimě třesuté mrazy, aby sebe a svou rodinu nevyhnutelnými potřebnostmi opatřil! — Pomni dělníka v továrně, jehož těžká — mnohdy hnusná a nezdravá práce na hodinu vypočtena a drze vynucena jest, tak že mnohdy ani hodinky k odpočinutí se mu nedoprává. A tobě Bůh před tolika tisíci tvých spolubratří té milosti dopřál, že tě na krásnou, ušlechtilou dráhu věd a umění uvedl, kdež bys si všemi tělesnými potřebami dílem péčí milých rodičů,

dílem štědrosti dobrodinců opatřen, vědomosti všelikého oboru si získal k vzdělání rozumu, k ušlechtnění srdce. Čím pak jsi zasloužil takové přednosti, které před tisíci požíváš? Ničímž jistě. A ty bys si jí nevážil, nic jí k svému prospěchu neužíval? Ach! nevděk, černý nevděk byl by od tebe nevděk proti Bohu, nevděk proti rodičům, nevděk proti učitelům, kdybys ve svém povolání neosvědčil pilnost přísnou, pořádnou, stálou. — Neboť život náš jistě není žádná hříčka, a učení, předběžná příprava k přísnému životu tolikéž se za hříčku považovati nesmí. Varuj se tedy, kr. ž., abys ani nedbanlivou leností, ani nečinnou hravostí drahý k svému vzdělání určený čas nemařil. — Pilnost tvá buď dále pořádná. Pořádek hlásá ti celý svět: hvězdnatá obloha nebeská, květnaté nivy pozemské, střídající se dni a noci i počasí roční; pořádek ve všem jest vůle Boží. A tak buď i bedlivý pořádek tobě, kr. ž. oživující duši celého tvého zaměstnání. Jako ti rozvržení hodin předměty tvoje pro školu rozděluje, tak buď i totéž pravidlem tvých prací doma. Drž se ho pevně a hled, at nikdy nevzkročíš do školy s tím úzkostlivým pocitem, že jsi to a to pronesl, že nejsi v tom a v tom předmětu své věci jist. — Pilnost tvá buď i stálá, trvanlivá. Jednou se přes moc namáhati a pak opět své zvůli uzdu pustiti není žádná pilnost, ale jen nerozumné týrán ducha. Znáš snad kr. ž. to přísloví: „Labor assiduus omnia vincit;“ vytrvalá práce přemáhá všechno. To budiž i heslem tvým a netoliko dnes a zejtra, ale po celý rok, ba po všechna léta tvého učení.

Kéž bych vám všem, m. ž. mohl vdechnouti právou pilnost, pilnost přísnou, pilnost stálou. Ó jak mnoho trpkých slzí uspořil bych milým pečlivým rodičům vašim! jak mnohé z vás uvaroval bych pozdního, neprospěšného žalu, trudné, srdce skličující hanby!

2. Druhá vlastnost vzorného křesťanského žáka jest: *pozornost ve škole*. Ačkoliv jisto jest, že na prsto nelze, aby se žák ve škole všemu, co se mu vykládá, naučil, ale že potřebí jest pilné práce domácí, aby potřebné vědomosti ve škole přednesené a pojaté si v paměť a v rozum vštípl a tak si je úplně přivlastnil a téměř zažil; nic však méně nelze zapřít a zkušenost každodenní to dosvědčuje, že pozornost ve škole práci domácího učení se mocně podporuje a usnadňuje, ba že zvlášť těžší předměty bez bedlivé pozornosti ani pochopiti nelze. Mudřec Pythagoras uložil novým svým žákům, jenž se jeho učení věnovati chtěli, aby po celých

sedm let — mlčky učení jeho přítomní byli. O kéž bych každého z vás, nerku na sedm let, ale aspoň na jeden rok do školy Pythagorovy poslati mohl, abyste se bedlivě a napnuté pozornosti naučili! Ale ani toho není potřebí; pozornosti lze každému z vás dosíci pevnou vůlí a statným přemožením sebe. Řci sobě, kr. ž. vstupuje do školy, asi takto: „Dnes budu se vši pozorností a napnutou myslí poslouchati, co se vykládá; bude, aby mi ani jedinké slovíčko učitelovo neušlo; budu se všeho varovati a straniti, co by mne z pozornosti mojí vytrhovalo: tak jistotně si učení své usnadním.“ — Takový a tomu podobný dobrý úmysl když častěji věrně vzbudíš a statně vykonáš, bude základem jistého a prospěšného pokroku v umění tvém. Svátý Tomáš Akvinský ve škole přednášky učitelovy s takovou pozorností poslouchal, že mu prostopášní spolužáci za to „němých“ nadávali. Výtečný pak mistr jeho sv. Albert Veliký dozvěděl se o tom pokáral lehkomyšlníky ty, doloživ o Tomášovi ta slova: „*Ten němý vydá někdy hlas svůj, že se mu celý svět podiví.*“ A tak se i stalo. Pozorlivý a pilný žák Tomáš stal se pak výtečníkem v umění, tak že posaváde „učitelem andělským“ sluje. Koho by z vás, kr. ž.! takový příklad nepohnul k bedlivé, napnuté pozornosti ve škole?

3. Třetí vlastnost vzorného křesťanského žáka jest *zbožnost v chrámu Páně a při všech službách Božích*. — Umění a vědomosti jsou drahocenným pokladem každého člověka, kterému se toho štěstí dostalo, že si jich získal. Avšak co zpomohou tomu, který spustiv se Boha a Spasitele svého v naduté hrdopýše se nade všechny vypíná a myslí že nad něho není, sám sobě v marnivosti své dostačuje? Protož i Písmo praví: „Vědění nadýmá, ale láska vzdělává!“ Zlí duchové vědí mnoho, mnohem více nežli který koliv i sebe moudřejší učenec; avšak jak jsou přec nevýslovně bídní a nešťastní, jsouce při všem vědění svém odloučení od Boha, zavržení na věky! Protož i mudřec svatý vece: „Počátek moudrosti jest bázeň Boží!“ To si hluboce v útlá srdce svá vštěpte, m. ž. a v chrámu Páně službám Božím obcujíce mějte na očích nejvznešenější vzor svůj, malého Ježíše, an mezi učiteli sedě, na otázku své nejsv. mátere a sv. pěstouna odvětil: „Což jste nevěděli, že v tom co jest otce mého musím i já býti?“ — Mějte na očích, jak službám Božím obcoval andělský paníc, též vzor a ochrance vás, svatý Alois. Vroucí, srdečná zbožnost zářila v jeho tváři, oči pokorně sklopené, ruce na prsou sepiaté, mysl ponořena v svaté rozji-

mání. V tom vzoru zhlížeš se každý z vás a jistě že nebudeme míti proč kárati vás z nějaké nepozornosti, nespůsobu, lehkomyšlnosti v domě Božím; spíše doufám, že zbožný příklad jednoho každého z vás i soudruhy k stejné zbožnosti povzbudí. Ó kěz bych s to byl, abych v útlých srdečkách vašich roznítili Boží plamen pravé, vroucí zbožnosti! Pomněte jen, jak mnohé důvody vás k zbožnosti pobízejí! Ať pohlednete v sebe anebo vůkol sebe, ať povážíte své mnohé buď tělesné, buď duševní potřeby, ať vzpomenete svých milých rodičů anebo dobrodinců, ať zříté v minulost anebo budoucnost, — všudy — máte Boží pomoci zapotřebí, a není-li pak to tolikéž důvodů, vzývati jeho sv. milost zbožnými modlitbami? Věřte mi, rozmilí! mladý člověk nejsa ostražen zbožností stane se jistou kořistí hříchu, stane se bezbožníkem: kdo se přestává modliti, počíná hřešiti.

4. Čtvrtá vlastnost vzorného křesťanského žáka jest *bázeň Boží všudy a ve všem*. V čem se zakládá bázeň Boží? V lásce, v upřímné lásce k Bohu; neboť kdo Boha opravdu miluje, bude se vždy báti, aby ho nikdy v ničem neurážel. A Bůh jest pouhá, nejvyšší láska, a tato láska tě téměř volá k sobě, kř. ž. řkouce: „Synu můj! vzdej mi srdce své;“ jako by ti řekl: „He, já jsem ti to srdce tvé dal, já je nadchnul tím něžným citem pro všecko dobré a krásné, já jsem je roznítil k zbožnosti: nuže komu pak se má za to opět dostat? komu jinému, leč Pánu, Bohu a Otci tvému? — Já ti propůjčuji schopnosti, příležitosti, času pohodlného, abys se vzdělal; nuže komu má náležeti ovoce tohoto vzdělání? komu jinému, leč mně, laskavému Otci tvému?“ — O křesťanský jinochu! měj vždy na paměti to první slovo, které jsi dnes z úst mých slyšel: „Počátek moudrosti bázeň Boží!“ — Dnes, ano slyšíš hlas ten Hospodina Boha svého ústy mými, nezatvrzuj tohoto srdce svého a vzbud ten pevný úmysl, že se budeš Boha báti všudy a vždycky a pak jistotně nezhřešíš. Buď si kde buď, doma u své knihy, samotný na procházce, mezi soudruhy svými, na bílé dni — za temna noci, vždy pomni a rei k sobě: „Deus videt!“ Bůh vidí! Ano vidí mne, co činím; slyší mne, co mluvím; zkoumá srdce moje, co v něm myslím. Zvlášť pak v nějakém nebezpečí nebo pokušení k hříchu rei vroucně v duchu svém: „Jak bych mohl činiti to zlé před Hospodinem, Bohem svým?“ a jistotně tato myšlenka, tato útlá bázeň Boží zachrání tě všeho hříchu.

Ty jsou tedy vlastnosti vzorného kře-

stanského žáka: *doma pilnost, ve škole pozornost, v chrámu Páně zbožnost, všudy pak a vždycky bázeň Boží*. — Kěz by Duch svatý, jehož jsme za pomoc nedávno slavně vzývali a dle školního řádu každý den vzýváme, vás všechny posilnil, abyste tyto vzorné vlastnosti křesťanského žáka na očích majíce ve svém životě je též osvědčili a tak vesměs vzornými žáky křesťanskými se stali. K tomu vzývejme společně matku milosti a spomocnici naši, blahoslavenou Pannu Marii řkouce: „*Pod ochranu Tvou utíkáme se svatá Boží Rodičko! prosbami našimi nezhrdej v potřebách našich, ale ode všech nebezpečností vysvoboď nás vždycky! ó slavná, požehnaná Panno Maria*. Amen.“ Jan Nep. Fr. Desolda.

Pouť do Říma. Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejsk.

g.) *Palác Borghese. Katakomby římské.*

Krajinou úrodnou, kterou v dáli lemovaly vrchy apenninské, kterou však nám při jízdě do Neapole zahalovala tma noční, krajinou tou jeli jsme nyní za denního světla nazpět do Říma. Rychle mizela vůkolní města jako Kaserta, Kapua, Montekasino a j. Kaserta má prý, jak nám dva spolucestující Vlaši z této krajiny pravili, nejlepší vodu v celé Italii. Co bychom byli dali za několik loků čerstvé, studené vody! Kapua jest velká pevnost v rozsáhlé rovině na řece Volturnu. Druhdy se zde vychovávali gladiatoři pro celou Italii v počtu až 40.000. Montekasino jest klášter vysoko na skalnaté hoře, bývalé sídlo umění a vzdělanosti v středověku, které založil sv. Benedikt. — Pozdě u večer byli jsme v Římě, v téměř hostinci, jako dříve, jen že společnost naše vzrostla o tři členy. — Staříčkový p. f. Š. nelenoval si až do čtvrtého poschodí lézt. — Ráno sloužili jsme mši sv. v chrámě sv. Petra, a pak jali se dále prohlížeti Řím. Na řadě byl palác Borghese. — Nejstarší a nejbohatší rodiny šlechty římské, jako knížata Massimi, Altieri, Borghese a j. — drží věrně s papežem. V paláci rodiny Borghese, mistrném to díle stavitelském, nalezá se nejznamenitější soukromá obrazárna v Římě. Jinde všude v obrazárnách jest třeba, aby přichodí kupoval seznamy, které bývají často velmi drahé; tuto nalezaly se v každém z 12 sálů seznamy na stole. Uprostřed jedné síně byl pěkný vodomět s vodou k pití. Zde ponejprv pochutnal jsem si v Římě na vodě poměrně dosti studené. Nebudu popisovati umělecká díla, která se v obrazárně této

nalezají. Úpozorním toliko na některé věci. Z obrazů zajímala mne velice Panna Maria s Ježíškem od Michel Angela. Malíř chtěl znázorniti slova, kterými Bůh již v ráji sliboval Vykupitele, slova to: „Nepřátelství položí mezi tebou a ženou — a ona potře hlavu svou.“ Jak provedl myšlenku tuto? Maria Panna drží Ježíška, asi tříletého chlapečka stojícího před ní. Nohou svou šlape hadu na hlavu, ale ne sama, Ježíšek jednou nohou stojí na noze matky své. Tím naznačil malíř překrásně, že Maria Panna ne mocí svou, nýbrž mocí Ježíše Krista, aneb že vlastně Ježíš Kristus jest Ten, který potřel hlavu dábla. — V síni sedmé, zvané zrcadlové, jsou na zrcadlech malování geniové, věnce a květiny, a uprostřed síně krásný stůl mramorový ze starých a novějších vložek mistrně zhotovený. V síni osmé jsou krásné práce mosaikové a v síni deváté výtečné fresky Rafaelovy. — Ve všech sbírkách, aneb na všech místech, která vzala vláda Viktora Emanuela do své ochrany i v mnohých zrušených klášterech, musí se platiti vstupné, obvykle po franku a více. Tuto jsme neplatili vstupné žádné, nebyla to obrazárna veřejná — pod zvláštní vládní ochranou.

Na odpůldne byly na programu katakomby sv. Kalista. — Doufám, že nebude od místa, promluví-li dříve, nežli se na cestu vydáme, něco všeobecného o katakombách. V Římě za dob pohanských bylo zakázáno pochovávat mrtvé v městě. Mrtvolý bohatších se pálivaly, a popel ukládan byl v popelnících do tak zvaných „kolumbarií“ jak jsme byli v Pompeji viděli. Těla chudých a otroků zahrabávaly se před branou na Esquilinu jako těla padlých dobytčat. Vždyť pohané nevěřili v těla z mrtvých vzkříšení, odkud měla se tedy vzíti účta a vážnost k mrtvolám lidským? Jinak bylo u křesťanů. I v mrtvole chudého viděli schránku ducha, která jednou zase k životu povolána a oslavena bude. Proto vážili si křesťané i mrtvol chudých. Bohatší křesťané vykazovali hned z počátku chudším místa na svých statcích, aby tam pochování býti mohli. K tomu účelu dělávaly se v měkkém pískovci a tvrdé hlině podzemní chodby, do nichž se těla pochovávala. To as byl počátek katakomb. V dobách pronásledování sloužila místa tato i k tomu, aby se sem především představení církve, biskupové a kněží utéci mohli. Zde konány sv. obřady, k nimž se křesťané potají scházivali. V katakombách lze rozeznávat, jak jsme již v katakombách neapolských viděli, chodby, místa prostran-

nější ve způsobu výklenků a kaple. Cho dby katakomb římských jsou mnohem užší nežli v Neapoli. Nebývají ani metr široké. Chodby tyto táhnou se nějaký kus rovně, pak dělí se na více chodeb, aneb jedna chodba přetíná druhou, a tuto po několika krocích jiná a opět jiná, tak že se chodby ty síti podobají. Že by člověk bez vůdce v chodbách těchto velmi lehko zabloudil, rozumí se samo sebou. Ano vůdce nám pravil, že nedávno, kde větší počet lidí katakomby navštívil, osmnáct lidí v jiné chodby zabloudilo, než v kterých se vůdce s ostatními nalezal, tak že hledání býti musili. V chodbách těchto jsou po obou stranách čtverhranné otvory vodorovně nad sebou pro těla vykopány. Někdy jest jich až i čtrnáct nad sebou. Do otvorů těchto kladla se těla v plátno zaobalená, a otvor se cihlami neb mramorovou deskou zadělal. Aby přátelé hrob zemřelého poznali, dělávali do malty, kterou desky na hrobě byly zadělány, rozličná znamení, často i nápisy. K tělům sv. mučedníků dávana láhvička s jich krví neb nástroj, kterým byli mučeni. V čas prudšího pronásledování, když počet mučedníků byl veliký, dělávána byla za tím účelem na desce pouze palma jako znamení mučnictví. Na mnohých místech jsou chodby rozšířeny ve výklenky, takřka malé kapličky, které sloužily za hroby celým rodinám neb znamenitějším mučedníkům. Hroby v takovýchto výklencích nebývaly do zdi vykopány, nýbrž odstávaly ode zdi, tak jako když se nějaká truhla neb skříň ku zdi přistaví. V tomto od zdi odstávajícím povýšeném místě vyhloubeno místo pro tělo, a přikryto deskou kamennou. Hrob takový podobal se nynějším oltářům, aneb lépe řečeno, z těchto hrobů povstaly naše oltáře. Na hrobách těchto sv. mučedníků sloužila se mše sv. Výklenky nad hrobem bývaly pak i rozličně zdobený. Obrazy představují buď dobrého pastýře, který na ramenou nese ovečku, Pannu Marii s Ježíškem, archu Noemovu, co obraz církve. Často nalezá se tu ryba řecky *ixðvs*, kterážto písmena jsou počátečními písmeny řeckých slov, Ježíš Kristus Syn Boží Vykupitel. Jonáš, jakožto výraz budoucího vzkříšení a z mrtvých vstání J. Krista. Holubice bývá obrazem osvobozené duše, páv obraz věčného života atd. Mojžíš, který ze skály vodu vyvodí, jest obrazem sv. Petra jakožto vůdce do nové země zaslíbené, který ze skály církve zdroje sv. pravdy vyvodí atd. Nápisi nalezeno v katakombách přes 12000. Většina jich chová se v Lateránském museu. Kromě těchto větších a menších výklenků

nalezají se v katakombách prostrannější kaple čili chrámy. Při katakombách neapolských upozornil jsem na to, jak se tam v podzemním chrámě loď chrámová několika stupněmi patrně od presbytáře dělí, a že se v presbytáři biskupské křeslo nalézá. Totéž nalézá se i v katakombách římských, jen že ne v tak velkých rozměrech. V nejnovějším vydání Wisemanovy Fabioly na str. 335 nalézá se výkres podzemního chrámu v katakombách sv. Anežky. Po obou stranách chodby katakomby jsou hluboké, dosti dlouhé výklenky, v jedné nalézá se oltář, u něho stolice biskupská a sedadla pro kněží. Dále od oltáře místo pro muže. Na druhé straně chodby, naproti hlavnímu oltáři a oddělení pro muže, je místo pro ženy, tak že i ony na hlavní oltář viděti mohly. Tu, kde chodba katakomby přetíná chrám, nalézá se otvor, kterým světlo a vzduch do chrámu přicházely. Často nalézají se i v Římě dvojce i troje chodby nad sebou. Kolem Říma čítá se asi 60 katakomb, a učení badatelé vypočetli, že kdyby se chodby katakomb daly přímo natáhnouti, jedna za druhou, že by povstala chodba na 300 hodin dlouhá, se čtyřmi až šesti milliony hrobů.

Když za dob císaře Konstantina církev svobody nabyla, a křesťané volně Bohu sloužiti mohli, aniž by se v katakombách ukrývali museli, i tu nepřestali míti katakomby ve vážnosti. Sem scházivali se obzvláště ve výroční dni smrti sv. mučovníků křesťané z blízka i z daleka. Co tomu řeknou liberálové, že poutě jsou tak starého původu? Za tím účelem byly vchody a průduchy do katakomb rozšířeny, avšak sv. ostatky vybírat se nesměly. Mrtví se v katakombách více nepochovávali.

Později, když barbarští národové zaplavili Italii, byli katakomby rozrýpany a spustošeny. Divoši se totiž domnívali, že v katakombách poklady jsou ukryty. Aby sv. těla před zneuctěním zachráněna byla, nařídili papežové, aby sv. ostatky z katakomb do Říma do chrámů přeneseny byly. Tak dal papež Bonifác IV. osm a dvacet vozů sv. ostatků do Pantheonu přivézt. Mnohé katakomby byly zcela spustošeny a přicházely znenáhla v zapomenutí.

Teprv v 16. století obrácena opět pozornost na posvátná místa tato. V době této propadla se totiž část silnice před branou Salaria nad katakombami sv. Priscilly, a tím opět obrácena pozornost na katakomby. Vše spěchalo na místa ta, aby spatřili nový podzemní Řím. Učenci počali se nyní

zanášeti študováním katakomb. V ohledu tomto vynikl zvláště Bosio. Učenec tento plazíval se často po břiše v zasypaných chodbách, často strávil zde celé dny a noce, a veškeré jmění své obětoval studiu tomuto. — Nejvíce však zásluh o katakomby získal si nynější papež Pius IX. On zřídil totiž zvláštní komisi znalců, která by se študováním katakomb zanášela a o odkrytí a zachování jich pečovala. V komisi této vynikali nad jiné P. Marchi jesuita a šlechtic de Rossi. Vše, co nalezeno, necháno na témž místě, kde nalezeno bylo; co potřebovalo opravy, bylo opraveno, co hrozilo sesutím, bylo podepřeno. Malby, kresby a rytiny byly svědomitě okresleny a zlomky v celek sestavovány.

R. 1854 odkryl de Rossi hrobku papežů, lonského pak roku odkryta kaple „ubi Petrus baptizavit,“ kde sv. Petr křtíval. Tolik o katakombách vůbec. — My chystali se, jak již povědíno, navštívit katakomby sv. Kalista. Cestou nám již známou, cestou Appiovou, jeli jsme za město směrem ku chrámu sv. Šebastiana. Asi za čtvrt hodiny byli jsme na místě. U nízké zdi ostane povoz státi a my vkročíme do ohražené vinice. Několik kroků od vrat u vchodu do katakomb shledali jsme se takřka se všemi známými z Čech. Vůdce však tu ještě nebylo. Za chvíli dostavil se Msg. Jaenig, ale též bez vůdce. Konečně přišel i tento, a vedl nás k druhému, o něco vzdálenějšímu vchodu. Po 35 dřevěných stupních sestupujem dolů. Větší část přinesla si svíce neb sloupky. Kdo se světlem nezaopatřil, musel se přidržeti předchůdce, který světlo měl. Chodbou sotva metr širokou, avšak vysokou a dlouhou jdeme jeden za druhým ku předu. Vše žene se za vůdcem a Msg. Jaenigem, každý chtěl něco slyšeti; avšak ouzká chodba nepřipouští tomu, a proto usnesli jsme se na tom, aby předchůdce upozornil vždy následovníka svého na věci pozoruhodné. Tu místo, kde hlíněná lampa stála, tu se chodby křížují, tu nalézala se láhvička s krví. Zde tedy odpočívalo tělo některého sv. mučovníka. Tu je zasypaná chodba — tu zbytek staré malby . . .

Jsmo u hrobky papežů. Hrobka ta jest půl čtvrtá metru široká a půl pátá metru dlouhá. Naproti dveřím nalezal se druhý oltář a stolice biskupská. V 12 výklencích bylo zde druhdy dvanáctero těl dvanácti papežů sv. mučovníků. Jak učený de Rossi vyskoumal, byla na deskách těla ta uzavírajících pouhá jména papežů beze vsí chvály. Přidáno pouze „biskup.“ Později teprv byla

hrobka tato mramorem vykládána a jinak ozdobena. Když r. 1854 de Rossi hrobku tuto našel, sestoupil i Pius IX. do ní. — Zde zajisté na hrobách předchůdců svých — papežů mučeníků modlil se, aby mu vyprosil zmužilosti a stálosti, kterou oni se vyznamenali, a nebyl oslyšen. — Nedaleko od hrobky papežů nalezá se hrobka sv. Cecilie, která v domě svém nejprv zadušena býti měla, pak ale mečem státa, na to sem, a později pak do kostela, kterýž na místě, kde dům její stával, zase přenesena byla.

Jaký to rozdíl zde v katakombách a v Pompeji. V katakombách jako v Pompeji kráčí člověk podzemním zasypaným a opět vykopaným městem, avšak s jak rozdílnými city! V Pompeji mrazí to člověka při všem vedru v duši, vzpomene-li na tu spustlost, zhýralost a nemravnost pohanskou! Hrůza obchází člověka! A zde v katakombách? Hrůza také obchází člověka, avšak hrůza posvátná, která člověka povznáší a zároveň mu i důvěry dodává, že církev ta, která vyšla jako vítěz z třístaletého pronásledování pohanského z katakomb tolikéž jako vítěz vyjde z bojů, které jí připravuje nyuější novomodní pohanství! — S takovými as myšlenkami vyšli jsme z katakomb. Mnohý vzal si co drahou památku hrst posvátné hlíny. Věci větší cenu mající jako na př. kousek mramoru z hrobu atd. brátí, jest přísně zakázáno. —

Na zpáteční cestě zastavili jsme se v nepatrném kostelíčku blíže katakomb. Při vstoupení do něho byli jsme překvapeni krásnou bílou sochou, která se u prostřed kostelíčka nalezá. Socha představuje Ježíše Krista, u jehož nohou klečí sv. Petr maje sepiaté ruce, a pohlíží v tvář mistra svého, jakoby se tázati chtěl „Pane, kam jdeš?“ A Pán ukazuje pravou rukou na kříž, který nese na ramenou. Celé sousoší jest z bílého mramoru, jen chodidlo pravé nohy Páně jest z bronzu. Nepochybně že věřící nohu tuto hojně líbají, jako nohu sochy sv. Petra v chrámu Vatikánském. Před sochou nalezá se v mramoru vytlačená šlápěj, kterou chrání železná mříž. Doufám, že laskavý čtenář poznal již, které to místo, a co sousoší ono znamená! Zbožná pověst vypravuje, že když sv. Petr v žaláři Mamertinském, který se doposud na forum římském nalezá, na víru obrátil a pokřtil jak strážce žaláře, tak i vězně, že strážcové jej prosili, aby prchl a se zachoval pro blaho církve. Sv. Petr uposlechl prý rady této a spěchal z Říma cestou Appiovou. Tu, na tomto místě, kde stojí kostelíček, v němž jsme právě byli,

potkal jej Ježíš Kristus. Sv. Petr udiven padá k nohám Jeho a táže se: Domine quo vadis? Pane, kam jdeš? A Pán ukazuje na kříž praví: Jdu do Říma, abych se dal po druhé ukřižovati. Sv. Petr vyrozuměl ze slov těchto, že jest to vůle Páně, aby se do Říma zpět navrátil. I vrátil se skutečně zpět do žaláře, odkud byl brzy na to vyveden, aby tam na druhém břehu Tibery byl ukřižován. — Kostelíček pak, který vystaven jest na onom místě, kde se Pán se sv. Petrem potkal, sluje doposud „Domine quo vadis.“

h.) *Slavnost Božího Těla. Chrám sv. Klementa, chrám lateranský a sv. Vavřince.*

Ve čtvrtek, v slavnostní to den Božího Těla spěchali poutníci z Čech do hospice „Campo santo al Vaticano.“ Hospic tento, který se nalezá za sakristií kostela sv. Petra, má skoro tentýž účel jako hospic „dell'Anima.“ „Campo sancto“ sluje svaté pole čili hřbitov. Poněvadž se u hospice tohoto skutečně hřbitov pro poutníky z Německa a Rakouska nalezá, nazývá se i celý hospic jménem tímto. Po tomto hřbitově, který se malě zahrádce podobá, vedl J. Eminence náš p. kardinal průvod s nejsv. Svátostí. — My byli dychtívi seznati, jak se v Římě slavnost Božího Těla koná, a proto spěchali jsme do kostelů jiných. Vedle sloupu Trajanova, kolem chrámu „Jména Panny Marie,“ který byl vystaven na památku osvobození Vídně od Turků, a chrámu loretanské Panny Marie, skvostného to chrámu cechu pekařského, brali jsme se ku kostelu sv. Klementa. Chrám sv. Klementa jest jeden z nejstarších chrámů římských, a pro nás Čechy zvlášť památným. Před kostelem jest nádvoří, kdež se nalezala studně, jak to druhdy v obyčeji bývalo, jejížto místo zastupuje nyní v našich kostelích kropenka u dveří chrámových. Kostel sv. Klementa jest vlastně dvojí, hořejší novější, a dolejší, podzemní. Dolejší byl po ohni v 11. století zcela skoro zasypan a nad ním nový vystavěn. Do tohoto novějšího chrámu byla přenesena část náradí kostelního ze starého. Papež Urban VIII. dal kostel tento řádu Dominikánskému, který jest doposud při kostele tomto. Vrelní kostel má tři lodě a mnoho krásných mosaik. Chór — místo druhdy pro zpěváky, oddělen jest stupněm od hlavní lodě a třemi stupněmi od presbytáře. Na obou stranách choru jsou krásné ambony z bílého mramoru. Ambony tyto ku předčítání epistol a evangelia, jsou z dolejšího chrámu. Nad oltářem povznáší se cibor, za oltářem je křeslo biskupské a sedadla pro kněze. Jak viděti, jest kostel dle

prastarého způsobu zařízení. Než hořejší chrám tento nezajímá a nevábil mne k sobě tak jako chrám dolejší, podzemní. Vždyť v chrámě tomto nalezá se hrob našeho sv. apoštola Cyrilla. Když jsem r. 1863 jsa bohoslovec překládal z „Bulletino di archeologia christiana“ pojednání o hrobu sv. Cyrilla, nenadál jsem se že budu jednou, tak šťasten, místa ta navštívit. —

Roku 1858 přednesl papežský nuncius u dvora vídeňského Jeho Svatosti přání Slovanů, aby ku blížící se tisícileté památce sv. apoštolů slovanských hrob sv. Cyrilla byl vypatrán. Mělo se za to, že tělo jeho odpocívá v podzemním chrámě sv. Klementa. Papež vyhověl přání tomuto. Podzemní basilika počala se vykopávati. Opat Mulooly, který sám práci řídil, získal si o věc tuto velkých zásluh. — Z pravé lodě chrámu hořejšího vedle sakristie jde se po širokých schodech do podzemní svatyně. Nejprv přijde se postranní chodbou do předsíně, která za starých dob ustanovena byla pro kajcníky. Předsín tato zdobena jest starými malbami. Jedna z maleb těchto na obmítce představuje sv. Cyrilla a Metoděje, jak je anděl, sv. Klement a sv. Ondřej Ježíši Kristu odporoučejí. Ježíš Kristus žehná jim dle řeckého způsobu. Druhá vyobrazuje přenesení sv. Cyrilla z Vatikánu, kde dříve pochován byl, sem, do chrámu sv. Klementa. — Kromě těchto důležitých maleb nalezají se ještě v levé lodi kostelní malby jiné. Jedna představuje sv. Cyrilla, jak klečí před císařem Michalem III. a tento jej posílá do Moravy učení Kristovo hlásati. Druhý obraz představuje sv. Metoděje, jak křtí mladého Slovana. V téže lodi přišlo se bedlivým pátráním i na hrob, v kterém dříve tělo sv. Cyrilla spočívalo — avšak hrob byl prázdný. Kam tělo sv. Cyrilla se podělo neví se. Vedle zdi lodě chrámové stojí ve způsobu nízkého oltáře otevřený ten hrob doposud.

Od chrámu sv. Klementa ubírali jsme se ku chrámu lateránskému „s. Giovanni in Laterano.“ Jméno Laterán pochází od Plautia Laterana, který na těchto místech dům svůj měl. Dům ten dostal se manželce císaře Konstantina, Konstantín pak jej daroval papežům. Od těch pak dob stal se Laterán sídlem papežů. Po tisíc let přebývali papežové v paláci tom. Od paláce obdržel pak i chrám jméno „chrám lateránský.“ Kostel tento jest hlavou a matkou všech chrámů nejen v Římě nýbrž v celém světě. Jest to totiž katedrální chrám papežů, do něhož při intronisaci zvláště slavnostním způsobem uveden bývá. Chrám tento nazývá se též

„Salvatoris,“ jehožto památku posvěcení církev zvláštními církevními hodinkami dne 9. listopadu koná. — Konstantin dal po svém pokřtění a uzdravení tento chrám postaviti. Papež jej přeslavným obřadem posvětil. Byl to první chrám, v kterém křesťané mohli veřejně služby Boží konati. Na hlavním oltáři chrámu tohoto smí jen papež mši sv. sloužiti. V oltáři tom jest totiž dřevěný oltář čili stůl, na němž sv. Petr mši sv. sloužíval. Papež Silvestr dal tento oltář z katakomb sem přenést. Zde také chovají se co drahý poklad hlavy sv. apoštolů Petra a Pavla. Tento překrásný chrám, který se důstojně ku chrámu sv. Petra a k basilice sv. Pavla řadí, popisovati, vedlo by daleko. Podotýkám toliko, že chrám ten má pět lodí a v hlavní lodi nalezá se v krásných, sloupy ozdobených výklencích sochy dvanácte sv. apoštolů. —

Vedle chrámu jest palác Lateránský. Není to více původní palác, který Konstantin papeži daroval, nýbrž stavba novější. Když totiž v čtrnáctém století papežové v Avignonu držáni byli, spustl palác tento a počal se rozpadávati. Papež Sixtus V. vystavěl tento palác, avšak papežové dávali na mnoze přednost Quirinálu. Roku 1839 dal Řehoř XVI. palác lateránský opravit a zřídil v něm museum za tím účelem, aby palác Vatikánský podobnými sbírkami nebyl příliš přeplněn. Pius IX. založil zde křesťanské museum, které učenci Marchi a de Rossi pořádali. Chodby prvního poschodí jsou plny nápisů z katakomb. Nalezají se tu i překrásné prastaré sarkofagy (náhrobky). V 16 sálech chovají se buď původní obrazy nebo kopie obrazů a fresk z katakomb. V desátém pak sále je sbírka soch a poprsí Indiánů, které sochař Petrich v Americe shotovil. Vedle chrámu je křestní kaple, kdež byl císař Konstantin křtěn. Na dvoře před chrámem a palácem stojí jeden z nejvyšších obelisků, které se v Římě nalezají. —

V chrámě sloužena byla právě slavná mše sv. Poněvadž jsme téhož dne mši sv. již sloužili a sice v chrámě Tovaryšstva Ježíšova, pomodlili jsme se, a šli dále. — Před kostelem cvičili se kostelníci v nošení velíkanského kříže, který při průvodu s nejsvětější Svátostí nešen býti měl. Kříž ten měl tloušťku silného stromu a byl korou ze stromu zcela obložen, tak že se zdálo jako by byl samostatný. Kolem něho vinul se pěkný zelený břečtan. —

Naproti paláci lateránskému nalezají se před kaplí „Sanctum Sanctorum“ v kryté místnosti schody, po kterých Ježíš Kristus k Pilátovi a od Piláta veden byl, které tedy

sv. krví Jeho skropeny byly. Schody ty mramorové kázala císařovna Helena z Jeruzaléma sem přenést. Aby příliš netrpěly, jsou tvrdým dřívím pokryty, avšak tak, že skrze otvory je viděti a jich se dotýkati lze. Po schodech těchto leze se kleče. Vedle vedou jiné schody nahoru do kaple Sanctum Sanctorum, kdež se chová mnoho vzácných sv. ostatků. Před schodami nalezájí se v levo a v pravo dvě sochy z bílého mramoru představující Ježíše Krista se zrádcem Jidášem a s Pilátem. Nával na svaté schody byl veliký. Dlouho to trvalo, než se kdo po těch 28 schodech dostal nahoru. Zdálo se mi, jako by žádný z toho množství poutníků nechtěl se od těchto sv. schodů odtrhnouti. — Zdálo se, že jsme tuto Kristu Pánu blíže, než jinde. Všichni jsme byli velice dojati, tak že velebné ticho chvílemi pouze povzdechy a utajeným pláčem přerušováno bylo. Kolik tisíc slzí skropilo toho dne ty svaté schody! — Delším snad políbením schodu posledního nežli schodů ostatních loučil se každý s touto drahou upomínkou na lásku Kristovu! — Od chrámu Lateránského šli jsme stromořadím ku chrámu „sv. Kříže v Jeruzalémě.“ Chrám tento jest, jak jsem již z počátku podotknul jeden ze sedmi hlavních chrámů římských. Císařovna Helena jej vystavěla na počest sv. kříže, který byla na hoře Kalvarii nalezla. Do chrámu tohoto dala i velkou část země z hory Kalvarie přinést. Země tato jest v kapli sv. Heleny. Nad kaplí touto nalezá se kaple jiná, kdež se chovají předrahé ostatky a sice velká část sv. kříže, jeden sv. hřeb, kterým Kristus byl přibit a nápis, který byl na kříži. Právě když jsme tam přišli, bylo v předsíni kaple procesí Poláků. Do kaple řečených sv. ostatků mohlo se jen v menších odděleních jíti. I my připojili se k brátrům Polákům, a kněz Polák, který, jak se zdálo byl v Římě dobře znám, vysvětloval a okázal nám laskavě řečené sv. ostatky a dotýkal o ně křížky a růžence.

Poněvadž vzácný ostatek sv. kříže, poněvadž i hlína z Jeruzaléma zde se nalezá, sluje chrám tento „sv. kříže v Jeruzalémě.“

Když jsme z dotčené kaple do dolejšího chrámu přišli, připravoval se právě průvod nejsv. Svátostí. Od roku tuším 1870 konává se průvod ten pouze v kostelích, nepochybně proto, aby nejsv. Svátost od lázy která se ze všech stran do Itálie sběhla, zneuctěna nebyla. Kostel byl slavně ozdoben a osvětlen a kvítkům hojně posypán. Kostelníci, zpěváci a ti, kteří pochodně a nebesa nesli, byli velmi slušně a vkusně oblečeni. Bílá roucha s velkými přes ramena splývajícími límci, byla

modrými širokými stužkami přepásána, což pěkný pohled poskytovalo. Avšak účastenství bylo velmi malé. Za biskupem nesoucím Nejsvětější ubíralo se 10 lidí. I my přidali jsme se k tomuto průvodu, tak že nás bylo v celku 13. Malé toto účastenství hleděti jsme si vysvětliti tím, že průvod ten ve velmi mnohých kostelích se koná, že chrám sv. Kříže jest od středu města hezky vzdálen a konečně že bylo velké horko. — Nás však ani horko nezdrželo, abychom ještě dopoledne nenavštívili chrám sv. Vavřince, který se v této straně, asi čtvrt hodiny za branou sv. Vavřince, nalezá. Chrám ten má tři lodě, ambony v kůru jsou jako u sv. Klementa a před oltářem v konfessi odpočívá tělo hrdinného jáhna sv. Vavřince. Nápis pod hlavním oltářem: „Sub hoc fornice tumulata jacent corpora sti. Stefani protomartyris, Laurentii et Justinii“ poučil nás, že zároveň s tělem sv. Vavřince odpočívá zde i tělo prvního sv. mučenika a též jáhna sv. totiž Štěpána. Věc tato byla mi tím milejší, poněvadž jsem při kostele téhož světce kaplanem. Kéz byste hrdinní sv. jahnové, kteří nyní pospolu v jednom odpočíváte hrobě, i nám částku té zmužilosti a odvahy vyprosili, jakou jste sami se vyznamenávali. Tělo sv. Štěpána bylo v pátém století v Jeruzalémě nalezeno, do Cařihradu a později sem do Říma přeneseno a tuto uloženo. — U kostela sv. Vavřince nalezá se obecný hřbitov Římanů. I tu obdivoval jsem se krásnému uspořádání a zařízení hřbitova toho. Hned u vchodu jest nový krytý ochoz, v kterém se nad hroby již mnoho krásných maleb a náhrobků nalezá. Dále táhne se ostatní část hřbitova, která se zahradě podobá. Velice dojal mne náhrobek z bílého mramoru, který se na hřbitově tom nalezá. Představuje matku, ana se loučí s malým as čtyřletým synáčkem, miláčkem. Synáček ji drží pevně kolem krku, nechce se od ní odtrhnouti. I matka nechce jej pustiti z náruče — vždyť jen krátký čas byli se milovali, a tak brzy mají se loučiti. To asi vyčetl jsem v tváři matčině. Náhrobek ten jest první, hned u dveří na hřbitov, jakoby chtěl říci, že hřbitov jest místo bolestného loučení, před kterým ani mládí nechrání. Kéz by nám pevná víra jednou loučení to usnadnila. —

i) Trastevere.

Po dopoledním putování byli jsme dosti umdlení, jaký tedy div, že kolegům siesta dobře chutnala? Nevěděli, jsou-li v Římě, nebo v Praze, nebo v Neapoli. Zavřené okénice působí, že v pokoji panuje milé pološero a předce i milý větérek jimi zavívá.

Vzpomínka však, co vše ještě zbývá v Římě k shlednutí, zaháněla mi spánek i přemahala umdlenost. Sahám po vůdci a programu, abych se s nimi poradil, kam odpoledne se máme vydati. — Doplníme, co bylo na programu Msg. Jaenigem na pondělek ustanoveno, což však jsme pro výlet do Neapole shlednouti nemohli. S tím spojíme co jest určeno pro dnešek. Ano Trastevere, část města za Tiberou bude cílem odpolední vyjíždky. V Trastevere se vychloubají, že se tam ještě původní ráz a sličnost Římanů zachovaly. — „Mládenci, vstávejte! Objednaná droška čeká již u vrat hostince. Jsou bez mála čtyry hodiny!“ — Brzy nato vyjeli jsme za Tiberou vzhůru na návrší Janikulovo. Jsme na prostorném místě před chrámem sv. Petra in montorio. Jaká to utěšená vyhlídka! Pod námi Trastevere s chrámy Panny Marie, sv. Chrysogona a sv. Cecilie. A tam za Tiberou jak se ten Řím krásně rozkládá! Tam vyniká palác Farnese, vysoké to stavení s třemi oblouky uprostřed. Tuto blíže Tibery Pantheon. Tam návrší Pincia s krásnými sady, dále Quirinal, chrám Araceli, Kapitol, Maria Maggiore, Kolosseum, Lateran a tamto za branou basilika sv. Pavla a za ní rozprostírá se Kampania. — — Dlouho jsme se v krásném tomto pohledu kochali než jsme do chrámu vstoupili. Kostel však nás tak nezajímal jako na dvoře klášterním nepatrný chrámeček s překrásným sloupovým okolím. Řeholník byl hned po ruce, a my jej následovali po několika schodech pod řečený chrámeček, kdež se nalézá vyhloubené čtverhranné místo mříží chráněné. Malá lampička hoří zde dnem a nocí. Jest to místo, kde první náměstek Kristův na zemi život svůj za Mistra položil. Zde na tom místě stál kříž, zde hlava sv. Petra k zemi obrácena s kříže dolů visela. — —

Naproti chrámu nalézá se mohutný vodovod Aqua Paola zvaný. Voda proudí se pěti mohutnými otvory do velké nádržky, a schlazuje vzduch dosti daleko. Z nádržky pak teče podzemními klenutými struhami na mlýny do dšlen a vypryskuje vysoko na náměstí sv. Petra ze známých nám již vodometů. Papež Pavel V. dal vodovod tento shotoviti a použil k okrase na něm sloupů z pohanického chrámu Minervy. —

Na zpáteční cestě navštívili jsme především jednu z nejkrásnějších basilik středověkých, chrám Panny Marie za Tiberou. Chrám tento jest vnitř krásnými mosaikami ozdoben. I průčelí jeho krásí mosaiky pěti moudrých panen. Dva a dvacet velkých sloupů dělí jej ve tři lodě. V pravo od oltáře nalézá se

nápis: „Fons olei,“ a dole pob tímto nápis jiný, pamatující-li se dobře nápis: „Hic fons fluxit, dum Christus cum Maria luxit.“ Pramen oleje. Pramen tento se vyprýstěl, když Kristus s Marií truchlil. Oba nápisy vztahují se na pověst, která dří, že při narození Páně z toho místa vyrazil tak silný pramen oleje, že až do Tibery se proudil.

Blíže Tibery nalézá se chrám sv. Cecilie. Sv. Cecilie pocházela z rodu bohatého šlechtického, a hned v útlém mládí zavázala se Bohu slibem pánenské čistoty. Valeriana, je muž měla býti proti vůli své zasnoubena a bratra jeho Tiburtia získala pro víru Kristovu. Za to měla býti tajně, beze všeho hluku ve svém lázebním pokoji žhavým vzduchem udušena. Cecilie však vydržela nesnesitelné vedro celý den a noc, nebo rosa s nebes ji občestvovala. Na to měla býti státa. Tříkráte tal pochop do krku aniž by jí usmrtil. Polomrtvou našli pak křesťané a sebrali krev její do šatu. Tři dny žila ještě Cecilie a použila doby té k tomu, aby dům svůj odevzdala papeži Urbanovi za tím účelem, aby byl v chrám proměněn, pak skonala. Obličej její byl k zemi obrácen, ruce umdlené měla před sebou natažené, nohy něco skrčené. Dlouhý, zlatem protkávaný šat potřísněn byl krví. Tak byla v rakev cedrovou vložena a v katakombách sv. Kalista pochována. Roucha s krví dány k nohou do rakve. Roku 821 převezl papež Paschal ostatky 23.000 sv. mučovníků do města, aby v katakombách zneuctěny nebyly. Tělo sv. Cecilie našel řečený papež později následkem zvláštního vidění a kázal je do rodného jejího domu, který zatím byl v chrám přeměněn, přenést a pod hlavní oltář uložit. Roku 1599 dne 20. října byla rakev u přítomnosti mnoha svědků otevřena. Sv. tělo ostalo po osm set let neporušeno. Ještě ji kryl závoj a zlatem protkávané roucho bylo krví zbroceno, obličej k zemi obrácen, roucha s krví u nohou. Vše tak jak bylo původně do rakve vloženo. Nyní nalézá se překrásná socha z bílého mramoru pod hlavním oltářem, která představuje sv. Cecilii právě v tom položení, jak byla v rakvi nalezena.

V pravé lodi chrámové nalézá se doposud lázební pokoj sv. Cecilie, v němž měla býti zadržena. Dole pod zemí je hlubší otvor, v němž se ještě roury nalézaly, kterými se vzduch rozhřívá. Hlavní oltář stojí u místě, kde světice byla tříkrát tata. V chrámě tomto nalézají se dále ostatky sv. Kateřiny zejména roucho její a ostatky asi devíti set sv. mučovníků, mezi nimi též ostatky sv. Tiburtia, bratra Valerianova. —

Z chrámu sv. Cecílie jeli jsme na ostrov sv. Bartoloměje, kdež se druhdy pohanský chrám Eskulapův nalezal. Nyní stojí na tom místě chrám sv. Bartoloměje, který dal Otta III. císař Německý na počest sv. Vojtěcha verověsta Prusů vystavěti. V levé lodi chrámové pod oltářem nalezá se mimo jiné sv. ostatky i rámě našeho sv. Vojtěcha. Sklo, které mělo ostatky tyto chrániti, bylo když jsme tam byli rozlučeno, nepochybně od neopatrného se dotýkání těchto sv. ostatků. Jak viděti není Čech v Římě cizincem. U sv. Petra má oltář sv. Václava, v basilice sv. Klementa jest hrob sv. Cyrilla a tuto opět potkává se se sv. Vojtěchem. —

Za mostem, na levém břehu Tiberu navštívili jsme chrám Panny Marie v Kosmedia. Zde měl právě biskup s četnou assistencí požehnání. Lidu bylo nápadně mnoho, jen že se mi zdálo, že při klekání a vstávání se sedadly mnoho hluku dělají. Sloupy chrámu byly nádhernou hedbávnou látkou bílé a červené barvy potaženy. —

Na proti chrámu tomuto viděti zbytky chrámu pohanské bohyně Vesty s mnohými sloupy. Když jsme byli ještě chrám Marie P. v Campiteli, který jest sloupy přeplněn, navštívili, odebrali jsme se do svého hostince. — (Pokračování.)

Po pětatřiceti letech.

Byli jsme tedy zase pohromadě my kněží r. 1842 v Praze vysvěcení: Čiška Václav, Dlask Antonín, Gebert Antonín, Hlínka Vojtěch, Kellner Karel, Kolrus Josef, Nigrin František, Rajský Jan, Rezníček František, Starosta Karel, Srámek Jan a nás přítomností svou zase oblažil milý kolega náš ze semináře Černý Antonín, diecéasní litoměřický. Byli jsme letos pohromadě u bratra Čišky a sice v Hostivici, kam se před nedávnem za faráře dostal z Kbely v budějovické diecési. Sjeli jsme se dne 9. července a už v Praze na nádraží shledalo se nás osm, z nichž Gebert, jediný Němec, po pětatřiceti letech byl ponejprv mezi námi. Těšili jsme se, že jsme ho ještě spatřili na tomto světě, neboť jsme ho všichni milovali nazývajíce ho bratrem Antonínem. Změnil se mnoho, ale přece jsme ho poznali, a on nás — poznal také, všímaje si pozorně našich řečí i našeho jednání. Ukázali jsme se mu v tom světle i v tom stínu, v kterémž nás v semináři viděl, a poskytli jsme mu příležitost nabýti o nás úsudek, že dub zůstal — dubem, student — studentem a že tichý dům je snad

— méuě tichý, jak se o něm už také jindy proneslo.

V Hostivici na nádraží čekal na nás farář Čiška s kaplanem svým hodným p. Vorlem. I přivítali nás velmi vlídně a uvedli nás do prostranné fary, kde dostalo se nám všemožného pohodlí. Majíce hlad a žížeň byli jsme hned posílněni a občerstveni „něčím na vidličku,“ jak říkává náš student, a dobrým hostivickým pivem. Jeden od rána nic nejedl, že pořád jel, bylo už pět hodin odpoledne a proto arciť chutnalo mu převýborně. Příjemným hovorem ztrávili jsme čas až do večera a tu ještě vyšli jsme si ven prohlédnouti si hezkou vesnici i úrodnou krajinu, a pak pozdě do noci v zájemném vypravování jsme pokračovali. Bratr Gebert překvapil nás věrnými zpomínkami svými na seminář, líčil živě spůsoby těch a oněch, s nimiž a pod nimiž jsme tam žili, a jemu k vůli opakoval různý druh náš rozkošnou historii mělnickou, již každý rok slycháme a jež nás vždycky stejně poutává i bavívá.

Ráno dne 10. měli jsem jako obyčejně dvojí velké služby Boží, jedny za živé a druhé za mrtvé, a k těmto přibyl od lonské schůze naší Růžička Alois, kterýž s námi také v pražském semináři žil, v Hradci Králové byl vysvěcen, v pražské diecési se stal farářem a jedné naší schůze se účastnil. Dej mu Pán Bůh odpočinutí lehké a slávu věčnou a celebrant náš pōmodlil se za něj a ostatní už zemřelé bratry naše tak vroucně, že jsme s ním všickni hluboce byli dojatí.

Po snídání, při němž vážné myšlenky a řeči nás zajímaly, navštívili jsme blízké Repy, kde se nalezá ústav kongregace Milosrdných sester pro ženské trestanky a nucené pracovnice. Jest jich tu na 400 a duchovní správu vede vážený kněz farář Liška, jenž ochotně seznámil nás s velebnou představenou a s ní pak ústav, jeho zařízení a trestanky v něm nám ukázal. Našli jsme je při práci v oddělených jizbách a ovšem smutným dojmům jsme se poddávali slyšíce, že některé z nich až na 20 let jsou odsouzeny. Jména mnohých nám byla známá z novin, jež psaly o nich, když vraždy, podvody, krádeže a jiné zločiny spáchaly a pak veřejně se dělo jejich přelíčení. Viděli jsme je a divili jsme se, kterak ta a ona skutek, pro který sem přišla, mohla podstoupit a vykonat. Zajisté zde mají příležitost naučiti se Pánu Bohu sloužiti a pracovat, a my nábyli přesvědčení a také jsme je vyslovili, že se polepšit a napravit, práci přivyknout a v práci vycvičit je zde hlavní úlohou, a že člověk, má-li v sobě ještě kusa

poctivosti, státi se zde může schopným pro tento i pro onen život. Takové výhody neposkytují jiná vězení, jiné žaláře. Ctihodné řeholnice zapírají, obětují, přičiňují se nezištně, jen o prospěch, časný i věčný, svěřených sobě nešťastnic se starajíce. Berou na ně tak nepatrný plat, že jinde by se za něj neuživily; podrobují se tak těžkým břemenům, že jen láska křesťanská je k nim může pohnout, že jen z lásky křesťanské je mohou snášet. Vyvrhel ženského lidstva je tu pohromadě a ony se mu věnují s tělem svým i s duší svou, nežádajíce odplaty a nedostávajíce jinou než — odplatu nebeskou.

Práce v Řepích trestankám ukládají se rozličné: perou, vaří, pekou chléb, okusili jsme jej, byl zdravý a chutný, zaměstnávají se v zahradě, šijí, vyšívají, mají i šicí stroje, vyhotovují roucha kostelní — všední, nedělní, sváteční i slavnostní a ty za *mírné* ceny se tam objednávají a prodávají. Aby pro ně nikdy nescházelo dílo, musí se přijímat od obchodníků a dodavatelů a můžeme si pomyslit, že mnoho nevynáší, když k. p. za ušití jedné komisi košile neplatí se víc než 8 krejcarů, z nichž i nitě, tkaničky a knoflíčky se kupují.

V krásné kapli domácí slouží se mše svatá, káže a vykládá se slovo Boží a mimo horlivého p. faráře Lišku jest zde ještě jeden kněz vel. p. Krupský, který živ jsa na odpočinku vypomáhá ve správě duchovní.

Sester milosrdných věnuje se zde svému povolání 36 a také vedlejší dvůr jim patří, v němž se chová pravdu pekýň dobytek. Statné krávy učinily na jednoho z nás tak příznivý dojem, že stoje před nimi s odkrytou hlavou vyznamenal, poctil je — poklonami, jimž přivykl už jako — student, což pak při společném obědě i v přípitku se podotklo — ku jeho chvále.

Že v Řepích útočiště našel a posud používá pověstný Babinský, je mnohým snad známo. Život jeho je už na sklonku, stáří ho sklíčilo, dej mu Pán Bůh šťastný konec a dej ho i všem trestankám, jež v Řepích trvají, zač slíbili jsme — pomodlit se.

Kdo v Řepích práci si objedná, výrobky koupí a zvláště roucha kostelní odtud si dá zaslat, zajisté tím přispěje k dobré věci.

Navrátili jsme se do Hostivice poučení a povzbuzení výtečností řepské trestnice a tu čekali na nás 3 bratři, kteří teprv před polednem přibyli, a přidal se k nám důst. p. vikář libocký, farář z Lidic Jes. Procházka, kterýž v Hostivici toho dne odbýval kanonickou visitaci a milou společnost svou nám propůjčil. Byl přítomen i ochotný k nám

v Řepích vel. p. farář Liška, zasedlo se k tabuli, jedli, pili, mluvili jsme, povídali jsme si a hostitel náš příkladně se o nás postaral. Sloužil nám ze všech sil svých a to také činil hodný jeho kaplan, jemůž všickni přátelsky jsme se naklonili poznávše v něm horlivého mladého kněze.

Škoda, že 3 kolegové, kteří teprv před polednem byli přijeli, ještě než se ukončila hostivická hostina s námi se už rozloučili. Jeden z nich právě vstupuje do pense, napracoval se dost na vinici Páně, nasadil, podkopal své zdraví a nikdy se mu nedostalo zasloužené odměny farou nákou bohatší. Zůstal chudákem a nyní je rád, že aspoň 400 zl. výslužného mu dali, jimiž arcit málo si přilepší ve svém stáří.

Jako vždy tak i letos pronášely se rozmanité toasty a domácím pánu se vydalo svědectví, že se nám — jak náleží zachoval. I přáli jsme mu, aby byl zdrav a šťasten na své nové osadě a aby mu Bůh a aby si sám vynahradil, oč návštěvou naší čtenou a štědrostí svou k nám velkou byl — oloupen.

Mínili jsme zavítati k němu do Kbel, a pak ootud učiniti výlet na Šumavu. Proto schůze u něho se vloni odložila a zatím se nám to letos zase pokazilo. Šumava nám byla daleká a když bratr, který jí na blízku jest domovem, navrhl, abychom tam přece jeli, poněvadž jsme to byli slavně uzavřeli, zhrozili se toho všickni a místo Šumavy vybrali si Karlštejn a sv. Ivana pod skálou, kam druhý den si — vyletíme.

Kolega náš Fr. Pravda v srdečném přípitku poděkoval se nám za dar k jeho šedesátým narozeninám od nás mu věnovaný, stříbrný kříž totiž, a lásce naší k němu vyrovná se jistě láska jeho k nám, což dokázal slovy důtklivými, pokládaje za drahou, za převzácnou, za svatou památku od nás a chtěje ji v uctivosti míti a v ní se radovati až do smrti.

I připil nám na stálé bratrství a to jednoho přítele jeho zvláště vroucího tak pohulo i pobouřilo, že chtěl, abychom společně vyslovili — nelibost svou jistým našim novinářům, kteréž prý nák nešetně, nevšímavě k Pravdovi se zachovaly, což prý považovati mají za urážku všickni jeho kolegové.

Pravda byl sám proti tomu, druzí také odporovali, a upřímný, ale horkokrevný druh náš jen těžko se dal uchlácholit a ve své dobromyslnosti zlobil se na nás, že jsme nepřijali návrh jeho.

I Němec bratr Antonín byl poctěn přípitkem. Dali jsme mu už v semináři krásné to jméno „bratr“ a sami odbyli jsme

se jmeny všelijakými. Od té doby změnilo se všecky a i my jsme se změnili. Ale srdce naše se nezměnilo a Němec se hlásí k Čechu a Čech se hlásí k Němci — mu věrnému. Bratr Antonín ať žije!

Zmocnila se nás všeobecná veselost — a když prý se máme tak rádi a každoročně se scházíme, navrhl horlitel náš, máme prý také po smrti . . .

„Se scházeti?“ ptal se někdo.

„Nikoliv, nesmějte se, nevytrhujte mne“, hněval se milý bratr a zarazil nás jedním krátkým slovem, jež si oblíbil pro ráznost jeho.

Dopověděl a vyjevil nám velmi utěšnou myšlenku. Máme prý také po smrti zůstatí spojení v lásce a proto radil, abychme si založili společnou fundaci na mši svatou u Panny Marie v Staré Boleslavi.

I chtěl, aby se to stalo hned, a už vytahoval peníze ze své tobošky. Lekli se toho, kteří těch peněz u sebe snad neměli nazbyt, a se ozvaly hlasy, že se to musí rozvážit, zatím odložit.

Jsmo drahému navrhovateli dlužní díky, že s tak důležitým úmyslem nás seznámil. Zajisté jej nenecháme padnout, nýbrž co nevidět postaráme se o jeho vyvedení. Slechtná horoucnost příteli ovšem slouží ke cti a my i tu nedočkavost jeho dobře umíme posoudit, ocenit. „Tys bratr náš, ty čistým ohněm plápoláš.“

K večeru i s důst. p. vikářem Procházkou, rodákem hostivickým, vyšli jsme si — na procházku a sice do nedaleké obory, kde velmi rozkošně jsme se bavili pohledem na mnohá místa jež nám p. vikář ukazoval a o nichž nám vypravoval. Přišedše nazpátek rozloučili jsme se s mužem ctihodným a pak jsouce sami mezi sebou jednali jsme zase o svých vlastních poměrech a zkušenostech, dlouho odkládajíc se spaním.

Dne 11. už záhy ve dvou vozech jeli jsme na Karlův Týn a napřed jsme dali s Bohem Němci bratru Antonínovi, který už nás opouštěl chtěje ještě pozdržeti se v Praze. Byla to příjemná jízda, jeli jsme přes Sobín, kde r. 1854 na dráhách objevena byla mohyla, Jinočany s dvorem, Dobříš s zámečkem, Tůchlovice s kostelem a farou, Kuchaře a Mořinu velkou. Spatřili jsme Zbuzany, farní obec Ořech, dvory Chaby, kostelíček Krteň, kde prý někdy bývalo pohanské žároviště. Písař této zprávy seděl vedle hospodáře, který sam nás vezl a Havlůj Antonín sluje, a na všecko se ho vyptával. Úroda nebyla všude stejná a ačkoliv je to požehnaný kousek země, přece tu neschází na chudých a

to zvlášť bylo viděti na dost bídne ošacených dětech. Také jsme přijeli na náké jámy v zemi, v nichž pod střechou bydlí za vsí lidé. Však možná, že je tam nevehnala chudoba, nýbrž něco jiného, co se zakazuje v desateru.

Hned jak jsme dorazili na Karlštejn, odebrali jsme se na hrad, a opatrný student neopominul, zamluviti nám „něco na vidličku“, až se z hradu vrátíme. Stalo se to teprv po dvou hodinách, spíš jsme nahore nebyli hotovi. Arciť nelze a nebylo by ani na místě popsatí podrobně všechny starožitné památky, jež jsme viděli. Kdo chce dočte se o nich v leckteré knize a kdo může, tomu radíme: „Navštív Karlův Týn sám, zajisté nebudeš toho litovat.“ Z nás někteří nebyli tam ponejprv a přece s druhými stejnému obdivu se oddávali. Vodil nás vrátný a každou věc nám vysvětloval — důkladně, výmluvně, jak se tomu byl naučil.

Karlův Týn, jak známo, založen byl od otce vlasti Karla IV. r. 1348 a sloužil mu za místo bezpečné pro korunu českou, poklady a důležité listiny, a za tichý příbytek v němž zproštěn starostí panovnických věnoval se rozjímání a službě Boží. Z bývalé nádhery arcíť už málo zbylo a to prohlédli jsme si od prvního až do posledního.

Vešli jsme do hradu ve skále vytesanou cestou, která k němu vede jediná, minuli jsme první a druhou bránu a na dvoře příbytky úřednické, jež jednou sloužily za obydlí purkrabímu, a dostali jsme se do stavení s paterým poschodím. V třetím se nachází kaple sv. Mikuláše a v ní soška toho svatého z lipového dřeva, vyřezaná prý od Karla samého, a dobře zachovalý obraz sv. Palmacia. V čtvrtém se druhdy bydlelo, v pátém jedlo, a nyní se člověk hrozí spousty tu panující.

Vstoupili jsme do jiného stavení, jež obsahuje dole vězení „Červenka“ nazvané, v prvním patře někdejší obydlí děkanovo, v druhém někdejší kostel kolegiátní Nanebevzetí Panny Marie až posud k službám Božím užívaný. Tu na stěnách jsou malby arcíť už mnoho sešlé a mezi nimi podobizny Karla, jeho manželky Blanky a syna Václava. Na oltáři stojí alabastrová soška Rodičky Boží a ta též za práci Karlova se považuje.

Z kostela Panny Marie vedou železné dvěře do malé kaple sv. Kateřiny, jejíž stěny ozdobeny jsou karneoly, agáty a ametisty a dvojím vyobrazením Karlovým. Zde Karel se zavíral kdykoliv na delší čas se chtěl oddati pobožnosti, a rozličné památky z těch dob ti to připomínají.

Nejvyšší stavení hradní je věž, chodí se do ní skrz jednu hliďku, jichž tu bývalo pět a dolejší patra sloužila za vězení a soudní a poradní síně. V třetím se nachází kostel sv. Kříže, jenž někdy ze všech byl nejnádhernější a nejznamenitější starožitností v něm jest klekátko Karla IV. z cedrového dřeva hory Libanonu. Stojící tu truhly, v nichž druhdy uloženy byly veškeré poklady říše české, činí na člověka trapný dojem, protože jsou nyní — prázdné.

Vylezli jsme na věž až ku střeše obenané zděným zábradlím, a silnějším a těžším pánům mezi námi se zdálo, že výhled odtud nevynabradil jim to obtížné stoupání po nescíslných schodech nahoru. Arciť museli zase dolů a tím ten výhled ještě draž si zaplatili.

Konečně jsme se odebrali ku památné 290 stří. bluboké studni, dvě ženské jedna stará a jedna mladá, postavily se dovnitř kola a šlapaly, aby nám v okovu vytáhly vodu — studenou a dobrou. Té staré nám arciť bylo líto a přáli jsme jí, aby tu práci místo ní vykonávala ještě jedna druhá mladá.

Jest toho v hradě ještě přemnoho, což zde není podotknuto: obrazy, sochy, malby na skle, nápisy, místa pro ostatky svatých, hrob Boží, dvěře, okna, krby, českými drahokamy vykládané stěny, stolice, mříže, schránky, roucha mešní, zbytky jiných rouch, kusy železné košile sv. Václava, pokál stříbrný, svícny, kuše, hákovnice, pouta, hlava krokodilova, stará postel, kteráž jindy měla se za postel sv. Ludmily, a t. d.

Postel Karlovu r. 1800 císař František dal dopravit do Vídně a více znamenitých obrazů a jiných věcí též do Vídně, do Prahy a jinam se dostalo.

Opustili jsme velebný náš pomník bývalé slávy a moci české, svých nejvzácnějších okras zbavený, s litostivým a zkormouceným srdcem, a bylo poledne, když dole před hostincem zasedli jsme k stolu, na němž se nám připravilo študentovo — „něco na vidličku.“

Tu zase trbli se od nás dva společníci, jeden odjel do Příbrami, druhý do Prahy, zbylo nás ještě šest a z těch čtyři podstoupili jsme pěšky cestu z Týnce k sv. Ivanu. Dva choulostivější jsouce už mnoho unaveni vrátili se s jedním vozem do hostince a druhý vůz nás očekával v Loděnicích.

Putovali jsme po horách a lesích v horku a parnu a přece vesele a švarně jsme si počínali. Měli jsme svého vůdce, ten konečně prohlásil, že už nemůžeme zablouditi, ukázal nám, kudy se máme bráti, vzal peníze

od nás a zmizel. Však bezpochyby zabloudil sám, zpozoroval to a tím pěkně čili nepěkně vytahl se z nesnáze. Šli jsme směle sami, pojednou jsme se ocitli na skalách a nikdo nevěděl, jak se dostaneme dolů. Uzavřeli jsme dáti se nazpátek, stalo se tak a když nám to nepomohlo, držela se nová porada. Tři chtěli dále nazpátek, jeden chtěl dále ku předu a když jsme s ním nesouhlasili, vydal se ku předu sám a šťastně z těch skal dolů k sv. Ivanu nějak se — svezl. Je v tom mistr a když před lety jsme byli v Šumavě, vyvedl ten samý kousek na hoře Svatoboru u Hrádku, jen že tenkrát neučinil to — dobrovolně.

U sv. Ivana navštívili jsme p. faráře Scherzela a u toho sešli jsme se s p. farářem budňanským Vilímem, kteřížto oba s velkou úslušností po místech památných nás prováděli.

Ves a statek „Sv. Ivan“ leží v překrásném malebném skalnatém údolí na potoku Kačici. Byl zde jednou klášter benediktinský, stavení klášterní je nyní zámek a kostel klášterní kostelem farním. Viděli jsme v tomto hrob sv. Ivana, kryptu sv. Kříže, a vedle se nalézá jeskyně v skále, starý kostel zvaná, již obýval nejstarší známý český poustevník, charvátský kněžíč Ivan, a v níž se posud rozličné věci život jeho připomínající ukazují. Hřbitov okrášluje hezká gotická kaple sv. Maximiliana s hrobkou Bergrovské rodiny, celá krajina je půvabná a tuze se nám líbila.

P. farář Vilím nás kus cesty doprovodil, zač jsme mu byli zajisté vděční, a my pak statečně ubírali jsme se k Loděnicům, když jeden z nás, který už nemohl dále, že právě on byl přeskočil ty skály před sv. Ivanem, posilnil a občerstvil se v úžák hospůdce, jak pravil, dobrým pivem.

V Loděnicích viděli jsme nově založené rozsáhlé vinice p. Cífký, majitele hostince „u Černého Koně“ v Praze, s roskošným letohrádkem uprostřed, přádelnu na bavlnu parou hnanou, parní mlýn a chrám sv. Václava. V blízkém údolí poražen r. 1179 kníže Bedřich od Soběslava II. a ve vojské Bedřichově padl Sezima, otec Hroznaty, zakladatele klášterů Tepelského a Chotěšovského.

Vyhledali jsme si čekající tu na nás příležitost a jeli jsme přes Hořelici a Dušníky domů, kam teprv večer jsme dorazili, ačkoliv jsme dost pospíchali. Opozдили jsme se o dvě hodiny a milí dva bratři, kteří domů jeli zrovna z Týnu, čekali na nás s obědem na šestou hodinu ustanoveným. Měli arcť „něco na vidličce,“ když jsme se s

nimi shledali, ale přece stavěli se, jakoby přenáramnou ujmu byli utrpěli, již student náš zajisté dvojnásobně si vynahradil, když druh jeho oháněl se proti nám jsa od čtvoráka — nastrčen. Napadali, škádli, pokoušeli, týrali, horšili jsme se dost a dost, ale „láska nemyslí nic zlého“, jak praví sv. Pavel, „a všecko snáší“ a naše láska i bojem se obnovuje a utvrzuje.

Boj tpanoval i při volbě místa budoucí naší schůze a s Mělníkem potýkaly se Malotice.

Malotice vyhrály po tuhých šarvátkách a půl vítězství postoupily Mělníku.

Necháme to nerozhodnuté, snad se brzy stanou změny, počkáme si na ně, nebude škodit když náky rok vysadíme, a pak zavítáme, shromáždíme se tam, kde silný a košatý dub do stánků bezpečných pod korunou svojí třebaš burácnou přátelsky a bratrsky nás přijme,

Ovšem nepohrdneme révou mělnickou, ale okusili jsme ji na místě už jednou a dá-li Pán Bůh okusíme zase až všem se stane — spravedlnost.

Poslední večer v Hostivici ukončil se jako obyčejně zpěvem — milým a tklivým, jenž bratřům zpěvákům ještě vždycky výborně se daří.

Časně ráno dne 12. hostitel náš s kaplanem svým dovedli nás na nádraží, my tam od nich vzali srdečné odpuštění a přes Prahu rozjeli jsme se na všechny strany. H.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

IX.

Král Václav uslyšev na Točnicku o smrti Zbyňkově z úst pana Bořivoje, podíval se zostra na rytíře dvořenína.

„Byla to sice mrzuta, ale nezbytná příhoda. Sám ňas to tak navlékl, Milosti!“

„Znals ho? — Vědels kdo to, pane Bořivoji?“

„Arcitže, Milosti! — Postavil se mi v cestu, já mu dal výstrahu a teprvé, když neposlechl, užil jsem zbraně.“

Dnes opouštěl pan Bořivoj Svinařský královskou komnatu rozmrzen.

Václav vstal ze židlice a miláčka svého, chřta obrovského, kterýž ulehl si k nohám jeho a očekával obvyklého laškování, odšvihl bičíkem a když se mu opětne přichonlil k nohám, odkopl jej.

Pes zakňučel a ukryl se v rohu pod stolem.

Král Václav šlehal bičíkem do vzduchu a pohvizdoval si loveckou.

V klenuté komnatě zadní části Točnicka, upravené opravdu vkusem královským, seděla v lenošce za tajemného pološera mladá dívka s obličejem ustrašeně upřeným k těžkým, železem pobitým dveřím vedoucím z chodby do světnice.

Světlo zapadajícího slunce vnikalo sem jediným, okrouhlým okénkem.

Nach večerních červánků rozlil se jí po bílé líci.

Modré kruhy pod očima svědčily o probdělých nocích, strávených v slzách a v nářku.

Dívka tiskla v rukou obrázek Bohorodičky mistrné malby na skle zlatem ovroubené. Černá stužka, již bezpochyby byl zavěšen na hrdle dívčiny, byla přetržena ve dvě. Chvilkami dívala se v obličej svatě Pauny, chvílkami zase tiskla obrázek k prsoum a zase ke rtům, v okamžiku však opět spouštěla jej do klínu a naslouchala, zdali chodbou neblíží se kroky, zdali ve dveřích nerachotí klíč a zdali nikdo nevchází.

Řekl by jsi, že růže v koberecích rozestřených po jizbě na tvářích jejich rozkvetly a že je kdos utrhal a po drahocenné látce rozházel, jakož i že zelené lístečky kolem těch růží strhány jsou z vínku nevinny a také rozházeny po podlaze.

Náhle ozval se přede dveřmi tichý krok, klíč ve dveřích [skorem ani nezaskřípl a na práhu objevil se muž v šedivém kabátci.

Dívka přitiskla bleskem obrázek Bohorodičky na tváře své.

„Ještě tak plachá, Bohunko? A trápíš se hladu? Snad jsi ani nejedla?“

Hlas mladíkův zněl lahodivě, roztouženě.

„Zpátky! — Nedotýkej se mne, jsi král!“

„Já že král, ty dívčino? A kdo ti to řekl, že já král? Jsme si snad podobní. Král prý kdesi v Němcích a já zovu se Česlav z Růžoví. Tolikrát jsem ti to již povídal. Budeš mou paní, mou ženou — patřím ke korouhevnímu panstvu.“

Mladík pokročil k dívce blíže. Tato opět vši silou přitiskla ke rtům obrázek Bohorodičky.

„Tys král! Český král Václav! Dobře si pamatuji tvou tvář, ač viděla jsem tě jen trikrát v životě. Naposled dal jsi mi dukát.“

„A máš ho, ten dukát?“

„Otec mi jej vzal, uložil a řekl, že nám nepřinese požehnání. Tehdáž šeptalo mi cosi do uší —“

„A pamatovala sis to?“ Václav odvážil se příliš blízko.

Mladá dívka schoulila se až k samé zdi a vybledlými tvářemi rozlil se jí růměnee svůdnější ještě než ten červánkový, ale zároveň hrozivější.

„Králi Václave! Ty že chceš býti střžitelem nevin, ty že chceš býti ochráncem utištěných, ty že chceš býti záštitou pronásledovaných, ty že máš na hlavě korunu Karla císaře?“

Bohunka utichla na okamžik. Slova její zněla do uší Václavovi jako temný hlahol zvonů svatovítských, když před půl letem spouštěli otece do hrobky.

Stál tu proti bezbranné dívce zaražen v rozpacích.

„Slyšel jsi krále Václave? — Nešťastný lid, nešťastná země!“

Václav se dosud nehýbal a oko jeho pášlo se na vнадách Bohuňčiny ještě nenasytněji.

„Ty dožiješ se všeho neštěstí; jako uhlí řeřave shrne se na hlavu tvou.“

„Nejsem král, mylíš se.“ ...

A dole na nádvoří zdálo se čeledi, té vybrané chase mladého krále, že lesy kolem Točnicka se rozbučely v sténání: „Nešťastná země, nešťastný lid,“ že krahujci, jenž tudy letěli, zastavili se nad hradem a obletěli ho v hrůzném krákovu: „nešťastná země nešťastný lid.“

Měli ti čeledínové království nitro zarostlé, srdce z kamene, cit dávno vymřelý, ale nad tím krákoráním ptactva se chvěli a hukotu lesů točnických se děsili.

Václav sešel za chvíli mezi dvořeníny své s obličejem zarudlým, s očima krví zalitými a v rozmaru nejhorším.

Pan Bořivoj mu pověděl, že přišel posel s dobrými zprávami.

Nakoupil prý chrtů na devět pěstí výšky a na délky deset.

„A víte hoši co s nimi uděláme? — Uděláme s nimi honbu na pány. Jsou mezi nimi tuční zajáci, dobří skaláci. Nesmí nám z nich přehnouti ani jediný.“

Královský vtíp vynutil panu Bořivoji z očí slzy radosti a pochvaly; a Václav zapil posměšná slova vyprázdnil stříbrný pohár až do dna.

Ale když přišel do své komnaty a zádíval se do noci, zachvěl mu do uší divý, tajuplný hlas příšerným hlaholem; „Nešťastná země, nešťastný lid!“

Král se vzchopil, zachvěl se, rozhlédl se jizbou, ale všude ticho, i ve věži ticho, jen lesy hučely a v lesích sovy houkaly.

Václav usedl a sotva že usedl a hlava

naklonila se mu k dřímotám, zase slyšel týž hlas a tatáž slova: „nešťastná země, nešťastný lid!“

Král zadupal vztekle nohama, otevřel okno a rozhlédl se nádvořím. Ale opět mrtvo všude, toliko na hradbách ozvalo se chvílkami řinčení halaparten stráží zdvojených.

Václav uvrhl se zase v lenošku, hlava svezla se mu opět ke hrudi, okamžikem však vzchopil se znovu i zdálo se mu, že hlas vníká mu nyní i v kosti a že jím lomcuje jako zimnice.

Prudce zatřhl zvoncem na stole a komorníku vstoupivšímu prudce zavelel: „Oseďláš koně! — Bořivoj a Chlumský se Čtiborem!“

Sluha odkvapil rychlým krokem mlčky. Rozkazy krále Václava navykla si čeled konati bez odkladu zevrubně.

Rytíři byli vzhůru okamžitě a temné, vysoké stěny hradové ozařoval rudý lesk několika pochodní.

V nejprudším trysku vyjela si družina v čele s Václavem zdvihacím mostem ven do lesů. Lovecké rohy zavzněly utichlou křinou v ozvěně.

A ve věži u okrouhlého okna, silně zamřížovaného dlela Bohunka s tvářemi rozpálenými a sledovala zrakem příšernou loveckou družinu, dokud neztratila se jí z očí zář pochodní.

„Nemáš — nemáš ty králi pokoje a míti nebudeš! — Tatíčku můj, jak jsme to žili do nedávna pokojně, zdaž poznáš až se ti vrátí, dceru tvou!“ — (Pokrač.)

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup navrátil se včera ráno do Prahy. V neděli d. 9. t. m. posvětil J. Eminence v 8 h. ráno novou školní budovu ve Vinohradech.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 7. září u Milosrdných bratří, od 8—11. t. m. u nejsv. Trojice v Podskalí, od 12—15. u sv. Cyrilla a Methoda v Karlíně.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Frant. *Titěra*, farář ve Vrcholtovicích, dne 18. srpna (nar. v Čtiňovsi 28. srpna 1810, vysv. 7. srpna 1836).

Ustanoveni jsou:

p. Josef *Melcher*, farář v Stradišti, za děkana v Manetíně;

- p. Filip *Kondáš*, admin. za faráře ve Vranově;
 p. Josef *Trapp*, kaplan v Chebn, za faráře v Haslavě;
 p. Jan *Brichta*, admin. z Manetína do Stradiště;
 p. Josef *Horák*, kapl. v Kostelci n. L., za adm. ve Všetatech;
 p. Jan *Davídek*, kapl. v Načeradci, za admin. ve Vrcholtovicích;
 p. Josef *Štelovský*, koop. v Haslavě, za proz. koop. ve Velichově.

Uprázdňená místa:

Všetaty, fara patron. J. Vys. Ludvíka Salvatora prince Toskanského, velkovévody Rakouského, od 27. srpna.

Vrcholtovice, fara patron. p. Karla hrab. z Klenburgu, od 29. srpna.

V Biskupství Budějovickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Vác. *Tůma*, realní farní admin. u sv. Anny (Tannaberg), za faráře u Červeného dřeva;
 p. Mat. *Various*, kapl. v Bechyni, za admin. v Drahově;
 p. Karel *Engelmann*, kapl. ve Všerubech, za adm. u sv. Anny;
 p. Alois *Spálenský*, kapl. v Kádově, za kapl. u sv. Anny nad Krasilovem;
 p. Jan *Kamarýt*, kaplan z Kaplice do Deštné;
 p. Jos. *Mrštik*, kapl. z N. Bystřice do Tábora;
 p. Frant. *Švik*, kapl. z Velhartic do Vacova.

Z novosvěcenců:

- p. Erant. *Bečvář* za kooper. v Bubovicích,
 p. Jan *Hotmann* za kapl. ve Velharticích,
 p. Augustin *Kaplický* za kapl. v Loučímě,
 p. Vác. *Lustig* za kapl. v Kaplici,
 p. Frant. *Petr* za kapl. v Nové Bystřici,
 p. Eduard *Šebesta* za kapl. Kašperských Horách,
 p. Frant. *Skála* za koop. v Českém Korytě,
 p. Karel *Velíšek* za koop. v Páhoři (Buchers).

Uprázdňená místa:

Drahov, fara patron. kníž. Paara, do 12. října.
 U sv. Anny (Tannaberg), realní farní administratura patron. hrab. Stadion, do 1. října.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Augustin *Münnich*, jubil. kněz, farář a os. děkan na odp. v Malmeřicích, dne 19. srpna (nar. v České Lípě 19. července 1794, vysv. 24. srpna 1819).

Vyznamenání jsou (jubil. kněží):

- p. Ant. *Miksch*, děkan v Jablonci, jmenován arcijáhmem;
 p. Ant. *Glener*, děkan v Svádově, jmenován konsist. radou;
 p. Frant. *Havlíček*, farář v Nepomyšli, jmen. osob. děkanem;
 p. Aleš *Ulm*, prvofarář v Těchlovicích, a

- p. Frant. *Ehmig*, vysl. farář Mojžířský na odpoč. v Kadani, obdrželi *collare canon.*
 p. Josef *Kouble*, dosavadní b. vikář Liberecký, jmenován bisk. vikářem Semilským;
 p. Frant. *Simm*, děkan v Liberci, jmen. správcem b. vikar. úřadu Libereckého;
 p. Josef *Buřeh*, farář v Tuhani, jmen. tajemníkem b. vikariátu Dokského.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Kouble*, farář z Přichovic do Semil;
 p. Tadyáš *Appelt*, farář z Křištofova Gruntu do Vratislavic (Maffersdorf);
 p. Vinc. *Ullmann*, farář z Louchova do Prackovic;
 p. Ferd. *Kasper*, far. z Prackovic do Louchova;
 p. Alois *May*, zám. kaplan v Hainšpacchu, za faráře v Žeidleru;
 p. Ant. *Jiroš*, kapl. za admin. v Přichovicích;
 p. Jan *Christot*, adm. in spir. et temp. za interkal. admin. v Žaboklikách;
 p. Ludvík *Bendel*, admin. in spir. za interkal. admin. v Hrušovanech, kdež
 p. Křištof *Sachs*, farář a os. děkan, vstoupil na stálý odpočinek.

Novosvěcenci:

- p. Josef *Bachor* za koop. v Soběchlebech (Oberkle),
 p. Ant. *Sekker* za kapl. Jirkově,
 p. Josef *Kutscher* za kapl. v Ouštěku,
 p. Frant. *Svítek* za kapl. v Mimoni.

Uprázdňená místa:

Hrušovány, fara patron. města Chomútova,
Plasy u Ml. Bolešlavi, nově zřízená fara liberae collationis, a
Žabokliky, fara patr. p. hrab. Jaromíra Černína z Chudenic, po 4. října.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenání jsou (jubil. kněží):

- P. Celestin *Jeřábek*, ř. sv. Benedikta v Broumově, a
 p. Josef *Schmid*, os. děkan v Opatově, jmenování jsou čest. konsist. radami;
 p. Josef *Stumpf*, farář v Chvojně, a
 p. Josef *Müller*, farář na odpoč., jmenování jsou osob. děkany.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Vaniček*, admin. za faráře v Pračově;
 p. Ant. *Siráček* z Křížlic za faráře ve Mříčné;
 p. Jan *Císař*, admin. za faráře v Kališti;
 p. Jos. *Sedláček*, kapl. za far. v Kalné;
 p. Albin *Seidl*, admin. za far. v Dol. Olešnici;
 p. Zefírín *Beneš*, koop. za far. ve Valteřicích;
 p. Ant. *Pohley*, kapl. za far. v Sejřích;
 p. Fr. *Patřil* z d. Bud. za far. ve Vys. Veselí;
 p. Ant. *Kalína* za expos. ve Větr. Jenškově;
 p. Jan *Nosek* za admin. fary v Nekoři.
 p. Ant. *Boukal* za 2. kapl. na Pecece;
 p. Frant. *Chejnovský* za kapl. v Cuslavi.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. i zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Reč installační
o slavnosti Nanebevzetí bl. Rod. Boží,
již měl v Petrovicích B. Hakl, far. Hořícký.

„A tak na Sionu utvrzena jsem a v městě posvěceném odpočívala jsem a v Jerusalemě jesti moc má.“ (Sir. 24, 15.)

Pohlížíme, r. v Kr., k nebi; jest slavnost Nanebevzetí bl. R. B., svátek a pouť zde; ale zase k zemi, nebo slavnost ještě jiná odbývá se dnes ve vašem chrámu Páně, instalace či nastolení vašeho nového, důstojného p. faráře.

Dle starodávného způsobu církve byl vám nyní předveden, listiny stvrzovací přečteny a on vysoce důstojným náměstkem biskupským, p. vikářem na vaši faru řádně dosazen či instalován.

Obojí slavnost máme spojit, i pouť i installaci, a dobře se dá spojit. Blahosl. Panna na nebe vstupuje a s nebe přichází vám anděl, kněz, duchovní váš pastýř, nebo o něm platí slova: „Aj já posílám anděla svého před tváří tvou, kterýžto připraví cestu tvou před tebou.“

Slýchal jsem za mládí svého, že dokud jiných studuje, anděl chodí před ním; jakmile však na kněze byl posvěcen, anděl kráčí za ním, z uctivosti prý před stavem tím, jemuž svěřena jest moc nad pravým, i duchovním tělem J. Krista. Proto sám sv. Jan Zlat., ten výtečný kněz a otec církevní, dí, že bříme, jež kněz na se bere, jest i samým bedrám andělským těžké a velebí proto a ve zvláštní knize oslavuje stav kněžský. (Liber de sacerdotio).

A na čem se zakládá ta jeho důstojnost? Na duchovní moci, jemu svěřené; toť ta moc, na niž obrátiti můžeme slova dne-

šního sv. čtení: „A tak na Sionu utvrzena jsem a v městě posvěceném odpočívala jsem a v Jerusalemě jesti moc má.“ A kdo jest, tážete se, ten svatý Sion, kdo to město posvěcené, ten Jerusalem svatý? Odpovídám: jest to svatá církev. A o ní říci můžeme, že od věků jest; nebo ta moc z Boha jest, a Bůh jest věčný. A ta moc církvi svěřena jest ku spáse duší. A pro tuto moc Boží či duchovní, již zastupuje, jest stav kněžský ctihodný; a proto promluví dnes:

a) o duchovní moci, kteráž v církvi jest a k čemu se vztahuje; a

b) o úctě, již osadníci jí vzdávají povinni jsou.

O P. J. Kriste, který jsi nás poslal, abychom kázali, a kteří plníme povinnost svou, když kážeme, posilni mne, abych dobře kázal, i tento zbožný lid svůj, aby z toho vzešla Tobě čest a sláva, mně pak a všem poslouchajícím spasení duše. —

I.

Jako jest čas a věčnost, tak jest i dvoji moc, světská a duchovní; ona vztahuje se k tomuto životu, tato ku věčnému; ona udržuje pořádek zevní, tato vnitřní; ona pořádá věci časné, tato věčné; ona složena jest v rukou úradů světských, tato duchovních.

Obojí poslouchati třeba; nebo jako obojí, tělo i duch, od Boha jest: tak obojí vrchnost, světská i duchovní, od Boha; proto ap. k Řím. 13.: „Každá duše mocností vyšším poddána buď, nebo není mocnosti leč od Boha, a kteréž jsou, od Boha zřízeny jsou. Protož kdo se mocnosti protiví, zřízení Božímu se protiví, a kteříž se protiví, odsouzení sobě dobývají.“ (Viz též 1. Petr. 2, 13.). Poněvadž jsme živi na světě a v těle, musí býti moc světská; a poněvadž máme

také duši či ducha nesmrtelného, musí lýti také moc duchovní; která z nich má cíl vyšší, patrné. —

Tuto duchovní moc zastupuje dle ustanovení P. Jesu Krista v církvi katolické stav duchovní. Přenesl ji Pán na Petra, sv. apoštoly a učeníky. Právil zajisté Petrovi: „Ty jsi Petr, t. j. skála“ . . . a „tobě dám klíče“ . . . Právil apoštolům: „Jdouce do veškerého světa, učte a kažte . . . křtíte.“ A při poslední večeři: „To činite na mou památku.“ A po svém z mrtvých vstání: „Přijmětež Ducha sv., kterýmž odpustíte hříchy . . .“ A 72 učeníkům řekl (Luk. 10.): „Žeň mnohá, ale dělníků málo; proste Pána žni, aby poslal dělníků na vinici svou; aj já posílám vás jako ovce mezi vlky . . .“ To vše nepravil všem, nýbrž Petrovi, apoštolům a ostatním učeníkům, ačkoli měl mnohem více kolem sebe těch, kdož v něho věřili; přece slova ta jen ku některým pronesl, a sice k těm, jež z ostatních si byl vyvolil; důkaz, že tu moc duchovní ne na všechny, jak protestanté bludně tvrdí, nýbrž na některé přenesl, na ty totiž, jež k duchovnímu úřadu povolány míti chtěl. Protestanté tvrdili tak, když od církve se byli odtrhli a svátost svěcení kněžstva zrušili, nevědouce si rady.

V Petru tedy a jeho nástupci, t. j. ve hlavě církve soustředěna jest nejvyšší moc pro celou církev; učinilť Pán Petra nástupcem a viditelným náměstkem svým na zemi; na biskupy přešla s apoštolů, nebo biskupové řádní jsou nástupníci sv. apoštolů; a na ostatní duchovenstvo, následovníky 72 učeníků a pomocníků apoštolských, přešla s těchto duchovní moc, a pokud starším církve od biskupů povolena byla. A tato duchovní moc nebyla církvi svěřena snad jen na chvíli, nikoli; navždy, neboť církev trvati má až do skonání světa; jest ústav spásy, a spásy budou vždy lidé potřebu míti; proto pravil Spasitel: „A aj, já s vámi jsem po všechny dni až do skonání světa.“ To také církev učící; ostatní se — učící; to církev rozkazující, ostatní poslouchající. A ta v osadě představena jest samostatným správcem duchovním, který řádným způsobem při chrámu nějakém ustanoven či instalován byl, jako tuto dnes se stalo.

Aby však v církvi pořádek byl, rozumí se, že jedna mocnost druhé podána býti musí, jak dí ap.: „Každá duše mocností poddána buď“ tedy kněz svému bisk., bisk. svému arcibiskupu či metropolitovi; arcibiskup hlavě církve, a tato Bohu, nebo moc má od samého Boha, Petr od Krista, a ne od lidí; a

to slove hierarchie či posvátný řád v církvi. K rozluštění důležitých otázek má hlava církve k ruce své sněm všeobecný, metropolita provinciální, biskup diecesanní; avšak ustanovení provinciální musejí nejvyšší hlavě ku potvrzení předložena býti, pak teprv navazují platnosti a sice jen pro tu kterou provincii; ustanovení sněmu všeobecného vízí celou církev.

Z toho patrné, že veškeré zařízení církve jest v základě svém lidumilé; církve nerozeznává pány a otroky, ješto křesťanství otroctví zrušilo; proto také i té nejvyšší hodnosti v církvi dosíci může každý i ze stavu toho nejnižšího, jako se také skutečně kolikrát stalo, jak dějiny církve o Rehoři VII. a Sixtu V., kteříž za svého mládí pasáckové byli, svědčí. Tak vidíme, r. v Kr., že jest moc duchovní, že ta moc duchovní (nad dušemi) jest v církvi, a že od samého Ježíše Krista jí udělena jest; a proto dobře že na ni hodí se slova: „A tak na Sionu utvrzena jsem“ . . .

Nuže, k čemu se vztahuje, co v sobě zahrnuje tato duchovní moc v církvi?

Trojí úřad zastával Spasitel: učitelský, kněžský a královský či pastýřský, a trojí ten úřad zastupujeme i my t. j. stav duchovní.

a) Kážeme, učíme. — Nikam nemohl rozum lidský se vsí svou moudrostí před narozením Páně; všude blud a tma, všude hnušné pohanství. Všickni vzdychali, i filosofové a učenci, kéžby brzy někdo přišel, kdo by lidi lépe poučil o Bohu, o počtě Boží, o cíli člověka, Přišel Pán J. Kristus; s otevřenou náručí přijali ihned mnozí učení jeho. Právil: „Učení mé není mé, ale toho, kterýmž mne poslal.“ „Bude-li kdo chtíti vůli Otce mého plniti, pozná o učení mém, zda-li z Boha jest, čili já sám ze sebe mluvím.“ Žádal víru naprostou. Právil: „kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude; kdo neuvěří, bude zatracen.“ A dotvrzoval učení svého svým svatým životem; „kdo z vás bude mne trestati z hříchu?“ tázal se nepřátel svých; a „Nechcete-li slovům svým věřiti, aspoň skutkům věřte; neboť vidíte, že nikdo nemůže takových skutků činiti, lečby Bůh byl s ním.“

Co svět světem stojí nebylo lepšího učení slýcháno. Mnoho bylo učenců, ale všickni zanikli; ale o tomto řekli sami nepřátelé: „Tento učí, ne jako ti druzí, ale jako ten, kterýž moc má.“

A toto učení kážeme my. Napsal sv. Pavel Galatům: „A byť sám anděl s nebe přišel a jinak vám kázal mimo to, co jsme

vám kázali, proklat buď!“ (Gal. 1, 8.) Sám pak Pán u sv. Mat. 5, 18. dí: „Amen zajiště pravím vám, dokudž nepomine nebe i země, jedinká literka aneb jedinký puntík ze zákona nepomine, až se všechno stane.“

To kážeme; ap. dí: „Neznám jiného, než Krista, a to ukřižovaného.“ — A učení to oblažilo národy, zrušilo otroctví, prohlásilo rovnost všech, ukázalo cestu spasení; nebo „není jiného jmena pod sluncem daného lidem, skrze kteréž bychom měli spasení býti, než jmeno Kr. Ježíš.“ A na učení tom nesmí nikdo ničeho měniti, nebo „Kristus jeden a týž, on i na věky.“ A učení to, evangelium, radostné poselství blásati vám bude i nový váš p. farář; na vás jest, abyste je poslouchali; kdo je slyšeti a dle něho řídit se bude, „pozná o učení tom, že z Boha jest,“ a že ku spasení vede.

b) Úřad druhý, jímž duch. moc vykonáváme, jest úřad kněžský. Ten má za účel, pokolení lidské posvěcovati. Spasitel sám byl kněz nejvyšší, a tu oběť nejdražší a nejskvostnější sám dvojím způsobem, krvavým a nekrvavým Bohu Otci přinesl, sebe samého obětovav. Tu oběť nám zanechal a poněvadž lidé neustále hřeší, Spasitel neustále za nás se obětuje denně na oltářích, ten Beránek nejčistší, obětovaný od počátku světa. A tuto oběť přináseti za vás bude i váš pastýř duchovní, zvláště v neděli a ve svátek, jižto každý katol. křesťan obcovati povinen jest. Mimo to ustanovil Spasitel i sv. svátosti ku posvěcení našemu, sv. křest, bířmování, pokání, nejsvět. svát. olt., poslední pomazání, a pro jednotlivce svěcení kněžstva a stav manželský. Též jiné služby Boží, církevní svěcení a žehnání jsou ku posvěcení života lidského; i tím vším bude duch. váš pastýř sloužiti vám; jen bude na vás záležeti, abyste těch všech prostředků horlivě, věrně a svědomitě užívali; neboť k našemu posvěcení ustanoveny jsou. „Tať jest vůle Boží, posvěcení vaše,“ dí apoštol. Spasitel pravil: „Švátí buďte, jako Otec váš nebeský svatý jest.“ V tom spočívá kněžský úřad církve.

c) Třetí jest úřad královský či pastýřský. Pravil Spas. náš o sobě: „Já jsem pastýř dobrý. Dobrý pastýř život svůj dává za ovce své; ale nájemník, a kterýž není pastýř, vida vlka, an jde, utíká a vlk lapá a rozhání ovce.“ — Za duň našich jest mnoho vlků, víte to, N.; a ti všickni se sápu a na církev zuby cení a všemožně na ni dorážejí; jedni tak, druzí onak; pomluvou, posměchem, potupou, na cti utrhaním, křivým podezříváním a posuzováním, sočením — nejvíce však

hanebným tiskem... Dobře pravil Spasitel: „Aj já posílám vás, jako ovce mezi vlky.“

Jest tedy povinností duchovního pastýře, aby ovečky své těch žravých vlků varoval, je od nich chránil, v případě potřeby hájil a bránil i s nasazením vlastního života. Že tento nový váš p. farář tak činiti bude, za to ručí mi 28letá, osvědčená zkušenost a pastýřská horlivost, s jakouž po tak drahý čas úřad svůj jinde, na štacích obtížných zastával, s pochvalou i vyznamenáním. Jistě, že i u vás tak činiti bude. Na vás jen bude záležeti, abyste hlas jeho slyšeli, jeho dbali, dle něho se řídili. Pravil P. Kr.: „Znám své a znají mne mé.“ On vás bude znáti, jen abyste vy vždy znali se k němu; on vás bude voditi na pastvu dobrou a zdravou, jen abyste vy věsti se dali.

To tedy ten trojí úřad, jež církev zastává, a který z moci duchovní, Kristem Pánem církvi udělené a v ní složené, plyne. — Zbývá promluvit o účtě, již osadníci této moci vzdávati povinni jsou.

II.

Chceme, r. v Kr., obojí slavnost spojit; pouť zde či slavnost Nanebevzetí bl. R. B. a instalaci. Vratme se ku sv. dnešnímu evangelium.

Vypravuje dnešní sv. evang., že P. Ježíše, když zavítal do jednoho městečka (byla to Bethanie u Jerusalema), přijalo dvě sester a bratr do příbytku svého. Jedna, Marta, pečovala; druhá, Maria, poslouchala; nezarmončila ho žádná. Lazar pak, bratr jejich, jež Pán byl vzkřísil, miloval jej; jistě že miloval; neb i o Pánu stojí v písmě, že když chtěl Lazara vzkřísiti a nad hrobem jeho zaplakal, řekli okolostojící: „Ejhle, kterak jej miloval!“

A to tré sourozencův, ty dvě sestry a jejich bratr, přál bych, aby byli obrazem vám a vzorem, osadníci Petrovičti a všickni, kdož ku farnosti zdejší přináležíte a k ní se hlásíte. Pravím, buďtež sestry ty obrazem vám a vzorem. Nejprv: a) Marta. Čteme o ní ve sv. evang., že když P. J. „zavítal do jednoho městečka, žena jedna, jmenem Marta, přijala jej do domu svého.“ I k vám zavítal váš nový správce duch., ne sice Kristus Pán, ale náměstek jeho, ve jmenu jeho k vám poslaný; i vy přijali jste jej do domu svého, do osady své; a doufám, že s láskou a upřímností, jako žena ta přijala Pána, a s náručí otevřenou; nebo nepřišel sám, o své ujmě, ale poslán jest, a doufám, že pamětlivi jste slov apoštolských (k Žid. 13, 17.): „Poslušni buďte správců svých a buďte jim poddáni; neboť oni bdějí zajisté nad vámi, jako

ti, jenž mají počet vydati za duše vaše, aby to s radostí činili a ne se stýskáním, neb to by vám nebylo užitečné;“ a (1. Tim. 5, 17.): „Starší, kteří svůj úřad dobře spravují, dvojí cti hodni jmíni buďte; zvláště ti, kteří pracují v slovu a učení.“

Co činila Marta? pečovala, sloužila, obstarávala Pána v tělesných potřebách; to patrně ze slov: „Pane, nemáš-liž o to péče, že sestra má nechala mne samu sloužiti? rciz jí, ať mi pomůže.“ V čem má býti vzorem vám? — byste i vy v tělesných potřebách svému duch. správci a pastýři, svému otci rádi posloužili; jeť otec váš; nemají děti opouštěti otce svého; mají sdíleti s ním i poslední sousto; a hodné děti tak činí. Pročež přejte mu je a nezávidte, jako nyní mnozí, spílající nám darmochlebů; není to pravda; musíme si to sousto perně zasloužiti; musíme dříve dlouho študovati, mnoho peněz, práce a času obětovati, než to na ta místa přivedeme; a vždyť vám sloužíme; sloužíme ve dne i v noci, a když třeba, i s nasazením vlastního života, jmenovitě v čas nakažlivých a nebezpečných nemocí. A božský mistr náš sám pravil: „Hodně jest dělník mzdy své“ a písmo dří: „Kdo eltáři slouží, od oltáře at jest živ.“

Nebylo vždycky tak; zdá se kněz za dnů našich mnohým býti zbytečným; ale to proto, že sami smyslní jsou, a těch věcí, kteréž jsou ducha, nechápají. — A proto nedají hodní osadníci škoditi svému duch. otci, ale ujímají se ho, hájí a brání ho, by křivda se mu neděla, jak sluší na děti. To Marta! A co Maria?

b.) O té čteme: „A ta (Marta) měla sestru, jmenem Marii, kteráž také, sedíc u noh Páně, poslouchala slova jeho;“ a dále o ní pravil Pán: „Maria nejlepší stránku vyvolila, kterážto nebude odjata od ní.“ Nuže, v čem ta jest vám příkladem? — V tom hlavním a pravém, v péči o duši svou; Maria usedla u noh Páně a naslouchala bedlivě slovům ze sv. úst jeho; a tak i vy; i vy přicházíte do chrámu P., usedáte zde abyste slyšeli slovo Boží; v slovu duchovního správce vašeho mluví k vám Kristus; v hlasu jeho ctíte musíte hlas samého Krista, neboť jest náměstek jeho a poslanec Boží. Pravidl: Kdo vás slyší, mne slyší; kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá; kdo pak mnou pohrdá, pohrdá tím, kterýž mne poslal.“

Avšak ve slyšení slova Božího nespočívá jediné péče o spasení duše; jsou služby Boží, jsou sv. svátosti; byste jich nezanedbávali, ale služby Boží pilně a svědomitě

navštěvovali, sv. svátosti rádi a s pravou nábožností přijímali; zvláště pokání a Nejsvět. Svátost oltární; též byste v čas k nemocným duch. správce povolávali, by tito s Bohem a lidmi smíření na věčnost se odebírali; též by synové vaši a dcery jen s čistým srdcem a počestně do stavu manželského vstupovali, vůbec všeho svědomitě užívali, co Kr. Pán pro spasení naše ustanoviti ráčil, a čeho ku posvěcení svému užívati máme, a čím duch. pastýř váš, jsa kněz, vám posloužiti může a má. Pravidl Spasitel: „Jednohoť jest zapotřebí.“ Toť to jedno, spasiti duši svou; v tom sbíhá a soustřeďuje se vše. A to také to hlavní; nebo, vězte, nic by netěšilo vašeho otce duch., a byt zde všeho hojnost měl, kdyžby viděl, že nejste praví, katol. křesťané, a že jeho práce a namáhání u vás jest marné Pročež: „Posvěcujte Krista v srdcích svých!“ To Maria. A co Lazar? —

c.) Lazar miloval Pána; i sestry ho milovaly, ale on více; nebo i Pán miloval jej, což v písmě zřejmě se praví. Jej vzkřísil; mohl i zdaleka; nechtěl; ale ze zájordaní schválně přišel, aby mu důkaz své lásky dal, a toho, ježž tělesně vzkřísil, i také svou tělesnou přítomností potěšil.

I vy milujte duch. otce svého, jako Lazar miloval Krista; možná, že i mnohého z vás z mrtvých vzkřísí a z hrobu hříchů k novému a lepšímu životu vyvolá. Milujte jej, jako děti milovati mají otce svého; modlete se zaň jako on se za vás modlí; přinásejte s ním nejdrazší obět a buďte ho při ní pamětlivi, jako on ji za vás přináší a pečujte, aby pobývání jeho mezi vámi nebylo mu sídlem utrpení, ale radosti a rozkoše, aby vždy, i v letech pozdních, rád vzpomínal dnů mezi vámi prožilých; aby žehnal té chvíli, kteráž ho s vámi nerozlučně spojila, tak že vás bez vyššího dovolení ani opustiti nesmí; aniž vy opouštějte ho, ale viste na něm, srdcem, láskou a vděčností, aby vyvinul se mezi vámi svazek, který jest ten nejmilejší a nejpevnější, láska, který ani smrtí se nepřetrhne, ale potrvá až na věčnost, a učiní, že jako blah. Panna, patronka tohoto chrámu P., dnes slavila v říši nebes své nanebevzetí, i vy jedenkrátě společně své na nebevzetí slaviti budete, on pastýř váš, vy ovečky jeho. Amen.

Ticho.

Když po nebi černá mračna
letí, letí

poutník v chýžku, ptáče spěje
v sněti, v sněti . . .
Znáš to děsné ticho? —

Když u večer kvítko hlavy
kloní, kloní
z vížky zvonek ku klekání
zvoni, zvoni . . .
Znáš to milé ticho? —

Když tvá ňadra kruté boly
tísní, tísní,
přítel k srdci zahovoří
písní, písní . . .
Jak v tvé duši? — Ticho? —

J. Ježek.

Pout do Říma. Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejšek.

(Dokončení.)

2) Vatikán.

Za několik těch dnů, co jsme se Římem procházeli a projížděli, nabyli jsme alespoň tolik známosti polohy Říma, že jsme se již pěšky do Vatikánu, který byl dnes na programu, vydati mohli. Jdeme kolem chrámu sv. Petra, neboť za ním u hospice „campo santo al Vaticano“ měli jsme se shromáždit. Zde, prohlízejíce chrám zevně, poznali jsme opět, jak velký, jak nesmírný jest. Za hospicem dohonil nás Msg. Jaenig, a poněvadž sbírky Vatikánské ještě otevřeny nebyly, upozornil nás na věci jinak zajímavé, které z venčí viděti bylo. Nad střechon Vatikánu pozdvihuje se s této strany velká čtyhranná věž, aneb lépe řečeno domek, tak asi jako v Praze na počátku vodičkové ulice. Z domku tohoto jest prý překrásná vyhlídka jak na Vatikán a protější vatikánskou zahradu, tak i na Řím. A v příbytku tomto, nikoliv ale v nějaké podzemní sluji neb sklepě byl vězněn Gallilei! Vedle Vatikánu, přes ulici jen, nalezá se Vatikánská zahrada. Zahrada ta leží o něco hlouběji než Vatikán. U prostřed jest dům pro audienci dám určený. Sem do této zahrady chodíval papež dokud byl zdravější na procházku, a obzvláště rád meškal v chodbě ze zimostrazu a lavrínu. —

Zatím přiblížila se hodina devátá. Poutníci z Čech scházeli se v hojném počtu. Brzy na to byli jsme do Vatikánu vpuštěni.

Vatikán jest sídlo papežů a snad největší a nejdůležitější palác na světě. Počítá se v něm okolo jedenácti tisíc sálů, pokojů a prostor. Má tři poschodí, dvacet dvorů, osm velkých a asi dvě stě malých schodů. Palác tento záleží z více stavení a chová v

sobě nevyčerpatelné poklady umění a věd. Celé knihy se již napsaly o Vatikánu a jeho sbírkách. Jedna z knéh těchto má osm velkých foliových svazků, a předce zmiňuje se o většině věcí ve Vatikáně chovaných pouze povrchně. Stavení to jest pravé bludiště pokojů a síní. Člověk domnívá se, když projde jednu řadu chodeb neb síní, že jest u konce, zatím ale otvírají se mu nové a nové chodby, jizby a síně, které chovají v sobě nové poklady umění. Nejprve přišli jsme do oddělení, kde se nalezají starožitnosti. Některé sochy mají zvláštní výklenky pro sebe, tak up. bronzový Herkules. Síně jmenují se buď podle znamenitějších předmětů, které se v nich nalezají aneb dle podoby. Tak up. Sala della biga, síň, kde se socha představující spřežení koní v dvoukolém voze (biga) nalezá. Síň Laokonova, dle mistrné sochy představující kněze Laokona se syny, jak je dva mohutní hadové ve své kotouče zaplétají. Síň Apolla z Belvederu, síň zvířat, váz. Síň čtverhranná, v níž se torso (socha, z níž některé částky jsou uraženy) Herkulesa nalezá, síň kulatá atd.

Jakou cenu sbírky tyto mají poznati lze z tohoto: Socha Herkulesa z bronzu stála čtvrt milionu lfr. V hospici „dell'Anima“ nalezena při kopání socha zurážená (torso), jejížto cena se pácila na 5000 lfr. Papež ji koupil, a za peníze ty byla obnovena kaple sv. Jana. — Roku 1849, vypravuje Seb. Brunner, bylo ku konci dubna zadržáno v celnici pařížské přes čtyřicet beden, které obsahovaly sochy, obrazy a nádoby. Poznalot se, odkud byly. Spolek německých, umění velice milovných židů, v jejichžto čele byl jakýsi Brucker, koupil tyto věci — v počtu 2500 — za tři miliony franků od lupičů, kteří za těch dob v Římě vládli. Věci ty však měly cenu nejméně deseti milionů. Luis Napoleon kázal, když pokoj v Římě byl zjednán, aby se věci ty tam navrátili. — Dlouhými chodbami a síněmi, v nichž se množství soch nalezalo, přišli jsme do biblioteky.

Hlavní síň biblioteky je 216 střeveců dlouhá, 48 stf. široká a 28 stf. vysoká. Šest pilířů dělí ji ve dvě lodě. Avšak kde jsou knihy a rukopisy? Vždyť žádných není viděti. — Ty nalezají se kolem pilířů a zdí v krásných skříních uzavřeny. Čítát pak bibliotéka ta přes 24.000 vzácných rukopisů v rozličných řečích. Před bibliotekou jest velký pokoj, který slouží za čítárnu. Zde nám ukázáno místo, kde náš nebožtík Palacký sedával a výpisky si dělával.

Za bibliotekou táhnou se dále jiné sály

v nichž se ve skříních za sklem nalezají vzácné rukopisy up. Kodex vatikanský, rukopis Torquata Tassa atd. Vedle pak jsou rozličné dárky od znamenitých osob a panovníků jako u p. alabastrová váza darovaná od Mac Mahona, překrásná křtitelnice zdobená lilijemi a křížem, dar to od císaře Napoleona III., jehožto syn v této křtitelnici křtěn byl. Než kdož jest s to pamatovati si všechny ty dary a dárce!

Jedna věc však utkvěla mi živěji v paměti, a sice mešní kniha, kterou Jeho Veličenství císař náš František Josef daroval Jeho Svatosti na památku uzavření konkordátu. Písmo jest dlé starého způsobu, malby a ozdoby překrásné, barvy hlavně modré a zlaté. Avšak ani nádhera, skvostnost nečiní missál tento tak pamětihodným jako okolnost ta, že missál tento byl dohotoven a papeži dodán, když konkordát byl již zase zrušen. — Vedle v okně stkví se krásná podobizna Pia IX. na skle malovaná, dar to z Čech. Dále jsou tu fresky z Pompeji, a vedle jsou zvláštní místnosti, v nichž se rozličné adresy uschovávají.

Po sbírkách jest ve Vatikáně nad jiné znamenitá kaple sixtinská, v které se nalézá poslední soud od Mich. Angella. Obraz tento zaujímá celou jednu stranu řečené kaple. Osoby na obraze jsou v životní velikosti. V prostředku obrazu je J. Kristus a Maria Panna obklopeni sbory svatých a apoštolů. Anděl drží nad Kristem Pánem nástroje utrpení. Lidé jedni vstávají z hrobu, jiní hledí dostati se do nebe, jedni lezou tam po růženci, a opět jiní bojují s ďábly, kteří je do pekla vlekou atd.

Z kaple Sixtinské, která se právě opravuje, přišli jsme do síně tak zvané „nových svatých.“ Do síně této přicházejí obrazy oněch svatých, kteří v novější době za svaté vyhlášeni byli. Blah. Anežka zde ovšem není, nebo ona nebyla za svatou vyhlášena, nýbrž účta její pouze schválena; viděl jsem zde však obraz sv. Jana Sarkandra. V síni nepoškozeného Početí Panny Marie nalezá se mnoho překrásných obrazů vztahujících se na dogma o nepoškozeném Početí Marie Panny, tak u p. jeden z obrazů těch představuje předchozí studia o dogmatu tomto, t. j. učence, kteří před prohlášením dogmatu učení toto zvláště zastávali, prohlášení dogmatu a korunování obrazu Panny Marie. (Jen ty obrazy Marie Panny bývají korunovány, které zázračnou moc osvědčily.) —

Na to přišli jsme do síní a chodeb Rafaelových t. j. síní a chodeb, které zdobený jsou malbami Rafaellovými. Na chodbách

jsou obrazy, jejichžto předmětem jsou nejvíce události, které nám vypravuje písmo sv. V síni signatury je světoznámý obraz zvaný *disputa* vztahující se na učení o nejsvětější Svatosti. Na proti němu Škola v Athenách a t. d.

Obrazárna, do níž jsme pak přišli, nečítá sice mnoho, za to ale tím vzácnějších obrazů. — Již z tohoto slabého a kratoučkého náčrtku poznati může laskavý čtenář, co souditi o lidech takových, kteří prohlašují papeže za tmáře a nestydí se namlouvat lidu, že učení katolické není přítelkyní věd a umění. Příteli, kdo tak mluvíš aneb soudíš, jdi jen na jeden den, ba jen na několik hodin do Říma, zvláště pak do Vatikánu, a tam poznáš mnoho-li pravdy podobné fráse v sobě obsahují. Jak mnohá stránka starověkého života, umění a věd ostala by navždy temnou, kdyby nebylo Vatikánu a jeho sbírek! Co svět světem bude, a dokud si bude vážiti věd a umění, musí býti vděčným papežům za to, co pro vědy a umění byli učinili a doposud činí.

Jdi po Římě a taž se, kdo zachoval ty staré památky, že se nerozpadly? Nápisý na nich odpovědí ti, že to byli papežové, kteří je zachovali. A co činí vláda nynější? Vybírá vstupné za podívání na to, co papežové byli zachránili, sama ale činí pro zachování starých památek pramálo.

k) Výstava dárků jubilejních.

Veškeré dárky, blahopřání a adresy, které za příčinou padesátiletého jubilea biskupského Jeho Svatosti byly zaslány, byly od 1. června v jedné chodbě paláce Vatikanského, kteráž se dlouhé ulici podobala, vystaveny. Dárky tyto byly roztrženy dle jednotlivých zemí, tak ale, že některá země více oddělení měla. Zdá se, že pořadatelé této výstavy nenadáli se tak hojných darů, a proto nepochybně viděli se nuceni, když již místo pro tu neb onu zemi vykázané přeplněno bylo, nové vyhledati. Rozšířiti první nedalo se více, nebo hned vedle bylo místo pro dárky z jiné země určené. Musely tedy dárky z jedné země na více místech vystaveny býti. Tak mělo u p. Německo, Francie, Anglie po dvou od sebe vzdálených odděleních. Itálie jich měla docela pět.

V každém oddělení nalezalo se nejvíce kalichů, mešních rouch, missálů, adres a p. Avšak každá země měla také cosi zvláštního, čím se od jiných zemí lišila. Tak u p. Amerika poslala mimo věcí řečených krásné medvědí kožichy barvy bílé a černé, krásný praporek a velké množství svící. Německo poslalo mimo velký počet kalichů krásné

biskupské insignie. Itálie vynikala nad jiné četnými krásnými obrazy. Tak vynikal u prostřed oddělení prvního obraz neposkrvněného Početí Panny Marie a velké svícny.

Pisa zaslala překrásný model své nakloněné věže. Řím podal papeži mimo jiné drahocenné věci překrásný meč s nápisem: *Militari Pontifici* — bojovnému biskupovi. Pochva byla drahou červenou látkou ozdobena. Tétěz barvy byla i štol a mešní roucho. Nad jiné však lákalo na sebe pozorost dílo sochařské představující statou hlavu sv. Jana Křtitele rouškou zakrytou. Rouška byla tak uměle pracována, že se zdálo jakoby ani nebyla z mramoru nýbrž skutečná. Podobně vynikal i překrásný velký kříž z kosti slonové a okovy z ryzého zlata. V skutku Řím a Itálie se vyznamenaly. Avšak i Francie nezůstala pozadu. Oddělení toto zdobily mimo jiné věci sochy srdce Ježíše Krista a Panny Marie a Marie Lourské. Tkaný obraz představující matku s třemi dítkami byl práce mistrná, tak že těžko bylo rozeznati, je-li tkán anebo malován. Jedno z tří dítek požívalo prsu, druhé hrálo si s kvítkem, třetí však jaksi zakrytě pryč od matky se odvrátilo. Měla to snad býti církev, jak národy kojí svým učením? — Kdo by pak bylo ono dítě nezdrné? — Anglie zaslala mnoho kufrů s plátnem; Švýcarsko mnoho hodiněk, které ve způsobu kříže srovnány byly. Na jedné straně kříže byl rok 1827, na druhé 1877. — Rakousko chtělo nepochybně dokázati, že doposud jest v platnosti přísloví „*Austria erit in orbe ultima*.“ „Rakousko bude na světě poslední.“ Nepochybně že se zasláním dáreků se opozdilo, a proto vykázáno mu místo poslední. Svrchu nad dárky vynikalo krásné dlouhé antipendium, právě tak dlouhé jak široké bylo oddělení pro dárky určené. Uprostřed výstavy stkvěly se blahopřání a adresy z Čech. Kalichů bylo v rakouském oddělení v celku třinácte. Ale což jest to v poměru k malé Belgii, která samojediná poslala přes sto kalichů? Cena veškerých dáreků páčí se na deset milionů franků. A rovně tolik asi bylo na penězích zasláno haléře sv. petrského; z Čech 31.000 zl. a 480 franků ve zlatě. A co bude, otázka se snad mnohý, papež se všemi těmi dárky dělati? Kalichy, roucha mešní a náčiní kostelní dostanou se především missionářům a chudým kostelům. Adresy se uschovají ve zvláštních pokojích, jak jsme byli již viděli. Peněz použito bude zajisté jen ve prospěch církve a církevních ústavů. Mnohý dárek dostane se osobám vznešenějším, které bude chtít papež zvlášť vyznamenati. Pro sebe

ponechá zajisté nejméně, poněvadž pro svou osobu mnoho nepotřebuje. —

l) *Quirinal. Forum Romanum.* Některé ještě kostely.

Část města za Tiberou, kde se hlavní chrám sv. Petra a Vatikán nalezá, viděli jsme již. Jižní část města od Kolossea ku katakombám sv. Kalista a k basilice sv. Pavla také jsme již shledli. Laterán a chrámy na východní straně města také jsme již navštívili. Zbývá nám tedy hlavně ještě severovýchodní část města, která se od Pincia ku Quirinálu, ku Kapitolu, k forum táhne. Tam nechť mne dnešního dne čtenář doprovodí.

Nad „*piazza del Popolo*“ vystupuje návrší „*monte Pincio*“ zvané, na němž se krásné sady nalezají. Odtud jakož i ze sousedního návrší, na němž jest chrám „*Trinita dei Monti*“, jest krásná vyhlídka na město, *Trinita dei monti* patří nyní řeholnicím „*du sacré coer*“, které při něm vychovávácí ústav pro dívky mají. Zde sloužili jsme v domácí kapli mši sv. Na dvoře klášterním viděli jsme ve velkých nádobách množství pomerančových stromů dozrávajícím ovocem obalených. — Kolem paláce *Barbarini* přišli jsme ku Quirinálu. Quirinál býval letním sídlem papežů. Od času papeže Pia VII. scházivali se sem kardinálové do konklave tj. k volbě papeže. Roku 1846 dne 16. června byla s balkonu paláce toho ohlášována rádošná zpráva, že za papeže zvolen jest Jan Mastai-Feretti, který přijal jméno Pia IX. Téhož dne udílel nový papež s balkonu Quirinálu zástupům lidu první papežské požehnání. Ze všech stran ozývalo se: *At žije Pius IX.* — A nyní v témž paláci přebývá — král Viktor Emanuel. Jak mu asi jest, když vjížděje do tohoto papežům vyrvaného sídla vidí tam papežský znak a nápis „*Paulus V. Pontifex Maximus*.“ Divil jsem se, že znak a nápis tam ještě obstály! Svědomí dá se ovšem ohlušiti — jak ale bude až se probudí? —

Několika ulicemi octli jsme se brzy na Kapitolu. Ze starého Kapitolu neostaly nežli základy, na nichž nynější stavby Kapitolu zbudovány jsou. Jsou to zejména palác senátorský a s obou stran paláce konservátorů, vystavěny dle nákresu Mich. Angela. Nad palácem senatorů jest věž, na níž se nalezá socha, která vítězný Řím s křížem v ruce představuje. Ve věži této velký zvon, kterým se zvonívalo, když papež zemřel, a na počátku proslulého karnevalu. Za našeho pobytu v Římě svolával hlas zvonu tohoto lid k protipapežské demonstraci, v jejížto čelo se sám král postavil. Než o tom zmí-

ním se později. — Na Kapitol vedou mohutné, široké schody, u nichž se dole dvě lvice z čediče, nahoře pak dvě sochy Kastor a Pollux koně vedoucí nalezají. V prostřed čtverhranného nádvoří jest prastará bronzová socha Marka Aurelia. Po levé straně schodů jest jakási zahrádka, v které právě natírali jakousi silnou železnou klec. Tarpejská skála jest domy zastavena.

Nedaleko Kapitolu, vlastně na úpatí jeho rozkládá se „forum“, bývalé hlavní náměstí starého Říma. Již několikráte šli i jeli jsme kolem náměstí tohoto, nyní však všimneme si ho podrobněji. Na místě tomto rozhodovaly se druhdy po celá staletí osudy téměř celého známého světa. Místo toto, jindy tak důležité, středisko veřejného života v Římě, místo toto slouží nyní k tomu, že se zde shromažďují venkované s dobytkem, s kterým přivezli potravu do Říma, a proto se také nyní „Kravské pole“, „campo vaccino“ nazývá. Forum jest podlouhlý, nepravidelný v zemi vyhloubený a rozrepaný čtverhran, který se táhne až k oblouku Titovu blíže Kolosseu. Tu a tam nalezá se něco sloupů a zřícenin, zejména pak tři sloupky z chrámu Saturna, sloup Phokův, portikus záležející z osmi jonických sloupů, zbytky chrámu Konkordie, kdež druhdy hřměl Cicero proti Katilinovi, několik sloupů z chrámu Jupitra, chrám della pace a j. v.

Není snad místa na světě, které by tak důrazně hlásalo marnost vši slávy světské, jako forum římské. Tam, kde slyšeti bylo nejznamenitější řečníky, tam ozývá se nyní hukot krav! Vše co na slávu starého Říma upomíná, leží v zříceninách! Jen některé vítězobrány, jako Titova a Konstantinova se zachovaly, aby hlásaly vítězství křesťanství nad židovstvím a pohanstvím! —

Že i v této části města mnoho a krásných kostelů se nalezá, dá se mysliti. Jsou to zejména Trinitá d'Monti, Araceli, Maria Maggiore, sv. Pudencie a Praxedy, Františky Římské, Kosmy a Damiana atd.

Maria Maggiore jest jeden ze sedmi hlavních chrámů Římských a proto si ho v krátkosti blíže všimneme. Chrám tento sluje též Marie P. ad Nives, Sněžné Panny Marie, poněvadž sníh, který dne pátého srpna zde napadl, měl býti znamením, kde jistí zbožní manželé chrám na počest Marie Panny postaviti měli. V chrámě tomto chovají se i jesle, v nichž Vykupitel náš spočíval, a proto se chrám tento jmenuje též Marie P. u jeslí „ad praesepe“ a poněvadž jest největší chrám Mariánský v Římě sluje „Maria Maggiore“.

Chrám tento byl ozdoben prvním zla-

tem, kteréž přivezl Krištof Kolumbus z Ameriky. U oltáře, v němž se jesle nalezají, sloužíval druhdy papež o Božím hodů vánočním mši sv., nyní co neopouští Vatikán, se to ovšem neděje. V chrámu tomto chce být Pius IX. pochován.

Vedlo by mne příliš daleko, kdybych se chtěl i o ostatních chrámech blíže zmíniti. Avšak dříve ještě nežli opustíme Řím, všimneme si ještě alespoň jednoho chrámu. Neleží sice v této straně města, kterou jsme dnes byli navštívili, nýbrž v levo od korso, takřka v středu Říma a chrám ten jest „Pantheon“. Jest to jediný chrám pohanský, který se zachoval a v křesťanský chrám proměněn byl.

Známo zajisté, že když byli Římané některý národ podmanili, že přijali i bohy toho podmaněného národa do počtu bohů svých. Pro všechny tyto bohy ustanoven byl „Pantheon“ t. j. chrám všech bohů. Když pak padlo pohanství, odstraněny byly i sochy bohů pohanských a chrám, který sloužil dříve ku počtě všech bohů a bůžků, zasvěcen od Bonifáce IV. ke cti a chvále všech svatých a vyvolených Páně. Posvěcení to stalo se dne 1. listopadu, památka pak toho posvěcení konávala se nejprve jen v Římě, později však rozšířena byla po celém křesťanském světě. Že do chrámu tohoto 28 vozů kostí sv. mučnicků převezeno bylo z katakomb, na to jsem již upozornil.

V přední Pantheonu jest 16 žulových korintických sloupů, každý z jednoho kusu kamene. Pantheon má podobu kulatou, a čítá v průměru 132 střeviců, tolik střeviců jest též vysoký. Celá ta stavba nemá žádných oken. Světlo a vzduch vnikají do vnitř otvorem, který jest ve svrchu klenutí a má sedm a dvacet střeviců v průměru. Otvor tento není ani zasklen, tak že vnitř i pršetí může. K tomu cíli jest však podlaha tak zařízena, aby dešťová voda lehko odtékati mohla. Pantheon zaval tak podnět ke kopuli sv. Petra. Michel Angelo prý si totiž umínil, že vystaví Pantheon ve vzduchu. A skutečně podobá se kopule sv. Petra Pantheonu ve vzduchu. Bernini zohavil krásnou rotundu Pantheonu tím, že k ní přilepil dvě věže, kterým lid říká oslí uši Berniniho. Papež Urban VIII. dal pak z kovového stropu Pantheonu uliti baldachin a sloupky, které jsou nyní nad hrobem sv. Petra.

O Pantheonu praví velmi krásně G. H. Šubert: Římané to byli, kteří Ježíše Krista odsoudili, římsí vojáci to byli, kteří jej vedli na horu popravnou, kteří u kříže stáli. Co by asi byli odpověděli, kdyby jim byl

tehdy někdo řekl: „Římané, vy máte ve věcném svém městě, které vystavěno jest na sedmi pahorcích, chrám pro všechny bohy, a paláce pro své císaře. Vězte ale, že tento Ježíš, kterého jste odsoudili jako zločince, samojediný bude jednou ctěn ve vašem Pantheonu, kdežto ostatní chrámy bohů vašich se rozpadnou; a Petr bojácný učedník, který Jej třikráte zapřel, ten zasedne ve vašem městě na trůnu vašich císařů! Za blázna byl by býval považován, kdo by se byl osmělil takto mluvit! A přece se tak stalo! Tam, kde stály druhy modly pohanské, tam nalezájí se nyní oltáře, na nichž se přináší oběť Bohu nejvyššímu!

m.) Jubilejní slavnost dne 3. června.

Ku 3. červnu připravoval se Řím na slavnosti dvě. Řím katolický, a s ním celý katolický svět připravoval se, aby oslavil padesátiletou památku posvěcení Pia IX. na biskupství; Řím liberální chystal se k protidemonstraci, k oslavení totiž statutu čili konstituce, jak to liberálové byli ve sněmovně uzavřeli. Viktor Emanuel dal se liberálním proudem unést tak daleko, že se postavil v čelo protipapežské demonstrace, která ať si říkájí liberální listy co chtějí, směřovala k tomu, aby odvrátila lid a pozornost jeho od Vatikánu. Středem slavnosti církevní byl Vatikán a chrám sv. Petra v okovech, středem slavnosti politické bylo vojenské cvičiště „Makao“ a Quirinal. K oběma slavnostem konaly se velké přípravy. Všimně si nejprve slavnosti liberálního Říma.

V neděli dne 3. června časně z rána vyrušení jsme byli ze spánku hlučnou hudbou. Oddělení vojska ubíralo se ku přehlídce na cvičiště „Makao“. Brzy následovalo oddělení druhé. Římané vyhlíželi v neďbalkách z oken, avšak ani živé duše jsem neviděl, která by se byla dala zvuky hudby vylákati a za vojskem se ubírala. Ve tři čtvrtě na sedmou vyjel Viktor Emanuel ve slavnostním kočáře z Quirinalu, blíže nádraží vsedl na kůň a jel v průvodu generálů a důstojníků k přehlídce vojska. Rány z děl ho vítaly, kdežto zvony do kostelů zvaly. Přehlídka vypadla jako obyčejně, pravil list „Gazetta d'Italia.“ List tento liberální se mrzel velice na to, že ministr války k vůli nějaké úspoře nepovolal více vojska do Říma. Slavnost prý mohla býti ještě imposantnější. Rádi věříme! Před 10. hodinou navrátil se král zpět a v deset hodin přijal deputaci sněmoven, která mu adresu odevzdala. Předseda a místopředseda doprovázeni skoro prý všemi poslanci v Římě se nalezajícími ubírali se v kočářích ku Quirinalu. Nechci se

pouštěti do politiky, avšak dovoluji si předce pochybovati o tom, bylo-li to moudré, že král Viktor Emanuel toho dne, kde Pius IX. slavil padesátileté jubílum biskupství, nejen demonstrativně přehlídku vojska konal, nýbrž že v odpovědi na adresu poslanců výslovně vychloubal se tím, že papeže a jiné panovníky o panství jejich připravil a papeži Řím vyrval. Neřekl to ovšem slovy těmi, kterými já to uvádím, avšak co jiného znamenají slova, která pronesl „že v těch 30. letech, co dána jest konstituce, Itálie se sjednotila a Řím že se stal hlavou Itálie?

Při této příležitosti vpadl prý poslanec Crispi králi do řeči řka: Královská Milosti, lid je s Vámi! Načež král: „A já s lidem.“ Crispi opět: Lid je s Vámi nyní a bude vždycky, začej král se poděkoval. — Kdyby však v té chvíli král se byl otázel, kde že ten lid je, a co dělá dnes v chrámě sv. Petra v okovích, byl by zajisté přivedl p. Crispiho do velikých rozpaků. — Vždyť tentýž list, z něhož jsme tyto věci čerpali, praví: „Ve všech chrámech jest dnes slavnost, všude plno lidstva. V chrámě sv. Petra v okovích jest přes sto biskupů a nesmírný počet poutníků.“ Čtverák ten zpravodaj — Římana žádného tam neviděl? — Tolik o slavnosti konstituční. Všimně si nyní též slavnosti církevní.

Již ve více chrámech jsem pozoroval, že Vlaši líbují si v pestrých barvách a že velice hledí na slavné osvětlení chrámů. Tak na př. v kostele sv. Filipa Nerejského, kde se v sobotu dne 26. května konala pouť, a v Římě, byl jak již podotknuto, zasvěcený svátek, viděli jsme množství hedbávných látek a světél počet veliký. Od sloupu k sloupu táhly se drahé hedbávné látky barvy bílé a červené, zlatým třepením zdobené. Sloupy byly takovými drahými látkami zcela zahaleny. Podobné ozdobení viděli jsme ve chrámu Panny Marie v Kosmediu v den Božího Těla, kdež biskup měl požehnání. I tam byly sloupy, které ještě z pohanského chrámu pocházejí, barevnými látkami zcela zakryty. Avšak vše to nedalo se porovnat s tím, co jsme v chrámu sv. Petra ad vincula viděli. Chrám sv. Petra v okovích má své jméno odtud, že se v něm ve skříni na oltáři chovají okoay, kterými byl sv. Petr spoután. V chrámě tomto byl před padesáti lety Pius IX. na biskupa posvěcen. Nad hlavním vchodem do chrámu byl krásný, velký obraz představující svěcení Pia IX. na biskupa. Představen byl právě ten okamžik z obřadů, které tehdy kardinál Castiglione, pozdější papež Pius VIII. v příto-

mnohdy dvou biskupů konal, jak se svěcení kniha sv. evangelia na šiji a na hlavu klade. Vnitřek pak trojlodního chrámu byl takřka jedno moře světél. Od sloupu k sloupu táhly se drahé látky, dvacet sloupů hlavní lodě bylo úplně drahými látkami zakryto, a nad oblouky, které sloup k sloupu pojí, táhly se řady lustrů. Nápočítal jsem jich přes 150, a v každém bylo nejméně osm svící. V samotném presbytáři bylo jich šest a dvacet ve dvou polokruzích nad oltářem. Svíce, které mezi lustry v trojramenných svícních aneb jednotlivě na zdích a oltářích chrámu hořely, nebylo lze ani spočísti. Jaký div, že byl ustanoven zvláštní výbor, aby se nějaké neštěstí nestalo. U hlavního oltáře sloužil kardinál Simeoni slavnou mši sv. u přítomnosti velkého počtu biskupů, kardinálů a množství duchovenstva. Samy liberální listy praví, že bylo přítomno 75 kardinálů a přes sto biskupů. Sbor kapelly Sixtinské, který jest od papeže placen, profesori kapelly Juliánské a ostatních basilik a kollegiálních chrámů v Římě zpívali tak zvanou mši papeže Marcella od Palestriny. Nával do chrámu byl nesmírný, horko při tak velkém množství lidí a světél téměř nesnesitelné. Dlouho to trvalo než se člověk do kostela aneb z kostela dostal. Hudební zpravodaj listu „Gazetta d'Italia“ praví o provedení řečené mše toto: Když počalo Kyrie nastalo zbožné ticho v celém kostele . . . Při počátku Gloria byli jsme jako u vytržení. Jeden pohlíželi jsme na druhého, aniž bychom se odvážili sdělití jeden s druhým dojmy, které na nás byl zpěv učinil. Báli jsme se, že by nám ušla některá nota z toho proudu, který nás unášel. — Dále pak dokládá, že kdyby se byla tato mše prováděla v Miláně neb v Neapoli anebo ve Florenci, že by to považováno bylo za událost neobyčejnou, a že by zvláštní vlaky byly se tam vypravily. V Římě však, kde jest vše velkolepé a umělecké, zdálo se to býti něco obyčejného. Avšak nikde prý by byla nemohla mše tato tak provedena býti, jako v Římě.

Dříve ještě než mše sv. byla ukončena, odebral jsem se z chrámu; nebo nával lidu a horko bylo nesmírné. Chtěl jsem ještě navštívití františkánský chrám Araceli na Kapitolu. Chrám tento stojí na místě, kde druhdy stávala kapitolní pevnost „arx“ kterou husy štěbetáním svým jednou zachránily. V chrámě tom nalezá se též divotvorná soška Jezulátka. Soška tato byla v 16. století vyřezána ze stromu zahrady olivetské u Jeruzalema. Soška tato, zdobena perlami, drahokamy a oděna v hedbáví, bývá prý vo-

zena na zvláštním vozíku k nemocným a umírajícím, kteří se jí dotýkají a ji líbají, aby uzdraveni byli. Představený kláštera ochotně nám sošku ukázal a dovolil, bychom růžence atd. o ni dotýkali, ano dal nám i na památku dotýkaný obrázek zázračného Jezulátka. Domníval jsem se, že bude náměstí na Kapitolu přeplněno, poněvadž tam měli býti někteří vyvolenci záslužnými penízi aneb pochvalou vyznamenáni. Hudba tam ovšem hrála, ale kolem hudebníků stálo pouze asi dvanáct výrostků. Pane Crispi, kde že jest ten lid, který drží s králem „nyní i vždycky?“ — Když jsem se ubíral po schodech dolů, spatřil jsem, že v kleci, kterou včera natírali, chodila mrzutě a jaksi pitomně — vlčice, živý to znak nynějšího Říma.

Po ukončení služeb Božích u sv. Petra v okovích ubírali se zástupy buď pěšky aneb ve vozích k Vatikánu. V sakristii sv. Petra ad vincula dostávali červené kříže, které mnozí připevnili si na prsa, avšak na rozkaz policie museli je sejmouti. Počet těch, kteří dnes od papeže byli přijati, pravil liberální list „La Nazione“ páčí se na šest až sedm tisíc, nepočítaje v to ty, kteří již přijati byli, a zde ještě meškají, aneb kteří teprv zítra k nohům papeže se vrhnou. —

Mezi těmi, kdož dnešního dne od papeže přijati byli, aby mu své blahopřání projevili, vynikala zvláště šlechta římská. Knížata Massimi, Alfieri a t. d. přijeli dle starého obyčeje každý s třemi skvostnými povozy. Papež obklopen byl velkým počtem biskupů, trůn sál byl přeplněn. Téhož dne skládali vyslanci vlád, kteří jsou u papežského dvora pověřeni, papeži blahopřání. Rakouský vyslanec, dvorní maršálek Larisch-Mönich přijel s velkou slávou a okázalostí, aby papeži odevzdal vlastnoruční přání našeho císaře pána Františka Josefa. Maršálek přijat byl ve zvláštní audienci v příbytku J. Svatosti.

Na slavnosti konstituce, praví Schuselka, nebral mimo Itálii nikdo podílu, kdežto světské moci zbavený papež ku svému biskupskému jubileu ze všech dílů světa blahopřání dostával. Z toho mohou poznati Římané, jaký význam světový má Řím skrze papeže! — Kéž by ale i všickni katolíci poznali, jaký význam má papež a papežství v církvi katolické. Kéž by poznali, že úřad ten jest samým Kristem ustanoven a s ním že stojí i padá katolická církev. Petr a nástupcové jeho jsou ta skála, na níž vzdělána jest církev Kristova, a proto všickni věrní katolíci seřadují se kolem skály této.

Odpoledne unášel nás vlak po západ-

ním většinou neúrodném pobřeží středoze-
ního moře přes Civittu Vecchii, Grossetto,
Livorno, Pisu, Pistoji, Bononii, Modenu,
Mantovu, Veronu, Padovu do Benátek a od-
tud přes Kormons známou již cestou nazpět
do Cech.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

(Pokračování.)

Daleko nad lesy zdálo se, jako by se
byl opět objevil rudý žár a jakoby štekot a
vytí prorážely hvozdem až v tiché kobky
hradní.

Bohunce vyrazil náhle rtoma hlučný
pronikavý smích.

Čeď na stráži podívala se ku věži,
druh k druhu naklonil hlavu, zachvěl se při
šepotu a ku věži podívali se po druhé, ale
jen tak úkradkem.

— „A co stalo se s ním? — Snad
odvlékli jej na daleký hrad a vsadili do ža-
láře; či ubili jej? — A tys to učinil pro
mne, pane Zbyňku, a zač?“

Bohunka zastřela si hustým kaštanovým
vlasem obličej.

Stráže obrátily opět uděšené zraky k
okénku ve věži, přišly jim na pamět pohádky
o nešťastných duších a nemohly se již ani
vystřídání dočkati.

— „Králi Václave! — Nešťastná ze-
mě, nešťastný lid!“ —

„Poslouchej, volá krále, běduje nad naší
zemí!“

„Mlč brachu a uděláš nejlépe. Máme
se dobře, král je nám nakloněn, jakoby byl
z našinců a vrtochů jeho si nevšímejme.
Zdaž měli jsme se tak kdys za nebožtíka?“

— „Ty nemůžeš mne vysvoboditi, tvé
ruce svázaný, tvé nohy ukovány — a potom
bych se ti nemohla odměniti ničím — ničím
pane Zbyňku! — Tatičku můj! Ty mne hle-
dáš, ty chodíš od hradu ke hradu, či ležíš
už pod zemí, černá země nad tělem tvým a
na hrobě tvém nikdo, nikdo z celého toho
světa šířého?“

Mladá dívka zakryla si rukama tváře
bez slzí a zbělené jakoby bez krve.

„Volá tatičku, nařiká si pro jeho smrt;
slyšíš?“

„Neposlouchej a poslouchal-lis, raději
slov těch zapomeň. Není ti po tom nic, o
královské chutě se nestarej, svému králi věrně
služ a povede se ti dobře, Za Karla byl by
s námi ani rožmberský psovodce neměnil!“

Nad Točníkem zakroužilo hejno havranů,
zase obletěli brad a zase krákorali ti černí
ptáci, že se čeď ostatní probouzela a po-

slouchala, co že za zvěsti děsné to nesou ti
opeřenci. Ale nedlouho poslouchali, nýbrž
ukrývali hlavy pod houně, aby neslyšeli po
druhé volání, jímž vyvstával na čele studený
pot, slov jakoby hrobových: „Nešťastná země,
nešťastný lid!“

X.

Před chýší budňanského převozníka za-
stavil se v posledních dnech již podvkrátě
jezdec, seskočil s koně a zaklepal na dvířka.

Tato byla však pevně uzavřena a v chat,
prázdná a když se optal po převozníkovi
neznámý jezdec již potřetí, vyprávěl mu Lexa,
kterýž zastával úřad Příborův, že se ode dvou
týdnů převozník toulá po světě a že hledá
dceru, již mu byli v lesích krivoklátských
uloupili.

Jezdec vyšvihl se bez jediného slova na
koně a zaměřil přímo na Karlštejn.

Pan purkrabí tušil v něm posla králov-
ského a měl pevný úmysl v ničem nepovo-
lovati, co by se nesnášelo s řádem hradu
zdejšího. —

Ale neměl toho pro okamžik zapotřebí.

„Věru pane, vzpomínám si a napadá mi,
komu by mohl tenhle obličej patřiti; ale řeka
Arno dávno setřela už asi jeho podoby. Od
pisanské řeže uplynulo mnoho vody Be-
rounkou!“

Pan purkrabí ještě držel pravici na vy-
sokém čele a ještě vzpomínal. Neznámý jezdec
však mu pomohl.

„Jsem Sulislav Pozdeňský!“

„Ty že Sulislav, ty že dávný můj druh!
— Či to duch jeho toliko a jde mne na něco
upomenout?“

„Jen se dobře těma svýma očima podí-
vej a poznáš mne. Vypadám snad arcíť jako
duch, ale jsem tentýž Sulislav, jenž kryl na
pisanském mostě císaře hned za Kolovratem,
ježž vlašské střely ranily a vlašské ruce ra-
něného do bahnitého řečiště hodily!“

„Druhu můj, příteli můj a jak sem při-
cházíš?“

Pan purkrabí pojal v náruč starého zná-
mého z mladých, válečných let a po té tváří
jeho, jež zdála se býti z železa a na níž
karlštejnská čeď četla v každé vrásce jeden
statut hradových regulí, skanuly slzy radosti
smíšené se slzami nejpřímnější soustrasti.

„Když jsem jel tehdáž do Norimberka,
ani ve snách mi nenapadlo, že vidím ženu
svou, děti své a kolébku svou naposled.
Onehdy našel jsem místo hradu rodného ru-
my, kolem opálené kmeny a pod tím mechem,
jímž zakryty zříceniny, kde že bych mohl
hledati Justinu svou a děti své!“

Starý purkrabí tiskl Sulislava pevně v

náruč svou, rty jeho chvěly se pohnutím a oči sokolí se znovu kalily.

„Potěš tě Pán Bůh! — Nenaříkej a nebeduj! — A usedni brachu, usedni a buď mi vítán z celé duše mé do té české země naší, buď mi vítán i pod zdejší krov. Na Karlštejn vstoupila noha tvá dnes poprvé. Tenkrát ho teprvé stavěli. — Však povíme si tu dnes spolu tak ledacos, zaletíme dušemi svými nazpět do těch mladých šťastnějších let, požalujem si a pozasteskнем si. Dnes beztoho nepůjdeš, zítra také ne a pozejtří ještě ne. Jsem tu také tak osamělý a kdyby nebylo Křepely — říkáme mu doktor „dekretal“ — věru rok od roku by více odvykala stará má tvář úsměvu. — Máme nového krále, to víš brachu; ale až ti budu vyprávět, a až uslyšíš všechno, zděsíš se, že to může činit dědic koruny Karlovy, že tak se zvrhla Karlova krev. — Však vypovídáme se navzájem. Ve zdejším hradě je život opravdu útulný, tichounký. Ve světě nemáš nikoho, můžeš vzít službu zde, statky tvé ti vrátí a budem žítí spolu, dokud jeden druhému oči nezatačím!“

Kdyby byla viděla čeleď zdejší toho nepovolného, mlčelivého purkraběte, kdyby byla slyšela dnes hovor jeho a na tvářích mu slzy zočila, zdaž byla by poznala v něm onoho přísného velitele, kterýž neodpusť nikomu ani kroku na krivo a jenž železnou důsledností trestal i svého miláčka, i „dekretála,“ když se jen dost málo pozapomněl!

„A předce mám příteli v té vlasti mé ještě někoho. Věrný zbrojnoš můj Neustup zachoval a vychoval dítě mé, dcerušku Justinu a stal se prý zdejším převozníkem. Pověděl mi to ohehdy v Pozdní starý, šedivý muž.“

„A jmenoval se?“

„Příbora.“

Pan purkrabí svěsil hlavu a několikrát jí zakývnul.

„Ale tvé dítě mu umřelo!“

„Rekl to jen; ale pravdu zatajil. Umřela mu dcera jeho a on přijal mé dítě za vlastní. Já už třikrát zaklepal na dvířka chaty jeho, ale nezastihl jsem ho nikdy. Vyrostl na našem hradě, my jej považovali za bratra, však věrnost jeho byla také nad mramor a poctivost nad zlato!“

Starý purkrabí opět zakýval podivně hlavou.

„Zkusil jsi dost a těmi zkouškami tvé nitro utvrdilo, že zpráva nedobrá nedovede jím více otfásti. Převozník Příbora, někdejší

zbrojnoš Neustup, hledá dceru svou, již mu v královské oboře uloupili.“

„Tedy tam dole nelhali!“

„Lupičem dle pověsti jest Svinářský Bořivoj. Zbyněk schovanec páně Viléma Zajíce, chtěl lup pokazití a zaplatil to v několika dnech smrtí. Pan Vilém chce hnáti na púhon pana Bořivoje k soudu zemskému. Ale vypadne s těží ve prospěch jeho. Svědek ani jediný, Zbyněk také nemůže již mluvíti a Bořivoj je mezi prvými milci a důvěrníky našeho krále!“

Pan Sulislav poslouchal mlčky; při dalších zprávách sevrhel toliko křečovitě rty a hlavu svěsil níže ke hrudi.

„Zbyněk prý synem Perchtolda a tento zdržuje se na Hanžburku, bičuje se do krve, moří se hladem i žízní a ještě prý mu nedává svědomí pokoje.“

„Lupič štěstí mého, vrah ženy, dětí mých, žhár kolébky mé živ?“

Pan Sulislav pronesl slova tato zvukem dutým; ale okamžitě opět sevrhel rty. Chvilí nastalo v jizbě mrtvé ticho, jež přerušil rytíř pozděnský konečně otázkou: „A jak dlouho zdržuje se Příbora pod Karlštejnem?“

„Co stojí zdejší hrad.“

„Půjdu ho hledati. Nalézti jej musím i kdybych měl celé Čechy prohledati.“

„Vrátí se a přijde sem. Byl tu již dvakráte. — Prosím tě pro naše přátelství, neodmítej pohostinství mého!“

Na dřevěném talíři bělel se sýr, vedle pecen chleba a opodál dřevěný pohar s medovinou.

Pan Sulislav však mnoho nepožil. Poslední zprávy ho nasýtily.

„A jak jsi, prosím tě, jen smrti vyvázl a proč tak pozdě se vracíš do vlasti?“ —

„Rána nebyla smrtelná; hodili mne na mělčinu. Procítнув ze mdlob nevím ani jak jsem se dostal za město. As hodinu za Pisou zmohla mne slabota a já klesl ve mdloby po druhé. Kýs Vlach smiloval se nade mnou. Rekl jsem, že putuji do Říma, a že mne přepadli lupiči. A když jsem mu pověděl, že jsem Čech, zalily se mu potměšilé oči slzami a vypravoval mi, jak český králevič Karel rozsoudil jednou při otce jeho a jak dopomohl mu ku právu a jak prý je i dnes povděčen že může odplatiti v něčem dluh svůj alespoň jeho krajanu. Ozdravěv opustil jsem svého ošetřovatele a chtěl jsem do vlasti. V Milánsku upadl jsem však v ruce loupeživých rot. Dali mi meč, za mečem pancíř a když dobývali viskontskou Navarru, já slezl hradby městské nejprvnější. Za to mne po-

výšili za náčelníka jedné tlupy, jež poslána byla znepokojovat Janovany. Zde použiv loď francouzské opustil jsem vnucenou službu hodlaje do Čech Francouzskem. Ale neštěstí mne všude sledovalo krok za krokem. Loď napadena byla lupiči vyloupena a my zajatci prodáni na galeje do Neapolska. — Celych dva a dvacet let ztrávil jsem v té nejtěžší a nejopovrženější práci. Celych dva a dvacet let, každý den a každou noc vzpomínal jsem na Pozdén, na děti a na ženu svou. Já se divil, že mi síly dostačují. Ze spoluzajatců mých umíral jeden za druhým a když umřeli, bez otčenáše vrhali je do moře. Byli jsme držáni hůře než nemá tvář. — Přišel rok tři a dvacátý. Johanna královna prohlásila se pro Klementa VII. a my vřadění ve vojsko neapolské. Já zjeviv původ svůj vřaděn jsem byl ke dvoru papežskému; a tak dostalo se mi svobody. Ale málem byl bych nalezl i v Neapoli záhubu. Jednou srotl se lid kolem paláce Klementova, Neapole podobala se táboru vzbouřenců, vojska královská spojila se s lidem a Klement musel podtají uprchnouti z města. Zaměřil do Avignonu. Z Avignonu rozeslal posly s bullami po všech zemích křesťanských a po všech královstvích v Evropě a na mne připadla volba pro české království.“

„A tebe snad honila čeleď berounská?“

„Mne.“

„A jak jsi jim upláchl?“

„Pomocí Příbory. Bez něho byl bych jistě ve vlnách Berounčíných utonul. Nechal jsem mu lístek pergamenový se svým jménem!“

„A on tě šel hledati. Ještě tentýž den spěchal za tebou. A vzal s sebou i dceru svou.“

„Aby překvapil otce nešťastného! — O znám jej a dobře se pamatuju na věrné srdce jeho. Byla to opravdu dceramá. Tomu šedivci pozděnskému ani jsem nechtěl věřit. — A musím je oba hledati, stání nemám, pokoje nemám a dnes více ještě potřebuji útěchy, slyšíš ty druhu můj.“

„Snášeš to s myslí zmužilou, ať tě potká cokoliv. Zmuž se a ukaž sílu nezlomenou, aby věděli co snéstí může hlava poctivá!“

„A kde jsi zvěděl co tě čeká v rodné zemi tvé? — Oi snad sám jsi se musel na vlastní oči přesvědčiti?“

„Žáci někdy slovutného kazatele, Milice světlé prý paměti, z nichž někteří dlí do dneška na dvoře protipapeže, pověděli mi, že jsem na světě sám a vypravovali ostrašné noci štědrovečerní na hradě mém!“

Za nedlouho zahýbal již pan Sulislav do

lesů a starý purkrabí dívaje se za odjíždějícím zahučel polohlasitě: „Dohasl mu snad již i poslední paprsek naděje. — Bylo by ti lépe bývalo, abys byl zahynul v bahně pod mostem pisanským!“ —

„Neznáš ho Křepelo?“ optal se potom zbrojnoše v podivínském šatě, jenž stál opřen o pilíř ve bráně a zadumán.

„Jakž bych ho mohl znáti pane purkrabí!“

„A dekrety předce umíš do slova a citáty ze summy lépe než mistr Vojtěch. — A téhle tváře že jsi zapomněl?“

„Umím i extravaganty, o Aristotelu se mi zdá každou noc, ale tohle nevím — věru nevím, pane purkrabí.“

„Sulislav Pozděnský, dekretále!“

„Pan Sulislav! — A my tři byli tehdaž skorem stejně na hradě potměšilého podesty, ale od těch dob mi vypadl z paměti jeden těžký citát „doctoris seraphici“ — si effugere volueris . . . Onehdy se mne na to ptal magister scholasticus!“ — Tedy pan Sulislav? — Ubohý! Zdaž nejsme pane purkrabí šťastnější! — Šlakovitý citát; ne a ne! Ale kdyby mi tu hlavu mou roztali museli by ho tam najít vepsaný. Tak jsem ho umíval. V Bononii se mi divili všickni mistři artis philosophicae.“ — A nemám-li pravdu pane purkrabí, že jsme šťastnější?“

Doktor dekretál upadl opět v dumání o zapomenutém rčení z „breviloquia“ Bonaventury a pan purkrabí dále ho nevytrhoval. (Pokrač.)

KRONIKA:

Z Prahy. Zítra dne 16. t. m. v den sv. *Ludmily*, mučnice a patronky země České bude se slaviti výroční pouť v starobylém kostele u sv. Jiří na hradě, kdež hrob sv. *Ludmily* se nalezá, tímto pořádkem: Od 6. hodin z rána budou se střídati tiché mše sv., v 8 h. bude tam sloužiti mši sv. J. Em. nejdůst. p. kardinal, v 10 h. bude zpívána mše sv.; odpoledne o 4 h. bude české kázání, pak litanie a požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 16—19. září u sv. Bartoloměje (u Šedých sester) na Starém městě, od 20—23. u sv. Filipa a Jakuba na Smíchově, od 24—27. u Maltežů.

— J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup bude od 5—12. října udíletí sv. *břimování* ve vikariatu královském, dne 12. října posvěti nový farní chrám ve *Vavřinci* a dne 23. října rozšířený farní chrám v *Jirčanech*.

— Alumnové k. arcib. semináře Pražského sejdou se dne 8. října. Do I. ročníku přijato dotud 17 chovanců. Kandidáti, kteří s dobrým prospěchem odbyli gymnasiální zkoušku maturitní a i jinak způsobilí jsou, přijímají se do konce t. měsíce.

— Zítřka o 4. h. odp. bude na Vyšehradě slavným způsobem posvěcen nový kříž, který na místě dřívějšího již sešlého kříže postaven byl.

— V chrámu Páně na Volšanech bude se zítřka slaviti výroční pouť Povýšení sv. kříže tímto pořádkem: V 7 h. ráno bude mše sv. s exhortou, v 9 h. zpívaná mše sv. (matura), v 10 h. kázání, v 11 h. slavná mše sv., odpoledne ve 4 hod. české nešpory.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci srpna 113 chudých v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, celkem letos již 1190 osob.

— Z Hradce Králové. Účastníků *exercicií* kněžských, které se od 20. do 24. srpna v bisk. semináři konaly, bylo 90. Úvodní a závěreční řeč měl J. M. nejdůst. p. biskup. Ostatní rozjímání a úvahy v jazyku českém měl P. Jedek, rektor koleje Redemptoristů Pražských.

Z Německa. Nesmírné množství věřících katolíků navštěvuje nové poutní místo v Marpinkách, o kterém se jako o Hostýně na Moravě říci může, že tam Matka Boží divy tvoří. O svátcích Mariánských jako o Nanebevzetí a Narození blah. Rodičky Boží bylo v Marpinkách 20.000 poutníků, z nichžto 10.000 přistoupilo k stolu Páně. Kněžna z Thurn-Taxisů (sestra J. Velič. císařovny rakouské) připutovala se syny svými a celým dvorem, vznešené osoby z mnohých krajín Francie, Anglie ano i Ameriky spatřiti lze mezi zbožnými navštěvovateli. K poutnímu místu v Lourdech putovalo a putuje sice mnoho lidí, ale též mnoho bezbožných a neverců, kteří přicházejí ze zvědavosti a činí jen pohoršení, kdežto v Marpinkách zřítí lze všeobecnou zbožnost. I v hostincích, ačkoliv nedostačují takému množství, neudála se ještě nižádná výtržnost. Marpinky, dědina to ve vévodství lotrinském — leží uprostřed rozsáhlých ovocných zahrad a čítají asi 1600 obyvatelů. Jednoduchý kostel, okolo kterého se rozprostírá hřbitov, stojí uprostřed vesnice a dělí ji na hořejší a dolejší část. Na hřbitově není pomníků, nalezájí se tam jen dřevěné kříže, černě natřené s bílým nápisem, vesměs stejné. Lidé jsou poctiví, skromní a pracovití, nenalezá se mezi nimi ni jediný žebrák, poctivost jest v místě tom tak velká, že zámků a klíčů není třeba.

V Marpinkách panuje taká mravopoctnost, že se mezi 1600 obyvateli nenalezá ni jediné nemanželské dítě, není slýcháno, že by ve vesnici té kdy byl býval chorý na duchu. Život rodinný je patriarchální, soudů neznají, představený s místním duchovním vyřizují jejich sporné záležitosti. Úcta k rodičům a k starým lidem vesměs příkladná. Lidé ti nejsou ještě pokaženi novověkou vzdělaností a průmyslem, který mívá v zápětí nemravnost a chudobu. Dříve byli Marpinky místem neznámým, sv. nebes Královnou stávají se nyní světoznámými. I kníže Bismarck, všemohoucí kancléř německé říše, nařídil vládnímu předsedovi Trevíorskému Wolfovi, by „Marpinský podvod“ odhalil. Ačkoliv se vládní předseda namáhal seč síly byly, nemohl se knížeti zavděčiti, poněvadž divy, které se v Marpinkách staly, tak zjištěny jsou, že kdoby je upíral musel by míti bělmo na očích. — Pan arcivévoda Rakouský Karel Ludvík, bratr J. Veličenství císaře p. i se svou manželkou Marií Terezií právě Marpinky opustil, kde příkladnou zbožností, kterou ostatně vždy jasný dům Habsburský slynul věřícím předcházal. Všeobecnou nevoli mezi poutníky vzbudilo chování se pruských četníků k p. arcivévodovi, který se musil vykáhati listinami průvodními jako každý jiný pocestný v říši bázně Boží a dobrých mravů.

Z Španělska. Liberální vláda rozeslala biskupům španělským oběžník, který končí následujícími hrdými a ošemetnými větami: „Vláda vyzývá kněžstvo, aby pokračovalo v dobrém díle, které loni započalo. Vyzývá je, protože je přesvědčena, že ctihodný stav kněžský bude míti s důstatek lásky k vlasti, aby vykonal co započal. Zvláštní pozornost věnovala a otcovskou péčí přihlížela k tomu, aby se zjistilo, mnoho-li v jednotlivých provinciích duchovní správce mají zapotřebí, aby přiměřeně stavu svému a slušně živi býti mohli. Nařídila, aby úředníci správně duchovním správcům slušné ze státní pokladny vypláceli, by tito s nouzí a bídou zápasiti nemusili. Vláda ani nepochybuje, že se vaše bisk. M. jakož i veškeré podřízené kněžstvo i letošního roku dobrovolně jedné čtvrtiny svých důchodů ve prospěch státní vzdá a tím opět lásku k vlasti a oddanost projeví.“ Okružník tento by mohl sloužiti za vzor ošemetnosti. Kdo o církevních poměrech ve španělském království vědomostí nemá, myslí by, že vláda otcovsky se stará o kněžstvo, aby hlad netrpělo a stavu svému přiměřeně živo bylo a že jen okolnostmi nucena snažně prosí, aby se kněžstvo dobro-

volně čtvrtiny svých důchodů sřeklo. Kdo ale poměry ve Španělsku jen poněkud zná, ví, že veškeré církevní jmění bylo vládou násilím zabaveno; že biskupům a duchovním správcům ni nejmenšího nepozůstalo; veškeré církevní statky pohltila bezedná státní kasa. Aby bezpráví tak křiklavé nebylo, stanoveno aby se jakási náhrada ročně jednotlivým duchovním správcům za zabavené jmění vyplácela. Ačkoliv tato náhrada pranepatrná jest a ani desátý díl zabavených církevních statků neobsahuje, vpravilo by se zajisté vlastenecké kněžstvo španělské i do těchto neblahých poměrů, kdyby vláda pokrytecky nejednala. Mnohem hůře jedná s kněžími nežli se státními úředníky, kterým ničeho ze služného nestrhne; duchovním však každoročně i to skrovné výživné víc a více umenšuje, ačkoliv z církevního jmění a ne ze státního jim to uděluje. Nikdy se neplatí kněžstvu správně ze státní pokladny, vláda zůstává jednotlivcům i více let dlužna a daleka jest toho, aby spravedlivou zadrženou mzdu zapravila. Kněží ovšem hlady neumírají, poněvadž lid španělský vzdor rejdmům liberální vlády ryze katolický jest a dobrovolně, ačkoliv sám ustavičnými rozbroji schudnul, svému duchovnímu chleba poskytuje. Však diviti se jest, kterak vláda tak ošemetně lháti a lidu namluviti chce, jak o náboženství pečuje. Ví ovšem, že žádná vláda v Španělsku obstáti nemůže bez katolického náboženství a proto se staví na oko jako církvi přátelská, kdežto paní Canovas a jeho soudruhové jsou největšími odpůrci církve katolické.

Z Jerusalema. Truchlivé poměry, ve kterých se nalezali křesťané ve sv. zemi na počátku války rusko-turecké, se poněkud zlepšily. Vzájemná revnivost mezi arabským a tureckým obyvatelstvem jest příčinou, že se v Palestině neopakují hrůzy bulharské. Arabové se mní býti lepšími a vzdělanějšími Turků, jimž své náboženství na počátku vnuťtli a ku panství v Evropě v 15. věku pomohli. Nepřejí nyní valně štěstí válečnému Turků proto, poněvadž i jim, trpěti bylo danými a vydíráním nespravedlivých tureckých pašů. Zprávy o tureckých vítězstvích nezbuzují žádného nadšení ve sv. zemi mezi Araby, neb bývají přehnané a Arabové dobře vědí, že kdyby se štěstí válečné klonilo ku straně turecké, tím spurněji by si pašové počínali. Arabští rolníci, kteří fellahové slují nenávidí Turků, poněvadž sultan přislíbil, že se daně nebudou již pronajímati, nýbrž bezprostředně státními orgány vybíráti

a přece je před válkou pronajal. Arabové jsou zkušeností poučeni, že to znamená tolik jako daně dvakrát až třikrát platiti. I násilný odvod k vojsku se rolníkům nelíbí, bylot dosud každému kmenu arabskému stavěti jistý počet dobrovolníků do pole, kteréžto právo všeobecným branným zákonem jest zničeno. Mnoho Arabů uteklo do hor jmenovitě na jihu sv. země, aby branné povinnosti zadost učiniti nemuseli, živí se tam lupem a vládě mnohé nesnáze připravují. Pašovi v Tiberiadě zvěstovali s posměchem, když sultan ustavičně vítězí, že jich není potřeba na bojišti, aby si Turci bojovali proti Frankům a Moskalům sami.“ — Druhá příčina, která hrozící nebezpečnosti od křesťanů odvrátila jest, že Německo vyslalo své válečné lodě do Jaffy. Mnozí němečtí námořníci, mezi nimi někteří z Vestfal připutovali do Jerusalema. Příchod jejich naplnil křesťany radostí, Mohamedány ale bázní, neb se domnívají, že námořníci chtějí obsaditi celou sv. zemi. — Dne 18. srpna byly slouženy slavné služby Boží v chrámě Božího hrobu za blaho J. Veličenstva císaře rakouského, veškerí konsulové a zde meškající poddaní rakouští se jich zúčastnili. Památka Jeho Veličenstva a celého jasného domu panovnického jest i mezi tuzemci pozhnána jmenovitě po poslední pouti Jeho Velič., při které chudina jerusalemská mnoho značných darů dostala. Téměř veškerá bohoslužebná roucha, jichž se při službách Božích užívá, jsou darována od Jeho Veličenstva a od v Pánu zesnulého arcivévody a nešťastného císaře Maximiliana. — Spravedlivou nevoli vzbuzuje i mezi katolíky i mezi pravoslavnými ziskuchtivě a kramářské jednání rakouské paroplavební společnosti Lloyd, která ustavičně platné služby Turkům prokazuje, poutníků rakouských si nevšímá a o ně se takřka ani nestará, ačkoliv jen k vůli poutníkům rozličnými právy a výsadami nadána jest. Tak musili letos v Port-Saidu rakouští poutníci při svém návratu z Palestiny celé tři dni čekati za tou příčinou, aby paroplavební společnost též 100 z Mekky se navracujících Turků na palubu přijmouti a do Cařihradu dopravit mohla. Rakouští katolíci putující z Jerusalema a Turci putující z Mekky na židovské lodi — jaké to protivy! Bylo by na čase a všichni křesťané na Východě si toho přejí, aby tomuto kramáření přítrž učiněna byla a privileje paroplavební společnosti udělené byly odvolány, když společnost podmínkám, které s oněmi výsadami spojeny jsou, dostáti nechce.

Literární oznamovatel.

Správa „Zlaté knihy“ čili Dědictví sv. Ludmily oznamuje: 1. Knihy za rok 1877 č. XV. již od 1. září se rozesílají; pp. opatrovníci snažně se žádají, aby o knihy se přihlásili. Posud mohla správa Zl. Kn. podíly za více let nevyzdvížené bez závady členům vydávati; avšak zásoby starších čísel pořáde se stencují tím, že knížky v ceně snížené se prodávají a zvláště, že v poslední době mnohé sl. c. kr. okresní školní rady značný počet knížek pro školní knihovny odkoupily. 2. Aby správě Zl. Knihy poskytnuta byla možnost k stálému zdokonalování knížek vydávaných přihlížeti, třeba jest hojného účastenství a přihlašování nových údů; proto obrací se správa Zl. Knihy ke všem příznivcům mládeže, aby v místech, kde posud žádného opatrovníka není, sběrateli Zl. Kn. se stáli sobě neobtěžovali. 3. Pro členy, kteří opatrovníka na blízku nemají nebo sobě přejou přímo od správy knihy odebrati, zřízeno jest opatrovnictví při Zl. Knize samé, kteréžto svým členům knihy dle ujednání i bez přihlášky rozesílá. 4. Poplatek za frankování a balení při zásilkách pod kříž. obálkou obnáší za 1—2 knížky 6 kr., za 3—4 knížky 11 kr., za 5 až 8 nebo 9 knížek 16 kr. 5. Knihy Zl. Knihou vydané dostati lze v knihkupectvích po 50 kr.; u správy samé prodávají se knížky v cenách snížených, načež zvláště sl. c. k. okres. školní rady upozorňujeme. V Písku, dne 4. září 1877. Správa Zl. Knihy.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Josef Kodým, farář v Praskolesích, dne 10. září (nar. v Slapech 21. září 1806, vysv. 25. července 1833.)

Jmenování jsou:

- p. Frant. Razák, arcib. notář, farář u sv. Vojtěcha v Praze, jmenován jest arcib. dozorcem nár. škol na Starém městě, v Karlíně a na Volšanech;
 p. Josef Slanský, ř. Maltez., farář u P. Marie Vítězné, jmenován arcib. dozorcem něm. škol na Malé straně, a
 p. Vinc. Švehla, farář na Smíchově, jmenován arcib. dozorcem českých i něm. škol na Smíchově.

Ustanovení jsou:

- p. Jan Boček, kapl. v Nové vsi u Kolína, za faráře v Kozmíciích;
 p. Vojt. Hauptmann, farář v Tocově, za far. v Doupově;
 p. Josef Zima, kapl. v Bakově (diec. Litoměř.), za faráře v Štáhlavech;
 p. Josef Zuleger, far. na odpoc., za faráře v Maiersgrün;

- p. Frant. Passauer, farář z Neulösithalu do Star. Sedla;
 P. Ant. Schneider, ř. křížov., kapl. v Tachově, za administr. v Neulösithalu;
 p. Karel Gross zůstal kapl. ve Svatoboru;
 p. Martin Kocmich, kapl. z Ledce do Manětína;
 p. Frant. Maurer, proz. koop. v Zdislavicích, za kapl. do Smolnice;
 p. Václ. Kunz, kapl. v předměstí Chebském, za kapl. v Chebu;
 p. Mikuláš Müller, kapl. v Trebendorfu, za kapl. v předměstí Chebském;
 p. Josef Pospíšil, kaplan z Družce do Nov. Kolína;
 p. Karel Lochschmidt, kapl. z Nebanic do Haslavy;
 P. Vilém Danz, ř. křížov., za kaplana v Tachově;
 P. Ludvík Šnbrt, ř. křížov., za proz. kaplana v Karlových Varech;
 p. Jan Ježek, katech. v Karlíně, za katech. na české chlapecké škole na Smíchově;
 p. Ant. Janík, admin. v Haslavě, za proz. katech. na č. obč. škole v Karlíně;
 p. Jos. Houžvička, koop. v Niklasbergu, za proz. katech. na č. škole v Žižkově;
 p. Alois Kašpárek, neom., za koop. v Niklasbergu;
 p. Eduard Raus, neom., za kapl. v Ledci.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- J. M. nejdůstojnější Pán, Pán

Augustín Pavel Vahala,

biskup Litoměřický, assistent pap. trůnu a domácí prelát J. Svatosti, rytíř císa. rak. řádu Františka Josefa, komander král. sas. řádu Albertova II. třídy, čestný kanovník koleg. chrámu sv. Mauricia v Kroměříži, atd., atd. v Litoměřicích d. 10. srpna, (nar. v Palčově na Moravě 23. ledna 1802, vysv. 22. září 1827, na bisk. posvěcen 8. dubna 1866, nastolen v Litoměřicích 15. dubna 1866.) Pohřební průvod vedl ve čtvrtek d. 13. září v 9 h. ráno J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup, jenž den před tím do Litoměřic zavítal s J. M. nejdůst. p. světcím biskupem, vd. p. general. vikářem, kan. Frindem a 1. svým ceremonářem F. Kalousem. Pohřbu účastnili se též nejd. p. biskup Kralohradecký dr. Hais, vd. p. probošt Vyšehradský IV. Štulec, kapitola Litoměřická a přes 150 kněží světských i řeholních, z blízka i daleka. Na hřbitově vložena rakev do hrobky biskupské R. i. p.

K tomuto číslu přiložilo kněhkupectví B. Stýbla pozvání ku předplacení na chvalně známý illustrovaný časopis německý „Alte und neue Welt.“

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 788—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
dříve v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupectví:
Celoročně 3zl.
pol. I zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. I zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Obrazy allegorické neb jinotajné.

Podává Jos. Bol. Podstránský.

Přístup. Když nějaká myšlenka nebo pojem nadsmyslný, n. p. některá ctnost, nepravost . . . se zosobuje (člověku se připodobuje) neb obrazem ze světa smyslného se představuje, sluje takové představení jinotaj, že obraz jiný smysl tají. — čili allegorie.

Takových obrazův allegorických zůstavili nám pohanští Řekové a Římané mnoho ve svém bájesloví a výtečná díla jejich, zvláště plastická — sochy ze dřeva, z kamene i z kovu — byla po všecky věky a jsou dosavad za vzory umělcům všech vzdělaných národů. Samo křesťanstvo přijalo, což bylo důstojno a vhodno ku zvelebení své bohoslužby, tak že pohanské obrazy allegorické buď v původních neb alespoň v obdobných formách zdobí mnohá veřejná i soukromá místa — paláce světské, ano i chrámy křesťanské. Podobná díla starší i novější — naskytují se také v naší vlasti a sice nejen v městech — n. p. v Praze na soše Karla IV. u mostecké věže, kolem sochy císaře Františka I. na nábreží a j., ale také po dědinách, jako n. p.: kamenné sochy před klášterem milosrd. bratří v Kuksu blíž Jaroměře, jež sedm ctností a nepravostí představují, od hraběte Šporka tam druhdy postavené. — Také v knihách, zvl. v kalendářích, na hudebních a jiných listinách nacházejí se často kresby allegorické, ježto mnohému jsou beze všeho významu. Náš lid pohříchu na taková umělecká díla zcela netečně pohlíží, ješto jich dle krasocitu neumí posoudit, ba často ani předmětu nerozumí a mnohdy pohanské bohy za svaté neb za anděly pokládá. — Mnohé umělé, památné dílo se buď pohodí neb do-

cela zmaří, že se mu nerozumí. — Ano mnohý náš umělec, který jinak dosti spůsobně a dovedně štětcem neb dlátem zachází, nebyl-li na vyšších školách neb ústavech německých, neví si s allegorickými obrazy často porady. —

Proto nebude zajisté zbytečno, podati v „Blahověstu“ krátké vysvětlení nejobyčejnějších obrazův allegorických k poučení vůbec a zvláště takovým umělcům našim, jimžto buď ve školách nebo z cizích spisů těm a podobným věcem se naučiti nebylo přáno. — K lepšímu přehledu roztřídíme si obrazy allegorické, na něž chceme v duchu bedlivě patřiti, v několik skupení.

I. Obrazy času.

1. *Věčnost* představuje se jako bohyně, mající na hlavě korunu z hvězd, v ruce pak hada, v kruh se vinoucího, což pochází nejspíše od Egyptanů, kteří v podobě hada duchu všehomíra se klanívali. — Také pouhý kruh co čára nekonečná jest obraz věčnosti.

2. *Čas* má podobu jako muž vousatý — poh. bůh Saturnus,*) buď okřídlený (znamení času rychle ubíhajícího) aneb okovy sepyatý (zn. času zvolna se plížícího), an drží v ruce kosu nebo sutky (sypací hodiny).

3. *Léto* neb *rok* představuje se jako bohyně s hlavou kvítím ověnčenou, nesoucí v pravé ruce zlaté klasy a srp, v levé pak roh hojnosti; u nohou stojí pánev s řevavým uhlím.

4. *Čtyři roční časy* vyobrazují se jako 4 ověnčené panny. Jaro má věnec z květín, léto z klasů, podzim (jeseň) z ovoce a

*) Saturnus, poh. bůh, dle pověsti pohlítal vlastní děti (obrazně dni, měsíce, roky).

hroznů, zima konečně z jedlového klestu neb z větví bezlistných. Zima bývá v kožich zahalena, jaro a podzim jsou lehce oděny, léto polo obnažené. K tomu mívá vesna v ruce košík s květinami, léto srpek, jeseň hrozeň a žabku (užž záhradnický). zima pánev s uhlím řeřavým. Také se roční časy představují jako bohyně, mající kromě výš uvedených znaků okolo těla široké pásy, v nichž jsou vyšity znamení zodiaku (kruhu zvířecího na nebi) a sice: bohyně vesny má býka, léto lva, jeseň štíra, zima vodaře, — Také bohyně Flora, Ceres, a bohové Bachus a Vulkan sloužívají za obrazy čtyř ročních časů. Jiní konečně umělci volili k ročním časům obrazy z dějin biblických; Adam a Eva v ráji vypodobňují vesnu; Ruth sbírající klasy — léto; Josua a Kaleb, nesoucí hrozeň ze zaslíbené země — podzim; archa Noemova plovoucí na vodách představuje zimu, čas deště na východě zvl. v Egyptě.

5. *Měsíce* vypodobňují se jako bůžkové, konající práce rolnické, jak v každém měsíci připadají. Jim připojeny jsou, buď nad hlavami nebo po stranách, v rukou, na štítech nebo na pásech znamení zodiaku a sice: *a* březen, v kterém vlastně jaro počíná, má skopce, *b* duben býka, *c* květen blížence, *d* červen raka, *e* červenec lva, *f* srpen pannu, *g* září váhu, *h* říjen ještěra, *i* listopad střelce, *k* prosinec kozorožce, *l* leden vodaře, *m* únor konečně ryby.

Poznámka: *a* jelikož v tom čase ovce se bahní; *b* že se krávy obyčejně telí; *c* buď dva pastýře neb blížence v podobě koz, že v tom měsíci kozy mívají kůzlata; *d* že zdánlivě slunce se vrací, neb k poledni se kloní; *e* lev nejmohutnější ze zvířat; *f* panna se zlatými klasy, že v srpnu žné se odbývají; *g* váhy značí rovnodennost; *h* že mnoho nemocí v říjnu lid soužívá; *i* střelec hlásá nejvhodnější čas k lovu neb k honbám; *k* že slunce v tom měsíci zase postupovati se zdá; *l* v tu dobu bývají ve východních krajinách hojné deště; *m* že v únoru ryby se trou.

Druhdy kladou se znamení zodiaku sama o sobě. Čtyři lidské postavy, t. blíženci, panna, střelec a vodař zanášejí se pracemi k těm měsícům přiměřenými. S ostatními osmi znamenými baví se dítky neb bohové. Ke každému obrazu připojeny jsou také plody téhož měsíce aneb nástroje hospodářské podle rozličného zaměstnání, tak že snadno lze každý měsíc rozeznati.

6. *Dnové týdenní* vyznačují se sedmi bohy, jichžto jména nesou tělesa nebeská: slunce, měsíc a patero planet. Neděle u

Římanů den Apolla, boha slunce, (l. sol), pondělí Diany bohyně měsíce (luna), úterý smrtonoše, — Mars; středa Dobropána — Mercur, čtvrtek Joviše — Jupiter; pátek bohyně krásopaní — Venus, sobota hladoleta — Saturnus.*) Někdy se dnové týdenní obrazí sedmi duchy (geniemi), držícími znaky sedmera zmíněných bohů. Neděle drží obraz slunce, pondělí měsíc rohatý, úterý oštěp neb meč a štít, středa hůl neb tyč boha Merkura, čtvrtek střelu neb klín hromový s blesky, pátek dvě střely s myrtovým věncem a sobota srp neb kosičku.

7. *Den* představuje se pod obrazem boba slunce — Apolla, se září kolem hlavy a na plecích toul se střelami, jež znamenají paprsky sluneční. Apollo jede na voze, k němuž čtyři koně jasné, stkvělé barvy, zapřažené jen letí.

8. *Noc* obrazí se jak bohyně v temném rouše, jsouc zastřena závojem, hvězdami posetým, v ruce pak drží makovice. Časem dává se jí také pochodeň, kterou kloníc k zemi zhasíná. — Jede-li, táhnou vůz vrané koně neb sovy; napřed letí genius, z rohu sypaje sny. — Staří vkládali bohyni na jednu ruku dítě jasné — spánek a na druhou temné — smrt, jako rozeňátka noci.

9. *Ráno* neb *jítro* vyobrazuje se co bohyně Aurora — ranní záře v jasném rouše s hvězdou na hlavě a s pochodní v ruce. — Někdy jí předchází duch — genius Lucifer (světlonoš) beze všech znaků, an růže neb jiné kvítí rozhazuje.

10. *Poledne* líčí se jako den vůbec obrazem Apolla v postavě chlapce, an střelu kolmo pouští neb z luku vyráží.

11. *Večer* představuje se jako okřídlený genius, Hesperus jmenem, maje na hlavě hvězdu a pochodeň k zemi kloně. Sedívá na šedém koni. — Jede-li na bělouši, je to Lucifer, genius jitra.

12. *Půlnoc* značí se Dianou, co bohyní luny (měsíce), sedící ve dvouspřežném voze s rohatým na hlavě měsícem. — Časem se také znamená geniem snů (Morfeus), jenž má na hlavě makový věnec a roh snů v ruce drží.

13. *Hodiny denní* vyobrazuje dvanácte panen, křepčících okolo vozu boha Apollina; *hodiny* pak *noční* dvanácte panen, any při svitu měsíce kolem vozu bohyně — Dėvany své rejdy provádějí.

14. *Spánek* (bůh Hypnos) vypodobňuje

*) *Latinské* zovou se dnové týdenní: 1 Dies solis, 2 Lunae, 3 Martis, 4 Mercurii, 5 Jovis, 6 Veneris, 7 Saturni (kř. dies Sabathi).

se jako spící mládenec neb chlapec, ověnčený makovím; jenž drže v ruce makovice, buď opírá se o hlavu, nebo spí na lví kůži, na znamení, že spánek všecko přemáhá. — Mívá u sebe ještětku, ježto dle pověsti spícího člověka střeží a budí, když zmyje se blíží.

15. *Sen* — Morfeus jako jeho bratr bůžek spánku, jest okřídlen a ověnčen makovinou, drží roh hojnosti, z něhož sype koruny, královské vínky (diademy), věnce vavřínové, peníze a rozličné klenoty, však i nemilé a děsné předměty.

II. Obrazy allegorické z přírody a ze života vůbec.

1. *Příroda* jakožto živitelkyně všech věcí vypodobňuje se jako bohyně Isis, majíc více náder, ověněna břestovcem (lotus).

2. *Trojí říši přírody* představuje bohyně, ána v rukou drží rohy hojnosti; z jednoho sype drahokamy (říše nerostů), z druhého kvítí a ovoce (ř. rostlinstva), u nohou pak spočívá lev a plískavice (delfín), což znamená říši zvířat.

3. *Čtyři živlové* (l. elementa) a. *Země* se svými plody obrazí se jako bohyně (Rhea [Terra], Kybele nebo Vesta), jež stojíc podle lva, má na hlavě korunu hradební, v ruce pak roh hojnosti s kvítím, s obilnými klasy a s ovocem a drží v ruce bubínek (jímžto kulovitost země se obrazí), neb kolo bez pramenů. —

b. *Voda*. Bohyně (Najada) stojíc koncem nohy ve vodě, má na hlavě věnec z rákosí a věderec na bedrách neb na rameně, z něhož voda se řine; v jedné ruce drží veslo, v druhé síť, naplněnou rybami.

c. *Vzduch* neb povětří. Bohyně (Jovina neb Junona) s vlnajícím šatem a rozervanými vlasy.

d. *Oheň*. Bohyně (Vesta neb Čištěna) se zastřeným týlem, v levé ruce drží žezlo, v pravé pak světlošku čili lampu, nebo nádobu s ohněm.

Také se živlové vyznačují zvířaty, a sice lev znamená zemi, orel vzduch, delfín vodu a báječný samolet (fenix) oheň. Místo samoleta bývá někdy ohnižil (salamandr).

4. *Díly země nebo světa* vypodobňují se postavami ženskými.

a. *Evropa* má vedle sebe poprsí bohyně Minervy s přílbou na hlavě. Kolem ní jsou rozestavena rozličná díla umělecká v Evropě buď vynalezená neb zdokonalená, jako dělo neb jiný nástroj střelný, optické, matematické a průmyslné stroje. — Kůň k potahu a k jždě, jako obraz udatnosti, bohu války,

Smrtonoši zasvěcený, pak štít neb puklér s obrazem král. dcery Evropy, od níž Evropa má své jméno, činí tento díl světa ještě značnější.

b. *Asie* má na hlavě turban a nad ním rohatý měsíc, znak otomanské neb turecké říše, v ruce nese luk a toul na plécích. Podle stává velbloud, soumar na písčinách Saharských.

c. *Afrika*, ženština černá, obnažená — mouřenínka — po boku má buď slona, buď egyptského ostrovida (krokodila) aneb lva.

d. *Amerika* má okrasu z perí, vedle pak rostliny té zemi náležející, mezi nimiž je ananas nejznamenitější; Ze zvíře buď ptáka kolibříka neb kondora. Časem sedíc na loď, vesluje, což znamená zemi, ležící za mořem.

e. *Australie*. K postavě panenské staví se strom chlebový, vačice obrovská (Känguru) a ptákotuleň neb jiné plodiny z těch končin země.

5. *Duše* vytváří se co bohyně Psyché v podobě motýla.

6. *Smyslové* vyobrazují se jako geniové, bavící se příslušnými čidly. Časem přidávají se jim obrazy živočichů, smyslem dotýčným znamenitých a sice: rys neb ostrovid, jenž bystrým zrakem, zajíc čilým sluchem, včela dojemnou chutí, pavouk nebo netopýr útlým hmatem se vyznamenává.

7. *Létory* čili temperamenty jsou velmi významné.

a. *Létoru cholerickou*, teplokrevnou představuje muž hněvem planoucí, an klade ruku na jílec nebo vytaseným mečem hrozí. Po boku má rozdurděného vlaského kohouta.

b. *Létora sankvinická*, lehkokrevná. Jinoch veselý, lehkomyšlný, jenž nedbale přestrojen, kvítím ověnčen, v ruce drží, zdvihá pohár. Póde leží rozličné zábavné stroje, jako: bubínek, kukle, kostky, karty a j. v. opodál sedí motýl na růžovém keři.

c. *Létora flegmatická*, lenokrevná, váhavá. Člověk s naduřelou, ospalou tváří, s velikým břichem, maje na hlavě čapku, celý rozedraný spočívá na lehátku. Podle sedí lenivá želva.

d. *Létora melancholická*, těžkomyslná žádumčívá. Muž sestárý s zkormoucenou tváří má hlavu v dlaň podepřenou, podle sebe dýku, provaz a pokladnici uzavřenou na kolik zámek, nad ním se vznášejí netopýři.

8. *Stupně lidského věku* značí se obrazy mravů buď nynějších neb starožitných.

a. *Uměna* neb Musa usmívajíc se na dítě v kolébce ležící neb v čelo je líbajíc, znamená *věk dětský*.

6. Jinoch, odpíraje v nadám Venuše, podává ruku Minervě, bohyni věd a umění — *věk mládenecký*.

c. Muž, obětuje u sochy Heraklea (mužné síly) neb Štěstěny (fortuny) neb bohyně cti a slávy, drže v jedné ruce meč vavřínem ověčený, v druhé pak knihu: *věk mužský*.

d. Stařec šedivý usmívaje se, ruku podává jinochu (genius smrti) s pochodní obrácenou, hasnoucí, u hrobu stojícímu — *věk kmetský*. Také se 4 stupně lidského věku porovnávají s 4 ročními časy: jaro s dětstvím, léto s jinoštvím, jeseň s mužstvím a zima s kmetstvím.

9. *Věkové lidského pokolení* jsou též čtyři:

a) *Věk zlatý*. Bůh Saturnus, za něhož měl panovati zlatý věk, vznášeje se v oblacích patří se zalíbením na lidi nahé, nevinné, jenž v rozkošné krajině se procházejíce, trhají se stromu ovoce, z kvítí víjí věnce, mezi stády se bezpečně procházejí a baví, z plodin zemských bohům dary obětují buď na oltáři z drnu neb na velikém kameně; jedni zpívají a na píšťaly hrají, jiní při tom poskakují; dítky laškují se šelmami a rozličná zvířata pospolu dovádějí. Kmet usmívavě patře na své potomky, zemírá.

b) *Věk stříbrný*. Perun neb Joviš přicházeje v oblacích, strom blesky svými tříští, odkud lidé poznávají oheň a dřívím udržují. Dobývá, taví se ruda. kuje se železo, půda da se oře. Ku počtě bohů lidé zabíjí zvířata jedí maso, a šatí se kožemi. Zvěř se vespolek pronásleduje a požírá. Pole se dělí a zakládají se sídla.

c) *Věk měděný*. Mars neb smrtonoš přijíždí na voze s nebe; staví se města, hrady a lodě, vlna s ovci se stíhá i přede; tkají se sukna, z nichž dělá se oděv; zlato váží se za zboží. Neduživci mrzáci se po zemi plíží a nemocní vzdychají na ložích. Páni trýzní otroky a břemena obtěžují. Rozliční národové mlaty, praky, oštěpy, luky a střelami ozbrojeni, táhnou proti sobě do boje.

d) *Věk železný*. Vzteklice neb furie hadovlasá letíc po obzoru, potřásá pochodní, žoldnéři obrnění vlekou za sebou ženy a bezbranné zabíjí muže i starce; zajatci a útlé dítky se bohům obětují. Zloději páčice dvěře vkrádají se do stavení. Soudce sedě na křesle, přijímá vak s penězy, tajně mu podstrčený, kyná druhou bířici, jenž plačící vdovu s dvěma dítkama ze dveří vystrkuje. Bohyně Astrea (Nebeštěna) smutně k nebi se vrací.

10. *Hojnost neb úrodnost*. Bohyně s buj-

nými nádry drží roh naplněný rozličnými plody, jež na zemi sype.

11. *Štěstí*. Štěstěna, bohyně okřídlená vstoupá nohou na kouli zemskou, držíc v rukou roh hojnosti.

12. *Bohatství* představuje se pod obrazem poh. boha Plutona, který jest slepý a kulhavý, když do domu vchází a okřídlený, když odchází.

13. *Chudoba*. Postava (Penia) vychradlá, hubená však nikoli nesličná, v rouše vetším, ne však roztrhaném — stojíc o holi, má nataženou ruku.

14. *Mladost*. Bohyně Hebe nalévá nektar, nápoj, jenž bohům mladost zachovává; věnčí se růžemi a jiným jarým kvítím.

15. *Krása*. Venuše neb krasopaní drží zlaté jablko v rukou.

16. *Lahoda, půvabnost* pod obrazem Milostenky (Gracie), která bohyni Venuši provází, ježto krása musí mít půvabnost.

17. *Radost neb veselost* vypodobňuje se jako bohyně (Eufrosina) s usmívavou tváří; na hlavě má věnec růžový.

18. *Žert, Jokus* s dlouhými ušima, má hůlku s hlavicí a čapku s rolníčkama.

19. *Vtip*, jinoch s bystrými očima, nese v ruce hůl, jako žert, v druhé pak střelu; nebo vtip často satyrou ranívá.

20. *Chytrost, zchytralost* drží obdlouhlé zrcadlo z kovu, jehož rukojeť had, (znak lsti a klamu) otáčí. V zrcadle vidí bohyně, co za zády se děje.

21. *Zkušenost* obrazí se jako stará matrona, držíc v jedné ruce prubírskou jehlu, v druhé pak zlatnický kámen.

22. *Moudrost*, bohyně Minerva s hlavou hadivlasou Medusy buď na štítě, neb na krunýři. Vedle ní stojí sůva — obraz bdění a bystrého zraku. Na přilbě sedívá sfinx.

23. *Spravedlnost*. Bohyně Themis drží meč války, oči má zavázané, že nezná přijímání osob.

24. *Spravedlnost kárající*. Bohyně Nemesis s korunou na hlavě, drží v jedné ruce sekeru a bič, druhou pak klade na veliké kolo — na význam rychlosti — aneb se okřídlenou nohou menšího kola dotýká.

25. *Válka neb vojna*. Bohyně Bellona přilbou krunýřem a mečem ozbrojena, s hořící pochodní v ruce. Také Bůh smrtonoš, Mars, po své zbroji znatný, jedá na voze, který řídí Bellona, vyznačuje válku.

26. *Mír neb pokoj*. Bohyně Irena, nesouc ratolest olivovou, šlape na zbroj neb zbraně nakupené pochodní zapaluje; druhdy chrám Janův zavírá. Také přilba, na níž pavouk

rozpředl pavučinu, bývá znakem dlouhého pokoje.

27. *Vítězství.* Osoba okřídlená drží v rukou palmu a věnec vavřínový; podle leží zbraně a vítězná znamení. Časem drží v rukou týč, na níž rozličné kořisti jsou zavěšeny. Druhdy jede na voze, jež táhnou okřídlené koně.

28. *Cest, sláva,* drží v rukou věnce vavřínové; nebo má v jedné ruce meč, vavřínovým listím ovinutý, v druhé pak knihu, věncem otočenou. Mívá na hlavě korunu z hvězd.

29. *Pověst,* bohyně Fama okřídlená k ústům nasazuje troubu.

30. *Svoboda neb volnost* drží hůl, na níž zavěšen klobouk neb čepice; u nohou leží okovy rozdělené.

31. *Poddanost, poroba, otroctví.* Žena s hlavou oholenou, sukni má vysoko podkasanou, vedle spočívá jho, které někdy drží v ruce neb na bedrách. Jindy ruce mívá spoutané.

32. *Smrt* vyobrazuje se jako genius s korunou na hlavě neb s věncem cypřišovým, an z luku střílí neb pochodeň kloně zhasíná. — Někteří malují smrt jako kostlivce se setkání a kosířem, co je nevkusné a duchu starožitností nepřiměřené. (Dokončení.)

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

XI.

Královský soud vynesl výrok svůj ve prospěch pana Bořivoje. Kmetové zemští nalezli na něm viny a hrdý rytíř stáhnuv s pravice rukavici hodil ji k nohoum pana Viléma.

„Na soudě se ti pane zadosti učinění nedostalo; podám ti je tedy sám. Přijímáš pane Viléme?“

Pan Ondřej z Dubé nejvyšší soudí zemský podíval se na zpupného rytíře ostře a vystoupiv v popředí obrátil se k panu Vilémovi s těmito slovy: „Přijmi pane Viléme rukavici a přeji ti všechno dobré k šťastnému výsledku. — A místo pane Bořivoji?“

„Ponechávám na vůli soupeři!“

Panstvo české bylo vyzývavým chováním se dvořenína královského uraženo a podrážděno v hloubi srdcí svých.

Panu Vilémovi již dvakráte dnes přišlo na mysl, zdali by nebylo radno povědět shromážděným bohatýrům do slova, jak pořídil na Točníku u krále. Ale pokaždé utkvělo oko jeho na obraze starého císaře, zavěšeném v průčelí soudní síně a rozpomenuv se na

Karla, kterak uděloval práva podle zasloužení, zamlčel vše.

„Nemohli jsme jinak pane Viléme; i kdybychom v duši své byli přesvědčeni o pravdě!“

Pan Ondřej z Dubé podíval se při těchto slovech významně na Zajíce, jakoby mu chtěl říci: a také jsem o pravdě obžaloby přesvědčen.

Panstvo rozjelo se s kyselostí nejen proti dvořenínům královským, ale i proti samému králi; milcové Václavovi však s potupným úšklebkem a pan Bořivoj k tomu ještě se vztekem nad tím lysým „zákoníkem“, kterýž byl dobrým za nebožtíka císaře, ale za krále Václava by mohl družině jeho tou hrdou hlavou svou leckdy učiniti dosti mrzuté chvíle.

* * *

Bohunka seděla v nádherné jizbě s obličejem plaše upřeným ku dveřím.

Hnědý vlnitý vlas splýval jí po šíji jako hedbávné tkanivo.

Jen někdy zaletěly zkalené zraky její okénkem k oblakům, jež valily se nízko nad hradem.

Přicházelo to jaro letos nějak divně.

Vichory letěly před ním jako hlasatelé, nad ním černé mraky jako příkrovy a pod chmurami hejna vran. Ptáci zpěváčkové, kterýmž se již v zámoří zastesklo a kteříž pospíšili si do severních vlastí ku starým, hostinějším hnězdům, zalezli pod střechy, chvěli se zimou a v zobáčkách jim jarý zpěv umíral. Leckdy se jim vydraly z hrdélek zvuky jako ladění k písni umrlčí. A i ta ubožátkům selhávala, zvláště když tak vyletěla vlaštovička nad střechu, rozhledla se v šíř kraj a když se vrátila, družku nalezla stuhlou s křídélkoma rozepiatýma, jakoby uchystanýma k letu zpátečnímu v teplejší zámoří.

A duby v lesích hučely jako v posledních dnech listopadových, protože Bůh ví kde tká se jim teprve nový, svěží šat a kdo ví zdali jej po tom nezničí lupič mráz. —

A když v jaře života přizene se z nenadání bouře, s tou bouří zastaví se nad mladou hlavou chmury, s těch chmur zafíčí větry, jež setrou svěžest pelu na tvářích, jichž každé zafíčení podobá se sykotu hadímu, a v těch chmurách každé zablesknutí šípu, kterýž se ostnem zaráží do samých útrob, po takové květeně leto nepřichází a jestliže předce, bývá smutnější než listopadové večery. — —

V komnatě opět otevřely se dveře a do vnitru vstoupil zase muž v šatě zašedivělém.

Dívka zachvěla se; ale vzpřímila se okamžitě a upřela ostře kalně modré zraky své v tvář návštěvníkovu.

„Jsi churava děvuško? — Očka se ti zalívají slzami a tváře ti vybledají!“

„To nad tebou ty králi nešťastný!“ zašeptala Bohunka podivným šepotem.

Mladý muž se pousmál.

„Tolikrát jsem se ti už zapřisáhl, že nejsem král!“

„Lžeš, jsi Václav, jsi Karlův syn, jsi dědic české koruny a na pražském hradě máš královnu. Rozumíš mi? Uchvátili mne tvoji pochopové a tatíčka mého snad ubili. I to jsi jim poručil? — O že jsem tě kdy viděla a že jsem na tě kdy myslela!“

„Ty že jsi na mne myslela?“

„Přiznávám se ti; já se za tebe modlila, aby tě Pán Bůh ochránil a z rukou zlých vytrhl.“

„A dnes ještě se modlíš?“

„Včera jsem ti ještě klnulá; ale dnes se již zase modlím za tebe. — Pryč! Nedoťkej se mne, na rukou tvých lpí krev, ta krev volá do nebe o pomstu, na tvé duši mnoho životů a všechny ty životy tebou zmařené dovolávají se před trůnem Boha odplatitele spravedlnosti! — A ruka Boží se zdvihá, hrozí a ty se vysmíváš. Ruka Boží napřahuje se k trestání a ty se rouháš. Ruka Boží dopadá na hlavu tvou a ty Králi Václave, za to se modlím, aby tě nerozdrtila, aby ti odpustila, protože, když trestá Bůh krále, trestává s králem i zem a všecken lid. A tebe bude trestati, s tebou českou zem a český lid, že nebude příkladu Vzpamatuj se, vzpamatuj králi, ještě čas, jsi teprve na úsvitě vlády své! — Podívej se ven nad ten svůj hrad! Vidíš ty protřhané, hrozné mraky?“

Král bezděky pohleděl k oblakům.

„Takové se jednou nad tebou zastaví, na hlavu tvou vyhrlí všecku zlobu svou a vydrží to lebka tvá? Slyšíš mne králi Václave? — Já tě proklínala, rod tvůj zaklela; ale béru dnes nazpět klnutí své a odpouštím ti. Proč? Protože budeš i bez mé kletby nešťastným!“

A král již neposlouchal, nýbrž přechal pryč z té komnaty, v níž si hodlal uchystati okamžiky nejrozkošnější. Ubíhal chodbami hradu, jakoby se byl minul s rozumem a čeledí vidouc jej s očima vytřeštěnými, s tváří rozhořelou spěchati do nádvoří, zděsila se výrazu mladistvého obličeje, v němž zrcadlilo

se té chvíle snad všechno, co dosud skryto držímalo v nitru jeho. (Pokrač.)

DO PISY.

Z Chraští, 20 září 1877.

(Misie kněží Redemtoristů.)

Utěšených hodů duchovních dostalo se osadě Chraštické tím, že ji velební kněží Redemtoristé ze sv. Hory, a sice pp. P. Klem. Vlasák, rektor a veleb. pp. P. Jiršele a P. Dušek dne 8. září t. r. odpůldne navštívili, aby zde sv. misii konali. Činnost svou misionářskou započali tito veleb. otcové dne 9. t. m. v den Jména blah. Panny Marie vzýváním Ducha sv.. Pracovalo se každého dne od půl 6. hod. ráno až do 7. hod. večerní, po kterýžto čas byl náš chrám Páně přehojně navštíven najmé v čas ranního a večerního kázání. Radostí plesalo srdce každého vidoucího, kterak pilně a svědomitě tato kázání navštěvována byla. Zaujalo by mnoho místa, kdybych udati chtěl rozvrhy všech kázání a příprav jednotlivých stavův a který z pp. misionářů které měl: všickni mají o šťastné provedení a ukončení sv. misie zásluhu trvalou a došli uznání všestranného. — Podotknu pouze, že obsah kázání byl praktický a duchovním potřebám věku nynějšího úplně přiměřený; vykládány totiž samé pravdy katolické věro- i mravouky. Poučení pro jednotlivé stavy veliké pohnutí v posluchačstvu způsobilo. Co tu bylo dobrých předsevzetí učiněno při kázáních jednotlivých, zvláště před sv. přijímáním a po něm: to jediné ví ten nebeský Pán, jenž zpytuje ledví i srdce člověka. — Zvláště hluboký dojem učinilo slavné odprošování nejsvětější Svátosti oltární, když mezi kázáním všecken lid na kolenou hlasitě plakal; podobný dojem způsobilo i kázání Mariánské. Jak tklivé bylo svěcení misionářského kříže; kterýž pak na věčnou památku v levo od vchodu do chrámu Páně byl postaven; a co říci mám konečně o tom, když v úterý dne 18. t. m. odpoledne pp. P. rektor na kazatelnu vystoupil a pohnutlivou řečí svou pobožnost sv. misie skončil? — Ni jediného posluchače nebylo, jehož oči nebyly by zaroseny slzami!

A že to byly vesměs slzy upřímného pokání, dokazovaly zpovědnice obklopené kajcníky, jichž se po ten sv. čas, čas to hojné milosti, napočítlo 2400. — Ku konci kratičké zprávy své o sv. misii vřelé díky vzdáti musím veleb. pp. misionářům za neunavenou a v pravdě apoštolskou horlivost

jejichž památka v srdcích osadníků našich potrvá navždy; nejinak i vroucně děkovati nám jest zdejšímu vůbec váženému faráři, důst. p. Janu Poustkoví, kterýž s nevšední ochotou a obětovností tyto duchovní hody osadě své připravil, začez mu tímto vysloveno buď vřelé „zaplat Pán Bůh!“ — O věz by blahodárné ovoce této sv. misie nevyhynulo nikdy, ale přineslo užitek stonásobný!

F. R.

KRONIKA.

Z Prahy. V pátek dne 28. t. m. bude se slaviti svátek sv. Václava, mučenika a dědice České země, v metrop. chrámě. u sv. Víta na hradě tímto pořádkem: Ve čtvrtek v svatvečer slavnosti, budou o 3. hod. odp. slavné nešpory. V pátek o slavnosti bude kázání německé o půl 9., české pak v 10 h., načež následovati bude oféra ve prospěch dostavění chrámu sv. Vítského, po té bude slavná pontifikální mše sv. Odpoledne ve 3 h. budou konány slavné nešpory. V týž čas vyjde z chrámu Páně u Matky Boží před Týnem slavné procesí na hrad k hrobu sv. Václava v metrop. chrámě sv. Vítském, kdež se v ten den udělují plnomocné odpustky a kdež J. Emin. nejdůst. p. kardinal s procesím konati bude pobožnost ku počtě téhož sv. patrona našeho. Po celý oktáv bude v tétož kapli sv. Václava každodenně v 8 h. ráno mše sv. při zpěvu a s modlitbami v jazyku českém, odpoledne pak též po celý oktáv každodenně v 5 hod. litanie s požehnáním.

— Ve čtvrtek d. 4. října v den jmenovin J. Velič. císaře pána bude J. Emin. nejdůst. p. kardinal v 9 hod. ráno u sv. Víta na hradě sloužiti pontifikální mši sv. V chrámu Páně Týnském bude slavná mše sv. téhož dne v 11 hodin.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 28—30. září a 1. října u sv. Jana Nepom. na Skalce, od 2—6. u sv. Mikuláše.

— J. Emin. nejdůst. pán kardinal jenž byl návštěvou v Doksech a na Hrádku u Hradce Králové, navrátí se dnes do Prahy.

— Jeho Emin. nejd. p. kardinal bude v měsíci říjnu v *strádnictví Křivoklátském* udělovati sv. biřmování v tomto pořádku: Dne 6. října ve Velkém Újezdě v 9 hod. mše sv., kázání a biřmování; d. 7. v Slabcích v 8 h. mše sv., kázání a biřmování pro domácí, ve 12 h. mše sv., kázání a biřmování pro osady Rousinov a Skreje, d. 8. v Hudlicích v 9 h. mše sv., kázání a biřmování pro osady Hudlice a Velíz;

d. 9. na Křivokláte v 8 h. mše sv., kázání a biřmování pro domácí, ve 12 h. takéž pro Zbečno. Dne 10. na Křivokláte v 9 h. mše sv. kázání a biřmování pro Městečko a Nezabudice; d. 11. v Nižboru v 8 h. mše sv., kázání a biřmování; ve 12 h. takéž pro Bratronice. Noclehem bude J. Emin. 5. a 6. ve Velkém Újezdě, od 7. do 10. v zámku Leontinském, d. 11. navrátí se u večer do Prahy.

— (Dar.) Vys. důst. p. generalní vikář Küffer rytíř z Asmannsvillu a sestra jeho paní Moravcová dali pro velechrám Svatovítský na hradě Pražském zhotoviti u stříbrníka p. Kauče překrásnou *monstranci*. K mistrovskému tomu dílu, jež jest na 82 ctm. vysoké, zhotovil nákrés malíř Wachsmann. Monstrance jest celá ze stříbra, silně pozlacená a vykládaná drahokamy. Práce zlatnická stojí 1300 zl., drahokamy se počítají na 500 zl.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*.“ Svazek 6. obsahuje: Příspěvky k vysvětlení některých míst II. knihy Mojžíšovy (dle franc. podal prof. Desolda.) Císař Ferdinand I. (sepsal dr. Fr. Kryštůfek). Náboženství rozumářské a křesťanské (dle něm. dr. Kadeřávek). Následuje kronika a literární oznamovatel. K t. sešitu přidány jsou dvě mapky: Okřídli Suezské, a) za doby Mojžíšovy, b) za doby naší. Svazek 7. vyjde d. 27. října.

— „*Posvátná kazatelna*.“ Svazek 10. (na m. září) obsahuje duch. řeči: na ned. XV.—XIX. po Sv. Duchu a na slavnost andělů strážných, Narození Marie P., Jména bl. P. Marie, Povýšení sv. kříže, a sv. Václava, dědice Českého a mučenika Páně. — Svazek 11. (říjnový) přináší duch. řeči na ned. XX.—XXIII. po Sv. Duchu, na slavnost posvěcení chrámu Páně a Všech Svatých. Dále naleznají se v t. svazku tyto příležitostné řeči: řeč při posvěcení nového oltáře a obnovených oltářů v chrámu P. Roveňském, první promluva k osadníkům, promluva k snoubencům před oddavkami, řeč při svěcení hřbitova, a dvě řeči u hrobu otce.

— Nákladem „Zlaté Knihy čili Dědictví sv. Ludmily“ v Písku vyšly tyto spisy jakožto podíl (čís. XV.) údů na r. 1877: „*Zlaté Listky*.“ Dárek útlavým dítkám do Zl. knihy čili Dědictví sv. Ludmily zapsaným. Spořádal prof. K. A. Madiera, e. k. okresní inspektor školní. Obsah: Obrazy z mocnářství rakouského (Břetislav, Ostrihom, Mehadia, Réka atd. s pěknými vyobrazeními), Věneček z pomněnek (napsala V. Lužická), Dvorec a zámek

Povídka o Mackovi a jeho sestře (z frančtiny P. Peška), Návod ku kreslení (od Jos. Soukupa), básně, správní záležitosti. Str. 152, VI. a 12 tab. výkresů. — „*Zlaté Klasy*.“ Dárek dospělejším dívkám do Zl. knihy čili Dědictví sv. Ludmily zapsaným. Spořádal prof. Jan Suda. Obsah: Zlato a pozlátka (povídka Žofie Podlipské); Zvláštní loutky (dle polského B. Peška); Hedbávné šaty (od P. Jos. Baara); Ze „Slávy Dcery“ od Jaua Kollára; správní záležitosti atd. Str. 152 a VI.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef *Ptáček*, farář v Týnci Panenském, dne 14. září (nar. v Benešově 11. března 1807, vysv. 10. pros. 1829);
 P. Ludvík *Šubrt*, novosvěcenec ř. křižov., dne 23. září (nar. v Praze 16. pros. 1851, vysv. 15. července 1877).

Ustanovení jsou:

- p. Tomáš *Veverka*, kapl. za admin. v Praskolesích;
 p. Josef *Brusák*, kapl. z Čížkova do Hostomic;
 P. Karel *Svoboda*, ř. křižov., za 2. kapl. v Tachově.

Uprázdňená místa:

- Stradiště*, fara patron. poruč. p. Jana hrab. Lažanského, od 31. srpna.
Praskolesy, fara patron. p. děkana Karšteinského, od 19. září.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Berthold *Endler*, kněz na odpoč. v Zákupci, dne 16. září.

Vyznamenání jsou:

- p. Michael *Feresch*, b. vikář v Třebenicích, jmenován arcijáhnem;
 p. Josef *Langer*, far. na odpočinku v Litoměřicích, obdržel *collare canonic.*

Ustanovení jsou:

- p. Ant. *Zimmer*, koop. v Dečíně, za far. v Javorech;
 p. Jos. *Ehl*, far. z Jetřichovic do Terešína;
 p. Frant. *König*, kaplan v Lobendavě, za zámec. kapl. v Hanšpachu;
 p. Frant. *Michler*, kapl. v Fridlandě, za adm. v Křištof. Gruntě;
 p. Hugo *Schwertner*, kapl. v Pirksteině, za kapl. v Krásné Lípě;
 p. Josef *Eiselt*, kapl. z Vratislavic do Chřibské;
 p. Josef *Doležel*, k. v Doksech do Ehrenbergu;
 p. Ed. *Klem*, k. z Šenavy, do Mikulášovic;
 p. Josef *Paneš*, kapl. Dolním Slivně, do Nábzí;
 p. Frant. *Langer*, kapl. v Arnoltovicích, za adm. v Jetřichovicích;
 p. Adolf *Malley*, kapl. v Březně, do Bučovic;
 p. Karel *Baumgärtl*, koop. v Albrechtsdorfu, do Března (Priesen);

- p. Jan *Žďárský*, adm. v Terešíně, za kapl. do Dolního Slivna;
 p. Daniel *Endler*, kapl. v Býčkovících, do Lobendavi.

Novosvěcení:

- p. Josef *Tůma* za koop. v Einsiedlu;
 p. Frant. *Trnobranský* za kapl. v Třebivlicích;
 p. Filip *Lenisch* za kapl. v Doksech;
 p. Frant. *Pražák* za kapl. v Udlici;
 p. Theodor *Loh* za koop. v Albrechtsdorfu;
 p. Karel *Stolle* za kapl. v Býčkovících;
 p. Josef *Schindler* za kapl. v Děčíně.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Kukla*, kanovník, arcijáhen katedrál ní kapitoly, konsistorní rada a ředitel konsist. kanceláře, atd. v Hradci Králové dne 21. září (nar. v Jedlově 31. května 1815, vysv. 25. července 1838).

Ustanovení jsou:

- p. Eduard *Brynych*, kaplan v Hradci Králové, za zat. prof. pastýřského bohosloví, a
 p. Jan *Soukup*, dr. theol., za zat. prof. St. Zák. na theol. ústavě v Hradci Králové;
 p. Josef *Vobrovský*, far. Sobčický, za faráře v Kuklenách;
 p. Jan *Veit*, far. Javornický, za far. ve Schwarzenzthalu;
 p. Ignác *Matouš*, admin., za duchovního správce v Kohoutově;
 p. Jos. *Hamrle* za adm. fary v Nov. Dvořích;
 p. Emil *Kapoun* za admin. fary v Proseči;
 p. Josef *Baudyš* za adm. fary v Něm. Prusnici;
 p. Josef *Pauer*, neom., za kapl. v Roztokách;
 p. Václ. *Saal*, neom., za koop. v Mladočově;
 p. Ant. *Holub* za kooper. ve Zbraslavicích;
 p. Alois *Broul*, neom., za kaplana v Heřm. Městci;
 p. Jan *Dvořáček*, neom., za zat. kooper. v Kuklenách;
 p. Jan *Vortel* za kaplana v Libčanech;
 p. Frant. *Horděček*, neom., za kooper. ve Skále;
 p. Eman. *Fencl*, neom., za II. kapl. v Hradci Králové;
 p. Václ. *Petrík*, neom., za kapl. v Jelení;
 p. Václav *Ehl* ze Sejfů za kapl. ve Vlčicích;
 p. Josef *Kosař* zn. kooper. v Marschendorfu;
 p. Frant. *Kovařík* za admin. fary v Sobčicích;
 p. Jan *Gebert* za adm. fary v Javorníku;
 P. Bern. *Kleemann*, O. S. B., za kapl. v Č. Vernířovicích.

Uprázdňená místa:

- Sobčice*, fara patr. nábož. matice, do 18. října.
Javorník (Mohn), fara téhož patr., do 24. října.

Opravy. V čísle 23. str. 306 v 1. sloupci ř. 25. shora vynecháno po slovích: velké divadlo: „a malé divadlo.“ —

V čísle 26. str. 342. v 1. sloupci ř. 22. shora čti místo z Čech: z Cáz; str. 346 v 1. sloupci ř. 20. shora místo 75 čti 16.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Na památku posvěcení chrámu Páně.

Řeč k žákům středních škol, špodává J. N. F. Desolda.

„Zajisté tu jest dům Boží a brána
nebeská!“

Nesmírná velebnost Božská ráčila v ne-
zpytatelné lásce a moudrosti své snížit se
tak, že i příbytek si zvolila mezi syny lid-
skými, aby viditelně mezi nimi dlela, a to
nikoliv v zářícím lesku slávy své, nýbrž to-
liko v podobách, lidskému oku snesitelných.
V zákoně starém byla archa úmluvy příbyt-
kem Božím a plamenný nad ní oblak zna-
mením přítomnosti Hospodinovy: v zákoně
novém jsou naše oltáře a svatostánky ta ve-
lebná místa, kdež pod způsoby chleba a
vína svátostně Spasitel náš *Kristus Ježíš*
bydlí a se nám patřiti dává. Když i vel-
moži pozemští si velebné, nádherné budovy
stavějí, v nichž by přebývali, čím více náleží
to Hospodinu nebes i země, aby měl příbyt-
tek důstojný sebe? Proto rozkázal i Bůh
Mojžíšovi na hoře Sinaiské, jak by se mu
měla archa úmluvy netoliko vystavěti ale i
posvětiti. Když pak později Šalomoun Hos-
podinu vystavěl chrám onen, který byl divem
světa, slavil posvěcení jeho po 8 dní s ná-
dherou velkolepou, aby příbytek Boží důstojně
zřídil a upravil. Chrám králem Šalomounem
vystavěný sbořil Nebukadnezar, ale za Ezdrá-
še postaven na témž místě jiný, méně sice
nádherný, ale taktéž slavně zasvěcený. Ukru-
tník Antioch, úhlavní nepřítel národu židov-
ského, dal r. 166 před narozením Páně na
oltáři chrámovém postaviti ohavnou modlu
a kázal vzdávati jí oběti dle způsobu pohan-
ského. Ale Judas Makkabejský, hrdinný a
zbožný vítěz nad ukrutníkem Antiochem, pe-

čoval nejprve o to, aby zprzněnou svatyni
Páně vyčistil, oltář nově vzdělal a tak chrám
Boží nejen znova posvětil, ale ustanovil též aby
se památka posvěcení chrámu každoročně po 8
dní slavila. A ta byla ta slavnost, k které
se druhdy Kristus Pán s učeníky svými zi-
mného času dostavil a tak svou božskou pří-
tomností ji potvrdil, schválil, zasvětil. —
Když již chrám starozákonní slavně byl po-
svěcen, a památka toho posvěcení každoročně
se konávala, čím více to sluší, aby to po-
svěcení u našich chrámů se dalo a památka
jeho výročně se slavila? Nuže dnes koná-
me tuto výroční slavnou památku posvěcení
chrámů Páně a tudíž i tohoto chrámu naše-
ho. To jest mi vhodnou příležitostí a dů-
kladnou příčinou, abych k vám, kř. žáci!
promluvil o tom, k čemu nám poukazuje
dnešní slavnost; a sice 1. k posvěcení bu-
dovy chrámové k službě Boží, 2. k zasvěcení
lidstva v církev Kristovu, a 3. k zasvěcení
duší našich k věrnému vyznávání víry Kri-
stovy. —

Posvětiteli, Duše svatý! račiž posvětit
též mysl i srdce naše, abychom tajemství
působení tvého důstojně a prospěšně uva-
žovali!

1. Byť i chrám Jerusalemský od Ez-
dráše vystavený a potom od Herodesa tak
řečeného „Velikého“ částečně stržený a pak
s velikým nákladem vzdělaný, nebyl se vy-
rovnal velikolepostí a nádherou původnímu
chrámu Šalomounovu, bylť přes to mnohem
vzácnější a důstojnější, poněvadž jej Pán
Ježíš svou velebnou přítomností často osla-
vil a svým božským učením zasvětil. A tím
právě jsou chrámové naši, chrámové křesťan-
ští, nad onen nádherný Jerusalemský mno-
hem výtečnější a znamenitější, byť i ve své

stavbě a úpravě sebe sprostší byli. Neboť v našich chrámech, všech bez rozdílu, přebývá Pán Ježíš skutečně a podává se nám v pokrm k životu věčnému. Proto bývá i každý náš chrám příslušnými obřady od biskupa zasvěcen, aby byl sídlem Boha samého, jenž mezi svými dětmi přebýváti ráčí. Bůh sice jest všude přítomen; nebesa jsou trůnem, země pak podnožím nohou jeho; nebesa i země plna jsou slávy a velebnosti Boží: ale v chrámech našich jeví se svatost, láska, mocnost jeho zvlášť, an tu prosby naše přijímá a slyší. Jak radostný jest nám tedy tento slavný den! Živě nám připomíná lásku, kterouž nám Pán Ježíš zde prokazuje. Jsa syn Otce nebeského ráčí přebývatí mez inami, bídnými hříšníky; vzdává se každodenně tuto na svatém oltáři Bohu, otci svému, za nás v obět smírnou, a ukáží tak spravedlivý hněv jeho proti nám. Očišťuje, posvěcuje, posilňuje nás zde svatými svátostmi. Zde se před očima našima opětuje oběhem ročním celý vznešený a věčně památný výkon spasení našeho od vtělení a narození Páně až do jeho umučení a smrti, do jeho oslavení a seslání Ducha svatého, ba založení svaté církve jeho a život její až do skonání světa. Tu jest učební stolice slova Božího, které z úst kněžských znějící, srdce naše potěšuje a ke všemu dobrému povzbuzuje. Tu jest místo k společné modlitbě, kdežto duchovní páskou jednoty spojení jsouce, srdce svá před laskavým otcem nebeským otevíráme a útechy i posily nabýváme pro strasti tohoto pozemského života. — Nuže to vše zdravě uvážíce, vzdejme nejprve vroucí díky velebnosti Božské za ty dary, jichž se nám v chrámech Páně dostává, ale vzbudme pak vždycky tu hlubokou úctu a lásku, která tomu posvátnému místu, jakožto domu Božímu, odkud se nám spasení dostává, náleží. Zajisté o chrámech křesťanských, o chrámech našich platí slovo, které druhdy arciolec Jakub vyslovil o tom místě, kde se mu Bůh ve snách zjevil, řka: „Zajisté tu jest dům Boží a brána nebeská!“ Tato slova v ústech i srdci mějme kráčeje přes práh chrámu Páně, aby nás nezastihla kletba, vynešená nad tím, který by zneuctil, poskvrnil svatyni Boží. Osvědčme vždycky svou úctu tomuto posvátnému místu, pomníce, že jest příbytek Nejvyššího, že jest místem milosti; navštěvujmež pak často a rádi svatyně své abychom účastni byli těch milostí Božích, které se hojně z tohoto spásného zřídla prýští.

2. Mimo památku posvěcení chrámu Páně připomínáme si dnes též shromáždění a zasvěcení veškerého lidstva v jeden dům Boží,

církev Kristu. Bůh nejsv. stvořil a určil sice veškeré lidstvo k svatosti a blaženosti; laskavý otec všech pečoval též o blaho veškerých dítek svých.

Ale mnozí, přemnozí neuznali a posud neuznávají otcovské jeho lásky, zpěčující se v nesmyslné zaslepenosti oblažení svému. Odvrátili se od něho, a v převrácenosti své přidrželi se nezřízených vášní svých; aby těm bez trestu hověti mohli, učinili si místo Boha ničemné modly, dřevěné, kamené, stříbrné, zlaté, měděné, hlíněné a klaněli se jim. „Změnili slávu Hospodina Boha svého v podobiznu telete, které požírá trávu.“ Žalm. 105, 20.)

Takovou modloslužbou upadlo veškeré lidstvo v život ohavný, hříšný a snížilo se mnohdy až pod tu němou, bezrozumnou zvěř. Vznešená důstojnost člověka, ten obraz Boží, poskvrněn a pošlapán až k nepoznání, spravedlnost a svatost zmizely docela a na jich místo nastoupily nepravost a hřích.

Tu když se naplnil čas sstoupil Pán Ježíš, opustiv slávu otcovu, na tuto zemi, aby lidstvo hříchem ubídnuté vykoupil a spasil. Vykonav to těžké, spasitelné dílo našeho vykoupění, navrátil se k nebeskému otci svému a odtud seslal sv. Ducha svého svým apoštolům a skrze ně veškerému lidstvu. Jeho svatá církev tím ustanovena jest a obdařena hojnými dary téhož ducha pro veškeré lidstvo bez rozdílu národův a pokolení, všickni mají býti účastni působení milosti jeho, posvěcení Duchem sv. A tak stojí církev svatá, církev katolická od oné doby co jeden veliký velebný chrám Boží, veškeré lidstvo ve své lůno shromažďující, sjednocující a posvěčující dary a milostmi, které ji Kristus Pán získal a zůstavil. A na toto posvěcení veškerého lidstva v duchovním domě Božím, svaté církvi poukazuje slavnost naše; jak jest to posvěcení veliké jak utěšené, jak radostné! Dávno před věky tam na hoře Sionské stál velebný chrám Hospodinův nádherný — skvostný div světa, ale jenom po krátkou dobu a pro jeden národ, znamená vyvolení potomkův Abrahamových v jeden lid Boží: ale tam v světovém Římě vypíná se do oblak chrám vznešenější, dům Svato-Petrský, znače církev Kristovu, jehož brány otevřeny jsou veškerým pozemčanům ať jsou toho anebo toho národu, toho anebo toho jazyka; je všechny, — všechny pojímá v milostivé lůno své. Zajisté církev sv. jest nový ten Jeruzalém, město Hospodinovo zbudováno z kamení živého, věřících Kristových, za něž on za všechny svou předrahou

krev na kříži vylíti ráčil, jemuž všickni zasvěcení jsou vodou nového zrození na křtu svatém, od něhož všickni živeni nejsvětějším jeho tělem, sílení jeho svatou milostí, povolání k jeho věčné slávě a blaženosti. O jak se sřítily a řítí se posaváde obětnice pohan-ské s modlami svými po celém okrese zem-ském! O jak se odvrací podnes nešťastné zbloudilý lid od hnusných bůžků svých, objí-maje a líbaje vroucně znamení spásy, svatý kříž Kristův. Nuže, křesťanští jinoši! ple-sejme radostně dnes, že Bůh v nesmírné mi-losti své si zasvětil veškeré lidstvo v dědic-tví své; že všem otevřel Syn Boží přístup k nebeskému Otcí svému, že všickni národové vzdělávají se co živé kamení v jeden veliký nádherný dům Boží, jehož sám Kristus jest hlavním, nárožním kamenem; že všechna po-kolení sjednocena jsou páskou vzájemné lásky pod křížem Kristovým, jsouce obyvatelé du-chovního Jerusalema, který ač založen na zemi nic méně trvati bude v nebesích na věky.

3. Dále pak poukazuje dnešní slavnost na zasvěcení duší našich k věrnému vyznávání učení Kristova. — Apoštol Páněsvatý Pavel dí: „Chrám Boží svatý jest, jímž jste vy!“ — a jinde jmenuje též sv. apoštol „tělo naše chrámem Ducha svatého.“ Nemluví tak sv. apoštol jenom obrazem, aby naznačil, že se k svatosti přičiní, těla svá bez poskrvny chovati máme, jako se chrám Páně v svaté uctivosti chová; nikoliv, ale míní tím, že jsouce křesťané jsme i skutečně chrámem Božím, a tělo naše skutečně chrámem Ducha svatého. Neboť což jest vlastně chrám Boží, leč příbytek Boha samého, dům věnovaný službě Nejvyššího?

A tím vším jsou skutečně chrámové naši, ano v nich netoliko přebývá Pán Ježíš Kristus, v způsobách velebné Svátosti oltářní, ale tu i své milosti zvlášť uděluje. A nuže jest křesťan pravověrný méně? Není tentýž i chrámem Boha svého? Zdali pak si nás Bůh nevyvolil a nezasvětil již při svatém křtu za svůj chrám, v kterémž by s úplnou milostí svou zavítal? Duch svatý, sstoupil-li pak toliko na svaté apoštoly? nesestupuje-li pak i v srdce naše, naplňuje a posiluje nás svou milostí? nepřebývá-li pak v nás, povzbuzuje srdce naše ke všemu dobrému — k životu svatému? Nepřijímáme-li pak Tělo Pána našeho Ježíše Krista skuteč-ně v velebné Svátosti oltářní, tak že Kristus Pán sám v nás přebývá, dokaváde ho od nás hříchem neodlučujeme, dle toho jak sám dí: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně zůstává a já v něm?“ Když tedy u

nás zůstává, zdali pak nejsme příbytkem chrámem jeho? A tento svůj chrám v nás zasvěcuje si Bůh již na sv. křtu a obnovuje toto posvěcení, kdykoliv hodněněkterou svá-tost přijímáme, zvlášť pak nejsv. Svátost ol-tářní. Což bychom byli, kdyby Bůh v ne-smírném milosrdenství svém nebyl nás k sv., víře povolal, k svým věrným ve svaté církvi nebyl přidružil? Tím co byli naši praotci a podnes všickni pohané jsou. Ale nyní jsme sbor svatých, zasvěcení Bohu svému. Jaká to milost, jaká to přednost! —

K tomu tedy poukazuje slavnost dnešní, pamatujíc nás na posvěcení tohoto chrámu Páně, na posvěcení veškerého lidstva v cír-kvě Kristovu a na zasvěcení duší našich k věrnému vyznávání učení Kristova. — Nuže tedy vroucí díky budtež tobě, Otče nebeský! že nám v chrámech našich svou všemohoucí přítomnost tak osvědčuješ, jako jsi ji dávno osvědčil lidu israelskému dýmným sloupem na poušti! Díky tobě, vroucí díky, Ježíši Kriste! že jsi milostivě „osvítiti ráčil těm, kteří seděli ve tmách a v stínu smrti“ po-volav si je v církev svou svatou a zasvětit si je v jeden lid vyvolený! Díky, vroucí díky tobě, Duše svatý! že jsi i nás sobě zasvětil, abychom duší i tělem byli příbyt-kem a chrámem tvým. Rač nás svou sva-tou milostí posilniti, abychom toho daru náležitě si vážice, žádným hříchem tě z této svatyně tvé, srdcí svých, nevypouzeli, ale s tebou jedno byli ctností a svatostí v tomto, oslavou pak a blažeností v onom životě. Amen.

Řeč při žehnání nové stříkačky

na náměstí u sochy sv. Václava v Příbislavi, již měl Fr. Knob, farář.

„Amen, pravím vám, pokudž jste to učinili jednomu z bratří mých nejmen-ších, mně jste to učinili.“ (Matouš 25. 40.)

Člověk záleží z těla a z duše. Dle těla jest prach z prachu země vzatý. S plácem vítá jako mdlé nemluvně první svit slunce, a se slzou v oku svět tento opouští, stává se na čas bezduchým prachem. Člověk dle těla tak mdlý a nedostatečný, má však duši k obrazu Božímu stvořenou a nesmrtelnou, a dle duše vyniká nesmírně vysoko nade všechny tvory země.

Ten duch lidský má rozum, má veliké síly a schopnosti, vždyť přepodivná díla již vypůsobil, vždyť vědy a umění na vysoký stupeň přivedl.

Duch lidský spisuje poučné knihy a spi-

sy, duch lidský živou řečí rozum vzdělává a srdcem hýbá. Duch lidský staví velkolepé věže a paláce, maluje obrazy, tesá sochy nejináče, než jako by život měly, vymyslí hudební nástroje, a z nich líbezné hlasy a zvuky vyluzuje. Člověk svým duchem vymyslí rozličné stroje, v nichž panuje přepodivná souvislost, a pracuje parou. Člověk páru jako oře okřídleného zapřahá do svých vozů a lodí, a letem šípů daleké cizích dílů světa probíhá kraje, on s orlem do vysostí se vznáší vzduchových, on snižuje hory, spojuje moře. Nejhlubší propasti překlenul oblouky a mosty mistrovskými, srdcem hor nebetyčných prokopal si dráhu volnou, na moři pevnosti si vystavěl. Člověk píše jiskrou, do dalekých krajín střelhitě posílá zprávy, díly světa spojuje drátem. Člověk maluje světlem, věrné podobizny za dárek něžný uděluje svým milým. Duch lidský zpytuje hlubokosti moře a země i oblohu, vypočítává běh hvězd, dělá závěrky k užasnutí podivné, často i do vzdálené budoucnosti vypočítává zatmění slunce a měsíce. Mimo to duch lidský skrývá v sobě ještě podivné vlohy a síly, které pro brnění těla nemohou zde vydatně a všestranně působiti.

Toto vše může-li pak dokázati zvíře i to nejchytřejší? O nikoliv! Zvířata dělají sice též něco umělého, ale mechanicky podle pudu jim přistvořeného n. p. včely stavějí umělé buňky a plásty, bobrové umělá obydlí při vodě. Než od počátku světa pořád to stejně dělají, a žádnou změnu a zdokonalení v tom neznají; neboť neumí rozvažovati, rozsužovati, neumí díla svá zdokonaliti, protože neumí — mysliti. Nemajíce rozumu, té jiskry Boží, nenaučí se nikdy čísti, psáti, počítati, mluvíti, a nevystaví nikdy továrnu, stroj, hodiny a podobné. A pak chtějí nevěrci tak zvaní darvinisté namluviti lidu, že člověk jest jako zvíře, a že po smrti člověka všemu konec, jako u zvířete! — O ti nesmyslní! —

Od koho pak ale obdržel člověk takého ducha rozumem nadaného? Snad si ho sám dal? O kdyby to bylo možno, tu by si každý člověk dal ducha nejdokonalejšího. Proč pak nemají všickni lidé stejné vlohy při stejném vyučování a stejné ba větší pilnosti? Říkává se: Není s hůry dáno! — Ano od Boha, té nejvyšší bytosti obdržel ducha rozumného. Bůh vdechl při stvoření člověku duši nesmrtelnou, obraz svůj, a povýšil ho nad ostatní tvory zemské. Bůh vlastně jest prvním stavitelem, prvním strůjcem všeho krásného, velebného a velkolepého, co kdy duch lidský vymyslí a provedl.

Jemu tudíž patří první dík, první at zavzní chvála! —

I tento nový stroj, zakoupený od zdejšího staroslavného města, zde před námi stojící, k dnešní slavnosti ověncený, a k tomu uměle zřízený, by bojoval s rozkáceným žilem, ohněm, svědčí o důmyslu ducha lidského. A na Boha, od Něhož všeliký užitečný vynález pochází, pamatovali jste především Vy, slavné družstvo zdejšího dobrovolného sboru hasičského*), protož jste mne požádali, abych na ten nový stroj, ten umělecký plod ducha lidského, církevní modlitbou a žehnáním svolal požehnání nebes, a Vás při nejsvětější oběti mše sv. doporučil v milostivou ochranu Boží.

Chvála Vám, p., že jste za dnů našich, kdež se vše, co náboženského, pokládá za přežitou veteš, nedali se másti duchem času, ale že jste pamětlivi byli slova Božího, řkoucího: „Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracují, kteříž stavějí jej. Nebude-li Hospodin ostříhati města, nadarmo bdí, kdož ostříhají ho.“ (Žalm. 126). Na Božím požehnání záleží všeliký zdar lidského počínání.

A máte zajisté, pánové, ochrany a požehnání s hůry zapotřebí k úkolu Vašemu. Vy jste se sestoupili v sbor, abyste s neuváženou příčinlivostí spojenými silami při vypuklém požáru v městě a okolí chránili dva drahé statky: 1 majetek a 2. život lidský. —

Když tedy zavzní ten děsný hlas: hoří! a buďto zvon anebo Vaše křídlovka oznámí toho strašlivého hosta, bude Vám spěchati na místo požáru, a chrániti ohrožený majetek aneb střežiti zboží od ohně zachráněné. Dokud nestávalo spolků hasičských, jak mnoho majetku padlo pro špatné velení, nepořádek a zmatek při hašení živlu tomu za obět, ano nastojte! bezbožník uměl i z neštěstí svého bližního těžiti, a oloupil ho o to, co si chudák byl vynesl. Tomu máte nyní přítrž činiti. A práce Vaše jest namáhavá, jest klopotná, nebezpečná. Hasič zápasí s živlem mocným, a úrazu velmi snadně možnému, i skutečnému života nebezpečí patří do očí. V takovém ale postavení chtě nechtě potřebu vyšší ochrany pocituje, a naučila-li nouze Dalibora housti, učí nebezpečností na Boha pamatovati; pročez Vás stavím pod mocnou ochranu Boží, velaje k Vám jako kněz: Dominus vobiscum — Pán s Vámi! —

Vy máte, pánové, ochrany a požehnání

*) Byli přítomni hasiči Přibislavští, též Rolenští a Něm. Brodští.

shůry tím více potřebí, ješto jste si vytkli za úkol, chránit i ten nejdražší statek ohněm okrožený: život lidský. Což nemáme dosti příkladů, že při požáru padl za obět jeden ba více životů lidských? A ten život lidský, který více váží, než všechny majetek, chcete obhajovat! — Vy chcete následovat onoho Světce, Jana Božího, jenž, když vzňal se oheň v nemocnici, ve kteréž mnoho churavých leželo, vrhl se do zžírajících plamenů, a ty nebohé na ramenách svých odnášel z domu hořícího. Protož opět volám k Vám: „Pán s Vámi! —

Jaký to šlechetný úkol vytkli jste sobě! Mnohé užitečné dobročinné a lidumilné spolky a jednoty zplodil věk náš — i též mnohé bezúčelné, vždyť naše doba jest doba spolčování se; avšak mezi spolky chvalnými jeden z nejchvalnějších jest zajisté spolek hasičský, hoden všeho podporování, vždyť má za základ: lásku k bližnímu, zákon Páně pročež takovému spolku majícímu základ svůj v lásce k Bohu aneb v lásce k bližnímu mohu předpovídati a přáti rozkvětu zdaru a dlouhého trvání, naopak spolku, nesměřujícímu ani ku cti a chvále Boží ani ku blahu lidskému, nýbrž hledícímu si pouhých výletů a pohárů, ne však povinností v stanovách naznačených, mohu předpovídati brzké rozpadnutí. —

Naše doba hledí při všem toliko na zisk; ano hnusný zisk, sobectví jest bůžek, jemuž se klaní přemnozí — A co Vám, pánové, za to bude, že chcete chrániti majetek a život lidský? Jakou odměnu vezmete? Vy jste si sami vyřkli tu odměnu ve svých stanovách slovy: „Veškerí činní údové sboru toho vykonávají služby své bezplatně a obětují sebe bezzištně.“ Toť ta odměna, toť ten peněz, který lžyne Vám! — Vědomí vykonaného dobrého skutku, uznání a dík měst a obcí Vámi ochráněných, vroucí modlitba mnohých: „Zaplat Pán Bůh těm, kdyby těch nebylo, byli bychom dnes žebráci,“ to budiž Vám odměnou odměnou tou nejdražší! — Svět zplácí nezřídka i nejslechetnější skutek černým nevděkem. Kdyby i to Vás potkati mělo, tu se radujte; neboť „odplata Vaše hojná jest v nebesích!“ — Jestli Bůh dle svého neklamného slibu ani kapky vody žíznivému ve jménu Páně podané nenechá bez odplaty; tím méně Vaše obětavnost bez zásluhy a odplaty před Bohem zůstane, vy uslyšíte jednou z úst Božského Soudce ona potěšitelná slova, kteráž jsem na začátku dnešní řeči pravil; Pokudž jste to učinili jednomu z bratří mých nejmenších, mně jste to učinili.

nili. . . Služebníci dobří a věrní, vejďte v radost Pána svého.

A nyní ku konci řeči mé budiž mi ještě volno, slavnému obecnímu zastupitelstvu, kteréž se ve své schůzi již v r. 1875 usneslo, zaraziti v staroslavném městě našem dobrovolný hasičský sbor, jakož i vysokorodé paní hraběnce Klotildě Klam-Gallasové, anáž značnou částkou peněžitou přispěla k účelu spolku toho, všem účastníkům a dobrodincům, kteří ročními příspěvky účel tak dobrý podporují, i veškeré počestné zdejší obci, kteráž nešetřivší svých důchodův, zakoupila tento stroj a náčiní hasičské, ve jménu církve, ana každý šlechetný podnik s radostí vítá, a jemu v Bohu žehná, vroucí díky veřejně a slavně projeviti.

Požehnání všemohoucího Boha sestup a spočívej na tobě nový stroji a náčiní hasičské! Neviditelná ruka onoho mučenníka Božího, jehož lid věřící vyzývá důvěrně o pomoc v pádu a nebezpečí ohně a obraz Jeho staví na štítu domů svých, jak on nádobou leje vodu na hořící dům, sv. totiž Floriána, říd a vodiž tebe; i nad Vámi, slavné družstvo hasičské vlaj prapor sv. Floriána, vůdce vojska římského, při vzniklém požáru, jehož Všemohoucí a nejvyšší dobrotivý Bůh na přimluvu sv. Floriána, sv. Václava a ss. patronů zemských račiž uchovati naše město i celé okolí. Amen.

Obrazy allegorické neb jinotajné.

Podává Jos. Bol. Podstránský.

III. Obrazy allegorické náboženství a mravů se týkající.

Náboženství všeliká představují se osobami ženskými s příslušnými znaky. Křesťanství značí se křížem, kalichem a knihou nového zákona. — Katolík maluje na kalich hostii. Pouhý kalich bez hostie je příznak kališníků neb utraquistů a českých bratří.

Židovství. Žena se zahalenou tvář, drží v rukou hůl a desky zákonů.

Mahomedánství má na hlavě turban a rohatý měsíc, znak turecké říše. — Meč spočívá na koranu, zákonní knize Moslemínské, ješto se rozšířila mečem a ohněm.

Prozřetelnost božská má žezlo, na jehož končině oko září. Také pouhé oko ozářené znamená Prozřetelnost.

Ctnosti božské. Uprostřed věnce z rozmanitého kvítí vyobrazen kříž (znamení víry), o nějž z pravé strany opírá se kotev

(naděje) a z levé se ho dotýká srdce hořící (láska.)

Pobožnost neb láska k Bohu zvlášť. Osoba ženská spanilá zvedajíc oči k nebi, drží v pravé ruce plápolající srdce, v levé pak kadidelnici.

Láska manželů. Znaky jsou dvě srdce spojená, neb dvě holubice. Žena závojem zastřená, podle níž plane pochodeň. — Vdova stojí u popelnice plačíc, s pochodní zhaslou. — Také dvě pochodně opřené o kostkový kámen značí lásku manželskou.

Láska k dětkám. Matka s rozhalenými nádry drží jedno dítě na rukou, druhé pak vedle ní stojící něžně k sobě vine. Také nesyť (pelikán) se přičiňuje, an z rozklovaných prsou mladé svou krví napájí.

Láska a vděčnost k rodičům. Šlechetný jinoch má čápa podle sebe (že dle pověsti staré, nemohou-li si již pokrmu hledati, živí) a drží číši obětní. V druhé ruce mívá štít neb oltář, na němž vypodobněn Aeneáš, an svého otce Anchisa na bedrách nese.

Láska k přátelům neb přátelství má rozhalená prsa. Podle stojí jilma, okolo níž břečtan se vine.

Láska k bratrům a sestrám obrazí se jako přátelství. — Štít aneb oltář, na němž tři Milostnice (gracie) se objímají, značí lásku mezi sestrami, blízcenci pak Kastor a Polux s hvězdami na přilbách, lásku bratří vypodobňují.

Láska k vlasti neb k otčině. Bohyně ověččená dubovým listím drží štít, neb stojí u sloupu, na němž vyznačen M. Kurcius, Říman, jak ozbrojen se svým komoněm pro dobro vlasti vrhá se do propasti.

Láska k nepřítelům neb velikomyslnost. Bohyni tovaryši lev s pazoury ohnutými.

Pravda stojí obnažena s obrazem slunce na prsou.

Věrnost je bíle oděna, v ruce drží klíč, vedle sedí neb leží pes.

Mlčelivost dotýká se prstem úst, ježto má uzavřena.

Jednota, svornost. Bohyně Konkordia, drží svazek střel. — Svornost řídí a panovníků drží berlu ovinutou ratolestí olivovou, nebo svazky prutů (fascies), z něhož každého sekera ční. — Také svornost ruka v ruce označuje.

Tichost, pokojnost. Bohyně přivětivá lva v uzdu pojímá.

Pokora a skromnost oči klopíc, ohonpává nohama šlape nebo roh hojnosti, naplněný znaky důstojenství a klenoty, dupe. Druhdy drží štít, na němž král žebráku nohy myje,

Mírnost drží udidlo, na význam krocení všech náruživostí.

Čistota neb cudnost. Panna stydlivá v bílém rouše, závojem zastřená drží v ruce znak čistoty a nevinnosti — bílou liliji. Také bohyní Vestou se vypodobňuje.

Nevinnost. Mladistvá panna, bíle, jednoduše oděná držíc v ruce liliji, s beránkem hraje. — Také labuť nevinnost mravů znamená.

Strídmost v jídle a pití. Mladá osoba ženská má přes levé rámě uzdu zavěšenou; v jedné ruce drží chleb, v druhé malou číši.

Pilnost a pracovitost představuje se buď jako jinoch, an v rukou drží lampu a knihu, na nohou má ostruhy aneb co bohyně svrženem v rukou, podle níž stojí úl včel nebo včela letí a leze mravenec.

Strážlivost neb bdělost má podle sebe jeřába nebo volavku držící v zobáku kámen, jenž padna člověka ze spaní probouzí.

Srdnatost, udatnost. Muž statečný s taseným mečem, u jehož nohou leží palcát a lev.

Stálost, setrvalost podpírá se o sloup, nebo sloupek v rukou drží.

Trpělivost. Vážná dáma držíc v rukou kříž, hladí ovečku.

Důvěra v Boha opírajíc se o kotvu k nebi hledí. (Pokrač.)

Obrázky a úvahy z cesty do Alp.

Napsal František Ekert.

1. Z Prahy do Brna.

Hortus deliciarum, t. j. rozkošnou zahradou byla prý matička naše Praha nazvána Karlem IV. Nevím, zdaž by Florian Hammerschmid, jenž toto pojmenování znamenal, vida naši metropoli nyní, nepřidal své pověstné „Fueramus Pergama quondam“ a dodatek, že Praha naše stala se v století devatenáctém městem obklopeným zahradami — komínů a místem naplněným lidmi stěžujícími si do neustálé rýmy. Povýtečným znakem středověku jsou gotické domy se svými úchvatně krásnými věžemi — znakem století devatenáctého jsou pak továrny se svými neskonale jednotvárnými komíny. Světoznámý obraz královských Hradčan ozdoben jest nyní komínem, jenž v perspektivě povážlivě co do výšky závodí s věží svatovítskou; na lidnatém Smíchově máme celý les komínů ale posud žádnou věž s chrámem, v nových městských sadech měli jsme míti právě na nejpěknějším místě pilu s komínem, vedle zvonice jednoho farního chrámu v Praze postavili komín právě

tak vysoký jako věž a dým z komínu valí se do věže tak, že začazené zvony podobají se obráceným kotlům z dílny středověkého alchymisty. Novověký průmysl pokácel nám kolem Prahy lesy, zahrady a vinice, zapomněl však té prajednoduché zásady, že člověk chce-li žítí, musí dýchat a má-li dýchat, musí mít co — t. j. vzduch. Pokrok průmyslový otrávil nám v našich městech vzduch tak, že i stromy, nemají-li zahynouti, musíme v našich sadech koupati — ano koupati, to jest polévati vodou shůry, poněvadž za jediný letní den bývají dýmem tak umouněny jako kováři a kominíci. Jaký div tudíž, když za parních dnů vyvinuje se z prsou našich nejeden tichý vzdech, patřímeli na ty háje, lesnaté doly, divoká pohoří a stinné zahrady, které — namalovány jsou na obrazech v krámech knihkupeckých! —

Byl dusný srpnový den, když odjížděl jsem z Prahy. Vedro zmatňuje člověka na těle i na duchu, ale můj soused, Polák z Varšavy, vzdoroval statně účinkům jeho. Stařec ten jel z lázní Karlovarských a nemohl se dosyta vynadiviti léčivé síle vod tamnějších, byl nyní zdrav a čil jako pstruh a opět a opět tvrdil, že každoročně sotva z vod Karlovarských domů přišel, v krátké době cítí píchání a škubání v celém těle, v lázních však opět v brzké se pozdravuje, poněvadž pije tu téměř zázračnou vodu. A proč tedy ty pane dobroději nezůstaneš raději doma a nepiješ doma samou vodu, třeba tu téměř zázračnou, byl bys zajisté i doma zdrav, namítám mu. „A — tomu pán nerozumí, odpovídá Polák, k čemu byly by lázně, kdybych doma měl samou vodu pít?“ — Proti tomuto důvodu musil jsem ovšem umlknout; vždyť sám jel jsem do lázní a to hodně dalekých. Jedeme z Prahy k Moravě — českým rájem. Jaký to kus historie světové odehrál se na této prostora! Což my nyní! Mžikem prolétáme celé kraje, míjíme města, hrady, dědiny a bojiště, kde praotcové naši pracně upravovali nám půdu, krvavě hájiti museli každou téměř píď její. Lhostejně přejíždí a přechází to „velké“ obyčejné naše mnohá místa, na nichž každý kámen mluví o minulosti radostné i nešťastné. Nepreháním zajisté tvrdě, že neposlední příčinou lhostejnosti a vlažnosti ve věcech vřy i národa je u nás nevědomost, neznalost naší minulosti. Byl jsem jednou v Kutné Hoře, tom městě plném poesie pro každého našince, jenž smysl pro dějiny a umění má. Nenaleznuv průvodce vzdělaného a známého doma, spokojil jsem se s průvodcím, jenž mně

byl v hostinci doporučen. Než brzy seznal jsem, že dobrácký měšťánek ten neměl o dějinách svého rodného města ani ponětí a že věděl jsem o tomto městě, ač nikdy před tím jsem ho neviděl, více, než on. Ve Vlašských Benátkách má prý každý toulavý kluk historii svého rodiště v malíku, — u nás jináče. V naší Praze ujišťují nás naši lidé o všech vynikajících stavbách, že zbudovali je — Jesuité, třeba to i nebylo pravda, třeba budovy ty o celá dvě století starší byla, než řád Jesuitů. Nevědomost tato má však i smutnou stránku, totiž tu, že každý nedouk a podvodník lidu našemu největší nesmysl namluviti může, zejména je-li to proti Církvi katolické a zřízením jejím, jsa tím jist, že nalezne dosti věřících. Jen si prohlédneme novější „belletristickou“ literaturu naši, pročtíme některé pověstné listy pro „naš lid“ a užaseme nad tou nevědomostí či snad zlomyslností, kterou lidu našemu spiní se víra jeho. Nevědomost, zejména neznalost dějin je věru nejhorší nepřítel víry a Církve. Či je to možno, je to pochopitelné, aby Čech — vlastenec byl k. p. nepřitelem, ba zřivým hanitelem víry křesťanské, aby byl nezabohelem? Je to možno býti Čechem, znáti dějiny svého národa, věděti, komu má národ náš Český děkovati za svůj jazyk, svou vzdělanost, své vzrůstání, své naděje a býti spolu — nevěrcem? Lid náš čte poměrně dosti, ale bohužel že poslední dobu plevy více rozšířeny jsou než zrní. Kdyby naši novináři místo nechutných, někdy až odporných „povídání“ „pod čarou“ lidu našemu poskytovali hojně článků z dějin vlasti naší, stokrát více by mu prospívali než „pikantními“ feuilletony, touto cizopasnou, z Francie k nám přenesenou bylinou. Ptejte se jen historie, co nám vypráví o všech těch městech, kterých dotýká se státní dráha od Brodu Českého počínaje až na hranice. Naleznete skoro všude, že města ta byla vydrancována, vypálena, a obyvatelé povražděni ve válkách husitských a švédských. Brod Český, Kolín, Choceň, Mýto Vysoké a j. nám to dosvědčují. Z doby, kdy národ Český byl svorný u víře, byl katolický, dějiny tak smutné obrazy nám nelíčí, ovšem ale z těch dob, kdy roztržky a rvačky náboženské uvalovaly na národ svízeli a neštěstí až běda. Tam u Ouval postaven nedávno pomník našemu prvnímu arcibiskupovi Pražskému Arnoštu z Pardubic, ó kéž množí se ve vlasti naší pomníkové té zlaté Karlovy doby, kdy národ náš na výsluní Církve katolické dosáhl temene velikosti a slávy své, aby byl lid náš konečně vědom sobě toho, co jej

druhdy činilo šťastným a velkým! Divný to vítr zavál u nás teď — pořád se lidu našemu cpe za vzor doba ona, kdy bratr vraždil bratra a kvetoucí království naše bylo spáleništěm a údolím slzí a sténání, ký div pak, že nechce u nás svatý pokoj zavládnouti! Či nepodobají se u nás mnozí „vzdělavatelové“ lidu oněm nerozumným, o nichž sv. Pavel napsal, že vždýcky se učí a přece nikdy ku poznání pravdy nepřicházejí?

Přijíždíme k Českému Brodu, jenž až do bouří husitských byl majetkem arcibiskupů Pražských, pod nimiž město utěšeně zkvětaló až r. 1421 od Husitů bylo dobytó, zničeno a obyvatelé jeho v chrámě a zvonici posud stojící ukrutně upáleni a sotva se město poněkud zotavilo, obrátil je opět Švédský vojevůdce Torstenson r. 1638 v rum a popel, tak že celé desetiletí nikdo tu nebydlel. I blízké Lipany — ta štace na té křížové cestě vedoucí k Bílé Hoře, na niž vehnalo národ náš odpadnutí od víry sv. Václava, volají hlasitě, co by asi z nás bylo, kdybychom hledali po způsobu některých zaslepenců mezi námi spásu národa svého v boji proti víře praotců našich. Tam ta dědina k jihu, Přistoupím uvádí nám na mysl milý zjev — sv. Václava. Spílají nám odpůrcové víry a národnosti naší „dětí Václavských“ a my — snad se za toto pojmenování stydíme? O kéž bychom jen všickni byli hodni jména toho, kéžby víra, láska a ctnost sv. Václava panovala v srdcích nás všech, bylo by nám zajisté lépe. I blízká Chotouň připomíná nám milou tvář sv. Prokopa, s jehožto jménem souvisí Sázava — utěšené semenisko a útulek věd a umění křesťanských pěstovaných duchem slovanským. Nedlouho potom kynuly nám věže velebného chrámu Kolínského, jenž mne více zajímal, než jehlanec postavený nedaleko Daunovi, vítězi nad Prusáky v století minulém. Nedivím se věru cizincům z té sousední říše, že jezdíce krajinou touto dostávají na nás laskominy, jest to v jistém smyslu i naším neštěstím, že máme tak krásnou vlast která budí závist. Vždyť i ten můj souseddobroděj přemohl teď spaní a chodil ve voze od okna k oknu opakuje nekonečně, že to kraj hardzo piekni, zejména když přijeli jsme k Pardubicům. Dvě vlastenecké rodiny šlechtické připomíná minulost krásného tohoto města, pány z Pardubic, z nichž Arnošt arcibiskup a slavný básník český Smil Flaška trvalou památku v dějinách našich zůstavili a pány z Pernšteina, mezi nimiž mecenášem věd a umění byl Vratislav z Pernšteina jehožto nahromaděné poklady umělecké nám uloupili ve válkách cizinci,

kdož to ví, které zahraničné město pyšní se nyní obrazy jeho!

Z roviny přijíždíme do hor až k Brandýsu nad Orlicí. Jak milé to údolí, jak příjemné to stráně a ty roztomilé dřevěné chaloupky v stínu zahrádek — přiveďte sem omrzelce a morousa ze zdí městských, má-li jen zdravé oko, oživne, omládne! Mimoděk vzpomínáme si v těchto rozkošných údolích na bývalé bratry České a smutné osudy jejich. Zde narodil se veliký vlastenec Karel starší ze Žerotína, zde našli Čeští bratři po bitvě bělohorské poslední útulek. Setkal jsem se před dvěma roky s dvěma protest bohoslovci z Basileje, kteří požívajíce nadace k cestování přišli do Čech, aby zde prý študovali pozůstatky Českých bratrů a tu především chtěli navštívit Mladou Boleslav a Brandýs nad Orlicí domnívajíce se, že tam naleznou sbory bratrské. Marně jsem jim dokazoval, že v obou městech těch a vůbec v celých Čechách žádných sborů Bratrů nenaleznou, ti že patří už jen dějinám, — měliť studenti ti výpisky z dějin církevních, že v Brandýse bývalo před dvěma lety středisko Bratrů a ti že ve věrouce celkem s učením Kalvínovým se shodovali a to jim postačilo. Opětný to důkaz, jak málo znají v cizině vlast naši a národ náš co do bytí a života jeho nynějšího.

Nad tichým Brandýsem zádumčivě se rozkládají zříceniny starého „hradu branného“ a dole na úpatí stráně lesem porostlé kyne nám pomník velikého myslitele a paedagoga Jana Amosa Komenského. Co by tomu asi říkal muž ten zbožný, kdyby teď povstal a slyšel ty zásady, dle nichž mnozí „vychovatelé“ chtějí vzdělávati nynější mládež, totiž bez Boha, bez Krista, bez víry? Či by nevzal uhel a nenapsal by na mnohý ústav, v němž mládež dle těchto zásad se pěstuje — slovo „blázinec“? Zřizují se teď v mnohých zemích komisse, aby vyzkoumaly příčiny toho, že mladší pokolení vždy víc a více pustne. Komisse ty odbyvají porady, konají učené řeči, píšou dlouhé úvaby, mluví o „poměrech“, „zásadách“, o „duchu času“ a o „lidumilství“ a konec všeho jest, že nechtějí uznati, že jsou s rozumem svým v koncích. Pravých příčin úžasného pustnutí lidstva říci nechtějí neb nesmějí, totiž že jen „bázeň Boží počátkem moudrosti jest“ a že nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracují kteří staví jej.

Krajina mezi Brandýsem a Ústím nad Orlicí je vtělená idylla, — živý to obrázek švýcarského Pojuří, ani ty dřevěné chatky nescházejí. Tak dokrotivý Bůh, jenž národu

našemu vykázal tu utěšenou vlast v Čechách a na Moravě, spojil obě ty kolébky naše krásným pruhem země, aby Čech k Moravě a Moravan k Čechům tím víc lnul. Ó kéž bych mohl po celé českomoravské hranici nastavit sloupů s nadpisem „Milujme se!“

Na Moravě byl jsem se svými zeměpisnými vědomostmi brzo hotov, an z poněmčených nápisů na stanicích dráhy nedovedl jsem uhodnouti, kde vlastně jsme. Jeť věru k tomu potřebí důvtipu nemalého, aby se člověk v těch zkrouceninách vyznal. Že tam v Německu jsou zemičky Reitz-Schleitz-Gleitz, vím posud z geografie, která nás druhdy za doby německého buntu velice soužila nekonečným počtem zemiček i divných jmen jejich, ale že na družné Moravě uslyším podobného jména, to mne překvapilo. „Reitz“ slyším volati a vidím napísáno a za stanicí objevuje se udivným zrakům mým zámek ve velikém parku. Je to moravský Rájec — však u nás není lépe a zejména jsou to některé železné dráhy, které nám poctivá naše místní jména až běda kazí a zkrucují. Po celé cestě líbilo se mně zde nejlépe město Letovice se svým starožitným chrámem a zámek. Nejpamátnejším místem pak po celé trati jsou Boskovice nikoli snad svým četným obyvatelstvem židovským, které prý čítá 2000 lidí mezi 6000 obyvateli, nýbrž svým starým hradem. Založen byl po vtržení Tatarů do Moravy r. 1241. a stal se kolébkou staroslavného rodu pánů z Boskovic, který na Moravě též význam měl, jako v Čechách druhdy páni z Růže, Rožmberkové. V dějinách století patnáctého proslul slovutný biskup Olomucký Tas z Boskovic (1457 — 1482), ve válkách hnsitských byl Jan Všeměra z Boskovic velitelem královské posádky na Vyšehradě, jehož hrdinsky hájil a dle úmluvy Pražanům ihned po nešťastné pro krále Zikmunda bitvě na Pankraci (1. listop. 1420.) postoupil, nejslavnějším leskem ozářil pak rod pánů z Boskovic Ladislav, nejvyšší komorník Moravský, pěstitel a mecenáš klasické vzdělanosti na Moravě, jako Bohuslav Hasištejn z Lobkovic, současník jeho, v Čechách. Škoda, že ti druhdy slavní naši humanisté neměli více lásky ku vlasti a přirozenému jazyku svému, jak znamenitou a bohatou bychom to měli literaturu z doby té, nyní díla jejich nikdo nečte, ač formou výtečná jsou, kdežto spisové Tomy ze Štítného a Smila Flašky zůstanou povždy ozdobou literatury naší. Z Rájce vede nás dráha do ráje — divokého, rozervaného a přece příjemného. Velepamátná to krajina, která se rozkládá na poryčí Svitavky, skalnaté doly

a rokly střídají se tu se slujemi a propastmi, jichž královnou je pověstná Macecha. „Věil už přinde Blansko“ volá statný venkovan a nyní jedeme moravskou Arkadií, v níž nejslavnější železné hutě moravské jsou. Blansko a Adamov, jsou obrázky věru rozmanité, co chvíli objeví se nám nový, pak zase mizí ježto jedeme tmavým tunelem, opět nový obrázek — jako v kukátku. A ten nový kostel v slohu gotickém z pálených cihel, ten hřbitůvek s tím domečkem korunovaným štíhlou vízkou, kolem něhož hujným zelením ozdobená skaliska strmí — věru skoro hy člověk záviděl těm Brněnským bavnářům ten koutek, do něhož tak blízko mají. Ano hlízkó, nebo „fríš vásr“ volá či vlastně papouškuje slovanské děvčátko na nádraží Adamovském. Z labyrintu průkopů ocitáme se brzo na širé rovině — jsme v Brně a sice jedeme nejprve kolem rozsáhlého průmyslového předměstí, z něhož mimo nespočetné komíny vyniká i krásný chrám „Obrovický“, — ne, „Zábrdovický“, kteréžto jméno opět ze zkaženiny „Obrowitz“ přetvořiti si musíme, až se octneme na obrovském nádraží Brněnském.

Který Čech neznal by Prahu! U nás v kraji ukazovali by na něho: Divný to člověk, nebyl v Praze. To o Brnu ovšem tvrditi nelze. Znam Moravany, kteří každoročně k sv. Janu do Prahy přicházejí, její dějiny i památky z paměti umějí, Brno však, hlavní město své vlasti, jen dle jména znají. To je ovšem pro Brno osudným, jeť ono i od samých Moravanů zanedbáváno. U nás Čechů je Brno ještě méně známo. Slyšíme o něm vyprávěti jako o místě nám nepřátelském a — zanedbáváme ho též. Již proto mělo pro mne Brno mnoho zajímavosti. Vešel jsem přes bývalé příkopy nyní v nádhernou třídu proměněné do města, prošel ulicí Ferdinandovou k hlavnímu náměstí, odtud pak přes zelný trh na Petrov a — Brno se mně líbilo. K severu a západu sklání se k městu odnoží Blansko-Adamovské Arkádie končíc jednak vysokým Špilberkem, jinak nižším Petrovem, na svahu stěsnáno jest druhdy hradbami obklíčené město, pod ním rozkládá se pak v širé rovině předměstí Staré Brno. Až na ty nešťastné říčky Svitavu a Svatku, které v letě v potoky se mění, nelze mysliti si polohy vhodnější pro hlavní město. Tam na Špilberku nádherný královský palác, zde na Petrově velebný gotický dům — dole město, věru, Brno bylo by metropolí důstojnou, kdyby — v skutečnosti tomu bylo tak, jak obraznost si maluje. Zatím rozkládají se na

Špilberku poloviční zříceniny něčeho, co není ani hradem, ani pevností, ani kasárnami, na Petrově vyniká veliký katedrál ní chrám bez věže svou — nemotorností a to město dole nemá ani jediné pěkné věže, vůbec je zde velmi málo starožitných a památných budov, které městu mnohému ráz a okrasu největší dávají. A přece je dosti zajímavá a bohatá ta historie, která se odehrála zde, je to historie tisíciletá, věrný obraz dějin celého národa našeho. Doba Cyrillomethodějská, sváry Přemyslovců, vpád Tatařů, cizinské choutky posledních Přemyslovců, zlatá doba Karlova i války husitské, konečně hrůzy války třicetileté, všechny ty vynikající kapitoly dějepisu našeho připomínají nám i Brno. Předkem je Petrov místem posvátným a ctihodným, nebo po něm kráčely pozeňnané nohy sv. apoštola našeho Methoděje, an krátce před svou blahoslaivenou smrtí posvětil l. P. 884 na vrchu tom svatyni ku počtě knížat apoštolských sv. Petra a Pavla. Za patriarchální doby řádů slovanských byla župa Brněnská přední na Moravě, tehdež trůnil na prosaickém nyní Špilberku župní hrad, který od XI. až do XIII. století byl středem úředního knížectví Brněnského. Smutné jsou ty obrazy, které líčí nám dějepis z doby této, obrazy sváru a válek bratrských, jimiž nevlasteňci a sobečtí Přemyslovci uvalovali národ do béd a strastí nesmírných. Století jedenácté několik takových bolestných upomínek nám skýtá. Král Vratislav I. rozdělil Moravu ve dvě úřední knížectví udělil Brno bratru svému Konrádovi, Olomouc pak druhému bratru Ottovi. Když pak r. 1092. Olomoucký Otto zemřel, tu vdova po něm Eufemie pominuvši krále poručila se v ochranu knížeti Konrádovi. Z toho popudil se král Vratislav tou měrou, že sebrav pole na Moravu táhl, Olomouc dobyl a i Konráda v Brně oblehl pobádán jsa nejvíce milcem svým Zderadem. Zatím zabít jest pod hradem Brněnským Zderad od sluhů králevice Břetislava a v táboře českém propuklo z toho vzbouření nemalé, až choť Konrádova Vilburka vyšedši z hradu smír učinila. Zavražděného Zderada připomíná podnes v Praze čtvrť na Zderaze, kde napotom vystavěn chrám sv. Petra i Pavla s klásterem křižovníků — strážců Božího hrobu a na silnici Olomoucké pod Brnem stojí posud památník nešťastného pleticháře Zderada. Ještě odpornější upomínku na sváry Přemyslovců budí v nás Brno z doby panování Břetislava II., vraha Zderadova, jenž proti všemu právu násilně vyhnal z Brna úděl-

ného knížete Oldřicha, syna Konrádova, ku kterémuž neslechetnému skutku neoštidal se dovolávati se pomoci v cizině, u císaře Jindřicha IV. jen aby bratru svému Bořivoji do Brna dopomohl. Násilnický Břetislav II. byl brzy na to u hrádku Zbečna úkladně zavražděn, načež vyhnaný Oldřich snadno opět Brna se zmocnil a i do Čech vtrhl obdržev zemi tu od císaře Jindřicha IV. v léno. Tak kořistili cizinci z bohapustých svárů těch bratrských, tak hluboce klesla země naše kletbou nesvornosti a zřetnosti, že císař Jindřich IV. od obou sporných stran peníze bral a za právo dával oběma.

Než pustíme ty nemilé upomínky a pohledme dále — tu máme přece jeden obraz utěšený: když Tataři Moravu zaplavili, drželo se Brno proti útokům jejich statně, až národ svorný a láskou k vlasti prodchnutý tam u Olomouce na přímluvu Matky Boží pod vůdcovstvím Jaroslava ze Šternberka moc pohanstva zlomil. I nešťastný pád Přemysla Otakara II. na poli Moravském vrhl svůj stín do Brna. Králové čeští Přemysl Otakar I. a Václav I. jako všude i do Brna lákali cizince, Brno se začalo dle způsobů německých přetvořovati, načež Václav I. udělil r. 1243 městu znamenité právo, — králové hejčkali město, až upletli zněho svým potomkům bič, nebo měšťané zpyšněli a zřetní nemajíce citu a lásky k zemi obračeli se pak důsledně proti zemi a národu, zejména když po nešťastné bitvě na moravském poli r. 1278 vítězný král Rudolf prohlásil Brno svobodným říšským městem. Mrhavý a toulavý král Jan Lucemburský byl na hradě Brněnském od nespokojených pánů českých i moravských obléhán (1318).

Zde sídlil za panování Karla IV. markrabě Jan Jindřich, bratr jeho a ozdobil Brno nejednou stavbou, jako bratr jeho Prahu. V Brně obývala šlechta moravská 8. května r. 1415 sjezd, kde složila list ku králi Zikmundovi do Kostnice týkající se nešťastného mistra Jana Husi a dříve než osudná válka husitská propukla, vyjednávali zde poslové čeští r. 1419, s králem Zikmundem. I plamen válek husitských sem zašlehl, r. 1430, obléhal Brno Prokop Veliký, leč marně, nebo husitství v městě nedosáhlo nikdy vrchu, když pak u Lipan konec učiněn jest záda- váním válek domácích a v Basileji o smíření Čechů s Církví vyjednáváno, obýván i v Brně r. 1435, mezi králem Zikmundem, Čechy a posly Basilejskými ohledně kompaktát sjezd avšak bez účinku. V Brně dal sobě mladý král Ladislav Pohrobek r. 1453 složití od stavů moravských přísahu věrnosti

dříve, než v Praze korunován byl, což ve zlé mu vykládáno. V Brně kázal i slavný kazatel sv. Jan Kapistrán.

Za krále Jiřího z Poděbrad pozdvihli r. 1458 se měšťané Brněnští proti němu sotva králem byl zvolen a museli násilím podrobeni býti a když králi tomu bylo věsti válku s ošemetným Matyášem Uherským, tu Brno zjevně dalo se r. 1469. ku straně Matyášově. Neslavné tyto skutky města Brna napravilo poněkud století sedmnácté, kdy švédský vojevůdce Torstenton po dvakráte, r. 1643. a 1645. je marně obléhal, až konečně s nepořízenou odtáhnouti musil. Když r. 1618 a 1619 v Čechách nešťastná vzpoura protestantských stavů proti Ferdinandu II. propukla, stržena jest do odbojného víru i tichá dříve Morava a na sněmu Brněnském, odbyvaném r. 1619 dne 7. srpna uzavřeli protestantští stavové moravští spolek s odbojnými Čechy vypověděvše katolické pány ze země i pobravše statky jejich, rok potom holdováno v Brně kalvínském zimnímu králi Bedřichovi z Pfalce smutné paměti jako pánu země; když pak nad hlavou krále — vetřelce mračna se stahovati počala, sjeli se odbojní stavové moravští opětně na sněm do Brna, kde se usnesli, že pošlou do Čech 4000 mužů na pomoc.

(Dokončení.)

Na památku svčení školy v Pečkách dne 28. září 1877.

Červánek ranní v prvním rozednění dědinu dřímající celuje:
zvuk střelby, hlučné hudby hlaholení
den svátku dělným Pečkám zvěstuje.
V slavnostní roucho obec oblečena,
žří z tváře dítek radost neklíčená.

I jakž by pilné dítky neplesaly
vidouce vetché školy náhradu —
dům skvostný — otcové jej zbudovali
značného nešetřice nákladu!
Ta velká otců obětavost věští,
jak důležitým domem škola jesti!

Jeť škola pokladnice přebohatá,
do které bojíce se ztracení
skrývají skvosty svoje dražší zlata —
rozenice — rodičové blažení.
Ty skvosty perel krásší opatrujte,
vlast drahou blahé čáky nezbavujte!

Jeť škola záložna nejbezpečnější,
kde peníz v prospěch dítek uložen

úroky přinášívá nejhojnější,
od krádců nikdy nebyl ohrožen.
Přebytek sem kdo složí s myslí jasnou,
má radost zde a v nebi hřivnu spasnou.

Bud' škola na vzor chrámu stánek svatý!,
kde dlužno nejen rozum pěstovat,
by z dítek nevybujel koukol klatý,
též vůli — srdce třeba zlepšovat. —
Kde mládež vzrůstala by bez Boha,
tam rodina — vlast — obec ubohá!

Bud' škola moudrosti a bázně Boží,
bud' ctnosti roztomilá štěpnice:
pak síla — sláva v národu se zmnoží,
rozkvetou blaženosti kytice.
Ten pravý zdar a rozkvet škole přejme,
by skutkem stal se, všichni svorně dbejme!

Stůj, památníku doby probudilé,
štěpnice, stkvěj se v květu po věky!
Původců hlásěj snahy ušlechtilé,
vypěstuj lidstvu pravé člověky!
Dej Bohu — vlasti duše nejvěrnější
a staň se svědkem doby blaženější!

Jos. V. Smělý.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

XI.

„Bělouše ven! — Kepko! — Bořivojí,
— Tlame! —“

Ale ani pan Jan z Chlumu, ani Svi-
nařský, ani Ctibor ze Drast nepřicházeli na
volání královo. Touhle dobou vyjeli asi všic-
kni tři z Prahy Oujezdskou branou,

Václav octl se střelou na bělouši, bodl
jej vši silou v slabiny i zvíře zaržalo divoce
a v letném trysku ubíhalo do lesů.

Oblaka se skorem dotýkala vrcholku
staletých drv.

Čeď královská dívala se opět tak ne-
jistě jeden na druhého. Každému bylo lze
čísti ve tváři otázku podivnou; ale nevoslo-
vil ji nikdo, protože větry se hnaly od vý-
chodu za Václavem do lesů a donesly by
mu ji.

* * *

Pozdě v noci zachřestily řetězy ve hla-
vní bráně a v číré tmě, bez jediné pochodně
zakmitlo se průjezdem několik jezdců obklo-
pujících povoz ujíždějící kvapem z nádvoří.

V komnatě, jejíž okno vedlo do dvora,
stál Václav opřen o stěnu a ve svém nitru
nad míru rozechvén.

Z divoké jízdy vrátil se před hodinou. Nafídl cos potichu starému hradníku zdejšímu a s nikým nemluviv odešel nahoru. Pana Bořivoje, jenž se byl zatím již navrátil, nezeptal se ani na výsledek soudu hradčanského a dvořenínové tušili zlou příhodu. A když uviděli vůz zakrytý vyjízďeti ze hradu, uhodli jaks taks příčinu královského vrtochu.

Ve Václavovi probudila se na okamžik krev Karlova. Na hrudi spočívala mu upírem slova Bohuňčina: „*Vzpamatuj se králi, vzpamatuj!* — *Ještě je čas, jsi teprve na úsvitě vlády své*“ A král se začínal opravdu zpamatovávat. Ale v téměř mžiku zahučelo mu do uší: „*I bez mé kletby budeš nešťastným!*“

„Nešťastným!“ vyhrkl náhle ze sebe po hezké chvíli. „Uvidíme!“ A pod dupnutím nohy jeho zachvěla se dubová podlaha. „Myslí si ti Čechové o mně, že nevím, co počínám, že snad jsem děcko, do ruky že mi patří loutky a i ty loutky že mám řídit podle vaší vůle vy staří erbovníci! A že to již vniklo i v tu nejnižší vrstvu lidu českého a že se mi to odvážíla říci do očí i holka přívozníková? — Či jsem opravdu dítě pro korunu královskou? Pak jsi hřešil na mne ty otče můj, proč jsi mne dal korunovat, když považoval jsem korunu opravdu za hračku. A je-li mi hračkou do dneška, mohu za to já? Navykl jsem si na to už ode tří let. Šestnáct let jsem už českým králem, a ukáži vám, zda-li může a jak může být Václav vladařem!“

Král opět tak prudce dupnul nohou, až zlatá ostruha se mu odrazila.

„Vzpamatoval jsem se. Políbení tvé bylo mi opravdu ledovou vodou a sejdu-li se kdy s tebou holka, poděkuji ti. Král Václav je ti dlužníkem!“

Potom uvrhl se v lenošku a obrovský chrt u dveří zaskučel, jakoby slovům pána svého porozuměl a děsil se jich.

Druhý den zůstal král o samotě. Neodvážil se k němu nikdo a dvořenínové mluvili mezi sebou z ticha.

Svinářský přistoupiv těsně k panu Janu z Chlumu pravil: „Nepodařilo se vám to. Krásné tváře pro mladého krále nejsou lákadlem. Bratránek jeho jinak umí ceniti lepost panenskou. Máme ho v rukou a musíme jej upoutat.“

„Opravdu Bořivoji! Chrt na dvanáct pěstí vysoký a na šestnáct dlouhý je jeho Milosti vítanější než ta nejvčetnější kráska celé české koruny.“

„Ale kde jich jen nabratí?“

Jíra skoupil, kde mohl nejlepší, ovšem na svou kapsu nezapomněl. Králi udal cenu nesmírnou a čeledíu Peltšek řekl, že ho ten celý žert stál hrst stříbrňáků.

„Rozumí si; přejme mu to, my si také rozumíme.“

K dvořenínům přistoupil třetí, neméně prohnaný pan Hyncík Pluh.

„Takže se už jeho Milost nabažila?“ Dvořenín se usmál jizlivě a dopověděl s bazilišcím sykotem: „Seštvem Jeho Milost dohromady s popy. Tyhle papežské třenice podají nám příležitost co nevidět. A až bude s nimi jednou v proudu a bude je mít na krku, pak se bez naší rady neobejde.“

„Máš ty Hyncíku pekelný nos! Tak daleko že tě čichá!“

„Ještě dále Bořivoji. Panstvo po straně jeho nebude a tím více přilne k nám Tys nám to mohl pokazit, zasluhuješ důtku. Se Zajícovci to máš pokazené na dobro. A vy-zvals ho jistě sám!“

Pan Bořivoj se zlostí zahryzl do rtů. Začínalo ho to mrzeti, že hodil k nohoun pana Viléma rukavici vůči soudu zemskému.

Pan Jan z Chlumu zavrtěl hlavou nad záměry Pluha Hyncíka.

„Arcibiskup je, milí braši, kněz po nové modě, tak právě vhod Václavovi. Myslím že ti dva budou jedna duše, ať již v jakémkoliv ohledu.“

Pan Pluh se zasmál hlasitě.

„Kdyby tě slyšela jeho Milost, řekla by ti: Kepko, co to dnes za moly v mozku máš! — Vyčenichal jsem divné věci v Praze za posledních dnů. Bude-li v přízni arcibiskupově vystupovat tajemník Johanes Nepomucký, potom nedá roztržka na sebe dlouho čekat!“

„Kněz Johánek? Někdy tejský kazatel?“

„Ba právě, pane Jene!“

„Zpovědník“ královnin.“ Pluh so opětně usmál jizlivě. „S těmi, co kázávali u Matky Boží před Týnem, nebývalo nikdy do žertů. Pamatuju se na Miliče jako kluk. Hýbal všemi městy pražskými.“

Dvořenínové byli-by ještě déle rokovali o tenatech, jež chtěli položit mladému králi, kdyby se byly náhle dveře nerozevřely a v nich neobjevil se Václav sám s obličejem nápadně vybledlým, s očima nějak zapadlými a neporučil obvyklé: „do lesů!“ K rozkazu to-muto dodal ještě ostře, což u něho jinak nebývalo zvykem: „Chystejte se! — Vyjdem v okamžiku; tentokrátě však do Zbirovska!“

(Pokrač.)

Nyní.

I zní zas struno rozechvěná
a lásku Boží rozmnožuj,
ten svět vždyť nyní nutí lkání;
nechť mužně zazní zpěv zas tvůj!

Již jímám ohlas onen vroucí
a povznáš se od světa
bych zapomenul trudu toho
ježž *lichá hlásá osvěta*.

Já častokráte píseň novon
nevinnou pěti v srdci chtěl,
než, zdálo se mně že jsem pěti
již dávno jako zapomněl.

Dnes volá lýra moje ke mně:
chop se mých strun zas v smělosti,
a zapěj píseň srdce svého
buď žalu — nebo radosti.

Sahám tu k té již blahé harfě,
jež dávala mně úlevu,
a srdce moje znovu plesá,
je připraveno ku zpěvu.

Jen mužně vzhůru ku nebesům,
a žal všecek se zapuď,
aj, plane záře nové doby
a ta nás k spáse probudí! —
Fr. Al. Lhotka. —

DO PISY.

Od Golčova Jeníkova 26. září 1877.

(Svěcení národní školy ve Vlkanči).

Dne 16. září, na den sv. Ludmily, patronky České země, byla ve Vlkanči svěcena nově vystavená národní škola. Byla to slavnost památná a dojemná; dostavili se k ní mnozí vznešení hosté, jmenovitě c. k. okresní hejtman Čáslavský, místodržitelský rada Ferdinand Voith, jenž co nábožný katolík znám jest, a proto ctěn a vážen ode všech. Byl přítomen při službách Božích s pobožností nejvroucnější a přispěl tím mocně ku vzdělání zdejšího lidu, jenž nabyt tím přesvědčení, že pobožnost každému sluší, ať si jest poddaným nebo pánem. Slovo Ferdinanda pamatuje nás vždy na Ferdinanda Dobrotivého, císaře a krále našeho, jenž roku 1875 na věčnost se odebral, by vzal odplatu od Pána Boha za své nábožné skutky, jimiž zvláště k okrase chrámů katolických a tím k oslavě Boží mocně přispíval. Následce jeho slavně panující císař a král náš František Josef I. jest nábožný mocnár ka-

tolický. Za jeho panování zřizují se nádherné školy národní po městech a vesnicích, jistě k tomu cíli, aby mládež nejpředněji se naučila Pána Boha znáti, čísti, psáti, počítati. Kdo to umí, může pak snadno z nepřeborného pokladu věd a umění sobě nabírat pro své povolání nebo stav svůj. Každý nyní potřebuje vzdělání, rolník, řemeslník, voják. To věděli dobře již naši dávní předkové, proto školy stavěli. Ve Vlkanči vystavěl první školu a spolu i faru roku 1775. nábožný hrabě Leopold Kolovrat, ministr zevnitřních záležitostí a majitel panství Golč-Jeníkovského. Velmi poučné jest co v zřizovací listině ohledně první školy Vlkaňské poznamenáno jest: „Zavázání jsou učitelové, svoji povinnost jak při službách Božích, tak při udělování sv. svátostí, jakož i při ostatních veřejných náboženských cvičeních řádně vykonávati, mládež neunavně s trpělivostí a mírností vyučovati, ji dle možnosti v české a německé řeči, čtení a psaní, pak počítání i v hudbě učiti, zvláště ale v křesťanství náležitě vyučovati a z ní dobré a křesťanské občany vychovati: jakož i k bohoslužebným výkonům schopné chlapce k tomu náležitě připravovati mají, aby kněží při oltáři sloužití mohli. Každodenně ať vedou učitelové sobě svěcenou mládež do kostela, ať jest tato při svaté mešní oběti nábožně přítomna, při kteréž růženec za Jejich nad vlastní panující Veličenstva, za všeobecné potřeby, za patronanci, za první zakladatele a dobrodince kostela, a za živé i mrtvé k farnosti přivtělené duchovní ovečky nahlas se modlití, konečně tři božské ctnosti se školáky vzbuditi, jakož i každodenní vyučovací hodiny obyčejnými modlitbami započínati a ukončiti mají. Učitelové mají se všeho neslušného sem tam běhání, nemírného pití, hašteření, různic a nesvornosti, všeho nepořádku a prostopášnosti varovati, a se vždycky přičiniti křesťanský a počestný život vésti, ostatně ale mají po obyčejných hodinách vyučovacích se vynasnažiti poddané školáky v hudbě tak vyučiti, aby s nimi kostelní hudbu zaopatřiti v stavu byli. Zvláště Jeníkovský učitel se přičiní o Marianských svátcích dobrou na chore hudbou se vyznamenati, a slávu si získati.“ Tak ustanovil nebožtík pan hrabě Leopold Kolovrat, když zřizoval školy v Solčově Jeníkově a ve Vlkanči. Svátá Ludmilo oroduj za nás, uč nás mládež vyučovati, nebo Ty jsi svatá učitelka Českého národa, vycvičilaš nám náležitě svatého Václava, jenž školy a chrámy stavěl, by Čechové ctnostnými a pobožnými byli a věčné blaženosti

dosáhli. Naše školy nazývají se národními, jsou totiž pro národ, by tento jimi časné se stal šťastným a věčně blaženým v nebesích.

F. Ř.

V Zlonicích dne 1. října 1877.

(Nový obraz. Obnova chrámu.)

Na osadě Zlonické kvetlo před léty „bratrstvo sv. Anny,“ jež majíc v chrámu Páně oltář též svěťce, konávalo před ním svou pobožnost a slavívalo zvláště svátek své patronky. Bratrstvo to v neblahé době víře a církvi nepřátelské zrušeno a zboží jeho jiným účelům věnováno. Co milá upomínka na ně zachoval se zbožný obyčej, že v úterý každého téhodne se zpívá při mši sv. píseň o sv. Anně, ku konci pak mše sv. se říkájí litanie a patero modliteb na uctění rodu Spasitelova a za vyprošení šťastné hodinky smrti. Během času sešel i obraz oltární, který celé „příbuzenstvo sv. Anny“ t. j. sv. Jachyma a Annu, Josefa a Marii s Ježíškem představoval. Na místě jeho zřízen obraz nový, zhotovený velmistrem českého církevního umění J. Hellichem. Věrně dle tradice jeví se tu sv. Anna jako stařena, ona sedíc objímá stojící před ní dítě Marii, kteráž v rukou drží stužku s nápisem: „Počátek moudrosti jest bázeň Boží.“ Obraz ten svým uměleckým provedením a jasností barev činí přetřesený dojem a jest pravou okrasou Zlonického chrámu. — Filiální kostel v Malém Pálci, v němž přes rok slaviti se má stoletá památka jeho založení, byl tyto dni vnitř i zevnitř náležitě opraven. Práce malířská svěřena p. Adamcovi, pozlacovačská p. Krejzovi z Prahy a oba svědomitostí, s kterou úkolu svému dostáli, sami sebe poručeny činí. Malba jest jednoduchá, svatyně Boží důstojná a s bohatě pozlaceným oltářem a kazatelnou v pěkný splývá celek. O slavnosti posvěcení chrámu byl obnovený kostel poprvé otevřen a vd. p. děkan Fr. Auerhann vykropiv stěny chrámové konal slavné služby Boží. Při kázání vložena osadníkům četné shromážděným na srdce slova apoštola Páně: „Chrámy Boží svatý jest a ten jste vy“ (I. Korint. 3, 16) ve spojení s epistolou téhož dne; „Bratří! Obnovte se duchem myslí své a oblecte člověka nového, který podle Boha stvořen jest v spravedlnosti a svatosti pravdy“ (Efes. 4, 23). Za tuto obnovu chrámu, za nový obraz, opravu jiných obrazů sešlých, a za pořízení mnoha jiných věcí pro potřebu chrámovu jako: paramentů, korouhví nových, svícňů a lamp nově pozlacených a t. d., přísluší díky těm, kteří, pamětliví slov Žalmisty: „Hospodine

miloval jsem okrasu domu Tvého a místo přebývání slávy Tvé“ (Ž. 25. 8), spojenými silami o zvelebení chrámů péči jejich svěťených neunaveně se starají. K.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup odjede dnes do vikariatu *Křivoklatského*, kdež sv. birmování udíleti bude pořádkem v čís. 27. t. l. udaným. Dne 11. t. m. navrátí se do Prahy, načež dne 13. odebere se do *Vavřínče* u Zásmuk, kdež v neděli dne 14. t. m. způsobem slavným posvěťí nově vystavený farní chrám Páně.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 7—11. října na Strahově, od 12—16. t. m. u Matky Boží před Týnem.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci září 122 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, letos již 1312 osob.

— Ministerstvo kultu a vyučování svolilo, aby u chudých školských sester d. N. D. (u sv. Anny na Novém městě Pražském) otevřen byl soukromý český *ústav ku vzdělání učitelek*, jenž má totéž zřízení jako veřejné ústavy téhož druhu. Žákyn přihlásilo se čteně.

— *Z Budějovic.* Exercicií kněžských, kteréžto vedením dp. P. Votky, kněze Tov. Jež. z Prahy, od 17—21. t. m. v bisk. semináři se konaly, účastnilo se kromě J. Excel. nejdůst. p. biskupa Jana Valeriana 88 kněží z diecése Budějovické.

— *Z Litoměřic.* Vys. důst. p. kan. metrop. kapitoly Pražské A. Frind založil v rodišti svém v Hanšpachu sídlo pro 4 milosrdné sestry, které ošetřují nemocné po domech, řídí opatrovnu malých dítek a děvčata v pletení a šití vyučují.

— J. M. nejdůst. svěťící p. biskup dr. Prucha vykonal min. neděli d. 30. září konsekraci nového chrámu Páně v *Sonově* u Teplice. U večer před slavností uspořádáno bylo nejdůst. p. svěťiteli zastaveníčko.

Z Francie. Na pobřeží Normandie zabíhá daleko do moře obrovská skála, která se nazývá „skála sv. Michaela.“ Na té skále stojí vysoká socha sv. archanděla, který pozdvihuje ruce své nad zemí francouzskou, by ji chránil od rozmanitých běd. Lid normanský i bretaňský zvláštní úctou lne ku sv. Michaelu; z námkou této zbožnosti jest též opatství sv. Michaela, asi půl hodiny cesty od řečené sochy vzdálené, které se

počítá mezi nejstarší kláštery francouzské. Jak stará jest socha sv. Michaela, nikdo nemůže říci, jen tolik jest jisto, že ji navštívil sv. Ludvík, jak se v životopisu jeho vypravuje a že Filip Krásný daroval 1200 dukátů k tomu účelu, aby socha pozlacená byla. Před krátkým časem konala se u této sochy nevidaná slavnost; vyžádali si totiž bodří Normaní, aby arcibiskup Bonnechose památnou sochu korunoval a tak Andělu strážnému slavné Francie počtu vzdal. Veškeří normanští i bretaňští biskupové se dostavili, s nimi nesčíslné zástupy věřícího lidu i z nejdlehlějších krajin řečených dvou provincií. Průvod se konal na lodích, kterých se napočítalo přes dva tisíce okolo skály, poutníci vystoupili na břeh a brali se klikatou cestou, která od moře až na temeno vrchu sv. Michaela vede. Vrch sám jest zvýší čtyři sta stop; čarokrásný byl pohled na pochodně, které poutníkům cestu ukazovaly, neb průvod počal brzy po půl noci. Ze všech stran bylo viděti v Normandii i v Bretagni radostné ohně, které oznamovaly, že průvod započal. Korunování sochy dělo se arcibiskupem za nesmírné radosti lidu, neb arcibiskup se modlil při tom úkonu, aby sv. archanděl přímlovou svou u Boha ráčil chrániti Francii před četnými protivníky a nepřátely jejími vnitřními i zevnějšími.

— V Paříži pochován byl známý státník francouzský Adolf Thiers, jehožto dílo: „Dějiny francouzské revoluce“ má pověst světovou. Znameníť muž, který vlivem svým častěji řídil veřejné záležitosti Francie a i předsedou francouzské republiky byl. Ve věcech náboženských byl netečný, poněvadž byl fraimaurem, však příkre nikdy nevystupoval proti katolické církvi a proto byl Mac-Mahonovi nebezpečnějším sokem, než pokřtěný žid Janovan Gambetta. O smrti Thiersově se vypravuje mnoho, však toho nepodotýkají liberální listy, že veliký státník počal se na sklonku svého života obracet k Bohu, že žádal sám o kuže a že abbé Petit z St. Germainu mu udělil absoluci. Že návrat jeho na cestu dobrou byl pravdivý, to dokazuje i závět, ve které mezi jinými i tato slova se nacházejí: „Od toho času, když jsem se počal vzdalovati veřejných záležitostí, opustila mne pýcha mudrců, já jsem se vrátil zase k náboženství, které jest oporou a základem každé společnosti lidské. Můj život byl dlouhý, měnivý i strastný, častěji se stalo, že jsem na Boha zapomínal, ale svědomí moje vždy mne pobádalo, bych opět na Boha myslel a

Jeho se nespouštěl. Umírám důvěruje se v Boha věčného Tvůrce a prosím úpěnlivě, by mé ubohé duši milosrdenství prokázati ráčil.“ Tak umřel postavou sice malý ale duchem veliký francouzský státník, uznávaje na konci života své poklesky a prose Boha za milostivé jich prominutí.

Z Jižní Ameriky V Ecuadoru byl ve sv. téhodnu l. r. jak známo slovnítný obhájce církve katolické arcibiskup Checa v Guíto bohaprázdňným způsobem otráven při mši svaté. Vrahové teprv nyní jsou zjištěni a v žalář uvrženi; jsou to fraimauroi Joachim Chiriboga, dříve redaktor liberálního listu „Luz de pueblo;“ pro vraždu již k smrti odsouzený zločinec Coreo Caballos, kterému nezapomenutelný a šlechtitný praesident García Moreno proměnil r. 1869 trest smrti v trest vyhnanství; spustlý zločinec Parija, který pro nelidské nakládání s vlastní matkou, kterou až do krve zbil, od García Morena do žaláře uvržen jest; konečně Vicente Solis, který jest též vrahem García Morena. Tento bídík přimísil silného jedu do mešních konviček, ostatní stáli na stráži, by nebyl žádným spozorován a vyzrazen. Neslýchané věci se udály po smrti arcibiskupa Guitského, soudce Camlis, který byl vrahům na stopě pojednou svého úřadu „pro zneužívání prý moci úřední“ jest zbaven a sesazen ano i žalařován. Aby se vrahové nevyzradili, byl veřejně v novinách bez velikých důvodů udán a nařčen jako vrah chudý kněz M. Aurade, i dán jest do vazby, a když se chtěl v novinách hájiti před obecnstvem a nevinu svou dokazovati, byly noviny potlačeny. Vrahové po celých pět měsíců žili na svobodě, až teprv nyní, když lid hrozil vzpourou, Aurade jest propuštěn a řečení mužové v žalář uvrženi. Spravedlivý trest jich ale — o tom jest lid přesvědčen — přece nezastihne, neb vlivem spolubratrů fraimaurů podaří se jim ze žaláře uniknouti aneb nebezpečné svědky důkou, jedem neb zákeřnickou koulí odstraniti. Trest jistě nebude přiměřený činu. Tak podrývá zlopestná sekta zednářská základy společnosti lidské a činí veškeré národy Jižní Ameriky nešťastnými.

Literární oznamovatel.

— „Píseň Svato-Václavská o mši svaté“ (složil Jan Soukop) a „Píseň ke sv. Ludmíle“ (složil Václav Štulc) obě s nápěvy kancionálu Sv.-Janského vyšly tiskem V. Voítla v Olomouci. Čistý výnos věnuje se svatyni Vele-

hradské. Cena jedné písňe této jest jen 1 kr. a 100 písňi i s poštovní zásilkou 1 zl. 10 kr. Objednávají se u knihovnicka českosl. knihovny bohoslovecké v Olomouci.

— „Bibliotéka mládeže.“ Sběrka poučných a zábavných spisů pro mládež. Díl I. „Skončení třicetileté války“ čili Obležení Prahy od Švédů.“ Historická povídka ze sedmnáctého století. Dospělejší mládeži upravil Matěj Karas. Nákladem Rohlička a Sieverse v Praze. Str. 110. Cena 40 kr. — Díl II. *Violky*. Drobné povídky pro mládež. Dle Jindřicha Schwarze vzdělal a z jiných spisovatelů doplnil Fr. A. Zeman, učitel. Cena 40 kr. — Díl III. *V přírodě*. Povídky přírodopisné. Dle Wagnera volně pro mládež českou vzdělal Kv. D. Dilek I. Cena 40 kr. Schváleno výborem ku proskoumání kněž hodících se pro knihovny školní.

— „Františka Pravdy. *Sebrané povídky* pro lid.“ Dílu II. sešit 6. a 7. (celkem 14. a 15.) po 20 kr. Nákladem kněkupectví I. L. Kober v Praze. — Tamtéž: „*Jih*.“ Historicko-romantické obrazy. Sešit 19.

— Nákladem kněkupectví B. Stýbla v Praze vyšly tyto spisy: „*Dětská zahrádka*.“ Sběrka her, písňi, říkání a přání pro školy mateřské a nižší třídy obecných škol od Boženy Studnickovy, řídící pěstounky na městské mateřské škole v Karlíně. Str. 70. Cena 30 kr. — „*Prorok*.“ Prostonárodní kalendář na rok 1878. Pokladnice zábavy a rozmanitostí. Ročník 22. S mnohými ilustracemi a titulním obrazem. — „*Vlastenský kalendář*“ na obyčejný rok 1878. Ročník 26. S 12 obrazy měsíčními, mnohými ilustracemi a titulním obrazem. Cena každého tohoto pěkného kalendáře jest 50 kr.

— „*Králevení a otrokyně*.“ Ve francouzském jazyku od Marie Emery-ové. Na český jazyk převedl K. J. T. „Zábavné bibliotéky“ dílo 43. Nákladem „Školy B. Srdce P.“ v Brně (Petro 4.) Str. 276. Cena 90 kr.

— *Ze Syrovic na Moravě. (Odporučení českého umělce v Římě.)* Trváje letos v červnu na slavnosti jubilejní v Římě, a jsa po čtyry dni bytem v českém hospiciu, o němž s dobrým svědomím tvrditi mohu, že jest nyní v pravdě důstojný jména národa českého, seznámil jsem se v „*Animě*“ s mladým umělcem českým, po více let studujícím v Římě v umění sochařském, totiž p. Bernardem Ottou Seelingem, velmi užlužným a šlechtitným to krajanem českým. Několikrát navštívil jsem jeho sochařskou dílnu v „*Animě*“, kdež právě pracoval na hliněném vzorku krásného poprsí Jeho Eminence knížete Bedřicha Schwarzenberga, kardinála a arcibiskupa Pražského. Téhož nadaného

a snaživého umělce českého tímto vroucně a vděčně odporučuju; adresa jeho zní: Bernard Otto Seeling, Roma, Palazzo di Venezia, nella torre. Nro. 11. P. Method Halabala.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Václav *Trnka*, farář v Uhlířsk. Janovicích, spisovatel, dne 28. září (nar. v Hořázdovicích 8. září 1833, vysvěcen 29. července 1860);
- P. Richard Karel *Herzig*, ř. premostr. v Teplé, dne 28. září (nar. v Krukanicích 10. března 1805, vysv. 28. března 1828).

Ustanovení jsou:

- p. Josef *Tangel*, adm. za far. v Chvalenicích;
- p. Josef *Streichsbier*, farář z Oužic do Jazlovic;
- p. Jan *Suppan*, kooper. za administr. v Uhlířských Janovicích;
- p. Vojtěch *Zika*, admin. z Kozmic do Oužic;
- p. Václav *Neumann*, koop. v Bohdale, za proz. kooper. do Č. Wiesenthalu;
- P. Štěpán Jan *Folberger*, ř. premonstr., za kapl. na Strahově v Praze;
- p. Frant. *Píva*, kapl. ve Vrbně nad lesy, za adm. v Panenském Týnci;
- p. Josef *Nosek*, neom., kooper. z Chýše do Bohdalu (Gottesgab);
- P. Josef *Zwittlinger*, ř. křižov., za proz. kapl. v Karlových Varech;
- P. Josef *Bernhard*, ř. křiž., za proz. kapl. v Chlumu Mariánském;
- P. Josef *Zika*, ř. křiž., proz. koop. z Abertán do Vejprty;
- P. Gottfrid *Běhal*, ř. Františk., za kooper. v Hořovicích.

Uprázdnené místo:

Týnec Panenský, fara patron. pí. Teresie hrab. z Herbersteinu, od 26. září.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Smetana*, farář v Tochovicích, dne 25. září (nar. v Malém Boru 15. března 1838, vysv. 27. července 1862).

Die „*Landwirthschaftliche Zeitung*“ von Hugo H. Hitschmann, kann mit dem 1. jedes Monats abonnirt werden und kostet bei der Administration, Wien, I., Dominikanerbastei 5. pränumerirt nur 2 fl. viertelj., 4 fl. halbj., 8 fl. ganzj.

Tiskem kníž. arcib. kněhtiskárny za Rohlička a Sieverse v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupečů:
Celoročně 3zl.
pol. 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75 kr
Čtvrletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Na slavnost Všech Svatých.

Reč k žákům středních škol; podal J. N.
F. Desolda.

„Potom viděl jsem zástup veliký, jehož žádný přecházel nemohl, ze všech národův a pokolení a jazykův, ani stojí před trůnem a před obličejem Beránka, jsouce oblečení v roucho bílé, a palmy v rukou jejich.“ (Zjev. 7, 9.)

Každý den po celý rok staví nám na oči svatá, o blaho naše velepečlivá máti církev aspoň jednoho nebo druhého svätce za vzor života vezdejšího; ale dnes otevírá širší brány věčného nadhvězdňého Jerusalema ukazující udiveným zrakům našim tisíce synův Adamových a Eviných, kteří vesměs dosahše vítězoslavných věnců v stánkách nebeských nevyslovitelného blaha požívají, v Bohu svém se radují a plesají. Vůkol jasnosvoutého trůnu velebnosti Božské tamo patříme přede všemi sbory svatých nebešťanův bez poskvrny hříchu počatou královnou nebeskou, pak kruhem vůkol třináctero stolic svatých apoštolů, tisíce tisíců svatých mučovníků oděných rouchem nachovým, nescíslné sbory svatých vyznavačů v jasném světle se skvoucích, zástupy nepřehlédlné svatých panen liliovým rouchem nevinnosti ozdobených: ti všickni pějí plesající své věčné „Halleluja!“ a sledují Beránka, kamkoliv jde. A což má znamenati velebný pohled ten? nač nám těmito sbory poukazuje sv. církev? Na to co praví svatý Apoštol říka: „Již nejste hosté a cizinci, ale jste spoluobčané a domácí Boží;“ (Ef. II. 19.) připomíná nám tu potěšitelnou pravdu, že s svatými v nebesích působíme jedno tělo, jehož hlavou jest Kristus. Neboť ta duchovní

máti naše zrodila jako svaté nebešťany, tak i nás, abychom podíl měli na témž zápasu, na též milosti, na též odměně, kterýž oni podstoupili, kterouž oni se posilnili, kteréž oni dosáhli. Jsouce tedy s svatými v nebesích jedno tělo, jsme též povoláni k též slávě, kteréž oni již požívají; ale té dosáhneme jenom tehdaž, když jich následovati budeme a jim se připodobníme životem. A k tomu že jsme povinni a že nám to možná jest, šíře dokázati hodlám, a sice poněvadž máme s svatými zde na zemi týž zápas podstoupiti a touž milost ku pomoci, za to pak i touž odměnu očekávati v nebesích.

Ó slavní nebešťané, přátelé Boží, zvláště pak ty, královno nebeská a máti naše, Maria! vyproste nám dar Ducha svatého k osvětlení rozumu, abychom poznali, že za vaším slavným příkladem kráčetí máme, kráčetí můžeme!

Mnozí chovají tu klamnou myšlenku, jakoby byli svatí bývali docela jinými bytostmi, nežli jsou ostatní lidé a že právě tím byli s to, aby tak přísný život vedli, těmi a těmi ctnostmi se stkvěli, ty a ty skutky sebezapření a lásky k bližnímu konali; jiným že pak to zhora nemožno jest a že tudíž k tomu povinni nejsou. I dostačuje jim, že se některým svatým obdivují a je v úctě mají, jako se nějakému hrdinovi nebo výtečníku uměleckému obdivujeme v úctě si ho chovajíce. Avšak tam s vyšší nebeských volají svatí nebešťané k nám pozemským bratřím svým: „Buďte následovníky našimi, jako my jsme byli následovníky Kristovými!“ Ovšem v životě svatých vyjadřuje se život Kristův dle rozličných poměrů vezdejšího života. Pročež chceme-li slouti Křesťany, stoupenci Kristovými, máme dle

příkladu svatých Kristův život v svém životě dokazovati, neboť

1) jest nám tak zápasiti a bojovati, jako zápasili a bojovali svatí. „Bojování jest život člověka na zemi,“ dí svatý Job, jest plný pokušení, nebezpečí, práce, nesnázi. Tak byl i život svatých. Bojovali proti týmž nepřítelům našeho spasení, zápasili s touž slabou a křehkou tělesností, potýkali se s týmž těžkostmi a nesnázemi života vezdejšího. Život člověka, a buď si sebe světější, nelze si mysliti bez pokušení; tím musí osvědčiti že hoden jest spásy věčné, vítězstvím si musí dobýti slávy. Jako zlato v ohni se zkoušívá, tak i člověk jenom v žáru pokušení bývá zkoušen, utvrzen, očištěn. O jak mocně, jak bolestně bylo všem svatým osvědčiti ctnost svou ve výhni všelikého pokušení! Tu je lákal nepřítel všemi lahodami světskými, tu lesem cti a slávy, tu nádherou pokladů a bohatství, tu rozkošemi smyslnými. Sám svatý Pavel, ač hoden byl povznešenu býti do třetího nebe, jak bolestně úpi k Pánu, aby ho osvobodil od zlého pokušení; a Pán oslyšel ho, odkazuje toliko k své milosti. Co vystáli svatí mučénici v krutých bolestech, co svatí vyznáváci v potupách světských, co svaté panny v zápasu proti rozkošem smyslným! Ale všickni ušli zboubnému světu, varovali se všeliké příležitosti k hříchu, přemohli všeliké násilí a dosáhli blaženosti zaslíbené. Proto napomíná moudrý Sirach: „Synu můj, přistoupíš-li k službě Boží, připrav duši svou k pokušení; poniž srdce své a trp, aby rostl v poslední čas život tvůj.“ (Sir. 2, 1, 3.) Daleci budme té myšlenky, jakoby přirozenost svatých jiná byla bývala, nežli jest naše, bezcitná snad i pro bolest i pro rozkoš; nikoliv, ústy Joba trpitele stená veškeré lidstvo a každý člověk zvlášť; „Není síla má kamenná, aniž pak tělo mé měděné jest.“ (Job. 6, 12.) Jaké slabosti my na sobě znamenáme, takové znamenali na své přirozenosti všickni svatí; u všech se osvědčilo pravdivým slovo Páně: „Duch sice hotov jest, ale tělo nemocno.“ (Mat 27, 41.) Ale oni přes svou slabost nabyli síly svou bedlivostí, stálostí, statností až zvítězili. Tak i ty, kř. j. chceš-li za příkladem svatých pokročiti v ctnosti, zapírej sebe sám, přemáhej své náruživé vášně, varuj se příležitosti k hříchu, lehkovážných společností, vol si dobré a drž se jich; zpytuj často hlubiny srdce svého, očisti se sv. zpovědí, posilňuj se sv. přijímáním. — Svatí žili v týchž poměrech jako my: byli biskupové, kněží, úředníci, umělci, řemeslníci, študující, vojíní, rolníci, pastýři, bohatí, chudí,

páni, služební, žili tu o samotě, tu v davu a lomozu světském, a proto provázeni byli týmž pracemi nesnázemi, nebezpečími života vezdejšího. Nuže jaký rozdíl mezi zásluhami jejich a ničemností naší v stejných poměrech, v témž stavu! Ach, jak toho máme velikou potřebu povzbuzovati srdce své k následování jich slovy sv. Augustina: „Potuerunt hi et hae, cur non et tu, Augustine?“ (Mohli ti a jiné, proč bys nemohl i ty, Augustine?) Nuže tedy následujmež horlivě těch, jichž ctnosti si vážíme, jichž svatosti s úctou se obdivujeme. Dle příkladů svatých a světic Božích uznávejme, že svět tento se všemi rozkošemi svými jest marný, a hledme se věnovati Bohu, ať jsme čím jsme, a konati povinnosti své z lásky k Bohu a k jeho cti a chvále: neboť nebyli svatí milými Bohu, že veliké a zázračné věci konali, ale že konali všecko rádně, seč jich síla stačila. Dejž Bůh i nám k tomu své svaté pomoci a milosti!

2. Nesmíme dále se domnívati, že by byli svatí jiné pomoci ve svém životě užívali nežli nám se jí dostává: my máme totéž svaté učení, tytéž svaté svátosti; avšak kéž bychom ono tak zachovávali, těch o tak ku posvěcení a spasení svému užívali, jako oni! Sv. ap. Pavel dí: „Jeden Pán, jedna víra, jeden křest; jeden Bůh a otec všech.“ (Efez. 4, 5.) A ten otec náš má o nás touž péči, kterouž by nás k spasení vedl, jako ji měl o svaté; nám se hlásá totéž sv. evangelium, totéž učení sv. apoštolů. Nám je vysvětluje tatáž neomylná církev, utvrzujíc nás ve všem dobrém; my máme v srdci svém totéž svědomí, které nás varuje, napomíná, povzbuzuje, kárá, chválí. Avšak pohledme jak svatí toho všeho k svému vzdělání, potvrzení, spasení užívali. Rozjímali o zákonu Páně ve dne v noci, slova kazatelova pojímali sluchem — srdcem; my pak si hledíme opatrnosti světské — tělesné, jak dí sv. Augustin: u svatých padalo símě slova Božího na půdu dobrou a vydávalo užitek stý; u nás padá vedlé cesty, na skálu, do trní! Nuže má tak neblaze vždy, má tak u všech býti? Ó nikoliv! Nýbrž nakloňmež, kř. j., srdce svá k svatému učení, k pochopení moudrosti a kázně, ať kráčíme stezkami spravedlivců Božích; světlo víry osvěcuj nám každý krok, slovo Páně řiď nás, ať se neuchýlíme ani na pravo ani na levo, aby nikterý z nás neupadl v propast věčnou. Řiď, Pane! kroky mé k ostříhání cest tvých! — Svatý Apoštol dí: „Jeden otec všech, jenž uděluje všem;“ — tak že „jednomu každému z nás udělena jest milost podle míry obdarování,

Kristova." (Efez. 4, 6. 7.) „Zdaliž Bůh zahrhl lid svůj? Nikoli.“ — (Řím. 11, 1.) „Ai, není ukrácena ruka Hospodinova,“ dí sv. prorok, „aby spasiti nemohla, aniž obtíženo jest ucho jeho, aby neslyšelo.“ (Is. 59, 1.) A tak domnívá-li se kdo, že svatým dostalo se větších milostí, věz, že i nám táž ruka milostivá otevřena jest, hotova nám ji dáti, jenom když snažně za tu milost prosíme. „Proste, a bude vám dáno,“ dí Pán. (Mat. 7, 7.) Modlitba, upřímná, vroucná, stálá modlitba osvědčí vždycky moc svou a zřídla milosti tekou sedmým pramenem svatých svátostí posaváde. Svatí uměli jistou pomocí k spáse své, s milostí dosaženou spolu působíce a tak k vrchu dokonalosti snažně spěchající až věčného blaha dosáhli. Ó Pane, Bože a Otče náš! který jsi nás jako své svaté povolal k též víře, k též milosti, otevři srdce naše k přijmutí slova tvého, posilni nás, ať s tvou milostí spolupůsobíme, a roznítíme se po blahu, jehož oni dosáhli.

3. Neboť tatáž odměna blaženosti věčné, kteréž svatí dosáhli, očekává i nás. „Chlubíme se jistě nadějí slávy synů Božích.“ (Řím. 5, 2.) A tato odměna, kterou uchystal Bůh těm, kteří ho milují, jest nesmírná — věčná. Kdo se cvičil k zápasům olympským, snášel vedro i zimu, hlad i žízeň, tužil se v úsilných pracech a namáháních mnohá léta a zač? aby dosáhl vavířového věnce, ratolesti palmové, která dnes čerstvá jest, zejtra pak svadne. Všech pak vítězů olympských sláva, kam se poděla? kdo zná jich jména? kdo se o nich zmíní? Ale odměna našich výtečnicků, ale sláva našich vítězů nad světem s rozkošemi jeho — tať jest nesmírná — věčná! „Ani oko vídalo, aniž ucho slýchalo, ani na srdce lidské vstoupilo, co Bůh přichystal těm, kteří ho milují.“ (I. Kor. 2. 9.) To jest ta perla drahocenná, to ten skrytý poklad, za něž člověk všechno dáti má, aby si je získal. Všecko zboží a bohatství, všechna vznešenost a sláva, všechny požitky a rozkoše tohoto světa, ani mrvou — ničímž nejsou proti blaženosti a slávě oné tam v nadhvězdných stáncích Boha věčného. Jako nebesa nad zemí, tak předčí ony nad těmito; ba nelze ani porovnatí toto slzavé údolí s mořem blaženosti, klamně rozkoše s blahem pravým, marnou čest před lidmi s slávou před Bohem a přáteli jeho. Nuže tedy, křesťanský jinochu! tam povznášej častěji zraky své, tam k věčnému městu, vznešenému Sionu, kdež není žádného zármutku, ale věčné blaho, svatá

rozkoš, neustálý pokoj, milé družstvo, čisté přátelství, čirá jednota — a to všechno věčně — věčně! Ach! kdož jest s to, aby to pochopil? nám smrtelníkům nelze, neboť schází nám k tomu míry. Ano tam zalétejme zrakem, tam — tam se povznášejme srdcem, když jest nám za všechno naše dobré utržiti nevděku, strádání zloby, tam hledme, když nám v zápasu síly ubývá; tam úpějme, když bolesti tělesné ducha skličují. Práce, strasti, namáhání, bolesti nepotrvají než tu chvíliku vezdejšího života; — odměna tam za ně, odpočinek, pokoj, blaženost trvati bude věčně, neustále. Čekej maličko, a budeš u cíle; tam ti kyne vítězoslavný věnec; stůj mužně, statně, věda že nebude ověncen, leč kdo byl správně zápasil; život věčně blažený, zdaž-li pak nestojí za větší, krutější boje? Ó těch utěšených stánků nebeského Jerusalema! Ó toho dne, v kterýž nám zasvitne věčnost blažená, po němž nepříjde žádná noc bludného temna, ale trvati bude jasné světlo božské pravdy; ó toho dne věčné radostného, věčně rozkošného! — Ó předobry Ježíši! kdy pak již se octneme před tváří tvou, abychom se těšili s tebou a se všemi vyvolenci tvými? Kdy pak uzříme slávu království tvého, kterou chováš těm, kteří tě milují? Ó posilni nás, Božský Spasiteli! abychom tvých svatých šlépějí následující za svatými vyvolenci tvými k tobě se dostali do slávy věčné! Ó vy blažení oslavenci, bratři naši, zvlášť pak ty, královno všech svatých a máti naše Maria! orodujte za nás u Boha, aby nás po čas našeho vezdejšího zápasu posilnil, abychom věrně a horlivě milostí od něho propůjčených užívající, tam u vaší neskonale blaženosti věčné odměny dosáhli. Amen.

Ze hřbitova.

Na klekání odzvonili
a já dosud na hřbitově
sám a sám v té době pozdní
kleším na otcově rově.

Světlo v kapli pouhaslo
čirá tma na svatém poli —
kdo má dosud otce, matku
neví, sirotu jak bolí.

Nezná, co vše ztratil otcem
kdo nestál nad hrobem v pláči,
netuší kdo schrátku matky
slzami co den nesmáčí.

J. Ježek

Obrazy allegorické neb jinotajné.

Podává Jos. Bol. Podstránský.

IV. Obrazy allegorické hříchův a nepravostí.

Pýcha a marnivost. Osoba ženská v bohatém rouše, ozdobena pávím peřím, drží zrcadlo, v němž samolibě se zhlíží.

Pýcha duchovní, lícoměrnost, pokrytství drží pěknou škrabošku (larvu) zbožnosti před svou ohyzdnou, zavilou tváří.

Lakomství, skrblost. Muž vyzáblý leží na vaku s penězi nebo je do truhlice zavírá. — Staří si lakomce představovali pod obrazem Tantala, an leží pod skálou, s níž větve stromů ovocných až k ústům jeho se sklánějí, on však ovoce nemůže dosáti; aniž se napítí vody, jež okolo něho se proudí.

Zlodějství a loupeživost má dlouhé, ohnuté prsty a podle sebe krkavce, jenž zlatý peníz neb prsten drží v zobáku.

Nespravedlnost drží meč v ruce, nohou pak šlape na vážen; nebo rukou jednu vážen přitěžuje.

Závist má šilhavé oči a hady za vlasy; nehty se drápe a zuby do svého masa zatíná.

Nečistota, smilství, chlipnost neb vílnost. Osoba prostovlasá rozpustile se tváří; nádra má obnažena; na ruce sedí jí vrabec a po boku stojí kozel.

Nestřídmost, obžerčivost má nacpaná ústa pokrmu a co pravou rukou nese jídlo k ústům, levou po jiném sahá. Podle leží krmník, nebo nesyt mezi dvěma stromy se prodírá, aby břicho vyprázdnil.

Opilství z jedné číše pije, co se mu druhá nalévá. Také opojeným bohem Silemem neb Faunem se představuje.

Hněv, zlost, vzteklost líčí se co furie se zuřivou tváří, ježto má hady místo vlasů, v rukou drží dýku a pochodeň.

Svárlivost, nevole obrazí se jako bohyně Eris s durdivou tváří; se zlatým jablkem v ruce.

Lichota, lest, šalba, zchytralost drží jednou rukou při tváři larvu zbožnosti, v druhé pak dýku za zády skrývá. Vedle stojí liška nebo ještěr.

Pomluva zastírá si tvář, aby zakryla jazyk hadí, jenžto z úst jí couhá.

Hanlivost a posměvačnost představuje se pod obrazem boha Moma, jenž směšnými posunky hledí na tabuli, na níž jsou vyobrazeny člověk, býk a dům.

Lenost leží neb sedí vedle spícího osla.

Pošetilost. Šašek v rouše pestrém, záplacovaném, na hlavě má čapku s dlouhými

ušima a s rolničkami, v ruce pak proutec s povětrníkem.

Žravost drží v rukou nádobu, z níž se všech stran voda vytéká. Na ramenou má papouška a podle sebe husu štěbetavou.

Strach, bázeň hned co starc hned co dívka bledá celá ulekaná s rukama sepjatýma na útěku se představuje. Znak bázně jest králíček nebo zajíc, jenž buď na rameně nebo podle sedí.

Nestállost prostým oděna rouchem drží v ruce povětrnou korouhvičku. — Nad hlavou letí motýl, u nohou stojí větrožil (chamaeleon).

Zoufalost. Osoba zděšená, podle níž zlamaná kotva leží, dýkou si do prsou měří.

V. Obrazy allegorické věd, umění a živností.

Umění vůbec. Jinoch máje plamínek na hlavě drží v ruce obraz bohyně Isis s plnými nádrky. Kolem leží všeliké nástroje umělecké.

Kreslení. Chlapec okřídlený drží v jedné ruce kresbu, v druhé rejsovku (péro kreslec). Vedle stojí tabule s náčrtky těla lidského.

Ryctví drží pečetko na památní knize, vedle má nástroje k rytí.

Mědiryctví značí se rycí jehlicí, rydlem a deskou měděnou.

Kněhtiskařství znamená se tiskařskou formou, balíkem a lisem.

Malířství drží desku na barvu a štětec, stojí podle bohyně Isis.

Řezbářství obrazí se s paličkou a dlátem; vedle je poprsí z mramoru.

Básnictví značí se obrazem boha Apollina nebo některé Musy s obecným znakem lyry, ověncené vavřínem. Podle ní leží vytvořky starých básníků a kolem sedí geniové desatera druhů básnictví se svými znaky.

Hudba pod obrazem Musy Eutropy, držící dvě fletny; u nohou má starodavné nástroje hudební.

Ples neb tanec. Musa křepčící v ruce drží bubínek se zvonečkami; vedle ní svitek pergamenový, na němž dvě figury tančící jsou nazačeny.

Rečnictví. Musa zdvihá pravou ruku jakoby k řečnění, v levé pak drží svitek pergamenový. Často se jí dává do ruky Perunova střela (hromový klín) a podle leží řeči Demosthena, Cicerona; u řečnictví duchovního spisy Jana Zlatoústého.

Historie neb dějepis. Musa Klio buď sedíc píše, neb stojíc drží v jedné ruce pisadlo, v druhé svitek pergamenový. Podle stojí sutky a leží díla historická: Herodota, Thucidida, Xenofona, Livia a j.

Mluvnictví (gramatika) drží tabulku, na níž řecká abeceda vyryta. Podle bohyně leží díla starých mluvozců: Donáta, Diomeda, Isidora a j.

Mudrcství neb filosofie má na hlavě korunu z hvězd, v rukou žezlo a otevřenou knihu s řeck. písmeny Θ (theorie) a Π (praxis). Bohyně se dívá na poprsí Sokrata, podle pak leží díla Aristotela a Platona.

Bohosloví (theologie) drží v ruce knihu s nápisem Biblia. Vedle leží kříž a desky zákonní a některá díla otců církevních: Augustina, Jeronyma a. j.

Pravovědství neb umění o právech drží znaky bohyně spravedlnosti Themis, váhy a meč. Podle leží díla slovutných právníků, zvl. Pandekty s písmeny F F znamenáné.

Lékařství (medicina). Bohyně Hygea drží hůl sukovitou, hadem ovinutou. Znaky tyto dávají se také Telesforu nebo Aeskulapovi.

Rostlinství (botanika) značí se knihou, v níž jsou byliny vloženy.

Lučba (chemie) vypodobňuje se píčkou chemickou, křivulí (retortou) a tavidlem, baňkou neb alembikem.

Měřičství (geometrie) z části drží, z části má podle sebe rozličné matematické nástroje, kresby a spisy Euklidovy.

Počítářství (arithmetika) značí se tabulí s počty a šikmým křížem v čtverhranu jenž obsahuje základy číslic arabských.

Hvězdářství (astronomii) lze poznati po kouli nebeské, dalekohledu a kresbě soustavy planetární.

Zeměpis neb geografie má kouli zemskou, zeměvid neb mapu a spisy Strabovy.

Znakosloví (heraldika) drží seznam roditelství a štíty erbovní.

Obchodnictví, kupectví zastupuje bůh Merkur, jenž má podle sebe zboží a loď.

Roľnictví. Bohyně Ceres má na hlavě věnec z klasů, v rukou pak drží z obilných klasů kytku a srp. Podle ní stává Triptolem u pluhu, za jehož vynálezce se pokládá.

Zahradnictví. Bachus ověnčený révím s úponkami neb vinnými ručkami drží v ruce tyč neb dřevec otočený révím s jedlovou šiškou místo hlavy. Neb bohyně revovým ověnčená drží v ruce košíček s hrozny a žabku.

Dobytkářství. Kozonohý Pan drží z rákosí píšťalu neb bohyně Pales s ohnutou holí na způsob berly. Podle leží ovce, koza neb jiné dobytče.

Včelařství. Aristeus, vynálezce jeho stojí podle vypytvaného dobytčete nebo podle kotlavého stromu, z něhož roj vyletuje. Vedle stojí několik úlů.

Hedbávnictví. Bohyně zámotky neb kony ověnčená drží v jedné ruce vřetenou, hedbávím ovinutou, v druhé pak košík s bourci, pokrytý z části morušovým. U nohou jsou rozličné látky hedbávné.

Poznamenání. Tím způsobem se všechna ostatní umění vypodobňují s připojenými dotyčnými nástroji. Než směšno bylo by, také nepatrná řemesla představovati bohyněmi.

Mnohdy užívají umělci místo osob také nástrojů, zbrání neb zvířat bohům zasvěcených. Tak znamená sůva Minervina moudrost; střela Venušina, myrtový věnec a dva holubi lásku; váhy a meč spravedlnost i právo; lyra Apollinova básnictví; píšťaly Panovy ovčářství; klasy a srp rolnictví; hůl sukovitá, hadem ovinutá lékařství; meč válku, ratolest olivová mír, hůl s kloboukem svobodu, zrcadlo a had politiku a moudrost státnickou.

Takto lze rozmanité obrazy allegorické vytvořiti, však musí allegorie býti jasná, snadná, srozumitelná, ne pouhá hádanka nebo karikatura. — Dobrá allegorie má sama sebou mluvití a nikoli na přívlastky a význaky se spoléhati. Ostatně smí umělec allegorie jen zřídka užívati, sice by zůstala bez účinku. —

Obrázky a úvahy z cesty do Alp.

Napsal František Elert.

(Pokračování.)

Na Bílé hoře byl tento houf Moravanů pod veliteli Thurnem mladším a Šlikem u Hvězdy skoro celý zničen. Tak sdílelo Brno téměř všechny osudy žalostné i radostné s Prahou a celým národem naším a historie jeho je tak stará jako dějiny Prahy, ačkoli málo utěšených a vynikajících událostí, které by městu tomu ozdobou a chloubou byly, poskytuje; vlastenectví nebylo zde skoro nikdy domovem a posud je zde odstrčenou popelkou. O tom jsem se přesvědčil již povrchním prohlížením města, — nápisy ulic a na domech jsou skoro naskrze pouze německé, jen tu a tam pozorovati lze na rozích vybledlé nápisy v obou jazycích zemských, které v letech třicátých, kdy ještě ošklivá národnostní nenávisť u nás nepanovala, k návrhu spisovatele vlasteneckého, Aloise Vojt. Šembery, tehdejšího auskultanta magistrátu Brněnského, opatřeny byly. Mimo vlastenecké ústavy je vůbec jazyk slovanský z nápisů veřejných vyloučen, jen na některé té loterii čte zvědavý poutník klasický nápis „zavřici dní“ a nedaleko jiný nápis „korařek.“ Je to snad posměch tomu slovan-skému lidu, že jiných potřeb nemá, než oba

tyto nápisy oznamují? Jeť věru politování hodným ten dobrý lid Moravský, že hlavní město jeho k jazyku jeho tak macešsky a nekřesťansky se chová, ký div pak, že Moravané k Brnu vůbec nelnou, ba je sotva znají. A přece je Brno město výstavné, přívětivé, zajímavé, ba chová i v té spouště lidí k nám lhostejných četnou inteligenci vlasteneckou a je střediskem literárního života slovanského na Moravě.

Než podivno, ač Brno starým městem jest a ve válkách poměrně méně trpělo než na př. Praha, má málo starých budov, z chrámů zachovaly se ze XIV. věku pouze dva, totiž chrámy sv. Jakuba a Nanebevzetí P. Marie na Starém Brně, na katedrálce Petrovské pouze pustý vnějšek upomíná na původní tvar, jaký budova ta měla v století XV. a přičteme-li k tomu portál na radnici z nejpozdější, již vybudované gotiky z počátku věku XVI., jsme se stavitelskými památkami Brna hotovi. Proto město to milovníka umění, starožitností a historie málo poutá a ty přecetné fabriky, jejichž komíny zahalují celé okolí v neustálý dým, ovšem k zajímavosti jeho pranic nepřičinují. Za to dodávají městu četné procházky v stinných sadech, neméně pak blízká romantická krajina na Punkvě a Svitavce příjemnosti.

První vycházka má druhého dne směřovala k chrámu sv. Jakuba. Ferdinandovou třídou, v níž knihkupectví Winnikra a Nitsche za sklem dosti i českých spisů vyložených má, přišel jsem na „hlavní náměstí,“ slušnou to trojhrannou prostorou, kterou zdobí vysoký sloup s krásnou sochou Panny Marie, postavený r. 1680. Škoda, že toto jinak pěkné náměstí je upomínkou na bývalý „dobyťí trh“ v Praze, nebo uprostřed je — bouda hlavní stráže, mimo to „zdobí“ tento rynek tři jiné boudy, v nichž orientálská obchodníci prodávají střížné zboží. Za hlavním náměstím kyne nám chrám sv. Jakuba zevnitř důkladně v slohu gotickém obnovený až na tu nešťastnou věž. Odkud jenom brali ti stavitelové z doby copu vzory ku svým věžem! Měli přece tak krásné vzory z dob starších před očima, než těmi povrhli a chtějí býti původními napodobovali cibule, hrušky, řetkev a bečky na máslo a stavitel bane sv. Jakubské bezpochyby viděl někde kejklíře, an v zubech drží vysokánskou tyčku s praporečkem — nuže tu tyčku nastavil na cibul a měl zcela původní věž, které posud občané Brněnští se obdivují. Chrám sv. Jakuba zasluhuje věru, aby této originální ozdoby byl zbaven a dostal věž slohu přiměřenou, vždyť jest pravou chloubou

a okrasou Brna. Vnějšek je čistě a vkusně obnoven a na operacích jsou štíhlé věžky a chrličové zcela nové. Vnitřek mile překvapuje svou rozsáhlostí, jeť rozdělen ve tři stejně vysoké lodě, kolem káru vině se ochoz, všechny sloupy jsou ozdobeny pěkně seřazenými pruty, z nichž vyrůstají žebra klenby protínající a spojující se v hvězdy a sítě. Znamenitý tento chrám pochází z XII. století, slohem gotickým byl pak přestavěn za doby rozkvětu gotiky ve vlastech našich ve věku XIV. a jest nyní hlavním městským chrámem farním. Veškerá okna jeho ozdobena jsou krásnou kružbou, pozoruhodná jsou i renaissanční štála v presbytáři svou mohatou řezbou i kazatelna. Z náhrobků nej památnější je bronzový monument na mramorovém podstavci věnovaný památce polního maršálka Radnita hraběte de Souches, hrdinského obhájce Brna proti Švédům, zemřelého r. 1683. Že jazyk český ve věku šestnáctém nebyl v Brně tak odstrkovan jako nyní, poznáváme z českého náhrobníku „urozeného vládyky pana Floriana Právětického z Radvánova, zemského purkrabí markrabství Moravského,“ jenž zemřel leta Páně 1587, i manželky jeho „Vladyky (sic) paní Barbory Štřelické ze Štřelice;“ naproti tomu hlásá nám jiný náhrobník, na němž čteme, že „anno 1590“ zemřel „derehrsame Wolf, burger in brunn,“ že i druhého jazyka zemského tehdež v Brně se užívalo. Mimo několik pěkných olejových obrazů a kamenných sošek stojících pod štíhlými baldachýny v ochozu poutají nás nejvíce nová malovaná okna, jest jich posud celkem devět, téměř výhradně jsou to dary jednotlivců a první moravské spořitelny. Z patronů našich vyobrazení jsou na nich posud sv. Cyrill a Methoděj i sv. Jan Nep. a pokud z nápisů patrné, pocházejí okna ta dílem od Zettlera z Mnichova, dílem od Geylinga z Vidně. Nejsem sice znalcem v oboru tom, ale citrónová barva záře kolem hlavy některých svatých nikterak se mně zamlouvati nechtěla, ani to, že nápisy pod obrazy nejsou psány v církevní a neutrální latině jako u sv. Víta v Praze, nýbrž v němčině. „První moravská spořitelna“ v Brně ozdobila chrám tento několika okny, což jí zajisté jen ku cti a chvále jest, zásluha ta však zatemněna jest poněkud tím, že prý pání úředníci či představení ústavu toho dali v obrazech světců na skle vypodobniti své vzácné tváře, z čehož lid pohoršení bere. Je-li to pravda, nechci sice tvrditi, že pání ti z posměchu tak učinili, nýbrž že spíše chtěli se tím jaksi odškodniti a svým vzácným osobám

pomníky postaviti, což nikterak je něšlechtí. To se mně mnohem více líbí onen úředník v Příbrami, jenž svým nákladem v ochozu na sv. Hoře dal na vápne vymalovati oltář dušiček a mezi dušemi v plamenech očistcových sepjatýma rukama o milosrdenství prosícími i sebe vypodobniti kázal — to je moudrá skromnost a křesťanská pokora, kdežto oni páni Brněnští pravý opak moudrosti a pokory tím osvědčili. Lid Brněnský si prý vypravuje, že ony pány v chrámu Páně zřídka kdy lze viděti, inu jsou tam aspoň jejich podobizny, snad to v jistých kruzích přijde tak daleko, že někteří pohodlní a přece zdvořilí katolíci budou v neděli a ve svátek posílají Pánu Bohu do chrámu svou visitku. Při chrámu sv. Jakuba je prý památná farní knihovna, v níž vzácné rukopisy a prvotisky z XIV. a XV. století se chovají, jichž však jsem neviděl. Chrám sv. Jakuba, na jehož důstojném upravení i nadál se pracuje, dělá Brnu všecku čest, jako hl. chrám Týnský ve své zanedbanosti Praze dělal — nečest.

Od sv. Jakuba spěchal jsem na Staré Brno. Cesta vedla mne kolem radnice, na níž je gotický portál a věž s monstrózní bání, v průchodu ukazuje se pak báječné „Brněnské kolo“ a vycpaný krokodil, jenž jmenem „Brněnský drak“ straší děti. Nedařleko je druhé pozoruhodné náměstí Brněnské, jemuz Slované říkají „zelný trh,“ což ovšem cizinec z nápisů německých neví. Čtyrhrannou prostoru tu na svahu zdobí vkusné sousolí Nejsv. Trojice, Panny Marie i sv. Jana Nep. a krásná zelením porostlá kašna vůbec Parnassem zvaná. Koňskou drahou, v jejíž vozích uvnitř i české nápisy jsem shledal, jel jsem dlouhou třídou až na blízko slavného chrámu Nanebevzetí P. Marie na Starém Brně. Velkolepá svatyně ta pochází z r. 1322, kdy ovdovělá králová Česká Alžběta založila zde klášter panen Cisterciánek vůbec „klášterem králové“ pak nazývaný. Roku 1783 zrušen jest klášter ten a přeloženo sem opatství OO. Augustiánů od sv. Tomáše v městě. Chrám je velická budova z cihel vystavená, kružby v oknech, operací pilíře a stítky se znaky Čech a Moravy jsou z pískovce. Trojlodní vnitřek přetnut jest dvojíma křížovými loděma, u kůru transeptem víceúhelným, v středu přímoúhelným. Oltáře i kazatelna, ač nesouhlasí s gotickým slohem budovy, mile přece dojmají ušlechtilostí forem renaissancečních, jsou vesměs z rudého mramoru a ozdobeny krásnými obrazy. Najmě vyniká hlavní oltář stříbrem, mramorem a milostným obrazem Mariánským.

Je to největší poklad chrámový, práce byzantinská a pochází z Milána, odkud přinesl jej Karel IV. a daroval markraběti Janu, jež jej věnoval Augustiánům, kteří od sv. Tomáše sem jej přenesli. Pod kůrem stojí sedmiramenný svícen, památka to století XV. Nové krásné zpovědnice jsou gotické a na klenbě upevněn veliký štít s moravskou orlicí. Vystoupil jsem na rozsáhlý hudební kůr, kde právě varhanář Steinmayer z Bavorských Etink stavěl nové krásné varhany dle soustavy kuželových záverů, které chrámu tomu nemalou ozdobou budou. V chrámu tomto začal domácí kněz P. Pavel Křížkovský, nyní ředitel kůru na dómu Olomouckém, první na Moravě prováděti reformu hudby církevní a tak stal se chrám ten semeniskem důstojného směru v oboru hudby posvátné. Vůbec líbila se mi svatyně tato svou velkolepostí, čistotou, bohatostí a zachovalostí velice — je to jeden z bývalých přechetných klášterních chrámů ve vlastech našich, které vida Eneáš Silvijs zasl. nad velkolepostí a krásou stánek Božích, jimiž bohobojní a umění milovní předkové naši země naše zdobili. Od památné svatyně této ubíral jsem se „pekařskou ulicí“ ze starého podhradí Brněnského vzhůru, k Petrovu. Na západním odnoží hory té rozkládají se utěšené sady, v jichž středu vypíná se obelisk, památník to míru Pařížského. Jak milý to obraz, jenž tam k jihu v širší rovině až do nedohledné dálky se nám z těchto Františkovských sadů ukazuje! V úrodné, zahradami a dědinami poseté rovině bělají se věže kláštera Rajhradského, v pravo rozkládá se pod námi Staré Brno, nad něž temeno své zdvihá Špilberk a nad hlavami našimi šeleští stromy zvěsti starodávné, že zadumáme se, vmýšlíme se v minulost dalekou, až do dnů slávy říše Velkomoravské, kdy Mojmír na hoře této vzdělal chrámek křesťanský, jež král Svatopluk obnovil. Odtud již nedaleko máme na temeno posvátného Petrova a ocítáme se před velechrámem Brněnským. Roku 1296, kdy naposled zableskotala za krále Václava hvězda Přemyslovců, stal se chrám ten proboštským a kolegiátním, ve věku XV. přestavěn jest slohem gotickým v nynějším rozsáhlém objemu svém a konečně povýšen jest r. 1777 za katedrátku nově zřízeného biskupství Brněnského. Útoky Švédů na Brno nemálo uškodily chrámu tomu, tak že nyní jen nepatrné stopy bývalé krásy na svém vnějšku chová. Na severní straně je nedokončená věž s okny gotickými, kamenná kazatelna a nad ní gotický jehlanec a to je vše, co nás poněkud zajímá. Veliká okna bez

kružby, parukový štít, široká nízká střecha, na níž prázdná věž nestrmí, dodávají velké budově té nepěkného zevnějšku, který tím neladnější jest, jelikož chrám vysoko nad celým městem strmí. Vstoupil jsem hlavní branou dovnitř a překvapen jsem nemálo tvarem jeho, nebo ani stopy původního slohu zde není. Oblá okna i klenba, pilastry s renaissančními kapitály, čisté a bohaté mramorové oltáře, lesklá podlaha, vůbec čistota a lesk dodávají svatyni té cosi vzácného a přece nezvyklého, řekl bych cizinského, necítíme se zde jaksi doma. A přece nalazáme zde staré známé — jeť v katedrále Brněnské sv. patronů našich hojně pamatováno, nebo mezi sedmi oltáři pobočními jsou čtyři věnovány sv. Cyrillu a Metoději, sv. Václavu, sv. Prokopu a sv. Janu Nepom. V chrámu tomto zpozoroval jsem podivný způsob úcty Nejsv. Svátosti oltářní. Byla právě u postranního oltáře v presbytáři tichá mše sv. — před nejsv. svátostí v monstranci vystavenou. Po mši sv. hráno na varhany tři sloky německé písně, načež kněz, modlitbu žádnou nekonav, dával s Nejsvětějším požehnání — šikmo k lidu v lodí chrámové klečícímu, tak že velebnou Svátost nikdo neviděl. Pozoroval jsem pak, že kněz s monstrancí ubíral se do kaple na jihu presbytáře, kde je svatostánek.

Nevím, má-li diecése Brněnská či tento chrám zvláštní, od římské odchodnou liturgii, avšak ani podle našeho českého, nyní zrušeného způsobu nebývala vel. Svátost vystavována v monstranci při mši sv. tiché, nemluvě ani o tom, zdaž se to srovnává s důstojnou úctou k Tělu Páně, když dává se s ním požehnání u oltáře postranního, tedy šikmo k lidu. Mně se aspoň obřady římské, nyní v celých Čechách zavedené, mnohem lépe zamlouvají. Po mši sv., okolo půl desáté hodiny vyšel kostelník se svazkem klíčů, lidé odcházeli a k 10. hodině byl již katedrální chrám uzavřen — trochu brzo pro biskupský chrám! Okolí chrámu je velice prosaické, na nepatrném domě je nápis „Consistorium“ a na černém prkně jsou zde vyvěšeny latinské konkursy na uprázdněná obroč, k jakému účelu, těžko pochopiti. Bližilo se poledne, do kterého vykonati jsem chtěl ještě kus práce v srpnovém vedru dosti obtížné — navštívit Špilberk, nebo v Brně být a Špilberk nenavštívit — kdo to slyšel! Snášel jsem tedy vedro a pot a po svahu dosti příkrém, ostatně ale příjemným sadem ozdobeném přišel jsem nahoru. Na první pohled poznal jsem starého známého: pevnost Špilberská je potomkem starého

slovanského hradu zbudovaného jako všude i zde na ostrohu, výběžku hory. Procházaje prostory této bývalé pevnosti vzpomněl jsem si výkřiku „Tak pochází sláva světská!“ Starodávný hrad župy Brněnské, sídlo úředních knížat Brněnských z rodu Přemyslovců, pak sídelní hrad markrabat Moravských je teď — poloviční zříceninou, v které vojsko leží. Hrad ten má velmi zajímavé dějiny, vždyť i v minulém století Prusové ho marně r. 1742 dobývali a Francouzové pobořili r. 1809 hradby jeho. Pověstné, nyní zrušené žaláře zdejší jsou skutečně děsné a hrozné nade všecku obraznost. Co se tu v té době od r. 1730—1858, když státní vězení zde bylo, naozývalo stesků lidí umírajících ve vlhku a temnu těch podzemních jam! Mát Špilberk z té doby své hrdiny a průvodkyně moje jmenovala a ukazovala mně ty díry, v nichž uvěznění byli Silvio Pellico, Babinský, Rosza Sándor, pandurský vůdce Trenk a zvláště mnoho Poláků z vysoké šlechty, mužů i žen. Nejsem přítelem té divoké romantiky, s kterou mnohá jmena zde uváděná se spojují, proto brzo opustil jsem to děsné podsvětí a nahléduv do studně 69 sáhů prý hluboké, šel jsem raději pokochati se v té roztomilé výhlídce, která s temene hory té dolů na město a daleko k jihu se otvírá. Chrám Nejsv. Trojice zde vystavený je nyní velice zanedbaný, i ty budovy, v nichž vojsko leží. Proto vojákové upravovali sobě oběd venku pod širým nebem. Polák, Rusín, Hanák i Slovák konali zde umění kuchařské a — rozuměli si. Tu máme vzájemnost slovanskou prakticky provedenou! Pánové méně si rozumějí, bylo to skoro od jakživa, že co chtěl Čech, nechťel Polák a bývá i někdy, že čemu chce Čech, nechce Moravan a naopak. Poslyšte Vestfála tam od Paderbornu a vezměte poněmčeného Pomorana k němu, dejte k nim hornorakouského horala a doplňte společnost tu Švýcarem z kantónu Basilejského, nechte je všecky mluvit svým nářečím a budete mítí obraz zmatku, jenž dál se v Bábelu a hle — oni jsou národem jedním. U nás jináče, vždyť stíží zažehnány byly pokusy, jimiž v Brně jinak zasloužil mužové kněz Vincenc Žák a Frant. Trnka nemajíce na té posavadní rozdrobenosti slovanské a na tom, že ubozí Slováci ku své zhoubě od nás se literaturou odštěpili, dosti, snažili se vynalézti zvláštní jakýsi „moravský“ (?) jazyk spisovný!

Zvonilo poledne a cesta vedla mne Eliščinou třídou k Besednímu domu. Na konci této nové, krásnými budovami ozdobené ulice stojí nová protestantská modliteb

nice z cihel a pískovce vystavená. Kamenná, prolámaná věž její je vzorem, jakou věž na podobné ne příliš veliké budově býti — nemá. Vůbec je sloh gotický na stavení tom příliš zevšedněn, původnímu významu svému odcizen. V besedním domě konečně jsem přece poznal, že nejsem v cizině, je to skvostný palác, útulek národního ducha v tom odcizeném Brně. Mimo jiné vlastenecké spolky je zde i shromáždění „katolicko-politické jednoty,“ v němž visí obraz vlastence — katolíka hr. Egberta Belcrediho, pak místnosti čtenářského spolku, které zdobí obrazy Sušila, Lachnita, Brandla, Komenského, Jaroslava Šternberka atd. Tiskne se zde i katolický „Hlas,“ o němž jsem zde slyšel, že má ze všech v jazyku českém na Moravě vycházejících listů nejvíce odběratelů a čtenářů, i knihy Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje. V kruhu Brněnských vlastenců slyšel jsem zde starý, pro nás Čechy nechvalný stesk, že Moravu, moravskou literaturu i moravské listy zanedbáváme. — Bohužel, je to pravda. Dědictví Cyrillomethodějské zasluhuje věru, abychom my Čechové takové účastenství k němu jevíli, jakéž zbožná Morava k našemu Dědictví sv. Janskému má. Brněnský výtečný „Hlas,“ Mathonova „Škola b. srdce Páně,“ Kuldova „Posv. Kazatelna,“ neméně i Časopis Matice moravské a jiné literární podniky vlastenecké na Moravě zasluhují vši měrou, abychom je podporovali, čítali. Nezapomínejme toho, že slovatný učenec, právě křesťanský Vincenc Brandl je Moravan, že slovatný přírodovědec a obrance křesťanství prof. Matěj Procházka rovněž je Moravan, ano že Moravané podstatně a vynikající účastenství mají v literatuře naší, vůbec ve veškerém duchovním životě našem. Ó mámeť my Čechové ještě co dělati, abychom Moravu více znali, více milovali, a to účinněji milovali, než jsme činili posud. Týkajíc se zejména Brna, vezme, že zde žil a na hřbitově pochován jest slavný Dobrovský, zde žili Alois Vojt. Šembera, Klácel, Vinc. Žák, Dominik Kynský, Ant. Boček, Fr. Štěpnička, Frant. Trnka, Pav. Křížkovský a nezapomenutelný, věhlasný náš František Sušil. V Brně konal noviciát u Jesuitů slavný vlastenec a učitel Stanislav Vydra, zde nějaký čas působili Dr. Řehoř Volný, topograf i Dr. Beda Dudík, dějepisec Moravský. Škoda že se vlastenci Brněnští posud nepostarali o příručnou, každému příchozímu Čechu žádoucnou knížku o tom, čím Brno bylo i jest a bohda i bude nám v ohledu dějepisném, společenském, národním i církevním.

Odpolední procházka má, pokud čas stačil, směřovala k novějším chrámům Brněnským. Celkem má Brno i s předměstími čtrnácte katolických chrámů a několik kaplí, což při počtu katolíků (přes 60.000) je počtem přiměřeným. Jelikož chrámy ty vesměs ze XVII. a XVIII. věku pocházejí, méně mne zajímaly, jsou však jinak čisté a krásné. Velkolepostí vyniká minoritský farní chrám sv. Jana Kř. a Ev. s loretánskou kaplí i chrám sv. Tomáše, druhy Augustiánský, původně v století XIV. gotický, nyní zmodernizovaný, památný proto, že zde pochováni jsou a náhrobky mají dva poslední markrabata z rodu Lucemburského Jan († 1375) a Jošt († 1411). Do krásného chrámu v Zábrdovicích bohužel jsem pro vzdálenost již nepřišel a spokojiti se musel pouze návštěvou přívětivého kostela sv. Marii Magdaleny. Bývalý Jesuitský chrám Panny Marie, v němž je pomník kardinála Dietrichštejna i kostel kapucínský viděl jsem pouze zevnitř. Rušení klášterů v století minulém dotklo se i Brna dosti citelně, zrušeny zde zajisté kláštery Jesuitů, kteří od r. 1578 zde svůj kolej měli, Dominikánů (od r. 1247), Františkánů (od r. 1451), Premonstrátů v Zábrdovicích (od r. 1200), Cisterciáků na St. Brně (od r. 1322), Dominikánů tamže (od r. 1317) a Dominikánů v městě (od r. 1239). Brno má nyní chrámů dosti, avšak bohužel, jazyka českého ve veliké většině jich není po celý rok slyšeti, ačkoli Slované mezi katolickým obyvatelstvem zdejšími více než polovinu tvoří nemluvě ani o přicházejících často do hlavního města venkovanech a nanejvýš z chrámu katedrálního je čeština naprosto vyloučena. A přece zdejší slovanský lid slova Božího v jazyku svém velice je milovný, vždyť při slavnosti nejsv. Srdce Páně, neméně při májových pobožnostech, při nichž po česku v největším chrámu Brněnském u Minoritů kázali nejd. p. biskupem pozvaní kněží z Tovaryšstva Ježíšova v Prahy, byly prostory svatyně té přeplněny. Hledíce k tomu jsme přesvědčení, že v budoucnosti nedaleké nebude nikdo moci říci, že jazyk lidu slovanského je z chrámů Brněnských vyloučen, vždyť již nyní otevřen jest kázáním českým seminářský chrám sv. Michala a ujišťoval-li mne jeden z vynikajících katolíků slovanských v Brně, že jen bojem chrám ten dostali, nuže je to jen pobudkou, aby bojovali dále, tím čestnější bude pak vítězství jejich.

Jazyk český žel Bohu až posud je v Brně popelkou i tam, kde našinec nejméně by se toho nadál, je to neblahé dědictví smu-

tuých časů minulých, ba je to snad i následkem příliš dobrácké povahy našich bratří Brněnských, kteří snad nedosti důsledně provádějí slova Páně: Proste a bude vám dáno, hleďte a naleznete, ano tlučte a bude vám otevřeno! O školství Brněnském pomlčím, kapitola ta příliš smutná a bolestná, jedna žaloba ale obzvláště mne zbolela, an ji pronesl muž o Církev i národ v Brně velice zasloužilý, týká se prý nás (?), jelikož prý posíláme do Brna řeholnice, které sice s velikou obětavostí utlé mládeže se ujímají, avšak dítky ryze slovanské k Pánu Bohu a ku zbožnosti voditi chtějí jazykem zcela nerosumitelným, z čehož ovšem dítky prospěchu žádného nemají. Tím ovšem nejsme vinni my Čechové katolíci a je-li tomu tak, jak žaloba ona praví, musíme ovšem nerozumného toho vychovatelství jen litovati. Ze všech panenských řeholí v Čechách, které mládež vychovávají, provádějí rovnoprávnost jazykovou nejlépe chudé školské sestry a těch — žaloba ona se netýká.

Poslední kroky mé v Brně vedly mne kolem starožitného, nyní však zanedbaného „zemského domu“ do biskupského semináře, jehož místnosti nalezájí se v bývalém klášteře Dominikánském. Důstojný pan spirituál Klíma, kněz vysoce zasloužilý o katolický život na Moravě laskavě mne vodil po mušcích, chodbách i ložnicích seminářských, vedl mne i na kůr, odkud patřil jsem do chrámu sv. Michala, v němž právě bylo české požeňování, při kterém zpíval lid dosti četné shromážděný známou píseň „Svatý Bože, svatý Silný.“ Místnosti seminářské jsou čisté a příjemné, ač poněkud nízké a těsné. Stesk i u nás všeobecný na nedostatek kandidátů stavu kněžského slyšel jsem i zde. Důstojný průvodce můj neopomenul mne uvést i do síně, kde zvěčnělý profesor František Sušil přednášoval. S úctou prohlížel jsem si prostou tu kobu, v níž plamen lásky k Církvi, svatým vědám i národu v srdcích jinošských rozněcoval velikán v říši duchů, nesmrtelný bohoslovec, básník i vlastenec náš Sušil. Postavili mu důstojný pomník na hřbitově Brněnském, ó kéž pomník, jež sám zřídil sobě v národu svou vědou, svou vírou, svou ctností a láskou, přetrvá ten památník kamenný! Sušil jediný vykonal pro národ více, než celá řada spisovatelů jiných, bylť věrným knězem slovanským, bylť členem toho ctihodného stavu, jemuž národ náš nejvíce děkovati má za svůj život, za svou literaturu, za své naděje. Co slovanská Morava má, děkuje nejvíce svým kněžím, nebo kdy noblessa s patra prohlížela na Moravě na jazyk český, kdy odrodilství v jistých kruzích ctností jmíno bylo, tu du-

chovenstvo katolické téměř samojedino ujímalo se toho krásného, spanilého jazyka našeho, ano duchovenstvo katolické až posud je na Moravě andělem strážcem tohoto dráhlého odkazu po předcích našich — z lidu vyšlo a pro lid, pro jeho spásu věčnou i blaho časné snášel vedro i pot prací namáhavých. Že i tomuto vlasteneckému duchovenstvu na Moravě nyní od některých lidí za to vše nevděkem se splácí, to na účet nezralosti a nedospělosti duševní klademe. Jen nerozumné děti zkalují studánku, z níž se vody čisté napily. Cyrilomethodějská tiskárna v Praze vypsala cenu na spis jednající o zásluhách katolického duchovenstva o literaturu českou. Těžká věru to práce, nebo psátí o činnosti českých kněží v písemnictví našem je totéž, jako psátí o vzkříšení národa našeho k novému životu vůbec, což platí snad o Moravě ještě více než o Čechách!

Netrval jsem v Brně dlouho, než i krátká doba poskytla mi dosti jasný obraz o tom, čím Brno jest. Hlavním městem a matkou Moravanů není, snad případněji nazval je kdosi macechou Slovanů moravských, avšak takovým Kocourkovem, za něž u nás se namnoze považuje, přece není.

2. Z Brna do Vídně.

Jednotvárná to jízda! Parovůz uhání po nekonečné rovině, která, ač ourodná, uvádí mne na mysl pláně Bavorské u Augšpurku. Konečně objevuje se na obzoru v modravě dále něco, co nás zajímá, je to podivuhodné jak nás ty hory k sobě vábí, že napnutě k nim hledíme, myslí k nim zalétáme a obrazotvorností svou kreslíme sobě utěšené obrázky, které v ně vkládáme. Slunce k západu se klonící vrhá paprsky své na pásma hor Karpatských — ocitáme se na hranicích rakouských. „Kostí“ slyšíme volati u stanice „Kostela“ (?) a pohřizujeme se v opětne rozjímání, jakých nemilosrdných pohmožděnin ta ubohá naše slovanská místní jména snášeti musejí. Ale u toho „Kostela“ zajímalo mne přece něco — starý větrník. Stal se u nás teď vzácností jako vozka v modré haleně, oba vypudila pára. Ubožák, stojí tam u „Kostela“ jako starý invalida srozstříleným vojanským pláštěm, natahuje rozedraná ramena svá, chvěje a sténá, vidí, že už se do našeho věku parou hnaného nehodí. V přítmí již přijeli jsme do Břeclavi, poslední stanice Moravské. Je to také pomník Český, založený naším Achillem, romantickým Břetislavem I. r. 1026. proti Uhrům, jimž Moravu odňal. Byla-li jízda z Brna do Břeclavi jednotvárná, je z Břeclavi dále ještě jednotvárnější až na ty historické upomínky, jichž je tolik,

setva seřaditi si je dovedeme. Jedeme „Moravským polem“ — jaký to poklad zvěsti starodávných uložen jest na pláních těchto! Ode dnů slávy Rastislavovy a Svatoplukovy až do Napoleona I., kolikráte hrnula se vojska rovinou tou k reji válečnému! A to vojska téměř všech národů, co jich Evropa měla a má! Najmě vypráví nám Moravské pole značný kus dějin našich českých. Tudy hnala se vojska německá Karlomana i Ludvíka do Moravy proti Rastislavovi hubiti říši křesťansko-slovanskou, jejímž srdcem byl Velehrad. Zde rejdy své tropili divocí Maďaři povolání slepou protislovanskou vášní, tudy hrnuli se po nešťastné pro říši velkomoravskou bitvě u Prešpurku r. 907 na úrodné pláně Moravské ničíce květ vzdělanosti křesťanské štípený sv. Cyrilem a Metodějem, odtud až daleko na západ k Augšpurku byli postrachem a bičem národům, až poražení u bitvě u Lechu podmaněni jsou brzo na to pod jho kříže našim sv. Vojtěchem, jenž r. 984 v Ostrihomě pokřtil králeviče Štěpána. V divokém poplachu uháněli krajinou touto k jihu pohané Tataři byvše poražení vojskem Českým u Olomouce, utíkali, aby více se nenavrátili. A opět jiný obraz v století jedenáctém — obraz velikého našeho Přemysla Otokara II., — kdo by se nezastavil u něho! Na břehu řeky Moravy tam u Kressenbrunu vlál r. 1260 nad hlavami oděnců Českých praporec sv. Václava; z tisícerych hrdel zavzněl válečný pochod, velebný to chorál slovanský „Hospodí pomiluj!“ a slavný hrdina Otokar s českými oděnci svými dobyl nad voji uherského Bély IV. vítězství, jemuž málo bylo rovných ve věku tom, nebo 18.000 Uhrů bylo pobito a 14.000 utonulo jich v řece. Osmnácte let po slavném dni tom vidělo pole Moravské opět Otokara a to ne v slávě a lesku bývalém ale poraženého, mrtvého, zohaveného v den sv. Rufa 1278., — kdož by neznal osudného toho v dějinách našich dne! Tak vídalo pole Moravské slávu a lesk i bídu a potupu předků našich. Dlouho tanuly mně na mysli různé ty obrazy z věků dávných, až objevila se nám v dálce nesčíslná světélka, až přejeli jsme hladinu mohutného Dunaje, jemuž zde nová dráha vykázána a octli se ve Vídni.

Co psáti o Vídni? Jest u nás známa, jest nám blízká a přístupná a přece vzdálena toho, co my Čechové katolíci milujeme, jsme tam v té spoustě svých krajanů jako doma a přece mrazivý pocit ciziny zachvívá tam námi téměř za každým krokem; nebo více než kdekoli jinde odpuzuje nás ve Vídni

žilobití toho moderního odkřesťaněného života. Než pomlčím o tom, raději chci vylíčiti to, co mne ve Vídni potěšilo, co se mně líbilo, byly to hlavně nové chrámy Vídeňské.

Byla neděle. Záhy z rána jsem si přivstal, abych odsloužil mši sv. co možná nejvíce chrámů navštívil a seznal, jak se Vídeň modlí. Z nábreží Františka Josefa přišel jsem po schodech k polskému chrámu sv. Ruprechta, který pochází již z VIII. století a stojí na místě, kde na kopci rozkládala se druhdy tvrz Římanů. Okolí této svatyně je nejvyš odporné, až do vnitřku jejího zněly zvuky toho kramářského života, jenž kolem ní znesvěcoval katolickou neděli. Obrovské domy, uzounké uličky odnímají jí světlo i vzduch, tak že zde v tom zákampí podobá se květinice obrostlé mohutným bejlím, obletané šumícím hmyzem. Bludištěm klikatých, úzkých, světla i vzduchu prázdných ulic octl jsem se na rozšířené prostoře a tu zaslechl jsem zvuky známé a milé, mocný hlahol české písně vycházel z velebné starožitné svatyně — „Andělé a svatí vzdávají, královnou tebe nazývají,“ tak ozývalo se kolem chrámu „Panny Marie na nábreží.“ Pocit blahý ozval se v duši mé, an vstoupil jsem vnitř a nalezl, že všechny prostory velikého chrámu plny jsou. Důstojní kněží Redemptoristé, kteří v chrámu tomto služby Boží pro krajany naše České konají, pracují na dle požehnaném, o tom jsem se ihned přesvědčil. Jak vroucně modlil se zde ten dobrý lid náš, jak horlivě a radostivě zpíval tu píseň, která u nás všude ku počtí Matky Boží se ozývá, ano, práci požehnanou konají otcové Redemptoristé, nebo četné zpovědnice v chrámu obstoupeny byly kajeniky. Vzorná ta zbožnost lidu Českého v starožitném chrámu tom — jak utěšený to obraz v tom moderním Babylonu — až zachvěl mnou v nehlubších útrobách mých, že mimoděk oko mé se zarosilo. Ano bohavroucí, hluboce citěná nábožnost, ta byla a jest povýtečným znakem lidu Českého, žel Bohu, že znak ten v nejedné krajině naší mizí a s ním i povaha národu prchá! Chrám Panny Marie na nábreží jest po dómu sv. Štěpánském nejvzácnější stavitelskou památkou Vídně, sestávát z kůru v rocích 1340—1365 vystavěného a z užší, poněkud šikmo přistavěné lodě o sto let mladší, nad chrámem strmí pak originální kamenná uměle prolámaná věž z r. 1427. Roku 1809 byl chrám od Francouzů odsvěcen a teprv r. 1820 věnován jest prvotnému účelu svému, když kněží Redemptoristé k němu se dostali. Ve velikých, umělými kružbami

ozdobených oknech kůru skví se staré střevčkové malby na skle a to co nového v něm pořízeno, nová okna v lodi, oltáře, křížová cesta i zpovědnice jest v slohu důstojném a bohatě provedeno, najmě hlavní oltář, jež zřídil r. 1842 řeholní bratr Tomáš Mašek pokusiv se první ve Vídni zbudovati oltář slohem gotickým. Milovníka gotiky zajímá zde i hvězdová klenba v lodi a baldachýny na soškách stojících na pilířích. Tak již starožitné tvary svatyně té vybízejí lid náš, jenž v něm se shromažďuje, ku staré zbožnosti otců našich. Po mši sv. zpíval lid ku požehnání tři sloky písně „Poklekni na kolena,“ pak umlkly varhany a sbor mužů na kůru zanotoval chorál „Hospodin ulituj,“ lid vycházel a rozestavil se před chrámem v skupeniny — právě tak jako na našem venkově, rokovali vespolek o tom, co budou zpívat budoucí neděli, loučili se dávající sobě na shledanou u „Panny Marie.“ Mají sem mnozí až dvě hodiny cesty, musí brzo ráno vstávat chtějí přijíti na české kázání, jež o 7. hodině se zde koná a činí to rádi. Pán Bůh bude hojnou odplatou důstojným kněžím Redemptoristům, nebo jsou pastýři dobří, ujímají se lidu našeho hledající spásy jeho věčné. Poslední dobou konají se české služby Boží obětavostí některých našich kněží — krajanů i ve francouzském chrámu u sv. Anny, tak že slovo Boží ve vnitřním městě hlásá se jazykem českým na dvou místech, avšak což jest to pro Vídeň, kde zejména v mnohých odlehlých předměstích žijou tisícové Čechů, kteří naučivše se le-dabyle jen Vídeňskému nářečí a nemajíce příležitost ani kázání slyšeti a zejména ani se zpovídati v jazyku svém, ba ani v hodině smrti útěchy sv. náboženství dojíti — nebo kdo je má zpovídati po česku? — hynou mravně, upadají v lhostejnost náboženskou, ba v čirou nevěru! Známe českého kněze, jenž mimo několika cizích jazyků naučil se nad to ještě řeči rumunské proto, aby mohl slyšeti zpověď jediného Rumuna katolického; vím, že kněží misijní z lásky k nesmrtelným duším učí se nejrozmanitějším nářečím divochů a nemohu pochopit, kterak na Vídeňských předměstích Brigittenavě, Pěti a Šestidomí, Meidlinku, Ottakrinku, Währinku, Hernalsu atd., která se českým lidem hemží, obejdou se duchovní správce bez známosti jazyka Českého, — což by to bylo tak hroznou obětí pro kněze naučiti se z lásky k tisícům lidských duší jazyku jejich? Jsem přesvědčen, že kdyby na fáře lidnatých předměstí Vídeňských aspoň jeden kněz znal jazyk Český, ohromné mnoho duší by tím

zachoval, ba že by nejednoho krajana našeho, jenž ve vlasti své ku chrámu, kazatelně a zpovědnici lhostejným byl, přivedl na kázání a ku zpovědi, nebo v cizině vážil by si darů těch poskytovaných jemu jazykem jeho přirozeným mnohem víc než doma. Na fáře šestidomské kaplanuje český kněz a ten má v zpovědnici i při ložích nemocných ze všech svých soudruhů, jak mne sám ujišťoval nejvíce práce, ano pravil mně bez obalu, že podle přesvědčení jeho česká kázání v předměstích těch právě divy by činila. Čech, jenž zkažené vídeňčině bídne se přiučil, nemoha k sv. zpovědi jíti ku knězi německému, zanedbává sv. zpověď celá leta a jak asi na smrtelné posteli s Bohem se smíruje, snadno si lze představit. Pro věřícího katolíka jest to obrazem věru velmi zarmucujícím.

Z českého chrámu na nábreží bylo mně jíti kolem radnice Vídeňské, v níž je starožitná kaple sv. Salvatora. Liberální městská rada Vídeňská odcizila tuto kapli bohoslužbě katolické, která plných pět set let v ní se konala a propůjčila ji t. z. starokatolíkům — k jakému účelu, nemohl jsem s znati, nebo ač na dveřích kaple nalezl jsem nápis, že zde každou neděli o 9. hodině je kázání a pak mše („amt“), neviděl jsem o 9. hod. v kapli ani človíčka a přišed později po desáté nalezl jsem tam jen modlící se babičku. Zaměřil jsem tedy k domu sv. Štěpána. Výhodou má velechrám ten, že je v středu města a snadno přístupný, čehož náš dóm sv. Vítský postrádá, avšak právě to jest jinak opět velikou nehodu, nebo po celý den stojí kolem něho celé hradby z kočárů a omnibusů, hluk lidí a lomoz vozů kolem pádících hřmotí celý den a chrám duní omamujícím hřmotem tím, nad to je v letě naplněn pronikavým zápachem z kalužin, které pod koňmi venku se tvoří nemluvě ani o tom, že se ho užívá jako průchodního domu. Bez roztržitosti nelze se zde ani modliti a vidíme tu divnou směsici rozličných lidí: tam někteří v modlitbě pohříženi jsou, tam muž jeden sepjaté ruce zdvihá a nedaleko něho jiný spí, jiní zevlujíce a hlasitě mluvíce obcházejí, tam jeden píše tužkou korespondenční lístek a někdo dokonce vchází do chrámu zapomíná smeknout a odkládá hořící doutník na patník pilíře. Takovým je obraz sv. Štěpánského dómu v neděli dopoledne, ó jak velice by zde potřeby bylo starých ostiářů aneb aspoň těch portýrů, kteří v Němcích obcházejí s hálkou mezi bohoslužbou chrám, a každému, jenž nechová se slušně, zdvořile ukazují dvěře! Ke všemu tomu zvoní se zde u všech oltářů

řů, při nichž najednou mše sv. se slouží a neustálé to cinkání v tom omamujícím šumu zvýšeno jest pronikavými zvuky rolníček na almuženských měsících, které kostelníci na tyčích nosí ustavičně jimi potřásajíce a to tak dotěrným a rušivým způsobem, že se nám to přímo hnusí. V hlavním chrámu hlavního a sídelního města by to našinec nejméně hledal. Obnova chrámu uvnitř zdlouha pokračuje, mimo kaple znešvařují až posud chrám začazené zdi, špinavá okna a neslohové oltáře, zejména nevkusný mramorový hlavní oltář. Na mne neudělal vnitřek této svatyně nikdy velkého dojmu, jeť chrám ten při velikánských rozměrech a stejnolodní soustavě své poněkud stlačený a postrádá té vzletlé stříhlosti, která katedrálkám slohu sv. Vítského domu při vysoké okny, a triforiem osvětlené střední lodi tak zvláštního unášejícího rázu dodává. V dominikánském chrámě pestře ozdobeném slyšel jsem divadelní hudbu při zpívané mši sv. a viděl mnoho lidí přítomných. V řeckokatolickém slušném chrámečku bylo právě po službách Božích, když jsem do něho vstoupil, za to vstoupiv do nedalekého kostela řecko-románského našel jsem tam shromážděné k bohoslužbě Řeky. Drželi v rukou červené fezy, stáli podél zdí v lavicích šikmo k oltáři a bylo na nich viděti, že se nudí, zbožnosti nepozoroval jsem na nich žádné, bavili a pozdravovali se, přicházeli a odcházeli. U ikonostatu stál staríček zpěvák ve fraku a nosovým tónem zpíval chorál, střídavě pak s ním notovalo několik zpěváků nesmírně překotně chorální zpěvy — pode vši kritikou. Kdybych nebyl viděl na stěnách a oltáři obrazy Krista Pána, Panny Marie a Svätých, byl bych soudě dle zpěvu se domníval, že jsem v židovské synagoze, čemuž i tváře přítomných mužů by byly nasvědčovaly. Bohoslužba řecká, byť i stářím a původem svým ctihodná a samou Církví katolickou vážená, méně se nám zamlouvá, jeť příliš pestrá a projevuje vlast svou — obrazotvorný východ a při své délce, nekonečném okuřování kadidlem a úplné nečinnosti lidu, jenž v chrámu ani nezpívá, ani hlasitě s knězem se nemodlí, ba ani kázání neslyší, nemůže nikdy tak působiti v lid věřící, zejména z kruhů vzdělanějších jako liturgie katolická. (Pokrač.)

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

XIII.

Jihovýchodní svahy královských lesů do dneška vyluzují v poutníku vzpomínky na

staré, zašlé doby českých králů, kdy závodily tu navzájem veselá píseň lovecká s táhlými hlaholy rohů v ryku bujarém. Oesta vede tudy v nesčíslných oklikách sráznými svahy, porostlými doubcemi a smrčínami v nejpestřejší směsici.

Na jednom z četných svahů těch as půl hodiny od Nižboru k severu stával před časy mohutný, dubový kříž s plechovou tabulkou, na níž někdy byla vymalována rukou bezpochyby samoukovou hlava Spasitele ověčená korunou trnovou. Po malbě nebylo již ovšem památky a kříž sám jevil patrné stopy starší širokými vráskami, z nichž v leckterous mohl bys tři prsty vložit.

Lidé si vyprávěli, že tu byl od Braniborců vladyka z nedalekého Bělče ubit do smrti a jiní zas, že prý za velkého hladu před sto lety krkavčí matka chtěla zahrnatí hlad svou dceruškou, ale že ji v bohomrz-kém počínání Boží posel zachrátil.

Vůbec ku kříži na strmé stráni po levé straně lesní cesty, jdeš-li k Berounce, družily se ty nejdivnější pověsti.

Kdokoliv šel mimo, smekl, pokřížoval se, plaše se kolem sebe rozhlédl a zrychlil krok.

Kolem kříže zaraženého hluboko do země a nakloněného poněkud na cestu zelenal se svěží mech, tu a tam zakmitla se i lesní květinka s žlutavou hlavičkou; ale jen porůznu. Nedaleko trčel k oblakům obrovský dub, jehož kořený rozvětvené a žk samému kříži vyrazely v nove doubece, jimiž prodírala se mechovím opět nová mláď.

Bylo tu opravdu nějak smutno, u toho osamělého, rozkříčeného kříže s plechovou tabulkou. Staré hlavy staletých kmenů šeptaly skutečně nějakou neveselou zvěst.

A ký div! V lesní samotě rozpomene se i ta nejstarší hlava na dávné, uprchlé dny. A okolní doubece pamatovaly, když tu nedaleko vražedná ruka zasáhla dobrého Břetislava, nato pak Braniborce a jejich předchůdce, hrozný hlad a mor.

Muž však, kterýž se náhle před křížem zastavil, byl bezpochyby cizinec aneb na povídačky lidské nadržel. Zastaviv se obnažil zvolna hlavu, kříž na čele udělal ještě volněji, opřel se o hůl a zahleděl se vzhůru. Učiniv několik kroků v levo stanul u kříže, jehož dolní část svírala oběma rukama mladá dívka s vlasy rozpuštěnými v dosti pěkném šatě venkovském.

Nad sráží hnaly se opět jarní větry v mrazivém hukotu. Koruna nedalekého dubu přikyvovavala opadalými haluzemi, tak jako

přikyvuje sešlý stařec k ohnivě řeči svého vnuka i v dřímotách — už ze zvyku.

Dívka pod křížem pozdvihla náhle hlavu; zdálo se, že procitla z dřímot, ale kříže se nespouštěla. I tvář měla těsně ku dřevu přitlačenou. Ohlednuvši se ještě pevněji přivinula se ku kříži a upřela ustrašené zraky své na poutníka.

„Nedostaneš mne! — Dříve bys mi musel ruce usekati a nebo tenhle kříž vléknouti se mnou. Nespustím se ho a nespustím!“

Dívka byla ještě mladinká, v tom ustrašení vábivá, s těmi vlasy v neladu kolem čela a stím okem kalné modrým, z něhož vyžíraly neustupnost s odhodlaností, přímo svůdná.

„Neboj se dcero! — Staré ruce mé neublíží nikomu. — Upokoj se dítě. Jsem zde cizinec, ač vůkolní kraj znám po paměti z dávných let.“

Starý muž při těchto slovech stápl se takovička v obličej neznámé děvice a na mysl vyvstával mu obraz, jehož rysy nedovedla zahladiti ta nejtrpčí leta, ztrávená v bídách a strádání. Tvář dívky byla skorem totožná s lícemi obrazu před očima jeho, jen že zraky tohoto byly tmavé jako hlubiny bezedných dolů a vlas černý měnící se v tmavomodro.

„A kde že jsem tu dobrý muži?“

„V lesích krivoklátských. — A kterak octla jsi se tu a odkud?“

„Jsem dcera budňanského převozníka.“

Starému muži vyklouzla hůl z rukou, svadlé, kostnaté ruce se sepnuly a oči hluboko pod řasami zapadlé zčervenaly, jakoby jim bylo do slzí; ale nevyronily jediné krůpěje. „Dítě Justiny!“

Tohoto výkřiku z úst neznámého muže zalekla se dívka a přitulila se ku kříži opět těsněji.

„Vždyť tě uchvátili, zavezli — —“

Nad křížem zavanul vítr a plechová tabulka zachrastila příšerným chřestotem.

Starý muž se náhle zamlčel, zčervenale oči se mu blýskaly, zvráskovatělá tvář rděla se do tmava, postava jeho zdálo se že roste a dívka u kříže opět chvěla se před neznámým, jehož jaktěživa nebyla viděla a kterýž dle všeho zasvěcen byl v tajné stránky života jejího, o nichž sama neměla tušení.

„A ublížili ti dcero — —“

„Neptej se; ale chceš-li a můžeš-li, ukaž mi, kudy bych mohla k starému otci svému! — Znáš cestu do Budňan?“

„Zdám dítě a dovedu tě tam; ale nebojíš se mne?“

„Vždyť jsi mi řekl, že staré ruce tvé nikomu neublíží!“

„Bože spravedlivý! — Vlastní syn mne proklínal, děsil se mne v okamžiku posledním, neznal se k otci a dítě její, tvé dítě Justino, se mne neleká! — Či přece nešel jsem do té rodné země své nadarmo? — Vy hvězdy zdejší, vy doubravy, vy vzaly jste otci dítě a hříšníku poslaly jste vstříc anděla, aby, než odejde za oblaka, zvěstoval mu ve jmenu všech odpustění! — A než dcero od tohoto dřeva spásy odejdem, poklekne si tu na tom mechu a pomodlemež se. — Slyšelas už někdy v životě, že největšímu nepříteli svému pomstíme se nejlépe modlitbou? — Slyšelas; čtu ti to ve tváři. Modli se tedy, prosím tě, za největšího škůdce svého, aby našel již jednou na tomto světě pokoj a mír, alespoň na jediný okamžik!“

A Bohunka, dcera Justiny Sulislavové, klekla si podle Perchtolda, vraha matky své sestry své, bratra svého a žháře kolébky své a modlila se opravdu za největšího škůdce svého a za — Václava krále.

Jarní větry umlkaly v hukotu, měnily se náhle jakoby kouzlem v tajuplný šum, v tičounké šelestění. Oblaka letěla zvolna, slavně a nad nachýleným křížem postanula, rozplývala se v bělavý šat, slétala níž a níže a rozestírala se nad krajem jako polo-průhledné mlhy.

Koruny doubravin se stišily, ústy mladé dívky modlitelky proudila se slova „odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům,“ jako tajuplná hudba. Však okamžikem rozhučely se opět ale v šumot jako za nejkrasšího májového večera a od drva k drvu, od dubin k smrčínám, od smrčín k sosnoví letělo velebným, uchvatným souzvukem: odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům.

A bílá, poloprůhledná oblaka se zdvihala, rozlévala se nad lesy a nad celým obzorem objevilo se nebe čistě modré, bez poskvrny.

Pan Perchtold došel s Bohunkou pod Karlštejn samým večerem. Poprvé v životě užírl mohylu slávy Karlovy, tento svatostánek genia národa českého.

O poutnících, kteří užírl poprvé v dáli věčný Řím, říkává se, že vrhají se na kolena a rty že derou se jim výkřiky úžasu a udivení.

Pan Perchtold také klečel na kolenou před hradem Karlovým.

„Jsi v bezpečí dcero; pravoděšho není ti více zapotřebí. Ale uzříme se opět co nevidět. Kdo jsem, netaž se; všechno se dovíš!“

Starý muž se kvapem odvrátil a v chvilce zmizel očím Bohunky.

„Kdo by to mohl být?“ zašeptala dívka, ale v téměř mžiku zaletěl k uším jejím podivný hlas, jehož sice nikdy neslyšela, který však vnikal jí do srdce mladého tak příjemným, tak milým hlaholem, že jí zahnal na okamžik z paměti skutečnost minulých dnů.

Letem kvapila k chýši, na niž vrhlo slunce poslední své paprsky a na práhu se zarazila; ale než dveře otevřela, objevil se jí muž s vlasem zběleným a všecek sehnutý. Bohunka jej prvním okamžikem nemohla poznati.

„Což mne neznáš Bohunko! — Já cítil blízkost tvou. — Arcif, mnoho jsem vystál a musel jsem se změnit!“

„Otče můj!“

A mladá dívka vrhla se starému muži v náručí a zakryla si tváře na věrných prsou jeho.

„Pane Salislave!“

Příbora ještě ani nadořekl a po bokn jeho octl se muž již také s vlasem prokvetlým.

„Zde odevzdávám ti pane dítě tvé! — Bohunko, viz otec tvůj!“

A Bohunka ani nevěděla jak octla se v loktech druhého muže, jenž nebyl sto, aby jediného slova promluvil.

„A právě jméno tvé jest Justina!“ tlučeným hlasem dopověděl starý budňanský převosník a odvrátil obličej.

Chcete, abych vám vylíčil další výjevy okamžiků blažených pod krovem Příbory? — Nechtějte toho; musel bych namočiti pera svého i v slzy a v kypící žluč, abych mohl vypsati, jak sevřela se hrud' pana Sulislava a jaká bouře vznikala mu pod lebkou, když štkavým hlasem vyprávěla mu dcera o chvílích ztrávených na hradě královském a jak ji v noci s očima zavázanými posadili do zakrytého vozu, jak jeli až do bílého rána a v samotě lesní pod křížem ubohou zanechali. —

Nad údolím rozepínala noc své závoje a v chatě budňanského převosníka slavily tři duše tiché, ale smutné shledání se po letech, o nichž se může říci v míře nejsvrchovanější, že je zakryla tma, stín smrti, že je opanovala mrákota a že obaleny byly hořkostí. —

Náhle zdvihla se Berounka ode dna, rozčeřeně vlny její vstávaly, rytíři ve klídkách karlstějských naklonili hlavy své okénky ven do černé noci a poslouchali. Pan purkrabí také pokročil k oknu a do rána už nezdrámal. Strážé po hradbách chvěly se zdě-

šením, protože se jim všem zdálo, jakoby od chýše převosníkovy rozlétal se kotlinou hlas, žaloba, jež kosti pronikala: „Karle! — Karle! Takový že syn tvůj, to že krev krve tvé, kostí kostí tvých, to že dědic tvé koruny?“ (Pokračování).

DOPISY.

Z Králové Hradce v říjnu 1877.

(Pohřeb vdp. Antonína Kukly, arcijáhna kathedrální kapitoly).

Vdp. Antonín Kukla, arcijáhen kathedrální kapitoly, bisk. kons. rada, ředitel bisk. kanceláře, emer. vrchní diecéšní škol-dozorce, místopředseda bisk. manželského soudu, zemřel po dlouhé nemoci d. 21. září o 5½ hodině večerní. Pohřeb odbyval se d. 24. září o 9. hodině ranní. Tělesnou schránku vykropil v smutečním domě J. M. pan biskup Dr. Hais a vedl průvod doprovázen jsa svou biskupskou assistencí a četnými kněžími, ctiteli to zesnulého, kteří se dostavili, aby jemu poslední čest prokázali, z residence do kathedrální a sloužil zde slavné „Requiem“ za zvěčného. Z kathedrální vedl průvod vdp. kapitolní děkan Dr. Rais až za Slezskou bránu, kde předepsané modlitby vykonal. Na pohřebním místě Pouchově, asi hodinu od Králové Hradce vzdáleném, vykonal u hrobu a v kostele předepsané modlitby vdp. kanovník Prašinger, načež sloužil tak zvanou „Andělskou“ vel. p. Matzke z Absdorfu. Pohřbu účastnili se přednostové úřadů, generalita, školní ústavy se svými professory a učiteli a veliký zástup lidu, ačkoliv bylo sychravo a nečas. Zesnulý byl od 1. března 1859 kanovníkem kathedrální kapitoly. Církev ztratila v něm vzorného kněze, J. M. pan biskup osvědčeného rádce, kapitola věrného člena, konsistoř výborného pracovníka, theologická literatura horlivého podporovatele a odbíratele, četní dobrého přítele a všichni, kdo se k němu o radu a pomoc utíkali, upřímného rádce a pomocníka. Hospodin budiž sám jeho odměnou. Fr. Xav. K.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejduš. p. kardinal arcibiskup posvětil v sobotu d. 20. t. m. představěný a rozšířený farní chrám svého patronátu v Jirčanech.

— Dnes slaví se v kostele ctih. panen Karmelitek na Hradčanech církevní památka sv. Teresie tímto pořádkem: V 9 h. jest něm. kázání, v 10 h. pontifikální mše sv. a odp. v 5 h. slavné požehnání.

— Zítřa bude ve farním chrámě u sv. *Havla* o výroční pouti v 6 h. mše sv. s exhortací, v 10 h. č. kázání, v 11 h. slavná mše sv., odp. o půl 5. h. slavné požehnání.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 17—21. října u sv. Štěpána, od 22—26. t. m. u sv. Jakuba.

— Akademické služby Boží u sv. *Klementa* počaly včera a konati se budou každou nedělí a každý svátek pro české posluchače vysokých škol v 9 h. a pro ně mecké o půl 11 h. mši svatou a exhortací.

— Na nastalý školní rok zvolený rektor vysokých škol Pražských vdp. dr. Ant. Reinwarth, prof. něm. pastýř. bohosloví, nastoupí tento úřad svůj způsobem slavným ve středu d. 17. t. m. o 11. h. ve velké síni koleje Karlovy. Děkanem fakulty theologické v tomto školním roce jest vdp. dr. Rupert Smolík, profesor. česk. pastýř. bohosloví.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Eugen Ignac *Odł*, kněz ř. Františk. v Praze, dne 6. října (nar. v Hořovicích 8. pros. 1811, vysv. 2. srpna 1849.)

Ustanoveni jsou:

p. Karel *Totzauer*, zám. kapl. v Hauensteině, za faráře v Schönwaldu;
p. Josef *Böhm*, admin. v Štáhlavech, za kapl. v Chvalenicích;
p. Vojtěch *Houdek*, kapl. v Zvoleňovsi, za administr. ve Svárově, odkudž
p. Josef *Böhm*, farář, vrátil se za faráře do Čestína (diec. Kralohrad.)

Uprázdňená místa:

Neulosimthal, fara patron. nábož. fondu, a *Svárov*, fara patron. J. Velič. cíř. Františka Josefa I., od 10. října.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenáni jsou:

p. Jan *Bakula*, farář v Olešnici, b. notář a vikar. tajemník, jmenován jest os. děkanem;
p. Frant. *Havřda*, farář v Hluboké, obdržel expositorium canon.

Ustanoveni jsou:

p. Martin *Uchytíl*, farář z Bezděkova do Stráže;
p. Augustin *Vrtílek*, farář z Kvildy do Dolní Vltavice;
p. Frant. *Vítek*, kapl. v Janovicích, za admin. v Bezděkově;
p. Josef *Fux*, kooper. za admin. v Kvildě;
p. Jakub *Wimmer*, katech. a prof. na stát. real. vyšším gymnasiu v Brně, za katech.

a prof. na něm. státním gymnasiu v Budějovicích;

p. Josef *Mika*, koop. a zám. kapl. v Choustníku, za katech. na obec. a obč. škole v Krumlově;
p. Karel *Pöhl*, kapl. za admin. v Újezdě sv. Kříže, kdež
p. Ondřej *Puhrer*, farář a b. notář vstoupil na stálý odpočinek (a 8 t. m. již zemřel);
p. Jiří *Týkal*, proz. kooper. za admin. v Točovicích;
p. Matěj *Pužej*, zám. kapl. v Krumlově, za sídel. kapl. u sv. Martina tamtéž;
p. Ludvík *Brož*, neom., za prozat. katechetu na obecné a obč. škole v Strakoniciích;
p. Jan *Kačer*, neom., za proz. kapl. v Pelhřimově.

Uprázdňená místa:

Bezděkov, fara patron. nábož. fondu, do 5. listopadu.

Tochovice, fara present. p. far. v Březnici, do 8 listop.

Kvilda, fara patr. p. hrab. Thun-Hohensteina, do 10. list.

Újezd sv. Kříže, fara patr. p. bar. Koce z Dobře, do 15. listop.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

p. Jiljí *Schubert*, kněz na odpoč. v Podbořanech, dne 26. září (nar. v Hlubanech 1. dubna 1817, vysv. 29. července 1842).

Ustanoveni jsou:

p. Leonard *Pinter*, kapl. v Rožmitále, za far. v Světcí (Schwatz);
p. Jan *Šícha*, kaplan v Duchcově, za lokalistu v Šemanovicích;
p. Fr. *Langer*, adm. z Jetřichovic do Bořislavi;
p. Frant. *Ulrich*, kapl. z Olešnice do Kováně;
p. Ant. *Lissner*, kapl. z Zeidleru do Jabloně;
p. Karel *Funk*, kapl. z Jabloně do Zeidleru;
p. Josef *Petržilka*, neom. za kapl. do Bořislavi;
p. Václav *Španihel* z Loun do Bakova.

Uprázdňená místa:

Jetřichovice, fara patr. nábož. matice, *Křištofiv grunt*, fara patron. hraběte Clam-Gallasa.

Příchovice, fara patr. kníž. Kamila Rohana, do 8. listopadu.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

p. Jan *Ehrenberger*, jubil. kněz, konsist. rada, býv. b. vikář a školdozorce okresu Ledečského, děkan ve Světlé, dne 12. října (nar. v Poličce 20. září 1800, vysv. 24. srpna 1825).

Milodar. Pro sv. Otce: p. Ignat Unzeitig, admin. v Orliče u Jabloněho n. Orli. 3 zl.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. i zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Na den všech věrných zemřelých.

Reč J. Nep. Fr. Desoldy k žákům střed-
ních škol.

Svatá a spasitelná myšlenka jest, za
zemřelé se modlití, aby od hříchův osvo-
bození byli.“ (II. Mak. 12, 46.)

Včera nám otevřela svatá církev s ple-
sajícím srdcem bránu ráje nebeského; dnes
nám ukazuje s truchlivým žalem muky očist-
cové; včera jsme patřili radostnou vítězoslá-
vu, dnes doráží úpěnlivé stenání k uším na-
ším. Tam v tmavém žaláři očistcovém trvají
ubohé duše v nesmírném žalu, v nevyslovi-
itelných bolestech. Úzkostí sklíčeny vzdychají
k Bohu o smilování a vyproštění z místa zá-
rmutku a trudu. Ale ještě není ukojena spra-
vedlnost soudcova, ještě nejsou ode vši skvr-
ny očistěny, která na nich lpí z života ve-
zdejšího. Což tedy jste tak opuštěny, tak
veskrze zapomenuty, ubohé dušičky? — O
nikoliv! máte zajisté ještě matku, matku la-
skavou, útlocitnou, matku, která s šťastnými
dítětkami svými srdce své sdílí, nešťastným pak
celé je věnuje. Tatáž svatá církev, která
včera oltáře své zdobila všelikou okrasou a
radostné zpěvy pěla na oslavu svých blahosla-
venců v nebesích; ta dnes zahaluje tytéž oltáře
černým rouchem, staví prostřed chrámu máry
s příkrovem pohřebním, a z hluboka, jako z
hloubi hrobové zavznívá temné: „Requiem.“
Tím nám poukazuje, že obcování svatých
neobmezuje se na blahoslavence v nebesích
a zápasící pozemčany; nýbrž že pojímá i ty,
kteří tam na místě muk a trestů trvají, až
jim hodina jejich osvobození vyprší: i ty ná-
ležeji k velikému tajemnému tělu, jehož hla-
vou Kristus jest. Páska pak, která trojí tento
sbor v jednotu pojí, jest láska vzájemné po-

moci, tak že svatí nebešťané svou přímlovou
podporují sbor zápasníků pozemských, ti pak
opět svou modlitbou a dobrými skutky po-
máhají dušem trpícím v očistci. A povin-
nost tato pomáhání dušem v očistci sama se
nám dnes podává za předmět k našemu dneš-
nímu rozjímání. Abyste ji, milí jinoši! tím
jasněji poznali a tím horlivěji plnili, nuže
slyštež, což jest to, co nás zavazuje, abychom
duší v očistci pamatovali a jim pomáhali?
Jest to láska k Bohu, potřeba duší trpících,
prospěch nás samých. —

Všickni ti milí a drazí, které dnešní
dojemná, smutečná bohoslužba vám jednomu
každému připomíná, nakloňtež sluch i srdce
vaše k bedlivé, sotrpné pozornosti.

„Svatá a spasitelná myšlenka jest, za
zemřelé se modlití, aby od hříchů svých
osvobození byli;“ tak Bůh již v St. z. napo-
míná k modlitbám za zemřelé, poněvadž nás
k nim láska víže. Tato víra o očišťování duší
tam na věčnosti, a že my jim k tomu obět-
mi, modlitbou, dobrými skutky nápomocni
býti můžeme, v novém zákoně v jasném světle
se zjevuje, zakládaje se na přikázání lásky.
Nejsvětější krev vznešené oběti tam na hoře
Golgotě, vylitá za všechny, kteří v jednotě
víry a lásky spojení jsou, jest ceny nevyslo-
vitelné, tak že svou smírnou milostí dosahá
i tam do očistce, k dušem, které se zde na
zemi nedokály. A této milosti můžeme my
jim z částky přivlastnit. A k tomu jsme po-
vinni

1) z lásky k Bohu. — „Kdo miluje Bo-
ha, miluje i bratra svého,“ (I. Jan. 4, 21.)
tak dí Jan miláček Páně. Touto láskou po-
vinni jsme všem svým bratrům, ať jsou kde
jsou, ty vyjmouce, které neodvolatelným slo-
vem Soudce spravedlivého u věčné zavržení

upadli. Avšak láska naše nemá býti toliko v slově, nýbrž okázati se i skutkem. Týž miláček Páně dí: „Kdoby měl statek tohoto světa, a vidělby bratra svého, an trpí nouzi, a zavřel by srdce své před ním, kterak láska Boží zůstává v něm? (I. Jan. 3, 17.) I jaká by dle toho byla láska bratrská, kdybychom viděli některého bratra svého, an bolestí úpí v temném žaláři, a nepřispěli bychom mu ku pomoci, mohouce! Krutá bezcitnost byla by, minouti žalostivé bolesti jeho. Nuže slyšme, jak úpěnlivě k nám o pomoc volají tisíce tisíců bratří našich z vézení muk očistcových, bratří, kteří byli věrnější než-li my, zbožnější nežli my, ale z křehké slabosti lidské odebrali se tam nedokálí, a proto nejenom postrádají blaženého pohledu velebnosti božské, ale i trpí hrozné, hrozné muky k očistění svému. Nám lze přispěti jim modlitbami, nejsvětější obětí mše svaté, dobrymi skutky, a my bychom toho pominouti měli, vyvésti je z místa temnosti a bolesti v stánky světla a blaha věčného? Takové srdce nebyloby ani lidské, neřku-li křesťanské! Nuže splácej každý dušem v očistci, co jim dle lásky povinen jsi, ať tě nezastihne někdy klatba Soudcova: „Odejďte ode mne, zlořečenci; neboť vězeň jsem byl a nevysvobodili jste mne.“ Splácej povinnost svou dušem v očistci spolu s knězem, an koná vznešenou tu a smírnou obět novozákonní za živé i zemřelé věřící; splácej povinnost svou dušem v očistci spolu s církví, ana společně a slavně památku činí těch, „kteří nás přešli znamenání jsouce znakem víry a spí spánkem pokoje.“ — Spravedlnost Boží stíhá sice pokutami a tresty duše v očistci, ale nesmírné jeho milosrdenství vždy jest hotovo vyprostiti jich, jak mile se, co ještě povinny jsou, vyrovná, a proto je zvlášť lásce naší poroučí a vzdává. Neboť prikazuje-li nám Bůh, aby chom milovali i nepřátele své a za ně se modlili, poněvadž jsou tvorové Boží, bratří Kristovi a bratří naši: čím více žádá, aby chom milovali a ku pomoci přispěli těm, které byl k věčné slávě učinil, a jež místa svá zachována mají v nebesích? A ten Otec nebeský žádá na tobě svých synů, Kristus svých bratří, Duch svatý svých posvěcenců, svatí nebešťané svých společníků, kteří posud a snad již mnohá léta muky strádají v trapném vézení očistcovém: protož neustávej modlitbami, dobrými skutky, zvlášť pak nejsvětější obětí usmírovati spravedlnost Božskou, až své milé vyprostíš a jim bránu do ráje věčného otevřeš k jejich a všech nebešťanů radosti nesmírné.

2. Abychom dušem v očisti pomáhali,

toho od nás žádá i truchlivý, bolestný stav jejich. „Smilujte se nade mnou, smilujte se nade mnou, aspoň vy přátelé moji, neboť ruka Páně dotkla se mne.“ (Job. 19, 21.) Nuže odkud přicházejí tyto úpěnlivé, srdce pronikající vzdechy přítele k příteli za pomoc volající? To jest žalostný hlas lkajících duší z očistce k svým pozemským přátelům, jimž tuto ještě popráno času milosti. Ó kéž by se srdce naše pohnula bolestnými těmi mukami, jež tamo trpí ti, kteří s námi spojeni byli páskou přátelství a na jichž vině snad i my větší účast máme, nežli tušíme. — Pohledme jenom okem sv. věrou osvětleným na místo ono, a spatříme s úžasem hluboký, hrozný žalář, v němž věčná noc s celou svou černou hrůzou panuje. Ve výhni vše zžírající oheň plane beze světla, a tu trpí duše ubohé muky, bolestnější muky, nežli je nejkrutější katané na sv. mučeníky vymysleti mohli. Svatí otcové učí, že muky očistcové neliší se od pekelných svým způsobem a svou bolestí, nýbrž toliko časem. A v tom utrpení žádného odpočinku, žádného oddechu! Žádné útechy, žádného milého pohledu s žádné strany! Všecko jedno kvílení, jeden pláč, jeden nářek! Srdce plná vroucí lásky a plamenné touhy po Božském spasiteli, a posud žádné naděje dostati se k němu. Tak mnohé a těžko dobyté vítězství nad svůdným hříchem, tak mnohá zásluha mnohého dobrého skutku, a nic na plat! ani toho sebe menšího odlehčení! Kdož by při tom živém pomýšlení nezachvěl se srdcem nad takovými mukami, takovými bolestmi, takovými slzami! „Smilujte se nade mnou, smilujte se nade mnou! Ruka Páně dotkla se mne!“ Slys ten temný, úpěnlivý hlas z hloubi; — toť hlas snad tvého otce, tvé matky, tvého děda — praděda, od nichž máš všecko, co svým nazýváš: tělo, duši, statek, umění, štěstí a blaho. — „Smilujte se nade mnou, smilujte se nade mnou, — aspoň vy přátelé moji!“ Neznáš-li pak ten srdcem pronikající hlas? — Jest tvého bratra, tvého upřímného přítele, na jehož prsou jsi mnohému trudu svému odlehčil, mnohé útechy si získal. Aj ti všickni volají k tobě tak úpěnlivě, tak snažně, a ty bys jim nechtěl přispěti, nechtěl jim odměniti jejich lásku, s kerouž tě milovali, jako vlastní duši svou? Tak bys pamatoval na jich dobrodiní? Není možná; v útrokách tvých bije srdce synovské, bratrské, přátelské, to tě povzbudí k oběti, k oběti hojně za rodiče, bratry, přátele své. — „Smilujte se nade mnou, smilujte se nade mnou, — neboť ruka Páně dotkla se mne!“ Nezachvěje-li pak se k hlasu tomu svědomí tvé?

Nevytýká-li pak ti: Hle! vždyť i ty jsi spolu vinen toho utrpení, které tvoji milí strádají tam v mukách očistcových. Zdaž-li pak jsi nepobouzel často a lehkomyšlně rodičů svých k hněvu a hříchu? zdaž-li pak jsi nebyl příčinou, že z přílišné lásky k tobě mnohou nepravost trpěli na tobě, místo co by tě byli měli kárati, trestati? zda-li pak starostlivá jejich péče o tvé vychování, o zaopatření a blaho tvé nepřiměla jich snad i k nějaké ne-spravedlnosti, k nějakému hříchu? Snad by již dávno, dávno byli ode vši poskvrny očistění a byli dosáhli blaženosti rajske, kdyby tebe nebylo, pro něhož tak mnohou vinu na svědomí své uvalili. Nežádá-li pak toho — ba nevymáhá-li pak toho přísně spravedlnost, abys částku jejich pokuty na sebe vzal a vroucnou modlitbou, dobrými skutky — pos-tem a almužnou, zvlášť pak nejsvětější obětí k jejich brzkému osvobození nápomocen byl? Ba zajisté. Nuže učin tak, ať i jim i svému svědomí ulehčíš.

3. Abychom dušem v očistci pomáhali, k tomu povzbudiž nás i vlastní prospěch náš. „Kdožkoli dá nápoje jednomu z nejmenších těch, číši vody studené, — neztratíť odplaty své,“ (Mat. 10, 42.) a netoliko „svatá“ ale i „spasitelná myšlenka jest za mrtvé se modliti, aby od hříchův sprostěni byli.“ Takový důkaz lásky získá u Boha odměnu, a duše takovou pomocí vyproštěné zajisté nezapomenou tam před trůnem velebnosti Božské osvědčiti vděčnost svou přímluvou a orodováním za dobrodince své. Láska, královna všech ctností, předčí zásluhou všechny, jako zlato všeliké druhé kovy. Ale nijak nelze lásku dokázati čistěji, zbožněji, mocněji nežli přispěním dušem v očistci, které jinak sobě nemohou pomoci, ano tamo není již ani místa ani doby k zásluhám. Království nebeské přichystáno jest, jak dí Kristus Pán, těm, kteří zarmoucené těší; nuže kdož pak můž býti u větším zármutku, nežli duše v očistci? — království nebeské přichystáno jest těm, kteří vězně navštěvují a vysvobozují; nuže jest-li pak trudnějšího, trapnějšího vězení nad vězení očistcové? — království nebeské přichystáno jest těm, kdož cizince pohostinu přijímají; nuže kdož pak více touží po pravé nebeské vlasti své, nežli duše vyhostěné v kruté vyhnanství v očistci? Ó jaký prospěch vyplývá tomu, kdo duše v očistci těší, kdo je z vězení jich vysvobozuje, kdo do pravé vlasti rajske jim pomáhá! Jestliže skrovná almužna zde chudému udělená zakrývá mnoho hříchův a od věčného zahynutí osvobozuje, jaká odměna očekává toho, jenž ji dává za ty a z lásky k těm, kteří tam v trudném zá-

láři očistcovém muky nevyslovitelně strádají! A jestliže chudinec za ten halířek, kterýž jsme mu podali, srdečně nám své: „Zaplat Pán Bůh!“ vzdává; jestliže trpící bratr, je-muž jsme jedinou slzu setřeli, na kolenou se za nás k Bohu modlí: což pak bez pochyby učiní ta ubohá duše, které jsme svou obětí rozkrušili svírající ji pouta a otevřeli železné závory temného žaláře?! jak bude tam v rajske blaženosti orodovati za nás, aby se i nám milosrdenství od Boha dostalo, zvláště tehdež, až nám poslední hodina tohoto života vyprší? A Bůh, slitovný věčný, který bez odměny nenechá ani sebe menší dárek chudému z lásky daný, jistotně neoslyší přímluvy duše, kteráž naší pomocí dosáhla blaženosti věčné.

Nuže můž-li pak býti mocnějších důvodů, jenž by nás pohnuly k tomu, abychom dušem v očistci pomáhali, seč jsme? Tak tedy, kř. jinoši! hleďte, abyste nejenom dnes dušem v očistci přispěli svou modlitbou, dobrými skutky a nejsvětější obětí; nýbrž věnujte jim častěji svou laskavou, zbožnou upomínku; neboť neustále volají k nám: „Smilujte se! Smilujte se!“ Žádný den nemín, abyste neobětováli za ně aspoň jeden „Otče náš“ a „Zdravas;“ jeden den budiž týdně zasvěcen jim; dík a odměna hojná nemine vás za to nikdy, jak to krásně zbožný lid náš věří a pje v písni: „Na dušičky pamatujme, z o-čistce jim pomáhejme: budou nám zas po-máhat, až budeme umírat.“ — Amen.

© dušičkách.

Když okras zbaven luh i háj
a ptáče k jihu odlétá,
když vše, co nás kdy těšilo,
s tou růží v sadě odkvétá,

když Sever k nám jde návštěvou
a dne bývá jen na krátce:
tu jeden z nich je zasvěcen
všech věrných duší památce.

Vy věrné duše v očistci,
dnes každý na Vás vzpomíná,
brat na sestru, syn na otce,
na matku sirá rodina.

Druh za druha a přítele
se modlí zbožně: „Otčenáš“
„Zda na tebe kdo vzpomene
až se světem se rozžehnáš?“

Tak povzdechl jsem často již
a sepal ruce k modlení;

„Za věrné duše v očistci,
jež u všech jsou v zapomnění!“

J. Ježek.

Lupeny s hrobů.

1.

(Nemluvnátku).

Mluvit nemluvnátko neznalo,
jen matinku svoji líbalo;
ustydla, ach, milá ústinka,
nevztahuje se již ručinka.
Nyní tamo líbá Matku Páně,
hladí útla ručka svatě skráně.

2.

(Synáčku).

Milý stromek v zahrádce nám zkvétal,
libé ovoce nést sliboval;
něžnou roditely páskou splétal —
pohled naň jich srdce zblázoval;
krutá však jej ruka smrti chladně
navždy nelitostně zlomila;
otce, matky srdce hořem vadne,
krůpěj bolu rov ten zrosila.

3.

(Dcerušce).

Kvítko něžné, outlé, čarokrásné,
jak jsi utěšeně zkvétalo!
S tebou mýjely ty chvíle časné,
vzhledem na tě srdce plesalo;
mrazivý však dech, hle! smrti vanul,
navždy hlavinku svou sklonilo;
v bolu trudném navždy duch náš stanul,
navždy srdce, ach, se zsmutilo.
Jen ta naděj srdce bolné sílí,
že je kvést užijme v lepší chvíli.

4.

(Jinochu).

Čáko církve, vlasti, národa,
jinoše ty schopný, zdárný, čilý,
lepšíh dnů ty měl být zároda,
velké věci o tobě my snili.
Ukrácena však pouť náhle tobě,
nevzkvete už sladká naděj nám;
pohřbenáť, ach, navždy s tebou v hrobě,
v svatém tuto klidu dřímáš sám.
Církev, národ, zde nad tebou nyjí,
z květů bolu věnec tobě víjí.

5.

(Panně).

Zjeve vyšší, děvo ctnostná,
panno pravá, křestanská,
duše krásou přemilostná,
již ctí zlost i tyranská;

nedáno ti, úkol matky

konat pro vlast, pro církev;
není krve tvé památky,
ve středu dliš svatých děv;
nuže rozmnož duchů čistých sbory,
s nimi Pánu zpívej slavné chóry!

6.

(Otcí).

Otčí mají děti otce, matku;
rozkaz ten jsme v srdci chovali;
dražší nám byl, nežli hojnost statků,
proto při tvé smrti zalkali.
Tys nám nad bohatství, otče milý,
dražší statek, ctnost, jsi zachoval;
vědělš, že vše jiné stíny byly —
za to Pán ti světlo slávy dal.

7.

(Matce).

Dražšího, co dítěti, než matka?
její v něm jest život, její krev;
srdce její s dětmi v jedno srostlo,
jejich blaho toté její zpěv.
Jakže máteř milou oslavíš?
Myslíš, že ji uctíš dosti,
pomník z kamene když postavíš?
Slav ji životem a ctností! —

8. (Muži).

Vírou v Boha, mužnou vůlí pevný,
věrně stál vždy na své postati;
v snaze dobré čilý, neulevný,
ničím nedal v ní se zviklati.
Život vyšší tamo jemu kynul,
světější teď úřad zastává;
strastí, útrap, časný rok už minul —
z bolu radost, sláva, povstává.

9.

(Vdově).

Rozdával Pán dary své;
zlato, krásu, důstojnost,
jiných darů přehojnost,
těž koruny zlaté, ctné.
Přišla vdova ubohá,
což as jí Pán nebes dá?
Také jí korunu dal,
s trním však, jak sám v ní stál;
by ji tiše snášela,
za ním věrně kráčela.
Nyní korunu tu trnovou,
změnil v korunu Pán slávy ctnou.

10.

(Dědovi).

Úctu žádá dlouhý věk,
úctu toto místo svaté
děd v něm leží, jemu vděk

jeví srdce láskou vzňaté.
Nuže spěte, staříčké vy kosti,
mějtež po klopotné práci klid;
jižtě píle, péče, bylo dosti,
blážiž vás teď věčné záře svit.

11.

(Babičce).

Nad matku, ach, dítčám dražší,
milá babička zde bývá;
není též jí chvíle blažší,
než když na vnoučky se dívá.
Zavřeny ty oči milé,
zašly s vnoučky sladké chvíle;
za svoji však lásku k vnukům
dej ti Pán naslouchat zvukům
andílkův tam milých v ráji,
ti nechť kolem tebe hrají.
Až i nám dá Pán vjít v nebe,
budeš nás mít kolem sebe.

12.

(Jedinému synu).

Ve skromné zahrádce naší
jediný nám vzrůstal květ;
nade všechno nám byl dražší,
blážil nás na něho vzhled.
Ukrutná však smrti ruka
v květu nám jej odňala;
zanechala srdci muka —
slasti kořen podřala.

13.

(Těž synu.)

Milý synu náš, kde dlíš?
aniž, že truchlíme, víš;
radost naši jedinou
smrt odňala hodinou.
Nyní oko slzy roní —
k vůli Páně duch se kloní.

14.

(Těž).

Sladce spi, ó synu milý,
radost naše jediná;
těšné s tebou chvíle byly,
s žalem srdce vzpomíná.
A ta rána bolí stále,
aniž se dřív zahojí,
až na pokyn nebes krále
s tebou budem v pokoji.

15.

(Manželi).

Spi zde tiše, choti milý,
choť tvá pro tě truchlice lká;
trudná stihá chvíle chvíli,
co odešla duše tvá.

Kéž nás brzy Bůh náš spojí,
a tak ránu srdce zhojí.

16.

(Matce).

Oko pláče, srdce kvílí,
kdož vypíše smutnou chvíli?
by dal zboží všeho statku —
nic nevrátí drahou matku.

B. Hakl.

DOPISY.

Z Prahy, dne 24. října 1877.

(Pohřeb kaplana Em. Štíky).

Na faře u sv. Mikuláše zesnul v Pánu, zaopatřen sv. svátostmi, dne 22. října o půl 7. hod. ranní první místní kaplan kněz Emanuel Štika maje věku svého 62 let. Byl tedy jedním ze starších kněží a nejstarším kaplanem nejen v Praze, ale v celé arcidiecési, ba v celých Čechách, kaplanovav více než plných 38 let. Tichý a skromný byl život jeho, tichá i smrt jeho. Nezhojitelná choroba v nohou tížila jej po dlouhá leta, přes to však konal zesnulý kněz povinnosti úřadu svého kněžského pokud jen mohl a nemoha na nohou dlouho státi podpíral se, slouže mši sv., o oltář a při kázání sedával v kazatelně. Strádav delší dobu bolestnou nemocí zemřel v úplné chudobě. Důstojný pohřeb opatřila zesnulému knězi s části nejduš. konsistoř Pražská věnovavši značnou částku peněz na útraty pohřební, s části v. duš. p. farář sv. Mikulášský Vinc. Hůrka, s části spolužák zemřelého J. M. nejduš. pan biskup Dr. Karel Prucha doplniv ostatní výlohy. Kněz neumírá opuštěn, byt i v chudobě skonával, láska provází jej za hrob a opatruje mu milosrdných Tobiášů. Slavný, kněze důstojný kondukt vedl po zádušních službách Božích z chrámu sv. Mikuláše na hřbitov Košířský při četné assistenci kněží i arcib. alumnů nejduš. pán gener. vikář Albert Küffer rytíř z Asmansvilly. F. E.

Ze Semil dne 19. října 1877.

(Svěcení nového kříže.)

Kdo pobyl v Krkonoších, s radostí na ně zpomíná. A zajisté ty rozkošné rokle sem a tam rozvětvené, tu rozmanitost a krásu by musil pohledati. Knězi, jemůž jest přes hory a doly se plahočiti, aby se dostal na poslední konce své osady, jest krásná tato krajina útěchou, ba posilou. Mnohem však větší útěchou jest, když osada, ač velmi četná, není novověkou osvětou tak osvěcena, jak se na to jinde stýskává. Důkazem toho byl den

14. října. V Bořkově, na hranicích farnosti Libštátské, dala si zbožná rodina v polích u cesty na své útraty postavití vkusný kamenný kříž, kterýž jmenovaného dne od veld. p. vikáře Jos. Kouble slavnostně byl posvěcen. Počasí mimo nadání se vydařilo; slunce příjemně hrálo. I sešlo se již dole u školy množství lidí, a uspořádal se krásný průvod. Cestou zpívala se píseň: „O Ježíši moje lásko,“ a ústa všech, dítek i starců, zbožně vyznávala, jak milují Ježíše. Čím výše jsme vstupovali, tím více stoupala i nábožná roz-nícenost účastníků. U kříže pak čekalo množství lidu z okolních obcí a zástup po celé svěcení rostl. Po vykonaném svěcení vykládal kazatel na základě slov Jeremiášových na kříži napsaných: „O vy všickni, kteří jdete cestou, pozorujte a vizte, je-li bolest jako bolest má,“ jak dítky mají tu bolest láskou spláceti; ukazoval dále, jak bolest Kristova je oslavou panen, jak všechny varuje hříchu, slíjí manžely, napomíná rodiče k opatrnosti, těší a slíjí toho, kdo v poli těžce pracuje anebo cestou putuje; všem pak přináší pože-hnání. Po tom pomodlili jsme se společně litanie o umučení Pána Ježíše, abychom Kristu poděkovali za jeho nevyslovné bolesti. Z očí každého zářila uspokojenost, a s potě-šením se zástupové rozcházeli. J. C.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup odejel včera do Vídně, odkudž se ve středu do Prahy navrátí, načež ve čtvrtek o slavnosti *Všech Svatých* v metrop. chrámě u sv. Víta v 11. h. sloužití bude pontifikal-ní mši sv.; odpoledne o 3. h. bude tamtéž konati církevní hodinky za zemřelé; v pátek pak o památce *věrných dušiček* bude tam v 9 h. sloužití slavnou zádušní mši svatou.

— Pobožnost *40hodinná* bude se ko-nati od 27—31. října u *Všech Svatých* na hradě, od 1—5. listopadu u sv. Klementa.

— *Z Pelhřimova.* Od 14.—28. čer-vence t. r. odbývána byla v Pelhřimově od pěti velebných Otců Redemptoristů z Prahy, jenž byli: P. rektor Jedek, P. Tomášek, P. Kosek, P. Janeček a P. Němec, sv. mše. Komunikantů z osady, skoro jen od ve-lebných pp. misionářů vyzpovídaných, bylo na 4000. Prvního dne k uvítání misionářů sešlo se lidu nemnoho, tak že v kostele dosti volno bylo; den co den však přibý-valo posluchačů slova Božího víc a víc, až pak při svěcení kříže misionářního a při zá-věreční pobožnosti takové množství lidu se sešlo, jakého tam dle výroku starých lidí

nikdo nepamatuje. Buď z toho Pán Bůh pochválen.

Z Moravy. K nastávajícímu 100leté-mu jubileu biskupství Brněnského daroval nejdůst. p. biskup Karel Nöttig stavebnímu fondu stoličného chrámu Páně na Petrově v Brně 10.000 zl. Vzácný tento dar má dle „Hlasu“ za účel, býti základem fondu k vy-držování a znenáhlé opravě chrámu ve sluhu jednotném a v poslední teprv radě k dosta-vení nebo vystavení věže. Možno, že se u-tvoří také nějaký spolek k uskutečnění této myšlénky.

Ze Solnohadska. Klášter *Mattsee* sla-vil ku konci měsíce září 1100leté jubileum trvání svého. Přítomen byl arcibiskup Eder, místodržitel hr. Thun, 54 kněží z pěti roz-ličných diecés a mnoho jiných hostí.

Z Haliče. Spasitelný obyčej, obrazy svatých a světic Božích korunovati a tak ne sice obrazy ale svaté u větší poctivosti mítí, má počátek svůj v krutém boji, který proti obrazům podnikli císařové římsí na Východě. Již papežové Řehoř III. a Řehoř IV. koru-novali r. 732 a 848 obrazy nejbl. Rodičky Boží v chrámu Maria Maggiora a v chrámu sv. Kalixta a Kornelia v Římě. Když Luther a Calvin veškerou poctu, která se svatým a světicím Božím vzdávati má, zavrhlí, na-řídil papež Urban VIII. r. 1630, aby věrní služebníci a přátelé Boží od katolíků nejen etění byli, nýbrž aby se pocta ta všemožně zvýšila a rozšiřovala. Jmenovitě měly býti korunovány obrazy Panny Marie, které u lidu ve velké úctě se nalezaly. Markrabě Alexandr Sforza Pallavicini v závěti své dosti značnou část peněz odkázal k tomu účelu, aby se zlaté koruny koupily. V katolickém Polsku tento zbožný zvyk hlubších zapustil kořenů, ježto nejblah. Panna prohlášena slavně za královnu Polska a lid polský od nejstarších dob v loretské litanii přidával slova: „Krá-lovno království polského oroduj za nás!“ Mnohokrát s velikou slávou a okázalostí korunován byl, jak dějiny dokazují, milostný obraz Rodičky Boží v Czenstochově. Poně-vadž katolíci polští do Czenstochova nyní putovati nesmí, navštěvují Rodičku Boží v Staromiastě (Starawies) v diecési Přemýš-lské. I tam se chová památný obraz Panny Marie přes pět set let starý v prostranném klášterním kostele, který r. 1821 Jesuitům z Ruska vyhnaným odkázán byl. Rektor kolleje Jesuitské v Staromiastě P. Jackovski, věrný ctitel Marianský, žádal podporován jsa všemi biskupy haličskými v Římě, aby řečený obraz slavně korunován býti směl. Úmysl měl zajisté velmi šlechetný, aby totiž Bůh

na přimluvu Rodičky Krista Pána odvrátiti ráčil utiskování a pronásledování Unitů v Rusku. Apoštolský nuncius Msgr. Jacobini vyžádal si, by sám korunovací vykonati směl. Od 1—8. září byla misie, aby tisícové poutníků hodným přijímáním nejsv. Svátosti oltářní se k slavnosti náležitě připravili. Mimo apoštolského nuncia, který o několik dní dříve zavítal a na všech místech od lidu polského nadšeně přijat byl, připutovali armenský arcibiskup Romaszkan ze Lvova, řecko-katolický arcibiskup Lvovský Sembratovicz se svým světicím biskupem; Přemyslský biskup Hirschler nemoci jsa stížen nemohl přijíti a proto poslal svého světicího biskupa Stupnického. Veškeré kapituly haličské byly četně zastoupeny; šlechticů se čítalo asi tři sta, věřícího lidu pak sešlo se na den korunovace ze všech končin přes sto a dvacet tisíc. Kněží přibyli z diecése Krakovské, Tarnovské, Přemyslské a Lvovské a bylo jich přes čtyři sta. Všichni pracovali od rána dlouho do noci neunaveně ve zpovědnici, při kterém spasitelném díle nejd. p. biskupové dobrým příkladem předcházeli. Dne 8. září odebral se p. nuncius před hodinou desátou, provázen jsa biskupy a četným kněžstvem jakož i šlechtici v půvabném a malebném kroji polském oděnými, v slavném průvodu ku kapli, která na prostranném nádvoří klášterním zřízena byla. Zde předčítány byly listiny, které o korunovací jednaly a z Říma zaslány byly. Kardinál-primas Ledochovski a kardinál Franzelin, který před dávnými lety v Staromíastě novicem byl, vymohli u svatého Otce, aby všem těm plnomocné odpustky uděleny byly, kteří korunovací jsou přítomni a dříve ze břichů svých se skroušeně vyznali a k stolu Páně přistoupili. — Když představený koleje jezuitské slavně odpřísahal, že vždy po celý život svůj korunu novou chrániti bude, přinesena jest nejd. p. světiteli na drahém polštáři koruna z ryzího zlata perlami a drahokamy posetá. Mezi svěcením zapělo duchovenstvo Marianskou antifonu: „Pod ochranu Tvou se utíkáme“. Posvěcená koruna položena jest na oltář, u kterého po kázání nejd. p. nuncius pontifikalní mši sv. sloužil. Poněvadž nával lidu ohromný byl, hlášáno slovo Boží na čtyřech místech. Po mši svaté odebral se zástupce sv. Otce na vysoký balkon nad portálem chrámovým, kde obraz Panny Marie již den před tím připravený stál. Obklopen jsa biskupy a šlechtici připevnil p. nuncius přinesenou korunu zlatými hřebíčky k obrazu za nesmírného jásotu lidu, který zapěl „O

gloriosa virginum.“ Dobrý lid polský plakal a prosil, aby sv. nebes Královna korunu přijala a se u Synáčka svého přimlouvala, by o dědictví otců, o víru katolickou, pro kterou již tak mnoho vytrpěl, připraven nebyl. Ambrosianský chvalozpěv ukončil dojemnou slavnost, která všem přítomným zajisté nikdy z paměti nevymizí. Druhého dne přenešen jest obraz, který večer bengálským ohněm ozářen byl, opět na hlavní oltář do klášterního chrámu Staromíatského. Kěž vyslyší Rodička Boží prosbu svého skroušeného a zbožného lidu a nedá mu zahynouti! Toto přání zajisté se ozývá v srdci každého věrného katolíka.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna*.“ Ročník XIV. svazek 12. (listopadový) přináší duch. řeči na památku všech věrných dušiček, na ned. XXIV. — XXVII. (poslední) po Sv. Duchu, na slavnost sv. Martina. sv. Ondřeje, o ponti v den Narození sv. Jana Křtitele, řeč na rozloučenou, při zavěšení nového zvonu, při svěcení nového hřbitova, při pohřbu dívky, několik slov při ozdobě domu Božího kvítím, při zádušní slavnosti za padlé v bitvě u Chlumu 3. července 1866 po 10 letech a povzbuzující řeč k příspěvkům na hlavní oltář v Zábři. — Zároveň s tímto sešitem vyšel 1. (prosincový) svazek „*Posv. kazatelny*“ ročníku XV., jenž obsahuje kázání na ned. I—IV. adventní, na slavnost sv. Mikuláše, neposkv. Početí Marie P., Božího narození, sv. Štěpána, na ned. po Narození Páně, na konec roku a na slavnost Obřezání Páně. — Souhlasíme s přáním zasloužilého redaktora, vdp. kan. B. M. Kuldy na počátku ročníku 15.: „Zdař Bůh ještě jednou patnáct!“

— „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid*.“ Dílu II. sešit 8. (celkem 16.) Cena 20 kr. Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober v Praze. — Tamtéž: „*Historicko-romantické obrazy* od Prok. Chocholouška v II. vydání. Sešit 20.

— „*Hospodářská čítanka*.“ Ku povznesení a ušlechtnění stavu rolnického v zemích koruny sv. Václavské napsal Josef Dumek, býv. ředitel vyššího hospodářského ústavu v Doubravicích u Mohelnice, hosp. ředitel, dopisující člen c. k. hospodářské společnosti v Brně, čestný i činný člen mnohých užitečných a vzdělávacích spolků, polní kazatel pro království české atd. atd. Nákladem „*Dědictví ss. Cyrilla a Methoda*“ na rok 1877. V komisi u K. Vinikra v Brně, Bedřicha Grosse v Olomouci a Karla Řivnáče v Praze. Str. 400. Cena 80 kr.

— „*Domácí lékař.*“ Učení o člověku ve stavu zdravém a chorobném. Vydání čtvrté. Seepsal dr. Josef Pečířka. Tiskem a nákladem Rohlíčka a Sieverse v Praze. Str. 414. Cena 1 zl. 20 kr. Skvostně váz. 2 zl. 10 kr.

— „Obrázková knihovna pro mládež a přátele její. Sešit 8.: „*Vůdce Indiánů čili Mocnost víry a důvěry v Boha.*“ Povídka pro mládež dospělejší. Dle J. F. Coopera vypravuje J. V. Houška. Se 4 obrázky. Nakladatel: Theodor Mourek v Praze. Str. 160. Cena 64 kr.

— „*Hrobní kvítí.*“ Sbírka nápisův náhrobních. Složil, sebral a upravil Bohumil Frant. Hahl, farář v Hořicích. Nakladatel Fr. A. Urbánek, knihkupec v Praze. Str. 80.

— „*Památka třicetiletého kněžství,*“ kterou v Heřmanově Městci dne 29. a 30. srpna 1876 slavili kněží dne 25. července 1846 (v Hradci Králové) vysvěcení. Vydal J. F. Krška. Tisk S. Pospíšila v Chrudimi 1877. Str. 9.

Zápisky Dědictví Svato-Janského.

K Dědictví Sv. Janskému v Praze přistou-pili z Čech: Marie Žďárová v Siegfeldu, Václav Stránský v Čejkovících, Josef Nožka v Jamném, Josef Bednář v Jamném, Marie Hamplova ve Zvoli, František Zach v Sázavě, rod Václava Pokorného v Předměstích, vel. p. Libor Schauer, kaplan v Trhové Kamenici.

Z Moravy: rod Anny Kudlíkové ve Vracově, Karolina Maškova ve Vávrovicích, Michal Chánecka v Holici, František Galbavý v Holici, rod Jakuba Trčky v Kosticích, Josef Havlík v Lubné, rod Josefa Flašara v Oujezdsku, rod Josefa Bučka v Štěbořicích, Kateřina Skorosa-lova v Lišni, Antonín Zubeck v Skoronicích, Rozina Holcmanova v Miloticích, Jan Sadila v Horní Vsi, Josefa Kučova v Slávkově, rod Antonína Tiefenbacha v Olomouci, Jan Dokoupil v Mlači, Maria Anna Příkrylova v Chropíní; P. Nepomucen Jaeger, kněz řádu sv. Benedikta v Abbey v Severní Americe.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Emanuel Štika, 1. kaplan u sv. Mikuláše v Praze, dne 22. října (nar. v Slaném 14. pros. 1815, vysv. 4. srpna 1839).

Ustanovení jsou:

- p. Jan Svoboda, kaplan za děkana v Novém Kolíně;
p. Jan Ev. Eybl, katech. na real. gymnasium v N. Kolíně, za prvofaráře v Křečhoři;
p. Frant. Syllaba, kapl. z Vejprt, za prozat. katechetu na reálném gymnasium v Novém Kolíně;

- p. Frant. Xav. Říndl, far. v Boru, za faráře v Hroznětíně;
p. Frant. Böhm, dr. theol., za 2. kaplana v Planě;
p. Jan Sedlák, kapl. v Chodově, za 2. kapl. do Rokycan;
P. Frant. Zalabák, ř. křížov., proz. kapl. ze Star. Sedliště do Chodova;
P. Josef Šebor, ř. Maltez., za koop. u Marie P. Vítězné v Praze.

Uprázdňené místo:

Uhřetické Janovice, fara patron. p. Jana kníž. z Liechtensteinu, od 5. října.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. Kaulich, farář v Krásné Hoře, dne 19. října 1877 (nar. 25. dubna 1822 v Teplici (Weckelsdorf), vysv. 25. čvce 1846);
p. Josef Seidl, bisk. vik. tajemník Kralohradecký, farář v Pouchově, dne 22. října 1877 (nar. v Žďárkách 5. ledna 1810, vysv. 25. červce 1834.)

Ustanovení jsou:

- p. Vilém Helwich, adm. za faráře v Uhersku;
p. Josef Martinec, admin., za faráře v Kříž-lících;
p. Jan Vošoust, far. Libštatský, za faráře na Nové Pace;
p. Eduard Appl, far. Rudoltický, za děkana v Lanškrouně;
p. Mat. Kubec, kapl. za admin. fary v Bystré u Poličky, kdež
p. Karel Scharfenberger, děkan, odešel na od-počinutí;
p. Antonín Kos za kapl. v Starkově;
p. Alois John za II. kapl. v Trutnově;
p. Aug. Dostálek za admin. v Libštátě;
p. Josef Fidler za kapl. v Jičíně;
p. Václ. Tejchman za kapl. v Lužanech;
p. Václ. Piša za kapl. v Nov. Hradech;
p. Šebest. Karásek, neomysta, za kaplana v Suchdole;

- p. Ant. Herout za admin. ve Světlé.

Uprázdňená místa:

Libštát, fara patr. knížete Trauttmannsdorfa, do 17. listopadu.
Bystré (u Poličky), fara J. Apošt. Velič., do 10. list.
Světlá, děkanství patr. hrab. Salma-Reifferschei-da, do 23. list.
Rudoltice, fara patr. kníž. Liechtensteina, do 25. list.
Krásná Hora, fara patr. Českých stavů, do 30. listop.
Pouchov, fara patr. nábož. matice, do 2. pro-since.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stybla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročné 3zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. i zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Sv. Petra Chrysologa,
arcibiskupa Ravenského,

řeč o utišení bouře na moři.

Čtení chrámová tak jsou uspořádána tajemným zařízením Božím, že zkušeným poskytnou vyššího vědění a prostým udělají milost spasitelného poznání. Dnes čteme (Mat. 8, 23.), že bouře odvážíla se učiniti velké hnutí na moři, když Kristus vstoupil na lodičku. „A když vstupoval na lodičku, šli za ním učeníci jeho; a aj bouře veliká stala se na moři, tak že se lodička přikrývala vlnami. A on spal.“ Moře poddalo nohou Kristovým pyšný hřbet svůj (Jan 6.), urovnalo víry, utišilo bouři, spoutalo vlny, a ač tekuté skálopevnou cestu mu poskytlo: proč pak nyní ohrožuje jekotem a vztekem život Tvůrce svého? Či Kristus, který ví i budoucí věci, tak neznal přítomné, že nevaroval se bouře nastávající, v nebezpečí se vydal v čas a hodinu bouře? a když všichni bděli, sám pohřben byl v spánek, ano tak veliké nebezpečí hrozilo jemu a učeníkům? Bratří! zručnost kormidelníkova neosvědčuje se za pohodlného počasí, ale v bouři. Když vítr vhodně duje, řídí loď i ten poslední lodník; ve vzteku větrů třeba umění nejlepšího mistra. Proto učeníci poznavše, že nedostává se jim umění lodnického, že vlny na ně narážejí, moře proti nim zuří, a veškeré větry proti nim se spikly, se strachem utíkali se k řiditeli všech věcí, správci světa, k vládci živlů: prosíce, aby utišil vlny, vzdálil nebezpečí, vysvobodil zoufající. Když pak jediným slovem přikázal moři, větry uklidil, vlnobití stišil, vše upokojil, dále plavice se cítili, vě-

řili, vyznávali, že On jest původce všech věcí. — Poslyšte pak již, co to znamená. Když Kristus vstoupil na lodici Církve své, aby přeplul moře tohoto světa, větry pohanů, víry Židů, bouře pronásledovníků, mračna lůzy, mlhy dáblů tak se vyřítily, že na celém světě povstala jedna bouře: králové jako vody se pěnili, mocnosti se zdvihaly jako vlny, všude ozýval se vztek, víry národů podmaněných se kroužily, skaliska věrolomnosti všude bylo znáti, jekot byl na březích křesťanských, trosky padlých se mařily, a celý svět byl v největším nebezpečí stroskotati se. „I přistoupili učeníci k Pánu a zbudili jej řkouce: Pane, zachovej nás, hyneme. A dí jim Ježíš: Co se bojíte, malověrní?“ A Kristus od učeníků probušen moři t. j. světu hrozil, okřeslek upokojil, krále skrotil, mocnosti ukonejšil, vlny utišil, národy usadil, Římany učinil křesťany, a ty hlasateli víry křesťanské, kteří jméno křesťanské pronásledovali. Tento mír zachovávají knížata křesťanská, Církev třímá, křesťanstvo má, a pohanstvo žasne. „Tedy vstav přikázal větrům a moři, a stalo se utišení veliké. Lidé pak divili se řkouce: kdo jest tento, že ho větrové i moře poslouchají?“ Učeníci jsou, kteří přistupují k Pánu, budí jej, a pokorně a snažně prosí, aby je zachoval; slují pak lidé, ježto se divili, že živlové tak poslouchají Pána. V pravdě lidé jsou, a lidé tohoto světa, kdož se diví, že svět se obrátí k poslušnosti Krista. Lidé jsou, kteří žasnou, že pyšné vrcholy chrámů pohanských jako vlny zbouřené sraženy jsou; lidé, kteří vidějí, any pěny bůžků a víry zlých duchů zmizely; kteří ohromeni jsou tak hlubokým a všeobecným utišením světa, přijavšího jméno křesťanské. A vskutku,

bratří, když Kristus v smrti spal, povstala velká bouře v Církvi; a jakmile Kristus z mrtvých vstal, vrácen jest Církvi, jakož psáno jest, klid veliký. Jen my také zbudme Krista v nás spícího nářkem srdce svého, hlasem víry, slzami křesťanskými, kvílením hlubokým, a volajíce jako apoštolé říkejme: „Pane, zachovej nás, hyneme.“

Dnešní čtení výborně se hodí na naše časy:*) psánoť jest: „Severní je krutý vítr, jménem pak nazývá se pravý“ (Prov. 25. LXXII.); ten přihání k nám národy tak divoké, hoře nesoucí. Tento krutý severní vítr šíří se na severu a jihu, na západu a východu, chtěje u víru svém zničití Krista: moře pobuřuje, kazí ovzduší, hory snáší, města pohlcuje, krajiny zaplavuje, a celý svět stroskotává jedním násilím. Proto i loďice Kristova hned se zdvihá k nebi, hned zase letí v propasti hrůzy; tu řízena je mocí Kristovou; tu zmítána strachem; hned tone ve vlnách umučení, a hned vydírá se z nich vesly vyznání. My však, bratří, opět a opět volejme: „Pane, zachovej nás, hyneme.“ A v skutku, bratří, kdybychom byli jedno tělo a to lidské, kdybychom hynoucí považovali za své útroby, zajisté krotivým postem, kvílením, modlitbami, pláčem bez ustání bychom volali: „Pane, zachovej nás, hyneme.“ My bychom se snažili, abychom sobě přispěli v bratřích svých, neviděli bychom na zemi moře své vlastní krve, vylité mečem zuřivým; my bychom nezažili takových zkáz těl, ba ani duší, a pokorným hlasem bychom volali: „Pane, zachovej nás, hyneme.“ A přece žádná soustrast, žádná láska, žádný strach, pražádný stud ani žal nehne nás k bolesti. Od Boha jest, od Boha, že protivenství nás souží, že jsme vždy bičováni, že pohanští národové vládnou, že přichází krupobití, že rez kazí obilí; že bezbožnost je mocná, že panují nemoce, že zuří smrt, a země se třese: a my přece se netřeseme, nebojíme se, nevarujeme se zlého, nečiníme dobré. Lakota zuří, přepych nadýmá, nepravost se líbí, cizí statky lákají nás, a naše vlastní nám hynou. Tresty Boží přicházejí, a naše viny je vyvolávají. Bůh je spravedliv, ale zajisté nám též milosrden. Bratří, obraťme se k Pánu, aby k nám se obrátil Bůh; odřekněme se zlých skutků, aby dobré se Bohu líbily; služme dobrému Bohu, abychom nesloužili zlým

národům pohanským a nespravedlivým mocnostem.

Při čemž nás spravuj a podporuj Kristus Pán, jehož čest a velebnost bez konce zůstává na věky věkův. Amen. Přel. Fr. Č.

Chudé děti.

Děti jsme jen chudé matky,
ruce prázdné naše statky,
a když dílo utrmácí
tvrdý chléb mzdou tuhých prací.

Avšak Bůh nám v mnohém dílu
dává zdraví, skýtá sílu,
duši nebes klidem blaží,
po němž marně boháč baží.

Dědové nám zůstavili
nad perly skvost vzácný, milý,
ten nás tuží, pot náš stírá:
po předcích to svatá víra.

Tam, kde báh se nebes klene,
pnou se ruce zmozolené,
srdce na modlitbách letí,
a Bůh žehná svoje děti.

Žehná děti Sobě věrné,
kdy kol bouří chmury černé,
a kdy v hříšném proudu času
mnohý ztrácí duši, spásu.

My stojíme a stát budem,
na údelu našem chudém,
a svůj poklad, víru svatou,
nezměníme za říš klatou.

Nezměníme! a kdo v pyše
kal svůj metá v nebes výše,
hanou stíhá církev — máti, —
nesmí se již naším zváti.

K. Matějka.

Obrázky a úvahy z cesty do Alp.

Napsal František Elert.

(Pokračování.)

Jak zcela jiný obraz, pravou protivu, spatřil jsem odešel odtud a vstoupiv o hodině jedenácté do chrámu universitního! Na kazatelnu vystoupil kněz Tovaryšstva Ježíšova Max Klinkowström, dobře mně známý z Prahy a přečet nedělní perikopy kázal prostě a bez řečnických ozdob a přece mohutně mluvě jasné a pádně k rozumu i srdci, mluvil o vlivu Církve katolické na život společenský, stavěl na pranýř frivolného a nevěreckého

*) Sv. Otec byl od roku 433—450 (?) arcibiskupem v Ravenně; naráží zde tedy na stěhování se národů a na Vandály, kteří pustošili katolickou Afriku. Hodí se i výborně na naše časy.

ducha, jenž vládne společností lidskou a otavuje její základy, dovozoval neodolatelnou logikou, že jen víra katolická člověka k ideálnosti, ku ctnosti, ku vznešenosti vede. A posluchačstvo měl vděčné, byli to většinou mužové soudé dle všeho z vybraných tříd, naplňovali celý veliký chrám i empory jeho, po celé kázání nikdo se ani nehnul, — nuže toť přece jeden utěšený obraz z chrámů Vídeňských, vůbec neviděl jsem mimo český chrám na nábreží nikde tak velký zástup věřících a v takové zbožnosti, jako v chrámu universitním. Po kázání, právě když byla dvanáctá, vyšel kněz k oltáři sloužit mši sv., při níž téměř všickni věřící v chrámě zůstali, bylo mně to s podivením, že mše sv. právě o polednách se teprve počíná. Mají věru ti Vídeňáci pohodlí až nazbyt, ve všem se jim vyhovuje, jen aby mši sv. slyšeti mohli a nemohli si stěžovati, že služby Boží v neděli zaspávají. Jaký to rozdíl mezi horalem, který před východem slunce vstává a s nebezpečstvím života razí sobě obtížnou cestu sněhovými závějemi, jen aby nezameškal služeb Božích v chrámu několik hodin cesty vzdáleném a — velkoměšťákem, který chrám Páně má na blízku a v neděli až k době polední spátí a přece ještě mši sv. slyšeti může a přece jí zanedbává, do chrámu vůbec nejda! Co je tu v takovém lidnatém městě „katolíků“, kteří po celý rok o chrám Páně sotva zavadí — spočítejme jen věřící přítomné v neděli při všech mšech ve všech chrámech a kaplích celé Vídně a srovnáme počet všech katolíků celého města s tím, co jsme našli a — zhrozíme se toho deficitu, užasneme nad těmi úbytými, jimiž ohromný zástup „katolíků“ Vídeňských v ohledu náboženském stůně — ba ty úbyté nejsou ani v našich městech již neznámými! Známe ten smutný, pro katolíka bolestný zjev, že přemnozí „katolíci“ v neděli ranní služby Boží zaspávají a v čas pozdní bohoslužby baví se ve vinárnách a kavárnách, odpolodne pak k „výletům“ do kraje užívají, ač-li hned v neděli ráno snad i s hůbou a praporem nevyletají na venek odvracující i venkovany od služeb Božích. Hostince, vinárny i kavárny, koncerty a divadla zastávají nyní ve velkých městech u mnohých lidí úlohu, kterou konati má a konával druhdy v neděli chrám a úkol kázání a cvičení křesťanských převzaly teď bezpočetné listy a týdeníky, které v neděli vycházejí a liberálním katolíkům zábavným způsobem berou poslední špetku víry, tak že pravdu dí ten, jenž tvrdí, že právě v den Pánu Bohu posvěcený víra a zbožnost největších ran dostává. A co říci

o znesvěcování neděle ve Vídni hlučnou prací! Tržiště a krámy jsou otevřeny, hluk a hrmot od vozů duní i v chrámech a nedaleko chrámu sv. Štěpána, na rohu lidnaté a živé ulice stavěli v neděli ráno trojpatrový dům, hulákání a klení vozků a zedníků, umounené postavy dělnic — kdo by s ošklivostí nepřechal od tohoto křiklavého, urážejícího porušování posvátného klidu svátečního. Než nechme toho, vždyť netřeba nám choditi až do Vídně chceme-li hleděti na to bohapusté, rouhavé znesvěcování dnů Páně, obraťme se raději k něčemu radostnějšímu. Stalo se u nás zvykem psáti a mluvití proti Vídni a s nedůvěrou hleděti k tomu, co z ní vychází a to děje se zejména co do mravní a náboženské stránky vším právem. Vídeň je již teď městem ohromným, roste neustále a to je naším neštěstím hlavně co do věcí náboženství a mravnosti. Příliš velká, nad míru vzrostlá města, jakož dějiny jejich, počínaje od Babylonu a Ninive až do poslední hrůzovlády komuny Pařížské, stvrzují, nebyla nikdy lidstvu ku požehnání. Podobají se nenasytným žaludkům, pokrmů přecpaným, pokrm se v nich nestravuje, ale hnije a vyvrhuje se. Z takového velikého města vychází celkem na venek více látek nemocných než zdravých, více zlého, nemravného, než dobrého a ctnostného. U nás se bojuje proti Vídni slovem i perem a zatím nemají u nás nic pilnějšího než následovati Vídeň v zlém. Proti Vídni se mluví a píše a zatím zavádí se u nás Vídeňská nevěra, Vídeňské rouhačství, Vídeňská lehkomyšlnost, neupřáhaná smyslná poživavost a nemravnost, Vídeňská až do koreňů shnilá a nemravná denní literatura a Vídeňské frivolní divadlo převádí se pak bez obalu k nám. Ó kéž bychom raději všickni bojovali jen proti Vídni nevěrecké, hlostejné, nemravné, lehkomyšlné, ale Vídeň katolickou, věřící, obětavou, šlechetnou následovali! A máť ta Vídeň i dosti skvělých a potěšitelných stránek, nuže kéžbychom tedy mohli ale i chtěli aspoň seč síly naše jsou, následovati Vídeň v péči o zbudování a ozdobu nových postřebných chrámů Páně, ano kéžby v našich rostoucích předměstích Pražských i průmyslových místech tak rychle vyrůstaly stánky Boží jako se děje ve Vídni! Buďtež si úsudky o zesnulém nejd. arcibiskupu Vídeňském, kardinálu Rausche-rovi jakékoliv, tu chválu musí památce jeho každý vzdáti, že horlivost o domy Boží ho zdobila, že za jeho pastýřování a jeho péči dostalo se předměstím Vídeňským tolik a tak krásných chrámů, jako nikde v celé Evropě, ani chrámů milovný Mnichov nevyjímaje, v

století tomto se neudálo. Tyto nové chrámy zajímaly mne v celé Vídní nejvíce, jen abych je prohlédl, zdržel jsem se ve Vídni a nešel ani vedra ani daleké chůze k nim.

Jsou to skvělé body v temnostech ba-bylonských, katolíci se v nich potěší a naučí se Vídeň posuzovati i s dobrého, ano výtečné stránky. Chrámy ty stály mnoho milionů, což ovšem mnohý vysvětluje bohatstvím Vídně a štědrostí vznešených mecenášů, avšak tím ještě není vysvětleno všecko. Jako máme důkazy, že i chudá vesnice sama sobě svým nákladem krásný chrám vystavěla, tak i víme, že za našich časů veliké, mnoho boháčů v sobě chovající město není s to, aby vystavělo sobě jediný chrám. Nemluv mně nikdo o stísněnosti peněžní a hmotné bídě tam, kde se jedná o stavbu chrámu Páně, katolíci věříci a zbožní dají poslední groš na stavbu chrámu potřebného, jako činilo se u nás za té doby, kde náboženství ceněno a váženo nade všechny poklady a zájmy pozemské. Nikoli peněžní stísněnost a hmotná skleslost, ale předně a hlavně náboženská lhostejnost je příčinou toho, že v mnohé obci celá desítilétí nemohou se zmociti na slušný chrám. Za starých časů začala se města zakládati stavbami chrámů, když pak Pánu Bohu byly zbudovány stánky, vzrůstala kolem nich znenáhla i obydlí lidská, tak povstalo Nové město Pražské a ejhle — požehnání Boží bylo v městech těch domovem. Nyní pomýšlí na chrám až naposled, sestaví se výbory ku sbírání příspěvků na stavbu — a ono to velmi zdlouha ku předu kráčí, tisícové katolíků nejsou s to, aby Hospodinu jedinou budovu zřídili! Ó jak jsme maličci, nepatrní a bídni proti našim velikým, obětavým, zbožným otcům! Jak málo můžeme, ba jak málo chceme proti té kaceřované Vídni a sotva toho mála dovedeme! Ó kéž tedy aspoň to málo, seč jsme, i provésti chceme! Náš Smíchov už přímo volá k nebesům a což Vinohrady, Žižkov, Holešovice, Nýřany, jak dlouho ještě budou postrádati důstojných chrámů Páně! Učme se od Vídně! Napočítal jsem v ní celkem jedenáct chrámů, které v posledních desítilétích povstaly a osm z nich vzniklo v době nejnovější. Předkem navštívil jsem chrám sv. Markéty v Jirchářích. Vystavěla jej v rocích 1865—1873 obec Vídeňská jakožto patron. Spanilý to stánek Hospodinův s překrásnou kamennou prolámanou věží (co však půlměsíc s hvězdou na ní znamená, že žádné křesťanské symboliky seznati nedovedu). Chrám ten zbudován jest z pálených cihel a pískovce. Jest gotický, trojlodní s

tránseptem, vnitřek překvapuje bohatou malbou a krásnými oltáři a když vstoupil jsem do něho, bylo mně tak milo a blaho, že bych celé půldne v něm byl vydržel. Loňského roku posvěcen jest v předměstí Pétidomském nový chrám, při němž gotika s ústřední soustavou byzantských staveb šťastně a důmyslně spojena jest, při chrámu tom dojmá zejména velkolepá kuple s dvěma věžemi, i vnitřek bohatými malbami vyniká. Na předměstí „Vídni“ stojí na vkusném náměstí od r. 1873 nový farní kostel sv. Alžběty, jež celkem i co do slohu i co do úpravy chrámu sv. Markétskému se podobá; největší zásluhu o budovu tu mají zesnulý nejd. kardinál Rauscher, bývalý purkmistr Vídeňský Zelinka a nynější starosta Dr. Felder. Naproti chrámu stojí nová fara, která obci Vídeňské jako patronu všecku čest dělá, jest z pálených cihel a pískovce vystavěna, štítý a sochou sv. Alžběty ozdobena, i gotický portál a chodba s křížovým malovaným klenutím nemalou okrasou jí jest. Na opačném konci města rozkládá se za Leopoldovem dělnické předměstí Brigittenava, na jehož posud nehotovém náměstí vyniká nový chrám sv. Brigity vysvěcený dne 31. května 1874; náklad na stavbu tu vedla dolnorakouská náboženská matice co patron a obec Vídeňská společně. Přiměřeně k rázu obce, v níž stojí, je chrám ten o dvou věžích a trojlodí prostý a vážný sice, avšak důstojný, i zde mile překvapuje krásná polychromie, vůbec nebyl ze všech nových chrámů Vídeňských žádný vysvěcen dříve, dokud úplně zřízen a vymalován nebyl. Na předměstí Favoritském rovněž je nový kostel, jehož jsem ale neviděl. Za to prohlédl jsem si na druhém konci Vídně, ve Währingu nový, posud ale neposvěcený kostel s dvěma věžemi a rozměry týmiž, jako chrám svato-Brigitský, vnitřek jeho právě se maloval. Nejnádhernejším ze všech nových posud otevřených chrámů Vídeňských je ovšem farní kostel na Starém Lerchenfeldu, u „sedmi útočišť“ zvaný, na němž od r. 1848—1861 pracováno bylo, je to celá pokladnice umění křesťanského a zde jsem si učinil jasný názor toho, jak velebný dojem by náš románský chrám Karlínský asi činil, kdyby všechny stěny jeho pokrývaly tak krásné obrazy na zlaté půdě a všechny ornamentální částky jeho tak bohaté a vkusně polychromovány byly jako v chrámu Lerchenfeldském. Nesmrtelný křesťanský umělec Führich i soudruh jeho van der Nüll, pod jejichž dozorem a dle jejichž plánu malby na stěnách, oltáře a vůbec veškerá vnitřní úprava tohoto skvostného

ho chrámu provedena jest, postavili sobě zde pomník nehynoucí. V předměstí Meidlingu stojí též vkusný chrám nedávno vystavěn a není od místa zmíniti se zde i o klášterním chrámu Otců Lazaristů na císařské třídě, kteří přišedše r. 1854 do Vídně zbudovali jej pomocí zbožných dárců r. 1862 dle plánů Schmidových. V svatyni té není obrazu, za to však mnoho umělých soch, krásná vypuklá křížová cesta a obzvláště pěkné zpovědnice, u nichž i všedního dne ráno kajícíkův jsem nalezl. Obzvláště milým mně byl farní chrám našeho sv. krajana Jana Nepomuckého na třídě k práteru, přichozím do Vídně po dráze severní Čechům velmi dobře známý, kterýž, ač před čtyřiceti lety již posvěcen byl, sem také ještě kladu, poněvadž každého Čecha překvapuje v něm krásný obraz nad hlavním oltářem na vápně představující sv. Jana Nep., an obklopen anděly vznáší se v slávě nad Prahou, neméně památnou jest zdejší křížová cesta mistrem Führichem malovaná. Konečně zmiňuji se o votivním chrámu nejsv. Spasitele, jenž zevnitř i do nejmenších podrobností již hotov jest a uvnitř právě se maluje, až posud má dvě kaple s okny malovanými, jež věnovali kardinal-arcbiskup Ostrihomský Simor a biskup Rábský Dr. Jan Zalka. Věru, když stál jsem před skvostným tímto arcidílem gotiky a pozoroval spanilé věže jeho, které vysoko nade všechny paláce nádherné třídy Skotské vynikají, když srovnal jsem si v mysli všecko to, co ve Vídni poslední dobou pro čest a slávu Boží se vykonalo a koná, počal jsem o Vídni přece poněkud jinak souditi, než jakož u nás zvykem jest a jest to mým přesvědčením, že nesmíme všecko to jen výhradně na účet hmotných bohatých prostředků a několika zbožných mecenášů Vídeňských klásti, nýbrž že nemalou zásluhu toho všeho i skutečná obětavá zbožnost a láska k Bohu má. Proto bych každému Čechu katolíku, jenž do Vídně se ubírá, tou radou byl, aby neopomenul navštívit tamnější nové chrámy a učil se Vídeň poznávati i s dobré, šlechetné, následování hodné stránky, proto bychom měli, následovavše Vídeň v mnohém směru špatným následovati ji, ovšem pokud poměrné síly naše stačí, i ve věci dobré, jmenovitě ve větší a všeobecnější i obětavější péči o zbudování nových velepotřebných stánků Hospodinových ve vzrůstajících obcích našich. O jiných chrámech Vídeňských pomlčím, starých a památných má Vídeň beztoho málo, jsou to mimo dóm sv. Štěpána, chrám Marianský na nábreží, zmíněný již kostelík sv. Ruprechta i kapli sv. Salvatora pouze ko-

stely sv. Augustina, poněkud i sv. Michala a bývalý Minoritský a ty jsou již všechny středověké stavby; Vídeň vůbec co do této stránky nelze ani porovnat s Prahou, tou vážnou, ctihodnou matronou, proti níž je Vídeň bohatě vyšnořenou mladicí.

Jedna věc mne ale nad to ve Vídni obzvláště zajímala, byl to náhrobek Arnošta Rüdigerera ze Starhembergu († 1701) v klášterním chrámu benediktinském u Skotů. Klášter ten založen jest v století XII. vévodou Jindřichem II. Jasomirgottem a v chrámu jeho pochován byl hrdinský obhájce Vídně proti Turkům Starhemberg, jehožto pomník Vídeňáci častěji by navštěvovati měli, aby poznali, jak velice se odloučili od předků svých, kteří pod křížem udatně bojovali proti mahomedánské přesile a víru svou křesťanskou naučili se vážit a oceniti nejvíce v bojích proti Turkům. Podobných upomínek je ve Vídni více, ba z celé své historie zachovala Vídeň v nejživější paměti útoky Turků proti městu v r. 1529 a 1683. Ve velebné věži sv. Štěpánské, tom „zázrazu gotiky“, tom pomníku českých mistrů Václava a Petra i Hanuše z Prachatic, ukazuje se kamenné sedadlo, odkud Starhemberg r. 1683 zkoumal oblehací práce Turků. Tam, kde nyní vznešené obecenstvo Vídeňské v kočárech se prohání, před hradní branou seděl dne 7. září 1683 strašný Kara Mustafa v nosítkách dávaje rotám tureckým rozkazy při zuřivém útoku na hradby městské hájené plukem Starhemberkovým. U sv. Augustina stáli studenti se svými profesory Jesuity, aby dle příkladu studentů Pražských pod Jesuitou Plachým r. 1648 u mostní staroměstské věže daného hájili města, na lví baště bojovali ozbrojení měšťané, u Skotů byli jezdcí Dupignyho. Všecky práce obležených marné by byly bývaly, kdyby Hospodin nebyl poslal v rozhodné chvíli stísněnému městu Slovana, Polského krále Soběského i hrdinský pluk jeho. Což ti nyníjší Vídeňáci vědí o Starhembergu a Soběském, což vědí o Slovanech, jež v nechutných listech svých ustavičně na pranýř posměchu staví přejíce patrně půlměsíci tureckému nad křížem. Avšak Slované již dříve jednou přispěli Vídni stísněné od Turků, bylo to r. 1529, kdy sultán Soliman s 120.000 Turky obklíčil město, v němž pouze 20.000 ozbrojených mužů bylo. Veta by bylo bývalo po Vídni již tehdáž, kdyby nebylo bývalo — zástupů moravských, jež napotomní třináctý biskup Olomoucký Jan Doubravský ze Skály přivedl k Vídni. Vedle nedokončené severní věže při dómu na náměstí sv. Štěpánském

stojí až posud kamenná kazatelna, s níž plamennými slovy kázal posvátný boj proti Turkům sv. Jan Kapistrán. Veliká kamenná socha představuje tohoto slavného kazatele, an stojí nad odznaky tureckými rukama vzhůru zdviženými káže, — dobře, že ten kazatel je kamenný, nebo co by as, obživna, volal k těm lidem nyní kolem jdoucím, an by četl jejich listy, kde na př. stojí, že víra je jako víra, ba že turecká víra není horší než křesťanská a že „křesťanství nebude nyní žádný rozumný člověk už pokládati za činitele, s kterým by se v politickém životě jednati mělo.“ Ba i ten starý turkobijce Starhemberg, kdyby v kryptě u Skotů obživil a četl moudrost jiného Vídeňského listu, proč že třeba Turků se ujímati? — Poněvadž prý „mohamedanismus jediný působí smířlivě a laskavě mezi Církví pravoslavnou a katolickou“ (!) obrátil by se v hrobě a prosil by Pána Boha, aby mohl spánek spravedlivých spáti dále. Ba dobře jest, že i starý poctivý Abraham a Sancta Clara už dávno zemřel, namrskal se slovy svými Vídeňáků již dost a kdyby nyní obživil a slyšel, že Vídeňáci, aspoň veliká částka jejich, pokud na nich jest, Turkům by milerádi k vítězství nad křesťany dopomohli, — vyznal by bezpochyby, že proti takovým lidem nemá dostatečné metly a řízného slova v řečnickém umění svém. Než bylo by nespravedливо viniti obyvatelstvo Vídeňské ze všeho toho, co proti Církvi katolické, proti všeliké víře křesťanské, proti mravům a proti Slovanům se tam píše, mluví a děje, vždyť to víme, že převálná většina těch, kteří to dělají, jsou — nepokřtěni. Kletbou katolíků jest jejich pohodlnost, lenost, lehkověrnost a lehkomyšlnost, jest tomu tak i jinde, než ve Vídni. Vídeňáci se smějou všem i nejneumotornějším vtipům a posměchům metaným na Církev, papeže, kněze, mnichy a Slovary, nikoli ze zlé vůle, ale — z nevědomosti a ti, kdož je znají a z nich tyjí, znají i jejich obmezenost, proto statně vedou boj proti Církvi a náboženství a vychovávají ve svých čtenářích dělanou tu nenávisť ke všemu tomu, co nám katolickým Slovanům tak milým a drahým jest.

Posléze nemohu zamlčeti i něco, čím naše Praha a vůbec naše vlast proti Vídni chlubit se může, jest to chrámová hudba. Důstojný směr v oboru církevního zpěvu u nás poslední dobou pěstovaný utěšeně vzkvétá a má již v Praze mimo kůry i své semeniště, pěveckou školu, i svého hlasatele, časopis „Cecilií.“ O směru podobném není až posud v celé té veliké a bohaté Vídni

ani stopy, však ta vážná hudba ryze církevní by se asi sotva líbila povrchním, svěťáckým Vídeňákům. Prošel jsem mnoho chrámů Vídeňských, avšak nikde, mimo v českém chrámě na nábreží, neslyšel jsem ani tam, kde bylo dosti shromážděných věřících, tak radostný zpěv lidu, jaký se u nás v každém vesnickém kostele českém rozléhá a týkajíc se hudby a zpěvu umělého, slyšel jsem dosti divadelních skladeb jakž takž přednesených, avšak chorálu a polyfonie ve slohu Palestrinově nikde jsem neslyšel. Najmě se mně nechtěl líbiti způsob, jakým na kůru u sv. Štěpána oslavována bohoslužba v den narozenin mocnářových. Bylo to k jedenácté hodině dopoledne, kdy vstoupil jsem do chrámu. Na dřevěném parukovém hudebním kůru mezi sloupy presbytáře hořely plynové plameny příkryté kloboučky právě tak jako v divadle. Říditel kůru bavl se s hudebníky a zpěvačkami, „obecenstvo“ jej v tom sledovalo, tak že chrám podobal se ulu, nejedni dole i divadelním kukátkem prohlíželi si sbor zpěváků a zpěvaček a ti opět dělali to právě tak pohlízejíce dolů. Pak počaly se ladit hudební nástroje a to trvalo dosti dlouho, konečně dáno znamení, duchovenstvo vyšlo k oltáři a na kůru zavzněly — intrády, ano hřmotné, divoké intrády! Po rozervané, fantastické předešle na varhany začala mešní skladba, nejprv pozvolna, pak silněji, mocněji, až propukla v dunění a rachot hromu, mezi to se mísily divoké, zoufalé výkřiky, na to stalo se utišení veliké, začala arie líbezná, sladounká a konec byl opět dunění hromu se zoufalými výkřiky. Jaké to zesvětáčování a snižování nejvelebnějšího úkonu Církve Páně, pontifikální mše svatě! Nejsem znalcem hudebním, ale již pouhý cit lidský a křesťanský mně to pravil, že taková hudba třeba i některým velikánem hudebním složená do chrámu Páně se nehodí, nebo tou se jen smyslné chtíče lidu, nábožensky bez toho lhostejného, napínají, při ní pasou se oči, napíná se sluch, podněcuje a rozčiluje se obraznost, ale při tom všem nelze se modlití, a srdce o Bohu neví pranic. Ejhle tedy přece něco, čím my v Praze aspoň v některých chrámech vynikáme nad Vídeň!

3. Medlák.

„Benedictus montes amabat,“ sv. Benedikt miloval hory, říkávali staří.

Majíť temena vysokých hor svou poesii, již staří národové pohanští pohlédali k nim s úctou kladouce sídla bohů na ně. V dějinách Zjevení Božího temena hor obzvláštního významu došla, vždyť na temeni hory

archa Noemova po potopě odpočinula, arciotec Abraham syna svého na temeni hory obětovati chtěl, na temeni hory Zákon dán byl, na temeni hory Mojžíš zemřel a stánek Hospodinův i dům královský v městě svatém zbudovány byly na temenech hor. A v úmluvě nové jak posvátnými staly se hory Olivetská, Tábor i Kalvarie! Temena vysokých hor uvádějí vnímavě myslí naší na paměť celou tu tkaninu dějin, počínaje od patriarchů až do oné chvíle, kdy Bůh-člověk vznášel se na Olivetě k nebesům, — všechny ty skutky, jimiž Bůh člověka z hříchu a smrti k ctnosti, životu a blaženosti přiváděl. Slunce brzo tam vstává a pozdě se loučí, zrak těla a ducha našeho vyjasňuje se na nich, obraznost podněcuje a v tom čistém svěžím vzduchu, jenž tam vane, osvěžuje, vzpružuje se duch náš a srdce naše jakoby blíže bylo Tvůrci svému, city zbožnými zachváčeno bývá. Ano na horách milo, volno, blaze jest a proto učil sv. Benedikt své žáky zakládati samostany na horách. Benediktinské kláštery — jaký to obsáhlý obor vzdělanosti křesťanské, ba dějin člověčenstva vůbec rozestírá se nám při slovu tom! Od r. 529 co veliký patriarcha života mnišského na západě sv. Benedikt zřídil slavný klášter Montekassinský až do věků dvanáctého a třináctého, kdy velikáni v říši duchů sv. Bernard, Dominik a František řehole sve založili, tedy plných sedm století byly Benediktinské kláštery na západě téměř výhradně útulky a štěpnicemi vzdělanosti a osvěty křesťanské, ba útulky lidskosti vůbec. Plných sedm věků a ovšem i nadále ještě, jak obsáhlá doba, jak obrovská to práce, kterou vykonali pro člověčenstvo starí Benediktini! Co Evropa má, čím se chlubí ve vědách i umění, v řemeslech, průmyslu a hospodářství, slovem, co Evropu činí nejdůležitější částí země, to vše je budovou vzdělanou na základech položených od starých Benediktinů. Byli učiteli, vychovateli národů ve víře i osvětě, vždyť kláštery jejich — a měli svým časem 37000, — byly netoliko svatyněmi a školami pro mládež, ale hostily i bibliotéky, obrazárny, umělecké dílny, byly útočištěm vážných věd, útulkem učenců a badatelů, útočištěm chudiny, sirotků, pronásledovaných a kočovnických národové učili se pluhem vládnouti i řemesla provozovati od mnichů Benediktinů. Věru, kdyby vzdělaná Evropa vděčnou a uznanou býti chtěla, musela by nejvíce pomníků zříditi sv. Benediktovi a aspoň těch málo klášterů jeho, které přes všechny věky a bouře jejich jako zázrakem

dochovaly se až po naše dny, šetřiti a jich vysoce ceniti. —

Nuž tu máme Benediktinský klášter, jakých v té nynější klášterů bořivé době Evropa as mnoho nemá. Těžko oddychuje protíná parník proudy mohutného Dunaje, jenž mocně proti nám se žene. Oko naše se pomýjíc rozkošných zelených břehův pátrá k západu, nebo tam vysoko nad hladinou veletoku, vysoko nad zelenými kopci objevily se nám pojednou pozlacené báně třpytíce se nad mohutnou stavbou — toť Medlík. Modravý Dunaj líbá patu jeho a jakoby zadržeti chtěl ten, čarovný obraz, jenž v hladině jeho se zrcadlí, rozšiřuje se v zátoku. Kolmo na pravém břehu řeky vypíná se do výše 180' skalnatý žulový ostroh úhlem k západu do proudů Dunaje čelící, z něho vyrůstají cyklopické podezdívky z ohromných balvanů a na nich rozkládá se Medlík. Jaký to mohutný, velkolepý, unášející obraz! Čemu přirovnati jej na pohled? Nedobytné pevnosti, královskému paláci, čarovnému zámku z pohádky, posvátnému Sionu, jehož základy v nerozborné skále zakotveny jsou a jehožto slunkem pozlacená okna a vysoké báně vysoko do blankytu strmí, daleko do rajske krajiny vévodí. Opuštěl jsem parník, abych stoupal vzhůru. Klášter Medlický je pouze se strany východní přístupný, proto bylo mně skalnatý ostroh, na němž stojí, obejít. Na jižní straně rozkládá se kolmo pod klášterem městys téhož jména mající půldruhého tisíce obyvatelů, úpravné domy a pěkný farní chrám z XV. století s novou gotickou věží, před níž stojí vkusná socha sv. Jana Nep. na náměstí. Příkrou cestou dospěl jsem planiny na východní straně, kde rozkládá se obsáhlá zahrada klášterní, Vchod do kláštera hájen jest dvěma mohutnými baštami z žulovaných čtverců a střílny v nich až posud svědčí o tom, že klášter býval druhdy i pevností. Nádherným portálem vstoupil jsem do vysokého průjezdu nenepodobného oné otevřené kobě před hlavním schodištěm na hradě Pražském kterou král Matyáš vystavěti dal; nad vchodem vypíná se vysoká klenba, na níž sv. Benedikt v slávě vymalován jest. Neméně překvapilo mne první rozsáhlé klášterní nádvoří ozdobené monumentální kašnou s vodotryskem a ohrazené dvoupatrovými křídly a prelátstvím ve vládkém skvělém slohu zbudovaným. Nádvoří větších i menších má klášter sedm, plán celé budovy tvoří obdélník, jehožto delší podélní strany k severu nad Dunajem

k jihu nad městysem k šedesáti oknům v celé šířce čítají, na západě vybíhá pak celá budova ve dvě křídla, která nad propastí poloobloukovou galerií na mohutných pilířích spojena jsou tvůrce nádvoří, na němž imposantní průčelí chrámu s kopulí a dvěma věžemi souladný překrásný celek činí. Ačkoli tudíž již poloha staviteli kláštera věcnou úlohu poskytovala, vykonal přece i co do provedení jeho a zejména týkajíc se nevyrovnané krásného průčelí západního dílo mistrovské, jakých asi nemnoho jest v střední Evropě. Stavba nynější provedena jest v letech 1719—1736 v palácovém slohu od architekta Prandtauera a věru žádný mocnár nemusel by takovým sídlem pohrdnouti.

V klášteře přijat jsem byl laskavě, bratrsky, důstojný kněz bibliotekář ochotně mne vodil, poučoval, bavit, a slyše, že z Prahy přicházím, vyzval, abych se na Medlíku déle zdržel, o Praze a Čechách vypravoval. Vedl mne nejprve do svého bytu, v němž nalezl jsem na stole seřazené výroční programy všech středních škol českých a pan bibliotekář pochlubil se mně tu jakous takous známostí češtiny vykládaje nadpisy úvodních článků v zprávách těch. Více však bavila mne vyhlídka z oken bytu jeho, věru, nedivil jsem se starému pánu tomu, an mne ujišťoval, že již plných třicet let, co zde profesorem jest, o prázdninách nikdy z kláštera neodjížděl, jako kollegové jeho činí, máť zde zdravého vzduchu, rozkošné vyhlídky a vůbec všeho, po čem profesori ve velkých městech celý školní rok touží, až nazbyt. V závrtné hloubce pod okny ženou se proudové Dunaje, daleko na východ a západ rozkládá se řečiště veletoku se svými roztomilými břehy a k severu vystupuje po stupních krajina, až v dálce modravé s oblohou splývá a celá ta širošířá, vlnovitá Dunajem protkaná krajina pokrytá zelenými koberci hájů, vinohradů a lučin, posázena vesničkami, hájovkami a dvory poutá oko a mysl tak, že po celé hodiny na ni patří vždy nových a nových předmětů nalézá a se neunavuje. Pochopil jsem starého professora, an mne ujišťoval, že by obydli své nevyměnil za žádný palác hlavního města a že klášter svůj tak miluje, že by hořem zemřel, kdyby mu usouzeno bylo jej opustiti. Jeť mu klášter malým světem a stačí mu — blažený to muž! Co tu lidí — velikášů velkých i malých, kteří po celém světě se honí a přece spokojenosti nikde nenalézají! Jsouce rozerváni uvnitř, celý svět nestačí jim, nelíbí se jim, jen oni líbí se sobě nejvíce a zbožňují

to své „já.“ Srozuměl jsem starému knězi, že klášter jemu vším jest, obzvláště když mne po něm prováděl.

Vedl mne nejprve do svého zamilovaného místa, do klášterní bibliotéky, která zaujímá celé západní křídlo nad Dunajem. Síně její vynikají mramorem, nádhernými obrazy na klenbách, sochami a vkusnými skříněmi na knihy, jichž je zde přes 20.000 svazků, mezi nimiž mnoho vzácných prvotisků, jako n. př. latinská bible tištěná samým Gutttembergem v Mohuči v letech 1453 a 1454. Mezi 2500 vzácnými starými rukopisy vynikají mnohé překrásnými iniciálkami a drobnomalbami, které po většině starí Benediktini zhotovili, zejména velikou cenu má foliant ze XIV. století „Concordia discordantium canonum,“ z téhož století rukopis „Magistri Nicolai de Dincklisperck explicatio Mathaei,“ „Bedae Venerabilis de natura rerum“ z věku IX., pak nejstarší listina o Rakousích ze století X. a překrásnými miniaturami ozdobený latinský žaltář ze století XIV. Po Albrechtu II. († 1439) chová se zde jeho „zpovědní knížka“ v jazyku německém, v níž originální „zpovědní zrcadlo pro panovníky“ pozoruhodno jest. Mezi největší umělecké poklady bibliotéky patří knížečka napohled skromná, jsou to modlitby druhé manželky Uherského krále Matyáše Korvína, rozené princezny z Anjou. Pergamenové listky knížky té pokryty jsou několika sty překrásnými obrázky na zlaté půdě umělecky a pracně dovednou rukou provedených. Z knih českých nalezl jsem zde některá historická díla od Palackého, Erbena a Dudíka. Nad vchodem do bibliotéky je biblický nápis latíně: „Majíce k útěše knihy svaté, které v rukou našich jsou“ a věru je místnost ta i pokladové její útechou těm mužům, kteří zde žijou a v tiché odloučenosti od světa vážnými studiemi se zanášejí. Jaké poklady ducha lidského skrývají se v síních knihovny té, kolik životů lidských vyžadovalo by pročtení všech těch děl, jež zde uložena jsou! Staré rukopisy zdejší po většině pocházejí od mnichů Benediktinských, i umělé drobnomalby a ozdobná písmena v nich jsou větší částí dílem jejich, co tu práce a píle, jaká dovednost a mistrovská zručnost jeví se v nich! Starí Benediktini byli mostem, jenž spojoval starou klassickou vzdělanost s novou osvětou Evropskou, jim hlavně děkujeme, že dochovaly se k nám spisy Řeků a Římanů. Nová doba naše, která dětinskou domýšlivostí neustále se vychloubá, že před ní byla samá tma, posud ani nepřčetla všechny spisy, jež Benediktini sepsali a mnohý nadutý nedouk,

jehož učenost vrcholí v odříkávání planých plácanin proti katolickým klášterům, nemá ani ponětí o tom, že ani toho trošku vzdělanosti a učenosti, jímž se vychloubá, by neměl, kdyby nebylo bývalo klášterů.

A že i v době nynější klášterové po příkladu věků dávných jsou schopni ve vědě pracovati, to dokazuje klášter Medlický, vydržujet vyšší gymnasium, jehož třídy ve východní části budovy klášterní jsou, profesory jsou vesměs zdejší řeholníci a sami odpůrcové klášterů uznávají, že nejlepší gymnasia dolnorakouská jsou ta, na nichž knězi Benediktini vyučují. Vedle gymnasia je v jednom křídle klášterní budovy studentský konvikt a pro ně i hudební a pěvecká škola, tudíž i v oboru vychovatelském následují Benediktini Medličtí slavných předků svých. Znamenitá je zde též sbírka mincí, geognostický a zoologický kabinet, týkajíc se pak výtvarných umění, je celá budova klášterní uměleckým dílem, nad to chová prelatura mnoho starých i nových mistrovských obrazů, z nichž obzvláště zmínky zasluhuje Madonna od Lukáše Kranacha. V klášterním pokladu poutají milovníka starožitností obzvláště číše sv. Oldřicha, biskupa Augšpurského, starý reliquiář, pověstný Medlický kříž, kalich z Dunajského jílovaného zlata a pastorel z XIII. století. A k těmto vědeckým i uměleckým pokladům důstojně řadí se klášterní chrám rozměrů velikých, mramorem, vzácnými obrazy na plátně i na obmítce překvapující. Přívětivý a učený průvodce můj vodil mne celé půldne po všech místnostech těchto a když zvonilo poledne, tu pravil, že ještě nejsme hotovi, jestli klášter Medlický tak rozsáhlý a chová tolik zajímavostí, že třeba celého dne k tomu, abychom je všechny prohlédli. V refektáři požíval jsem štedrého pohostinství klášterního, sešlo se tam osmnáct řeholníků, ostatní, ponejvíce profesori, byli na prázdninách. Celkem čítá klášter k devadesáti členům, kteří konají i duchovní správu asi na třiceti klášterních farách. Mimo mne pozván byl i malíř, který to léto opravoval některé obrazy v chrámu a refektáři. Refektář zaujímá celé jihozápadní křídlo a jest galerií spojen s bibliotékou, mramor, obrazy na plátně i na vysoké klenbě zdobí prostoru tu, v níž zlatými písmeny napsána jsou slova z řehole sv. Benedikta: „Hospites tamquam Christus suscipiantur et omnibus honos praestetur,“ hosté jako sám Kristus přijímání buďtež a všem úcta prokazována budiž. Nápis ten připomenul mně na mysl skutek tělesného milosrdenství „hosti do domu přijímati,“ který konali za

dávných časů četní klášterové Benediktinští, fortna jejich ustavičně otevřena byla počestným, hladovým, pronásledovaným i chudým. Úkol ten převzaly nyní „hotely“ a páni hostinští „přijímající hosti do domu“ namnoze nekřesťansky je odírají právě tak, jako jiný skutek tělesného milosrdenství, totiž „mrtvé aktivě pochovávat“ konají moderní Tobiášové, všelijaké spolky „lásky k bližnímu“ tím, že s mrtvolami vedou obchody a pozůstalé nemilosrdně okrádají. Časy se změnily, stará křesťanská, zřetelná lásky k bližnímu vzešlá zřízení se zesvětáčují, všechno páchne sobectvím a kšeftem a novověká, bavlnářskou zřístností skrz na skrz prodchnutá doba vidouc, že v těch několika klášterech, které nám zbyly, hosté zadarmo a s láskou přijímání bývají, nemůže si to nikterak vysvětliti a proto větrí v tom nějaké hrozné, společnosti lidské škodlivé nebezpečí, rozpálený mozek obrazotvorných liberálů, kteří kláštery pouze z romanů Eugena Sue a feuilletonů semitských písáků znají, maluje si hrozná spiknutí, která v klášterech se dějí, nebo kdo to v našem osvíceném století slyšel, aby někdo v domě, v němž žádných příbuzných nemá, zadarmo byl hostěn, ochotně a s láskou přivítán, — v tom musí něco vězeti, a proto se tomu musí přijíti na kloub, kláštery se musí dáti pod policejní dohlídku a představený kláštera musí každého hosta, jenž tam zavítal, během čtyřadvaceti hodin na úřadě oznámiti, zvláště jeli cizincem. Společnost lidská je tím zachována, děsné nebezpečí jí hrozící šťastně překaženo a Benediktini přijímají i nadál zcela tak, jakož velící otcové jejich v duchu svatého zakladatele svého byli činili, příchodí hosti, prospěch z onoho nařízení mají jen továrny na papír, inkoust a pera, nebo co tu papíru, inkoustu a per upotřebuje se na ohlašování cizinců! Je to podivné na světě, nejenom nevědomost, ale i zlomyslnost namáčí pera do jedu proti klášterům. V Praze žil jistý učený profesor, který býv l často do duchovních domů zván a tam hostěn a za to vydává teď v Němcích spisy, v nichž nadává svým bývalým hostitelům a nemálo se hartusí, jakých prý dobrych časů ti klášterníci a kněží mají, jak chutných jídel a nápojů požívali — kdo to slyšel, aby v století největší osvěty a nejskvělejšího blahobytu někdo směl dobře se míti! Ubožák ten profesor — zapomněl vydati spis o tom, co všechno on v duchovních domech snědl a vypil. Bylo to odjakživa, že největšími nepřátely Církve byli lidé, které ona živila, za ochotu a laskavost há-

zejí jí klacky pod nohy — šlechetné to duše! Benediktini Medličtí přijímají přes to vše každého a žádný žebrák neodchází s prázdnem. Znám bývalé kláštery, kde u někdejší fortny stojí teď portýr s holí, aby každého cizince za pačesy popadl a z domu vyhodil, znám zrušený klášter, na němž je nápis: „Průchod se zapovídá.“ Časy se změnila a lidé v nich, dobře, že až posud aspoň několik málo těch starých klášterů se nám dochovalo, aspoň můžeme porovnávat to, co nyní jest, s tím, co bývalo a co by posud bylo.

Odpoledne pokračoval průvodce můj v práci ráno započaté vodě mne po klášteře a vykládaje dějiny jeho. Při palčivém odpoledním vedru působilo na mne blaze mírné chladno v rozsáhlých chodbách klášterních. Chodby ty tvoří celou síť rovných přímoúhelně spojených procházek, okna vesměs k vnitřním čtverhranným nádvořím obrácena jsou, především pak překvapuje imponantní chodba v jižním podélním křídle, která nejméně dvakrát tak dlouhá jest jako chodba v západním křídle Pražského semináře. Na chodbě té je pětadvacet velkých obrazů panovníků Rakouských počínaje od Leopolda I. Bábenberka až do nynějšího mocnáře a v nápisech pod nimi obsažena celá historie kláštera, ba celá historie domu Rakouského. A má klášter Medlický znamenitou minulost jsa v jistém smyslu kolébkou Rakouska, dějiny jeho jsou tisícileté, nebo již staří Římané měli zde na skalnatém ostrohu tvrz zvanou „Nomare“ a v staroněmecké básni Nibelunkách vyskytuje se název „Medeleke“, z něhož původní slovanské jméno „Medlík“ snadno vyčísti lze, ostatně poukazuje k slovanskému původu jména toho i prastarý název kláštera v latině „Medelecium“ pak „Medlicium“, kdežto německé „Melk“ nejnověji i „Mölk“ patrně původním není, což ostatně průvodce můj sám dotvzoval. Krajina kolem Medlíku byla před vpádem divokých Avárů slovanská. Avárové zmocnivše se po pádu říše Svatoplukovy na Moravě nynějších Dolních Rakous vyhnali odtud Slovany a přetrhli takto sousedství mezi slovanskými obyvateli Českomoravskými a Slovany alpskými v Korutanech a Štýrsku. Proti útokům jejich založil císař Karel Veliký, pokoriv je, východní marku (Ostmark, Ostreich, Österreich) na Dunaji, aby byla obranou baštou proti vpádům jejich. Po Avarech přihrnuli se Maďari pleníce a vraždice po celém pobřeží Dunaje daleko na západ. Když pak v památné bitvě na Lechově poli u Augšpurku r. 955 poraženi jsou, obdržel Leopold I. Bábenberk za to, že bitvy oné

udatně se zúčastnil, východu marku v dědičné léno a zvolil si Medlík za své sídlo. Musil si ho však nejprve mocí dobytí, nebo nápis pod obrazem jeho praví, že byl Medlík „lupičským hnízdem“ krále Geyzy, kterého odsud až k Lysé hoře u Vídně zahnal. Od té doby byl Medlík sídlem markrabat Rakouských z domu Bábenberků. Týž Leopold „Slavný“ založil vedle residence své znamenitý chrám a povolal k němu regulované kanovníky a pochován jest v chrámě zdejší († 994). I nástupce jeho Jindřich I. „Silný“ pohřben byl zde († 1018). Za panování jeho byl sv. Koloman, královský princ irský ubíraje se na pouť do Jerusalema v krajině zdejší chycen, z vyzvědačství krivě nařknut a v Štokravě umučen. Svaté tělo jeho přineseno bylo na Medlík a pochováno jest v chrámě. Po smrti Jindřicha I. panoval na Medlíku Adalbert (Albrecht) „Vítězný“, o kterém nápis pod podobiznou jeho hlásá, že bojoval proti Maďarům tak že „celá země od této lupičské holoty (raubregesindel) vyčištěna byla.“ Zemřev r. 1056 pochován na Medlíku. — Rovněž proti Maďarům bojoval Arnošt „Udatný“, veliký dobrodinec chrámu zdejšího, v němž pohřben jest. Nástupce jeho Leopold III. „Krásný“, věrný spojenec papeže Řehoře VII. proti císaři Jindřichu IV. přivedl ku chrámu Medlickému na místo kanovníků mnichy Benediktinské a stal se takto zakladatelem nynějšího kláštera. I on zemřev r. 1096 pochován jest zde. Po něm následoval Leopold IV. Svatý („Pius“), syn jeho, jenž r. 1073 na Medlíku se narodil a od r. 1096 až do r. 1130 požehnaně vládl. Leopold Svatý, jehož Rakousy svým patronem a ochráncem nazývají a ctí, přeložil své sídlo s Medlíku na Lysou Horu u Vídně, zůstal však štědrým dobrodincem Benediktinů Medlických, v jejichž chrámu slavil r. 1106 zasnoubení své s Anežkou, vdovou Štaufovce Jindřicha V. Založil mimo četné chrámy i znamenité kláštery, Mariacelský v Štýrsku a Klosterneuburský nad Dunajem. Oslavený hrob jeho je v chrámu Klosterneuburském († 1130). Celkem pochováno jest na Medlíku prvních šest markrabat Bábenberských, kteří zde od r. 979—1096 vládli. Z ostatních obrazů a nápisů na nich zajímaly mne podobizny Jindřicha II. „Jasomirgotta“, který titul vévodský přijal, klášter Benediktinů Skotských ve Vídni založil a tam i odpočívá († 1177), pak Leopolda VI. i VII., kteří výprav křížáckých se účastnili a posledního Bábenberka Fridricha II. Bojovného († 1246).

Z panovníků rodu Habsburského dozvěděl jsem se zde o Rudolfovi I., že na pa-

mátku za své vítězství nad Přemyslem Otokarem II. na Moravském poli založil tři kláštery a o císaři Albrechtu II., choti Sigmundovi dcery Alžběty, událost mne jinak zcela neznámou, že pomáhaje Sigmundovi proti Husitům „die Polläckhen ausz Böhmen geschlagen,“ Poláky z Čech vyhnal(?). Fridrich císař „Krásný“ udělil klásteru Medlickému právo, že mohl slouti a býti pevností a míti vojenskou posádku.

Dějiny ostatních panovníků, kteří i v Čechách vládli, jsou na podobiznách věrně a stručně obsaženy, jmenovitě oplývají nápisy chvalořečí o mocném císaři Karlu V., v jehožto říši slunce nezapadalo o Maxmiliánu II., který mluvil sedmerou řečí: německy, španělsky, vlásky, francouzsky, uhersky, česky („böhmisch“ tam stojí a ne „tschechisch“ neb „czechisch,“ jak teď jistí lidé psáti uvykli) i latinsky a o našem Českém mecenáši věd a umění císaři Rudolfovi II., který mluvil šesterou řečí a „ware ein Herr von recht grossen majestettischen ansechen“ (t. j. byl pán převeliké a vznešené postavy). Z této bohaté historie kláštera Medlického lze si nyníjší bohatství jeho vyložití, opat zdejší obdržel čestný název „primas prelátů Rakouských“ a snad i císař Josef II. při rušení klášterů ušetřil Medlíku pro úzkou spojitost jeho s dynastií Rakouskou i historii jeho. Ve válkách francouzských navštívil Napoleon I. Medlík dvakráte, a sice r. 1805 a 1809, zejména po bitvě Aspernské obsadil klášter, jehož strategické poloze velikou důležitost přikládal a vyprázdnil jeho sklepy důkladně, z nichž prý jednou dokonce 50.000 věder vína „zrekviroval“ a mezi vojsko své rozděliti dal, čímž dal snad příklad i Prusům, kteří r. 1866 v Benediktinském klášteře v Broumově něco podobného provedli. Bloudiv několik hodin po rozsáhlých chodbách klášterních, uveden jsem byl do t. z. císařských pokojů, které v prvním patře jižního křídla jsou. V síních těch, nádherným nábytkem a veškerým příslušenstvím k ubytování vznešených hostů opatřených, jen členové panující rodiny, pokud na Medlík zavítali, ubytováni byli a stěny jejich ozdobeny jsou velikými podobiznami novějších mocnářů Rakouských, z nichž téměř všickni, i Josef II., zde přenovali. Náhdera tu věru královská a vkus vytríbený. Podobnou náhderou skví se i jiné prelatury, vůbec podobá se Medlík svou rozsáhlostí, vkusem, uměleckými, vědeckými i starožitnickými poklady a najmě nevyrovnaně krásnou polohou svou spíše sídlu mocného a umění milovného vladaře, než klásteru. Z vysoké ballustrády na západním

křídle spatřil jsem opodál na druhém břehu malebné zříceniny starého hradu a jelikož slunce ještě vysoko stálo, zatoužil jsem po tom, abych po Dunaji tam se přeplavil. Průvodce můj mne vyprovázel až ku břehu vypravuje mně zajímavé dějiny a pohádky o zbořeném hradě tom, Weiteneggu — jsou na vlas tytéž, jako při všech zbořených zámčích. Pod skalou klášterní čekal jsem na párník od Vídně příjezdějící a tu přišel ke mně starý pán, zřízenec paroplavební společnosti na stanici zdejší a čtveráckým tónem spustil na mouplynnou latinou. „A kde jste se naučil tou řečí hovořiti,“ tážu se. „Z knihy žádné,“ zněla odpověď, „jakživ jsem mluvnice latinské ani neviděl — tam nahoře byl jsem tam od maličkosti, posluhuje kněží, nu a ti za minulých časů hovořili latině.“ Dobrý ten muž odříkával mně celé litanie latinských průpovědek a žertů, dovedl si i v pojmenování moderních názvů snadno pomoci, když jsem se jej však otázel, proč má na stanici nápis „Mölk“ s „ö“, což nikterak správným není, tu se rozhorlil, kterak ti nyníjší mladí lidé všemu lépe rozuměti chtějí. „Jsem tu od maličkosti a znám vše zpaměti, — „Mölk“ se musí psáti, tu pochází odtud, že starí Benediktini, výborní hospodáři, pěstovali obzvláště skot, vystavěli zde mnoho kravínů a tam dojili mléko, „Molke“, odtud „Mölk.“ Ejhle filologa, — a potom se dívme u nás Hájkovi, že odvozoval Litoměřice od „lito mi té měřice“, Oustí od „houstí“, Čáslav od dvou zakladatelů bratří, z nichž jeden prý slul „Čas“ a druhý „Slav“ a obdivujeme se i nejnovějším jazykozpytcům, kteří v Měcholupcích objevili nějaké Michly a vzdávají jim čest jménem „Michellob“. Mám rozhodnou nehodu s těmito filology, než nechal starého latináře Medlického na pokoji, an začal mně vykládati čtveráckým způsobem jméno farní osady na druhém břehu Dunajském. Jmenuje se Emensdorf, ale původně prý slula „Nehmensdorf“ a až posud rodí se tam prý lidé s dlouhými prsty — ejhle náš český Beroun, či spíše „Pobertov“ a období oné satyry, kterou vyslovil kdesi v Čechách jistý koč, an uprostřed návsi zastavil koně a obrátiv se k svému pánu začal: „Milostpane, z této obce pocházím, jsou zde však pouze tři poctivci — tuhle Kristus Pán (ukazuje na kříž na návsi), tamhle svatý Jan (kyna k soše sv. Jana Nep. opodál stojící) a pak můj starý tatík, ostatní jsou všickni vesměs zloději“ — a prásknuv do koní ujížděl dál. Jisté humoristické stránky a satyrické přezdívky nalezneme ve všech

zemích a bylo by zajímavé je sebrati. Rozmar lidu utvořil v Rakousích i tuto na pohled nesrovnalou větu: „Krems und Stein sind drei Orte,“ což v češtinu přeloženo znamená nesmysl, že Kremže a Stein jsou tři místa, čtverácký vykládač věty té na Dunaji poučí nás však, že věta ta zcela správná jest, jelikož „Und“ je název kapucínského kláštera, tedy určitého místa a tudíž Kremže, Und, Stein skutečně tři místa jsou. (Pokr.)

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

XIV.

Na rovinách za hradem pana Bohuslava Klecanského směrem ke Drastům a Hořticím sjelo se tu pondělí po neděli provodní roku 1379 panstva korouhevního, rytířstva, zeman i lidu obecného se všech stran síla nescetná.

Dnešním dnem zdálo se že jaro začalo do opravdy. K jedenácté slunce jen pražilo.

Uprostřed výšiny upraveno bylo rozsáhlé kolbiště a kolem v půlkruhu umístěna sedadla pro hosty stavu panského i rytířského červeným sukem zakryta.

Pán Vilém Zajíc čekal již před ohradou v plné zbroji a s hledím spuštěným příjezdu soupeře svého, pana Bořivoje ze Svinař, kterýž té chvíle dlel ještě v společnosti veselých druhů na nedalekém dvoře Tluma Ctibora ze Drast, náležejícího též v kruh předních milců mladého krále.

Zajícové byli tehdež hvězdou v českém bohatýrstvu; pan Vilém sezval ku dnešnímu dni hlavy všech rodů panských usazených ode dávna ve vlasti a rytířstva shromáždil se na zdejších polích výkvět. Mohls zde zřítí hrdé hlavy Rožmberků, Valdštejny, erbovníky Vartenberské, Černíny, pány z Žirotnice a z rytířstva zástupce z celých středních Čech.

Zraky všech upíraly se zvláště k průčelí kolbiště, kde vedle muže v prostém šatě rytířském seděla sličná dívka oblečena v sněhobílý šat.

Pan Jindřich z Rožmberka již několikráte podotkl cosi svému bratranci.

Mladý Rožmberk se usmál, pohládl si vous a nezustal také dlužen odpovědi. Rozhovor platil sličné dceři sprostého rytíře.

Rožmberkové podívali se na oba opětne a pan Jindřich pošeptal mladšímu: „Pak se ovšem jeho Milosti nedivím.“ A při tomhle šepotu se uštěpačně pousmál. Páni Rožmberkové byli odjakživa, jak se říká nyní, aristokrati tělem i duší; ale přes růže ve znaku svém neštíteli se růží rozkvetlých na tvářích.

„Jako by vychována byla na hradě samého pana Viléma.“

„A ztrávila předce všecken život dosavadní pod doškami.“ Leckterému tomu pánu obíhala krev v žilách prudčeji a tváře jeho rozhořely se nezvyklým plápoem.

Dívka ustoupila v pozadí a nahnula se k starému muži, v oděvu pouhého zbrojnoše. Bylo jí bezpochyby nevolno uprostřed té nádhery a v duši její ozývalo se cos, tak jakoby touha po tiché chýši na levém břehu Berounky pod Karlštejnem.

Náhle zaduněly rohy. Ode dvora drateckého zdvihly se kotouče prachu a pan Bořivoj na svém ryzci takorba přiletěl k ohradě doprovázen Janem z Chlumu, Jírou Roztockým a panem Ctiborem.

V několika vteřinách stáli oba soupeři proti sobě s nasazenými dřevci. Ještě několik okamžků a dva dřevce rozletěly se na kolik kusů rozrazeny. Rázem podali jim nových; ale ve třech minutách museli podruhé podávat.

Ryzec pobodnut ostruhami svrhl pana Bořivoje do písku.

Pan Vilém svěsil kopí k zemi. Svinařský zaskřípal zuby, vytasil meč a chtěl se vrhnouti na soka.

Pan Zajíc se hbitě uhnul a také sáhl po meči.

„Pane Viléme, tvé cti jest učiněno zadost!“ zahovořil náhle zvuchým hlasem pan Petr z Vartenberka. „A ty pane svého meče uschovej!“

Pan Bořivoj se usklebil, vyzdvihl široký meč nad hlavu a zavolal jizlivě: „Nevěděl jsem věru, že setkám se kdy na kolbišti se Zajícem. A není z rodu a z pokrevnosti pánů Zajíců nikoho, kdo by chtěl státi proti mně na život a na smrt! Pane Petře, skvrna bídné podezřívky musí se smýti z mého znaku krví! — Ne-li, pak pliju na jejich erb a nad jejich cti zlomím tento svůj meč!“

Panstvo veškeré ztrnulo nad drzou řečí Svinařského.

Panu Vilémovi hnala se k hlavě všecka krev. Zrak jeho utkvěl však na rytíři za ohradou v černém brnění, s černým chocholem na přilbě, s černou suknicí a s černými pokrývkami na vraníku, který netrpělivě hrabal v písku podkovami.

„Pane Viléme, cti tvé učiněno jest zadost. A na tuhle pohanu obrácím se, pánové korouhevní, k vám!“

Černý rytíř seděl do té chvíle na vraníku, jakoby pod tím brněním bylo tělo bezduché a bez vlády.

„Se mnou zkusíš pane Bořivoji dřevce svého!“

Hlas neznámého rytíře zněl temně, jako daleké hřímání.

„Jmeno tvé a tvůj erb?“

Pan Bořivoj opíral se při těchhle slovech o nahý meč.

„Mezi vámi, bytste byli i korouhevníci, musí být našinec opatrným!“

Rožmberkové zbledli nad vyzývavostí milce královského.

„Neptej se ani po jmenu, ani po erbu a hotov se k obraně!“

Hlahol těchto slov zdálo se že ani z řader lidských nevychází.

Pan Bořivoj vyšvihl se okamžitě na koně.

V chvilince srazili se oba rytíři.

Diváci hleděli s úžasem i s obdivem na zápasníky.

Pan Bořivoj byl na kolbišti opravdu ozdobou rytířstva českého ve smyslu královském. Ale soupeř jeho zdálo se že jest v pravidlech rytířského umění mistrem nedostižitelným.

Černý rytíř zabočil bleskem stranou, ryzec pana Bořivoje narazil vši silou na vránika a kopí neznámého rytíře vrazilo se zvířeti na střevíc hluboko do hrudi. Se strašlivým zaržáním kleslo k zemi.

Pan Bořivoj se vzpřímil okamžitě a v pravici jeho zablýskala se ocel.

Černý rytíř seskočil, kopí odhodil a tolikéž tasil meč.

Páni mlčeli, rytíři dívali se s nedočkatostí na výsledek a každý tušil, že jeden ze soupeřů zůstane na kolbišti.

Meče zkrřížily se již po páté a vždycky srazily se v pronikavém cinkotu.

„Výtečný šermíř!“

„Odráží a napadá přísně dle pravidel francouzských.“

„Mohl by býti při sedání cvičitelem.“

„Svinařský bije se příliš ohnivě.“

„Narazí také co nevidět.“

Neznámý rytíř, zdálo se, že si pouze zahrává.

Stál jakoby byl socha mramorová; toliko pravice kmitala se mu s nevidanou prudkostí.

Náhle sklesla mu ruka, jakoby již utýrána a hrot ocele dotkl se písku; ale v témž okamžiku vrhl se pan Bořivoj na soupeře.

Mezi diváky leckde vydral se výkřik a panu Vilému zazrcadlilo se ve tváři zděšení.

V tom však rozlehl se kolbištěm pronikavý ryk a pan Bořivoj klesl k zemi s proraženými žebry.

Černý rytíř nechal mu ocel v těle vězeti a zůstal opětů jakoby bez života. Či pod tím pancířem nebylo opravdu lidské srdce a pod tím hledím spuštěným hlavou člověčí? —

Pan Bořivoj probral se ze mdlob okamžitě.

Několik zbrojnošů z čeledě Ctibora Drasteckého přiskočilo; chtěli jej odnésti.

„Sám běs se tu se mnou rval! — Slyšíš, běs jsi ty! — Musím ti viděti do tváře!“

Kolbiště zbarvilo se krví, ocel na pancíři zčervenala a panu Bořivoji hlas nějak ucházel.

Neznámý rytíř hnul rukou, železné pruty na přílbě se vyzdvihly a objevila se seschlá, vráskovitá tvář.

Z přítomného panstva neznal černého rytíře nikdo.

Toliko pan Sulislav, — však poznali jste ho již, i Bohunku i Příboru, — se zachvěl a mladá dívka vedle něho vzkřikla pronikavě.

„Jsi běs! — Peklo ti osmažilo tváře; chtěl jsi mne, vem si mne tedy!“

„To za mé dítě, za Zbyňka a potom za dceru tvou pane Sulislave!“

Při posledních slovech odvrátil se od Bořivoje a utkvěl očima hluboce vpadlými na rytíři v prostém oděvu a na dceři jeho.

„Jsem Perchtold, někdejší kastelan na Dřevici!“

Starý muž ještě tak stál jakoby přimrazen, ale pod lebkou mu to hučelo, v prsou vířilo a o hlavu se až závrat pokoušela.

„Pane Sulislave! — Zde prsa má; rozbodni je, chceš-li. Brániti se nebudu. Máš k tomu právo. Chceš-li však, můžeš mi odpustiti.“

„Odpusť mu tatíčku; vždyť je to můj průvodčí!“ zaúpěla mladá dívka.

Čelo převozníka Příbory, někdejšího zbrojnoše Neustupa, se zachmuřilo.

Pan Sulislav sestoupil dolů mlčky, došel s hlavou sklopenou až k rytíři, vzal ruku jeho do pravice své, stiskl ji a zašeptal: „Nechť ti také odpustí Bůh všemohoucí.“

Starému muži uhasl v očích příšerný svit a na vráskovité tváři zaleskly se opět slzy.

„Žhář! — Vrah kolikeronásobný!“

Pan Bořivoj vyhrkl ze sebe slova tato posledními silami.

„S takovým ani po smrti nechci mítí společnost. Chci raději k běsům, vy čestí páni, vy rytíři. —“

Svinařskému se oči trhaly, rty křivily a na modrající tváře vtiskala pečeť viditelnou Morana vůči hledě.

„Však najde má smrt mstitele a potom se vy páni zděsíte! — Na šibenici vykorouhevníci s erby vašimi! — Králi Vácslave!“

Pan Bořivoj Svinařský — umíral.

Sulislav dosud držel stisknutou pravici Perchtoldovu.

Zraky obou tkvěly na dohasínajícím životě milce královského, a českému panstvu zněla výhrůžka Svinařského jako temné dunění hran.

„Já s běsy a vy s žháři, vy s vrahy, vy čestí páni!“

Rožmberkům bylo při těchhle výkřících nevolno.

Druhům pana Bořivoje vzplanulo jedno oko vztekem nad smrtí Svinařského a druhé svítilo se radostí, že panstvu dnešní sedání mnoho nocí učiní bezesných.

„Perchtold, kastelan někdy na Dřevíči je psanec, vyhostěnc z tohoto království na věky, čest jeho propadlá; vrátí-li se, na oudy jeho uchystáno kolo a na hrdlo provaz. Ve jměnu krále chopte se ho!“

A k těmto slovům pana Jana z Chlumu dodal Ctibor Tlam Drastecký: „Já zdejší půdy vlastním. Mohl bych na něm vykonati soud okamžitě vůči vám vy pánové, vy vladykové a rytíři!“

Pan Sulislav podíval se někdejšímu kastelánu do očí; ale četl v nich pokoj, četl v té sežloutlé tváři chladnost mrazivou.

Levice tohoto spočívala na čepeli těžkého meče, jenž zarával se před chvilinkou ještě hluboko pod hrudi Bořivoje.

A když čeleď drastecká chopila se vykonati rozkaz pana Jana z Chlumu, vystoupil v popředí pan Vilém Zajícovec.

„Perchtold, někdy kastelán na Dřevíči, za císaře Karla slavné paměti vypovězen na vždy ze zemí koruny české a zbaven cti, přijat jest opětně v svazek tohoto království. Pane hofmistře, zde list Jeho Milosti krále Václava.“

Druhé pana Bořivoje zaskřípali zuby nad takovou neprozřetelností a panu Roztockému napadlo v té chvíli, zdalibý nebylo lépe střežiti práh jizby královské a nikoho nikdy k Jeho Milosti nepouštěti.

„Králi Vácslave! — Králi Vácslave!“

Pan Bořivoj vypustil s tímhle výkřikem duši svou.

V několika okamžicích rozjíždělo se panstvo a rytíři ponejvíce do blízké Prahy s těmi nejrůznějšími pocity.

Nejposlěze opouštěl kolbiště za Klecany neveliký zástup jezdců s mladinkou dívkou uprostřed.

Pan Perchtold vypadal v tom černém brnění, v té černé přilbici, s tím černým chocholem předce nějak příšerně. Jel podle Viléma Zajíce mlčky očima tak leckdy utkvívaje na sličené dceři pana Sulislava.

(Pokračování).

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup odejel v sobotu do *Bastianperku* (v osířelé diecési Litoměřické kdež včera d. 4. listopadu vykonal slavné posvěcení nového chrámu Páně a dnes do Prahy se navrací).

— Pobožnost *40hodinná*, kteráž se dnes u sv. Klementa ukončí, bude se konati od 6—10. listopadu u sv. Jiljí (u Dominkánů), od 11—15. t. m. u sv. Jindřicha.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci říjnu 118 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; letos již celkem 1430 osob. — Ve středu dne 7. listopadu bude v 7 h. ráno v chrámu Páně u sv. Jana Nep. na Skalce slavná zádušní mše sv. sloužena za všechny v Pánu zesnulé dobrodince a členy spolkové, jakož i za všechny spolkem pochované.

Z Italie. Dne 29. září zemřel v Neapoli kardinal arcibiskup *Riario Sforza* po dlouhé a trapné nemoci. Náležel mezi kardinaly, kteří Řehořem XVI. jmenováni byli. Již jen čtyři kardinálové jsou na živě, které předchůdce nynějšího sv. Otce jmenoval a sice: J. Em. kard. Amati, Schwarzenberg, Asquini a Carafa. Pocházejí ze staroslavného rodu vévodského Riariů a Sforzů narodil se dne 5. prosince 1810 v Neapoli. Jako jinoch slynul výtečnými dary ducha, neunavenou horlivostí a příkladnou zbožností. Sotva že dosáhl 35. roku věkusvého, již povýšen byl na arcibiskupský stolec svého rodného města, kde tak horlivě pastýřskému úřadu se věnoval pracuje na spáse nesmrtelných duší, že jej již r. 1846 Řehoř XVI. kardinalem jmenoval. Za půl leta zesnul Řehoř XVI., v konklave byl nejstarší a nejmladší kardinal z rodiny Sforzů. Zesnulý byl postavy vysoké a přímé, obličej poukazoval ku šlechtetnosti, dobrotě a zbožnosti vnitřní; pro svou pokoru byl u lidu římského velmi oblíben. Římané jej považovali za nástupce Pia IX. V Neapoli jej ctíli bobatí i chudí, vznešení i prostí jako otce a svého dobrodince, i fraimaufi

měli před ním jako před mužem svatým úctu. Když se Garibaldi r. 1860 zmocnil Neapole, zůstal arcibiskup králi Františkovi Neapolskému věren. Nadarmo se namáhala revoluce, aby převedla arcibiskupa ku straně krále poctivce. Poněvadž miláčka neapolského lidu usmrtiti nesměli, poslali jej do vyhnanství, ale již za čtyři měsíce snažně prosili, aby se arcibiskup ku svému lidu, který po něm touží, navrátil. Pokorný kardinal přijel, aniž by příchod svůj byl ohlásil, do Neapole. Lid jej ale na nádraží poznal a u velkém počtu, volaje „Evviva“ až do příbytku doprovodil. Tato událost rozhořčila nesmírně Garibaldiany. Obklopili v noci palác arcibiskupský, a žádali, aby arcibiskup prápor jejich požehnal; při tom učinili okolo paláce velikou hranici ze dříví, majíce ten úmysl, kdyby se arcibiskup zdráhal, hranici podpáliti, aby za živa uhořel. Ctihodný arcibiskup vyšel ven na pavlán, drže v pravé ruce kříž pravil odhodlaným hlasem: „Já žehnám jen věřícímu lidu, nikdy však nebudu žehnati těm, kterým sv. Otec nežehná a které z církve vyobcoval.“ Po těchto slovech se vzdálil, nevšmaje si více lupičů a nestaraje se, zdali ohavný zločin vykonají. Neosmělili se však hranici podpáliti obávající se lidu. Tuto velikou lásku Neapolitanů získal si arcibiskup brzy po svém nastolení, když v Neapoli vznikla cholera. Pamětliv jsa slov: „Dobrý pastýř i život dává za ovce své“, spěchal do nejdlehlších příbytků, ve dne v noci se zdržuje mezi nemocnými chudáky. Konal veliké skutky tělesného i duchovního milosrdenství. Rozdával hojné almužny, kupoval léky, chléb a víno pro nemocné; když prostředky nedostačovaly, sám činil sbírky a když i ty byly vyčerpány dělal dluhy jmenovitě u bankovního domu Rothschildů, jen aby chudým spomoženo bylo. Král uznáv dobročinnost a šlechtetnost kardinalovu, udělil mu řád sv. Januaria; lid nemoha nikdy zapomenouti na tuto obětavost, svou lásku zesnulému při každé příležitosti na jeho dával a nad hrobem jeho hořce plakal.

Zesnulý byl dne 27. září zaopatřen. Když kněz s nejsv. Svátostí oltářní se přibližoval, tu povstal ze svého lůžka, modlil se tři božské ctnosti a apoštolské vyznání víry. Pak pravil: „Můj Bože, jak veliké bylo milosrdenství Tvé vždy ke mně nehodnému, nyní mne sám vyhledáváš, jakými díky Ti mám tuto lásku splatiti! Nechť Ti za mne díky vzdává sv. nebes Královna a sv. Januarius! Přijď o Pane Ježíši Kriste mi vstříc, zapomeň na hříchy a slabosti sluhy svého.“ Po přijímání pamatoval zesnulý na sv. Otce

a vyprosil si apoštolské požehnání. Pak ztratil sebevědomí, až 29. září vypustil svou bohumilou duši. — Právě přichází zvěst, že v Římě zesnul kardinal Capalti, jest to již desátý kardinal letošního roku, který se k Pánu odebral. Kollegium kardinalů jest ztenčeno, jen nad nejstarším z nich pap. Piem IX. bdí Prozřetelnost Boží a prodlužuje mu život, aby statně a neohroženě hájil práva církve i národů katolických.

Literární oznamovatel.

— „*Martin Medek*, arcibiskup Pražský.“ Historicko-kritické vypsání náboženských poměrů v Čechách od r. 1581—1590. Napsal Dr. Klement Borový, c. k. professor církevního práva na vysokých školách Pražských. Nakladem Dědictví sv. Prokopa. Číslo XVII. (Za rok 1877). Písmem knihtiskárny Cyrillo-Methodějské (J. Zeman) v Praze. Str. 220. Cena 1 zl. 20 kr. Vydává se úřad Dědictví sv. Prokopa na pokázku diplomu v kněhkupectví B. Stýbla. Čís. XVI. všech podílů (druhý podíl za rok 1876) totiž spis: „Homilie sv. Makaria Egyptského“ vyjde po novém roce.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Schellinger*, jubil. kněz, Malotický farář na odpoč. v Rakovníku, dne 21. října (nar. v Rakovníku 5. listopadu 1799, vysv. 14. srpna 1826).

Ustanoveni jsou:

- p. Jiří *Koppmann*, far. v Zakšově, za admin. (excurrando) farý v Tocově;
p. Vác. *Neumann* zůstal koop. v Bohdale;
p. Josef *Nosek* za proz. koop. v Č. Wiesenthalu.

Upřádněná místa:

Tocov, fara patr. p. Kurt. hrab. Zedwitz, od 15. října.

Oužice, fara patron. nábož. fondu, od 16. října.

Bor (Haid), fara patr. velkovévody Toskánského Ferdinanda IV. od 26. října.

V biskupství Budějovickém

V Pánu zesnul:

- p. Ondřej *Puhrer*, b. notář, farář z Újezda sv. Kříže na odpoč., dne 7. října (nar. v Matni 7. listop. 1806, vysv. 25. července 1832).

Vyznamenání jsou:

- p. Matěj *Veselý*, děkan v Nepomuku, jmenován tajemníkem b. vik. úřadu Nepomuckého;
p. Alois *Jiráček*, kapl. v Počátkách, byl dne 24. října povýšen na c. k. universitě Vídeňské za doktora theologie.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Zika*, farář v Petrovicích (diec. Kralohrad), za faráře ve Kbele;

- p. Adolf *Rodler*, pap. čestný komoří, vychovatel u J. Exc. p. hrab. Ferd. z Trauttmannsdorfu, za faráře v Husinci;
- p. Martin *Brožka*, 1. kapl. v Krumlově, spolu za zámeč. kapl. tamtéž;
- p. Jakub *Hoffelner*, k. z Jablonce do Krumlova;
- P. Vincenc *Vielkind*, ř. cisterc., za výpom. kapl. v Přidolí;
- p. Josef *Lang*, farář ve Fürstenhutu, vstoupil na stálý odpočinek.

Uprázdňená místa:

Fürstenhut, fara patron. kníž. Schwarzenberga, do 1. prosince.

Selsc, nově zřízená fara téhož patr., do 15. pros.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef *Gründig*, jubil. kněz, Lužický farář na odp. v Bilině, dne 22. října (nar. na Hoře sv. Kateřiny 19. břez. 1798, vysv. 7 září 1823);
- p. Ant. *Wenschuh*, farář v Libočanech, dne 23. října (nar. v České Lípě 3. října 1821, vysv. 26. července 1847);
- p. Ant. *Šulc*, kněz na odpočinku v Meranu, dne 26. října (nar. ve Vrutici 14. listopadu 1844, vysv. 20. července 1869).

Vyznamenán jest:

- p. Karel *Watzina*, admin. v Boru, jmenován os. farářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Schütz*, kapl. v Č. Kamenici, za adm. v Jetřichovicích;
- p. Vinc. *Brzobohatý*, kapl. z Citolib do Loun;
- p. Vavřinec *Křapka*, kaplan z Boleboří do Kovaně;
- p. Jos. *Holý*, f. z Vlastibořic do Vysokého;

- p. Frant. *Vejřvalda*, neom., za kooperatora v Šumburku.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenání jsou (po bisk. gener. visitaci): -

- p. Jan *Nožička*, děkan v Čáslavi, titulem b. notáře;
- p. Josef *Čejka*, os. děkan a far. v Církvici, jmenován tajemníkem vikariátním;
- p. Josef *Beran*, farář v Nebovidech, titulem děkana;
- p. Karel *Solta*, farář v Bykání, tit. děkana;
- p. Frant. *Koutník*, farář v Bučicích, obdržev expositorium canonicorum;
- p. Frant. *Vomáčka*, farář v Potěchách, též;
- p. Václav *Vaněk*, farář v Zaboří, též;
- p. Jan *Dundálek*, farář v Suchdole, též;
- p. Ignác *Paták*, farář v Sedlcích, též;
- p. Edvard *Vallouch*, farář v Třeboníně, též;
- p. Karel *Vorlíček*, kaplan v Kutné Hoře, obdržev farní synodalie;
- p. Jan *Partisch*, katecheta na učit. ústavě v Kutné Hoře, též;
- p. Frant. *Chlupáč*, katecheta na real. školách v Kutné Hoře, též.

Ustanoveni jsou:

- p. Aug. *Zima*, kaplan v Čestíně, za admin. v Petrovicích;
- p. Jan *Křivohlávek* za admin. v Rudolticích;
- p. Jan *Herrmann*, za kooper. v Dobrouči;
- p. Alois *Chaloupka* za admin. v Krásné Hoře.

Uprázdňené místo:

Petrovice, fara patron. Jeho c. k. Ap. Velič, co pána na Kácově, do 3. prosince.

Milodar. Na dostavení metrop. chrámu sv.

Víta v Praze: P. Viktor Bezděka v Želivě 1 zl.

Právě počaly vycházeti časopisy na rok 1878.:

Alte und neue Welt ročně 18 sešitů zl. 4.32, poštou zl. 5.22.	Deutscher Hausschatz ročně 18 sešitů zl. 4.32, poštou zl. 5.22.	Hedwigsblatt ročně 12 sešitů zl. 3.60 poštou zl. 4.20
Chrysologus ročně 12 sešitů zl. 3.50, poštou zl. 4.10.	Koprivův kalendář ročně 12 sešitů zl. 1.20, poštou zl. 1.44.	Philothea ročně 12 sešitů zl. 3.36, poštou zl. 3.96.
Posvátná kazatelna ročně 12 sešitů zl. 4.—	Prediger und Katechet ročně 12 sešitů zl. 3.50, poštou zl. 4.10.	Weckstimmen neue ročně 12 sešitů — .80 kr., poštou zl. 1.04.

Předplatné přijímá a každý sešit hned po vydání zašle

Kněhkupectví B. Stýbla v Praze.

sv. Václavské náměstí.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdinko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupečů:
Celoročné 3zl.
pol. 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Promluva o štědrém dnu k dítkám při rozdělení dáreků.

Znám obrázek, m. d., který se mi ve-
lice líbí, a mne, kdykoli jej vidím, velice
dojímá. Představuje muže, v nejlepších le-
tech, krásného, milého, laskavého; kolem
něho kúpa dítek; jedno stojí, druhé sedí,
třetí k němu se tulí, o něho se opírá; čtvrté
po něm téměř nahoru leze a páté, nejmenší,
dokonce mu sedí na klíně. Všecky, plny
touhy a dětinné nevinnosti, v milostnou jeho
tvář vzhůru hledí, a on rovněž milostně a
laskavě na ně pohlíží, je hladí, jim žehná.
Znáte, dítky, obraz ten? Vím, že znáte;
máte jej i v bibl. dějepise, a nápis u něho:
„Ježíš, přítel dítek.“

Jakžby nebyl Ježíš přítelem dítek, duší
outlých, jemných a nevinných, sám jsa sva-
tý, čistý a nevinný? — Proto když bránili
jedenkrátě učenici matkám, aby neobtěžovaly
mistra s dítkami, že unaven jest a odpočinku
potřebuje, pravil jim: „Nechtež maličkých
přijít ke mně a nebraňtež jim, neboť jejich
jest království nebeské.“ A obrátiv se k vel-
kým řekl: „Amen, pravím vám, nebudete-li
jako maličci tito, nevejdete do království
nebeského.“ I bral je laskavě na lokty své
a žehnal jim.

M. d., i vy shromáždily jste se dnes ko-
lem Ježíška; jest štědrý den, památka na-
rození Páně; a jest víra mezi dětmi, že Je-
žíšek (Jezulátko) nadělí; i vy si přejete, aby
vám Ježíšek něco nadělil. Nadělí, dárky jsou
uchystány. Jako tehdaž, až dosud volá:
Nechtež maličkých přijít ke mně . . . A dnes
zvláště; neboť sám maličký jest, sám dítě.
Na oltáři v chrámu Páně vidíte Ježíška v
jesličkách; i po domácku máte Betlém a vi-

díte v něm vypoodobněno Narození Páně. Dnes
zvláště Ježíšek laskavě k vám se sklání, jeť
vám podoben.

Reknete: ale co nám dá, sám jsa chud?
a z nás snad nejchudší? vždyť příbytek jeho
ten nejchudší, chlív; postýlka jeho — jesle;
perinky — sláma; podušky — chatrné plen-
ky; společnost jeho — nemá zvířátka; což
pak nám takový chudáček může dáti? —

A přece dá, m. d.; což nemálo zde u-
chystáno? nečeká vás hojně dáreků? — Re-
knete: To on nám nedal; to dali dobrodin-
cové. Dobře máte, to dali dobrodincové;
ale proč dali? z lásky k bližnímu; a kdo
je té lásce učil? On, který již jesličky učil
svou kazatelnou; On, který pravil: „Což-
koli jste učinili jednomu z mých nejmenších,
mně jste učinili.“

On, který z lásky k nám opustil slávu
Otce, z lásky k nám člověkem se stal, za
nás trpěl a umřel; On, kterýž pravil: Bůh
jest láska; kterýž řekl: „Milovati budeš bliž-
ního, jako sebe sama“ a „kdo nemiluje, zů-
stává v smrti;“ který učení své na lásce za-
ložil, On lásku tu dal dobrodincům vašim do
srdce, On jim i na statcích požehnal; On
vám dal a tuto uchystal ty dárky skrze do-
brodince; nebo všechno jeho jest. Proto, hle,
Ježíšek vám to nadělí!

„Nuž pojďte, dítky, k jesličkám,
hle Pán sám, dítě, kyne vám,
a pokloňte se jemu,
to hosti nebeskému;
leč nechoď žádné z vás na zmar,
nes každé srdce své mu v dar.“

A rcetež dále takto:

„Zde Ježíšku ti věnujem'
své srdce a ti slibujem',

že v každé žití době
chcem podobat se tobě;
zvlášť v mládí že chcem' pevně stát,
vždy vděkem, láskou prospívat."

Tak budou andílkové tím radostněji zpěvovati: „Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“ Amen.

B. Hakl.

Neduh a lék.

Jenom láska k Bohu srdce hřeje, blaží,
ale láska světa moří, studí, zebe,
ach! že tolik bratří, zřeknuvše se nebe,
po té lásce světa honí se a baží.

Jen ve svaté víře ku výši se spěje,
nevěra však poutá k hroudě mysl naši,
šlape květy jaré, poklid duše plaší,
podvod, lest a sváry kolem sebe seje.

Však již cítíš, lide, hříchů našich kletbu;
zahašen krb rodný svatém ve plápoli,
cizinec ti vládne na otecké roli,
a kol zrůstá koukol nad úrodnou setbu.

Křížem zažehnávej, co ti zkázu chystá,
žárem víry rozněš plamen v krbu svým,
co blažilo dědy, buď zas blahem твоjím, —
dědictví to velké — pravda Jesu Krista.

K. Matějka.

Obrázky a úvahy z cesty do Alp.

Napsal *František Ekert.*

(Pokračování.)

Přiblížil se parník, latinář spěchal konat svou práci a mne zatím bavila ta pestrá směsice cestujících na palubě, kteří všickni jako dle vojenského povelu stáli hledíce jedním směrem vzhůru k Medlíku. Angličan se svou lédy, umělec, obchodník, profesor, venkovan, Polský žid, světský kněz a kapucín stáli u zábradlí lodního a prostým i „ozbrojeným“ zrakem pozorovali skalisko i čarovný ten zámek, jenž na něm vykouzlen jest a já už pro soulad přidal jsem se k nim a pozoroval jsem jej též. Pak unášel nás parník podél několika velikých, tropickou květenou pokrytých ostrovů, stanul pod zříceninou Weiteneggem, bojoval proti proudu dále a já zatím bojoval jsem s příkrrou stezkou vedoucí na zříceniny, a to tím více, jelikož blížil se déšť. Šťastně slezl jsem skalnatý ostroh, prohlédl fantastické skupeniny zřícenin, ponořil oko své do bujné zeleně, která okolí jejich věncí, povzdychl si tichým

přáním, aby aspoň částka bujných těch lesů zdejších přenést se dala někam do Prahy a vyhledal si přístřeší proti dešti. Blahoslavlil jsem jemu, nebo po malé chvíli vzklela se nad báněmi Medlickými překrásná duha — ach toho krásného, velebného obrazu, že nemohl jsem jej zachytiti. Kolem mne rozervané zdi a sloupy mechem a divokým révím obrostlé jakoby šeptaly divoké pohádky o věcích dávno uplynulých, uplynulých tím modravým proudem, jenž dole mohutným řečištěm k východu se žene daleko — až tam k těm břehům, kde teče krev slovanská v boji za kříž proti púlměsíci. Naproti zelené ostrovy a kopcovitá, háji, lučinami a dědinami posetá krajina a v pozadí zlatem planoucí řady oken a nad nimi věže kláštera a nad celým obrazem tím sedmibarevný oblouk — znamení míru! Divadlo to vznešené krásy, oku vnímavému nezapomenutelné! Slunce počalo okna Medlíku barvit na rudo, večer se blížil, déšť ustanul a zříceniny Weiteneggu byly sice zajímavou romantikou, ale byly by prabídným noclehem, proto rozloučil jsem se s tímto observátorem a vyhledav si dole převozníka vstoupil do lodky, abych se dostal zpět. Rychlý proud unášel kocábku a převozník vyprávěl mně zatím o tom, kterak rozvodněný Dunaj žertů nezná, „jen těm kněžím tam nahore nemůže ublížiti, však byli ti předchůdcové jejich velmi moudří a zkušené lidé, že klášter tak vysoko zbudovali, že Dunaj nikdy tak vysoko nevystoupí, aby je zatopil“ — věru nevím, zdaž sv. Benedikt zakládaje kláštery své na horách tuto velmi praktickou myšlenku prstonárodního filosofa- převozníka měl. Bylo již šero, když rozloučiv se s Dunajským Charonem vstoupil jsem na břehu do klášterního pivovaru, kde milý cicerone můj mne očekával. Nalezl jsem tam celou společnost státních úředníků, měšťanů a duchovních v milé shodě a přátelské svornosti. Doufal jsem, že se zde něčeho nového dozvím a zatím chtěli oni dozvědět se ode mne, musil jsem vyprávěti o Praze, byloť mezi nimi několik Čechů a jak samo sebou se rozumí byl i sládek jedním z nich — vaří prý Českým způsobem a za to jej Medličtí chválí. Zatím nastal večer a pan převor s bibliotekářem vzavše mne pod paždí vedli městem vzhůru. Obyvatelé Medličtí přicházeli a vlídně pozdravující líbali jim ruce, nebo platí o nich až posud stará pravda, že pod berlou dobře jest žiti — klášter Medlický je požehnáním celé krajiny. Unaven celodenní chůzí byl bych rád v pokojíku, jenž mně v jižním křídle vykázan byl, úklidu hle-

dal, ale nemohl jsem, nebo nově mně tu nastalo překvapení. Ložnice má byla vpravo i v levo spojena se šestnácti velkými síněmi a v každé našel jsem něco nového. Mimo nádherný nábytek zajímaly mne v nich obrazy. Nejprve spatřil jsem celé řady podobizen zdejších opatů vážně a klidně na mne hledících, pak podobizny sv. Hypolitských biskupů a papežů, obrazy všech far a chrámů panství Medlického, nato poplužní dvory, zámečky a vesnice Medlické. Dlouho do noci bloudil jsem se světlem, než jsem hotov byl. Dole v městě uhasínala světélka jedno za druhým a jen táhlé zvuky trouby ponocného a klášterní věžní hodiny přerušovaly ticho noci krásné, hvězdnaté. A netrvala noc ta dlouho, nebo na Medlíku slunce brzo vychází a brzo mne probudilo. Patřil jsem na tu zlatou kouli, jak na obzor vystupuje a kdo zazlí mně, že duši mou letěly tu obrazy, které jsem v klášteře tom spatřil a — upomínky na mou vlast. Dobře jest pod berlou Medlickou až posud přes všechna pouta kladená na kláštery, dobře jest zde nahore v tom svěžím vzduchu, kde vědy i umění svůj stánek mají, kde mládež se vychovává, pocestní přijímají, chudí krmí. Bylo druhdy i u nás. Pamatuju se, co slyšel jsem ve svém rodišti. Tam dole pod školou shořel strýci dům. Nebylo tehdaž pojištěno, ale nebylo jich třeba za starých časů, kdy žili lidé pod berlou. Strýc šel k opatovi oznámit své neštěstí, postěžovat si a poprosit o pomoc. Nešel nadarmo, nebo druhého dne přišli zedníci a tesaři posaní od opata a v krátké době stálo na spáleništi nové obydlí a klášterní sýpky poskytly zásobu obilí na zimu. Klášter byl útočištěm nešťastných, prostředků měl dosti, chudiny nebylo žádné — výtězek z panství klášterního stačil nejen ku stavbě krásných chrámů a bohaté ozdobě jejich, ale i k uživení mnoha lidí — proč? poněvadž příjmů klášterních nebylo užíváno k švindléřským podnikům, ani ku hraní na burse, ani k nesmyslným rafinovaným zábavám ani ku koupi přepjaté drahých šperků a látek z Londýna, Paříže a Lyonu ani k tulačství po světě a rozhazování peněz ve víru měst světových; v tom leží to tajemství, že kláštery, ovšem nejsouce stíženy daněmi, jako teď, stavěly ty budovy a chrámy, jimž posud se obdivujeme — peníze zůstaly doma! Kláštery byly zrušeny, prodány za fatku, lesy se vymítily, rybníky vypustily, dvory pronajaly, chudina odkopnuta a — majitel bývalého klášterního panství nemá s důstatek a kdyby schudlí venkované nepečovali sami o chrámy štedrotou bývalých opatů vystavené — spadly

by jim na hromadu a při tom všem sluje majitel panství patronem, t. j. ochráncem chrámů! Víím, že není tak všude, ale jest leckdes přece. Smutné to upomínky, které vzbudil ve mně Medlík. Měli jsme též podobných budov, ale teď — dělá se v nich tabák, pálí se tam kořalka, mají tam židé skladiště papíru, vlny, starého skla a veteše aneb jsou tam obydlí zločinců či dokonce douputa šeredných hříchů. V Praze je jeden klášter, který již již v minulém století na buben přijít měl a přece nepřišel, proč? Přišla vojenská komise shlednout klášter, zdaž by se pro kasárny nehodil a důstojník, jenž ji vedl, jakmile spatřil úzké a tmavé chodby, zvolal: „To je sice pro popy dost dobré, ale vojsko zde býti nemůže.“ Důstojník ten měl šťastný, byť i pro Církev ponížující nápad, nebýt ho — neměla by Praha dnes Strahovské bibliotéky! Nádherný Medlík budí u mnohého odpůrce závist — jakým právem? Medličtí Benediktini nikoho nešídili a nešídí a nezávidí žádnému peněžnímu baronu, že z peněz, neznámo jakým způsobem nabytých, staví sobě paláce ve Vídni a nádherné villy v lázních. Odporné to upomínky, které draly se mně tu do duše, a přece nelze se jich zbýti, pronásledují nás krok za krokem! Než zapudil jsem je přece, když zvonilo v klášteře klekání a po chodbách počal živý ruch. Připraviv se odebral jsem do chrámu, kde prohlédl jsem si po mši sv. mramorový náhrobek sv. Kolomana. Bloudě pak v svěžím ranním vzduchu v klášterním parku zalétal jsem duchem do vlasti své a a dávných dob jejich vzpomínaje Benediktinů Českých. Čekají až posud svých apologetů.

Počátky křesťanství ve vlasti naší, ba počátky vzdělanosti západoevropejské v národu našem vůbec souvisí co nejúžeji s řeholí sv. Benedikta. Sv. Volfgang, biskup Rezenský, jehožto apoštolskou nezištností dostalo se nám biskupské stolice v Praze, byl mnichem kláštera Einsiedlnského v Švýcarských a i jsa biskupem neodložil benediktinského hávu. Náš Strachvas-Křišťan stal se Benediktinem u sv. Emmerána v Rezně, kněžice Miláda-Marie, mřavní původkyně biskupství Pražského, byla první abatysí Benediktinek u sv. Jiří na hradě Pražském a prvních šest biskupů Pražských dal nám též řád sv. Benedikta. Dal nám sv. Vojtěcha i sv. Prokopa, dal nám Břevnov — Sázavu a Božetěcha. Škoda Sázavy, škoda Emaus, škoda těch slovanských Benediktinů v zemi naší, kteří by byli u nás utvořili na půdě Církve katolické kvetoucí slovanskou vzdělanost! Známe sotva několik trosek z prací jejich,

sotva několik jmen a neurčitých zvěstí dochovalo se o nich až k nám. Sázavsko-emauzské Evangelium bloudilo až do Cařihradu a odtud do francouzské Remeže, ctěno co posvátné palladium a kdož to ví, která zahraniční sbírka pyšně se pracemi českých našich Benediktinů. Škoda jich, neopatrná a krátkozraká horlivost vypudila je od nás k nenahraditelné škodě Církve i národa. Nechci přesvědčení své nikomu vtírat ani neklamným nazývati, ale jsem jím proniknut a libuji si v té kombinaci, žeby osudy Církve a národa našeho zcela jinak se byly utvářily, kdyby — starí slovanští katoličtí Benediktini nebyli bývali od nás vypuzeni, ale po celé zemi jsouce rozšířeni v duchu slovanském Církev Páně i osvětu křesťanskou v národu našem zakotvovali.

Bohužel stalo se u nás jinak, klášterové čeští, jak dějiny stvrzují, naplnění byli cizinci a ti neuměli s lidem cítit, myslet, jednat, nerozuměli mu! V Praze zlaté, zbožné, katolické byl téměř v každé ulici za doby Karlovy klášter, město se hemžilo dobrým, katolickým lidem ale ten lid při tom množství klášterů měl málo pastýřů, kteří by mu byli lámali chléb života věčného jazykem domácím, vždyť sám Antonín Frind ve svých „Dějínách biskupů a arcibiskupů Pražských“ píše na str. 112. „v chrámech Pražských už jen zřídka kdy bylo slyšení kázání v jazyku českém,“ čímž ovšem není ještě dokázáno co dvě řádky před tím stojí, že prý „v slavných dnech Karlových Praha sama městem německým se stala“ — ba nebyla; páni, profesori a obyvatelé klášterů byli ovšem německými, ale katolický lid Pražský ohromnou většinou aspoň byl jistě český a bylo toho lidu mnoho a kazatelů českých málo, bylo nádherných chrámů Páně přemnoho a když zbožný a obětavý měšťan Pražský sobě i lidu chléb slova Božího v jazyku přirozeném opatřiti a zajistiti chtěl, musel nad to vše ještě zvláštní kapli nákladem svým vystavěti. Kdo to aspoň nepřímou zavinil, že vzpoura proti Církvi katolické v kapli Betlémské hlásaná uchvátila lid, či by se to bylo stalo, kdyby obyvateli četných klášterů Pražských byli bývali slovanští Benediktini, z lidu vzešl, s ním cítící, k němu na kazatelnách slovo Boží mluvící? — po mém pevném přesvědčení nikdy a nikterak! Zesnulý Dr. August Ambros praví ve svém díle o dómu Pražském tam, kde rozebírá staročeský chorál „Gospodine pomiluj,“ že slyšíce chorál ten chápeme, kterak náboženská vroucnost toho lidu, jenž takto zpívati dovedl, schopnou byla po případě buď výtečné světce

aneb i divé fanatiky ploditi. Národ Český plodil skutečné světce a že i fanatiky zplodil, toho já příčinu vykládám si zcela přirozeně v tom, že na místě domácích starých mnichů kláštery naše naplňovali cizinci, vždyť jediným odpadlíkem od Církve katolické na prestolu sv. Vojtěcha byl Konrád z Vechty a ten našincem nebyl a zrádný Vichink na Moravě a Slovensku rovněž nebyl našincem. Církev katolická nikdy nepotlačovala národy a nebyla nikdy žádnému macechou, avšak utrpěla nesmírných ran od těch, kteří zcela proti duchu a úmyslu jejímu činili, byť i nechtíce, či vlastně nevědouce, co kolem nich se děje, ze zbožného, nábožensky vroucího lidu zaslepené fanatiky, kteří strhli celý zbožný, katolický národ k děsnému odpadlictví od té Církve, která jej odchovala. Ani v našich dějinách není náhlých skoků a třeba, abychom učili se jim rozuměti, poněvadž až posud nerozumějí jim zahraniční spisovatelé ani katoličtí. Vždyť ani zasloužilý a výtečný Josef Deharbe ve svých katechetických „Dějínách náboženství“ nemohl se ubrániti té v cizině o nás zakořeněné nevědomosti, an nazývá Drahomíru pohankou, ba i Boleslava I. pohanem a tvrdí, že o pokřesťanění Slovanů v Míšni a Lužici mnoho působil císař Otto Veliký (ale jak!) a mluví při vzniku nepokojů Husitských v Čechách o „stockböhmsche,“ t. j. kovaně české straně. My Čechové katolíci, kteří tak pilně dáváme sobě záležeti, abychom poznali a prostudovali všechny národy i dějiny jejich, posud marně čekáme, aby cizojazyční spisovatelé katoličtí nás a naše dějiny dle pravdy znali a spravedlivě posuzovali. Co se pak literatury naší týče, bylo by záhodno, aby nám katolický některý vědec náš vylíčil duchem katolickým tu posud nedosti jasnou záhadu, proč národ Český jinak povýtečně až do nejhlubší útroby své katolický v století patnáctém tak náhle a dle přirozených běhů téměř nevysvětlitelně od pravé Církve otců svých odpadl, a při tom obzvláštní ohled k živlům cizím, kteří svou krátkozrakostí toho zavinili — míním tím cizí klášterníky. Prozatím nemohu než opakovati slovo: Škoda našich starých Benediktinů! —

Zabrán v úvahy došel jsem parkem až ku stráni, pod níž Dunaj se hnál, tékal jsem zrakem krajinou a opět k oknům Medlickým, aj tu stál přede mnou dobromyslný průvodce můj! Vykládal jsem mu myšlenky své, dumal o své vlasti a starých našich Benediktinech — znal to a náhledům svým přisvědčoval. Blížila se chvíle odjezdu mého a tu pravil jsem k důstojnému kmetu: „Na mne

působil Medlík vším tím, co jsem zde viděl, slyšel a zažil tak, že, kdybych ještě jednou stav si voliti měl, skoro sem bych puzen byl.“ „I jen si tedy volte a to hned,“ pravil rozmarně stařec a „zůstaňte zde.“ — „Jsem sice Čech, pokračoval jsem, ale praví jedno České přísloví, že Pán Bůh Čecha neopustí, jen když trochu německy umí, a já umím hodně a mnoho . . .“ Zamiloval jsem si důstojného, učeného a skromného kmeta vida v něm obrázek starých Benediktinů. Hluboká učenost pojí se v něm s vroucí zbožností, zkušenost s pokorou a skromností, víra s láskou, shovívavostí, světa odříkavostí a spokojeností. Šťastný ten muž! Rozloučil jsem se s ním i soudruhy jeho a odjížděje drahou k západu odnášel jsem si z kláštera nejkrásnější obrazy a dojmy, kterých nikdy, nikdy nezapomenu.

4. Z Medlíku do Lince.

„Račte odpustit, — už vás tam čekají, jedu tam též. Bude to slávy a radosti, i střílet budou i hrát, vím to vše, celá osada už netrpělivě čeká a těší se . . .“ To vše týkalo se prý mne, vždyť mne tak ujišťoval jeden z dobromyslných venkovanů, kteří na kteréši stanici na rozhraní Dolno- a Hornorakous do vozu vstoupili. Udiven hledím na venkovana, nechápu slov jeho, „Inu, dokládá, tam v X. čekají dnes kaplana novosvěcence a ten jste přece vy?“ Tak. Teď jsem byl doma, neškodí, aspoň náhodou a maně dozvěděl jsem se dvou věcí: předně že zde vítají i kaplana s velikou slávou a za druhé že posud jsem podoben novosvěcence třeba z diecése sv. Hypolitské neb Linecké. Venkovan vyveden z omylu cosi mumlal a krajané jeho se mu smáli, ale ujal jsem se ho, dal jsem se s ním do hovoru a sousedé jeho zapomenuvše novosvěcence, vykládali a rozkládali mně k otázkám mým všecko, od úrody zemské až do škol, od svýchrodin až do chrámu, náboženského života i svých duchovních správců. Dobrý to lid. Dozvíme se od něho více než z knih a novin. Sluch ovšem i zrak musíme napínati, mnohé doložit a si domyslit, abychom nářečí jejich srozuměli, ale jde to přece.

Tam na levém břehu Dunaje něco se bělá, na vrchu lesem porostlém kyne nám chrám a dvě věže jeho přívětivě do kraje hledí, bělounké kapličky vinou se k němu z údolí jako ovečky roztroušeného stáda k bdělému pastýři svému. Je to poutní Marianský chrám s klášterem od lidu něžným jmenem „Maria-Taferl“ nazvaný; však obráz-

ky Matky Boží Taferlské i u nás lze vidati. Právě tam v levo od dráhy táhne směrem k němu dlouhá řada poutníků cestou polní, mají dva prápory vesele ranním vzduchem poletující, za nimi bílé družičky, pak mužové s odkrytými hlavami a na konec dlouhá řada žen, belhají, je to na nich vidět, že z daleka přicházejí. A netrvá dlouho, vidíme opět jiný průvod a ten má i hudebníky a je mnohem větší. Však dovidáme se brzo, odkud jdou, venkované ukazují na vysokánský lesnatý hřeben, jenž opodál k jihu z kopcovité krajiny se vynořuje — aj, jak utěšené to místo! Krásný chrám vysoko do oblak strmí na něm, daleko do kraje se dívá a stezky odevšad k němu se vinoucí pokryty jsou průvody poutníků jako cestičky k mraveništi pilnými dělníčky se hemží, toť Sonntagsberg či „Sundaberg,“ jak venkované vyslovují. Poutníci chodí nejprve na Sonntagsberg a odtamtud putují uctít Matku Boží na Taferl, jsmef v poutnickém kraji, žádná země nemá snad tolik poutních míst jako Horní Rakousy a nikde nespátříme tolik poutnických průvodů jako zde, na stanici v svatém Valentinu čekal dokonce celý vlak naplněný poutníky. „Falenden,“ praví venkovan, sluje to město. Však nemá také žádná země u nás tolik a tak znamenitých klášterů jako obojí Rakousy, nedaleko stanice sv. Petra kynulo nám opět Benediktinské opatství Seitenstettenské. Měl jsem tam jíti, Medličtí mně to vřele radili a pozdravení tam vzkazovali, než stačil mně prozatím Medlík, těšil jsem se raději až spatřím Lince. Lid, jež ve voze a na stanicích jsem viděl, líbil se mně a svou upřímností a prostotou připomínal mně venkovany naše, jakými bývali druhdy všude a nyní aspoň v mnohých ještě krajích jsou, kde méně lžiosvěty, za to pak více víry a mravnosti domovem jest. Proto nebylo mně tu jako v cizině a když do Lince jsem přijel, neměl jsem onoho pocitu, jež obyčejně působí v nás město v cizině, do něhož poprvé přicházíme a v němž ani živé duše neznáme. V hostinci „u zeleného stromu“ nalezl jsem společnost domácích i přespolních kněží a v kruhu jejich byl jsem brzy jako doma, v Linci vůbec vane čistý vzduch, jenž Čecha katolika mile dojíímá, obyvatelstvo je dobře katolické a proto i k nám spravedlivé.

Město samo je sice tiché, rázu rozhodně maloměstského, avšak ležíc na břehu mohutného Dunaje v krajině hornaté působí na cizince, zejména přichozího z ohlušující Vídně

příjemně. Má i s předměstími 33.000 obyvatelů, z nichž dobrá čtvrtina jsou Češové, tak aspoň mne zdejší duchovní ujistovali a přesvědčil jsem se o tom s částí sám na ulicích, kde v některých krámech i české časopisy se prodávají. Právě když do Lince jsem přišel zvonilo se na všech věžích hranami a druhého dne četl jsem v katolickém „Volksblattu“ listu to nás Čechů vždy a všude se ujímajícím, že zvonění to platilo zemřelému kapucinu P. Gamalieli Synáčkovi „zdejšímu českému duchovnímu správci,“ k čemuž dostalo se mně výkladu, že ve farním kostele kapucinském odbývají se české služby Boží. V Linci vládne pravý katolický duch a ten je spravedlivý, proto nemusí katoličtí Češové tam teprve se dožebrať českého slova Božího, jako se to posud děje leckdes jinde. Vrchní pastýř Linecký je muž apoštolský a proto nemá, jako leckdes jinde až posud se děje, pouze na jazyku slova apoštola Páně sv. Pavla, že učiněn jest „všecko všechněm,“ nýbrž uvádí slova ta v skutek. S Lincem jinak byl jsem brzy hotov, památných chrámů a budov zde není, ani historie jeho mnoho nám nevypráví, nebo středisky dějin okolních krajů byly v dobách minulých jednak Solnohrad a Pasov, jednak Medlák a ostatní kláštery.

Pouze tři události, které se zde sběhly, zmínky zasluhují a dvě z nich jsou dozvuky bouřlivých dnů z dějin Českých. Bylo to dne 19. ledna r. 1419, tedy v předvečer válek Husitských, kdy zavítalo do Lince české poselství od krále Václava IV. k bratru jeho císaři Zikmundovi, jenž tudy z Pasova do Uher se ubíral. Poslové, mezi nimiž i Václav z Dubé a Leštna, druhý ochránce Husův v Kostnici vedlé pana Jana z Chlumu, byl, přinášeli Zikmundovi chlácholivý list Václavův týkající se bludů v Čechách a nepokojů odtud vznikajících. Zikmund vyslechnuv posly na lodi při břehu Dunaje k odjezdu již připravené odevzdal jim do Prahy písemnou odpověď vyhrožuje opět Václavovi, nepostará-li se o vyhubení kacířstva v Čechách. R. 1529, kdy sultán Soliman do Uher s celou mocí svou přitáhl, bídne paměti Jana Zápolského v panství Uherské pod vrchmocí Turků dosadil a Vídeň obléhal, vypravili k vyzvání krále Ferdinanda I. stavové čeští a moravští pomocné pluky proti Turkům, které s ostatní vojenskou hotovostí v Lince se shromáždily. Roku 1614 bydlel v Linci nějaký čas císař Matyáš a odbýval se zde obecný sjezd, „generální konvent,“ k němuž stavové zemí podílu Matyáše i potomního nástupce jeho Ferdinanda II., tehdejší ještě arciknížete

Štýrského, výbory své poslali. Mělo se jednati o nové válce proti Turkům, než odporem stavů, nanejvýše českých protestantských, účel sjezdu zrušen jest — blížil se již výbuch války České! Obě krvavé války české, v století patnáctém i sedmáctém vrhly tedy i do Lince stíny své. Biskupská stolice byla v Linci teprve od císaře Josefa II. a papeže Pia VI. r. 1784. založena. V celém Linci pouze dlouhá hlavní třída a čtyřhranné náměstí u řeky mají život velkoměstský, jinak je naše Plzeň mnohem živější a ovšem i co do dějin znamenitější. Za to zajímají skupeniny venkovanů v malebném kroji, kteří obzvláště o každodenním dopoledním trhu na náměstí potraviny prodávají a břehy Dunaje, kde parolodě od Pasova a Vídně plovoucí čilý život vyvolávají. Na vkusném náměstí vypíná se do výšky 14 sáhů krásné sousostí Nejsvětější Trojice z bílého mramoru, pomník to zbožné vděčnosti za odvrácení Tureckých válek, moru a povodně r. 1723 nákladem 30.000 zl. postavený.

Odtud hledal jsem, anáž nad městem mračna se stahovala, biskupský chrám, který nedaleko v postranní ulici stojí. Je vystavěn od Jesuitů a nevyniká leč velkou prostorou a těžkopádným, zasmušilým slohem. Na bráně nalezl jsem oznámení, že dnes odpoledne pokračuje se v prosebné modlitbě za počasí příznivé plodinám polním. Vstoupil jsem a byl jsem mile překvapen — po straně u hlavního oltáře klečel, obklopen duchovenstvem, biskup Rudigier, chrám pak byl plný lidu, jehož modlitbou duněl, v pravo byli mužové, v levo ženy, jichž hlavy ovázané černými šátky podobu řeholnic jim dávaly. Modlili se střídavě s biskupem růženec, ale tak rychle překotně a s přízvukem mně nezvyklým, že teprve po delším naslouchání srozuměl jsem slova „Svatá Maria, Matko Boží.“ Plný chrám, a to všedního dne, byl mně důkazem že zbožnost je v Linci domovem a přesvědčil jsem se o tom i druhého dne v jiných kostelích. Bezděky jsem si při této společné modlitbě za úrodu zemskou vzpomněl na jistou vesnici jistého kraje v Čechách, jenž rád sama sebe „nejosvícenějším“ nazývá, kde tamnímu faráři za to, že oznámil osadníkům svým na budoucí neděli pobožnost za příznivé počasí, „někteří „občané“ v liberálních novinách vynadali chlubíce se svým jakýmsi „stanoviskem,“ a podivno, osvícení, či vlastně jak říkáme, pytle m liché osvěty praštění ti občané, kteří nechťejí Pána Boha prositi za úrodu, dostávají rok od roku delší tváře, nemají už delší dobu vůbec žádné úrody a naposled půjdou i se svým „stanoviskem“ vsickni do podruží. Na hlavní třídě Linecké

stojí vedle sebe průčelí dvou klášterních chrámů, Uršulinského a Karmelitánského, jenž po celý den otevřen jest a v němž v každé době lidi v modlitbě pohřížené nalezne. Karmelitánský chrám je v celém Linci největší a nejslušnější, nalezl jsem v něm i Pražské Jezulátko a kapli sv. Jana Nep. Na mřížkách před kaplí Bolestné Panny Marie spatřil jsem něžné projevy zbožné mysli, totiž papírky na nitkách zavěšené s nápisy jako: „Jedna vdova nemocná, mající nedospělé dítky, prosí o Otče náš a Zdravas,“ „Bídou sklíčený otec prosí snažně o přimluvu k Bolestné Matce Boží,“ „Prosím o zbožný Otče náš a Zdravas za ubohou hříšnici a šťastný konec“ a p. Pohnutlivý to důkaz o zbožnosti a důvěře v Boha, ubozí lidé ti žebrou o modlitbu, nebo přimluvná modlitba je také almužnou, je skutkem duchovního milosrdenství a skutek ten vykonati může každý. Takoví zbožní chudásové zasluhují i hmotné podpory mnohem více, než ti dotěrní lidé, kteří u našich chrámů výtržnosti činí aneb z řemesla lidi obtěžují a klepy roznášejí.

Vedle chrámu je rozsáhlé průčelí Karmelitánského kláštera, kde nad vchodem do klauzury napsána jsou slova sv. Bernarda: „Zdaž není náboženství toto (případně řečeno tato, „religio“) svaté, čisté a neposkvrněné, v němž člověk žije čistěji, klesá řidčeji, vstává čerstvěji, napájen bývá častěji, odpočívá bezpečněji, umírá důvěrněji, očisťuje se rychleji a odměněn bývá hojněji!“ Významný to nápis nad branou přísného kláštera sebezapíravých a světu odumřelých řeholníků. Tanula mně tu na mysl velebná tvář zdejšího řeholníka P. Lukáše, jenž dojem světece činí a i v Pražském semináři několikrát duchovní cvičení vedl. Takové neobyčejné zjevy jsou velepotřebny obzvláště světu nynějšímu, jsou jako živým protestem proti neuprání požívatosti a bezuzdné lehkomyšlnosti i mělkým zásadám doby naší. Odtud navštívil jsem biskupský seminář, který na místě druhdy zde bývalého domu Německých rytířů r. 1713 zřízen byl. Na malém chrámu seminářském až posud je znak Německého řádu, uvnitř i oltář sv. Jana Nep. Biskupský seminář je prostá jednopatrová budova s velikou zahradou, tichá, zdravého vzduchu a světla je tam až nazbyt, což velikou výhodou jest. Dva ročníky vždy v jednom velkém museum spojeny jsou a zelené žaluzie v oknech dodávají tichému domu tomu podoby letohrádku. Písníčku o nedostatku alumnů i zde jsem slyšel, bylo jich r. 1876 všech 48, tři z nich byli exu-

lanty z diecése Monastýrské ve Vestfálsku, trvali zde přes prázdniny hledající sobě Rakouského občanského práva, aby zde ordinováni a do správy duchovní poslání býti mohli. Ochotně se mne ujali, po městě vodili a osudy své líčili, avšak dobrým lidem těm sotva s polovice jsem porozuměl. „Kulturní boj“ vyhnal je z vlasti a z lůna katolického, jak mne ujišťovali, vzorně zbožného lidu jejich, o jehož utrpení a pronásledování ve víře hrozných věcí vyprávěli. Jeden z nich byl jako Pruský voják v minulé válce i v Paříži a jen s těží ušel cti zemřítí za sjednocené Německo, začez nyní jako psanec a zločinec v cizině žítí musí. Bylo mně dobrých těch lidí líto, konají zajisté velikou obět věnující se stavu kněžskému daleko od domova svého a mají k stavu tomu i povolání. Prudký déšť zahnal nás k „zelenému stromu,“ kde zatím se byla sešla každodenní společnost, v níž kněží Linečtí s několika úředníky a mnohými měšťany v milé svornosti se bavili a o věcech obecných i církevních hovořili. Utěšený spolkový život katolický v Linci mohl by býti příkladem i větším městům; mimo katol. Besedu kvete zde „katolicko-politická jednota,“ „tiskový spolek katolický“ a „diecéšní spolek katolický“ a co při spolcích těch zde nejvíce následování hodno jest to, že neživoří, zejména je Beseda katolická každodenním četně navštíveným střediskem uvědomělých katol. Linečanů a našinec v ní brzo zdomácní a nemusí se tam báti oněch podezřelých pohledů, jakých nám Čechům leckdes se dostává.

Po deštivé noci nastal krásný, srpnový den, ulice Linecké naplněny byly vonným svěžím vzduchem horským; v průvodu Vestfálských exulantů prohlížel jsem si město dále. Navštívil jsem nejprve městský farní chrám, stavitelskou to nestvůru s vysokou copovou věží, v kterémž pěkný náhrobek císaře Fridricha IV. poutá; a slušnější poněkud kostel bývalých to Minoritů r. 1784 zrušených. Vedle něho stojí pěkný zemský dům s renaissančním portálem a pozoruhodnými arkadami, jež stavové Hornorakouští za Maxmiliána II. r. 1562 zbudovali a v kterém posud se sněmuje. Vysoká věž na budově té korunována jest nezbytnou a v Linci obzvláště oblíbenou cibulí. Kolem vkusné biskupské residence v postranní tiché ulici vstoupil jsem do budovy, na níž nápis „Bibliotheca publica“ účel její naznačuje. Dům ten druhdy jistému klášteru příslušící přeměnil císař Josef II. ve veřejnou knihovnu a odevzdal je v správu klášteru

Kremsmünsterskému, jenž ji posud vydržuje. Pozoruhodnou je i stará budova „Nordico“ zvaná, v které druhdy jinochové katoličtí ze severních zemí z nadace císaře Josefa I. vychovávaní byli, až ústav ten r. 1789 zrušen byl. Návštěvy hodno jest i zdejší Františko-Karolinské Museum založené od stavů r. 1834., které, ač v neúhledném a zastrčeném domě ubytováno, přece dosti bohato jest majíc archiv s 15.000 listinami, mnoho prvotisků a knih rukopisných, bohatou sbírku mincí a přes 500 kusů starých zbraní a brnění, z nichž obzvláště válečné nástroje z hornorakouské selské války pamětihodny jsou. Láska k umění i v Linci domovem jest, nebo mimo jmenovaný diecéšní spolek jest zde ještě obrazárna hornorakouská jednotou uměleckou vydržovaná a jednota výtvarných umělců. Zajímavosti a příjemnosti dodává však Linci rozkošné okolí, ležící město u Dunaje na patě vysokých odnoží Alpských, které roztomilé lesnaté úvaly a hřebeny tvoří, z nichž svěží vzduch do města vane.

Nejsnazší a vděčný jest výlet na blízký Freienberg, proto jsem jej milerád podnikl. Šli jsme do kopce kolem kapucinského českého kostela farního u sv. Matěje, v kterém slušný počet zbožných lidí při mši sv. jsem našel. V přívětivém chrámu tom jest pochován a má náhrobek slavný Turkobijce Montecuccoli, Odtud bylo nám jíti kolem veliké, avšak jednotvárné budovy, která nad městem strmí na místě, kde druhdy stávala Římská tvrz a pak sídlo vládařů Rakouských, z nichž najmě král český Matyáš r. 1614. delší dobu zde bydlel. Roku 1800 byla budova ta ohněm zničena a přestavěna jest slohem kasárnickým, nyní jest v ní vojsko. Týž osud hrozil z Josefa II. i našim Hradčanům. Přívětivým hájem došli jsme po příkré stezce temene vrchu, jež korunuje kolej, chrám a výchovavací ústav Jesuitů, jediný zajisté svého druhu na světě. Kolej Jesuitská povstala totiž z pevnostní tvrze r. 1828 zde vystavěné. Arcivévoda Maxmilián Este zamýšlel z Lince nedobytnou pevnost utvořiti a dal po okolních vrších opodál osmačtyřicet pevnůstek, tvrzí a ohrazených strážnic zbudovati. Na Freienbergu učiněn byl počátek a r. 1829 byla bašta tamnější u přítomnosti císařského dvoru na zkoušku bombardována a odpírala skutečně i nejprudší palbě z děl. Zatím upuštěno od prvotního plánu, arcivévoda přeměnil baštu tu v přívětivý letohrádek, vystavěl vedle ní gotický kostelík z pálených cihel a odevzdal r. 1837 budovy tyto Jesuitům, kteří až posud zde

kolej a biskupský studentský konvikt se soukromým gymnasiem mají. Nemálo jsem byl překvapen spatřiv přívětivý chrámek s vkusnými štíhlými vízkami a vedle něho mohutnou baštu z balvanů se střílnami. Z mnohých Jesuitských kolejí učiněny jsou teď kasárny a zde naopak z pevnostních kasáren zřízen klášter, divná to motanice dějin! Mladický magister otevírám nám dvěře do pevnosti prováděl nás po ní. V periferii kulaté budovy jsou skromné byty řeholníků, střed její osvětlen jest světlem padajícím dovnitř skleněnou stříškou, kolem ní pak jest dřevěná galerie. Divadlo, které jsme s címburí tohoto spatřili, je uchvacující. Hluboko dole uprostřed zahrad běhají se domy a věže Linecké, mohutný most přepíná širokou hladinu Dunaje, jenž v dále až k obzoru klikatým, ostrovy prorvaným řečištěm se leskne, přes Dunaj vyčnívá vysoko do oblak na Poestlinbergu poutnický chrám, k jihu rozkládá se vlnovitá lesnatá krajina a nejzápe k jihu lemují krajinu hřebeny Alpské. K tomu všemu bujná svěží zeleň zahrad a lesů okolních, z nichž letohrádky a hájovny vyčnívají a kořeněný čistý vzduch, věru, nelze si mysliti příhodnějšího místa pro vychovavací ústav, než je konvikt na Freienbergu. Z pevnostní koleje vede chodba do konviktu, slušné to budovy, v které posluchárny, musea ložnice a nemocnice studentů jsou. Jest jich zde ke 150, kněží a profesorů bydlí v koleji dvacet. Jak mnohem lépe svědčí zde studentům v té krásné čisté přírodě, než soudruhům jejich ve velkých městech, kde světla a vzduchuprázdné těsné byty ve vlhkých uličkách činí ze studujících mladíků choré mrzáky. Mezi mladým naším lidem máme poměrně nejvíce churavců v kruzích studentských a proto by se měly střední školy nejraději zakládati na venkově anebo na samotách, jak to druhdy Benediktini činívali a jak na Freienbergu jest, omamující motanice velkoměstského života kazí mládež na zdraví, v čisté přírodě kvetlo by nejen zdraví jejich tělesné lépe, ale rodily by se v nich i ideály, kterým známé stinné stránky velkých měst v mnohém mladíku již záhy kořeny podtínají. Společenského „šlifů“, jehož by takto studenti snad postrádali na venkově, snadno by oželeli a s dostatek i později došli, jen když by měli zdravé plíce a — zdravé srdce. Soudě dle podobizen bývalých chovanců dal konvikt Freienberský diecési Linecké již veliký počet kněží světských i řeholních, z nichž Lateranští, Cisterciáci, Premonstráti a Benediktini kolem Lince své kláštery mají.

Nebude tak snadno v Rakousku najít vůbec města, kde bychom tolik kněží zejména řeholních na ulicích potkávali jako v Linci, majíť malé Horní Rakousy v obvodu několika mil šestero skvělých opatství Benediktinů v Kremsmünsteru, Lambachu a Seitenstetten, řeholních kanovníků Augustiánů v Svatém Floriánu, Cisterciáků ve Vilheringu a Premonstrátů v Schleglu, jimž co do bohatství, nádhery a uměleckých pokladů málo rovných jest. Klášterům těm dostalo se vzácného štěstí, že přetrvaly všechny bouře a i povodeň sekularisace v století minulém; opatství Kremsmünsterské r. 1877 dokonce slavilo jedenáctileté jubileum založení svého vévodu Tasilem. Zůstane to na věky charakteristickou známkou oněch živlů, kteří před sto lety kláštery rušili, že šetřice řeholí Rakouských celkem nejvíce v Čechách a tu opět československé řehole s obzvláštní horlivostí a patrně majíce ještě vedlejší plány, hubili. Že si živlové oni počínali při tom dle určitého plánu, jde patrně na rozum z toho, kterak z klášterů Cisterciáckých druhdy obzvláštně v zemích československých kvetoucích ušetřili jediných dvou totiž Vyššího Brodu a Oseka, tedy německých, kdežto český staroslavský Velehrad, česká Zbraslav a Zlatá Koruna, české Plasy a český Sedlec aj. padly jim v kořist, tuť přece patrně, že rušení klášterů bylo tehdy i jednou z oněch nesčíslných praktik, jimiž národu Českému podtaty měly býti kořeny. O mnoho-li svých uměleckých památek přišel tehdy národ náš, mnoho-li Rukopisů Kralodvorských rozřezali Židé na sýr, co tu vzácných rukou českou kreslených drobnomaleb stěhovalo se do zahraničních sbírek, kde nyní leckterý nadutec jimi se vynáší pohrdavě mluvě o národu našem, jež nejprve oloupili a nyní jeho perím se honosíce jemu všecko umění odpírají! Nezávidím Dolním Rakousům skvělých opatství jejich, duch nejnovější doby i je jako mūra dusí, avšak nemohl jsem se přece slyše o nich zbavit toho, abych neučinil porovnání mezi nimi a tím, co u nás druhdy též bylo, vždyť je těžko zbavit se trpkého citu, vzpomínáme-li toho dvojho lokte, jímž druhdy se měřovalo a posud měřiti chce na př. nyní při stanovení duchovenské kongruy ve Vídni a v Praze, v Rakousích a Čechách.

Rozloučiv se s přívětivým Freienbergem navštívil jsem ještě městyš Urfahr, jenž na levém břehu Dunaje se rozkládá. Má 6000 obyvatelů, jednoduchý čistý farní chrám, před nímž krásná socha sv. Jana Nep. stojí a čilé tržiště, kde mnoho českých zvuků

jsem zaslechl, vždyť hlavní třída mění se na konci v silnici vedoucí k severu, k Čechám. Dunaj pod velikánským novým mostem značně snížený střelbhitým proudem k východu se žene a parolodě proti němu plovoucí zajímavé divadlo poskytují. Než nejlepší požitek, jehož se mně v Linci dostalo, nechal jsem si naposled jda navštívit stanoviště nového biskupského chrámu. V Linci staví se na rozsáhlé prostore na jihozápadní části města od r. 1862 v gotickém katedrálním slohu a velikánských rozměrech biskupský chrám. Veliká to myšlénka, hodna velikého ducha, skalopevné víry a nerozborné důvěry, jakou slyne nynější vrchní pastýř Linecký, který je duší bohumilého toho díla. Přes všelikou převrácenost doby nynější, přes všechny neblahé dozvuky onoho zhoubného směru, jenž před sto lety i u nás jal se bořiti církev Páně a všeliké ideály, přes všeliký ten bavnářský a chlebařský materialismus, který nyní všude vládne, ba přes všecku tu hmotnou bídu, která vedle vlažnosti náboženské nynější lidstvo tísní, vyrůstají v Linci ze země sloupy a v oblouky se spojujou, kámen ke kameni se řadí a štíhlé jehlanové věžičky, které nad kaplemi posud hotovými vzhůru se pnou, dávají nám již teď obraz, jak mohutnou a skvostnou budovou tento chrám Páně jednou bude. A že se destaví, toho nejlepší zárukou je hluboká zbožnost lidu Hornorakouského, vždyť již nyní za čtrnáctileté stavby vyveden notný kus celku, již stojí celý kůr až k triforium a lodím křížovým, z nichž základové již nad metr ze země vynikají, ochoz kolem kůru s věncem kaplí přikryt jest již sedlovými stříškami a votivní kaple za kůrem odpažená od celku prozatímnou zdí posvěcena jest již v chrámek. Má tři oltáře Panny Marie, sv. Josefa a sv. Anny z bílého mramoru, kazatelnu a zpovědnice, pod okny je celá řada krásných mosaikových obrázků a sedm oken jejich ozdobeno umělými, důmyslně sestavenými obrazy na skle, které nejen oku lahodí ale i hlubokou křesťanskou symbolikou dojmají. Na jednom oknu v lodi vidíme nahoře Pannu Marii od andělů obklopenou a pod ní sv. Otce Pia IX., an sedě na trůnu v levici drží bullu, v níž článek víry o Neposkvrněném Početí Matky Boží se prohlašuje a pravici žehná. Bullu onu přijímá biskup Rudigier kleče uprostřed kardinálů a biskupů, zcela dole je vyobrazen muž, an zachytává krev z beránka zabitého tekoucí.

Na druhém obraze v lodi spatřujeme nahoře Marii Pannu s rukama rozpiatýma, z nichž paprskové vycházejí, pod ní klečí bis-

kup Rudigier, proti němu stavitel a architekt drže v ruce plán chrámu, uprostřed stojí dóm dostavěný, po obou stranách klečí kanovníci, kněží a věřící diecése Linecké. Na čtyřech oknech presbytáře spatřujeme na prvním rodiče Marie Panny sv. Joachima a Annu, dole zasnoubení jejich v chrámu a pod tím holubičku s nápisem „holubice má neposkvrněná“ a ovcí s beránkem se slovy „ovečka neposkvrněná beránka rodící.“ Na druhém okně vidíme nahoře Pozdravení andělské, pod tím Adama a Evu z ráje vyhnané a symbolické obrázky představující „zahradu zavřenou“ a „zapečetěný pramen.“ Na oknu třetím skví se Maria Panna na hlavě dábila stojící, an jí anděl kříž podává, pod tím hrdinská Judita s hlavou Holofernovou a dole slova „bílá jako sníh“ a „kvetoucí réva,“ při nichž ledová hora a vinný kmen vyobrazeny jsou. Okno čtvrté ozdobeno obrazem korunování Marie Panny, pod nímž nad slovy „lilie růží pučí“ a „svatý Hospodinův trůn“ vidíme růží z lilie vyrůstající a trůn. Okno páté v závěrku osmihranu za oltářem má obzvláštní ctitele Matky Boží, mezi nimi i Pia IX. vyobrazené.

Tak v malé této prostore uměleckým způsobem znázorněna všechna tajemství omilostněné Matky Boží, křesťanská mystika a symbolika spojila se zde s výtvarným uměním tak výtečně, že nevíme máme-li se obdivovati více důmyslnému duchu, jenž obrázky a případně k nim symboly a mystická slova biblická sestavil, aneb umělci, jenž myšlenky ty provedl. V kapli té, po celý den otevřené, konají se řádné služby Boží a biskup Linecký slýchá zde i sv. zpověď. Upravil si pod kůrem již i hrobku a jméno jeho bude hlásati dóm ten i pozdním věkům. Čilý život na staveništi a v kamenických dílnách připomíná nám zde nejkrásnější doby křesťanské, v nichž obětavý, věrou vznícený zápal stavěl velechrámy. Linec staví si nový dóm, Praha svou velebnou katedrátku dostavuje — snad tedy budoucí věkové budou nás a dobu naši mírněji posuzovati než to činíme my, nebo skvostné katedrátky stavěla vždycky jen veliká, obětavá víra a povstávají-li i nyní nové velechrámy, jež celí národové budují, je to zajisté důkazem, že i v naší době posud kvete víra, láska, obětavost a důvěra v Boha!

(Pokračování.)

Nestálost.

Zašla bouře, dešť se ztišil,
z mraků slunko zas vyhlíží;

zlaté slunko v celé kráse
za hory se zvolna níží.

Slední jeho jasná záře
na listí démanty seje,
mnohá krůpěj na travičce
perly vzácností se skvěje.

Vítr pohne větví stromu,
zakolebá stvolem trávy;
démant, perla rychle přechá —
jak ty hrady lidské slávy.

* * *

Zmizí vše, co v světě krásou
skvěje se a lepostí;
ctnost jediná provodí nás
do nadhvězdne věčnosti!

Vytrvalost.

Dub statný stojí na skále
a mužně vzdoruje,
když víchř lesním stromovím
jak třtinou lomcuje.

Však ve pni hledá červíček
a hledá s pílí stálou;
týž dříve pohrbí statný dub
než víchř tam pod skálou.

* * *

Tak překážky a obtíže.
Jen neunavnou pílí
vzdor protivenstvím, nehodám
kdys dospějeme k cíli!

J, Ježek.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

XV.

Král Václav uslyšev o výsledku dnešního
sedání pohleděl ostře do očí Kepkovička:

„A dcera jeho?“

„Sulislav je muž cti a dceřino vnitro
jako hrob. Račiz být bez starosti! Perchtolda
učinil jsi neškodným!“

„A Vilém?“

„Rod Zajíců zůstane jasný pane krvi
nezapomenutelné Elišky věrným až do nej-
poslednějšího kolena.“

„Domníváš se, pane Jene?“

„Léta přistí nám bohdá věru jejich u-
káží!“

„Odjedem do Němec — do Chebska
Můžeme hned zítra!“

„Jakýs Huler, pražský městénín, přivedl

nové chrty nevidané velikosti a praobzvláštního plemene!“

Celo mladého krále dosud zatrudělé rozjasnilo se okamžikem.

„Huler pravíš?“
Mladý král vzpomínal.

„Zikmund Huler, Královská Milosti!“

„Znám ho, pamatuji se, má znamenitý, vybroušený vkus, je chytrák a v naší radě lišácké hlavy zapotřebí. — Nemohu a nemohu s těmi plesnivci přijít za jedno!“

Král Václav seběhl do nádvoří, kdež v pokore ještě psovštější než sami ti chrty stál člověk s hlavou hluboce skloněnou, v aksamitovém šatě, pošilhávající krkavčím okem po dobrácké tváři lehkomyšlného krále.

„Opravdu! — Kámen z naší koruny ještě za jednoho takového chlapa!“

„Vždycky k službám Tvé Milosti Královské!“

Zikmund Huler uklonil se ještě níže.

„Že bys mohl takového plemene a tak obrovské velikosti ještě někde dostat?“

„Za přání svého krále svou hlavu i své jmění nasadím.“

Král Václav obdivoval obětavost chytrého a úlisného Němce a porovnal ji v duchu se vzdorovitostí a tvrdohlavostí českých pánů. Huler ovšem zvítězil.

Zitřkem opustil král Václav Čechy opravdu.

* * *

V chaloupce na levém břehu Berounky nedaleko od kostelíčka svatého Palmáce bydlel již zase starý převozník Příbora nepřetržitě, s tím toliko rozdílem, že tu byl nyní sám a že tu umkl stříbrozvuký hlas Bohuňčin na věky.

Budňanští nepozorovali na něm jiné změny, leda že mu ode dvou měsíců hlava zbělela jako sníh. A ptal-li se ho kdo po čem, ku všemu přikývnul, ne že by snad se vším souhlasil, ale aby měl pokoj a neptali se ho. Odvykl také nějak hovoru; tím více však dumával.

Celé dny proseděl za stolem a chtěl-li kdo z té či druhé strany na přívoz, musel vždycky zahouknout podruhé a někdy i potřetí, než vyšel převozník.

Ob čas chodíval k němu Záhoř s dekretálem.

Dnes zase byli u něho. —

„Arciť že to můj někdejší pán; ale to mu budu brát za zlé do smrti, že podal Perchtoldovi pravici, že mu ji stiskl a že mu odpustil. Vidiš ty Záhoři? Onen dukát zlořečený sám ďábel ukul v té nejžhavější

peci. Od těch dob začalo stíhati hlavu mou neštěstí za neštěstím. Však ho králi vrátím, hodím mu jej pod nohy a až uslyšíte, co mu při tom řeknu, podíváte se. — Opustili mne všickni, umřela mi žena, Bohunku mi odvedli a chtěli ještě, abych také já se s ním usmířil. Já! — Já ho braši viděl, když tiskl v náruč paní mou, já ho viděl, když její děti ubíjel, já viděl na čele jeho krev, na rukou jeho krev, já slyšel jeho smích i její úpění a dítek ubohých pláč; — — — a to že bych mu mohl kdy odpustiti? Jen jednou se to ve mně ozvalo, tehdaž v té myslivně; ale dobře že jsem se vzpamatoval!“

Příbora hovořil prudčeji a ohnivěji.

„A král že může někomu navrátit čest? — K smíchu braši! — Pán Bůh může lidem hříchy odpustit; ale král člověku bezectnému čest nikdy nemůže vrátiti, i kdyby bylo na tom listu na sta podpisů a na sta pečeti obrovských. Jářku ty dekretále, byl jsi přede v Bononii, slyšel jsi slavné mistry, umíš číst, umíš psát; řekni mi tedy nyní na své svědomí, na tu tvou hlavu učenou, může-li to být takhle spravedливо!“

Doktor dekretál chvíli přemýšlel, třel si pravicí čelo a prohodil: „Tuhle otázku musel bys Příbora poslat na pařížskou Sorbonnu, všem mistrům zdejší koleje právnické a kdo ví, jestli by se ještě nespletli i s učnými svými hlavami.“

„Nebyl jsem brachu v Bononii, do Paříže také nepošlu a nikam, číst neumím, psát neumím, ale to ti pravím, že pro Perchtolda měli stavět už za živa peklo a oni mu tady zatím uchystají ještě ráj a po smrti ho přivedou do nebeského království. Až já ale přijdu jednou nahoru a uvidím Perchtolda, řeknu Pánu Bohu: „Pane Bože neodpouštěj.“ A kdyby všickni za něho prosili a kdyby se Justina uvrhla i před trůn Soudce spravedlivého, já sám budu svědčit, já sám budu žalovat a já sám mu vyčtu všechno do nejposlednějšího!“

Hlas starého Příbory zněl tak do opravdy, tak z hluboka, jako když se zdvihá za Mramorem bouřka.

„Poznávám v tobě opravdu starého Neustupa — poznávám!“

„A teprve nyní poznáváš? Jsme tak dlouho spolu ty Záhoři a ty — teprve — nyní — mne — poznáváš? O jaké to máte hlavy v té karlštejnské čeledi!“

„Někdo chce na přívoz!“ pravil náhle Záhoř.

Doktor dekretál přistoupil k okénku.

„Pro Bůh! — Toť sám král!“

„Vrací se nenadále!“

„Věru; nemohl ani vhodněji přijíti.“

Sedivý převozník zasmál se nějak podivně. Šel k dubové skřini, otevřel ji, z přihrádky vzal do ruky dotýkaný růženec, políbil jej, uložil zase a potom vyňal jakýsi zlatý peníz, jehož leskem až oči přecházely.

„A nyní, chcete-li braši, poslouchejte. Jako dnes budu já s králem mluvit, zajisté tak nemluvil ještě žádný z Čechů s ním!“

Plápol zraků převozníkových svědčil o opravdovém úmyslu pustiti se ve při s králem Vácslavem.

Bělouš královský zařičel už asi po čtvrté netrpělivostí.

V družině královské zvláště jeden v černém, aksamitovém kabátci pustil hněvu svému uzdu; toliko jazyk nechtěl se mu nějak dobře ohýbati k českým výrazům. Pokaždé zdálo se, že vydává se v nebezpečí překousnutí.

Král upíral zraky své na druhý břeh mlčky. Dostí hlasitého hovoru své družiny si nevšiml.

Několik vychrtlých psů těch nejpodivnějších barev se zlatými obručemi na krku, z nichž na každé byla vyryta koruna královská, vzpínalo se na Vácslava o překot.

Příbora odepnul prám, zapřel několikrát prudce veslem do vln a v chvilince zarazil u druhého břehu.

Dešť ne právě vybraných slov sesypal se na hlavu jeho. Těch poločeských a polo německých bylo nejvíce.

Příbora rozhlížel se kolem sebe lhostejně.

Král Vácslav vjel na prám sedě na bělouši. Ostatní seskočili a vzali oře své u otěží.

Převozník zabrázdil vši silou veslem ve vlnách. Oči jeho zdálo se že zkríšťalovatěly a tvář že mu ovanul dech smrti.

Bělouš Vácslavův trhl s sebou nepokojně. Král seskočil.

„Chceš nás tu netvore utopiti? — Za života naše stojíš svou hlavou!“

Příbora se zlehka pousmál; měl cosi na jazyku, ale zamlčel se.

„A zdráva-li Bohunka starý brachu?“

Král přistoupil těsně k samému převozníkovi.

„A kde?“

Králi Vácslavovi se zdálo, že se prám opět příliš k jedné straně nahýbá.

„Pozor! — Ošklivče!“

Převozník Příbora chtěl dělej co dělej pány dráždit.

Král Vácslav zahryzl se do rtů, tváře mu vzplanuly do tmava, a oči zaleskly se

divoce; ale v témž okamžiku zavrával a kdyby jej byl pan Jan nezachytil, byl by dozajista okusil zkalené vody Berounčiny.

„Ptáš se, kde že Bohunka? — U Magdalenitek v Jerusalemě. Ráčila ji tam přivésti Milost Tvá! Já ji vypěstoval, já ji vychoval a věděl jsem, že ji pěstuji a že ji vychovávám pro Jerusalema? — Zde vezmi si ty králi nazpět dukát svůj. Je to peníz v pekle kovaný. — Tys nešťastného otce připravil o dceru, starého muže o pokoj, o rozum. — Slyšíš žalobu mou, cítíš těžkost její a nechvěješ se? O ty králi . . .“

Ale převozník nedomluvil; ucítil na tváři pádnou pěst.

„Zadrž! — Utopíme se! — Kolébá se to nebezpečně!“

Příbora byl však již ve vodě a držel se rukou vyčnívajícího kolíku. Shodil jej dolů muž v černém, aksamitovém kabátci, jenž nemohl již déle poslouchati rouhání se velebnosti královské.

Bělouš octl se jedním skokem v Berounce; štěstí, že král nalezal se opodál. Byl by jej jistě strhl za sebou do hlubin.

„Pramice noří se předkem do vody! — Je tady tůň! — Kepko! Hulere!“

„Chraňme krále!“

„Stopte se do pekel horoucích i s vaším králem! Karle! — Karle! Jakéhož to syna vychoval, jakému dědici svou korunu odkázal?“

„Pse!“ zasyčel vztekle Huler, vytasil meč a jedním tnutím obě ruce usekl starému muži, kterýž veškerou mocí chtěl pramici překotiti.

„Králi Vácslave! — Pane Ježíši Kriste!“

Voda Berounčina pokryla se dnes červenými pěnamí, na vlnách tvořily se krvavé kruhy a ke dnu řeky dopadal Příbora bezruký.

Dvořeninům podařilo se předce za nesmírného proklínání doraziti ku břehu. Král Vácslav pohlížel s těsně sevřenými rty ke Karlštejnu. Výbuch vášnivého vzteku proměnil se okamžikem v zamyšlení. Ani si nevšiml dále, že život jeho je ohrožen a kdyby se snad lodice byla potápěla zvolna a on jediným skokem mohl by zachrániti svého života, kdo ví, zdalibý to byl v té chvíli učinil.

Na břehu vyšinul se bez jediného slova na hřebce, který též šťastně přebředl proud. Druhové jeho klnuli v duchu celému světu.

Záhov s dekretálem pozorovali výjev na řece s dechem zatajeným, s rukama sepiatýma a když utali Příborovi ruce, čtyry věrné

oči zavlhly a dva hlasy hluboce se chvějící modlily se za ubohého.

Chrti plížili se za králem dnes opodál s ohony schlípenými pohlížejíce bázlívě na pána.

„Karle! — Karle! Jakéhož to syna vychoval, jakému to dědici svou korunu odkázal!“

Jako hrana zněla tato slova do uší Vácslavovi. Po každém zachvěl se král a po každém vystoupil mu na čele studený pot. V srdci jeho vznikaly ty nejslechetnější záměry a ty nejoprávdivější snahy. — Kolikrát již asi od těch dob, co jej k tomu vybídl nad hrobem otcovým stařícký arcibiskup! — Jeď a dumej jen ty mladý králi! Ale abys mohl být zachráněn, musíš mít perutě orlí, sokolí zrak a srdce lví, protože za tebou a kolem tebe plíží se lidé, jichž křídla jsou jestrábí, hledy krkavčí a šakalí!

(Dokončení.)

DO P I S Y.

Z Velvar dne 12. listopadu 1877.

(Svěcení nové kaple v Černuci.)

V neděli dne 11. listopadu, v den sv. Martina, slavili jsme v osadě naší slavnost utěšenou, která radostí vřelou a nelícenou naplnila srdce naše, — posvěcení totiž kaple v obci Černuci na počest sv. Linhartu, opata, zbudované. — Jestli to zjev v skutku potěšitelný pro každé srdce Bohu a jeho sv. učení oddané, že právě v tom rozhlášeném (!) kraji podřípském během jednoho roku již druhý stánek Boží vystaven jest z láskyplné oběti těch, kteříž neostýchají se ku své víře, již po otcích svých co drahocenný poklad byli zdědili, veřejně se hlásiti. — Kaple ta, ač ne velká, přec na stánek Boží důstojná, vystavěna na podnět několika občanů Černuckých dobrovolnými příspěvky; každý dle možnosti kladl dar svůj na oltář, věda dobře, že, co ke cti Boží obětováno, nikdy ztraceno není, a tak ukončeno dílo bohumilé. Když pak se přiblížil den, kdy veledůst. p. děkan Velvarský, Vácslav Bernardin, k vysvěcení této kaple zplnomocněný v průvodu domácího duchovenstva do obce zavítal, aby dávné tužby a přání osadníků v skutek uvedl, tu nelícená radost zářila všem z očí, neboť to byl v pravdě den, kterýž učinil Pán. Průvod, jehož se značné množství z blízka i ze zdáli zúčastnilo, bral se ze školy ku kapli. U vchodu oslovila jedna z družiček veledůst. p. děkana a prosila jej hlasem dojemným, aby doplnil to nejhlavnější na budově té,

totiž svěcení, kterýmž by vznešenému účelu svému odevzdána býti mohla. Odvětv pan světitel několika slovy, v nichž projevil svou radost nad dílem dokonaným, vykonal pak posvátný úkon svěcení. Po té obral sobě slova žalmisty Páně: Miloval jsem Hospodine okrasu domu Tvého a místo přebývání slávy Tvé (Ž. 25. 8.), za základ řeči, v kteréž vylíčil život sv. Linhartu, jehož sobě obec za svého patrona zvolila a povzbuzoval přítomných slovy otcovskými, by za příkladem téhož světce zamilovali sobě chrám Páně, kdež tak mnohých se dostává člověku milostí, zvláště z oběti mše sv. plynoucích, a aby srdce jejich zahorelo vroucí láskou k Bohu a jeho sv. učení. Pak sloužena zpívaná mše sv., při níž vůkolní zpěváci způsobem zdařilým zpívali. Po mši sv. a po vykonaných modlitbách poděkovalo jedno děvčátko duchovenstvu za úkon svěcení, jakož i všem těm, kteří jakýmkoliv způsobem k zbudování kaple a k zvýšení slavnosti přispěli; načež pan děkan kladl ještě dítkám přítomným na srdce, aby rádi do chrámu Páně k oběti nejsvětější přicházeli a Boha za milosti k svému časnému a věčnému blahu a štěstí potřebné prosili. Tak skončena slavnost roztomilá, která zajisté všem účastníkům dlouho utkví v paměti a blahodárného přinese v budoucnosti ovoce. N—k.

K R O N I K A.

Z Prahy. V pondělí d. 19. t. m. v den sv. Alžběty slavena bude v klášterním kostele u Alžbětinek na Novém městě výroční pouť. V 8 h. bude J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup sloužit tichou mši sv., v 9 h. bude kázání, v 10 h. pontifikální mše sv. Odpoledne bude kázání a požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 16—20. listopadu u sv. Víta na hradě, od 21—25. u Marie P. Vítězné (u býv. Karmelitánů) na Malé straně.

— V den církevní památky sv. Klementa, papeže a mučenika, v pátek 23. t. m. budou u sv. Klementa na Starém městě v 7 a 8 h. tiché mše sv., v 11 h. pontifikální mše sv. a o půl 7. h. u večer nešpory s požehnáním.

— O slavnosti sv. Kateřiny v neděli d. 25. t. m. bude v starožitném kostele sv. Kateřiny při budově zemského ústavu pro choromyslné v 10 h. slavná mše sv. a odpoledne o 3. h. požehnání, ku kterýmžto pobožnostem obecnostu přístup bývá povolen.

— Břimovců ve vikariátě Krivo-

klátském, kdež J. Emin. nejd. p. kardinál od 6. do 11. října udílel sv. birmování, bylo 4326 a sice: ve Velkém Újezdě 583, v Slabcích 482 domácích, 306 z osady Rousinovské a Skrejské; v Hudlicích 779 z osady Hudlické a Velízské; na Krivoklátě 337 domácích, 440 z Městečka, 655 z Nezabudic a ze Zbečna; v Nižboru 493 domácích, 251 z Bratronic.

— Z Budějovic. J. Excel. nejdůst. p. biskup píše v „Ordin. listě“ č. 23. o blízké jubil. slavnosti sv. Jana Nepomuckého: „Blíží se k nám slavný a veleradostný rok. V roce 1879. slaviti budeme radostné sto a padesáté jubileum svatořečení národovce našeho, mučeníka tajnosti zpovědní a patrona Českého, svatého Jana Nepomuckého. Léta P. 1829. světla země česká první stoletou památku Světce toho s velikou slávou a pobožností, ve kteréž celá milá vlast naše horlivě měla účastenství. Mnoho času uplynulo, než církev kněze a mučeníka toho za Svatého byla prohlásila, a k veřejnému uctění představila. Avšak úcta jeho dala se již od nejprvnějších časů, an ho Pán nebeský hned po jeho smrti mnohými zázraky a vyslyšením proseb počtiti ráčil. — V roce 1879. budeme světiti stopadesáté jubileum tohoto našeho svatého patrona a abychom tuto jubilejní slavnost slušně konali, to nám káže katolická zbožnost, káže nám to láska a důvěra, kterouž každé věrné srdce k tomuto oslavenému služebníkovi Božímu naplněno býti má. To vše týká se ale ve zvýšené míře zvláště diecése naší, ve kteréž světlo světa spatřil. Ten domeček v *Nepomuku*, ve kterém stála jeho kolébka, obrácen byl v kostel. Ten však postupem času tak velice sešel, že nyní nutně potřeben jest i opravy i ozdoby. Není-li tedy slušno a náležitě, abychom se už záhy všemožně vynasnažili, aby tento milý stánek Boží této slavnosti důstojně byl obnoven a ozdoben? Dvě jeho věže před 42 léty krutému požáru za obět padly, brzo na to bezbožné ruce odcizily velikou stříbrnou sochu tohoto Svatého, a uvnitř postrádá celý kostel všeliké ozdoby. Vlastní zádušní jmění jest skrovné, domácí prameny nepostačitelné, a protož vzkládám na Vás, milení bratři, tu snažnou žádost: Přispěte k oslavení tohoto našeho svatého patrona zemského a svatého kněze a jeho nastávajícího jubileum dle možnosti, a vzbudte také své osádníky ku podobným darům. Už na ten cíl a konec některé nábožné duše přinesly své oběti, a první, jenž svoje nábožné a dobročinné smejšlení odeslaným příspěvkem tří set zlatých

osvědčil, bylo Jeho C. K. Apoštolské Veličenstvo náš slavně panující císař a král František Josef. Tyto Vaše milodárky jakož i ty od dobrodinců svých osad můžete cestou vikariátní aneb konsistorní děkanskému úřadu v Nepomuku odeslati. Co bychom ostatně měli činiti k rozmnožení pobožnosti naší a k zvelebení té budoucí slavnosti, na začátku roku 1879., prodlouží-li svrchovaný Pán život můj, povím milým věřícím ve zvláštním listu pastýřském. Zdař Bůh!

Paběrky.

12. Promluva k školním dítkám nad hrobem 13leté školačky

dne 25. července 1876. Konal Fr. V. Capek.

Milé dítky! Vyprovodily jste svou sestru Pavlinu. Poslední pouti prokázaly jste své milé družce, prokázaly té, která s vámi si hrávala, s vámi chodila, s vámi obcovala, s vámi se učila, s vámi se modlila, s vámi Boha poznávala, s vámi Boha chválila. A nyní poslední cestu vykonaly jste s ní. Ona nás předešla, aby dříve poznala úplně Boha, než my; předešla nás do radosti věčné, předešla nás, aby se tam za nás přimlouvala.

Vy nyní přestanete na krátký čas choditi do školy, odpočinete poněkud od práce a namahání. A Pavlina přestala choditi do školy na vždycky. Nemusí se již učit; nebo odešla v nadhvězdnu výši, a tam bude Boha svého viděti tváří v tvář. Jak pilně, jak pozorně, jak nábožně slýchala ještě svatá slova o Spasiteli svém Ježíši Kristu! A milý Ježíš vzal si ji nyní k sobě, aby se jí dal poznati, jako i ji zná; vzal ji k sobě, aby jej viděla, jej požívala, s ním se těšila, s ním byla vždycky.

Jest žeň. Dítky! i mezi vás přišel anděl, aby žal, anděl smrti, a vyval ze středu vašeho krásné poupě, které vadlo, až dovadlo. I mezi vás zavítal anděl, a podtal kořen života družce vaší. I k vám přišel anděl, a urval vám sestru, aby ji převedl do života věčného. Však si jej zasloužila. Jak dlouho trvala nemoc její! Jakých trápení, jakých soužení, jakých bolestí a muk snášela! I na ní vyplnila se slova Pána Ježíše, jak je čteme v dnešním sv. evangelium: „Kalich můj zajisté píti budete.“ Ač nevinná předce musila píti ten hořký kalich umučení, píti jej tak dlouho. Ona trpěla, trpěla však odvdaně, trpěla s Kristem. A protože s Kristem trpěla, ulehčil jí konečně milý Spasitel její; protože s Kristem trpěla, bude i s Kristem se radovati.

A tak, dítky, stojíme nad jejím hrobem. Do chladné hlíny pohlížíme na její tělesné pozůstatky, na její rakev. Pohlížíme za drahou sestrou naposled, abychom se s ní rozloučili. Sem upřeno jest oko naše, a z hluboka vzdycháme jí: s Bohem. Často si na ni zpomeněte. Vaše slzy, útěcha rodičů jejích, dokazují mi, že jste ji milovaly. Milujte ji tak vždycky; zpomínejte při modlitbách na sestru svou a sestra zpomeně na vás. Nyní pak společně se za ni pomodleme „Otče náš . . .“

13. Socha sv. Ignáce z Loyoly.

Socha sv. Ignáce na kamenném mostě pražském, která nákladem obce pražské byla obnovena, je největším a nejpěknějším sousoším na mostě, jsouc prací mistrovské ruky proslulého českého sochaře Brokova, kterýž ji roku 1711 nákladem jezuitské kolleje na Novém městě pražském zhotovil. Představuje tohoto zakladatele řádu stojícího na kouli světové, kterouž drží allegorické osoby, tehdáž známé čtyry díly světa představující. Světec stojí vzpřímen a drží v povznešené levici kovovou září obklopené jméno Spasitele světa, jež řád jezuitský ve všech čtyrech dílech světa hlásal. Několik figur a vítězných znaků obklopuje sochu a sice sedí po pravé straně světcově na sudu prachovém postava Španěla, jež drží v ruce štít s obrazem sv. Aloisia z Gonzagy, po levé pak postava Poláka, na dělu sedící, jež drží štít s obrazem sv. Stanislava Kostky. V popředí leží dva mouřenínové, štíty s nápisy držící, a mezi nimi je umístěn štít s vyobrazením tří japonských mučovníků. Níže čtyry osoby, jež díly světa značí, jsou takto představeny: v popředí v pravo sedí Evropa, mladá to dívka, jež má hlavu vola u nohou; v levo Asie, za níž velbloud vyhlíží; v levo v zadu Afrika, představená mouřenínským králem, jenž nohu na šíji lva klade, a v pravo Amerika co královna na slónu stojící. Vše je velmi mistrně provedeno a každý rys prozrazuje mistrnou ruku sochařovu, jehož velkolepé dílo i po staletích bude obdiv vzbuzovati. Ze čtyř latinských nápisův na štítech zní onen na světové kouli: „Zde stojí on, jehož pomocí svět ve víře křesťanské stojí.“ Na stužkách kol štítu tohoto je napsáno: „Víra jest naše vítězství, jež svět přemáhá.“ Na štítu mouřenína v pravo stojí: „Sv. Ignáciovi z Loyoly, patriarchovi Tovaryšstva Ježíšova, dříve náčelníkovi vojska, nyní správci sv. boje“, a na štítu mouřenína v levo: „Přemožitelovi nevěry byl tento ví-

tězný pomník zřízen od kolleje jezuitské u svatého Ignáce v Novém městě pražském.“ Již v padesátých letech bylo sousoší toto obnoveno, ale při tom nehezkou olejovou barvou natřeno, a teprv nynější umělecká obnova dílo proslulého umělce vlasteneckého zase k plné platnosti přivedla. Jest si přát, aby se též ostatním starším sochám na mostě stejné obnovy dostalo. P. D.

14. Přítel dítek.

Unavený prací denní
odpočinout chce si Pán,
klid však ani okamžení
láskou Jemu nedopřán. —
Choré léčil, mrtvé křísil,
žalným vléval útěchu,
slova míru v rozbroj mísil,
v práci neměl oddechu:
z blízka, z dále přicházely
matky s dětmi na rukou,
aby v oči pohlédly,
jež jsou nebe zárukou.
Darmo brání jeho věrní,
darmo matek kárají,
v tichu doby povečerní
Pánu klidu žádají.
Mistr k ženám vzhlednuv, jemně
prošel se k bratrství:
„Nechtež dítek přijít ke mně,
jejich nebes království!“

B. N.

Literární oznamovatel.

— „Časopis katol. duchovenstva.“ Roč. XVIII. č. 7. obsahuje: Účelnost ve všemmíru (prof. M. Procházka); Theologie a vědy ostatní (prof. Drozd); Císař Ferdinand I. (dr. Fr. X. Kryštůfek. V Kronice: České exercicie kněžské v Hradci Králové. Přisluhování svátostí křtu sv. Akademie křesťanská. Schůze výboru Dědictví sv. Prokopa. V Literárním oznamovateli posouzeno 18 spisů a nad to: Modlitební knihy ze skladu J. Steinbrenera ve Vimperce. Zakončením celého sešitu jest „hlídka časopisů.“ Svazek 8. vyjde d. 15. prosince.

— „Sbírka posvátných čtvero zpěvů pro mužské i smíšené hlasy.“ Pro žáky středních škol uspořádali J. Koráb a H. Palla. Sešit 1. (str. 26.) obsahuje tři Veni sancte Spiritus (J. L. Zvonař, J. Ulm, Dr. E. Frey), Veni creator Spiritus (Frant. Witt), Modlitba (Veni sancte od Zvonaře), Benedictus sit (B. Mettenleiter), Slyš věčný Bože (Ant. Nedvěd), Ave verum corpus (Mozart), Stabat mater, Modlitba (F. Zöllner), O sacrum convivium (F. Nekes), O salutaris hos-

tia, Christus factus est (F. Z. Skuherský). Podobně i v sešitu 2. (str. 27—50). Seš. za 30 kr. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. — Tamtéž: „Malý krásorečník.“ Sbírká deklamací a jiných básní, kterouž ku prospěchu mládeže učinil Fr. A. Zeman, učitel v Praze. Stupeň třetí. (Básně mládeže dospělejší.) Str. 164. Cena 40 kr.

— „Přirodopis“. Soustavný přehled živočišstva, rostlin a nerostů, jejich vlastností škodlivých i užitečných. Pro mládež i dospělé vzdělal Pavel Jos. Šulc. (Druhé opravené a rozmnnožené vydání). Se 139 vyobrazeními jednotlivých zvířat a rostlin na 16 tabulkách. Str. 193 mimo rejstříky. Cena 1 zl. 30 kr. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze. Hodí se též za dárek vánoční a novoroční. — Týmž nákladem vyšel: „Jan Gutenberg, nálezcce kněhtiskářství.“ Povídka pro mládež a přátele její. Dle G. Nýrice vzdělal dr. Josef Pečírka. K vydání upravil Karel Bulíř, učitel. S obrázkem. Str. 94. Cena 28 kr. (Spisů Nýricových svazek 24.)

— Nákladem kněhkupectví I. L. Kobra v Praze vyšel: „Všeobecný slovník věcný (Malý slovník naučný).“ Dílu IV. sešit 5. (seš. 41.) obsahuje na str. 241—304. slova: „Karel — Klotho. Cena 36 kr. — Poetická čítanka.“ Sbírká básní původních i přeložených, již k tisku upravil Vác. Petruž, ředitel real. gymnasia v Pelhřimově. Sešit 19. (str. 449—528). Cena 30 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Otto Kröpfl, býv. definitor ř. Františk. v Praze, dne 13. listopadu (nar. v Jindř. Hradci 7. října 1808, vysv. 6. srpna 1836).

Vyznam enán jest:

p. Vinc. Watzek, duchovní ředitel ve všeobecné nemocnici Vídeňské, jmenován arcib. notářem.

Ustanoveni jsou:

p. Josef Radl, kaplan v Kraslicích, za faráře v Oloví (Bleistadt);

p. Frant. Libovický, kaplan v Česlicích, za admin. v Jirčanech.

Upřádněné místo:

Jirčany, fara patron. kníž. arcibiskupa Pražského, od 1 listopadu.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

p. Jan Drasche, síd. kanovník kath. kapit. Litoměřické, konsist. rada a přísedící, býv. profesor na bohosl. ústavu v Litoměřích, dne 4. listopadu (nar. v Lobendavě 12. listop. 1823, vysv. 26. července 1847).

Dopisy z Ovence a Vlkanče přístě. — p. N. v Litom. Bolných vzdechů na světě dost a dost; radostnější, povzbuzující verše byly by nám vítanější. — p. Ath. E. Nechte světobolu.

Právě počaly vycházeti časopisy na rok 1878.:

Alte und neue Welt
ročně 18 sešitů
zl. 4.32, poštou zl. 5.22.

Deutscher Hausschatz
ročně 18 sešitů
zl. 4.32, poštou zl. 5.22.

Hedwigsblatt
ročně 12 sešitů
zl. 3.60 poštou zl. 4.20

Chrysologus
ročně 12 sešitů
zl. 3.50, poštou zl. 4.10.

Koprivův kalendář
ročně 12 sešitů
zl. 1.20, poštou zl. 1.44.

Philothea
ročně 12 sešitů
zl. 3.36, poštou zl. 3.96.

Posvátná kazatelna
ročně 12 sešitů
zl. 4.—

Prediger und Katechet
ročně 12 sešitů
zl. 3.50, poštou zl. 4.10.

Weckstimmen neue
ročně 12 sešitů
— .80 kr., poštou zl. 1.04.

Předplatné přijímá a každý sešit hned po vydání zašle

Kněhkupectví B. Stýbla v Praze.
sv. Václavské náměstí.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. i zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Katechismus.

Úvaha od J. E. Eýbla.

Znám nauku, s nížto se veliké listy ve-
řejné neobírají, kterou akademie a fakulty
zvučnými cenami nepoctívají a za nížto se
jejím učitelům sotva dostává vyznamenání a
odměn zlatých, stříbrných a bronzových.

Ačkoli jsou učenými její učitelové, ne-
mívají hodností doktorských; učitelská její
stolice bývá co nejprostší, učitelé pak sami
mluví řečí lidu, jazykem v pravdě národním
k posluchačům, jenž bývají rádi — bosi a
v dřevěnkách.

Tato nauka jest velice objemná, zahrnu-
jíc v sobě metafysiku, theodiceu, mravouku,
právo a dějiny světa až od jeho počátku.
Řešíc s jistotou neomylnou záhady, jimiž si
lidé nejdůmyslnější lámali a lámou hlavy,
svítí na veškeré otázky, jež lidský rozum
svou všetečností zatemňuje, s takovou jas-
ností, že kdo schválně před ní oči nezavírá,
dostatečného světla nabývá. Jdouc svoji
cestou tato nauka nezkoumá pracně, aniž
ouzkostlivě rozebírá různých mínění, vyná-
šeje jedno zdání nade druhé; ona předkládá
toliko a tvrdí s jistotou neklamnou, nemajíc
nikdy žádné pochybnosti; článkové její se
ukazují ale nedokazují; její učitel nevymýšlí
a nevynalézá ani obsahu ani formy, jsa pou-
ze ozvěnou rozumnou, opakující dle schop-
nosti posluchačů pravdy božské a články bla-
hodárné.

Tato nauka se nazývá *katechismus*. Staré
jest to slovo a malé vážnosti se těší mezi
třídou lidí učených: ale těžko by je bylo
nahraditi jiným tak jako nelze ničím nahra-
diti věc, která se obsahuje v katechismu.

Katechismem se rozžehá světlo, jím se

osvěta šíří a základ se dává vzdělanosti.
Katechismus jsa podkladem vyučování v
nejzastrčenější škole pohorské neměl by o-
pouštěn nikterak býti od učňův na učení
vysokém; pasáček venkovský ho potřebuje
tak dobře jako člen obce akademické; dítě
v něm slabikuje a stařec, jenž by ho neznal,
byl by nevědomcem.

Vyšperkovaní výkladové na vysokých
školách nikdy by nenahradili katechismus;
ale tento by prospěšně nahradil mnohý z o-
něch výkladů. Mnohý, mluvě dle katechismu
myslí, že hluboce mudruje a má pravdu;
jest v katechismu opravdová filosofie. Sestár-
nou-li filosofové, kteří upřímně hledali pravdu,
vracívají se pod večer svého života, prošeďe
mnohými oklikami — ku katechismu. Mezi
vzdělaností křesťanskou a osvětou Číňanův
a Turkův není nežli tenký katechismus.

Jako ze mnoha potůčků řinoucích se
skryté po horách dostávají naše veletoky
hojných vod: tak se i veliký proud mravnosti
křesťanské doplňuje tisíci katechismy. Jimž
tíše v městech, ve vsích a po dědinách učí.

Rozšiřujte školy národní; necht není
na celém světě katolickém vůbec ani jednoho
dítěte, které by neumělo čísti a psáti: Církev
vám z toho vděčna bude a svou pomocí ráda
přispěje, ale jen dejte katechismus na první
místo mezi školními knihami; ať dítě v něm
opakuje a slabikuje ty modlitby, které někdy
mají obveselovati jeho stáří a usnadňovati
jeho zápas poslední; ať se u věku, kde mysl
není zastrašena žádnou pochybností a paměť
čerstvá, seznámí a naukami, jichž Písmo a
Církev skýtá; velikou tím službu škola pro-
káže dítěti, rodině, státu, společnosti.

Vy, jenžto se posazujete za bohatými
stoly vědy, dopřejtež chudým aspoň drobtů

Ze svých hodů, které oni mohou snadno ztrávit a které jim proto dobře půjdou k duhu. Vaše štědrost bude lidumilnou ba křesťanskou. Ne samým chlebem živ jest člověk ale i pravdou, zvláště pravdou nadpřirozenou, slovem Božím: nuže, katechismus jest slovo Boží.

„Ti, kteří myslí věřících porušiti sobě předsevzali, mimo ohromné ony knihy, kterýmiž katolickou víru podvrátit usilovali, sepsali ještě nesčíslné svaté knížky (katechismy), které poněvadž tvářnost zbožnosti na sobě nesly, snadno neopatrné myslí lidí sprostných svodily.“

„Za tou příčinou Otcové všeobecného sněmu Tridentského uznali toho také potřebu, aby podali jistý jakýs nákres a způsob vyučování lidu křesťanského od samých víry počátků, kterýmž by se ve všech církvích ti spravovali, jimž konati jest úřad pastýře a učitele po zákonu povolaneho.“

„Mnozí sice pracovali posud v tomto způsobu spisův s velmi chvalitebnou svědomitostí a učeností, avšak Otcům vidělo se býti velmi prospěšným, aby jakož jeden jest Pán a jedna víra, tak i jeden byl obecný způsob a předpis u vyučování víře a vedení lidu křesťanského ku všem povinnostem nábožnosti.“ (Katech. Řím. Uv. Ot. VI.—VIII.)

Kž by ve smyslu tom i pro celou českou provincii církevní na místo tří katechismů jeden jen byl zaveden!

Církev a škola.

Podle hradu v květu lípa stojí,
ježto větve v lásce k sobě pojí,
klidně vůkol sebe hledíc s výše,
dechem jarním vůni vlnadnou dýše.
Vánek jemný s listem jejím hraje,
na něm slunko v ranní kráse plaje;
ptáci v nitru stromu zbožně pěji,
že se větve písni zvučnou chvějí,
včely z úle k lípě pospíchají,
kdežto hody sladké slavivají.
Nejsou však to ptáci, co tu pějou,
nejdou to i včelky, co k nim spějou.
Cyrill, Method volá v stinném chladu
k sobě lidu čtyř z Velehradu,
aby jemu rajskou mannu dali,
slova jisté spásy podávali.
Veden vlnadou mluvy matky drahé
každý spěchá pro to zboží blahé.

Bratři svatí o zástup se dělí,
který získán již je Spasiteli.
Method volá k sobě ženy, muže,
mládece, děvy květné jako růže;

shromáždění slovem zbožným kyne,
které jako balsám z úst mu plyne.
Všech se k němu obracují oči,
jak se v touze kvítek k slunci točí,
nebo slovo pravdy Method hlásá,
v něm se skrývá časná, věčná spása.
Domluvil; — lid spěchá k Cyrillovi,
kde ho očekává úkaz nový.

Cyrill podal bratra s láskou vřelou
zavolal si mládež nedospělou
v středu jejím, jako v květném kole
stojí Svatý, — ve své první škole;
zprvu mládež pravdě svatě učí,
za níž Kristus slovem věčným ručí,
v myslí mladé rosněcuje světlo,
aby jeho teplem blaho zkvětlo,
jaké v srdci zbožném jen ten chová,
který plní Spasitele slova.
Mnohé oko rosu na tvář seje,
v níž se vroucí láska k Bohu chvěje,
vzhůru k nebi spěchá duše čistá,
kochajíc se v lásce Pána Krista.

Aj tu běře Cyrill s vlídnou tváří
nové písmo; — oči učňů září
vyšším leskem, — vše naň pilně zírá,
když tu Cyrill ústa otevírá.
Chtivou mládež učí písmo znáti,
v mluvě veledrahé čistí, psáti.
Vykládaje jim to písmo svoje
ponvádí ducha v drahé zdroje,
z nichžto vědy tekou vlastním tokem,
množice se stále každým rokem. —
Takto mudřec školu s církví spojil,
anto slávkou vědou mládež kojil;
lidu dvojím směrem blahověstil,
víru Boží, — mluvu lidu pěstil.

Když svůj úkol bratří dokonali,
čtyř křížem svatým požehnali.
Vděčně na ně hledí mladí, staří,
jak se snahou jejich dílo daří;
v oku mnohého skví se slza díků,
plat to vzácný vděčných učenníků.
Soluháné vedou s myslí blahou
k sídlu svému řadu lidu drahou.
Mladí, staří bratřím dali s „Bohem,
jdouce ve své obce v plesu mnohém.

* * *

Kol lípy se ticho uhostilo,
jak by vše se k spánku uložilo,
jenom slavík hlásá v sladkém pění
v širé kraje toto naučení:
„Škola znikla z církve, vlastní máti,
co jí patří, nechtějte jí bráti;

z církve do ní život plyne
bez ní v škole život hyne!“

J. Ř.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

XVI.

Pan Sulislav seděl v nejúpravnější komnatě, již mohli nalézt na Hanžburku, už delší chvíli s dcerou svou bez hovoru. Kalné modré zraky dívčiny upíraly se kotci. Rytíř přejel pravicí úbělové čelo její, projel prsty svými hebounký, vlnící se vlas a zaseptal: „Řekni mi dítě, u památky matky své mi pověz, ublížil ti král?“

„Ty tatíčku své dceři nevěříš, ty myslíš, že sotva tě naleznuvši mohla by tě oklamati?“

„A proč tedy chceš odejít mezi ty, kterýmž vepsán na čelích a na tvářích hřích písmenami, jež nezahradí ani smrt? — Bohunko — Justinko!“

Dívka opět pozdvihla bílé čelo, podívala se na otce, usmála se lehce; ale ten úsměv působil na pana Sulislava jako mrazivého větru zafíčení.

„Myslíš, že bych mohla býti ve světě šťastnější? Myslíš to doopravdy? — Povím ti všecko tatíčku!“

Vybledlé líce dívčiny zčervenaly nezvyklým růmencem a modré oči zakalily se ještě silněji. Otec privíul prudce na stará prsa dceru svou.

„Já sama hřešila a víš tatíčku, jaký byl můj hřích?“

Mladá dívka zakryla si hlavu na hrudi Sulislavově a bohaté, lesknavé kadeře rozproudily se jí po šíji jako závoj hedbávný.

„Já sama vyvolala neštěstí dnů minulých. — Já chovala k němu lásku hříšnou už tehdaž, když viděla jsem jej poprvé!“

„Ku králi, mé dítě, ku synu Karlovi?“

„Ku králi, tatíčku, ku synu Karlovi. A cítím ji do dneška a tajím do dneška; ale také utajím, utlumím a pohrobím! — A že jsem neklesla, tenhle obrázek po matičce mne zaštitil. Kdybys věděl, tatíčku můj, co slzí uschlých na něm a co zachytil ze rtů mých modliteb!“

„A kde že chceš zapomenouti?“

Starý rytíř zeptal se jako v polosněti.

„Tom víš tatíčku! — Odjedem odtud. Na tom hradě zdejším je příliš dusno, až k zalknutí!“

Pan Sulislav vstal mlčky a šel poděko-

vat vlídnému hostiteli za pohostinství i rozloučit se zároveň.

As v hodině vyjel z nádvoří hradu zakrytý vůz provázen dvěma zbrojnoši. Rytíř jedoucí na vraníku zamával naposled baretem do brány, kde ukláněli se pan Vilém Zajíc s Perchtoldem.

Poslednější zaměřil ku schodům vedoucím na cimbuří čtverhranné věže a díval se za nimi, dokud mu z očí nezmizeli. Těsně sevřenými jeho rty vydrala se slova: „Jedte s Bohem! — Odpustili jste mi. A když vy, mohl by mi toho odepřítí Bůh, jehož milosrdenství jest nezměrné a mohla by mi toho odepřítí nešťastná matka tvá, ty dcero ještě nešťastnější?“

* * *

Václava zastihl na Karlštejně posel s neodkladnými listinami od arcibiskupa Jana z Jenštejna. Oznamoval králi, že na dnešek nalezeny jsou na všech pražských kostelích bully lžípapeže Roberta a že děkan kapitulní s proboštem vyšehradským veřejně straní genevskému kardinálu.

Václav vzal do ruky listy lhostejně; ale když je byl rozevřel a přečetl několik prvních řádků, zasvítilo oko jeho šízravým zářem a tvář opět zarudla. A v okamžiku ujížděla družina královská s pánem svým do lesů k Mořině. Dvořeni nově mnuli si radostí ruce nad zápletkami, jež věstil v nejbližším čase pan Hyncík Pluh a kteréž zdály se opravdu přicházeti. —

Přišli; ale o několik let později. Pan Hyncík Pluh byl důvtipný politik. Ale když přišly, volala celá česká země jako jedním hrdlem: „Karle, Karle! Jakého syna jsi to vychoval a jakému to dědici korunu českou zanechal!“

DO PÍSY.

V Ovenci Předním 14. listopadu 1877.
(Posvěcení křížové cesty v chrámu Páně.)

Dne 11. listopadu t. r. odpoledne posvěcena byla nově zřízená křížová cesta v chrámu Páně v Ovenci Předním od důst. p. rektora Redemtoristů u sv. Kajetána v Praze P. Antonína Jedka a dvou veleb. p. asistentů z téhož duchovního řádu. Byla zřízena dobrovolnými dárky mezi osadníky, jež sbírali se uvolily panny Anna Plesnivých a Anna Nováková z Ovence Předního. Sešlo se přes 100 zl., za kterouž částku zakoupena a p. Kubešem pozlacována z Prahy vkusnými rámcí opatřena byla. Nejvíce při-

spěla Její Osvícenost p. kněžna z Oettingen Wallerstein bydlící v Ovenci Předním se svým zbožným služebnictvem. Po vykonaném svěcení byla konána pobožnost křížové cesty od důst. p. světitele u přítomnosti četné shromážděných osadníků. — Nápotom vystoupil na kazatelnu p. světitel a mohutným a blaze dojímajícím hlasem vysvětlil význam křížové cesty, a pravil, že jest knihou poučující nás, kdo trpěl, proč trpěl, jak trpěl a pro koho trpěl Spasitel světa, a spolu poukázal, jak tři naše duševní síly, rozum, vůle a pamět pozorováním křížové cesty mnohého duchovního prospěchu touto pobožností dosíci mohou, a vybídl čestné posluchače, by víru, naději a lásku k Spasiteli světa vzbuzovali, a jednou po této křížové cestě doputovali do říše nebeské. Tato pobožnost ukončena byla chvalozpěvem sv. Ambrože a udělením požehnání s nejsvětější Svátostí oltární. Zaplať Bůh jak ochotným dárcům, tak i důstojnému p. světiteli. N.

Z Vlkanče d. 13. listopadu. 1877.

(Pohřeb p. Josefa Seidla, faráře v Pouchově.)

Dne 25. října byl pochován zasluožilý kněz p. Josef Seidl, farář Pouchovský, jenž v životě svém podstoupil a vytrpěl velmi mnoho, tak že slušno a spravedливо jest kratičký životopis jeho zde uvesti. — Narodil se d. 5. ledna 1810 v Žďárkách ve farnosti Hronovské na Náchodsku ze zámožných a vážených rodičů, kteří vidouce dobré vlohy svého syna ustanovili sobě obětovati ho církvi svaté a vlasti naší. Odbýv gymnasiální studie v Broumově a ve Vídni filosofii a jeden rok bohosloví, odebral se do Hradce Králové, kde po ukončených studiích bohoslovných dne 25. července 1834 na kněžství posvěcen byl. Tehdáž nebyl nedostatek kněží, tudy stalo se, že i náš nově vysvěcený kněz z lásky k Bohu a k bližnímu vypomáhal ve správě duchovní v Černé v hrabství Kladském. Pak byl ustanoven za kaplana do Polné, města to, jež hraničí s naší sesterskou Moravou, a tu rozvíjel blahodárně svoji činnost, jevil neunavnou horlivost a zvláště ve školách se proslavil; obětoval se té drahé mládeži se vším, co měl; neboť nejen že ji rád vyučoval, on i své uspořené peníze na vzdělání mládeže ochotně věnoval, tak že město vidouc horlivého a obětavého kaplana, s radostí vděčnou ho čestným svým měšťanem jmenovalo. To bylo první významování, jež si 18letým horlivým kaplanováním v Polné vydobyl. Pro své zvláštní nadání u vychování mládeže byl jmenován katechetou v městě Chrudimi, až

pak se stal polním kaplanem u pěšího Čáslavského pluku barona Reischacha. I bylo mu opustiti drahou vlast a putovati s plukem, jmenovitě do Itálie. Jak tu blahodárně působil, uměli oceniti i prostí vojáci, tím více důstojníci vojenští, kteří zvláštní lásku, přízeň a naklonnost jemu na jevo dávali; poznávali dobře, jak mnoho dobrého působí horlivý kněz ve vojsku, udržoval totiž mezi vojáky pravou kázeň; ducha církevního i národního v daleké cizině mezi nimi probouzel a rozmnožoval. Tu přišel rok 1859. Krutá válka zuřila v Itálii, a tu náš kněz Josef v ohni válečném a v kulovém dešti konal skutky milosrdenství, přispívaje raněným a na smrt umdleným vojákům, modle se s nimi, přisluhuje jim sv. svátostmi, a hotov jsa s nimi i zemříti; bylo to u Solferina dne 24. června, sv. Jana Křtitele. Ten den jmenoval nebožtík svým druhým narozením, jelikož zvláštní ochranou Boží při životě zachován byl, ten den každoročně zvláště slavíval a Pánu Bohu za všecky prokázané milosti děkoval. Nepřátelské vojsko ho zajalo a s ostatními vojáky ve vyhnanství do Francouz odvedlo. Však i tu pevnou rekovnou mysl prokázal náš vojenský duchovní vůdce a důvěrou v Pána Boha posilován očekával den svého vykoupení. I přišel opět do Itálie, a pro své veliké zásluhy vyznamenán byl zlatým křížem s korunou „pro piis meritis“ t. j. „za zbožné zásluhy.“ Dobří jeho přátelé, spolužáci kněží, měšťané Polenští a jiní známí si přáli od srdce, by ještě jednou po tolikých strastech spatřiti mohli kněze Josefa Seidla. I popřál jim toho Pán Bůh. Upráznila se fara Pouchovská úmrtím p. Josefa Liberského, a tu bývalý farář Třebosický p. Theobald Bulfček psal svému dobrému spolužáku do Itálie, aby se již do Čech navrátil a o zmíněnou faru zažádal. I stalo se tak. Roku 1862 v posvátné době adventní přišel do Pouchova nový farář, by tu v tichosti vzdálen hluku světa pracoval o spasení duší. Dívaje se na kostel, nevidí slušnou věž na něm, a uvnitř v kostele pozoruje oltáře již příliš sešlé. I myslí si, jestli ho Pán Bůh zachová, že bude kostel jinak vypadati. A v skutku nyní vypadá jinak. Přispěním patrona kostela Pouchovského, slavné městské rady v Hradci Králové, kde šlechtný purkmistr Karel Collino snahy nebožtíkovy vždy mile podporoval, byla nejprv slušná vysoká věž s krásnou bání vystavena, pak se obnovily oltáře, hlavní oltář sv. Pavla, apoštola Páně, pak postranní sv. Václava a sv. Jana Nepomuckého. A ještě čeká na své obnovení oltář nebes Královny Panny Marie,

však i ten brzy ve své kráse se stkvíti bude. A když již dokonál obnovu stánku Božího, ježž vřelým srdcem miloval, tu v domě Božím Pánu Bohu duši svoji tiše poručil, bylo to 22. října. Odzpíval posvícenské rekviem za své koláturníky, pomodlil se za ně ještě naposled, vykonal církevní modlitby, a tu chtěl, jak nábožný obyčej jest, se svým lidem ještě na hřbitov průvod vésti, ale tu mimo nadání klesl k zemi, a byl mrtev; zemřel v kostele uprostřed svých osadníkův. Pohřeb byl slavný, průvod vedl vysoce důst. pan kanovník, městský děkan a spolu vikář kralohradecký Leodegar Vacek, doprovázen velikým množstvím kněží, kteří z rozličných vikariátů diecése se byli sešli. Za rakví kráčeli přátelé, známi, k. k. důstojníci vojenští, purkmistr kralohradecký a nescíslní citelové v Pánu zesnulého. Dobře pravil kazatel p. Josef Lexa, farář z Nového Hradce Králové, že nebožtík skvělý pomník již postavený má: kostelní věž s hodinami. Ano, tot nejkrásnější pomník, věž se vzhůru nese k nebesům a hodiny oznamují, že bdíti máme, neb nevíme dne ani hodiny. Však i hrob jeho bude ozdoben pomníkem, jenž i budoucímu potomstvu ohlašovati bude, že „zde odpočívá šlechtitný, obětavý kněz, p. Josef Seidl, farář Pouchovský, jenž nám kostelní věž s hodinami postavil a náš chrám Páně novými oltáři okrášlil a ozdobil. Uděl jemu, ó Bože, slávu věčnou v nebesích.“

Tyto řádky věnuje památce nebožtíkově bývalý jeho kooperátor František Říha, nyní farář ve Vlkanči.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup navštívil v neděli d. 18. t. m. arcib. seminář, který nyní čítá 62 alumnů a sice 8 ve IV. r., 14 v III. r., 15 v II. a 25 v I. r. J. Eminence byl o 2. h. odp. na nešporách, jichžto žalmy tentokráte verš po verši střídavě čtverhlasem a sborem zpívány byly, což veliké pochvaly došlo. Po té odebrav se z chrámu Páně do domácí kaple seminářské promluvil tam k shromážděným alumnům o slovech offertoria ze mše sv. téhož dne: „Hospodine Bože, v sprostnosti srdce svého vesele obětoval jsem všecko a lid Tvůj viděl jsem s velikou radostí: Bože, Israele, zachovejž tuto vůli. Alleluja.“ (I. Paralip. 29.) Sám pohnut jsa, hnul srdcem vděčných posluchačů svých. Uděliv jim požehnání, navštívil též chovance arcib. konviktu, jichž jest letos 66.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 26—30. listopadu u sv. Petra na

Poříčí, od 1—5. prosince v Loretě na Hradčanech.

— V seminářském chrámu Páně u sv. Salvatora bude v neděli I. adventní d. 2. prosince, v neděli to po památce sv. *Eligia*, patrona zlatníků, v 10 h. sloužena pontifikální mše sv., při kteréž jako za minulých let na odív vystaveny budou drahocenné relikviáře a jiné památky darované zlatníkům Pražským od Karla IV.

— Staročeské zpěvy *rorátní* budou se od neděle d. 2. prosince zpívati po celý advent na každý den od půl 6. hod. z rána v kapli sv. Václava na hradě, u sv. Petra na Poříčí, u sv. Haštala, u Matky Boží před Týnem (v neděli a ve svátek o půl 7.), u sv. Vojtěcha v Jirchářích a v Karlíně u sv. Cyrilla a Methoděje. V seminářském chrámu Páně u sv. Salvatora zpívají je alumnové ve všední dny v 6 h. a v neděli v 7 h. při zpívané mši sv. — V témž chrámu Páně bude se od 2—10. pros. konati ráno po rorate a odpoledne o půl 5. hod. pobožnost k uctění sv. Františka Xaver. u oltáře téhož světce.

— Spolek sv. Josefa ku podpoře kněží na výslužbě prospívá za vzorné správy obezřelého svého starosty vd. p. J. Starého, č. konsist. rady a faráře u nejsv. Trojice v Praze tou měrou, že jak pátý dne 31. října t. r. vydaný seznam svědčí, 360 údů čítá a jmění spolkové 41.418 zl. obnáší. Správa spolku zamýšlí příštím rokem platit svým členům deficitům za každý rok členství 8 zl. a za každý na příspěvcích složený zlatý (pro rata temporis) 80 kr.

— (O „Freimaurech.“) *A.* čím mocněji se snaží církev katolická do xáti příkazu Páně: „Jdouce učte všechny národy,“ tím více se jí na odpor staví velemocné zednářstvo, které se za nejnovější doby i v mimo-evropských zemích rozšiřuje. Jest ovšem nemožno veškeré úsilí té tajné společnosti zevrubně udati, ale poněkud se přec některá zpráva o tom na světlo jeví, tak že lze si pojem o působení toho tovaryšstva učiniti. Tak udávají „zednářské noviny“ ode dne 25. srpna r. l. některá data, z nichž patrně, že pod hlavní „loží“ pařížskou „Grand Orient de France“ pracuje 258 pobočních loží, z nichž asi šestý díl přichází na osady francouzské v jiných dílech světa. Tak má Algirsko 13, ostrov Guadeloupe 5, ostrov Bourbon 2, v Kochinchíně (v Saigonu), v Senegambii (St. Louis) a v Nové Kaledonii jest jich po jedné; pak pracuje pod vládou téhož „Grand Orientu“ 5 loží v Rumunsku, 4 v Čaribradě, 2 v Alexandrii, 2 na ostrově Sv.

Mauricia, po jedné pak v Beyrutu (Syrsko), na Seychellských ostrovech (vých. Indie), v Buenos Ayres (jižní Amerika), v Valparaísu (Chili), v Monte Video (Uruguay); tedy v celku 41 loží. Avšak nejsou to všechny, kteréž pod správou pařížského „velikého Orientu“ pracují; i hamburská „veliká lože“ jest zajisté stejně, neřku-li ještě mocněji zastoupena a zaměstnána, aspoň v jižní Americe a v Polynesii, co zatím též italské lože zvláště ve východní Asii mocné „dílny“ vydržují. K tomu přidružují se i jiné veliké lože v Jižní Americe; tak má Rio-Janeirský „Grande Oriente Unido“ 300 zednářských bratrů pod svou mocí; jediný kraj „Rio grande do Sul“ počítaje 350.000 obyvatelů, má kromě půl tuctu německých loží ještě jiných 28 a 17 kapitol, stojících v poslušnosti pod řečenou hlavní loží Rio-Janeirskou „Grande Oriente Unido.“ Rovněž mocně se rozšířilo zednářstvo i po osadách anglických. Tak praví o Východní Indii „zednářské noviny“ ze dne 11. srpna r. l. doslovně: „Tato báječná, tajemná země dává zednářům k působení velmi úrodnou půdu; pod úzkoprsou vládou „kramářské východo-indické společnosti“ jenom málo se působiti mohlo; ale jakmile vláda anglická poměrům indickým ulevila, již působení loží mocně vzrostlo.“ Tak má Indicko již mnoho „velikých loží“ s mnohými podrízenými dílnami, z nichž některé výhradně jen domorodce, a z těch opět jenom z jistého kmene, nebo jistého náboženství za údy přijímají. Podobně se šíří zednářstvo i v Australii a tak proti světové církvi katolické povstává s plnou mocí a ďábelským úsilím zhoubný zednářský spolek *světový*; vždy se více okazuje „tu Kristus, tu — Antikrist.“ — (Kat. Miss.)

Z Říma. (Národnost a stáří papežů.) Sv. Otec Pius IX. jest 258. papež. Mezi papeži bylo 15 Francouzů, 13 Řeků, 8 Syřů, 6 Němců, 5 Španělů, 2 z Afriky, 2 Savoyardové, 2 Dalmatinové; Anglicko, Portugalsko, Holandsko a Švýcarsko mají v řadě papežů po jednom, ostatní papežové byli dle národnosti Vlaši. Od r. 1523 až na nynější dobu byl vždy Vlach zvolen. Z 258 papežů bylo prohlášeno za svaté 79, přes sto papežů umřelo smrtí mučnickou. Jen jeden měsíc papeži bylo 8, jeden rok 40, dvě leta 22, čtyři až pět let 54, pět až deset let 57, deset až patnáct let 51, patnáct až dvacet let 18, dvacet až 23 let 9. Nynější sv. Otec předčil r. 1874 svým slavným panováním nad všechny své předchůdce, nepočítá-li se protipapež Benedikt XIII., který byl v Avignonu r. 1394 zvolen a zemřel v Pensicole

u Valencie r. 1424. Ve fysickém stáří nalezáme mnohé papeže tak vysoko, že jejich věku Pius IX. ještě nedosáhl, který jak známo narozen jest r. 1792 d. 13. května. Papežové Pavel IV. (1555—1559), Řehoř XIII. (1572—1585), Innocens X. (1644—1655) Benedikt XIV. (1740—1758), Pius VII. (1800—1823) dosáhli 84 let věku svého. Papežové Pavel III. (1534—1549), Bonifác VIII. (1294—1303), Klement X. (1670—1676), Innocens XII. (1691—1700) dosáhli 86 let věku svého. Papežové Jan XII. (1316—1334) a Klement XII. (1730—1740) zemřeli dosáhše 91 let stáří svého. Největší mezi papeži, slavný Innocens III., vítězný obhajce práv církevních proti Hohenstaufovi Bedřichu II., zemřel stár jsa sto let.

— (Nejchudší biskup.) Mezi poutníky, kteří po jubileum sv. Otce do Říma přibyli, nalezal se též apoštolský vikář Dolno-Kalifornský. Jmenuje se Raymund Maria Moreno y Castanedo, jest mnich Karmelitán a teprv 33 roků stár. Pius IX. sám založil apoštolský vikariat Dolno-Kalifornský, jehož prvním apoštolským vikářem jest Moreno, který byl na biskupství vysvěcen dne 22. prosince 1873. Po tři leta mnoho mu bylo zakoušeti strasti a pronásledování, dvakráte byl žalařován, dvakráte jej chtěli jako arcibiskupa Quitenského otrávit, jednou byl zákeřnický postřelen a jednou dýkou do ramena bodnut. Bůh chránil horlivého služebníka svého. Liberální vláda Kalifornská nemohouc jej odstraniti vraždou, poslala jej 1. listopadu 1876 do vyhnanství, i odebral se do San-Francisca k arcibiskupu Alemany-mu. V San-Franciscu přijali vyznavače Páně s největší úctou znající jeho ctnosti, jeho statečnost a apoštolskou horlivost, znajíce i jeho chudobu. Ve svém vikariatu zanechal Moreno jen 5 kněží. Ze San-Francisca poslal svým ovečkám pastýřský list, v němž je napomíná, aby dle slov sv. Pavla dobrý boj bojovali, víru zachovali a za vzor jim staví velikého trpitele sv. Otce Pia ve Vatikáně. „Když trpí hlava — tak píše — záhodno jest, aby trpěli i údové.“ Moreno si vždy vřele přál, aby spatřil sv. Otce, proto zamýšlel cestovati do Říma k jubileum Pia IX. Neměl však ani halěře, talár jeho byl chatrný, jedinou ozdobou jeho byl stříbrný biskupský kříž, který mu věřící darovali. Ubohému biskupu pomohl bohatý protestant, poskytnuv peníze na cestu, neb smutné osudy Morena biskupa vzbudily útrpnost i u jinověrce. Přibyv do Říma vrhl se sv. Otcí, obklopenému kardinály a preláty k nohám. Pius vztáhl ruce své na jeho hlavu a pravil

dojemná slova: „Zde jest biskup ze zlaté země, a přece jest nejchudší mezi biskupy.“ Moreno předčítal pak sv. Otcí adresu, kterou zaslali mexikánští biskupové se svými věřícími. Na konci této adresy pravil Moreno: „Prosím Tvou Svatost, aby ráčila požehnati biskupům, duchovním i lidu mé nešťastné otčiny. Prosím snažně, aby Tvá Svatost odpustila a za smilování prosila pro ty nešťastníky, kteří mne a moje ovečky tak krutě pronásledovali.“ Sv. Otec nařídil kardinalu Simeonimu, aby se postaral o byt i o výživu chudého apoštolského vikáře. — Po nějakém čase spatřil sv. Otec při allocuci, kterou měl k francouzským poutníkům, Morena v pozadí stojícího v chatrném taláru a bílém plášti se stříbrným křížem na prsou. Odcházíje pravil dobrotivě k Morenovi: „Sečkej maličko synu můj, přijdu hned a něco Ti přinesu.“ Za nedlouho přinesl Pius dvě schránky, v jedné se nalezal kříž rubíny posetý, v druhé krásná biskupská berla, topasy a jinými drahokamy ozdobená. Nad to mu dal veškerá mešní roucha i roucha pontifikální s krásným misálem. Louče se s ním dal mu peníze na cestu: „Cestuješ nazpět, milý synu, nemaje ničeho, zde máš tolik, aby se přeplaviti mohl přes oceán. Nalezneš dobré lidi, kteří tě budou na cestě podporovati, doufám, že tě dobrotivý Bůh zase do otčiny přivede, abys tam dále apoštolovati mohl.“ Poněvadž sv. Otec poměry v Americe ze vlastní zkušenosti zná, dal mu konečně rozličná moudrá pokynutí, jak by v jednotlivých případech si počínati měl. Se zaroseným okem pravil Moreno k sv. Otcí: „Biskupové i věřící zápolí vzájemně, aby Sv. Otče krásných darů Tobě podali. Zlata a stříbra nemám, však mám drahokam a ten jsem přinesl, abych jej k ostatním darům přiložil.“ Po těchto slovech ukázal sv. Otcí překrásný i velký opal, který má podobu srdce. „Nepřijímám drahokamu,“ odvětil sv. Otec, „neb má velkou cenu, podrž si jej, může ti velmi prospěti v chudobě tvé.“ Chudý apoštolský vikář zpěchoval se drahokam nazpět vzíti, dokládaje, že jest to vlastní jeho srdce, které sv. Otcí obětuje. Když viděl sv. Otec nezbytí, přijal drahokam a daroval na vzájem zlatou monstranci americkému poutníkovi.

Z Anglicka. Jak všeobecně známo, kloní se Angličané, kteří byli dříve krutí nepřátelé církve katolické, nyní víc a více ku katolickému náboženství. Pius IX. dne 29. září 1850 znovu zřídil v Anglii katolickou hierarchii; událost ta naplnila každého katolíka radostí, Anglikané opírali se jí s křikem „No-Popery“ čili Ne-Papežence! Po-

slední biskup anglicko-katolický po reformaci byl Thomas Watson v Lincolnu, který zemřel 27. září 1584, tudíž téměř před třemi sty lety. Teprv r. 1623 jmenoval Řehoř XV. apoštolského vikáře pro celou Anglii, aby řídil hrstku tajných pozůstalých katolíků s několika kněžími, na jejichž hlavu vládou anglickou cena vypsána byla. Innocens XI. rozdělil r. 1688 celé Anglicko na čtyři apoštolské vikariaty. Pius IX. jmenoval pro Anglii r. 1850 již 12 biskupů s primasem arcibiskupem Westminsterským. Nyní zvěstuje do Říma kardinal arcibiskup Manning, že za 27 let se počet biskupů v Anglii o 5 zvýšil, že jest v Anglii 888 katolických kněží, 501 kostelů, 245 klášterů, 10 kolejí zřízených k vychovávání synů chudých i bohatých rodičů, 1055 katolických škol s 113.455 dětmi, kterým školu navštěvovati jest. Jak ale i v anglikánské církvi katolický (neb jak Angličané říkají romanský) duch se vzмáhá, o tom podává zřejmý důkaz následující událost. V Exeter Hallu bylo onehdy shromáždění lidu, aby pozdvihlo hlasu svého proti zavádění katolické zpovědi v anglikánské církvi. Řečník Sir J. Chambres mezi jiným pravil: „R. 1853 jen jeden duchovní anglikánský počal učit v celé Anglii nutnost zpovědi, kterou i v osadě své zavedl; r. 1868 již žádalo 483 duchovních státní církve u parlamentu duchovního, aby zpověď zavedena byla; r. 1877 dostoupil počet ten až na 720, kteří by rádi zpověď a jiné katolické nauky do církve anglikánské zavedli. — Jiná radostná zvěst přichází ze Škotska, odkud katolíci poslali četnými jmeny podepsanou petici sv. Otcí, aby i tam dřívější hierarchie katolická zavedená byla. Poslední biskup katolicko-škotský byl James Beaton v Glasgově, který zemřel r. 1603 v Paříži. Teprv r. 1697 byl jmenován apoštolským vikářem pro Škotsko Tomáš Nicolson, jenž při svém příchodu do Škotska našel jen 25 kněží. Počet katolíků, kněží a kostelů se tak rozmnožil, že jest Škotsko nyní rozděleno na tři apoštolské vikariaty. Sv. Otec vyhověl zbožné žádosti katolíků; chce i ve Škotsku dřívější řád církevní zavést i vyzval apoštolské vikáře, aby se o záležitosti té vyjádřili tito příznivá svá dobrozdání již do Říma zaslali. Kolik biskupství zřízeno bude, dosud není známo.

Literární oznamovatel.

— „Besed mládeže,“ redigovaných prof. Jos. Koubou a vydávaných nákladem kněhku-

pectví Mikuláše a Knappa v Karlině, vyšly tyto další sešity: 138. obsahuje: „*Povídky, pohádky a obrázky.*“ Mládeži upravil a podává Ant. Kosina, učitel při měšť. škole v Ml. Boleslavi. Druhý svazek. S obrázkem. Str. 111. — Sešit 140.: „*Čas jest tolik — co peníze*, aneb: Čemu se učíš, sobě se naučíš.“ Povídka mládeži a její přátelům od Fr. Hoffmanna. Volně přeložil F. V. S obrázkem. Str. 120. — Sešit 141.: „*Šťěstí v loterii.*“ Povídka dospělejší mládeži a její přátelům. Dle Jak. Glatze přeložil F. V. S obrázkem. „*Macecha a její dcera.*“ Povídka mládeži. Dle Am. Schöppeové vypravuje F. V. Str. 104. Cena každého sešitu 28 kr. — Týmž nákladem: „*Hry mládeže.*“ Sestavil Adolf Potůček, učitel. Sešit 5. S mnoha vyobrazeními a výkresy. Cena 36 kr.

— „*Vaterländisches Ehrenbuch*“ nazývá se spis sestavený od Albina říšského svob. pána z Teuffenbachu, který kněhkupectví Karla Procházky v slezském Těšíně v 18 sešitech po 15 kr. vydá. Snůška tato článků dějepisných a životopisných z nejlepších spisovatelů rakouských podává téměř dějepis země mocnářství rakouského. Z českých spisovatelů užito tu prací Palackého, Jirečka, Wenziga a j.

— „*Dějiny Českého povstání léta 1618.*“ Sepsal Antonín Gindely. Sešit 8. (Dílu II. sešit 2.) V Praze 1878. Nákladem F. Tempského. Str. XI. (předmluva a obsah) a 81—336. Cena 2 zl. 30 kr. Druhý díl vzácného tohoto díla poněkud se opozdil dílem pro delší chorobu neunavného dějepysce, dílem že prvé proskoumatí musel archiv mnichovský a drážďanský. Jsouť Dějiny tyto sepsány na základě asi 5—6000 listin posud neužitých a po rozličných archivech evropských roztroušených. Poznámka tato svědčí o neumorné práci p. spisovatele i o důkladnosti díla jeho.

— „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid.*“ Sešit 17. (Dílu II. sešit 9.) Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober v Praze. Cena 20 kr. Sešitem tímto ukončen díl II., jenž obsahuje milé povídky: Obraz Matky Boží, Farářova schovanka, Šťastný nový rok, Dvojitá cesta, David a Jonathan, Učitel a farář, Trůna pláteník.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Ant. Reinwarth, dr. a prof. theol., t. č. rektor vys. škol, a
- p. Vavřinec Hafenrichter, prof. náboženství na c. k. něm. gymnasiu Novoměstském v Praze, jmenování jsou od J. Velič. císaře pána ka-

novníky král. koleg. kapitoly u Všech Svátých na hradě Pražském.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenání jsou:

- p. Matěj Musil, spiritual b. semináře v Hradci Králové,
- p. Antonín Suchánek, vicerektor tamtéž,
- p. Jan Ehmer, katecheta gymnas. v Hradci Králové, a
- p. František Tondl, katecheta real. šk. tamtéž, obdrželi expositorium canonicorum.

Ustanovení jsou:

- p. Antonín Flesar, far. Dobřanský, za faráře v Přepychách;
- p. Jan Janisch, admin., za faráře v Jedlově (Schönbrunn);
- p. Karel Kotrbelec, kaplan, za admin. fary v Pouchově;
- p. Josef Dejl za admin. fary v Dobřanech;
- p. Josef Bukovský za katechetu měšť. šk. v Poděbradech.

Uprázdňená místa:

- Pouchov, fara patronátu nábož. matice, do 2. prosince;
- Petřovice, fara patr. Jeho c. k. Ap. Veličenství, do 3. pros.;
- Dobřany, fara patronátu kníž. Colloredo-Mannsf., do 18. pros.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanovení jsou:

- p. Jan Pošta, kapl. v Boskově, za faráře v Dlouhých Mostech;
- p. Emanuel Dvořák, vychovatel v hrab. domě Schönbornském, za faráře v Sutomi;
- p. Ant. Prückner, farář v Novém Sedle, za admin. v Libočanech;
- p. Josef Beránek, kapl. v Semilech, za adm. v Vlastibořicích;
- p. Frant. Hladík, kapl. v Žel. Brodě, za kapl. v Boskově;
- p. Bedřich Šlajs z Loukova do Mšena;
- p. Václav Smetana ze Šemanovic do Loukova.

Uprázdňená místa:

- Bořislav, fara patron. kníž. Clary,
- Libočany, fara patron. p. Münzberga, a
- Vlastibořice, fara patron. kníž. Kamila Rohana do 20. prosince.

Milodary. Na dostavění metrop. chrámu sv. Víta v Praze: P. Jan Nep. Fr. Desolda v Teplé 5 zl. — Na opravu chrámu v Nepomuku údové Děd. sv. Jana Nep.: Jan Hejtmánek, far. v Korouhvi 50 kr., Jos. Radimský, kapl. v Poličce 1 zl., Marianua Chudá z Hnojic n. Mor. 5 zl., Josef Piša z Božkova 30 kr.; úhrnem 6 zl. 80 kr.

a + b.: Bezejmenné dop. házíváme do koše; na Vás počkáme, udáte-li jmeuo a stav.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupečů:
Celoročné 3zl.
pol. i 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. i 1zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Sv. Petra Chrysologa,

arcibiskupa Ravenského,

řeč o hříchu prvotním.

K Řím. 5, 12—14.

Čtení apoštolské, řkoucí, že skrze jednoho člověka celý svět propadl soudu, nezve nás, bratří, k řečnění, ale k obnovenému pláči a srdečné bolesti. Nebo když básníci dlouho lkali nad nešťastnou zhoubou výtečného národu, jednoho města ano i jediného člověka; která mysl nemělaby se celá pošmouřiti, které smysly úplně otupěti, které oči se proměnit v pramen a bystřici slzí, an pád jediného člověka stal se zkázou všech, a vina jediného na všechny uvalila trest? ana nepravost otcova celému pokolení připravila zmar a smrt, dle slov apoštolských: „Protož jako skrze jednoho člověka hřích na tento svět všel, a skrze hřích smrt“ (Řím. 5, 12). Ó já ubohý! ten, jenž byl příčinou všeho dobra, ten stal se branou všeho zla. „Hřích všel na tento svět.“ Na tento svět: divíš se, že uškodil potomkům, an zločinem svým zatratil svět? Ale ptáš se, jak všel? skrze koho všel? — Jak? Vinou. Skrze koho? Skrze člověka. A co? Jest hřích bytost nebo podstata? Ani bytost, ani podstata, ale náhodnost;*) a protivná je moc ta, již viděti v skutcích, cítiti v trestu; bojuje proti duši, raní mysl, přirozenost porušuje a kazí. A co více, bratří? Tím je hřích přirozenosti, čím kouř očím, čím zimnice tělu, čím klamná hořkost sladkým pramenům. Oko zajisté čisto a jasno je samo sebou; ale křivdivým kouřem se kalí a zatemňuje. Tělo silno je v

údech a smyslech svých tím, že od Boha učiněno jest: když však počnou vládnouti nad ním mocné a bouřlivé zimnice, ochabuje celé a oslabuje: hořko v ústech, v očích kalno, nohy klesají, péče o sebe přiči se nám, přátelé jseu obtížní, obsluha se nám protiví. A prameny jak mileny jsou nám přirozenou sladkostí svou, tak jsou nám nemily, když nahodilou zkázou vzaly. Ale vraťme se již k předmětu svému.

„Jako skrze jednoho člověka na tento svět hřích všel a skrze hřích smrt.“ Vizte, bratří, bránu: „skrze člověka hřích,“ a skrze hřích vešli jsme v smrt. Ten hřích! Ó selma lita, která se nespokojí jednou tlamou zuřiti proti pokolení lidskému; trojí tlamou sžírá tak vzácné plody života lidského;*) trojí tlamou, bratří: hřích poutá, smrt sžírá, peklo pohlcuje. A jak velice oplakávati nám jest takového otce, jenž nám zanechal dědictví tak velkých béd; který nejen dary udělené utratil, ale všechny své potomky tak ukrutným věřitelům zadal! Ó tvrdé a kruté dědictví! Jak bídní jsme, ano nám nebylo ani přijmouti dědictví, ani odříci se!

Slyš pak, co následuje: „A tak na všechny lidi smrt přišla.“ Aby pak se nezdálo nespravedlivě, proč skrze jednoho na všechny (smrt přišla, psáno), protože všichni skrze jednoho (hřešili). Naříkáš, že skrze toho jsi

*) Jedná-li se o hříchu prvotném, trojím způsobem uškodil: zmenšením darů přirozených, poškrvrnou, trestem. Mluví-li se o hříchu osobním, trojím způsobem sžírá: hřešíme totiž myšlením, řečí, skutkem. A jak zde vykládá: hřích nás uvádí v zajetí, z toho jde smrt duševní, a proto nás pohlcuje peklo.

*) Nec substantia, sed accidens.

zatracen, skrze něhož zplozen býti se chlubíš. A pravíš: když z rodu pochází, že zrozen jsem, zdaž i z nepravosti, že dříve jsem vinníkem přirozením než vinou? Na tuto otázku odpovídá apoštol slovy následujícími: „V němž všichni zhřešili.“ Když v něm všichni zhřešili, zaslouženě všichni skrze něho propadli trestu.

„Jako skrze jednoho člověka hřích na tento svět všel a skrze hřích smrt: a tak na všechny lidi přišla, v němž všichni zhřešili“: buď v člověku buď v hříchu; skrze něho a v něm všichni zhřešili. Nepřešel tedy hřích v přirozenost; že však smrt přinesl, vykonává dlužný trest skrze přirozenost. Bůh učinil přirozenost; tím však, že bezděky rodí k smrti, vyznává, že podrobena je onomu hříchu, jehož pokutu nese v životě. Nebo kdoby myslel, bratří, žeby přirozenost chtěla zmařiti plody své, a tak milé dítky ubíti? Že pak vzlyká a trpí, po ztracené svobodě touží a hledí, aby jí nabyla. Skrze koho však nabyla svobody, po prvé Jan*) významně okázal, an užtev Krista volal: „Ejhle beránek Boží, který snímá hřích světa.“ (Jan 1, 29). Hřích světa jest, bratří, ten, který dle svědectví apoštola všel skrze jednoho člověka.

Radujte se tedy, bratří, že hřích, který nás velkou tíží tlačil do pekla, Kristem sňat a do pekla již svržen jest. Radujte se, že milost druhého a božského Otce od trestu povolala k životu nás, na něž vina prvního otce uvalila smrt. Spasen nemohl býti člověk bez Krista,**) nebo hřích celého světa trval před jeho příchodem.

Ty si libuješ, že skrze Krista jsi ospravedlněn, zavrhuješ ale, že skrze Adama zatracen; naříkáš, že ti uškodila pokuta jiného, a vidíš, že ti prospěla spravedlnost jiného. Či není v semenu celý strom? Vada semene tedy je vadou celého stromu. Kdyby přirozenost sama si byla mohla pomoci, nikdy by původce její byl ji na sebe nevzal, aby ji obnovil. Věříš, že k životu stvořena jest, a posud pochybuješ, že Tvůrcem obnovena jest?

„Ale hřích se nepřicítal, když zákona nebylo.“ A kdy nebylo zákona, jenž počal již s člověkem? Kdyby nebylo zákona bý-

valo, nikdyby Adam byl nepřestoupil; jak to zvěstuje Apoštol řka: „Ale smrt panovala od Adama až do Mojžíše.“ Oba dostali zákon. Adam však jakmile dostal, přestoupil, Mojžíš pak zákon, který dostal, ohlásil přestupitelům, jakož dí Apoštol: „Zákon pro přestupování dán jest“ (Gal. 3, 19). Panovala tedy smrt skrze Zákon; nebo v zůřivosti své hryzla více přestupníky než hříšníky*); nebyliti jen hříchem otcovým poškvěnění, ale již i vlastní nepravostí.

„Ale smrt panovala od Adama až do Mojžíše také nad těmi, kteří nehřešili ku podobnosti přestoupení Adamova.“ Nebo nesžírala jen vyrostlé, ale i malické; nehubila jen vinné ale i nevinné; nevinné pravím, t. j. prosté vlastní viny, nikoliv viny otcovy. A proto tím bolestněji želeťi bylo toho, že nemluvně nésti muselo trest toho otce, jehož života sotva okusilo, a za hřích světa trpěti, ač světa ani nepoznalo.

Uznejme tedy, bratří, že skrze jednoho, a hříchem jednoho smrt panovala, toužíme-li všichni skrze jednoho vykoupení býti a s Kristem trvati. Nebo kdo žije, od Krista má, ne ze sebe; rovněž jako má od Adama že umře.

Přel. Fr. V. Čapek.

Hymny církevní.

1. V adventě při nešporách.

Ó milý, mocný Tvůrce hvězd,
v němž věrným světlo věčné jest,
ó Jesu spásu tvorů všech,
slyš zbožných prosbu, touhu, vzdech.

Když ďáblem lestným oklamán
již hynul svět, Ty láskou hnán
k chorému mile skláníš se,
a lékem světu činíš se.

Bys světu sejmul viny tíž,
si chystáš bolný, těžký kříž,
a z panenské Ty svatyně
jdeš ku oběti nevinně.

Když jevíš sílu slávy své,
a mocně zavzní jméno Tvé,
hned nebe, satan s družinou
se na svých chvěje kolenou.

Tě, Soudce Velký, prosíme,
Ježí v poslední den užijme,

*) Jan Křtitel.

**) Člověk nemohl sám sobě pomoci od hříchu a pekla, nemohl sám sebou povznesti se k Bohu, aby jej viděl tvář v tvář. Jen skrze Krista spasení jsme, předkové věřice v příští jeho, my věřice, že přišel, umřel a vstal z mrtvých.

*) Přestupník, praevaricator; v biblickém významu tolik co odpadlík od Zákona Mojžíšova.

Tvé milosti a nebes zbraň,
nás proti vrahům mocně braň.

Moc, úcta, sláva, pochvala
buď Otci s Synem trvalá,
i Duchu, který těší nás,
buď na věků všech věčný čas.

2. O vánocích při nešporách.

Ó Jésu! spáso tvorů všech!
Blesk světla ještě nevyšleh,
když rovna svojí podstatě
Bůh Otec mocný vydal Tě.

Tys oblesk Otcův, světla žár,
všech naděj věčná, hříchů zmar,
ó přijmi prosby milost Tvá,
jež obor země vylévá.

Ó Tvůrce světa zpomeň dnes,
žes tělo naše na se vznes,
a v svatý život vložil se,
i z čisté Panny zrodil se.

To svědčí tento dnešní den,
jsa ročním kruhem uveden,
žes z lůna Otce přišel sám,
bys spásou světa byl i nám.

Tvou milost hvězdy, moře, zem,
i vše, co žije pod nebem,
že spásu novou poskytá,
dnes novou písní přivítá.

A my, jež krev Tvá zvlažila,
svým blahým proudem obmyla,
Tvé Narození slavíme
Daň vděku písní platíme.

Buď Jesu Kristu sláva, čest,
Jenž z čisté Panny zrozen jest,
i Otci s Duchem milým vděk
se vzdávej po všech věků věk.
Přel. Ed. Brynych.

Obrázky a úvahy z cesty do Alp.

Napsal František Ekert.

4. Z Lince do Išlu.

S Dunajem se loučíme a tulíme se k řece Truně, která opodál Lince s veletokem splývá. Spěchá nám vstříc přicházejíc z hor, však je to na ní viděti, má čistounkou vodu jako křišťál a bystrý tok. Nezapírá původního slovanského jména svého, nechť s Kolárem Trunou či dle jiných Travnou ji zoveme. Vždyť ještě v XII. století bydleli zde

Slované táhnouce se hluboko do Alp a mnohé názvy hor, bystrin a vsí zbyly tam po nich až podnes. I starožitné město Vels nad Trunou, jehožto středověké bašty právě nám kynou, připomíná nám dávné Slované a souvislost jména města tohoto se staroslovanským bůžkem Velesem vtírá se nám tak mocně, že tentokráte dáváme slovanomilci Kollárovi, který souvislost tu hájil, přes všechno vyvracování jiných, za pravdu. Ve Velsu zemřel právě při počátku protestantských bouří v Německu r. 1519 císař Maxmilián I. zvaný „posledním rytířem.“ Za něho slaven byl r. 1487 ve Vormsu poslední rytířský turnaj a středověké romantické rytířstvo uloženo jest s ním do brobu. Neromantický novovek zavedl na místo rytířských „sedání“ nerytířské zápasy kohoutů, Američané zařizují rozličné dostihy a zápasy husí zapražovaných k bečkám a sudům na rybnících a Angličané vnutili celému světu dostihy koňské — každý věk vymýšlí nové a nebyvalé bláznovství na ukolení zvědavosti a zvláště nůstkářství. Za času našeho dívá se nejeden abecedář přes ramena na podivné zvyky dob minulých a v sebevědomé pýše staví sebe a dobu svou vysoko nade vše, co bývalo, toho však není sobě vědom, že právě doba naše trčí v bláznovství a podivnůstkách až po bradu. Lidé posmívající se podivným zvykům středověku účastňují se s posvátnou úctou pitvorných a bláznovských obřadů „bratří zednářů“ a osvětlení blatošlapové, kteří neznají vhodnějšího terče jalových vtipů svých než oblek mnicha, oblékají se v šaty střihu tak pitvorného, že i středověký zbrojnoš vida je, zahodil by halapartnu svou a dal se do křevčovitého smíchu domnívaje se, že vidí šašky. Romantický císař Maxmilián I., jehož město Vels připomíná, jest nám zajímavým i proto, že vnučka jeho Marie zasnoubena byla s naším nešťastným králem Ludvíkem Jage-loncem, jenž r. 1526 u Mohače zahynul a že vnukem jeho byl král český Ferdinand I., manžel Ludvíkovy sestry Anny.

Jiné místo vzhlízející se v hladině Truny, jež na cestě nás poutá, jest Lambach, benediktinské to opatství již r. 1032 založené. Bydlí tam synové sv. Benedikta přísné řehole a bílé zdi budov klášterních utěšeně vynikají z bujné zelené hájí a sadů. Reka Truna provádí nedaleko odtud u Roithamu roztomilý kousek, činí totiž k nemalé radosti toulavých hostů lázeňských pěkný vodopád kácejíc se přes rozsedliny skalní s výše 42'. Již r. 1552 zřízen byl ku plavbě solných lodí u vodopádu toho umělý kanál a lázeňští hosté dávají se jím přes všechno

nebezpečností rádi provázeti. Odtud jsme ku dráze řeky Truny připoutáni a nevycházíme ani ze zeleně; vysoké sosny klenou se nad námi a tvoří zajímavé přitímní a lahodný chlad až náhle les mizí, obzor se šíří a před námi leskne se paprsky odpoledního slunce hladina jezera Trunského. Spanilý to obrázek. V pravo kyne nám město Gmunden svou polohou nenepodobně Lindavě na jezeru Bodamském, bílé letohrádky vyčnívají ze zelených hájů kolem města, celé okolí jest jimi poseto jako perličkami. Sesazený král Hanoveránský má zde své sídlo, obyvatelů má město k 6000 a od r. 1862 je též místem lázeňským a to dosti oblíbeným nejen pro rozkošné okolí, ale i pro větší láci, než v panském Ištu. Nedaleko města vidíme dřevěný most vedoucí do jezera k ostrůvku, na němž vykouzlen zámek Ort, povětné to sídlo hraběte Herbersdorfa v hornorakouské sedlské válce r. 1826 proslulého, opodál pak strmí nad hladinou jezera starožitný chrám „Altmünster“ na místě, kde již Římané tvrz měli. Více však, než díla rukou lidských, unáší nás dílo rukou všemohoucích — jezero a jeho vroubení.

Jezero Gmundenské má půl míle šířky a dvě míle délky a místy je až 600' hluboké, takže málokdy zamrzá, naposled se to stalo r. 1830. V čas bouře je velmi nebezpečno po něm se plaviti, nejedna loď zde již v století našem utonula i s pocestnými. Paroloď uhání od Gmundenu zanechávajíc za sebou v hladině vody dlouhou brázdou, oko naše téká ku předu po horách, jsmet v Alpách. Hned vlevo stojí přední stráž, Trauenstein. Hora ta vápencovitá, rozervaná, nehostinná, zasmušile vypíná skalnatou hlavu svou do oblak o 242' výše než naše Sněžka. Obrazotvornost některého pocestného užřela v tomto obrovském skalisku podobu hlavy a tváře Ludvíka XVIII. krále francouzského a v každé cestovní knížce dočítáme se nápadu tohoto, což jest novým důkazem, jak houževnatě dovede se na světě udržeti nejeden nesmysl. V lámané němčině slyšíme na palubě anglické všudy-byly vésti s Vídeňskými výletníky spor o tom, kde jsou oči, kde nos a ústa nebožtíka krále Ludvíka a dívíme se té trpělivosti, s jakouž možno tak důkladně se baviti a hádati o ničem. Kdyby některý ferina napsal, že hora ta je vlastně pyramidou, již onen král sobě postaviti dal a na níž tahy tváří svých vyryti kázal, které však zub času již ohlodal, pobavil by zajisté a naplnil by úžasem jednoho Yankeea právě tímto pyramidálním nápadem. Skalnatá, rozervaná hora ta odpuzuje svou za-

smušilostí a při tom vábí a unáší svou ohromností. Kolmo téměř padají holé stráně její do lazurové hladiny jezera a bílé obláčky, jež spojujíce a trhající se kolem rozsedlin jejích tvořily fantastické obrazy, dodávaly jí cosi příšerného. Mně zdál se býti Trauenstein nemotorným, zmrzačeným obrem s hlavou děsně se šklebicí, jenž odsouzen jest po věky dívati se do hlubin jezera, jež mu neprospívá, je to Tantalus, jenž u paty má vody nazbyt a přece žízní vyschl, že ani travíčky neuživí. Na druhém břehu jezera trčí do blankytu bliženec jeho, Sonnenstein, a do dálky vine se celý řetěz homolovitých kopců, které šedou barvitostí svou od modravé oblohy se odráží. Lid je nazval „pekelným pohořím.“ Než právě zasmušilá barvitost, rozervané stráně a ohromné rozsahy hor těch dojem velkolepý, velebný činí.

K těm skalnatým velikánům připojena jest na levém břehu jezera utěšená idylla — Trauenkirchen. Blížíme se tam parníkem, vidíme na skále vodou podezmluté v stínu stromů kostel s hřbitovem, za ním domečky révou obrostlé a mezi nimi horské ručeje, any šumíce padají do jezera. Nedaleko přístaviště kyne nám mezi dvěma stromy socha našeho sv. Jana Nep. Zajímavě koná se v Trauenkirchen slavnost Božího Těla, o níž mně jeden rodák tamnější na lodi s patrnou zálibou vypravoval. Průvod s vel. Svátostí koná se po jezeře na velikých prámech, na jednom pluje sbor hudebníků, na jiném zpěváci, na zvláštní ozdobené lodi kněží pod nebesy s nejsv. Svátostí a pak na bezčetných velkých i malých lodích davy zbožného lidu z blízka i z daleka se nalézají. S věží zní hlazol zvonů, s lodí střídavě hudba a zpěv, v to mísí se výstřely s okolních strání a všecko to obráží se o stěny hor a působí tisícové ohlasy a dozvuky. Průvod ten koná se hned ráno, takže okolní hory zdají se býti obrovskými kaditelnými, z nichž obětný dým vystupuje ku cti a chvále tomu Pánu, jenž utišil bouři na moři, jehož větrové i moře poslouchají. Jak krásná to slavnost a jaký dojem činí na prosté horaly! Tuť lze chápati dojem, jež činila hora Sinai na lid Israelský v ten den, když Hospodin své zákony věkověčné jemu zvěstoval; tuť vmysliti se lze na jezero Genezaretské, kde Pán s lodičky učil zástupy a představiti si lze tu chvíli, kdy na lodičce pravil k Šimonovi: Od té chvíle lidi budeš loviti! Ano, nedivím se tomu, že tyto hory jsou bezpečným útlukem víry a zbožnosti a že lid zdejší až posud zůstal netknutým nákazou lžiosvěty bezbožecké a ducha frivolního.

Z idylického přístaviště v Trauenkirchen přivezla nás paroloď brzo na konec jezera do Ebensee. Hluk a zmatek přivítal nás tam, nebo odtud jest nám jeti do Išlu v dostavníku. S podivením jest nám tu, jakého skladiště nábytku potřebuje leckterý skromný pocestný a čeho všeho k cestování jemu nevyhnutelně třeba jest, jakých starostí a zlostí zakouší, než věci své do pořádku uvede, tuť věru má příčinu záviděti skromnému našinci, který svých „pět švestek“ jako onen starý římský mudrc sám si nosí a obstarává a při tom plic i peněz šetří. V Ebensee je veliká jímka na splavné dříví, pily a solovary zdejší zaměstnávají mnoho dělníků; pobyv jen málo na břehu seznal jsem, že mezi nimi mnoho Čechů jest — však se jim nemusí stýskati, nebo mají zde krajana, sv. Jana Nep. na splavu. Šťastně vydobyl jsem si místa v dostavníku a oddal se tiché resignaci, když nad hlavami našimi počalo hromobití a bouřka, kterou působily sklady nevyhnutelného onoho nábytku, jež někteří pocestní s sebou vlekli. Jak rád bych byl pozoroval přírodu, když nemotorný vůz náš konečně se rozkýval a ku předu belhal, leč nemohl jsem, jen hladina řeky Truny, podél níž jsme jeli, trpytila se pod námi a poloprůhlednými okny spatřil jsem co chvíli bystřinu se stráně do ní se vrhající. Přece však neměli jsme dlouhou chvíli, bavila nás stařena, která podivuhodnou hbitostí jazyka vyprávěla nám, že jest jí šestaosmdesát let, že má patnácte dětí živých a vnučků i pravnuček tolik, že by mohli zalidniti u nás celou Lhotu. Sedmdesát let již koná ob den cestu z Ebensee do Išlu vedouc obchod v zeleninách, jakživa prý nestonala, jakživa nikomu neublížila, vždycky Boha se držela a nikdy od něho opuštěna nebyla. Zná každý vrch, každou stezku, každou bystřinu v krajině této, mimo Ebensee a Išl nikde nebyla v městě, jen v Trauenkirchen bývala za mladosti o Božím Těle. Bledá churavá panička vedlé ní s tichým úžasem patřila na stařenu a naslouchala slovům jejím. Jak mnohý vznešený velmož jeda touto cestou hledat v lázních zdraví ztraceného, závidí těm zdejším horalům zdraví a síly jejich! Jsou zdraví a silní a neznají rozmanitých nemocí nejen proto, že mají zdravého vzduchu až nazbyt, nýbrž hlavně z té příčiny, že vedou život prostý, střídmy, pracovitý a že neznají rozmanitých potřeb a vášní, které člověka zchoulostivují a jemu života ukracují. Je to smutným ale pravdivým úkazem, že čím více t. z. kultura pokračuje, tím více rostou a rozmáhají se cho-

roby tělesné, tím více jest nedochůdět tělesných. Padesáte procent lidí churaví a umírá vlastní vinou, nezřízeným, rozmařilým, nepřírozeným životem, za drahé peníze kazí si zdraví a pak jedou do lázní, aby za drahé peníze si je opět jaks tak napravili — převrácený to, věru bláznovský svět! Aby však nevznikla domněnka, že, an jiné kárám sám na sebe žaluji, jeda sám do lázní, ujišťuju, že bohudík nejel jsem do velkopanského Išlu hledat zdraví, nýbrž že cílem cesty mé bylo navštívit příbuzné, s kterými jsem se před rokem rozloučil na břehu Ary ve Švýcařích a kteří šťastnou náhodou opustivše Pojuří dostali se za svým zaměstnáním do Išlu a takto poskytli mně vítanou příležitost, abych opět kousek světa shlédl. Byla již tma, když dojeli jsme do Išlu a já ocitl se v domácnosti své sestry.

Hlahol zvonů a první paprsky vycházejícího slunka probudily mne nazítří, bylat neděle. Otevřel jsem okno a ponořil zraky své do panoráma, jež přede mnou se rozkládalo. V úrodné kotlině protkané dvěma řekami, Trunou a Išlou rozkládá se Išl — město letohrádků a zahrád. Místa lázeňská jsou sobě podobná jako vejce vejci, ale nemnoho jich bude, která by se rovnati mohla Išlu čarokrásným okolím. Převysoké hřebeny zelených hor, které údolí Išelské vroubí, jsou jako drahocenným rámcem obrázku krásného a Vídeňská peněžná aristokracie ví nejlépe, proč stal se jí Išl letním dostaveníčkem. Kam oko dohlédá, zeleň, a vzduch jenž zde vane, jest tak svěží a kořeněný, že dýcháme a ssajeme jej s takovou chutí, jakobychom do syta a do zásoby si ho nabratí chtěli vzpomínajíce na velkoměstský dým, kterým se dusiti musíme. Věru zde bychom se brzo naučili rádi si z rána přivstávati, nebo jitra v této Alpské kotlině táhne nás silou neodolatelnou ven, do té zelené přírody, abychom naslouchali zpěvu ptactva i šumění vody, abychom topili zraky své v čarokrásné ty obrazy, jež ruka Tvůrce zde učinila, abychom tékali očima vzhůru po těch ohromných stráních, po nichž mlhové obláčky se valí až vzhůru na temena hor, které slunko růžovým nádechem zbarvuje.

Po ulicích hemžily se davy venkovanů směrem k farnímu chrámu. Lid ten zůstává konservativním ve svém národním kroji, mužové nosí zelené klobouky a v neděli musí každý za stužkou na něm míti kytici, na nohou mají střevíce, krátké kalhoty, zelené punčochy, kolena však mají starci, mužové i boši holá a osmáhlá, zvykli tomu od svých předků, jinak se nenosí, až lázeňští hosté se

jim smějou jakkoliv. Na první pohled dělá tlupa těchto kostnatých, osmahlých horalů ve svém zeleném obleku, z něhož holá kolena vyhlédají, zvláštní dojem. Ženy pak mají vesměs hlavy zahalené černými lokušemi; u těch opět převládá barva černá. Horalé ti klekají v chrámě koleny holými na kamennou dlažbu, jsou k tomu dosti otužilí a zbožní, o čemž brzo jsem se přesvědčil. Odslouživ mši sv. prohlédl jsem si rozsáhlý farní chrám. Věž při něm pochází ze středověku a má zajímavou gotickou architekturu, na spodní části zasazen jest paměti hodný, zde nalezený starořímský náhrobník, na němž pod dvěma poprsími písmeny až posud dosti znatelnými je napsáno, že jej zřídil, ještě živ jsa, jakýsi Romanus, syn Maternův, sobě a choti své Romaně Argenii, která zemřela majíc 80 roků věku. K staré věži vystavěla císařovna Marie Teresie r. 1769 nynější chrám slohem prostým, avšak důstojným. Oltáře v něm zřídili arcivévodové Ludvík a František Karel. Chrám se právě maloval, práce trvala již několik let a bude vyžadovati ještě delší doby, poněvadž mají všechny stěny a klenby ozdobeny býti drahocennými obrazy na zlaté půdě, v nichž život patrona chrámu, sv. Mikuláše, vyličen bude. Vyzdobení toto bude státi 80.000 zl., k čemuž členové panující rodiny císařské, zejména zbožný arcivévoda František Karel ročně nejvíce přispívají. Podle částí již hotových lze již poznati, že chrám tento bude pak co do nádhernosti a vkusu s nejkrásnějšími chrámy v celém Rakousku závoditi. Prohlédaje vnitřek kostela byl jsem překvapen zvláštním pomníkem, jež postavili zde osadníci svému faráři Ferdinandu Aubökovu r. 1869 zemřelému, jehožto památku pocíli napsím v mramor vrytým: „Zplácejte v lásce modlitbou, co láska dala v životě,“ — zajisté dojemný to projev zbožné a vděčné mysli podle slov apoštola Páně: „Pamatujte na správce své, kteříž vám mluvili slovo Boží“ (Žid 13, 7.). K velkým službám Božím naplnil se chrám záhy, elegantní dámy i prosté venkovanky, muži v národním kroji i páni vyplňovali všechny prostory jeho. Nescházel ovšem ani staříčků arcivévoda František Karel, jenž celé léto zde tráví a každodenně mši sv. přítomen jest. Seděl při kázání u hl. oltáře svým bílým vousem a vlasem daleko znatelný, předcházel všechny vzornou zbožností; kdykoli kázat sv. jméno některé vyslovil, hluboce se klonil a při mši sv. horlivě z knížek se modlil — pravý bratr zbožného Ferdinanda Dobrotivého nejen rodem, ale i duchem a vírou. A lid máje tak

znamenitý příklad nezůstal pozadu, bylo na něm viděti, že má pevnou víru a zbožnost vroucí. Chrám naplněný lidem zbožným v té míře, jako zde, dělá na mne vždy dojem hluboký, téměř bolestný, poněvadž vtírá se mně myšlenka, že něco podobného začíná býti u nás, zvláště v Praze, vzácností. Při zpívání mši sv., která před vystavenou vel. Svátostí se sloužila, dával kněz dvakrát s monstrancí požehnání, na počátku a na konci mše sv. zpívaje „Pange lingua“ atd., což ovšem s liturgickými předpisy všeobecnými se nesrovnává. Ustrnutí vzbudili ve mně dva kostelníci, kteří s trubličkou a obětním váčkem, na němž rolníčka zavěšena byla, po chrámu chodili a každému za milodárek hlasitě děkovali, kteréžto mumlání a cinkání ač pohoršlivé, pranic přítomné nerušilo, slyšeli to odjakživa, a co se týče cizinců zde přítomných, na ty v těch věcech se zde ohledu neběře, lid je zde konservativní ve všem, ať se to pánům sem přicházejícím líbí nebo ne.

Po celou neděli byly všechny krámy a závody zavřeny, ani v erárních ani v soukromých dílnách nesmí se v neděli pracovati, což jest ovšem velmi spasitelné zařízení. Farní chrám zůstává celé léto od rána až do slunce západu otevřen a neschází v něm nikdy zbožných modlitelů; obzvláštní zbožností vynikají z hostí lázeňských prý přichozí z Francie a Polsky. Duchovní správu konají zde teď čtyři kněží, osada čítá přes 7000 obyvatelů a bývá najmě v zimě duchovnímu těžko do vzdálených vesnic putovati. Jak mne jeden z kněží ujišťoval, je lid zdejší celkem zbožný, ve víře uvědomělý, domácích pobožností podle příkladu předků svých milovný, avšak nejhorším svízelem jsou prý liberální mladí učitelové, kteří až na řídké výjimky jsou v pravém slova smyslu neznabohové a rouhači. Jenom houževnatá povaha lidu zdejšího je příčinou toho, že símé nerozumnými těmito kazisvěty do mládeže vkládané nenese ovoce tak zhoubného, jakož by jinak očekávati se dalo. Službu prokazují nemocným v špitále zdejších Milosrdné sestry z mateřského domu v Praze, jimž zde Borromejky říkají, po domích obsluhují nemocné křížové sestry, obě kongregace mají v domech svých veřejné kaple. Patronem farního chrámu je zde správa salin, totiž ministerstvo financí. Obyvatelstvo domácí je vesměs katolické, mezi přistěhoválci čítá se asi na 200 protestantů, kterým spolek Gustava Adolfa právě staví modlitebniční. Duchovenstva je zde, jako vůbec v diecési Linecké, poměrně mnohem více, než v Čechách, nebo kdežto v arcidiecési

Pražské na 1259 katolíků po jednom knězi připadá, čítá se v Linecké diecési již na 801 katolíka po jednom knězi, jest tam tedy poměrně nejméně o padesát procent kněží více než u nás, což ovšem pro život náboženský velikou váhu má. Týkajíc se života náboženského panuje zde nejeden pěkný, jinde neznámý zvyk, tak n. p. zvoní se v pátek v 9 hod. ráno všemi zvony na památku toho, že Spasitel na cestě křížové s Matkou svou bolestnou se loučil a lidé smekajíce po ulicích modlí se zvláštní modlitby; na štědrý večer hřmí až do půlnoci se všech okolních hor střelba a lidé chodí v průvodech a se světly po ulicích zpívajíce vánoční písně. Živým svědectvím zbožné mysli lidu zdejšího jsou i přecetné kaplice, kříže, sošky svatých a obrazy, které vidíme v celém okolí, na temenech hor, na stráních, na rozcestích, u vodopádů i na mostech. Nejutěšenějším a svého druhu jediným místem je pak hora na západě města, zvaná Kalvárie.

Vede tam rozkošná stezka v stínu stromů - velikánů podél kapliček s křížovou cestou s obrazy na plátně umělecky provedenými. Od temné zeleně věkovitých stromů odráží se na vrchu bílý chrám s dvěma věžemi a se zápraží jeho rozvírá se utěšené panoráma na celou Išelskou kotlinu. Tiché toto místo je k zbožnému rozjímání jako stvořeno, proto všít i vdál na každém stromu visí nějaký obrázek a pod ním je klekátko, i několik mramorových křížů svěžími věnci každodenně zdobených jsem tam nalezl na památku těch, kdož zde druhdy dlivali a zemřeli. Tam zas nalézáme ve skále uměle vrytý a zlatem i barvami se skvoucí obraz některého světce, kolem něhož břečtan se vine, lampička před ním planoucí a sedadlo vedle dosvědčující, že je to útulek některé zbožné duše. Nápisů na obrazech a křížích projadřují buď dík za nabyté zdraví aneb bolest pro žalostnou ztrátu osoby drahé; kolik asi modliteb slyšel les ten, kolik slzí zde prolito! Bohužel ruší tento utěšený dojem, jež milé to místo budi, nešetné sprostáctví, které i nejpěknější obrazy na prkně a všechny stěny kostela i kaplic počmáralo zbytečnými podpisy, které končíce na -eles, -stein a -schein, -berg a -thal označují semitský původ těch, kdož zde zvěčniti se chtěli. Největší počet těch sprostáků, kteří ani věcí posvátných nešetří, je z Vídně, ale i české nápisy přičiňují se k zohyzdění těchto pomníků zbožného ducha. Nejvíce obrazů zřídila zde láska k Marii Panně, kteráž jest „uzdravení nemocných,“ a z nápisů do kamene vrytých aneb na dřevo zlatem vytče-

ných lze poznati, s jakou důvěrou nejeden churavec k ní inul. Tak dojal mne obraz Panny Marie obzvláště pěkný s radostným zvoláním: „Kdo s radostí by nectil, nemiloval — tu, z které Pán se zrodil nám — ten Boží Syn, jenž mezi námi vzdělal — Svě pravdy, spásy svatý chrám! — V dětině lásce srdce, mysl svou — Jí v obět kladme zápalnou!“ Podobných obrazů a „Božích muk,“ jako na Kalvárii, je kolem v horách všude hojně a kdekoliv nějaké neštěstí se stalo, tam stojí kříž aneb aspoň sloup s tabulkou, na níž napsáno jméno nešťastníka a den kdy zemřel, někdy je neštěstí i vymalováno a připojena prosba o modlitbu za duši nešťastného. A věru i domorodci musí se na horách bedlivě na pozoru míti, nebo jediným nešťastným krokem může člověk na stráni sklouznouti, zvlášť po dešti, a zkácet se do propasti. Pro cizince krajiny neznalého bývá obzvláště nebezpečno slézáti strání, po nichž v úžlabinách řinou horské bystřiny, poněvadž úžlabinami těmi kácívají dřevaři s temen hor dolů dříví, které řinoucí vodou náhle uchváčeno bývá a vše, co jemu v cestě jest, dolů metá. Takovým způsobem přišli r. 1869 při vycházce do hor o život ruský kníže Leo Gagarin a syn jeho, kteří odbočili s cesty a dostali se klečí do rýhy, kudy potok po dešti se kácel, i byli náhle uchváčeni spoustou dříví a strženi do propasti. Jsou zde sice všude cesty a tabulky s nápisy, kudy lze a kudy nelze jíti, avšak touha po neobyčejném slézání hor a naděje na rozkošný rozhled bývá tak mocná, že někdy i opatrný výletník opatrností pohrdá. A věru když člověk jednou na takovou vysokánskou horu namáhavě vystoupil a tam za jasného dne potrval, naučí se vzdorovati i sebe srážnějším cestám, sebe většímu vedru a přemáhati všelikou umdlenost, nebo vystoupiv na horu přepohatě odměněn bývá tím, co odtamtud vidí.

Okolí Išelské má znamenité hřebeny Alpské, které téměř vesměs srážně z kotliny vystupují. Chtěje vystoupiti na vysokou t. z. Zimici (Zimitz) přivstal jsem si jednoho rána. Podél říčky Išly údolím sv. Wolfgangským přišel jsem brzo k vodopádu potoka Hohenzollernského. Kolmo kácí se bystřina co krystal čistá s výše 80', vydlabala si v skále žlábek a uhladila žulovou skálu v běloskvoucí mramor, věkovité habry i modřiny yroubí důlek, do něhož voda se kácí a kde šumí a vře jako v parním kotli. Jak rád bych byl zde potrval celé půldne, v tom přítmí pod klenbou zelenou, kde i při největším vedru atomy vodní příjemný chlad působí,

než touha po divoké Zimici pudila mne vystupovati dále, neohlížeti se zpět, neodpovídati, až dospěl jsem po několika hodinném stoupání nehostinného temene horského hřebenu, jemůž říkají „Zimická poušť,“ poněvadž hřeben ten jediný ze všech okolních je stromů prázdný a v rozsedlinách svých i v nejteplejších měsících sníh a led kryje. Jaké to překvapení, když octl jsem se nahore, jaký to rozhled dolů i všiř a vdál! Hluboko dole rozkošná idylla Išelská, v níž letohrádky a kapličky od zelené půdy se odrážejí, jak maličkými zdají se býti! Kolokolem — Norické Alpy!

Jako zkamenělé obrovské vlny rozčeřeného oceánu trčí odevšad temena velikánských skupenin horských do blankytu, jest jich tolik a tak rozmanitých, že nenalezáme jich jména na žádné mapě, lid dává jim nejfantastičtější názvy, jen celkovitý obraz lze podržeti v paměti a ten zůstává nezapomenutelným. Tato spousta hor zelených i holých, toto bludiště norických Alp zdály se mně býti obrovským gotickým dómem — jednotlivé chlupy jakoby byly menšími a většími věžičkami a pyramidami, skalnaté kolmé stráně vysokými pilíři a vysoko nad tím vším, tam na jihu, na pomezí Štýrska, Solnohradska a Hornorakouska vyčnívá vysoká sedlová, stříbrem krytá střecha, ledovec Dachstein:

Tam téměř své do oblak vzpíná,
Kol něho krouží orlové,
A kamzík úzkostlivě prchá
Kdy náhle lavina se s něho kácí
V propast se řítíc hromu duněním!
Tam vážně stojí kmet ten, velikán
S korunou skalnou, skrání ledovou
Po věky Alpám norským vévodě!

Polední slunko obrazilo se o rozsáhlé sněhové planiny jeho jako o křišťalovou střechu. Jestli Dachstein nejvyšší horou Alp norických, an dosahuje výšky 9448 stop nad mořem. Na západě modralo se mezi skalisky jezero sv.-Volfangské jako oko polypa, vedle něho vypínal se „rakouský Rigi“, vrch Schafberg a k severu trčelo zasmušilé „pekelné pohoří.“

Tu v té spouště hor velikánských učí se člověk býti — pokorným, nebo brzo uchvacuje nás pocit úzkostlivý, jak se dostaneme dolů. A přece bychom rádi zde zůstali dlouho v tom světě jiném, neobyčejném, kde zdá se nám, jakobychom cítili vanutí Ducha všemohoucího, vznášejícího se nad propastmi! Však neradno otálet, jme-

novitě na Zimici, neboť je to ošemetná hora a navštěvovatelé chlumu jejího z nejkrásnějšího jasna přicházejí z nenadání do největšího lijáku. Šťastně dostal jsem se sice nazpět, avšak pozoroval jsem následující dny, kterak na temeni Zimice objevil se zprvu lehký obláček, který za několik okamžiků proměnil se v temný mrak, jímž brzo celý obzor zahalen byl a z něhož prudký liják se lil. Při takovém náhlém dešti nebývá výletníkům na horách volno, veselo však bývá dívati se na promoklé davy lázeňských hostů, když se vrací domů utíkající seč nohy, a vzdychající, seč plíce stačí. Divadlo takové je v Išlu něčím obyčejným, neboť počasí velmi náhle se tu měnívá, největší radost a užitek z deště mají vozkové a nosiči, jiní ovšem se mrzí a nudí při delším deštivém počasí.

V Linci slyšel jsem lid v bisk. chrámě shromážděný modliti se za déšť a když nebesa za týden se otevřela, aby vypráhlou zemi zvlažila, slyšel jsem opět v Išlu naříkati si, že již druhý den prší, taký jest svět, kterému nikdo vyhověti nemůže. Mne aspoň přinutil déšť k tomu, abych poněkud prohlédl si lidi a život, jež zde vedou. Ve veliké lázeňské dvoraně slyšel jsem tu jazyky všech zemí a národů a viděl, že zde se chodí na velmi vysokých podpatkách, i ti semitští 12letí hošiči, kteří na nose skélka, na prstech prsteny a v rukou španělky nosili, rokovali vespolek oslovující se „pánové“ a zvouce se na visity — znamenitá to mládež! A což teprve ti vůdcové! Déšť mne přinutil, abych četl noviny, četl a dočetl jsem se v týdeníku Gmundenském něčeho tak znamenitého, že jsem si to poznamenal — co jiného dělat, když venku prší! Nuže dozvěděl jsem se tu pamětihodné věci, totiž že jistý mladoučkový učitel v Gmundenu přes všecku mladost svou přece už má svůj „Standpunkt“ a sice „filosofický“. Stál na něm a vykládal tam kaplanovi Gmundenskému, že „následkem tohoto Standpunktu stojí jeho filosofické(!) názory na odpor článkům víry křesťanské a že je to první a nejdůležitější úlohou každého člověka, sobě samému jasného, aby bojoval proti zlořádům v Církvi.“ Vida, k čemu mně déšť v Išlu prospěl, aspoň jsem se přesvědčil, že světem teď hýbající pan doktor Nicnevim Nesmysl i zde své učně má. — Prvním paragrafem ústavy jistého státu je prý, že každý občan má právo se učiniti směšným, tohoto práva užívá za času našeho náramně mnoho mělkých hlav, které stavíce se na veleučené stanovisko nevěry na odiv staví svou duševní prázdnotu — jest to

„horror vacui“, úžasná mēlkost, která bojuje proti křesťanství. Jinou zajímavou věc četl jsem v jiném listě, kde jakýsi slaný učenec všechno odvozoval ze soli a od soli a tvrdil, že člověk povznesl se ze své prvotné surovosti ke kultuře, až když začal užívati soli a že spotřeba soli je měřidlem vzdělanosti a mravnosti národů. Nebesa, jaké to donebevolající nesmysly páchají ti přeučení lidé! Liebig posuzuje stupeň vzdělanosti národů podle množství upotřebovaného mýdla, jiný podle počtu prodaných exemplářů nevěreckých novin a románů. Já bych navrhl, aby byl měřidlem vzdělanosti a mravnosti národů počet sebevrahů a bláznů a jakou známku z mravů a ze vzdělanosti by při tomto měřidle doba nynější dostala, snadno lze uhadnouti.

Po dešti bývá jasno i v Alpách a tu zajímaly mne páry z hor vystupující i oživlé bystřiny odevšad do řeky padající. Kostnatí mužové nosili v nosítkách vznešené dámy, které na výletech i po nejpříkrřejších stezkách jako kamzíci vystupují, v městě ale po čínsku nositi se dávají, čemuž ovšem nejvíce se těší domácí lidé, kteří, jinak dobromyslní, nemilosrdnými jsou k hostům lázeňským, jakmile jim sloužití mají. Tušit zajisté, že léto přejde, hosté jako tažní ptáci odlétnou a zima krutá ulehne na hory i dolů a tu že bude dobře tomu, kdo jako včela shromažďoval pro zimu. Rolnictví zde není, průmyslu mimo erární solovary žádného a okolní Alpy jsou sice pro malíře a milovníka přírody obrazy krásnými, ale lidé i při vši té kráse museli by zde zmírati hladem, kdyby jim hosté ze všech dílů světa nenanosili v letě tolik peněz, že jimi pak celou zimu uživiti se mohou.

Procházka po městě přivedla mne do Rudolfova parku, kde na podstavci stojí v nadlidské velikosti bronzové poprsí kardinála-arcibiskupa Olomouckého arcivévody Rudolfa, bratra císaře Františka, milovníka Išlu. Pomník dal zříditi nástupce jeho arcibiskup Olomoucký Maxmilián ze Somerau-Beeckh r. 1839. Jiný pomník zřízen lékaři Wirerovi, zvelebiteli lázní. Nyní jsou zde lázně solné, sirnaté a jehličnaté, pak pije se zde žinčice, nejlepším lázeňským lékem jest zde ale zajisté Alpský vzduch. Nejkrásnějším letohrádkem Išelským jest villa císařská, která stojí uprostřed rozsáhlého sadu pod kuželovitým kopcem na severu města u řeky Išly. Na levém břehu Truny jsou pak rozsáhlé erární solovary, kam s hor rourami se vodí solí nasycená voda, která se tam vyvařuje a odpařuje. Naproti vyvozování slaného onoho

učence, který tvrdil, že sůl je počátkem všeho, ukazuje před velikým solovarem stojící bronzový horník na slova napsaná na štítu, jež v ruce drží: „Bázeň Boží je pramenem života.“ Kdo má pravdu? Zajisté že solní horník tento, třeba jen z bronzu byl.
(Dokončení.)

Pane hyneme!

Ba smutné časy přikvapily na tvé děti,
ba těžké břímě věrné sluhy tíží;
již za povrhel mají nás a hnusné smetí . . .
O slyš, když s prosbou k tvému spějem
kříží:

Pane hyneme!

Tvé do svatyně jenom malý hlouček spěje,
svět slouti se honosí pohanem . . .
— tím tvrdošíjným . . . až se duše mrazem
chvěje. —

a zpupně zhrdá Božím zákonem.

Pane hyneme!

Mrav zbožných předků přichází v zapo-
mnění,

ctnost nepravostem postoupila místa;
ne modlitba a zbožný zpěv, leč děsné klení
má oslavou být Spasitele Krista.

Pane hyneme!

„Proč lekám se jak učedníci malé víry? —
Proč trnu strachem, tratím naději? —
Že spousta nedosáhla ještě svojí míry? —
Až hře bude, kam se poději? —

Že nedopustíš nikdy, bychom v boji klesli,
by blud a klam své slavil vítězství? —
A třeba bychom nyní těžké břímě nesli,
že pravda nepodlehne mrzké lsti? —

Ne jeden, ale milióny věrných sluhů,
že musí k Tobě volat v důvěře,
a svorně pracovat, druh podporou být druhu
než hráz položíš světa nevěře? — —“

Ta slova útěchy jak s nebes výšiny
v mou skormoucenou duši zavzněla.
Ó kéž by přišť z každé slávské dědiny
to denně ústa zbožných zapěla:

Pane hyneme!

J. Ježek.

Bl. Bohumír.

(† 13. ledna 1127.)

Ve Vestfálích nedaleko od města Ham-
my nad Lipou strměl již za císařování Karla
Velikého hrad Kappenberk, na němž seděli

pánové hraběcího důstojenství jakoby župané nad osadnictvem biskupství munsterského ustanovení. Našeho bl. Bohumíra (Godefrida) předkové, hrabata Kapenberkové, byli jsou s rodem německých císařů a králů spřízněni. Jeho dědeček hrabě Heřman sloužil s chotí svou Gerberkou Hunenberkovnou Pánu Bohu horlivě. Chudým velmi pomahaje, vychovával a živil nějakého slepce. Tomu zjevil Duch Svátý, že zraku nabude, omočí-li sobě oči vodou, kterouž byl sobě dotčený hrabě rukou umyl. Slepce učiniv tak, hned prozřel a dobře viděl.

Heřmanův a Gerberčin syn Bohumír, hrabě kapenberský, oženil se s Blaženou (Beatrix) ze Švábska pošlou. Ta urodila mu našeho bl. Bohumíra, po něm Otu, Blaženu a Gerberku. Tahle Gerberka později tajně unešena vdala se šlechtici Vernerovi z Erperode.

Náš bl. Bohumír na svět vyveden jest dne 31. ledna l. P. 1097. Jeho sňatek s Jutou či Jitkou, dcerou hraběte Bedřicha z Arnesberku ve Vestfalsku ostal bez plodu. Týž hrabě Bohumír byl srdcem udatný však i tichý, přívětivý, moudrý, řeči lbezne a jadrné. Čeledi své zbrojné nedopouštěl křivdit jiným, boje se Pána Boha, svrchovaného soudce. Jako dědeček miloval i on chudé a nemocné; ba nešťítel se připítí malomocnému na zdraví z jeho špinavého střepu!

Hrad Kapenberg ovládal krajinu zdravou a rozkošnou. Toho času, kdy hrabě Bohumír mladší na něm seděním byl, zjevoval Pánbůh vůli svou všelijak, by to světské sídlo Jeho sluhám svěceným k dědictví postoupeno bylo. Nějaký kněz Wieman (Vichman) viděl ve snách zlatý sloup, jenž z téhož hradu vstal a hlavicí nebeské bány dosáhl. Ekbert jedá navštívit svého přítele, hraběte Bohumíra, viděl v noci hrad Kapenberg proměněný v město nad padlý snh bělejší, ano se cimbuřím nebeské oblohy dotýkalo. V městě Munsteru „za vodou“ stál panenský klášter bl. Panny Marie, řádu či zákona sv. Beneše, v němž tehdy rozkazovala abatyše Gerberka, sestřenice hraběte Bohumíra. Modlivala se pilně z téhož bratrance i poddanstvo jeho. Když jednou po takové modlitbě usnula, zjevil se jí panic, maje tvář stkvoucí jako slunce, a opakoval jí několikrát tu řeč: „Ó jak výborně hodil by se kapenberský hrad zákonnímu sboru!“ Když abatyše vidění hraběti Bohumírovi oznámila, řekl: „Nejmilejší sestřeničko! Nikterak mně samému, leč Pánu Bohu všemocnému lze jest takovou Jeho vůli provést!“ Co Bůh ráčil, stalo se! Brzo připutoval svatý Norbert do

Vestfál, kázal pokání a rozněcoval srdce k dokonalosti křesťanské. Příkladem i návodem tohoto muže apoštolského umínil kapenberský hrabě Bohumír bohatství, slávu a rozkoši světské výhost dáti, sebe pak službě Boží zcela obětovati. Pracně k témuž spůsobu života choť Jitku a bratra Otu i sestru Blaženu přikloniv, odevzdal dne 31. května roku 1122 hrad Kapenberg svatému Norbertu, jež by v klášter řádu svého premonstrátského proměnil. Norbert svatý upravil na hradě kaplu a obydlí pro své řeholní syny, jež pak z arciklášteřa z Prémonstrátu povolal. Klášter Kapenberg s hradní snad porozšířenou kaplí posvětil munsterský biskup Dětrich (jináč i Jindřich) z Vincenburka Panně Marii k poctivosti dne 15. srpna t. r. 1122. Dosavadní hraběcí či hradní kaplan Eppe stal se pak premonstrátem*).

Potom založen a stavěn jest sborní či konventský chrám kapenberský zprvu pod vzýváním bl. Panny Marie a sv. Petra a Pavla apoštolů, od roku pak 1126 též i pod vzýváním sv. Jana evangelisty, jehož svaté ostatky tehdáž právě témuž chrámu byly darovány s jinými převzácnými ostatky, schráněnými v zlatém křížku, jemuz brzo říkali:

*) Bohumír a Ota, hrabata kapenberští, darovali k rukoum biskupského munsterského chrámu sv. Pavla apoštola svých sto a pět služebníků (ministeriálů) s jejich rodinami též s výsluhami (beneficia) na vše budoucí časy. Z vděčnosti pustil munsterský biskup Verner s volí kapitoly stoličné klášteru kapenberskému farní kostely Ahlen a Verni s všelikým právem roku 1138; potom daroval témuž klášteru munsterský biskup Heřman kostel Borek řečený. Munsterská biskupská kapitola shodla se s klášterskou kapenberskou kapitolou o bratrský spolek, tak aby údobě obou sborů za zemřelé s obou stran zádušní službu Boží činili. Probošt kláštera kapenberského byl vždy k volbě nového biskupa munsterského úředně volán; on taky zvoleného biskupa kolinškému arcibiskupu k potvrzení předkládal. Svrchu jmenovaní hrabata měli na pomezí švábském dva znamenité hrady, vele mnoho ministeriálů a do dvou tisíc lánů země. Ten všecken majetek svůj postoupili při čase svého obrácení k dokonalému životu v zákoně Bílém premonstrátském Bedřichu I., vojvodě švábskému, jsouce s ním spřízněni; neboť jejich babička a jeho matka byly sestry. Téhož vojvody z choti Jitky zplozený syn Bedřich stal se císařem.

„Kříž sv. Jana Evangelisty na Kappenberku.“*)

Snad při svěcení kláštera l. 1122 dala se Jitka, choť Bohumírova, slibujíc ustavičnou čistotu, posvátnou rouškou zastříti a do zvláštní jizbičky neb do sklípku zavřítí, kdež za některý čas postem, modlitbou a rozjímáním též obcováním oběti nejsvětější a častým přijímáním svátosti pokání a Božího Těla Hospodinovi sloužila. Oknem z toho sklípku, z něhož nevycházela, viděla do kostela; jiným okénkem dodávali jí pokrmu a nápoje. Z toho sklípku vybíral ji násilou a ujel s ní jakýsi Frank, nejspíš darebný rytíř. Péci a snahou bl. Bohumíra navracena jest Jitka do řečeného sklípku pobožnému cvičení. Jak podobno, nejsou v premonstr. řádu zaslíbena Pánu Bohu, dožádána byla potom za abatysi do Herfordu (ve Vestfálsku), kdež klášterily panny a vdovy z panských rodin, přechovájice v chrámě svém kosti Vitekinda, někdy za císařování Karla Velikého vojvody saského národa, kteréž byly z Angrie do Herfordu přeneseny. Usnula v Pánu Jitka dne 22. února, léta nezaznamenaného. Památku po ní měli kmetové (sedláci), jež druhdy, dávajíc světu výhost na Kapenberce, z člověčenství propustila i svými ornými dědinami,

*) Za panování císaře Jindřicha IV. žila paní Ulhilda, jináč Vulfhilda, dcera saského vojvody Magna a Žofky, sestry uherského krále Kolomana. Ulhildin syn Jindřich Pyšný, vojvoda bavorský, oženil se s dcerou císaře Lotara. Tato Ulhilda měla tetičku — císařovnu v Carhradě, i psala jí o některé vzácné svaté ostatky. Císařová poslala Vulfhildě zlatý drahým kamením okrášlený křížek na řetízků. Křížek choval ve své dutině mnohé ostatky, mimo jiné též útesek z kříže Kristova, ostatky sv. Augustina a sv. Kateřiny. — S Ulhildinou dcerou Jitkou v manželství pojatou dostal švábský vojvoda Bedřich I. dotčený křížek ostatkový a nosil jej pořád na krku, přičítaje mu vítězství ve válkách dobytá. Vzav od hrabat kapenberských dědiny na švábském pomezí, daroval jim z vděčnosti svůj ostatkový zlatý křížek a přidal čtyry sta hřiven stříbra, jimiž svatý Norbert r. 1125—1126 zapravoval útraty v příčině potvrzení svého řádu premonstrátského při Stolicí apoštolské. Dotčený zlatý křížek s převzácnými ostatky daroval pak Bohumírův bratr Ota konventskému chrámu kapenberského kláštera, jenž svatý poklad bez pochybnosti až do zrušení svého střežil a vroucně ctil.

zejména u městečka Bekuma (ve Vestfálsku) na vše budoucí časy obdarovala.

Hrabata Bohumír a Ota vystavěli r. 1124 pod kopcem Kapenberkem, na úpatí jeho, panenský klášter řádu premonstrátského a nazvali jej Dolním klášteřem. Jejich rodná sestra Blažena, učinivši slib obyčejem premonstrátek s příbuznou Alhejdou, hraběnkou z Oldenburka, sloužila Pánu Bohu v tomto klášteři, mořic tělesných chťců a obcujíc velmi ctnostně. Jejich převorka slula panna Hedvika, kterouž prý Bůh mnohými divy zvelebil. Panna Blažena usnula v Pánu dne 17. ledna, roku nepovědomého. Kapenberské premonstrátky neostaly dlouho v Dolním klášteři; neboť je prý dotčení zakladatelé brzo přestěhovati dali na pohodlnější místo, na poplužní dvůr při samých zdích města Vesaly (Wesel) nad ústím Lipy do Rýna. Nový klášter Vezalský nazvali Averdorp či Oberdorf. Správa téhož panenského kláštera bl. Panny Marie byla při převorkách domácích a dodávaných mu převorích. Kapenberský probošt byl vždy otcem-proboštem vezalského paneuského sboru, jenž sobě samých šlechticů rytířského rodu přidružoval.*)

Péci a nákladem často chválených dvou hrabat kapenberských založení jsou ještě dva premonstrátské kláštery, varlarský a ilbenstátský.

Tvrz Varlar blíž městečka Koësfeldu v biskupství munsterském byla majetek Oty, hraběte z Kapenberka. On proměnil tvrz v klášter, jež osadil bratrstvem leta 1123 v arcikláštera Prémonstrátu povoláním. Klášter s chrámem blah. Panny Marie potvrzen od papeže Honoria r. 1124. K nadaci kláštera příslušelo také městečko Koësfeld s podacím kostelním; všechny domky v téměř mě-

*) Když správce Belgicka Aleksander, vojvoda parmenský, několik hradů nad Rýnem vojskem osadiv, města Vezaly ohrozil, dala městská obecní rada pod záminkou, žeby se nepřítel v kláštere usadil a ztamtud město sužoval, roku 1585 klášter Oberdorf v podměstí sbořiti, donutivši premonstrátky k odstěhování se do města Vezaly, do kláštera augustiniánského. Po smrti hodné převorky Marie z Velfeldu r. 1637 uchvátila vezalské převorství panna světská, luteránka, pod záštitou rady městské obecní; nasazováno mocně luteránských šlechticů. Všechn odpor prémonstrátského řádu, vše namáhání bylo marné. Klášter řádný katolický násilou luteránstva mocného zpotvořen v ústav živící šlechticů protestantských.

stečku byly poplatny klášteru, jemuž městiště či pozemek, na němž stály, patřilo. L. 1130 dal Ekbert, biskup munsterský, varlarským premonstrátům výhradu, aby směli křtít, kázati a mrtvé pochovávat. Klášter kladl zakladatele svého Otu též za svého prvního probosta, jenž se prý r. 1126 z úřadu toho poděkoval.*)

Po varlarském klášteře založili kapenberští hrabata Bohumír a Ota I. 1123 klášter Elovstad (Elvstad) či Ilbenstad na kopci mezi Fridberkem a Frankobrodem, dle tehdejšího obyčeje pro premonstrátské panice i panny, buď pod jedním krovem zdí a zvláštními vraty odloučené buď v domích blízko od sebe zdělaných. Však po smrti sv. Norberta ustanovila jest kapitola všeho řádu Bílého, aby s takového obyčeje sešlo; ženské kláštery aby byly oddáleny a odvázaný s částkou statků někdy společných jim i klášterům mužským.

Vystavěn tedy pod kopcem klášter, kamž se panny asi roku 1160 přestěhovaly, a tomu dáno jméno Dolní Ilbenstad, ježto mužský z Prémonstrátu někdy osazený klášter blah. Panny Marie nazván jest Horním Ilbenstadem. Správcům tohoto kláštera říkali „probošt“; představeným pak Dolního kláštera říkali „převor“ a „mistryně“ (asi od r. 1700 „převoriše“ či „převorky“). V obou klášterích sloužili Pánu Bohu bratři a sestry ještě v pomínulém XVIII. století. (Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. Výroční pouť u sv. Mikuláše na Malé straně započne dnes o 5. h. odp. slavnými nešporami. Zítřa o slavnosti bude ráno v 6 hodin mše „Rorate“ s exhortou, v 8 hod. bude J. Emin. nejduš. p. kardinál sloužití tichou mši sv., v 9 h. bude Matura, v 10 h. kázání, v 11. h. pontifikální mše sv. Odpoledne o 3. h. budou litanie a v 5 hodin nešpory. Po celý oktáv bude každodenně v 6 h. Rorate, v 8 h. zpívaná mše sv., odpoledne o 3 h. litanie a v 5 hod. nešpory. Slavnost ukončí se ve čtvrtek 13. t. m. v 5 hod. odpoledne nešporami a „Te Deum“.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 6.—10. prosince u sv. Haštala, od 11.—15. u sv. Apolináře.

— J. Emin. nejduš. p. kardinál arcibiskup bude v sobotu 8. t. m. o slavnosti neposkvrn. Početí Marie P. a v následující

neděle adventní vždy v 6 hod. ráno sloužití *Rorate* v kapli svat. Václava v chrámě sv. Vítském, kdež v sobotu o slavnosti nep. Početí Marie P. o 11. hod. též přítomen bude pontifikální mši sv.

— Ve čtvrtek 13. t. m. v den svatě Lucie budou v kostele sv. *Bartoloměje* na Starém městě v 8 h. ráno skládati sliby tři novicky kongregace sester třetího řádu sv. Františka k posluhování nemocným po domech.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci listopadu 99 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; celkem letos již 1529 osob.

Z Moravy. Dnes 5. prosince jest tomu 100 let, co k přání císařovny Marie Teresie papež Pius VI. založil nové biskupství Brněnské a dřívější Olomoucké povýšil na arcibiskupství. Za tou příčinou ohlásil nejduš. p. biskup Brněnský po své diecési třídní slavnost církevní na d. 8., 9. a 10. prosince t. r. vyzádav od apoštolské Stolice plnomocné odpustky pro všechny, kteří v té jubilejní slavnosti chrám Páně aneb veřejnou kapli navštíví a po správě Boží obvyklé modlitby odpustkové vykonají na poděkování za přijatá dobrodíní po celé stoleté trvání biskupství Brněnského.

Z Německa. Vláda říše německé chce násilím nutiti katolíky, aby proti svým duchovním svědectví vydávali. Již mnohým bylo dliti jen proto v žaláři, že podobného svědectví odepřeli. V novější době i nevinné ženy, které život svůj Bohu a nemocným věnovaly, zavírají jen proto do žaláře, kdež jest jim sdíleti společnost sprostých zločinců, že se zdráhají svědčiti proti duchovním. V nemocnici Milosrdných sester v městečku Kosten přý před nějakým časem duchovní Czechovski z Gryzyna sloužil mši sv., aniž by byl požádal o dovolení vládní, jak to zákony květnové poroučeji. Toto ovšem bývá nesnadno, jmenovitě když kněz na svých cestách v některém farním chrámě mši svatou sloužití chce. Sídlo vládního zástupce jest n. př. kolik hodin cesty vzdáleno, jak tedy může jej pocestný kněz prositi, aby mu dovolil mši sv. sloužití? I Czechovski cestuje zastavil se v Kostenu a dopustil se toho zločinu, že bez dovolení vládního v nemocnici konal nejsvět. oběť. Přítomny byly některé klášterní sestry, kterým nyní pro tuto přítomnost (!) mnoho zlého snášeti jest. Odpírají veškeré svědectví proti služebníkovi Božímu, jednak aby mu svou výpověď neuškodily, jednak aby samy pro účastenství, že totiž knězi přístřeší poprály, v kapli oltář

*) Ve Varlarském klášteře chovali znamenité ostatky bl. Hermana Jozefa steinfeldského léta 1736.

upravily a svíce rozžaly jakož i při pozdvihování znamení klášterním zvonkem dávaly, trestány nebyly. Sestra Barbora, která nejprve vyslychána byla, sedí již šest neděl ve vyšetřovací vazbě; představená šlechtična Severina Moravska nebyla v ten den ani doma a přece byla soudu odevzdána, poněvadž prý k nezákonnému činu své svolení dala. I všem ostatním sestrám, z kterých přece některé nemocným v tu hodinu sloužití musily, dodáno soudní předvolání. Hrozí všem žalářem, pakli svědectví nevydají. Kdo o ubohé nemocné bude pečovati, o to se vláda nestará. V pravdě tak krutě a bezohledně se s křesťany snad jenom za času římských císařů nakládalo. — Veškerou silou namáhá se vláda německá, aby církev katolickou zničila. Útulky, sirotek a opuštěných dětí se zrušují, tak n. př. v měsíci říjnu klášter františkánek v Brügge v Porýnsku. V tomto klášteře bylo zdarma odchováváno sto děvčátek osiřelých; vláda klášterní sestry (jejich pěstounky) vypověděla, aniž by se starala o další smutný osud chudých dětí, z nichž mnohé nyní žebrotou se vyživují v Brügge a v okolních vesnicích. Z Dortmundu a z Derendorfu vyhnány jsou Milosrdné sestry, které se odebraly do Ameriky, kdež je s otevřenou náručí přijali. Třicet let v těchto městech blahodárně působily, nejednoho nemocného péčí svou při životu zachovaly, téměř veškeré dívky Dortmundské a Derendorfské odchovaly, mnohé chudé nasýtily a mnohé nešťastné od záhuby zachránily, — jak měšťané Dortmundští v adrese sestrám podané vyznávají, nyní za prokázané dobrodiní je bezohledně a nelidsky vyhánějí. Naplňuje se zajisté slovo Páně: „Budete v nenávisti pro jméno mé; když pak se vám budou protiviti v městě jednom, utecte do jiného; ven ze škol vyženou vás, ano přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, domnívati se bude, žeby tím Bohu sloužil. A toto mluvil jsem vám: abyste když přijde hodina, rozpomenuli se na to, že já jsem to pověděl vám.“ — Řeholníci a řeholnice z Porýnska stěhují se do Ameriky, z pruského Polska ale do Haliče. Jesuité vyhnáni nalezli útolek v Tarnopolu, kde mají gymnasium od přecetných žáků navštěvované. Františkánky z Hnězda přišly do Lvova a počaly hned v hlavním městě stavěti kostel s povolením rakouské vlády. Voršilky Pozňanské zřizují ústav pro výchování dívek v Krakově, město jest jim za to vděčno, poněvadž podobného ústavu v Krakově ještě nebylo. Voršilky Hnězdněnské přesídlily se i se svými zákyněmi do Tarnova, kde je

dále vyučují. Měla by tudíž vláda pruská nyní vydati zákon, kterým se nařizuje, aby se pruské dívky jen v Prusku vychovávaly. — Potěšením naplňuje každého katolíka, že mezi desíti tisíci duchovními v Německu se nalezalo jen 19 kněží, kteří přijali duchovní správu ne od svého biskupa řádně ustanoveného, nýbrž od Bismarka. Z těchto 19 připadá 9 na diecési Vratislavskou, 9 na diecési Hnězdněnsko-Pozňanskou a 1 na diecési Chlumskou. Všech starokatolických duchovních čítá se i s biskupem samozvancem Rein-kensem jen 50. Uvází-li se, že je všemohoucí pruský stát všemi dovolenými i nedovolenými prostředky a najmé peníze podporuje, uvází-li se dále, že církvi a biskupům věrní duchovní se ustavičně pronásledují, sesazují, ožebračují a četníky do bídy vyhánějí: může církev katolická hrdě pohlížeti na věrné své syny a Pánu i za toto pronásledování, které pšenici a plévy dělí, děkovati.

Z Holandska. Církev katolická v Holandsku utrpěla úmrtím arcibiskupa Msgr. Zwiysena velkou ztrátu. Sedesát let byl neunaveně činným na vinici Páně. Narodil se r. 1794 v Drielu, na kněžství byl vysvěcen r. 1817, farářem se stal r. 1828 v Tilburgu, kde započala jeho velkolepá činnost. Již jako farář počal zakládati kláštery pro milosrdné a školské sestry, aby se ujímaly nemocných, chudých a opuštěných dětí. V Tilburgu nalezá se klášter mateřský, který přičiněním nápotomního arcibiskupa Zwiysena 79 jiných klášterů a sice v Belgii, v Holandsku, v Anglii, v Irsku a v Severní Americe založil. Papež Řehoř XVI. jmenoval neunaveného dělníka biskupem Geranským a učinil jej koadjutorem apoštolského vikáře v Holandsku. Přičiněním jeho stalo se, že katolická hierarchie po třech stech letech v Holandsku opět byla zavedena; neb on sám jmenem apoštolské Stolicе s vládou holandskou vyjednával. Pro své zásluhy stal se r. 1853 primasem Holandska a jmenován jest od papeže Pia IX. prvním arcibiskupem Utrechtským. Přetěžký úkol vzal na bedra svá, neměl ani semináře, kdež by jinochové vzdělávati se mohli ku stavu duchovnímu, neměl biskupského chrámu ani biskupské residence, a neměl peněz, aby se stavbou započítí mohl. Doufal však v Boha, který vždy veškerym krokům jeho patrně žehnal, a brzy nalezli se dobrodincové, kteří šlechtěného arcibiskupa tak podporovali, že v pěti letech vystavěl všechny ty tři nejvyšší potřebné budovy. R. 1865 slavil provinciální sněm v Utrechtu; moudrým zákonům a na-

řízení, o kterých se svými suffragany se usnesl, děkuje církvi katolické, že se víc a více v Holandsku rozšiřuje a blahodárně zkvétá. Když mu fyzické síly již nestačily, chtěl se r. 1868 poděkovat a v soukromí žítí, čemuž však sv. Otec nedopustil, nýbrž aby přání horlivého arcibiskupa alespoň poněkud vyplnil, jmenoval jej biskupem Herzogenbuschským s tím doložením, že má i na dále zůstat primasem Holandským. Tam žil devět let, milován a ctěn jsa pro své výtečné vlastnosti ode všech i od jinověrců, až jej v měsíci říjnu Pán povolal, aby mu udělil korunu spravedlnosti, kterou připravil všem těm, kteří Jej milují. — V království Belgickém, Holandsku sousedním, konala se před krátkým časem dojemná slavnost. Jedinký syn prvního ministra Belgického Eduard Malou byl od apoštolského nuncia Vanutelliho na kněžství vysvěcen. Mladý Malou ukazoval již záhy výtečné vlohy, studoval práva a stal se profesorem práv v Lutichu. Rozličné hodnosti i úřady byly slovutnému muži dávány, povrhl jimi a stal se chudým novicem řádu jesuitského. V říjnu byl vysvěcen v Lovani, slavil též v městě tom svou primici, při které ku velikému vzdělání katolického lidu neohrožený bojovník za práva církve katolické, šlechtitý předseda ministerstva belgického Malou přijal nejsv. Svátost oltářní z rukou svého syna.

Z Malé Asie. 4. Co se mnozí z úspěchu ruských zbraní v Asii radují, a po pádu pevnosti Karsu již i pád Erzerumu prorokují; vede se katolíkům armenským téhož kraje velmi těžce. Město krajské Garmir-Kugh bylo nedávno od Lasův, divokého loupeživého kmene, přepadeno a do čista vydrancováno; divé ty hordy zuřily zvláště proti katolíkům, jichž domy popleněny a vypáleny byly; na živu zůstal jenom, kdo se co nejdříve útekem spasil. Když pak poškození si stížnost vedli u Achmeda Muktara pašy, nejvyššího vůdce vojska tureckého Malo-Asiatského, skládajícího se z takových kmenův, dáno jim za odpověď, že jest nemožno takové nepořádky zamezit, poněvadž prý fanatismus hord kurdských, lasských, a cirkasských, ba i bašibozuků příliš rozšířen a rozčilen jest. Tak jsou ubozí katolíci těch krajín těm divochům beze vši ochrany s životy svými i statky v plen vydáni. Armensko-katolický biskup Msgr. Melchisedek z Erzerumu vynakládá sice všecko, aby svým ubohým diecesánům pomohl, avšak veškerá jeho péče a snaha jest na zmar; neboť on sám jest vydán nejhoršímu vydrání turecké vlády. Pode jménem válečné berně a podporování

vojska spíží vynucují muslimanské společnosti vše do posledního, od majetných i nemajetných, a od něho jako biskupa nejprvé. Msgr. Melchisedek, nemaje tureckého beratu (potvrzujícího diplomu) není od úřadů tureckých uznán a tudíž postrádá i všeho vlivu, aby svým souvěrcům ochrany vymohl. Židé a ta hrstka protestantských Armenů mají své od Turkův uznané vrchnosti, jenom katolíci nemají uznání v Turecku nevyhnutelného. Msgr. Melchisedek vyniká ostatně velmi svou věrností k svaté apoštolské Stoliči a byl nedávno od sv. Otce Pia IX. za to pochvalným listem poctěn. (Germ.)

Ze Severní Ameriky. Jak známo chtěli úředníci a dělníci při železnicích v Severní Americe vynutit vyšší plat od svých pánů, proto zastavili práci a počali se bouřit. Na nádraží v městě Pittsburku zapálili osm set železničních vozů, na kterých naloženo bylo uhlí a jiné hořlavé látky. V budově nádražní uzavřeni byli vojáci, kteří se chátře měli postavit na odpor, byli však přesilou přemoženi a proto hledali spásu v budově řečené. Rozkácený lid však je chtěl povraždit a proto nejprv nádraží zapálil a pak je počal oblehat. Před jistou smrtí zachránil je katolický biskup, který nedbaje vlastního ubezpečí rozněvaný lid prosil, aby útrpnost měl s nevinnými a ruce své neposkvrnil krví jejich. Házeno bylo od bezbožných po něm blátem, kamením a oharky, již počaly šaty jeho hořeti, i byl v nejvyšším nebezpečení života: tu nastal náhlý obrat, mnozí se ho ujímali a jej bránili. I povstal svár mezi lidem, který zachránil i biskupa neohroženého i vojsko. — Katolické ústavy se množí mírou potěšitelnou: Jesuité zřídili si jen v školním roku 1877 tři nové koleje pro výchování mládeže, jeden v Detroitu, druhý v Providence a třetí v Jusey. Kolej františkánská v Clevelandu byla valným počtem žáků rozmnožena, dříve nebyl důstatek sil učitelských, nyní však dostavili se důkladně vzdělaní členové řádu sv. Františka, kteří byli z Německa vyhnáni. Františkáni zřídili si v roce 1876 a 1877 šest nových klášterů a sice v diecích: Vincennes, Chicago, Sv. Pavel, Sv. Josef a v apoštolském vikariátu Nebraska. Vyhnání Kapucínů staví si klášter v Metamore v diecési Peoria. I Redemptoristům přibyl jeden klášter. Ačkoliv mnoho světských i řeholních duchovních z Německa se odebralo do Ameriky, přece ještě se nedostává kněží, neboť v Americe zkvétá nyní církev katolická tak jako v žádné jiné zemi na oboru zemském. Kláštery americké podporoval y

Pánu zesnulý dobrodinec Rose, který v měsíci září v Terre Haute neuprosnou smrtí uchvácen byl. Zakládal sirotčince a ustanovoval v nich za opatrovnice a pěstounky milosrdné a školské sestry. Na podobné dobročinné ústavy a školy vydal za svého života ohromnou sumu dvou milionů dolarů. — Arcibiskup v Cincinnati Purcell jest starý 76-letý, biskupem jest 44 let a přece neunaveně pracuje ve své diecési, která jest větší nežli království Bavorské. Když biskupský úřad nastoupil, bylo v diecési jen 40.000 katolíků, nyní se jich tam čítá již 340.000.

— 4. Nikdy snad od doby krutých pronásledování římských nezasluhovala svatá církev tak vším právem jména „*církev bojující*“, jako za naší doby. Co se v jedné části Evropy proti ní útok činí ošemetně urobenými zákony, vyháněním, ochuzením, ostouzením jejich věrných služebníků, musejí nepřátelům jejím tam za mořem pomáhati i jedem i dykou. Tak se dělo v slavném státu Equadoru. Jen Chile (Čile) byla jedna z těch zemí, v které církev katolická posaváde právní svobody požívala, nejsouc dotknuta a utištěna ošemetnými zákony. Ale, Bohu žel! tento poklid i tu za své vzal. Co věrní katolíci, spoléhající se na své právo, politiky se zdržovali, uměli si „liberalové“, neznabožská podlá cháska, většinu získati v parlamentu a dotříti se úřadů státních, pomáhající sobě vespolek, a tak majíce moc v rukou, hledí církev potlačiti, a tím všecken řád odstraniti. Již se jim povedlo celou řadou zákonů proti církvi proraziti, aniž by byli mocného odporu doznali. Avšak tu jim napadlo podati návrh na „*sekularisaci hřbitovů*“, a tím pobouřili všecken pravověrný lid, tak že si umínil jho té bezbožné nadvlády svrhnouti a své právo co nejstatněji hájiti. Nejen v sněmovně, ale po celé zemi ozvaly se hlasy proti takovému návrhu, tak že vláda přinucena byla, jej vzíti zpět a odročiti. Prerušeni toho až přílišného pokoje a domněle bezpečnosti jest dobrým znamením. Katolíci se probudivše nahlízejí, jak by se lichý „liberalismus“ rád na místo katolicismu v zemi usadil, rokují v rozličných společnostech a uvažují, jak se porobě jim nastávající protiviti a před ní uhájiti mají. Tak sněmovalo v Sankt-Jago (u svat. Jakuba), hlavním městě chilském, 3000 katolíků, v Linarezu 500 a po celé zemi jest spolků politicko-katolických jako jedna rozestřená síť. I povolání k lidu jsou různá, uchvacující. Konservativní katolíci Linarezští praví k lidu: „Liberalismus“ chce nám zákonem uchvátiti naše hřbitovy, záko-

nem, který šlapaje nohama zákony církevní, katolíky vyhání z jejich chrámů a z posvátných míst, v nichž naši pravověrní předkové odpočívají. Hodina k boji vypršela. Synové pravověrní stojí proti synům bludu; kříž vzdvižen jest proti praporu nepřátelskému; katolický lid Chilský povstává proti bohaprázdnému zednářstvu.“ — V jiném svolání se praví: „Ten nový zákon o veřejném vyučování zakazuje vyučovati božskému náboženství ve školách, směřuje k tomu, aby Boha vyrval ze srdce mládeže. Novoty, které se v ústavu vetřítí hledí, shlazují veškerá práva církve. Zákon o sekularisaci obsahuje dvojí útok: jeden jest namířen proti majetku, poněvadž bere katolíkům hřbitovy, které jsou jejich; druhý pak čelí proti katolickému svědomí, zneuctvuje hroby těch, kteří ve svaté víře zemřeli.“ — V městě „Sankt Filip“ vycházející noviny dí: „Není možná, abychom my, katolíci obyvatelé Chilští, jsouce právem ústavním pány této země, s založenými rukama tu stáli a pokojně hleděli na úsilí svých nepřátel, jak snovují zákony na porobení, potlačení naše!“ — A tak se ozývají všechny katolické listy země, protestující proti zákonu, dle něhož by prý měli „své rodiče jako psy zahrabovati.“ I před tím dává se lidu výstraha, aby se nedal mýliti pěknými slovy presidenta zemského, ani lichými sliby ministra Lastarina, že se všem dostane rovnoprávnosti, nebo by jako nedávno v Equadoru a Nové Granadě i u nich mohly povstati truchlivé následky „kulturního boje.“

(Dle Germ.)

Literární oznamovatel.

— „Washingtona Irvinga *Život a plavby Kristofa Kolumba*.“ Z anglického přeložil Frt. Doucha. Druhé vydání. S obrázkem a mapou. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze. Str. 317. Cena 1 zl. 20 kr. Z „Úvodu“ vyjímáme slova: Předmět t. díla jest vypravovati činy a příhody plavce, kterýž první nadán byl důmyslem ku věštění a neohrožeností k zápasnému vniknutí v tajemství oné hlubiny nebezpečné, a kterýž hrdinským duchem, neoblomeným vytrváním a statnou zmužlostí vymohl vzájemného spojení končinám země. Vypravování jeho kormutlivého života jest řetězový kruh, jenž dějiny starého světa spojuje s dějinami světa nového.

— „Besedy mládeže.“ Sešit 142. obsahuje: „*Věneček z básní, povídek a bájek*, jež napsali národní naši buditelé.“ S životopisy Vojt. Nejedlého, Mat. Jos. Sychry, Jana Javornického a M. S. Patrčky. Mládeži podává Vojt. Kryšpín, učitel při školách Smichovských. S obráz-

kem. Str. 100. — Sešit 143.: „*Obrazárna malických.*“ Příběhy ze života dítek. Dle J. A. Löhra k ušlechtnění a povzbuzení útlé mládeže slovem a obrazem nakreslil P. Ant. Aug. Pavlík, ředitel kl. školy v Bělé u Bezděže. S 15 vyobrazeními. Str. 79. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Po 28 kr.

— *Jihu*, historicko-romantických obrazů od Prok. Chocholouška, vyšel nákladem Kobrovým sešit 21. (str. 289—352).

— „Zábavné bibliotéky,“ vydávané nákladem „Školy B. Srdce P.“ v Brně na Petrově č. 4. vyšla tato dvě díla: Č. 44: „*Dvě srdceček.*“ Povídka od Antoinetty K. de la Grange. Z vlaského zčeštil P. Sarkander Navrátil, benediktin rajhradský. Str. 168. Cena 50 kr. — Č. 45.: „*Čas přetrvá štěstí.*“ Vzdělal J. K. Str. 61. Cena 20 kr.

— „Hlasy katol. spolku tiskového.“ Rok 1877. Číslo 5. a poslední obsahuje: „*Mrzdkovy zápisky.*“ Obraz ze dnů našich. Napsal Josef Souhrada. Str. 90. Cena 32 kr.

— Nákladem Fr. A. Urbánka, kněhkupece v Praze, vyšly tyto spisy: „*Rukověť české literatury a básnictví s předavkem o krasořečnění a o dopisech a listech jednacích obyčejných.*“ Ku prospěchu naší mládeže sestavil Jan Vítek. Druhé, opravené a rozmnožené vydání. Str. 73. Cena 50 kr. — „*Bibliotéky pedagogické*“ svazek 39. obsahuje: „*Řed. Dra. G. A. Lindnera Život J. A. Komenského.*“ Učitelům československým povává Jos. K. Nejedlý, učitel na chlapecké škole v Hoře Kutné. S podobiznou J. A. Komenského. Str. 72. Cena 60 kr. — Týmž nákladem vyšla: „*Geologická mapa království Českého.*“ Kreslil a ryl J. E. Wagner. Litografoval Ant. Vítek. Cena 70 kr.

— *Malice. Lužicko-Srbská* v Budyšině. Členové v Čechách a na Moravě se žádají, aby dlužné příspěvky své (ročně 2 zl. 40 kr.) zasílali jednatelem téže Matice, kněhkupec Fr. A. Urbánkovi v Praze na Ferdin. třídě č. 25 n., kde mohou dostati neobdržené podíly z let minulých. Jest to zajisté vlasteneckou povinností každého Čecha, aby podporoval všemožné ubohé bratři v moři cizoty všemu nebezpečí vydané, aby podporoval poslední zbytky veliké a mocné kdysi větve Slovanů Polabských.

— „*Kirchengesänge für die kath. Schuljugend*“ mit Noten in C- F-Schlüssel von P. Josef Pürstinger — prodává ústav Mariánský v Linci po 20 kr.

— „Výroční zpráva *Jednoty pro dostavení hlavního chrámu sv. Víta* na hradě Pražském za čas od 1. ledna do 31. prosince 1876.“ Nákladem jednoty.

— „Výroční zpráva spolku k podporování *chudých žáků středních škol Pražských* za dvanáctý rok spolkový 1877.“ Nákladem vlastním. Tiskem B. Stýbla.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Kašpar *Markl*, kněz na odpoč. v Chebu dne 12. srpna (narozen v Chebu 5. dubna 1817, vysv. 21. července 1842).

Ustanoven jest:

- p. Josef *Dengler*, kaplan v Ostrově, za administr. v Boru (Haid).

V biskupství Budějovickém

Vyznamenání jsou:

- P. Jiří *Nušl*, kvardian kláštera Františk. v Bechyni, obdržel od J. c. k. ap. Veličenstva zlatý záslužný kříž s korunou;
P. Josef *Terzický*, ř. Maltez., děkan v Strakonicih a bisk. notář, obdržel od J. Excel. velkopřevora zlatý kříž řádový;
p. Vác. *Šimanko*, vicerektor b. klerik. semináře v Budějovicích, byl d. 29. listopadu v Praze povýšen za doktora theologie.

Ustanoveni jsou:

- p. Antonín *Fährich*, farář v Jirčanech (arcid. Pražské) za faráře v Rynarci;
p. Moric *Budecius*, farář v Zachotíně, za faráře v Novém Rychnově;
p. Martin *Voldřich*, kaplan v Rynarci, za admin. v Zachotíně;
p. Antonín *Stejskal*, kaplan v Blovicích, za administratora fary v Kozlech (diec. Litoměřické);
p. Jan *Truhlář*, proz. katech. v Prachaticích, za kapl. v Rožmitále;
p. Antonín *Osen*, neomysta, za prozatimního katechetu na obecné a obč. škole v Prachaticích;
p. Ant. *Kotal*, katech. ve Vodňanech, za kooper. v Choustníku;
p. Frant. *Švoboda*, kapl. v Bílé Hůrce, za proz. katechetu na obecné a obč. škole ve Vodňanech.

Upřádněné místo:

Zachotín, fara patron. kníž. arcibiskupa Pražského, do 20. prosince.

Oprava. V předešlém čísle Blahověsta omylem vytištěno na str. 438.: Innocens III. umřel stár jsa sto let místo: *Řehoř IX.* (jehož ujcem byl Innocens III.) *umřel stár jsa sto let.*

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Na poslední den v roce.

„Moudrost Boží dosáhá mocně od konce
až do konce a řídí všecko lůbezně.“
(Moudr. 8, 1.)

Duchovní pastýř používá každé příležitosti, aby na mysl oveček svých blahodárně působil. Musí kovati železo, dokud je horké; chopiti se příležitosti, když se naskytá. Taková naskytá se mu o posledním dnu v roce, kde srdce každého více méně pohnuto, k dobru naladěno jest.

Pohnuto a naladěno jest myšlenkou, že ten čas ubíhá a nic na světě netrvá, že všechno rychle pomíjí; vzpomínáním, že zase rok uplynul a my o důležitý krok přiblížili se hrobu a smrti; pomněním, co béd a trampot, svízeli a strastí přetrpěli jsme v roce minulém, avšak že i to, Bohu díky, pomínulo; vzpomínkou, že přemnohých, ba nesčíslných dobrodiní od Boha jsme přijali a že dnes aspoň, poslední den v roce, třeba za ně poděkovati; ano i starostí, jaký as zase bude ten rok nový? —

To vše, r. v Kr., naplňovalo již doma srdce vaše, a všechny pudilo vás, abyste spěchali sem do chrámu Páně, a tu veřejně, přede všemi, nestydíce se za víru svou, Pánu Bohu poděkovali, vroucné myšlenky a dobré úmysly v sobě vzbuzovali a o pomoc ho zase na budoucí rok prosili; též jemu sebe, své milé a drahé, své zboží a vše, co na srdci vám leží, jeho dobrotě a lásce na budoucí rok doporučili. —

A proto ani já nemohu nepoužiti té příležitosti, abych k vám promluvil, vida, jak četně jste se sešli, žádostivi jsouce slyšeti slovo Boží a se pomodliti.

Však o čem mám kázati? Jindy mlu-

vil jsem o pomíjejicnosti všeho, co na světě jest, a že člověk na nic spoléhati, na nic se těšiti nemá, sic že sklaman bude; jediný Bůh neklame.

Též o nesmrtnosti duše mluvil jsem; že ona jediná má cenu naprostou, vše ostatní podřízenou; vše zde že jest jen na čas, ona na věky, a tedy že o duši více než o tělo starati se máme.

Před dvěma roky mluvil jsem o smrti na základě slov: „Zříd dům svůj, nebo umřeš a nebudeš živ;“ o tom: že všechno nejisté a jediná smrt že jistá jest a tedy: „Zříd dům svůj;“ můj pořádek ve věcech časných, v jmění svém, v rodině své, — hlavně ale s duší svou.

A letos? — Jest učení sv. katol. církve, a článek víry nad míru potěšný a každou duši skleslou nad míru povzbuzující, že dobrotivý Bůh nejen svět stvořil, ale jej i zachovává a řídí, a zvláště pokolení lidské a že vše posléze k dobrému konci přivádí; a učení to slove učení o Prozřetelnosti Boží; a to jest, co já dnes k vašemu potěšení a povzbuzení umínil jsem si vám vyložiti.

Ty Pane a králi, který vše prohlédáš a řídíš, kterýž i nakloneš srdce lidské milosti svou, jako větérkem třtinu polní, aby chápalo věci Boží: naklonej i srdce naše zvláštní zbožností k tobě, by uvažujíc o tvé nekonané moudrosti a prozřetelnosti, ještě více touhou a láskou k tobě se naklonilo a rozehrálo. —

1.

Samo nic nepovstává; vidím-li stroj, za základ mu byla myšlenka; dříve ten stroj byl v mysli umělce neb strojníka, pak teprv jej hmotou vyvedl.

Tak i tento svět; za základ mu byla myšlenka, všemohoucnost Boží či Bůh. Proto již pohanský jeden mudrlec (Cic. de nat. deor. 2, 37.) pravil: „Jestliže ani dům, ani loubení, což přece méně pracné a méně umělé jest, samy se vystavěti nemohou: čím méně tento svět?“ — A slavný hvězdář, Athanas Kircher, pravil jednomu nevěrci: „Ty nevěříš, že se tato umělá zeměkoule (globus) sama učinila, a tento svět byby měl povstati náhodou?“ — Groňané pak, pohané, odpověděli missionářům, když se jich tázali, měli-li prvé, než o Pánu Bohu slyšeli, aspoň nějaké tušení o tom, že Bůh jest: Ovšem; neboť jsme soudili, že nemůže-li se loďka sama udělati a dobře zřízena býti musí, aby vlny mořské prorážela: tím méně se může sám udělati ptáček, kterýž živ a nad to mnohem rychlejší jest, než loďka, moha volně se pohybovati sem i tam. —

Tolik tedy jisto, že svět sám sebou nepovstal; nýbrž že mu základem ležela myšlenka, rovněž tak veliká, nesmírná, jako jest ten svět veliký a nesmírný — neboť kdo zná konec jeho? — a myšlenka ta jest ten duch nejvyšší, nejmocnější, nejvyšší moudrý, dobrotivý, nejkrásnější — Bůh!

Avšak jako umělec neudělá stroje, aby ho nechal státi a zajíti, nýbrž aby pracoval a trval: a jako stroj, má-li pracovati a užitečen býti, strojníkem či umělcem řízen býti musí; a jako právem soudíme, že, stroj-li činným jest, někdo ho řídí a spravuje: tak i o tomto převelikém a nesmírném stroji, jenž jest svět, soudíme právem, že někdo jest a býti musí, jenž ho udržuje, zachovává a řídí; a to nemůže nikdo jiný býti, než ten, který ho učinil, a ten jest Bůh.

Že pak svět skutečně stroj jest a sice ten nejpravdivější, patrně jest z pohybů země, měsíce, planet a ostatních těl nebeských, ze střídání se roku s rokem, čtvera počasí, dne a noci, což vše se do podrobně vypočítati, a na sta, ba na tisíce let napřed určitě může; zatmění slunce, měsíce, hvězd setkání a t. p.

Proto dí písmo: „Bůh všechny věci slovem moci své nese.“ (Žid. 1, 3.) a (Kol. 1, 17.): „Onť jest přede všemi a všechny věci jím stojí.“ Též (Ž. 118, 90. 91.): „Založil jsi zemi a trvá, zřízením tvým trvá den, nebo všechno slouží tobě.“ (Též Moudr. 11, 76.)

Proto učí církev (Řím. katech. P. I. c. 2. qu. 21.): „Ne v tom smyslu musíme Boha za Stvořitele a původce všech věcí míti, abychom myslili, žeby po ukončení a dokonání

díla stvoření všeliké, což učiněno jest, bez jeho neomezené moci trvati mohlo; nebo jako vše nejvyšší moci, moudrosti a dobrotou k životu povoláno bylo: takby i vše zase v nic se rozpadlo, kdyby Prozřetelnost jeho při stvořených věcech přítomna nebyla a je touž moci, kterou od počátku stvořeny jsou, nezachovávala.“

Tak i sv. otcové; sv. Hilarius: „Kdyby nebylo dílem Božím, nebe by se rozpadlo, světlo slunce by zašlo, země by netrvala, vzrůst všeho osení by ochrádl, životy lidské pohynuly.“ A sv. Jan Zlat. (hom. 10. ad pop. Antioch.): „Jestližeby koráb bez ředitele netrval, ale snadno se pohroužil: kterakby tak dlouho obstál svět, kdyby jej někdo neřídil?“

Rekl-liby kdo, že svět náhodou povstal, tedy nic neřekl, poněvadž náhoda ve světě nic není a účinek bez příčiny (původu) mysliti si nemůžeme. Svět jest účinek, výsledek vůle, a sice té nejvyšší a nejsvětější. Z toho jde: že není bláhové a nemoudré, když za déšť, anebo pěkné počasí se modlíme; když prosíme za ourodu zemskou a za odvrácení bouře, krupobití, lijavců, povodně, sucha a jiného zlého; nebo Bůh Pánem jest všeho; on sesílá ourodu i neourodu, sucho i déšť, on řídí větry, on pánem zimy i tepla. —

Nebo jsa Bůh, o všem věděti musí, o největším, i nejmenším; „všecky věci slovem moci své nese.“ On rovněž veliký jak v největším tak v nejmenším (viz drobnohled); rovněž o všechny věci stejně se stará, jak o krále na trůně, tak o červíka v prachu; jak o hvězdy ohromné a tělesa nebeská na miliony mil od nás vzdálená: tak i o to zrno piskové, anož chřestí pod nohou naší; musí, sicby nebyl Bůh.

Proto písmo dí: že „všeliký tvor rozložen jest před očima jeho; že čítá hvězdy nebeské, písek mořský, i krupěje deště; že bez jeho vůle ani vrabec se střechy, ani vlas s hlavy naší nepadá, a že vlasové všickni na hlavě naší sečtení jsou.“ — Proto sv. Aug. (in psalm. 140, 8.): „Kde Bůh chce, tam září oheň, tam se nese mračno, buď v sobě ukrývajíce déšť, buď sníh, anebo krupobití . . . Cokoli tedy se stává ve světě proti vůli naší: věz, že se neděje, leč z vůle Boha, jeho Prozřetelností, jeho pořádkem, jeho velením, zákonem.“

Jisto tedy jest, že Bůh o všem ví, a věděti musí, a že bez vůle a vědění (dopuštění) Božího nic se nán státi nemůže; a tedy že ho prositi a v něho důvěřovati máme. Proto se modlíme: „Oči všech doufají v

tebe, ty dáváš všem pokrm v čas příhodný; otvíráš ruku svou a naplňuješ všelikého živočicha pozhánáním svým.“ — Zvláště pak řídí a spravuje Bůh osudy lidské.

2.

Nejen že Bůh všechny tvory nerozumné, živé i mrtvé, všecku hmotu, zachovává a řídí: on zachovává a řídí zvláště pokolení lidské.

Bůh je zachovává, že je udržuje, jednak stálým plozením, silou přirozenou, již Bůh do těla lidského vložil, jednak stálým tvořením duší lidských; nebo zajisté bez vůle Boží člověk nepřichází na svět.

Avšak nejenom že Bůh takto udržuje pokolení lidské, ale on řídí a spravuje i osud a skutky člověka, že k cíli posledního, k dobru sloužití musejí.

Co jest osud? jest zevní člověka poměr, jeho štěstí neb neštěstí u věcech časných. Někdy dobrému Bůh pozhánává a chrání ho od neštěstí; toť odměna jeho ctnosti; a však někdy ho Bůh navštěvuje kříží, neštěstím; a to zkouška jeho ctnosti. Rovněž i zlému dává někdy Bůh zlé; toť trest za jeho hříchy; Bůh ho volá k sobě zpět; avšak i zlému Bůh někdy dává dobré, čímž ho rovněž zpět k sobě volá, by poznal nevďek svůj, kál a polepšil se; ne-li, i to jest mu ku zlému, poněvadž zůstává zatvrzelým, tím větší na sebe uvaluje odpovědnost i trest. Tedy ať jest zevní osud člověka šťastný čili nešťastný, vždy dobrý Bůh s ním zamýšlí a vždy jest mu k dobrému, jen když úmyslu Božímu dobře rozumí. Proto písmo: „Uvř na Hospodina péči svou a on všecko dobře učiní.“

Avšak nejen že zevnějšími věcmi Bůh zamýšlí dobré člověka; ale jeho láska, dobrotivost a moudrost tak velika jest, že i to zlé, jež člověk činí, Bůh na dobré obrací a z něho dobré, na něž lidé ani nemyslí, vyvoditi umí.

Zlého Bůh nechce a tudy zlého nepůsobí; zlé jest proti svatosti jeho; dopouští však hříchu, poněvadž stvořiv člověka svobodného, svobody jeho rušiti nechce; přece však i zlé tak věsti umí, že vyšším jeho zámerům sloužiti musí.

V tom ohledu dí dobře učený Origenes (supra illud Num. 22. stetit ang.): „Odstraň zlomyslnost a závist bratří Josefových a zároveň odstraníš dobrotu a štědrotu Boží (jakož i péči) o to, co se v Egyptě pro spásu všech národů dalo. — Odstraň zlomyslnost a zradu Jidášovu, a spolu též odstraníš kříž a utrpení Kristovo. — Odstraň chytré úskoky

ďábla, a nebude vítězné koruny pro toho, kdo náležitě bojuje. Není-li odpůrců, není bojů, ani odměn, ježby se vítězům chystaly. Netoliko dobrých užívá Bůh k činu dobrému, ale také zlých.“

A to jest, co pravil Pán a Spasitel náš: „Běda světu pro pohoršení, ačkoli potřebna jsou pohoršení, ale běda tomu, skrze koho pohoršení pochází.“ — Z toho však nenásleduje, žeby hřích býti musil; nemusí; sicby Bůh nikoho trestati nemohl a nesměl. A že člověk hřešiti nemusí, poznává z toho, že hříchu lituje.

Aniž zlí z toho snad mají zásluhu, že Bůh ze zlého dobré vyvoditi umí; toť jenom jeho moudrost jest a dobrota; lidem zůstává jen hřích a vina.

Rozličné zlé na světě neodporuje tedy pranic učení o Prozřetelnosti Boží; neboť, jak patrně, zlé na světě jest dvojí: duchovní a tělesné; duchovní jest hřích a ten jest to jediné a pravé zlé; toho však člověk činiti nemusí, a tělesné, kteréž vlastně žádným zlem není; nebo ať jest trest, ať zkouška, vždy jest člověku k dobrému.

„Nevíme ovšem, dí sv. Aug. (de Civ. Dei lib. 20. c. 2), jací v tom jsou soudové Boží, že dobrý člověk chud zůstává, zlý bohatstvím oplývá; že bezbožník předobrého zdraví požívá, nábožný stížen jest chorobou; že dítky dobré před časem umírají, a kteréby se byly ani neměly naroditi, vysokého nicméně stáří docházejí; že člověk osutý téměř nepravostmi ke cti a důstojnosti bývá povýšen, muž ale beze vši úhony neslaven zůstává; mizí jako ve mraku a co více podobných jest případností, jichžto nelze všech ani posbírat, ani vypočítati. . . Avšak ať před námi skryto zůstává, z jakého soudu činí anebo připouští takovéto věci Bůh, — při němž není žádné křehkosti, mejlky a nespravedlnosti: vážíme přece z toho spasitelné naučení, že nesluší páčiti za mnoho sobě věcí, jež dobří i zlí v stejném požívání mají: alebrž že jediné to dobré vyhledávati máme, jež jediné dobrých vlastním jménem jest, toho pak zlého se varovati, jež toliko zlých jest podílem. Stanouce pak někdy na soudu Božím, spatříme a seznáme, že, cožkoliv nejen tehdáž souzeno bude, alebrž co od počátku před námi se soudilo, a tak i po nás až do onoho času bude se souditi, na nejvyš jest spravedlivé.“

Bůh řídí a spravuje osudy lidské. — Dějiny země, přírody a pokolení lidského; nesmírné poklady a zásoby všeho, jak na povrchu, tak v útrobách země, ku potřebě lidí a zvířat na tisíce let; pořádek v pří-

rodě u střídání-se počasí; patrná láska a moudrost u řízení osudu všech lidí, patrná moc a ruka Boží v dějinách lidstva, jak jednotlivců, tak celých národů (Josef Eg., Mojžiš, David, národ israel.) jsou nezvratné důkazy, jež jako červená nit v tkanině dějinami se táhnou, Prozřetelnosti Boží, tak že jen nerozumný a zaslepený o náhodě, slepém štěstí, neb osudu, aneb dokonce o nezbytnosti přírodní mluviti by mohl.

Ano, i my sami, r. v Kr., přemýšlíme-li o životě svém, poznáváme prst Boží, a jistě nejednou jsme řekli: „Vida, k čemu to bylo dobré; jak moudře Bůh všecko řídí.“

Dobře proto modlí se církev: „Bože, jehož Prozřetelnost v pořádání věcí se nemýlí, tě vroucně prosíme, abys vše škodné od nás odvrátili, a coby prospělo, nám uděliti ráčil.“

Věda tedy, že Bůh nad tebou vládne a osud tvůj řídí, netrať důvěry; nechť slzy nepřecházejí s tebou do nového roku, ni vzdechy bolestné: usuš líce, vyjasni tvář, ty chudý otče, ty chudá matka, ty vdovo utištěná, ty sirotku opuštěný, ty mrzáku, Lazare, na loži bolestném vzdychající, ty hospodáři nešťastný, ty obchodník oklamáný, a kdožkoli starostmi sklíčen jsi. Těž Pán Bůh živ jest ještě. Buď trpěliv v křížích svých; nebo věz, že ať jsou zkouškou, ať trestem, vždy jsou ti k dobrému. Pohled na kvítí polní; nepracuje, ani přede, a Bůh je šatí; na ptactvo nebeské; neseje, aniž žne, aniž shromažďuje do stodol, a otec nebeský živí je. „Lvíčata řvou, aby lapala a hledala od Boha pokrmu sobě.“ (Ž. 103, 21.) Čím více o tebe a dívky tvé bude se starati Bůh! „Volali spravedliví a Hospodin vyslyšel je a ze všech zármutků jejich vysvobodil je. Vykoupí Hospodin duše sluzebníků svých a nezajde žádný, kteříž doufají v něho.“ (Ž. 33, 18.)

Jen nezpyšni a nezhrdej, štěstí-li ti slouží a dobře-li se ti vede. Pamatuj, že vše nestálé, by ti nebylo na záhubu duše. Pročež krásné dí sv. Jarolim (in psalm. 7.): „Nikdo pro tento život zoufati nemá; nikdo se nestrachuj, nikdo neprav: Odkud budu živ, až sestárnu? onemocním-li, jak budu živ? Krista maje, bojíš se? An živí ptactvo nebeské, ty pochybuješ, žeby mohl tebe uživiti? Dábel svých přívrženců živí a Kristus nebude živiti sluhý své?“ —

A na konec podobenství: Svět jest moře; člověčenstvo loď, již Bůh řídí; lidé, jejich vášně a rozličné příhody jsou lanová, stěžně, plachty, kotvice, vesla a námořníci Prozřetelnosti Boží. My nepochopujeme ni-

čeho ze složené hry těchto nástrojů a třese se a hlasitě křičíme, vidouce, co a kterak kolem nás se děje. Ale sestupmež do komůrky správce lodi, a když užíme onu neskonanou moudrost, ana ruku na kormidle, oko na cíl pevně upřené majíc, celý svět dle věčných, svrchovaných zákonů svých řídí a k cíli poslednímu vede: zmizí strach náš, zardíme se nad reptáním svým a srdce naše s útechou spočine v důvěře a poklidu.

Pročež na konec vzdechneme takto: Věčný, všemohoucí, svrchovaný Bože, který vše řídíš a spravuješ a všecko silou mocí své neseš, díky vzdáváme tobě za všecka v minulém roce nám prokázaná dobrodiní, též i za všecko zlé a nemilé, neb i to bylo k našemu dobru. Odpusť, jestli jsme na tě zapomínali, ti neděkovali, tebe, jak jsme měli, neprosili, v tebe nedůvěřovali, hříchy tě hněvali, i dobrodiní tvých špatně užívali. V novém roce nemá tak býti; jen nás zachovej i v roce budoucím, i všechny nám milé a drahé, a chraň od neštěstí nás všechny, i celou obec a celou naši vlast, abychom v bázni Boží živi jsouce, a darů tvých, jichž nám udělíš, s veselím požívající tě chválili a velebili — zde i na věčnosti. Amen. *B. Hahl.*

Bl. Bohumír.

(† 13. ledna 1127.)

(Pokračování).

Na Kapenberku meškával rád svatý Norbert, pročež ho premonstrátové kapenberští za svého prvního probošta považovali; byl-li jinde, zastával jej bratr Kuno. Blahoslaveného Bohumíra souvěký životopisec, sborník kapenberský, vypravuje několik všemu řádu Bílému důležitých průpovědí a věcí znamenitých, jež sv. Norbert v novém klášteře na Kapenberku byl učinil. Poslyšmež: „Otec Norbert miloval kapenberský klášter vroucněji ostatních klášterů. Za mé přítomnosti sedě kdys na Kappenberku v bratrském sboru pravil, an já poslouchal, o též Kapenberce: „Bratři nejmilejší! když jsem se jednou nedaleko odtud nacházel, viděl jsem jistotně Ducha Svatého, an na tohle místo sestupoval. Jindy ušel jsem velmi stkvoucí záři, ana při tom hradě vzešla a jej obklíčila. Pročež, Nejmilejší, oslavujte Pána Boha našeho, že tuhle horu v pravdě posvětil Sobě, tu horu pravím, kteréž dobyla pravice Jeho!“ — Taký jsem téhož obrance víry katolické poslouchal, an sedě v sborní síni nám tuto věc zvěštoval: „Znám jednoho v našem Bohu zaslíbeném bratrstvu, jenž pilně hledal zákona témuž bratrstvu příhodného. Tehdáž,

nikoliv jeho zásluhou ale modlitbami bratrstva zjevil se mu bl. Augustin, jenž z pravého boku vyňal zlatý zákon (pravidlo) a podal jemu, řka: „Jehož vidíš, já jsem, Augustin, hyponský biskup. Ejhle, tu máš zákon, jež složil jsem. Pod ním budou-li (jako pod korouhví) spolubratři tvoji, synové moji, statečně bojovati, toť dojista bezpečné budou státi u Krista na posledním strašném soudu!“ On (Norbert) mluvil z pokory jako o jiném bratru; my pak uznamenali a nepochybovali jsme, žeť on sám to zjevení měl a viděl.“ Podle zprávy téhož životopisce Bohumírova byl sv. Norbert ozdoben darem proroctví a divů činěním. Meškaje totiž v kapenberském klášteře předpověděl svým řeholním synům: „Vzejde hlad po Vestfálsku veliký, kterýmž i vy budete drobátko od Pána Boha zkáráni.“ Naplnilo se proroctví; neboť uhodila r. 1125 hrubá dražota a 1126 tak náramný hlad, že ním třetina vestfálského lidu pomřela. V tu dobu činili kapenberští premonstrátové chudým a příchodním hojně milosrdenství, sousta sobě ujímající; čímž stalo se kdys, že do večerádlu přišedše, nenalezli, čehož by sami pojedli. Tehdáž přesvědčení jsou bratři o pravdivosti slov Ducha Svatého, jimiž je sv. Norbert k důvěře v pomoc Boží často vzbuzoval, říkávaje: „Nebude Hospodin sužovati hladem duši spravedlivého“ (Přisl. X. 3); neboť poslal bratrstvu po Svých věrných sluhách tolik chleba, až sebe i všech příchodích nasytiti stačilo. Dle téhož skladatele života bl. Bohumíra docházela bratrů od té chvíle vždycky v příhodný čas pomoc dostatečná. Ten samý životopisec vypravuje následní div. Tehdáž sloužil Pánu Bohu v kapenberském klášteře nějaký bratr premonstrát, jež svatý Norbert v příčině kláštera někam poslati chtěl. Vida ho na ložci neustupnou a silnou zimnicí trápeného, přikázal mu vece: „Jdi a vrať se, a nechť ostaví tebe zimnice!“ Vstal hned uzdravený bratr a vykonal rychle úkol svatého poslušství.

Ohlédněmež se na Bohumíra a pozorujmež k svému užitku, jak rychle a mnoho-li z návodu sv. Norberta v dokonalosti křesťanské prospíval.

Bohumírovi, jehož srdce pobožností vřelo, zalévaly se oči slzami, kdykoli slovo Boží poslouchal neb na modlitbách trval.

K svatému obcování řeholních bratrů napomínaje, uměl řečí moudrou a ráznou hýbati srdcem jejich; kteréhožto daru Božího i sv. Norbert při něm sobě všimnul a velmi vážil. Kdysi těšil Bohumír bratřů, a zbuzoval

jich, aby na vyhanost utrhačů nedbali, řka: „Lež v sedle dlouho neostane; pravda však ostojí a dotrvá. Neboť lež sedí na plachém koni; pravda však (Pán Ježíš) na oslátku!“ Několik vlažných bratří vidoucích, an se Bohumír kázní řeholní z tuha opásá, radilo mu, aby takový pás o některou díрку popustil; on pak odpověděl jim: „Kdož se chtějí na lodi velikou řekou na protější břeh k pohodlnému místu dostat, neplaví se rovnou čarou k přístavišti, noprž hrubě výš nad ním, védouce, že proudem vždy dolů strženi budou. My bychom rádi přeplavili moře velikánské, v němž se hemží množství plazů; vhod tedy bude, opatříme-li loď svatých slibů, jimiž k břehu křesťanské dokonalosti směřujeme, vyšším přívozem řeholní horlivosti proti proudu, jemuž se lidská křehkost a ztrnulost snadno strhnouti a zanesti dává. Té horlivosti pakli se kdy spustí řád náš svatý, tehdy bojím se, aby v kázni neochabl, ba až i v nekázni nezabředl! Neboť „kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne“ (Ekk. XIX, 1.)

Dle příkladu sv. Pavla apoštola trestal Bohumír tělo své a skrocoval je postem ustavičným. Krom chleba skorem praničež nejídal.

Slovo Páně: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem“ (Mat. XI, 29) v paměti a v srdci přechovával, cvičil se pořád ve svatě pokoře. Lidskou chválu odmítal, hanu pak a potupu k sobě hřnul. Jeho poníženost měla na počátku soužení s bratry řeholními, proto že mu vůči jeho andělského obcování poctu činili; leckdy jim také slovíčko „hrabě“ z úst vyklouzlo. Však právě to mu v uších loupalo, až jednou zabědoval: „Pro lásku Kristovu prosím vás, Nejmilejší, neračtež mne slouhu svého již nikdy takovým slovem nazývati; neboť pod týmž názviskem já i podrízenci moji mnoho jsme zavinili, což teď s bolestí a svzdycháním vyznávám!“ — „Ale“ — dí jeho životopisec — „podstatnější důvod jeho pokory máme ten, že sobě tu nejchatrnější službu vyprosil, aby totiž směl bdíti nad čistotou v záchodech kláštera našeho; což na ulčení pejchy naší pravím!“ —

Bl. Bohumír byl skutků milosrdných tuze pilen. Na Kapenberku před klášterem založil on i nadal hospodu neb špitál pro chudé, jimž tam často sám nohy umýval a peněz rozdával ze srdce věru otcovského.*)

*) Dle poznámky Bollandistův z Tov. Jež stál ještě r. 1643 před klášterem kapen-

Měl sluhu Giselberta, jenž potom do kláštera kapenberského za bratra služebného (za bratra laika) přijat jest. S ním vyšel kdys navštívit klášter varlarský. Tehdáž nosil ještě světský, panský, ale nikoliv nádherný, oděv a meč za pasem — na obranu dědin a práv klášterů, jež nedávno založil. Potkav ho žebrák; poprosil za milostinu. Bohumír zeptal se sluby: „Prosím tě, ostal-li nějaký peníz v měšci?“ — „Ano, pane!“ — „Dej chudáčkovi!“ I stalo se. Rekl Bohumír zase: „Hledej, a najdeš-li, dej mu ještě!“ Sluha dal opět. Dí mu pán: „Hledej, zbylo-li co, a přidej mu!“ Služebník dobyl z měšce poslední peníz a doručil žebráčkovi. Do třetice dal Bohumír ke cti a chvále a slávě nejsvětější Trojice Boží a vyjevil sluhovi úmysl svůj, jež při tom měl, v ta slova: „Prosím tě, dávejme chudině, seč koli jsme, aby dobrotivý Bůh náš utvrditi ráčil nové stípení našeho bratrstva na Kapenberku a ve Varlařích.“ Z čehož patrně, jak velice vážil sobě řádu svého a jak mnoho sobě zakládal na modlitbě a přimluvě pokorných žebrácků!

Rovněž divna jest láska, jakouž Bohumír pro Boha nepřátele miloval; též i trpělivost, kterouž hrdinsky snášel křivdění a rouhání škůdců a soků svých. Ta zpráva, že hrabě Bohumír, ustanoviv světa se zhostiti, na totéž svou choť namluvil, pobouřila velmi tchána jeho Bedřicha, hraběte arnsberského. Lakomec ostouzeje Bohumíra, vyčítal mu bezprávně, by byl dceru jeho Jitku o část dědictví ošidil. Byloť nejspíš na hradě Arnsberku, kdy hrabě Bedřich valnou obklopen družinou zeti svému hrubě vyhrožoval, až se ctitelům Bohumírovým slze z očí draly. Ale náš blahoslavenec, chrabrého srdce a mysli pokojné, kývnul na jednoho z přátel svých a pošeptal mu: „Možná, že mne ten nešťastník zajmouti obmýšlí; ty pak, budu-li zdržován zde v okovech, pověz Otci Norbertovi, aby k vůli mému vysvobození ani nouhou nehýbal. V žaláři neřku-li seděti nobrž i umříti pro zákon Boží kéž bych hodným byl nalezen! V temnici budu se Pánu Bohu pilně modliti a bodrou myslí na Jeho smilování očekávati. Po tom věru dychtím, aby tělo mé sloužením Kristu Pánu všechno vyžilo a naposledy v ohni protivenství na prášek shořelo, jakož i staré, metením zedrané koště bývá do pece hozeno.“ Hrabě Bedřich srážíje Bohumíra s úmyslu řeholnictví, pohrozil mu, že s lidem svým zbrojným hrad

Kapenberk oblehne a Otce Norberta v podhradí na šibenici oběsí. Svolávaltě Boží hněv na svou hlavu rouhač, až ten vñáhle do ní uderil. Nežli se událo, viděl jeden premonstrát ve snách obludu lva, an hraběte Bedřicha požíral. O vánocích l. 1123 slavil císař Jindřich V. v Utrechtu říšský sněm, jemuž obcoval i Bedřich II., vojvoda švabský, kníže moudrý, bojovník statečný, muž vhlídný, zdvořilý a císaři, jemuž ujoval, milý. Ledva byl císař do svého pokojíka ze sněmovny poodešel, ujal se vojvoda Bedřich kapenberského hraběte Bohumíra před říšským panstvem a tepal pobočně arnsberského hraběte tam přítomného, káraje ho z lakomosti, nepobožnosti a výtržnosti. Zavinilý hrabě zjevnou károu poněkud zkontl. Po sněmu vrátiv se domů, vzkázal na Kapenberk a prosil snažně, aby ho Bohumír navštívil. Kterýž domýšleje se, by tchán s ním o uzdravení své nedužné duše jednati chtěl, pojal s sebou některého přítele a jel na Arnsberk v hod Nanebevzetí Panny Marie. Tchán prováděl zetě svého všady po hradě a ukazoval mu štavení, svrchky a poklady své, snad i dědin pod hradem vůkol rozložených, hodlaje ho tím navnaditi a přikloniti, k čemuž se hrůzou nedal donutiti. Než chudoby svatě milovný Bohumír vážil sobě vnady as tak jako shnilého stří. Užjev na hradě mnoho ubožáků, jež krutý hrabě po svém obyčeji okované v žalární věži mořil, prosil za ně; ale skalou jeho srdce nepohnul! Toť bylo mu tam těсно a smutno; jak mile tedy některé spasitelné rady tchánovi poskytnul, vzav odpuštění pospíšil na Kapenberk, kdež mu klášterské ticho a pokoj o samotě takřka rájem bylo. Hrabě Bedřich ani v hodinu smrti své neučinil vězňům, ač ho tuze prosili, milosrdenství; teprv po jeho smrti na svobodu jsou puštěni, z kterýchž brzo několik umřelo vystálou trýzní. Hrabě arnsberský bídne skonal. Šel z něho puch nesnesitelný, z čehož žena při umírajícím seděví se rozstala i málo potom umřela. Uslyšev poselství o neblahém skonání tchána svého Bedřicha arnsberského, od něhož byl mnoho zlého a protivného zkusil, dal se náš blahoslavenec Bohumír do pláče; neboť z vnuknutí Ducha Svatého věděl, do jaké by mučírny taková dušice spravedlivým Božím soudem byla zavlečena!*)

berským špitálský dům s kaplou sv. Mikuláše; a klášter odděloval pro chudé desátek všech věcí.

*) Hrad Arnsberk, jež s příslušenstvím l. 1368 kolínské arcibiskupství koupilo, strměl ještě r. 1643 na kopci, na jehož svahu dvojí městečko stálo, řečené Starý a Nový Arnsberg. Pod horou stál (1643) prémonstrát-

Po smrti Bedřicha, hraběte arnsberského, přišli k jeho zeti k hraběti Bohumírovi kteřísi jeho úředníci (ministři), řkouce: „Ejhle pane, v jak bohaté dědictví mohl jste se nyní uvázati, byste nebyl povrhl světskou slávou!“ Bohumírovi zruměla tvář výčitkou světem páchnoucí; načež jim odpověděl: „Proč tu pozůstalost tak příliš vychvalujete? Zdaliž by mne smrt někdy téhož panství nezabila, jakž byla i tomuto hraběti učinila? Hle, zahynul, nemoha nic s sebou vzíti, aniž sestoupila s ním sláva do hrobu! Vědomo jest Tobě, Pane Bože můj, kdybych byl měl jistotu jeho brzké smrti, že bych přece milost obrácení mně nabídnutou nebyl poodložil, kromě snad za tou příčinou, abych k rozmnožení cti a chvály Tvé z pozůstalosti, kteráž by na mne spadla, ještě několik klášterů vystavěl a nadal. A což medle znamenitého jsem prokázal, opustiv to, což přirozeným věcí obyčejem se mnou ostatí nemohlo? Prosím, odpověztež mně: „Někdo by vám za babku (trojuík) bohatstvím oplývající město prodával, zdaliž by vám líto bylo toho penízku vůči přehojného zisku z takového trhu?“ Řkou mu: „Byli bysme hloupí, až bychom bučeli!“ — Bohumír: „Hloupejší kousek, ba bláznovský kus vyvedl by člověk, jenž by se zdrahal za svůj, necht sebe lepší statek pozemský koupiti sobě království nebeské! — Smí-li pak kdo chlubit se tím aneb za to mzdy žádati, že Stvořiteli vrátil, což byl od Něho zdarma vzal? Však nám přece dobrotivý Pán Bůh i v té věci k spasení duše příležitosti naskytá, arcit toliko z nevyvažitelné studánky pouhé Svě milostivosti!“

Duše Bohumírova dychtěla po rozloučení s tělem, aby s Kristem Pánem na věky sloučena ostávala. Šel-li blahoslavenec někam přes pole v průvodu řeholního bratra, a tento sobě sedl unaven: lehl sobě onen na znak, a složiv i skříživ ramena a ruce, jakž umrlce v rakvi k pohřbu skládají, vzdychal prudce a křičel: „Ó, přijď a pojď sem hodinko přestěhování mého! Ó, Pane Bože můj, rač mne rádně na tu hodinku připravit a vystrojiti!“ Ba, on bažil po mučnické smrti pro spravedlnost; což v dolepané události zahr-

ský mužský klášter Vedinghausen (Arnsberg), jež založil lakomého hraběte Bedřicha vnuk Jindřich hrabě arnsberský l. 1170. Když mu choť Ermengarda zemřela, zaslíbil se okolo r. 1185 Pánu Bohu v Bilém řádě, a vedl v tomto svém založení takřka svatý život jako bratr sluha (laik).

nuto jest. Jitku, jeho někdy choť, unesl nešlechtný Frank z posvátného sklípku. Kdys potkal bezbranný Bohumír a poznal lupiče; i pokáral ho z té svatokrádeže. Zařval zloboch: „Ty-li ten škůdce, jenž dle doslechu o moje neštěstí stojí?“ — „Já neštěstí tvého nevyhledávám,“ odpověděl Bohumír, „ale rád bych tebe vychvátíl ze zubaté tlamy starého arcivraha, jemuž jsi se v chlapství podrobil.“ Lupič jako zběsilý vytrhnul z pochvy meč, chtěje zabiti karatele. Ten beránkovi na jatky vedenému podobný sklonil hlavu a nastavil šíji ráně. Ale zuřivec, Božím způsobením zastrašen, schoval meč a odkvapil. Však ho neminula spravedlivá Boží pomsta, neboť po krátkém čase kopím probodený zahynul!

Tehdáž roznešena jest o hraběti Bohumírovi křivá povídka, by on, svého úmyslu příčinou dokonalejšího v zákoně přemonstrátském života pykaje, byl zase Jitku k manželskému obcování přijal a řeholní kanovníky z hradu vyhnal. Až z poříčí Mózy přišel na Kapenberg Evkrivin pro svého rodného bratra, jenž tam co bratr sluha klášteril, hodlaje ho odvésti do svého kraje. Dí mu Bohumír: „Nevidíš-li sám, že křiva jest ta pověst? Kterak bych směl na to sahnutí, což přestalo býti mým, jsouc Bohu samému k službě zasvěceno? Ty Pane Bože můj dobře víš, kdybych i měl z té ženy synů k chování a k zaopatření, že bych radši, nesa je na plecích, přede dveřmi domů na ně žebрал, nežli bych, vztáhna rukou, dotknul se statků obětovaných Tobě a sluhám Tvým k dědictví věčnému!“

Horoucnou a věrnou lásku, jakouž Bohumír sebe samého z celého srdce Pánu Bohu v služebnost ustavičnou byl obětoval, odměnil týž štědrý Otec tím, že mu dal již zde moc nad ďáblem, kterýžby s hrůzou jeho rozkazu poslouchal. Za prvního léta svého řeholnictví trpěl jeden kapenberský bratr pořád od pokušitele ďábla, jenž mu zbožný život zoškliviti a zostuditi usiloval. Než v přítomnosti našeho blahoslavence cítil bratr vždy polehčení; ba samý hlas Bohumířův povzdal vydaný zaplašoval od bratra viditelného mu vraha úkladníka. Jednou těšil Bohumír pokušeného touto řečí: „Bratře můj! dejž se potěšiti a zmužile zápoliž s protivníkem. Kdykoliv tebe tak sklíčí, že srdci krušno bude jedinkou modlitbičkou pochváliti Hospodina: tehdy dočkej času trpělivě, až by se On nad tebou smiloval. Zapuď truchlivost nadějí Božího utěšení, věda jistě: „jestliže zavrhl, i smiluje se podle množství milosrdenství svých.“ (Pláč Jerem, III 32.) (Dokončení.)

Obrázky a úvahy z cesty do Alp.

Napsal František Ekert.

6.*) Halštat.

Hory nořily temena svá v rudou zář ranního slunce, které tam nahoře již vládlo, do kotliny ale ještě nevnikalo. Po skráních horských velikánů valily se stříbrné mráčky, tam splývaly v kotouče, jinde zas co bělouňský hedvábný závoj znenáhla se rozestíraly a do stromů ponořovaly. Vůně z lesů a sadů a příjemný chlad naplňovaly ovzduší — kdo dovede vyličiti a znázorniti letní jitro v kotlině Alpské! Vyjeli jsme v dostavníku z Išlu, přejeli Trunu, pozdravili sv. Jana Nep. na dřevěném mostě, ohlédlí se po Išelském krásném hřbitově, objeli kuželovitou, smřčinami zarostlou horu Syria a octli se v úžlabině, kterouž Truna šumíc a skotačíc k Išlu spěchá. Je to nevázané dítko přírody, plaché a neposedné, proto vidíme co chvíli, že skotačivostí její dali úzdu a navěsili jí svěracích kazajek, aby chtě nechtě sloužila lidem, hnala pily na dříví, byla dráhou pro solné lodi i splavné dříví a kde řečiště její příliš kostrbaté, tam má vykázanou umělou dráhu, do níž jezy nucena jest zabočiti. Milovníci rybaření si přivstali, celé řady stojí jich na břehu cvičíce se v trpělivosti.

Společností mou tentokráte nebyli ani Vídeňáci ani Prusáci, ale samí Sasové z Drážďan a ze Zhořelice, dva mladíci horovali o Solnohradu, odkudž přicházeli a těšili se na Dachstein ježž dnes či zítra slézti chtěli, čehož jsem jim nikterak nezáviděl, máje ještě na paměti svou procházku na Zimici, ostatek byla rodina, jejjž otec, bývalý důstojník, vyprávěl o Čechách a r. 1866., kde bojoval. Lidem, kteří celý rok v městě tráví, je v horách každá bystřina, každé skalisko, každá chaloupka věcí, která pozornosti a obdivu vyžaduje a tak i v společnosti naší zaznívaly ustavičně úryvečné věty a slova, k nimž v písmě klademe vykřičníky.

Na východní straně objevila se nám brzo Išelská solná hora, odkud solí nasycená voda rourami do solovarů v Išlu se vede. Ložisko soli r. 1562 tam nalezené bylo prvním základem budoucího rozkvětu města. Na straně západní strměly vrchole vysokého hřebene Hainzen a Katheru, po chvíli nám zamezily obzor štihlé modřiny, které na dlouhých větvích jehličí jako rozedrané závoje držely. Dojeli jsme vísky Laufen, právě to pohorské idilly s roztomilými chaloupkami a

zahrádkami. Až sem zabloudil druhdy nějaký Čecháček, jehožto potomek dal si na chaloupku tabulku s nápisem „Lepschy.“ Jedeme úžlabinou podél břehu dále a vozka dělá nám na svou polnici lesní koncert, táhlé zvuky melancholické písně, které z plechové trubice vyvozuje, obřezují se o stráně hor, tak že tlupy sekáčů na lukách u řeky ustávají v práci, podpírají se o kosy a dívají se za námi. Exempláře postilionů mizí, budeme je znáti jen z povídaček. Co jsou prosaičtí konduktéři na drahách proti takovému alpskému postilionu! Má fráček s červeným lemováním, vysoký klobouk s kokardou a na zelené šňůrce polnici, zná každý vrch, každý kámen na cestě, kudy jezdí, má zdravého vzduchu nazbyt, projíždí každodenně krajinami, na které chodí se cizinci až z daleka dívati, má — celoroční ferie. Znenáhla slunce vystupuje, již vylezlo až na temen hřebenu Rosenkogel, dívá se odtamtud na nás jako zvědavé dítko do studnice. V zářích jeho běhají se kapličky na horách, jest jich tolik, že nelze jich sčísti, co chvíli pozdravuje nás u cesty obraz neb socha krajana našeho sv. Jana. Přijíždíme do listnatého lesa. Stromy podávají si větve tvoříce nad námi zelenou klenbu, pod níž zvlaženou cestou uhánějí koníci až do vsi Goisern. Zde mimo starý katolický chrám farní je i kostel protestantský. Zastavili jsme před starožitnou budovou s mramorovými sloupy u vchodu, kde mnohé dřevěné, obrázky pomalované a prostřílené terče nám vypravují, že štílení do terče i zde oblibeno jest. Po chvíli uhání vůz dále, krajina stává se čím dále tím divočejší, hory tím velkolepější, brzo míváme vísku sv. Agatu a ocitáme se na břehu jezera Halštatského, jehož rameno nám viditelné zdá se býti velikým rybníkem zelenavé vody. U míyna Gosavského, ježž žene prudká bystřina, vystoupili jsme z vozu na parník.

Proti nám táhne se široká úžlabina, přes kterou pne se ve výšce 130' na sedmi pilířích položený most, kterým rourami vodí se slaná voda do Išlu. Trpasličí parník odráží od břehu a plove do prostřed, odkud patříme na obraz neobyčejný. Jaká to divoká krajina! Kolem jezera příkré hory, na východě Saarstein rozervaný, jehož temena Schwarzkogel a Scharstein do oblak sahají, na jihu výběžky Dachsteinu: Hierlats a Krippenstein a na západě odnoží hřebene Ramsavského. Stráně hor těch kolkol jezera vesměs na 6000' vysoké padají kolmo do jezera, ježž jako učarováno v hluboké jámě leží. S velikým namáháním vydlabali od

*) Při titulku: „Z Lince do Išlu“ v předešlém čísle má státi číslice 5.

Gosavského mlýna do Halštatu úzkou silnici a na východní straně rozléhaly se hromové rány od skalních stěn, kudy staví železnici, již musí cestu do kolmé skály vyřezávat dynamitem. Jako ze studně díváme se po příkrých stěnách skalních vzhůru k obloze, nevidíme ničeho, leč zelenavou hladinu jezera, spoře porostlé skály a nad tím blankytnou klenbu oblohy, jsmeť tu jako v zapomenutém zákoutí světa. Věru nehostinný to koutek země a přece i sem, do toho kraje příšerného, skalnatého, do té divoké robinsonády vkouzlil člověk město — Halštát.

Již je vidíme na konci jezera na levém jeho břehu — předivné to město, jakoby sem bylo přeneseno z báječné země pídimužiků a skalních duchů. Celé město vystavěno na příkré skále nad jezerem, domy nalepeny jsou na skálu jako vlaštovčí hnízda, nad střechou jednoho je zápraží druhého — malebná to skupenina chaloupek. Zpředu kyne nám pěkný farní chrám katolický slohu gotického, jemuž musili stavitelové půdu uměle a pracně zjednat, vystavěli totiž v jezeře obrovské podezdívky a do prostory mezi zdí a skalou navezli země, kterou z daleka po lodích přivezli a na půdě takto získané založili chrám i hřbitov. Západní průčelí kostela dotýká se téměř skalní stěny, cesta ku chrámu vede po stupních do skaliska vtesaných. Na stěně kostelní vymalován jest obrovský obraz sv. Křištofa, což jest velmi případné, nebo zdá se, jakoby sv. Křištof sem, kam sotva orel zalétl, lidi jezerem byl přenesl a skalní toto město jim stavěti pomáhal. I poslední obydlí nebožtíků musili zakladatelé města pracně utvořit. Pruské tolary vystavěly zde nedávno také protestantský kostel, stará se vůbec spolek Gustava Adolfa o to, aby zde v rakouských Alpách v každém znamenitějším místě byl protestantský kostel, ačkoli v celém t. z. Salzkammergutu pouze 5000 protestantů jest. Nejpodivnější věcí v Halštátě je však mlýn přilepený na skálu nejméně 100 stop vysoko nad jezerem. Bystřina se skály tekoucí žene kola jeho a pak se kácí v kaskádách dolů do jezera. Jaký to vděčný předmět pro malíře krajiny a pro milovníka podivnátek! Zdálo se nám, že každou chvíli mlýnice ve vzduchu visící dolů se sřítí, avšak kola otáčela se zcela pravidelně a potok šuměl a síče vrhal se po uhlazené skále do propasti a my počali jsme se obdivovati tomu, kterak lidé do chaloupek svých chodí, kterak stezka do jedné vedoucí je právě nad komínem jiné a nejpodivnější bylo nám, kterak domečky ty dřevěné a vetché dovedou vzdorovati lijá-

kům, lavínám i vichrům a že již dávno nebyly jimi smety dolů do hlubiny jezerní. Sv. Křištof nás drží a chrání, pravil nám jeden dědoušek zdejší. Než něco jsme zde přece našli, co každé město má, náměstí a ulici, ale jaké náměstí! Ve velkých, za dávných časů založených městech spořilo se s prostorem velice, ale náměstí takové, jako v Halštátě, není snad v celém světě. Dole na jednom místě je uzounký břeh a tam je prostora jako velký pokoj, má podobu trojhranu, trojhran ten obstoupnut jest vysokými kamennými domy a ozdoben uprostřed starožitným sousoším Nejsv. Trojice a to je Halštatské náměstí. Slunce tam jakživo nevnikne, jen modrá obloha dívá se tam dolů jako do dvora velkoměstského domu a vysoko nad tím vším strmí skála. Většího náměstí tu ani netřeba, vzduchu zdravého je tu až nazbyt, procházkou je hladina jezerní a tržiště bylo by zde zbytečným, nebo zde nic není než voda a skála a ty nelze prodávati.

Halštát je snad nejpodivnějším městem v Evropě. Divíme se skalním ostrovům skandinávským, o nichž cestopisy mnoho nám vypravují, pojďme do Halštatu a máme hotovou Skandinávii. Od 17. listopadu až do 2. února nevidí obyvatelé skalního toho hnízda ani slunce pro obrovské skály, jež kolkolem strmí, však i v letě slunce jen několik hodin se dívá do kotlinky této. Živobyť je zde velice obtížné, o rolnictví nelze zde ani mluvit, vše, čeho k živobyť potřeba, musí se sem po jezeře dovážeti. Životodárným pramenem je hora nad městem strmící a ty poklady solné, jež v sobě chová. Celá hora provrtána jest šachtami a štolami, tam se pouští sladká voda, nechává se nasytiti solnými látkami rozpustných kamenů a odvádí se rourami do solovarů, z nichž největší jsou v Halštatu, Ištu a Ebensee. Sál přivedla sem lidi, kteří chtějí bydleti na blízku díla svého založili si s ohromným namáháním tam, kam druhdy jen kamzík doběhl a sup doletěl, město. Téměř na všech štítech domů i chatek vidíme obrazy sv. Křištofa neb sv. Floriana, jehožto ochrany zde obzvláště potřebují, nebo kdyby některá chaloupka ohněm dole vzplanula, zachvátil by plamen za několik okamžiků všechny dřevěné nad sebou stupňovitě na skále nalepené domky. Naš svatý Jan zde má také mnoho ctitelů, což ze soch dále za Halštatem i z obrazů na domech zdejších poznati lze. Než něco zde přece prodávají, nebo slyšíme neustále pokřikovatí „aprikósy“, „aprikósy“ a „uzené ryby“ — to jsou jediné věci zde ke koupi

nabízené a uzené ryby jsou obyvatelům zdejšímu asi tím, čím chudíné v Čechách brambory.

Naproti Halštatu viděli jsme úžlabinu, kudy milá nám Truna, s kterou již od Lince jsme sloučení byli, do jezera padá, tentokrát jsme se jí nedrželi, nebo čím dál k pramenům jejím u Aussee v Štýrsku odtud neda-
lekém, tím jest okolí její kostrbatější. Ani k Rudolfově věži nad Halštatem netrhláme se; přichází se tam po stupních z klad utvořených a je tam sbírka starožitností římských a keltických zde nalezených a ještě výše vede závratná „kamzíková stezka“, po níž jen kamzíci a báhňští dělníci bez závratí kráčetí dovedou.

Zvolili jsme si raději pohodlnější cestu k pověstným nedalekým vodopádům. Rodina Zhořelická navrhla mně výlet ten a já mile-
rád jsem poslechl, jelikož to byli dobří lidé, jichž na cestách nelze dosti vážit si. Bylo nám jíti z Halštatu úžlabinou na východ. Pozorovali jsme na protějších skalních stěnách trychtýřovité otvory, z nichž voda řinula, což pochází od tání ledu na Dachsteinu. Kráčeli jsme pod skalní stěnou přes 6000 stop vysokou podle potoka, jenž ustavičnými vodopády k jezeru pádí, na druhém břehu jeho třetí stěny skalní právě tak vysoké jako na naší straně a tu jsem si vzpomněl na malou Karlovu ulici v Praze, které tato úžlabina podobná jest. Jsou v Čechách lidé „rovináři“, kteří každého, kdo bydlí v kopcovitém kraji, zovou „horákem“; má to slovo ale také vedlejší význam jakési příhany. Pojdte vy „krajáci“ a „rovináři“ sem do té Halštatské skalní ulice, abyste prakticky na-
byli pojmu „horáka“ a napínejte krky, oč, že, neprasknou-li vám žíly na krku, zařeknete se, až domů přijdete, nazývati své krajany z Pobrží neb ze Žďárských hor — „horáky“. Na skromné půdě pod vymletou skalní stěnou řadí se u potoka chaloupka za chaloupkou, pak mlýn a zase pila na dříví — k čemu ten mlýn zde, těžko říci, nebo o obilí zde není ani památky, neužrálo by zde ani, jen konopě, něco málo bramborišť a lučiny viděli jsme tu. Chaloupky ohrazeny jsou plátkami, u každé jsou dvířka a cizincům otvírají je žebráci, uboží to lidé, z nichž jeden hluchoněmý, jiný slepý, jiný blbý aneb volatý jest, lid je v krajině té vůbec zakrnělý a politování hodný. Zastavili jsme se v jedné chaloupce, kde hospodyně přinesla nám sýr, máslo, černý chléb a čerstvé mléko. Nad chaloupkou strměla zasmušilá skála a hospodyně vyprávěla nám, kterak se modlívali, když v zimě víchř burácí a s hromovým ra-

chotem se skalních stěn obrovské laviny dolů se kácejí. A co děláte v zimě, tázali jsme se. Aj což, vece žena, práce je dost, muži jdou do solních bání aneb kácejí dříví v lese či pracují v pilách, ženy pak obstarávají hovězí dobytek a předou konopě. Nepocho-
pitelno nám zůstalo, kterak mužové po těch skalních stěnách v zimě dovedou vyléztí vzhůru ku kácení kmenů, ač žena s úsměvem ukazovala nám stezky, kterých jsme ale nerozeznali. Vypravování ženy té o způsobu života zdejšího lidu nás velice zajímalo.

Pocházela z jedné chatky zdejší, co živa nebyla dále než v Halštate a neměla ani pojmu o tom, co je to kraj rovný, na němž všelike obilí roste. Můj Bože, pomyslí jsem si, jak málo jest člověku potřebí k tomu, aby byl na světě spokojen! Ta žena zde v té příšerně divoké kotlině, která nemá ani ponětí o tom, co jest svět, která žije zde skromně a spokojeně, či není ona tisíc-
krát šťastnější, než mnohý světák, kterému celý svět nestačí, který koření si živobytí nejrafinovanějšími požitky a ve svém nitru je rozháran a rozerván, poněvadž nemá ani víry v Boha, ani naděje, ani lásky! Ba bla-
žený ten lid, který nezná rozličných těch potřeb, jež labužnictví a materialismus vy-
myslily, nebo právě ty potřeby, jež lid chudý leckdes zná ale ukojiti nemůže, jsou nepo-
slední příčinou těch babylonských poměrů, které nyní vládou na světě. „Panem et circences“, to jest jídlo, nápoj a zábavu chtějí jako za starodávna, tak i nyní mnozí vyhlá-
siti za nejvyšší a jediné cíle, jichž člověk domáhati se má, víru v Boha a život po smrti vyhlásují za báčorky a zatím nedo-
vedou falešní ti prorokové lidu dáti ani „pa-
nem“, ani chleba, ani „circences“, ani zábavu, ale učíce lid odvykati starobylé prostotě, střídmosti a skromnosti vrhají jej do hladu a v zoufalství. Jak neskonale krásnějším a utěšenějším zdál se mně býti život těchto Alpských horalů i v tom zasmušilém zákoutí, než život v našich vesnicích s těmi nesčíslnými kořalnami! Vedou ustavičný boj s pří-
rodou, neznají než ta okolní skaliska, jsou při tom zbožní, ctnostní, spokojeni. Mužové jsou kostnatí siláci, namáhavou prací otužili, ženy ale slabé a brzo stárnou. Pán Bůh žehnej milou tu chaloupku, kde jsme se ob-
čerstvili a seznali více, než kdybychom byli celou knihu přečetli!

Za chaloupkou kácí se horský potok s výšky 300 stop dolů, v zimě však, kdy dráha jeho hladkým náledím se leskne, kácí se tudy klády s temene skály dolů, kde ne-
daleko žene potok pilu na dříví. Cesta vedla

nás nyní bludištěm obrovských balvanů, které působením prosakujícího vlhka od skály se odlouply a dolů sřítily, což i nyní občas se děje. Balvany ty, z nichž nejeden tak veliký jest, jako slušný dům, obrostly mechem a do zvětřaného povrchu jejich zapustily borovice a modříny kořeny své, mezi nimi nalezli jsme tu i tam poloshnilé kmeny, které před časy vichřicemi a lavínami se závratné výše smetány byly, zatím rostou na nich nové stromy a keřiny a toto pletivo protkáno jest kapradinami a když jsme do toho šlápli, proborili jsme se po kolena — toť tvořící se prales! Panička měla k tomu všemu tisíc otázek, chtěla zde čekat, až tam někde nahore objeví se stádo kamzíků dolů se dívajících, avšak nezdvořáci ti nechtěli přicházeti, — byla by to znamenitá podívaná pro měšťáky sem přicházející. Však vědí ti kamzíci dobře, proč neradno ukazovati se lidem, nebo pojednou zarachotilo to nad námi kdesi jako udeření hromu, v tisícerych ohlasech duněl hukot dál a dále až ztrácel se v úžlabině — jediný výstřel z pušky a tolik rachotu, jak teprvé, když snese se nad úžlabinou tou náhlá bouře a hrom počne buráceti a prudká vichřice kácí balvany i kmeny dolů, jaký to okamžik hrůzy a zděšení pro obyvatele chaloupek zdejších! Výstřelem polekáno vyběhlo stádo Alpských ovcí a vůdce jejich, kostrbatý beran, mrzutě nás měřil. Měřili jsme i my oblohu a pozorovali jsme, že jsme se octlí v slepé ulici, v smečkách, nebo cestu nám zabránila pojednou skalní stěna, byli jsme u cíle výletu svého, u pověstných Halštatských vodopádů.

Po stupních do skály vtesaných a z klad utvořených vystoupili jsme výše, abychom pohodlně prohlédli si nejkrásnější vodopád solných Alp, Waldbachstrub. Silný potok vydlabal si v mramorové skále tajný průtok a temným tímto otvorem jako z podsvětí valí se širokým proudem dolů, rozkládá se v miliardy atomů, pak šumě a kypě spojuje se v pánvi skalní, odkud znova přes skaliska vrhá se do propasti 600 stop hluboké. Posadili jsme se nad strží tou na lavičku. Vysoko nad hlavami našimi visel tu a tam šťhlý modřín, hýbal hlavou, jakoby nás pozdravoval. Zde v tom zákoutí, kde ani ptáčka viděti nelze, bylo nám, jakobychem seděli v začarované krajině, v romantické pohádce, v pevnosti obehnané obrovskými, nedobytnými hradbami. Odvážili jsme se i na závratnou lávku přes vodopád, házeli jsme suché sněti do vířící vody a promokli jsme jako pod lázní sprchovou. Hned vedle Strubu obdivovali jsme se vodopádu ještě velkolepějšímu,

t. z. Schleierfallu. Ten se vrhá se skalní stěny dvakrát tak vysoké jako sv. Vítská věž v Praze přímo a bez překážek dolů v oblouku a proměňuje se v bělounek závoj. Jak velkolepé a velebné to obrazy přírodní! Naplnění těmito dojmy vraceli jsme se nazpět k Halštatu. Tam nahore leskla se temena hor září slunce, k jihu trpytil se led a sníh na pláňích Dachsteinu, v Halštate bylo však již šero, slunce zde již dávno zapadlo a nad jezerem spočíval temnomodrý vzduch, skrz nějž v nejrozmanitějších odstínech prohlédaly zelenavé hory.

Na přístavišti měli jsme zvláštní divadlo. Přistála tam četa dvaceti kamzíkolovců, samých to osmahlých kostnáčů v malebném lovcím kroji a s holými koleny, dobrodružná to skupina! Vůdcem jejich byl jistý uherský šlechtic, který prý je náruživým kamzíkolovcem. Šli na noční čekání, znají každou stezku, každou strž, každý kámen na horách, slézají i nejpříkrejší stráně a to i v bouřlivé noci. Pytláctví prý zde velice kvete a při těch odvážných výletech jsou zdejší pytláci praví mistři proti soudruhům svým v našich lesích křivoklátských; zakládají si nemálo v dobrodružstvích zažitých, jež pak s notnou rozvážností cizincům rádi vypravují, jako vyprávěl i nám na zpáteční cestě jeden stařec, který v každé větě několikrát vyslovil slovo kamzík „der Gams“, jak zde říkají. Jakýsi cit příjemný pocítili jsme, když po plavbě jezerní vstoupili jsme u Gosavského mlýna opět do dostavňku, který nás rychle unášel k Išlu. Měsíc v náplňku poléval bledou září horstva a zrcadlil se v hladině Truny. Zhořelickému pánu rozvázal se jazyk, mluvil mnoho o nebožtíku králi Janovi a žehral na nynější poměry ve své vlasti, odsuzoval náboženské potlačování v Prusku a ujišťoval, že Sasové nikdy nebudou sousedy své v tom následovati. Já pak během celého dne přivykl jsem názvu „Herr Pastor“, jímž mne společnost má oslovovala, tak že jsem si z něho již nic nedělal. Když jsme za noci přijeli do vznešeného Išlu, kde zaznívala odevšad z proměněných skvěle osvětlených hudba a hemžili se lidé a srovnávali s tím vším skalnatý nehostinný Halštát a okolí jeho, bylo nám, jako bychom se byli opět dostali ze skalnatého ostrůvku do čilého života, jakobychem se byli octlí z divoké pohádky ve skutečnosti.

Druhého dne rozloučil jsem se s Alpami. Několik dní deštivých zkazilo mně tentokráte zamýšlenou cestu přes jezero sv. Volfgangské na Schafberg, do Solnohradu a na jezero královské. Nestálé počasí počalo z Išlu hosti vyháněti, omnibusy, parník na jezeru

i vozy železničné byly jimi přeplněny — kdo by neznal to obecenstvo divné, jež z lázní cestuje, není snad větší protivy na světě, než mezi ním a těmi horaly, jež v úžlabině Halšatské jsem seznal. Připadla mně na mysl ona žena v chaloupce pod skalou nedaleko vodopádů, když jel jsem ve společnosti dvou šlechticů Polských, z nichž stará šňupala, mladá kouřila a obě něžnou a starostlivou péčí svou věnovaly svým psíkům pitvorně přistrojeným — odporný to pohled! Jsou lidé na světě, kteří v mdloby upadají, když zvířeti poněkud se ublíží, ale chladnými jako led zůstávají, když bližní jejich hladem zmrá. Proto jsem tomu vděčen byl, když octl jsem se z kruhu velkopanských hostů Išelských v milém Linci, v společnosti u „zeleného stromu“, kde kněží i nekneží v přátelský kruh svůj mne přijali. Blízko u hranic českých ohlédnu se viděl jsem v modravé dálce na jihu klikatinu Alpskou, z níž kostřbatý Trauenstein a ledový Dachstein jasně vynikaly. Byl jsem zase v Čechách.

Uvitání

správce duchovního,

(přednešeno školním dítkem jménem osady.)

V naší tváři radost plane,
v srdci ožívá se ples,
slasti vánek všude vane,
všecko zve nás k blahu dnes.

K svému stádcí pastýř duší,
jménem Páně zavítal; —
přicházíme, jak se sluší,
aby od nás poctu vzal.

„Vítejte nám Otče drabý,
z vnitra duše voláme.
Bůh nechť žehná Vaše snahy,
Vám i sobě žádáme.“

„Svatá nechť nás víže páska,
jako údy rodiny,
zkvítej Vámi víra, láska,
nebeské to plodiny.

„To jsou slova, — vroucí slova,
jež se vinou z nádra k Vám,
volající pozdrav z nova:
Buďte mile vítán nám.“

J. Ř.

DO P I S Y.

Z Krut (vikar. Černokosteleckého) dne 4.
pros. 1877.

(Zpráva o sv. missii.)

Svátkem Všem Svatých započala v Krutech sv. missie, a trvala do 9. listopadu t. r. Konali ji vel. pp. P. Klement Vlasák, rektor, P. Bernard Jiršele a P. Josef Dušek, redemptoristé ze sv. Hory. Hned úvodní řeči získáno tolik, že osadníci po celou tu dobu pilně navštěvovali dosti prostranný chrám Páně, tak že v pravém slova smyslu byl ustavičně naplněn. Důtklivými a dojemnými kazatelskými řeči, jejichžto směr hlavně se nesl k obrácení hříšníků, byl věřící lid poučen o cíli člověka, o potřebnosti katolické víry, o ošklivosti a záhubnosti hříchu, o posledních věcech člověka: o smrti, soudu a trestu věčném. Budila-li kázání ta spasitelnou bázeň v srdcích posluchačů, napomáhala kázání o přikázáních Božích, zvláště proti nečistotě, o vystříhání se blízké příležitosti, o náhradě a o přikázáních církevních obrátiti vůli k poslušnosti k Bohu a k sv. Otkovi Páně. K tomu cílila též křesťanská cvičení, kteráž byla konána pro jednotlivé stavy, nejprve ve školním domě pro dívky a mládež až do 15. roku, pak v chrámu Páně pro ženy, muže, mládence, panny, tak že při každém cvičení byl toliko stav ten přítomen, jehož se týkalo posvátné poučení, S takovýmto cvičením byla vždy spojena příprava k přijetí svátosti pokání a nejsvětější Svátosti oltářní. Aby však tyto svátosti hodně byly přijaty, kázáno bylo též o jednotlivých částkách sv. pokání, o generální zpovědi, o hodném přijímání nejsvětější Svátosti oltářní, před kterouž se konalo i veřejné odprošování, — výkon to veledojemný! Jako ale milosrdný Samaritán v podobenství. jež vypravoval Pán náš, do ran ubohého spoulního netoliko vína nalil, ale i oleje: tak byly pravým zmírňujícím olejem a občerstvujícím balsámem pozdější kázání a slavnosti při sv. missii, jako: řeči o modlitbě, o mocné přímlově bl. P. Marie za hříšníky, o lásce Ježíše K. ke všem lidem, o jeho sv. kříži, o odpustcích, o nebi, a slavnostný průvod s velikým missionářským křížem, (na němž jest mistrně malovaný obraz Spasitele,) nešeným od 32 mládenců při hláholu všech zvonů, při hudbě a střelbě, postavení a posvěcení toho kříže vedle hlavních dvěř chrámových za účastenství 16 duchovních, podobně i slavnostný průvod s Nejsvětějším

při osvětlení všech domů, při množství bíle oděných družiček, při hlaholu zvonů, hudbě a střelbě. Vše co se dalo při sv. missii v chrámě i mimo něho, bylo tak krásné, tak zajímavé, tak k pobožnosti povzbuzující, že osadníci sami pravili: Nelze nám zůstat ani doma ani na poli, necháváme na ten čas práce a pospícháme do svatyně naší. Také každodenně již záhy ráno přicházeli tam. I ten každodenní výklad sv. tajemství celého růžence těšil je velice. Účastenství jejich u stolu Páně bylo přehojné. Napočítalo se jich 1035 a mezi nimi byli též všickni přednostové přifařených obcí. Na nevelikou farní osadu Krutskou jest tento počet komunikantů velmi utěšený. Tato generální přistupování k sv. přijímání dle jednotlivých stavů, jadrnými promluvami před i po sv. přijímání oslovená, kteréž k milování Boha a bližního, k svornosti vespolečné a k vytrvalosti v dobrém rozněcovaly, vydávala velkolepé svědectví o horlivosti pp. missionářů jak na kazatelně tak i ve zpovědnicích osvědčené. Za tak obětavné namáhání chtěla jim farní osada Krutská projevit svou nelíbenou úctu a vděčnost, a proto shromáždila se téměř celá před farním domem, když měli pp. missionáři odjeti a doprovázela je se svým farářem a obecními představenými při hlaholu všech zvonů, při střelbě a hudbě až na hranice sousední farnosti, ponechajíc pak další doprovázení jich až do sousedního farního místa svižnému banderiu ze všech vesnic oblažené osady Krutské. P. M.

KRONIKA.

Z Prahy. Zprávy z Říma sem došlé potvrzují sice, že sv. Otec Pius IX. chorobou na lůžko upoután jest, dokládají však, že se mu od 8. t. m. bohudík lépe daří.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 16—20. prosince u Matky Boží Sněžné (u Františkánů), od 21—25. t. m. u sv. Salvatora v semináři.

Z Poznańska. V Mogilně a v Gnievkově byl neznámým duchovním před shromážděným lidem z církve katolické vyobcován odpadlík kněz Silvester Suizczynski, který byv třikráte napomenut a vyzván, aby svého bludu se zřekl, neuposlechl. Stalo se takto: Mezi nedělními službami Božími, když oba kaplani Heuschild a Zygmankowski nejsv. Svátost oltářní vystavovali, přibyl do kostela neznámý muž zahalený v dlouhý šat. Poklekl u postranního oltáře a tam po nějakou dobu zbožně a vroucně se modlil. Jakmile bylo dáno požehnání s nejsvětější Svátostí,

odebral se neznámý do sakristie, brzy pak vyšel v taláru, v rochetě a s hořící svíčkou, vstoupil na kazatelnu, předčítal listinu vyobcování, kardinalem Ledochovským podepsanou, konečně vyzýváje věřících k vytrvalosti a věrnosti ve sv. víře katolické, zlomil na znamení vyobcování hořící svíci před zasnuocím lidem. Pak zmizel postranními dveřmi, aniž by jej kdo z přítomných byl poznal aneb věděl, kam se dále ubírá. — Tajný papežský delegat dosud od vlády pruské nebyl nalezen, ačkoliv po něm pátrá tisíce četníků a strážníků pruských. Kanovník Poznaňský svob. p. Kurovski, který po dlouhý čas jménem byl papežským delegatem, byl v měsíci listopadu z vězení Kozminského propuštěn když nad všelikou pochybnost zjištěno bylo, že tajným papežským delegatem není. Ubohý seděl nevině dvě leta a čtyři měsíce v žaláři. Mnoho tisíc osob chtělo jej okázale z vězení domů doprovoditi, vyhnul se však veškerým ovacím odebrav se ze žaltáře do kostela, kde sám zapěl „Tě Boha chválíme.“ — Dr. Martens, bývalý seminářský ředitel v Pelplině byl od vlády pruské vyzván, by za dosti velké služné učil církevním dějinám na vysokých školách Vratislavských. Martens však nepřijal úřadu toho, poněvadž kníže-biskup Förster vládou sesazen byl a nikoho není ve Vratislavské diecési, kdo by mohl uděliti církevní pravomocnost. — Zpráva, že sv. Otec Pius IX. v brzkém čase prohlásiti chce církevního učitele sv. Františka Saleského za patrona veškerého tisku katolického, nalezla nejen v italských a německých katolických novinách nýbrž i v polských časopisech radostného souhlasu. —

Z Bosny. Blahodárné účinkují Trappisté v Bosně slovanské, ujímajíce se chudých rolníků a odchovávajíce dítky jejich. Nouze a hrozná bída rozhostila se v úrodné krajině této, neb Turci vydírají i poslední sousto z úst ubohých Bosňáků, ukládají jim nesnesitelná břemena pod záminkou válečné daně. Ustavičně se hrozí obyvatelům slovanským smrti, pročež mnozí opouštějí svou vlast a hledají útulek na půdě rakouské. Chudí rodičové pracují celé dny u bohatých Turků, pokrevních bratří k islamu odpadlých, kteří jsou horší Turků. Odměna celoroční jest kus pole, které si smí chudý Bosňan, když robotou zaneprázněn není, vzdělávati. Dítky běhají polonahé, nemajíce žádné dohlídky, neb dospělejší jest s rodiči pracovati na poli. Rostou, aniž by chodily do školy a se vzdělávaly, neb turecká vláda se nikdy o školy národní nestarala. Jen to s podivením jest, že přece umí dítky modliti se, což svědčí,

že Bosňané jsou nábožní. V chatrčích jest všude zříti nejvyšší chudobu, není v nich ani postelí, ani stolů, ani židlí ani skříní. Otep slámy na holé zemi jest lůžkem rodičů a dětí, polenta celoroční stravou a k ní skyva černého chleba. U Bosňana nouze, u Turka přepych a nádhera z mozolů Bosňana, to jest poměr mezi rajou a habijí (sluhy a pány). Jsou-li již nešťastné ty dívky, které rodiče své na živu mají, jak ubohé jsou teprv dívky osiřelé, kterým rodiče umřeli neb od Turků pobiti byli! Pro ty a takové dívky staví Trappisté sirotčinec, by je v něm živili, šatili a vyučovali. Prostředky jejich jsou ovšem praskrovné, jmenovitě v slovanských zemích mělo by se tudíž přihlížeti k tomu, aby se sirotkové tací podporovali, neb jen tímto způsobem zachovají se dívky pro víru křesťanskou a pro národnost slovanskou. Za pouhých čtyřicet franků (14 zl. r. m.) chtějí Trappisté po celý rok takového sirotka opuštěného živiti; šatiti a vyučovati v čtení, psaní a počítání, jakož i v katolickém náboženství. Též zamýšlejí sirotky dospělejší vyučovati rozličným řemeslům, aby prací rukou svých sami chléb si vydobývali a tak se z nich hodní a řádní lidé stali.

Z Paříže. Každoročně rozdělují se v Paříži odměny těm, kdož skutky tělesného neb duchovního milosrdenství nad jiné vynikli. Josef Montyon jest šlechtný zakladatel odměn těch, nazývají se tudíž i odměny Montyonovy. Letos obdarováno bylo 22 osob, které náleží nižším třídám lidu francouzského, z nichžto některé o Montyonských odměnách se teprv dověděly, když jim zaslány byly. První cena 2000 franků udělena byla chudé ale milosrdné ženě Pařížské, která prací rukou svých a velikou obětavostí zařídila v Paříži ústav pro deset ubohých nalezenců, o které jako něžná matka pečuje a které zbožně vychovává. Druhá cena se dostala normanskému faráři Leroyovi, který má velikou zásluhu o svou osadu. Když ustanoven byl duchovním správcem několika odlehlých vesnic na pobřeží normanském, našel mezi venkovany velikou hrubost a nemravnost. Neunaveně pečuje o spásu duší sobě svěřených a vším úsilím pracuje, učinil v málo letech hrubosti a nemravnosti přítrž, tak že osadníci jsou nyní mravní, zbožní a poctiví lidé. Třetí cena přiručena jest Janu Latgé, který za vzor sloužiti může všem zeťům. Ačkoliv sám zámožným není, staral se i po smrti své manželky, po celých patnáct let o svého tchána i tchýni a vybavil sestru své manželky, dav jí dosti slušné věno. Mezi ostatními obdarovanými nalezájí se vdovy a

dívky, které se věnovaly službě nemocných, děvečky, které se obětovaly odchovávaním dětí zesnulých svých pánů. — Opět nalezáme zřejmých důkazů, že nižší třídy obyvatelstva francouzského nejsou zkaženy, a že zásady křesťanské posud v mnohých srdcích květají. — Chrám nejsvětějšího Srdce Páně, který lid po ukončené válce francouzsko-německé na Montmartru u Paříže stavěti počal, bude po ukončení stavby náležeti k nejnádhernějším chrámům celého katolického světa. Staví jej celé Francouzsko, stavba dosud vyžadovala nákladu čtyř milionů franků, rozpočet však celé stavby chrámu obnáší 12 milionů franků. — Všeobecnou pozornost vzbudil rekovný čin křesťanské lásky, který vykonala klášterní sestra v Bretoňsku. Opatrující malá děvčátka vedla jich pět na procházku, nejstaršímu děvčátku bylo teprv osm let. Pojednou spatřila dobrá opatrovnice ovčáckého psa, červené oko, svislý ohon a pěna u huby okamžitě ji přesvědčily, že zvíře jest pominulé. Pes se hnul na dívky, šlechtná sestra vrhla se mezi vztekklé zvíře a děvčátka, celých deset minut držela psa hledíc jej zardousiti, při čemž strašně pokousána byla. Konečně jí přispělo několik rolníků ku pomoci, pes byl klacky ubit. Sestra dána do nemocnice, 15 ran na rukou a nohou bylo hned vypalováno, ale za několik dní upadla v hroznou nemoc i prosila, aby se nikdo k ní nepřibližoval, počala třeštiti a soptiti a stala se obětí svého povolání. Rodiče zachráněných děvčátek poslali pět palmových věnců na rakev sestry, jejížto jméno zapsáno jest v knize života, nebo větší lásky nikdo nemá nad to, aby kdo život svůj položil za přátely své. — Ženy francouzské bouří se proti sňatkům občanským, které revoluce zavedla. Na venkově a i v hlavním městě považují sňatek manželský za svátost, která se v kostele a před církví uděluje. Francouzský zákoník ale žádá, aby snoubenci dříve než přistoupí k oltáři, dostavili se k starostovi neb představenému a před ním projevili vůli svou, že chtějí sňatek manželský uzavřít. Stát jen taký sňatek za platný uznává, snoubencům pak ponechává na vůli, chtějí-li též před oltářem církevně oddáni býti čili nic. Lid pak soudí opáčně, že oddavky před starostou (mairem) jsou pouhým a zbytečným obřadem, který vyžaduje peněz a ztráty času. Když freimauri a židé vypověděli v posledním čase církevnímu sňatku válku, povstaly po celé Francii jednoty žen nejprve v Dijonu, hlavním městě burgundském, jejichžto stanoviny jsou tyto: Snoubenci předstoupí, jak toho státní zákon vyžaduje, před starostu,

ale nepůjdou v ten den do chrámu, aby se oba sňatky nálezitě lišily. Nevěsta se dostaví k mairovi v sátech jednoduchých bez okrasy a bez průvodu, toliko svědkové ji budou provázeti. Od starosty odebere se nazpět do otcovského domu, tam setrvá několik dní, aniž by manželkou jména byla a teprv pak se svým snoubencem před oltářem sňatek církevní uzavře. Starosta dle zákona prohlašuje po vzájemném svolení snoubence za oddané, nevěsta však mu má odpověditi: „Jste na omylu pane, teprv před oltářem se tak stane.“

Z Ecuatoru. Po zavražděném šlechtěném Morenovi zvolen jest za předsedu republiky Ecuatoru freimaur Ventimiglia. Nastaly smutné poměry, freimauri počali bezohledně s katolickým lidem Ecuadorským nakládati. Ventimiglia promínul vrahu svého předchůdce dosti mírný desíletý žalář a propustil zločince, který arcibiskupa Quitenského otrávil, na svobodu. Vrah i spiklenci procházeli se vítězoslavně ulicemi Quitenskými, posmívajíce se lidským i božským zákonům. Když na den sv. Rocha dle praдавného obyčeje církevní průvod městem se ubíral, poručil pan předseda vládní, aby lid bodáky byl rozeznán. Dal do bezbrauných střelců, několik účastníků průvodu bylo zabito, několik poraněno, mnoho do žalářů uvrženo ano i metlami mrskáno. Ventimiglia byl přítomen tělesnému trestu, dva katolíci jsou umráskáni, několik polomrtvých odneseno do nemocnice. Lid nanejvýš rozdrážděn a popuzen domohl se zbraně a žádal, aby předseda odstraněn byl. V ulicích Quitenských teklo mnoho krve, ale vojsko zvítězilo. Předseda obrátil se proti kněžím a biskupům, některé poslal do vyhnanství, jiným pak zastavil plat aneb odňal církevní statky. Lid však se přidržel věrně svých duchovních pastýřů, počal je brániti a do vyhnanství jich nechtěl pustiti, aniž se nalezli, kdo by církevní statky kupovali. Apoštolský vikář vyslovil interdikt nad městem Quitem, biskupové pak hrozili vyobcováním z církve katolické všem, kteří by se propůjčili k vykonávání nespravedlivých úkazů předsedových. Nebe přispělo ku pomoci. Sotva interdikt byl vyřčen, počal vrch Cotopari soptiti, hlavní město bylo zahaleno v černé mraky a den byl tak temný jako noc. I zemětřesení mnoho domů v Quitu a na venkově porouchalo. Lid měl přírodní ten zjev za spravedlivý soud a trest Boží; zdálo se, že nebe samo potvrdilo výrok apoštolského vikáře, neb jedva že na pokornou prosbu předsedovu interdikt zrušil, vyjasnilo se nebe a sopka přestala chrliti

oheň i lávu. Tato vzájemná shoda trestů církevních a trestů Božích učinila v celé zemi veliký dojem. Když nenáviděný předseda Ventimiglia pozoroval, že se takto dlouho v nejvyšším zemském úřadu neudrží, obrátil a počal činiti pokání — ovšem snad jen na oko, nebo vlku v ovčím rouše není co věřiti. Povolal k sobě biskupa Ignata Ordonesa z Riabomby, který byl nejstatečnějším obhajcem církevních práv a svobod mezi všemi biskupy. Přisahal, že žádný proticírkevní zákon již nevydá, a zrušil veškeré dřívější zákony. Přisahal, že věří co církev katolická k věření předkládá, že ji chce ochraňovati a proti veškerým nájezdům brániti. Písemně stvrdil, že slovu svému dostojí a toto vše splní. — V republice Bolivenské zemřel biskup v městě Santa-Cruz della Sierra Msgr. Xaverius Rodriguez v 60. roce věku svého. Získal si veliké zásluhy o církev katolickou v republice Bolivenské a byl ve veliké vážnosti i u nekatolíků pro apoštolskou horlivost, pro šlechtinnost, lásku k chudým a neunavenou činnost svou, tak „že se stal všem vším.“

Literární oznamovatel.

— „*Stručná katolická dogmatika.*“ Pro vyšší učebné ústavy a vzdělance vůbec sestavil Josef Barták, kand. dokt. bohověd., zámecký kaplan v Cholticích. Schválena nejduš. bisk. Ordinariatem Brněnským. V Brně 1878. Tiskem a nákladem Vil. Burkarda. Str. 152. V tuhé vazbě za 1 zl. 20 kr.

— „*Bibliotéka mládeže.*“ Sbírka poučných a zábavných spisů pro mládež. Sešit IV. obsahuje: „*Indické pověsti* (pančatantra).“ Pro mládež českou upravil Václav Petrá. Tiskem a nákladem Rohlíčka a Sieverse v Praze. Str. 108. Cena 40 kr.

— „*Sbírka posvátných čtvero zpěvů pro mužské i smíšené hlasy.*“ Pro žáky středních škol uspořádali J. Koráb a H. Palla. Sešit 3. a 4. po 30 kr. Nákladem kněhupectví Mikuláše a Knappa v Karlině. — Tamtéž vyšel „*Be sed mládeže*“ sešit 144. s tímto obsahem: „*Chovanka.*“ Povídka mládeži a její přátelům. Dle pravdivé události vzdělal F. V. S obrázkem. — „*Dělníková rodina.*“ Povídka mládeži od Jos. Soukala. — „*Hlad na lodi.*“ Pravdivá událost. Dle polského vypravuje F. V. Str. 82. Cena 28 kr.

— „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid.*“ Dílu III. sešit 1., jímž počíná povídka: Myslivec od Černého lesa. Str. 64 za 20 kr. u I. L. Kobra. — Tamtéž vyšel „*Jihu*“ sešit 22. (str. 353—416).

— „*Časopis katolického duchovenstva.*“ Svazek 8. (poslední t. r.) obsahuje: Theophylaktos o prvenství Petrově. — Účelnost ve všemíru. — Císař Ferdinand I. — Kronika: Sv. František Saleský přijat mezi učitele církve. — Rozhodnutí správního dvoru soudního v příčině konkurence při stavbě chrámu. — Votivní mše v kapli. — Držení těla při mši sv. — Confiteor při zaopatřování. — Obětování nemluvněte. — Zpráva o spolku sv. Josefa za rok 1877. — Akademie křesťanská. — Seznam údů a účastníků Dědictví sv. Prokopa. — Literární oznamovatel. Hlídka časopisů. Odporučení. — Svazek 1. na rok 1878 vyjde dne 16. února.

— (Zasláno.) Roku 1885 oslavena býti má 1000letá památka *úmrtí sv. Methoda* zvelebou posvátného *Velehradu*. S Velehradu za dob dávných rozšiřována byla víra a odtud opět rozšiřována býti má; odtud povždy staráno býti má, ať oltář Boží nikdy neuhasne v našich zbožných vlastech, ať se k báni nebes jasné vznáší obět z chrámů křesťanských, ať se všechna čeleď Cyrilla a Methoda u Petrovy skály sjednotí. Treba na lečjaké prostředky pomýšleti, kteréž napomáhají úmysl tento provésti. K témuž účelu odsluhují mnozí kněží mešní intence, stipendia však udanému účelu věnují. I prosíme každého důst. kněze, čtenáře těchto listů, aby pod adresou: „p. Antonín Stojan, kooperator v Příboře na Moravě“ laskavě udati ráčil, možno-li mu a kolik intencí měsíčně, aneb čtvrtročně, aneb půlročně, aneb ročně ve prospěch Velehradu persolvovati. Intence patřičného času dodány budou. Dobro věci nad všechnu pochybnost Bohu milé dodalo nám srdce i odvahy tuto prosbu přednésti. Věho dobrého na Pánu Bohu, Máteri Boží, ku jejíž cti a chvále kostel Velehradský zasvěcen jest, na sv. Cyrilla a Methodu prosí s úctou povinovanou oddání: J. Vykydal, děkan a farář Velehradský. P. Pl. Mathon, O. s. B., jednatel „Matice Velehradské.“ P. Antonín Stojan, kooperator v Příboře na Moravě. Na posvátném Velehradě, v Brně a v Příboře v prosinci 1877.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan Veselý, farář v Svatoboru, dne 10. prosince (nar. v Plzni 16. května 1805, vysv. 24. července 1831);
- p. Julius Bach, farář v Hrádku (Wünschelburg) v hrabství Kladském, d. 29. listopadu (nar. 20. května 1810, vysvěcen 13. října 1833).

Vyznamenáni jsou:

- p. Antonín Maý, arcibiskupský notář, farář v Levině (v Kladsku), jmenován čest. kousist. radou;

- p. František Veit, kněz na odpočinku v Dobříši, a
- P. Arnošt Gebhard, vysl. definitor řádu Františk. v Chebu, jmenováni jsou arcibiskupskými notáři.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. Ječmen, kaplan z Tuklat do Plaňan;
- p. Karel Gross, kaplan za admin. v Svatoboru (Zwetbau);
- p. Theod. Ryska, k. v Bělé, za f. v Slapech;
- P. Tomáš Klement, f. premostr. v Teplé, za kapl. v Číhaně.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef Darilek, jubil. kněz, b. notář, tajemník b. vikar. úřadu Píseckého, majitel zl. záslužného kříže s korunou, farář a os. děkan v Horním Záhoří, dne 1. prosince (nar. v Třebové 20. ledna 1800, vysv. 24. srpna 1823).

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Ondřej Fechtner, jubil. kněz na odpočinku v Litoměřicích, dne 1. prosince (nar. v Oknech 15. září 1798, vysv. 24. srpna 1824).

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. Albert, far. v Křtalku (dioc. Brněnské), za faráře v Liběchově;
- p. Ant. Dressler, kaplan v Litvínově Horním, za admin. in spir. v Horním Jiřetíně;
- p. Martin Durnwalder, koop. za admin. v Petrovicích, kdež
- p. Josef Hille, farář, vstoupil na stálý odpočinek.

 Příštím číslem, které d. 24. t. m. vydávati se bude, ukončí se XXVII. ročník „Blahověsta.“ Po přání dávných přátel a příznivců, kteří za nepokojných a bouřlivých běhů časových rádi oddechu a útěchy hledají v čtení nábožném a vzdělavatelném, bude „Blahověst“ i v novém roce dále vycházeti. Činíme tedy uctivé pozvání ku předplacení na ročník XXVIII. „Blahověsta“, jehož I. číslo vyjde dne 5. ledna 1878. V té naději, že počet předplatitelů vzroste, ponecháváme i na příští rok nepatrnou cenu předplatní, jak v čele t. listu udána jest. Předplácí se v expedici (v kněhupectví B. Stýbla) v Praze. Nejlevnější předplatiti lze poštovní poukázkou, budiž však zřetelně na ní napsána adresa předplatitelova i poslední pošta.

Milodar. Spolku neposkv. Početí bl. Panny Marie k podporování katolíků v říši Turecké a na východě: Jos. Kabeš z Čisté I. zl.

Opravy. Str. 368. sloup. 2. ř. 25. čti „dvěma sty lety“ (m. dvěma lety). — Str. 382. sloup. 2. ř. 19. čti „Raduita“ (m. Radnita). — Str. 387. sloup. 1. ř. 28. čti „třináctém“ (m. jedenáctém).

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupectv:
Celoročné 3zl.
pol. 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Na den slavný Božího Narození.

(Čtení z Isaiáše proroka při první mši, na
jitřní.)

„Lid, kterýž chodil ve tmě, viděl světlo
veliké: a bydlícím v krajině stínu smr-
ti, tím světlo v vzešlo.“ (Isai. 9,
2.) a t. d.

Dnes slavíme, Nejmilejší! tělesné naro-
zení božského našeho Spasitele, kterýžto den
s tím větší radostí a s tím větším plesáním
srdce svého slaviti můžeme, čím větších pří-
čin a pohnutek dnes k radosti své jsme při-
jali. Dnešního dne totiž vyvedeno jest ne-
šťastné padlé pokolení lidské z otroctví na
svobodu, z bídy uvedeno jest k blaženosti,
ze smrti k životu a k světlu z temnosti.
Dnes vyplnil všemohoucí a nejvyšší milosrdný
Bůh zaslíbení, která od věků činil, patriar-
chům přislíboval, v zákoně starém předobra-
zoval, skrze proroky ohlašoval, která poko-
lení lidskému nad spasením svým již zoufa-
jícímu dávno byl učinil a po jejichžto vy-
plnění ono toužilo přezádoucně. Dnes zavítal
toužebně ode všech národů očekávaný den,
dnes rosu dala nebesa a oblakové vypršeli
Spravedlivého, otevřela se země a vydala
Pomazaného Páně. (Isai. 45.) Rozpadá pak
dnešní sv. čtení na paterou část. Nejprve
ukazuje prorok Boží, že lidu, který chodil
ve tmě, vyšlo světlo, totiž Ježíš Kristus, za
druhé ukazuje jeho ponížení, za třetí jeho
povýšení, za čtvrté uvádí svatá jména jeho
a za páté ukazuje rozsáhlou a věčné trvání
jeho království. Praví tedy prorok: „Lid,
který chodil ve tmě, viděl světlo veliké.“
Před příchodem Ježíše Krista na tento svět,
bratří nejmilejší, následkem hříchu prvních
rodičů v ráji veškeré jejich potomstvo pohří-

ženo bylo v temnostech a sice v temnostech
nevědomosti, hříchů a bídy. V temnostech
nevědomosti, neboť člověk chtěje věděti do-
bré i zlé, jedl z ovoce zapovězeného a tak
upadl v nevědomost. Proto dí Mojžíš: „Obě-
tovali ďáblům a ne Bohu, bohům, jichžto
neznali.“ (Deut. 33, 17.) A David praví:
„Bloudili po poušti na místě bezvodném, ne-
nalezli cesty k městu, kdežby přebývali.“
(Žalm 106, 4.) V temnostech hříchů chodili,
neboť všickni z hříšného těla skrze žádost
pocházejíce, v hříších a nepravostech počati
a v hříších narození byli. (Žalm 50.) Proto
dí apoštol: „Smrt panovala od Adama až do
Mojžíše.“ (Řím. 5, 14.) Avšak proto, že die
zákona poznávali lidé smrt hříchu, nebyla
smrt shlazená, ale rozmnožovala se tím více.
A proto dí prorok David: „Všickni se od-
chýlili, napořád neužiteční učinění jsou.“
(Ž. 13.) Tak čteme i v knize Jobové: „Žá-
dný není čist od poskvrny ani dítě, jehožto
život jest jediný den na zemi.“ V temnostech
bídy chodil lid, neboť jakžkoli byl sprave-
dlivý, předce byl nešťastný na tomto světě,
ještě nešťastnější při smrti, ale nejnešťastnější
po smrti své. O kteréžto bídě praví Isaiáš
prorok: „Já pak u prostřed dnů mých půjdu
k branám pekla.“ (38.) Ejhle! bratří, v ja-
kých temnostech chodilo, ale což dím že
chodilo, bloudilo před příchodem Páně pokolení
lidské! Nebo choditi v temnostech není cho-
diti, ale blouditi, neboť dí Pán: „Kdo chodí
ve tmě, neví kam jde.“ (Jan 12.) Když však
Kristus, slunce spravedlnosti vyšel s výsostí
nebeských a na tento svět zavítal, uviděl lid
světlo veliké. Pozorujte, bratří, pozorujte,
viděl světlo veliké. Člověk sám nerozžhal
si ho, nekoupil a zásluhami svými nevydo-
byl si ho, ale viděl, kterak darmo se mu

uděluje. Než kterak pak mohl světlo to viděti ten, kterýž slepým narozen byl? (Jan 8.) Ovšem, toho nikterak nemohl, pakli že dříve nebyl osvícen. Aby tedy světlo sobě přinesené viděti mohl, osvětlil Bůh dříve duši jeho učiniv smíšeninu ze slíny a země, t. j. z božství a člověčenství. A tak uviděl světlo veliké, „ono světlo pravé, které osvětluje každého člověka přicházejícího na tento svět.“ (Jan 1.) Světlem tímto osvícen viděl světlo samo, viděl i osvětitel samého. Ale nejenom ti, kteří tehdy živi byli na světě, viděli světlo toto, ale i bydlícím nebo sedícím v krajině stínu smrti vzešlo světlo t. j. patriarchům a prorokům a ostatním svatým, kteří z těla vyzuti očekávali příchod Messiaše jakožto vyhnanci, nepřebývající ovšem v smrti ale v stínu, to jest v podobenství smrti, nemohouce patřiti na tvář Boží, o nichžto praví David: „Vzešlo ve tmě světlo upřímným, Bůh milostivý a milosrdný.“ (Ž. 111.) A na jiném místě: „Světlo vzešlo jest spravedlivému a radost těm, kteříž jsou upřímného srdce.“ (96, 11.) Kristus Ježíš, světlo tedy pravé, přišel na tento svět zapudil temnosti nevědomostí, hlásaje pravdu a rozehnal temnosti hříchů proliv svoji krev a od hříchů očistil svět, ukončil temnosti bídy, přinesa nám věčnou blaženost. A aby Kristus ukázal, že on zapudí temnosti světa, narodil se uprostřed noci a noc tu leskem a chvalozpěvy andělů osvětlil a pak leskem nové hvězdy. A proto čte se lekce, kterouž právě nyní rozebíráme, při mši sv. na úsvitě.

V dílu druhém poukazuje se nám na Kristovo ponížení, neboť čteme: „Maličký narodil se nám a Syn dán jest nám.“ Kdyby se nebyl stal malým, slabým dítětem, nebyl by nás osvětlil. Kdyby nebyl lesk svůj nepřístupný zahalil v oblak těla lidského, slabost oka našeho nebyla by s to spatřiti jej. Stal se tedy z neobsáhlého maličkým. Maličký tělem, maličký z pokory, maličký pověstí. Stal se maličký tělem, nebo sotva byv zrozen z Panny, položen byl do uzounkých jesliček. Stal se maličkým z pokory, neboť sebe samého ponížil, chudické sobě rodiče vyvolil, v chudobě živ byl a chudobu všem kázal říka: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ (Mat. 11.) Stal se maličký pověstí, neboť chtěl býti nazýván synem tesařovým (Mat. 13.) a sám o sobě zvěstoval skrze proroka: „Já červ jsem a ne člověk, pohanění lidí a povrhel obce.“ (Ž. 21.) Ve všem dal nám příklad pokory, aby ukázal, po jaké cestě přijíti můžeme do nebe, kteřížto jsme skrze pýchu padli a klesli. On tedy maličký narodil se nám z Panny a

Syn Boží dán jest nám od Otce. Nenarodil se zajiště k vůli sobě, jenž ničeho nepotřebuje, ale pro nás zrodil se a dán jest nám, kteří mnohého jsme měli zapotřebí. Pro nás narodil se, aby ukázal nám svou lásku k nám, jelikož jak dí apoštol „on prvé miloval nás.“ (I. Jan, 4.) Pro nás narodil se a dán jest nám, aby nám ukázal cestu života, abychom totiž následovali šlépějí jeho. Pro nás narodil se a nám jest dán, aby nás od smrti vykoupil, jelikož on sám položil duši svou za ovce své. Co však vyspělo z této lásky, z této pokory, z této trpělivosti? To co následuje: „A vloženo jest knížetství na ramena jeho.“ Toť díl třetí, v kterémž se po ponížení Kristovu jeho povýšení a oslavení hlásá, skrze kříž, který nesl na ramenou svých, dána mu jest všeliká moc na nebi i na zemi. A o tom vyjádřuje se sv. apoštol takto: „Sebe samého ponížil učiněn jsa poslušným až k smrti a to smrti kříže. Protož i Bůh povýšil ho a dal jemu jméno, kteréž jest nad všeliké jméno, aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo, nebeských, zemských i pekelných“ (k Filip. 11.) a t. d. Toť jest ono maličké zrníčko horčičné, které sice ze všech semen jest nejmenší, které však vsazeno byvší vyrůstá u veliký strom. Toť jest onen nepatrný kamínek, který se, jak čteme u Daniele proroka, odtrhl s hory bez rukou lidských a učiněn jest horou velikou a naplnil všecku zemi. (Dan. II.)

Ve čtvrté částce vysvětluje se šest jmen Kristových: A nazváno bude jméno jeho Podivný, Rádce, Bůh, Silný, Otec budoucího věku, Kníže pokoje. „Podivný jest skutečně neboť činil nové, neslýchané zázraky; rádce byl hlásáním pravd nebeských, svým utrpením, všem bídným spomáháním; Bohem byl, jelikož sám z mrtvých vstal ale i těla jiných zemřelých lidí k životu křsil; silný byl, neboť silného ďábla přemohl a svázal, lidí z vazeb jeho vyprostil a nebe jim otevřel; byl Otcem budoucího věku t. j. křesťanů, jelikož je ochraňuje a jich se zastává, u Boha Otce za ně prosí a se přimlouvá; byl a jest knížetem pokoje, spravedlivé zdobí korunou slávy věčné a bezbožné do pekla odsuzuje. Tuť budou míti v nebi svatí všemožný pokoj se všemi a ode všech. Se všemi, totiž s Bohem, s anděly, s bližním, s tělem i s duší. S Bohem, neboť budou chtít jen to, co on chce a co jemu se líbí; s anděly budou míti pokoj, jelikož jako oni svatě a čistě smýšleti budou; s tělem i s duší, jelikož tělo i duše jenom k dobrému snažiti se budou; s bližním, že jej upřímně budou milovati. Ode všech budou míti pokoj, od dá-

bla a jeho spomocníků proto, že se jich báti již nebudou.

Konečně v části páté ukazuje se nám na rozšíření a věčné trvání království Kristova, neboť stojí psáno: „Rozšířeno bude panování jeho.“ Ten, jenž nyní toliko dobrým zdá se vládnouti a poroučeti a ne také zlým a bezbožným, na věčnosti oběma bez odporu poroučeti bude a beze všeho vzdorování, dobrým chystá slávu a blaženost věčnou, zlé a bezbožné potresce na věky. Nyní zdá se, že toliko v nebesích vládne a ne v pekle; ale v budoucnosti zjeveno bude, že vládne a panuje všude. „A králování jeho nebude konce,“ ani co do času, ani co do místa, ani co do odměny, ani co do trestů. Nuže tedy, bratří, chceme-li státi se dědici království Kristova, staňme se dříve dědici jeho lásky, jeho trpělivosti a pokory; nebo skrze tyto ctnosti dosáhneme oné odměny. Nebojme se podstoupiti pro něho cokoliv odporného a těžkého, jenžto tak slavný, tak veliký Bůh jsa, tak mnohé trpké a tvrdé věci pro nás podstoupil. Milujmež jej více nežli sebe, jenžto tak malíčký pro nás zroditi se ráčil. Jeho svaté jméno, jeho svatá slova a příklady zamilujme sobě a následujme jich věrně a z celého srdce svého. Oslavujeme radostně a s plesáním jeho narození, s radostí ne tělesnou ale duševní, ne v hodování a opilství, ale v střídmosti a obdarování chudých. (Řím. 13.) Jestli že dnes oblekli jsme na sebe krásné, nové šaty, nechtějme se jimi chlubit, ale činně to k oslavě toho, jehož narozeniny dnešního dne konáme a tak zajisté nejlépe oslavíme tento den, když nuzný a chudý od nás jestliže ne právě novým ale předce obnošeným šatem bude podělen. Jestliže dnes hojněji také a lepších jídel na stůl klademe, nečinme to proto aby chom jich s nestřídmostí požívali, ale aby chom z nich hojněji sirotkům, vdovám, hostům a chudým udělovali, aby s námi stali se oučastnými ve všech věcech pozemských ti, kteří s námi jedenkráte stanou se oučastníky věcí nebeských, skrze všeho dárce Ježíše Krista, Pána našeho, dnes z Marie Panny narozeného, jenž s Otcem a Duchem sv. živ jest a kraluje Bůh na věky věkův. Amen.

Na slavný den sv. Štěpána.

„Štěpán pln jsa milosti a síly, činil veliké divy a zázraky v lidu.“ (Skutk. ap. 6. 8.) a t. d.

Dnes slavíme, bratří nejmilejší, památku svat. prvomučeníka Štěpána, jehož podivu-

hodný život a drahou smrt přečtená právě epištola nám na mysl uvádí, ukazující na sedmerou věc, totiž, jakým byl v ctnosti, jakým v skutcích, jakým v lásce, jakým v moudrosti a výmluvnosti, jakým v rozjímání, jakým v trpělivosti a jak šťastným při smrti své.

Předně tedy, jakým byl v ctnosti, ukazuje, když praví: „Štěpán jsa pln milosti.“ Jmenuje se zde milost souborně, všechny dary Ducha sv. dohromady, jako víra, naděje, láska, moudrost, které jedním slovem nazývají se milostí. Těmi tedy sv. Štěpán byl naplněn jako nádoba plná pízma a nádoba alabastrová plná drahé a vonné masti. Tak jako nádoba naplněná pízmem ven vyrazí vůni svou a již zdaleka čitelnou se činí a vše vůkol ní se nalezající naplňuje silou a vůní svou, tak jako alabastrová nádoba na zevnější straně prozrazuje, čím uvnitř naplněna jest a svým leskem oku lahodí; tak také i sv. Štěpán, milostí Boží jsa naplněn, nejen líbeznou vůni vydychoval, ale ještě více současníky své známými ctnostmi svými potěšoval. „Byl pln milostí a síly,“ dříve dále písmo sv. Jsou mnozí, kteří sice obdařeni jsou milostí od Boha v duši své, ale kteří s milostí touto neúčinkují skutečně buď z malomyslnosti, aneb ze strachu, aneb ze slabosti. Tak ku příkladu neúčinkují s milostí svou z malomyslnosti ti, kteří sice mají dobrý úmysl, ale za slabé se pokládají a bojí se nastoupiti cestu spravedlnosti, říkajíce: Jak bych mohl tak těžkou věc podniknouti? Ale k těmto volá Bůh skrze proroka: Malomyslní, posilňte se a nebojte se. (Isai. 35. 4.) Ze strachu neúčinkují mnozí s milostí svou, bojí se totiž lidí nešlechterných a spravedlnost hájiti se neosmělují, ale těm vyhrožuje písmo sv.: Kteří se bojí jíní, na ty připadne snůh. (Job. 6. 16.) Ze slabosti neúčinkují s milostí svou ti, kteří sice odhodlávají se na vykonávání spravedlnosti, ale jsouce slabi na polou cestě podlehají tíži nezvyklé, k těm volá Pán skrze ústa proroka: Posilňtež rukou kleslých a kolena mdlá utvrďte. (Isai. 35. 3.) Sv. Štěpán však nejenom byl „pln milosti,“ ale byl také „pln síly,“ on ani malomyslností, ani strachem, ani slabostí myslí od skutků spravedlnosti a svatosti nedal se odvrátiti a zadržeti. Proto vytýkal zuřivým židům, jej obklopujícím, tvrdost a zlomyslnost jejich říka: „Tvrdé šíje a neobřezaných srdcí a uší, vy se vždycky Duchu sv. protivíte.“ Tot k výstraze naší praví se, k výstraze nás kněží nehodných, kteřížto obávající se zlomyslnosti nešlechterných lidí, obávající se ztratiti lásku jejich,

zlé konání jejich netrestáme, ale spíše je zatajujeme a k němu mlčíme.

Za druhé, jakým byl sv. Štěpán v skutcích svých, ukazuje písmo sv. v následujících slovech: „Činil veliké divy a zázraky v lidu.“ Ačkoliv jedno a totéž jsou divy a zázraky, přede divy od obdivování a zázraky od zření pojmenovány jsou. (Zázrak, co za zrak zachází.) Zázrakem se nazývá to, co nad obvyklý běh přírody se stává, a na každý, vida to, z podivení prstem ukazuje. Než některé z těchto divů a zázraků nepůsobí ale toliko naznačují víru a svatost toho, kdo je činí anebo spíše naznačují moc toho, v jehožto jmenu se dějí, jako byly ony zázraky, které i bezbožníci působili, o nichž v písmě sv. řeč u sv. Matouše v 7 k. 22 v.: Mnozí mi řeknou v onen den (soudu): Pane, pane, zdaliž jsme ve jmenu tvém neprorokovali, a ve jmenu tvém zlých duchů nevymítali, a v tvém jmenu divů mnohých nečinili? Jiné divy a zázraky netoliko naznačují, ale spolu i ukazují svatost je činícího, jako skutkové vnitřních ctností, milovati totiž nepřátely své, ve světě živu býti andělsky a podobné. Kterážto skutkové v činícím je značí i ukazují svatost. Oběma těmato skutků druhu skvěl se sv. Štěpán, poněvadž sám v sobě byl podivuhodný, vším pozemským opovrhuje, Boha nade všechno miluje, vše chudým rozdávaje a nepřátely miluje, v těle a ne podle těla živ jsa, ve světě andělsky obcuje, za vrahy své se modle a myslí svou v nebi přebýváje. Ale i ve skutecích svých byl podivuhodný, slepým zrak navracel, chromé uzdravoval, hluchým sluch navracel, malomocné očišťoval, ďábly vymítal, každou nemoc hojil a mrtvé k životu křísil. Avšak my, bratří nejmilejší, nedychtíme po tom, činiti zázraky vnější, které mohou konati dokonalí i nedokonalí, jakýmiž jsme často kráte my a které by nám zavdati mohli příčinu k pýše a vychloubavosti, ale snažme se naopak míti vnitřní ctnosti a jich skutkem vykonávejme, které vnitřní svatost nejen naznačují, ale ji také působí, které působí k našemu prospěchu a spasení a dějí se, by jich bližní následoval.

Za třetí, jaký byl v moudrosti a výmluvnosti, dokazuje písmo sv., když udává, jak mnohé mudrce přemohl v hádání: „Povstali mnozí ze školy, kteráž slove Libertinských, a Cyrénských, a Alexandrinských, a těch, kteří byli z Cilicie a Asie, hádající se se Štěpánem; proto když z tolika národů vyvolení mudrci v pýše moudrosti své povstali proti Štěpánu, aby se s ním hádali, nemohli přece odolati moudrosti a Duchu, kterýž

mluvil (z něho).“ Nepraví písmo sv., že nemohli odolati jemu, nýbrž že „nemohli odolati moudrosti a Duchu sv., kterýž mluvil z něho,“ jak totiž již napřed Kristus Pán učeníkům svým byl přislíbil řka: Když pak vás vydají, nepřemýšlejte, kterak aneb co byste mluvili: dánof bude vám v tu hodinu, co byste mluvili; nebo nejste vy to, jenž mluvíte, ale Duch Otce vašeho, jenž mluví ve vás. (Mat. 10.) Nebo nepovstal sv. Štěpán, aby mluvil ze své moudrosti a výmluvnosti, a s židy se hádal, ale v moudrosti Boží a s výmluvností Ducha sv., která jazyky nemluvnat učinila výmluvné. (Moud. 10, 21.) Zdaliž tím poražení nejsou mudráci tohoto světa, kteří, co vtipného, co pravého, co přesvědčujícího vymýšlejí a přednášejí, to sobě a ne Bohu přičítají, chlubíce se, jak praví prorok, ve výroku úst svých: Rtové naši s námi jsou, kdo jest Pánem naším? (Žalm, 11. 3.) My však, bratří nejmilejší, jestliže co dobře pochopujeme a přednášíme, ne sobě ale vše Bohu připisujeme, který nám dal rozum, řeč a schopnost, abychom jich obou užívati mohli. „Slyšíce pak to, pukali se v srdcích svých a skřípěli zuby na něho,“ neboť nemohouce bojovati proti tomuto světcovi výmluvností svou a zvítěziti nad ním svou moudrostí, vrhli se na něho jako vztekli psi se zběsilostí srdce a skřípěním zubů, ukazující již hnutím těla samým, že prosti byli moudrosti a mírnosti.

Za čtvrté, jakým byl v rozjímání, vidíme, ze slov sv. písma: „Poněvadž pak byl pln Ducha sv., pohledv do nebe, užírl slávu Boží a Ježíše stojícího na pravici Boží.“ Chtěje sv. Lukáš mluvit o rozjímání sv. Štěpána, předeslal dříve, že byl pln Ducha sv., aby ukázal, že skrze Ducha sv. schopnost rozjímání se nám uděluje. Do nebe hleděl, nebo kde jest poklad tvůj, tam jest i srdce tvé. (Mat. 6.) Do nebe hleděl, kamž s celou toužebností spěchal a „viděl slávu Boží.“ Vidění toto bylo z části tělesné, z části duševní, neboť nebe otevřené a Ježíše oslaveného tělesnými očima ovšem viděti nemohl. Proto pravím, že ho viděti nemohl, jelikož sláva oslaveného člověka již tak jest veliká, že smrtelný zrak snéstí ji nemůže, proto i při proměnění Páně na hoře Tábor, kde toliko krátká a nedokonalá byla oslava Kristova, Petr a ostatní učeníci nemohli ji snéstí, ale ihned padli na tváře své. (Mat. 12.) A když slávu proměněného člověka nemohli snéstí oči smrtelníků, ó jak snéstí by mohli ustavičnou a neskončenou slávu člověka skutečně oslaveného, kterak slávu neskončenou a nepřístupnou Boha

Otce? A poněvadž Syn na pravici Otce svého nebeského sedí, to jest, ve všem jemu roven jest, proto toliko duchovní jenom oko a to ještě jakž takž viděti jej mohlo; pravím proto, „jakž takž“, jelikož taková jest sláva, takový lesk, taková blaženost velebnosti Božské, že žádný rozum, ani andělský, jakžkoliv veliký jest, nemůže dokonale ji pozorovati. Věru, blažený byl onen člověk, jemužto nebe a jeho tajnosti takto zjeveny byly. Proto také, když nalezal se v rukou pronásledovníků, když trpěl co mučeník, viděl nebe otevřené, a ukázala se jemu sláva Otce i Syna, aby se ukázalo, že nejenom jemu, ale každému, kdo trpí pro Krista, nebesa se otvírají a sláva nebes že se proň připravuje, že Ježíš stojí po pravici Boží, hotov s Bohem lidem sobě spřízněným spomáhati. Kdo spomáhá a bojuje, musí státi. I my, bratří moji, dodejme sobě zmužilosti k snášení bezpráví, protivenství a pronásledování pro jméno našeho Vykupitele, on zajisté nás pro něho a pro spravedlnost trpící neopustí, ale pomocí svou nám přispěje, udělí nám setrvanlivosti a vítězství, otevře nám bránu království nebeského a uvede nás do slávy a blaženosti věčné. Hle, sv. Štěpán, jenž nestrachoval se žádné hrůzy jej obklopujících pronásledovníků, podává nám příklad, když o zjeveném vidění veřejně svědectví vydává: „Aj, vidím nebesa otevřená, a Syna člověka stojícího na pravici Boží,“ abychem ze žádného strachu nemlčeli, ale svědectví vydali o pravdě, obzvláště když toho třeba jest. Naopak bezbožníci, kteří, nechťce slyšeti svědectví o pravdě, křičeli a uši sobě zacpávali a na sv. Štěpána jednomyslně se obořili, ukazují nám, jak protiví se neslechetní lidé hlasatelům a svědkům pravdy, kteří nejen že je poslouchati nechťi, ale i za dobré zlým se jim odměňují.

Za páté, jakým byl v trpělivosti, udává písmo sv. v slovích: „Obořivše se jednomyslně na něho a vyvrhše jej z města kamenovali ho; a svědkové složili roucha svá u noh mládence, kterýž sloul Šavel. I kamenovali Štěpána, modlícího se a řkoucího: Pane Ježíši, přijmi ducha mého!“ Židé pronásledovali Štěpána pronásledováním, nad něž není horšího. Pronásledování trpěti od toho, jemuž jsme někdy v něčem ublížili, jest něco malého, toť děje se tak obyčejně; trpěti ale od toho, jemuž jsme nikdy neublížili, toť něco hrozného, bolestného; ale trpěti od toho, jemuž jsme velikých prokázali dobrodiní, toť něco neslýchaného. A tak vedlo se zajisté sv. Štěpánu; on totiž Židům mnohých prokázal dobrodiní a oni naproti tomu

zahrnovali jej vším zlým; Štěpán chystal jim jejich spasení, ale oni chystali pro něho smrt; Štěpán snažil se uvést je do Jerusalema nebeského, a oni naopak vyvrhli Štěpána z Jerusalema pozemského; Štěpán vydával svědectví o pravdě a oni vydávali naproti Štěpánu svědectví falešné, lživé pravice: „nebo jsme ho slyšeli, an praví, že ten Ježíš Nazaretský zkazí místo toto a změní ustanovení, která nám vydal Mojžíš;“ Štěpán mluvil k nim a vysílal k nim slova pravdy božské a slova modlitby, ale oni metali na něho kamení ukrutnosti. A když takto Židé spláceli Štěpánovi za dobré zlým, přece se nezměnil, nereptal, ale všechno snášel trpělivě, zachovávaje ustavičně tutéž lásku, Boha ustavičně vzývaje a za sebe i za vrahý své se modle. O jak tím zahanbení býti musíme, bratří moji, neboť my, když někdo někdy učiní nám nějaké bezpráví aneb potupu aneb křivdu, hnedle hněvem hoříme, trpělivosti a lásky pozbýváme a bezpráví bezprávím, křivdu křivdou, potupu potupou oplaceti se snažíme. A když takovýmto způsobem zvítěziti chceme, hněvem a netrpělivostí uvnitř přemoženi býváme, nedbajíce toho, co praví Šalomoun: Lepší jest trpělivý muž než silný: a kdo panuje nad myslí svou, (lepší jest) než ten, kterýž dobývá měst. (Přísl. 16, 32.)

Za šesté, jakým byl v lásce, ukazuje část písma sv. na dnešní den, když praví: „Pokleknuv pak na kolena zvolal hlasem velikým řka: Pane, nepokládej jim toho za hřích.“ Dvě věci, sobě jaksi odporující, ukazuje na sobě sv. Štěpán, v nichžto by duchovní správcové svaté církve měli jej následovati. Tak jak sám sebe přísně a tvrdě káral, tak horoucně miloval bližního a že takto láskou vřelou ho miloval, proto přísně a tvrdě jej káral, odtud pocházelo, že svrchovaně nenáviděl nepravost a nade všechno jiné miloval ctnost. — O jak přepodivná to láska sv. Štěpána, bratří moji! Málo jest těch, kteří v pravdě sebe samých milují, ale nejméně jest těch, kteří by opravdu milovali nepřátely své; a hle, takto miloval Štěpán sv. a to sice mezi smrtonosným deštěm množících se a vrhaných na něho kamenů. Tu, kdeby jiný zapomenul i na přátely své, nezapomněl Štěpán ani na nepřátely své, ale prosil za ně, volal, modlil se za ně; prosil ne tak na kolenou kleče, jako spíše myslí svou; volal ne jakoby hlasem, ale vroucností a zbožností; modlil se, ne z nutné povinnosti, ale z lásky dobrovolné. Budiž daleko od nás, bratří, myšletí, že by se byl sv. Štěpán modlil za nepřátely své tak jako činí mnozí, pouze tělesně a ne myslí a duchem

že by byl za ně prosil toliko slovem, ústy a ne z pobožnosti a upřímnosti, neboť v něm žádné nebylo dvojakosti. Odstup to od mučeníka, kterýž mistra a Pána svého Ježíše Krista následoval v milování! Prosil on zajiště za nepřátele své beze vší šalby, v mysli své, prosil a modlil se za ně beze vší přetvářky nebo lsti, když pravil: „Pane, nepokládej jim toho za hřích!“ Věru toť pravý a věrný následovník Kristův, jenž i u prostřed muk svých za nepřátele se modlil: Pane, odpusť jim, neboť nevědí, co činí, (Luk. 23.) Tak stal se, jakož byl následovníkem Páně v utrpení, i prvním následovníkem jeho lásky. Takovým pocitem, jaký chová otec k svému vlastnímu synu, když tento jej bije, totiž, že více se rmoutí nad zběsilostí jeho, nežli nad vlastní bédou svou, takovým pocitem naplněn byl sv. Štěpán proti Židům, on větší cítil bolest nad jejich zatracením, nežli nad svým vlastním utrpením. Ó jak nesmyslní, jak zběsilí jsou všichni lidé zlí a nešlechtní, jelikož od ďábla jsou posedlí, který k zlému je popouzí, kteří, co činí a k jakému konci to s nimi přijde, nenahlízejí.

Protož, bratří nejmilejší, jestliže nešlechtníci budou pronásledovati nás, pomysleme na to, kdo je osedlal, kdo je popouzí, a kdo je proti nám popichuje. A jako jezdec nebojuje proti koni, ale proti jezdci a o to se snaží, aby jezdce s koně strhnul a koně ukořistil, tak i my bojujme, ne proti lidem, ale naproti ďáblu, jejich svůdci, všeho zlého středišti a původci a o to pečujeme, abychom ďábla svrhli a lidi Bohu získali dobrodiním, modlitbou a napomenutím. Takovým způsobem i sv. Štěpán získal Šavla, svého pronásledovatele a jak se domníváme i mnohé jiné pro Boha. Nemohla totiž modlitba, vycházející ze srdce, takovou láskou vroucího, zůstat bez účinku.

Za sedmé, jak šťastným, jak blaženým byl při smrti své, ukazuje nám částka písma sv. na dnešní den v slovích: „A když to pověděl, usnul v Pánu.“ Od práce a dokonalosti modlitby odešel k dokonalosti pokoje. Ó jak krásně to řečeno, bratří moji, že totiž neumřel, ale zesnul v Pánu. Nebo kdo spí, zdá se, jakoby byl mrtev, a jakoby ho nebylo a předce žije, odpočívá a předce jedenkrát se zbudí. Tak i svatí, když odcházejí z tohoto světa zdají se očím nemoudrých umírat, ale oni jsou v pokoji a odpočívají. (Moudr. 3, 3.) Již od té chvíle, praví Duch sv. v knize Zjevení, aby odpočinuli od prací svých. (Zjev. (14, 13.) Konečně pak, když nastane soudný den, po-

vstanou těla a s duší se spojí, zbudí se a vzkříšení budou spravedliví z hrobů, aby na věky požívali světla blaženého a věčného. Tak usnul i sv. Štěpán, usnul v Pánu t. j. v rukou a ochraně Boží, jakž praví písmo sv.: Duše spravedlivých v ruce Boží jsou a nedotkne se jich muka smrti. (Moudr. 3. 1.) Nuže tedy, bratří nejmilejší, chceme-li mítí podílu v odpočinku a slávě sv. Štěpána, snažme se všemožně, státi se oučastníky jeho ctností, pokud nám to možno jest. A není-li možno nám následovati jej v utrpení, následujme jej alespoň v jeho lásce. Dvojí jest dobro svrchované, mučnictví a utrpení. Avšak utrpení bez lásky nic neprospívá, jak dí sv. Pavel: Kdybych, praví, vydal tělo, své k spálení, lásky pak kdybych neměl, nic mi neprospívá. (1. Kor. 13.) Ó stůjmež pevně v lásce, bratří, nebo skrze tuto vítězili mučeníci, ospravedlněni byli vyznavači, kvetly panny, obraceli se hříšníci. I bez mučnictví láska velmi mnoho může a prospívá. Milujmež tedy Boha pro něho samého, bližního milujme v Bohu, a nepřátele milujme z lásky k Bohu. Dobročiňme těm, kteří nás nenávidí, modleme se za ty, kteří nás pronásledují a utrhají nám, abychom hodni učiněni byli slouti syny Otce nebeského, který vycházeť velí slunci svému na dobré i na nespravedlivé, (Mat. 5,) skrze jednorozeného Syna jeho, Pána a Spasitele našeho, který s ním živ jest a kraluje Bůh na věky věkův. Amen.*)

Proslov

přednešen za přítomnosti Jeho Eminence ve škole dívčí spolku sv. Ludmily před udělováním koledy v štedrý den 1877.

Smutno, pusto bylo v naší vlasti,
dokud spásy světla záře milá
nepronikla bludů do propasti,
aby předky naše oblažila.

A v tom temnu, bez vláhy a svítu,
zrála jednou setba nepravostí —
neznal pohan oněch rajských citů,
jaké pučí z lásky k Bohu, k ctnosti.

Tu jak svíce vznaty na oltáři
čirou nocí světlu dráhu kleslí:

*) Obě tyto homilie Radulfa přejmím Vroucího (Radulphus Ardens) z r. 1100 z Patrologie vydané P. Mignem přel. a „Blah.“ zaslal vp. Josef Svoboda, kaplan v Hořívsi.

nauky Krista milojasnou září
lidu nesou svatí věrověsti.

A kam pšle kroky jejich vodí,
tam se blaha nebes říše zmahá,
z temné noci jasný den se rodí,
a tam *rajský sad*, kde nebes vláha.

A v tom sadě jako milodechnoucí
vůni vládne květům růže něžná,
láskou k Bohu, láskou k lidu vroucí:
stkví se *Ludmila*, milostná kněžna.

Svůj lid bludný Boha znáti učí,
v srdce chorá balšám těchy lije,
živí, šatí, které bída mučí,
opuštěné pláštěm lásky kryje.

Z lásky něžné opět láska skvetá:
k Ludmile jak k matce lid se vine,
ač ji stihá zloby ruka kletá,
v srdci zbožných chválou světic slyne.

Anděl v knihu ctnosti její píše,
a již v slávy nehynoucím lesku
ubírá se v jasných sborů říše,
aby *kněžnou* byla na nebesku.

Smutno v zemi; v paláci a v chýši
matky drahé siré děti želí;
kdo se ujme jich, kdo bídu stiší,
šat i sousto z lásky s nimi sdělí?

Než hle! kým to divotvorným vzruchem
srdce bije, jása sirá země? —
žijet *Ludmila* — ó žije *duchem*
a ten nových *Ludmil* rodí plémě!

Dcery české svaté po příkladu,
plody rajske: *ctnost* a *víru* pěstí,
a zas v utěšeném lásky sadu
slovem činem množí lidské štěstí.

Množí dosud! — Aj tu v *spolku* čilém
drahé dědictví nám dochováno,
a vedení strážců nšlechtilém,
ducha vzdělat, šlechtit nebem přáno.

Nuže vítěj v našem prostém kruhu,
vítěj, veleknězi přezádoucí,
svoji lásky rozkleň na nás duhu,
dále veď nás Tvoje péče vroucí!

My pak slib ten k nohoum kladem Tobě,
že se přičiníme svými činy,
osvědčovat v každé žití době,
že jsme *věrné dcery Ludmilny!*
Vojtěch Pakosta.

Bl. Bohumír.

(+ 13. ledna 1127.)

(Dokončeno).

Asi na počátku léta 1125 poručil svatý Norbert bratřím Bohumírovi a Otě, aby se odebrali do arcikláštera do Prémonstrátu, jako druhdy byl Pán Bůh Abrahamovi přikázal, řka: „Vyjdi ze země své a z příbuzenstva svého i z domu otce svého, a pojď do země, kterouž ukážu tobě“ (I. Mojž. XII. 1.) Tehdy pravil Bohumír Otě: „Hle bratře, zbývá nám, bysme potupili a umrtvili ve jméno Pána Ježíše přichýlnost k vlasti a k rodišti; pročež s bodrou a veselou myslí pospěšme tam, kam nás vůle představeného volá.“ V Prémonstrátě utvrdil Bohumír svým andělským obcováním mnoho spolubratrů v dokonalosti a přijal tam s bratrem svým Otou čtvero menších svěcení. Po roce, kdy svatý Norbert již v Děvíně arcibiskupoval, povolán jest od něho Bohumír z Prémonstrátu do Děvína; i přišel do téhož města bratr Bohumír v podzimku l. 1126. Ale tam počal hrubě chřádnouti; vzav tedy od svatého Norberta odpuštění a požehnání, uchýlil se do horního Ilmstadtu, kdež po nemnohých dnech v Pánu zesnul. Když tam den ode dne pořád víc slábnul, měl o něj péči zbožnou rodný a zákonní bratr Ota s několika domácími spolubratry. Tito slyšíce řeč Bohumírovu, žeby rád již umřel, rmoutili se. Někdo z nich odpíral téměř přání jeho nahlas: „Toho Bože nedej, abyste měl nás širotku opustiti, ježto my vás, pane, dosavad tuze potřebujeme!“ Zakaboniv tvář, odpověděl Bohumír: „Aj bratře, co mluvíš? Nač tedy přijali jsme kající roucho? nač mrtvíme tělo své úsilně po celý den, leč že bysme rádi z něho co z žaláře vynikli a co nejspíš s Kristem Pánem se shledali? Záhodnot mi, přátí sobě, abych co možná nejdřív doputoval Krista i spatřil tvář Jeho, po Němž vždy bažila duše má!“ Uzřev Otů velmi smutného řka: „Majíce jistotu smrti své, dali jsme výhost všemu pro Boha i střehli se, by nás ta smrt nepřipravených nezastihla. Když se tedy duše z těla stěhovati počíná, proměňmež nutnost v ctnost, radujmež se a poděkujmež Bohu z té milosti, že nás od práce k odpočinku, z bídý k blaženosti, zvátí ráčí. Neboť jinak nelze nám žádoucnou mzdu dobrých skutků vzíti, leč jestliže okušením smrti z tohoto údolí vykročíme.“

Maje duši svátostmi již opatřenou, dal každému bratru pocolék míru, řka: „Bratří, některých z vás jsem leckdy z horlivosti o čest Boží a rádu našeho pokáral; kohož koli

jsem tím pohoršil aneb mu ublížil, toho prosím, aby mně prominouti ráčil.“ Bratří pláčem odpověděli. Brzy potom řekl Bohumír Otě: „Bratře můj, slyším hlas: „Vyděte mu naproti (vstříc)!“ Když pak se ho bratr Ota optal, jakou by naději měl? odvětil mu jazykem latinským: „Mám velikou naději; již bych pro celý svět nechtěl v tomhle vyhnanství pomeškati!“ Načež umkl a odpočal. Posléz zaplesal s náramnou radostí: „Vítám vás poslíčkové Pána Boha, stvořitele mého.“ Ledva domluvil, vrátil dušičku svou Tvůrci Bohu, vypustiv ji v oktáv Zjevení Páně či sv. Tří králů, dne 13. ledna, léta tisícého stého dvacátého sedmého. Tehdáž bylo mu asi třicet let. Tělo pohřbili ve sborním chrámě kláštera Horního Ilmstadtu.

Abatyše Gerberka byla svého bratrance Bohumíra, když se s ní naposledy sešel, poprosila, aby ji buď za živa buď po smrti co duch navštívil. Ahle, jak militně duše Bohumírova z vězení tělesného vyvázla, zjevil se jí týž bratranec, všečen krásný, maje na hlavě zlatý vínek. Gerberka, nevědouc že umřel, vzeptala se ho: „Proč přicházíš korunovaný?“ Bohumír: „Věz, že jsem se právě teď, zbaven nebezpečnosti přísného vyslýchání v soudnici Boží, na palác svrchovaného Krále odebral, Jenž mně jakožto syna Svého blahou nesmrtelností korunoval. Pro jistotu přečti sobě nápis na korunkovém vínku mém.“ I četla: „Hospodin oblékl mne jako ženicha ozdobeného věncem a jako nevěstu okrášlenou ozdobami svými.“ (Isai. LXI. 10.) Na poděkování Pánu Bohu dala hned abatyše v kapenberském klášteře mši svatých obětovati. Když pak asi v desátý den po usnutí Bohumírově Ota na Kapenberk přišel a prémonstrátskému sboru úmrť svého bratra zvěstoval, poznali jsou všickni, že bratr Bohumír v tu samou hodinku v Pánu zesnul, v kterouž se byl abatyši Gerberce zjevil.

Léta 1138 vydal munsterský biskup Verner obecný list, v němž bratra zákonného, někdy kapenberského hraběte, Bohumíra mužem blahé paměti a domnělým světce nazývá. Užiti přemnoží účinku přímluvy Bohumírovy u Pána Boha, Jenž je neduživce k vůli Svému oslavenému miláčkovi k vyspělému zdraví navrátil.

Roku 1149 přišel bratr Ota, hrabě kapenberský, do kláštera Ilmstatu Horního zdvihnout tělo Bohumírovo a ztad přenest na Kapenberk. Svolav sbor prémonstrátů domácích, oznámil mu žádost umírajícího bratra, by tělo jeho pochoval v konventském

chrámě na Kapenberku. Ilmstatští opřeli se tomu: „Bůh nám tělo jeho dal, člověk at nám je nebeřel! Radši se odtud vystěhujeme, nežbychom poklad vydali!“ Naposled shodli se v tom všickni, aby se o to tělo Bohumírovo oba klášterové bratrsky rozdělili. Ilmstatský vzal vrchní těla půlku, kapenberský pak spodní. Dne 13. ledna 1150 počali o valném shonu lidstva přenášeti půlku těla bl. Bohumíra z Ilmstatu na Kapeuberk. Tehdy stonala nějaká paní Macka (Matějka) na horkou nemoc, kteréž lékařové pomoci nemohli. Ta vyzývaje bl. Bohumíra za přímluvu, ozdravěla náhle v přítomnosti jeho ostatků. Ta z vděčnosti potom pilně k hrobu jeho docházela. V den 12. února t. r. 1150 přejali Kapenberští půlku těla Bohumírova s jásáním z příchodu a návratu svého zakladatele. Potom dne 16. září t. r. 1150 uložil slavně kosti bl. Bohumíra munsterský biskup Verner před množstvím pravověrců na Kapenberce v konventském chrámě ve svatyni do kamenného od země zvýšeného a znakem hrabat kapenberských poznamenaného hrobu. „Od té chvíle — tvrdí Bohumírův životopisec — zkusili jsme toho, že nám Pán Bůh na přímluvu ochrance a hospodáře našeho hojněji žehnal, takže klášter jak v časných tak duchovních zbožích valně prosperoval. — Zbožnému čtenáři k užítu stůjtež tu některé divy, jimiž Bůh miláčka Svého brzy po jeho ztad vykročení zvelebil.

Proti městu Klevi za Rýnem na hoře Altinské stál panenský klášter prémonstrátský Eltene jináč Altina (Eltenberg, Hochelten) řečený, kdež brzy po smrti bl. Bohumíra domácí jeptišku zuby tuze bolely. Nenaalezajíc v lékách pomoci tomu trápení, vyzývala bratra Bohumíra, jenž ji za živa povědom byl; a hle, po malém čase všechna bolest a trýzeň od zubů zmizela! — Rovněž měl jeden kapenberský prémonstrát hrubé zubů bolení; ten, ledva byl bratra Bohumíra za přímluvu poprosil, hned uzdraven jest. — Na blízku od kláštera kapenberského stonal na smrt jeden pobožný pastýř, jež mimo to běsi obludami strašili, div sobě nezoufal. Kdy mu nejhůř bylo, uslyšel za noci ve snách napomenutí, aby navštívil hrob bl. Bohumíra. Poslechnuv a učiniv tak, ucítil sebe na celém těle zdráva, na duši pak obudných strašidel zbavena. — Jeden kněz zákona prémonstrátského píštělemi mnoho dní mořen tak umdlel, že nemohoucího sebou hýbati do chrámu (nejspíš kapenberského) bratří nosili. Nastal výroční den smrti bl. Bohumíra. Dotčený kněz stěžl se

doplnil do chrámu a na kůr, kdež bratři měli konati vigílii za duši muže Božho (Bohumíra.) Onen kněz z toho srdce s hojným slz proléváním prosil tam Pána Boha, by mu dal zdraví prostřednictvím a přimlouvou bratra Bohumíra. Prosbu jeho vyslyšel Bůh; brzo se neduh ztrácel, slyš přibývalo; kněz odhodil berlu jsa uzdraven. — Blízko od kláštera Elvenstadu (Ilmenstadu) seděl na hradě rytíř loupežník. Ten vyhrožoval elvenstadským prémonstrátům, že z jejich sporního (konventského) chrámu co nevidět svinský chlív udělá, aniž prý se kdo opováží vyhnati odamtud dobytek. Věřili mu to prémonstráti, že je z kláštera vyhnati, pak kláštera i s chrámem zkaziti hodlá. Stařícký kněz z téhož sboru Dominij, opíraje se o hůlku, všel do chrámu, klekl u hrobu bl. Bohumíra a řekl hlasem plačtivým: „Ó inuži svatý, naděje a útěcho naše! hle, klášter tvůj se olupuje a pošlapává, ty pak na to nedbáš! Prosím, obraňuj bratrstva svého, přesvatý opatrovníče! budiž nám útočiště od soužení, aby zde služba chvály Boží nebyla zničena!“ — Modlitel jest vyslyšen. Ve čtrnáctý den potom vyvrácen byl hrad a sbořen tomu lupiči, jehož všechna ta krajina za své hranice zahrnala.

Bohumírův bratr Ota, velmi nábožný, proboštovav na Kapenberku po Otě I. (přijímám „Poslanec“) z roku 1252, zesnul tam v Pánu I. 1172, dne 27. ledna (jiní piší že 23. února). Jeho tělo položeno do téhož kamenného hrobu vedle těla Bohumírova. Dne 17. května 1634 vtrhlo vojsko hesské na Kapenberk a vyloupalo klášter i s chrámem konventským, kdež také zohavivši hrob jeho zakladatelů, vyhodilo, rozmetalo a pošlapalo kosti bl. Bohumíra i Oty bratra Jeho. Od takového urouhání zachráněna jest druhá půlka těla bl. Bohumíra na Ilmstatě (Ilbestadt.)

Jiří Kunešův (Kunratův), probošt mužského kláštera prémonstrátského Ilmstadu Horního, vyprosil od papeže Pavla V. roku 1614 dovolení, aby prémonstráti v témž klášteře zjevně slávití směli hodinami a mší svatou svátek bl. Bohumíra. Téhož kláštera Ilmstadského probošt Jiří Vavřincův otevřel roku 1639 hrob bl. Bohumíra a vyndal z něho udrobených kousků (drobtů) z Bohumírových ostatků svatých — na rozdanou prelátům a panstvu.

Místo 13. ledna slaví řád Bílý svátek bl. Bohumíra 16. dne ledna, by se svátek blahoslavence s oktávem hodu Zjevení Páně nesetkal. Papež Beneš XIII. udělil všem

pravověrcům plnomocné odpustky, kteříž by v čest bl. Bohumíra u výroční den 16. ledna neb v nejdříve příští den alespoň, počínajíc od prvních nešpor až do západu slunce druhého dne chrám řádu prémonstrátského navštívili, svátosti pokání a oltární hodně přijali a se tam pomodlili za zvelebení Církve svaté, za zachování sv. Otce, za vykořenění kacířských bludů a za svornost křesťanských knížat. Odpustky tyto plnomocné udělil papež jmenovaný I. 1729.

Jakob Munch, probošt ilbenstadský, otevřev zase hrob bl. Bohumíra dne 9. ledna 1731 vyndal z něho několik kousků z ostatků Jeho svatých na veřejnou úctu v kostele k vystavení.

Ilbestadt klášter zrušen jest roku 1802; statky uvízly v rukách světských. Poslední probošt (opat) ilbestatský Kaspar Lauer poslal darem klášteru Strahovskému do Prahy hlavu bl. Bohumíra. Strahovský opat Milo Grün vystavil Ji jakožto znamenitý svatý zbytek lidu k uctění na oltáři Matky Boží, Panny Marie, v kapli sv. Vorský. Bl. Bohumíre, s Otcem svým sv. Norbertem pros za nás Boha! B.

DO PISY.

V Praze na štědrý den 1877.

(Slovo redaktora pp. spisovatelům a odběratelům.)

Ukončujeme tímto číslem 27tý ročník „Blahověsta“ vzdáváme vřelé díky všem ctěným spisovatelům, kteří nás pracemi svými podporovali. Činili to ochotně a nezištně, jakož i my jsme redakci z lásky vedli rádi tomu jsouce, že z nepatrného předplatného nemalé výlohy za tisk a papír opět zapraveny býti mohly. Ani na příští rok nemůžeme jim slibiti slušné odměny, leč by k té „staré gardě“ našich předplatitelů více nových se přidalo, čehož však po zkušenosti let minulých prozatím ještě neočekáváme, ač si toho ve prospěch odběratelů přejeme. Vydávali bychom, jako před lety bývalo, zase 36 úplných archů ročně. Utěchou při této na pohled nevděčné práci jest nám a budiž i pp. spoludělníkům našim to vědomí, že „Blahověst“, ač nemá mnoho předplatitelů, má přece velmi mnoho čtenářů. Jsouť obce, kde jediné tam docházející číslo putuje od domu k domu po celé dědině, jsou farnosti, kde svazky starších ročníků, majetek to duchovního pastýře, četl a zná bez mála každý osadník. Jsouť veteráni duchovní i světské, v jejich knihovně nalezněš všech 27 ročníků „Blahověsta“. Jim a všem přátelům a pří-

znivečím tohoto listu přejeme, aby ve zdraví a v blahé spokojenosti přečetli a k předešlým uložili i nový 28. ročník „Blahověsta.“

KRONIKA.

Z Prahy (24. prosince). Dnes budou v metropol. chrámě u sv. Víta na hradě ve 3 h. odp. slavné nešpory, v noci pak o 11. h. u přítomnosti J. Emin. nejdůst. p. kardinála církevní hodinky (Matutinum) o Narození Páně, načež o půl noci slavná mše sv. sloužena bude (rovněž i ve všech farních a klášterních chrámech). Zítřka na úsvitě hodů Božího o 7. hod. bude tamtéž zpívaná mše sv., o půl 9. hod. české a v 10 h. německé kázání, načež v 11 h. J. Emin. nejdůst. p. kardinál sloužití bude pontifikální mši sv., před níž bude průvod a oféra pro ústav chudých; odp. o 3. hod. budou tamtéž slavné nešpory. — Ve středu o slavnosti sv. Štěpána bude J. Eminence sloužití v 8 h. ráno tichou mši sv. ve farním kostele u sv. Štěpána na Novém městě, kdež téhož dne bude v 6 h. mše sv. s exhortou, v 9 h. zpívaná ranní, v 10 h. kázání, v 11 hod. slavná mše sv.; odp. o 3. h. nešpory, pak kázání a požehnání.

— Pobožnost 40hodinná, při níž se nyní konají modlitby za churavého svatého Otce Pia IX., ukončí se zítřa u svat. Salvatora v semináři, načež pak konati se bude od 26—30. pros. u Milosrdných sester pod Petřínem, 31. prosince t. r. a od 1—4. ledna 1878 u sv. Havla.

Z Lince. Statečný biskup Rudigier jest již po delší čas chorobou stížen. Ve svém ordinariátním listu oslovuje své kněžstvo následovně: „Ruka Páně bolestně se mne dotkla. Stížen jsem neduhem, který mne bude provázeti po celý další život, neb nemoc má jest nezhojitelná. Budiž z toho jméno Páně na věky požehnáno! Raduji se z tohoto navštívení Božího; jsemť nyní 66 let star, 24 let vaším pastýřem, a za ten dlouhý čas nikdy jsem nebyl nemocen. Bolestně se však srdce mého dotýká, že jsem nemohl konati letošního roku pastýřské visitace, že jsem nemohl nadějně křesťanské mládeži udíleti Ducha sv. ve svátosti biřmování, že jsem se nemohl sám se svými ovečkami a jich duchovními potěšiti a z jejich styku nové síly a útěchy nabyti. Mám pevnou naději v Boha, že přes rok bude mi lze alespoň ona místa navštívit, která při Dunaji neb při železnicích leží. Zdali i na místa odlehlejší budu moci zavítati, nemohu ještě říci;

ujišťuji však, že i v oněch místech bude se biřmovati i visitovati, aby ovečkám Kristovým nemoc slabého a churavého pastýře na škodu nebyla. — Konečně vyslovuji všem svým milým a drahým duchovním, kteří tak něžně soustrast v mé nemoci na jevo mi dávají, nejvřelejší díky s tím podotknutím, aby i dále na mne při mši sv. pamatovali, jakož i já je ustavičně v ochranu Boží poroučím.“

Z Německa. Liberální noviny ustavičně mluví o svobodě svědomí, když však se svoboda svědomí surovým způsobem při lidu katolickém porušuje, buď mlčí aneb toto jednání nutností omlouvají. V Poznaňsku leží město Kosten, z kterého teprv nedávno, jak v „Blah.“ čísti bylo, milosrdné sestry vyhnány byly, ačkoliv jedna z nich vlastního syna velmocného p. Bismarka na bojišti francouzském bedlivě ošetřovala. V městě ustanoven státním farářem odpadlík Brenk, který katolíkům Kostenským, poněvadž ho za faráře neuznávají, i násilí činiti se odvažuje. Násilí toto se jeví při pohřbech, neb do kostela katolíci nechodí, poněvadž přítomností vyobcovaného z církve kněze znesvěcen jest. Hostinskému Biadovi zemřel syn; otec, dobrý katolík, nechtěl jej dáti pochovati u přítomnosti státního faráře, nýbrž pozval sousedního katolického faráře ku obřadům pohřbu. Brenk se pozvání protivil a udal záležitost tuto předsedovi Poznaňskému, který katolickému faráři pohřeb zakázal. Mrtvola byla pochována od četníků na hřbitově. Při všech pohřbech jsou nyní četníci přítomni. V Kostenu zemřel ku konci listopadu starý otec, synové provázeli s četníky tělesné pozůstatky zesnulého ku hrobu. Pojednou vyšel z kostela státní farář v štole a v pluvialu, chtěje konati smuteční obřady, ačkoliv ho synové nepožádali. Synové vzali rakev na ramena a odnesli ji do polí, aby jejich zesnulý otec, který jako katolický křesťan zemřel, nebyl pochován knězem odpadlíkem. Četníci syny pronásledovali, rakev na hřbitově sami pochovali. syny pak udali, kterým bylo platiti pro přečin rušení náboženství (!) 50 tolarů pokuty. — V Kostenu jest kaple, v níž pro katolíky národnosti německé konal služby Boží kněz německý, v každém ohledu zachovalý. Poněvadž lid polský počal do kaple na služby Boží choditi a hlavní chrám po celý čas prázdný byl, dovedl Brenk svým vlivem, že kněz katolický bez příčiny byl odstraněn, aby takto polští i němečtí katolíci přinuceni byli k němu do kostela choditi. Klíče ku kapli Brenk z přisbytku kněze Heinricha odnesl, fundaci starou, dle které se má

za dobrodince v kapli každodenně mše sv. obětovati, vzala vláda, kapli dala zavřítí a kněze Heinricha z Poznańska vypověděla. Podotknouti sluší, že odpadlík Brenk za své právomocnosti kněze Heinricha suspendoval, poněvadž prý jest neposlušný. Suspense jest, jak známo z práva kanonického, právo výhradně biskupské a zde se opovážil odpadlík sám suspendovaný hodného a zachovalého kněze suspendovati. Předseda vládní sám přibyl do Kostenu, aby rozbíjím a sporům učinil přítrž. Procházel se po kapli katolické, ve které nejsvětější Svátost v tabernakulum na hlavním oltáři se chová a před kterou dnem i nocí věčné světlo hoří. Skloboukem na hlavě, s doutníkem v ústech a s hůlkou v ruce. Rozmlouval s Brenkem, jakoby se nenalezal v domě modlitby, nýbrž v peleši lotrovské. Ten a takový člověk chce poroučeti katolíkům, kterému posvátná místa a služby Boží katolícké tak známy jsou jako slepému barvy. — Aby nezahálel, poněvadž hodní katolíci se státního faráře stranili a dívky do školy k němu choditi nechťely, domáhal se Brenk též místa duchovního správce v krajské trestnici, kteréž místo však mu bylo odepřeno, bezpochyby se domníval ministr pruské spravedlnosti, že by nájemník mezi ztracenými ovcemi málo aneb ničeho nepořídil. — Vláda se postarala, aby Brenk byl řádně zaměstnán. V Kostenu jest veliký katolický chudobinec, duchovní, který se po dlouhá leta chudým věnoval, byl z úřadu propuštěn, poněvadž prý před 3 roky podepsal adresu, arcibiskupovi Ledochovskému věnovanou. Učitel, který se pak zdráhal na varhany hrát, byl hned sesazen, ačkoliv prý vláda svědomist a horlivost jeho uznává a i o dlouholetých zásluhách jeho ví, nemůže se mu takováto neposlušnost naproti státním zákonům (!) prominouti. Co by chudým hrozilo, kdyby se služeb Božích nesúčastnili, jest na bíledni. Hned by byli propuštěni ze svého útulku, který pro ně založili katolíci a na který stát ani jediným grošem ročně nepřispívá. A tímto surovým jednáním prý se neporušuje svoboda svědomí, která přece i květnovými zákony všem pruským poddaným tudíž i katolíkům zaručena jest. Když v německé říšské radě poslanec Stablevski do nebe volající bezpráví toto vykládal, dostalo se mu všeobecné pochvaly. Ministr osvěty však odvětil, že sice květnové zákony jsou v mnohém ohledu kruté, že jimi však jsou katolíci vinni; když na ně nařikají, jest prý to jakoby padaly kapky na kámen. Poslanec ministrovi odpověděl, že tyto kapky jsou krvavé slzy osmi milionů katolíků. —

Arcibiskup Pavel z Kolína nad Rýnem jest stíhán zatykačem jako sprostý zločinec. Popisuje se v něm do podrobná, ačkoliv v Porýnsku každý velectěného knížete církevního, rytíře četných pruských řádů a čestného měšťana veškerých porýnských měst velmi dobře zná. Kdoby jej dopadl, má jej přivést k státnímu zástupci v Kolíně. — V Ebermannsdorfu byl před krátkou dobou odsouzen farář Mahr, poněvadž nazval hejska, který v kostele výtržnost činil a se pohoršlivě choval, rozpustilcem; dopustil prý se tímto názvem uražení na cti!

— 4. Jaké jsou školní poměry v západní t. ř. kulturní říši, o tom docházejí divné zvěsti. Učenci řemeslníci povinni jsou tam navštěvovati tak zvanou školu postupní. V městě Vornsu přicházel jeden výrostek, učeň zednický, obyčejně do takové školy s dlouhou dýmkou v hubě. Učitel ho napomínal, a když onen odmouval, důtklivě ho pokáral. Ale tu onen nezvedenec do učitele tak násilně strčil, až tento upadl; ostatní pak se tomu hlučně smáli. Po škole zastavil se onen zednický u dveří a obrátě se k učitelovi pravil: „Můj kabátec [mi přec musíš zaplatiti, ty l... e! Já mám aspoň chleba a šat; kdo ví, máš-li ty to?“ — Podobné věci dějí se každodenně po celé Falci porýnské, tak že na jednom místě 15 takových žáků bylo k několika dennímu vězení odsouzeno, protože si dovolili rozličné hrubosti proti svým učitelům. — V Düsseldorfu probodl 16letý výrostek mladého muže nožem za lítr kořalky. Vlastně však toho byly příčinou zamilované pletky, v kterých mimo vraha a zavražděného ještě tři jiní mladíci téhož věku zapleteni byli. Vrah byl soudem na půl osma roku těžkého žaláře odsouzen. — U krajského soudu Veselského bylo pět školních žáků pro mnohé dílem velmi prohnané zpáchané krádeže k několikanedělnímu vězení odsouzeno. — Z toho vidno, že zločiny se vždy více a více rozšiřují a že z nyní vyrůstajícího pokolení nelze se lepší budoucnosti nadíti. Zdivočilost převládá ve všech vrstvách; kam dospějeme? —

Z Řima. Dne. 8. prosince přinesl kardinal Falloux nemocnému sv. Otci pěkný dar z Paříže. Jest to mistrně sestavena stolice o šesti kolech, jejížto mechanismus jest tak umělý, že v ní sedící jen péra se dotknouti potřebuje a již sesle i s ním se pohybuje. Jiným pérem se řídí směr sesle po pokoji jezdící. Churavý sv. Otec měl z tohoto daru velkou radost, byť mu něčeho podobného potřeby, an má rheumatické bolesti v nohou, které jej poutají k lůžku.

Nohy jsou částečně i oteklé, tak že nemůže bez bolesti státi. — V kostele al Gesù slavena byla třídenní pobožnost na úmysl, aby sv. Otec zase zdraví nabyt. Tu opět se ukázala láska Římanů k sv. Otcí. Po celé tři dni byl prostranný chrám zbožným lidem od rána až do půlnoci přeplněn. Modlili se za šlechtěného stařečka, jako se modlili první křesťané za sv. Petra, když v nebezpečení života se nalezal. Již sedm roků nevyšel sv. Otec z Vatikánu, Řím jej naposledy viděl dne 19. září 1870, když v basilice Lateranské na kolenou se modlil, aby milostivý Bůh nepřátele církve sv. ponížiti ráčil. Sedmileté zajetí nebylo bez ovoce; neb se stalo školou evangelického národu. Tisíce ano milionové připutovali, aby slyšeli v allokucích, které se vždy o sv. písmo opíraly a proto vládě italské tak nepřijemny byly, sv. pravdu křesťansko-katolickou. Jak mnozí odcházeli s hlubokým přesvědčením, že víra katolická jest božská a nástupce svat. Petra že jest též nástupcem Krista Pána, kteří snad jen z pouhé zvědavosti přišli, aby spatřili vznešeného a duchem silného starce, který jediný po celém světě se utlačeného práva ujímá a všude proti hanebnému bezpráví bojuje.

Literární oznamovatel.

— „*Posvádná kazatelna*.“ Ročníku 15. svazek 2. (lednový) obsahuje kázání na nový rok (druhé), na slavnost Zjevení P. (2), na ned. I—III. po Zjevení, na slavnost nejsvět. jmena Ježíš, sv. Anežky Římské, řeč k snoubencům, o pohřbu učitele, o prvotínách novokněze, při svěcení praporu voj. vysloužilců, instalační v Rokytníku a při pohřbu matky.

— „*Morava a biskupství Brněnské*.“ Slavnostní spis za příčinou stoletého jubilea založení brněnského biskupství vydává Emil Weinbrenner, kněz diecése Brněnské. Se skupinou (7 biskupů) v světlotisku. Část čistého výnosu věnována jest podporovacímu fondu diecesanního duchovenstva. V Brně 1877. Nákladem vlastním. Str. 85. Cena 80 kr.

— K Dědictví sv. Prokopa přistoupili pp.: Josef Radimský, kaplan v Poličce, Antonín Götz, ř. Malt., kapl. v Štrakoněch, František Štafa, Ignát Zavřel, Ant. Skládal a Josef Židek, bohoslovci v Olomouci, Vojtěch Čermák, kaplan v Černém Kostelci, Alois Kašpárek, novosvěcenec arcid. Pražské, Frant. Pohůnek, kaplan v Libni, Raimund Vychodil, katecheta na ústavu učít. v Hradci Králové, Jan Černý, kaplan ve Vodňanech, Ant. Adamec, bohoslovec v Brně.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Jan Košák, farář v Bříství, dne 18. prosince (nar. v Srbsku 20. června 1823, vysv. 15. července 1848).

Vyznamenán jest:

- JUDr. Josef Sobička, zemský advokát v Praze, jmenován jest čestným konsist. radou.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef Zakostelský, kapl. v Ml. Vozici (diec. Budějov.), za faráře ve Vrcholtovicích;
P. Josef Dobner, ř. křižov., kapl. u sv. Karla ve Vídni, za děkana v Karlových Varech;
p. Vác. Reissner, adm. v Slapech, za prozat. kapl. v Zvoleňovsi;
p. Ant. Batal, kaplan za adm. v Bříství;
p. Jos. Buchar, kapl. z Uhřetěvsi do Lstiboře;
p. Jos. Kebrle, kaplan z Kej do Uhřetěvsi;
p. Alois Novák, kaplan z Velvar do Kej;
p. Ant. Ječmen zůstal kapl. v Tuklatech.

Uprázdňené místo:

- Svatobor (Zwetbau), fara patr. p. Herm. hrab. Černína z Chudenic, od 12. pros.

V biskupství Budějovickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan Chmel, farář z Opořan do Dráhova;
p. Matěj Vaňous, adm. z Dráhova do Opořan;
p. Frant. Bodlák, kaplan za admin. v Horním Záhoří;
p. Jan Jungbauer, kapl. v Seewiesen, za adm. v Eisenstrassu, kdež
p. Michael Träger, farář, vstoupil na stálý odpočinek;
P. Benedikt Michel, ř. cisterce., kapl. z Dobré Vody do Rožmitálu (Rosenthal);
P. Gustav Kern, též ř., kaplan z Rožmitálu do Dobré Vody.

Uprázdňená místa:

- Opořany, fara patr. kníž. Paara, do 12. ledna.
Eisenstrass, fara patr. náboženského fondu, do 15. ledna.
Horní Záhoří, fara patr. kníž. Karla Schwarzenberga, do 16. ledna 1878.

S přáním všeho blaha k hodům vánočním i k novému roku činíme uctivé *pozvání ku předplacení* na ročník XXVIII. „*Blahověsta*“, jehož 1. číslo vyjde d. 5. ledna 1878. Předplácí se v expedici t. listu (v kněhupectví B. Stýbla v Praze č. 786—II.) a sice celoročně poštou 3 zl. 50 kr., a bez pošty, když se čísla odbírají v expedici, jenom 3 zl. Kdo tomu přeje, aby „*Blahověst*“ se rozšířil, aneb aspoň v dosavadní způsobě se udržel, račiž se přičiniti o získání nových předplatitelů.

